אורח חיים ג

שבת הלכה א • שבת ב • שבת ג • שבת ד • שבת ה • שבת ו • שבת ז • עירובי תחומין
א • עירובי תחומין ב • עירובי תחומין ג • עירובי תחומין ד • עירובי תחומין ה • עירובי תחומין
ו • ראש חדש א • ראש חדש ב • ראש חדש ג • הלכות פסח • ראש חדש ד • ראש חדש
ה • ראש חדש ו • ראש חדש ז • פסח א • פסח ב • פסח ג • פסח ד • פסח ה • פסח ו • פסח
ז • פסח ח • פסח ט • ענין ספירת העומר א • ענין ספירת העומר ב • ענין שבועות א • חג
השבועות ב • ענין שבת ויום טוב א • ענין שבת ויום טוב ב • ענין שבת ויום טוב ג • ענין שבת
ויום טוב ה • חול המועד א • חול המועד ב • חול המועד ג • חול המועד ד • תשעה באב ושאר
תעניות א • תשעה באב ושאר תעניות ב • תשעה באב ושאר תעניות ג • תשעה באב ושאר תעניות
ד • תשעה באב ושאר תעניות ה • ראש השנה א • ראש השנה ב • ראש השנה ג • ראש השנה
ד • ראש השנה ה • ראשי פרקים מהלכות ראש השנה ויום כפור וכו' • ראש השנה ו • יום
הכפורים א • יום הכפורים ב • סוכה א • סוכה ב • סוכה ג • סוכה ד • סוכה ה • סוכה
ו • סוכה ז • לולב ואתרוג א • לולב ואתרוג ב • הושענא רבה א • הושענא רבה ב • חנוכה
א • חנוכה ב • חנוכה ג • חנוכה ד • חנוכה ה • חנוכה ו • ענין ד' פרשיות • פורים א • פורים
ב • פורים ג • פורים ד • פורים ה • פורים ו

ליקוטי הלכות אורח חיים חלק ג

שבת הלכה א

אות א

שבת ב

אות א

שבת ג

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ט
אות יא

שבת ד

אות א

שבת ה

אות א
אות ב

אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות י
אות יד
אות טו
אות טז
אות יז

שבת ו

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז
אות יז
אות יח
אות יט
אות כ
אות כא
אות כב
אות כג

שבת ז

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ז
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז
אות יז
אות יח
אות יט
אות כ
אות כא
אות כב
אות כג
אות כד
אות כה
אות כו
אות כז
אות כח
אות כט
אות ל
אות לא
אות לב
אות לג
אות לד
אות לה
אות לו
אות לז
אות לח
אות לט
אות מ
אות מא
אות מב

אות מג
אות מד
אות מה
אות מו
אות מז
אות מח
אות מט
אות נ
אות נא
אות נב
אות נג
אות נד
אות נה
אות נו
אות נז
אות נח
אות נט
אות ס
אות סא
אות סב
אות סג
אות סד
אות סה
אות סו
אות סז
אות סח
אות סט
אות ע
אות עא
אות עב
אות עג
אות עד
אות עה

עירובי תחומין א
אות א

עירובי תחומין ב
אות ב

עירובי תחומין ג

אות א
אות ד

עירובי תחומין ד

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ז
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות טו
אות טז
אות יז
אות יח
אות יט
אות כ
אות כא
אות כב

עירובי תחומין ה

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז

אות יז
אות יח
אות יט
אות כ
אות כא
אות כב
אות כג
אות כד
אות כה
אות כו
אות כז
אות כח
אות כט
אות ל
אות לא
אות לב
אות לג
אות לד
אות לה
אות לו
אות לז
אות לח
אות לט
אות מ
אות מא
אות מב

עירובי תחומין ו

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יח
אות יט

אות כ
אות כא
אות כב
אות כג
אות כד
אות כה
אות כו
אות כז
אות כח
אות כט
אות ל
אות לא

ראש חדש א

אות א

ראש חדש ב

אות א
אות ב
אות ג
אות ד

ראש חדש ג

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח

הלכות פסח

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח

אות ט
אות י
אות יא

ראש חדש ד

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט

ראש חדש ה

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז
אות יז
אות יח
אות יט
אות כ
אות כא
אות כב
אות כג
אות כד
אות כה
אות כו

אות כז
אות כח
אות כט
אות ל
אות לא
אות לב
אות לג
אות לד
אות לה
אות לו
אות לז

ראש חדש ו

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז
אות יז
אות יח
אות יט
אות כ
אות כא
אות כב

ראש חדש ז

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה

אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז
אות יז
אות יח
אות יט
אות כ
אות כא
אות כב
אות כג
אות כד
אות כה
אות כו
אות כז
אות כח
אות כט
אות ל
אות לא
אות לב
אות לד
אות לה
אות לו
אות לז
אות לח
אות לט
אות מא
אות מב
אות מג
אות מד
אות מה
אות מו
אות מז
אות מח
אות מט
אות נ

אות נא
אות נב
אות נג
אות נד
אות נה

פסח א

אות א
אות ב
אות ג
אות ד

פסח ב

אות א

פסח ג

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז
אות יז
אות יח
אות יט

פסח ד

אות א
אות ב
אות ג
אות ד

אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז
אות יז

פסח ה

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו

פסח ו

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא

אות יב

פסח ז

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז
אות יז
אות יח
אות יט
אות כ
אות כא
אות כב
אות כג
אות כד
אות כה
אות כו

פסח ח

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז

פסח ט

אות א

אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז
אות יז
אות יח
אות יט
אות כ
אות כא
אות כב
אות כג
אות כד
אות כה
אות כו
אות כז
אות כח
אות כט
אות ל
אות לא
אות לב
אות לג
אות א
אות ב
אות ג
אות ד

ענין ספירת העומר א

אות א
אות ב
אות ג
אות ד

ענין ספירת העומר ב

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו

ענין שבועות א

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח

חג השבועות ב

אות א
אות ב

ענין שבת ויום טוב א

אות א
אות ב
אות ג
אות ד

ענין שבת ויום טוב ב

אות א
אות ב
אות ג

ענין שבת ויום טוב ג

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה

אות ו
אות ז

ענין שבת ויום טוב ה

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז
אות י

חול המועד א

אות א
אות ב
אות ג

חול המועד ב

אות א
אות ב

חול המועד ג

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו

חול המועד ד

אות א

אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו

תשעה באב ושאר תעניות א

אות א
אות ב

תשעה באב ושאר תעניות ב

אות א

תשעה באב ושאר תעניות ג

אות א
אות ב
אות ג
אות ד

תשעה באב ושאר תעניות ד

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב

אות יג
אות יד
אות טו
אות טז
אות יז
אות יח
אות יט
אות כ
אות כא
אות כב
אות כג
אות כד
אות כה
אות כו

תשעה באב ושאר תעניות ה

אות א

ראש השנה א

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה

ראש השנה ב

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה׳
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט

ראש השנה ג

אות א
אות ב
אות ג

ראש השנה ד

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י

ראש השנה ה

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז
אות יז

ראש השנה ו

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט

אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד

ראשי פרקים מהלכות ראש השנה ויום כפור וכו'

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט

יום הכפורים א

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו

יום הכפורים ב

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו

סוכה א

אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו

סוכה ב
אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה

סוכה ג
אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו

סוכה ד
אות א
אות ב
אות ג

סוכה ה
אות א
אות ב
אות ג
אות ד

סוכה ו
אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד

סוכה ז

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז

לולב ואתרוג א

אות ב

לולב ואתרוג ב

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו

הושענא רבה א

אות א

הושענא רבה ב

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה

חנוכה א
אות א
אות ב

חנוכה ב
אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו

חנוכה ג
אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט

חנוכה ד
אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו

חנוכה ה
אות א

חנוכה ו
אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה

אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י

ענין ד׳ פרשיות

אות א
אות ב
אות ג

פורים א

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז

פורים ב

אות א

פורים ג

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב

פורים ד

אות א
אות ב
אות ג
אות ד

אות ה
אות ו
אות ז
אות ח

פורים ה

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז
אות יז
אות יח
אות יט
אות כ
אות כא
אות כב
אות כג

פורים ו

אות א
אות ב

ליקוטי הלכות אורח חיים חלק ג

שבת הלכה א

הלכות שבת

הלכה א

אות א

ענין עונג שבת. דהיינו שחייבים לאכול שלש סעודות בשבת. על פי מה שאמר אדונינו מו״ר במאמר פתח ר׳ שמעון (בסימן ס׳) עיין שם היטב כל המאמר. כי בשבת זוכין לבחינת התבוננות הזאת שהיא אורייתא דעתיקא שזוכין על ידי שבת, בחינת אז תתענג על ד׳ הנאמר בשבת. כמו שכתב רבינו במקום אחר. ועל כן נקרא התבוננות הזאת אורייתא דעתיקא. היינו שהוא התורה שזוכין על ידי בחינת עתיק בחינת אריכות ימים כמבואר במאמר הנ״ל עיין שם. ועל כן זוכין לזה בשבת. כי שבת היא בחינת יראה בחינת ירא שבת. וזהו בראשית ירא שבת. על ידי בחינת ירא שבת הנ״ל זוכין לבחינת התורה הנ״ל. שהיא בחינת בראשית. כי בראשית היא בחינת תורה עליונה מאד, בחינת תורת ד׳. שהיא בחינת התבוננות הנ״ל. כמובא במאמר החותמות (בסימן כ״ב) בראשית ברא מאמר וחצי מאמר. בחינת תורת ד׳ ותורתו עיין שם. ועל כן על ידי שבת זוכין לעשירות גדול. כמו שאמרו רז״ל כל המענג את השבת זוכה לנחלה בלי מצרים. שהוא בחינת נחלת יעקב שזכה לזה גם כן על ידי בחינת יראה כמו שכתוב למעלה. ועיקר תלוי בעונג שבת דווקא. היינו אכילת שבת כמו שאמרו רז״ל כל המענג את השבת וכו׳. המענג דייקא היינו אכילת שבת. כי אכילת שבת הוא בחינת התעוררות השינה. כי על ידי אכילת שבת זוכין להפנים בחינת חכמת אדם תאיר פניו. בחינת אנפין נהירין שזוכין דוקא על ידי אכילת שבת. היפך אכילת חול שעל ידי זה אובדין ח״ו הפנים כמובא במאמר שאלו את ר״י בן קיסמא אימתי בן דוד בא (בסימן נ״ז) עיין שם. נמצא כשזוכין להפנים על ידי אכילת שבת. נמצא שהאכילה של שבת הוא בחינת התעוררות השינה. כי החזקת הפנים הוא התעוררות השינה כמו שכתוב שם. ועל כן כשחל ראש השנה בשבת אין תוקעין בשופר, כי שופר הוא בחינת התעוררות השינה כמו שכתוב שם. וזה בחינת התאדמות פני התוקע בחינת החזרת הפנים על ידי השופר. ועל ידי זה נופל יראה כמו שכתוב שם. ובשבת אין צריך לזה.

כי שבת בעצמו הוא בחינת התעוררות השינה על ידי אכילת שבת כנ״ל. נמצא שעל ידי אכילת שבת זוכין ליראה. כי התגלות היראה על ידי התעוררות השינה כמו שכתוב שם. ועל כן חייבים לאכול בשבת שלש סעודות כנגד שלשה קוי היראה שהם שלימות היראה. כי הג׳ סעודות הם בחינת עתיקא וזעיר אנפין וחקל תפוחין כידוע לכל. והם בחינת ג׳ קווי היראה. כי מורא של הרב שהוא מורא שמים שהוא בחינת חב״ד כמו שכתוב שם. זה בחינת עתיקא שהוא בחינת מוחין. ומורא של התלמוד שהוא נמשכת בכל חלקי הלימוד בחינת אורייתא תליתאי. זה בחינת זעיר אנפין שמשם התורה. כמובא בכתבים. ובחינת מורא הבן היא נמשכת בהעשירות זה בחינת חקל תפוחין שהוא בחינת מלכות שמשם העשירות. וזה שאמרו רז״ל כל המענג את השבת היינו אכילת שלש סעודות שהם בחנית עונג שבת. בחינת עדן נהר גן שהם בחינת שלשה קווי היראה הנ״ל כנ״ל. על ידי זה זוכין לנחלת יעקב. נחלה בלי מצרים. היינו עשירות מופלג. שנמשך לתוך בחינת יראת ד׳ תוסיף ימים. כמו שכתוב שם עיין שם. נמצא שהג׳ סעודות הם בחינת התגלות שלימות היראה שהם בחינת שופר כנ״ל. ועל כן הג׳ סעודות מכוונים כנגד ג׳ אבות כמו תש״ר שהם גם כן כנגד הג אבות. כי בם נחינה אחת כנ״ל. ועל כן בשבת אין תוקעין בשופר. כי בחינת תקיעת שופר שהם תש״ר נעשה על ידי ג׳ סעודות היינו אכילת שבת בחינת עונג שבת כנ״ל. וזה בחינת נשמה יתירה שזוכין בשבת. היינו בחינת אריכות הנשימה. שבא עלידי בחינת יראה בחינת ירא שבת. ועל כן בליל שבת הוא זמן גשמים כי הם באים מאריכות הנשימה. וזה שאנו אומרים בנשמת המעורר ישינים והמקיץ נרדמים. ועל ידי זה המשיח אלמים. כמו שכתוב שם. על ידי התעוררות השינה. ועל ידי זה נעשה בחינת להתיר פ״ה אלמים עיין שם. ועל ידי זה זוכין ליראה. שעל ידי זה בחינת נשמת כל חי תברך בחינת נשמה יתירה בחינת אריכות הנשימה כנ״ל. ועל כן זמן הזווג בליל שבת כי כח הדיבור בא לכלי הולדה בחינת להתיר פה עקרות. עיין שם היטב כל המאמר.

שבת ב

הלכה ב

אות א

על פי המאמר וביום הביכורים שלר׳ יהודה הינדואה משתעי (בלקוטי תנינאסימן ד׳) עיין שם כל המאמר היטב. והנה על פי הנאמר שם מובן היטב. טעם איסור ל״ט מלאכות בשבת כי בשבת הוא התגלות שורש הרצון מצח הרצון שנתגלה בשבת במנחה שאז היתה הסתלקות משה. ומאחר שאז נתגלה הרצון מזה נעשה יראה וזה בחינת ירא שבת כי בשבת נעשה יראה על ידי התגלות הרצון כנ״ל. ועל ידי היראה נשפע חסד. ואזי אין צריכין לעשות שום מלאכה כי נתקיים העולם בחסדו ועל כן אסור לעשות שום מלאכה בשבת. כי פוגם בכבוד שבת שאנ נשפע חסד גדול. ונתקיים העולם בלי אתערותא דלתתא כלל נמצא כמו שבחידוש העולם בעת שברא השם יתברך את העולם ברא בששת ימי המעשה שהוא בחינת אתערותא דלתתא אקיום העולם ובשבת אסור לנו לעשות מלאכה. כי אז נשפע החסד. ואין צריכין לאתערותא דלתתא כלל. בשביל קיום העולם. כי נתקיים העולם בחסדו ועל כן חייב לאכול ג׳ סעודות בשבת. כי אלו הג׳ סעודות הם כנגד הג׳ ימים טובים. שהם בחינת התגלות הרצון כמו שכתוב שם. כי איתא. שג׳ סעודות של שבת הם כנגד ג׳ אבות. וכן ג׳ ימים טובים הם גם כן כנגד ג׳ אבות אברהם יצחק ויעקב כי כל הימים טובים מקבלים משבת ובשביל זה נקרא שבת תחילה לכל המקראי קדש שכולם מקבלים משבת. כי הימים טובים הם בחינת התגלות הרצון כמבואר שם ושבת היא בחינת רצון שברצונות שורש הרצון ששם מקשרים כל הרצונות כמו שכתוב שם. נמצא שכל הימים טובים שהם בחינת מקראי קדש מחמת שהם קוראים את הרצון הם מקבלין משבת שהוא בחינת שרש הרצון כנ״ל. וזהו שנקרא שבת תחילה למקראי קדש. למקראי קדש דייקא כי הימים טובים נקראים מקראי קדש. על ידי שהם קרואים את הרצון כמו שכתוב שם ושבת הוא תחילה למקראי קדש. כי התגלות הרצון שזה בחינת מקרא קדש הם צריכים לקבל כח משבת שהוא שורש הרצון כנ״ל נמצא שכל השלשה ימים טובים מקבלים משבת. ועל כן גם בשבת בצעמו מקיימים ג׳ סעודות כנגד ג׳ הימים טובים הנ״ל כי ג׳ סעודות של שבת הם בחינת התגלות הרצון. כי ג׳ סעודות הם נלמדין מפסוק אכלוהו היום וכו׳ הנאמר במן. נמצא שאכילת שבת הוא זכר למן שמשם אנו למדין הג׳ סעודות. וכמבואר בשולחן ערוך שראוי לעשות בסעודות שבת זכר למן כגול לאכול מולייתא. וכן הפת בין שני מפות כמו המן. נמצא כשאנו אוכלין בשבת אנו מעידין שאכלו ישראל את המן שהיה בו אותות נוראות שירד בששת ימים ובשבת לא ירד. ועל כן על ידי אכילת שבת נתגלה הרצון שהכל ברצונו יתברך. כי עיקר קדושת שבת הוא האכילה של שבת כמבוא בדברי רבינו נ״י ושבת הוא התגלות הרצון כנ״ל. כי שבת מורה על חידוש העולם שהשם יבתרך ברא את העולם כרצונו כמובא. נמצא שעל ידי אכילת שבת שזהו עיקר כבוד שבת. כי על ידי ביטול מלאכה לבד אין ניכר כבוד שבת כל כך על ידי שב ואל תעשה. רק על ידי כבוד שבת דהיינו ג׳ סעודות של שבת בזה נתגלה כבוד קדושת שבת שהוא מורה על חידוש העולם כי הוא זכר למן שהיה בו אותו

נוראות. נמצא שנתגלה בזה הרצון. ועושה בה כרצונו כנ״ל. ועל כן הם ג׳ סעודות כנגד ג׳ ימים טובים שהם התגלות הרצון שכולם מקבלים משבת הלכות שבת כנ״ל.

שבת ג

הלכה ג

אות א

ענין קדושת שבת. וענין ל״טמלאכות. על פי המאמר ויהי מקץ כי מרחמם ינהגם וכו׳ עיין שם כל המאמר כולו מראשו לסופו. וכבר דברנו ממנו כמה פעמים והכלל בקיצור כי ישראל עם קדוש צריכין מנהיג אמתי שיהיה לו רחמנות גדול עליהם. ועיקר רחמנות הוא להאיר בהם הדעת ולהוציאם מעוונות הבאים על ידי הרוח שטות. כי זה עיקר הרחמנות ואפילו כשהנשמה מסתלקת למעלה למעלה עיקר שלימותה הוא שתהיה למטה גם כן וכו׳ וכו׳. ועל כן צריך כל אחד להשתדל להשאיר דעתו אחריו בעולם הזה וכו׳ ועל כן צריכין להשאיר בעולם הזה בן ותלמיד שיאיר בהם דעתו וכו׳ וכו׳. ועל ידי זה זוכין להארת המקיפין שהם עיקר שעשוע עולם הבא בחינת שפע הכתר. בחינת מה רב טובך וכו׳. מה דייקא. בחינת מה חמית מה פשפשת וכו׳ וצריך שיהיה לו בחינת כל שיוכל להאיר בדרי מעלה ודרי מטה וכו׳. כי צריך להראות להגדולים בחינת דרי מעלה שעדיין אינם יודעין כלל בידיעתו יתברך. בחינת מה חמית וכו׳ בחינת איה מקום כבודו וכו׳. ולהיפך לדרי מטה שהם בחינת בני אדם השוכנים במדריגה התחתונה מאד ח״ו. צריכין לעוררם ולהקיצם שלא יתייאשו ח״ו. ולגלות להם כי ה׳ עמם ואצלם וכו׳ כי מלא כל הארץ כבודו וכו׳; וצריך לכלול עליון בתחתון ותחתון בעליון וכו׳ שהתלמיד יהיה נכלל בבן והבן בתלמיד וכו׳. ועל ידי כלליות בן ותלמיד על ידי זה זוכין לקבל בשעת האכילה הארת הרצון וכו׳ כי עיקר הפרנסה נמשך על ידי המלכות. שהיא בחינת יראה שמקבלת הפרנסה מהידים שיש בים החכמה שנעשה מהארת בן ותלמיד ושם מאיר בחינתה רצון שהוא בחינת המקיפין הנ״ל וכו׳; על כן יכולין לקבל בשעת האכילה הרת הרצון בחינת עיני כל אליך

ישברו ואתה נותן להם את אכלם בעתו וכו׳ עיין שם כל זה היטב היטב בספר לקוטי מוהר״ן תנינא (בסימן ז׳).

וזה בחינת שבת קדש. כי שבת הוא מעין עולם הבא. ואז מאירין בחינת המקיפים הנ״ל. שהם בחינת שפע הכתר שהם עיקר שעשוע עולם הבא וכו׳ כנ״ל. כי בשבת עולין עד הכתר בחינת איה מקום כבודו וכו׳ כידוע. כי עיקר הארת הדעת שהוא בחינת הארת בן ותלמיד הוא בשבת. כי שבת הוא בחינת דעת כידוע. בחינת לדעת כי אני ה׳ מקדישכם. כי ששת ימי החול הם בחינת שטו העם ולקטו בשטותא כמו שכתוב בזוהר הקדוש. ובשבת מאיר הדעת בחינתאתה הראת לדעת כי ה׳ הוא אלקים כי עיקר התגלת ודביקות אלקות הוא בשבת. כי בי׳ ביומא ישראל מתאחדין בי׳ במלכא וכו׳. ועל כן עיקר הלימוד שהרב מאיר בבניו ותלמידיו דעתו הוא בשבת. כי אז עיקר התגלות חידושי תורה שמגלה החכם והרב שבדור שעל ידי זה מאיר בהם דעתו ומגלה להם כי ה׳ הוא האלקים כי עיקר הארת הדעת הוא בשבת. שבת היא בחינת משה. בחינת ישמח משה במתנת חלקו וכו׳ שאומרים בשבת ; ומשה הוא בחינת הרב בדור שמאיר הדעת בבן ותלמיד. כמבואר במאמר הנ״ל נמצא שבשבת זוכין לבחינת המקיפים הנ״ל. שהם שפע הכתר בחינת עולם הבא. בחינת איה בחינת מה וכו׳. כי אז הוא בחינת הארת בן ותלמיד כנ״ל. שעל זה זוכין למקיפים וכו׳ הנ״ל.

אות ב

ועל ידי הארת בן ותלמיד על ידי זה זוכין לקבל בשעת האכילה הארת הרצון כנ״ל. כמבואר היטב במאמר הנ״ל עיין שם וזה בחינת אכילת שבת שהוא עיקר כבוד שבת בחינת עונג שבת כי אז בשבת קדש האכילה יקרה מאד מאד. כי אז זוכין על ידי האכילה להארת הרצון. כי אז בשבת מאיר בחינת הארת בן ותלמיד. שעל ידי זה זוכין להארת הרצון כנ״ל. ועיקר הארת הרצון זוכין לקבל בשעת האכילה דייקא. כמבואר במאמר הנ״ל ועל כן בשבת האכילה יקרא מאד. כי אז מקבלין בשעת האכילה הארת הרצון שהוא בחינת עולם הבא ועל כן עיקר עונג שבת הוא האכילה של שבת. כי על ידי האכילה של שבת זוכין לקבל הארת הרצון שהוא בחינת עולם הבא. שזה עיקר בחינת עונג שבת שהוא מעין עולם הבא. בחינת אז תתענג על ה׳ והאכלתיך וכו׳.

אות ג

ועל כן עיקר הפרנסה והברכה נמשכת משבת על ידי אכילה של שבת. שהיא עונג שבת כמו שכתוב בזוהר הקדוש בגין דמיניי מתברכין כל שיתא יומין ובג״כ בעי לסדרא פתורא בלילה דשבתא בנהמי ומזוני בגין דיתברכון מיניי כל שיתא יומין עלאין וכו׳ כי עיקר הפרנסה נמשך מבינת הארת הרצון. היינו מבחינת הארת בן ותלמיד שהוא בחינת ים החכמה. שמשם מקבלת המלכות בחינת יראה הפרנסה מהידים שיש בים החכמה כנ״ל ועל כן על ידי עונג שבת שעל ידי זה זוכין להארת הרצון על ידי זה מתברכין כל הששת ימים כי עיקר הפרנסה נמשך משם. מבחינת הארת הרצון בחינת פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון כמבואר במאמר הנ״ל.

אות ד

ומחמת שבשבת זוכין להארת הרצון ומשם נמשך כל הברכה והפרנסה לכל ששת ימי המעשה על כן אסור בשבת לעשות שום מלאכה בעולם. כי אז הוא בחינת ביטול כי אז הוא רק בחינת רצון. בחינת באהבה וברצון הנחלתנו ואז מקבלין כל הפרנסה רק על ידי בחינת הארת הרצון. שהוא בחינת ביטול שאין שם שום עובדא ושם עשיה בעולם כלל ומשם דייקא מבחינת הארת הרצון שהוא בחינת שבת בחינת ביטול כל המלאכות משם דייקא מקבלין כל הפרנסה כנ״ל. כי עיקר הפרנסה הוא רק מבחינת הארת הרצון כנ״ל. וכל ששת ימי המעשה אין להם שום חיות ושפע וברכה כי אם על ידי מה שמקבלין השפע בשבת מבחינת הארת הרצון שמשם עיר הברכה והפרנסה. נמצא שכל הל״ט מלאכות וכל העובדות והעשיות שעושין בו׳ ימי המעשה. אין להם שום חיות ואי אפשר להמשיך הפרנסה על ידם. כי אם על ידי שמקבלין משבת. מבחינת הארת הרצון שהוא בחינת ביטול כל המלאכות כנ״ל. שמשם עיקר הפרנסה כנ״ל וזה צריך כל אדם לדעת ולהאמין באמונה שלימה.כי לא בכח יגבר איש שאין המשכת הפרנסה על ידי העובדות והעשיות גשמיות ח״ו על ידי המשא ומתן והל״ט מלאכות ח״ו. רק עיקר הפרנסה הוא על ידי ברכת ה׳ שנמשך משבת דייקא מבחינת הארת הרצון כנ״ל וכשיודעין זאת באמת ובאמונה שלימה שכל העובדות והעשיות שעושין בימי החול בשביל פרנסה אי אפשר להמשיך הפרנסה על ידם. כי אם על ידי מה שמקבלין משבת מבחינת הארת הרצון. ששם הוא בחינת ביטול כל המלאכות כנ״ל על ידי

זה ממשיכין הקדושה של שבת לששת ימי החול. ועל ידי זה מקדשין ששת ימי המעשה בבחינת קדושת שבת. ועל ידי זה מבררין ומזככין כל ה״ט מלאכות מזוהמת הנחש מבחינת ל״ט קללות כי זוכין על ידי זה שיהיו כל הל״ט מלאכות בבחינת מלאכת המשכן ששם היו כל הל״ט מלאכות. וכשעושין הל״ט מלכאות בבחינת מלאכות המשכן אזי כל הל״ט מלאכות הם בבחינת ט״ל אורות כמובא בדברי רבינו ז״ל במקום אחר: ט״ל אורות זה בחינת הארת הרצון בחינת טללי רצון כי זוכין לקבל הארת הרצון משבת לששת ימי המעשה ועל ידי זה כל הלאט מלאכות הם בבחינת רצון שמשם עיקר הפרנסה כנ״ל בבחינת ט״ל אורות שהם בחינתר צון כנ״ל. ואזי כשזוכין לעשות כל המאש ומתן והל״ט מלאכות בבחינה זו. אף על פי שעושה משא ומתן ול״ט מלאכות אינו נחשב בשם עשיה כלל, כי בבחינה זו צריכין לעשות משא ומתן ול״ט מלאכות להרים ידיו לה׳. ולשעבד כל מחשבתו ודיבורו ועשייתו להשם יתברך בבחינת גול על ה׳ דרכך ויכונו מעשיך להאמין באמונה שלימה שאין האדם עושה כלל. רק שאנו מחוייבים לעשות איזה עסק במשא ומתן ומלאכה מחמת שכן רצונו. כי יש בזה סודות וכוונות גדולות. בכל ענייני משא ומתן ומלאכות. וכמו שיש כוונות וסודות בכל המצות שבתורה כמו כן יש סודות נוראות ונפלאות בכל הל״ט מלאכות. כי מבררין בירורים וניצוצות הקדושים על ידי המשא ומתן ומלאכות כידוע. ובשביל זה לבד צריכין לעשות מט משא ומתן או איה מלאכה. כי כן צוה השם יתברך כמו שאמרו רז״ל. טוב תורה עם דרך ארץ. אבל באמת אין האדם עושה כלל. ואין הפרנסה והברכה נמשכת על ידי ביטול הל״ט מלאכות. דהיינו על ידי הארת הרצון שהוא בחינת שבת דמיני׳ מתברכין כל שיתא יומין. נמצא שכל הל״ט מלאכות דקדושה שהם בחינת ט״ל אורות בחינת מלאכת המשכן הם מקבלין הפרנסה מבחינת ביטול הל״ט מלאכות. דהיינו מבחינת הארת הרצון שמשם עיקר הפרנסה שהוא בחינת שבת כנ״ל. ועל כן נאמר במלאכת המשכן הוקם המשכן. תעשה המנורה וכו׳. וכיוצא בזה כי המלאכה היתה נעשית מאליה כמו שאמרו רז״ל וכמבואר היטב בזוהר הקדוש על פסוק והבית בהבנותו וכו׳. עיין שם שכל מלאכת בית המקדש והמשכן היתה נעשית מאליה רק שהם הו מכוונים לעשות המלאכה והמלאכה היתה עולה בידם מאליה. וזה שכתוב בכל מלאכת המשכן לשון רצון ונדיבות לב כמו שכתוב כל אשר נדבה רוחו אותו וכו׳ וכל אשר נשאו לבו לבא לכל המלאכה לעשות וכו׳. וכיוצא בזה הרבה כי כל מלאכת המשכן היתה בבחינת נדיבות לב ונשיאות רוח. דהיינו בחינת רצון. ועל ידי זה היתה כל מלאכת המשכן נעשית מאליה על ידי שהיה מאיר שם הארת הרצון כי כל הל״ט מלאכות נעשים רק על ידי בחינת ביטול הל״ט מלאכות על ידי בחינת שבת בחינת הארת הרצון. ובבחינה זו צריכין לעשות הל״ט מלאכות והמשא ומתן בששת ימי המעשה בבחינת הארת הרצון שממשיכין משבת לשת ימי החול בבחינת ופועל ידיו תרצה. שצריכין להמשיך הארת הרצון על הידים שהם כלי המעשה של כל הל״ט מלאכות ועל ידי זה דייקא ברך ה׳ חילו. כי עיקר הברכה משם מבחינת הארת הרצון שמשם עיקר הפרנסה כנ״ל. ואזי כל המלכה

של ששת ימי החול נעשית מאליה בבחינת מלאכת המשכן כנ״ל וזה בחינת ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי שבת, תעשה דייקא. כי על ידי שבת זוכין שתהיה המלאכה נעשית מאליה כנ״ל. כי עיקר קיום של כל ששת ימי המעשה הוא על ידי שבת דהיינו על ידי השביתה והמנוחה של שבת על ידי זה עיקר חיות ושפע וקיום של כל ו׳ ימי המעשה. כמו שכתוב ויכל אלקים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה וכו׳. ודרשו רז״ל מה היה העולם חסר מנוחה בא שבת בא מנוחה, כלתה ונגמרה המלאכה כי עיקר קיום כל המלאכות אשר עשה השם יתברך כביכול ששת ימי בראשית הכל הוא רק על ידי המנוחה והשביתה של שבת וכנ״ל וזה בחינת ויכל אלקים וכו׳. ויכל לשון רצון. כמו שכתוב נכספה וגם כלתה נפשי וכמו שכתוב ותכל נפש דוד וכו׳. כי עיקר קיום ימי החול הוא רק על ידי הארת הרצון שמאיר בשבת כנ״ל. ובבחינה זו צריך האדם לעשות כל המלאכות והמשא ומתן בששת ימי המעשה. לידע ולהאמין באמת שהוא אינו עושה כלל. רק הכל בכח ה׳. כמו שההיר אותנו השם יתברך על זה כמו שכתוב פן תאכל ושבעת וכו׳. ואמרת בלבבך כחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה וכו׳. כי צריכין לזכור זאת מאד מאד לבלי לטעות ולשכוח ח״ו. לאמר בלבו שהוא בעצמו עושה איזה עשיה ועובדא ח״ו. כי זה בחינת כחי ועוצם ידי עשה וכו׳. רק צריכין לזכור את ה׳. כמו שכתוב וזכרת את ה׳ אלקיך. כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל. כי הכל בכח ה׳ לבד. והמלאכה נעשית מאליה. בבחינת ששת ימים תעשה מלאכה וכו׳ כנ״ל בבחינת מלאכת המשכן. כי כל הל״ט מלאכות נעשין ונתברכין רק על ידי שבת. שאז הוא ביטול כל הל״ט מלאכות על ידי שמקבלין אז הארת הרצון שמשם כל הפרנסה בחינת פותח את ידיך וכו׳ כנ״ל. כי הידים הם כלי המעשה של כל הל״ט מלאכות. ואי אפשר להידים להמשיך הפרנסה על ידי הל״ט מלאכות כי אם על ידי שמקבלין ונתברכין משרשם. דהיינו מבחינת הידים שיש בים החכמה. שמשם עיקר הפרנסה בחינת פותח את ידיך ומשביע לכל חי רצון כנ״ל. וכמבואר במאמר הנ״ל. וזה בחינת לא בגבורת הסוס יחפץ לא בשוקי האיש ירצה. רוצה ה׳ את יראיו. כי בתחילה מדבר המזמור מבחינת המשכת הזשפע והפרנסה כמו שכתוב שם מקודם המכין לארץ מטר. וכו׳ נותן לבהמה לחמה וכו׳. ואחר כך מפרש הפסוק. שכל זה אינו תלוי ח״ו בפעולות האדם. רק הכל ברצון ה׳ לבד. וזהו לא בגבורת הסוס יחפץ לא בשוקי האיש ירצה. רוצה ה׳ את יראיו, כי עיקר השפע והפרנסה אינה על ידי השתדלות האדם ח״ו בגבורת הסוס ובשוקי האיש שהולך ונוסע ומשתדל בשביל פרנסה. רק העיקר הפרנסה הוא רק על ידי הארת הרצון שממשיכין משבת לששת ימי החול כנ״ל. וזהו רוצה ה׳ את יראיו שעיקר הפרנסה הוא רק על ידי הארת הרצון כנ״ל. ועיקר הפרנסה מקבלת המלכות שהוא בחינת יראה, מבחינת הרצון והעליון על ידי הבטחונות של כל אחד. בחינת כולם אליך ישברון וכו׳ כמבואר במאמר הנ״ל. וזהו רוצה ה׳ את יראיו. את יראיו דייקא. כי העיקר תלוי ביראה. כמבואר במאמר הנ״ל. שעיקר הארת בן ותלמיד שעל ידם מאיר הרצון שמשם מקבלת המלכות הפרנסה הכל תלוי ביראה עיין שם. וזהו את

המייחלים לחסדו דהיינו מה שכל אחד מייחל לחסדו ובוטח בה׳. שעל ידי זה דייקא עולה היראה בחינת מלכות ומקבלת הפרנסה מהארת הרצון שהיא בחינת שבת כנ״ל. כי שבת היא בחינת יראה. בחינת ירא שבת. שעיקר הארת בן ותלמיד ועיקר הפרנסה היא על ידי היראה דייקא כנ״ל. וזה בחינת שבת מלכתא וכו׳ כנ״ל.

אות ה

וזה שהזהיר השם יתברך על שבת קודם מלאכת המשכן להורות שאין מלאכת המשכן דוחה שבת כמו שאמרו רז״ל כי מאחר שמלאכת המשכן הוא רק בבחינת הארת הרצון כנ״ל והמלאכה היתה נעשית מאליה כנ״ל. היו יכולים לטעות ולומר שדוחה שבת מאחר שאין עושים כלל. רק כל המלאכות הם בבחינת הארת הרצון כנ״ל. ועל כן הזהיר אותנו השם יתברך. שלא נטעה בזה. כי אף על פי כן אין מלאכת המשכן דוחה שבת, כי שבת הוא למעלה מזה. למעלה מבחינת הארת הרצון שמתלבש בבחינת הל״ט מלאכות. כי שבת היא בחינת ביטול לגמרי בחינת רעוא דרעווין רצון שברצונות. ואז אין שום עובדא ועשיה כלל אדרבא אי אפשר לעשות בחינת מלאכת המשכן. היינו לעשות כל הל״ט מלאכות בחינת ט״ל אורות בבחינת הארת הרצון כי אם על ידי שבת. דהיינו על ידי השביתה והמנוחה של שבת. כי דייקא על ישי שבת. על ידי ששובתין אז ממלאכה לגמרי. ואז זוכין להארת הרצון בשלימות כנ״ל. על ידי זה דייקא זוכין להמשיך הקדושה של שבת לששת ימי החול. דהיינו שממשיכין הארת הרצון לכל העובדין דחול. לכל הל״ט מלאכות. ונכללין כל הל״ט מלאכות בחינת ט״ל אורות. שזהו בחינת מלאכת המשכן כנ״ל. נמצא שאי אפשר לעשות בחינת מלאכת המשכן וכו׳ כנ״ל כי אם על ידי שבת וכו׳ כנ״ל. וזהו שהקדים שבת למלאכת המשכן. ובכל מקום שמזכיר מלאכת המשכן מקדים איסור מלאכה בשבת. כי מלאכת המשכן אינו דוחה שבת אדרבא אי אפשר לעשות בחינת מלאכת המשכן. דהיינו שיהיה כל הל״ט מלאכות בחינת ט״ל אורות. בבחינת הארת הרצון. כי אם על ידי קדושת שבת שהוא בחינת רצון שברצונות בחינת רעוא דרעווין כנ״ל:

אות ו

ועל ידי זה בעצמו שממשיכין הקדושה של שבת לששת ימי החול בחינת זכרהו מאחד בשבת כמו שאמרו רז״ל ומקדשין את הל״ט מלאכות בקדושת שבת בבחינת ט״ל אורות בחינת מלאכת המשכן על ידי שמאמינים שכל הפרנסה היא רק מהשם יתברך לבד על ידי הארת הרצון לבד שמאיר בשבת כנ״ל. על ידי זה בעצמו נכלל התלמיד בבן. כי שבת הוא בחינת בן, כמו שכתב רבינו ז״ל במקום אחר. וששת ימי החול זה בחינת תלמיד. היינו הקדושה שנמשך משבת על ששת ימי המעשה. זה בחינת הארת התלמיד כי התלמיד צריך לשמש את רבו בכל המלאכות שהעבד עושה לרבו. ושימוש תלמיד חכם זה בחינת הלכות כמו שאמרו רז״ל. וההלכות הם בחינת ששה סדרי משנה. שהם בחינת ששת ימי המעשה כמובא. וכשהתלמיד זוכה לשמש את רבו ולקבל ממנו הלכות הם בחינת ששה סדרי משנה. שעל ידי זה דייקא נקרא תלמיד. על ידי זה נתבררין ונזדככין כל ששת ימי המעשה מזוהמת הנחש שנתערב טוב ורע על ידי חטא אדם הראשון. כי נתברר הטוב מן הרע הכשר מן הפסול וכו׳ על ידי לימוד הלכות שהם בחינת כשר ופסול וכו׳. בחינת ששה סדרי משנה שהתלמיד מקבל מרבו. שזה בחינת שימוש תלמידי חכמים. בחינת עשיה ועבדות שעושה ומשמש את רבו. בחינת קדושת של ששת ימי המעשה. וזהו בעצמו בחינת הנ״ל. שממשיכין הקדושה של שבת. דהיינו הארת הרצון שנמשך מהצדיק והרב שבדור שמאיר בשבת כנ״ל. וממשיכין קדושה זו לששת ימי החול לקדש את כל הל״ט מלאכות מזוהמת הנחש. שיהיו כל הל״ט מלאכות בבחינת ט״ל אורות כנ״ל. וזה בחינת הארת התלמיד שהוא בחינת הקיצו ורננו שוכני עפר וכו׳ בחינת מלא כל הארץ כבודו. שהצדיק האמת ממשיך הארת הדעת לעורר ולהקיץ את בחינת השוכני עפר. שהן אותן שמונחים בשפל המדריגה התחתונה לגלות להם כי ה׳ עמם כי מלא כל הארץ כבודו וכו׳ כמבואר במאמר הנ״ל. וזה בחינת הנ״ל. בחינתה קדושה שממשיכין בשבת על הל״ט מלאכות של ימי החול שהם כלל כל העובדות והמשא ומתן שעושה כל אחד ואחד בששת ימי המעשה. וכשאדם נכנס בעובדין דחול בל״ט מלאכות יכול לטעות ח״ו ולדמות בדעתו ששם בל״ט מלאכות במשא ומתן ובעובדין דחול אין נמצא שם השם יתברך ח״ו. וכאלו הוא רחוק אז מהשם יתברך בשעת עשיית המשא ומתן. על כן צריכין לעוררו ולהקיצו ולגלות לו כי ה׳ עמו ואצלו גם בשעת עשיית המשא ומתן. כי גם שם בל״ט מלאכות נמצא השם יתרבך כי מלא כל הארץ כבודו. כי הל״ט מלאכות בשרשם הם קדושים מאד בחינת ט״ל אורות בחינת מלאכת המשכן כנ״ל וזהו בחינת הקיצו ורננו שוני עפר. כי ט״ל אורות טליך. היינו שמעוררין ומקיצין את בחינת השוכני עפר את העוסקים במשא ומתן ובעובדין דחול בשביל פרנסה וממון שהוא בחינת עפרות זהב. ושם בבחינת עפר שהיא ארציות וגשמיות בחינת ל״ט מלאכות יש אחיזת הסטרא אחרא בחינת ועפר תאכל וכו׳. אבל כשמאמינים בה׳ בשעת עשיית המשא ומתן. ויודעין שהכל מאתו יתברך לבד וכו׳ כנ״ל. אז

מקדשין את הל״ט מלאכות בקדושת שבת. ואזי הל״ט מלאכות הם בבחינת ט״ל אורות וכו׳ כנ״ל. וזה בחינת הקיצו ורננו שוכני עפר, כי ט״ל אורות טליך. היינו אף על פי שאתה עוסק במשא ומתן אף על פי כן גם שם השם יתברך נמצא, כי לא כל הארץ כבודו וכל המשא ומתן שהיא בחינת ל״ט מלאכות הוא בחינת ט״ל אורות בחינת מלאכת המשכן וכו׳ כנ״ל. וזה בחינת אבות מלאכות וכו׳. אבות מכלל דאיכא תולדות וכו׳. הך דהוי במשכן חשיבא קרוי׳ אב וכו׳. כ מלאכת המשכן הם בחינת ט״ל אורות בחינת הארת הרצון שמקבלין משבת מבחינת הארת בן ותלמיד וכו׳ כנ״ל. ועל כן הם קרויין אב. כי משם הם מקבלין מהצדיק הדור שמאיר בבן ותלמיד. והצדיק נקרא אב. כמו שכתוב אבי אבי רכב ישראל כי אבי לשון רצון. כמו שכתוב אבי יבחן איוב (איוב ל״ד) כי על ידי הארת הצדיק שהוא אבי ישראל שמאיר בבן ותלמיד על ידו נמשך הארת הרצון כנ״ל. ועל ידי זה זוכין לטהר ולזכך כל הל״ט מלאכות שיהיו בבחינת טל אורות. בבחינת מלאכת המשכן כנ״ל. ועל כן נקראים הל״ט מלאכות שהיו במשכן בחינת אבות וכו׳ כנ״ל.

אות ז

ועל כן אפילו על ידי עובדי כוכבים אסור לעשות מלאכה בשבת. כי אמירה לעובדי כוכבים שבות. כי גם בששת ימי החול צריכין לבא לבחינה זו לבלי לעשות כלל. רק שתהיה המלאכה נעשית מאליה על ידי בחינת הארת הרצון שממשיכין משבת לששת ימי החול וכו׳ כנ״ל. וכשזוכין לזה אזי באמת אין צריכין לעשות שום עובדא ושום מלאכה כלל. כי בזמן שישראל עושין רצונו של מקום מלאכתן עשית על ידי אחרים. כמו שכתוב ועמדו זרים ורעו צאנכם וכו׳. כי המלאכה נעשית ברצונו לבד. על ידי שזכה לבחינת הארת הרצון. בבחינת ברצות ה׳ דרכי איש גם אויביו ישלים אתו. ברצות דייקא. דהיינו על ידי הארת הרצון כנ״ל. על ידי זה גם אויביו ישלים אתו. כי מלאכתו נעשית על ידי אחרים. על ידי רצונו לבד וכו׳ כנ״ל. אבל בשבת גם זה אסור. כי בשבת הוא ביטול לגמרי בחינת רעוא דרעווין. ואסור שתהיה נעשית מלאכתו אפילו ברצונו לבד. כי בשבת אסור אפילו להרהר אחר מלאכה. כמו שאמרו רז״ל שתהא בעיניך כאלו כל מלאכתך עשויה שלא תהרהר אחריהכ. כי בשבת אסור שיהיה הרצון מלובש בשום מלאכה. כי אז הוא רק רצון לבד. בחינת רעוא דרעווין כנ״ל. וזהו בחינת אמירה לנכרי לעשות. שבות זה בחינת הקדושה של שבת שנמשך משבת לששת ימי החול. שדזהו לשון שבות לשון המשכת השביתה. כי שבת היא בחינת עצם השביתה והמנוחה. ושבות הוא לשון פעול. בחינת המשכת השביתה היינו בחינת המשכת

השביתה משבת לששת ימי הול. וזהו אמירה לנכרי שבות. היינו כי זאת הבחינה שתהיה מלאכתו נעשית על ידי אחרים. בחינת ועמדו זרים ורעו צאנכם. זה בחינת שבות בחינת עובדין דחול בחינת הקדושה של שבת שנמשך לששת ימי החול. שעלידי זה זוכין לזה, בחינת עמדו זרים וכו׳. אבל בשבת בעצמו גם זה אסור. כי אז עצם השביתה. ואז רק התגלות הרצון לבד וכו׳ כנ״ל. וזה ועמדו זרים ורעו צאנכם וכו׳ ואת ם כהני ה׳ תקראו. כהן זה בחינת כלליות בן ותלמיד. כמבואר במאמר הנ״ל. כי על ידי זה זוכין לבחינת ועמדו זרים וכו׳ על ידי הארת הרצון שנמשך מבחינת כהן מבחינת כלליות בן ותלמיד וכו׳ כנ״ל. וזה בחינת רצית ה׳ ארצך שבת שבות יעקב וכו׳. היינו שצריכין להמשיך הארת הרצון לבחינת ארציות. דהיינו לעובדין שחול בחינת ל״ט מלאכות שצריכין לקדשם בקדושת שבת בבחינת הארת הרצון כנ״ל. וזה זוכין על ידי שממשיכין הקדושה של שבת לששת ימי החול. וזהו שבת שבות יעקב. כי יעקב הוא בחינת שבת. כמו שאמרו רז״ל ויחן פני העיר שקבע תחומין וכו. בחינת והאכלתיך נחלת יעקב אביך וכו׳. וזהו שבת שבות יעקב. שממשיכין הקדושה של שבת לימי החול. שזהו בחינת שבות יעקב ששבין מן הביטול. בבחינת והחיות רצוא ושוב. כי בשבת שאז הוא הארת הרצון הוא בחינת ביטול וכשיוצא השבת אז שבין מן הביטול לבחינת ששת ימי המעשה אז צריכין להמשיך הקדושה של שבת לששת ימי החול. וזה בחינת שבות יעקב כנ״ל. ועל ידי זה ממשיכין הארת הרצון לכל הל״ט מלאכות בחינת רצית ה׳ ארצך וכו׳כ נ״ל. בחינת ופועל ידיו תרצה וכו׳ כנ״ל. ועל ידי זה נשאת עון עמך וכו׳. בחינת כל השומר שבת כהלכתו מוחלין לו כל עוונותיו. כי כל העוונות הם מחסרון הדעת. מבחינת רוח שטות. שזהו בחינת פגם כל הל״ט מלאכות. שהם בחינת שטו העם ולקטו בשטותא שהם בחינת זוהמת הנחש. שמשם באים כל העוונות כידוע. אבל כשזוכין לקדושת שבת שהוא בחינת הארת הרצון שנמשך מכלליות בן ותלמיד שהוא בחינת הארת הדעת שמאיר הצדיק שבדור ומציל את ישראל מעוונות. כמבואר במאמר הנ״ל. על ידי זה זוכין להמשיך קדושת שבת לששת ימי החול. לקדש ולטהר ולזכך את בחינת הל״ט מלאכות מזוהמת הנחש. כי זוכין שיהיו הל״ט מלאכות בחינת ט״ל אורות וכו׳ כנ״ל. ועל ידי זה נתבטלין ונמחלין כל העוונות הבאים משם מבחינת ל״ט מלאכות כידוע. כי זוכין לקדש את הל״ט מלאכות בבחינת ט״ל אורות שזהו בחינת הארת בן ותלמיד. שהוא ההיפך מעוונות כנ״ל. ועל כן על ידי הארת הרצון כנ״ל. על ידי זה נשאת עון עמך וכו׳ כנ״ל. ועל כן לא היה שום אחר יכול להקים את המשכן כי אם משה לבדו. כמו שכתוב ויקם מה את המשכן וכו׳ כמו שאמרו רז״ל. כי עיקר הארת הרצון הוא מאיר רק על ידי בחינת משה שהוא בחינת הצדיק והרב האמת שבדור כמבואר במאמר הנ״ל ועל כן עיקר גמר בנין מלאכת המשכן דהיינו הקמתו אי אפשר כי אם על ידי משה. כי כל אחד עשה איזה מלאכה במשכן כפי מדריגתו כפי מה שזכה לאיזה בחינה מהארת הרצון. כי בוודאי לאו כל אחד זוכה לבחינת הארת הרצון בשוה כמבואר בדברי רבינו ז״ל במקום אחר. ועל כן כל אחד היה עושה מלאכה במשכן כפי מה שהיה לו חלק

בבחינת הארת הרצון. כי לא היה אפשר לעשות שום מלאכה במשכן כי אם על ידי בחינת הארת הרצון. בבחינת כל אשר נדבה רוחו וכו' כנ"ל. ועל כן שלימות גמר בנין המשכן לא היה באפשר כי אם על ידי משה שזכה בשלימות לבחינת הארת הרצון. כי הוא היה מאיר הארת הרצון לכל מלאכת המשכן. כי כל הארת הרצון נמשך ממנו ועל כן משה לבד היה יכול להקים את המשכן וכנ"ל. וזה בחינת הוקם המשכן כי עיקר הקמת המשכן שהקים משה היה רק על ידי בחינת הארת הרצון שעל ידי זה הוקם המשכן מאליו וכנ"ל.

אות ט

וזה בחינת פורים בחינת שקלים בחינת צדקה. כי צדקה שנותן העשיר לעני. על ידי זה נכללין העולמות עליון בתחתון ותחתון בעליון כי העני הוא בבחינת שוכני עפר בחינת מקים מעפר דל והעושר שיש לו שפע הפרנסה שנמשך מרצון העליון מבחינת הארת הרצון כנ"ל זה בחינת דרי מעלה כמובן במאמר הנ"ל. נמצא כשהעשירות בקדושה זוכה לבחינת הארת הרצון בבחינת בתר מרי נכסי' ציבי משוך. שהרצון נמשך אל העושר מחמת ששם בשפע העשירות והפרנסה שם מלובש בחינת הארת הרצון כנ"ל. בבחינת שבע רצון ומלא ברכת ה'. וכשהעושר משפיע להעני מממונו ובזה הוא מחהי אותו ממש זה בחינת הקיצו ורננו שוכני עפר כי העני שאין לו פרנסה אין הדעת בשלימות. וזהו אין עני אלא מן הדעת. כי הכל אחד וכשממשיכין לו שפע ונותנין לו פרנסה. בזה ממשיכין לו בחינת הארת הדעת בחינת הארת הרצון הנ"ל שמשם נמשך פרנסה דקדושה. ואזי נכלל העני והעשיר יחד. שהם משפיע ומקבל שהם בחינת דרי מעלה ודרי מטה ונכללין יחד. ויותר ממה שבעל הבית עושה עם העני העני עושה עם הבעל הבית. כי על ידי זה בעצמו שנותן מממונו צדקה לעני הגון על ידי זה בעצמו נמשך הרצון אליו כי בוודאי לאו כל אדם זוכה שיתגלה לו בחינת הארת הרצון על ידי הפרנסה שמקבל. ועל ידי צדקה נתתקן כל ממונו וזוכה שיתגלה ויאיר הארת הרצון שהוא מלובש ומתעלם בתוך הפרנסה כי משם נמשכת הפרנסה כנ"ל. כי עיקר הצדקה הוא רק הרצון בחינת נדיבת לב. כמו שכתוב ולא ירע לבבך בתתך לו כי בגלל הדבר הזה יברכך ה' אלקיך בגלל הדבר הזה דיקא. היינו על ידי הרצון הטוב שלא ירע לבבו וכו' רק יתן לו ברצון טוב. על ידי זה זוכה שיאיר הארת הרצון עליו. ועל ידי זה יברכך ה' אלקיך. כי עיקר הברכה והפרנסה נמשכת משם מבחינת הארת הרצון וכו' כנ"ל. כי על ידי שנותן העשיר מממונו צדקה לעני על ידי זה נעשה שני הבחינות הנ"ל שהם בחינת הארת בן ותלמיד בחינת הארת דרי מעלה ודרי מטה כמבואר במאמר הנ"ל עיין שם. כי

העושר שהוא בחינת משפיע הוא בבחינת דרי מעלה כנ״ל וכמוא והעני שהוא בחינת מקבל הוא בבחינת דרי מטה. בחינת אספקלריא שאינה מאירה דלית לה מגרמה כלום כידוע. וכמובא במאמר הנ״ל שהארת דרי מעלה ודרי מטה הם בחינת אספקלריא המאירה בחינת השגת משה ואספקלריא שאינה מאירה עיין שם. והעני שהוא בבחינת דרי מטה בבחינת שוכני עפר. ולפעמים יכול העניות להעבירו על דעת קונו ח״ו. כי מאחר שאין לו שפע פרנסה שנמשך מבחינת הארת הרצון שהוא בחינת השגת הדעת. על כן מאחר שאינו מקבל השפעה זו נפגם ח״ו הדעת גם כן ועל ידי שממשיכין לו שפע פרנסה ובזה מאירין עליו הארת הרצון בחינת הדעת כנ״ל וזה בחינת הקיצו ורננו שוכני עפר. כי מלא כל הארץ כבודו הוא בחינת רצון כמו שכתב רבינו ז״ל בחינת רצונו של אדם זה כבודו. וזהו בחינת מלא כל הארץ כבודו. אדרבא שם בבחינת ארציות בחינת עניות שם מלא כבודו ורצונו. כי העני סמוך את השם יתברך ביותר מכל העולם כמובא ולהיפך את העשיר צריכין לעורר בבחינת השגת דרי מעלה שהוא בחינת איה מקום כבודו וכו׳. שי שפע העשירות בשרשו הוא ממקום גבוה מאד מבחינת הארת הרצון והיה ראוי באמת שהאדם שיש לו עשירות וכל טוב יהיה מקורב מאד להשם יתברך. אך מה שאנו רואין להיפך. שעל פי הרוב על ידי העשירות האדם נתרחק מאד מהשם יתברך זה בא מבחינת ריבוי האור בחינת ותכהין עיניו מראות. שאינו יכול לקבל רק טוב מהשם יתברך. ועל ידי זה נפגם ביותר ונתרחק מהשם יתברך. כשאינו זוכה לקדש ולטהר עצמו לזכות לקבל העשירות בקדושה כראוי וכמבואר כל זה בדברי רבינו ז״ל במקום אחר. במאמר כי תצא למלחמה (בלקוטי תנינא סימן פ״ב) עיין שם. נמצא שפגם העושר הוא על ידי בחינת ריבוי אור. ועל ידי צריכין להמשיך הארה מבחינת השגת דרי מעלה דהיינו בחינת איה מקום כבודו. בחינת מה חמית. כדי שלא יזיק לו ריבוי האור וכו׳ כנ״ל. וזה נעשה על ידי הצדקה. כי על ידי שנותן צדקה מממונו ומחסר ממונו על ידי זה זוכה שיומשך עליו בחינת הארת דרי מעלה שהוא בחינת איה וכו׳ בחינת מיעוט האור בצמצום ומדה. כדי שיוכל לקבלו בהדרגה כראוי. נמצא שעל ידי צדקה שמחסר ממונו ומשפיע לעני. על ידי זה נמשך בחינת הארת דרי מעלה ודרי מטה כנ״ל. וזה בחינת שקלים שהם בחינת צדקה שנאמר בהם העשיר לא ירבה והדל לא ימעיט העשיר לא ירבה. זה בחניתה שגת דרי מעלה בחינת איה וכו׳ שלא יזיק לו ריבוי האור וכו׳ נ״ל. וזה בחינת העשיר לא ירבה והדל לא ימעיט זה בחינת השגת דרי מטה שהוא בחינת מלא כל הארץ כבודו. וזהו והדל לא ימעיט. כי אין שם בבחינת עניות בבחינת דרי מטה שום מיעוט וחסרון ח״ו כי מלא כל הארץ כבודו. וזה נעשה על ידי צדקה כנ״ל שהוא בחינת זה ישפיל וזה ירים שמשפיל לזה ומרים לזה כמובא במקום אחר וכנ״ל:

ועל כן נקראים שקלים לשון משקל. שעל ידי הצדקה בחינת שקלים על ידי זה מאירין בדרי מעלה ודרי מטה ומעמידין אותם על המשקל דהיינו בדרי מעלה מאירין שלא יטעו שהם יודעין באלקותו וכו׳ ולהיפך בדרי מטה מאירין שלא יטעו שהם רחוקים ביותר ולגלות להם כי הם סמוכין להשם יתברך. נמצא שמעמיד שניהם על המשקל הישר וזה בחינת

שקלים בחינת צדקה וכנ״ל ועל ידי זה מאיר הרצון. כי על ידי כלליות בן ותלמיד שהם דרי מעלה ודרי מטה מאיר הרצון ועל כן עיקר הוא בחינת רצון בחינת נדיבת לב כנ״ל. ועל כן עיקר הצדקה מאירה בשבת כמו שכתב רבינו ז״ל (בסימן ל״א) שעל ידי כן פתח התנא בתחילת מסכת שבת יציאות השבת וכו׳ פשט העני וכו׳ כי עיקר הארת הצדקה שוא בחינת הארת הרצון בחינת הארת בן ותלמיד זה מאיר בשבת דייקא וכנ״ל:

אות יא

וזה בחינת פורים כי המן הוא זוהמת הנחש בחינת פגם הל״ט מלאכות של הסטרא אחרא בחינת המן העץ וכו׳ שמשם נמשכין כל הל״ט מלאכות של הסטרא אחרא שהם ל״ט קללות וכו׳ כידוע ועל כן עיקר קנאתו על ישראל היהעל שהם משמרים את השבת ומבטלים את הל״ט מלאכות שבזה מכניעים ומשפילים אותו כנ״ל. ועל כן זה היה עיקר מסירתו. כמו שכתוב ודתיהם שונות מכל עם ואת דתי המלך אינם עושים שמדחין בשה״י פה״י שבת היום פסח היום. כי על זה גברה קנאתו וכעסו מאד על שמבטלים את הל״ט מלאכות בשבת שעל ידי זה דוחים זוהמת הנחש שהוא בחינת המן כנ״ל. ועל כן רצה לשקול עשרת אלפים ככר כסף וכו׳ לבטל כח השקלים של ישראל כמו שאמרו רז״ל. כי השקלים שבאו בשביל מלאכת המשכן הם בחינת קדושת הל״ט מלאכות אפילו בימי החול כנ״ל. ועל ידי זה זוכין שאין עושין כלל שום מלאכה אפילו כשעוסקים באיזה עסק ומלאכה רק המלאכה נעשית מאליה וכו׳ וכנ״ל והוא היה מקנא על זה כנ״ל. ורצה לבטל זאת וזה שאמר ועשרת אלפים וכו׳. אשקול על ידי עושי המלאכה על ידי עושי המלאכה דייקא. כי רצה להמשיך דייקא בחינת עשיה בחינת עשיית מלאכות בגשמיות שהם בחינת זוהמת הנחש וכו׳ כנ״ל. היפך קדושת ישראל שאינם עושים כלל שום מלאכה אפילו בימי החול. רק המלאכה. נעשית מאליה כנ״ל בחינת ואת דתי המלך אינם עושים וכנ״ל. ומפלתו היה על ידי מרדכי ואסתר. שהם בחינות כלליות בן ותלמיד דרי מעלה ודרי מטה מרדכי הוא בחינת מר דרור בחינת ריח הטוב של שמן שמשחה ריח הטוב בחינת השגת דרי מעלה שהוא בחינת איה וכו׳ בחינת מה חמית וכו׳ רק כמאן דארח ריחא בחינת לריח שמניך טובים. וכו׳ כמבואר לעיל בהלכות ברכת הריח (הלכה ה׳) כי מדריגת מרדכי גבוה מאד מאד כמובא שהוא בחינת משה וכו׳ וכנ״ל אסתר היא בחינת השגת דרי מטה בחינת ההארה שמאירין על כל השוכני עפר. דהיינו על כל בני אדם שמונחים במדריגה התחתונה מאד בתכלית ההסתרה שמגלין להם שה׳ עמם. שזה בחינת אסתר בחינת

ואנכי הסתר אסתיר שאפילו בתכלית ההסתרה בהסתרה שבתוך הסתרה גם שם הוא אנכי. כי גם שם נמצא השם יתברך כי מלא כל הארץ כבודו ואסתר היא ההיפך מושתי המרשעת כמו שאמרו רז״ל תחת הסרפק יעלה הדס וכו׳ כי ושתי ביטלה את השבת כמו שאמרו רז״ל. וקמה אסתר במקומה ששמרה את השבת. כמו שאמרו רז״ל על פי ואת שבעת הנערות הראויות לתת לה מבית המלך שמנתה בהן את ימי השבת. כדי שלא תשכח את השבת והשם יתברך ברחמיו סבב סיבות. ומני׳ ובי׳ אבא לייל בי׳ נרגא שהמן הרשע בעצמו יעץ להרוג את ושתי שחללה את השבת ועל ידי זה בעצמו היתה מפלתו שמלכה תחתיה אסתר המלכה שהיא בחינת שבת מלכתא ועל ידי זה הכניעה את המן שהוא זוהמת הנחש פגם ל״ט מלאכות וכנ״ל. וזה בחינת פורים כי באמת פורים הוא חידוש גדול מאד כי אז בפורים מאיר הארה גדולה מאד מאד בחינת הארת שבת ויותר כמובא בכוונות ואף על פי כן מותר בפל״ט מלאכות. והדבר תמוה לכאורה אך באמת זה עיקר בחינת מפלת המן זוהמת הנחש. שהוא פגם הל״ט מלאכות של ימי החול כי המן רצה להתגבר על ישראל ח״ו על ידי פגם הל״ט מלאכות של ימי החול ולבטל את השבת כנ״ל. גם רצה לבטל את בנין בית המקדש כמו שאמרו רז״ל ששם בבית המקדש היו כל הל״ט מלאכות בקדושה בבחינת ט״ל אורות והוא רצה לבטל את כל זה ונהפכה מחשבתו הרעה על ראשו כי נעשה ההיפך. כי אדרבא הם הפילו את המן לגמרי. ואדרבא המשיכו הארה גדולה ביום זה בכל דור ודור. וההארה גדולה ונפלאה כל כך עד שאפילו כשעושין כל הל״ט מלאכות אף על פי כן אין בהם שום אחיזה להסטרא אחרא ח״ו כי כל הל״ט מלאכות נכללין בקדושת שבת כנ״ל. נמצא שנהפכה מחשבתו הרעה ממש מהיפך אל היפך כי על ידי קדושת פורים שהוא בימי החול ומותרין בו כל המלאכות על ידי זה עיקר התגלות הארת קדושת שבת. כי עכשיו מגלין שיש לנו כח אפילו בימי החול לדחות זוהמת הנחש מן הל״ט מלאכות אף על פי שעושין אותן בימי החול. על ידי שממשיכין עליהם הקדושה של שבת וכו׳ כנ״ל. כי ביום הקדוש הזה אנו רואין זאת בחוש. שמותרין בו כל המלאכות ואף על פי כן מאיר בו הארה גדולה ועצומה מאד בחינת קדושת שבת ויותר. בזה נתגלה כי השם יתברך בכל מקום. כי מלא כל הארץ כבודו. ודרי מטה עם דרי מעלה כולו חד כי הוא יתברך מחיה את כולם. ועל כן מרבין בסעודה בפורים ונותנין צדקה לעניים שכל זה הוא בחינת הארת הרצון שנמשך מבחינת כלליות בן ותלמיד בחינת מרדכי ואסתר כנ״ל. ראשי פרקים להלכות שבת

שבת ד

אות א

על פי המעשה של הב׳ בנים שנחלפו וכו׳ עיין שם. שעמד עצמו אצל שבת שהיא אמונה. שכשמגרשין את האדם מהגן עדן, שכל מה שרוצים לעשות איזה דבר שבקדושה שהוא בחינת כניסה לגן עדן מגרשין אותו ומבלבלין אותו. עיקר תקנתו שיעמיד עצמו אצל אמונה שהוא שבת. שאף על פי כן יאמין שהשם יתברך מושל בכל. וידו על העליונה וסוף כל סוף יגמור הכל כרצונו. כי יש תשובה בעולם. ואף על פי שהוא רחוק עתה מתשובה אדרבא מתגרין בו עד שפוגם חלו בכל יום יותר ח״ו. אף על פי כן על כל פנים הוא מאמין שיש בחינת תשובה בחינת שבת אמונה שעל ידי זה נתתקן הכל. כי אמונה מתקן הכל. ועל כן צריך להעמיד עצמו אצל אמונה שהוא שבת. ואחר כך זוכה להשיג ולהבין איך לסדר כל תיקוני השכינה. שהם מטה ושלן וכסא ומנורה המובאים שם בהמעשה הנ״ל. שזכה הבן מלך האמת לסדרם היטב. על ידי שהיה מבין דבר מתוך דבר. שעל ידי זה השיג תחילה לעמוד עצמו אצל שבת אמונה. ואחר כך זכה להבין לסדר כל התיקונים האלה. כי בשבת נתתקנים כל התקיונים של השכינה הנ״ל שהם מטה ושלחן וכו׳. וכל זה מרומז בהתורה תקעו ב׳ שהאיש תבונות מגלה עצות שעל ידי זה גדילה האמונה. וכשמעלין האמונה צריכין להעלות מבחינת החתים לבחינת חותם דקדושה דהיינו לשבר תאוות ניאוף בכח המגיני ארץ וכו׳ אבל יש גם להמאכלים חלק וכו׳ אבל יש שבא הפגם ח״ו מדיינים שאינם הגונים שפוגמים בכסאות למשפט ולזה צריכין קישור המרכבה וכו׳ וזה בחינת מטה שלחן כסא ומנורה. הוא בחינת עליית האמונה בעצמה שהיא בחינת אור בחינת ברישא חשוכא והדר נהורא ועל כן הדלקת נר שבת הוא תיכף בכניסת שבת. ועיקר כח של האיש תבונות הוא על ידי שמצחצח נשמתו על ידי אכילתו בקדושה בחינת והשביע בצחצחות נפשך וכו׳. וזה בחינת אכילת שבת שיקרה מאד בחינת עונג שבת אז תתענג על ה׳ על ה׳ דייקא. בחינת צחצחות שהם למעלה מהספירות שכלולים בשם ה׳ כידוע. וזה בחינת איסור הל״ט מלאכות בשבת כי כל היגיעות של כל הל״ט מלאכות הוא שמייגעין עצמן לתקן כל מיני אומנות וכל זה נשתלשל מחמת הפגם שגרם שאין הכסא וכו׳ מסודר כראוי שנמשך מחמת קליפת עמלק זוהמת הנחש. שנשבע הקדוש ברוך הוא שאין הכסא שלם וכו׳. ומשם נמשך ונשתלשל פגם המשפט ופגם האמונה כי אין מבינים צדיק וטוב לו וכו׳, ומשם נמשך ונשתלשל פגם המשפט ופגם האמונה כי אין מבינים צדיק וטוב לו וכו׳, מחמת שהמשפט נתהפך ונתחלף ואי אפשר להבינו עתה. וכל זה מחמת

הנצל ומשם עיקר פגם האמונה. ומחמת אלו החילופים והשינוים שאין שום דבר על מקומו צריכין להתייגע ביגיעות וטירחות בכל הל״ט מלאכות שהם בחינת בזעת אפך וכו׳ בעצבון תאכלנה וכו׳ כי כל הל״ט מלכות ממשכן גמרינן וכל מלאכת המשכן היה לסדר ולתקן כל אלו התיקונים הנ״ל שהם בחינת מטה ושלחן וכסא ומנורה שכולם היו במשכן, מטה זה בחינת ארון העדות שעומד בבית קדש קדשים שנקרא חדר המטות וכו׳. וזה משכן ראשי תיבות מטה שלחן כסא נר. (כמדומה שזה מבואר בספרים) וסופי תיבות אהרן כי כל תיקוני עבודות אלו היו על ידי הכהנים שהם בני אהרן הכהן הראשון, ובחול בחינת שטו העם ולקטו בשטותא ועל כן צריך לרדוף אחר הבהמות ביגיעות וטרחות. וכל תיקונו על ידי שבת שזכה על ידי שנעשה מבין דהר מתוך דבר בחינת איש תבונות הנ״ל שמגלה האמונה שהיא בחינת שבת. כל הנ״ל הם ראשי פרקים מהלכות שבת ועדיין צריכין לזכך ולברר כל הדברים האלה היטב וכל דבר על מקומו יבא בשלום כמו הכסא שבמעשה הנ״ל ששגם פירוש המעשה הוא כמו הכסא הנ״ל. כמו שכתוב שם שהעיקר לסדר הכל היטב. ה׳ יעזרנו. הלכות שבת

שבת ה

הלכה ה

אות א

על פי התורה בראשית לעיני כלישראל בלקוטי תנינא סימן ס״זעיין שם כל התורה מראשה לסופה.

וזה בחינת שבת כי שבת שמא דקודשא בריך הוא כמבואר בהתורה הזאת ובשביל זה אסורים כל המלאכות בשבת שהם ל״ט מלאכות ובשביל זה יצאה הבערה ופרטה אותה התורה בפרטיות כמו שכתוב לא תבערו אש בכל מושבותיכם וכמו שאמרו רז״ל הבערה בכלל היתה ולמה יצאה אלא לחלק יצתה וכו׳ ולכאורה קשה למה יצתה הבערה דייקא לחלק בין הל״ט מלאכות ולמה לא יצאה מלאכה אחרת לחלק אך על פי

הנ״ל מבואר היטב. כי כל הל״ט מלאכות שהם חילול שבת הם בבחינת מאורי אש כמובן בהתורה הנ״ל ששמירת שבת שהיא שם ה׳ וכו׳ הוא בחינת מאורי אור והיפך ל״ט מלאכות שהם חילול שבת הוא בחינת מאורי אש שהוא הפך שם ה׳ כמבואר שם עיין שם ועל כן פרטה התורה מלאכת הבערת אש דייקא בשביל לחלק בין הל״ט מלכות כי באמת כל איסור מלאכה בשבת של כל הל״ט מלאכות עיקר האיסור הוא שלא להגביר בחינת מאורי אש שהם בחינת חילול שבת שהוא שם ה׳ בחינת מאורי אור כנ״ל ועל כן פרטה התורה איסור הבערה דייקא לחלק בין הל״ט מלאכות. כי כל איסור הל״ט מלאכות הם בבחינת מאורי אש שהוא בחינת לא תבערו אש וכו׳ וכנ״ל ועיין שם מה שכתב שם רבינו ז״ל על פסוק זה לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת שהוא ראשי תיבות מתאבל. כי כל המתאבל על ירושלים זוכה וכו׳ כמו שכתוב לשום לאבלי ציון פאר תחת אפר וכו׳ עיין שם כל זה היטב.

אות ב

והכלל כי שבת הוא בחינת הצדיק האמת שהוא בחינת שם ה׳ בחינת מאורי אור בחינת פאר הדורות בחינת כלליות הגוונין תלת גוונין דעינא ובת עין בחינת יסוד הפשוט צדיק יסוד עולם שממנו נמשכין כל הד׳ יסודות בחינת ד׳ מוחין חכמה ותבונה ודעת וכל מלאכה בחינת החן והפאר הוהידור והיופי של כל העולם בחינת הראש והמוחין המאירין להבית המקש. היינו בחינת אור העינים. כי הבית המקדש הוא בחינת עינים והצדיק ושבת הם בחינת האור המאיר להעינים כי הוא הראש בית דהיינו הראש והמוחין בחינת מאורי אור המאירין להבית המקדש ולכל בתי ישראל. ועל כן על ידי הצדיק ושבת נפתחין העינים וזוכין להסתכל על עצמו בכל המדות איך הוא אוחז בהם. כי כל המדות נמשכין מהד׳ יסודות שכולם נמשכין מהיסוד הפשוט שהוא בחינת הצדיק בחינת שבת בחינת שם ה׳ בחינת פאר וכו׳ כנ״ל עיין שם כל זה היטב.

אות ג

כי עיקר האדם נברא בשביל להכיר שמו יתברך שבשביל זה נברא כל הבריאה כולה מראש ועד סוף למען ספר שמו בכל הארץ וכמו שאמרו רז״ל כל מה שברא הקדוש ברוך הוא בעולמו לא בראו אלא לכבודו. כמו שכתוב כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו כי כבודו הוא שמו יתברך כי שם וכבוד הם בחינה אחת כי עיקר הכבוד הוא השם שיש לו שם גדול בעולם שזהו עיקר הכבוד. וכמו שכתוב אני ה׳ הוא שמי. וכבודי וכו׳ וכתיב וברוך שם כבודו וכו׳ וכמבואר בפסוק זה בעצמו שהוא כל הנקרא בשמי ולכבודי כי השם הוא הכבוד כנ״ל נמצא שכל הדברים שבעולם כולם נבראו בשביל כבוד שמו יתברך. וזה השורש והתכלית של הבריאה ועל כן בוודאי יש בכל דבר ודבר שבעולם בחינת ידיעת והכרת שמו יתברך שיכולין להבחין ולהתבונן גדולת הבורא יתברך על ידי כל דבר ודבר שבעולם בפרטיות ולהכיר אותו יתברך על ידי זה דייקא ולהגדיל שמו יתברך על ידי כל דבר ודבר בפרטיות וזהו בחינת הברכות שקבעו רזל על כל דבר שבעולם בפרטיות כי בכל דבר שבעולם יש הגדלת שמו בפרטיות שהוא בחינת הברכה שמברכין ומגדלין שמו יתברך על בריאת דבר זה בפרטיות. ועיקר הגדלת שמו יתברך על ידי כל הדברים שבעולם שבשביל זה נבראו כולם. העיקר הוא על ידי האדם דייקא שבשבילו נברא כל הבריאה כולה כידוע. כי אין מי שיע ויכיר פלאות הבריאה כי אם האדם שניתן בו דיעה להכיר ולהבחין בכל הדברים פלאות הבריאה ולהגדיל שמו יתברך על ידי כל דבר בפרטיות. ובשביל זה הביא השם יתברך כל הדברים לאדם הראשון לקרוא להם שמות וכל אשר יקרא לו האדם נפש חיה הוא שמו כי השם של כל דבר הוא חיותו. כמו שכתב רבינו ז״ל והביא ראיה מפסוק זה נפש חיה הוא שמו. כי השם של כל דבר נמשך ונשתלשל בשרשו מבחינת שם ה׳. שהוא מחיה את כל הבריאה כמו שכתוב ואתה מחיה את ולם. ועל כן עיקר חיות כל הדברים הוא השם שיש לו מחמת ששם כל דבר נמשך בשרשו משם ה׳ שהוא מחיה את כולם כנ״ל. וכפי השם שיש לכל דבר כן יכולין להכיר ולהגדיל שמו יתברך על ידי זה הדבר בפרטיות. כי השם של כל דבר נמשך משם ה׳ כנ״ל ועל כן הביא הכל אל אדם לקרואת שמות. כי עיקר הגדלת שמו יתברך על ידי כל הדברם בעולם הוא על ידי האדם דייקא שהאדם דייקא יש לו כח הזה בדעתו להגדיל שם ה׳ על ידי כל דבר ודבר שבעולם שמשם שורש השם של כל דבר כנ״ל. וכפי מה שזכה אדם הראשון להכיר שמו יתברך על ידי כל דבר שבעולם כמו כן זכה לקרואת שמות לכל הדברים כי כל שמותם שהוא חיותם נמשך משם מבחינת שם ה׳ שבשביל זה נבראו כולם. כדי להכיר ולהגדיל שמו יתברך על ידם על ידי האדם דייקא כנ״ל.

ועל כן נבראו כל הדברים מחוסר תיקון וגמר תיקונם על ידי האדם כמו שכתוב אשר ברא אלקים לעשות דהיינו שהשם יתברך ברא כל הדברים שהאדם יגמור ויעשה אותם וכמו שאנו רואין בחוש שהאדם צריך לחרוש ולזרוע ולעשות כלים ובגדים ולתקן כל המאכלים בלישה ואפיה ובישול וכו'. וכמו שכתוב במדרש התורמוסין צריכין תיקון וכו' וכמו שכתוב וכל שיח השדה טרם יהיה בארץ וכל עשב השדה טרם יצמח ואדם אין לעבוד את האדמה. וכמו שפירש רש"י שם על פתח הקרקע עמדו עד שיבא אדם וידע שיש צורך בגשמים ויתפלל עליהם וכו'. כל זה הוא להורות ולהודיע שהכל נברא בשביל האדם כדי שהאדם יגדיל שמו יתברך על ידי כל דבר שבעולם. וזה עיקר השלימות והתכלית של כל הבריאה כולה מראש ועד סוף ועל כן הכל נברא מחוסר תיקון עד שיבא האדם וישלים אותו. כי שלימות תיקון כל הדברים הוא על ידי האדם דייקא על ידי שהוא מכיר ומגדיל שמו יתברך על ידי כל דבר שבעולם שבשביל זה נברא הכל כנ"ל, כי השם יתברך בשביל עצמו כביכול לא היה צריך לברוא את הבריאה כי השם יתברך ידע מעצמו קודם הבריאה כמו עכשיו. רק כל הבריאה היתה בשביל האדם כדי להיטב מטובו לזולתו. כדי שאנחנו נכיר ונדע שמו יתברך ועל כן כל זה שאין האדם בעולם ואין מי שיכיר שמו יתברך על ידי דבר זה. אין להדבר חיות בשלימות ועל כן הוא מחוסר תיקון עדיין כי כל חיות הדבר הוא על ידי שמכירין שמו יתברך על די דבר זה וכל זה שלא נמצא האדם אין מי שיכיר שמו יתברך על ידי אותו הדבר. ועל כן תיקון כל הדברים נגמר על ידי האדם שיש לו כח להכיר ולהגדיל שמו יתברך על ידי כל דבר שבעולם וכמו כן יש לו כח גם בגשמיות לתקן כל דבר ולגמור תבניתו וצורתו בשלימות שזהו בחינת כל המלאכות שבעולם מה שהאדם צריך לעשות כמה מלאכות כגון לעשות כלים מעץ או מתכות או לטוות ולארוג בגדים מצמה ופשתן שברא השם יתברך וכו' כי בוודאי השם יתברך שברא הצמר והפשתן או העצים והמתכת וכו' בוודאי בכחו היה יכול לברוא כלים גמורים ובגדים גמורים וכו'. אך השם יתברך ברא הכל מחסור תיקון עד שיבא האדם ויגמור תיקונם על ידי כמה עובדות ומלאכות כי אין לשום דבר שלימות כי אם על ידי האדם על ידי שהוא מכיר ומגדיל שמו יתברך על ידי אותו הדבר שבשביל זה דייקא נברא הדבר כנ"ל.

אות ה

ואם לא היה חוטא האדם היה זוכה לגמור תיקון כל הדברים בגשמיות ורוחניות בלי עמל ויגיעות רק על ידי תפילה ואיזה עובדא קלה מאד. כי בשעת הבריאה היה גמר תיקון כל העולמות תלויים באדם הראשון שאם

לא היה אוכל מעץ הדעת והיה מתפלל תפילתו היה גומר תיקון כל העולמות בשלימות באותו היום כמבואר בכתבי האר״י אך על ידי חטאו לא גמר תיקון העולמות אף גם פגם וקלקל כל העולמות עד אשר נגזר בעצבון תאכלנה בזעת אפך תאכל לחם שצריכין כמה וכמה יגיעות ומלאכות שהם ל״ט מלאכות קודם שמקתנים הדברים שבעולם שיהיו ראוים ליהנות מהם לאוכלם או ללובשם וכיוצא בהם. וגם עתה כל מה שהאדם מקדש עצמו ביותר וזוכה לפרוש עצמו מן העולם ולשום כל לבו ודעתו להכיר ולהגדיל שמו יתברך. כמו כן זוכה להעביר מעליו עול הל״ט מלאכות וזוכה לקבל הפרנסה בלי עמל ויגיעה גדולה וכמו שאמרו רז״ל כל המקבל עליו עול תורה מעבירין ממנו עול מלכות ועול דרך ארץ כי יגיעית הפרנסה שהוא בחינת ל״ט מלאכות נמשכין מזוהמת הנחש מפגם עץ הדעת על ידי שלא השתדל להגדיל שמו יתברך על ידי כל הדברים. אדרבא פגם מאד וכפר בעיקר ומשם נמשכין כל הל״ט מלאכות שהם בחינת יגיעות וטירדת הפרנסה, ועל כן כשאדם מקדש עצמו ומאמין בהשם יתברך ומשים כל לבו להודות לשם ה׳ על כל דבר ודבר שרואה או נהנה ממנו להגדיל שם ה׳ על ידי כל דבר שבעולם כנ״ל על ידי זה דוחה זוהמת הנחש שהוא בחינת הל״ט מלאכות וזוה שיוגמר אצלו תיקון כל הדברים בנקל ומשיג פרנסתו וכל הצטרכותו בלי עמל ויגיעה. כי עיקר התיקון על ידי הגדלת שם ה׳וכפיי מה שזוכין להגדיל שם ה׳ כמו כן ניצול מל״ט מלאכות מעצבות ויגיעת הפרנסה. וזוכה לקבל פרנסתו בנקל משם ה׳ ששם עיקר הבטחון על כל הצטרכות האדם ועל כל הישועות כמו שכתוב אין המלך נושע ברב חילו כו׳. שקר הסוס לתשועה וכו׳ ומסיים שם כי בו ישמח לבנו כי בשם קדשו בטחנו. בשם קדשו דייקא. כי הכל נמשך משם ה׳ וכנ״ל.

אות ו

וזה בחינת שבת שהוא שם ה׳ שבו אסורין כל הל״ט מלאכות לגמרי. כי בשבת אסור לעורר עובדין דחול. כי שבת הוא שם ה׳ שאז הוא תכלית מעשה שמים וארץ. היינו שאז בשבת עולין כל הדברים אל תכליתן שהוא שם ה׳ כנ״ל כי על ידי קדושת שבת שהוא שם ה׳ זוכין לדעת שלם לזכות להכיר ולהתבונן גדולת השם יתברך ולהכיר שמו יתברך על ידי כל דבר שבעולם וזהו בחינת לכו חזו מפעלות ה׳ אשר שם שמות בארץ ואמרו רז״ל אל תקרי שמות אלא שמות ואיתא בלקוטי תנינא סימן ל״ט על פסוק זה. ששמות הור ראשי תיבות תכלית מעשה שמים וארץ שהוא בחינת שבת שהוא התכלית של כל הבריאה כולה וכו׳ עיין שם. היינו כנ״ל. כי שם של כל דבר הוא חיותו ותכליתו שעל ידו יכולין להכיר שמו

יתברך שמשם נשתלשל זה השם שיש לו. וזה זוכין על ידי שבת שהוא שמא דקודשא בריך הוא שורש של כל השמות של כל הדברים שבעולם שהם חיותם שהוא התכלית של כל מעשה שמים וארץ כי עיקר התכלית של כל דבר הוא להכיר שמו יתברך על ידי אותו הדבר כפי השם שיש לו כנ״ל. שזה זוכין על ידי שבת שהוא שמא דקודשא בריך הוא כנ״ל. כי השם יתברך ברא את כל הבריאה בששת ימי המעש ושבת בשבת ודייקא על ידי המנוחה והשביתה של שבת הוא עיקר שלימות וחיות וקיום כל הבריאה כידוע. כמו שכתוב ויכל אלקים ביום השביעי את כל מלאכתו וכו׳ ודרשו רז״ל מה היה העולם חסר מנוחה. בא שבת בא מנוחה כלתה ונגמרה המלאכה ואם לא היה חוטא אדם הראשון. היה משלים תיקון כל הבריאה בערב שבת ביום שנברא בו על ידי תפלה לבד וכנ״ל ואז היה זוה בשבת להכיא שמו יתברך בשלימות על ידי כל פרטי הבריאה. ואז היו כל העולמות עולים למקומן לשלימות תכליתן ביום השבת הראשון. וכמבואר בכתבי האר״י ז״ל אבל מחמת שחטא אדם הראשון ואכל מעץ הדעת טוב ורע וערבב כל הד׳ יסודות שהם כלל העולמות שנתערבו מטוב ורע על ידי זה לא נתתקן העולם אדרבא הוסיף לקלקלו ולחסרו. ועל ידי זה נגזר בעצבון תאכלנה בזעת אפיך תאכל לחם וכו׳ שהם בחינת ל״ט מלאכות שהם כלל יגיעות וטירחות וטרדות הפרנסה ולפי עוצם חטאו לא היה אדם והעולם יכול להתקיים. אך שבת אגין עליה כמו שכתוב בזוהר הקדוש כי עיקר הפגם הוא שפגם בשם ה׳ והגביר בחינת מאורי אש על מאורי אור. וזה בחינת וכי תאוה הוא לעינים זה בחינת פגם העינים שהם בחינת מאורי אור. וזה בחינת וכי תאוה היא וכו׳. תאוה זה בחינת התגברות מאורי אש שמשם כל התאות. כי עיקר כל התאוות הוא על ידי בחינת מאורי אש שמשם האש והחמימות של כל התאוות. וזהו ונחמד העץ להשכיל זה בחינת פגם המוחין שהם בחינת מאורי אור כנ״ל. ועל ידי שפגם אדם הראשון בשם ה׳ והגביר מאורי אש שהם בחינת שם הטומאה וכו׳. על כן כל תקונו היה על ידי שבת דייקא שהוא שם ה׳ כנ״ל. כי בבת אין שום שליטה לשם הטומאה כי אז מאיר שם ה׳ בכל העולמות. כי שבת קביעא וקיימא (כמו שאמרו רז״ל) וקדושתה קבועה בעצמה. ועל כן בשבת מאיר שם ה׳ ונדחה זוהמת הנחש ונתתקן חטא אדם הראשון. ועל כן אסורין בו כל הל״ט לאכות שנמשכין מזוהמת הנחש מבחינת מאורי אש. כי בשבת אין שום שליטה לבחינת מאורי אש כי בשבת מאיר שם ה׳ כנ״ל. ועל כן בשבת אסור אפילו להתפלל על צרכיו. כי שאלת צרכיו אסור בשבת. ועל כן אין מתפללין בו י״ח ברכות כי אם שבע ברכות. כי גמר תיקון העולמות היה צריך אדם הראשון לגמור בערב שבת על ידי תפילה כנ״ל אבל בשבת הוא מנוחה לגמרי ואין בו שום בריאה ולא גמר מלאכה של שום נברא. אפילו על ידי תפילה ובקשה על צרכיו. רק יום שביתה ומנוחה וביטול אל התכלית על ידי כל פרטי הבריאה שבכל ששת ימי המשה. שבשבת זוכין להכיר שמו יתברך על ידי כל הבריאה כנ״ל שזהו עיקר תכלית הבריאה כולה כנ״ל.

אות ז

וזה עוצם מעלת יקרת קדושת שבת קדש שבשבת יכול כל אדם אפילו אם עבר כל עבירות שבתורה ח״ו. הוא גם כן יכול להמשיך על עצמו קדושת שמו יתברך לידע ולהכיר שמו יתברך על ידי שמירת שבת שהוא שמא דקודשא בריך הוא. כי קדושת שבת אין מגיע שום פגם של שום עבירה ח״ו. כי שבת אגין אעל אדם הראשון בחטאו. וכמו כן מגין השבת גם עתה על כל החוטא ח״ו. כי על ידי שמירת שבת כראוי זוכין כולם אפילו הגרועים והפחותים לידע ולהכיר ולהאמין בשמו יתברך. ועל ידי זה יזכו לשוב אל ה׳. כי שבת והצדיקי אמת הם בחינה אחת כנ״ל. שהם בחינת שם ה׳ שעל ידם כולם יכולין לידע משמו יתברך ולשוב אליו יתברך. ולתקן פגם כל הד׳ יסודות הנמשכין מד׳ אותיות השם הנ״ל ועל כן אמרו רז״ל כל השומר שבת מוחלין לו כל עוונתיו. היינו כנ״ל.

אות ח

וזה בחינת מה שאמרו רז״ל אלמלא שמרו ישראל שתי שבתות מיד היו נגאלין. כי עכשיו אחר חטא אדם הראשון צריכין שתי שבתות דייקא כי באמת צריך האדם לגמור תחילה תיקון העולם בגשמיות בימי החול. כי כל הדברים נבראו מחוסר תיקון כנ״ל. והאדם היה צריך להשלים אותן שיהיה כל דבר במלואו וטובו ובשלימותו הראוי. כגון כל המאכלים שיהיו בשלימותן שיהיו ראויים לאכילה. וכמו כן כל הדברים שבעולם. ואם לא היה חוטא אדם הראשון היה גומר תיקוו כל הבריאה בשלימות בערב שבת הראשון על ידי תפילתו. כי על ידי התפילה היה נשלם הכל בגשמיות ורוחניות וכמו שיהיה לעתיד כמו שאמרו רז״ל עתידה הארץ שתוציא גלוסקאות וכו׳. ובוודאי כן היה קודם החטא שלא היינו צריכין שום יגיעה ומלאכה להשלים הדברים שנבראו. רק הכל היה נגמר בשלימות על ידי תפילה לבד. ואז אם היו כל הדברים בשלימותן ובמלואן קודם השבת. אזי על ידי השבת הראשון היו כל הדברים עולים לתכליתן. כי היה זוכה אדם האשון להכיר שמו יתברך על ידי כל פרטי הבריאה בשבת הראשון שזה עיקר תכליתן כנ״ל. כי מאחר שכבר היה נשלם הבריאה בתכלית השלימות קודם השבת אזי היה יכול בשבת להכיר שמו יתברך על ידי כל פרטי הבריאה. כי בוודאי אי אפשר להשיג התכלית של

כל דבר. דהיינו להכיר שמו יתברך על ידי כל דבר כי אם כשהדבר במלואו וטובו. כי כל זה שאין הדבר נשלם בשלימות עדיין לא הגיע לתכליתו ואי אפשר להביאו לתכליתו בשלימות דהיינו להכיר שמו יתברך על ידי זה הדבר מאחר שזה הדבר בעצמו לא בא לשלימותו ואינו יכול לעשות פעולתו הראוי. למשל דבר מאכל. קודם שמתקנין החטים בטחינה ולישה ואפיה וכו' עד שיהיה ראוי למאכל אדם בוודאי קודם זה לא הגיעו החטים לתכליתן. ואין רואין בהם עדיין בשלימות טובות הבורא ונפלאותיו ואין מכירין עדיין בשלימות על ידם שם ה' שצריכין להכיר על ידם. רק שמתקנים החטים עד שבאים לשלימותן שעושין מהם לחם אז הגיעו לשלימותן. ואז יכול המשכין להכיר על ידם בשלימות שם ה' שצריכין להכיר על ידם דייקא. כמו שכתוב ואכלתם אכול ושבוע והללתם את שם ה' אלקיכם וכו'. נמצא שאי אפשר להכיר שם ה' בשלימות על ידי הביראה כי אם כשנשלם הבריאה תחילה כנ"ל. ואם לא היה חוטאא אדם הראשון היה זוכה להשלים את כל הבריאה על ידי תפילה לבד בערב שבת הראשון ואז היה זוכה בשבת הראשון להכיר שם ה' בשלימות. ואז בוודאי אי אפשר להכיר בשבת שם ה' כי אם כפי תבנית הבריאה אז. ועל כן צריכין שמירת שבת שהוא שם ה' כדי לזכות אחר כך בששת ימי החול להשלים הבריאה על ידי הל"ט מלאכות שנתהוו אחר החטא. כי עכשיו אי אפשר להשלים את הבריא כי אם על ידי הל"ט מלאכות ועיקר השלימות הוא על ידי שבת דייקא. כי על ידי שמירת שבת זוכין להמשיך קדושת שבת לששת ימי החול שיהיו כל הל"ט מלאכות בבחינת מלאכת המשכן שעל ידי זה דייקא נשלם הבריאה. ואז זוכין בשבת השני אשחר כך להכיר שם ה' בשלימות על ידי כל פרטי הבריאה כי כבר נשלם הבריאה על ידי הל"ט מלאכות שזכה לעשותן בקדושה בבחינתמלאכת המשכן על ידי שמירת השבת הראשון כנ"ל. כי עכשיו צריכין להתחיל התיקון משבת שאין מגיע בו שום פגם ואחיזה של הל"ט מלאכות שהם בחינת זוהמת הנחש. ועל כן בשבת יכול אפילו עתה אחר החטא להמשיך על עצמו ועל כל הבריאה קדושת שמו יתברך. ועל ידי זה יכולין להמשיך קדושת שבת לששת ימי החול לטהר ולקדש הל"ט מלאכות קדושים בבחינת מלאכת המשכן. ואז נשלם תיקון כל הדברים על ידי ל"ט מלאכות אלו בימי החול. ואזי זוכין בשבת השני להביא כל הבריאה אל התכלית. דהיינו להכיר שמו יתברך בשלימות על ידי כל פרטי הבריאה שכבר נשלמה וכו' כנ"ל. ואזי תבא הגאולה: כי יתתקן חטא אדם הראשון שפגם בזה כנ"ל. ועל כן אלמלא שמרו ישראל שתי שבתות דייקא מיד היו נגאלין כנ"ל. וזהו כל השומר שבת כהלכתו אפילו עבד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו. כי דור אנוש עיקר פגם שלהם היה בשם ה'. כמו שכתוב אז הוחל לקרוא בשם ה'. על כן שמירת שבת שהוא שם ה' הוא תיקון לזה.

אות ט

וזה בחינת פרשת זכור שצריכין לקרות בשבת שקודם פורים פרשת זכור. שהוא זכרון מלחמת עמלק הוא בכל דור ודור כמו שכתוב מלחמה לה׳ בעמלק מדר דר: כי עיקר הכח ללחום בעמלק למחות שמו וזכרו מן העולם הוא על ידי שבת שהוא שמא דקודשא בריך הוא כנ״ל. כי עיקר מלחמת עמלק שבכל דור. הוא כנגד שם ה׳ שהוא שם הצדיק האמת שהוא שם ה׳ כי שמו משותף בשם הצדיק. אשר הצדיק הזה האמת הוא הפאר והיופי וההידור של כל העולם הוא החן האמת של כל העולם. הוא בחינת יסוד הפשוט בחינת נהר היוצא מעדן וכו׳ אשר ממנו נמשכין כל הד׳ יסודות שהוא כלליות כל העולמות כולם שכולם נמשכין ממנו וכל חיותם נמשך על ידו אשר כל מי שנכלל בשם האמת של זה הצדיק הוא מסתכל על עצמו בכל הד׳ יסודות שהם כל המדות וזוכה לחזור בתשובה להשם יתברך וכו׳ כמבואר שם במקומו בהתורה הזאת עיין שם ואם זה הצדיק האמת שבכל דור היה נתגלה בעולם. וכל העולם היו מקורבים אליו באמת היה העולם כבר מתוקן כי זה הצדיק יש לו כח לתקן כל העולם אם לא היו מעלימין ומסתירין אותו אבל בכל דור ודור יש בחינת מלחמות עמלק. ועיקר מלחמתו של עמלק ימח שמו היא רק דייקא נגד הצדיק האמת הזה שהוא הראש בית. כי עמלק הוא בחינת ראשית דסטרא אחרא בחינת ראשית גוים עמלק. ועל כן כל מלחמתו הוא רק כנגד זה הראש בית האמת שכל הדורות נמשכין ממנו. בבחינת קורא הדורות מראש כי עמלק אינו רוצה להלחם לא את הקטן ולא את הגדול כי אם אם הראש בית בעצמו אבל מחמת שכנגד הראש בעצמו אעין לו שם כח להלחם עמו בעצמו. כי זה הצדיק האמת הראש בית כבר זכה לנצח אותו ולשבר אותו בתכלית כי לא אתנהי מדילי׳ כלום. כי כבר שבר כל התאוות וכל המדות רעות בתכלית תכליתן בתכלית השלימות שאין שלימות אחריו. והכניע וביטל מעצמו זוהמת הנחש הוא זוהמת עמלק שהוא הסטרא אחרא והוא הכניעם כולם מעצמו בתכלית ההכנעה והביטול עד שלא נשאר אצלו שום אחיזת הרע כלל אפילו כל שהוא ועוד הוסיף אחר כך למסור נפשו בכל יום בשביל השם יתברך וקיבל על עצמו יסורים קשים ומרים ממות בשביל קדושת שמו יתברך ובשביל עמו ישראל וכו׳ וכו׳ על כן בוודאי אין לעמלק שהוא ראש הסטרא אחרא שום אחיזה להלחם עם הצדיק בעצמו. על כן כל מלחמתו הוא מה שמערבב את העולם בכל עת. ועושה מחלוקת גדול בכל עת על הצדיק האת הזה שהוא הראש בית כדי להרחיק את ישראל ממנו כדי שלא ישובו להשם יתברך על ידי הצדיק הזה שהוא הראש בית שיש לו כח להחזיר כל העולם למוטב כנ״ל וזאת הקליפה הרעה שהוא המן עמלק כל תחבולותיו וכל מלחמתו הוא להסתיר ולהעלים שם הצדיק האמת הזה שהוא הראש בית האמתי. כי קליפת עמלק מרוצה שיתקרבו ישראל לכל הראשים שבעולם. לא מבעיא הראשים של הסטרא חרא ממש שם עיקר הטומאה כמו ראשי הכתות של הפילוסופים והאפיקורסים. כי גם אצלם יש להם ראשים עליהם שלומדים אצלם אלו החכמות החיצוניות

הנבוכות העוקרות אותם מן העולם. ולצודד נפשות לקרבם לאלו הראשים ימח שמם בוודאי הן הוא משוש דרכו. ועל זה מניח עצמו בודאי לאורכו ולרחבו. אלא אפילו ראשים שיש להם חלק בקדושה שהם אנשים כשרים קצת ואפילו אם הם צדיקים רק שיש בהם עדיין איזה אחיזת הרע ואין להם כח להוציא את ישראל מרע לטוב. על כן מרוצה עמלק שכל אלו הראשם יהיו גדולים ומפורסמים בשם גדול בעולם. ויהיה להם התנשאות גדול. וכל כוונתו הרעה רק כדי להעלים על ידי זה שם הראש בית האמתי שהוא הראש של כל הראשים שבעולם. והוא הבעל הבית האמתי של העולם שעיקר תיקון כל בני עולם לשוב להשם יתברך הוא על ידו דייקא. וקליפת עמלק כל מלחמתו להעלים ולהסתיר שמו של זה הראש בית דייקא. כי יש כמה וכמה ראשים בעולם. כמו שכתוב והמתנשא לכל לראש ודרשו רז״ל אפילו ריש גרגותא וכו׳. כי כל הד׳ יסודות נקראים ראשים. כמו שכתוב והיה לארבעה ראשים. ומהם נתחלקו כמה וכמה ראשים בעולם ואפילו בקדושה יש כמה וכמה ראשים. כי כל אחד כפי חלקו שזכה לברר איזה חלק מהד׳ יסודות על ידי בירור מדותיו. ותאוותיו. כמו כן יש לו איזה חלק בראשית והתנשאות הנמשכין מבחינת בירור הד׳ יסודות שנקראים ארבעה ראשים. אבל כל אלו הראשים מחמת שלא ביררו עדיין את כל הד׳ יסודות לגמרי בתכלית הבירור. כי עדיין נשאר אצלם איזה אחיזת הרא מאיזה מדות ותאוות. וכמו שמעתי מפי רבינו ז״ל שיש כמה צדיקים שברו התאוות אבל עדיין נשאר אצלם שמץ מנהו. ואלו הצדיקים אין להם כח להחזיר בני ישראל למוטב. כי אם בכח הצדיק האמת הראש בית האמתי שזכה לבטל הרע בתכלית וכו׳ כנ״ל. כי מחמת שאין בו שום רע כלל. על כן יש לו כח לתקן כל הנפשות המקורבים אליו להחזירם להשם יתברך ועל כן על זה מתקנא עצמו ביותר הבעל דבר שהוא קליפת המן עמלק ומניח עצמו לאורכו ולרחבו להעלים ולהסתיר שם והידור ופאר של הצדיק האמת הזה ומקים עליו מחלוקת גדול. ומתגבר בתחבולותיו להקים ראשים בעולם ולהגדיל שמם מאד. שר שמם נמשך משם הטומאה משמות החיצונים כמבואר בהתורה הזאת במקומו עיין שם. ולפעמים כשרואה שאי אפשר לו להפוך האמת לגמרי להעמיד רשע גמור לעשות אותו ראש ומפורסם. כי בוודאי לא יטעו בו בני ישראל הכשארים על כן הוא משתדל בתחבולותיו להתלבש עצמו באיזה כזר או צדיק שאינו גמור ונותן בלבו שיחלוק על זה הצדיק הנ״ל. שהוא הראש בית האמתי. והבעל דבר מגדיל שמו של זה החולק והמתנגד על הראש בית האמתי הוא מגדיל שמו מאד ומפרסם אותו מאד. כי עמלק מרוצה שכל העולם יתקרבו לאלו הראשם אף על פי שהם צדיקים קצת כדי להרחיקם מהצדיק הגדול הראש בית האמתי. כי כל תחבולותיו לרחק ישראל מהצדיק הראש בית האמתי הנ״ל שכל תיקון נפשות ישראל וכל העולמות על ידיו כנ״ל. וזה שכתוב ויזנב בך כל הנחשלים אחריך וכו׳ ויזנב דייקא. וכמו שדררו רז״ל שהיה חותך זנבות וזורקן כלפי מעלה. כי ההמון עם כנגד הצדיק הם בבחינת זנב. כי הם טפלים אליו. כי הצדיק האמת הוא הראש. והקטנים הטפלים אליו הם בבחינת זנב. אבל בוודיא

טוב להיות זנב וטפל לצדיק הזה שהוא ראש בית האמתי מלהיות ראש במקום אחר. וכמו שכתוב במשנה הוי זנב לאריות ואל תהי ראש לשועלים. וכמו שאמרו רז״ל הדבוק ומחובר לטהור טהור. וכדאמרי אינשי עבד מלך מלך הדבק לשחוור וישתחוו לו כמו שפירש רש״י לענין נהר פרת שסמוך לארץ ישראל וכו׳. ועמלק בתחבולותיו חותך הזנבות וזורק כלפי מעלה שמהפך מזנב לראש. שלוקח קטנים במעלה שהם בבחינת זנב נגד הראש בית שהיו צריכין להיות טפלים אליו. והוא לוקח אלו הזנבות הקטנים במעלה וחותכם ומרחקים מהציק מהראש בית האמתי. וזורקן כלפי מעלה. דהיינו שעושה מהם ראשם ומגביה אותם למעלה למעלה. ומגדיל שמם מאד. ומכניס בלבם שיחלוקו על הצדיק הכל בשביל להסתיר ולהעלים שם הצדיק הזה שהוא הראש בית האמתי וכנ״ל. ועל כן מלחמה לה׳ בעמלק מדור דור. כי זה עיקר תוקף מלחמות שבכל דור כי בכל דור מוכנת הגאולה לבא על ידי הראש בית הזה שהוא בחינת משה משיח שהוא הצדיק האמת הגדול במעלה שבכל דור. אך עיקר העיכוב הוא על ידי המחלוקת העצום הזה שהוא בחינת מלחמת עמלק שכל מלחמתו להסתיר ולהעלים שם הצדיק הזה כנ״ל.

אות י

וזה שאמר משה ליהושע תלמידו דייקא צא הלחם בעמלק. ולא לחם עצמו בעצמו. כי מחמת שכל מלחמתו של עמלק הוא כנגד בחינת משה שהוא הראש בית האמתי. להסתיר ולהעלים שמו ח״ו. על כן אין יכול משה בעצמו להלחם עמו. כי אין חבוש מתיר את עצמו מבית האסורים כי איך אפשר להצדיק להגדיל ולפרסם שם עצמו. על כן צוה לתלמידו יהושע צא הלחם בעמלק. כי דייקא התלמיד של הצדיק האמת הוא יש לו כח להלחם בעמלק שרוצה להעלים ולהסתיר שם הצדיק הזה. כי בחינת יהושע תלמידו כל עסקו וכל תחבולותיו לפרסם ולהגדיל שמו הקדוש והנורא של הצדיק הזה בעולם. וכמו שכתב רבינו ז״ל על פסוק ביד כל אדם יחתום לדעת כל אנשי מעשהו וכו׳ (בסימן ק״ס) שדייקא על ידי התלמידים של הצדיק יכולין לידע גדולת הצדיק ובוודאי כל כחו של בחינת יהושע תלמידו להלחם בעמלק הוא בוודאי רק מהראש בית בעצמו שהוא בחינת משה. כי בוודאי אין כח ליהושע שהוא בחינת התלמיד ללחום מלחמה עצומה ונוראה כזא. וזה שכתוב והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל וכו׳. כי בוודאי עיקר כח המלחמה היה על ידי משה בעצמו. רק אף על פי כן המלחמה בעצמה להתגבר על עמלק שרוצה להסתיר ולהעלים שם הצדיק הזה להתגבר עליו להגדיל ולפרסם ולפאר ולרומם באמת שם הצדיק הזה צריך שיהיה נעשה על ידי בחינת יהושע

תלמידו דייקא כנ״ל. וכמו שכתוב בזהור הקדוש (בשלח ס״ה ע״ב) שיהושע דייקא היה מסוגל למלחמה הזאת עיין שם. היינו כנ״ל.

אות יא

וזה בחינת מחלוקת קרח. שהתלבש עצמו הסטרא אחרא בחינת קליפת המן עמלק בראשי בני שיראל שהם קרח ועדתו שהיו ר״נ ראשי סנהדראות. ורצה להגדיל שמם והכניס בלבם שיחלוקו כולם על משה רבינו עליו השלום וכמו שכתוב שם קרואי מועד אנשי שם. אנשי שם דייקא. שרצה הבעל דבר להגדיל שמם דייקא מחמת שהם חולקים על הראש בית הוא משה כדי להסתיר ולהעלים שם מש רבינו שהוא בחינת הראש בית הוא כלל ושורש ויסוד של כל התורה הקדושה וזה ששמענו מפי רבינו ז״ל שפעם אחת היו כל עסקו בפורים לתקן פגם קרח וכו׳ עיין שם. כי מלחמת המן הלק שזהו בחינת פורים. ותיקון מחלוקת קרח הכל בחינה אחת דהיינו שבכח קדושת הנס של פורים שנעשה בכל דור ודור. נזכה שיתגלה האמת לאמתו בעולם. שלא יהיה עוד כח להקליפה להעלים ולהסתיר שם הצדיק שהוא שם ה׳ וכנצל שזהו בחינת הכנעת קרח ועדתו שהיו אנשי שם שחלקו על משה שהוא ראש בית האמתי וכו׳ כנ״ל:

אות יב

ועל כן קודם פורים צריכין להקדים בשבת שלפניו לקרות בו פרשת זכור שהוא מחיית עמלק שרוצה להסתיר שם ה׳ שהוא שם הצדיק הזה כנ״ל. כי עיקר הכח להלחם עמו הוא על ידי שבת שהוא שמא דקודשא בריך הוא שהוא בחינת שם הצדיק האמת בחינת אנת שבת דכולהי יומא כנ״ל. ועל כן בכח קדושת שבת זוכין להכניע קליפת המן עמלק ולהגדיל שם הצדיק האמת שהוא בחינת שבת כנ״ל. ועל כן צוותה התורה למחות שם עמלק מן העולם. כמו שכתוב תמחה את זכר עמלק וכו׳ כי צריכין למחות שמו דייקא מחמת שכל מלחמתו נגד שם ה׳ שהוא שם הצדיק שהוא הראש בית האמתי כנ״ל.

אות י

וזה שאמרו רז״ל המהלך במדבר ואינו יודע מתי הוא שבת מונה ששה ימים ומקדש שביעי ואמרו שם שגם בכל הששה ימים אסור לעשות מלאכה כי אם כדי חייו לבד. וגם היום השביעי שלו עושה מלאכה כדי חייו ולמאי נ״מ מקדש שביעי לקדושי ואבדלתא. כי הצדיק האמת הוא בחינת שבת כנ״ל כי עיקר שם ה׳ נתגלה על ידי השם הצדיק האמת וכל מה שיגדל שם הצדיק האמת יותר ויותר יגדל שם ה׳ יותר ויותר. כי שמו יתברך משותף בשם הצדיקים כנ״ל שזהו בחינת שבת שהוא שמא דקודשא בריך הוא. וכמו שאמרו החברי׳ לרבי שמעון בר יוחאי אנת שבת דכולהי יומא אבל בעוונותינו הרבים נתבלבל העולם מאד ונתרבה המחלוקת בעולם. ונעשה קטגוריא גדולה בין בתלמידי חכמים בעצמם. עד שאין האחד יודע האמת לאמתו מי הוא הצדיק האמתי שיוכל לתקן אותו בשלימות ומחמת זה מתגברים המתנהגים החולקים לגמרי על כל החסידים והצדיקים שהיו מימות הבעל שם טוב רשכב״ב זצוק״ל כי מתלוצצים ואומרים שהם מאמינים לכל דבריהם של כל החולקים זה על זה. וממילא לא נשאר אצלם גם אחד מהצדיק שיאמינו בו. כידוע ליצנות זאת בעולם. אבל באמת לא כך המדה ולא כך יפה להם והשם יתברך יסלח להם על זה וישיב לבם אל האמת והאמונה. כי אדרבא אנו צריכין להאמין בכולם בכל מי שמנהיג ישראל על פי דת תורת משה בכתב ובעל פה על פי הספרים המיוסדים על אדני פז של הגמרא הקדושה מדרשים וספרי הזוהר הקדוש וכתבי האר״י ז״ל וכו׳ בוודאי אנו צריכין להאמין בכולם כי רק מכת העוסקים בחכמות חיצוניות שעוסקים במקרא לבד. ופונים עורף מהגמרא הקדושה והם כמו הקראים ממש למי שבקי בהם ובדרכיהם. וכל לימודם הרע ופירושיהם הרעים הם על פי יסודות האפיקורסים המפורסמים כמו אריסטו וחביריו ימח שמם ונמח זכרם. מכתות כאלו ומספריהם צריכין להרחיק בתכלית הריחוק יותר מהרחקת בעלי ראתן. כי עליהם נאמר כל באיה לא ישובון ולא ישיגו אורחות חיים כידוע לכל בעת דתישראל גודל עוצם רשעותם וארסם הרע והנמהר רחמנא ליקזבן מהם ומהמונם. אבל כל הצדיקים והכשרים המתנהגים על פי דברי רז״ל בגמרא וזוהר ובכתבי האר״י והבעל שם טוב ותלמידיו זכותם יגן עלינו בוודאי אסור לחלוק על שום אחד מהם. וכמובן בדברי רבינו ז״ל בהתורה בחצוצרות בליקוטי הראשון (בסימן ה׳) על פסוק אוזן שומעת תוכמת חים בקרב חכמים תלין שמי שרוצה לחוס על נפשו אסור לו לשמוע כלל המחלוקת שבין הצדיקים השלמים רק להאמין בכולם:

וזהו המהלך במדבר ואינו יודע מתי שבת. דהיינו שהוא מסופק מי הוא הצדיק האמת שהוא שבת דכולהי יומי הדין הוא שצריך לקדש את הל

הימים בקדושת שבת. דהדינו שצריך להאמין בכולם ויחזיקם כולם בבחינת קדושת שבת שהם שם ה' שהוא בחינת שם הצדיקים כי הימים הם בחינת המדות שהם בחינת הצדיקים שכלולים מכל הימים והמדות בבחינת גלמי ראו עיניך ועל ספרך כולם יכתבו ימים יוצרו וכו'. ולא יעשה מלאכה כי אם כדי חייו לבד. הייכו מאחר שאינו זוכה לדעת מי הוא הצדיק האמת להתקרב אליו ולתקן נפשו. הוא צריך לפרוש עצמו מלאכות וטירדות ועסקי העולם הזה ולא יעשה מלאכה ועסק פרנסה כי אם זמן מועט כדי חיונו בצמצום לבד ושאר כל היום יבלה על הבקשה והחיפוש שיחפש ויבקש הרבה את הצדיק האמת להתקרע אליו כמבואר בהתורה תקעו ג' (בתקוטי תנינא סימן ח') שצריכין לחפש הרבה הרבה את הצדיק האמת שיש לו בחינת רוח נבואה שעיקר המשכת האמונה הקדושה שהיא כלל הכל הוא על ידו. וצריכין לבקש הרבה הרבה מהשם יתברך לזכות להתקרב לצדיק כזה על כן אסור לו לעשות מלאכה כי אם כדי חייו. היינו שלא יעסוק בעסקי עולם בשביל פרנסה כי אם כדי חיונו בצמצום ושאר הזמן יעסוק רק לבקש השם יתברך שיזכה למצוא צדיק אמת כזה שיש לו בחינת רוח נבואה שעל ידו עיקר תיקונו כנ"ל. וזה שאמרו רז"ל בענין הנ"ל שמקדש שביעי. כי אף על פי שמקדש כל הימים דהיינו שמאמין בכל הצדיקים כנ"ל אף על פי כן הוא צריך לברור לו אחד שיהיה אצלו בבחינת שבת לגמרי להתקרב אליו ביותר.עד שיזכה למצוא באמת את הצדיק השלם בתכלית השלימות וכו' כנ"ל שעל ידו עיר תיקונו. אבל כל זמן שאינו זוכה לזה והוא כמו מהלך במדבר ואינו יודע מתי הוא שבת שאינו יודע מי הוא הצדיק האמת השלם כנ"ל. הוא צריך לזחזיק כולם בקדושת שבת ולהאמין בכולם כנ"ל:

אות יד

ועל כן אסורים בשבת ל"ט מלאכות. כנגד ט"ל אורות שהם בחינת מאורי אור. כי ל-ץט מלאכות הם בחינת מאורי אש כנ"ל. ואסור לעוררם בשבת כדי שיהיו נכנעים בחיכת מאורי אש ויתגברו בחינת מאורי אור שהם בחינת ט"ל אורות:

אות טו

וזה בחינת השמחה של שבת ויום טוב. וזה בחינת גודל עצם השמחה של פורים. כי עיקר שורש כל השמחות הוש משם ה׳ בבחינת בשמך יגילון כל היום. כי כל הבטחונות וכל התקוות וכל הישועות כל מה שאנו מקווים וממכים ומצפים לישועה עדיין בגשמיות ורוחניות. הכל הוא מה שאנו בטוחים בשם ה׳ שלא יעזוב אותנו לעולם בעבור שמו הגדול. כמו שכתוב כי לא יטוש ה׳ את עמו בעבור שמו הגדול ומשם כל השמחות. כי בו ישמח לבנו כי בשם קדשו בטחנו. וכמובן ומבואר בדברי רבינו ז״ל שעיקר התחזקות של כל אדם שאיך שהוא איך שהוא צריך להתחזק את עצמו לבל יפול יותר ח״ו. ועיקר ההתחזקות הוא על ידי השם, היינו על ידי שם ה׳ ושם הצדיקים האמתים אשר שמם נקרא עליו שזהו בחינת שם ה׳ כי שמו יתברך משותף בשמם. וכמבואר בכמה מקומות שעיקר ההתחזקות והשמחה הוא מה קזכינו שלא עשני גוי והבדילנו מן התועים וכו׳. היינו מה שעדיין שם ישראל נקרא עליו. ובזה יכול לחזק את עצמו אפילו הקל שבקלים והגרוע שבגרועים אפילו פושעי ישראל כל זמן ששם ישראל נקרא עליו יכול לחזק את עצמו ולהחיות את עצמו בזה שעל כל פנים עדיין שם ישראל נקרא עליו שהוא שם ה׳ כי שמו משותף בשמנו מכל שכן כשזוכין להתקרב לצדיקים אמתיים שהם עיקר שם ה׳ בחינת הנהר היוצא מעדן וכו׳ כמבואר היטב בהתורה הנ״ל על כן בוודאי יש לו לשמוח כל ימיו איך שהוא. מאחר שזכה שיהיה נקרא שם הצדיקים עליו שהוא עיקר שם ה׳. ובשביל זה התגרה עצמו הבעל דבר מאד והעמיד עכשיו הכתות הרעות שרוצים לחנך נערים בחכמות ולשונות להביאם לידי כפירות גמורות. כנראה בחוש שכל מי שניצוד בפח יוקשים של הארורים הללו ימח שמם הוא פורק עול לגמרי וגרוע ממומר להכעיס ומחללים שבתות בצינעהובפרהסיא וכו׳. וכל עיקר כוונתם הרעה של הסטרא אחרא והבעל דבר הוא רק לעקור מהם שם ה׳. כי הבעל דבר אינו מסתפק עצמו מה שבלא זה הם רשעים גדולים ונואפים ככלבים וכבר עברו על כל עבירות שבתורה אלפים פעמים כאשר הם יודעים בעצמם אבל הבעל דבר אינו מסתפק עצמו בכל זה. והוא מתנכל בנפשם לעוקהם ולהמיתם משני עולמות לגמרי. והעיקר מה שרוצה לעקרם משם ה׳ שלא יהיו נקרא עליהם שם ישראל עוד. כאשר נראה בחוש. שכל פעולותיהם ומעשיהם ותנועותיהם הוא להדמות עצמן לעובדי כוכבים בכל תנועה ותנועה בשמם ומעשיהם ובמלבושיהם ובכל הנהגותיהם ובלשונותיהם ובכתביהם ועכל התנועות. כי לא די להם בכל עונותיהם. רק הבעל דבר רוצה לעקור מהם שם ישראל לגמרי וזה עיקר מלחמת המן עמלק ימח שמו. שהוא ראשית גוים. שרוצה ללחום נגד שם ה׳ ח״ו וכנ״ל וממנו יונקים כל העובדי כוכבים שכל מלחמתן כנגד שם ישראל שהם שם ה׳. כמו שכתוב על עמך יערדמו סוד וכו׳ אמרו לכו ונכחידם מגוי ולא יזכר שם ישראל עוד. על כן כל מי שזוכה עכשיו בעתים הללו להציל את עצמו ואת בניו ובנותיו וכל הנלוים אליו. מן הכתות הארורים האלה ימח שמם. הוא ראוי לשמוח כל ימיו מה שעל כל פנים עדיין שם ישראל נקרא עליו. כי עלינו לשבח סאדון הכל לתת גדולה ליוצר בראשית וכו׳ אשר נצלנו מפח יוקשים הללו ומאחר ששם ישראל שהוא שם ה׳ נקרא עלינו עדיין

אנו מחויבים לשמוח כל ימינו לעולם. כי עדיין יש לנו תקוה לכל הישועות ולכל הטובות כנ״ל. כי כל הדאגות והעצבות נמשך מהחטאים והעוונת בחבחינת אדאג מחאתי. אבל תיכף כשזוכרים בשם ה׳ ומחיין את עצמו בזה ששם ה׳ עדיין נקרא עליו מאחר שנקרא על כל פנים בשם ישראל כנ״ל. על ידי זה זוכין למחילת עוונות. כי משם ה משם נמשך מחילה וסליחה וכפרה לכל העוונות. כמו שכתוב וכפר על חטאתינו למען שמך. וכמו שכתוב אני אעביר כם טובי על פניך וקראתי בשם ה׳ לפניך. בשם ה׳ דייקא. על ידי זה וחנותי את אשר אחון וכו׳. כי כל הי״ג מדות של רחמים שמשם כל הסליחות והכפרות כולם הם משם ה׳. כמו שכתוב ויקרא בשם ה׳ ויעבור ה׳ על פני ויקרא ה׳ ה׳ אל רחום וחנון וכו׳ נושא עוון ופשע וכו׳. וכמבואר עסימן ס״ו בענין מה שקרין מחרת יום הכפורים שם ה׳ עיין שם. כי גם זה שיך ומקושר להתורה בראשית הנ״ל שבסימן ס״ז הנ״ל:

נמצא שעיקר כל התקוות והבטחונות של כל הישועות ועיקר כל ההתחזקות והשמחות הוא משם ה׳. על כן בכל הימים קדושים שהם כולם בחינת הגדלת שם ה׳. על כן אז מצוה להרבות בשמחה. שזה בחינת השמחה של שבת ויום טוב. כי שבת שמא דקודשא בריך הוא: וכן יום טוב מקבל משבת. והוא גם כן בחינת הגדלת שם ה׳. כי כל הימים טובים הם זכר ליציאת מצרים. ועל ידי יציאת מצרים נגדל שם ה׳ לגודל עוצם ריבוי האותות והמופתים הנוראים וכו׳ וכמו שכתוב למען ספר שמי בכל הארץ. על כן מצוה להרבות בשמחה בשבת ויום טוב. כי אז נגדל שם ה׳ שמשם כל השמחות. וזה בחינת עוצם השמחה של פורים. כי אז הוא מחיית עמלק. שעל ידי זה עיקר הגדלת שמו יתברך. כי אין שמו שלם עד שימחה זכר עמלק כמו שאמרו רז״ל וכנ״ם על כן אז בפורים השמחה גדולה ועצומה מאד וכנ״ל:

וגם בכל השנה כולה מצוה על כל אחד מישראל להיות בשמחה תמיד כמבואר בכל הספרים ובפרט בספרי רבינו ז״ל: ועיקר השמחה הוא בשם ה׳ מה שזכינו להיות מזרע ישראל ושם ישראל נקרא עלינו שהוא שם ה׳ שזאת השמחה היא שמחה שאין לה קץ בחינת בשמך יגילון כל היום וכו׳ כנ״ל. כי גם בכל השנה צריכין להמשיך על עצמו שמחת שבת ויום טוב כמבואר בהתורה ימי חנוכה בסימן ב׳ שצריכין להמשיך השמחה משבת לששת ימי החול וכו׳ עיין שם והעיקר על ידי שם ה׳. כי בכל פעם שזוכרין ששם ישראל שהם שם ה׳ נקהא עליו ושמחין בזה נמשך עליו קדושת שמחת שבת ויום טוב. כי גם כל שמחת שבת ויום טוב הוא מזה מחמת שהם בחינת שם ה׳ שמשם כל השמחות והחדוות כנ״ל:

אות טז

וזה בחינת סעודת שבת ויום טוב וסעודת פורים. בחינת ימי משתה ושמחה. וכמו שכתוב אין טוב לאדם כי אם לאכול ולשתות ולשמוח ודרשו רז״ל בשבתות וימים טובים. כי עיקר קדושת האכילה הוא כשזוכין לשמוח בשם ה׳ כמו שכתוב אכלו מעדנים ושתו ממתקים וכוף כי חדות ה׳ היא מעוזכם. כי עיקר קדושת האכילה נמשך משם ה׳ שמשם השמחה בבחינת ואכלתם אכול ושבוע והללתם את שם ה׳ וכו׳ שזה בחינת אכדלה דקדושה בבחינת צדיק אוכל לשובע נפשו. כי הנפש הוא השם כמובא במקום אחר בבחינת נפש חיה הוא שמו : ועיק השתוקקות הנפש דקדושה הוא להכלל בשם ה׳ שמשם שורש הנפש שהוא השם כנ״ל. בבחינת לשמך ולזכרך תאוות נפש ולהיפך תאוות הגוף הוא מבחינת שמות החיצוניים שהם בחינת מאורי אש כו׳ שמשם כל התאוות שהם בחינת אש וחמימות כי כל התאוות נמשכין מבחינת האש שיש באדם שבוער באדם לכל התאוות כמבואר בסימן רנ״ג. וכל האכילה של האדם מה שהאדם מוכרח לאכול לקיום הגוף הוא מחמת האש שיש באדם ששורף הליחות וכו׳ שבשביל זה צריכין לתת לתוך הגוף מזון וצידה להשקיט האש כידוע לחכמי׳. ומי שזוכה לאכול בקדושה לשם ה׳ כדי שיהיה לו כח לעבוד את השם יתברך אזי זוכה על ידי אכילתו להכניע את האש. דהיינו להכניע בחינת מאורי אש שהם בחינת שמות החיצונים וכו׳ שהם בחינת פגם הד׳ יסודות וכו׳ כנ״ל. ולהגביר ולהחיות את הנפש דקדושה שהוא בחינת שם ה׳ בחינת תיקון הד׳ יסודות דקדושה שהם בחינת מאורי אור כו׳. וזה בחינת הנה אורו עיני כי טעמתי מעט מדבש הזה שאמר יהונתן. כי אכילת הצדיק הוא בבחינת התגברות מאורי אור שהם בבחינת שם ה׳ מחמת שכל אכילתו הוא לשם ה׳ כו׳. אבל להיפך כשאוכלין ח״ו בשביל תאוות הגוף שיניקתם מבחינת מאורי אש. אזי על ידי אכילתו מתגברין ביותר בחינת מאורי אש ועל כן על אכילה כזו נאמר ובטן רשעים תחסק. כי אינו מכניע בחינת מאורי אש על ידי אכילתו על כן כל מה שאוכל יותר מתגברים בחינת מאורי אש ביותר. ועל כן אדנו משביע נפשו לעולם. כי כל התגברות התאוות הוא מהאש הנ״ל. וזה בחינת פגם אכילת עץ הדעת טוב ורע שנאמר בו כי ביום אכלך ממנו מות תמות. כי עיקר המיתה נמשך מהאש כנ״ל כמובא. ועיקר התגברות האש הנ״ל בחינת מאורי אש הוא מפגם האכילה מבחינת אכילת עץ הדעת טוב ורע שזהו בחינת בעצבון תאכלנה ועצבות הוא היפך השמחה הנמשך משם ה׳. היינו כשאין זוכין להגביר ולהגדיל שם ה׳ בחינת מאורי אור על ידי אכילתו שמשם השמחה בחינת לאכולולשתות ולשמוח וכו׳ כנ״ל. וכשאין זוכין לזה אזי אכילתו בבחינת בהצבון תאכלנה מחמת שאינו זוכה להגדיל שם ה׳ שמשם השמחה. כי אכילחתו הוא מבחינת מאורי אש שהם בבחינת שמות החיצונים שהם הסטרא אחרא שהיא בחינת עצבות היפך שם ה׳ שמשם כל השמחה כנ״ל. ועל כן בשבת ויום טוב ובפורים שאז הוא בבחינת הגדלת שם ה׳. על כן אז מצוה גדולה לאכול ולשתות ולשמוח בשם ה׳ כי אז האכילה בקדושה בבחינת הכנעת מאורי

אש והתגברות מאורי אור שהם בחינת שם השם שמשם כל השמחה כנ״ל:

וזה בחינת מה שנאמר באברהם ויטע אשל בבאר שבע ויקרא שם בשם ה׳ אל עולם שעל ידי האשל שהיה בשביל הכנסת אורחים שהוא בחינת אכילה דקדושה על ידי זה ויקרא שם בשם ה׳ כי עיקר הגדלת שם ה׳ הוא על ידי אכילה דקדושה כנ״ל:

אות יז

וזה בחינת שבת הגדול שקודם פסח. כי על ידי יציאת מצרים נתגלה שם ה׳ על ידי האותות והמופתים הנוראים אשר עשה ה׳ במצרים ועל ים סוף וכו׳ וכמו שכתוב ולמען ספר שמי בכל הארץ וכו׳. כי עיקר שם ה׳ נתגלה על ידי יציאת מצרים. וקבלת התורה שוא שמא דקודשא בריך הוא. וזה שכתוב ותתן אותות ומופתים בפרעה ובכל עבדיו וכו׳ ותעש לך שם כהיום הזה. כי קודם יציאת מצרים וקבלת התורה קודם שנבחרו ישראל לעם סגולה להשם יתברך לא היה עדיין שם להשם יתברך. כי אי אפשר לקרות השם יתברך בשם הקודש כי אם על ידי התורה שהיא כולה שמא דקודשא בריך הוא. כי עיקר התגלות שם ה׳ היא על ידי התורה שיא כולה שמותיו של השם יתברך וזהו ותעש לך שם כיום הזה ותעש לך דייקא. שעל ידי יציאת מצרים שעל ידי זה זכינו לקבלת התורה על ידי זה עשה השם יתברך לעצמו שם בחינת ותעש לך שם וכו׳. כי מקודם לא היה לו יתברך שם כלל כנ״ל כי עיקר התגלות שם ה׳ הוא על ידי מעשה התחתונים על ידי האדם הבעל בחירה כשזוכה לעבוד אותו יתברך באמת ולשבר הבחירה לבלי לבחור ברע כי אם בטוב לעשות רצונו יתברך באמת. אזי דייקא נתגלה שם ה׳ וכו׳. כי קודם הבריאה לא היה להשם יתברך שום שם כלל. ועיקר הבריאה היתה בשביל זה בשביל לגלות שמו יתברך. כי כל העולמות מראש ועד סוף שהם בחינת מדותיו יתברך כולם בם בחינת שם ה׳. כי כולם כלולים בשמו הגדול כידוע. והכל תלוי באדם התחתון שבשבילו נברא הכל. כי עיקר התגלות שם ה׳ נעשה על ידו דייקא כו׳ ועל כן במצרים שהיה קודם קבלת התורה ולא היה עדיין אתערותא דלתתא ולא היה אפשר עדיין לגלות שם ה׳ על ידי מעשה התחתונים. כי לא היה להם מצוות ומעשים טובים עדיין לזכות בהם. כי היה קודם קבלת התורה. על כן היה קשה למשה ענין זה ושאל להשם תברך ואמרו לי מה שמו מה אומר אליהם. כי היה קשה לו איך אפשר לקרותו יתברך בשם מאחר שהוא עדיין קודם קבלת התורה והשיב לו השם יתברך כה תאמר כו׳ אהיה וכו׳. כי אהיה דא אנא זמן למיהוי. ולכאורה קשה איך שיך אצל השם יתברך אנא זמין למיהוי אך בוודאי השם יתברך הוא היה

הוה ויהיה. אך אי אפשר לנו לידע מזה כי אם על ידי קבלת התורה שאז נתגלה שם ה׳ שהוא שם הויה בריך הוא שהו עיקר שם ה׳. אבל קודם קבלה תורה קודם שיש אתערותא דלתתא על ידי מעשה התחתונים שאז עדיין אי אפשר לגלות שם ה׳ כו׳. אזי נקרא השם יתברך בשם אהיה. שהוא בחינת אנא זמין למיהוי. שהשם יתברך מקיים עולמו על שם העתיד בזכות הצדיקים שעתידין להיות שיעשו רצונו יתברך ויגלו שמו וכבודו בעולם וידעו כל באי עולם שיש רב ושליט היה הוה ויהיה שהוא מהוה כל העולמות מאין ליש ובזכות אלו הצדיקים שעתידים לגלות שמו. בזכותם ברא את העולם ובזכותם מקיים את העולם קודם קבלת התורה ועל כן אז נקרא בשם אהיה. שהוא בחינת אנא זמין למיהוי שהשם יתברך קורא לעצמו שם על שם העתיד שהוא זמין למיהוי שהוא עתיד להתגלות בעולם. דהיינו שעתידין צדיקים שיגלו שם הויה בריך הוא בעולם על ידי מעשיהם הטובים כו׳ ועל כן קודם מתן תורה כתיב ושמי הויה לא נודעתי הם. כי אף על פי שדיבר עם האבות בשם הוי׳ גם כן כמו שפירש רש״י. אף על פי כן עדיין לא היה באפשר לגלות ולהודיע להם בחינת שם הויה מחמת שהיה קודם מתן תורה. ועל כן כתיב ושמי הויה לא נודעתי להם. ועל כן אהיה הוא בחינת תשובה כמובא במקום אחר. כי גם עכשיו כשאדם חוטא ח״ו ועובר על התורה ואז פוגם בשמו הגדול. ואם כן מהיכן יקבל חיות. כי עיקר החיות הוא משם ה׳ כנ״ל. ועכשיו על ידי חטאיו ח״ו שפגם בשם ה׳ ונתעלם שמו יתברך אם כן מהיכן יקבל חיות. אך אז הוא מקבל חיות מבחינת כח שורש התשובה שהוא בחינת שם אהיה שהוא בחינת אנא זמין למיהוי. שבו קיים השם יתברך את העולם קודם מתן תורשה. וכן עכשיו אחר החטא ח״ו. דהיינו שהשם יתברך מקיים העולם בחסדו בזכות העתיד דהיינו שמסתכל על הסוף שסוף כל סוף ישובו הכל אליו יתברך ויכירו כולם שמו תברך ואז יתגלה ויתקדש שמו יתברך בשלימות. כמו שכתוב ביום ההוא יהיה ה׳ אחד ושמו אחד ובכח זכות זה הוא מקיים העולם בעת שעוברין על התורה ח״ו. שזהו בחינת שם אהיה שנקרא על שם העתיד בחינת אנא זמין למיהוי. שעתיד להתגלות הווייתו בעולם. דהיינו שעתיטד להתגלות בחינת שם הוי׳ שמורה שהשם יתברך היה הוה ויהיה וכו׳ וזה בחינת גודל מעלת קדושת שבת. כי עיקר קיום העולם על ידי בת. כי עיק קיום העולם בעת שעוברין על התורה ח״ו וכן קודם מתן תורה שאז מקיים אותם בבחינת שם אהיה וכו׳. כל זה הוא בכח זכות שבת קדש. כי שבת הוא בחינת תשובה. בחינת ושבת עד ה׳ אלהיך כמו שכתב רבינו ז״ל במקום אחר. היינו שהשם יתברך נתן לנו את השבת שבו מאיר שם ה׳ בלי אתערותא דלתתא כי שבת קביעה וקיימה ואין קדושתה תלויה בישראל. כמו שאומרים מקדש השבת וישראל והזמנים וכו׳ כמובא. היינו שזהו מעלת שבת קדש שנתן לנו השם יתברך קיום קדוש ונורא כזה שבו מתגלה שם ה׳ מעצמו בלי מעשה התחתונים. רק השם יתברך מגלה אז שם ה׳ על שם העתיד שהוא התכלית האחרון שהוא יום שכולו שבת. שז יתגלה שם ה׳ בשלימות. כי אז יזדככו הכל כידוע. ושבת קדש יש לו קדושה כזו שבו מתגלה גם עכשיו בזה העולם אור שם ה׳ שיתגלה לעתיד.

כי שבת היא בחינת תכלית מעשה שמים וארץ ושאז יתגלה שם ה' כנ"ל ועל כן שבת הוא בחינת תשובה. כי זה עיקר בחינת תשובה שהוא בחינת אהיה. דהיינו מה שהשם יתברך קיים העולם על שם העתיד וכו' כנ"ל. ועל כן בשעת יציאת מצרים שלא היה לישראל זכות שיגאלו היה עיקר הנס על ידי שבת שבזכות שבת שבו מתגלה שם ה' בלי אתערותא דלתתא. בזכות זה האיר עליהם השם יתברך גם אז הארה גדולה משם ה'. ועל ידי זה נגאלו וזכו לקבל את התורה שעל ידי זה נתגלה אחר כך שם ה' על ידי מעשה התחתונים על ידי קיום התורה והמצות שהם כולם שם כו' כנ"ל. ועל כן שבת הוא תחלה למקראי קדש וכו'. כי כל המקראי קדש שהם זכר ליציאת מצרים שכול צריכים לקבל משבת. כי לא היה אפשר לצאת מממצרים כי אם על ידי שבת מאחר שבעת יציאת מצרים לא היה עדיין מעשה התחתונים לגלות על ידם שם ה'. ועל כן עיקר הגאולה היה בכח שבת שבו מתגלה שם ה' בלי מעשה התחתונים נ"ל. ועל כן שבת שקודם פסח קורין שבת הגדול. כי עיקר הנס של פסח היה על מידי שבת. כי ידוע שבפסח היה אתערותא דלעילא בלי אתערותא דלתתא כמובא בכוונות שזה אי אפשר לזכות כי אם בכח שבת וכו' כנ"ל. ועל כן נקרא שבת הגדול על שם שם ה' שנתגלה בו שעל ידי זה עיקר יציאת מצרים. כי שם ה' נקרא גדול. כמו שכתוב ומה תעשה לשמך הגדול. וכמו שכתוב כי לא יטוש ה' אתץ עמו בעבור שמו הגדול. כי עיקר גדולתו יתברך הוא הגדלת שמו יתברך כי עליו יתברך בעצמו אין שייך לומר גדול כלל ולא שום שבח כלל. ועיר שבח גדולתו הוא גדולת שמו יתברך. וזהו בחינת שבת הגדול שקודם פסח. כי עיקר נס של פסח הוא על ידי שבת שהוא שמא דקודשא בריך הוא שבו נתגלה שם ה' בלי אתערותא דלתתא שעל ידי זה זכינו לנסים של פסח לצאת ממצרים ולקבל את התורה שאז יתגדל שם ה' יותר ויותר על ידי מעשה התחתונים ועל כן נקרא שבת הגדול וכו'. ועל כן כשחטא אדם הראשון לא היה לו שם קיום כי אם על ידי שבת כמו שאמרו רז"ל שבת אגין עלוהי. כי הכל נברא בשביל אדם הראשון כדי שיגלה שם ה' כנ"ל והוא חטא ואכל מעץ הדעת. ויקו לעשות ענבים ויעש באושים. כי לא די שלא גילה שם ה' אף גם פגם בשם ה' והעלים שמו יתברך על כן היה תיקונו וקיומו על ידי שבת שהגין עליו כי בשבת מאיר שם ה' בלי מעשה התחתונים שעל ידי זה היה לו קיום עד שישוב ויתקן מעשיו ויגלה ויקדש שם ה' על ידי מעשיו הטובים וכו'. ועל כן אחר כך צוה השם יתברך שיזכיר להם גם שם הוי' בריך הוא כמו שכתוב ויאמר ה' עוד אל משה כה תאמר וכו' מיקו"ק אלקי אבותיכם וכו'. היינו שתיכף שיזכיר להם שם אהיה שהוא על שם העתיד כנ"ל. כי אז בתחלה קודם התחלת הגאולה אי אפשר להזכיר כי אם שם אהיה בחינת אנא זמין למיהוי וכו' וכנ"ל. אך תיכף שיזכיר להם שם זה של אהיה. והם יתחילו להאמין. תיכף ומיד מתחיל התחלת הישועה של הגאולה שהוא בשביל קבלת התורה. על כן תיכף אמר לו השם יבתרך עוד כה תאמר אהיה שלחני אליכם. כי הודיע לו תיכף שיגלה להם שעתיד לעשות לו שם העצם על ידם שהוא שם הוי'. כי תיכף שיתחילו להאמין בהגאולה על ידי שם אהי' כו' תיכף מתחיל להאיר ולהגלות שם הוי' בריך הוא וכנ"ל. הלכות

שבת ו

הלכה ו

אות א

על פי התורה שאלו את ריב״ק בסימן״ז עיין שם כל התורה:

והכלל שהעיקר הוא אמונת חכמים שבהם תלויה כל התורה כולה. כי על ידי אמונת חכמים על ידי זה מקבלים המלאכים כח מדיבורי התורה. דהיינו שיש להם בחינת ידים לקבל ולהשפיע לכל עשב ולכל דבר שהם ממונים עליו. ועל ידי זה נמשכים כל הרפואות וכו׳. ועל כן הפוגם באמונת חכמים אין רפואה למכתו וכו׳. ולהקים אמונת הנפילות הוא על ידי נדר שידור איזהו נדר שהוא בחינת יעקב וכו׳. כי על ידי הנדר הוא עולה לשורש שהחכמם מורשרשים שם. היינו בחינת פלאות חכמה ויודע ומכיר מעלות החכמם ועל ידי זה הוא שב ומאמין בהם וכו׳. וכשנתתקן הידים על ידי נדר על ידי זה מתנוצצים בו אורות האבות וכו׳. ועל ידי הארות אלו עולה ומתענג בעונג שבת וכו׳ כי שבת היא בחינת שי״ן ב״ת שי״ן זה בחינת אבות ב״ת בחינת אמונה וכו׳ וכו׳. ויכול לפעול באכילת שבת מה שפועל בתענית. היינו להפוך אויביו לפניו וכו׳ וכו׳. אבל לרוב השלום צריכין גם להרבות בצדקה וכו׳ ויש חילוק בין השלום של תענית של חול ובין השלום של עונג שבת. כי זה אין לו פה וזה יש לו פה וכו׳ וכו׳. וכל זה הוא בחינת נפילת שער של ארם הוא שער דסטרא אחרא ג׳ פעמים ואז יבוא בן דוד ויבנה שערי הקדושה. עיין שם כל זה היטב.

וזה בחינת המלאכים שמלוין לו לאסם בכניסת שבת כמו שאמרו רז״ל. ששבשביל זה אומרים שלום עליכם מלאכי השרת וכו׳ בליל שבת. כי קדושת שבת הוא בחינת תיקון הידים של המלאכים על ידי נדר שעל ידי זה נתתקן אמונת חכמים כנ״ל. ואז יש כח להמלאכים לקבל כל ההשפעו ולהשפיע לכל הדברים שבעולם כנ״ל. ועל כן אז בשבת יש להמלאכים

שלום גדול ואהבה רבה עם האדם המקבל שבת ומקיים עונג שבת כראוי כי על ידי עונג שבת כל כחם של המלאכים כנ״ל על כן הם מלויין אותו בליל שבת ומברכין אותו כי אז יש להם שלום גדול עם האדם. ועל כן אמרו רז״ל שהמלאכים רואים אם שולחנו ערוך ונר דלוק וכו׳. אז מברכים אותו וכו׳. היינו שארואים אם מקיימים עונג שבת כראוי ובוודאי ראוי לברכה מפי המלאכים כי כל חיותם וכחם הוא על ידי הידים שנתתקנים וכו׳ שזה בחינת עונג שבת כנ״ל.

אות ב

וזה בחינת הקידוש של שבת שעל ידי זה עיקר המשכת קדושת שבת על עצמו. כי קודש הוא חכמה כמובא בחינת ראשית חכמה וכל ראשית הוא קודש היינו שעל ידי הקידוש עולים לבחינת ראשית חכמה. היינו בחינת שורש החכמה שהחכמים משורשים שם שהוא בחינת פליאות חכמה בחינת נדר שעל ידי זה זוכין לאשמונת חכמים שעל ידי זה מתנוצצים בו אורות האבות שעל ידי זה זוכין לקדושת שבת שהוא עונג שבת כנ״ל. ועל כן מקדשין על כוס של יין כי יין של קידוש הוא יין דקדושה שהוא בחינת זכה נעשה ראש של ידי זה זוכין לראש ומוחין בחינת חמרא וריחני פקחין בחינת נכנס יין יצא סוד שזוכין על ידו לסודות התורה שהם בחינת פליאות חכמה שהוא בחינת נדר שהוא תקון האמונה שהוא תקון הידים של המלאכים שעל יסדי זה עיקר עונג שבת כמו שכתוב שם. ועל כן צריך לקבל את הכוס בשתי ידיו. כי כוס בגימטריא אלקים כמובא, אלקים בחינת מלאך שנקרא אלקים וצריך לקבלו בשתי ידיו בשעת קידוש. כי על ידי הקידוש נתתקנים הידים כנ״ל. דהיינו שמחזירין כח הידים להמלאך. ועל כן מקבל הכוס בשתי ידיו וכנ״ל. וזה בחינת שבעים תיבין של הקידוש כנגד שבעים פנים לתורה. כי על ידי אמונת חכמים שממשיכין על עצמו על ידי הקידוש שעל ידי זה עיקר עונג שבת כנ״ל על ידי זה זוכיל לשבעים פנים של תורה כי כל השבעים פנים של תורה נמשכין על ידי אמונת חכמים שהם מפרשין לנו את התורה ודורשין אותה בשבעים פנים. כי בלא החכמים אין יודעין שום פנים בתורה. כי אין ידועין בה שום פירוש וביאור ודרוש וכו׳ כי אם על ידי אמונת חכמים שהם מפרשין ודורשין את התורה בשבעים פנים. ועל כן על ידי הקידוש שאז עולין לבחינת פליאות חכמה וממשיכין אמונת חכמים על ידי זה ממשיכין קדושת שבעים פנים לתורה. ועל כן יש שבעים תיבין בקידוש כנגד השבעים פנים לתורשה. וזהו כוס ישועות אשא ובשם הף אקרא. נדרי להי אשלם וכו׳. כוס ישועות זה בחינת כוס של קידוש. שעל ידי זה ממשיכין הקדושה של שבת. זה זוכיל על ידי נדרי להי אשלם. היינו על

ידי נדר על ידי שנודרין נדר ומשלמין אותו מיד שעל ידי זה נתתקן אמונת חכמים שהוא תיקון הידים שעל ידי זה זוכין לקדושת שבת בחינת כוס של קידוש כנ״ל.

אות ג

וזה בחינת חנוכה. כי העיקר הוא אמונת חכמים כי העיקר הוא התכלית וצריך כל אדם לחוס על עצמו ולחשוב תמיד בכל יום על תכליתו הנצחי. ומה יהיה סופו וכו׳. ולזכות לתכלית טוב באמת אי אפשר כי אם על ידי אמונת חכמים. כי אי אפשר להאדם להגיע ולחזור למקור נשמתו כי אם על ידי החכמים הצדיקים האמתיים. כי אפילו כשרים ויראים ועוסקים בתורה. אינם יכולי להגיע לשלימותם כי אם על ידי צדיקים אמתיים. מכל שכן מי שפגם איזה פגם מכל שכן וכל שכן מי שפגם ועבר הרבה ח״ו. כמצוי עכשיו מאד בעוונותינו הרבים כאשר כל אחד יודע בנפשו. בוודאי אי אפשר לרפאותו בנפש וגוף כי אם על ידי הצדיקים הגדולים הנפלאים באמת שיודעים לדרוש את התורה בי״ג מדות בשלימות באמת ויודעים שרשי נפשות של כל אחד מישראל בהתורה וכו׳ וכו׳ על כן אי אפשר לאדם לבוא לתכליתו הנצחי כי אם על ידי אמונת חכמים ולבא לאמונת חכמים הוא על ידי נדר כי על ידי נדר הוא עולה לשורש שהחכמים מושרשים שם וכו׳ כנ״ל. והענין. כי מה שהרבה רחוקים מאמונת חכמים אמתיים. הוא רק מחמת חכמות עולם הזה שהם חכמות של הבל שיש לכל אחד וכל אחד הוא חכם בעיניו. ובאמת מי שיש לו איזה נקודה מהמוח האמתי בקדקדו בקל יכול להבין שכל החכמות של העולם הזה הם שטותים הבל הבלים ואינם בכלל חכמה כלל מאחר שעל ידם אינו יכול לבוא לתכליתו האמתי והנצחי שהוא העיקר. כמו שכתוב הנה בדבר ה׳ מאסו וחכמת מה להם. וכתיב איך תאמרו חכמים אנחנו וכו׳ וכתיב אל יתהלל חכם בחכמתו וכו׳ כי אם בזאת יתהלל וכו׳ כי עיקר החכמה האמתית הוא חכמת הצדיקים הגדולים האמתיים שזכו להתחכם באמת לחשוב על תכליתם הנצחי להכין להם צידה לדרכם הארוך עד שזכו לזה בשלימות. כי זה עיקר החכמה באמת בבחינת איזהו חכם הרואה את הנולד. שעיקר החכמה הוא כשמסתכלין על סוף כל דבר מה יהיה נולד ונצמח מזה העסק והחכמה והעיקר הוא הסוף האחרון שצריך כל אחד להשכיל על דרכיו ולהתיישב היטב מה יהיה נולד ממעשיו ועסקיו בסוף האחרון. אשר לזה אין זוכין בשום חכמה שבעולם הזה כי אם על ידי חכמות הצדיקים האמתיים שהם חכמת התורה באמת. על כן אי אפשר להגיע לאמונת חכמים כי אם על ידי נדר. כי עיקר חכמות הצדיקים שהם החכמים האמתיים הוא להשתדל לפרוש את עצמו מזה העולם לגמרי עד

שזכו לזה בשלימות ששברו כל התאוות בתכלית עד קצה האחרון לגמרי ופרשו עצמן מזה העולם מכל וכל ולא נשאר להם שום נדנוד וריח משום תאוה של זה העולם. ורק צדיקים כאלה הם יכולין לתקן כל העולם ולהחזירם למטה כל מי שרוצה להתדבק בהם. כי כל אדם צריך להגיע לזה לתכלית הפרישות בקדושה באמת.וזה עיקר תכליתו לנצח אשרי הזוכה לזה. אבל לאו כל אדם זוכה לזה. וזעירין אינון זכיין לזה בשלימות באמת על כן עיקר התיקון של שאר בני אדם הוא על ידי התקרבות לצדיקים כאלו להם ולתלמידיהם ותלמידי תלמידיהם וכו׳. כי הצדיקים האמתיים יכולין לתקן ולרפאות כל אדם שבעולם אף על פי שהוא חולה גדול בנפש וגוף. כי כמו שהמבזה תלמיד חכם אין רפואה למכתו כמו שאמרו רז״ל וכמבואר הענין היטב בהתורה הזאת כמו כן להיפך מדה טוב מרובה להמאמין הצדיקים ותלמידיהם שהם התלמידי חכמם האמתיים אין מכה בעולם בגוף ונפש שלא יהיה לה רפאוה על ידם בבחינת ולכל בשרו מרפא הנאמר על התורה. כי התורה אין ידועין כי אם הצדיקים האמתיים שפרשו את עצמן מתאות עולם הזה לגמרי שהם החכמים האמתיים כנ״ל שהם יודעים לדרוש את התרוה ולפרש ולבאר כל הדרכים והעצות והנתיבות והתחבולות שצריך כל אדם שבעולם הרוצה לגשת אל הקדש באופן שיוכל כל אחד לקבל רפואה לכל מיני חולי הנפש והגוף שבעולם. אבל לאו כל אדם יודע היכן הם הצדיקם האלו. ואיך זוכין להאמין בהם ולהתקרב אליהם באמת. על כן העצה לזה הוא נדר שידור איזהו נדר ויקיים אותו מיד כמבואר בהתורה הזאת כנ״ל. כי כל הנדרים הם בחינת פרישות כמו שאמרו רז״ל נדרים סיג לפרישות. כמו שכתוב איש כי יפליא לנדור נדר נזיר להזיר לה׳. שכל הנדרים של הכשרים הרוצים להתקרב אל האמת הוא איזהו נזירות ופרישות שרוצה להזיר ופרוש את עצמו מאיזהו תאוה כדי להתקרב לה׳. וגם כשנודר איזהו נדר להקדש וצדקה הוא גם כן בחינת פרישות. כי בעד זה הממון שנודר לצדקה היה יכול לקנות לעצמו איזהו דבר תאוה אכילה ושתיה וכיוצא. והוא שובר תאותיו ופורש את עצמו מזאת התאוה שהיה יכול להשיג על ידי זה הממון ולוקח הממון ומנדר אותו לה׳ לצדקה והקדש בית הכנסת ובית המדרש. נמצא שהנדרים הם בחינת פרישות על כן על ידי הנדר הוא עולה ומקשר עצמו להצדיקים האמתיים שזכו לתכלית הפרישות בשלימות וזוכה לאמונת חכמים ולהתקרב אליהם. מאחר שהשם יתברך רואה שממשיך עצמו לדרכיהם ומקבל על עצמו איזה בחינת פרישות על ידי נדר שהוא בחינת פלא כנ״ל. על יד זה זוכה להאמין בהחכמים הצדיקים הנפלאים שזכו לפליאות חכמה ופרשו עצמן מזה העולם לגמרי. וזהו הגידה לי שאהבה נפשי איכה תרעה איכה תרביץ בצהרים וכו׳ שישראל מבקשין שהשם יתברך יגיד להם איכה איפוא הוא הרואה האמתי והשם יבתרך משיב להם. אם לא תדעי לך היפה בנשים צאי לך בעקבי הצאן שתלך בדרכי אבותיך הראשונים כמו שפירש רש״י שם. היינו שתשתדל ותאה שלא תטעה את עצמך שלא תבקש את הרועה והמנהיג בשביל הנאת עצמך כדי שתגיע לאיזה כבוד ופרנסה והתמנות כפי המצוי עכשיו הרבה בעוונותינו הרבים. רק כל חפצך ותשוקתך למצא

הרועה והמניג יהיה בשביל התכלית לבד. כדי שתצליח בסופך האחרון. ועל כן אם לא תדעי לך וכו׳ למי להתקרב צאי לך בעקבי הצאן זהו בחינת יעקב שהוא בחינת נדר כנ״ל. כי יעקב היה רועה צאן ועל כן צאן מרמז על יעקב כמו שפירש רש״י בכמה מקומות על פרים ואלים וכבשים שכבשים הם בחינת יעקב וזהו לשון עקבי בחינת יעקב. היינו שתלך בדרך אבותיך שעיקרם היה יעקב שהוא בחינת נדר כנ״ל. דהיינו שתקבל עליך בנדר איזה דבר פרישות וקדושה ועל ידי זה שיראה השם יתברך שאתה חפץ באמת ואתה רוצה להתקרב אל הרועה רק בשביל האמת על ידי זה יאיר השם יתברך את עיניך ותזכה לאמונת חכמים אמתיים ולהתקרב אליהם בחינת ורעי את גדיותיך על משכנות הרועים וכנ״ל.

אות ד

וכשזוכה לאמונת חכמים על ידי נדר על ידי זה מתנוצצים בו אורות האבות וכו׳. ועל ידי זה זוכה לעונג שבת שהוא אכילה בקדושה. ועל ידי זה נופלים אויביולפניו כי פועל באכילתו מה שפועל על ידי הצום דהיינו להפיל אויביו לפניו בחינת להשבית אויב ומתנקם וכו׳. כי על ידי הכעס הבא מהכבד נתעורר המקטרג הגדול שהוא עשו הוא אדום שאחיזתו בכבד שמלא דם וכו׳. ועל ידי התענית הוא מתקן את פניו ומחזיר לעצמו את חכמות וכו׳ ואויביו נופלים לפניו וכו׳. כי על ידי הצום הכבד נכנס לפני המוח. כי ביום שהאדם אוכל אז הכבד ניזון תלילה ואחר כך הוא שולח להמוח. נמצא ביום האכילה הגדולה והממשלה להכבד. וכשמתענה אז ניזון המוח תחילה וכו׳. אבל כשזוכה לבחינת עונג שבת אז אין צריך לצום וכו׳ כי אכילת שבת קדש היא וכל זר לא יאכל קדש. ואז נכנע הכבד ואז נתבטל כחו וכו׳ עיין כל זה בהתורה הנ״ל. ולקשר הענין היטב. כי באמת כשזוכה לבחינת עונג שבת זהו עיקר שלימות תקונו ורפואתו לפגם אמונת חכמים שפגם תחילה. כי בשבת נתתקן אמונת חכמים בשלימות. כי כל שת ימי החול יש בהם אחיזת המחלוקת הנמשך מעץ הדעת טוב ורע שהוא בחינת כשר ופסול טהור וטמא וכו׳ שהם בחינת ששה סדרי משנה שיש בהם מחלוקת הרבה שכל זמן שאין מבררין ההלכה פסוקה משתלשל משם המחלוקת דסטרא אחרא ח״ו. כמובא בדבריו ז״ל בכמה מקומות. אבל בשבת הוא בירור ההלכה כי שבת הוא בחינת שביתה ונייחא בחינת שלימות הדעת כי אז נתבטל זוהמת הנחש שהוא בחינת הרע של עץ הדעת טוב ורע. כי שבת אגין על אדם הראשון כמו שכתוב בזוהר הקדוש. על כן אז הוא בחינת בירור ההלכה כמובא. ועל כן אז נתבטל המחלוקת בבחינת להשבית אויב ומתנקם וכו׳ וזוכין לאמונת חכמים בשלימות ולהכניע ולתקן פגם

אמונת חכמים. כי עיקר פגם האמונת חכמים נמשך מהאויבים והשונאים שהם החולקים המתנגדים אל האמת שנמשך מחכמות חיצוניות של זה העולם. כי נדמה להם שהם חכמים ופקחים. וחולקים על אנשי אמת ההולכים בתמימות בעקבי הצדיקים האמתיים וכנ״ל. אבל בבת נכנעים ונופלים כל האויבים שהם החולקים הנ״ל על כן בשבת נתחזק ונתתקן אמונת חכמים בשלימות. ועיקר הדבר הוא ענין המבואר שם בהתורה הנ״ל בענין אכילת שבת ומבואר לעיל קצת. דהיינו מה שבחול יש אחיזה להכבד כועס. כי בחינת אכילת חול הוא בבחינת הכבד ניזון תחילה. אבל בחינת אכילת שבת הוא כולו קדש ואין להכבד כועס אחיזה בו. כי אכילת בת כולו קדש כולו אלקות וכל המזון הוא רק להמוח והדעת כי אז נכנע ונתבטל הכבד לגבי המוח וכו׳ עיין שם. וזה עיקר בחינת תקון אמונת חכמים בשלימות כי כבר מבואר שעיקר פגם אמונת חכמים אמתיים הוא מחמת השונאים החולקים שהם חכמים בעיניהם וכנ״ל.ובאמת עיקר החילוק שבין החכמים האמתיים ובין החכמים בעיניהם שהם חכמים של שקר הן חכמים בחכמות חיצוניות ממש שהם הפילוסופים והמחקרים הן כל החכמות של הבל של כל מיני מתנגדים אל נקודת האמת עיקר החילוק שביניהם הוא בבחינה הזאת שהוא החילוק שבין אכילת שבת לאכילת ימי החול כי בחינת אכילת חול הוא שהכבד ניזון תחלה שהוא בחינת אכילת עשו הוא בחינת כבד כועס שאמר הלעיטני נא. ובחינת אכילת שבת הוא כולו קדש בחינת המוח ניזון תחילה כנל. כי חיות האדם נמשך כפי האכילה ומשם נמשכין כל התאוות. היינו כי החכמים של השקר הם מסטרא דעשו. שהוא בבחינת הכבד שהוא מלא דם שהוא כלל תאוות הגוף שבאים מרתיחת הדמים שהוא ניזון תחילה ואחר כך המוח. היינו שבאמת עיקר חכמתם כולם הם רק בשביל תאות עולם הזה. כמו שרואין בחוש בהמחקרים כל חקירתם הוא בעסקי עולם הזה ותאוותיו איך לעשות כלים נאים באומנות גדול וכיוצא בזה כון מדידה ומספר וכו׳ שהכל הוא בעסקי עולם הזה לצורף הגוף. ואפילו שאר חכמות הדקים יותר. אבל כל חכמתם וחקירתם בהם כולם בשביל תאוות הגוף ומדותיו הרעים. כי הם מלאים כל התאוות ומדות רעות כנראה בחוש כי לא התחילו מימיהם לשבר שום תאוה ומדה רעה וכל חקירותם וחכמתם הוא בשביל איזה תאוה ומדה רעה. כגון כדי שיגיע לו כבוד ושם גדול על ידי חכמתו או שיקבל ממון הרבה והתמנות והתנשאות אצל המלכים והשרים על ייד חכמתו כנודע ומפורסם כל זה לבקיאים קצת בהם וכן אפילו בין ישראל בעצמם כל החכמות של שקר כולם הם בשביל תאוות הגוף עד שיש שנוסעים לצדיקים מפורסמים וכוונתם בשביל תאוות הגוף. כדי שיגיע לאיזה רבנות ומנהיגות או לאיזה פרנסה. כאשר מצוי עכשיו הרבה מאד בעוונותינו הרבים. וכל זה הוא בחינת הכבד ניזון תחלה דהיינו תאשוות הגוף שבא מדם הכבד הוא ניזון תחלה שכל כוונתו הוא בשביל עסקי עולם הזה בשביל תאוות הגוף. כי כל חכמתו להרע שפנימיות כוונתו הוא רק להשיג תאוות הגוף וכנ״ל. אבל כשזוכה לבחינת עונג שבת אז המוח ניזון תחילה. היינו שכל כוונתו בעסקיו הוא רק בשביל המוח והדעת

דקדושה. בשביל להגיע להתכלית האמתי הנצחי. כי זוכים לאמונת חכמים אמתיים שפרשו עצמן מתאוות עולם הזה לגמרי בתכלית הקדושה והפרישות שכל חכמתם הוא רק חכמה אמיתיית חכמת התורה חכמות העולם הבא איך להשיג ולהגיע לחיים נצחיים של עולם הבא. וכל המאמינים ומתקרבים להם ולתלמידיהם וכו' כל כוונתם לשמים לבד. כדי להשיג על ידם איזה תקוה נצחיית לעולם הבא. על כן הם בבחינת המוח ניזון ת חילה שהוא בחינת עונג שבת כי כל כוונתם הוא רק בשביל התכליתה אמת שהוא המוח והדעת האמתי וכנ"ל.

אות ה

ועל כן בחינת שבת הוא עצה גדולה כנגד כל ההתנגדות והבלבולים שיש לאדם הן מעצמו הן מאחרים. כי בכל התאוות והבלבולים והמחשבות רעות החוליפין ועוברין עליו. צריך לזכור בשבת שהוא בבחינת ביטול את התכלית. כמו שכתוב זכור את יום השבת זכרהו מאחד בשבת. כי שבת. הוא בחינת שב ואל תעשה בחינת שביתה וביטול שהוא עצה גדולה. שבכל מה שחולף ועובר עליו. יבטל עצמו איזה שעה ויזכור את עצמו בהתכלית. כי כל אדם שבעולם יכול לבטל את עצמו ולזכור בהתכלית הוא להכלל באור האין סוף יתברך. ואי אפשר לבאר זאת בכתב. כי הוא לכל חד כפום מה דמשער בלבי'. אבל על כל פנים כל ישראל מאמינים שזה עיקר תכליתם ותקוותם לנצח. וכל אחד כפי מה שהוא בכל מה שעובר עליו יכול לבטל עצמו בתוך כל הבלבולים והטרדות. שזהו בחינת שבת. שהוא בחינת שביתה וביטול. ועל ידי זה יתבטלו כל המחשבות הטורדות וכל החכמות של הבל ושקר. ויזכה לעשות כל עסקיו בשביל התכלית בבחינת המוח ניזון תחילה שיהיה אכילתו וכל עסקיו בשביל התכלית שהוא המוח והחכמה האמתי. לא שיהיה ח"ו כל חכמתו ותחבולותיו בשביל העולם הזה והגוף שהוא בחינת עשו בחינת הגוף ניזון תחילה. כי בחינת שבת מבטל בחינת אחיזת עשו וכנ"ל. וזה בחינת מה שכתוב בהמעשה של הבנים שנחלפו בסוף שכשרודפין אותו שרוצה לכנוס אל הגן (שמרמז על הגן עדן) יעמוד עצמו אצל שבת דהיינו כנ"ל והבן. כי באמת ישראל בכלל הם בבחינת קדושת שבת כמו שכתוב בברכת המבדיל בין ישראל לעמים בין יום השביעי לששת ימי המעשה כי ישראל ממשיכין קדושת שבת לששת ימי החול. ועל כן כל אכילת ישראל קדוש. כי ישראל אינם אוכלים שום מאכל מיד. רק צריכין להמתין הרבה קודם שאוכלין ועל ידי זה הם ממשיכין עליהם בכל אכילתם בחינת קדושת שבת שהוא בחינת המוח ניזון תחלה. כי איש ישראל. כשעומד בבוקר ולבו חלש ורוצה לאכול. אבל אינו אוכל מיד כי צריך להמתין עד שיטול ידיו ויברך ויתפלל. והכשרים

והיראים ממתיינם יותר כי לומדים גם אחר התפילה קודם שאוכלים וכשרוצה לאכול אינו אוכל מיד כי אם על ידי כמה מצוות שעושין מקודם שמקדשין המאכל כגון בשר צריך שחיטה וניקור ומליחה והדחה. וכן לחם צריכין ליקח חלה מקודם וכנ״ל. ואחר כך כשרוצה לאכול צריך ליטול ידיו ולברך. נמצא שכל אכילת ישראל הוא על ידי המתנה הרבה. כי על ידי כל זה שממתינין הרבה קודם אכילתן כנ״ל על ידי זה ממשיכין על עצמן קדושת שבת שהוא שביתה וביטול ומכניעין בחינת עשו שהוא בחינת הלעיטני נא שחוטף המאכל מיד אבל מחמת טירדת העולם הזה ותאוותיו. יוכל להיות שגם איש הישראלי ישכח ח״ו בשעת האכילה וכיוצא את התכלית על כן צריכין ליזהר לזכור בכל פעם את השבת. דהיינו שבתוך תוקף הטירדא של העולם הזה או כשבא לאכול וכיוצא יבטל את עצמו איזה שעה שזהו בחינת שבת. אז יזכה שהמוח ניזון תחלה ויהיו נכנעים כל ההתנגדות השונאים והבלבולים וכל זה זוכין על ידי נדר שעל ידי זה זוכין לאמונת חכמים ושעל ידי זה זוכיל לעונג שבת ואז נשלם תקון אמונת חכמים בשלימות כי עיקר שלימות תקון אמונת חכמים הוא על ידי שבת כנ״ל. כי הא בהא תליא. על ידי אמונת חכמים זוכין לשבת שהוא בחינת המוח ניזון תחילה. שיהיה כל מחשבותיו ותחבולותיו ועסקיו בשביל התכלית וכנ״ל. ואז נכנעין השונאים ואז זוכה לאמונת חכמים בשלימות וכנ״ל.

אות ו

וזה שאמרו רז״ל על שמאי הזקן שכל ימי היה אוכל לכבוד שבת. מצא בהמה נאה היה אומר זו לכבוד שבת מצא אחרת נאה הימנה וכו׳. נמצא כל ימיו היה אוכל לכבוד שבת היינו על ידי ההמתנה שהיה ממתין קודם שאוכל עד שמצא אחרת היתה אכילתו בבחינת עונג שבת. על ידי שכבר הכין אותה לשבת כי עיקר הדבר כשזוכרין את השבת תמיד וממתינין מלאכול הדבר עד שממשיכין עליו קדוש שבת שהוא התכלית על ידי זה כל אכילו בבחינת עונג שבת שהוא בחינת המוח ניזון תחילה. מאחר שחושב באכילתו בשביל התכלית וכנ״ל. וזה שאמרו רז״ל אבל הלל מדה אחרת היתה בו שהיה אומר ברוך ה׳ יום יום. כי אמרו רז״ל ששמאי היה קפדן והלל היה עניו וסבלן. וזה ידוע שכשצריכין לשבר איזה מדה רעה כל מה שהוא משוקה בה יותר צריך להתגבר כנגדה לשברה ביותר מהיפך אל היפך. על כן שמאי שהיה קפדן עלכן לא היה יכול להכניע בחינת הכבד כועס בחינת הכבד ניזון תחלה שהוא בחינת אכילת חול כי אם על ידי שפירש את עצמו מהמאכל לגמרי והצניעו לשבת. ואז דייקא נמשך עליו קדושת שבת אבל הלל שהיה עניו. לא היה צריך יגיעה כל כך להמשיך

קדושת שבת על המאכל. כי אף על פי שהיה אוכל בכל יום מה שהזמין לו השם יתברך אף על פי כן היתה אכילתו רק בבחינת עונג שבת שהוא בחינת ביטול הכעס. כי על ידי הברכה לבד שבירך על המאכל היה יכול לבטל את עצמו ולהמשיך קדושת שבת על המאכל וזהו שאמרו רז״ל שהלל היה אומר ברוך ה׳ יום יום ברוך ה׳ דייקא. שעל ידי הברכה לבד שבירך בכל יום ויום על ידי זה לבד היה ממשיך עליו קדושת בת ולא היה צריך להצניע המאכל לשבת ולאכלו אחר כך כמו שמאי. כי לא היה קפדן על כן היה ממשיך קדושת שבת על ידי הברכה לבד. וכמו שדרשו רז ״ל שם על פסוק זה ברוך ה׳ יום יום בכל יום ויום תן לו מעין ברכותיו. היינו שעל ידי הברכות שמברכין להשם יתברך בכל יום ויום על ידי זה לבד ממשיכין על עצמו קדושת בת שמשם כל הברכות כי הוא מקור הברכה.

אות ז

הכלל שעיקר הוא אמונת חכמים. להאמין ולהתקרב לצדיקים שהם הם החכמים האמיתים. כי כל חכמתם לחשוב על תכליתם להחליף העולם העובר בעולם קיים לנצח. שרק זה נקרא חכמה כנ״ל וכמו שכתבו הן יראת ה׳ היא חכמה. וכמו שפירשו רז״ל הן לשון אחת וכוף שאין שום חכמה רק ליראה את ה׳ ולפרוש מזה העולם לגמרי. ואם לאו כל אדם זוכה לזה בשלימות. על כל פנים ראוי לו לבטל את עצמו נגד אלו החכמים האמיתים שהם צדיקים אמתיים ולהאמין בהם ולהתקרב אליהם באמת בשביל התכלית ובוודאי יזכה לאחרית טוב על ידם. וזה עיקר החכמה אמתיית. אבל שאר כל החכמות הם הבל וריק. מאחר שכל חכמתם הוא חכמות העולם הזה הכלה ונפסד. כי כל חכמות חיצוניות המחקרים נתעו למקום שנתעו הכל הוא רק מחמת תאוות רעות ומדות רעות של עולם הזה כי כולם מלאים תאוות ומדות רעות וכל חכמיהם הראשונים והאחרונים כול היו משוקעים מאד בכל התאוות והמדות בניאוף וממון וכבוד ואכילה ושתיה וניצחון וקנטור כו׳ כידוע לבקי בהם. ומשם בא כל חכמתם ואיתא בספרי קדש. שגם מה שמחקרים בחכמתם ומודים בהשארת הנפש. גם זה מחמת תאוות כי חפצים שיצליחו בדרכם הרע גם אחר מיתתם. כדי שיערב להם תאוותיהם בזה העולם. על כן אומרים שעל ידי חקירות חכמתם יצליחו על ידי זה גם לנצח. כי אם לאו רע להם מאד מה שבין היום למחר יפלו פגרים מתים. ומה ישאר מהם. על כן הם מודים בהשארת הנפש ואומרים הצלחת הנפש לנצח הוא על ידי חכמות והכל מחמת התאוות ומדות רעות שרוצים למלאות כרסם בכל התאוות ושיהיה להם שם גדול וכבוד בין המלכים ועל ידי זה יצילחו גם אחר מיתתם. אבל באמת עיקר הצלחת הנפש לאחר מיתה הוא כפי מה שפירש

האדם את עצמו מתואות עולם הזה ועסק בתורה ותפלה ומצוות ומעשים טובים וכמבואר בסימן י״ט בלקוטי תנינא ובמקום אחר. על כן עיקר התכלית הטוב והנעים יזכו הצדיקים הגדולים שהם החכמים האמתיים שהתחכמו בחכמה אמתיית ופירשו את עצמם מתאוות עולם הזה לגמרי. ושאר העולם יהיה להם חלק טוב לעולם הבא כל אחד כפי מה שזכה להתקרב אליהם ולהאמין בם ולילך בדרכיהם. ועל כן באמת אמרו רז״ל שהמבזה תלמיד חכמם הוא אפיקורס שאין לו חלק לעולם הבא.

אות ח

וזה פירוש האגדה הפליאה מאד בענין הסבי דבי אתונא אשר כל אדם ישתומם עליה. וכבר פירש אדמו״ר ז״ל בדרכי השגותיו הגבוהות והעמוקות מאד רוב המאמרים ככולם. רק ב׳ מאמרים לא זכינו לשמוע ממנו הם גברא דאוזיף וריחיא דתבירא. גם הסיפור שקודם שאלותיהם איך דיבר הקיסר עם ריב״ח. והסיפור שאחר כך איך הביאם לספינתו וכו׳. בכל זה לא זכינו שיגלה לנו הרמזים שבהם וכבר שמעתי מפיו הקדוש שהיה מתגעגע לגלות גם על כל זה. אך לא עלתה ידינו בעוונותינו הרבים. כי גם מה שזכינו לשמוע מפיו הקדוש לא היינו כדאי רק שחמלת ה׳ וחסדו הגדול גבר עלינו לשמוע כל זה ששמענו בעזרתו הגדולה ישתבח לנצח. עתה העיר ה׳ את לבי ופקח את עיני למצוא בהם דברים של טעם. בחסדו הגדול יתברך. וזה שלון הגמרא (בכורות דף ח׳). גמראאמר לי׳ קיסר לר׳ יהושע בן חנניא נחש לכמה מיעבר ומולחייד אמר לו לשבעה שנין. והא סבי דבי אתונא ארבעוה ואוליד לתלת. הנהו מעוברין הוו מעיקרא ארבעה שנין. והא משמשי שמושי. אינהו נמי משמשי כאדם והא חכימין אינון אנן חכימין מינייהו. אי חכימת זיל זכינהו ואייתינהו לי אמר לו כמה הוו ששים גברי אמר לו עביד לי ספינתא דס׳ בתי וכל ביתא שדי בה ס׳ בסתרקי. עביד לי׳. כי מטא להתם על לבי טבחא אשכחי׳ להווא גברא דקא עביד חיותא אמר לו רישא אית לך לזביני׳ אמר לו אין אמר לו רישא בכמה. אמר לו בפלגא דזוזא יהב לי׳ לסוף אמר לי׳ הב לי רישך יהב לי׳ חד רישא דחיותא אמר לו אנא רישא דחיותא אמרי לך אנא רישך אמרי לך. אמר לו אי בעית דאשבקך סגי אחוי לי פיתחא דבי אתונא אמר לו מסתפינא דכל דמחוי להו קטלי לי׳ אשמר לו דרי כרוכ? יא דקניא וכי מטית להתם זקפי׳ כמאן דקא מתפח אזל אשכח דרבנאי מגואי ודרבנאי מבראי דאי חזי כרעא דעיילא קטלי׳ להו לבראי ודנפלקא קטלי להו לגוואי אפכי לסנדלי׳ קטלי להו לגוואי אפכיה לסנדלי׳ קטלינהו לכלהו אזל אשכח ינוקי מלעיל וסבי מתתאי אמר אי יהיבנא שלמא להנהו קטלי ליה הני סברי אנן עדיפינין דיתבנן לעיל ואנהו

לתתא. אי יהיבנא להני קטלי לי הני סברי אנן עדיפינין דאנן קשישי ואינהו דרדקי אמר להו שלמא לכו. אמרי ליי מאי עבידתיך אמר להו חכימא דיהודאי אנא אתאי למיגמר חכמה מינייכו אמרי ליי אי הכי ניבעי מינך מילתא אמר להו לחיי אי זכיתו לי כל דבעיתו עבידו לי ואי זכינא לכו אכלו נהמא גבאי בספינתא. על כאן לשון הגמרא. רש״ילכמה מיעבר ומוליד כמה שוהא עוברי במעיו: דבי אתונא. מקום: והא משמשי שמושי. ואי הוו מעיברא לא הוו משמשא: שדך חיה ובהמה לאחר שנתעברה אינה מקבלת זכר: והא חכימי. הני סבי וירדו לסוף המעשה: זכינהו. נצחם בחכמתך: בסתרקי. כסאות: כי מטא להתם. לכרך שלהם: עביד חיותא. מנתח בהמה: ואשנא רישא דחיותא אמרי לך. בתמיה: סגי. צעוד ולך לפני: דרי כרוכא דקני. טול חבילה של קנים: וכי מטית התם. כנגד הפתח: זקוף החבילה. כמאן דמיתפח כאדם העומד לפוש: אזל ר׳ יהושע אשכח דרבנאי. אורבים: מאבראי. שלא יצא אחד מהזקנים לחוץ: מגוואי. שלא יניח אחד ליכנס: וכי חזי הנך סבי כרעא דעיילא קטלי לבראי. שהיתה אסקופת החדר עבה ונשפכין סובין או אפר עליה וניכרת בה פסיעות אדם: וכי חזי כרעא דעיילי. קטלי לשומרים בראי שהניחו לבא: וכי חזי כרעא דנפקא קטלי לגוואי שהניחו לצאת. והשומרים לא היו הורגים שום אדם אלא עאם כן נכנס כולו לפנים על כרחו או אחד יוצא כולו לחוץ. אכפיה ר׳ יחהושע לסנדלו ועמד על האסקופה. ונראה פסיעה אחת נכנסת ופסיעה אחת יוצאת ודחפוה השומרים ויצא. וכשבאו הזקנים וראו כן ודמו ששני בני אדם הן אחד נכנס ואחד יוצא. וקטלינהו לכלהו השומרים. ואחר כך נכנס ר׳ יהושע. ינוקי מלעיל. בעליה: להרע נתכוונו. שהנותן שלום לעליונים תחילה הורגין אותו התחתונים ואמרו אנו הזקנים. ולא היה לך ליתן שלום להבחורים תחלה. והנותן שלום ל זקנים. הורגין אותו הבחורים ואומרים הלא ראית חשובים מהם שאנחנו למעלה והם למטה. מאי עבידתך. מאי בעית הכא. אי הכי דחכימת נבעי אנן מנך. אי זכיתו לי. אם תנצחוני. כי הקיסר שאל לר׳ יהושע בן חנניא נחש לכמה מעבר ומוליד. נחש היינו חכמות חיצוניות שהם מזוהמת הנחש כמו שכתוב והנחש היה ערום מכל לכמה מיעבר ומוליד. פירושו מהיכן נמשך העבר והלידה של חכמותיהם כמה זמן ויגיעות צריכין להוליד חכמות כאלו. אמר לו לשבעה שנין. זה בחינת השבעה מדות שהם בחינת שבעה שנים. כי יש בחינת שבע שנים טובות שהם בחינת ז׳ מדות טובות. ויש שבעה שנים רעות שהם בחינת שבע הפרות הרעות שהם ז׳ מדות רעות. שהם כלל כל התאות ומדות. והשיב לו ר׳ יהושע בן חנניא שכל חכמותיהם נמשך רק מהשבעה מדות רעות שהם משוקעים בכל התאות והמדות רעות שכלולים בבחינת שבעה שנים ומשם נמשך כל חכמותיהם. כי כל חכמותיהם הם רק מחמת תאוות עולם הזה וכנ״ל. ושאל לו. והא סבי דבי אתונא ארבעוה ואוליד לתלת. תלת זה בחינת ג׳ הראשונות שהם בחינת חב״ד חכמה בינה דעת. כי את זה לעומת זה עשה אלקים כידוע. וגם בהסטרא אחרא יש בחינת ז׳ ימי הבנין שהם בחינת ז׳ מדות שבהם כלולים כל התאוות. וג׳ ראשונות חב״ד שהם בחינת חכמה ושכל. ושאל

לו הלא סבי דבי אתונא נסו הדבר והולידו לשלש. היינו שהם אומרים שכל חכמותיהם נולדים רק על ידי הדעת שכלול משלש ראשונות לא על ידי תאוות ומדות רעות. כי הם אומרים שבאים על חכמתם רק על ידי חקירת השכל. השיב לו ר׳ יהושע בן חנניא. הנהו מעוברין הוו מעיקרא ארבעה שנין. היינו שבאמת כשחוקרין ובאים על חכמתם נדמה שהוא מחמת חיוב השכל. אבל הכל נמשך מחמת התאוות ומדות רעות שהם מלאים ומעוברים מהם מקודם. ותאוותם ומדותיהם הרעות מסבבים בדעתם ומביאים אותם לחכמות כאלו. וזהו בחינת ד׳ שנין. כי כל התאוות ומדות נמשכין מהד׳ יסודות ומובא בספרים שכל המדות והתאוות כלולים בשבעה מדות וכולם נמשכין מד׳ יסודות ששרשם בקדושה העליונה הם ד׳ אותיות השם. אבל הם נפלו על ידי תאוותיהם להרע של כל הד׳ יסודות ומשם נמשך כל חכמתם ושכלם וזהו הנהו מעוברין הוו מעיקרא ד׳ שנין הם בחינת הד׳ יסודות שבהם כלולים כל התאוות ומחמת שהם מלאים מהם מקודם על ידי זה מסתבב בדעתם כל אלו החכמות. כי המחשבות והחכמה שבאדם הוא כפי המדות שאוחז בהם כמובן בדבריו ז״ל על פי שבע מחלפות ראשו (בסוף סימן כ״ט עיין שם). והא משמשי שמושי. ששאל אותו והלא הם מתייגעם ומשמשין חכמיהם בתי כנסיות הרעים שלהם. כי שמוש תלמידי חכמים דקדושה הם בחינת ההלכות כמו שפירש רש״י בכמה מקומות מחמת שעיקר הלכות מקבלין על ידי שמוש תלמיד חכם. אבל את זה לעומת זה. כי גם ההולכם אחר הבל של חכמותיהם הם משמשים גם כן חכמיהם ומקבלין חכמות החיצוניות מהם והשיבו לו. אינהו נמי משמשי כאדם. שהאדמת הוא כן שהם משמשין חכמיהם אבל הוא רק כקוף בפני אדם. כי עיקר האדם הם ישראל שקרויים אדם. שעוסקין בחכמות התורה שנקראת אדם כמו שכתוב זאת התורה אדם. והעוסקין בחכמות חיצוניות מתדמין עצמן כקוף בפני אדם ומשמשין גם כן חכמיהם. אבל יש הפרש והבדל בינם לבינינו. כי אנו משמשין חכמינו בשביל התכלית והם משמשים חכמיהם ופנימיות כוונתם בשביל ת אוות עולם הזה כדי שיקבל חכמות הרפואות כדי שיהיה לו ממון שיקבל על ידי שיהרוג אלפים נפשות ברפואותיו של שקר (כמבואר במקום אחר להתרחק מדאקטוירים כי הם רוצחים נפשות ברפואותיהם). והא חכימין אינון אנן חכימין מנייהו. זהו כפשוטו. ששאלו אותו והלא אנו רואין שאף על פי כן הם חכמים שבאים על חכמות גדולות לעשות כלים נפלאים וכיוצא. השיב לו כפשוטו אנן חכימין מינייהו. כי כל חכמתם הוא בעסקי עולם הזה וכנ״ל. אבל כל חכמותינו הוא בשביל התכלית האחרון לבד. על כן בודואי אנו חכמים יותר מהם. ובאמת אלו הצדיקים הגדולים שיגעו וטרחו הרבה באמת בשיל התכלית ופירשו את עצמן מהעולם הזה לגמרי. זכו אחר כך להשיג גם חכמתם על בוריה כמו שראינו בכמה צדיקים שהיו בקיאים בכל השבעה חכמות יותר מהם הרבה. רק אנשים פשוטים אסור להם לעסוק בהם כי יש בהם אבני נגף. וגם אפילו אלו האנשם פשוטים הם חכמים יותר מהם מאחר שהם הולכים בדכי התורה הקדושה שעל ידי זה הם עוברים ועולים על כל החכמות (כמו שכתוב בהתורה בא אל פרעה סימן

ס״ד) אבל הצדיקים הקדושים הגדולים במעלה בקיאים גם בכל החכמות יותר מהם הרבה. אי חכימת זיל זכינהו וכו׳ אמר לו כמה הוו שתין גברי אמל לו עביד לי ספינתא וכו׳. היינו שהשיב לו ר׳ יהושע בן חנניא שלנצח אותם החכמים החיצונים צריכים לחגור מתניו מאד. וצריכין להיות גבור גדול בתורה ותפלה ומעשים טובים ועל ידי זה יוכל לנצח אותם. וזה שאמר ליה עביד לי ספינתא. היינו התורה שנקראת ספינה בחינת היתה כאניות סוחר. כי העולם הזה הוא ים סוער וזועף כמובא בכל הספרים וכאשר יכול כל אדם להבין בנפשו מה נעשה עמו בזה העולם איך מצולת הים סוער עליו בכל יום. ולעבור זה העולם שהוא בחינת ים סוער. צריכם לזה ספינה חזקה מאד שהוא בחינת התורה הקדושה שאיען זוכין לה כי אם על ידי החכמים הקדושים שהם יודעם לדרוש ולחפש לנו את התורה וכנ״ל. ועליהם נאמר יורדי הים באניות שהוא התורה כנ״ל עושי מלאכה במים רבים. שהם עושים מלאכה גדולה ונפלאה במים רבים במים השוטפים של זה העולם המה ראו מעשי ה׳ ונפלאותיו במצולה. כי רק הם רואים מעשהי ה׳ ונפלאות מצולת הים שהוא זה העולם מה שנעשה עם כל אחד איך גלי הים ומשבריו עוברים על כלא חד כל ימי חייו. ורק הם יודעים להציל הנפשות המתקרבים אליהם ממצולות הים הזה על ידי שמכניסים אותם לתוך ספינותיהם הקדושות והחזקות שהם התורות הנפלאות שמגלים לנו וזה בחינת ספינתא של שתין בתי זה בחינת שים מסכתות של הש״ס שהם כלל תורה שבעל פה שזהו בחינת אמונת חכמים. וכל ביתא שדי בי׳ שתין בסתרקין. פירש רש״י. כסאות. זה בחינת תפלה שהיא בחינת מלכות דוד כנודע בחינת כסא מלכות. ועל כן דוד שעסק כל ימיו בתפלה הרבה עד שזכה לחבר ספר תהלים שהוא כלל זמירות ותפלת ישראל על כן זכה לכסא מלכות לנצח. וזהו בחינת שיתין בסתרקין. כי התפלה כלולה מששים בחינת ששים המה מלכות. ודייקא על ידי זה מכניעין החכמים דסטרא אחרא שהם גם כן בחינת שים כמו שכתוב שם כמה הוו שתין גברי. כי יונקים מבחינת ששים המה מלכות. כי על פי פשוטו נאמרזה הפסוק ששים המה מלכות עליהם כמו שפירש רש״י שם שזה נאמר על בני עשו ובני הפלגשים של אברהם וכו׳ שהם במספר ששים. ומהם נבחר אחת היא יונתו וכו׳ שהם ישראל. ועל כן צריכין שתהיה התפלה כלולה מששים מלכות שבקדושה שהם כלל המלכות דקדושה להכניע מלכות עשו וכו׳ שהם בחינת ששים מלכות דסטרא אחרא. וזהו בחינת ששים גבורים בחינת הנה מטתו שלשלמה ששים גבורים סביב לה מגבורי ישראל כולם אחוזי חרב וכו׳ ופירש רש״י איש חרבו על יריכו שעושים סימנים בתורה וכוף היינו בחינת כלל החכמים שבתורה כלל תורה שבעל פה. ועל כן צריכין שתהיה הספינה כלולה מששם בתים שהם ששים מסכתות כנ״ל ובכל בתא ששים ביסתרקון היינו כסאות בחינת תפלה. היינו שיהיה כל הלכה והלכה של התורה כלולה מששים כסאות שהם בחינת כלל התפלה כנ״ל. היינו שעל כל הלכה והלכה של התורה ישפוך שיחו לפני השם יתברך וירבה בכל התפילות עד שיזכה לקימה וכמו שהזהירנו אדמו״ר ז״ל לעשות מהתורות תפלות. ומי שזוכה לזה ויש לו

ספינה כזאת. הוא יכול לחגור מתניו לילך אל החכמים דסטרא אחרא שהם בחינת הסבי דבי אתונא ולהתווכח עמהם ולנצחם. וזה שאמר להקיסר עביד לי כי נודע שהאדם כפי מעשיו כן זוכה לנצח הסטרא אחר ואז הם דייקא מסייעין לבנות בנין הקדושה שזהו בחינת בכל לבבך בשני יצריך ולהיפך ח״ו להיפך. ועל כן אמר ר׳ יהושע בן חנניה להקיסר שהוא בחינת מלכות הרשעה עבוד י. כי אתה בעצמך צריך לעשות לי ספינה כזאת וכן היה כמו שכתוב שם עביד לי׳. כי ר׳ יהושע בן חנניא היה צדיק גדול ונורא מאד ופעל בתורתוט ומעשיו הטובים עד שמלכות הרשעה בעצמה הוכרחה לעסוק לעשות ולהשלים בחינת ספינתו הנ״ל שכלולה משששים בתי שהם כלל התורה ובכל בתי ששם ביסתרקין שהם כלל התפלה ששפך לפני הסם יתברך על כל תורה ותרוה שיזכה לקיימה כנ״ל. כי מ טו להתם על לבי טבחא. בי טבחא זה בחינת הסטרא אחרא והסטרא דמותא וחיילותיו שעוסקין לטבוח ולשחוט בני אדם על ידי שעוסקים להכניס מחשבות רעות בבני אדם שעל ידי עיקר הזבחיחה והשחיטה שהם זובחים ושוחטים אותם בבחינת זובחי אדם וכו׳ שזהו בחינת שר הטבחים של מצרים שנמכר יוסף אליו. כי מה שסיכן את עצמו הצדיק ר׳ יהושע בן חנניה לירד למקום הסטרא אשחרא, זה בחינה אחת עם מה שירד יוסף הצדיק למצרים שהיתה מלאה גילולים וחכמות חיצוניות שהיתה אז עיקר במצרים כידוע בספרים שעיקר חכמות חיצוניות היתה תחלה במצרים ואחר כך קיבלו מהם חכמי יון שהם הסבי דבי אתונא. ובשביל זה הוכרח יוסף הצדיק לירד למצרים ואז נמכר תחלה לשר הטבחים שהוא תוקף הסטרא אחרא של מצרים שמשם הזביחה והשיטה של כל הכרוכים אחריהם ח״ו. וזהוב עצמו בחינת ר׳ יהושע בן חנניה שהוריד את עצמו לחכמי יון שהם הסטרא אחרא שעל לבי טבחא שהוא בחינת הס״מ והסד״א שעוסקין לטבוח על ידי המחשבות רעות שמכניסין בבני אדם. כי עיקר השחיטה של האדם ח״ו הוא דל יעי המחשבות רעות כשאין שומרין את עצמן מהם כראוי רחמנא ליצלן. וזהו אשכחי׳ להההוא גברא דקא עביד חיותא. היינו שמצא לאותו האיש הוא המסית הוא המדיח דקא עביד חיותא שעוסק לעשות חיות רעות שהם בחינת מחשבות רעות להכניסם בבני אדם כמו שכתוב במקום אחר בסימן מ״ט שמחשבות רעות הם בחינת חיות רעות וכו׳ עיין שם. אמר לו רישא אית לך לזבוני אמר לו אין. אמל לו רישא בכמה. ראש זה בחינת המחשבהשבראש. ששאל אותו אתה עוסק במשא ומתן זה למכור ולהכניס מחשבות עות בבני אדם. הודיעני רישא בכמה. היינו באיזה דבר מחשבה אתה מתגבר יורת על בני אדם ללכדם במצודתך. אמר לו בפלגא דזוזי. היינו במחשבות של תאות ממון. וזהו בפלגא דזוזי. כי אין אדם מת וחצי תאוותו בידו. כי יש לו מנה מבקש מאתים וכו׳. ועל כן נקראת תאוות ממון פלגא דזוזא כי הוא עומד תמיד בפלגא ומחצה. כי אינו ממלא תאוותו לעולם. כי יש לו מנה מבקש מאתים. יש לו מאתים וכו׳. יהב ליה. כי ר׳ יהושע בן חנניה רצה אז להכניע ולשבר כחם של חכמות דסטרא אחרא שהם בחינת סד״א שעיקר יניקותם ממחשבות רעות של תאוות רעות. ועל כן הוכרח להוריד את עצמו אל הצנור שלהם שמשם

יונקים כחם. וכמובא בדבריו ז״ל בהתורה ראיתי מנורת זהב וכו׳ בלקוטי א׳ סימן ח׳ עיין שם. וכשהצדיק מוריד את עצמו אליהם אינם מבינים כוונותו וסוברים שגם הוא כשאר מהממון הנלכדים במצודתם שנותנים כח להסטרא אחרא על ידי תאוותם הרעות. וכמובן כל זה במקום אחר בהתורה תקעו ג׳ בלקוטי תנינא סימן ח׳ עין שם. וזהו בחינת יהב לי׳ שנתן לו בחינת פלגא דזוזא שהוא תאות ממון. היינו שר׳ יהושע בן חנניה הוריד את עצמו לתוך המדה רעה הזאת של תאתו ממון עד שנדמה להם שנותם להם כח כמו שאר בני אדם שנותנים כח בהסטרא אחרא ח״ו. על ידי תאוויהם הרעות. לסוף. אמר לי׳ הב לי רישך. היינו תן לי המחשבה רעה שבראש קשקניתי על ידי הפלגא דזוזא שנתתי לך היינו על ידי שהורדתי עצמי לתאוה זאת של ממון שעל ידי זה אתה לוכד את העולם כנ״ל. יהב ליה רישא דחיותא. שנתן לו איזה מחשבה רעה שהיא בחינת חיות רעות כנ״ל. אמר ליה אנא רישא דחיותא אמרי לך אנא רישך אמרי לך. שר׳ יהושע בן חנניה הודע לו אחר כך שלא בא לכאן ח״ו לקנות וליקח מחשבות רעות כי אם רישך אמרי לך. שמה שהורדתי את עצמי לכאן היה בשביל רישך כי אני רוצה לחתוך ראשך להכניעך ולשברך. ורק בשביל זה הורדתי את עצמי לצנור הרע הזה. כדי לשברו ולהכניעו (וכמבואר מזה בהתורה ראיתי ח׳). אמר י׳ אי בעית דאישבקך סגי אחוי לי פתחא דבי אתונא. שר׳ יהושע בן חנניה ראה שכבר יש לו כח לשבר הצינור הרע הזה שהוריד את עצמו לשם. אבל לא הספיק את עצמו בה כי רצה לשברם לגמרי. על כן רצה להניח אותו לבלי לשברו ולהורגו לגמרי. רק רצה לירד יותר עד שיראה הפתח של הטומאה הגמורה ששם יושבים תוקף הסטרא אחרא שהם חכמי יון שהם הסד״א. כי כל מה שרוצים לשברם יותר צריכין ירד לשם יותר. על כן אמר לי׳ אי בעית דאישבקך סגי אחוי לי פתחא דבי אתונא. היינו אם אתה רוצה שאניח אותך תלך ותראה לי הפתח שלהם. אמר ליה מסתפינא דכל דמחוי להו קטלי לי׳. כי כל המלחמה האת היה באורח מחבה ושכל. וזה שהשיבה לו המשחבה שהוריד את עצמו אליה עד שיהיה לו כח להורגה לגמרי. רק הניחה לכבשה תחת ידו שתלך עמו ממחשבה למחשבה עד שיראה פתח הטומאה של הסד״א. על כן השיבה לו המחשבה איך אפשר להתקרה לשם הלא כל המתקרב לשם הורגים אותו כי שחה אל מות ביתה וכו׳. אמר לי׳ דרי כרוכיא דקניא וכי מטית להתם זקפי׳ כמאן דקא מיתפח. שהשיב להמחשבה מה שאתה מתירא לירד לשם שלא תהיה נלגכד שם. אתן לך עצה כלליית בענין המחשבות אך תנצל תמיד מהם. וזהו דרי כרוכיא דקניא וכו׳. כרוכיא דקניא זה בחינת המחשבות שבמוח שנקראים קנים בחינת קנא חכמה קנה בינה דקדושה. ולהיפך בהסטרא אחרא יש גם כן קנים דסטרא אחרא (כמו שכתוב בהתורה אשרי העם בסימן ל״ה לקוטי הלכות א׳) וזהו בחינת כרוכיא דקניא בחינת כריכת המחשבות רבות שבמוח שהרעיונים והמחשבות כרוכים ונסבכים זה בזה שעל ידי זה האדם נתפס ח״ו במה שנתפס על ידי שהמחשבות נכרכים ונסבכים זה בזה שעל ידי זה האדם נתפס ח״ו במה שנתחפס על ידי שהמחשבות נכרכים ונסבכים והולכים מרעיון לרעיון וממחשבה

למחשבה עד שבאים למה שבאים ח״ו. והעצה לזה דרי כרוכיא דקניא זקפי׳ כמאן דמתפתח. שפתאום יעמוד האדם וינוח וישבות ויהיה שב ואל תעשה במחשבתו. וה בחינת שבת שהזכרנו למעלה שבתוך כל הטרדות והבלבולים והמחשבות והרעיונים הרבים יבטל את עצמו וינוח וישבות בבחינת שבת. כי באמת המחשבה ביד האדם תמיד להטותא כרצונו. רק כשמתבלבל במחשבות ורעיונים הרבה נדמה לו שקשה לו לשוב ולצאת מהם. אבל עיקר העצה שפתעום יעמוד וישבות ויבטל עצמו כנ״ל. וזהו דרי כרוכיא דקניא. היינו כשאתה נושא כריכות המחשבות ורעיונים הרבה זקפיה כמאן דאתפח. שהפתאום יעמוד כמי ששובת עצמו היינו בחינת שבת בחינת ביטול. כי זה כלל גדול בענין המחשבות שהעיקר הוא שב ואל תעשה כמו שכתוב בלקוטי תנינא בסימן קכ״ב ואפילו אם כבר ח״ו נתעה מחשבתו ונכרכה והלכה מקום שהלכה אם ירצה לחזור ולשוב ולסותרה יהיה נלכד יותר. רק שצריך גם אחר כך להיות שב ואל תעשה מעתה על כל פנים. שבתוך תוקף בלבול המחשבות. יעמוד וינוח ולא יחשב עוד ולפעמים שצריך לזה ביטול שיבטל עצמו לגמרי ויזכור בהשם יתברך ויבטל את עצמו לגברי אור האין סוף. וזה בחינת שבת שצריך האדם לזכור תמיד ולהמשיך על עצמו קדושת שבת בימי החול בעת עת. וזה בחינת מה שכתוב בסוף המעשה של הבנים שנחלפו שכשמגרשין את האדם יעמוד עצמו אצל שבת. כי שבת אגין על אדם הראשון עיין שם. היינו בחינת הנ״ל בחינת דרי כרוכיא דקניא אתפח. שבתוך כל הבלבולים יעמוד וינוח בבחינת שבת כנ״ל. ועל ידי זה ינצל ממחשבות רעות וכנ״ל ואז יוכל לראות הפתחים שיש שם כי ענין ה הוא עצה טוב לכל אדם אך מי שהוא בעל כח גדול כמו ר׳ יהושע בן חנניה. יכול על ידי זה שיבטל עצמו בכל פעם בבחינת שבת לראות את כל הפתחים של הטומאה שהם בחינת פתחא דבי אתוא ולילך לשם ולשברם ולהכניעם. אזל אשכח דרבנאי מגואי ודרבנאי מבראי וכו׳. ופירש רש״י אורבים. שראה שם אורבים הרבה שאורבים על האדם להורגו כשיתקרב אליהם. כי הוא המסתית הוא המסטין הוא ההורג. כי בתחילה הוא וחיילותיו מסיתין את האדם שיכנוס לשם. ותיכף כשרוצה ליכנוס לשם הורגין אותו על פי רוב מיד. כנראה בחוש. כי רבים אשר מתו מיד כשרצו להתקרה אליהם קודם שיכנסו לשם. ויש שנכנסו לשם ואין מניחים אותו לצאת כי יהרגו אותו מיד. וזהו שראאה. דרבאני מגואי ודרבנאי מבראי. שיושבים שם אורבים הרבה מבית ומבחוץ דאי חזי כרעא דעיילי קטלי להו לבראי ודנפקא קטלא להו לגואי. שאם רוצהליכנוס הורגים מבחוץ ואם רוצה לצאת הורגים מבפנים כי כל באיה לא ישובון ולא ישיגו אורחות חיים. וכתיב דרכי שאול ביתה וכו׳. אפכיה לסנדליה קטלי להו לגואי אפכיה לסנדליה קטלינהו לכולהו. היינו כשראה ר׳ יהושע בן חנניה שנופל עליו פחד כשרצה ליכנוס לשם. מחמת שראה שם אורבים הרבה מבית ובחוץ. על כן אמר שבוודאי זהו מחמת שלא תקנתי אותי עדיין היטב ועדיין יש בי איזה אחיזת הגוף שמחמת זה אני מתירא מהאורבים האלו. וכמו שכתוב בהתורה ראיתי סימן ח׳ הנ״ל על מארבב״ח דלמא שקלית מידי מינייהו עיין שם. אהדרינהו ניהליה הדר מסתגי לן וכו׳ עיין

שם. שמבואר שם שמי שרוצה להוריד את עצמו אל הצנור הרע של הרשעים שיונקים מהם צריך שיהיה נקי מהגוף בתכלית הזיכוך עד שלא ישאר לו שם שמץ בעלמא מתוות הגוף. ועל כן אפכיה לסנדליה קטלי להו וכו׳. סנדל זהו בחינת הגוף כמו שכתוב בזוהר הקדוש על פסוק של נעליך מעל רגליך נעל דא גופא דנגעה בי׳ בת פעה. דהיינו שיש בו איזה אחיזה וריח בעלמא מאיזה תאוה. ועל כן באמת שמענו ממנו ז״ל שצריכין לזכך את הגוף עד שלא ישאר בו ריח בעלמא. כי יש צדיקים ששברו התאוות אבל הוא כמו עור שעובדין אותו ועדיין נשאר בו איזה ריח. אך צריכין לזכך עצמו כל כך עד שלא ישאר בו שום ריח בעלמא בתאוות הגוף. ואמר שצריכין לזכך הגוף כמו עור שמעבדין אותו ומהפכין אותו ואין בו שום ריח שאינו טוב. וזהו בחינת אפכיה לסנדגליה קטלי להו לגואי וכ׳ דהיינו הפשיט את עצמו מהגוף שהוא בחינת נעל וסנדל לגמרי וזהו בחינת אפכיה לננדליה שזיכך את עצמו כל כך כמו שמהפכין את העור כנ״ל ועל ידי זה קטלי להו לגוואי. כי כשזיכך את עצמו מאחיזת הגוף על ידי זה הכניע אותם והרגם קצתם. כי כפי הזיכוך שהאדם מזכך את עצמו כן הורג ומכניע את חיילות הסטרא אחרא וזהו אהפכיה לסנדליה פעם שנית. היינו שחזר וזיכך את עצמו עוד בזיכוך אחר זיכוך בצירוף אחר צירוף עד שקטלינהו לכולהו. כי על ידי שזיכך עצמו בזיכוך אחר זיכוך שזהו בחינת אפכיה לסנדליה ב׳ פעמים על ידי זה הרג כולם וכנ״ל. אזל אשכח ינוקי מלעיל וסבי מתתאי. זה מובן למי שבקי בדרכיהם של המתנגדים אל האמת הן העוסקים בחכמות חיצוניות של פילוסופיא. הן אשפילו המתנגדים שבין ישראל הכשרין בעצמן שנתרבה הקטיגוריא ויש מתנגדין הרבה על נקודת האמת ומרבין במחלקות. ובכל אלו המתנגדים דרכיהם. שעיקר הריב והמחלוקת וההתנגדות מעוררין בני הנעורים שהם קופצים בראש ומעיזים פניהם נגד הכשרים האמתים העוסקים בעבוה תמה בתפילה בכוונה וכו׳ ופוערים פיהם עליהם ומבזים אותם הרבה בעזות גדול. והמתנגדים הזקנים ישובים מלמטה ונראים כשותקים. אך מצד אחד הם גרועים יותר כי כל המחלוקת נצמח מהם על ידי דיבוריהם הרעים שהכניסו בבני הנעורים. רק הזקנים מחמת שכבר אין להם רתיחת הדמים כל כך על כן הם נראים כיושבים מלמטה ושותקים. אבל באמת מצד אחד הם גרועים יותר כנ״ל. וזהו בחינת ינוקי מלעיל וסבי מלתא. אמר אי יהיבנא שלמא להני קטלי לי הני סברי אנן עדיפינן דיתבנין לעיל וכו׳. אי יהיבנא להני וכו׳ אנן עדיפנן דאנן קשישי וכו׳. כי יש בכל אחד חסרון ומעלה. כי בני הנעורים שיש להם עזות גדול מאד וקופצים מאד לבזות את הישרים האמתיים. אבל גם יש בהם מצד אחד מעלה מחמת שעדיין הם בני הנעורים ולא הזקינו עדיין בדרכיהם ודעתם הרעה. על כן היה אפשר לדבר עמהם להתווכח עמהם לנצחם להשיבם אל האמת. כמו שאמר אדמו״ר ז״ל שבני הנעורים בקל להשיב אותם יותר מהזקנים כמו שכתוב על פסוק תעיתי כשה אובד בסימן ר״ו עיין שם. אבל הזקנים יושבים מלמטה. ואף על פי שהם שותקים ונראים שאינם חפצים במחלוקת אבל הם אינם מניחים להפוך דעת בני הנעורים אל האמת לאמתו. כי כבר נשתרשו בדעתם הנבוכה. וכן באופן אחד

יכולים לדבר עם הזקנים יותר מחמת שאין הם רתיחת הדמים כל כך ומודים שאין ראוי להחזיק במחלוקת על כל פנים. אבל אז יקפצו בני הנעורים ויעיזו פניהם ויאמרו שאינם משגיחים על הזקנים שאינם חפצים במחלוקת כי אנחנו מלעיל וכו׳. וזהו אי יהיבנא שלמא להני קטלי לי הני וכו׳. אי יהיבנא להני קטלי לי הני וכנ״ל. שאם ינצח את אלו יקפצו אלו ואם ינצח אלו יקפצו אלו וכנ״ל. אמר שלמא לכו. שאמר שיש לו כח לעשות שלום עם כולם עם הנערים והזקנים. דהיינו שינצח את כולם. כי הנצחון של הצדיק האמת הוא בחינת שלום כי אינו חפץ שום נצחון כי אם לגלות האמת לעשות להם טובה נצחיית. ועל כן הצדיק נקרא איש שלום בחינת אני שלום. כי עיקר השלום הוא כשמהפכין דעת האדם אל האמת בחינת האמת והשלום אהבו. כי להיפך ח״ו אין זה שלום. היינו אם ירצה ח״ו שיסכים האמת אל השקר אין זה שלום. כי קושטא קאי ושפת אמת תכון לעד. ואי אפשר שיתהפך האמת אל השקר. ועל כן כתיב אין שלום אמר ה׳ לרשעים. כי כל זמן שהם רשעים ונוטים אחר השקר אי אפשר להיות עמהם בשלום. כי האמת לא יתבטל לעולם כנ״ל. ועל כן הצדיק כשמנצח את החולקים והמתנגדים אל האמת זהו עיקר שלום כנ״ל. וזהו שאמר להם שלמא לכו. דהיינו שהוא יכול לנצח כולם להפכם אל האמת שזהו בחינת שלום. כי אף על פי שיושבים ינוקי מלעיל וסבי מתתאי שעל ידי זה אי אפשר להתווכח עמהם וכנ״ל. אף על פי כן יש כח בהצדיק הגדול להכניעם ולנצח שניהם יחד. כי כבר הפך סנדלו שני פעמים שפשט את עצמו מהגוף בזיכוך אחר זכוך על כן יש לו כח לנצח שניהם יחד הנערים והזקנים שזהו בחינת שלמא לכו. וכנ״ל. אמרו ליה מאי עבידתיך אמל להם חכימא דיהודאי אנא. שהשיב להסש הוא חכם יהודי שכל חכמתו הור רק חכמות היהדות. שהיא חכמה תכליתית כי אין לו שום חכמה של הבל הן חכמות חיצוניות של פילוסופיא ממש הן חכמות העולם רק כל חכמתו היא חכמה יהודיית איך להשיג את התכלית הנצחי שעוסקין בזה כלל ישראל שעל כן נאמר עליהם רק עם חכם ונבון הגוי הגדול הזה. אבל המון עם יכול להיות שמתערב בחכמתו איזה חכמה של חוץ אבל אנא חכימא דיהודאי שכל חכמתי היא רק חכמת הידעות לא זולת. אתאי למגמר חכמה מנייכו. כי אני חזק בדעתי שאני יכול לקבל חכמה גם מכם. כי באמת מי שהוא חכם אמתי יכול לקבל חכמה ורמזים להתקרה להשם יתברך אפילו מתוקף הסטרא אחרא ומחכמי אומות העולם. כי בכל מקום יש בהעלם איזה טוב בבחינת בכל מקום מוקטר ומוגש לשמי. רק שאר בני אדם אסורים לסכן עצמן ליכנוס לשם שלא יהיה נלכד שם ח״ו. אבל הצדיק יכול לקבל חכמה גם מהם בבחינת איזהו חכם הלומד מכל אדסוכו׳. וזהו אתאי למגמר חכמה מנייכו כי אני יכול לקבל חכמה גם מכם כנ״ל. ועל כן אמרו לו. איהכי ניבעי מינך. והקשו המפרשים מאי אי הכי אדרבא הלא הוא אמר שבא ללמוד מהם. אך על פי הנ״ל נתבאר היטב כי הבינו שמה שאמר אתאי למגמר חכמה מינייכו לא היה מחמת קטנותו נגדם אדרבא בזה גילה גודל חוזקו בחכמתו האמתית שהוא חזק בחכמתו כל כך עד שאינו מתייירא שילכד בשטותיהם רק יכול קלבל חכמה גם מהם כנ״ל על כן

שפיר אמרו ליה אי הכי שאתה חכם כל כך ניבעי מינך. אמר להם לחיי אי זכיתו לי כל דבעתית עבידו וכו' אי זכינא לכו אכלו נהמא גבאי דידי בספינתא. זה בחינת אם רעב שונאך האכילהו לחם ודרשו רז"ל לחמו של תורה. היינוש ני רוצהלהטיב לכם אם אנצח אתכם שתאכלו אצלי מלחם חידושי תורתי בספינתא שהוא בחינת כלל התורה. ובזה יהי להם נסיון אם ירצה ישובו אל האמת שבשה חפץ הצדיק האמת מאד ואם לאו יתקיים בהם סוף המקרא כי גחלים אתה חותה על ראשו וכו'.

אות ט

והנה כל השאלות שלהם ותשובות ר' יהושע בן חנניה כבר גילה אדמו"ר ז"לנפלאות הסודות שבהם בדרכו הנורא כנדפס כבר בספרו הקדוש אך מקום הניח לי הסיפור שמקודם השאלות ואחריו. וגם ב' שאלות וכנ"ל. ואני עני ואביון אלך בעקבותיו לבארם כפי עניות דעתי כיד ה' הטובה עלי. גמראגברא דאוזיף וטריף. מאי חזו דהדר אוזיף. אמר להו אזיל גברא לאגמא. קטל קמא טינא ולא מצי בי' קטיל ומנח עליה עד דמתרמי לי' אינשא דמידלי לי'. רש"ידאוזיף וטריף. שהלוה מעות לחבירו ולא נפרע ממנו כי אם בקושי שטרף לקוחות. מאי חזי דהדר אוזיף לאחריני ולא נתייסר מן הראשון. לאגמא. יער: קטל קמא טינא. חתך חבילה ראשונה ולא מצי בי' להרימו על שכמו: הדר קטל ומנח עליה. הואיל וצריך סיוע לאחרים: עד שמתרמי אינש ומידלי ליה. והאי נמי הואיל והספדי באמנה ראשונה חוזר ומאמין לאחרים עד שמזדווג לו אדם נאמן ומשתכר בו:

גברא דאוזיף וטריף מאי חזי דהדר איזיף. כי יודע שעיקר עליית כל התפילות והתורות והמצות הכל נעשה רק על ידי צדיק האמת. כמבואר בדבריו ז"ל כמה פעמים. ועל כן כל סמיכתינו ותקוותינו היא עליו. כי אפילו מי שעוסק בתורה ומצוות. אינו יכול להעלות עבודתו למקום הצדיק כי אם על ידי הצדיק האמת כמו שכתוב בהתורה פתח ר' שמעון (סימן ס') שיש שעוסק בתרוה ועבודה ואף על פי כן הוא בחינת שינה וכו' וצריך הצדיק לעוררו משינתו וכו'. וכן אפילו מי שהוא במדריגה התחתונה. אף על פי שרואה שקה לו מאד מאד להתפלל ואפילו כשמתחיל להתפלל יזה דיבור. על פי רוב תיכף נתבלבל תפילתו מאד. אף על פי כן צריך להתחזק להתפלל יותר. כי הצדיק האמת מעלה גם תפילתו המטורפת ומבולבלת. כי הצדיק מעלה כל התפילות וכו' כמו שכתב בדבריו ז"ל כמה פעמים. וזהו שאלו גברא דאוזיף היינו שעוסק בתפילה שהוא נקרא מלוה כמו שכתוב בהתורה תקעו א' בלקוטי תנינא (סימן א') כי כל כוכביא לוין דא מן דא וכו' עד המלוה הגדול שהוא העוסק בתפלה

וכו׳ כמו שכתוב שם עיין שם. וכן כל עבודות שעובדין את השם יתברך בבחינת הלואה. כי שכר מצוה בהאי עלמא ליכא. רק היום לעשותם ומחר לקבל שכרם. נמצא שהעובד את ה׳ הוא כמו מלוה את השם יתברך עד שיקבל שכרו. וכמו שכתוב לענין צדקה מלוה ה׳ חונן דל וכמו כן היא בשארי המצוות. וזהו ששאלו סבי דבי אתונא גברא דאוזיף שהוא עוסק בתפלה ועבודה שהוא בבחינת מלוה כנ״ל וטריף דהיינו שאחר כך מתבלבל מזה בחינת טורפין תפלתו בפניו כמו שמצוי הרה ברוב בני אדם שאפילו כשמכריחין את עצמם להתפלל אינם יכולים להתפלל רק מעט ואחר כך מתבלבלים ואינם יכולים להתפלל כלל. וכמו שאמר אדמו״ר ז״ל שאין יכולים להתפלל כי אם מעט כמו שכתוב במקום אחר. מאי חזי דהדר אוזיף ששאלו למה הוא חזור ומתפלל מאחר שהוא רואה שאי אפשר להתפלל בשלימות שתעלה תפלתו מאחר שרואה שאי אפשר להתפלל בשלימות שתעלה תפלתו מאחר שרואה שטורפין תפלתו ומתבלבל הרבה. כי הם היינו סד״א היו רשעים ששאלו זאת ומתנגדים גדולים אל הקדושה. על כן רצו להשליך את האדם. והקשו מאחר שרואה שאינו יכול להתפלל תפלה שלימה שתעלה למקום הראוי למה מתייגע להתפלל יותר. אמר להו אזל גברא לאגמא קטל טונא קמא לא מצי ביה וכו׳. שהשיב להם. שגם העוסקים בתורה ומצות אי אפשר להם להעלות עבודתם כי אם על ידי הצדיק האמת שמעלה הכל וזה הצדיק מעלה גם כל התפילות המטורפות. כי מברר המעט טוב שבהם מה שהוא מתייגע עצמו להתפל מעט על כל פנים. הוא מעלה כל דיבור ודיבור ובונה מהם בנינים נפלאים. וזה שהשיב להם אזל גברא לאגמא היינו אגם מים כמו שפירש רש״י שם. היינו בחינת התורה שהוא בחינת מים בחינת ישם מדבר לאגם מים שהוא מקום ישוב וכו׳. קטל טונא קמא פירש רש״י שחתך חבילה של קנים ולא מצי בי׳ ואינו יכול להעלות ולהגביה קטל ומנח עליו ופירש רש״י הואיל וצריך סיוע לאחרים עד שמתרמי אינש ומדלי לי׳ והאי נמי וכו׳. היינו שהשיב להם הלא גם העוסקים בתורה ומצות שעושים חבילות חבילות של מצוות. כי עובדי ה׳ הם בחינת עובדים בשדה העליונה כמו שכתוב לעבדה ולשמ רה שדרשו רז״ל לעבדה בפקודין דעשה וכו׳ שהם בחינת קוצרים בשדה העליונה ועושים אגודות אגוגדות חבילות חבילות של תורה ומצוות ומעלים אותם למקום שצריכין בבחינת בא יבא ברנה נושא אלומותיו וכמו שאמרו רז״ל על הפסוק עיניך בשדה אשר יקצורון שהקצירה הוא בחינת תכלית העבודהת וכו׳ היינו שגם ההולכין במימי התורה ועושין חבילות חבילות של מצות גם הם אינם יכולים להעלות עבודתם מעצמם. כי קטן טונא קמא שחתם חבילה הראשונהה של תורה ומצוות ולא מצי בי׳ להרימו ולהעלות למקום הצריך. הדר קטל ומנח עליו עד דמתרמי אינהש דמדלי׳ לי׳. היינו מאחר שצריך סיוע לאחרים הוא עוסק עוד בתורהומצוות עד דמתרמי אינש דמדלי ליה דהיינו הצדיק האמת שיכול להגביה הכל כמו כן האי דאוזיף וטריף שהתפלל ואחר כך אינו יכול להתפלל וטרפו תפלתו בפניו אף על פי כן צריך להתחזק להתפלל יותר ויותר כל ימיו. כי הצדיק יגביה ויעלה הכל אדרבא הוא צריך להתחזק יותר ויותר להתפלל כדי

שיעורר הצדיק ברחמיו להעלות בתפלתו. כמו שפירש רש״י על פי פשוטו לענין החבילות של קנים שמאחר שצריך סיוע לאחרים על כן הוא חות עוד עד דמתרמי אינש דמגלי ליה. כי יכול להיות שבשיל חהילה אחת לא יבא איש לסייע לו לטרוח עצמו להגביה לו בשביל דבר מועט כזה. על כן חותך עוד חבילות שאז יתעורר יותר האיש להגביה ולהעות החבילות כי יש בהם כדאי לטרווח עבורים. כמ כן הוא לענין עבודת ה׳. שאדרבא מאחר שאינו יכול להעלות עבודתו ותפילתו בעצמו צריך לטרוח הרבה להתפלל עוד יותר ויותר. וכן אפילו העובד ה׳ צריך לטרוח לעשות עוד חבילות חבילות של תורה ומצוות לעסוק בהם הרה עד דמתרמי אינש דמדלי לי׳ עד שיבוא הצדיק האמת שיגביה הכל וכנ״ל.

אות י

וזה בחינת חלום פרעה. שראה שבעה פרות הטובות הם בחינת הטוב בחינת תפלה כמו שכתוב ונשלמה פרים שפתינו (כמובא בדבריו ז״ל בסימן נ״ה לענין פרה אדומה שהיא בחינת תפלה עיין שם) והיא כלולה משבע בחינת שבע ביום הללתיך. ואחר כך ראה שבע פרות אחרות רעות מאד וכו׳ שהם בחינת הרע הגמור שמתגבר כנגד התפלה הטובה שזהו בחינת גברא דאוזיף וטריף הנ״ל כנ״ל שמתגבר הרע על הטוב בבחינת ותבואנה אל קרבנה ולא נודע כי באו אל קרבנה כאלו לא היה טוב כלל כאלו לא התפלל כלל. ואחר כך ראה עוד הפעם שחוזרין ועולין שבע שבלים טובות שהם בחינת הטוב בחינת תפלה שהיא בחינת שיח השדה בחינת ויצא יצחק לשוח בשדה. כמובא בהתורה ויאמר בועז אל רות שעל ידי התפלה מלקטין צמחים נפלאים בשדה העליונה. ואחר כך חזרו ועלו שבע שבלים רעות שהם בחינת הרע שחזר והתגבר כנגד הטוב כנגד התפלה. ועל כן נתפלא מאד על זה מה זא. בחינת ואין פותר אותם לפרעה. שהיה קשה לו קשיא הנ״ל מאי חזי דהדר אוזיף. למה חוזרים ומתגברים פעם אחר פעם לעורר הטוב וללהתפלל מאחר שרואין שמתגבר כנגדם בכל פעם רע כה שרוצה להשכיח הכל כנ״ל. ומתחילה המשיל הטוב והרע בשבע פרות טובות ורעות ואחר כך בשבלים. כי ידוע שאין הטוב שהוא בחינת התפלה כלול מכל הבחינות מדצח״מ שהם בחינת ד׳ יסודות ארמ״ע ששרשם ד׳ אותיות השם שמשם נמשכין כל העולמות וכל הטוב שבהם ולעומת זה הרע שבהן. וכשהטוב מתעורר לפעמים הוא טוב שהוא בבחינת שבע פרות טבות בבחינת חי ולפעמים בבחינת צומח בבחינת שבלים וכן הרע כנגדו. וכאשר מרגיש כל אחד בנפשו שאין הטוב והרע שוה בכל פעם. והתיקון על כל זה הוא בחינת פתרון יוסף. שאמר שהכל תלוי בהצדיק האמת בבחינת ירא פרעה איש

נבון וחכם שהוא יתקן כל זה בבחינת עד דאתי אינש דמדלי לי׳ כנ״ל שהוא בחינת יוסף הצדיק בעצמו בבחינת אין נבון וחכם כמוך. שהוא יודע לתקן את כל אחד שיקבוץ את הטוב שבבחינת השנים הטובות דהיינו בעת שנתעורר הטוב שיחזק את עצמו לחטוף טוב תפלה ותרוה וכל מה שיוכל כל ימי חייו כדי שיהיה לו האוכל לפקדון אחר כך כדי שיוכל להחיות נפשו בו עד שיזכה להתגבר בשלימות עד ישקיף וירא ה׳ משמים וירחם עליו ויוציאו מבחינת גלות מצרים לגמרי ויזכה לטוב גמור בשלימות שהוא בחינת קבלת התורה ולקיימה תמיד לעולם. אמן.

אות יא

ועתה נבוא לבאר עוד מאמר אחד מה שלא זכינו לשמוע ממנו ז״ל בעצמו כנ״ל והוא. גמראאית לן ריחיא דתבירא חייטא שקיל פסקא מנה שדאי להו אמר כריכו לי מנה גרדי ואיחייטה. אמרי ומי יכול למיכרך גרדי מריחייא אמל להם. ומי איכא דחייטא ריחייא. רש״יחייטה. תפור אותה: כריכו לי גרדי מינה. הוצאיו לי ממנה חוטים כדרך הנשים שמוציאין חוטין מן הבגד ותופרים אותו בהן:

ריחייא דתבירא זה בחינת אמונת חכמים שנשברה. כי ריחייא הוא בחינת אמונת חכמים כמו שאמרו רז״ל על פסוק ובטלו הטוחנות אלו המשניות הגדולות כגון משנת בר קפרא וכו׳ כמבוא בפירוש רש״י שם בקהלת. וכן אמרור ז״ל למה נמשלו דברי תורה כרחיים מה רחיים אינן בטלות אף תלמידי חכמים אינן בטלין מן התורה לעולם. נמצא שרחיים הוא בחינת החכמים האמתיים העוסקים לברר כל ההלכות הם תרוה שבעל פה שהם המשניות הגדולות. לדחות הפסולת שהם בחינת סובין ומרסן ולברר ההלכה על בוריה שהיא בחינת קמח וסולת. ושאלו אלו הסד״א ריחייא דתבירא כשנשבר אמונת חכמים דהיינו כשנופלים מאמונת חכמים במאי חייטה לה במאי חוזין ותופרין ומחברין ומתקנין אותה. כי היה קשה להם איך אפשר להעלות האמונה. כי הם רחוקים מאמונה מאד. שקיל פסקא מינמה שדא להו אמר להו כריכו לי גרדי מינה וכיעחייטה. כי באמת עלייתה אמונה הוא דבר פלא. ועל כן נקרא ענין זה פלא כמו שכתוב אודה שמך כי עשית פלא עצות מרחוק אמונה אומן. כיקשה הדבר להבין בשכל. איך אפשר להעלות האמונה על ידי איזה עצה. כי מאחר שאין לו אמונה אם עכן לא יאמין ח״ו גם בהעצה כמו למשך בהתורה הזאת שמבואר עצה לאמונת חכמים על ידי נדר. אך מי שנפל מאמונת חכמים לגמרי בוודאי לא יועיל לו עצה הזאת כי אינו מאמין גם בהעצה עצמה ולא יעשה העצה מאחר שאינו מאמין בה. ואם כן איך אפשר לרפאות ולחבר שבירת אמונתו וכן במקומות אחרים

מבוארים עוד עצות להעלות האמונה כגון ללמוד פוסק או לדבר האמונה בפיו. ובוודאי למי שאין לו אמונה כלל ח״ו אין מועיל שום צה מאחר שאינו מאמין בהעצה עצמה. אך באמת ישראל עם קדוש הם מאמינים בני מאמינים ושרשם אמונה. על כן אפילו כשנופל אחד מישראל ח״ו מאמונה. בודאי עדיין נשאר בו איזה נקודה מאמונה. רק שהאמונה בקטנות גדול בבחינת שבירה. אבל אף על פי כן על כל פנים יש בו איזה נקודה טובה מהאמונה. כי זה בעצמו מה שהצטער שנפל מאמונה זהו בעצמו אמונה. כי בפנימיות לבבו מבין מרחוק קדושת אמונת ישראל שיש יחיד קדמון מנהיג ומושל ומשגיח וכו׳ ויש לו צדיקים גדולים ונוראים שמרכירין אותו יתברך שכל תקוותינו לנצח על ידם. רק אינו מרגיש האמונה בהתגלות בשלימות ועל כן מועיל לו עצה. כגון לנדור נגדר וכו׳. כי תיכף שאומרים לו איזה עצה טובה לאמונה הוא חוטפה כמו אבן טוב מאחר שעדיין יש בפנימיותו נקודת האמונה ומתגעגע באמת להשלים ולהעלות האמונה הנפולה והשבורה. אבל העובדי כוכבים בפרט החכמים בחכמות חיצוניות שהם רחוקים מאמונה לגמרי בפרט מאמונת חכמים. וכן עיניהם אף אל פי שהם מבני ישראל. אבל קלקלו מעשיהם מאד עד שנתרחקו מאמונת חכמים לגמרי בוודאי קשה להם לתקן שבירת אמונתם מאחר שאינם מאמינים בהחכמים כלל. ובעצותיהם הקדושות. וזה בחינת שקל פיסקא ושדא להו. שנטל חתיכת אבן מהרחיים והשליך לפניהם ואמר להו כריכו לי גרדי מינה שימשיכו חוטי ממנה לתפור הרחיים. היינו שהשיב שנוטלים איזה חתיכה מהרחיים השבורים בעצמם ומושכין ממנה חוטין לתפור הרחיים דהיינו שאף על פי שהאמונת חכמים נשברה אצלם נוטלים איזה עצה מדברי אלו החכמים עצמם שנשברה אמונתם אצלו כגון לנדור איזהו נדר וכו׳. ועל ידי זה יתקן האמונה וזהו בחינת כריכו לי גרדי מינה ופירש רש״י חוטים. זה בחינת אמונה שתלויה בפה בבחינת כחוט השני שפתותיך בחינת אודיע אמונתך בפי. וזה בחינת תקוות חוט השני כי אמונה היא עיקר התקוה לנצח בחינת ויש תקוה לאחריתך כי אמונה היא אחרית הימים כמובא בדבריו ז״ל במקום אחר. ואז יזכה להכלל באורות השלשה אבות שהם יסוד ושורש אמונת ישראל שהוא בחינת והחוט המשולש לא במהרה ינתק. שאז בוודאי לא במהרה ינתק ויפול מאמונה. רק יהיה חזק באמונתו לנצח. נמצא שהשיב להם שאף על פי שנפל מאמונת חכמים שהוא העיקר כלל האמונה הקדושה כי הם ממשיכין לנו האמונה הקדושה בשלימות. כי בלא אמונת חכמים אמתיים גם אמונתו בהשם יתברך אינה בשלימות כידוע. ואפילו אם נפל מאמונת חכמים. אפשר לו לתקן על ידי האמונה השבורה. בעצמה. מאחר שעל כל פנים עדיין נשאר בו איזה נקודות טובות מהאמונה השבורה. על כן יכול ליקח דיבור מדבריהם הקדושים דהיינו איזה עצה מדבריהם שעל ידי זה יחזור ויתקן האמונה. וזה בחינת אודה שמך כי עשית פלא עצות מרחוק אמונה אומן. לשון כפול אמונה אומן. היינו מי שיש בו עדיין איזה נקודות האמונה הוא יכול לחזור ולתקן ולהעלות האמונה על ידי העצות הנפלאות מאד שהם בחינת עצות מרחוק שבאים ממקום רחוק ועליון ונורא מאד בחינת

ממרחק תביא לחמה. כי עצות הצדיקם הגדולים בפרט העצות בענין האמונה הקדושה באים מרחוק מאד משכליות עליונים גבורהים ועצומים מאד שהם נמשכים מעולמות עליונים מאד הרחוקים מאד מזה העולם. וזהו עצות מרחוק אמונה אומן שעל ידי נקודת האמונה שנשאר אצלו עדיין שעל ידי זה מתגבר לקיים עצתם על ידי זה זוכה לאמונה שלימה בחינת אמונה אומן וכנ״ל. אבל מי שנפל אל חכמות חיצוניות עד שאינו מאמין כלל אף גם הוא מתלוצץ מהחזקים באמונת חכמים בוודאי קשה לתקן שבירת אמונתו. ועל כן באמת שאלו אותו מיד. ומי יכול למיכרך גרדי מריחייא. איך אפשר להמשיך חוטים מאבן. היינו איך אפשר להמשיך אמונתה הקדושה שהוא חוט השני מחתיכת אבן של הרחיים כי אין להם אמונה בהעצה בעצמה וכנ״ל. השיב להם. ומי איכא דחייטא ריחייא. שבאמת אי אפשר לתקן האמונה השבורה לאנשים כאלו כי מי שאינו יכול למשוך חוטים מחתיכת אבן מהרחיים דהיינו לקיים העצות של הצדיקים אף על פי שנשברה אמונתם אצלו וכנ״ל. הוא אינו יכול בוודאי לתפור הרחיים השבורה לתקן האמונה הנפולה מאחר שאינו מאמין בהעצה בעצמה וכנ״ל. כי באמת האמונה נקראת אבן בחינת אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה. אבל אף על פי שנקראת אבן מחמת שצריכין להיות חזק בהאמונה כמו אבן חזק בבחינת אני חומה שישראל מתפארין בעצמן שהם חזקים באמונתם כמו חומת אבנים אף על פי כן אינה אבן קשה ממש שאין בו שום לחלוחית ח״ו. אדרבא היא בבחינת אבן טוב בחינת אבנא טבא דכלילא מכל גוונין וכל מיני השפעות וברכות נמשכין מאבן טוב הז כי היא בחינת באר מים חיים וכו׳ כי אמונה הוא מקור הברכות וההשפעות ועל כן על ידי חתיכת אבן מרחיים השבורה דהיינו על ידי איזה עצה מדבריהם הקדושים של החכמים האמתיים יכולים להמשיך ממנה חוטים לתקן האמונה וכנ״ל. אבל אצלם. היינו אצל החולקים היא כמו אבן קשה ממש. על כן שאלו ומי יכול למיכרך גרדי מרחייא וכנ״ל. ועל כן באמת השיב להם ומי איכא דחייטא ריחייא כי בוודאי לאנשים כאלו אי אפשר לתקן ולחבר האמונה וכנ״ל. וזהו בחינת אשר שברת ושמתם בארון ואמרו רז״ל לוחות ושברי לוחות מונחים בארון. היינו על ידי בחינת שברי לוחות בחינת אמונה השבורה על ידי זה בעצמה חזר ונתתקן האמונה מחדש שהם בחינת הלוחות שניות. בבחינת שקל פסקא שדא להו וכו׳. כי על ידי נשאר בו איזה נקודה מהאמונה השבורה על ידי זה בעצמה חזר ונתתקן האמונה מחדש שהם בחינת הלוחות שניות. בבחינת שקל פסקא שדא להו וכו׳. כי על ידי שנשאר בו איזה נקודה מהאמונה השבורה על ידי זה מקיים העצה של חכמים שנשברה אמונתם אצלו. וחוזר ומתקן האמונה שהיא בחינת קבלת לוחות שניות. כי כל קבלת התרוה עומדת על אמונה כמו שכתוב כל מצותיך אמונה וכמו שכתוב בא חבקוק והעמידן על אמונה וכו׳ היינו כנ״ל.

אות יב

עתה נבוא לבאר בעזרתו הגדולה יתברך את סוף הסיפור של הסד״א. וזה לשון הגמרא שם (אחש השאלות והתשובות שהיו ביניהם עד שנצחם בכולם). גמראאייתנהו כל חד וחד כי חזי שתין בסתרקי סבר כולהו חבראי להכי אתו. אמר להו לספונאי שרי ספינתך בהדי דאתו אייתי עפר מעפרייהו כי מטא לבי בלועי אית בי׳ תלת צולמין חד מטי ידיה רישיה וטחד מטי אליבא ובתרא דכולהו מחוהי בידיה לאוריה. שקל כוזא דמיא מבי בלועי כי אתא אוקמינהו קמי קיסר וחזינהו דהוו מענו אמר להם לאו הני אינהו שקל יחמעפרייהו שדא עלייהו אקשי לאפי מלכא אמר להם כל דבעי׳ עביד להו. אייתי הנהו מיא דאתי מבי בלועי שדינהו בתיגרא אמר לו מליוהו להאי ואיזלו לכו מלו ושדי בי׳ קמא קמא הוה קא בלע להו עד דשמיט כתפייהו וכלו ואזיל. על כאן לשון הגמרא. רש״יאייתינהו למיכל בספיתנא הואיל וזכינהו. והיה מביא כל אחד ואחד בפני עצמו ומכניסו בחדר: וכי חזר שיתין ביסתרקא. סבר כל חברי לחדר זה יבאו: אמר לו ר׳ יהושע לספונא. רב החובל: שרי ספינת. היתר ספינתך ולך: לבי בליעי. מים שבאוקינוס שבולעין כל מים שנופלין בו ומביאין אותו עד התהום ופולטת אותן כדכתיב והים איננו מלא: דהוו מענו. מעונים ושפלים שלא היו בארצם: אקשו. העיזו פניהם ודברו קשות את המלך כשהריחו את ריח ארצם. והיו סבורים להיות קרוב לארצם: בתיגרא. בכלי ל״א בתיגרא בחביות: דשמיט כתפייהו. נשמטו פרקי שכמם: וכלו ואזול. כלו והלכו לאבדון:

היינו לאחר שנצחם בכל הטענות. הביא אותם לתוך ספינתו שהוא בחינת התורה הקדושה כנ״ל. והביא לכל אחד לבית מיוחד מהשיתין בתי שבספינה. שמסר לכל אחד תורה והלכות מיוחדות כפי השייך להם כפי מה שהבין מוח ודעת של כל אחד כן מסר לכל אחד חידושי תורה מיוחדת כדי לנסותם אם ישובו אל האמת. כי חזי שיתין בסתרקי סבר כולהו חבראי להכא אתו. היינו כשנכנס כל אחד מאלו החכמים לבית תורתו וראה תורה נפלאה כזאת וראה שם שיתין בסתרקי. היינו כסאות בחינת תפלה שראה חידוש כזה שלא היה מעולם שיש אצל כל תורה תפילות הרבה נפלאות ונוראות מאד מאד שיכולין לפעול על ידם כל מה שצריכין אם יעסקו בהם כל ימיהם באמת. ואז נתפלא כל אחד ואחד מאד. ואמר כולא חבראי להכא אתו. שכל החברים שהם כל החכמים ראוי להם לבוא לכאן. כי בוודאי ראוי שכל החברים יבאו לכאן ויכירו האמת לאמתו. ואף על פי שדברים אלו שדיברו הם בוודאי אמת ויציב ונכון וכו׳. אבל אף על פי כן גם דיבורים אלו הם בעצת היצר הרע הרוצה להרחיקם מהאמת בכל מיני תחבולות. כי הולך בערמימיות עצום מאד מאד עם כל אחד וכיודע שיחה זאת אצלינו שלפעמים כשיפקח עינו של אחד ורואה נפלאות אמתת האמת של הצדיקים האמתיים. הוא ממתין עדיין עד

שישובו כל העולם אל האמת ויתקרבו כולם אליהם ואז לא יהיה לו שום פחיתות כבוד כשירצה להתקרב ואז דייקא יתקרב הוא גם כן. ובאמת לא כך היא המדה. כי אדרבא זהו עיקר הנסיון שלו שיתקרב דייקא בעת שהאמת נשלך ארצה ויראי חטא נמאסים כמו עכשיו בעוונותינו הרבים כמו שכתוב מי גר אתך בעניותך וכו׳ : כי אין מקבלים גרים ימות המשיח וכמו שכתוב בסימן ר״מ בשיחת הר״ן על פסוק וישב יעקב וכו׳. ועל כן מי שפקח ה׳ את עיניו ורואה מעט אמתת האמת של חידושי תורה כאלו וכו׳ ראוי לו לרוץ בכל כחו אליהם כבורח מבאר שחת אל מקור מים חיים נצחיים. אך דרך הרחוקים מהאמת מחמת התגברות הבלי עולם הזה וטרדותיו ותאוותיו וכו׳ שאפילו כשמתנוצץ להם האמת. קשה להם להתקרב מחמת שרואים שעדיין שאר החשובים אינם מתקרבים על כן הם יראים להתקרב שלא יהיה להם פחיתות כבוד. על כן הם רוצים להמתין עד שכולם יתקרבו ואז יתקרה גם הוא כי אז יהיה לו כבוד כשיתקרב. וזהו בחינת שאמר כל אחד. כולהו חבראי להכא אתו. שראוי שכל החברים שהם החכמים החשובים יבואו ויתקרבו לכאן. וכן אמר כל אחד ואחד מהם. כי כל אחד בפני עצמו מכיר ומבין האמת לאמתו. אך כל אחד ממתין עד שהכל יתקרבו כדי שלא יהיה פחיתות כבוד ונסיון ובאמת זהו עיקר הנסיון של כל אחד ואחד. כי צריכין להתקרב דייקא בעת העניות והשפלות של כלל ישראל ובפרט כשל הצדיקים והישרים והיראים האמתים ולסבול דייקא בזיונות ושפיכות דמים וכנ״ל. כי כל אחד יודע בנפשו מה שפגם וקלקל מעודו. ובמה יזכה להתקרב לאורות כאלו בלי יסורים ושפיכות דמים. על כן כל תיקונו כשיעמוד בנסיון ויתקרב עתה דייקא. אבל אלו החכמים החיצוניים לא יכלו לעמוד בנסיון על כן אמר כל אחד כלהי חבראי להכי אתו שראוי שיבואו כל העולם לכאן ורצה כל אל דלהמתין עד שיבואו ויתקרבו כל העולם ואז ישובו גם הם כנ״ל. ובאמת לא כן הוא ונ״ל. ואז אמל לו לספונאי שרי ספינתך שצוה לרב החובל שיוליך הספינה. היינו אחר שראה שעדיין אינם רוצים לשוב. אחר שנסה אותם עוד להטעימם מקדושת עבודת ישראל אולי שיובו אל האמת על ידי זה כי הצדיק הגדול הוא רחמן גדול מאד ומסבב בכמה סיבובים לקרב הכל את התכלית הטוב אך שאסור ליקח מהם הבחירה כי כל העולמות עומדים על בחירת האדם כידוע על כן הוא מסבב עם כל אחד בחכמתו הנפלאה באופן שיגלה לו ויעוררו אל האמת אך אף על פי כן יהיה נשאר לו איזה נסיון ובחירה. וזהו בחינת שצוה להוליך הספינה שתשא אותם זה בחינת מה שלפעמים נותנים להאדם התעוררות מלמעלה לבד. שמתעורר פתאום לעבודת ה׳ אבל הכל מלמעלה וכו׳ זה בשביל לעוררות אל האמת ואחר כך נוטלין זאת ממנו ומניחין אותו על בחירתו. כי מאחר שטעם קצת עבודת ה׳ ראוי לו עתה כשנסתלק ממנו ההתעוררות מלמעלה הנ״ל להתעורר עתה מעצמו. ומי שחס על עצמו באמת חוזר עאל השם יתברך על ידי זה. אך מי שאינו רוצה להשליך הבליו תיכף כשנסתלק ממנו ההתעוררות ותאוותיו חוזרין עליו הוא חזור אל כסילות דעתו וחכמותיו של הבל כידוע כל זה בספרי קדש וכמובא בשם הבעל שם טוב על י והוא ינהגנו עולמות עיין שם :

וזהו בחינת מה שנהג עמהם ר׳ יהושע בן חנניה כשראה שעדיין הם קשי עורף לשוב רק הם רוצים להמתין עד שכל החברים יבואו לכאן וכנ״ל ואז צוה שתשא הספינה שהוא התורה אותם דהיינו שיגיע עליהם התעוררות מלמעלה מהתורה הקדושה והיא תשא אותם בעצמה איזה זמן ואחר כך אנסה אותם ונראה מה יהיה מהם. בהדי דאתי אייתי עפר מעפרייהו. עפר זה בחינת כלל התאוות והמדות רעות שכולם נמשכין מהד׳ יסודות ועפר מאנא דכולהו שלקח והצניעה תאוות הגשמיות שלהם כדי לנסותם אחר כך בזה להראות שכל חכמתם הוא מהתאוות כנ״ל שזה היה עיקר הוויכוח שבין ר׳ יהושע בן חנניה והקיסר כנ״ל. וזה בחינת ונחש עפר לחמו. שחכמות חיצוניות שהם בחינת נחש כנ״ל עפר דהיינו עפריות גשמיות התאוות רעות וכנ״ל. כי מטא לבי בליעי. זה בחינת עיקר התאווה רעה שקשה להוציא ממנה ביותר מכל התאוות שהיא תאוות ממון (כמו שכתוב בהמעשה של הבעל תפלה) שנקרא בי בלועי שבולע כל המימות שבעולם. (כמו שפירש רש״י כפי פשוטו) דהיינו שבולע הכל ואין מספיק לו כל הממון שבעולם כי כל מה שיש לו חפץ יותר וכל מה שהשם יתברך משפיע לו ממון נבלע מאצלו כאלו לא הרויח כלום וחפץ יותר ויותר. כי מים הוא בחינת שורש כל ההשפעות והעשירות שהכל גדל על ידי המים וכמו שכתוב בהתורה פתח ר׳ שמעון ועל כן נקרא תאוות ממון בי בלעי כנ״ל וגם נקרא בי בלעי כי הוא בולעת את רוב העולם בבחינת נבלעם כשאול חיים. ועל זה בקש דוד המלך עליו השלום ואל תבלעני מצולה כנראה בחוש שהכל רצים אחר הממון כמו שכתוב כל גבר אחר בצעו ואין שמים אל לבם סופם ואחריתם: וזה כי מטא לבי בלועי אית בי׳ תלת צולמין חד מטי ידא ארישא וחד מטי אלבא ובתרא דכולהי מחוי בידיה לאחורא. היינו שיש שם בחינת שלשה עבודות זרות וקליפות שמרחקין את האדם מהשם יתברך: אחד מגיע אליו ומזיקו בראשו ואחד בלבו וכו׳. כי עיקר עבודת ה׳ תלויה בהראש והלב כמו שכתוב וידעת היום והשבות אל לבבך. שצריכין להמשיך על עצמו דעת אמתי שזהו בחינת ראש היינו לתקן הדעת בראש ולהמשיך הדעת אל הלב כדי לבטל חמדת הלב שיהיה לבו ברשותו. ואלו הקליפות הנ״ל הם בהיפך מזה. כי חד מטי ידי׳ ארישא שמזיק להדעת שבראש שיחשוב מחשבות רעות של ממון ושאר תאוות וחד מטי אליבא שמזיק להלב שיחמוד כל התאוות רחמנא ליצלן. אך אף על פי כן היה אפשר שנשאר בו עדיין איזה נקודה טובה שעל ידי זה יחזור ויתגבר על תאוות הלב ועל כמחשבות שבמוח כי אף על פי שמתגברין על מחשבתו ולבו כמו שמתגברין על ידי ב׳ הקליפות הנ״ל אף על פי כן פנימיות הטוב שבו היה חוזר ומתעורר ומנתגברת נגדם. אם היה חזק בדעתו לבלי להיות נסוג אחור לגמרי ח״ו. אבל כנגד זה יש עוד קלפה האחרונה שקה מכולם שמשלכת את האדם שזהו בחינת ובתרא דכולהו מחי לאחורא שהקליפה האחרונה שבהם מראת בידיה לאחור שעוסקת להשליך את האדם שיחזור לאחוריו מהשם יבתר והצדיקים בבחינת נזורו אחור ואומר לו מה לך לייגע עצמך אצל החסידים והיראים האמתיים מאחר שאתה אצלם זמן הרבה ועדיין כל המחשבות רעות ותאוות הלב בתוקפם ולמה אתה מתייגע בחנם שוב לאחורך לרוץ אחר

פרנסתך ואחר הממון כשאר העולם. וקליפה את קשה מכולם כמבואר אצלינו כמה פעמים שכל זמן שהאדם מחזקת את עצמו איך שהוא יש לו תקנה כי ההתקרבות לבד שמקתרב ליראים וכשרים זהו בעצמו יקר אפילו אם לא יקבל שום קדושה כלל ואפילו אם הוא גרוע יותר מבתחלה. כי מי יודע מה היה ממנו אם לא היה מתקרב כלל. כי בוודאי אם לא היה מתקרב כלל היה עוד גרוע יותר ויותר. כי אין אדם יודע מה שיעבור עליו כל ימיו כי האורב יושב ואורב עליו בכל יום ובכל עת כמו שכתוב יארוב במסתר וכו׳ וכמו שאמרו רז״ל ואל תאמין בעצמך עד יום מותך וכמבואר אצלינו כמה תורות ושיחות נפלאות אמתיות בענין זה. שקל כוזא דמיא מבי בלועי. שלקח עמו תוקף התאוה זאת של ממון כדי לגרש ולהפילם אחר כך על ידי זה אם לא ירצו עדיין. כי אתא אוקמינהו קמי קיסר וחזינהו דהוו מענו אמר לאו הני אנהו. היינו ממחמת שכבר נכנסו לספינה הזאת שמלאה תורה ותפלה וגם צוה לשנותם בבחינת התעוררות מלעילא על ידי זה נשתנו פניהם והיו נראים מעונים ושפלים כדרך היראים והכשרים עד שאל הכירם ואמר לאו הני אינהו. כי הלא הם מעונים בפניהם ככשרים ויראים אמתיים. שקל מעפרייהו. היינו מהתאוות רעות שלהם שנקראו עפר כנ״ל. שדא עלייהו. שהשליך עליהם ריח עפרורית תאוותיהם הראנושונת. ותיכף כשהריחו תאוותיהם אקשי אפי מלכא. שחזרו לקשיות ערפם ועזותם הרע עד שהעיזו בפני המלך ואז ראו הכל שכל חכמתם מחמת תאוות שתיכף כשהריחו תאוותם הרעות חזרו לדעותיהם הרעות ועזותם הרע. אמר להם כל דבעית עביד להו. אייתו הנהו מיא דאתו מבי בלועי שדינהו בתיגרא. שלקח מים מבי בלועי שהוא בחינת תאוות ממון כנ״ל וזהו שדינהו בתיגרא לשון ריב ותגר כי כל הריב ומחלוקת הוא על ידי תאוות ממון על כן נקראו אנשי דמים כי דמים תרתי משמע. כי על ידי הממון והדמים באים כל הריב ומחלוקת ושפיכות דמים כי דמים תרתי משמע. כי על ידי הממון והדמים באים כל הריב ומחלוקת ושפיכות דמים. אמר להו מליוהו להאי וכו׳: היינו שהשליכם והורידם לעמק מצולת ים התאוה של ממון שזהו עיקר מפלת השונאים בבחינת ויגרש מפניך אויב ויאמר השמד כמו שכתוב בהתורה צוית צדק (סימן כ״ג) שכשרוצין להפיל אויביו של הצדיק משליכין אותו לתאוות ממון שלא יספיק לו עולם כל מה שיהיה לו עד שהממון יעקור אותו ויכלה כל ימי חייו בבחינת ועפר תאכל כל ימי חייך כמו שכתוב שם כל זה בהתורה צוית הנ״ל וזהו שאמר להם מליוהו להאי ואיזולו לכו שימלאו תאוותם בממון ואז ילכו להם. מלו שדי בי׳ קמא קמא הוי קא בלע להו. שכל מה שהרויחו והשליכו לתוך מימי תאוותם הרעה קא בלע להו בבחינת ותבלענה וכו׳ ותבאנה אל קרבנה ולא נודע כי באו אל קרבנה וכו׳ מלו עד דשמיט כתפייהו וכלו ואזול. שיגעו כל ימיהם למלאות תאוותם בממון עד שנכלו ונעקרו על ידי זה משני עולמות רחמנא ליצלן. וכל זה על ידי שהיו חכמים בעיניהם ולא היה להם אמונת חכמים. כי עיקר תיקון תאוות ממון הוא עלח ידי הצדיק בבחינת אלמלא מלחא לא היה עלמא יכול למסבל מרירותא. ואף על פי שהכל משוקעים בממון יש חילוק גדול בין המקורבין לצדיקים וכשרים אמתיים לבין השאר כי כל

אחד כפי ריחוקו מצדיקים מכל שכן כשחולק עליהם כמו כן מתגבר עליו ביותר תאוות ממון עד שמבלת ימי חייו ועוקרת אותו רחמנא ליצלן וכל אחד כפי התקרבותו לצדיקים וכשרים אמתיים כמו כן נמתק אצלו מרירותא דעלמא שהוא תאוות ממון וזוכה להיות שמח בחלקו כמבואר כל זה בהתורה צוית צדק (סימן כ״ג) עיין שם. כלל הדברים שר׳ יהושע בן חנניה הראה להחכמים בחכמות חיצוניות שכל חכמתם הוא רק מחמת תאוות וכנ״ל ומחמת ריבוי תאותם בכל התאוות ובפרט בתאוות ממון מחמת זה אינם רוצים להודות על האמת על גודל נפלאות אמתת החכמה של הצדיק אמת ההולכים בתורת ה׳ באמת וכנ״ל וכן הוא בכל החכמים אפילו מישראל שלא קידשו את עצמן עדיין בשלימות ואינם רוצים להכניע עצמן לחכם האמת שהוא זה שיצא מכל התאוות בשלימות. שכל סברותיהם וחכמותיהם בענין ההתנעגות והמחלוקת על צדיק האמת הכל נמשך מחמת תאוות מחמת שלא זיככו עצמן מכל התאוות ובפרט מתאוות ממון וכנ״ל והבן היטב.

אות יג

וזה בחינת חנוכה שהוא להכניע מלכות יון הרשעה. חכמי יון הם הסבי דבי אתונא שהם עיקר חכמי יון שעמדו על ישראל להשכיחם תורתך וכו׳. והכל על ידי פגם אמונת חכמים. כי כל העוסקים בחכמות חיצוניות עיקר כפירתם הוא באמונת חכמים שהיא בחינת תורה שבעל פה כי תורה שבכתב דהיינו תנ״ך הם לומדים קצת. ובאמת כשכופרים בתורה שבעל פה ובאמונת חכמים הם כופרים בתורה שבכתב גם כן כי אין יודעין דבר מהתורה כי אם על ידי החכמים האמתיים שפירשו לנו את התורה. אבל עיקר כפירתם הוא באמונת חכמים. ועל ידי זה רצו להשכיח את התורה לגמרי כי על ידי שאין מאמינים בהחכמים האמתיים ח״ו נשכחת התורה לגמרי וכנ״ל. ועל כן כשהשם יתברך ברחמיו הרבים עמד לנו בעת צרותינו והכניע והשפיל אותם קבעו לנו חז״ל שמונת ימי חנוכה אלו שהם בחינת חנוכת הבית המקדש. זה בחינת תקון הנדר הוא תקון אמונת חכמים כי כל הנדרים והדבקות באים לתוך הבית המקדש וגם בית המקדש בעצמו נבנה על ידי נדרים ונדבות של ישראל. ועל כן שם בבית המקדש עיקר תקון אמונת חכמים שהוא בחינת תורה שבעל פה. כי שם ישבו הסנדרין גדולה ובירורו כל ההלכות ועליהם נאמר לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך וכו׳ שזהו עיקר אמונת חכמים כמובא זה הפסוק בהתורה שאלו את ריב״ק סימן נ״ז לענין אמונת חכמים כי עיקר זה המקרא לא תסור וכו׳ נאמר על בית המקדש וכו׳ בפרשת וכי יפלא ממך דבר וכו׳ ועשית על פי הדבר אשר יגידו לך מן המקום ההוא וכו׳ לא תסור

מן הדבר וכו׳ כי בית המקדש הוא בחינת נדר שעל ידו עיקר תקון אמונת חכמים כנ״ל. ועל כן לא היה יכול דוד למצוא את מקום הבית המקדש כי אם על ידי נדר כמו שכתוב נשבע לה׳ נדר לאביר יעקב וכו׳. עד אמצא מקום לה׳ וכו׳. וזה בחינת המשכן שצוה ה׳ לעשות אחר חטא העגל. כי עיקר חטא העגל היה פגם אמונה שעשו עבודה זרה ופגמו באמונה ועיקר הפגם היה על ידי פגם האמונת חכמים שעל ידי זה באו לעבודה זרה ועשו אותו מעשה כמו שכתוב שם כי זה משה האיש לא ידענו מה היה לו. שהיה קשה להם קשיות על משה על שאיחר לירד ולא בטלו דעתם להאמין בו שבוודאי דרכיו ישרים אף על פי שאינם יכולים להבין בשכלם אבל הם לא האמינו אז במשה ופגמו באמונת חכמים עד שבאו למה שבאו. וכשנתרצה השם יתברך למשה ביום הכפורים למחול להם צוה לעשות משכן לתקן פגם אמונת חכמים כי המשכן בחינת הבית המקדש כולו נעשה מנדרים ונדבות ישראל כמו שכתוב מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי כדי לתקן על ידי נדרים ונדבות של המשכן את פגם אמונת חכמים שהוא עיקר חטא העגל כנ״ל.

אות יד

וזה בחינת נר חנוכה בחינת השמן של חנוכה כי עיקר האור הגדול של נר חנוכה שהוא בחינת נרות המנורה נמשך מאור הצדיק על ידי אמונת חכמים שנתתקן אז כשהכניעו מלכות יון הרשעה שהוא בחינת פגם אמונת חכמים כי כשזה נופל זה קם. כי הצדיק הוא האור המאיר בכל העולמות בחינת אמרו צדיק כי טוב. ומאור הגדול של הצדיק ממנו מדליקין כל ישראל נר חנוכה הקדושה להאיר עלינו אור השם יתברך ותורתו הקדושה קתוך חשכת אפילתינו. וזה בחינת השמן של נר חנוכה זה בחינת בשמן קדשי משחתיו המבואר בהתורה הנ״ל שהו בחינת נדר. היינו על ידי השמן שהוא בחינת נר על ידי זה מדליקין נר מחנוכה הקדוש שהוא בחינת אור הצדיק שאנו ממשיכין עלינו על ידי אמונת חכמים שזוכים על ידי נדר שהוא בחינת שמן וכנ״ל. ועל כן היה הנס על ידי מעט השמן שהיה חתום בחותמו של כהן גדול. כי הכנים עוסקים בעבודת הבית המקדש בנדרים ונדבות של ישראל והכהן גדול הוא עיקר כלל הכהנים. ועל כן הוא בבחינת תקון הנדר. ועל כן נמשח בשמן המשחה כמו שכתוב והכהן הגדול מאחיו אשר יוצק על ראשו שמן המשחה זה בחינת בשמן קדשי משחתיו הנ״ל שהוא בחינת נדר. ועל כן הכהנים הם בבחינת אמונת חכמים כי עליהם נאמר לא תסור מן הדבר וכו׳ כמו שכתוב שם בפסוק כי יפלא וכו׳ ובאת אל הכהנים וכו׳ לא תסור וכו׳ היינו כנ״ל. ועל כן נכנס הכהן גדול ביום הכפורים לקדוה העליונה של בית

המקדש לפני ולפנים לכפר על בני ישראל כי כל החטאם והפגמים נמשכין על ידי פגם אמונת חכמים שעל ידם קיום כל התורה וכנ״ל. ועל כן ביום הכפורים שאז נסלח עון העגל שהוא פגם אמונת חכמים כנ״ל על כן אז נסלחין כל עוונות ישראל שכולם באים על ידי פגם אמונת חכמים כנ״ל. וכל זה נתתקן על ידי נדר כנ״ל. וזה שמתחילין כל נדרי בכניסת יום הכפורים כי עיקר בחינת יום כפור שהוא תקון אמונת חכמים תלוי בתקון הנדר כנ״ל. ועל כן יעקב שהוא בחינת נר כי הוא ראש לכל הנודרים וכמו שכתוב בהתורה הנ״ל על כן עיקר נדרו היה בעת שהשיג מקום הבית המקדש כמו שכתוב שם בפרשה שאמר מה נורא המקום הזה אין זה כי אם בית אלקים וכו׳. ואז וידר יעקב נדר. כי הבית המקדש בבחינת נר ששם עיקר תקון אמונת חכמים כנ״ל. ועל כן על ידי השמן של כהן גדול שהוא בחינת תקון הנדר על ידי זה היה תוקף הנס של חנוכה שהוא בחינת תקון אמונת חכמים וכנ״ל.

אות טו

ועיקר תוקף הנס היה שמעט שמן שלא היה בו להדליק כי אם יום אחד ונעשה נס ודלק שמונה ימים. זה בחינת נפלאות תקון הנדר שהוא פרישות מעט כנ״ל ועל ידי זה זוכין לאמונת חכמים שעל ידי זה עיקר תקונו לנצח זהו בחינת המבואר לעיל על שקל פסקא שדא להו וכו׳ כי על ידי שממשיכין על עצמו פרישות מעט על ידי הנדר על ידי זה זוכין לאמונת חכמים אמתיים שיאירו בו ויתקנו אותו לנצח. וזה בחינת שלא היה בו להדליק כי אם יום אחד. כי השמן בחינת נדר הוא מעט כי הוא פרישות בעלמא ליום אחד דהיינו לזמן מועט. אבל הנדר הוא בחינת פלא בחינת נס שיש לו כח להאיר בו אמונת חכמים שהוא בחינת ונעשה נס ודלק שמונה ימים שהוא מחמה עד אמונה שהוא שמונה בחינת כידוע שזכו על ידי מעט השמן בחינת נדר לאמונת חכמים שהוא תקוותו לנצח כנ״ל. וזה בחינת ומנותר קנקנים נעה נס לשושנים. זה בחינת שקל פסקא ושדא להו הנ״ל ועיקר הדבר צריך האדם לידע שכל זמן שיש בו איזה נקודה טובה מהאמונה הקדושה יש לו תקוה גדולה לחזור ולתקן הכל בבחינת שקל פסקא וכו׳ כרוכו לי גרדי מינה וכו׳ שיוכל להמשיך תקות חוט השני על ידי חתיכת בן שילקט מהאמונה השבורה ונפולה וכנ״ל.

אות טז

ועל כן קורין בחנוכה בפרשת הנשיאים. כי נשיאים הם בחינת הצדיקים והחכמים הקדושים שאנו צריכים להאמין בהם ולהמשיך אורם עלינו. היינו בחינת תקון אמונת חכמים כנ״ל וגם כל הקרבנות הנשאים היו נדרים ונדברות שהתנדבו. כדי להמשיך תקון אמונת חכמים על ישראל על ידי נדריהם וכנ״ל. גם הם צריכין להאמין בעצמם שגם זה בכלל תקון אמונת חכמים כמו שכתו בהתורה חדי ר׳ שמעון (סימן ס״א) עיין שם על כן הביאו נדרים הרבה לחנוכה המזבח בעת הקמת המזכן שהוא תקון אמונת חכמים כנ״ל. וזה בחינת בהעלותך את הנרות שנסמך לזה. כי שמן המנורה הוא גם כן בחינת נדר כנ״ל. ועל כן קורין כל זאת בחנוכה וכנ״ל.

אות יז

נמצא שנר חנוכה הוא בחינת אמונת חכמים שנתתקן על ידי נדר שהוא בחינת השמן הנ״ל. וזה בחינת נר לרגלי דבריך ואור לנתיבתי נשבעתי ואקיימה וכו׳. היינו על ידי בחינת נשבעתי ואקיימה בחינת שבועה ונדר שנודרין ומקיימין מיד כמו שדרשו רז״ל מפסוק זה שרי לי׳ לאינש למינדר לזרוזי נפש׳ שנאמר נשבעתי ואקיימה וכו׳ על ידי זה נר לרגלי דבריך וכו׳ בחינת קדושת נר חנוכה היינו תקון אמונת חכמים שזוכין על ידי נדר על ידי נשבעתי ואקיימה כנ״ל וזהו נר לרגלי דבריך שנתקן אמונת חכמים ומאמין בדבריהם הקדושים והם מאירים לו כנר ואור לכל דיבור ודיבור בבחינת נר לרלי דבריך ואור לנתיבתי וכנ״ל.

אות יח

ועל כן נקרא חנוכה לשון חינוך בעבודת ה׳ כי עיקר החינוך בעבודת ה׳ הוא על ידי אמונת חכמים. כי כמו שהתינוק צריך שאביו ואמו יחנכו אותו בתורה ותפלה. כמו כן צריכין אנו יותר ויותר שהצדיקים אמתים יחנכו אותנו בעבודתו יתברך כי אי אפשר ליכנוס לעבודת ה׳ כי אם על ידיהם וכנ״ל. גם כמו שהחינוך הוא על ידי דבר קטן וקל שמחנכין את הקטן לעשותו ואף על פי שהוא דבר קטן הוא יקר מאד מאחר שעל ידי

זה מחנכין אותו כמו כן הוא בחינת הנ״ל שעל ידי איזה פרישות בעלמא שמקבלין עליו על ידי נדר על ידי זה מתחנכין בעבודת ה׳ וזוכין לאמונת חכמים לאור האבות ולשבת ולכל טוב וכנ״ל שזהו בחינת שקל פיסקא וכו׳ וכו׳ וכנ״ל. וזהו גם כן החילוק בין הלומד ספרי מוסר לבד לבין המתקרבין לצדיק האמת כי אף על פי שלימדו ספרי מוסר יקר מאד מאד. אבל אף על פי כן אין מבואאין שם כל כך עצות טובו לעבודתו יתברך. רק הם מוכיחים אותו ומעוררים אותו שישוב להשם יבתרך אבל על פי רוב לא ימצא שום עצה איך להתקרב. אבל כשמתקרב לצדיקי אמת ולתלמידיהם וכו׳. הם מלאים עצות יקרות בבחינת ונהנין ממנו עצה וכו׳ כי רוב העצות בהכרח לקבלם מפה אל פה כמובן לכל. ועל כן העיקר הוא אמונת חכמים אמתיים. וזהו בחינת חנוכה לשון חינוך. כי הם נותנים עצות נפלאות בחינת עצות מרחוק עצות עמוקות מאד שעל ידי זה יכול כל אחד להתקרב להשם יתברך ולזכות לתכלית טוב. אמן.

אות יט

וזה בחינת ההלל של חנוכה. בחינת וקבעו שמונת ימי חנוכה אלו להודות ולהלל לשמך הגדול כי בוודאי צריכין להודות ולהלל לשמו הגדול יתברך הרבה הרבה מאד כשזוכין לאמונת חכמים המדריכין אותו בדרך הישר והאמת. כי תודה שמביאין כשיוצאין מצרה וכשזוכה לאמונת חכמים שזה בחינת חנוכה הוא נפדה וניצול מכל מיני צרות שבעולם. כי מדה טובה מרובה. כי כמו שהמבזה תלמיד חכם אין לו רפואה למכתו כמו כן להיפך כשיש לו אמונת חכמים אין מכה שלא יהיה לה רפואה בבחינת ולכל בשרו מרפא על כן בוודאי ראוי לו להודות ולהלל להשם יתברך כל ימי חייו אשר גמר עמו חסדים כאלה לקרבו לחיים נצחיים שהם הצדיקי אמת שנקראים חיים. וזה עלי אלקים נדריך על ידי נדר שעל ידי זה נתתקן אמונת חכמים כנ״ל על ידי זה אשלם תודות לך היינו הלל והודאה כנ״ל. כי הצלת נפשי ממות הלא רגלי מדחי להתהלך לפני אלקים באור החיים שכל זה זוכין רק על ידי הצדיקים אמתיים כנ״ל. וזהו בנדבה אזבחה לך אודה שמך וכו׳ על ידי בחינת נדבה ונדר שהוא תקון אמונת חכמים על ידי זה אודה שמך ה׳ כי טוב. כי מכל צרה הצילני. כי על ידי זה ניצולין מכל הצרות כנ״ל וזהו ובאויבי ראתה עיני בחינת להשבית אויב ומתנקם שזוכין על ידי זה כנ״ל. וזהו גם כן בחינת לך אזבח זבח תודה וכו׳ נדרי להׄ׳ אשלם וכו׳ כנ״ל. וזה שנסמך מודים לרצה. כי רצה מתפללין על עבודת הרקבנות שיתקבלו לרצון שזהו בחינת נדר כנ״ל שעל ידי זה נתתקן אמונת חכמים הוא העיקר על כן אומרים אחר כך מיד מודים אנחנו לך וכו׳ נודה לך ונספר תהלתך על חיינו וכו׳ ועל נסיך שבכל

יום וכו׳ ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת וכו׳. כי כל הנסים והנפלאות שהשם יתברך עושה עם האדם בכל יום ובכל עת הכל הוא מה שחושב עליו מחשבות שלא יהיה נדחה ח״ו שיזכה לתכלית הטוב שזה עיקר הנסים הנפלאות שהשם יתברך מסבב עם האדם בכל יום (וכמבואר מזה במקום אחר) וכל אלו הנסים ונפלאות זוכין רק על ידי צדיקי אמת שהן מחיין כל העולם בחיים נצחיים וכל אחד כפי קירובו אליהם כן השם יתברך מגדיל חסדו עמו ומרבה נפלאותיו ונסיו ונוראותיו עמו ועל זה עיקר ההודאה של מודים. ועל כן נסמך אחר כך ברכת שים שלום. כי על ידי תקון אמונת חכמים בשלימות זוכין לשלום כמו שכתוב בהתורה הנ״ל. וזה בחינתתלמידי חכמים מרבין שלום בעולם. וזה בחינת מודים דרבנן מודים דרבנן דייקא. כי עיקר בחינת מודים דהיינו להודות ולהלל להשם יתברך הוא על ידי רבנן שהם התלמידי חכמים האמתיים היינו על ידי אמונת חכמים וכנ״ל.

אות כ

ועל ידי תקון אמונת חכמים בכל הבחינות על ידי זה מכניעין שער של ארם שנופל בנפילה אחר נפילה ומקימין שער הקדושה עד שבן דוד בא. וזה בחינת נר חנוכה סמוך לפתח. להקים שער ופתח דקדושה בבחינת שאו שערים ראשיכם והנשאו פתחי עולם כנ״ל. וזה בחינת זה השער להׄ צדיקים וכו׳ כי עיקר השער דקדושה נבנה על ידי הצדיקים. וזה אודך כי עניתני. כי זה עיקר ההודאה שזכה להתקרה לצדיקים שמוציאין אותו מכל השערי טומאה ומכניסין אותו לכל השערי קדושה וזה בחינת קול רנה וישועה באהלי צדיקים כנ״ל.

אות כא

וזה בחינת נר שבת. שעל ידי זה ממשיכין על עצמו קדושת שבת. כי היא קדושה הראשונה של שבת כי התחלת המשכת קדושת שבת הוא על ידי הדלקת הנרות שבת שהיא קודם לכל המצוות והקדושות של שבת: כי עיקר קדושת שבת זוכין על ידי אמונת חכמים שזוכין על ידי נדר כנ״ל וזהו בחינת נר שבת שהוא בחינת המשכת אור הצדיק על ידי בחינת נדר

כנ״ל לענין נר חנוכה שעל ידי זה נמשך קדושת שבת כנ״ל. כי מבואר בכוונות שנר חנוכה ונר שבת הוא בבחינה אחת שממשיכין כלליות כל הג׳ יחודים שעולין נר עיין שם. רק שהחילוק הוא שבחנוכה אין עליה לשכינה רק ממשיכין לה האור הגדול שהוא בחינת נר על ידי ההדלקה למטה במקומה אבל בשבת היא עולה למעלה ושם מאירין בה האור הגדול הוא בחינת נר עיין שם, ועל כן צריכין בשבת להדליק מקודם נר חנוכה ואחר כך נר שבת כי ראוי להעלותה מעט מעט ממטה למעלה ממדריגה למדריגה אבל אם הדליק של שבת קודם שכבר עלתה למעלה עד הראש איך ידליק של חנוכה וכו׳ עיין שם וכל הארורות הגדולים שהם כלליות שממשיכין בחנוכה ובשבת. כולם נמשכין מאור הצדיק הגדול שהוא אור כל האורות וכנ״ל דהיינו בחינת אמונת חכמים שעל ידי זה מאיר בו אור הצדיק שזוכין לזה על ידי נדר שהוא השמן של הנר כנ״ל. והענין על פי מה שכתוב (בסימן ל״ח בלקוטי תנינא) שלפעמים הצדיק הולך ונוסע להתלמידים להאיר בהם. ולפעמים התלמידם באים אצלו ומבואר שם שזה שהצדיק נוסע לתלמידים הוא מחמת גדולת הצדיק שאורו גדול מאד עד שאי אפשר להתלמידים לקבל מנו במקומו מחמת ריבוי אור וכו׳ על כן מוכרח הצדיק להוריד ולהכניע עצמו לילך אליו כדי שיתמעט האור כדי שיוכל התלמיד לקבלו וכו׳ עין שם כל זה היטב ומבואר שם בסוף שבענין זה יש חילוקים רבים עיין שם. ומובן מזה שכמו שיש חילוקים בענין זה מצד גדולת הרב שהוא גדול מאד בהכרח שילך הוא ויוריד עצמו להתלמיד וכו׳ כמו כן יש חילוקים רבים מצד קטנות המקבלים. שלפעמים מחמת שהתלמידים המקבלים קטנים במעלתם מאד על כן אי אפשר שיעלו אל הרב לקבל אורו הגדול במקומו על כן מוכרח הרב להוריד את עצמו אליהם למקומם בכמה תחבולות כדי שיוכל להחיותם להאיר בהם במקומם עיין שם והבן. וזהו החילוק הנ״ל שבין נר שבת לנר חנוכה. כי נר חנוכה מדליקין בחול שאז אין עליה ואז העולם בקטנות גדול רק על ידי תוקף הנסים שהיה אז תקנו תקון הזה שנוכל להמשיך אור הצדיק למטה למטה. שזהו בחינת מה שהצדיק נוסע והולך להעולם. דהיינו שהוא מכניע את עצמו ומוריד את עצמו באופן שיוכל להאיר בהם במקומם אבל בשבת אז היא עליית כל העולמות כידוע. אז יכולין לעלות מחמת קדושת שבת ולקבל אור הצדיק במקומו וכנ״ל אבל עתה בגלותינו לא היינו יכולים לעלות לקדושת שבת לקבל אור הצדיק במקומו. לולא ה׳ שהיה לנו שעשה עמנו נסים ונפלאות בימי מתתיהו וכו׳ שתקנו לנו הדלקת נר חנוכה. כי אז עמדה מלכות יון הרשעה שהיה בחינת פגם אמונת חכמים שארצו לבטל קדושת שבת שהוא כלל התורה מישראל כי גזרו שיחללו את השבת וכו׳ היינו כנ״ל. כי כשיש פגם אמונת חכמים ח״ו אי אפשר לקבל בחינת קדושת עונג שבת כמבואר בהתורה הנ״ל שעיקר קדושת שבת בחינת עונג שבת זוכין על ידי תקון אמונת חכמים עיין שם. אבלמתתיהו ובניו שהיו צדיקים נוראים בגודל כחם הכניעו והפילו את מלכות יון הרשעה שהוא בחינת פגם אמונת חכמים. והמשיכו בחינת תקון אמונת חכמים על ידי נדר שהוא בחינת תיקון הדלקת נר חנוכה שתיקנו לנו כנ״ל. דהיינו שתיקנו לנו לדורות שאפילו בתוקף הגלות המר

הזה שאנו בחלישות גדול מאד. נוכל להמשיך עלינו אור הצדיק למקומינו על ידי הדלקת נר חנוכה שהוא בחינת שאור הצדיק מוריד את עצמו אלינו בכמה דרכי נפלאותיו באופן שיכול להאיר בנו גם עתה בבחינת ימי החול בשפלינו. שזהו בחינת מה שהצדיק נוסע והולך ומקטין את עצמו להאיר בהמקבלים וכנ״ל ועל ידי זה יש לנו כח לחזור ולעלות לאור שבת שזוכין לזה על ידי תקון אמונת חכמים כנ״ל. כי על ידי שהצדיק הוריד את עצמו והאיר בנו אורו הגדול למטה במקומנו שזהו בחינת הדלקת נר חנוכה על ידי זה יש לנו כח אחר כך לעלות אל אור הצדיק לקבל האור במקומו שזה בחינת הדלקת נר שבת שהוא בחינת שהולכין ועולין אל אור הצדיק כנ״ל וזה בחינת מעלת שבת חנוכה. שאז מקיימין מצוות הדלקת שני הנרות הקדושות שהם נר חנוכה ונר שבת. ולכאורה היה די בהלדקת נר שבת לבד שהיא גדולה יותר שעולין אז למעלה וכנ״ל. אך באמת צריכין להדליק מקודם נר חנוכה כדי להמשיך אור הצדיק למטה במקומינו בדרך כמה לבושים ותחבולות שזה התיקון המשכיו בנו מתתיהו והצדיקים שבאוו הדור לדורות על ידי תוקף הנס של חנוכה כנ״ל. ואחר כך אנו יכולים להדליק נר שבת כי אחר כך יכולים לעלות אל אור הצדיק שזהו בחינת מה שהתלמידים נוסעים אל הצדיק כנ״ל: וכן מתנהגים הצדיקים האמתיים עמנו שכשרואים חלישות העולם לקבל אורם הגדול אזי מקטינים עצמם בכמה הקטנות ובכמה בחינות ונוסעים והולכים להעולם כדי להחיותם ולעוררם. ואחר כך יש כח בהעולם לילך ולנסוע אליהם לקבל אורם במקומם. וזהו בחינת אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם עלה שבתחלה מוריד את עצמו השם יתברך לישראל כנ״ל ואחר כך הוא מעלה אותם על ידי זה בעליה אחר עליה בבחינת אעלך גם עלה. וזה בחינת מה שכתוב בשמואל וסבב בית אל והגלגל והמצפה ותשובתו הרמתה כי שם ביתו. שבתחלה סבב את המדינה בית אל והגלגל וכו׳ שהלך ונסע והוריד את עצמו להאיר בישראל ואחר כך ותשובתו הרמתה כי שם ביתו שחזר ביתו למקומו וכל העולם הלכו אליו. כי יכלו אחר כך לעלות אליו לקבל האור המקומו כנ״ל: וזה צריך כל אדם לידע. שכל הרמזים והמחשבות של תשובה שבאו עליו בכל יום. כל זה נמשך מאור השם יבתרך והצדיקים האמתיים שמורידיואת עצמן אליו להאיר בו במקומו. ואם יתעורר איזה התעוררות יוכל אחר כך לעלות אל אור הצדיק למקומו בבחינת אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם אעלה שזה נוהג בכל אדם ובכל זמן והבן היטב: וזה בחינת מה שכתוב ביחזקאל ו׳ וזכרו פליטיכם אותי וכו׳. אשר נשברתי את להם הזונה עיין פירוש רש״י שם שענינו שכביכול השם יתברך השפיל עצמו לעוררם לתשובה וכו׳. היינו כנ״ל הנביא מוכיח אותם בשם השם יתברך שהכניע והשפיל עצמו כל כך כדי לעוררם ולהעלותם אליו. והם לא שמו אל לב וכו׳.

אות כב

וזה בחינת מה שכתוב בכוונות חנוכה. שיש ג׳ יחודים שכולם עולים נר. היינו יחוד הוי׳ אהי׳ ויחוד אדנ״י ויחוד הוי׳ אלקים: וכולם יחד עולים נר. שזהו כוונו הדלקת נר קודש של חנוכה ושלש בת אלא שיש חילוק וכנ״ל. ועל פי הנ״ל מבוארין הכוונות היטב. כ על ידי ההדלקת נר קודש הנ״ל ממשיכין בחינת תקון הנדר בחינת בשמן קדשי משחתיו כנ״ל. שעל ידי זה הוא נכלל באור האבות. ועל ידי זה זוכה לשלום. שזה בחינת מפלת שער ארם ג׳ פעמים והקמת שער דקדושה ג׳ פעמים עד שבן דוד בא כמבואר היטב בסוף עיין שם. וזה בחינת ג׳ יחודים הנ״ל שעל ידי זה נתתקן הכל. כי תקון נדר זה בחינת המשכת היחוד האחד שהוא הוי׳ אהי׳. כי אהי׳ היא בחינת בינה שהיא כלליות הג׳ ראשונות ששם הוא בחיתננדר בחינת פלא דתמן אתמר כי יפלא ממך דבר למשפט וכו׳ בחינת במופלא ממך אל תדרוש כידוע ועל ידי זה מתנוצץ בו אורות האבות וכו׳ כנ״ל. וזה בחינת יחוד הוי׳ אדני. כי עיקר הארת האבות היה מאברהם שהיה ראשון לכולם. ואברהם הוא הראשון שקראו להשם יתברך אדני כמו שאמרו רז״ל עד אברהם לא היה אדם שקראו אדנ״י. ועל כן הארת האבות הוא בחינת יחוד הוי׳ אדני. כי אברהם הוא הראשון שגילה אדנותו בעולם וקראו אדנ״י ובדרך זה הלכו אחריו בני יצחק ויעקב. ועל ידי הארת האבות זוכה לשבת וזוכה לשלום כנ״ל. וזה בחינת יחוד הוי׳ אלקי׳ שהוא שם של כי עיקר השלום הוא בבחינת יחוד זה של הוי׳ אלקים שהוא בחינת כלליות מדת הדין במדת הרחמים בחינת ה׳ הוא האלקים שזה עיקר השלום כידוע. כי עיקר שורש המחלוקת נמשך כשאין הכרעה ושלום בין מדת הרחמים למדת הדין. ועל ידי תיקונים הנ״ל זוכין לשלום שהוא בחינת שלום בין המדות בין הרחמים לדין שהרחמים ימתיקו כל הדינים שזהו בחינת יחוד הוי׳ אלקים כידוע. וזה בחינת אז ישובו אויבי אחור וכו׳ באלקים אהלל דבר בה׳ אהלל דבר שיזכה להפיל השונאים שישובו אחור בבחינת להשבית אויב וכו׳ שכל זה זוכין על ידי נדר כנ״ל שעל ידי זה זוכין להתנוצצות האבות ולעונג שבת שעל ידי זה זוכין להשבית אויב בחינת אז ישובו אויבי אחור כו׳. אף גם להרבות השלום שזהו בחינת שנסמך לזה באלקים אהלל דבר. בחינת יחוד. הוי׳ אלקים שזהו בחינת שלום כנ״ל. ואזי באלקים בטחתי לא אירא מה יעשה אדם לי כי מאחר שכבר נמתק הדין בחינת אלקים על כן אני בטוח בו שלא יוכל אדם לעשות לי מאומה וכל זה זוכין על ידי נדר בחינת עלי אלקים נדריך אשלם תודות לך וכנ״ל. ובזה עולה יפה אף נעים קשר כל המקראות הללו. וזה בשמ״ן קדש״י משחתי״ו סופי תיבות יו״ן. כי על ידי בחינת נדר מכניעין מלכות יון שהוא בחינת פגם אמונת חכמים כי עיקר תיקון אמונת חכמים הוא על ידי נדר שכל זה הוא בחינת חנוכה כנ״ל. שייך לעיל על מאמר ריחייא דתבירא.

אות כג

עוד מענין הנ״ל יש לבאר: ששאלו ריחיא דתבירא מי שפגם ברית קדש במאי חייטא לה איך אפשר לחברו ולתקנו. כי ריחיים בחינת זווג בחינת לא יחבול רחיים ורכב ואיתא בתרגום ירושלמי אינון דכבשין חתנין וכלתין עיין שם. וכן מובא בכתבי האר״י שרחיים ורכב מרמז על יחוד חתן וכלה. וזה בחינת ויהי טוחן בבית האסורים כמו שדרשו רז״ל ושאלו ריחייא דתבירא כשנשבר תקון זה. היינו מי שפגם בענין זה במאי חייטא לה איך אפשר לתקנו שקל פסקא שדא להו אמר כרוכי לי גרדי מינה. היינו שרמז שמזה הענין בעצמו נמשך התקון. כי כשהולכים בדת ישראל אזי יכולים לזכות שיהיה נמשך מזה הולדה קדושה שיהיה נולד בן ישראל שעל די זה עיקר התקון הברית. כי עיקר תקון הברית הוא על ידי שנולדין ונתרבין בני ישראל שזהו מצוה הראשונה בתורה שזהו בחינת יוסף הצדיק שהוא עיקר בחינת תקון הברית נקרא בן פורת יוסף בן פורת וכו׳ לשון פרו ורבו וכו׳. כי על ידי הולדות ישראל מתבררין הנצוצות מדור ודור. כי כל אחד מזרע ישראל מגדל ומקדש שמו יתברך על ידי המצוות והקדושות ותפלות ושירות ותשבחות שאומר ועושה כל ימי חייו. כי אפילו פושעי ישראל מלאים מצוות כרמון וכל זמן ששם ישראל נקרא עליו מקבל השם יתברך התפארות הרבה ממנו כמו שכתבו במקם אחר ועל ידי כל זה נמשך בחינת תקון הברית לאבותיו שפגמו בזה מאחר שעל ידי ההולדה שלהם נמשך בן ישראל בעולם שאומר שמע ישראל פעמים בכל יום ומעיד על אחדות היחיד מיוחד יתברך שמו ועושה מצוות הרבה וכנ״ל, וכל זה אפילו בהולדה הפחותה אפילו אם נולדים קלי עולם וקטני ערך. מכל שכן וכל שכן שבכל דור ודור נולדים כמה וכמה יראים וכשרים וצדיקים קטנים וגדולים עד שלפעמים נולד צדיק שהוא חידוש נפלא ונורא מאד מאד שהוא יכול לתקן כמה דורות ויש שיכולין לתקן כל העולם כולו כמו שאמר רבי שמעון בר יוחאי יכולני לפטור כל העולם כולו מן הדין וגם רבי שמעון בר יוחאי נולד מזווג איש ואשה ומי יודע אם כל אבותיו למעלה למעלה היו כולם צדיקים וקדושים כי בוודאי היו באבותיו הקדומים מצד אביו ומצד אמו כמה וכמה אנשים פשוטים. וזכו שיצא מזרע שלהם צדיק תנא קדוש ונורא איש אלקים כזה שהכיר את הבורא הקדמון כמו שהכיר וגילה אלקותו בעולם כמו שגילה. וכן בשאר גדולי הצדיקים ששכל זה בחינת מי יתן טהור מטמא וכו׳ וכמו שכתוב הזהרו בבני עם הארץ שמהם תצא תורה וכמו שכתוב בכתבי האריז״ל והובא בדברי האדמו״ר ז״ל (בסימן ל״ז) בהתורה דרשו וכו׳. שהנשמות הקדושות הגבוהות מאד מאד על פי רוב באים דווקא על ידי טפת עם הארץ כמבואר דרוש זה באריכות בכתבי האריז״ל בכמה מקומות שזה ענין יציאת אברהם מתרח ור׳ עקיבא וכו׳ עד שמבוא שם שגם נשמת משיח יבוא דייקא מבחינת כאלו וכו׳ עיין שם. וזהו שקל פסקא שדא להו

אמר להו כריכו לי גרדי מינה ופירש רש״י שיוציאו לו חוטים משם היינו שרמז שנוטלים חתיכה מהרחיים בעצמה שנשברה ומשם מוציאין חוטים בחינת תקון הברית בחינת את תקות חוט השני שמרמז על תקון הברית כמבואר בדבריו ז״ל בהתורה צוית צדק (סימן כ״ג) שהוא בחינת הולדת פרץ וזרח ממעשה יהודה ותמר שמהם נולד משיח שנאמר שם ותקשור על ידו שני כו׳. היינו שאמר להם שמזה הענין בעצמו נמשך תקון הברית על ידי שמשתדלים שיהיה בהיתר על כל פנים על פי התורה שעל ידי זה נולדין בני ישראל שכל ההולדות כולם הוא בחינת תקון הברית כנ״ל עד שיכולין לזכות שיצא ממנו צדיק גדול וקדוש שיוכל להכיר את הבורא יתברך ויקשר וידבר את עצמו לאור אין סוף בדביקות וכלליות נפלא דלית מחשבה תפיסה תמן כלל שזה האור נמשך בבחינת חוט כידוע וזה בחינת מה שיסד בשיר אור הגנוז. איש על דגלו כסוף יכסוף לתקות חוט זוהר אין סוף. וזה ששאלו מי ומי יכול למכרך גרדי מריחיא. כי הם כופרים והם משוקעים בתאוה הזאת כל כך עד שאינם מאמינים שאפשר שיהיה נולד מענין זה איש כזה שיוכל לדבר את עצמו בחוט זוהר אין סוף בדביקות כזה עד שיתקן הכל כנ״ל. על כן השיב להם ומי יכול למחטא רחייא. כי בוודאי מי שאינו מאמין בזה. שזה הענין בשרשו הוא בחינת גבוה וקדושה מאד מאד שכל הנשמות אי אפשר להסלבוא לזה העולם כי אם על ידי זה ואף על פי שמחמת חטא אדם הראשון וחטא הדורות נפל ענין זה למקום שנפל עד שנדמה לאנשים גסים כאלו כאלו ח״ו הוא רק תאוה בעלמא אף על פי כן מי שמאמין על כל פנים שבאמת הוא דבר גבוה מאד ויש צדיקים שזווגם בדביקות נפלא להשם יתברך וכו׳ וכו אשרי להם ואפילו אנשים פשוטים מאחר שהוא בהיתר על כל פנים על פי התרוה יכולים להוליד מזה זרע ישראל שעל ידי זה הוא תקון הברית כנ״ל. אבל אלו האפקורסים שכופרים בה ועושים מזה ליצנות ואומרים ומי יכול למכרך גרדי מריחיא שאי אפשר שיצא מזה דביקות נפלא כה על כן בוודאי רשעים כאלו אי אפשר לתקן אותם בבחינת ומי יכיל למיחטא ריחייא וכנ״ל. וזה בחינת ואלה תודלות יצחק בן אברהם. כי יצחק הוא הודלה הראשונה דקדושה בעולם. כי עד שנולד יצחק לא היה אדם שנולד בקדושה כזאת בקדושת ישראל כי מחטא אדם הראשון לא היה שום הולדה בקדושה כראוי עד שבא אברהם שהיה הראשון שהתחיל להמשיך קדושת ישראל בעולם אבל אבהם אבינו בעצמו לא נולד עדיין בקדושת שיראל. והראשון שנולד בקדושת ישראל היה יצחק אבינו. שהיא הולדה הראשונה בעולם שנולד בקדושת ישראל. ועל כן אז היה שמחה גדולה בכל העולמות ונקרא על שם השמחה בחינת צחוק עשה לי אלקים וכו׳. כיכי באמת כל השמחות ששמחין על החתונה הוא פליאה לכאורה. כאשר שמעתי זאת בפירוש מפיו הקדוש. שאמר שאין העולם יודעים כלל. מה זו שמחה שזה נושא זאת. כי בוודאי אין שראוי לשמוח על ענין זה. אך באמת עיקר השמחה של חתונה הוא שמחת ישראל שעיקר שמחה דקדושה הוא מחמת אנו יודעים ומאמינים שענין זה בשרשו הוא גבוה מאד מאד כידוע ויהיה נולד מזה ישראל שיקדשו שמו כנ״ל. עד שיצאו צדיקים גדולים עד שיבוא משיח מדורותינו שיתקן

הכל וזה עיקר שמחתינו. ומזה וודאי יש לנו לשמוח הרבה על החתונה. וזאת השמחה התחילה מיצחק דייקא שהוא הולדה הראשונה בעולם בקדושת ישראל כנ״ל. ועל כן באמת אמרה אז שרה צחוק עשה לי אלקים כל השומע יצחק לי. כי בוודאי עתה שנולד יצחק אז ראו ושמעו הכל נפלאות ה׳ מה שלא היה חידוש כזה בעולם שיהיה נולד מחיבור איש ואשה הולדה כזאת ששממנו יצאו כל זרע ישראל עד שיבוא משיח ובוודאי הוא צחוק ושמחה וחדוה רבה בכל העולמות בחינת כל השומע יצחק לי כי מהולדה הקדושה זאת התחיל שלשלת היחוס ישראל כי אברהם אבינו בעצמו אף על פי שהוא היה הראשון לאבות. הראשון שהתחיל לגלות אלקותו בעולם אבל הוא בעצמו לא נולד בקדושת ישראל אבל הוא יגע וטרח בעוצם עבודתו עד שזכה לקדש את עצמו כל כך עד שזכה שממנו יתחיל הולדות קדושת ישראל שמאז והלאה לא יפסיק שלשלת היוחסין של ישראל שממנו יהיה נולד יצחק שהוא הראשון שנולד בקדושה כזאת וממנו יצא יעקב ומיעקב יצאו כל זרע ישראל עד הזוף עד שיבא משיח שיצא מזרעם שיתקן הכל ויגלה אלקותו לעין כל שזהו בחינת והחוט המשולש לא במהרה ינתק כי השלשה אבות אברהם יצחק ויעקב היו קדושים מאד בקדושת הברית עד שזכו להמשיך ההולדה שלהם בקדושה כזאת עד שלא יפסיק חבל קדושת ישראל לעולם עד שעל ידי כל הולדה של ישראל איך שהוא יהיה נמשך בחינת תיקון הברית ואחר מהולדה זאת יצמח זרע ישראל שהם תקון כל העולמות וכנ״ל ועל כן נקרא על שם השמחה והחדוה בחינת צחוק עשה לי אלקים כל השומע יצחק לי כי הכל ראוי להם לשמוח על הולדה של בן ישראל כשמלין אותו ומכניסן אותו בקדושת ישראל מזכירין אז השמחה כמו שכתוב בברכות שאחר המילה ישמח אב ביוצא חלציו כי בוודאי רק בזה ראוי לשמוח במה שזכינו שעל ידי הולדה שלנו נולד בן ישראל הנימל לשמונה וזה בחינת שמזכירין אז ואעבור עליך ואראך מתבוססת בדמייך ואומר לך בדמיך חיי זה בחינת שקל פסקא שדא להו כרוכי לי גרדי מינה שדייקא מזה בעצמו נמשך תקון הברית שזהו בחינת ואראך מתבוססת בדמיך היינו בחינת פגם הברית שנמישך מההתגברות עכירות הדמים ואומר לך בדמיך חיי כי דייקא על ידי זה בעצמו תוכל להתתקן על ידי שיהיו נולדים זרע ישראל מאתך וכנ״ל וזה שמזכירים אחר כך וימל אברהם את יצחק בנו כי עיקר קדושה זאת התחיל מהולדת יצחק ועל כן אין קורין אבות אלא לשלשה כי הם הם אבות העולם כי אין אבות לגוי כי הם עם הדומה לחמור כמו שאמרו רז״ל כי הולדה שלהם הם עצמו הולדת הבהמות שהוא רק מחמת תאוה לבד בלי שום קדושה כלל אבל עיקר אבות התחיל מאברהם שהוליד את יצחק בקדושה כזאת עד שמאז והלאה יהיה בכל הולדה בחינת קדושת אישראל שזה עיקר היחוס בחינת אבות שיש קישור וחיבור מאב לבן מאחר שהאבן ממשיך לבן בחינת קדושת ישראל ומודיע מאלקותו יתברך בחינת אב לבנים יודע אל אמיתיך וזהו ואלה וא״ו מוסיף בחינת תיקון הברית שהוא בחינת יוסף כל זה נמשך על ידי תולדות על ידי ההולדות הקדושות של ישראל וזהו בחינת תולדות יצחק בן אברהם שהאו הולדה ראשונה שנולד בקדושת

ישראל שהולידו אברהם בקדושה כזאת עד שממנו התחיל שלשת הקדושה שבכל הולדת ישראל יש קדושת האבות שהוא קדושת ישראל שעל ידי זה הוא תיקון הברית כנ״ל וזהו אברהם הוליד את יצחק היינו שהולדת יצחק היה מאברהם לבד שהוא בחינת תיקון הברית כנ״ל וזהו אברהם הוליד את יצחק היינו שהולדת יצחק היה מאברהם לבד שהוא בחינת קדושת הברית כי אברהם בחינת תיקון הברית בחינת אבר מה כמובא וזהו לפי שהיו ליצני הדור אומרים מאבימלך נתעברה שרה כי הם אינם מאמינים שיהיה אפשר שיהיה הולדה מבחינת אברהם מבחינת אבר מה שיהיה אז בבחינת מה בבחינת ביטול ולא יכוון בשביל תאוותו כלל כלל כמו שהיו צדיקים אמתיים שהתפארו בזה. רק הם אומרים מאבימל שהוא בחינת מלכות הרשעה שהוא רק כרוך אחר תאוה הגשמיות ממנו נתעברה שרה שאומרים הליצנים שעיקר ההולדה הוא רק מתאוה הגשמיות מבחינת אבימלך על כן העיד הכתוב אברהם הוליד את יצחק שעיקר הולדת יצחק היה רק מבחינת אבר מה מבחינת ביטול בחינת תיקון הברית שנולד בקדושה נוראה כזאת עד שממנו התחיל שלשת קדושת ישראל שבכל הולדות ישראל יש בה בחינת ניצוצי קדושת האבות שעל ידי זה נולדים בכל דור ודור שכולם מקתנים תקון הברית כנ״ל עד שבסוף יצא משיח מזרע ישראל שידבר את עצמו בהשם יתברך כמו שיתתדבק ויגלה אלקותו לעין כל ויתקן הכל כנ״ל במהרה בימינו אמן. (כל זה נאמר על החתונה של ש״ב)הלכות שבת

שבת ז

הלכה ז

אות א

על פי התורה קרא את יהושעואצונו בסימן ו׳ עיין שסכל התורה מרישא לסיפא.

וזה בחינת עוצם נוראות נשגבות קדושת שבת כי מבואר שם שתשובה הוא בחינת שבת בחינת ושבת עד ה׳ אלקיך וכו׳. כי לעתיד יהיה יום

שכולו שבת בחינת כולו תשובה שיבואו בכל פעם על השגות יתירות בהשגות אלקותו יברך ואזי ישובו על השגתם ראשונה שזהו בחינת עבודת הצדיקים הגדולים גם בעולם הזה שאף על פי שכבר זיככו עצמן בתכלית הזכות והצחות וגם עשו תשובה גמורה אפילו על מה שלא חטאו וכו׳. אף על פי כן עדיין הם עושים תשובה בכל פעם על השגה הראשונה וכו׳. ומבואר שם שאר העולם הם צריכין בוודאי להיות בתשובה תמיד. כי אפילו כשאומר חטאתי וכו׳ אינו יכול לומר בלי פניה על כן צריך בכל פעם לשוב על תשובה הראשונה וכו׳. ועיין שם מה שכתוב שצריך להיות בקי בהלכה מי שרוצה לשוב בחינת בקי בעייל בקי נפיק בחינת אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך וכו׳. שאפילו בכל הירידות שבעולם אפילו בשאול תחתיות תחזק למצוא את השם יתברך לשוב אליו בבחינת ואציעה שאול הנך וכו׳ ועיין שם מה שכתבו בסוף שעל ידי זה נעשה אדם לשבת על הכסא. כי עיקר התשובה כשישמע בזיונו ידום וישתוק ויסבול שפיכות דמים להכניע הדם שבחלל השמאלי וכו׳ ועל ידי זה נעשה אדם וכו׳. בחינת ג׳ נקודות בחית משה יהושע ואוהל מועד שהם בחינת חמה ולבנה וכו׳ שזה בחינת ג׳ מצוות שנצטוו ישראל בכניסתן לארץ ישראל שהם להכרית זרען של עמלק ולמנות מלך ולבנות בית הבחירה וכו׳ עיין שם כל זה היטב.

אות ב

ומכל זה מובן עוצם נוראות אהבת השם יתברך עלינו שברחמיו נתן לנו מתנה טובה הזאת שהיתה בבית גנזיו ושבת שמה וכו׳ כמו שאמרו רז״ל וצריכין להשתדל לקבל מתנה טובה הזאת באהבה ושמחה עצומה. כי על ידי זה זוכין לתשובה איך שהוא עד שגם הוא יזכה ליום שכולו שבת וכו׳ כי רוב העולם קשה עליהם התשובה מחמת התגברות היצר הרע בכל פעם מחדש כי זה ידוע כי הכל חפצים ליראה את המשמך ואפילו פושעי ישראל מלאים חרטה גדולה. והרבה מתעוררים כמה פעמים לשוב להשם יבתרך אך בתוך כך נופלים בדעתם מגודל התגברות הבעל דבר שמתגרה בהם בכל פעם כנ״ל כמו שאמרו רז״ל בכל יום יצרו של אדם מתחדש עליו וכו׳ ואלמלא הקדוש ברוך הוא עוזרו וכו׳ ועיקר העזר והישועה הוא על ידי כח קדושת שבת שצריכין להמשיך על עצמו בכל יום כמו שכתוב זכור את יום השבת לקדשו זכרהו מאחד בשבת.

אות ג

ועיקר קדושת בת אי אפשר להמשיך על עצמו כי אם בכח הצדיקי אמת שהם בחינת שבת כמו שכתוב ברבי שמעון בר יוחאי אנת שבת דכולהו יומי וכו' והא בהא תליא כל מה שמשתדל ביותר לקבל שבת כראוי לו. כן זוכה להתקרה לצדיק האמת. וכפי התקרבותו אליו כן זוכה לקדושת שבת עד שיזכה לתשובה שלימה בכל מקום אשר הוא שם ולהתחזק על עמדו לבלי יפול לעולם יהיה איך שיהיה בבחינת ואציעה שאול הנך וכו' כנ"ל. כי עיר התעוררות וההתחזקות לשוב אל ה' תמיד הוא בכח הצדיק הנ"ל שהוא כל ימיו בתשובה. אף על פי שכבר עשה תשובה כי הוא עושה תשובה בכל פעם על השגתו הראשונה וכו' עד שבכל פעם הוא משיג גדולת הבורא יתברך בהשגה עצומה יותר וכן לעולם. ובכל פעם שמשיג השגה יתירה הוא מכניס בלב כל הרחוקים מאד מאד שיתחזקו ממקומם לשוב להשם יתברך איך שהם. כי בכל פעם שמשיגים גדולתו יתברך יותר הם משיגים רחמיו וחסדיו יותר כי זה עיקר גדולתו יתברך. ועל ידי זה הם מאירים בלב ישראל שיש תקוה לכל אחד לשוב אליו יתברך תמיד בבחינת ואציעה שאול הנך וכו'. (וכמבואר מזה במקום אחר עיין שם) וכל זה הוא בחינת קדושת שבת שהוא בחינת עולם הבא שהוא כולו תשובה כנ"ל.

אות ד

וזה בחינת ג' סעודות שבת שהם בחינת ג' נקודות הנ"ל שעל ידי זה נעשה אדם וכו' כנ"ל שהם בחינת ג' מצוות הנ"ל. כי להכרית זרעו של עמלק שהוא בחינת יהושע בחינת פני הלבנה בחינת נקודה התחתונה זה בחינת סעודת ליל שבת כי בכניסת שבת הוא בחינת הכנת הקליפות כידוע שהוא בחינת להכרית זרעו של עמלק שהוא כלל כל הקליפות והסטרא אחרא. כי מבואר בכוונות שבת ומובא בדבריו ז"ל. שבכניסת שבת נכלל נוגה בקדושה. ואזי יורד שלהובא דאשא על ראשם ונופלים וכו' שזהו סוד רחיצת חמין בערב שבת וכו' וזהו בחינת להכרית זרעו של עמלק שהוא בחינת כלל הקליפות הטמאות לגמרי. והוא חותר תמיד ומתגרה בקדושת ישראל ורוצה להחטיאם כדי לינק מהם. וצריכין מלחמה גדולה עמו וכשמכניעין אותו אזי נכלל נוגה בקדושה שזהו בחינת כוונות כניסת שבת כנ"ל. וזה בחינת וישמע יתרו שנסמך לפרשת מלחמת עמלק וכמו שאמרו רז"ל מה שמועה שמע ובא קריעת ים סוף ומלחמת עמלק היינו כי אחר שנפלו ונכרתו הקליפות הטמאות שהם בחינת מצרים ועמלק. אז שמע יתרו ונתגייר שהוא בחינת שנכלל נוגה בקדושה שמשם כל הגרים

כמובא וכל זה הוא בחינת כניסת שבת כנ״ל. ואז כדי עייל בתא ואתקדיש ליליא ואיהי איתפרשת מסטרא אחרא וכו׳ כנ״ל. אז מצוה לעשות סעודה של ליל שבת שהוא בחינת יהושע בחינת לבנה המושלת בלילה. וזה בחינת הסעודה הנזכרת בתורה שעשה יתרו לכל ישראל כשבא להתגייר כמו שכתוב שם ויבא אהרן וכל זקני ישראל לאכול לחם עם חותן משה לפני אלקים כי כשבאין גרים ומתגיירין שזהו בחינת שהקליפות הטמאות בחינת קליפת עמלק נכרתין ונוגה נכלל בקדושה. כי בלא זה לא היה אשר להגרים להתגייר מחמת קלפת עמלק שרוצה להתאחז בהם וכנ״ל. שכל זה הוא בחינת כניסת שבת וכנ״ל ואז מצוה להרבות בסעודה שזהו בחינת סעודת ליל שבת כנ״ל שהוא תיקון חטא אדם הראשון שחטא באכילה בערב שבת שנברא בו ואכל מעץ הדעת טוב ורע שעיקר הפגם היה בבחינה זאת. כי עץ הדעת טוב ורע זה בחינת נוגה שמעורב טוב ורע. שכל זמוש אין מבררין אותו כראוי אז עיקר יניקת הקליפות הטמאות הוא דרך שם כמבואר. והנחש השיאו שיש בידו כח לאכול ממנו ולבררו. וזה בחינת דחפה עד שנגעה בו ואמר לה כשם שאין מיתה בנגיעה כך אין מיתה באכילה. היינו שאמר לה הלא אין זה דבר טמא לגמרי. כי אם היה טמא לגמרי היה אסור גם בבנגיעה אבל מאחר שאין מיתה בנגיעה כי אינו טמא לגמרי על כן גם אין מיתה באכילה. ועל ידי זה השיאם עד שאכל ממנו ועל ידי זה הכניס טומאה לשם כי אל היה לו כח לברר עץ הדעת. אדרבא התגברות הקליפות הטמאות על ידי זה עד שנגזר עלו מיתה לדורות ונתגרש מגן עגן והתיקון היה שבת כמו שאמרו רז״ל שבת אגין עלוהי כמובא בדבריו ז״ל בהמעה של הבנים שנחלפו עיין שם. ועל כן אז בשבת מצוה לאכול לתקן פגם אכילת עץ הדעת טוב ורע. כי אז מתקנין כלל ישראל בכח הצדיקים הפגמים הנ״ל על ידי קבלת שבת בכל התקונים כמובן בכוונות. כי אז האכילה בבחינת קדושת פירות הגן שמצוה לאכלם בבחינת מכל עץ גן אכל תאכל. כי ג׳ סעודות של שבת הם בבחינת עדן נהר גן שהוא בחינת עונג שבת כמובא וסעודת ליל שבת הוא בבחינת גן זהו בחינת תיקון אכילת עץ הדעת טוב ורע. נמצא שאז הסעודה בבחינת להכרית זרעו של עמלק שהוא מה שנכנעין ונופלים אז בבחינת קליפות נטמאות ונוגה נכלל בקדושה שזהו בחינת אכילה דקדושה אכילת שבת שהוא תיקון אכילת עץ הדעת טוב ורע. שכל הפגם היה בענין זה וכנ״ל. וסעודת יום שבת הוא בבחינת נקודה העליונה שהוא בבחינת כתר בחינת משה כי אז הסעודה בבחינת עתיקא קדישא שהוא בחינת כתר. ואז מזכירין בתפילה ישמח משה במתנת חלקו וכו׳ כליל תפארת בראשו נתת לו. כי אז הוא בחינת כתר כליל תפארת בראשו בחינת עתיקא קדישא בחינת אור יום שבת קדש שהוא בחינת פני משה כפני חמה. וסעודה שלישית זה בחינת יעקב שהיה איש תם יושב אוהלים שזהו בחינת האהל מועד שהוא בחינת למנות מלך בחינת דרך כוכב מיעקב וכו׳ כמו שכתוב שם בהתורה ה״ל שזהוב חנית הואו שבתוך האלף שדרך שם נמשך מנקודה העליונה לנקודה התחתונה ממשה ליהושע וכו׳. שזה עיקר שלימות בחינת אדם כי שלימות הקדושה שהוא התגלות אלקותו יתברך הוא על ידי בחינת משה ויהושע שהם בחינת הרב

והתלמיד שמאירין אור חידושי תורה בעולם שעל ידיז ה מגלין אלקותו לכל העולם ומחזיקין את העולם בתשובה. והעיקר כשבחינת יהושע בחינת נקודה התחתונה בחינת לבנה מקבל מנקודה העליונה מבחינת משה פני חמה. כי מבחינת משה בעצמו שהוא בחינת נקודה העליונה וכו' אי אפשר להעולם לקבל מגודל העלמו והסתרתו כי הוא בבחינת כבוד אלקים הסתר דבר רק התלמידים האמתים בחינת יהושע אשר לא ימוש מתוך האהל קיבלו ממנו בדרכים נפלאים בבחינת אלא אם כן היה חכם ומבין מדעתו וכוף שנאמר במעשה מכבה שהוא לתקן כל הנ"ל עד שיזכה לבחינת אדם היושב על הכסא המוזכר שם שזה עיקר שלימות מעשה מרכבה ועל כן כל תיקוה עולם הוא על ידי שמתיחד בחינת משה עם בחינת יהושע נקוה העליונה עם נקודה התחתונה שמשה בחינת הרב יאיר הדעת להתלמיד בחינת יהושע עד שיוכל להאיר פני תבל להודיעם דרכי התשובה לכל אחד ואחד לפי בחינתו עד שכולם ישובו אל ה' ויכירו גדולתו ורוממותו יתברך וכל זה בחינת יעקב כנ"ל שהוא בחינת בריח התיכון המבריח מן הקצה אל הקצה שמקשר ומקיים כל בחינת האוהל מועד שהוא בחינת וא"ו שבתוך האלף שממשיך האור מנקודה העליונה לנקודה התחתונה וכו' וכנ"ל וזה בחינת סעודה שלישית של שבת שהיא בבחינת יעקב וכנ"ל. ועל כן נוהגין אז הצדיקים אמתיים לגלות חידושי תורה הרבה לתלמידיהם. כי אז עיקר המשכת התורה מבחינת משה ליהושע מרב לתלמיד והכל כדי להחזיר את ישראל בתשובה שהוא בחינת שבת ושבת עד ה' אלהיך וכנ"ל.

אות ה

כי עיקר שלימות האדם הוא שיזכה להטיב מעשיו שישיג את הבורא יתברך עד שיהיה נכלל בבחינת אדם היושב על הכסא כמובן בהתורה הזאת. כי העולם בכלל הוא בבחינת נקודה התחתונה בבחינת והארץ הדום רגלי שהוא בחינת נקודה התחתונה כנ"ל. וידיעת הבורא יתברך זה בחינת נקודה העליונה שהוא בחינת כסא דמתכסיא וכו' כנ"ל. וידיעת הבורא יתברך זה בחינת נקודה העליונה שהוא בחינת כסא דמתכסיא וכו' כנ"ל. ועיקר התכלית לקשר כל העולם ומלואו שחיותו מבחינת נקודה התחתונה לקשרו למעלה לבחינת נקודה העליונה. וזה על ידי בחינת וא"ו שהוא בחינת ששת ימי המעשה שבהם נברא הכל עד שנברא האדם שהוא העיקר שהוא צריך לקשר העולם ומלואו בחינת נקודה התחתונה בהבורא יתברך בבחינת נקודה העליונה על ידי שיברר כל הבריאה שברא השם יתברך בו' ימי המעשה שהם בחינת שה סדרי משנה שהם בחינת כשר ופסול אסור ומותר טמא וטהור. כי יש בהם אחיזת טוב

ורע שצריכין לברר בששת ימי המעשה על ידי ששה סדרי משנה על ידי שמבררין ההלכה הכשר מן הפסול וכו׳. כמובן בכתבים. וכל הבירור על ידי האדם התחתון שוא בחינת סולם מוצב ארצה. שהוא בחינת נקודה התחתונה. וראשו מגיע השמימה שהוא בחינת נקודה העלונה והעיקר על ידי שמשבר היצר הרע שעיקרו הוא עכורת הדמים שהאדם צריך להכניע הדם שבחלל השמאלי שוא בחינת רתיחת הדמם של כבד מרה וטחול. להגביר ימין על שמאל להעלות הטוב לבחינת המוח על ידי כנפי ריאה דנשבי על לבא וכו׳. כמובא בתיקונים שכבד מרא טחול הם קטרוגין דלב ריאה מוח וכו׳. עיין שם. שכל זה בחינת בירורים הנ״ל. ומי שחטא ונכשל בזה צריך לשוב בתשובה. ועיקר התשובה שיסבול בושות ובזיונות ושפיכות דמים וידום וישתוק כדי להכניע הדם שבחלל השמאלי וכו׳ כנ״ל. ואז זוכה לתשובה עד שמתקן בחינת אדם המבואר שם בהתורה הנ״ל. וכל זה אי אפשר לזכות כי אם על ידי הצדיק שהוא שבת דכולהי יומי ועל ידי שמירת שבת בעצמו וכנ״ל:

כי שבת קביעא וקיימא. כי קדושת שבת בחינת עולם הבא קביעא לעולם והיא כלולה מכל הג׳ נקודות הנ״ל בבחינת שין בת שין בחינת כלליות הג׳ נקודות הנ״ל שכלולין בנקודה העליונה: כי התחתון נכלל בעליון. ועל כן נקודה העליונה שהוא בחינת משה בחינת הצדיק האמת הוא בחינת סגול שהוא ג׳ נקודות. כי נקודה העליונה כלולה מכל הג׳ נקודות כי התחתון נכלל בעליון כנ״ל. וזה בחינת שין של שבת שהוא תלת רישין בחינת נקודה העליונה שכלולה מכל השלשה כנ״ל. ובת זה בחינת בת עין בחינת נקודה התחתונה שעולה ומתקשרת בנקודה העליונה על ידי קדושת שבת ועל ידי הצדיק בחינת משה שזכה לקדושת שבת בתכלית השלימות בבחינת ישמח משה במתנת חלקו וכו׳.

אות ז

ועל כן אפילו בנין בית המקדש אינו דוחה שבת. כי בית המקדש הוא בחינת נקוה העליונה כמו שכתוב שם כי בית המקדש מכפר עוונות ישראל ומכניע הדם שבחלל השמאלי על ידי שפיכת דם הקרבנות ועל ידי התשובה שכל אחד שבת על עוונתיו ומתבייש בשעת הבאת הקרבן ומעל כל נצוצות הנפולין לבחינת נקודה העליונה שהוא בחינת קדושת הבית המקדש כנ״ל: אבל כל זה אי אפשר כי אם בכח קדושת שבת שקביעא וקיימא. כי בשבת אין בירור. רק כל הבירורים שמבררים בכל ששת ימי החול הכל הוא בכח קדושת שבת שהוא בחינת עולם הבא ששם שביתה ומנוחה ואין הרע יכול להתאחז שם כלל. כי קדושת שבת הוא אחדותו יתברך שיורד בכל מקומות הטמאים ואין יכולין להתאחז בו כלל בבחינת

ועברתי בארץ מצרים אני ולא מלאך אני ולא שרף כמו שכתוב בהתורה הסתרה (בסימן נ״ו). כי שבת והצדיק הם בחינת תרין סהדין וכו׳ המבוא בזוהר הקדוש שהם שבת ומילה. כי מילה בחינת תיקון הברית בתכלית השלימות שזוכה לזה הצדיק האמת שעל ידי אלו התרין סהדין כל אחד כפי מה שאוחז בהם לא יפול לעולם בשום אופן יהיה איך שיהיה בבחינת אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך. כי אין שאול וחושך וצלמות וכו׳. שיוכל להסתיר קדושת אלו התרין סהדין שהם שבת והצדיק האמת.

אות ז

ועל כן פקוח נפש דוחה שבת. ואפילו הפחות שבישראל מחללין שבת עליו כל זמן ששם ישראל נקרא עליו. כי כל זמן ששם ישראל נקרא עליו יש לו תקוה על ידי הצדיק האמת ועל ידי שמירת שבת כנ״ל כי שמירת שבת ניתנה לישראל כמו שאמרו רז״ל מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה. ואני מבקש ליתנה לישראל. ועל כן אמרו רז״ל על זה מוטב שיחלל שבת אחד ואל יחלל שבתות הרבה. כי האדם נברא לידע ולהכיר את הבורא יתברך. אבל אי אפשר לדעת אותו יתברך כי אם על ידי עבודת התורה והמצוות שהם כולם בירורים לברר הטוב מן הרע שזהו בחינת ששה סדרי משנה שהם בחינת כשר ופסול וכו׳ כנ״ל שצריכין לבררם בזה העולם שנברא בששת ימי המעשה וכו׳ כנ״ל. וכשאדם חוטא ופוגם באיזה מצוה או שעובר עבירה ח״ו. נסתלק הדעת כפי הפגם ולא היה אפשר לתקן כי על פי משפט אין מועיל תשובה כמובא. אך השם יבתרך חמל על עולמו והקדים רפואה למכה. ובאהבתו ובחמלתו נתן לנו את השבת שהיא שביתה ומנוחה. שהוא קדושה גבוהה ונעלמת מאד שאין מגיע לשם שום פגם. כי שבת קבועא וקיימא ואין קדושתה תלויה בישראל שיקשו אותה וכמו שאמרו רז״ל. כי קדושת שבת קבועה תמיד מעצמה. כי לשם אין מגיע שום פגם. כי זאת הקדושה של שבת הוא בחינת הקדושה העליונה ונעלמת מאד מאד שנאמר שם אם תיצדק מה תתן לו ואם חטאת מה תפעל בו וכו׳. וזה בחינת קדושת התשובה שקדמה לעולם. כי שבת בחינת תשובה כנ״ל. היינו כשאדם חוטא ח״ו ונסתלקין ממנו כל הקדושות כפי החטא והפגם. אבל בחינת הקדושה של שבת שהוא בחינת קדושת התשובה הוא קביעא וקיימא גם אז. ועל ידי זה יש לו כח לשוב להשם יתברך בכל עת שירצה. אבל זה הסוד אין מי שיודע בשלימות כי אם הצדיק הדור שהוא בבחינת משה שהוא בחינת שבת דכולהו יומא כנ״ל. ועל כן עיקר התשובה אי אפשר לזכות כי אם על ידו כי רק הוא מודיע לנו עוצם מעלת קדושת שבת שהוא בחינת

קדושת התשובה. ומעורר אותנו בכל עת לשוב להשם יתברך איך שהוא אפילו אם עבר על כל התורה אלפים פעמים. כי רבים רחמיו מאד. כי כבר הקדים לנו קדושת שתב שנתן לישראל ברחמיו שעל ידי זה אין קדושתו נפסקת מישראל. לעולם ויכול לשוב תמיד וכו' וכנ"ל. וזה שאמרו רז"ל מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה. ואני מבקש ליתנה לישראל לך והודיעם וכו'. ומקשו שם והא"ר הנותן מתנה אין צריך להודיעו. ותירצו הא במילתא דעבידא לגלויי וכו' והקשו והא שבת עבידא לגלויי. ותירצו מתן שכרה לא עבידא לגלויי. וזה המאמר הוא מקושי ההבנה כי הלא כל התורה והמצוות הם כולם מתנות טובות שנתן לנו השם יתברך. ובפרט מה שמסיק מתן שכרה לא עבידא לגלויי הלא גם כל שכר המצוות אינם גלויים לנו בזה העולם כי שכר מצוה בהאי עלמא ליכא רק אנו מאמינים ששכר עולם הבא אשר עין לא ראתה וכו'. אך על פי הנ"ל מובן קצת. כי שבת הוא מתנה טובה מבית גנזיו שגניזה וצפונה יותר משכר כל המצות. כי הוא בחינת קדושה הקבועה וקיימת לנצח בחינת תשובה בחינת יום שכולו שבת שעל ידי קדושה זאת יכולין לתקן הכל כמו שאמרו רז"ל כל השומר שבת כהלכתו מוחלין לו על כל עוונתיו שנאמר שומר שבת מחללו מחול לו. ועל כן על ידי קדושת שבת יש תקוה לעולם. כי אפילו עבד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו. וזה עיקר מתן שכר של שבת שעל ידי שמירת שבת יכול כל אחד לזכות יום שכולו שבת אפילו אם פגם מאד אבל זה הסוד שהוא בחינת מתן שכרה של שבת גנוז וסתום מאד וצריכין לקבלו על ידי הצדיק שהוא בחינת משה שהזהיר לו השם יתברך מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה וכו' לך והודיעם. היינו שיודיעם מתן שכרה כמסקו שם בגמרא כנ"ל. שזה בודאי צריך משה להודיעם וללמוד עמהם הרבה להודיעם ולהכניס בלבם קדושת שבת שהוא בחינת תשובה שידעו ויקבעו בלבם שתמיד יכולין לשוב להשם יתברך מכל מקום שהוא בבחינת אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך וכו'. המובא בהתורה הנ"ל. וזה אין זוכין כי אם בכח הצדיק בחינת משה שכבר זכה על ידי עבודתו גם בזה העולם לבחינת יום שכולו שבת שהוא כולו תשובה שעושה בכל פעם תשובה על תשובה וכו' וכנ"ל כי יודע שלגדולתו אין חקר וכו'. ועל ידי זה יכול להודיע לכל ישראל קדושת שבת שהיינו בחינת מתן שכרה שהוא יום שכולו שבת. היינו שיש תקוה לכל תמיד כל חייו אפילו אם נתעורר לשוב ונפל וחזר ונתעורר וחזר ונפל וכן הרבה פעמים מאד אף על פי כן יש תקוה תמיד על ידי קדושת שבת ששומרים ישראל כנ"ל. כי הלא אפילו מי שחטא כל ימיו ולא נתעורר בתשובה כלל אם ישוב לבסוף מוחלין לו כמו שאמרו רז"ל. מכל שכן כשנתעורר כמה פעמים רק שחזר ונתרחק וכן היה כמה פעמים שבודאי יש לו קתוה. כי לית רעותא טבא דאיתאביד וכו'. וכל זה אי אפשר לידע כי אם על ידי זה הצדיק שעושה תשובה על תשובה תמיד שזהו בחינת יום שכולו שבת שיודע כי לגדולתו אין חקר שהוא מודעי ומכניס בלב ישראל שלא יתייאשו מן התשובה לעולם וכנ"ל.

אות ח

וזה שאמרו רז״ל אלמלא שמרו ישראל שתי שבתות מיד נגאלין. כי הגאולה תלויה בתשובה כמו שכתוב ובא לציון גואל ולשבי פשע ביעקב וכו׳ וכמו שכתוב בזוהר הקדוש לית מילתא דא תליא אלא בתיובתא ועיקר התשובה הוא שזוכין לעשות תשובה על תשובה וכנ״ל. וזה בחינת אלמלא שמרו ישראל שתי שבתות דייקא כי שבת בחינת תשובה כנ״ל ושתי שבתות זהו בחינת תשובה על תשובה שזה עיקר שלימות התשובה כנ״ל שעל ידי זה תבא הגאולה כנ״ל.

אות ט

כי עיקר התשובה הוא רק כשהוא חזק בדעתו להיות בתשובה תמיד שזהו בחינת תשובה על תשובה שזה בעצמו בחינת הבקיאות בהלכה המבואר שם שהוא בקי בעייל בקי בנפיק וכו׳. בחינת ואציעה שאול הנך וכו׳. כי מי שהוא חזק בזה בוודאי יזכה לתשובה שלימה וכנ״ל. וכל זה זוכין רק על ידי הצדיק הגדול שאף על פי שלא חטא וגם כבר עשה תשובה שלימה על איזה שגיאה דקה מן הדקה לפי קדושתו. אף על פי כן הוא עושה תשובה תמיד על השגתו הראשונה וכו׳ שעל ידי זה משיג בכל פעם גדולות רחמיו וחסדיו. שאינם נפסקים לעולם שזה בחינת קדושת שבת שקביעא וקיימא ומודיע כל זה לישראל בכל פעם בבחינת לך והודיעם וכו׳ כנ״ל. ועל ידי זה נזכה לגאולה בבחינת אלמלא שמרו ישראל ב׳ שבתות היינו תשובה על תשובה מיד נגאלין וכנזכר לעיל.

אות י

ועל כן אין בנין בית המקדש דוחה שבת. כי בית המקדש הוא בחינת תשובה כי מכפר עוונות. אבל כל כח הבית המקדש בחינת תשובה לכפר

עוונות הוא על ידי שבת שקביעא וקיימא וכו׳ כנ״ל. ועל כן בוודאי שמירת שבת אינו נדחה מפני בנין בית המקדש כי כל קדושת הבית המקדש הוא על ידי שמירת שבת וכנ״ל.

אות יא

אבל אף על פי שקדושת שבת קביעא וקיימא מהשם יתברך בעצמה ואין שום פגע נוגע לשם אף על פי כן צריכין ישראל לקבל את השבת ולשומרו כמו שכתוב ושמרו בני ישראל את השבת וכו׳ כי אין קדושת שבת נמשכת בזה העולם כי אם על ידי ישראל כמו שכתוב ולא נתתו ה׳ אלקינו לגויי הארצות וכו׳. וזה שאמרו רז״ל שאמרה שבת לפני הקדוש ברוך הוא לכל נתת בן זוג וכו׳. והשיב לה כנסת ישראל הוא בן זוג שלך ועל כן בכל אחד מישראל תלוי קדושת שבת. ועל כן פקוח נפש דוחה שבת כי מוטב שיחלל שבת אחד ואל יחללו שבתות הרבה כנ״ל כי כשנסתלק נפש מישראל נחשב לחילול שבת בחינת חלל בחינת מיתה והסתלקות הקדושה כמו שאמרו רז״ל ומבוא בדבריו ז״ל (בסימן רע״ז). וכשמת ונסתלק אחד מישראל שהוא מכללכנסתישראל שהם הבן זוג של שבת נחשב בחינת חילול שבת בחינת הסתלקות. ועל כן פקוח נפש מישראל דוחה שבת כי מוטב שיחלל שבת אחת משיחללו שבתות הרבה וכנ״ל והעיקר מחמת שכל נפש מישראל יש לו אחיזה בנפש הצדיק שהוא עיקר הבן זוג של שבת שזה בחינת מילה שמירת הברית בחינת צדיק ושבת שהם תרין סהדין שישארו ישראל בקדושתם. ועל כן מי שהוא אפיקורס שהוא הפורק עול ומבזה את הצדיקים וכמו שאמרו רז״ל שהוא מן המורידין ולא מעלין בודאי אין פקוח נפשו דוחה שבת. כי הלא אדרבא מצוה להורידו וכו׳ אבל מי שאינו פורק עול ומאמין בצדיקים שאף על פי שיודע בנפשו חסרונותיו ופשעיו ופגמיו העצומים אף על פי כן הוא מאמין בקדושת ישראל ובקשושת הצדיקים שהם העיקר ושומר שבת כהלכתו הוא בכלל כנסת ישראל שהם הבן זוג של שבת שכל המשכת קדושת שבת בזה העולם הוא על ידם על כן בודאי פקוח נפשו דוחה שבת כנ״ל.

אות יב

וזה תשב אנוש עד דכא ותאמר שובו בני אדם. תשב אנוש עד דכא. עד דכדוכא של נפש היינו כנ״ל שאפילו אם עבר עליו מה שעבר עד דכדוכא של נפש אף על פי כן אתה פושט יד תמיד להשיבו בתשובה שזה בחינת קדושת שבת שהוא בחינת תשובה שקדמה לעולם שעל ידי בחינה זאת יש תקוה לעולם וכנ״ל אך אף על פי כן ותאמר שובו בני אדם היינו שאף על פי שקדושה זאת קביעא וקיימא לעולם וכו׳ כנ״ל אף על פי כן אי אפשר שהשם יתברך בעצמו ישוב בעד ישראל כי ההכרח שישראל יתעוררו מלמטה וישובו אליו שזהו בחינת שישראל צריכין שישמרו את השבת וכו׳. שזהו בחינת שישראל צריכין שישמרו את השבת וכו׳. שזהו בחינת הוויכוח שבין ישראל לאביהם שבשמם כמובא בדברי רז״ל שישראל אומרים השיבנו ה׳ אליך ונשובה. והשם יתברך אומר שובו אלי ואשובה אליכם. אף על פי שהכל ממנו יתברך כנ״ל. שזהו בחינת קדושת שבת כנ״ל. אף על פי כן צריכין איזה אתערותא דלתתא וכו׳. ועל כן עיקר התקוה על ידי הצדיק האמת שעושה תשובה על תשובה תמיד הוא מודיע לנו כל זה ומכניס בלבינו להתעורר לשוב אליו יתברך תמיד וכנ״ל.

אות יג

וזה בחינת מה שכתוב בהפטרת שבת תשובה שהוא שובה ישראל וכו׳. אני כברוש רענן ממני פריך נמצא עיין בפירוש רש״י שם שפירושו שהשם יתברך מוכן תמיד להטיב לישראל וכו׳ (הושע סימן י״ד) היינו כנ״ל. בחינת תשב אנוש עד דכא שהשם יתברך בעצמו עוסק להשיב הכל בתשובה אפילו עד דכדוכא של נפש וכנ״ל. אך אף על פי כן צריך כל אחד הרוצה לחוס על נפשו לעסוק לקבל טובתו וחסדו לשוב אליו יתברך בכל עת בכל מה שיוכל בבחינת ותאמר שובו בני אדם שהוא שאף על פי שהשם יתברך בעצמו כביכול משיב אנוש עד דכדכא של נפש. אף על פי כן הוא אומר שובו בני אדם שבהכרח שהאדם ישוב אליו כי צריכין איזה אתערותא דלתתא וכו׳ כנ״ל. ועל כן סיים מיד מי חכם יבן אלה נבון וידעם כי ישרים דרכי ה׳ וצדיקים ילכו בם ופושעים יכשלו בם. כי דרכי ה׳ שהם בחינת דרכי התשובה שקדמה לעולם שבשביל זה נברא הכל כי לא נברא העולם כי אם בשביל התורה וישראל. שישמרו ישאל את התורה. אבל הוא ידע יצרינו שזעירין אינון שעמדו בנסיון וצירוף של זה העולם. על כן הקדים את התשובה לעולם שהוא בחינת קדושת שבת שמודיע לנו הצדיק בחינת משה משיח ששמו גם כן קדם לעולם. אשר בשביל זה לא שמע לקטרוג המלאכים שאמרו מה אנוש כי תזכרנו כי עתיד למיחטא קמך ולארגזא קמך. כי אמר השם יתברך וכי לחנם נקראתי רחום וחנון וכו׳. היינו כי כבר הקדמתי תשובה שבראתי בחינת

שבת ויודע אני שיהיו צדיקים כאלו שידעו להודיע גודל ריבוי רחמנותי עד אין קץ שזה בחינת לך והודיעם כנ״ל שיודיעם את השבת שמשם כל דרכי התשובה וכו׳ כנ״ל. נמצא שכל דרכי ה׳ שמנהיג עולמו הם בחינת דרכי התשובה שבשביל זה נברא הכל כנ״ל. וזה כי ישרים דרכי התשובה הם בחינת אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך וכו׳ כנ״ל. שהוא להתחזק בכל עת בכח הצדיק בחינת שבת וכו׳ כנ״ל. ועל כן הנכללין בהצדיק שכולם נקראים צדיקים על שמו. הם הולכים עם דרכי ה׳ עם שני הדרכים הנ״ל. כי בין בעליה בין בירידה אפילו בכל מיני ירידות שבעולם הם הליכם בדרכיו. כי יודעים על ידי הצדיקי שיש בחינת קדושת שבת שעל ידי זה אין שום ייאוש בעולם כלל ותמיד יכולים לילך בדרכיו יתברך. אבל פושעים הפושעים בהצדיקים ומתרחקים מהם נכשלו בם. כי אינם יודעים שום בקיאות בהלכות הנ״ל מחמת שרחוקים מהצדיקים. כי צריכים להמשיך מהצדיק חכמה והתבוננות גדול עד שיזכה לקבל בקיאות הנ״ל לישרא על עמדו תמיד כל ימי חייו ולא יניח להפיל את עצמו לעולם בבחינת מי חכם ויבן אלה נבון וידעם וכו׳. כי אף על פי שהעיקר הוא תמימות ופשיטות גמור כמבואר אצלינו הרבה. אף על פי כן זה התמימות האמתי אי אפשר לקבל כי אם על ידי שישקוד הרבה הרבה על דלתי הבית המדרש של הצדיק האמת שהוא חכם ונבון גדול בחינת מי חכם וכו׳.

אות יד

וזה בחינת ג׳ שבתים שבין המצרים. כי אז מתאבלין על חורבן בית המקדש ועל גלות ישראל שגלינו מארץ ישראל וכו׳. ומלכות הרשעה של העובדי כוכבים שכללותם הוא בחינת זרע עמלק מתגברים וכו׳.ועל כן הם ג׳ שבועות בין המצרים כי מתאבלין בהם על פגם בחינת ג׳ נקודות הנל שנפגמין בעוונותינו שהם בחינת ג׳ מצוות הנ״ל שהם להכרית זרעו של עמלק ולמנות מלך ולבנות בית הבחירה. כי בעוונותינו הרבים שהרבינו לפשוע ועדיין לא זכינו לתשובה שלימה המבואר בהתורה הזאת. על ידי זה לא די שאין אנו זוכין עתה להכרית זרעו של עמלק. אף גם בחינת והמתעמלק מתגבר ומתפשט בכל יום שהוא בחינת תוקף הדם שבחלל השמאלי. כי הוא מזרע אדום שהוא אדמוני כולו וכו׳. בחינת כבד מלא דם היפך כבוד מלא ואו בחינת כבוד ה׳ בחינת כבוד אלקים הנזכר שם בתורה הנ״ל. כי אי אפשר לזכות לכבוד ה׳ כי אם כשמניעין הדם שבחלל השמאלי על ידי שסובלין חרפות ובזיונות ושותקין ודוממים וכו׳ כנ״ל. ועל כן בעוונותינו הרבים אין לנו לא מלך ולא שרים שהוא בחינת פגם הואו שבתוך האלף וכו׳ כנ״ל. והעיקר שבעוונותינו הרבים נחרב בית

מקדשינו עטרת ראשינו שהיא בחינת נקודה העליונה כנ״ל. ועל כן מתאבלין ג׳ שבועות כנגד ג׳ נקודות הנ״ל שנפגמו בעוונותינו. ועיקר התיקון על ידי הג׳ שבתים שבג׳ שבועות הנ״ל כי עיקר תיקון כל הנ״ל הוא על ידי שבת שהוא בחינת תשובה שאז עיקר תיקון ג׳ נקודות הנ״ל. ועל כן באלו הג׳ שבתים מתקנים בחינת ג׳ נקודות הנ״ל שהם בחינת תיקון התשובה שעל ידי זה נזכה שיחזור ויתתקן כל הנ״ל שנזכה להכרית זרעו של עמלק וכו׳.

אות טו

וזה בחינת ג׳ איכה של מגילת קינות שמקוננין בתשעה באב. שעיקר הצעקה והקינות הם על שאבדנו ג׳ מצוות הנ״ל. וזה איכה ישבה בדד העיר רבתי עם וכו׳. זה בחינת קינה על שאין אנו זוכים להכרית זרעו של עמלק ומחמת זה מתגבר התגברות התאוות של הדמים שבחלל השמאלי שמחמת זה צריכין לישב בדד ולידום ולסבול חרפות ובזיונות ושפיכת דמים רבים בחינת ישב בדד וידום ועל זה אנו מתחילין לקונן איכה ישבה בדד וכו׳. וזה העיקר רבתי עם רבתי בגוים שרתי במדינות וכו׳ שמקוננין על חורבן ירושלים שהיא עיר מלוכה שנחרבה שזה בחינת פגם מצוות למנות מלך שהוא בחינת הוא״ו שבתוך האלף שעל ידי זה ממשיכין מנקוה העליונה לנקה״ת כנ״ל. וזה העיר רבתי עם בחינת עיר מלוכה כי אין מלך בלא עם וברוב עם הדרת מלך ועתה נחרב כל זה בעוונותינו הרבים. וזה רבתי בגוים ודרשו רז״ל רבתי בדעתו בחינת פגם החכמה שהוא בחינת נקודה העליונה שנסתלקה ונתעלמה בהעלם גדול בעוונותינו הרבים ואין מאירה על ידי הוא״ו בחינת מלך לנקודה התחתונה שכל זה מרומז בפסוק זה איכה ישבה בדד בחינת נקה״ת שנפגמה כנ״ל. העיר רבתי עם בחינת פגם למנות מלך וכו׳ כנ״ל. רבתי בגוים שהוא רבתי בדעתו בחינת פגם נקודה העליונה כנ״ל. אך כל אחד מהג׳ נקודות הנ״ל כלולה מכולם כי אחד תלוי בחבירו. כי על ידי שאין כורתין זרעו של עמלק אין לנו מלך. כי אדרבא מלכות אדום עמלק מתגברת בעוונותינו הרבים. ואזי נפגם הוא״ו שממשיך מנקודה העליונה לנקודה התחתונה וממילא נתעלם הנקודה עליונה וכו׳. ועל זה מתאבלין איכה ישבה בדד וכו׳ הנ״ל אך עיקר הקינה על פגם נקודה התחתונה כנ״ל. וזה בכה תבכה בלילה וכו׳ בחינת פגם פגימת הלבנה שהוא בחינת נקודה התחתונה בחינת פני יהושע כני לבנה וכו׳ כמו שכתוב שם וכשזוכים שנקודה התחתונה בחינת יהושע התלמיד בחינת לבנה מקבל כראוי מהרב בחינת משה בחינת חמה וכו׳. אזי הוא בחינת תיקון ומילוי פגימת הלבנה המושלת בלילה. ואזי עיקר השמחה שזוכה בחינת השמחה

של קידוש לבנה בחינת ששים ושמחים בבואם וכו׳. כי אז מאיר מתכות דקדושה מלכות דוד משיח שעל ידי זה עיקר השמחה שזהו בחינת השמחה של קידוש לבנה בחינת ששים ושמחים בבואם וכו׳. כי אז מאיר מלכות דקדושה מלכות דוד משיח שעל ידי זה עיקר ההמשכה מנקודה העליונה לנקודה התחתונה כנ״ל שאז עיקר השמחה בחינת ה׳ מלך תגל הארץ וכו׳. ועתה בגלותינו שמתגבר בחינת זרע עמלק שזהו בחינת פגימת הלבנה על זה מקוננין בכה תבכה בלילה דייקא שאז עיקר הפגם של פגימת הלבנה המושלת בלילה וכו׳ וכנ״ל וזה גלתה יהודה מעוני וכו׳ כל רודפיה השיגוה בין המצרים כל זה מרמז על גודל התפשטות מלכות אדום עמלק שהוא בחינת הגלות האחרון הזה שהם מצירים ברדיפות גדולות מכל צד כי הוא כלול מכל הסטרא אחרא והקליפות עד אשר אין דרך לפנות ימין ושמאל שזהו בחינת כל רודפיה השיגוה בין המצרים בחינת סבוני כמים כל היום הקיפו עלי יחד וכו׳: וזה דרכי ציון אבילות מבלי באי מועד. כי ברגלים נצטווינו לעלות לרגל לבית המקדש לראות את פני ה׳. ואז היה בחינת שלימות אדם הנ״ל. כי על ידי זה המשכנו בבית המקדש מנקודה העליונה לנקודה התחתונה שזהו בחינת תיקון הדרך של תשובה כמו שכתוב בהתורה הנ״ל שנתתקן על ידי הדרך הקדושה של העולי רגלים לבית המקדש ועתה בעוונותינו הרבים דרכי ציון אבילות מבלי באי מועד לעלות לרגל כמו שדרשו רז״ל היינו כנ״ל. וזהו היו צריה לראש וכו׳ בחינת התגברות עמלק תוקף הדמים שצריכין להכניעם על ידי בחינת נקודה התחתונה. ובעוונותינו הרבים היו אלו הצרים לראש שהם רוצים לעלות לאש שהוא בחינת נקודה העליונה שרוצים להתגבר לפגום גם שם ח״ו שזהו בחינת חורבן בית המקדש שהוא בחינת נקודה העליונה כנ״ל. ואיכה ב׳ עיקרו כנגד נקודה העליונה בחינת חורבן בית המקדש כמו שכתוב איכה יעיב ה׳ באפו את חומת בת ציון השליך משמים ארץ תפארת ישראל ולא זכר הדום רגליו וכו׳ שהוא הבית המקדש וכו׳. וזהו השליך משמים ארץ ואיתא בזוהר הקדוש שבחינת ארץ השליך משמים וכו׳ עיין שם היינו כנ״ל שהשליך נקודה התחתונה שהוא בחינת ארץ השליכה והרחיקה מנקודה העליונה שהוא בחינת שמים וכנ״ל. ואיכה ג׳ בחינת פגם הוא״ו שהוא בחינת למנות מלך. כי כל איכה ג׳ יועם נאמר על הסתלקות יאשיהו המלך וכו׳ כמו שאמרו רז״ל.

אות טז

וזה זכור ה׳ מה היה לנו. בכאן כולל כל הג׳ קינות הנ״ל. שהם על פגם ג׳ נקודות הנ״ל. וזהו הביטה וראה את חרפתינו. זה בחינת שאנו מבקשים

מהשם יתברך שיביט ויראה את ריבוי החרפות ובושות ושפיכות דמים שאנו סובלים וירחם עלינו על ידי זה לתקן בחינת נקודה התחתונה. כי עיקר התשובה על ידי חרפות ובזיונות ושפיכות דמים שסובלין ושותקין כנ״ל. וזה נחלתינו נהפה לזרים בחינת חורבן בית המקדש נקודה העליונה כנ״ל. וזה גם כן יתומים היינו ואין אב. כי אב בחכמה בחינת נקודה העליונה. כי שלש ראשונות חשובות כאחד. והם כולם בחינת נקודה העליונה. וכשנסתלק ונעלם נקודה העליונה מנקודה התחתונה על ידי פגם העוונות ח״ו. זה בחינת יתומים היינו ואין אב. כי נחשבים כיתומים ממש שאין להם אב להשפיע להם כל צרכם. כי אין הנקודה העליונה מאירה ומשפיע כראוי שפע גשמיות ורוחניות לנקודה התחתונה שמשם אנו מקבלים כל ההשפעות כידוע. וזהו מימינו כבכסך שתינו וכו׳. שהשפע מתעכבת מאד גם בגשמיות היינו כנ״ל. וזה מצרים נתנו יד אשור לשבוע לחם וכו׳ כי עכשיו רוב השפע אצלם כידוע ומוכרחין ישראל ליזון מתמצית השפע שהם מקבלים בעוונותינו הרבים כמובא. וזה זקנים משער שבתו בחורים מנגינתם. זקנים בחינת נקודה העליונה בחינת זקן זה קנה חכמה וכנ״ל. בחורים מנגינתם. כי עיקר ההמשכה מנקודה העליונה לנקודה התחתונה הוא על ידי ניגון ושמחה בחינת עשרה מיני נגינה שעל ידי זה עיקר הדבקות וההתחברות להשם יתברך להמשיך קדושת התנוצצות אלקותו ממעלה למטה מנקודה העליונה לנקודה התחתונה. ועכשיו בעוונותינו הרבים שבת כל זה. וזה שבת משוש לבנו נהפך לאבל מחולינו. כי כשנמשך השפעת הדעת וכו׳ משם על ידי בחינת הוא״ו שהוא בחינת למנות מלך אז כל השמחה בחינת ה׳ מלך תגל הארץ וכו׳ וכנ״ל. וזה נפלה עטרת ראשינו אוי נא לנו כי חטאנו שעל ידי חטאינו נחרב הבית המקדש שהוא בחינת נקודה העליונה בחינת עטרת ראשינו וכנ״ל.

אות יז

וזה אתה ה׳ לעולם תשב כסאך לדור ודור וכו׳. כסאך זה בחינת כסא הנ״ל שהוא בחינת נקודה העליונה שהוא בחינת כסא הנ״ל שהוא בחינת נקודה העליונה שהוא בחינת כסא דמתכסיא לעילא מואו שבאל״ף. כי בשעת החורבן ח״ו שהוא בחינת הסתלקות השכינה בחינת עשר מסעות נסעה השכינה וכו׳, כמו שאמרו רז״ל. אז דייקא מקבלין החיות מבחינת ההעלמה שנמשך חיות בהעלם גדול מנקודה עליונה שהוא בחינת כבוד אלקים הסתר דבר בחינת כסא דמתכסיא וכו׳. ומזה מקבלין חיות בהעלם גדול בשעת החורבן. ובשביל זה צועקין איכה כמה פעמים שהוא בחינת אי״ה מקום כבודו וכו׳. (כמובא מזה בדברינו בהלכות יבום

וחליצה הלכה ד׳). כי עיקר השלימות היא לגלות מלכותו בעולם שזה עיקר התיקון של בנין בית המקדש שהוא להמשיך האור מנקודה העליונה לנקודה התחתונה שהוא בחינת מלכות עד שיתגלה מלכותו לעין כל שעל זה אנו מבקשין כמה פעמים כמו שכתוב ותמלוך אתה ה׳ לבדך בהר ציון משכן כבודך וכו׳. ככתוב ימלוך ה׳ לעולם אלקיך ציון וכו׳. עד שיקוים וידע כל פעול כי אתה פעלתו וכו׳. אבל על ידי חטאינו נחרב הבית המקדש ונתעלם מלכות דקדושה. ומלכות דסטרא אחרא מתגברת וכו׳. וכל זה מחמת שאין נמשך ההארה מנקודה העליונה לנקודה התחתונה כי אם מעט דמעט בהעלם נפלא. ואז נאמר ותרד פלאים אין עוזר לה. ואז צריכין לחפש ולבקש מאד מאד את השם יתברך ולבקש מאד איה מקום כבודו וכו׳. (כמו שכתוב בלקוטי תנינא בסימן י״ב) שהוא בחינת צעקת איכה וכו׳ כנ״ל.כי מהאלף הנ״ל נעשה פלא בחינת כי יפלא ממך דבר למשפט וכו׳. שזהו בחינת הנני יוסיף להפליא את העם הזה הפלא ופלא וכו׳. ואז צריכין לחפרו יתברך מאד ולצעוק הרבה פעמים איכה בחינת בקשת אי״ה הנ״ל. עד שעל ידי הבקשה יזכה שיתהפך הירידה לעליה עד שהשם יתברך יעשה עמנו נפלאות לטובה בבחינת אראנו נפלאות לטובה בבחינת אראנו נפלאות. בחינת הפלא חסדך וכו׳. עד שנזכה לתשובה שלימה ונזכה להשלים בחינת האלף הנ״ל. עד שיהיה נעשה בחינת אדם הנ״ל שעל זה נאמר והיה כי יפלא בעיני העם הזה גם בעיני יפלא על החסד הגדול אשר אעשה לכם. וכל זה אי אפשר לזכות כי אם בכח שבת קדש בחינת הצדיק האמת שהוא בחינת משה משיח שנקרא פלא יועץ וכו׳. שעצותיו נפלאות ועמוקות מאד שזהו בחינת אלף אורות שנסתלקו על ידי חטא העגל שאז נסתלקו הכתרים מישראל ומשה רבינו חוזר ומקבלם בשבת ומאירים לישראל וכו׳ כמו שכתוב בכוונות ישמח משה וכו׳. ומשם הוא תוספות קדושת שבת שנמשך מבחינת משה על כל אחד מישראל כפי מה שזוכה לקרב את עצמו אל הצדיק ואל השבת וכו׳. שעל ידי זה יכול כל אחד להחיות ולחזק את עצמו בכל מקום שהוא וכו׳ וכנ״ל. ועל זה אנו מבקשין בסוף הקינות אתה ה׳ לעולם תשב כסאך לדור ודור שבכל דור ודור אפילו עתה בתוקף החורבן והגלות. אף על פי כן מאיר בהעלם בחינת כסאך שהוא בחינת נקודה העליונה בחינת כסא דמתכסיא וכו׳ כנ״ל רק שאין זוכין שתאיר הנקודה העליונה לנקודה התחתונה שתתגלה מלכותו כראוי לעי כל. ועל זה אנו צועקין ומתחננין למה לנצח תשכחינו וכו׳. מאחר שבאמת מתעלם כסאך בחינת נקודה העליונה בכל דור ודור גם עתה. על כן למה לנצח תשכחינו וכו׳ רק תרחם עלינו ותשיבנו אליך שזהו שמסיים השיבנו ה׳ אליך ונשובה וכו׳. נמצא שבסוף קינות איכות מרמז לנו הנביא שעדיין ה׳ עמנו אפילו בתוקף החורבן רק שהוא בהעלם. על כן צריכין להתחזק לטעון כל זאת עם השם יתברך הלא באמת אתה נעלם בינינו גם עתה וכו׳ כנ״ל על כן אל תוסיף להסתיר פניך מאתנו רק השיבנו ה׳ אליך ונשובה וכו׳; וזה בחינת הדרך של בקשת איה שגילה רבינו ז״ל לבקשו ולחפשו יתברך תמיד וכו׳. ועל ידי זה יזכה סוף כל סוף שתהיה הירידה תכלית העליה כמו שכתוב

אות יח

וזה בחינת שבת נחמו אחר תשעה באב. כי עיקר הנחמה מכל הצרות. הכלולין בחורבן בית המקדש הוא שבת שהוא בחינת הצדיק האמת כנ"ל בחינת ויולד בן ויקרא את שמו נח לאמר זה ינחמינו וכו'. (כמובא בלקוטי תנינא סימן ב') כי על ידיז ה זוכין לתשובה שזה עיקר הנחמה כמו שכתוב ואשלם ניחומים לו ולאבליו וכמו שכתוב בזור הקדוש בענין המלאכים עת האדם שמתאבלים כשחוטא חי"ו. וכששב בתשובה נאמר עליו ואשלם ניחומים לו ולאבליו וכו'. וזהו נחמו נחמו ב' פעמים בחינת תשובה על תשובה. בחינת שמירת שתי שבתות הנ"ל שבהם תלויה הגאולה כנ"ל. וזה דברו על לב ירושלים. כי בהלב שם משכן הדמים שבשביל זה צריכין לסבול שפיכת דמים ובזיונות שהם עיקר התשובה ועל ידי זה נזכה לנחמות הנ"ל. וזהו דברו על לב ירושלים לנחמה מהצרות ושפיכות דמים הרבה שסבלנו. כי על ידי זה דייקא נזכה לנחמה כנ"ל וזהו כי מלאה צבאה וכו' בחינת מילוי האור הנמשך מנקודה העליונה לנקודה התחתונה וכו' כנ"ל. וזהו כי לקחה מיד ה' כפלים וכו'. כי על ידי הצדיקים שעשו תשובה על תשובה וסבלו שפיכות דמים על שפיכות דמים פעמים אין מספר וכו'. על ידי זה מנחמם ואומר להם כי לקחה מי ה' כפלים בכל חטאתיה. כי לקחו בכפלים שפיכות דמים וכו'. בחינת תשובה על תשובה וכו'. שזהו בחינת נחמו נחמו ב' פעמים וכנ"ל. וזה קול קורא במדבר פנו דרך ה'. במדבר דייקא בחינת אלו העושים עצמן כמדבר כמו שכתוב שם על הרבב"ח זימנא חדא קא אזלינן במדברא וכו'. וזהו פנו דרך ה' בחינת הדרך לתשובה הנזכר שם שנעשה על ידי זה שעושין עצמן כמדבר לדוש וסובלין שפיכות דמים וכו' כנ"ל. ישרו בערבה מסילה לאלקינו שאפילו בתכלית ערבה וחשך מאד גם שם מיישרים הצדיקים הנ"ל מסילה לאלקינו. כי עושים גם שם מסילות ודרכים ישרים לשוב אל השם יתברך מכל מיני ירידות שבעולם בבחינת ואציעה שאול הנך וכו' כנ"ל. וזה כל גיא ינשא בחינת נקודה התחתונה וכל הר וגבעה ישפלו בחינת נקודה העליונה. היינו שיתחברו יתקשרו נקודה התחתונה עם נקודה העליונה בבחינת במקום גדולתו שם אתה מוצא ענוותנותו שהשם יתברך בעוצם ענוותנותו משפיל עצמו להאיר בנקודה התחתונה בחינת מלכות להרים מלכות דקדושה למעלה שזה עיקר התיקון כנ"ל. וזה ונגלה כבוד ה' בחינת כבוד אלקים הסתר דבר הנ"ל שנזכה שיהיה נגלה זה הכבוד לעין כל להאיר כבוד ה' על כל פני תבל שיקוים וכבוד ה' מלא את הארץ וכו' שכל זה נזכה על ידי הצדיקים בחינת שבת שעל ידי זה

נזכה לבנין בית המקדש שאז יקוים והארץ האירה מכבודו בחינת ברוך ה' אלקים אלקי ישראל עושה נפלאות לבדו וברוך שם כבודו לעולם וימלא כבודו את כל הארץ אמן ואמן. הלכות תחומין

אות יט

וזה בחינת תחום שבת אלפים אמה בחינת ב' אלפין כי שבת בחינת תשובה שעל ידי זה נעשה בחינת אלף הנ"ל שהוא בחינת תשובה שעל ידי זה נעשה בחינת אלף הנ"ל שהוא בחינת אדם וכו'. וכל ה נעשה על ידי בחינת אהיה בחינת אנא זמין למיהוי ולית אהיה בלא אלף בחינת אלף הנ"ל. וצריכין לעשות תשובה על תשובה וגם צריכין להיות בקי בהלכה בקי ברצוא בקי בשוב בקי בעייל בקי בנפיק בחינת אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך שזהו בחינת סוד כוונת אלול שעל ידי זה זוכין לילך בדרכי התשובה וזהוב עצמו בחינת תשובה על תשובה כמובא בדברינו במקום אחר. כי אי אפשר לזכות לבקיאות הנ"ל כי אם מי שחזק בעצמו לילך בדרי התשובה תמיד יהיה איך שיהיה וכו'. וכל זה אי אפשר לזכות כי אם בכח הצדיק שעושה תשובה על תשובה תמיד וכנ"ל. וכל זה בחינת שבת כנ"ל. על כן תחום שבת אלפיים אמה בחינת ב' אלפין הנ"ל. כי תשובה בחינת אלף בחינת היה אבל צריכין תשובה על תשובה. וגם צריכין ב' בקיאות הנ"ל בחינמת אם אסק שמים וכו' ואציעה שאול הנך וכו'. על כן הם ב' אלפין. כי כל תשובה הוא בחינת אלף בחינת אהי' אנא זמין למיהוי וכו'. כי בשבת נאמר שבו איש תחתיו אל יצא איש ממקומו כי הוא יום שביתה ומנוחה שאין בו טלטולים לדכים. כי כל הדכים והטלטולים של ששת ימי החול הם בשביל בירורים לברר ניצוצות הקדושים מבין הקליפות שנתפזרו בארבע כנפות הארץ מחטא אדם הראשון ומחטאי כל הדורות ובשביל זה צריכין לילך בדרכים לבררם. וזהו בעצמו בחינת מה שאמר אדמו"ר ז"ל שכל הדרכים הם בשביל לתקן פגם האמונה שנפגמת על ידי עוונות כי כל מצוותך אמונה. וכפי הפגם שפוגמין באיזה עבירה או ביטול מצוה כן נפגהמ האמונה ח"ו. ועל כן צריכין לשוב בתשובה לתקן פגן עון שהוא פגם האמונה הקדושה. ובשביל זה באים טלטול הדרכים כנ"ל. ומי שזוכה לילך או ליסע בדרך הראוי לאיש הישראלי שיזכור תמיד את השם יתברך בבחינת בשבתך בביתך ובלכתך בדרך. ובפרט בדרך שצריכין ליזהר ביותר לזכור בהשם יבתרך כי כל הדרכים בחזקת סכנה ועיקר הסכנה שמחמת טלטול הדרך יכול לשכוח בהשם יתברך וכו' שמשם כל הסכנות גם בגשמיות. ומי שזוכה לילך בבדרך כראוי לישראל. אזי הדרך הוא בבחינת דרך אמונה בחרתי בחינת דרכי התשובה. אבל עיקר תיקון הדרך תיקון האמונה תיקון דרכי

התשובה הוא בשבת שאז אין בירור רק כל הבירורים של כל ימי החול שבין למקומם בשבת ובאים למקום מנוחתם בבחינת מנוחת שלוה והשקט ובטח וכו'. ועל כן אז בשבת אסור אפילו לפסוע פסיעה גסה. כי אז עיקר תיקון התשובה שהוא בחינת שבת שהוא בחינת אומרים לו המתן שאי אפשר לפסוע פסיעה גסה. כי שלימות התשובה בחינת שבת הוא בבחינת מתונות בחינת המתן הנ"ל. ועל כן אסור בשבת לילך בדרכים רחוקים כי אם אלפיים אמה לטיול שהוא בחינת תחום שבת. כי כל הדרך וההילוך של שבת הוא רק בבחינת דרכי התשובה שנשלמין בשבת ובאים למנוחתם. ועל כן הם אלפיים אמה בבחינת ב' אלפין הנ"ל שהם בחינת דרכי התשובה וכנ"ל.

אות כ

וזה בחינת לכה דודי נצא השדה נלינה בכפרים נשכימה לכרמים. נלימנה בכפרים. ודרשו רז"ל בכופרים שהם הרשעים שנתרחקו מאד מהשם יתברך שגם הם צריכים להחזיקם בתשובה שזה בחינת ואציעה שאול הנך להכניע ולבטל הרע שלהם שהוא בחינת להכרית זרעו של עמלק שהוא בחינת להכניע הרע הגמור של הדם שבחלל השמאלי ולברר הטוב מהם להשיבם בתשובה. נשכימה לכרמים. הם בחינת הכשרים והצדיקים שנקראים כרמים כמו שכתוב ונתתי לה את כרמיה משם כמו שדרשו רז"ל. וכן לא יפנה דרך כרמים כמו שפירש רש"י שם. כי גם הצדיקים צריכין להיות בתשובה תמיד כנל שזהו בחינת אם אסק שמים שם אתה. וכל זה נאמר בשיר השירים לענין קדושת שבת כמובא בכתבים שאז עיקר הדרך לצאת אל השדה הוא רק בשביל בחינת דרכי התשובה שנשלמין אז בבחינת אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך שזוה בחינת נלינה בכפרים נשכימה לכרמים וכו' וכנ"ל. וזה שם אתן את דודי לך. כי זה עיקר השלימות החיבור והאהבה בין כנסית ישראל להשם יתברך כשנשלם דרכי התשובה כנ"ל. וזה הדודאים נתנו ריח שני דודאים הטובים והרעים כמו שפירש רש"י שם היינו כנ"ל.

אות כא

ובשביל זה נוסעים לצדיקים על שבת כי כל צדיק הוא בחינת משה כמו שכתוב במקום אחר. ועיקר סוד קדושת שבת הודיע השם יתברך למשה שילך ויודיע לישראל בחינת לך והודיעם כנ״ל. וכן בכל דור ודור צריכין לבא להצדיק האמת שיודיע לו קדושת שבת שהוא בחינת תשובה. כי בוודאי עיקר מה שנוסעין לצדיקי אמת הוא כדי לזכות לתשובה מכל מקום שהוא. כי מי שנוסע ובא להרב בשביל פניה אחרת כדי לקבל ממנו איזה רבנות או התמנות אחר וכו׳ אין זה בכלל התקרבות לצדיק כלל. כי הרי הוא נוסע בשביל כבוד עצמו. אבל עיקר ההתקרבות להצדיק הוא כשכוונתו לה׳ לבדו כדי שיקרבו להשם יתברך וישיבהיו ממקום שנפל לשם וכו׳. ועל כן הרוב נוסעים על שבת כי עיקר דרך התשובה שהוא בחינת בקי בהלכה וכו׳. בחינת אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך הוא על ידי קדושת שבת כנ״ל.

אות כב

ועל כן כל ההכנה לקדושת ראש השנה ועשרת ימי תשובה ויום כפור הוא על ידי שבתות שמקום כמו שאמרו רז״ל שתקנו לקראות קודם ראש השנה תלתא דפרענותא בהגי׳ שבתים שבין המצרים. ואחר כך שבעה דנחמתא ותרתי דתיובתא כי עיקר קדושת ראש השנה ויום כפור הוא לזכות לתשובה כי הם עשרת ימי תשובה. ועיקר התשובה הוא על ידי שבת כנ״ל. כי עידר היחוד בין משה ויהושע שהם בחינת חמה ולבנה נקודה העליונה ונקודה התחתונה הוא על ידי קדושת שבת כנ״ל כי עיקר התיקון הוא שבחינת משה וכו׳ יאירלבחינת יהושע וכו׳. שעל ידי זה נשלם בחינת אלף ונעשה אדם לשבת על הכסא שזה נעשה עיקרו בשבת בבחינת ביום השביעי נתעלה וישב על כסא כבודו וכו׳.

אות כג

כי כשאדם חוטא ח״ו אזי כפי חטאו נסתלק ונתעלם נקודה העליונה ואינה מאירה לנקודה התחתונה שזה בחינת פירוד שזה עיקר הפגם של כל העוונות ח״ו ועל ידי זה נחרב בית המקדש שהוא בחינת נקודה העליונה שנסתלקה למעלה ואינה מאירה כראוי בנקודה התחתונה. כי

מבואר שם בהתורה הנ״ל שהבית המקדש הוא בחינת נקודה העליונה למעלה. על ידי זה נחרב הבית המקדש שוא מכון לשבתו שמשם היתה מאירה נקודה העליונה לנקודה התחתונה ואז הוא בחינת הסתלקות השכינה בחינת עשר מסעות נסעה שכינה וכו. ואז כל חיותינו הוא דייקא מההעלמה של המאמר סתום שמחיה כל המקומות הרחוקים מן הקדוש וכו׳ כמובן בהתורה ואיה השה לעולה (בסימן י״ב) ואז צריכין לצעוק איכה שהוא בחינת איה (וכמבואר כל זה במקום אחר בהלכות מליחה הלכה ג׳ שמבואר שם ענין תשעה באב ובין המצרים וכו׳ עיין שם) וזהו בחינת הג׳ שבתים של בין המצרים שמתחילין משבעה עשר בתמוז שבו נשתברו הלוחות על ידי חטא העגל. כי שבירת הלוחות ששבר משה בעת שראה עוצם החורבן שעשו מעשים מגונים כאלה שוא מעה העגל שהוא עבודה רה שהוא קיא צואה בלי מקום. וגם ויקומו לצחק וכו׳ כמו שדרשו רז״ל ומובא בפירוש רש״י ואז שבר משה את הלוחות והשם יתברך הסכים על ידו כמו שאמרו רז״ל. כי בזה ששבר את הלוחות עשה תיקון נפלא. היינו שראה שעתה אי אפשר בשום אופן לקבל שום קדושה באיתגליא כי אם בדרך העלם על ידי בחינת בקשה וחיפוש שהוא בחינת איה הנ״ל שהוא מאמר סתום שמחיה כל המקומות הרחוקים אפילו הנקראים מקומות המטונפים כמו שכתוב בהתורה הנ״ל. וזהו בחינת שבירת הלוחות והאותיו פרחיו למעלה ונסתלקה הקדושה למעלה שהם אותיות התורה שעל ידם עיקר התגלות כבודו בערה מאמרות שהם בחית עשרת הדברות. ועל ידי זה המשיך תיקון בחינת בקשת איה ה״ל להורות שעכשיו כל התיקון הוא דייקא על ידי ההעלמה וההסתלקות שמי שרוצה לחוס על עצמו כשרואה עוצם החורבן צריך לחפש ולבקש איה מקום כבודו. כי כבודו נסתלק ונתעלם מאד וכו׳. ובשביל זה צועקין איכה בחצות. ובתשעה באב בחינת איה הנ״ל. ואז בין המצרים כל התיקון על ידי ג׳ שבתים שבין המצרים שקורין בהם תלתא דפרענותא לעורר ישראל בתשובה. ועיקר התשובה אז הוא על ידי בקשת אי״ה הנ״ל שהוא בחינת צעקת איכה וכנ״ל. ועל כן הם ג׳ שבתים כנגד ג׳ ראשונות שהם בחינת מאמר סתום בחינת נקודה העליונה שהוא בחינת כסא דמתכסיא וכו׳ שהוא בחינת נקודת סגול שכלול מג׳ נקודות. כי שלש ראשונות חשובות כאחת וכולם כלולים בבחינת כתר מאמר סתום. כי עליהם נאמר במופלא ממך אל תדרוש כמובא על פסוק ולמקצה השמים ועד קצה השמים אתה שואל שהם בחינת ז׳ ימי הבנין וכו׳. והכלל כי עיקר התיקון כשיש יחוד בין חמה ולבנה בין משה ויהושע שהם בחינת נקוה העליונה ונקודה החתונה שהוא כשמכניעין זרע עמלק שהוא בחינת תוקף הדם שבחלל השמאלי וכו׳ ואז מאירה הנקודה העליונה בנקודה התחתונה שמשה מאיר ליהושע דרך בחינת הוא״ו שבתוך האלף. ואז נשלם האלף ונעשה אדם לשבת על הכסא וכו׳. וכל ה לא יהיה בשלימות כי אם כשיבנה בית המקדש שהוא בחינת נקודה העליונה וכו׳. אבל בעת החורבן שהוא בחינת בין המצרים אז התיקון רק על ידי צעקות איכה שהוא בחינת בקשת איה הנ״ל אבל גם זה אי אפשר לזכות כי אם על ידי קדושת שבת קדש שאז מאיר בחינת אי״ה. ואז זוכין לעלות לשם בקדושה כי אז

הוא עליית כל העולמות עד אמרמר סתום. ובכח זה יכולין להמשיך קדושת שבת לששת ימי החול לזכות תשובה שלימה אפילון הירודים מאד שהם בבחינת ונפיק שיוכלו למצוא את השם יתברך על ידי בקשת וחיפוש איה מקום כבודו (וכמבואר כל זה בהלכות שבתהלכה ה' עיין שם היטב) ועיין בדברינו היטב ענין בקשת אי"ה הנ"ל שהעיקר שאפילו כשאדם רואה בעצמו שנתרחק מאד מאד על ישדי מעשיו הרעים ומגונים אמד עש שנפל ח"ו לבחינת מקומות המטונפים גם אז אל יתייאש את עצמו בשום און רק יבקש וידרוש ויחפש גם שם איה מקום כבודו יתברך וכו' ועל ידי זה תהיה הירידה תכלית העליה כמבואר בסימן י"ב הנ"ל ובמקומות שדברנו מזה עיין שם.

אות כד

ואחר תשבע באה קורין ז' דנחמתא. כי על ידי האבילות של כלל ישראל בג' שבועות ובתשעה באב. על ידי זה נמשך בחינת בנין בית המקדש כמו שאמרו רז"ל כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה כמובא בספרים שבסוף יום תשעה באה נצמח צמיחת קרן משיח. ואז השם יתברך מנחם אותנו בכל מיני נחמות שהם ז' דנחמתא שקורין מן שבת נחמו עד ראש השנה שבהם מתחיל המתקת החרון אף של חטא העגל כמו שכתוב במקום אחר ועל כם הם שבעה דנחמתא כנגד בחינת הוא"ו שבתוך האלף שמאיר לנקודה התחתונה עתה שהם בכללם שבעה על ידי שממשיך האור מבחינת צמיחת קרן משיח שאז נתתקן כל הנ"ל ומאירה כמו שאמרו רז"ל כראוי על ידי בחינת הוא"ו שזה עיקר התיקון כנ"ל. וכל זה קורין קודם ראש השנה ועשרת ימי תשובה כי עיקר קדושת ראש השנה ועשרת ימי תשובה ויום כפור הוא על ידי השבתים אלו שקורין בהם אלו ההפטרות כי עיקר התיקון על ידי שבת כנ"ל. ועל כן קורין אחר כך תרי דתיובתא תרתי דיקיא בחינת תשובה על תשובה זשזה בחינת אלמלא שמרו ישראל שתי שבתות דייקא כנ"ל (באות ח').

אות כה

וזה ידוע שכל התיקונים שישראל עוסקין ברא השנה ויום כפור הכל נגמר בשמני עצרת ושמחת תורה שאז עיקר גמר התיקון והיחוד. ואז מסיימין התורה ומתחילין אותה מחדש בראשית וכו' ומסיימין בשבת שהוא פרשת ויכולו. כי זה עיקר גמר כל התיקונים שעסקנו בהם מאלול וראש השנה וכו' עד עתה. הכל כדי להמשיך ולהאיר בנו קדושת שבת שהוא בחינת תשובה שיזכו מעתה כל ישראל להתחיל לקיים התורה מחדש ולשוב בתשובה כל אחד מכל מקום שהוא, שיהיה נמשך עלינו בחינת בקיאות בהלכה הנ"ל בחינת בקי בעייל בקי בנפיק בחינת אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך וכו'. שעל ידי זה שם האלף ונעשה אדם לשבת על הכסא וכו' שכל זה נמשך על ידי קדושת שבת שאז מאיטר בחינת משה ליהושע שבזה מסיימין התורה שמשה מת ונסתלק. ויהושע בן נון מלא רוח חכמה כי סמך משה וכו' ומסיימין ולכל היד החזקה ולכל המורא הגדול אשר עשה משה לעיני כל ישאל ששבר את הלוחות לעינים כי זה כל תוקף גבורתו ביותר מכל הנפלאות שעה כמובן בפסוק זה על פי דרשת רז"ל הנ"ל שדרשו על פסוק זה ששיבר את הלוחות. כי בוודאי היא גבורה נפלאה וחידוש נפלא ונורא מאד. כי בזה המשיך בחינת תיקון בקשת האי"ה הנל שבזה יש תקוה גדולה אפילו לכל הנופלים מאד בחינת מקומות המטונפים שהם בחינת הרהורי ניאוף מגונים מאד וכפירות והרהורים ועקמימות שבלב נגד השם יתברך וקשיות וכו'. שהם בחינת עבודה זרה וכו'. ואף על פי כן גם להם יש תקוה אם ירצה על ידי בקשת איה הנל שזה נמשך על ידי שבירת הלוחות כנ"ל. ועל כן אחר כך מתחילין בראשית שהוא מאמר סתום בחינת איה הנ"ל ומסיימין בשבת. כי עיקר התיקון על ידי קדושת שבת כנ"ל. (ועיין ענין זה לעיל באות כ"ג ובהלכות נפילת אפים הלכה ו' אות ז'

אות כו

ועל כן נסתלק משה בשבת בשעתא דמנחה ברעוא דרעווין כי משם תיקון הנ"ל לכל הנופלים והרחוקים הנ"ל. כי נסתלק בקדושה נוראה לבחינת איה כי לא ידע איש את קבורתו כי שם הוא תכלית הידיעה דלא נדע שזהו בחינת קדושת שבת (כמו שכתוב בלקוטי תנינא בסימן פ"ג) ומשם ממשיך הארה לבחינת יהושעשיוכל להאיר בכל ישראל דרך זה לחזר ולעורר ולסמוך את כל הנופלים מאד לבל יתייאשו בשום אופן רק גם הם יחפשו ויבקשו את כבודו בבחינת איה מקום כבודו עד שיזכו בכל פעם למוצאו שיאיר פניו אליהם ויוכלו להתפלל וכו' גם הם כידוע כל זה למי שהתחיל ליכנוס בדרכים הקדושים האלו שאף על פי שנדמה לו שכבר נתרחק כל כך שאי אפשר לו להתפלל כלל וכו'. אף על פי כן כשמחזק את

עצמו ושואל ומבקש אי וכו׳ כנ״ל. בתוך כך עוזרו השם יתברך שגם הוא יכול להתפלל קצת ואם הוא זק בזה כל ימיו יהיה אחריתו טוב לנצח. וכל זה הוא בחינת בקיאות בהלכה הנ״ל. שממשיכין על ידי הצדיק האמת בחינת משה שמודיע וממשיך קדושת שבת שהוא בחינת תשובה על תשובה תמיד איך שוא בכל דרגא ודרגא בעליה ובירידה עד שישובו כל ישראל להשם יתברך שעל ידי זה תבא הגאולה השלימה במהרה בימינו אמן סלה ועל כן בשמחת ותורה מפטירין מיד ביהושע. משה עבדי מת ועתה קום וכו׳ (עיין לקמן).

אות כז

וזה כי יד על כס יה מלחמה לה׳ בעמלק מדור דור שאין כסאו שלם ואין שמו שלם עד שימחה זכר עמלק. כי העיקר הוא להכרית זרעו של עמלק שה נעשה על ידי בחינת יהושע דייקא בחינת צא הלחם בעמלק שהוא בחינת נקודה התחתונה. אבל אי אפשר ליהושע לעשות בר כי אם בכחו של משה בחינת נקודה העליונה כמו שכתוב והיה כשר ירים משה ידו וכו׳. וכל ימי הגלות השם יתברך לוחם עמו. ואז אין הכסא שלם חסר האלף הנ״ל. וכן אין השם שלם. כי כשנעשה בחינת אדם לשבת על הכסא זה עיקר בחינת שלימות השם הוי׳ בריך הוא שהוא הוי׳ באלפין שעולה מ״ה גימטריא אדם שנשלם כשמכניעין הדם שיונק כשנסתלק ח״ו האלף שבאמצא הואו של שם מ״ה שאז עולה דם בחינת חורי פני אהיה עולה דם כמובן כל זה בכתבי האריז״ל בכמה מקומות על פי דרכו הקדוש. ובכל דור ודור כפי מה שמתגבר כל אחד להתקרב להצדיק האמת מתו בזיונות ושפיכת דימים הרה כן מאיר בחינת משה לבחינת יהושע שהם בחינת רב ותלמיד וכו׳ כ״ל. ועל ידי זה כורתין זרעו של עמלק ונעשין כל התיקונים הנ״ל. אבל המלחמה ארוכה מאד מאד. כי עמלק הוא מעולם צועה מרדות לישראל ומתפשט בכל פעם מאד מאד בכלליות ובפרטיות על כל אחד ואחד ועל כן הזהירנו התורה הקדושה זכור את אשר עשה לך עמלק. כי צריכין לזכור היטב מלחמתו הגדולה כדי לברוח בכל פעם אל הצדיק האמת ולתורתו הקדושה כי רק הוא לוחם מלחמת עמלק בכל דור ומכניס דרכי התשובה בעולם לכל אחד ואחד בחינת בקיאות הנ״ל שהוא בחינת מלומד מלחמה עד שנזכה שיבא משיח במהרה בימינו. שאז יהיה נכרת זרעו לגמרי כמו שכתוב שם והיה בהניח ה׳ אלקיך לך בארץ וכו׳ תמחה את זכר עמלק וכו׳. כי כל כניסת ארץ ישראל הוא על ידי זה כמו שכתוב בהתורה הנ״ל ענין הג׳ מצוות שנצטוו בכניסתן לארץ ישרא שהוא להכרית זרעו של עמלק הנ״ל וכו׳ כנ״ל.

אות כח

וזה בחינת מצות מילה כי על ידי כריתות הערלה ושפיכות דמים של התיקון שנשפך אז. זה בחינת כריתות זרעו של עמלק. כי עמלק הוא בחינת זוהמת הערלה בחינת פגם הברית. ועל כן חלק על מצות מילה. כי היה חותך מילות וזורק כלפי מעלה כמו שכתוב ויזנב בך כל הנחשלים אחריך כמו שאמרו רז״ל. ומצות פריעה שעל ידי זה נתגלה העטרה זה בחינת למנות מלך. כי התגלות העטרה זה בחינת תיקון הברית שעל ידי זה זוכין למלכות כמו יוסף הצדיק כמו שכתוב בזוהר הקדוש מאן דנטיר ברית זכה למלכא. וחר כך נותנין שם תינוק זה בחינת נקודה העליונה. כי שם של ישראל כלול בשמו יתברך כי שמו משותף בשמינו כי השם נמשך משורש החיות של ישראל מבחינת ישראל עלה במחשבה תחילה שזה בחינת נקודה העליונה ואז נשלם בחינת האלף שעל ידי זה נשלם בחינת אדם. רכע רק עתה התינוק בבחינת אדם. כי כשהערלה חופה על הברית אין זה תמונת אדם ועל כן רק ישראל שהם נמולים קרויים אדם :

ועל כן מילה דוחה שבת. כי אף על פי שקדושת שבת גבוה מאד מאד שאפילו בנין בית המקדש נדחית מפניו וכנ״ל. אף על פי כן אי אפשר להמשיך קדושת שבת בה העולם כי אם על ידי ישראל דייקא כמו שכתוב ולא נתתו ה׳ אלקינו לגויי הארצות וכו׳. כי לישראל עמך נתתו באהבה וכו׳ כי ישראל ושבת הם בחינה אחת בחינת כלליות הקדושה העליונה בשרשה כמובן בסדר ההבדלה שמברכין המבדיל בין קדש לחול בין ישראל לעמים בין יום השביעי לששת ימי המעשה. כי שבת בחינת כלליות התורה בשרשה וישראל וקודשאר בריך הוא כולא חד בבחינת אתה אחד ושמך אחד ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ תפארת גדולה ועטרת ישועה יום מנוחה וקדושה לעמך נתת וכו׳ ועל כן אי אפשרשיומשך הארת קדושת שבת בזה העולם כי אם על ידי ישראל דייקא על ידי שהם שומרים את השבת כי על ידי העובדי כוכבים אי אפשר שיומשך קדושה זאת של שבת שגבוה ונעלמת מאד מאד ועל כן אדרבא גוי ששבת חייב מיתה. כי הוא אצלו בחינת ריבוי אור שגורם מיתה כידוע. וזה שיסדו רז״ל בסדר התפלה של שבת לפיכך יפארו ויברכו לאל כל יצוריו שבח יקר וגדולה יתנו לאל מלך יוצר כל המחניל מנוחה לעמו ישראל בקדושתו ביום שבת קדש. כי בשבת נמשך בחינת שביתה ומנוחה לכל היצורים שעל ידיז ה כל קיומם כמו שכתוב ויכולו השמים והארץ וכו׳ ויכל אלקים ביום השביעי מלאכתו ודרשו רז״ל מה היה העולם חסד מנוחה בא שבת בא מנוחה כתה ונגמרה המלאכה. אבל כל החיות דקדושה והמנוחה והשביה שנמשך בשבת על כל יצוריו הוא על ידי שישראל שומרים את השבת. ועל כן כל היצורים מחוייבים לפאר ולברך וכו׳ אותו יתברך בשבחים גדולים ונוראים על שהנחיל מנוחה

לעמו ישרא וכו׳. כי על ידי שמירת ישראל את השבת על ידי זה נמשך עליהם נייחא ושביתה וכו׳ וכנ״ל. ואפלו קודם מתן תורה היה הכל מתקיים בזכות ישראל שיקבלו את התורה ושישמרו את השבת. וזה ושמרו בני ישראל את השבת וכו׳. ביני ובין בני ישראל אות היא. כי על ידי קדושת שבת שניתנה רק לישראל רואים גדולת ישראל שנתן להם יום מנוחתו לנחלה כמו שאמרו רז״ל כי סוד קדושת שבת הוא רק בינו ובין בני ישראל ואין דבר חוצץ ביניהם בבחינת ובשמחתו לא יתערב זר. ועל כן מילה דוחה שבת. כי רק על ידי מצוות מילה נעשה בחינת אדם בחינת איש ישראל שיש לו חלק בהמשכת קדושת שבת בזה העולם כנ״ל ועל כן בוודאי מצוה את דוחה שבת כי הוא תיקון בחינת אדם שהוא קדושת ישראל שכל קדושת שבת תלוי בהם כנ״ל. וזהו ממש ענין פקוח נפש שדוחה שבת מטעם מוטב שיחלל שבת אחת משיחללו שבתות הרבה כנ״ל. שעיקר הטעם כי כשנחסר אחד מישראל מן העולם נחסר המשכת קדושת שבת מזה העולם כנ״ל וכן מחמת זה מילה דוחה שבת. כי על ידי מצוות מילה נעה בחינת אדם ונכלל בקדושת ישראל שעל ידי זה נמשך על ידו קדושת שבת: ועל כן הוא דוחה שבת. כי כל המשכת קדושת שבת הוא על ידי ישראל כנ״ל בחינת ברית עולם ביני ובין בני ישראל אות היא לעולם וכו׳ כנ״ל. על כן מילה ושבת הם תרין סהדין. כי שניהם תלוים זה בזה. כי אי אפשר להמשיך קדושת שבת כי אם על ידי ישרא ל החתומי בחותם הקדוש שהוא מצוות מילה שעל ידי זה נעשה איש ישראל כנ״ל וכן אי אפשר להתקיים בקדושת ישראל כי אם על ידי שבת. כי עיקר הקדושה הוא קדושת הברית אבל זעירין אינון דזכיין לזה בשלימות אבל עיקר קיום רוב ישראל שאינם צדיקים כראוי בקדושת הברית בפרט שיש הרבה מאד שפגמו בזה כמו שפגמו כל קיומם על ידי מצוות מילה ושבת כי על ידי מצוות מילה כל ישראל נקראים בשם צדיקים (כמו שכתב רבינו ז״ל בהתורה צוי צדק בסימן כ״ג) ועל ידי שבת זוכין לתשובה להתחזק את עצמו בכל מקום שהוא וכו׳ ועל ידי זה הכל מתקיימים בקדושת ישאל ועל כן שבת ומילה הם תרין סהדין כנ״ל ובחול הם העדות תפלין ומילה. כי גם בחול כל קיומינו הוא על ידי שבת שמחהי כל ימות השבוע כמובא. רק שבחול אי אפשר להמשיך קדושת שבת כי אם על ידי שמקשרין על עצמם התפילין הקדושים. אבל שבת קדוש מעצמו ואסור אז להנח תפילי. כי על ידי קדושת שבת בעצמו נכללין ונקשרין בו יתברך כנ״ל:

אות כט

ומעוצם מעלת קדושת שבת על כן אפילו מצוות תקיעת שופר בראש השנה נדחית מפני כזירת שבות של שבת כמו שאמרו רז״ל שראש השנה שחל להיות בשבת אין תוקעין בשופר. והטעם משום שמא יעבירנו ד׳ אמות בראש השנה:

כי בשבת אסור להוציא או להכניס מרשות הרבים לרשות היחיד או מרשות היחיד לרשות הרבים והתנא התחיל מסכת שבת באיסור הוצאה דייקא וכמו שאמרו רז״ל הוצאה איידי דחביבא ליה אקדמא ברישא וזה בחינת יציאות השבת שתים שהן ארבע בפנים ושתים שהן אבע בחוץ. כיצר העני עומד בחוץ ובעל הבית פנים. פנים וחוץ זה בחינת עייל ונפיק. ובחינת עייל יש רצוא ושוב. וכן בבחינת ונפיק. והעני והבעל הבית הם בבחינת הרב ותהלמיד בחינת משה ויהושע בחינת חמה ולבנה. שהם בחינת נקודה העליונה ונקודה התחתונה והעני עומד בחוץ הוא בבחינת ונפיק נגד הבעל הבית שהוא בפנים בחינת עייל ואצל בחינת בעל הבית בעצמו יש בחינת עייל ונפיק ובין בבחינת עייל ובין בבחינת ופנפיק יש רצוא ושוב. וכן אצל העני שהוא נגד הבעל הבית בחינת ונפיק יש בו גם כן בחינת עייל ונפיק ובכל אחד יש רצוא ושוב. ועל כן הם שתים שהם ארבע בפנים ושתים שהם ארבע בחוץ:

כי הצדיק והרב בחינת משה שהוא בחינת עייל שהוא בחינת הבעל הבית של העולם שעומד בפנים יש אצלו בעצמו בחינת עייל ונפיק. כי יש לו עבודות פנימיות וחיצוניות כמו שכתוב במקום אחר (בסימן כ״ה) וכשעוסק בדביקות להשם יתרך ובעבודות פנימיות בתורה ותפלה זה בחינת עייל אצלו וגם שם יש רצוא ושוב. כי אפילו בשעת הדביקות והביטול וכו׳. צריך שיהיה לו רצוא ושוב שלא יתבטל לגמרי כידוע. וכן כשיוצא לחוץ בחינת ונפיק לפי בחינתו. דהיינו שיוצא לעסוק בעבודת חיצוניות באכילה ושתיה ולדבר עם בני אדם וכו׳. גם אז בוודאי דבוק בהשם יתברך בשכל גדול אבל הכל בבחינת רצוא ושוב. וזה בחינת שתים שהן ארבע בפנים. ובוודאי בחינת ונפיק של הצדיק בחינת משה גבוה הרבה מבחינת עייל של שאר העולם שהם בחינת התלמידים שהם בחינת יהושע וכו׳ (וכמו שכתוב בסימן כ״ה הנ״ל בהתורה אחוי לן מנא עיין שם) וכן אצל העולם כל אחד לפי בחינתו שהם בחינת ונפיק כנגד הצדיק. גם אצלם יש אצל כל אחד ואחד בחינת עייל ונפיק. כי כשעוסק בתורה ותפילה זה בחינת עייל כנ״ל וכשיוצא לחוץ לעסוק במשא ומתן או לאכול וכו׳. זה בחינת ונפיק. וכשעוסק בתורה וכו׳ שהוא בחינת עייל צריך להיות לו בחינת רצוא ושוב כי צריכין לדבק את עצמו בהשם יתברך תמיד בבחינת רצוא ושוב. ואפילו כשעוסק במשא ומתן או באכילה ושתיה וכיוצא צריך לזכור בהשם יתברך והכל בבחינת רצוא ושוב שלא יכנוס ויצא חוץ מהגבול. כי אפילו בקדושה צריך שלא יהרוס לכנוס במה שאין לו רשות מכל שכן בחוץ צריכין לשמור מאד מאד המחשבה שבמוח שלא יצא לחוץ מגבול הקדושה. ועל כן הם שתים שהן ארבע גם בחוץ ועיין בתחילת מסכת שבת הפלפול שבגמרא על משנה זאת ב׳ שהן ד׳. שהקשו הני תמני תרתי סרי הוו. וליטעמך שיתסרי הווין. כי בענין

הבקיאות הנל יש כמה בחינת וכו׳. וכן מה שכתוב מקודם רשויות קתני כון כל עקירת חפץ ממקומו תנא הוצאה קרי לה וכו׳ ועיין לקמן.

אות ל

וכל הל״ט מלאכות שעושין בכל ששת ימי המעה כולם הם בירורים כנ״ל לברר הקדושה מחוץ לפנים. כי בוודאי עיקר הקדושה הוא בפנים בבחינת עייל רק שצריכים להיות בקי גם בבחינת ונפיק. כי בשביל זה בא האדם לזה העולם בשביל נסיון ובחירה שיהיה מוכרח לצאת לחוץ לעסקו בצרכי הגוף גם כן ששם עיקר הנסיון. וצריך להיות בקי שם מאד שלא יטעה בדבר רק יעמוד בנסיון ויברר מה שצריך לברר ויכניס בכל פעם מחוץ לפנים וזה עבודת כל אדם בזה העולם ועל כן הקדים התנא הוצאה ברישא. כי כל המלאכות כלולים איסור הוצאה מרשות לרשות. כי כל המלאכות הם בחינת בירורים מרשות הרבים לרשות היחיד שהוא רשות יחידו של עולם כמו שכתוב בזוהר הקדוש. ובשבת אסור הוצאה מרשות לרשות וכן כל המלכות כלולים בזה כנ״ל. כי בשבת אין בירור. כי קדושת שבת הוא בבחינת המתן הנ״ל שזה עיקר הסעיוע של הבא לטהר כמובא. בהתורה הנל הבא לטהר מסייעין לו אומרים לו המתן. כי כל העבירות והפגמים ח״ו באים על שלא המתין כמובא במקום אחר. וכמו שאמרו רז״ל לענין אדם הראשון שחטא בעץ הדעת וכו׳ על שלא המתין כמו שכתוב שם מי יגלה עפר מעיניך אדם הראשון וכו׳. ועיקר הפגם על ידי הבהלה כמו שכתוב ואץ ברגלים חוטא. ועל כן נקרא הפוגם ותועה מדרך האמת איש מבוהל (ועיין מזה במקום אחר). וכל זה נמשך בשרשו מפגם הבקיאות הנ״ל שאינו ממתין ומתיישב בדעתו כראוי שמזה בא בחינת הציץ ונפגע הציץ ומת שזה בחינת פגם הצדיקים הגדולים שפגמו בבקיאות הנ״ל ברצוא ושוב בעייל ונפיק וכו׳. עד שיש שפוגמים כל כך שהם בבחינת אחר שקיצץ בנטיעות רחמנא ליצלן רק ר׳ עקיבא נכנס בשלום ויצא בשלום נכנס ויצא בדייקא בחינת עייל ונפיק שהיה בקי בהם כראוי אשרי לו. ועל כן כשמגיע שבת אז אסור להוציא ולהכניס מחוץ לפנים או להיפך כי אז אין בירור כי אז הוא בחינת המתן שהוא בחינת הבקיאות הנ״ל. ואז נמשך שביתה ונייחא על כל הבירורים שישובו ויעלו בכניסת שבת כל אחד למקומן. אבל בשבת הם צריכין לשבות ולשקוט. וכל אדם צריך לשבות אז ולבלי לצאת ממקומו כמו שכתוב שבו איש תחתיו אל יצא איש ממקומו שלא יעסוק בשום מלאכה שהם בחינת בירורים והוצאה להכנסה מרשות לרשות רק צריך להמשיך על עצמו קדושת שבת שהוא מנוחת שלוה והשקט כדי להמשיך עליו ישוב הדעת הנ״ל בחינת בקירות הנ״ל בחינת המתן הנ״ל עיקר דרכי התשובה

אות לא

ובראש השנה הוא עיקר התשובה כי הוא ראשון לעשרת ימי תשובה כי אז נברא אדם הראשון ונקרא אדם כדי שיזכה להיות הכלל בבחינת אדם הנ״ל. ופגם אז בחטאו. ועל ידי זה נפגם בחינת אדם הנ״ל. והתיקון על ידי תשובה שצריכין לעסוק בתיקון זה בכל שנה מראש השנה עד שמיני עצרת. והכל לתקן בחינת אדם. ועיקר התשובה על ידי תקיעת שופר. כמו שכתוב עורו ישנים מתרדמתכם וכו׳. ועל כן תוקעין תר״ת תקיעה בראש ותקיעה בסוף. זה בחינת נקודה העליונה ונקודה התחתונה. ותרועה באמצע או תרועה ושברים מספק שבהם שינוי קולות של גניחה ויללה שזה בחינת הוא״ו שהוא בחינת השינוי גוונין שנשתנה פניו לכמה גוונין על ידי הבושה ושפיכות שדמים שהוא עיקר התשובה כמו שכתוב שם. ועל כן הוא ראש השנה בראש חדש כי אז עיקר תיקון הלבנה שהוא בחינת יהושע שתתקן על ידי התשובה שעל ידי זה מאירה החמה להלבנה בחינת משה ליהושע וכו׳ כנ״ל. ועל כן כשחל ראש השנה בשבת אין תוקעין בשופר שמא יעבירנו ד׳ אמות ברשות הרבים.כי כל כל התשובה על ידי שבת כנ״ל והעיקר על ידי בחינת המתן בחינת אל יצא איש ממקומו ביום השבת שלא יצא חוץ לד׳מותיו כי ד׳ אמות שיש לכל אדם הראש השנה הם בחינת רשות היחיד אצלו וכשמוציא מהם זה בחינת שמוציא מרשות היחיד לרשות הרבים. שזה עיקר איסור מלאכה בשבת כנ״ל וזה עיקר פגם התשובה פגם הבקיראות של עייל ונפיק הנ״ל ועל כן מחמת גזירה את שלא יוציא השופר מרשות לרשות אסרו תקיעת שופר בשבת לגמרי חוץ למקדש כי חוץ מקדש צריכין ליזהר מאד שלא לפגום בבחינת בקיאות הנל ובפרט עתה בשעת החורבן ואריכת הגלות בכלליות ובפרטיות אצל כל אחד ואחד שצריכין להמתין הרבה כמו שכתוב אם יתמהמה חכה לו וכמו שכתוב לכם יחכה ה׳ לחננכם וכו׳ וכתיב לכן חכו לי עד יום קומי וכו׳ וכן כל אחד ואחד לענין גלות המר של נפשו שנתעה על ידי עוונותיו למקום שנתעה. ונפשו נבהלה מאד וחפץ ומשתוקק מאד לשוב להשם יתברך ועדיין לא עלתה בידו שצריך ליזהר מאד לבלי לייאש את עצמו בשום אופן כמבואר כבקר פעמים אין מספר. כי צריכין להמתין הרבה כנ״ל וכל זה נמשך על ידי קדושת שבת כנ״ל שעל ידי זה עיקר תיקון התשובה כ״ל ועל כן מחמת גזרירה שמא יעבירנו וכו׳. שזה גפגם שבת פגם הבקיאות של עייל ונפיק פגם בחינת המתן הנ״ל. על כן דחו תקיעת שופר בשבת. כי חשש פגם שבת ח״ו שהוא שמא יעבירנו הוא קלקול דרכי התשובה כנ״ל. ועיקר החשש שמא מחמת טירדת המצוה

של תקיעת שופר ילך אצל חכם וכו' ועל ידי זה יעבירנו דד"א כמו שאמרו רז"ל היינו כי דייקא מחשש המהירות והבהלה. כי כל אחד מישראל נבהל מאד לשוב להשם יתברך. אף על פי שצריך לזרז את עצמו מאד ולרוץ בכל כחו לצדיקי אמת והנלווים עליהם לקרבו אליו יתברך. אבל אף על פי כן הכרח שימתין כנ"ל. ועל כן חששו שמחמת טירדת המצוה של תקיעת שופר שהוא בחינת תשובה שמא על ידי זה דייקא יפגום בקדושת שבת שהוא עיקר התשובה עיקר תיקון בחינתהמתן הנ"ל. ויעבירנו ד' אמות בראש השנה שזה עיקר פגם התשובה כנ"ל. על כן דחו אז תקיעת שופר. וסמכו על קדושת שבת בעצמו. שבלא תקיעת שופר, עלידי קדושת שבת בעצמו יתתקנו דרכי התשובה שצריכין לתקן בראש השנה שהוא ראשון לעשרת ימי תשובה. על כן אין תוקעין בשופר אז וכנ"ל.

אות לב

וזה בחינת הה' זכירות שצריכין לזכור בברכת אהבת עולם ובקריאת שמע שהוא אמונת יחוד כמו שאמרו רז"ל כי צריכין לזכור מעשה עמלק. כמו שכתוב זכור את אשר עשה לך עמלק בדרך בצאתכם ממצרים וכו'. שהוא בחינת להכרית זרעו של עמלק. שהוא כנגד בחינת נקודה התחתונה בחינת דום לה' להכניע הדם שבחלל השמאלי וכו' כנ"ל. כי עתה כל המלחמות שלוחמין עם בחינת עמלק. הוא רק על ידי הזכירה לבד שזה עיק המצוה כמו שכתוב זכור את אשר עשה לך עמלק וכו'. ועל כן קורין בתורה פרשת זכור. והוא מצות עשה דאורייתא וכן צריכין לזכור בכל יום בפרט קודם קבלת עול מלכות שמים בפרשיות קריאת שמע כדי להכניס המחשבה שבמוח ולב לזכור שיש קליפת עמלק שאורב תמיד על כל אחד מישראל בלי שיעור ואי אפשר להכניעו ולעוקרו לגמרי שלא יתבטל הבחירה. רק סוף כל סוף ימחה זכרו ולעת עתה צריכין לזכור ולהאמין בזה למען יהיו עיניו צופיות אל ה' תמיד שיצילנו ממנו ולקיים דום לה' וכו' לסבול שפיכת דמים וכו' וכנ"ל ושכל זה בכח קדושת שבת שהוא בחינת קדושת הצדיק שצריכין לזכור תמיד בכל עת בבחינת זכור את יום השבת וכו' זכרהו מאחד בשבת וכו' (ועיין לקמן). וזה בחינת זכירת מעשה מרים שלא לדבר לשון הרע כי לשון הרע שקול כנגד ג' עבירות עבודה זרה גילוי עריות ושפיכות דמים שהם כנגד הג' נקודות הנ"ל והאו גדול שבכולם כי על ידי לשון הרע מפריד אלוף בחינת ונרגן מפריד וכו' כי מפריד בין כלל ישראל בחינת נקודה התחתונה ובין הצדיק נקודה העליונה וכו'. כי עיקר לשון הרע כשמדברין על הצדיק והנלווים אליו ואפילו כשמדברים על שום אחד מישראל. כפי הלשון הרע כן

מעוררין ח״ו קטרוג עליו להפפרידו ח״ו מהנקודה וכו׳. ועל כן עיקר התיקון הוא שלום שבשביל זה צריכין להיות כמדבר ולסבול שפיכות דמים ויהיה מן השומעים חרפתם ואינם משיבים עד אשר ישובו המה אלינו וכו׳. וזה בחינת זכירת יציאת מצרים. כי יציאת מצרים ומפלת עמלק הם בחינה אחת שוא להכניע הצרים והרודפים את ישראל בכל עת שהם בחינת הרע שבדם שבחלל השמאלי שמשם יניקתם. כי משם אחיזת כל השבעים אומות. וישראל נבחרו מכל עם ולשון. והעיקר על ידי קדושת אבותינו השבעה רועים והעיקר משה רבינו שקידשו עצמן כל כך עד שהכניעו לגמרי הדם שבחלל השמאלי וכל התאוות והמדות רעות הנמשכין ממנו הכל ביטלו בשלימות עד שזכו למה שזכו לבחינת נקודה העליונה וכו׳. והם המשיכו הקדושה לזרעם עד שכל ישראל כולם קדושים כנגד כל השבעים אומות שעל ידי שקיבלו את התורה שמרוה לנו לקדש עצמינו באכילה ושתיה על פי מצות התורה וכן בעניני אישות שיהיה הכל על פי התורה וכו׳. ועל ידי זה הם מכניעין הדם שבחלל השמאלי שעל ידי זה יצאנו ממצרים בנסים ונפלאות על ידי שכבר נתקדשו קצת ובזכות אבות. ועל ידי זכות התורה שעתידין לקבל וכו׳. ואנו צריכין לזכור יציאת מצרים בכל יום כדי לחזק אמונתינו בו יתברך ולחזק כחינו לצפות לישועה תמיד שכמו שהוציאנו מצרים בנסים ומופתים נוראים כאלה כן נזכה להכניע ולבטל כל הצרים וכו׳ ועיקר כולם הוא עמלק שכולו מכולם כמו שכתוב ראשית גוים עמלק וצריכין לזכור היטב שכבר עקרו אותו כמה פעמים בימי משה ויהושע ודוד ובימי מרדכי. אבל הוא קליפה חזקה כל כך שעדיין השם יתברך בעצמו לוחם עמו עד דורו של משיח עד שיעקור אותו לגמרי כמו שכתוב מלחמה לה׳ בעמלק מדור דור וכמו שאמרו רז״ל. וכל זה מחמת שכח הבחירה יש לה תוקף גדול והוא יתברך אינו רוצה לבטל הבחירה וכו׳ כמו שכתוב לעיל ובמקום אחר. ועל כל אחד מישראל מוטל להלחם עמו שהוא מלחמת היצר שיש לכל אחד בזה העולם שעיקר המלחמה היא עם עכירת הדמים שנמשכין מהדם שבחלל השמאלי שמשם כל התאוות וכו׳ בל רוב העולם הם חלושי כח לעמוד במלחמה זאת כראוי עד שיש שנכשלים מאד וכו׳. ועל כן כל כחנו על ידי גדולי מובחרי הצדיקים שיש בכל דור שהם לוחמים בעדינו וכו׳ וכמו שכתוב בהתורה (בסימן נ״ח) תלת נפקין מחד והם מודיעים לנו וממשיכים לנו קדושת שבת קדש שעל ידי זה יש כח לכל אחד מישראל לישאר על עמדו. לבלי לפול לגמרי בחלק קליפת עמלק שאורב לעקור את האדם לגמרי משני עולמות ח״ו. וכל מלחמתו של עמלק הוא בכמה בחינות כי יורד ומסית את האדם למה שמסיתו על ידי שמגביר מאד הדמם רעים הנ״ל ומכניס מחשבות רעות הרבה בלב כל אחד שהם עיקר היצרין רעים כמו שכתוב במקום אחר. ועולה ומקטרג וכו׳ ועל ידי הקטרוגים מתגבר יותר ח״ו. ולא די לו בזה כי אם מניח עצמו לאורכו ולרוחבו בהתגברות גדול ובתחבולות עצומות להרבות מחלוקת על הצדיק האמת הגבור כח מאד עד שמכניס טינא גם בלב גדולי צדיקים לחק לבם מאותו על ידי שמכניס בהם קשיות הרבבה עליו שעל ידי זה

נתרחקין הרבה מישראל ממנו. וזה גרוע מן הכל.

אות לג

ועל ידי כל זה תבין ממילא כל הה' זכירות שצריכין לזכור בקריאת שמע וברכותיה. שהם זכירת מעשה עמלק שהוא עיקר כלליות הקליפות שרוצה לרחק מהשם יתברך וכו' עד שמכניס כפירות בלב רחמנא ליצלן וכו' כמו שכתוב במקום אחר. ועל כן צריכין לזכור את היטוב. כי עתה אין לנו שום כח להלחם עמו בגשמיות רק לזכור היטב מעשה עמלק למען נבין שכל המחשבות רעות ותאוות רעות וכו' הכל הם מעשה עמלק. אבל יש לנו כח להכניעו. אפילו אותן שמחזיקין עצמן לחלושי כח מאד. רק שצריכין לזכור את יום השבת שהוא בחינת כח הצדיק האמת. שעל ידי זה הכל יכניעו אותו וכו'. וכן צריכים לזכור מתן תורה שהוא בחינת שבת שבו נתנה תורה כי על ידי התורה הקדושה שהמשיך לנו משה רבינו ועל ידי החידושי תורה של הצדיקי אמת שבכל דור יכניעו אותו וכו' כנ"ל. וביורת צריכין לזכור יציאת מצרים שהוא מצות עשה לזכור בכל יום בפה מלא. דהיינו לזכור ולשום אל לב שכבר עזרונו השם יתברך הרבה. וכבר יצאנו מהרבה קליפות מאד שהוא בחינת יציאת מצרים שינקו גם כן מעמלק כמו שאמרו רז"ל. ועל ידי זה יתחזק תקוותינו וכחינו להתגבר נגדו בכח הצדיק עד שיקוים כימי צאתך ממצרים אראנו נפלאות. ובשביל זה מזכירין הרבה יציאת מצרים בתפלה באמת ויציב וכו'. אבל צריכין לזכור גם מעשה מרים די להשמר מלשון הרע כמו שאמרו רז"ל כי כל הפגמים ביותר הוא על ידי לשון הרע שעל ידי זה נתרחקין ח"ו המצדיק האמת בחינת משה שעל ידו כל ההתגברות במלחמה הארוכה כמו שכתוב בכל ספרי מוסר שכל המלחמות הגשמיות שבין המלכים כולם נקראים מלחמה קטנה כגד המלחמה שיש להאדם עם עצמו שנקרא מלחמה ארוכה וזה עיקר מלחמת עמלק שבכל דור בכלליות ובפרטיות בכל אדם ובכל זמן. ואין כח לרוב ישראל לעמוד במלחמתו כי אם בכח הצדיק כנ"ל. ועל ידי לשון הרע נפרד ממנו וכו' ועל כן נקרא נרגן מפריד אלוף וכנ"ל. ועל כן הזהיר לזכור מעשה מרים להורות שאף על פי שהיו צדיקים נוראים אף על פי כן שגו בה אהרן ומרים שהרהרו אחר משה מכל שכן שאסור לשאר העם להרהר ח"ו אחרי צדיק האמת אף על פי ששומעים מצדיקים איזה קשיא עליו מכל שכן וכו'. ראשי פרקים

אות לד

ועל כן נקרא ראש השנה יום הזכרון כי אז הוא ראשון לעשרת ימי תשובה. ועיקר התשובה הוא על ידי הזכרון שצריכין לזכור בהשם יתברך ובעלימא דאתי להתגבר על מה שכל אחד צריך להתגבר שזהו בחינת זכירת שבת שהיא בחינת עולם הבא שעל ידי זה מכניעין בחינת עמלק. וכו' וכן שאר הזכירות הנ"ל כולם כלולים בראש השנה שהוא ראשון לעשרת ימי תשובה וכלול מכולם כי בו בחינת ההתחלה של תשובה שקשה מאד כמו שאמרו רז"ל כל ההתחלות קשות. ועל כן נקרא ראש השנה יום הזכרון. כי עמלק בחינת כלליות הקליפות כלליות הגלות של השבעים עובדי כוכבים שרוצים להשכיח שמו יתברך ח"ו מן העולם. כמו שכתוב החושבים להשכיח את שמך. ועל כן חושבים מחשבות על ישאל שהם עוסקים לגדל שמו יתברךוכמו שכתוב על עמך יערימו סוד וכו'. עד ולא יזכר שם ישראל עוד כי נועצו לב יחדיו. עליך ברית יכרותו וכו'. ועל כן צריכין לזכור מעשה עמלק כדי לידע שכל מיני מחשבות רעות הן מחשבות של הרהורים ותאוות הן מחשבות של קשיות וכפירות כולם בחינת עמלק. וצריכים לזכור שכבר עקרו אותו הצדיקים הקדמונים. ועדיין מתגבר ומתפשט. אבל השם יתברך עקרו לגמרי כמו שכתוב מלחמה לה' בעמלק מדר דר. שבכל דור ודור השם יתברך לוחם עמו ושולח צדיקים גדולים בכל דור ודור שממשיכין הגדלת שמו וזכרו בעולם בבחינת זה שמי לעולם וזה זכרי לדור דור. כי על ידי מחיית עמלק מדר דר. על ידי זה מתקיים זכרו יתברך לדר דר וכנ"ל. וזה זה שמי וזה זכרי וכו'. לא כשאני נכתב אני נקרא וכו'. וזה בחינת נקודה העליונה ונקודה התחתונה. כי שם הוי' בריך הוא שהוא בחינתזה שמי לעולם זה בחינת נקודה העליונה בחינת כבוד אלקים הסתר דבר. ושם א"ד בחינת זה זכרי זה בחינת נקודה התחתונה שהוא בחינת התגלות מלכותו יתברך שעל ידי שנכללין ונתייחדין ב' שמות אלו יחד בחינת נקודה התחתונה ונקודה העליונה על ידי זה נעשה בחינת אדם כנ"ל. וזהו בחינת הה' זכירות הנ"ל. כי זכירת מעשה עמלק וכן יציאת מצרים זה בחינת נקודה התחתונה וכנ"ל. ושבת בחינת נקודה העליונה שכלולה מכולם בחינת משה וכו'. וזכירת מתן תורה זה בחינת הוא שבתוך האלף. כי עיר התקשרות והמשכת החיות מנקודה העליונה לנקודה העליונה הוא על ידי התורה שהוא עמודא דאמציעותא וגם צריכין לזכור מעשה מרים להזהר מאד מלשון הרע ומחלוקת הוא ההיפך מזה ומקלקל הכל ח"ו. כי הוא בחינת נרגן מפריד אלוף וכנ"ל.

אות לה

וזה בחינת פשטא מונח זרקא סגול. זרקע בחינת נקודה התחתונה שעיקר התשובה להחזירה למקומה לבחינת נקודה העליונה בבחינת זרקא דאיזדריקת לאתר דאיתנטלית מתמן כנ״ל. וזה בחינת סגול שהוא נקודה העליונה כמו שכתוב בהתורה הנ״ל ופשטא זה בחינת הואו שבתוך האלף שעל ידו נקשרין ונכללין יחד כנ״ל. וזה בחינת מונח בחינת שבת שהיא נייחא ומנוחה כי עיקר כל ההתקשרות והכלליות הוא דעל ידי שבת שהוא יום מנוחה וכנ״ל.

אות לו

וזה בחינת קריאת התורה בשבת. כי עיקר קיום התורה הוא על ידי שבת. כי קיום התורה קשה מאד להמשיך בעולם. כי יצר לב האדם רע מנעוריו. והבעל דבר מתגבר מאד בכל אחד ואחד להחטיאו ח״ו. ועל כן רבים הכשלו כמו שנכשלו השם יתברך ירחם מעתה. ובשביל זה קיטרגו המלאכים הרבה על בריאת האדם ואמרו מה אנוש וכו׳. כי עתיד למיחטא קמך וכו׳ וכן בעשת מתן תורה קיטרגו על נתינת התורה לישראל כמו שאמרו רז״ל. והכל מחמת שראו שהרבה יעברו על התורה וזעירין אינון שיזכו לקיום התורה בשלימות. בל השם יתברך לא שמע אליהם ואמר לחנם נקראתי רחום וחנון וכו׳ כי ראה שיהיו צדיקים בכל דור שיקיימו את התורה בשלימות. והם יחזרו את ישראל בתשובה עד שסוף כל סוף תבא הגאולה שלימה על ידי משיח צדקינו. ועל כן ברא את האדם ונתן את התורה לישראל נמצא שעיקר מתן תורה היה על ידי התשובה שקדמה לעולם שהקדים השם יתברך רפואה למכה שהוא התשובה שאפילו אם יחטאו ישראל כבר הקדים להם רפואת התשובה. אבל עיקר דרך התשובה נמשך על ידי קדושת שבת כנ״ל שממשיכין הצדיקים אמתיים נ״ל ועל כן קורין בתורה בשבת ביותר מכל השנה. כי קורין בהם כל השבעה קרואים וגומרין כל התרוה מסדר לסדר בכל שבת ושבת עד שגומרין אותה בשמחת תורה להורות שעיקר המשכת התוה בעולם שנזכה לקיימה שזה העיקר הוא על ידי שבת שהוא גחינת תשובה שעל ידי זה עיקר קיום התורה כנ״ל ועל כן קורין בשבת כל השבעה קרואים שהם כנגד השבעה רועים מאברהם עד דוד שעיקרם משה שנתן לנו את התורה כי כל השבעה רועים המשיכו את התורה. כי ההתחלה היה מאברהם כמו שאמרו רז״ל קיים אברהם כל התורה וכו׳ וממנו ליצחק ויעקב וכו׳ עד שניתנה על ידי משה רבינו. אבל עיקר מקום התורה הוא בארץ ישראל ובית המקדש כמו שכתוב כי מציון תצא תורה וכו׳. ועל כן שלימות קיום התורה הוא על ידי דוד השביעי מהשבעה רועים כי הוא טרח ומצא מקום הבית המקדש ועסק בבנינו ונקרא על שמו בית

דוד על כן קורין בשבת ז׳ קרואים שהם בחינת השבעה רועים כמובא כי עיקר קיום התורה שנמשכה על ידי השבעה רועים הוא על ידי דבת שהוא בחינת תשובה שעל ידי זה עיקר קיום התורה כנ״ל.

אות לז

וזה בחינת קריאת המפטיר שקורין בנביאים. כי כל הנביאים הם בחינת תלמידי משה רבינו שהוא רבן של כל הנביאעם. ועל כן כולם כלולים ביהושע שהוא ספר ראשון של ספרי הנביאים. כי הוא הנביא התלמיד הראשון של משה שלא ימיש מתוך האוהל. וכל הנביאים קיבלו על ידו. כמו שכתוב משה קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע ויהושע לזקנים וזקנים לנביאים וכו׳. ויהושע הוא בחינת נקודה התחתונה שמקבל מנקודה העליונה שהוא בחינת משה שעל ידו דייקא מאיר משה התורה לישראל. ועל כן כל השבעה רועים שיעקרם משה שעל ידם נמשכה התורה. כי הארתם את התורה לישראל הוא על ידי בחינת יהושע שהוא נקודה התחתונה בחינת חיריק דס״ג שהוא בחינת ואציעה שאול הנך כמבואר בהתורה הנ״ל כי העיקר להכרית זרעו של עמלק שממנו רתיחת הדמים שבחלל השמאלי שמשם כל העוונות והפגמים רחמנא ליצלן. וזאת המלחמה עוסק משה בחינת הרב האמת שבדור על ידי בחינת יהושע שהוא בחינת התלמיד כי דייקא יהושע שייך לזה כמו שכתוב צא הלחם בעמלק וכמו שכתוב שם בהתורה הנ״ל. ועל ידי זה דייקא מאיר הנקודה העליונה בנקודה התחתונה. ונמשך דרך התשובה בעולם. ועל כן קוריאן בנביאים למפטיר, כי כל הנביאים הם בבחינת יהושע כנ״ל. וקורין בהם מפטיר אחר קריאת התורה כי עיקר קיום התורה על ידי בחינת יהושע שהוא בחינת התלמיד בחינת נקודה התחתונה שעל ידו דייקא ממשיך הצדיק בחינת משה דרך התשובה בעולם כנ״ל על ידי קדושת שבת כנ״ל.ועל כן מזכירין בברכת הפטרה צמיחת קרן משיח ושסוף כל סוף יגמור השם יתברך ויזכור כל ישראל לקיים את התורה על ידי משיח צדקינו כמו שמבואר שם בכל הברכות נאמן אתה ה׳ אלקינו ובר אחד מדבריך אחור לא ישוב ריקם וכו׳ כי בשם קדשך נשבעת לו שלא יכבה נרו לעולם וכו׳. כי עיר קיום התרוה שהוא צמיחת קרן משיח הוא על ידי בחינת הנביאים שהם בחינת יהשוע בחינת נקודה התחתונה שעל ידו דייקא ממשיך הצדיק בחינת משה דרך התשובה בעולם כנ״ל. וזה שאמרו רז״ל שתקנו לקרות בנביאם מפטיר. כי פעם אחת גזרו שלא לקרות בתורה וקראו אז בנביאים ואחר כך נתבטלה הגזירה. ותקנה זאת לקרות בנביאים השאירו לדורות היינו כי אפילו שמלכות הרשעה רוצה לבטל התורה מישראל על ידי התגרותם הגדולים אף על פי כן מתקיימת

התורה על ידי הנביאים. על כן לא בטלו תקנה הזאת לקרות בנביאים אחר שקורין בתורה להורות ולהודיע שעיקר קיום התורה הוא על ידי הנביאים שהם בחינת יהושע שהוא בחינת התלמידים של הצדיקי אמת שעל ידם עיקר המשכת דרך התשובה שעל ידי זה קיום התורה כנ״ל.

אות לח

ועל כן קודם ראש השנה ויום כפור ועשרת ימי תשובה הוא חודש אלול שבו נתעוררין ישראל בתשובה. כי אז עוסקין בכח הצדיקים לעשות הדרך לתשובה שהוא בחינת הנותן בים דרך ובמים עזים נתיבה שהוא סוד כוונת אלול כנ״ל שעיקר בחינת בקיאות בהלכה הנ״ל בחינת אם אסק שמים שם אתהיות וירידות צריכין לעבור על כל אחד ואחד שאי אפשר לבאר בכתב. בפרט מי שכבר נכשל כמו שנכשל. על כן אם רוצה לחוס על חייו להטיב אחריתו צריך לילך על ידיו ורגליו לקבל דרך זה בחינת בקיאות בהלכה הנ״ל. ואז יזכה לאחרית טוב לנצח.

אות לט

ועתה מה יפה אף נעים הסדר של ישראל שתקנו לנו חז״ל הכל יפה בעתו שתיכף בשמחת תורה שמסיימין התורה בפטירת משה ויהושע מלא רוח חכמה וכו׳ (כנ״ל באות כ״ה) ומתחילין בראשית וקורין עד פרשת קדושת שבת שהוא ויכולו כנ״ל. כי עיקר העבודה מאלול עד עתה שהוא להמשיך דרך התשובה בעולם העיקר על ידי שבת שמודיעין לנו הצדיקים שהם בחינת משה שמאיר ומודיע על ידי בחינת יהושע וכו׳ כנל על כן תיכף מפטירין בתחילת ספר יהושע שמדבר מהסתלקות משה ויהושע צריך להתחזק וכו׳ כמו שכתוב שם משה עבדי מת ועתה קום עבור וכו׳ ומסיימין רק חזק ואמץ כי זה עיקר התיקון והתקוה שמשה המשיך תיקון כזה שגם אחר הסתלקותו ימשיך דרך התשובה בעולם על ידי בחינת יהושע שעל ידי זה כובשין ארץ ישראל וכו׳ כנ״ל. וזה שאנו קוראין בכל שנה ושנה. כי ממשלתך בכל דור ודור ובכל שנה ושנה נעשה בחינה זאת שמתחילין אותה מסדר בסדר בכל שבת עד שגומרין אותה בגמר תיקון החותם בתוך חותם של ראש השנה ויום כפור שהוא בשמיני עצרת

ושמחת תורה והכל בשביל להאיר להמשיך קדושת שבת שהוא דרך התשובה בעולם כי שמעתי מפיו הקדוש זל אחר שאמר התורה הנל שבכל מקום שיש רב אמיתי ותלמיד שלומד ממנו נעה בחינה זאת בחינת משה ויהושע ואוהל מועד שעל ידי זה עיקר המשכת דרך התשובה בעולם. ובה עוסקין מאלול עד שמינ עצרת ומפטירין אז ביהושע וכו' כנ"ל שהוא ההפטורה הראשונה כי כל ההפטורת שבנביאים הכל בבחינתיהושע שהוא הספר הראשון שבנביאים. כי יהושע בחינת נקודה התחתונה שעל ידו מאיר בחינת משה בכל דור בכל שנה דרך התשובה בעולם וכו' כנ"ל.

אות מ

והנה מבואר בכל הנ"ל שעיקר התיקון הוא שבת שהוא מתנה טובה וכו'. והעיקר כי על ידי שבת הכל יזכו לתשובה שעל ידי זה תבא הגאולה וכו' כנ"ל ועל כן צריכין ליזהר מאד לכבד את השבת ולזכור את השבת תמיד. כי שבת הוא התכלית בחינת תכלית שמים וארץ וכו'. וזה שמסיימין ההפטרה של יום כפור שמדברת מתשובה מסיימין אותה בשמירת שבת כמו שכתוב שם אם תשיב משבת רגליך וכוף אז תתענג על ה' וכו' כי עיקר התשובה הוא ביום כפור. וגם יום כפור מקבל משבת. כי שבת ראש לכל הזמנים המקודשים כמו שכתוב וברכתו מכל הזמנים. כי כל תיקון התשובה של יום כפור הוא על ידי שבת כנ"ל על כן מסיימין הפטרת יום כפור בשמירת שבת וכנ"ל.

אות מא

ובזה תראה נלאות בתורה איך הכל נסמך בסדר נפלא כי בשביל זה סידר משה רבינו פרשת שמירת שבת קודם פרשת חטא העגל כמבואר בפרשת כי תשא שמדבר שם ממעשה המשכן. ואחר כך אך את שבתותי תשמרו וכו' ושמרו בני ישראל את השבת וכו' ברית עולם ביני ובין בני ישראל וכו'ואחר כך מתחיל לדבר תיכף ממעשה העגל, להורות ולגלות ולהודיע חסדי ה' ונפלאותיו שבחסדיו הנפלאים הוא מקדים רפואה למכה תמיד כמו שאמרו רז"ל שקודם מעשה הרע והמר הזה של חטא העגל שבזה קלקלו לדורות וגרמו כל החורבות כי חזרו והמשיכו היצר הרע על עצמן

שמזה באים כל הקלקולים גם עתה וכו׳ הקדים והודיע לנו בתורתו קדושת שבת קדש שסידרה מקודם להורות שכבר הקדים התיקון והרפואה שהוא קדושת שבת שמקבלין מצדיקי אמת בחינת משה שעל ידי זה תתקן הכל כי על ידי זה נמשך דרך התשובה בעולם כנ״ל. ועל כן האלף אורות נסתלקו על ידי חטא העגל מחזירין אותם למשה בשבת ומשה מחזירן לישראל כמו שכתוב בכוונות. כי עיקר תיקון חטא העגל הוא על ידי שבת כנ״ל. ועל כן בכניסת שבת אומרים מזמור שיר ליום השבת שהוא המזמור שאמר אדם הראשון בכניסת שבת סמוך לחטאו כמו שאמרו רז״ל כי שבת אגין עלוהי כמו שאמרו רז״ל וכנ״ל. וזהו בחינת מה שכתוב במעשה של שני הבנים שנחלפו שכשרודפין את האדם מן הגען עדן צריך לעמוד עצמו אצל שבת כמו שכתוב שם וכמובא לעיל ועל כן הזכיר שם מה גדלו מעשיך ה׳ מאד עמקו מחשבותיך איש בער לא ידע וכו׳ אתה מרום לעולם ה׳ ופירש רש״י לעולם ידך על העליונה היינו שראה תיכף שאל על פי שהתגברו הס״ם וחיילותיו כל כך. עד שהחטיאו אותו כל כך ביום הראשון שעל ידי זה יהיה מה שיהיה וכו׳ כי תיכף אמר לו השם יתברך איכה שמרמז על החורבות שהתיקון על ידי צעקות איכה בחינת איה וכו׳ כנ״ל אבל ברחמי השם יתברך השרה עליו רוח הקדש ואמר תיכף מזמור שיר ליום השבת וסיים ואתה מרום לעולם ה׳ כי לעולם ידך על העליונה. כי בכח קדושת שבת יתגלה אלקותו יתברך תמיד על ידי הצדיקים אפילו בעוקבתא דמשיחא אפילו בדורות אירונים האלה שגברה ההסתרה שבתוך הסתרה עד אין קץ. אף על פי כן יהיה נמשך דרך התשובה בעולם שהוא בחינת אם אסק שמים וכו׳ ואציע שאול הנך וכו׳. וזהו על ידי קדושת שבת כנ״ל וזהו מה גדלו מעשיך ה׳ מאד עמקו מחשבותיך כי מחשבותיו יתברך עמוקים מאד שאי אפשר להשיגם כמו שכתוב בהפטרה דרשו ה׳ בהמצאו וכו׳. יעזוב רשע דרכו וכו׳. כי לא מחשבותי מחשבותיכם וכו׳. ויש לפרש מה גדלו מעשיך ה׳ אלו ששת ימי המעשה. שבהם עשה ה׳ את השמים ואת הארץ את הים ואת כל אשר בם. שעל ידי זה הראה גדולת מעשיו הנוראים והנפלאים מאד. אבל לכאורה קשה מה התכלית מכל זה ולמה לנו כל הרעש הזה שברא כל זה בחכמות נפלאות כאלה ואחר כך יכלה הכל. ובפרט שרוב הדורות יקלקלו הרבה ויהיו להם צרות רבות כאלה רחמנא ליצלן מעתה. על כן הסמיך לזה מאד עמקו מחשבותיך. זה בחינת שבת שאז אין שום עשיה ועובדא כלל והוא תכלית הידיעה בחינת קדושת עמקות המחשבה היינו שהשיב שאסור להרהר אחר מדותיו. כי מאד עמקו מחשבותיו כי כבר הקדים שבת שנמשך מעמקות מחשבתו מאד שעל ידי זה יתתקן הכל כנ״ל. ועל כן בוודאי יהיה תכלית טוב לכל אדם עם כל מעשה שמים וארץ התלוים בו כי שבת הוא תכלית מעשה שמים וארץ וכנ״ל. וזהו גם כן מה שאומרים אחר כך במזמור ה׳ מלך גאות לבש וכו׳. מקולות מים רבים אדירים משברי ים אדיר במרום ה׳ כי אף על פי שהמים רבים אדירים משברי ים מתגברים על כל אדם כל כך כל כך. בחינת כל משבריך וגליך עלי עברו וכו׳. אף על פי כן מכולם אדיר במרום ה׳. והוא יגמור הכל כרצונו ויביא הכל אל התכלית הטוב האמתי הנצחי כי כבר הקדים ונתן

לישראל קדושת שבת וכנ״ל. על כן אומרים זה בכניסת שבת וכנ״ל. ועל כן אפילו מי שחטא הרבה ח״ו כל זמן שאינו מומר להכעיס או לחלל את שבתות הוא בכלל ישראל וכו׳ אבל מומר לחלל שבת הרי הוא כמומר לכל התורה ויוצא מכלל ישראל. כי עיקר קיום קדושת ישראל הוא על ידי שבת וכנ״ל.

אות מב

ועל כן בכל מה שעוברעל האדם צריך לזכור בשבת תמיד. ובפרט בענין הפרנסה. כי צריכין לקדש כל העובדות והמשא ומתן שהם כלולים בל״ט מלאכות לקדשם בקדושת שבת כמו שאמרו רז״ל. כי צריכין לזכור שעיקר ברכת הפרנסה הוא משבת דמיניה מתברכין כל שיתא יומין וכו׳ וכן כשהמחשבות רודפין אחריו מאד צריך לעמוד עצמו אצל שבת שהוא שביתה ומנוחה. כי עיקר תיקון המחשבה הוא להיות שב ואל תעשה גם במחשבה כמו שכתוב במקום אחר (סימן ע״ב) ויבטל עצמו בבחינת וקדושת שבת וישמשיך מחשבתו לתוך התוה שניתנה בשבת שמשם נמשכין כל החידושי התושרה וכו׳ וכן בענין קנאה ושנאה ומחלוקת שבין אדם לחבירו ובין איש לאשתו וכו׳ שמצוי מאד שזה מזיק להאם מאד כידוע צריך לזכור את עצמם בקדושת שבת שהוא שלום בחינת שבת שלום. וכל מה שעובר על האדם בכל יום ויום צריכין לברוח במחשבתו לקדושת שבת והכל בכח הצדיקים שמודעים לנו קדושת שבת כנ״ל.

אות מג

וזהו אם תשיב משבת רגליך. כי העיקר לתקן בחינת הרגלין שהם כלי ההליכה לילך בדרך התורה בדרכי התשובה הנ״ל בבחינת רגלי עמדה במישור. וכו׳. כי עיקר היברור הוא בבחינת רגלין כי שם כל אחיזתם בבחינת רגליה יורדות וכו׳ כידוע. כי זה בחינת תוקף ההתגרות שמתגרה הבעל דבר עתה בדורות הלו מאד בכלל ובפרט. כי עתה הוא בעקבות משיחא בחינת רגלין ששם אחיזת הסטרא אחרא והקליפות מאד. ועל כן צריכין לידע שעתה בדורות האלה כשמתגבר האדם בתנועה קלה לשוב להשם יתברך הוא יקר אצל השם יתברך הרבה מעבודות גדולות של

דורות הראשונים וכמובא כל זה בכתבי האריז״ל ובדברי הבעל שם טוב ז״ל ובפרט מדברי אדמו״ר ז״ל. ועל כן עיקר לקץ הגאולה הוא כד מטו רגלין ברגלין ויקויים ועמדו רגליו ביום ההוא וכו׳ כמובא כל זה הרבה בכתבי האריז״ל. וכל התיקון על ידי שבת כנ״ל.בחינת אם תשיב משבת רגליך וכנ״ל. כי זה העולם בכלל הוא בחינת רגלין בחינת והארץ הדום רגלי שזהו בחינת נקודה התחתונה שהוא בחינת שתיקה והמתנה בחינת דום לה׳ וכו׳ אך לאלקים דומיה נפשי וכו׳. בחינת טוב ויחיל ודומם לתשועת ה׳ שפירושו שתיקה והמתנה כי בזה העולם צריכין רק להמתין כי הוא צל עובר וענן כלה ורוח נושבת וכו׳.ובני אדם צריכין לעבור בו בשביל נסיון וצירוף והעיקר שיעמוד בנסיון וימתין בכל הדברים שלא יהיה להוט אחר שום תאוה של מותרות ומה שמוכרח לו יהיה לו בטחון וימתין תמיד לישועת ה׳. וכן בכל מה שעובר עליו עדי יזכה לתכליתו הנצחי. כי על ידי זה זוכין לקדש כל העובדות והמשא ומתן של ששת ימי המעשה לקשרם לשבת שעל ידי זה נעשה בחינת אדם בחינת אדם לשבת על הכסא. כי על ידי הדמימה והשתקיה הנ״ל מקדשין כל העובדות של ימי החול עד שממשיכין על ידי ששת ימי המעשה בחינת וא״ו שבתוך האלף שעל ידי זה ממשיכין ומקשרין עצמן לנקודה העליונה שהוא בחינת כסא דמתכסיא שמשם עיקר קדושת שבת. כי שבת בכלל הוא בחינת נקודה העליונה. והעולם בכלל בחינת נקודה התחתונה. ועל ידי שמקדשין ששת ימי החול על יידי הדמימה והשתיקה כנ״ל על ידי זה ממשיכים על ידי ימי החול שהם בחינת וא״ו מנקודה העליונה לנקודה התחתונה נעשה בחינת אדם וכו׳. שזה בחינת דרך התשובה וכו׳ כנ״ל. וזהו אם תשיב משבת רגליך עשות חפציך ביום קדשי וכו׳ כי כל השביתה בשבת מלעשות חפציו ביום קדשו הכל בבחינת אם תשוב משבת רגליך. כי כל הבירורים בבחינת רגלים שבשביל זה אסור שום עשיית חפציו ביום הקדוש והנורא הזה וכנ״ל. וזהו וקראת לשבת עונג. כי עיקר קדושת שבת הוא דייקא לקיים עונג שבת שהם הג׳ סעודות של שבת שהם בחינת עדן נהר גן שהם בחינת ג׳ מצוות הנ״ל ג׳ נקודות הנ״ל. שהם בחינת דרך התשובה כנ״ל. וזהו ולקדוש ה׳ מכובד וכבדתו מעשות דרכיך בחינתיקון הכבוד לזכות לכבוד אלקי על ידי דרכי התשובה וכו׳ כמבואר בהתורה הנ״ל על פסוק זה וכבדתו מעשות דרכיך שמרמז על דרכי התשובה בחינת שני הבקיאות הנ״ל שעל ידי זה זוכין לכבוד אלקי וכו׳. שכל זה הוא בחינת קדושת שבת כנ״ל. וזה ממצוא חפציך ודבר דבר שלא יהיה דיבורך של שבת כדיבורך של חול. כי באמת עיקר עליית הדיבור הוא בשבת. כי אז עולין הרגלין שהם בחינת דיבור בחינת צדק תדברון בחינת צדק יקראהו לרגלו שזהו בחינת צדק לפניו יהלך וכו׳ כמו שכתוב במקום אחר. כי הדיבור בחינת מלכות פה שעיקרה עלייתה בשבת מלכתא כי בששת ימי החול שהוא בחינת העולם הזה צריכין רק לשתוק כנ״ל וכמו שאמרו רז״ל על פסוק האומנם אלם צדק תדברון מה יעשה האדם בעולם הזה יעשה עצמו כאלם. כי אסור לדבר שום דיבור של עסקי עולם הזה רק דיבורי תורה ותפלה כמו שאמרו רז״ל יכול אף בדברי תרוה תלמוד לומר צדק תדברון וכמו שאמרו רז״ל ודברת בם ולא בדברים בטלים אבל

אי אפשר להתקיים בלא הדיבור כי צריכין לדבר בעסקי עולם הזה והצטרכות ההכרחיים. אך צריכין לקשר כל הדיבורים אל התרוה שיהיו כל דיבוריו במשא ומתן וכיוצא בשביל התכלית הנצחי כמו שכתב אדמו״ר ז״ל (בסימן כ״ט) שצריכין לכוין בכל דיבור שמדבר בשביל המשא ומתן שכוונתו כדי שיתן צדקה. וכן בכל הדיבורים. אבל בשבת גם דיבור זה אסור כי אסור לעסוק במשא ומתן ובשום מלאכה. ואפילו דיבור של עסקי חול אסור אפילו אם כוונתו לשם שמים באמת. כי אפילו מלאכת המשכן נדחה מפני שבת. מכל שכן כל המשא ומתן ודיבוריו אפילו אם עושה משא ומתן באמונה כראוי בבחינת מלאכת המשכן כמו שאמרו רז״ל אף על פי כן בשבת גם זה אסור כי בשבת אסור לדבר שום דיבורי חול כי אם דיבורי שבת שהם דברי תורה ותפילה ושבחים והודאות להשם יתברך ולזמר שמירות של שבת להודות לה׳ בכל לב בשמחה גדולה ועצומה על שנתן לנו בחמלתו מתנה טובה הזאת שהיתה גנוזה בבית גנזיו שהוא קדושת שבת. כי שבת למעלה מהדיבור. וכל הדיבורים נמשכין משבת. כי שבת בבחינת שתיקה העליונה שהיא למעלה מהדיבור בחינת סיג לחכמה שתיקה שהוא בחינת כתר בחינת המתן. כי שורש הדיבור הוא במחשבה שהוא בחינת שתיקה. כי הדיבור בחינת חכמה בחינת כי ה׳ יתן חכמה מפיו וכו׳. ושרשו בבחינת כתר בחינת שתיקה בחינת סיג לחכמה שתיקה שהשתיקה מקפת את החכמה שהוא בחינת הדיבור כמו סיג וגדר כמו שכתוב שם. כי צריכין לשתוק קודם שמדברין להתיישב היטב קודם שמוציאין הדיבור. וכן בין דיבור לדיבור. ועל כן אמרו רז״ל מלה בסלע משתיקא בתרין. כי השתיקה למעלה מהדיבור והיא שורש הדיבור ותיקונו. וכל זה נמשך משבת שהוא בבחינת כתר בחינת כסא דמתכסיא שם סוד השתיקה בחינת חכם חרשים ונבון לחש. ואסור אז לדבר שום דיבור כי אם דיבור של שבת שנמשך מבחינת שתיקה העליונה שהוא דיבור של ישוב הדעת דיבורי אמונה להתדבק על ידם להשם יתברך בחינת אודיע אמונתך בפי. בחינת ויום שביעי משבח ואומר מזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה׳ וכו׳. וזהו אז תתענג על ה׳ דייקא. דא אורייתא דאתיקא סתימאה שהוא בחינת על ה׳ כ(כמובא בהתוה לשמש בסימן מ״ט ליקוטי חלק א׳) שהוא למעלה מהתורה הנגלה ששם עיקר בחינת התשובה שהוא בחינת שבת כמבוא במקום אחר. וזה והרכבתיך על במתי ארץ והאכלתיך נחלת יעקב אביך שהוא נחלה בלי מצרים. היינו כי על ידי שבת זוכין שיתבטלו כל המצרים של הקדושה שעל ידם כל החורבנת בכלל ובפרט בבחינת כל רודפיה השיגוה בין המצרים.כי מי שאוחז את עצמו בכח קדושת שבת שהוא בחינת כח קדושת הצדיק שהוא שבת דכולהו יומי כנ״ל. אין שום מיצר שירחיקו מהשם יתברך. כי מכולם ישוב להשם יתברך כי יזסכה לדכי התשובה הנ״ל שהם בחינת בקי בעייל בקי בנפיק בחינת ואציעה שאול הנך וכנ״ל כי יעקב היתה מטתו שלימה ומבטל קליפת עשו וישמעאל שהם מיצרי הקדושה שהחריבו את הבית המקש שעל ידם אריכת הגלות. כי יעקב ומשה כחדא חשיבו בחינת הצדיק האמת שממשיך קדושת שבת שהוא בחינת דרכי התשובה הנ״ל. על כן על ידי

שמירת שבת שמקבלין מהצדיק האמת כנ״ל על ידי זה זוכין לנחלה בלי מצרים שאין שום דבר יכול להרחיק מהשם יתברך ח״ו. כי מכולם ישוב להשם יתברך וכנ״ל.

אות מד

וזה שסיימו שם רז״ל במאמרם על פסוק האמנם הנ״ל. יכול אפילו אם הגיס דעתו תלמוד לומר משרים תשפטו בני אדך. כי פסוק זה מדבר מדרכי התשובה כנ״ל. שעיקר התשובה הוא שישים עצמו כמדבר ולא יתגאה כלל וכשישמע בזינו ידום וישתוק ויהיה בכלל הנעלבים ואינם עולבים שומעים חרפתם ואינם משיבים וכוף כמבואר שם בהתורה הנ״ל שזהו מה שכתבו שם מה עיעשה אדם בעולם הזה יעשה עצמו כאלם כי צריכין לשתוק ולהיות כאלם שזהו עיקר התשובה כמו שכתוב דוד ואני כחרש לא אשמע וכאלם לא יפתח פיו. ועל זה אמרו שם יכול אפילו בדרי תורה תלמוד לומר צדק תדברון. כי בדברי תורה בוודאי צריכין לדבר כי על ידי זה כל תיקון התשובה להנצל מכל רע כמו שאמרו רז״ל אם פגע בך מנוול זה משכיהו לבית המדרש. וכן אמרו רז״ל לענין תשובה אם היה רגיל ללמוד דף אחד ילמוד ב׳ דפין וכו׳. ועל כן סיימו יכול אפילו אם הגיס דעתו תלמוד לומר וכו׳ כי אפילו אם יעסוק בתורה ויגיס דעתו בוודאי לא תתקיים התורה אצלו ולא יזכה לתשובה. כי עיקר התשובה שהוא קיום התורה הוא על ידי ענוה שישים עצמו כמדבר כמו שכתוב בסוף על מאמר רבב״ח זימנא חדא הוי קא אלינן במדברא וכו׳ עיין שם. וזהו תלמוד לומר משרים תשפטו בני אדם. כי צריכין לדו את הכל לכף זכות ולשתוק למחרפיו כמו שכתוב שם בסוף על מאמר רז״ל הוי דן את כל האדם לכף זכות כי עיר תיקון התשובה הוא על ידי שירגיש שפלותו באמת. ואף על פי כן יחזק את עצמו בכח הצדיק האמת שהוא בחינת שבת שעל ידי זה יזכה לילך בדרכי התשובה הנ״ל עד שירוחם מן השמים וישוב אל ה׳ וירחמהו אמן כן יהי רצון.

אות מה

ועיקר קדושת שבת הוא שמחה שצריכין ליזהר מאד להיות שמח וטוב לב בשבת כמו שכתוב (בסימן י״ז) וכמבואר בדברי רז״י הרבה. וזה עיקר תיקון דרכי התשובה שנתתקנים על ידי קדושת שבת. כי עיקר התשובה לשוב נפשו לשרשה בבחינת זרקא דאזדריקת לאתר דאתנטלית מתמן (כמו שכתוב בסימן ל״ה ליקוטי חלק א׳) ושורש נפשות ישראל הוא בחינת שמחה. כי שרשם במחשבה דקודשה בריך הוא. כי ישראל עלה במשחבה תחלה שם מקור השמחה כמו שכתבו עוז וחדוה במקומו. כי אין עצבות לפני המקום כמו שאמרו רז״ל וכל עיקר פגם כל העבירות הוא בחינת עצבות שמשם נמשכין כל העבירות שעיקרם פגם הרית שנמדש מהקליפה הנקרא על שם העצבות והיללה כידוע וכל כן עבירה גוררת עבירה כי העבירה נמשך מבחינת זוהמת הנחש שהוא בחינת בעצבון תאכלנה היפך קדושת השמחה שהוא לשמוח בהשם יתברך בחינת אנכי אשמח בה׳ וגילו צדיקים וכ׳ וכשעובר עבירה ח״ו. נמשך עליו עצבות בחינת אדאג מחטאתי בחינת יגון ואנחה שהם בחינת סטרא אחרא וכו׳. כמו שכתוב בכוונות. ומחמת התגברות העצבות יותר גוררת עבירה יותר כנ״ל. ועל כן עבירה גוררת עבירה. ולא היה שום תקנה לשוב. על כן עיקר התשובה על ידי גדולי הצדיקים שיכולין לעורר הנקודות טובות שבישראל אפילו בהגרועים המלאים עבירות גם בהם מחפשים הצדיקים הגדולים ומוצאים בהם נקודות טובות כי אפילו פושעי ישראל מאים מצוות כרמון (וכמו שכתוב בהתורה ועוד מעט ואין רשע סימן רפ״ב וכו׳). ובשארי מקומות רבים. עד שמכניסים בהם שגם הם ישמחו נפשותיהם. ועל ידי זה הם מוציאים אותם מעבירות ומפגמים ומחזירים אותם בתשובה וזה בחינת קדושת שבת שמודיעים להם כנ״ל. כי שבת בחינת שמחה וחדוה. כי בשבת מתבטלים כל הדינים כמו שכתוב וכל שולטני רוגזין ומארי דדינא כולהון ערקין ואתעברו מינה והשם יתברך מסתכל אז רק על הטוב בישראל. על כן כל מי שממשיך על עצמו קדושת שמחת שבת שנמשך גם עליו בכח הצדיקי אמת על ידי זה יכול לזכות לילך בדרכי התשובה הנ״ל. שהם בחינת בקיאות הנ״ל בחינת בקי בעייל בקי בנפיק וכו׳. בחינת אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך. כי אף על פי שהבעל תפ- ילה צריך לצעוק ולבכות הרבה לפני השם יתברך ולשבר לבו מאד כמו שכתוב לב נשבר ונדכה אלקים לא תבזה אבל אף על פי כן צריך להיות בקי בהלכה שלא יתרחק ח״ו מהשם יתברך יותר על ידי זה. כי בכל דרכי הקדושה יש בהם בחינת צדיקים ילכו בם וההיפך בחינת פושעים יכשלו בם. בחינת זכה נעשה לו סם חיים לא זכה וכו׳. כי בוודאי צריך הבעל תשובה לסבול בזיונות ושפיכות דמים בכמה בחינות וכמבואר בהתורה הנ״ל. שעיקר התשובה הוא כשישמע בזונו ידום וישתוק ויקיים דום להׄ׳ וכו׳. ובכלל זה הוא גם כן מה שצריך לסבול בזיונות ושפיכות דמים מעצמו בבחינת חרפה שברה לבי וכו׳ כי צריך להתבייש בעצמו מעוונותיו ופגמיו עד שיהיה נשפך דמיו בקרבו וכמו שאמרו רז״ל כל העובר עבירה ומתבייש בה מוחלין לו על כל עוונותיו. אבל אף על פי כן צריכין להיות קי בהלכה זאת מאד שלא יבא על ידי זה לעצבות ומרה שחורה דסטרא אחרא. וכמו שהזהיר אדמו״ר ז״ל על זה

ואמר שלב נשבר הוא ענין אחר מעצבות. וצריכין ליזהר שלא יתאחז העצבות מהלב נשבר על כן הזהיר להתגבר שיהי כל היום בשמחה בכל דרכי עצותיו הקדושות. רק בשעה מיוחדת יהיה לו לב נשבר לפרש שיחתו לפניו יתברך כבן לפני אביו וכו' וכל זה כלול בבחינת בקי בהלכה הנ"ל ועל כן באמת עיקר דרכי התשובה אשי אפשר לקבל כי אם על ידי גדולי הצדיקים הנ"ל שהם מורים לנו דרכי התשובה בחינת בקיאות בהלכה והעיקר על ידי קדושת שבת שהוא מקור השמחה שאז השם יתברך מסתכל רק על הטוב וכו' כנ"ל.

אות מו

וכל זה צריכין ביותר בראש השנה שהוא תחילת השנה שהוא יום ראשון לעשרת ימי תשובה. ואז צריכין להמשיך דרכי התשובה הנ"ל ועל כן הקדים לנו השם יתברך ברחמיו חודש אלול הקדוש שסוד כוונת אלול הוא הנותן בים דרך כנ"ל כי בהם עוסקין לתקן דרכי התשובה הנ"ל כדי שנזכה בראש השנה לילך בבדרכי התשובה הקדושים האלו. ועל כן באמת צריכין לנסוע לצדיקי אמת על ראש השנה שהם יכולין להמשיך דרכי התשובה אלו והעיקר להמתיק תוקף הדין של ראש השנה ולהמשיך על עצמן שמחה אז כמו שהזהיר אדמו"ר ז"ל שבראש השנה צריכין להיות בשמחה. וכמו שכתוב בנחמיה לענין ראש השנה אכלו משמנים ושתו ממתקים ואל תעצבו כי חדות ה' היא מעוזכם וכו'. וזה בחינת שופר שהוא לעורר חסדים ולהמתיק דינים כידוע היינו לעורר רחמי השם יתברך שיסתכל רק על כל הנקודות טובות שבישראל ולא יסתכל על הרע שלנו כלל. עד שיכנוס בלבינו רחמיו העצומים עד שיהיה נמשך שמחה עלינו שעל ידי זה עיקר תיקון התשובה כנ"ל וזה בחינת אשרי העם יודעין תרועה וכו'. בשמך יגילון כל היום ובצדקתך ירומו. כי קול שופר הוא בחינת עשרה מיני נגינה שהם עיקר השמחה ועל כן מסיימין העשרה הלולים בחינת עשרה מיני נגינה בהללוהו בצלצלי תרועה וכו'. ועל כן בשבת כשחל ראש השנה אין תוקעין בשופר כי עיקר השמחה שהוא תיקון הנ"ל נמשך על ידי שבת כנ"ל. ועל כן כשחל ראש השנה בשבת אין לתקוע בשופר לעורר בחינת השמחה שהוא עיקר התשובה כנ"ל. כי כל כלליות השמחה נמשך משבת שהוא יום שמחה וחדוה בכל העולמות כמו שכתוב בזוהר הקדוש.

אות מז

וזה שאמרו רז״ל יום טוב של ראש השנה שחל להיות בשבת במקדש היו תקועין אבל לא במדינה משחרב בית המקדש התקין ר׳ יוחנן בן זכאי שיהיו תוקעין בכל מקום שיש בו בית דין. כי במקדש שהוא בחינת נקודה העליונה כנ״ל או בכל מקום שיש בו בית דין כמו ביבנה דהיינו שיש שם צדיקי אמת בחינת משה נקודה העליונה. שם צריכין זוכין ליום שכולו שבת כולו תשובה כי הם עושים תמיד תשובה על תשובה. היינו שעושים תשובה תמיד על השגתם הראשונה וכו׳ כנ״ל ועל כן הם יכולין לתקוע אפילו בשבת. כי הם בקיאים בהלכה היטב על כן אפילו כשתוקעים בשבת לא יבואו לידי שום פגם ח״ו על ייד זה. אבל עכשיו שאין לנו בית המקדש ואין לנו בית דין הגון קבוע כמו בימיהם. כי אין אנו יודעין היכן הצדיקים האמתיים הגבוהים כל כך שהם בקיאים בהלכה זאת של שתשובה היטב. על כן אסור לתקוע בבת שלא יעבירנו ד׳ אבמות ברשות הרבים שלא יצא מדרכי הבקיאות הנ״ל כי באמת שופר כלול מכמה בחינת כי הוא מעורר ומשבר הלב מאד בבחינת היתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו וכו׳ שזהו בחינת מה שצריך הבעל תשובה שיהי ו לב נשבר וכו׳ כנ״ל אבל אחר לב נשבר צריך לבוא לשמחה כמו שכתוב בדבריו ז״ל שזהו כם כן בחינת שופר כנ״ל. ובשבת צריכין רק שמחה. ואסור לעורר שום לב נשבר כלל. על כן אסור לתקוע בשבת וזהו בחינת שמא יעבירנו ד׳ אמות ברשות הרבים שהוא במקום הסטרא אחרא ששם אחזית העצבות. כי שם כל המלאכות והמשא ומתן והעסקים והטרדות של פרנסה שהם בחינת עצבות בחינת בעצבון תאכלנה אבל במקדש ובמקום שיש בו בית דין גדול שהם בחינת בקיאים בהלכה הנ״ל. והם יודעים לתקוע גם בראש השנה שחלל להיות בשבת כי יודעים להזהר היטב שלא לעורר בשבת על ידי השופר שום לב נשבר ושלא לצאת מהגבול של קדושת שבת רק על ידי תקיעתם זכו לתשובה על תשובה שזה צריכין גם בשבת על כן הם היו תוקעין גם בשבת.

אות מח

וזה בחנית מלכיות וזכרונות ושופרות. שכולם לעורר חסדי ד׳ ונפלאותיו שבודואי יגמור הכל כרצונו. כי יגביר החסדים על הדינים עד שיעורר הטוב שבישראל וישובו כולם אליו שאז תתגלה מחכותו יתברך לעין כל שזהו בחינת מלכיות שאומרים שם הפסוקים מתנ״כ של התגלות מלכותו לעולם ועד. ומזכירין תיכף לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל וכו׳ של ישראל כמו שפירש רש״י שם. וכן כל הפסוקי זכרונות

מדברים שהשם יתברך יזכור לעולם בריתו וינחם כרוב חסדיו וכו׳ ועל כן מתחילין בפסוק ויזכור אלהים את נח להורות ולגלות שאפילו בדור המבול בתוקף התגברות הדינים גם אז לא עזב חסדו וחפץ ביום העול וזכר את נח וכו׳ וישוכו המים וכו׳ מכל שכן עתה שכבר היו צדיקים גדולים נוראים כאלו שהם האבות ומשה רבינו והשבעה רועים ותנאים ואמוראים ונביאים וכו׳ וכו׳. וגם בכל דור נמצאים צדיקים גדולים. ובכל אחד מישראל נמצאים נקודות טובות רבות. שבודאי יזכור ה׳ חסדיו בזכות אבותינו וכו׳ כמו שמזכירין שם פסוקים אלו וזכרתי את בריתי יעקב וכו׳ וכן הבן יקיר לי אפרים וכו׳ רחם ארחמנו וכו׳ זכרתי לך חסד נעורים וכו׳. וכן פסוקי שופרות שכולם לעורר זכות מתן תורה וכו׳. וכן מדבר מקיבוץ גליות ישראל שהוא על ידי שיסתכל וימצא זכות בכולם. וכן מדבר שם מעשרה הלולים שהם בחינת עשרה מיני נגינה שנעשים על ידי בירור הטוב על ידי גדולי הצדיקים כמו שכתוב במקום אחר ומסיימין וביום שמחתכם ובמועדיכם וכו׳ ותקעתם וכו׳ כי העיקר לעורר הטוב שבישראל עד שיזכו לשמחה שזהו עיקר בחינת דרכי התשובה בחינת קדושת שבת שהוא שורש התשובה וכנ״ל. וזה לא הביט און ביעקב. וזזה בחינת נקודה התחתונה בחינת ואציעה שאול הנך. וכמו שפירש רש״י שם שאין הקדוש ברוך הוא מסתכל על העוונות והעבירות שעושין וכו׳ שזהו בחינת ואציעה שאול הנך שצריכין להאמין שאפילו כשאדם נופל ח ״ו למקוסש נופל עדיין השם יתברך עמו ורחמיו עליו עדיין ומחכה לו שישוב. שעל ידי בקיאות הזה מהצדיק האמת. על דייז ה זוכין לשוב אל השם יתברך תמיד בכל עת מכל מקום שהוא. שזהו בחינת בקי בנפיק. ה׳ אלהיו עמו בחינת נקודה העליונה. ותרועת מלך בו בחינת הוא״ו שבתוך האלף שהוא בחינת מצוות למנות מלך כמו שכתוב שם.

אות מט

והנה מבואר לעיל שעיקר תיקון התשובה הוא לזכות שבחינת משה יאיר לבחינת יהושע שזהו בחינת יחוד חמה ולבנה. ועיקר התיקון על ידי שמחת שבת שממשיכין על עצמו וכו׳ כנ״ל. כי עיקר תיקון פגימת הלבנה שהוא בחינת יהושע הוא על ידי ביטול העצבות כי פגימת הלבנה זה מארת חסר. ומבואר בזוהר הקדוש ומבואר בדבריו ז״ל מארת חסד דא לילית שמשם כל הילולה והעצבות שמשם כל פגם הברית שהוא עיקר היצר הרע ועל כן בשעת קידוש לבנה מזכירין גודל השמחה של המאורות כמו שכתוב ששים ושמחים לעשות רצון קונם וכו׳ וכן נוהגין ישראל לברך ברכת הלבנה בשמחה רבה וכמו שכתוב בשמיני עצרת שנוהגין

לעשות ריקודין ומחולות בשעת קידוש לבנה זה בחינת מילוי פגימת הלבנה שהוא על ידי שמחה כנ״ל. וזה שהזהירו מאד את יהושע כמה פעמים חזק ואמץ. כמו שכתוב בסוף התורה בענין הסתלקות משה ובתחילת ספר יהושע. כי עיקר ההתחזקות על די שמחה כמו שכתוב כי חדות ה׳ היא מעוזכם. ועל ידי זה עיקר היחוד וההארה ממשה ליהושע שהוא עיקר תיקון דרכי התשובה כנ״ל.

אות נ

וזה בחינת לחם משנה של שבת בחינת משנה תוה בחינת כפלים לתושיה שכל זה בחינת תשובה על תשובה. כי עיקר בחינת תשובה על תשובה זוכה הצדיק האמת שכבר זכה לעשות תשובה בתכלית השלימות והזכות בלי שום פניה שאין שלימות אחריו. ואף על פי כן הוא עושה גם אחר כך תשובה על תשובה דהיינו על השגתו הראשונה וכו׳ כש״ש שזהו בחינת יום שכולו שבת כולו תשובה שיזכו לעולם הבא כמו שכתוב שם וגדולי הצדיקים זוכין לזה בעולם הזה כנ״ל ולעולם הא עין לא ראתה וכו. ורק זה הוא בחינת תשובה על תשובה בשלימות שזהו בחינת קדושת שבת שהוא כולו תשובה כנ״ל. כי שאר אנשים אפילו אם מתגברים כראוי ועושים בכל פעם תשובה על תשובה הראשונה. דהיינו על חטאתי וכו׳. שלא היה זך בלי פניה וכן אחר כך. כל זה אינו נקרא תשובה על תשובה באמת כי אם בשם המושאל. כי כל זמן שלא זיכך האדם את עצמו בתכליתה זכות עד שאין עולה על מחשבתו שום פניה ושם מחשבה זרה. עדיין אינו בכלל בעל תשובה גמור מאחר שיש בו עדיין איזה שמץ אחיזת הפסולת. ועל כן כל אלו התשובות שעושין בכל פעם מחמת שלא היתה התשובה זכה כל כך. כל אלו התשובות נקראים תשובה אחת. ואז כשבא בתשובותיו הרבים לתשובה שלימה באמת בתכלית הזכות בלי שום שמץ של איזה צד מחשבת חוץ. כל זה נקרא תשובה הראשונה. ואחר כך כשעושה תשובה על השגתו הראשונה זה עיקר בחינת תשובה על תשובה. ובוודאי גם זה הצדיק הגדול בחינת משה שזוכה לזה לעשות תשובה על תשובה על ההשגות כנ״ל גם הוא יש לו בחירה בזה כי מאחר שצריך בזה העולם לעשות תשובה בכל פעם על השגתו הראשונה בוודאי יש לו בחירה כי בזה העולם אפילו הצדיק הגדול והנורא מאד כמו משה רבינו עליו השלום יש לו בחריה אך איקר הבחירה של הצדיק שהוא בחינת משה הוא בבחינת משה הוסיף יום אחד מדעתו מו שכתוב במקום אחר כ(בספר חיי מהר״נ) וזה בחינת הבחירה שהיה לאדם הראשון קודם החטא שהיה זך בתכלית ועדין לא ניתן בו יצר הרע. כמו שאמרו רז״ל ומובא בפירוש רש״י ואם כן מאין היה לו בחריה עד שחטא בעץ הדעת.

אך כל בחירתו אז היה בבחינה זאת בבחינת משה הוסיף יום אחד מדעתו. כי הוא היה זך לגמרי בתכלית. והזהירו השם יתברך שלא יאכל מעץ הדעת טוב ורע דהיינו במקום שיש שם אחיזת הרע לא יאכל משם. כי רצה שלא יכנוס בו היצר הראע הגשמי שלנו כלל רק ישאר לו בחריה של גדולי הצדיקים בחינת משה שצריכין בכל פעם לילך מדרגא לדרגא ולעשות בכל פעם תשובה על השגתו הראשונה שזהו בחינת קדושת שבת שום זה קדוש ונורא מאד ואין בו אחיזת הרע ועל כן אין בו שום בירור רק כל העבודה של יום השבת הוא לעלות מהשגה להשגה שזהו בחינת תשובה על תשובה באמת כנ״ל. שזהו בחינת עבודת גדולי הצדיקים הנ״ל שכל זה בחירתם בבחינת משה הוסיף יום אחד מדעתו. ומשם היה בחירתו של אדם הראשון כנ״ל. ועל כן באמת כל מכשול כי החטא שלו היה על ידי שהוסיף על הצווי כמו שאמרו רז״ל. ועל ידי זה נכשלו לגמרי ועברו על מצות ה׳. כי בוודאי אסור להוסיף על דברי השם יתברך כמו שכתוב לא תוסיף עליו. אבל אף על פי כן מצינו שמשה הוסיף יום אחד מדעתו והשם יתברך הסכים עמו כמו שאמרו רז״ל אך בודואי יש בזה חילוקים רבים. כי הלא מצינו בכל הצדיקים החכמים הראשונים שהוסיפו כמה גזירות וגדרים ברוב במצוות הם בחינת משמרת למשמרת כגון שבות לשבת וכו׳ כמו שאמרו רז״ל ועל כן באמת לנו אסור לגמרי לגרוע או להוסיף אבל גדולי הצדיקים יש להם בזה בחירה שיש כמה דברים שם צריכים להבין מדעתם אם להוסיף אם שלא להסיף. ועל כן באמת יש יגיעה ועבודה גדולה בה כמו שהבנתי מדבריו ז״ל בעת שדיבר מזה. וזה היה סוד הבחירה של אדם הראשון. וכשנכשל על ידי אשתו שהוסיפה שלא כראוי נכשל מאד בחטא גמור. כי בודואי כשאין זוכין לכוון דעתו יתברך כראוי יכולים להכשל מאד. שזהו בחינת ארבעה נכנסו לפרדס שרק ר׳ עקיבא נכנס בשלום ויצא בשלום אבל ב״ע וב״ז זה הציץ ונפגע וזה הציץ ומת. אבל נשארו צדיקים גדולים. אבל אחר נפל לגמרי וקיצץ בנטיעות. כי ענין זה הוא בחינת בקיאות הנ״ל בחינת בקי ברצוא בקי בשוב וכו׳ כי בוודאי צריך הצדיק לעלות בכל פעם להשגה גבוה יותר. אבל אף על פי כן אסור לו להרוס לעלות אל ה׳ ליכנוס בהשגות שאינם ראוים לו כמובן כל זה בדבריו ז״ל. (כמו שכתוב בהתורה כי מרחמם בסימן ז׳ לקוטי תנינא על מאמר רז״ל סיג לחכמה שתיקה וכו׳ ובמקום אחר). ומי שזוכה בעבודתו לבקיאות הזה היטב. זוכה לידע לכווין דעתו מה להוסיף שיהיה כרצונו יתברך ומה שלא להוסיף. ועל כן רק ר׳ עקיבא נכנס בשלום ויצא בשלום. נכנס ויצא דייקא בחינת עייל ונפיק הנ״ל שהיה בקי בעייל בקי בנפיק. אבל ב״ע ובן זומא טעו בענין הבקיאות הזה. ועל כן לא יצאו בשלום רק שאף על פי כן נשארו בצדקתם. אבל אחר קצץ בנטיעות. כי יצא לחוץ לגמרי וזה בחינת חטא אדם הראשון שהיה גבור מאד ונכשל בכמה בחינות. וכמרומז בבזוהר הקדוש בההוא יומא הציץ ומת. כי הסתכל במה דלא הוו ליה רשו. וכן אמרו רז״ל שכפר בעיקר רק שתיכף עשה תשובה. וכל זה היה בחינת פגם הבקיאות הנ״ל. וכל התיקון שלו היה על ידי שבת. כי שבת אגין עלוהי כי קדושת שבת הוא בבחינה זאת בחינת תשובה על תשובה באמת. דהיינו על השגה הראשונה וכו׳.

שזהו בחינת יום שכולו שבת כולו תשובה כנל. אבל זה אין זוכין כי אם גדולי הצדיקים בחינת משה שרק הם יודעים ומשיגים סוד קדושת שבת בשלימות. כי הם עושים תשובה על תשובה בשלימות שהוא על השגה הקודמת וכנ״ל. ומהם אנו מקבלים קדושת שבת בבחינת לך והודיעם הנ״ל ועל ידי זה גם אנו יכולים לזכות לתשובה על תשובה לפי ערכינו שנזכה לשוב תמיד להשם יתברך על שהתשובה הראשונה לא היתה זכה כל כך. והלואי שנזכה לעת עתה לזה. וזה בחינת לחם משנה של שבת בחינת תשובה על תשובה הנ״ל. כי עיקר לחם משנה נמשך מהמן שירד ביום הששי לחם יומם ובשבת לא ירד כלל. כי המן הוא בבחינת דעת בחינת משה כמו שאמרו רז״ל וזכו ישראל בשכות משה שביום הששי ירד לחם משנה בשביל שבת ובשבת לא ירד כלל. כי בכל שת ימי המעשה שיש בהם בירורים ירד להם המן דבר יום ביומו כפי הבירור של אותו היום. וזה בחינת תשובה של ההמון עם. כי על ידי התשובה מבררין הטוב מן הרע הכשר מן הפסוק וכו׳ שזהו בחינת הבירור שנעשה בכל יום משת ימי המעשה שהם כנגד ששה סדרי משנה שהם בחינת כשר ופסול אסור ומותר טמא וטהור. וביום הששי ירד לחם משנה זה בחינת תשובה על תשובה של ההמון עם עד שנשלם תשובתם בשלימות ובשבת לא ירד המן כלל. רק אז אוכלים הלחם משנ של יום הששי שהוא סוד עונג שבת כי אז אין בירור. ואין טורחין אז בהמשכת השפע בגשמיות כפי הבירור. רק אז צריכין לאכול סעודת שבת להתענג על ה׳ בלחם משנה שהוא בחינת תשובה על תשובה של גדולי הצדיקים בחינת משה שהוא בעצמו בחינת המן בחינת הדעת של תשובתו הור רק על שגה הקודמת כנ״ל. כי בשבת אין בירור אבל עליית העולמות עיקרו הוא בשבת כמובא בכוונות. וזה היה צריך אדם הראשון שעדיין לא ניתן בו יצר הרעא ולא היה צריך בירור שלנו. רק היה צריך להעלות העולמות כמבואר בכוונות הרבה בזה. וזה עיקר קדושת שבת שזוכין לזה גגדולי הצדיקים שזהו בחינת תשובה על תשובה בשלימות באמת כנ״ל כי כפי תשובתו כן הוא עליית העולמות התלוי בו. ועל כן באמת עיקר לחם משנה בחינת תורה זוכין עהצדיקי אמת הנ״ל רק גם אנו מחויבים לבצוע על לחם משנה זכר למן. כי אנו ממשיכין בחינת לחם משנה בחינת תשובה לפי ערכינו על ידי כח גדולי הצדיקים שזוכין ללחם משנה בחינת תשובה בכל פעסעל השגתו הקודמת וכנ״ל. כי כבר מבואר לעיל שעל ידי אלו הצדיקים שהם עיקר בחינת קדושת שבת שכולו תשובה של עולם הבא שהוא על ההשגות כנ״ל. על ידם יכול כל אחד לזכות לתשובה אפילו הגרוע שבגרועים. כי בכל פעם שהצר עליהם ויצעקו ויתפללו להשם יתברך תמיד בכלות הנפש בבחינת מבטן שאול שועתי בחינת צפו מים על ראשי אמרתי נגזרתי קראתי שמך ה׳ מבור תחתיות עד ישקיף וירא ה׳ משמים שיזכו לתשובה שלימה וכו׳ כנ״ל. וכל זה הוא בחינת קדושת שבת שמקבל כל אחד מגדולי הצדיקים הנ״ל שהם בחינת משה בחינת שבת דכולהו יומי וכנ״ל.

אות נא

וזה בחינת יום כפור שאז חייבים כולם להתענות ומקום בערב יום כפור מצוה לאכול. כי האכילה מחברת הגוף עם הנפש. כי על ידי האכילה נמשך חיות להגוף מהנפש והוא קיום האדם. ועל כן על ידי האכילה כראוי נעשה בחינת התיקון הנ״ל שהוא בחינת אלף וכו׳ שעל ידי זה נעשה אדם בחינת א׳ דם כמו שכתוב שם כי הגוף בחינת נקודה התחתונה. והנשמה בחינת נקודה העליונה כי גוף ונפש הם בחינת שמים וארץ כמו שאמרו רז״ל יקרא אל השמים מעל זה הנשמה. ואל הארץ זה הגוף. ושמים וארץ הם בחינת נקודה העליונה ונקודה התחתונה בחינת השמים כסא נקודה העליונה שנקראת כסא דמתכסיא וכו׳ כנ״ל. והארץ הדום רגלי בחינת נקודה התחתונה כנ״ל. וחיות הנמשך על ידי האכילה שמחבר אותם יחד זה בחינת הוא״ו שבתוך האלף שממשיך החיות מנקודה העליונה לנקודה התחתונה. ועל כן כל כוונות האכילה הוא בבחינה זאת בחינת האלף הנ״ל שהוא ב׳ יודין וואו״ו שבתוכם. והוא״ו נתחלקת שלנים. ואז י״ו למעלה וי״ו למטה. ושניהם גימטריא ל״ב בחינת ל״ב שינים שטוחנין המאכל ומבררין אותו שהם בחינת ל״ב נתיבות חכמה וכו׳. כמובא. והעיקר החיות נמשך אל הלב ששם כל רתיחת הדמים. והעיקר שצריכין לאכול בקדושת ישראל כדי שיהיה נמשך החיות מהנשמה אל הגוף בקדושה באופן שיחיה את הדמים שבלב בקדושה. ולא יתאחזו מהם התגברות הדם שבחלל השמאלי שמשם אחיזת הסטרא אחרא וכו׳ ואז כשהדמים זכים כראוי ומקבלין רק חיות הקדושה על ידי האכילה אז נעשה בחינת אדם הנ״ל שהוא אלף דם כי הא׳ הוא בחינת ל״ב שינים ל״ב נתיבות החכמה שנעשה על ידי שנכלל הגוף והנפש נקודה התחתונה ונקודה העליונה. ודי״ם הוא מה שזכה להחיות את הדמים בקדושה באופן שלא יתגבר הדם שבחלל השמאלי וכנ״ל.ואדם הראשון פגם בזה באכילת עץ הדעת טוב ורע. ועל כן פגם בבחינת אדם וכן כל אדם כל החטאים שלו נמשכין מפגם הדמים שבחלל השמאלי. ועל כן ביום כפור שאז עיקר התשובה על כן צריכין להתענות לתקן כל החטאים שבאם מהדם שבחלל השמאלי שמשם כל החטאים שנכנעין על ידי התענית.וזה בחינת התעניתים של הבעלי תשובה. ועל כן קודם יום כפור צריכין לאכול בערב יום כפור כי כשרוצין לשוב צריכין להיות בקי בהלכה בקי בעייל בקי בנפיק וכו׳ כנ״ל. כי הבא לטהר מסייעין לו ואומרים לו המתן כנ״ל. כי האכילה של ערב יום כפור שהוא מצהו זה בחינת אכילת שבת קדש שאז נמשך בחית ישוב הדעת הנ״ל, בחינת המתן שהוא בקיאות בהלכה כנ״ל. ועל כן ביום כפור שצריכין כלל ישראל לשוב בתשובה שלימה וצריכין אז לגמור להמשיך דרך התשובה בעולם שהוא בקיאות בהלכה הנ״ל על כן אי אפשר לחטוף להתענות מיד רק צריכין מקודם בערב יום כפור לאכול והוא מצוה גדול. כי מצות

האכילה של ערב יום כפור היא בחינת תיקון בקי בנפיק ומצוות התענית והעבורדה של יום כפור זזה בחינת עייל ועל כן צריכין שניהם. כי אי אפשר לשוב כי אם כשבקיאין בהלכה הנ״ל בעיל ונפיק כנ״ל.

אות נב

ועל כל היה הכהן גדול משנה ביום כפור ה׳ פעמים מחוץ לפנים ומפנים לחוץ מבגדי זהב לבגדי לבן ומבגדי לבן לבגדי זהב. כל זה בחינת הנ״ל. כדי לתקן ביום כפור עצמו בחינת עייל ונפיק בשרשו. כי גם בעבודת בית המקדש בעצמו שהוא כולו קדש. והוא בוודאי בחינת עייל נגד כל העולם כולו אבל גם שם בעצמו יש בחינת חוץ ופנים. שהם בחינת עייל לפנים ונפיק לחוץ שהוא עבודת הכהן גדול ביום כפור שנכנס לפני ולפנים זה בחינת עייל אצלו. ואחר כך יצא לחוץ להיכל ועזרה ועשה שם עבודת חוץ וכן החליף כמה פעמים. הכל תקן בחינת עייל ונפיק בשרשו העליון. ועל כידי נוראות עבודתו אז בפנים בבית קדש גקדשים ובחוץ בבית המקדש תיקן והמשיך דרך התשובה הנ״ל בכל העולם בכל המדריגות שבעולם שיהיה נמשך על כל אחד בחינת בקיאות בהלכה הנ״ל בעייל ונפיק כנ״ל שזה עיקר דרך התשובה כנ״ל וזה בחינת מה שכתוב למעלה שאין לנו כח לשוב בתשובה כי אם בכח הצדיקים הגדולים שהם עושים תשובה על תשובה תמיד והם בקיאים בהלכה הנ״ל בבחינת עייל ונפיק היטב היטב לפי דרכם הנפלא והם ממשיכין עלינו בקיאות הנ״ל שכם אנחנו עתה בכל דור ודור וכל אדם בכל מקום שהוא יוכל למשיך על עצמו בחינת דרך התשובה הנ״ל. עד שגם אפילו המונחים בשאול תחתיות יוכלו למצוא את השם יתברך תמיד בבחינת ואציעה שאול הנך שזהו בחינת בקיאות בהלכה הנ״ל שנמשך מגדולי הצדיקים כנ״ל שזהו בחינת עבודת הכהן גדול ביום כפור מחוץ לפנים ומפנים לחוץ וכו׳ וכנ״ל. ועל כן מתחילין ביום כפור בקריאת התורה. אחרי מות שני בני אהרן בקרבתם לפני ה׳ וימותו. כי כל הפגם של נדב ואביהוא שהיו צדיקים נוראים מאד אבל כל הפגם שלהם היה בבחינת בקיאות הנ״ל שלא תקנו בחינת ונפיק בחינת ושוב. רק רצו להתקרב בדביקות להשם יתברך יותר מהמדה שהוא בחינת פן יהרסו לעלות אל ה׳ וכמבואר בפסוק זה בקרבתם לפני ה׳ וימותו. ועל כן הזהיר את אהרן על זה ואל יבוא בכל עת אל הקדש שלא ימות כדרך שמתו בניו על ידי שפגמו בבחינת בקיאות בעייל ונפיק כנ״ל רק בזאת יבא אהרן אל הקודש וכו׳ בכל סדר העבודה של יו כפור. ועל כן קורין כל זה ביום כפור. כי אי אפשר לנו לקבל דרך התשובה כי אם על ידי הצדיקים שבקיאים בהלכה זאת היטב שהוא בחינת העבודה של יום כפור ומשם נמשך גם עלינו בחינת בקיאות הנ״ל שהוא דרך

התשובה הנ״ל שנזכה לילך בו כל ימי חיינו שזהו כל קדושת יום כפור לזכות לתשובה שלימה באמת וכנ״ל.

אות נג

ואחר יום כפור עושין סוכות ואיתא בזוהר הקדוש שכל ימי ראש השנה ויום כפור היה מלחמה גדולה בין יעקב ועשו. ועשו שבא מצידו לקבל הברכות ויעקב לקחם ממנו בחכמה ואחר יום כפור וכו׳ כדין ויעקב נסע סכותה. שיעקב בחינת כלל ישראל מסתירין עצמן בתוך הסוכה הקדושה וכו׳ והוא על פי הנ״ל שברא השנה ויום כפור ישראל לוחמין בחינת מלחמת עמלק בכח הצדיק האמת בחינת משה כי אז מתגברין לשוב בתשובה. ועיקר התשובה הוא בחינת להכרית זרעו של עמלק בכל הבחינות הן בגשמיות לזכות להכרית זרעו שהם עיקר בחינת ממשלת זדון שמבקשין על זה הרבה בראש השנה ויום כפור. ועולתה תקפץ פיה וכו׳ כי תעביר ממשלת זדון וכו׳ הן להכניע הרע שבדם שבחלל השמאלי וכו׳ שזהו גם כן בחינת זוהמת עמלק וכו׳ ומחמת שהוא מלחמה ארוכה מאד כנ״ל עד שהשם יבתרך בעצמו צריך ללחום עמו על כן אי אפשר כי אם בכח הצדיק שהוא בחינת משה שממשיך בקיאות בהלכה הנ״ל בקי בעייל בקי בנפיק וכו׳ כנ״ל שזהו בחינת כל העבודה של הכהן גדול ביום כפור כי על ידי כל עבודתו שם ברום גבהי מרומים על ידי זה המשיך בחינת בקיאות בהלכה הנ״ל לכל ישראל החפצים לשוב אפילו הנמוכים מאד מאד לקיים ואציעה שאול הנך שזהו בחינת בקי בנפיק שזהו עיקר דרך התשובה להחלושי כח שבישראל וכו׳ כנ״ל. כי כל התפילות והתחינות ובקשות והסליחות שישראל מרבין לבקש מחילה וסליחה וכפרה בעשרת ימי תשובה ובפרט ביום כפור אין הכוונה להתפלל ולבקש על העבר לבד רק שצריכין לבקש רחמים ביותר שיעזרו השם יתברך מעתה לדרך התשובה שלא יחטא עוד ולא יפול משום דבר רק יזכה לבחינת דרך התשובה הנ״ל באמת שהוא בחינת בקיאות בהלכה הנ״ל. ועל כן מבקשין ותן בלבנו לעזוק דרך רשע וכו׳ וכן יהי רצון שלא אחטא עוד וכו׳. וכן הרבה. וכל זה הוא בחינת מלחמת עמלק בכח הצדיק האמת שזהו בחינת העבודה של הכהן גדול ביום כפור וכנ״ל. וזה בחינת כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם וכו׳. שעיקר הכפרה בחינת כי ביום הזה יכפר עליכם הוא שנזכה על ידי זה לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה׳ תטהרו. היינו שהשם יבתרך יטהר אותנו להבא מכל חטאתינו שימשיך עלינו דרך התשובה הנ״ל לטהר עצמינו מכל חטאתינו מעתה שלא נחטא עוד כנ״ל וזה זוכין כל החפצים באמת בכח הצדיק האמת שזהו בחינת העבודה של יום כפור שעל ידי זה ממשיך בקיאות

הנ״ל לילך בדרך התשובה בכל השנה תמיד ועל כן אחר יום כפור עושין סוכות כי סוכות הוא בחינת ענני כבוד שהקיפו את ישראל במדבר. והענני כבוד היו מגינים על ישראל מקליפת עמלק כמו שאמרו רז״ל על פסוק וישמע הכנעני מלך ערד שהוא עמלק וכו׳ ששמע שנסתלקו ענני כבוד על ידי מיתת אהרן וכו׳ וכמבוא בפירוש רש״י שם עיין שם ועל ען עתה אנו עושין סוכה להמשיך קדושת הענני כבוד להנצח על ידם מקליפת עמלק. וכמובא בזוהר הקדוש היינו כי ביום כפור שה הכהן גדול עבודתו בבית המקדש בפנים ובחוץ והמשיך בחינת בקיאות הנ״ל בשרשו ברום גבהי מרומים עד שעל ידי זה נמשך כח הבקיאות הנ״ל על כל ישראל ועכשיו אחר יום כפור צריך כל אחד מישראל בעצמו ליכנוס לתוך הסוכה הקדושה לתוך בחינת הענני כבוד להצפין עצמו מקליפת עמלק בבחינת כי יצפנני בסוכו וכו׳ כי מלחמת עמלק ארוכה מאד כנ״ל. ועל כן גם אחר יום כפור צריכין לעשות כמה תחבולות להנצל ממנו. על כן בורחין לתוך הסוכה בבחינת כדין ויעקב נסע סכותה כדי שכל אחד ישראל ימשיך על עצו קדושת הענני כבוד שהם מכניעין קליפת עמלק הרוצה להעלים קדושתו יתברך בפרט כשיוצאין לחוץ מהבית הנסת ובית המקדש לעסוק בצרכי הגוף במשא ומתן וכו׳ שזהו בחינת ונפיק שאז אורב מאד. ועל ידי שיוצאין מהבית אל הסורה שהוא בחינת ענני כבוד שמצילין מקליפת עמלק על ידי זה מתקנין בחינת בקיאות הנ״ל שהעיקר בחינת בקי בפיק וכו׳ כנ״ל. (ועיין בהלוכת סוכה שם מבואר גם כן מענין זה שעל ידי סוכה מתקנין בחינת ונפיק וכו׳ עיין שם) כי בכלל הזמנים המקודשים האלה נקרא ראש השנה ויום כפור בחינת עייל כי בהם עוסקין רק בתפלה בבית הכנסת ובית המדרש וכו׳ וסוכות הוא בחינת ונפיק וכו׳. כי עיקר מצוות סוכה הוא אכילה ושתיה ושינה שהוא בחינת ונפיק כנ״ל.

אות נד

וזה בחינת ד׳ מינים שנוטלין בידים. ואיתא בזוהר הקדוש מאן נצח מאן דאחיד מאנא קרבא בידוהי. ולכאורה אינו מובן כלל מה זאת השאלה מאן נצח הלא בכל המלחמות רואין מאן נצח מי שכבש המלחמה והכניע והפיל והרג את שונאו שנלחם עמו ואים שייך לשאול מאן נצח. וגם התשובה מאן דנקיט מאנא קרבא בידוהי הלא אדרבא בכל המלחמות זה סימן שלא נצח עדיין המלחמה מאחר שצריך לאחוז עוד הכלי מלחמה בידיו כי מי שמנצח המלחמה לגמרי אינו אוחז עוד כלי המלחמה בידיו. אך אפשר להבין על פ הנ״ל. כי כבר מבואר שבחינת מלחמת עמלק הוא מלחמה ארוכה מאד מאד. כי עמלק הוא מעולם רצועה מרדות לישראל. ועיקר הוא מלחמת היצר שהוא בחינת קליפת עמלק שאורב על האדם

מתמיד ורוצה להפילו לגמרי חי״ו כמו שאמרו רז״ל. ועיקר הכנעתו הוא התחזקות שהוא בחינת בקיאות הנצל שעיקרו בחינת בקי בנפיק בחינת ואציעה שאול הנך. שבכל מה שעובר על האדם כל ימי חייו יהיה חזק מאד לבל יפול משום דבר וכו׳. וזה הדרך צריכין ללמוד הרבה לקבלו אצל הצדיקים והנלווים אליהם בחינת משה ויהושע וכו׳ כנ״ל. וזה כל העבודה בראש השנה ויום כפור להמשיך דרך התשובה הזה בעולם וכנ״ל. נמצא שבענין מלחמה זאת שיש לכל אדם עם יצרו שהוא בחינת מלחמת עמלק כל נצחון המלחהמ הוא כשהוא חזק בדעתו בכח הצדיק לאחוז עאת עצמו בשרי המלחמה בכל מה שיעבור עליו כי כל זמן שהאדם אינו מייאש את עצמו ומחזק את עצמו להתחיל בכל פעם מחדש וכו׳. ועוסק עדיין במלחמה זאת שעיקר הכלי זיין הוא תפלה וכו׳ כמו שכתוב במקום אחר (סימן ב׳) הוא נקרא נוצח את המלחמה. כי באמת לה׳ המלחמה. כי אי אפשר להאדם בעצמו לנצחו כמו שאמרו רז״ל אלמלא הקדוש ברוך הוא עוזרו וכו׳. וכמו שכתוב מלחמה לה׳ בעמלק מדר דר וכנ״ל. רק שהאדם חייב לחזק את עצמו ולעורר את עצמו בכל עם מחדש לבלי להיות נסוג אחור ממלחמה האת ולבלי לייאש את עצמו בשום אופן וכו׳. ועתה מובן דברי הזוהר הקדוש הנ״ל מאן נצח מאן דאחיד מאנא קרבא בידוהי. כי בודואי במלחמה זאת שהיה לנו בראש השנה ויום כפור שהוא להכרית זרעו של עמלק בגשמיות ורוחניות בוודאי אין רואין בחוש עדיין מאן נצח בפרט באריכות הגלות הזה שעדיין הבית המקדש חרב וכל אחד עובר עליו מה שעובר אך בכלל ישראל בוודאי כבר נצחו המלחמה מאחר שאוחזין המאני קרבא בידוהי שהם הלולב ומיניו. כי מאחר שישראל עוסקין עדיין במלחמה הזאת ואוחזין מאנא קרבא בידיהון שהם הד׳ מינים שמתפללין בכח וגומרין עליהם את ההלל בוודאי כבר נצחו במלחמה כי במלחמה זאת זה עיקר נצחון המלחמה. כשאוחזין אעת עצמו ואוחזים מאנא קרבא בידוהי כו׳. וכמו שאמר אדמו״ר ז״ל על פסוק בשוא גליו אתה תשבחם וכו׳ וכן במקום אחר שכל זה שהאדם מחזק את עצמו בתפלה וצעקה להשם יבתרך הוא בכלל נוצח את המלחמה שזה מרמז הד׳ מינים שאוחזים בידים בסוכות אחר ראש השנה ויום כפור וכנ״ל.

אות נה

כי הד׳ מינים הם בחינת תיקון הנ״ל שהוא לזכות לבחינת אדם וכו׳. שבזה עוסקין באלו הימים מאלול עד שמינ עצרת להמשיך דרך התשובה הנ״ל כדי לזכות להכלל בבחינת אדם הנ״ל שזה עיקר התיקון של חטא אדם הראשון וחטאי הדורות. כי אדם הראשון נקרא אדם כי היה צריך

להיות נכלל בבחינת אדם היושב על הכסא. ופגם אז בראש השנה שנברא בו. ואנו עוסקין בכל שנה לתקן חטאו וחטאי כל הדורות שנמשכו משם והתיקון על ידי דרך התשובה שעל ידי זה חוזרין ונתתקנין ונעשין בבחינת אדם כנ״ל שהוא בחינת נקודה התחתונה ונקודה העליונה והואו שבתוך האלף וכו׳ כנ״ל. ועל כן אחר ראש השנה ויום כפור שזכו כלל ישראל בכח הצדיק להמשיך דרך התשובה. על כן בסוכות נוטלין הד׳ מינים שכלל כוונתם להכלל בבחינת אדם הנ״ל וכמו שכתוב בכוונות הד׳ מינים שכללותם הוא בחינת אדם שהוא אדם דיבור מעשה עיין שם. כי מבואר בכוונות שהד׳ מיינים הם בחינת ד׳ אותיות הוי׳ ומבואר שם שההדבר הוא בחינת יוד. והערבי נחל בחינת ה׳ ראשונה. והלולב בחינת וא״ו והתרוג בחינת ה׳ האחרונה עיין שם. וכל זה בחינת אדם שעולה מ״ה שהוא שם הוי׳ במילוי אלפין הכידוע כי יוד הם הם בחינת כללות הג׳ ראשונות. זה בחלינת נקודה העליונה שהוא בחינת סג״ל. והו״ו בחינת הלולב זה בחינת ההמשכה מנקודה העליונה לנקודה התחתונה. והה׳ אחרונה בחינת האתרוג בחינת נקודה התחתונה. ועיקר העבודה להמשיך כל ההידור והיוופי לבחינת האתרוג שהוא פרי עץ הדר שהוא בחינת ה׳ תתאה בחינת נקודה התחתונה. כי היוד בחינת ההדס כנ״ל יש לו ריח טוב שהוא חיות הנשמה זה בחינת נקודה העליונה שהוא חבינת הנשמה ועמה נכללין הערבי נחל שהם בחינת ה׳ ראשונה שנכללת תמיד עם היוד יחד כידוע. וזה סוד עמוק ומובא לעיל קצת. ולכאורה הדבר תמוה. כי הלא מבואר במדרשים ובכל הספרים שערבי נחל מרמזים על פושעי ישראל שאין בהם לא טעם ולא ריח שצריכין לקשרם ולכוללם גם כן בתוך האגודה כמבואר ומדוע גיורא בשמי שמיא. שהערבי נחל שמרמזים על פושעי ישראל יהיו מרומזים בה׳ הראשונה למעלה מואו ה״א שהם מהלולב והאתרוג. אך הוא בחינת המבוא לעל (באות י״ז) על ענין ג׳ שבתים שבין המצרים. שדייקא בעת כהירידה החורבן של כלל ישראל או בפרטיות כשיורד אחד ח״ו מאד עד שנופל לבחינת מקומות המטונפים וכו׳ שאז צריך להחיות את עצמו על ידי בחינת איה מאמר סתום על ידי הבקשה והחיפוש וכו׳ כמו שכתוב שם. וזה בחינת מה שהערבי נחל שהם בחינת פושעי ישראל שנפלו למקומות המגונים הנ״ל. שעוסקים לכוללם בתוך האגודה הקדושה צריכין לקשרם ולכוללם דייקא למעלה בבחינת ה׳ הראשנה שוא בחינת כלליות הג׳ ראשונות שהם למעלה מהבנין שהם בחינת מאמר סתום הנ״ל. כי משם דייקא תיקונם כמובא בהתורה ואי״ה הנ״ל ומבוא לעיל קצת מזה. ועל כן מברכין רק על הלולב. כי העיקר הוא ההמשכה הנ״ל להמשיך האור מנקודה העליונה לנקודה התחתונה לגלות כבוד הדר מלכותו שהוא בחינת האתרוג שהל העבודה להמשיך הידוה והפאר לבחינת אתרוג שהוא נקודה התחתונה בחינת יהושע שעל ידו עיקר המלחמה להכרית זרעו של עמלק שרוצה להעלים שמו יתברך ח״ו וכפי שמכניעין אותו על ידי בחינת יהושע שמקבל הכח ממשה כנ״ל. כמו כן נתגלה ונתגדל ונפתפאר כבוד הדר מלכותו בבחינת זה שמי לעולם. וזה זכרי לדר דר וכנ״ל. כי עיקר ההידור רואין רק בבחינת יהושע שהוא בחינת נקודה

התחתונה בחינת בככור שורו הדר לו. בחינת ונתת מהודך עליו שהוא בחינת לבנה בחינת יפה כלבנה. כי בבחינת משה אי אפשר לראות הודו והדרו כי הוא בחינת חמה שאי אפשר להסתלכ בה עתה. כי הוא בחינת כסא דמתכסיא וכו'. ועל כן באמת נאמר ויראו מגשת אליו וכו' ויתן על פניו מסוה. כי אין לנו כח שיאיר ויופיע עלינו כבוד הדר מלכותו כי אם על ידי בחינת יהושע בחינת לבנה שמקבלת מהשמש מבחינת משה כנ"ל. ועל כן כל ההידור הוא בהאתרוג וכנ"ל. וזה מה שכתוב (בסימן ק"מ) על פסוק ביד כל אדם יחתום וכו' (איוב ל"ז) שבהצדיק בעצמו אין להעולם בו שום תפיסה רק על ידי אנשיו וכו' עיין שם. כי אנשיו ותלמידיו הם בחינת יהושע כנ"ל. על ידם דיקא נתגלה נפלאות הדרת קדושת הצדיק שהוא בחינת משה שעל ידי זה נתגלה כבוד הדר מלכותו יתברך וגדולתו עד אין חקר. היינו כנ"ל.

אות נו

ועל כן בהושענא רבא בסוף סוכות עושים תיקונים גדולים עם הערבה בעצמה שנוטלין אז. כי על ידי העבודה של כל ימי הסוכות עם הד' מינים שקשרו הערבה למעלה כנ"ל. פעלו הצדיקים שעתה יכולים לעשות תיקון גדול עם הערבי נחל בעצמן. כי עיקר התיקון שיתגלה הכבוד הנעלם במאמר הסתום הנ"ל (וכמובא בדברינו בהלכות ציצית הלכה ב' ובהלכות גביית חוב מהיתומים על פי התורה ואיה הנ"ל ובמקום אחר עיין שם) וזה בחינת מה שנוטלין הערבה לבד ביום ז' של סוכות שהוא הושענא רבא. כי כבר תיקנו הפושעי ישראל עד שנתגלה גם בהם כבודו יתברך מהעלם אל הגילוי (עיין במקומות הנ"ל ותבין). ועתה תראה נפלאות שזהו מה שאמרו רז"ל שנטילת וחביטת הערבה ביום זה הוא מנהג נביאים. מנהג נביאים דייקא. כי כבר מבואר לעיל (באות ל"ז) שכל הנביאים כלולים בבחינת יהושע שהוא בחינת נקודה התחתונה וכו' כנ"ל. על כן תיקון הערבה שהם בחינת פושעי ישראל שהחזירום בתשובה כנ"ל הוא על ידי הנביאים דייקא שהם בחינת יהושע שעיקר תיקון דרך התשובה על ידו כי הוא ממשיך עיקר התיקון שהוא למצוא אותו יתברך בכל מקום וכו' בבחינת ואציעה שאול הנך וכו' כנ"ל.

אות נז

וזה בחינת הנענועים. ובכל צד מוליך מכנגד לבו ומחזירו וכו׳. זה בחינת רצוא ושוב והוא מוליך ומביא מעלה ומוריד. זה בחינת בקיאות הנ״ל. בחינת אם אסק שמים שם אתה ואציע שאול הנך וכו׳. וכן בכל צד וכמו שסיים שם בפסוק אשא כנפי שחר אשכנה באחרית ים גם שם ידך תנחני וכו׳. ובין כשהוא מעלה הלולב ומיניו ובין כשהוא מוריד וכן בכל צד בכולם יש הולכות והובאות בכל צד שהם הנענועים. כל זה הוא מה שכתוב למעלה (באות כ״ט) על שתים שהן ארבע וכו׳ שבין בבחינת עייל בחינת אם אסק שמים יש רצוא ושוב. ובין בבחינת ונפיק יש רצוא ושוב בכמה וכמה בחינות וצריך להיות בקי בזה מאד. ועל כן מנענעים בכמה נענועים. ועל כן בשבת אין נוטלין הלולב מטעם הנ״ל גבי שופר שמא יעבירנו ד׳ אמות שהוא פגם הבקיאות כנ״ל כי גם נטילת לולב הוא לתקן בחינת אדם שהוא על ידי הבקיאות הנ״ל שעיקרו נמשך על ידי שמירת שבת וכו׳ וכנ״ל.

אות נח

וזה בחינת הושענא רבא שאז חותמין הקדושה בבחינת חותם בתוך חותם כמבואר בכוונות האריז״ל חותם על חותם זה בחינת תשובה על תשובה הנ״ל ועל כן חותם בגימטריא ג׳ פעמים אהיה בג׳ מילויים כמו שכתוב בכוונות. כי אהיה בחינת תשובה אנא זמין למיהוי. ובזה עוסקין כל ימי אלול והעיקר מראש השנה עד יום כפור שהם עשרת ימי תשובה שעוסקין בהם לעשות תשובה ולתקן דרכי התשובה לעצמו ולכל באי עולם שכולם יתגברו לילך בדכי התשובה תמיד ולא ישובו עוד לכסלה. וזה צריכין לידע ולהמאין שכלל ישראל מתקנין תיקונים גדולים ונוראים בענין זה בכל שנה ושנה שהעיקר כלל התיקונים והכוונות הקדושות המבוארים בזזוהר הקדוש ובכתבים ובשארי ספרים קדושים על פי דרכם בקודש העיקר הוא להמשיך תקונים להמתיק הדינים שזהו כלל הכוונות כידוע.והעיקר הוא לבטל ולהכנע כח היצר הרע והקליפות שיניקתם מהדינים באופן שנזכה להתגבר לילך בדרכי התשובה תמיד. ועל כן ביאר אדמו״ר ז״ל על פי דרכו הנורא והנפלא מאד. שכל כוונות אלול המבוארים בכתבי האריז״ל כלולים בהתורה הנ״ל שגילה בהענין הדרך לתשובה וכו׳ שהוא בקיאות בהלכה הנ״ל וכו׳ וכו׳ ועל כן ביום כפור שאז גומרין ישראל תיקון דרך התשובה הנ״ל נעשה בחינת חותם אחד שהוא ג׳ פעמים אהיה שהוא בחינת תשובה כנ״ל. היינו שחותמין הקדושה שנזכה תמיד לילך בדרך הקדושה ולא נסוג אחור עוד ח״ו אבל

כבר מבואר שבכלליות קדושת זה החודש תשרי נחשב עד יום כפור בחינת עייל. ובסוכות מתקנין בחינת ונפיק וכנ״ל (באות נ״ג). על כן בסוף יום האחרון של סוכות שהוא הושענא רבא עוסקין לתקן חותם על חותם בחינת תשובה על תשובה. כי בכלליות הם בחינה אחת כמובן ומבואר לעיל ובהתורה הנ״ל במקומה. היינו כי בחינת בקי בעייל בקי בנפיק בקי ברצוא בקי בשוב. בחינת אם אסק שמים שם אתה ואציע שאול הנך בחינת נקודה העליונה ונקודה התחתונה שהם בחינת משה ויהושע חמה ולבנה וכו׳ הכל הם בבחינה אחת וכל זה בחינת תשובה על תשובה. כי מי שזוכה לקבל בחינת בקיאות הנ״ל מהצדיק האמת הוא עושה בודואי תשובה על תשובה תמיד באיזה דרגא שהוא בין בעליה בין בירידה ובכל הבחינות שיש בעליה ובפרט בירידה וכו׳. כי חזק בדעתו תמיד להמשיך עצמו לדכי התשובה יהיה איך שיהיה בבחינת אם אסק שמים שם אתה ואציע שאול הנך וכו׳ וכנ״ל. וכל זה עיקר דרכי התשובה שעוסק הצדיק לתקן עם תפלות ישראל והצעקות והעבודות שעוסק בימים הנוראים ההם לתקן דרכי התשוב הנ״ל כנ״ל. ועל כן בסוכות שאז עוסקין לתקן בחינת ונפיק הנ״ל. על כן בגמר סוכות שהוא הושענא רבא אז מתקנין חותם על חותם שהוא בחינת תשובה על תשובה שנזכה אנחנו וכל ישראל לחתום עצמינו בחותם דקדושה חותם על חותם להיות חזק לילך בדרכי התשובה תמיד כנ״ל בחינת שימינו כחותם על לבך כחותם על זרועך כי עזה כמות אהבה וכו׳. ועל כן חותם בגימטריא ב׳ פעמים דרך כי ב׳ פעמים דרך עם הואו אותיות גימטריא חותם. כי עיקר החותם לתקן דרכי התשובה הנ״ל. שהם בחינת אהיה בכל הבחינות שזהו בחינת חותם שהוא ג׳ פעמים אהיה כנ״ל בגימטריא ב׳ פעמים דרך וכנ״ל.

אות נט

ועל כן עוסקין בליל הושענא רבא בספר משנה תורה. כי כל ספר משנה תורה רובו ככולו מדבר מענין ארץ ישראל שישראל היו מוכנים לבא לארץ ישראל ובעוונותיהם על ידי חטא העגל ומרגלים וכו׳ גרמו עיכוב גדול ארבעים שנה וגם משה רבינו בעצמו מוכרח להסתלק מחמת זה עד שמרמז להם מה שיקרא לנו באחרית הימים האלה שיחרב הבית המקדש ב׳ פעמים ויתערך הגלות הזה מאד וההסתרה שבתוך הסתרה תתגבר מאד וכו׳ בחינת ואנכי הסתר סתיר וכו׳. ומבואר שם שכל התיקון לבא לארץ ישראל הוא על ידי בחינת יהושע כמו שכתוב בפרשת דברים ואתחנן וכו׳ יהושע בן נון וכוף אותו חזק וצו את יהושע וחזקהו ואמצהו וכו׳ ובפרט בסוף פרשת וילך האזינו וכו׳ שעוסק שם לחזק את יהושע מאד מאד. כל זה רמז להתורה הנ״ל שעתה עיקר התיקון על ידי הרבי

שבדור שהוא בחינת משה שמחזק מאד את תלמידיו שהם בחינת יהושע שילכו בדרכי התשובה תמיד בחינת אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך וכו' כנ"ל שזהו בחינת ג' מצות שנצטווינו בכניסתן לארץ ישראל כמו שכתוב שם וכל זה הוא בחינת דרכי התשובה הנ"ל שעוסקין לתקן בכל החודש הקדוש הזה שזהו בחינת חותם על חותם שמתקנין בהושענא רבה על כן עוסקין אז בספר משנה תורה שמדדבר מהסתלקות משה והתחזקות יהושע תלמידו. כי על ידי זה עיקר תיקון התשובה שהיא בחינת חותם על חותם כנ"ל.

אות ס

ועל כן אומרים אז כל ספר תהלים שיסד דוד המלך עליו השלום. כי תיקון של משה ויהושע כנ"ל שהוא ליכנוס לארץ ישראל שעיקרו יהיה נגמר על ידי דוש שהוא בחינת משיח. כי יהושע הכניס את ישראל לארץ ישראל אבל עיקר קדושת ארץ ישראל לא נשלם עד שמצא דוד מקום הבית המקדש שאז נתקיים והניח לכם מכל אויביכם מסביב. וישבתם לבטח ופירש רש"י ואין זה אלא בימי דוד אז והיה המקום וכו' שהוא הבית המקדש וכל התיקון של דוד הוא בחינת תהלים שהוא הילולים ושבחים רבים להשם יתברך שהוא בחינת קדושת שבת בחינת טוב להודות להי' הנאמר במזמור שיר ליום השבת. ובתוך כך צועק ומתחנן ומתפלל הרבה להשם יבתרך מכל מקום שהוא וכו'. ועל כן כתב אדמו"ר ז"ל (בסימן ע"ב בלקוטי תנינא) שעל ידי תהלים זוכים לתשובה. ועל כן עתה באריכות הגלות כל חיותינו הוא על ידי בחינת משה ויהושע הנ"ל שעל ידי בחינות אלו מחזקים אותנו לצעוק להשם יתברך תמיד ולשמח נפשו בקדושת שבת ולהודות להשם יתברך תמיד על העבר ולצעוק על להבא כמבואר בדברינו הרבה בזה. וזה עיקר דרכי התשובה הנ"ל שעל ידי זה נזכה כולנו לשוב לארץ ישראל. ועל כן עוסקין בזה בליל הושענא רבה בספר משנה תורה שהוא התחזקות בחינת יהושע על ידי משה רבו. כי בכל דור ודור נעשה בחינות אלו כנ"ל ועיקר ההתחזקות לעסוק בשירות ותשבחות ותפלות וצעקות להשם יתברך וכו' שכל זה הוא בחינת ספר תהלים שעל ידי דרכים אלו הנוראים נזכה כולנו לילך בדרכי התשובה תמיד שזהו בחינת חותם על חותם שמתקנים עתה בהושענא רבה וכנ"ל.

אות סא

וזהו חותם הוא אותיות חום כמובא. בחינת תחום שבת. כי עיקר התיקון על ידי שבת זאז נתתקנין דרכי התשובה הנ״ל על ידי שנזהרין לבלי להוצאי חוץ לד׳ אמות ולבלי לילך חוץ לתחום כנ״ל. בחינת אם תשיב משבת רגליך וכו׳ וכנ״ל באריכות.

אות סב

וזה בחינת צעקת הושענא שצועקין הרבה על הערבי נחל. כי גם בכל ז׳ ימי הסוכות שמקיפין את התיבה וצועקין הרבה פעמים הושענא. הכל בביל תיקון בחינת הערבי נחל. כי ההקפות הם זכר למקדש היו מביאין מורביות של ערבה וכו׳ ומקיפין אותם ובפרט בהושענא רבה שצועקין פעמים אין מספר הושענא. כי עיקר העסק בכל ימי הסוכות בפרט בהושענא רבה הוא לתקן בחינת ערבי נחל שהם בחינת פושעי ישראל להמשיך דרכי התשובה הנ״ל באופן שגם הם ישובו אל ה׳ ויתחזקו לישאר בקדושת ישראל מכל מקום שהם וכנ״ל ועל כן תפסו לשון הושע נא. לרמז זכרון בחינת יהושע שנקרא יהושע עיין שם יה יושיעך וכו׳כמו שאמרו רז״ל. כי יהושע היא אז בסכנה גדולה שלא יהיה ניסת ונלכד בעצת מרגלים שכולם היו גדולי ישראל כמו שאמרו רז״ל ואף על פי כן נלכדו ברשת היצר הרע ופגמו מאד במשה רבינו ובארץ ישראל וכו׳ ויהושע ניצול על ידי ששימש הרבה משה רבינו וזכה שבירכו והתפלל עליו יה יושיעך. ועל שם זה נקרא יהושע ובשביל זה צועקין הרבה בלשון יהושע הושע נא והושיעא נא. להמשיך בחינת יהושע שהוא תיקון נקודה התחתונה בחינת ואציעה שאול הנך שזה העיקר שצריכין עתה בסוף סוכות בהושענא רבה לתקן כנ״ל ולזה צריכין לצעוק מאד מאד מעומקא דלבא הושענא והושיעה נא. והכל בשביל בחינת הערבי נחל שאפילו כשמתחילין לשוב להשם יתבר הם בסכנה גדולה ועצומה כידוע רק כל כחם ותקוצם הוא בחינת יהושע, שהתפלל רבו בחינת משה יה יושיעך וכו׳. וזה חבינת צעקת הושענא הרה והבן היטב מזה רמזים לעצמך.

אות סג

ועיקר תיקון החותם הנ״ל הוא על ידי אמת. כי חותמו של הקדוש ברוך הוא אמת כי עיקר כלל כל התיקונים הוא מאת שהוא התחזקות האמונה הקדושה בהשם יבתרך ובצדיקים כי עיקר האמונה הוא על ידי אמת כמו שכתוב כמה פעמם בדברינו וזה בחינת חותם על חותם הוא בחינת אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך זה בחינת חותם ב׳ וכו׳ כנ״ל היינו שבתחלה חותמין הקדושה בבחינת חותם אחד שהוא אמת לאחוז עצמו בדרך האמת תמיד ולבלי לנטות ימין ושמאל רק להיות חזק לשובבתשובה תמיד. וזה בחינת עייל וכו׳ כנ״ל. ואף על פי שגם בזה יש בחינת עייל ונפיק רצוא ושוב. אבל הכל בכלל הוא בחינת עייל וכנ״ל. אבל אחר כך בסוכות מתקנין ביותר ביונת ונפיק בכח העבודה והתיקונים של הצדיקים שעשו בראש השנה ויום כפור וכנ״ל ואז צריכין לחתום הקדושה בבחינת חותם ב׳ שעיקר החותם הוא אמת וכנ״ל. היינו כי לפעמים יכול האדם ליפול ח״ו על ידי האמת דייקא. כי יודע בנפשו שבאמת קלקל הרבה. וגם עתה הוא כמו שהוא. ועל כן מסיתו הבעל דבר בהאמת שלו לדחותו לגמרי ח״ו. כאשר נשמע כלדברים האלו בפירוש מכמה אנשים שיצאו מעולמם לגמרי על ידי האמת הזה אבל כבר גילו לנו צדיקי אמת שהאמת לאמתו אינו כן. וזה בחינת בקיאות הנ״ל שצריך כל אדם הרוצה לחוס על עמו ולילך בדרכי התשובה. שהעיקר הוא לקיים אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך שאפילו בשאול תחתיות סמוכין להשם יתברך ואין שום יאוש בעולם. וכמו שדיבר אדמו״ר ז״ל הרבה בזה. שבודאי צריכין לשמרו עצמו מן החטא. ואפילו מפגם כל שהוא אבל אף על פי כן אפילו אם נכשל כמו שנכשל אפילו אלפים ורבבות פעמים. אף על פי כן בכל עת ורגע חסדי ה׳ לא תמו. ויכולין בכל עת לקרב עצמו להשם יתברך מכל מקום שהוא. כי גדול ה׳ מאד ולגדולתו אין חשקר וכו׳. ויש ענין שיתהפך הכל לטובה וכוף כמבואר שיות קדושות אלו בספריו הקדושים. ויותר מזה דיבר עמנו פה אל פה. וזה עיקר האמת לאמתו בחינת חותם ב׳ של בחינת ונפיק. בחינת ואציעה שאול הנך שהוא חותם על חותם ששומר האמת הראשון. בבחינת השומר אמת לעולם כי גם האמת בעצמו צריך שמירה גדולה שלא יטעה על ידי האמת שלו כנ״ל. וכן בכמה בחינות כמבואר בדברינו הרבה בזה.

אות סד

גם כי כל המחלוקת על צדיקי אמת. הן המחלוקת שבין הנקראים חסידים וכשרים. ובפרט המחלוקת של כתות המחקרים הנוטים לדרכי הכפירות והאפיקורסות. הכל הוא על ידי האמת שלהם. כי האמת נעשה עדרים עדרים וכל אחד אומר שאצלו האמת. ועל כן מי שמביט לפעמים

בספריהם של המחקרים יראה שדיבור אמת אינו זז מפיהם וצועקים רק אמת. אוי להם ולהאמת המזויף שלהם (ואין להאריך בזה כאן. והרבה מזה מבואר בדברינו בכמה מקומות) ועל כן צריך האמת בעצמו שמירה כנ״ל. וזה בחינת מה שצריכין חותם על חותם. כי עיקר החותם הוא אמת והאמת בעצמו צריך שמירה. והכל בכח הצדיקי אמת ותלמידיהם שהם בחינת יהושע. שממשיכין דרכי התשובה הנצל שהוא בחינת אם אסק וכו. ואציעה שאול הנך וכוף כנ״ל שהוא ב׳ בקיאות הנ״ל בעייל ונפיק שזה נגמר בהושענא רבה כנ״ל. על כן נעשה אז בחינת חותם על חותם וכנ״ל. וזה ידוע בכתבים שאמת הוא בגמטריא אהיה פעמים אהיה. כי עתה עיקר התיקון על ידי בחינת אהיה שהוא בחינת תשובה שזה בחינת החותם שעולה ג׳ פעמים אהיה במלואו כנ״ל.

אות סה

גם יהושע עם הה׳ אותיות בגימטריא משנה עם הכולל בחינת משנה תורה. כי עיקר משנה תורה הוא להכניס קיום התורה בישראל כמבואר שם ריבוי האזהרות שמזהיר שם משה לקיים את התורה. ועיקר קיום התורה הוא על ידי בחינת יהושע שקיבל התורה ממשה שעל ידו עיקר המשכת דרכי התשובה כנ״ל. ועל כן אומרים משנה תורה בליל הושענא רבה וכנ״ל. ועל כן ניעורין בליל הושענא רבה. לתקן מדת לילה שהוא בחינת יהושע. כי עיק התיקון שמשה יאיר ליהושע בחינת חמה ללבנה וכו׳ וכנ״ל.

אות סו

ונחזור לענין שבת. וזה שמבואר במדרשים שהכנעת קליפת עמלק שהוא כלל כל העובדי כוכבים שהם כנגד ישראל הוא על ידי קדושת שבת. וזה שמבוא במדרש (מובא בספר מים יחזקאל פרשת בשלח) וזה לשונו אמרו ישראל רבונו של עולם כתבת בתורה זכור את יום השבת וכו׳. וכתבת זכור את אשר עשה לך עמלק. האיך יתקיימו ב׳ זכירות הללו. אמר הקדוש ברוך הוא אינו דומה וכו׳ זה זכור לקדש. וזה זכור להרגו ולאבדו. עד כאן לשונו. היינו כל הענין מה שכתבנו לעיל על פי התורה הנ״ל

שמבואר שקדושה שבת הוא בחינת קדושת הצדיק בחינת משה שעושה תשובה על תשובה תמיד. כי זוכה בחייו ליום שכולו שבת כולו תשובה וכו' כנ"ל. ובכחו הגדול לוחם בחינת יהושע מלחמת עמלק להכניע הדם שבלב שבחלל השמאלי וכו' כנ"ל. ועל כן מחבר במדרש הנ"ל ב' זכירות אלו של שבת ושל מחיית עמלק. (וכמובא גם בדברינו לעיל באות ל"ב בענין הב' זכירות עיין שם) ומקשה איך יתקיימו ב' זכירות האלו של שבת ושל מעשה עמלק. הלא באמת הם שני הפכים זה מזה. כי הלא לכאורה היה ראוי לשכוח לגמרי ענין עמלק כדי לגרש קליפתו וזוהמתו מהלב. רק לזכור קדושת שבת שהוא קדושת הצדיק שהוא כלל קדושת שישראל ועל זה משיב המדרש כפשוטו אינו דומה זה זכור לקדשו וזה זכור להרגו ולאבדו. היינו כי בוודאי הם שני הפכים ועל כן צריכין לזכור שניהם קדושת שבת ולהבדיל מעשה עמלק. כדי לאבד ולעקר זכר עמלק על ידי זכרון קדושת שבת בכל עת כנ"ל. כי זכרון מעשה עמלק צריכין רק לזכור בשביל לעקרו ולאבדו. כי בוודאי צריכין לשכוח ולהעביר מלבו לגמרי מעשה עמלק שממנו כל התאוות וההרהורים וכו'. רק עיקר הזכרון של משה עמלק הוא כדי לעקרו שצריכין לזכור שעמלק אורב על האדם תמיד. על כן צריכין להתגבר ביורת בזכרון קדושתש בת שהוא קדושת הצדיק שעושה תשובה תמיד. שבכחו יש לנו גם כן תקוה תמיד וכו' וכנ"ל. ועל כן דייקא מחמת שהם שני הפכים צריכין לזוכרם היטב כדי לעקור קליפת עמלק על ידי זכרון קדושת שבת שהוא קדושת הצדיק שבכחו לוחם בחינת יהשוע מלחמת עמלק וכו וכנ"ל. וכן מבואר בגמרא שבת פרשת כל כתבי שהכנעת קליפת עמלק שהוא כל הרע של השבעים עובדי כוכבים הוא על ידי קדושת שבת כמו אמרו שם אלמלא שמרו ישראל שבת ראשונה לא שלטה בהם אומה ולשון שנאמר ויהי ביום השביעי יצאו מן העם ללקוט וכו' וכתיב בתריה ויבא עמלק וכנ"ל היינו כנ"ל.

אות ס"ז

וזה שכתוב בתנא ד"א פרק כ"ו חלק א'. מובא במדרש רבה פרק כי תשא. וזה לשונו ושמרתם את השבת כי קודש הי לכם. גף קדושות הן. קדושת שמו של הקדוש ברוך הוא וכו'. וקדושת שבת. וקדושתן של ישראל וכו'. מכאן אמרו עתידין שיניהם של אוכלי ישראל להיות לימות המשיח כ"ד אמות וכו' עיין שם. כי כל אלו הג' קדושות כסולים יחד על ידי הצדיק האמת בחינת משה שממשיך ומודיע קדושת שבת כנ"ל. כי על ידי קדושת שבת עולין ונכללין קדושת נפשות ישראל בשרשן בקדושתו יתברך שזהו בחינת שבת שין בת. שבחינת בת מלך פנימה בחינת נפשות ישראל עולה

למעלה שזהו בחינת שין כלליות ג׳ קדושות הנ״ל. ועל כן הצדיק בחינת משה הוא בבחינת סגול כנ״ל כלליות הג׳ נקודות הנ״ל. ועל כן חיבר לזה מפלת הרשעים לעתיד שיהיה שיניהם כמה אמות לרעתן בחינת שני רשעים שברת כמו שכתוב שם. כי הא בהא תליא. כי מפלת הרשעים שכלותם עמלק הוא על ידי קדושת שבת כנ״ל. וכן להיפך כפי מה שמתגבר כל אחד כל שת ימי המעה להכניע קליפת עמלק בכח הצדיקים משה ויהושע וכו׳ כנ״ל כמו כן זוכה להמשיך קדושת שבת וכנ״ל ועל כן הזכיר מפלתם על ידי שבירת שיניכם דייקא ואמר מאכאן אמרו עתידין שיניהם של אוכלי ישראל וכו׳. שהוא פליאה גדולה לכאורה כאשר תמהו כל המפרשים. אך על פי דברינו הנ״ל יש סמיכות נפלא לדברי המדרש הזה. כי עיקר הוא קדושת שבת שאז מתחברין כנסת ישראל עם דודה שזה בחינת לכה דודי לקראת כלה וכו׳. ואז נכללין כל הג׳ נקודות יחד ונשלם בחינת אדם לשבת על הכסא וכו׳ כנאל. ועיקר קדושתש בת הוא האכילה (כמו שכתוב בסימן רע״ז ובסימן נ״ז ליקוטי חלק א׳) כי אכילת שבת יקרא מאד והוא כולה אלקות כולו קדש כי על ידי האכילה מתחבר הנפש עם הגוף ומחיין הדם שבלב וכוכמו שכתוב באות נ״א לעיל. בענין אכילת ערב יום כפור עיין שם. ועל כן ל״ב שינים כנגד ל״ב נתיבות החכמה. כי עדקר האכילה על ידי הל״ב שינים שהם מקיימין החיות שבלב. ועל כן כל הפגמים נמשכין על ידי אכיל עץ הדעת טוב ורע שפגם בבחינת ל״ב. היינו שהגביר הדם שבחלל השמאלי שבלב שזהו בחינת פגם הל״ב נתיבות חכמה פגם הל״ב שינים ועיקר התיקון על ידי שבת כנ״ל. על כן עיקר התיקוצ על ידי אכילת שבת דייקא על ידי אכילת ג׳ סעודות שהם כנגד ג׳ נקודות כנ״ל באות ד׳ כי דייקא על ידי אכית שבת נמשכין הל״ב נתיבות חכמה והל״ב שינים לועסין המאכל של שבת בקדושה גדולה. ואז נתתקנין הדמים שבלב שזה בחינת ביטול קליפת עמלק שהוא כלל כל הרשעים כנ״ל ועל כן נסמך היטב מפלת הרשעים על ידי שיניהם דייא למעלת שבת כי כל אלו העומדים נגד ישראל לאוכלם ולבולעם ח״ו כמו שכתוב שרקו ויחרקו שן וכו׳ יהיה מפלתם על ידי קדושת שבת דייקא שהוא קדושת הצדיק שאז עיקר התיקון על ידי הל״ב שינייים הם כלי האכילה שעל ים נזדכך הדם שבלב וכל החלקים על זה שהם קליפת עמלק ישתרבבו שיניהם דייקא שזה יהיה מפלתם על ידי קדושת שבת זעיקר קדושתו הוא האכילה שהיא בשינייים כנ״ל. כי הל״ב שינים הם בחינת הא׳ של אדם וכו׳. שעל ידי זה נעשה בחינת אדם וכנ״ל בענין אכילת ערב יום כפור וכו׳. עיין שם באות נ״א הנ״ל.

אות סח

וזה בחינת קידוש על היין בשבת ונלמד מפסוק זכור את יום הבת לקדשו זכרהו על היין. כי עיקר הקידוש הוא להמשיך קדושת שבת על עצמו כדי לקדש את כל הנצוצות ונפשות שנתבררו בימי החול שעולין בכניסת שבת כנ״ל. ועתה ממשיכין עליהם קדושה על ידי הקידוש ועל כן אומרים על הכוס ויכולו ומתחילין יום הששי ויכולו השמים וכו׳. כי כל פרשת ויכולו מדבר מזה שביום הששי ויכולו השמים והארץ וכל צבאם. ויכל אלקים ביום השביעי מלאכתו וכו׳ דהיינו שביום השביעי בשבת כלתה ונגמרה המלאכה על ידי השביתה והנייחא שנמשכה אז על כל הברואים בחינת בא שבת בא מנוחה שזה כל שלימות וגמר ותכלית של כל מלאכתו אשר עשה כמובא לעיל מפירוש רש״י שפירש על זה מה היה העולם חסר מנוחה וכו׳ וכל זה אנו מזכירין בתחילת הקידוש על היין כי כל הקידוש הוא בשיל זה כדי להמשיך קדושת מנוחת שבת על כל המלאכות של ימי החול שעסק בהם האדם שכולם הם בחינת בירורים שעולים ביום הששי לעת ערב בכניסת שבת שממשיכין עליהם קדושת שבת כדי שיוכללו בתכליתם שהוא קדושת שבת שהוא תכלית שמים וארץ. וכמבואר לעיל ועל כן מקדשין על היין כי כבר מבואר לעיל שברוטר ניצוצות הקדושה מזוהמת ימי החול לקדשם בקדושת שבת זה בבחינת להכרית זרעו של עמלק שהוא על ידי בחינת נקודה התחתונה בחינת יהושע כנ״ל שהוא בחינת מה שמכניעין הדם שבחלל השמאלי שבלב וכו׳ כנ״ל ועל כן מקדשין על היין דייקא כי היין הוא בבחינת תגבורת הדמים כמו שאמרו רז״ל על פסוק אל תרא יין כי יתאדם שאחריו דם. ועל כן צריכין ליזהר מאד משתיית היין בפרט בימי החול כמו שהזהירו רז״ל וכמבואר בפסוק זה אל תרא וכו׳ אב ל אף על פי כן בקדושה יש עתים שמצוה לשתות יין שת קידוש על הכוס יין דייקא. כי אז בכניסת שבת נכנע הדם שבחלל השמאלי וכו׳ כנ״ל ואז היין בקדוז בבחינת זכה משמחו בחינת ויין ישמח לבב אנוש וכו׳. ואז דייקא על ידי היין שמקדשין עליו ממשיכין קדושה על כל הנצוצות הנ״ל שעולין על ידי תיקון בחינת נקודה התחתונה שהוא בחינת להכרית זרעו של עמלק וכנ״ל. כי עיקר עלייתם אל הקדושה הוא על ידי שמחה וכנ״ל (באות מ״ה). כי עמלק בחינת עכירת הדמים הוא בחינת עצבות שמשם התגברות התאוות שכללותה הוא תאוות המשגל בחינת אשר קרך בדרך. ובחול קשה להכניעו על ידי היין. כי רוב העולם אינם זוכין ליין משמח ואזי לא זכה משממו כמו שאמרו רז״ל. אבל בכניסת שבת צריכין להמשיך שמחת קדושת שבת על ידי הכוס יין דיקא שמקדשין עליו. כי אז היין בבחינת יין המשמח. שעל ידי זה דייקא ממשיך קדושה על דמים שהם הנפשות והנצוצות שעולין אז ואז מתלהב על ידי הדמים שבלב להשם יתברך כראוי ברשפי שלהבת יה ונמשך קדושת שבת על כל הנצוצות כנ״ל שה כל תכליתם כנ״ל. שזהו בחינת מאין אומרים שיר אלא על היין כמו שאמרו רז״ל. כי עיקר עלייתם על ידי שיר ושבח להשם יתברך בחינת עשרה מיני נגינה בחינת מזמור שיר ליום השבת שזהו בחינת תכלית שעשועעולם הבא שהוא יום שכולו שבת שאז יזכהו ליין המשומר וכדין יתער שיר בעלמא כמו שכתוב בזוהר הקדוש. כיעיקר תכלית תיקון כל המלאכות של ימי החול הוא על ידי

קדושת הבית המקדש שצריכין להמשיך קדושת הבית המקדש שהוא בחינת נקודה העליונה על כל הל״ט מלאכות של ששת ימי החול. כי ל״ט מלאכות ממשכן גמרינן כמבואר בדבריו ז״לן בכמה מקומות. והמרגלים פגמו בבית המקדש על ידי הוציאו דבה על ארץ ישראל שאז נגזר חורבן בית המקדש כמו שאמרו רז״ל אתם בכיתם וכו׳. ועל כן כל פגמם היה על ידי פגם הענבים שהוא פגם היין שבזה פגם אדם הראשון כמו שאמרו רז״ל סחטה ענבים ונתנה לו. וכן נח נכשל בזה ביציאתו מן התיבה שזהו בחינת מה שהמרגלים רובם נטלו אשכול ענבים וכו׳. וכתיב והימים ימי בכורי ענבים. כי כל מכשלו חטאם היה על ידי בחינת עבנים שעושין מהם יין שעל ידי זה נתעו בדעתם ואמרו שאי אפשר ליכבוש ארץ ישראל. כי עיקר טעותם היה על ידי קליפת עמלק. כי היה להם דעת גדול וראו שעמלק הוא קליפה חזקה מאד מאד ולא התגברו לבטל דעתם נגד משה רבינו שאף על פי כן יש לו כח להכניעו ולעוקרו ועל כן הפחידו את ישראל על ידי עמלק דייקא כמו שכתוב עמלק יושב בארץ הנגב וכמו שאמרו רז״ל. ועל כן נכשלו על ידי אשכול ענבים דייקא. כי שם בענבים בחינת יין נאחז יותר קליפת עמלק כנ״ל.וזהו בחינת ענבימו ענבי רוש אשכלות מדורות וכו׳. שזהו בחינת תגבורות הדמים ויהושע ניצל מעצת מרגלים בכחו של משה כי יהושע מכניע ומכרית קליפת עמלק כנ״ל ועלכן לא נכשל על ידי הענבים הנ״ל של המרגלים שפגמו בארץ ישראל אדרבה זכה להכניס את כל ישראל לארץ ישראל ועל כן בקידוש שאז הוא בחינת הארת נקודה התחתונה בחינת יהושע וכו׳ כנ״ל על כן אז מקדשין על היין דייקא כי אז היין בקדושה כנ״ל כי יהושע זכה להכרית זרעו של עמלק שהוא בחינת הרע של הדם שבחלל השמאלי ואז היין בקדושה בבחינת יין המשמח בחינת אין אומרים שיר אלא על היין כנ״ל.ועל כן בפורים שאז הוא עיקר כריתות זרעו של עמלק על כן אז הוא מצוה גדולה להשתכר ביין כי אז מכניעין עמלק על ידי היין דייק שזוכין לשמחה על ידו כי עיקר הכנעתו על ידי שמחה וכנ״ל. וזה בחינת שבעין תיבין של הקידוש להכניע ולבטל השבעים עובדי כוכבים שכללותם עמלק שזהו בחינת השבעים של עמלק שנכנביעין על ידי היין דקדושה של הקידוש שעולה שבעים כמובא וכנ״ל. וזה בחינת מה שדרשו רז״ל זכור את יום השבת לקדשו זכריהו על היין דהיינו קידוש וגם דרשו מזה זכריהו מאחד בשבת כי היינו הך כי על ידי הקידוש בחינת זכריהו על היין על ידי זה ממשיכין הקדושה על הכל העובדות והמלאכות והעסקים של ששת ימי החול כנ״ל שזהו בחינת זכריהו מאחד בשבת שצריכין לזכור את השבת מאחד בבת בכל ששת ימי החול כדי להמשיך קדושת שבת על כל ימי החול שעיקר שלימות שהשכת קדושה זאת הוא על ידי הקידוש על היין וכנ״ל.

אות סט

והנה דברינו מיוסדים על מה שאמרו אדמו״ר ז״ל בהתורה הנ״ל באות ד׳ וזה לשונו וכשרוצה אדם לילך בדכי התשובה צריך להיות בקי בהלכה וצריך להיות לו שני בקיאות היינו בקי ברצוא בקי בשוב. כמו שכתוב זכאה מאן דעייל ונפיק וזה בחינת אם אסק שמים שם את בחינת עייל בחינת בקי ברצוא ואציעה שאול הנך בחינ ונפיק בחינת בקי בשוב וכו׳ עד כאן. עין שם בסופו בסוד כוונות אלו שמבואר שם הפירוש הפשוט שהעיקר שמי שרוצה לשוב צרך לחגור מתניו שיחזק עצמו בדרכי ה׳ תמיד בכל מה שיעבור עליו וכו׳ עיין שם ועיין בדברינו בכמה מקומות שדברנו בזה בכמה לשונות ובכמה עצות נוראות להתחזק את עצמו. והעיקר בכח הצדיק האמת וכו׳. וזהו כלל דברינו בכל ההלכה הזאת לחזק עצמינו על שאנו זוכים לקבל שבת. ועל ידי זה נזכיר עצמינו תמיד בכח הצדיק האמת שהוא בחינת שבת וכו׳. והא בהא תליא כל מה שמאמינים יותר בהצדיק ומקרבין עצמן אליו יותר זוכין יותר להמשיך על עצמו קדושת שבת וכן על ידי שמירת שבת בשמחה זוכין להתחבר להצדי וכו׳ ועל ידי זה זוכין לילך בדרכי התשובה להמשיך דרכי התשובה אלו בעולם באופן שיזכו ישראל לתשובה שעל ידי זה תתקרב הגאולה מגלות הארץ הזה אשר ארך עלינו מאד מאד ואי אפשר לעמוד על קצו. כי הוא קץ הפלאות. אבל מבואר בגמרא ובכל המדרשים שעקרו תלוי בתשובה. ועל כן הצדיקי אמת מתייגעים רק להמשיך דרכי התשובה כנ״ל באעולם באופן שיזכהו אפילו הרחוקים והנופלים מאד להתחזק בדרכי התשובה שעל ידי זה יתתקן הכל. כי עתה אין השם יתברך רוצה מאתנו כי אם התעוררות מעט כמבואר הרבה בדברי רז״ל שהשם יתברך מבקש מישראל שיפתחו בתשובה כעינא דמחטא ואנא אפתח להון תרעין רברבין וכו׳. אבל גם זה המעט דמעט קשה מאד להתחיל כי אם בכח הצדיקים הגדולים שממשיכין דרכי התשובה הנ״ל לחזק את כל הרוצה לשוב בכל מקום שהוא וכו׳. וכל זה מרומז בזוהר חדש בענין תיבת נח (עיין שם בפרשת נח בדף כ״ד כ״ה דפוס סלאוויטא) מה שכתבו שם שנח לא ביקש על דורו ואחר שיצא מהתיבה וראה כל העולם חרב התחיל לבכות עליו וכו׳. והשיבו הקדוש ברוך הוא רעיא שטייא כען אמרית דא ולא מקודם וכו׳. כיון דחזא נח כך הקריב עלוון וקרבנין וכו׳ עיין שם מה שמבואר מעלת משה רבינו שמסר נפשו על ישראל והצילם וכו׳ ומבואר שם שבשביל זה לא ביקש נח רחמים על דורו כי אפילו הוא לא חשב בלבו שימלט וכו׳ עיין שם שמאריך כמה הקדוש ברוך הוא רוצה שיבקשו רחמים על ישראל וכו׳ אפילו אם הם כמו שהם וכו׳ ועיין שם מה שכתוב על פסוק וישלח את העורב זה דוד שהיה קורא תמיד כעורב וכו׳. ומה שכתוב שם על פסוק וישלח את היונה עד ולא יספה שוב אליו עוד וכו׳ עיין שם. וכל הפגם של נח ותקונו הכל הוא בענין בקיאות הנ״ל שלא היה בקי בהלכה זאת שדרכי התשובה כמו משה והצדיקים הגדולים שממשיכין דרכי התשובה הנ״ל בבקיאות נפלא מאד כי נח היה צדיק תמים אבל לא השיג שאפשר לצאת ולהוריד עצמו להסתכל על רעים

כאלו לעסוק עמהם למצוא בהם איזה זכות ולהתפלל עליהם ולעוררם באיזה נקודה טובה וכו׳ שבכל זה עסק מה והצדיקים ההגדולים שאחריו ביגיעות עצומות שכל ה כלול בבחינת בקיאות הנ״ל בעייל ונפיק ועל כן סבר הלואי שיציל את עצמו וכו׳ כי לא השיג רחמיו יתברך עד היכן הם מגיעים. ועל כן הוכרח ליכנוס אל התיבה ולהתחבא עצמו שם להנצל כי תיבת נח נבנה ונעשה בחכמה וקדושה גבוה מאד כי היה כוונות עמוקות בגובהה ואורכה ורוחבה ובכל בנינה כמבואר בתורה כל פרטי עשייתה והיא מרמזת על תשובה שעושין ביום כפור כמו שכתוב בזוהר הקדוש תיבת נח דא יום כפור. וכן איתא שם ותנח התיבה בחודש השביעי דא תשרי וכן מבואר מבכמה ספרים שתיבת נח הוא בחינת הדיבורים והתיבות של תפילות ובקשות שישראל מתפלין ומתחננין וכו׳ ועל כן כל כניסת נחאל התביה זה בחינת עייל. שמחמת שלא היה יכול להציל את עצמו עם העולם כי לא היה בקי בהלכה הנ״ל. והעיקר שלא היה בקי בבחינת ונפיק ששם עיקר הבקיאות וכנ״ל על כן צווהו השם יתברך שיכנוס לתוך התיבה שהוא בחינת עייל ושם יסתיר עצמו עם כל בניו ועם כל מיני חיות ועופות וצמחים וכו׳ בשביל קיום העולם ועל כן כמו שהצריך לציווי מהשם יתברך ליכנוס אל התיבה כמו כן הוכרח להצטוות מהשם יתברך לצאת מהתיבה כמו שכתב בפרשה וידבר אלקים אל נח וכו׳ צא מן התיבה. שהוצרך להצטוות על היציאה מן התיבה כי יציאתו מן התיבה זה בחינת ונפיק. שעל ידי שהסתיר עצמו בהתיבה עד שנמתק הדין הקשה של דור המבול. כמו שכתוב ויזכור אלקים את נח וכו׳. על ידי זה ריחם השם יבתרך על עולמו וציווהו לצאת מן התביה שזה בחינת ונפיק הנ״ל. ועל כן כתיב הוצא מן התיבה וקריבן הניצא. ופירש רש״י אמור להם שיצאו. ואם לא ירצו הוציאם בעל כרחם. מובן מזה שלא רצו ברצונם לצאת מן התיבה. וזה רמז על כל מה שכתבנו בעינין זה שבוודאי מי שרוצה לשוב היה מרוצה שינחוהו לישב תמיד בבית המדרש במקום קדוש לולעסוק בתורה ותפילה. אבל השם יתברך רוצה בקיום העולם ומסבב עם האדם שמוכרח כמה פעמים לצאת מבית המדרש לעסוק בצרכי הגוף ופרנסה וכו׳ שכל זה בחינת ונפיק. וזה קשה על האם מאד. כי יודע שכשיוצא לחוץ הוא בסכנה גדולה אבל לא סגי בלאו הכי. זהו בחינת מה שבני התיבה לא רצו לצאת מהתיבה כי אם בגזירת השם יתברך שאמר להם לצאת. כי השם יתברך רצה שהאדם יעבוד אותו בזה העולם דייקא שהוא בכללו בחינת ונפיק כנגד העולמות הקדוים העולמות העליונים. ועל כן גם בזה העולם ההכרח שתהיה עבודתו בבחינת עייל ונפיק דייקא וכנ״ל. וזה בחינת וישלח את העורב הנ״ל שמבואר בז״ח. שזהו דוד שהיה קורא תמיד כעורב וכו׳ ושלחהו הקדוש ברוך הוא ממלכותו והוציאו מביתו: ומה כתיב ביה ויצא יצוא ושוב. דכתיב ודוד עולה במעלה הזתים הולך ובוכה וראש לו חפוי. היה יוצא ושב בתשובה והתודה על חטאתיו ומבקש רחמים עליהם וכו׳ עד יבושת המים וכו׳. עד כאן לשונו. ועיין שם מה שמפרש וישלח את היונה ג׳ פעמים שמרמז על הגליות עד הגלות האחרון הזה שנאמר עליו ולא יספה שוב אליו עוד שבשביל זה מתארך הגלות הזה כל כך. אבל אף על פי כן

הוא יתברך מזומן ומחכה אימתי תשוב עיין שם כל זה היטב.

אות ע

ועל כן היה כל התיקון על ידי קשת הברית שהבטיחו השם יתברך את קשתי נתתי בענן. קשת הברית זה בחינת ראש השנה שתוקעין בו בשופר תקיעה שברים תרועה שסימנם קש״ת כמובא בדבריו ז״ל. וזה בחינת כח הצדיק הגדול האמתי שהוא בחינת קשת הברית כמו שכתוב בזוהר הקדוש. וזה בחינת קדושת שבת שהג׳ סעודות הם בבחינת ג׳ קולות של השופר שהם בחינת ג׳ נקודות הנ״ל. היינו שהבטיחו שאפילו בתוך הענן והחשך הגדול מאד בחינת והיה בעננני ענן על הארץ. גם אז ונראתה הקשת בענין שעל ידי הצדיק שהוא בחינת קשת הברית ימשיך קדושת שבת על ידי בקיבוץ של ראש השנה שאז תקועין בשופר הקולות הקדושים שסימנם קש״ת שעל ידי זה קיום הקיבוץ של ישראל כמו שכתוב והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האובדים בארץ אשור והנדחים וכו׳. ועל ידי כל זה יהיה נמשך דרכי התשובה הנ״ל בעולם שהם בחינת בקיאות בהלכה הנ״ל בעייל ונפיק להחזיק את עצמו אפילו בשאול תחתיות בבחינת ואציעה שאול הנך. שעל ידי זה יזכו ישראל לקיים רצונו יתברך מה שמחכה להם שישיבו על כל פנים כעינא דחמחטא וכו׳. כמו שכתוב שם בז״ח הנ״ל. וזה לשונו ואי כנסת ישראל אפתחת תשובה כעינא דמחטא אנא אפתח לה תרעין רברבין. אבל גם זאת המעט תשובה כעינא דמחטא קשה מאד מעוצם התגרות הבעל דבר. והעיקר על ידי שמפילו בכל פעם וכו׳. שכל זה אי אפשר לתקן כי אם על ידי בקיאות בהלכה הנ״ל שנמשך על ידי הצדיק שהוא בחינת קשת הברית וכו׳כ נ״ל. ועל כן הבטיחו השם יתברך לנח בזה שלא ידאג ביציאתו מהתיבה שהוא בחינת ונפיק כי במה יתקיים העולם כי ראה והבין גודל התגרות היצר הרע וכו׳ אבל השם יתברך הבטיחו בקשת הברית שהוא בחינת הצדיק האמת שכלול מכל התקונים הנ״ל שממשיך דרכי התשובה בעולם שהם בחינת בקיאות הנ״ל. שעל ידי זה יתתקן הכל עד שתבא הגאולה השלימה במהרה בימינו אמן.

אות עא

ועל כן מזכירין בברכת זכרונות בתחילתו ענין נח כמו שכתוב וגם את נח באהבה זכרת בהביאך את מי המבול וכו׳. על כן זכרונו בא לפניך וכו׳. כי מזכירין אותו יתברך עוצם חסדו ורחמיו איך הוא חפץ בקיום העולם שגם בימי נח שהיה חשך כזה בעולם. וכו׳. אף על פי כן זכר את נח והוציאו מן התיבה והבטיחו לקיים העולם על ידי קשת הברית שהוא בחינת קדושת ראש השנה כנ״ל. על כן עתה שכבר זכינו שהיו האבות בעולם כמו שמזכירין זכותם אחר כך כמו שכתוב וזכרתי את בריתי יצחק וכו׳. וכבר היה משה רבינו שנתן לנו את התורה וכו׳. וכבר היו צדיקים כאלו באולם שגילו לנו קדושת ראש השנה ומעלת הקיבוץ בראש השנה וכו׳. על כן עתה ראוי לו יתברך שיזכור את בריתו בזכות כל אלו הצדיקים וימשיך עלינו דרכי התשובה הנ״ל באופן שנזכה לשוב אליו והוא ישוב אלינו עד שיקרב קץ הגאולה מהרה וכנ״ל. (ועיין לעיל מזה באות מ״ח.)

אות עב

וזה בחינת עירובי תחומין. שבמקום שמניחין סעודת שבת משם מתחיל התחום שבת. כי כבר מבואר ששבת בחינת תשובה שעיקר התשובה הוא בחינת שני בקיאות הנ״ל בקי בעייל בקי בנפיק וכו׳. שזהו בחינת תחום שבת אלפים אמה בחינת ב׳ אלפין הנ״ל כי על ידי תשובה נעשה אלף וכו׳. כי עיקר הבקיאות הנ״ל שהוא בחינת דרכי התשובה הוא שיהיה בקי ונזהר מאד מאד. שלא יצא ח״ו חוץ לתחום שבת חוץ לגבול הקדושה. כי כלליות הקדושה הוא בחינת קדושת שבת. וזה עיקר בחינת הבקיאות הנ״ל שבכל מה שיעבור עליו יהיה נזהר ונשמר בנפשו שלא יפול לגמרי ולא יצא חוץ לתחום ח״ו כי כבר מבואר שעל כל אדם בהכרח שיעבור עליו הרבה הרבה. ובפרט מי שכבר חטא ונכשל בעוונתיו הרבים שכשרוצה לשוב ולכנוס בדרכי התשובה. שעליו מתגרין המצולות ים מאד שסה הרהורים מגונים וזרים מאד וכו׳. וכמובן מזה בכתבי האר״י ז״ל. וכמבואר בדברי רז״ל בכמה מקומות. וזה עיקר התשובה כשמתגבר לבלי ליפול לגמרי מכל מה שעובר עליו ואי אפשר לבאר בפרטיות לכל אחד ואחד כי רבו השינויים אפילו באדם אחד. אך הכל כלול בדבריו הקדושים והנוראים הנ״ל שקרא ענין זה בשם בקי שצריכין להיות בקי בהלכה זאת מאד. בקי ברצוא ובעייל לפי בחינתו בקי בשוב ובנפיק לפי בחינתו ולקיים ואציעה שאול הנך שאפילו בשאול תחתיות אל יתייאש עצמו וכו׳ וכמבוא שיחות אלו ועצות עמוקות לזה בספרינו אשרי שיאחז בם. וכל זה הוא בחינת תחום שבת כנ״ל. וכבר מבואר שעיקר קדושת שבת הוא אכילת שבת שהוא כולו קודש שעל ידי זה נמשכין בחינת דרכי

התשובה שהם בחינת בקיאות הנ״ל. ועל כן במקום שמניחין שיעור סעודות שבת כפי מה ששיערו רז״ל. משם מתחיל התחום שבת. כי שם קנה שביתה. כי עיקר קניית שביתת שבת הוא על ידי סעודת שבת כנ״ל (וכן מבואר בסימן רע״ז ליקוטי חלק א׳ בהתורה צדיק כתמר יפרח) שעיקר דרך הקדושה כובשין אותו ומרחיבין אות ועל ידי אכילת שבת בחינת דוק בככי ותשכח בנגרי וכו׳ עיין שם. כי עיקר דרך הקדש שעושה הצדיק וכו׳ כמרומז שם הוא דרכי התשובה הנ״ל להמשיך עצות ודרכים והתחזקות וכו׳ באופן שהכל ישובו לה׳ אפילו החלושי כח מאד. ואף על פי כן הם חפצים לשוב לה׳ שכולם יזכו ברבות הימים לשוב על יד דרכי התשובה שממשיך בעולם שהם בחינת שבת והעיקר על ידי אכילת שבת כמו שכתוב שם עיין שם.

אות עג

ועיקר תחום שבת נלמד ממחנה ישראל שהיה י״ב מיל. ועל כן מדאורייתא תחום שבת י״ב מיל אך חז״ל תיקנו שיהיה רק אלפיים אמה. מחמת שראו התגברות הקליפות בגלות מאד כמבואר בכתבים. וגם אלו האלפיים אמה הוא השיעור שהיה בין הארון ובין מחנה ישראל כמו שכתוב אך רחוק יהיה ביניכם וביניו כאלפיים אמה ופירש רש״י כשיעור תחום שבת כדי שיוכלו לילך להתפלל לפניו. כי עיקר המלחמה שיש להאדם הוא בחינת מלחמת עמלק כנ״ל. וכל מלחמת עמלק היה עם החלושי כח שהיה הענן פולטן שהיה יהושע לוחם עמו בכחו של משה רבינו כדי שלא יפיל אותם עמלק לגמרי כרצונו הרע. כמו שכתוב ויזנב בך כל הנחשלים אחריך וכו׳. רק ישיבם בתשובה ויכניסתם בגבול הקדושה שהוא בחינת מחנה שהיה שם האהל מועד והארון שמשם צריכין להמשיך הקדושה אליהם. כי כל מי שרחוק יותר צריכין להמשיך עליו הקדושה והבקיאות הנ״ל ממקום גבוה וקדוש ביותר כמו שכתוב במקום אחר וקצת מזה מבואר לעיל. על כן שיעור תחום שבת הוא נלמד ממחנה ישראל כי עיקר תחום שבת שהוא בחינת בקיאות הנצל הוא שיזכה כל אחד לישאר קיים במחנה ישראל. ולא יוכל בחינת עמלק להשליכו ח״ו משם רק יתגבר תמיד לאחוז עצמו בצדיקי אמת ותלמידיהים שהם בחינת משה ויהושע שהם לוחמים מלחמת עמלק בכל דור כדי לשוב ולבנות הבית המקדש ולהחזיר את ישראל לארץ ישראל וכנ״ל.

אות עד

וזהו גם כן בחינת עירובי חצרות. שעיקר תיקון העירוב הוא גם כן על ידי סעודת שבת שעל ידי שמשתתפין בסעודת שבת על ידי זה מותרין להכניס ולאוציא מרשות לזה לזה ובלא עירוב אסורין להוציא ולהכניס מרשות אחד לחבירו אף על פי ששניהם רשות היחיד. כי כבר מבואר שדכלל איסור הלט מלאכות בשבת הם בחינת הוצאה מרשות לרשות שהוא בחינת בירורים וכ' כנ"ל (באות למד). ורז"ל החמירו שאפילו מרשות לזה לזה אסור גם כן להכניס ולהוציא. וכל זה בשביל תיקון בחינת הבקיאות הנ"ל שבשביל זה כל איסור הוצאה כנ"ל (באות הנ"ל) כי כמו שצריכין ליזהר בעייל ובנפיק שלא לצאת מהגבול שלו וכן שלא יהרוס לעלות אל ה' לפנים מהגבול שלו שזהו בחינת בקי בעייל בקי בנפיק וכו' כנ"ל כן צריך ליזהר שלא יהרוס ליכנס בגבול חבירו. בין בבחינת עייל ובין בבחינת ונפיק. כי בחינת ונפיק בוודאי חלילה וחלילה שיסתכל על חבירו לומר שיעשה כמעשיו ח"ו. כי יוכל לאבוד עולמו כרגע ח"ו. ועל זה הזהיר דוד המלך עליו השלום בתחילת ספרו אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים וכו' עד ובמושב לצים לא ישב. כי ידוע כמה מורידין ומפילין את האדם ליצני הדור. ובפרט הלצים המכנים עצמם בשם כשרים וחסידים וכו'. השם יתברך יציל וישמור את ישראל מהם ומהמונם. אך אפילו בבחינת עייל צריכין גם כן להיות בקי מאד לבלי להסתכל על חבירו שנרא לו שהוא צדיק וישר וכשר כנגדו שלא יפול על ידי זה ח"ו. כי אף על פי שבוודאי הוא טוב לקנא את חבירו בתורה ותפילה וביראת שמם בבחינת קנאת סופרים תרבה חכמה. אבל יש בזה בחינת צדיקים ילכו בם ופושעים יכשלו בם כי הרבה נופלים על ידי זה. כי מתקנאים בחביריו שנראה לו שהם צדיקים וכשרים כנגדו הרבה ועל ידי קנאתו בהם נופל בדעתו לגמרי. כמובן למשכיל על דרכיו כל זה. ואי אפשר לבאר כל דרכי חלישות הדעת שמפיל הבעל דבר על האדם על ידי זה על כן צריכין לבלי להיות סכל ופתי רק להיות בקי בהלכה שיהיה קנאתו בחביריו הטובים ממנו לטובה ולא לרעה. להתקרב להשם יתברך ולא להתרחק ח"ו. וכמרומז בהמעשה של החכם והתם שהשיב התם זה מעשה שלו וזה מעשה שלי וכמובא מזה בדברינו במקום אחר. ועל כן תיקנו חז"ל שאפילו מרשות אחד לחבירו אסור להוציא ולהכניס בשבת שלא יפגום בבחינת בקיאות הנ"ל וכנ"ל. והתיקון על ידי סעודת שבת שהוא העירוב שמניחין. כי על ידי סעודת שבת נתתקן בחינת בקיאות הנ"ל. ואז מותרין להוציא ולהכניס מבית לבית שבחצר. כי כבר תיקנו בחינת בקיאות הנ"ל. ואז יהיה התחברות הרשיות. שבינו לחבירו רק לטובה ולא לרעה ח"ו שיתחברו ויתקרבו זה לזה באהבה ושלום שילמוד אחד מחבירו לטובה להתקרב להשם יתברך ולא להתרחק ח"ו על ידי זה. כי כל זה הוא בחינת בקיאות בהלכה הנ"ל שנתתקן על ידי סעודת שבת שהוא

אות עה

וזה בחינת ויאמר ה׳ אל אברם לך לך מארצך וממולדתך ובית אביך אל הארץ וכו. ואעשך לגוי גדול וכו׳. כי מבואר לעיל מה שכתוב שם בהתורה הנ״ל ענין הג׳ מצוות שנצטוו ישראל בכניסתן לארץ ישראל שהם להכרית זרע עמלק ולמנות מלך ולבנות בית הבחירה וכו׳ שהם בחינת ג׳ נקודות הנ״ל שהם בחינת תשובה וכו׳ עיין שם. כי עיקר התשובה מובא בדבריו ז״ל שהוא בבחינת זרקא דאיזדריקת לאתר דאתנטילת מתמן שצריכין לצאת מכל המקומות שנתעה לשם ולשוב למקור שנחצב נשמתו משם. כי כל אחד מישראל שורש נשמתו גבוה מאד מאד כמבוא רק שירדה לארציות וגשמיות זה העולם בשביל הבחירה כדי שדייקא על ידי זה תשוב למקורה בשלימות נפלא וכו׳. וכל אסד שבעולם מגדול ועד קטן בהכרח שיעבור שעליו כמה וכמה הרפתקאות וכו׳. שכולם הם בחינת נסיונות וצירופים ועליות וירידות בלי שיעור. וכל כוונת השם יתברך לטובה. כי כל מה דעביד רחמנא לטב עביד. כי כל כוונתו יתברך הכל כדי שעל ידי זה דייקא יעלה מכל המקומות שירד לשם לברר משם מה שיברר עד שיבא למקום מנוחתו למקור נשמתו וכו׳ כנ״ל. וכל הצרופים והנסיונות הם בחינת מלחמת עמלק כנ״ל. וצריך להיות בקי בהלכה זאת היטב בחינת בקי בעייל בקי בנפיק. בחינת ואציעה שאול הנך וכו׳ כנ״ל. וכשזוה לסבול מה שיסבול בזיונות ושפיכות דמים וצירופים ונסיונות בכמה בחינות זהו בחינת להכרית זרעו של עמלק שזו בחינת נקודה התחתונה שעל ידי זה זוכה לתשובה בחינת כתר בחינת נקודה העליונה שהוא בחינת משה בחינת בית המקדש וכו׳ וההמשכה מנקודה העליונה לנקודה התחתונה זה בחינת וא״ו שבתוך האלף כנ״ל. וזהו שאמר השם יתברך לאברהם שמרמז בזה לכל אדם שבעולם לך לך שמזהיר את האדם שילך לעצמו. כי עצם האדם מה שנקרא אני הוא רק הנשמה (כמו שכתוב בהתורה חב״ח סימן כ״ב ליקוטי חלק א׳) וכן מכשמדברין עם האדם לנוכח ואומרים לו אתה או לך. עיקר הכוונה על הנשמה שהוא עצם האדם כידוע. וזהו שמזהרת התורה את האדם. לך לך שתלך לך לעצמך. היינו למקור נשמתך שכל הילוכך ונסיעתך וכל דרכיך בזה העולם בכולם תכווין לילך לך בעצמך היינו למקור נשמתם שזה עיקר עצם האדם שמדברים עמו כנ״ל וזהו מארצך. מארצך דייקא. היינו מתוך ארציות וגשמיות שלך לאיזה ארציות וגשמיות שירדת לשם שנדמה לך שקשה לצאת משם. אף על פי כן אתה צריך להתגבר לילך מתוך ארצך דייקא לילך לך לנשמתך וכו׳ כנ״ל וזהו וממולדתך איך שנולדת באיזה

גשמיות שנולדת אף על פי שגם זה מונע גדול כמו שכתב דוד הן בעון חוללתי וכו׳ אף על פי כן אתה מורכח לילך ממולדתך דייקא לילך לך דייקא כנ״ל. ומבית אביך שהם המשפחה והשכנים וקרוביו ומיודעיו שמגודל ביניהם שגם מהם יש כמה וכמה מניעות לעבודת השם יתברך שמונעים בכמה דרכים. לפעמים בגשמיות. ולפעמים על ידי דעותיהם וסברותיהם ההפוכות מן האמת מכולם אתה צריך לצאת ולילך לך לנשמתם כנ״ל כי אתה צריך להאמין שבודאי אין הקדוש ברוך הוא בא בטרוניא עם בריותיו. ובודאי יש לך כח לעמוד בכל זה כמו שכתוב אדמו״ר ז״ל (בסימן מ״ט בלקוטי תנינא) שאין הקדוש ברוך הוא שולח להאדם מניעות שלא יוכל לעמדו בהם וכו׳. וזהו אל הארץ אשר אראך שהוא ררץ ישראל שהוא כלליות הקדושה. ששם הבית המקדש ששם מקור כל הנשמות שעל זה מזהירו לך לך לנשמתך כנ״ל. וזה שפירש רש״י ולא גילה לו הארץ מיד כדי לחבבה בעיניו ולתת לו שכר על כל דיבור ודיבור. היינו כיז ה עיקר הנסיו של האדם מה שאין השם יתברך מראה להאדם מיד בעת הנסיון מה שיזכה אם יעמוד בזה הנסיון והצירוף. כי בודאי אם כל אדם היה רוה בזה העול כל מה שיזכה כשישבר תאוותיו ומדותיו הרעים בודאי לא היה לו נסיון כלל. כי מי פתי וסכל שישליך נעימות לנצח כזה אורות נשגבות כאלה בשביל שטות כזה ברגע קלה כזאת. אך עיקר הנסיון מחמת שאינו רואה כל זה. על כן צריך התחזקות גדול. וזה בחינת אל האצר אשר אראך שאין השם יתברך מראה ארץ החיים ששם נעימות בימינו נצח שהוא תכליתו הטוב הנצחי שעל ידי זה כל הנסיון שלו. ואם יתגבר ויתחזק על מה שצריך להתגבר וירדוף אחר התכלית הזה יקבל שכר על כל דיברו ודיבור שדיבר והתחנן לפני שם יתברך לזכות לזה. ואז יהיה חביב בעיניו הטוב שיזכה שהוא בחינת ארץ ישראל יורת ויותר מאחש שלא שיער בנפשו כלל שיזכה לנעמות כזה וכו׳ וכמו שמצינו בכמה צדיקים שאמרו ואני אמרתי לריק יגעתי וכו׳ אכן וכו׳. וזהו ואעשך לגוי גדול ואברכך ואגדלה שמך. זה בחינת ג׳ נקודות הנ״ל. ואעשך לגוי גדול זה בחינת להכרית זרעו של עמלק. כי כל מלחמת עמלק הוא להשכיחשמו יתברך ח״ו. ולהרחיק כל החלושי כח מהשם יתברך כמו שכתוב ויזנב בך כל הנחשלים אחריו וכו׳. ועל כן זה שמתגבר ומכניע אותו הוא זוכה להגדיל שמו תברך על ידי שמגביה ומקרב כל אלו הרחוקים החלושי כח להשם יתברך שזהו בחינת ואעשך לגוי גדול על ידי שיתרבה הקיבוץ הקדוש שלו שיקרב הרבה הרבה נפשות להשם יתברך היפך כוונתו הרעה של עמלק ימח שמו כנ״ל. ואברכך זה בחינת המשכת הברכה והשפע מנקודה העליונה לנקודה התחתונה בחינת כטל חרמון שיורד וכו׳. כי שם צוה ה׳ את הברכה וכו׳. וזה בחינת למנות מלך. כי עיקר השפע והברכה נמשך על ידי המלך (כמו שכתוב במקום אחר בלקוטי תנינא סימן ט״ז). ואגדלה שמך שיההי נקרא אברהם בתוספת ה׳. בחינתה׳ הדעת שהוא בחינת משה שהוא הדעת שהוא בחינת בית המקדש. כי כל מי שיש בו דה וכו׳ שהוא בחינת נקודה העליונה כנ״ל. אבל אחר כך עדיין צריך לעבור על האדם עליות וירידות הרבה שהם בחינת עייל ונפיק שצריכין להיות בקי בזה מאד כנ״ל. ועל כן הבטיחו

והיה ברכה שתתקיים הברכה אצלו שיזכה תמיד לישאר על עמדו. ובכל מה שיעבור עליו לא יפול ולא יתרחק לעולם רק יהיה נשאר קיים בבחינת המשכת הברכה מנקודה העליונה לנקודה התחתונה שזהו בחינת והיה ברכה וכנ״ל. וזהו וילך אברם כאשר דיבר אליו ה׳ וילך אתו לוט. שאף על פי שאברם עשה כאשר דיבר ה׳ עמו להמשיך עצמו לשורש נשמתו לארץ ישראל. אבל אף על פי כן לוט שהוא בחינת היצר הרא הלך עמו בכל עת שלא רצה להפרד מעמו. והכל בשביל נסיון ובחירה כנ״ל. וכדי שעל ידי זה דייקא יברר נצוצות הקדושה הגבוהים מאד מאד מעמקי עמקי הקליפות שכמו שאברהם בירר מלוט דיקא נשמת משיח כמובא. וזהו ויהי רעב בארץ וירד אברם מצרימה. ואמרו רז״ל ומובא בפירוש רש״י שזה היה נסיון גדול שלו שהוא מזהירו לעלות לארץ ישראל ועכשיו משיאו לצאת ממנה. זה כלל דבריינו הנ״ל שצריכין להיות עייל ונפיק ולהיות בקי בזה מאד. ולבלי ליפו בדעתו מזה מכל שכן שלא להרהר אחר השם יתברך רק להאמין כי צדיק ה׳ וישר משפטיו וכל כוונתו רק לטובה כמו שהיה אצל אברהם שכשבא לארץ ישראל היה שם דייקא רעב עד שהוכרח לצאת מארץ ישראל למצרים שזהו בחינת ונפיק. ואף על פי כן לא הרהר אחר השם יתברך רק עמד בנסיון במצרים עד שזכה לעלות משם כבד מאד במקנה בכסף ובזהב שהוא בחינת ניצוצות הקדושים שבירר שם כמובא. וכן עובר על כל אדם וכנ״ל. וכן מבוא בספרים ובדברי אדמו״ר ז״ל (בסימן ח׳ בהתורה ראיתי מנורת זהב) כל הירידות והעליות של האדם מרומזין בפסוק וירד אברם מצרימה. ויעל אברם ממצרים היינו כנ״ל. זהו וילך למסעיו עד המקום אשר הי שם אהלו בתחילה וכו׳ אל מקום המזבח אשר עשה שם בראשונה. ויקרא שם אברם בשם ה׳. ופירש רש״י וגם עכשיו קרא שם בשם ה׳ היינו כשמתגברין בבחינת ונפיק בכל הירידות שירד לשם עד שחוזרין למקומו צריכין לחזור ולילך בדרך הראשון לחזור לקרוא בשם ה׳ כמו בתחילה בבחינת ויקרא שם אברם בשם ה׳. וגם עכשיו קרא בשם ה׳. שלא נפל מגדרכו הטוב מכל מה שעבר עליו. רק הוא חוזר בכל פעם לדרכו האמת לגרוא תמיד להשם יתברך וכו׳ וכנ״ל. גם ויהי רעב בארץ וכו׳. מרמז על כל אדם שרוב יציאתו לשוק שזהו בחינת ונפיק וכו׳. העיקר הוא על ידי חסרון הפרנסה כידוע. וזהו ויהי רעב בארץ בחינת חסרון הפרנסה ועל ידי זה וירד אברם מצרימה. שהוא בחינת טרדת המשא ומתן ששם סכנת תאוות ממון שהוא בחינת עבודה זרה שזהו בחינת מצרים [כמו שכתוב בהמעה של הבעל תפלה שמרומזת (בישעיה בקפיטל ל״א) הוי היורדים מצרים לעזרה וכו׳] אבל בחינת אברם שהוא איש הישראלי שזוכה להיות בקי בעייל ונפיק כנ״ל. גם שם במצרים בתוך טרדת המשא ומתן וכו׳. הוא מתגבר שלא ישתקע שם ח״ו. רק גם שם הוא זוכר בהשם יתברך עד שמברר משם דייקא נצוצות קדושים הרבה ועולה משם עמהם בבחינת ויעל אברם ממצרים וכו׳ כנ״ל.

עירובי תחומין א

הלכות עירובי תחומין

הלכה א

אות א

כשמניחין עירוב דהיינו מזון שתי סעודות מותר לילך ממקום העירוב אלפיים אמה לכל רוח נמצא שהילוך של שבת תלוי בסעודה של שבת. וזה מבואר בדברי רבינו נ״י. במאמר המדבר ממחלוקת על פסוק בקמים עלי מרעים תשמענה אזני וכו׳ (סימן רע״ז) מבואר שם שעיקר הילוך שבת שתלוי באכילה של שבת בבחינת דוק בככי ותשכח בנגרי עיין שם היטב. ועל כן תקנו חז״ל שמקום הסעודה קורם שמשם מותר לילך תחום שבת. כי עיקר ההילוך תלוי בסעודה כנ״ל עיין שם:

הלכות תחומין ועירובי תחומין.

עירובי תחומין ב

הלכה ב

אות ב

כי שבת הוא בחינת השמכת החיים לתוך המלכות (עיין במאמר וביום הביכורים סימן נ״ו) כי שבת הוא בחינת מלכות בחינת שבת מלכתא ואז הוא המשכת החיים בחינת טועמיה חיים זכו ועל כן לכ״ע בשבת ניתנה התורה כי על ידי התורה הואר המשכת החיים לתוך המלכות כמו שכתוב שם כי על ידי התורה קוראין את החיים לתוך המדות והכלים שלא יהא ריבוי שמן גורם כיבוי הנר כי אורייתא שמא דקודשא בריך הוא כמו שכתוב שם כל זה עיין שם וזה בחינת וקראת לשבת ענג. ענג זזה בחינת התורה שעל ידה ממשיכין החיים לתוך הכלים והמדות בחינת עדן נהר גן כי עדן עין לא ראתה כי אי אפשר להסתכל שם מחמת ריבוי אור כי שם הוא עדיין בחינת בלתי צמצום וצריך לצמצם האור להמשיך משם הנהר לתוך הגן שזה בחינת המשכת החיים דהיינו הדעת לתוך המדות וקראת לשבת כו׳ וקראת דייקא בחינת וקרא בו כל ימי חייו. וזה נעשה בשבת כי אז ניתנה תורה כי גם שבת בעצמו היא בחינת התורה בחינת בראשית ירא שבת כי שבת שמא דקודשא בריך הוא וזהו וקראת לשבת עונג כנ״ל. וה בחינת תחומין שאסור לצאת בשבת חוץ לתחום בחינת אשר שתי חול גבול לים כמובא בתיקונים היינו שבשבת שאז הוא המשכת החיים אסור לצאת חוץ מן הגבול והתחום כי זה עיקר המשכת החיים על ידי שמשיכין לתוך הכלים והמדות שלא יהא ריבוי השמן כו׳ כנ״ל וזה שמובא בתיקונים שתחומין הם בחינת חי כי כ׳ אלפים אמה הם התחומין ושבת הוא בחינת יוד כמוא שם היינו שבחינת התחומין הם בחינת חיים כנ״ל ועל כן הם ב׳ אלפים אמה היינו ב׳ אלפים פסיעות כמו שכתוב בשולחם ערוך כנגד ב׳ אלפים שנה שקדהמ התורה לעולם היינו בחינת ב׳ אלפים מדריגות שנשתלשלה התוה ע שנתפשטה בזה העולם כי כל שנה היא בחינת קומה נמצא שנשתלשלה התורה בחינת ב׳ אלפיים קומות עד שנתלבשה בזה העולם וכנגד זה אסור לצאת בשבת יותר להלן מאותן אלפים קומות והם בחינת ב׳ אלפיים פסיעות תחום שבת כי כל פסיעה ופסיעה הוא עוקר קומתו ממקום למקום וכמו שהבנתי משיחת רבינו נ״י שבכל פסיעה שאדם הולך ממקום למקום הוא בא בכל פעם בעולמות אחרים ועל כן אסור לצאת בשבת שאז הוא בחינת נתינת התורה בחינת המשכת הדעת אסור לצאת חוץ מאותן אלפים פסיעות בחינת אלפים קומות בחינת אלפים שנה שקדמה תורה לעולם כי במופלא ממך אל תדרוש ואדרבא הוא קילקול הדעת בזה שיוצא חוץ לתחום כי ריבוי השמן כו׳ :

ועל כן התחומין הם משתנין לכל אחד ואחד מישאל בפעם אחת כפי מה שקנה שביתה בערב שבת. כי כל אחד מישראל יש לו תחום אחר לפי מדרגתו והשגתו וכמו ששמעתי מאדונינו מו״ר נ״י שכל אחד ואחד יש לו מה לפנים ומה לאחור לפי מדריגתו. וזה בחינת אותיות התורה שהן הן המדות והכלים כמו שכתוב שם ויש לכל אותו ואות גבול אחר ואסור שיכנס אחד בגבול חבירו ועל כן אם נגעו זה בזה פסולים כמו כן אל אחד מישראל יש לו אות מיוחד בתורה ועל כן יש לו גבול ותחום בפעם אחת. והעיקר תלוי כפי מה שקנה שביתה בערב שבת. כי היום לעשותם וכו׳ ושבת הוא בחינת עולם הבא שאין בו עשייה רק כל אחד כפי מה שיגע

בעבודת ה׳ בחול כן זוכה להשיג בשבת בחינת ששת ימים תעבודו וביום השביעי שבת כפי העבדה של ששת ימים כן השבת שלו. ועל כן כל אחד כפי מה שקנה שביתה ברב שבת היינו עד המקום שהגיע בסוף השבוע משם יכול לילך ולהגיע עד התחום שלו כנ״ל לא יותר כי יותר מזה הוא אצלו בחינת במופלא וכו׳ בחינת ריבוי השמן וכו׳. ועל כן אם מניחין עירוב דהיינו שמניחין שם לחם של שתי סעודות אזי מתחיל התחום משם כי הלחם הוא בחינת הדעת בחינת מן בחינת לחם מן השמים שמשם אנו למידין תחומין כמו שכתוב שבו איש תחתיו וכו׳ ועל כן מאחר שזה בחול להמשיך השפעת הלחם עד אותו המקום שהניח שם העירוב היינו השלחם הוא בחינת דעת על כן קנה שביתה הנ״ל שם ומשם מתחיל תחום הנ״ל כנ״ל. ועל כן העירוב הוא מזון ב׳ סעודות כנגד המן שירד על ה׳ סעודות ומשם אנו למדין תחומין כנ״ל.

עירובי תחומין ג

הלכה ג

אות א

כי איתא בדברי רבינו ז״ל על פסוק אלה מסעי בני ישראל (סימן מ׳) שכל הנסיעות הם בשביל פגם עבודה זרה דהיינו קילקול האמונה בשביל זה צריכין לנסוע ולטלטל. ועל ידי הנסיעות והטלטולים מכפרים על פגם עבודה זרה פגם האמונה וכו׳ עיין שם. ואיתא בספר השני (סימן ס״ב) שעל ידי זה נמשך רחמנות כי כל זה שיש עבודה זרה בעולם חרון אף בעולם וכשמכפרין על פגם העבודה זרה נמתק החרון אף ונמשך רחמנות ועיקר הרחמנות הוא שהשם יתברך ימסור בידינו את הרחמנות בחינת ואל שדי יתן לכם רחמים. דהיינו שיתן בידינו את הרחמנות שאנחנו בעצמינו נרחם על עצמינו. כי אצל השם יתברך יכול להיות שהיסורים הגדולים יח״ו יהיו רחמנות אצלו יתברך וכו׳. אבל כשימסור בידינו את הרחמנות ואנו נרחם על עצמינו כפשוטו שיהיה לנו בני חיי ומזוני וכיוצא בזה וכו׳. וזה בחינת אלה מסעי בני ישראל שמסעי בני ישראל היינו הנסיעות של ישראל מכפרין על אלה אלקיך ישראל דהיינו עבודה זרה.

כי בשביל זה באין כל הנסיעות כנ״ל. וזהו ישראל ראשית תיבות אל שדי יתן לכם רחמם. כי על ידי שמתקנין פגם עבודה זרה פגם אמונה על ידי זה נמשך רחמנות בחינת אל שדי יתן לכם רחמים שאנו בעצמינו נרחם עלינו וכו׳ כנ״ל עיין שם.

וזה בחינת איסור תחומין. שבשבת אסור לטלטל עצמו לצאת ולילך ולנסוע ממקום למקום, כי אם בתוך התחום. כי כל הנסיעות הם על ידי פגם אמונה כנ״ל. ושבת היא בחינת אמונה כי שבת מורה על חידוש העולם כמבואר בדברי רבינו במקום אחר ועל כן אסור שבת לטלטל ולנסוע. כי אז אין שום שליטה ואחיזה לבחינת פגם אמונה שהיא בחינת עבודה זרה. כי אז מתגלה האמונה בשלימות כנ״ל. וזה בחינת איסור תחומין דהיינו שבשבת אסור לצאת חוץ לתחום. כי בשבת אין שום נסיעה וטלטול שבא בשביל פגם אמונה כנ״ל. וזה בחינת תחום שבת אלפיים אמה. זה בחינת אלפיים שנה שקדמה תורה לעולם. כי ימים ושנים הם בחינת מדות וכלים וצמצומים לקבל האור במדה כמבוא בחינת ומדת ימי מה היא וזה בחינת אמות שהם מדות בחינת מדת ימי מה וכו׳ כנ״ל. כי קודם שמקבלין האור במדה הוא למעלה מהמקום למעלה מהזמן ועל ידי בחינת המדות מקבלין האור במדה במקום וזמן. ועלכ ן בחינת אלפיים שנה הם בחינת אלפיים אמה. שהם בחינת מדות וכלים לקבל האור במדה כנ״ל. ואלפים שנה שקדמה תורה לעולם. הם בחינת שני אלפין בחינת החרש ואאלפך חכמה. היינו בחינת שני שכליות. וזה בחינת אלפיים אמה של תחום שבת שהם בחינת אלפיים שנה כנ״ל. כי שבת היא בחינת התורה כי שקולה שבת ככל התורה כולה ובשבת ניתנה תורה גם התורה מתחלת בראשית שהוא בחינת שבת כמו שכתבו בתיקונים בראשית ירא שבת נמצא שבת הוא בחינת התורה שקדמה אלפים שנה בחינת ב׳ אלפין בחינת שכליות שדרך שם עוברת התורה בחינת שבת עד שבא לזה העולם. ובתוך התורה הקדושה וכן ביום השבת קדש מאירין בחינת אלוט האלפיים שנה אלו השכליות כנ״ל שמהם בא התורה בחינת שבת כנ״ל. ואלו השני שכליות הנ״ל בחינת ב׳ אלפין בחינת אלפיים שנה אלפיים אמה הנ״ל. זה בחינת שני מיני רחמנות כי הרחמים תלוי בדעת כמבואר בדברי רבינו ז״ל כמה פעמים ולפי הדעת כן הרחמנות כל מה שהדעת גדול ביותר הרחמנות גדול ביותר כי יש רחמים סתם. ורחמים רבים כמובא והם בחינת שני שכליות כי הרחמים תלוי בדעת ושכל כנ״ל וזה בחינת מה שכתב רבינו ז״ל במאמר הנ״ל שאנו צריכין שהשם יתברך ין בידינו את רחמנות שאנחנו בעצמינו נרחם עאלינו בחינת אל שדי יתן לכם רחמינם וכו׳ כי אצל השם יתברך יכול להיות שח״ו היסורין יהיה רחמנות וכו׳ כנ״ל ולכאורה קשה להבין דברי רבינו ז״ל כי מאח שבאמת כוונת השם יתברך לטובה והיסורין שעושה לאדם ח״ו הוא באמת רחמנותו כי כוונתו יתברך לטובת האדם אם כן מה זה שכתב שאו צריכין שיתן בידינו את הרחמנות וכו׳ שאנחנו בעצמינו נרחם עלינו כנ״ל ואיך נוכל לרחם עלינו בעצמינו אם באמת אין זה טובה למשך השם יתברך יודע שזה האדם אין צריך שיהיה לו ממון והוא טובה לפניו כי אם יהיה לו ממון יהיה לו היזק בענין אחר ובשביל

זה אינו נותן לו ממון. וכי זו היא טובה שימסור הרחמנות ביד האדם כנ״ל והאדם ירצה שיהיה לו ממון ועל ידי זה יגרום לעצמו היזק גדול מזה במקום אחר ויהיה הסדו מרובה משכרו. וכיומא בזה בשאר הדברים. וכי תינוק שרוצה דבר שאין טוב לפניו באמת וכי זה הוא רחמנות שאביו ימלא תאוותו מאחר שיודע באמת שיזיק לו זה הדבר. אך באמת כל זה הוא בבחינת רחמים סתם. ובבחינת רחמים סתם שם יש בחינת צמצום. והרחמים הוא על פי בחינת דין ומשפט. ועל כן יכול להיות שהיסורים ח״ו יהיה רחמנות כי השם יתברך יודע. שעל ידי זה יהיה לו טוב במקום אחר. כי אין הרחמים מחיב להטיב לו הכל בכל הענינים כי הוא בחינת רחמים סתם שיש שם בחינת צמצום עדיין אבל אנו מבקשין שהשם יתברך ירחם עלינו בבחינת רחמים גדולים רחמים רבים ושם כולו רחמים וחסד. ואז יוכל השם יתברך למסור בידינו הרחמנות כנ״ל שאנחנו בעצמנו נרחם עלינו ולא יזיק לנו ח״ו בשום אופן. כי גם שם במקום אחר ייטיב עמנו גם כן ברחמיו המרובים כי בוודאי ממנו יתברך לא יפלא כל דבר ובוודאי הוא יתברך יכול להטיב להאדם בכל הענינים ובכל האופנים שבעולם רק שהרחמים הם בצמצום עדיין בחינת רחמים סתם בהכרח שלפעמים יהיו היסורים ח״ו לטובה מצד הרחמם כי אם לאו יפסיד ח״ו יותר מזה במקום אחר וכנ״ל. אבל כשזוכין לבחינת רחמי רבים שם אין שום צמצום ודין ויוכל להספיק הרחמנות לכל הענינים והאופנים ועל כן אז בוודאי יוכל למסור בידינו הרחמנות כנל שאנחנו בעצמינו נרחם עלינו ברצונינו כי לא יזיק לנו ח״ו במקום אחר כי גם שם ירחם עלינו ברחמיו המרובים. מאחר ששם כולו רחמים כנ״ל ובשביל זה הם נקראים רחמים רבים. כי הם רחמם רבים שמרחם על האדם בהרבה מיני רחמנות בכל המקומות ובכל הענינים שהוא צריך רחמנות וכנ״ל ובשבת קדש זוכין לבחינת רחמנות הזה בחינת רחמים רבים. כי אז כל דינין אתכפיין ועתיקא קדישא גלי רצו דיליה שהוא בחינת רחמים דעתיקא הוא בחינת רחמים רבים בחינת רעווא דרעווין כי אז בשבת הדעת מתגלה שהוא בחינת רחמנות כנ״ל כי עיקר הארת הדעת הוא בשבת כמובא ואז מאירין ב׳ השכליות כנל שהם בחינת ב׳ מיני רחמנות הנ״ל שהם בחינת אלפיים שנה בחינת אלפיים אמה כנ״ל. ועל כן תחום שבת אלפים אמה כי ז מאירין בחינת שני האלפין הנ״ל שהם בחינת ב׳ השכליות ב׳ מיני רחמנות הנ״ל שהם בחינת אל שדי יתן לכם רחמים שימסור בידינו את הרחמנות שזה בחינת רחמים רבים כנ״ל. כי בחול אי אפשר לזכות לבחינה זו בחינת אל שדי יתן לכם רחמים. כי אם על ידי נסיעות וטלטולים בחינת אלה מסעי בני ישראל כנ״ל. אבל בשבת אדבא אסור לנסוע ולצאת בדרך. כי אז מתגלה האמונה שעל ידי זה נמשך הרחמנות כנ״ל. ואז אסור לצאת חוץ להאלפיים אמה הנ״ל שהם תחום שבת. כי רק באלו האלפיים אמה הנ״ל שהם בחינת ב׳ מיני הרחמנות הנ״ל שם מותר לילך. כי שם בתוך התחום אינו טלטול ונסיעה כלל. אבל חוץ לאלפיים אמה חוץ לבחינת ב׳ השכליות ב׳ הרחמנות הנל אסור לנסוע ולצאת כי בשבת אין שום בירור לברר ניצוצי אמונה, כי בשבת מאירה בחינת האמונה מעצמה שהיא

בחינת רחמנות בחינת אלפיים אמה שהם בחינת שני השכליות שני הרחמנות כנ״ל.

אות ד

נמצא שעל ידי שבת זוכין לבחינת רחמנות הנ״ל בחינת אל שדי יתן לכם רחמים שהשם יתברך יתן בידינו את הרחמנות כנ״ל כי שבת היא בחינת אל שדי שהוא בבריאה שהוא בחינת שבת כמובא וזה בחינת והתענג על ה׳ ויתן לך משאלות לבך והתענג על ה׳ היינו על ידי עונג שבת בחינת אז תתענג על ה׳ על ידי זה ויתן לך משאלות לבך. דהיינו בחינת הרחמנות הנ״ל שימסור בידך את הרחמנות שאתה בעצמך תרחם עליך שזהו בחינת ויתן לך משאלות לבך שיהיה הכל כרצונך בחינת ימלא ה׳ כל משאלותיך. וזה זוכין על ידי עונג שבת.וזה אז תתענג על ה׳ וכו׳ והאכלתיך נחלת יעקב אביך בחינת נחלב בלי מצרים כמו שאמרו רז״ל היינו בחינת רחמנות הנ״ל שהוא רחמים רבים. שאין שום מיצה ודין כלל רק כולו רחמים בחינת נחלה בלי מצרים. שמרחם בכל האופנים ובכל הענינים בלי שום מיצר וצמצום כלל כי עיקר התגלות האמונה היא על ידי עונג שבת כיב וריר המאכלים הוא על ידי אמונה בחינת ורעה אמונה כמו שכתב רבינו ז״ל במקום אחר. ועל כן בשבת שאז מתגלה האמונה כנ״ל. על כן אז מצוה לאכול כי אז המאכל בקדושה על ידי התגלות האמונה כנ״ל. ועלכ ן נקראים השלש סעודות של שבת סעודתא דמהימנותא כי הם בחינת אמונה כנ״ל. וזה בחינת עירובי תחומין שמניחין שיעור סעודה ומשם מתחילין האלפיים אמה. כי עיקר הארת בחינת האלפיים אמה שהם בחינת ב׳ הרחמנות הנ״ל שעל ידם אין צריכין לטלטל רק מטילין בתוך האלפיים אמה בתוך הרחמים רבים המאירין בשבת על ידי התגלות האמונה שמתגלה בשבת כנ״ל.וכל זה תלוי בעונג שבת כנ״ל ועל כן ממקום הסעודה של שבת משם מתחילין האלפיים אמה הנ״ל. שהם תלוים באמונה שעל ידי זה מתגלה הרחמנות וכו׳ כנ״ל. הלכות עירובי תחומין

עירובי תחומין ד

אות א

ובו נכלל ענין פוריסעל פי המאמר חותם בתוך חותסהמתחיל פרקא חמישאה דספראדצניעותא בראשית ברא בראשיתמאמר ברא חצי מאמר אב ובוסתים וגליא עדן עילאהדסתים וגניז עדן תתאה.

כי יש מוכיחי הדור והם בחינת רגלים וכו׳ והם בחינת חותם. והם מרבין שלום בעולם וכו׳. וכשהרע של הדור גובר ח״ו על החותם הנ״ל ומקלקל אותו ח״ו. אזי נתקלקל שלום העולם ונעשה גירושין ומחלוקת בעולם היפך השלום בחינת ומתבל ינידוהו כי מחותם נעשה נדת כי הם במספר השוה כמבוא. ויש חותם שהוא למעלה מזה החותם היינו בחינת ידים המקבלים מסור מאלו המוכיחים בחינת ביד כל אדם יחתום הידים זה בחינת אמונה שנתקבל בה המוסר וכו׳ בחינת ויהי ידיו אמונה וזה החותם של אמונה צריך שמירה יתירה שלא יתקלקל ח״ו כי כשח״ו נתקלקל זה החותם יוכלו להתקרב ח״ו לחותם הרגלים שהוא חותם הפנימי וכו׳ וכשח״ו נתקלקל זה החותם נעשה כפירות בחינת עבודה זרה ח״ו שהוא היפך האמונה. כי מחותם נעשה נדת בחינת ידיכם דמים מלאו וכו׳ יינו עבודה זרה וכו׳ ועיקר האמונה מקבלין על ידי בעה רועים הם כלליות צדיקי הדור שהם כלליות הקדושה ועל ידי זה נקראים רועים על שם ורעה אמונה כי הם רועים את האמונה לתקנה ולהשלימה וכו׳. ואי אפשר לבא לאלו הרועים כי אם על ידי עזות בבחינת נהלת בעזך אל נוה קדשיך כי מצריך שיהיה לו עזות דקדושה לעמוד כנגד העזי פנים כי יש רועים של הסטרא אחרא והם גם כן מפורסמי הדור ועיקר ממשלתם הוא על ידי עזות על כן צריכין לעזות דקדושה לעמוד נגד עזותם. וצריך כל אחד לרחסמא על בשר הגוף להראות לו מכל הארה ומכל השגה שהנשמה משגת שהגוף גם כן ידע מזה ההשגה. וזה טובה להנשמה וכו׳ וזה על ידי שמשבר עזות הגוף וכו׳ וכל הקולות הם בחינת עזות דקדושה הן קול צעקה הן קול זמרה וכו׳ כולם הם בחינת עזות דקדושה וכו׳ וכו׳ עיין שם. כל זה היטב.

אות ב

ולבא לעזות דקדושה הוא על ידי שמחה וחדוה בחינת כי חדות ה' היא מעוזכם ושמחה זה בחינת נעשה ונשמע שמהם נכתרו ישראל בשני עדיין כמו שאמרו רז"ל על פסוק ושמחת עולם על ראשם. ואלו השני עדיים שני כתרים שנעשו מנשמע ונעשה הם בחינת נסתר ונגלה בחינת הנסתרות לה' אלקינו והנגלות לנו ולבנינו וכו' בחינת תורה ותפילה בחינת תורת ה' ותורתו. כי תפלה היא בחינת נסתר בחינת תורת ה' וכו' ויש בכל דרגא ודרגא וכן בכל עולם ועולם בחינת נעשה ונשמע כי מה שהוא בחינת נשמע בחינת נסתר לזה הוא בכחינת נעשה בחינת נגלה למי שהוא למעלה ממדריגתו וכן מדרגא לדרגא מה שנסתר לזה נגלה לזה וכו' וכו' וצריך כל אחד לילך מדרגא לדרגא מעולם לעולם לזכות תמיד למדריגה גבוה יותר שיזכה שיהיה לו נעשה ונשמע גבוהים יותר בכל פעם וכו' וכשצריכים לצאת ממדריגת נעשה ונשמע זה לגבוה ממנו צריך להיות ירידה קודם העלייה כי הירידה היא תכלית העלייה כמו שאמרו רז"ל לא היה דוד ראוי לאותו מעשה וכו'. וזהו והמכשלה הזאת תחת ידך אלו דברי תורה וכו'והו ביום ההוא יבוקש עון ישראל ועיננו כי מעוונות ישראל יהיה נעשה לעתיד תורה על ידי התשובה שעל ידי זה זדונות נעשין זכיות וכו' ועל כן יבוקשו אז עוונות ישראל ואיננו שיהיו נכללין באין וכו' וכו'.

אות ג

וזה בחינת תחום שבת כי תחום שאותיות חותם כמובא כי בשבת מקבלין ישראל הב' עדיים הנ"ל שהם השני כתרים שהכתירו את ישראל בשעת מתן תורה שהיה בשבת. כמובא בכוונת ישמח משה במתנת חלקו בענין האלף אורות שמשה מחזיר לישראל בכל שבת שזהו בחינת תוספות שבת וכו' עיין שם. וזהו בחינת השמחה של שבת כי זה הוא עיקר השמחה בחינת ושמחת עולם על ראשם. וזהו בחינת עונג שבת. כי בשבת זוכין לעזות דקדושה בבחינת כי חדות ה' היא מעוזכם וזה בחינת הזיין קולות שאומרים בקבלת שבת שהוא מזמור הבו לה' בני אלים וכו' כי בשבת זוכין לכלליות כל הקולות דקדושה שכולם הם בחינת עזות כמו שכתוב שם. וכמו שמסים בזה המזמור ה' עוז לעמו יתן וכו'. ועל כן מחמת שזוכין בשבת לעזות דקדושה ועל ידי זה נשבר ונתבטל עזות הגוף על כן מצוה גדולה להרבות בתענוגי שבת לאכול ולשתות ולשמוח וכיוצא בזה. כי אז בשבת כל תענוגי הגוף הם בקדושה גדולה מאחר שאז נתבטל עזות דסטרא אחרא וזוכין לעזות דקדושה כנ"ל. כי אז כשזוכין לעזות

דקדושה ונתבטל עזות דסטרא אחר אאז הוא טובה להנשמה כי הנשמה יכולה לחזור למעלתה על ידי תענוגי הגוף וכו׳ כמבואר במאמר הנ״ל ועל כן אז מתענגין כעל ה׳ בחינת צדיק אוכל לשובע נפשו כי הצדיק שזוכה לעזות דקדושה כי צדיק מאן דנטיר ברית ושמירת הברית הוא עיקר עזות דקדושה כי בו עז בו תוקפא כמובא. כי אין בשת אלא במקו עריין. ועל כן העיקר לשבר זאת התאוה שהיא בחינת בשת. על ידי שיהיה לו בשת אנפין מהשם יתברך ועל ידי זה יהיה עז כנמר ויתחזק ויתגבר לכבוש את יצרו וזהו עיקר עזות דקדושה. כי עיק עזות דקדושה מקבלין מבחינת בשת פנים דקדושה בחינת ובשת פנים לגן עדן כמבואר שם במאמר הנ״ל בסופו על המשנה יהודא בן ת ימא אומר הוי עז כנמר וכו׳. ועלכן הצדיק שזוכה לעזות דקדושה על כן אכילתו יקרה מאד. כי על ידי אכילתו מתענגת הנשמה כי זוכרת מעלתה ותענוגים שלה מהשגות והארות עליונות על ידי תענוגי הגוף כמבואר במאמר הנ״ל וזה בחינת צדיק אוכל לשובע נפשו וכנ״ל. וזה בחינת אכילת שבת עונג שבת בחינת אז תתענג על ה׳ כי אז בשבת זוכין לעזות דקדושה וכו׳ וכנ״ל ועלכן עיקר הזווג היא בליל שבת. כי העיקר הוא לשבר עזות הגוף בתאוה זו כנ״ל. כי שם עיקר אחיזת עזות דסטרא אחרא שאין לו בשת אנפין מהשם יתברך ח״ו. ובשת אז זוכין לבושה דקדושה שהיא בחינת עזות דקדושה כנ״ל בחינת בראשית יראא שבת יראא בשת. ואז זוכין שיהיה לו בשת אנפין מקודשא בריך הוא שלא יהיה נלכד ח״ו בתאוה הבהמיות שלא יהיה לו עזות ח״ו ואז זוכה שיהיה זווגו בקדושה גדולה באימה ביראה בבשת אנפין כמובא בתיקונים. כי עזות דקדושה הוא מבחינת ובשת פנים לגן עדן כנ״ל. כי על ידי שיש לו בשת אנפין מקודשא בריך הוא על ידי זה זוכה לעזות דקדושה וכו׳ כנל וזה בחינת אכלו משמנים ושתו ממתקים כי חדות ה׳ הוא מעוזכם. היינו כשזוכין לעזות דקדושה בחינת כי חדות ה׳ היא מעוזכם אז נאמר אכלו משמנים ושתו ממתקים כי אז האכילה מצוה גדולה שזהו בחינת אכילת שבת כי אז הנשמה מתענגת מזה כנ״ל בחינת צדיק אוכל לשובע נפשו כנ״ל ועל כן זוכין בשבת שנתתקנין שני החותמות חותם בתוך חותם בחינת שימני כחותם על לבך כחותם על זרועך. כי על ידי עזות דקדושה שזוכין בשבת כנ״ל על ידי זה נכנסין אל הקדושה וזוכין לקבל הארה משבעה רועים בחינת נלת בעזך אל נהו קדשך כנ״ל במאמר הנ״ל ועל ידי זה זוכין לאמונה שלימה כי עיר התגלות האמונה הוא בשבת כי שבת מורה על חידוש העולם כמבואר במקום אחר. וזהו בחינת חותם הידין שהם בחינת תלת אבהן שהם זרועות עולם. יד הגדולה ויד החזקה ויד הרמה. שזהו בחינת ג׳ סעודות של שבת. כי עיקר תיקון האכילה היא על ידי אמון בחינת ורעה אמונה כמובא במקום אחר. ועל כן בשבת שאז זוכה לבחינ עזות דקדושה ועל ידי זה זוכין לאמונה הנ״ל על כן אז מצוה לאכולכי אז האכילה בקדושה בבחינת אמונה שזהו עיקר תיקון האכילה דקדושה כנ״ל. וזהו בחינת ג׳ סעודות של שבת כנגד תלת אבהן שהם ג׳ ידים כנ״ל וכמבוא שזהו בחינת חותם הידין שהוא בחינת אמונה כנ״ל. נמצא שבשבת נתתקן חותם הידין שהוא בחינת אמונה. והעיקר הוא זה החותם. ואזי ממילא נתתקן חותם רגלין כמבואר במאמר הנ״ל. כי

בשבת עולין הרגלין אל הקדושה בבחינת אם תשיב מבת רגליך וזה עיקר קדושת שבת. כי בחול יש יניקה להסטרא אחרא מבחינת רגלין בבחינת רגליה יורדות וכו'. וזה בחינת פגם חותם הרגלים שהוא בחינת נדות כנ"ל שהוא זוהמת הנחש. כמבוא שעיקר אחיזתה בבחינת ימי החול. ואז הוא בחינת גירוש וטילטלים שזהו בחינת פגם חותם הרגלים כמבואר במאמר הנ"ל וזהו בחינת הטילטולים שהאדם צריך לטלטל עצמו בימי החול ולנסוע ממקום למקום בשביל פרנסתו זה בחינת גירוש וטילטולים הנ"ל בחינת ויגרש את האדם. וזהו בעצמו בחינת מה שכתב רבינו ז"ל במקום אחר ומובא לעיל בהלכות תחומין הלכה ג' שעל ידי פגם האמונה על ידי זה צריכין לנלנסוע ולטלטל ממקום למקום. כי פגם האמונה הוא בחינת פגם חותם הידין ואז ממילא נפגם ח"ו חותם הרגלים וכשנפגם חותם הרגלין ח"ו נעשה מזה גירוש וטילטולים כנ"ל.ובשביל זה צריכין לטלטל ולנסוע כנ"ל. אבל בשבת קדש אז עולין הרגלין מן הסטרא אחרא בבחינת אם תשיב משבת רגליך כנ"ל. ואזז נתתקן חותם הרגלין כי אז זוכין לאמונה בשלימות שהוא בחינת חותם הידין וכו' וכנ"ל.ועל כן בשבת אין שום טלטול ונסיעה כלל. כי כל הנסיעות והטלטולים הם באים מבחינת חטא אדם הראשון שהוא בחינת קלקול החותם הרגלין שעל בשבת אז נתתקנין שני החותמות חותם הידין וחותם הרגלין כנ"ל. על כן אז נתבטל כל הגירושין והטילטולים כי שבת הוא תיקון חטא אדם הראשון כי שבת אגין עליהו כמובא וזה בחינת איסור תחומין דהיינו שאסור לצאת בשבת ממקום למקום חוץ לתחום שבת. כי בשבת אין שום טלטול ונסיעה שהוא בחינת גירוש כנ"ל כי אז נתתקן חותם הרגלין כנ"ל. וזהו תחום שבת כי תחום אותיות חותם כנ"ל. כי החותם הוא בעצו התחום כי על ידי שמאיר בשבת החותם דקדושה כנ"ל מחמת זה אסור לצאת חוץ לתחום. כי אז נתבטל כל הגירוש והטילטולם שהוא קלקול החותם כנ"ל כי אז נתתקן החותם דקדושה שהוא בחינת תחום כנ"ל.

אות ד

וזה בחינת תחום שבת אלפיים אמה. כי עיקר התחום שהוא בחינת חותם הנ"ל הוא נמשך משני הכתרים הנ"ל. שהם נעה ונשמע כנ"ל שני הכתרים הם שני אלפין כי כתר הוא בחינת אלף שהוא ראש לכל האותיות וזהו בחינת אלף האורות שמקבלין בשבת כנ"ל. כי עיקר התוספות הוא רק אלף אורות כי עיקר התוספות הוא שמקבלין את הנשמע שהוא בחינת נסתר ועושין מהנשמע נעשה כנ"ל ואזי יש לו נשמע אחר גבוה ממנו. נמצא שעיקר מזה שזוכה לקבל תוספות הארה הוא רק מה שבחינת הנשמע בחינת הנסתר זוכה שיתגלה לו בבחינת נעשה ועל כן עיקר

הקבלה הוא רק בחינת כתר אחד בחינת כתר הנעשה דהיינו מה שזכה שיהיה נעשה אצלו מנשמע נעשה כי הנשמע שיש לו עכשיו זה עדיין נסתר ממנו ועל כן עיקר קבלת תוספות שבת הוא רק אלף אורות שהם בחינת כתר אחד כנ״ל. אבל באמת זוכה בשבת לשני כתרים נשמע ונעשה כנ״ל רק שעיקר מה שמקבל ומשיג הוא רק בחינת כתר אחד בחינת נעשה בחינת אלף אורות כנ״ל. ומאלו השני כתרים הנל שהם בחינת בף אלפין ב׳ אלפים אורות מהם נעשין החותמות הנ״ל שהם בחינת תחום שבת אלפיים אמה כנזכר לעיל. וזה בחינת עירובי תחומין. שבמקום שמניחים שיעור סעודה משם מתחיל התחום שבת כי עיקר החום שבת שהוא בחינת תחום כנ״ל זה נמשך רק על ידי אמונה כנ״ל. כי על ידי אמונה נשמר חותם הרגלים שעל ידי זה נתבטל הגירוש והטילטולים ממקום למקום שזהו בחינת תחום שבת שאין יוצאין ממקום למקום כנ״ל נמצא שהעיקר על ידי האמונה שנמשך על ידי עזות דקדושה שזוכין בשבת כנ״ל וכל זה מקבלין על ידי אכילת שבת שהוא בחינת אז תתענג על ה׳ שזה בחינת עזות דקדושה בחינת אכלו משמנים וכו׳ כי חדות ה׳ היא מזועזכם בחינת ורעה אמונה וכו׳ כנ״ל ועל כן עיקר התחום שבת שהוא בחינת חותם מתחיל ממקום הסעודה כי משם עיקר תיקון בחינת החותם שהוא בחינת תחום כנ״ל.

אות ז

וזה בחינת פורים. בחינת מרדכי ואסתר שהם שני כתרים שני העדיין הנ״ל בחינת נשמע ונעשה ונסתר ונגלה שעל ידם נתתקנין שני החותמות הנ״ל. כי המן הרשע רצה להתגבר על ישראל לקלקל ח״ו שני החותמות הנל כי המן הוא זוהמת הנחש כמובא. בחינת דם נדת שהוא בחינת קלקול החותם דקדושה כנ״ל ועיקר התגברותו הוא על ידי פגם אמונה כמו שאמרו רז״ל שעשה עצמו עבודה זרה היינו עבודז זרה פגם אמונה. כי הוא מזרע עמלק שהיה כופר גדול כמבואר במקום אחר. ועיקר התגברותו ח״ו הוא על ידי שמתגבר ח״ו עזות דסטרא אחרא שהוא עזות הגוף כנ״ל כי המן היה עז פנים ביותר שהעיז פניו נגד מרדכי אדונו שנמכר לו לעבד והוא סילק הבושה מעל פניו והחציף והעיז בעזות כזאת שעשה עצמו אלקי ושכולם יכרעו וישתחוו לו ושגם מרדכי אדונו ישתחוה לו ח״ו שכל זה הוא תוקף עזות דסטרא אחרא שהוא בחינת עזות מלכותא בלא תגא בחינת והכלבים עזי נפש. ועל כן רצו אז להביא את ושתי המלכה לפני המלך ערומה בשבת לפני כל השרים והעמים. אשר דבר כזה לא נשמע בעולם. לעשות עזות כזאת לסלק הבושה לגמרי מעל פניהם אך הם רצו אז להגביר ח״ו עזות דסטרא אחרא בעולם ועיקר העזות הוא בתאוה

זו כנ״ל. והם רצו אז לסלק הבושה לגמרי ח״ו ולהגביר תוקף עזות דסטרא אחר אבעולם ועל כן צוו להביאה ערומה בשבת כי שבת הוא בחינת בושת פנים לגן עדן בחינת עזות דקדושה כנ״ל והם רצו ח״ו לפגום בבחינת בושה דקדושה שבחינת קדושת שבת ולהגביר תוקף עזות דסטרא אחרא אשר דבר כזה לא נשמע בעולם והנה אף היא לדבר עבירה נתכוונה כמו שאמרו רז״ל אך לא עלתה בידה ובידם כי השם יתברך ברחמיו לא הניח להם לגמור מחשבתם הרעה באותן הימים כי בא גבריאל ועשה לה זנב וכו׳ כמו שאמרו רז״ל כדי שלא תעלה בידם מחשבתם הרעה להגביר ח״ו תוקף עזות דסטא אחרא בעולם. ונהפוך הוא כי ושתי המרשעת היא עיקר בחינת עזות דסטרא אחרא בחינת תאוה הנ״ל ועל כן היתה פושטת בנות ישראל ועושה בהם מלאכה בשבת וכל זה להגביר עזות דסטרא אחר אעל ידי פגם קדושת שבת וכו׳ כנ״ל ועל כן היתה עושה בהן מלאכה ערומות כדי להגביר עזות דסטרא אחרא בשבת דייקא כנ״ל והשם יתברך מפר מחשבת ערומים ונגזר עליה בשביל זה שתהרג ערומה בשבת. כי שבת בעצמה נקם בה. והכניע אותה והרג אותה על ידי העזות דסטרא אחרא דייקא ומני׳ ובי׳ אבא ליזיל בי נרגא כי העזות דסטרא אחרא בעצמו הרג אותה ונקם בה כי מפלתה היה על ידי עזות דסטרא אחרא שנתגבר אז על ידה כל כך עד שצוו להביאה ערומה בשבת ואף היא לדבר עבירה נתכוונה והיתה חפיצה בזה מאד אך השם יתברך לא הניח לגמור מחשבתם כנ״ל ונהרגה על ידי זה נמצא שעיקר מפלתה היה על ידי העזות בעצמו. כי כך הם דרכי השם יבתרך כי פעל אדם ישלם לו שהעבירה בעצמה נוקמת בהאדם כמובא. ואז היתה צמיחת קרן ישועת ישראל שמאז התחיל להקדים רפואה למכה כי תחת הסרפד יעלה הדס כי תחת ושתי מלכה אסתר שהיתה ההיפך ממנה מהיפוך אל היפך. כי אסתר המלכה היתה צנועה גדולה ביותר מאד מאד כמו שאמרו רז״ל בשכר צניעות שהיתה ברחל וכו׳ נמצא שכל עיקר השתלשלות יחוס אסתר היו כולם צנועים גדולים וכן היא היתה צנועה ביותר כנ״ל וצניעות זה בחינת בשת אנפין. ואסתר שמרה את השבת ביותר כמו שאמרו רז״ל ואת שבת הנערות וכו׳ שמנתה בהן ימי השבת. נמצא שסיבב השם יתברך ברחמיו שנכנע תוקף עזות דסטרא אחרא ונתגבר תוקף קדושת בשת פנים וצניעות דקדושה עד שמלכה אסתר תחת ושתי וכו׳ כנזכר לעיל.

אות ז׳

ועיקר התגברות המן היה על ידי שנכשלו ישראל אז בנשים נכריות כמובא בכתבים כי פגם הברית בפרט נשג״ז ח״ו זה עיקר בחינת עזות

דסטרא אחרא כי שם עיקר עזות דסטרא אחרא כנ״ל. כי העובדי כוכבים הם הם בעצמן עזות דסטרא אחרא בחינת והכלבים עזי נפש ואף היא ככלב. ועל כן פגפם הברית ח״ו בפרט נשג״ז זה עיקר תוקף העזות דסטרא אחרא כי הם עיקר עזות דסטרא אחרא כנ״ל. וזהו בעצמו בחינת פגם החותם בחינת נדת כי הם נקראים נשג״ז. ומחמת שנתגבר אז הפגם מאד על כן נתגבר המן הרשע שהיה מבחינת עזות דסטרא אחרא זוהמת הנחש דם נדת. ועל כן רצה להתגבר על ישראל ח״ו להעבירם לגמרי ח״ו. להשמיד להרוג כו׳ בחינת התגברות שפיכת דמים בישראל בחינת ידיכם דמים מלאו דהיינו התגברות הדמים על ידי קלקול החותם. ומחמת שנתקלקל אז החותם ביותר רצה להגביר בחינת שפיכת הדמים להרוג אותם לגמרי ח״ו. וזה בחינת ונחתום בטעבת המלך בחינת פגם חותם דקדושה שעל ידי זה מתגבר ח״ו חותם דסטרא אחרא. ובאמת היו אז ישראל בסכנה גדולה מאד מאד אשר כמוהו לא נהייתה כמובא בספרים. אך השם יתברך ברחמיו שלח אז את שני הצדיקים מרדכי ואסתר. אשר מעלתם גבהה מאד מאד. כי מרדכי ואסתר הם בחינת שני הכתרים הנ״ל בחינת נשמע ונעשה בנסתר ונגלה כי אסתר היא בחינת נסתר ומרדכי הוא בחינת נגלה כמובא בדברי רבינו ז״ל במקום אחר (סימן יוד) ועל ידם היה תוקף הנס ונתהפך הדבר מהיפך אל היפך. וזכו אז לקבלת התורה כמו שכתוב קימו וקבלו וכו׳ כמו שדרשו רז״ל. ונעשה על ידי זה פורים על שם הפור שמחה ומשתה ויום טוב וכו׳ והימים האלה נזכרים ונעשים בכל דור ודור ומשפחה ומשפחה מדינה ומדינה ועיר ועיר. כי זה עיקר עבודת איש הישראלי בכל דור ודור בכל אדם ובכל זמן. שצריכין לעבוד את ה׳ בתורה ותפלה עד שיזכה לבחינת קבלת התורה בכל עת ועת. דהיינו שיזכה בכל פעם ופעם לבחינת נעשה ונשמע מחדש. דהיינו שיהיה נעשה מהשנמע בחינת נסתר. יהי נעשה ממנו בחינת נעשה בחינת נגלה ויזכה לבחינת נשמע גבוה יותר. וכן בכל פעם ופעם כמבואר היטב במאמר הנ״ל וזה בחינת קבלת התורה בכל פעם כי אנו צריכין תמיד לקבל את התורה בכל יום כמו שכתוב אשר אנכי מצוך היום בכל יום יהיו בעיניך כחדשים. וקודם שזוכין לבחינת גבוה יותר סדהיינו לבחינת נעשה ונשמע גבוה יותר צריך שיהיה ירידה קודם העליה והירידה בעצמה היא תכלית העליה נמצא שאחר כך כשזוכין להעליה על ידי הירידה נעשה מהירידה עצמה תורה ועל כן נקרא התורה מכשלה כמו שכתוב והמכשלה הזאת תחת ידך אלו דברי תורה וכו׳ כמבואר היטב במאמר הנ״ל עיין שם היטב. וזהו עיקר כל הנסיונות והצירופים שהאדם נתנסה ונצטרף בעולם הזה בכל עת וזמן. כי האדם צריך לחדש תמיד בתורה ועבודה. שזהו בחינת קבלת התרוה בכל פעם בחינת נעשה ונשמע מחדש גבוה יותר. כי אפילו מי שאינו זוכה לחדש ממש חידושין דארורייתא והשגות שהם בחינת נעשה ונשמע כ״ל אף על פי כן גם בעבודה בעצמה של איש הישראלי כשהוא איש כשר באמת כשזוכה בכל פעם להתעורר ביותר לעבודתו יתברך באמת בהתעוררות חדש. גם זה הוא בחינת קבלת התורה מחדש בחינת נעשה ושמע מחדש. שמקבל על עצמו לקיים את התורה מחדש וכל אשר דבר ה׳ יעשה וישמע. וכמובן זה בדברי רבינו ז״ל במקום אחר. ועל

ידי זה בעצמו יכול לזכות להשגות ממש על ידי פשיטותו ותמימותו שיתנג כל כך בכשרות באמת בתעוררות חדש בכל פעם עש שיזכה לבחינת קבלת התורה ממש בחינת נעשה ונשמע באמת דהיינו שיזכה להשיג ולהבין מה שהיה נסתר ממנו שתחילה וכן מרגא לדרגא עד אין סוף שזהו בחינת נעשה ונשמע וכו' כנ"ל אבל אין האדם זוכה למדריגה גבוה יותר כי אם על ידי שיהיה לו ירידה קודם העליה וכו' וזה בכל אם ובכל זמן ובכל דרגא ודרגא. אפילו מי שצריך לזכות לאיזה דרגא קטנה אפילו להתעוררות חדש צריך שיהיה לו מקודם איזה ירידה לפי מדריגתו. והירידה היא בחינת הנסיונות שיש לו מקודם שעולה מדרגא לדרגא. והנה באמת בשעת הירידה שיש קודם העליה שיא בחינת קבלת התרוה מחדש בחינת נעשה ונשמע גבוה יותר כנ"ל. אז בשעת הירידה האדם הוא באמת בסכנה גדולה. כי הרבה נפלו על ידי ירידתם רחמנא ליצלן. וצריך אז להיות כגבור חזק בל ימוט וגם צריך סייעתא דשמיא שיזכה להחזיק עצמו בשעת הירידה שלא יפול לגמרי ח"ו. רק יחזיק אצמו בכל עוז עד שיזכה לשבר ולבטל מה שצריך לבטל ולשבר כפי הירידה שלו. עד שיזכה ברחמיו יתברך לבחינת העליה ואז זוכה שיהתהפך הירידה לעילה כי הירידה היא תכלית העליה כנ"ל. וזאת הבחינה הוא בכל אדם ובכל זמן. בכלל ובפרט. הן בכליות ישראל בהן בפרטיות אצל כל אחד ואחד מישראל בכל פעם שצריך לצאת מבחינת נעשה ונשמע זזה לבחינת נעשה ונשמע גבוה יותר וכנ"ל. ועמלק מעולם צרצועה מרדות לישראל. וקודם מתן תורה בא עמלק להלחם עם ישראל. כמו שכתוב ויבא עמלק וילחם וכו' כי הוא השונא הגדול שאורב על ישראל תמיד בכלל ובפרט וכמו כן תמיד בכל דור ודור בכל עת וזמן בכל פעם שיראל צריכין לעלות מדרגא לדרגא דהיינו מנעשה ונשמע זה וגבוה ממנו כנ"ל. שאז צריך שיהיה לו ירידה קודם העליה אז בשעת הירידה שאז האדם באמת בסכנה כנ"ל. אז הוא אורב לישראל ומתכווין בתוף רשעתו ושנאתו החזקה לישראלובא אז דייקא להלחם עם ישראל. בבחינת ויבא עמלא וילחם עם ישראל ברפידים ברפיון ידים שרפו ידיהם מן התורה כי אז קודם קבלת התורה ואז מקודם צריך שיהי בחינת ירידה כנ"ל וזהו בחינת רפיון ידים מן התורה בחינ ואתה עיף ויגע ולא ירא אלהים ירא אלהים זה בחינת בראשית ירא בשת שהוא מאמר השלם בחינת נשמע שבו כלול הכל כמבואר במאמר הנ"ל. וקודם שזוכה האדם לזה לבחינת יראה שהוא בחינת בראשית בחינת נעשה ונשמע קודם לזה אדם עיף ויגע בחינת ירידה שקודם העלייה. אז דיקא ויבא עמלק כנ"ל. וזה שצותה התורה ביותר לזכור מעשה עמלק וכו' ומלחמה לה' בעמלק מדור דור כי זה נעשה בכל דור ודור בכל עת שצריכין לעלות מבחינת נעשה ונשמע ז לבחינת גבוה יותר אזי צריכין ללחום מלחמת עמלק בעת הירידה שקודם העליה וכו' כנ"ל:

אות ח

כי מבואר במאמר הנל שנשמע ונעשה שהם נסתר ונגלה הם בחינת בראשית ברא מאמר וחצי מאמר אבן ובן וכו׳. וזהו מדור דור. היינו בעת שהתורה הולכת מדור לדור מאב לבן מנשמע לנעשה מנסתר לנגלה. בבחינת והודעתם לבניך ולבני בני יום וכו׳ שהתורה צריכים לגלות מאב לבן מדור לדור וכו׳ כנ״ל. בבחינת דור לדור ישבח מעשיך שצריכין לגלות מעשי ה׳ בחינת נעשה מדור לדור מאב לבן מנשמע לנעשה וכו׳ כנ״ל. כי בחינת הנעשה של האב הוא בחינת נשמע בחינת נסתר לגבי הבן כמובן בהתורה הנ״ל והבן:

אות ט

וזהו בחינת פורים. כי המן מזרע עמלק. שהוא אורב לישראל תמיד בעת הירידה שקודם העליה קודם שזוכין לבחינת נעשה ונשמע מחדש שהוא בחינת קבלת התורה כנ״ל. ואז באותן הימים היו צריכים ישראל לזכות לשוב לארץ ישראל לירושלים עיר הקדש ולבנות בית המקדש שני מחדש וירושלים היא בחינת יראה שלם שהוא בראשית מאמר השלם בחינת נשמע ונעה כמבואר במאמר הנל ושם בירושלים הוא הבית המקדש אשר משם תצא תורה כמו שכתוב על פסוק התורה אשר יורוך וכו׳ מן המקום ההוא וכו׳ כי מציון תצא תורה ודבר ה׳ מירושלים. וזה בחינת כי יפלא ממך דדבר למשפט וכו׳ היינו כשאין יודעין איזה דין בתורה זה בחינת שאין זוכין להשיג את בחינת הנסתר ממנו לפי מדריגתו שהיא בחינת נשמע אצלו ואז כשאין זוכין להשיג בחינת נשמע ונעשה אזי אין החותם בשלימות נ״ל ואזי אין יודעין בי דם לדם. כי אין יכולין להבחין בין דסט הור לדם נדות מחמת שנפגם החותם שאז נעשה ממנו בחינת נדת נ״ל ואז התיקון הוא וקמת ועלית וכו׳ אל מהמקום ההוא כי ציון וירושלים הם בחינת חותם בתוך חותם כמובא כי משם תצא תורה שכי שם יושבין בית דין הגדול והם מגלין כל מה שנעלם ונסתר אצל כל אחד ואחד כמו שכתוב על פי התורה אשר יורוך וכו׳ ועל פי המשפט וכו׳ תעשה. נמצא שהם מתקנים ועושים מהנשמע נעשעה כי שם הוא מקום התפילה כמו שכתוב כי ביתי בית תפלה ותפלה הוא נשמע וכל כן יושבין שם בית דין הגדול ועושים מהתפלה תורה מהנשמע ענעשה ומגלין לישראל כל הנסתר מהם בחינת כי יפלא וכו׳ על פי התורה אשר יאמרו לך וכו׳ כנ״ל נמצא שבנין בית המקדש ציון וירושלים הוא בחינת נשמע ונעה בחינת קבלת התורה כי משם תצא תורה וכו׳ כנ״ל. ומחמת שאז בימי אחשורוש היה בסוף הגלות והיו צריכים לשוב לירושלים ולבנות בית המקדש הוא

בחינת להשיג מחדש בחינת התורה בחינת נשמע ונעה על כן היו מוכרחים אז זשיהיו לה ירידה קודם העלייה ומחמת שהיו צריכים אז לעלייה גדול דהיינו לבנות בית המקדש רידתם הגדולה מאד בחינת ואתה עיף ויגע וכו׳ כי היו אז עיפים ויגעיים הבתכלית הידגיעה מחמת שהיה בסוף הגלות קודם שובם למקומם שאז מתגבר הסטרא אחרא ביותר בעת שהיא רואה שבקל מהרה ישובו למקומם. בפרט שנתפסו אז באמת בעון הגדול הנ״ל רחמנא ליצלן על כן היה אז עת צרה גדולה ליעקב וכו׳. אך מרדי ידע את כל אשר נעשה כי הוא ידע כל זאת והאיר בישראל לבל יתיאשו עצמן מן הרחמים: כי זה הוא העיקר בעת שהאדם ח״ו נופל איזה ירידה יהיה איך שיהיה אפילו אם נכשל ח״ו אז מאד אף על פי כן אסור לו לייאש עצמו מן הרחמים וכמו שעשה מרדכי אז וכל ישראל עמו ויצא בתוך העיר ויזעק זעקה גדולה ומרה וכו׳ וכן כל ישראל בכל מקום אשר דבר המלך ודתו מגיע כו וכו׳ והשם יתברך שמע לקול זעקתם וצעקתם הגדולה על ידי מרדכי ואז נתהפך הירידה לעלייה גדולה ונעשה מזה פורים. וזכו לקבל את התורה מחדש בחינת קימו וקבלו. וכל זה על ידי מרדכי. כי מרדכי ידע את כל אשר נעשה. שהיה יודע את כל בחינת הנעשה מתחילה ועד סוף. שהיה ידוע משיג את הנעשה הגבוה ביותר. כי צריכין לעשות בכל פעם מנשמע נעשה נמצא שזוכין בכל פעם להתגלות וידיעה חדשה שהוא בחינת נעשה גבוה יותר כנ״ל וכן מדרגא לדרגא עד תחילת האצילות כמבואר במאמר הנ״ל ומרדכי ידע את כל אשר נעשה עד למעלה מעלה בתכלית המעלה ומחמת זה היה יכול להאיר גם למטה למטה בתכלית שפלות הירידה כי זה מובן ומבואר בדברי רבינו במקום אחר שכל מה שהצדיק הוא במעלה גדולה ביותר וזוכה להשגה גדולה ביותר. הוא יכול להאיר במדריגה נמוה ביותר ויותר. נמצא בכל פעם שזוכה הצדיק לבחינת נעשה גבוה יותר דהיינו התגלות יותר כנ״ל הוא יכול להאיר למטה למטה ביותר ובשביל זה נקרא בחינת הנגלה נעה כי על ידי שנגלה מנשמע לנעשה וזכה להשגה יתירה על ידי זה הוא יכול להאיר בבחינת עשיה ביותר. וזהו ומרדכי ידע את כל אשר נעשה מתחילה ועד סוף מאין סוף עד אין תכלית. על כן הוא היה יכול להאיר בישראל אפילו בתכלית ירידתם לבל יתיאשו עצמן מן הרחמים עד שזכו על ידו שיתהפך מהיפם הל היפוך ותכלית הירידה יהיה תכלית העלייה בחינת ונהפוך הוא וכו׳ וזכו אז להשגה גדולה ביותר לקבל התורה מחדש בחינת קימו וקבלו. וזכו לעשות מזה ימי הפורים האלה דהיינו שיהיה נמשך הארה זו בכל דור ודור בכל שנה ושנה שבכל דור ודור ובכל שנה ושנה יאיר עלינו הארה גדולה הזאת של בחינת מרדכי שעל ידי זה יהיה לנו כח בכל שנה ושנה לצאת מכל הירידות שבעולם ולהפוך כל הירידות לתכלית העלייה בבחינת והימים האלה נזכרים ונעשים בכל דור ודור משפחה ומשפחה וכו׳. כי השם יתברך ברחמיו המרובים חזק מרחוק הטיב אחריתינו. כי השם יתברך צופה ומביט עד סוף כל הדורות וראה שבדורות הללו בעקבות משיחא בסוף הגלות קודם שנשוב לירושלים ויהיה גאולה נצחיית וקודם לזה בוודאי תתגבר הסטרא אחרא מאד ותהיה מקום הירידה גדולה מאד מאד. על כן הטיב עמנו מקודם. ונתן

לנו את ימי הפורים האלה על ידי מרדכי ואסתר. כדי שיאיר עלינו בכל שנה ושנה בחינת הארה הגדולה והעצומה של מרדכי שהיא הארה גדולה מאד מאד שעל ידי הארה הגדולה הזאת יכולין להפוך כל הירידות לעליות וכמובא בכתבים שהארה של מרדכי מאיר עד סוף העשייה והארה זו של פורים אין נמצא בשום זמן וכו'. ואז נתהפכין כל הירידות לעליות כי היא תכלית העלייה כנ"לוזה חבינת והימים האלה נזכרים ונעשים בכל דור ודור. נזכרים ונעשים זה בחינת נשמע ונעשה נזכרקים זה בחינת נשמע כי זכרון תליא בלבא כמובא. ותמן תליא שמיעה. כי שמיעה בלבא תליא כמובא במקום אחר. וזהו והימים האלה נזכרים ונעשים. כי אז בימים האלה זוכין לקבלת התורה בחינת קימו וקבלו וכו' כנ"ל שהוא בחינת נזכרים ונעשים בחינת נשמע ונעשה וכו' כנ"ל. וזהו בכל דור ודור היינו כי זה הדבר נעשה בכל דור ודור בכל עת שצריכין להמשיך השגת התורה מנשמע לנעשה שזהו בעצמו בחינת בכל דור ודור דהיינו מאב לבן מדור לדור שזהו בחינת מלחמה לה' בעמלק מדור דור וכו' כנ"ל. ואז בפורים זוכין להשגת נשמע ונעשה שהם אב ובן בחינת דור ודור כנ"ל ואז זוכין שנתהפכין כל הירידות לעליות כנ"ל:

אות י

וזה בחינת כל מיני הצחוק ושחוק שעושין בפורים. לרמז שאז בימי הפורים האלה. מעלין כל מיני ירידות וקטנות הכל נתהפך עכשיו ונעשה מזה תורה כי הירידה נתהפך לעלייה בבחינת ירידה תכלית העליה כנ"ל:

אות יא

כי הצדיק הגדול שיש לו דעת גדול. הוא מוריד עצמו לפעמים בכוונה לעניני קטנות ומילי דשטותא. בבחינת ביטולה של תורה זהו קיומה. וכמבואר מזה בדברי רבינו ז"ל במקום אחר (סימן ע"ח לקוטי תנינא) וזהו גם כן בחינת ירידה שקודם העלייה שמחמת שרואה שמוחו נתייגע. ואינו יכול עוד ליל במוחו יותר אזי הוא מוכרח להוריד עצמו לעניני קטנות ומילי דשטותא וכיוצא וכמובא בזוהר הקדוש ברב המנונא סבא דהוו מסדרים קמיה תלת פירקי ממלי דשטותא. ואחר כך על ידי בחינת

ירידה זוכה לתכלית העלייה בבחינת ירידה תכלית העלייה בחינת ביטולה של תורה זהו קיומה. כמו שדרשו רז״ל על פסוק עת לעשות לה׳ הפרו תורתך. וזהו עת לעשות לה׳ דייקא בחינת נשמע ונעשה. והנמע כנגד הנעשה הוא בחינת תורת ה׳ בחינת ביטול אל האין סוף וכו׳ כמבואר במאמר הנ״ל וזהו עת לעשות לה׳ כשמגיע העת לעשות בחינת נעשה. לה׳ בחינת נשמע בחינת תורת ה׳ ביטול אל האין סוף. ואז הפרו תורתך. אז צריכין ירידה קודם העלייה בחינת ביטולה של תורה זהו קיומה בחינת הפרו תורתך כמו שדרשו רז״ל כי הירידה היא תכלית העלייה כנ״ל וזהו בחינת פורים כנ״ל ועל שם זה נקרא פורים. כי אז עושין כל מיני שחוק וקטנות ומילי דשטותא. כי אז זוכין לתכלית העלייה להשגה והארה עצומה מאד מאד הארת מרדכי היהודי שהארתו שגבה מאד. ואז נתהפכין כל הירידות וכל הביטולים וכל מילי דשטותא לתכלית העלייה כנ״ל. וזה בחינת שם פורים על שם הפור. לשון הפרו תורתך. כי השרש של מלת שפורים והשורש של מלת הפרו הם שורש אחד כמבואר למי שיש לו קצת ידיעה בזה. כי עיקר ענין פורים הוא בבחינה זו בבחינת ירידה תכלית העלייה. בחינת והמכשלה הזאת תחת ידיך אלו דברי תורה שאין אדם עומד עיהם אלא אם כן נכשל בהם וכו׳ עיין שם שזהו בחינת עת לעשות לה׳ הפרו תורתך כנ״ל. וזה בחינת ומאמר אסתר קים דברי הפורים האלה ונכתב בספר. ומאמר זה בחינת מאמר השלם שהוא בחינת יראה בחינת אסתר שהיא בחינת נסתר בחינת נשמע בחינת מאמר השלם. וזה בחינת לקחה מרדכי לו לבת אל תקרי לבת אלא לבית בחינת בית דבראשית שהוא מאמר השלם שזהו בחינת אסתר כנ״ל. וזהו ומאמר אסתר בחינתמאמר השלם קים דברי הפורים האלה קים זה בחינת עמידה בחינת תפלה. וזהו דברי הפורים האלה דברי דייקא בחינת דברי תורה שהם בחינת נשמע כמבואר במאמר הנ״ל עיין שם היטב. וזהו ונכתב בספר נכתב זה בחינת נעשה כי הספר הנכתב זה בחינת עשיה כמבוא במקום אחר היינו שבחינת מאמר השלם וכו׳ נעשה בחינת נעשה בחינת ונכתב בספר וכו׳ כנ״ל. עין היטב במאמר הנ״ל:

אות יב

וזה בחינת קריאת המגילה. כי המגילה הוא גבוה מאד מאד כמובא בכתבים. כי היא בבחינת דברי תורה הנ״ל בחינת דברי האגרת הזאת כי באמת בהמגילה כתובים רק ב׳ ג׳ מצות שהם משלוח מנות ומתנות לאביונים ושמחה ומשתה וכו׳. והמגילה בעצמה ארוכה מאד שמספרת כל מעשה אחשורוש והמן וושתי וכו׳ וכו׳. וכל זה הוא בחינת דברי תורה. כי הסיפורים של התורה הם גבוהים יותר מהתורה עצמה דהיינו ממצות

התורה בעצמן כי הם בחינת דברי תורה בחינת נשמע כנ״ל במאמר הנ״ל. וזה בחינת המגילה כנ״ל. ואז אנו זוכין בפורים לקרות את המגילה ועושין מבחינת דברי תורה בחינת נשמע וכו׳ עושין מזה בחינת נעשה בבחינת לקיים את ימי הפורים האלה וכו׳ בזמניהם בחינת על כל דברי האגרת הזאת וכו׳ בחינת להיות עושים את שני הימים האלה וכו׳:

אות יג

וזהו בחינת בזמניהם זמן זמנים טובא. כמו שלמדו רז״ל מזה הפסוק שמגילה נקראת בי״א בי״ב וכו׳. כי יש כמה זמנים לבחינת קריאת המגילה. שהוא בחינת לעשות מהנשמע נעשה כי כל אחד יש לו נשמע ונעשה לפי בחינתו כנ״ל ועל כן בני הכפרים שאין להם זה הכח לעשות מהנשמע נעשה בעצמן. וצריך אחר לקרות להן ולהאיר בהם הארה זו. הם צריכים להקדים ליום הכניסה לבא לתוך הכרך שיש שם עשרה בטלנין. והם מקדימין וקורין להם את המגיהל אז. כי אף על פי שעדיין לא הגיע ימי הפורים בעצמו שהם עיקר השגת נעשה ונשמע בחינת והימים האלה נזכרים ונעשים. אף על פי כן בני הכרך שיש שם עשרה בטלנין שבטלים ועוסקים בתרוה וזוכים להשגה גבוה. על כן הם יכולים להאיר בבני הכפרים בחינת קריאת המגילה בחינת השגת נשמע ונעשה גם איזה ימים קודם פורים. כי נעשה של בני הכרך שיש להם קודם פורים הוא אצל בני הכפרים בחינת נשמע בחינת הארת פורים. ועל כן הם שומעין את המגילה מקודם מבני הכרכים כדי שיהיו פנוים בימי הפורים להספיק מזון ומשתה לבני הכרכים כי עצמם הפורים של בחינת בני הכרכים אין בחינת בני הכפרים יכולין להשיג כי השגת הנשמע שלהם גבוה ועצום מאד רק צריכין להיות מרכבה אליהם בימי הפורים להספיק להם לשמחת פורים וזהו שאמרו ז״ל איזהו כרך כל שיש בו עשרה בטלנים בטלנים דייקא. כי הם נקראין בטלני על שם שעיקר השגתם הוא תמיד מדרגא לדרגא שזה אין זוכין כי אם על ידי בחינת ביטולה של תורה זהו קיומה בחינת עת לעשות לה׳ הפרו תורתך שזהו בחנית פורים כנ״ל ועל כן נקראים בטלנים והם דייקא יודעים לקרות את המגילה בזמנה להשיג השגת פורים בזמנו אבל בבחינת בני הכפרים שאין להם עשרה בטלנין ואין זוכין להשגה זו של בחינת בני הכרכים הנ״ל הם יכולין להאיר ולקרות את במגילה להם גם קודם פורים הנ״ל. כי כל אחד ואחד יש לו נשמע ונעשה לפי מדריגתו כנ״ל וזה בחינת והימם האלה נזכרים ונעשים בכל דור ודור משפחה ומשפחה מדינה ומדינה עיר ועיר היינו שכל משפחה ומשפחה וכל מדינה ומדינה וכל עיר ועיר כל אחד זוכה לקבל

ביום הזה בחינת הארת פורים כל אחד ואחד לפי מדריגתו כי כל אחד יש לו מנעשה ונשמע שהוא בחינת נזכרים ונעשים כפי מדריגתו וכו' כנ"ל:

וזה בחינת מבטלין תלמוד תורה לשמוע מקרא מגילה. היינו כי בחינת פרי הוא בבחינת ביטולה של תורה זהו קיומה שנתהפכין כל הירידות והביטולים לבחינת עלייה וכו' כנ"ל. וזהו מבטלין תלמוד תורה לשמוע מקרא מגילה כי מקרא מגילה היינו הארת פורים נמשך מבחינת ביטולה של תורה וכו' כנ"ל בחינת מבטלין תלמוד תורה וכו' כנ"ל:

אות טו

וזה בחינת פרה שקורין אחר פורים כי פרשת פרה אדומה הוא חידוש גדול שאי אפשר להשיג כמו שכתוב אמרתי אחכמה והיא רחוקה וכו' ועל ידה דיקיא מטהרין מטומאת מת כי עיקר החיים הוא בחינת נשמע ונעשה. כי נשמע בחינת נסתר זה בחינת הנשמה שאי אפשר להשיגה. ונעשה זה בחינת הגוף וכשזוכין להמשיך בחינת הנשמע ולעשות ממנו נעשה על ידי זה נתחבר הנשמה עם הגוף ומאירה הנשמה בהגוף וזה עיקר החיים כי עיקר החיים הוא הדעת בבחינת החכמה תחיה וכו' דהיינו לדעת ולהשיג מה שהיה נסתר ממנו שהוא בחינת הנשמע כנ"ל ואלו לא חטא אדם הראשון היו יכולים לחיות לעולם דהיינו לזכות להשיג את תכלית בחינת הנשמע ונעה הגבוה ביורת בעודו בחיים חייתו כי היו הולכים מדרגא לדרגא עד שהיו נכללים באין סוף בבחינת תורת ה' ותפלת ה' שהם בחינת נעשה ונשמע שיש שם בעודו בגוף בבחינת ואכל וחי לעולם אך על ידי חטא אדם הראשון אי אפשר לבא אל התכלית דהיינו אל הנעשה ונשמע הנ"ל כי אם על ידי מתה שנסתלק על ידי הנפש מן הגוף ואז זוכין אחר כך על ידי זה לתחית המתים ואז יזכו לעיקר התכלית לבחינת נעשה ונשמע שלא היה יכול להשיג בחייו בבחינת ושמחת עולם על ראשם שדרשו רז"ל שעתיד הקדוש ברוך הוא להחזירה לנו לעתיד כי הנעשה ונשמע שהם בחינת שמחת עולם הם עיקר שעשוע עולם בהבא ומוכרח כל אחד להסתלק ולשוב אל העפר קודם שיזכה למה שיזכה והמיתה והסתלקות זה בחינת ירידה תכלית העליה כי בוודאי אין ירידה כמו המיתה ששב אל העפר ממש והנפש מסתלק ונשאר בלא חיות רק קיסטא דחיותא. שהוא מעט דמעט אבל עיקר החיות נסתלק ונעשה חפשי מכל המצוות נמצא שהוא ירידה גדולה מאד. ואז באמת הוא מטמא כל הטומאות וכו' אבל אף על פי כן המיתה טוב מאד כמו שאמרו רז"ל. כי היא בבחינת ירידה תכלית העלייה כי דייקא על ידי זה ששב אל העפר שהיא תכלית הירידה על ידי זה זוכה לתכלית העלייה אחר כך לשוב ולקום לתחית המתים ולזכות אחר כך לשמחת עולם בחינת הנשמע

ונעשה שלא היה יכול לזכות מקודם כנ״ל ועל כן אי אפשר להטהר מטומאת מת כי אם על ידי בחינת פרה אדומה שהוא חוקת התורה שאי אפשר להשיגה בשום אופן והיא בחינת נשמע הגבוה מאד בחינת נסתר הגבוה ביותר שאפילו שלמה המלך עליו השלום לא השיג זאת כמו שכתוב אמרתי אחכמה וכו׳. ודיקיא על ידי בחינה זו שהיא תרוה גבוה מאד בחינת נשמע הגבוה יותר על ידי זה דייקא יכולין להטהר מטומאת מת מתכלית הירידה. כי כל מה שהירידה היא גדולה ביותר צריך להמשיך נשמע גבוה ביותר שמחמת גדולת וגבהות השגת הנשמע על ידי זה יכולין להאיר למטה יותר. ועל כן דייקא על ידי בחינת פרה אדומה שהוא דבר נעלם מאד מאד על ידי זה דייקא יכולין להטהר מטומאת מת שהוא תכלית הירידה וכו׳ כנ״ל. ועל כן כל מעשי פרה מחוץ למחנה. והיא מטמאה כל העוסקין בה. כי פרה אדומה היא חידוש נפלא כזה ונמשך ממקום גבוה כל כך עד שיכול להאיר בתכלית תכלית העשייה אפילו מחוץ למחנה. ועל כן היא מטמאה טהורים ומטהרה טמאים כי כל העוסקים בפרה הם טמאים עד הערב מחמת הם מורידים עצמם לירידה כזו לבחינת חוץ למחנה להוציא ולטהר את כל אלו שנפלו ונטמאו בטומאת מת.

אות טז

וזה בחינת לא היה דוד ראוי לאותו מעשה כי אם להורות תשובה שהיא בחינת ירדיה תכלית העלייה כמו שכתוב במאמר הנ״ל. וזה בחנית ואני ידי מלוכלכות בדם שפר ושליא כדי לטהר אשה לבעלה. כאשר נשמע זאת מפי רבינו ז״ל שאמר זאת על עצמו. על שהיה עוסק תמיד להוציא בני אדם מירידה גדולה להגביהם ולקרבם להשם יתברך. נמצא שהצדיק הגדול ביותר בחינת דוד המלך עליו השלום יש לו איזה ירידה לפעמים כדי הרים ולהגביה ולטהר את ישראל לאביהם שבשמים. ואז בשעת ירידתו שיורד למקומות כאלו. הוא בבחינת ידי מלוכלכות בדם וכו׳. וזהו בחינת מה שפרה אדומה מטמאה כל העוסקין בה מחמת שעבודתה מחוץ למחנה וכו׳ כנל אבל הטומאה והליכלוך הנ״ל הוא רק לי שעה כי אינו טמא כי אם עד הערב. אבל על ידי זה הוא מגביה ומטהר את הטמאת שבישראל מבחינת טומאה גדולה שהיא בחינת טומאת מת. וזהו בחינת שפרה אדומה מטמאה טהורים ומטהר טמאים בחינת ידי מלוכלכות בדם וכו׳ כדי לטהר אשה לבעלה שהם כנסת ישראל לאביהם שבשמים כנ״ל. ועל כן קורין פרשת פרה תיכף אחר פורים כי זה עיקר בחינת פרים כנ״ל.

אות יז

וזה בחינת מבטלין תלמוד תורה למקרא מגילה ולהוצאת המת ולהכנסת כלה. כי הכל אחד כי מקרא מגילה זה בחינת השגת נשמע ונעשה שזהו בחינת פורים כנ״ל. ולזה צריכין בחינת ביטולה של תרוה זהו קיומה בחינת מבטלין תלמוד תורה וכו׳ כנ״ל. וזהו ולהוצאת המת כי הביטול הו בשביל הוצאת המת כדי להכניע סטרא דמותא כי על ידי שהצדיק מוריד עצמו למקומות הנמוכים על ידי זה הוא מעלה משם את שנפלו לשם ועל ידי זה הוא מכניס סטרא דמותא ואז הירידה תכלית העליה. ואז הוא מטהר אש לבעלה על ידי זה בחינת ואני ידי מלוכלכות וכו׳ וזהו להוצאת המת ולהכנסת כלה היינו לטהר אשה לבעלה וכו׳ כנ״ל שלכל זה מבטלין תלמוד תוה בחינת ביטולה של תורה זהו קיומה בחינת ירידה תכלית העלייה בחינת עת לעשות לה׳ הפרו תורתך כשרוצין לעשות תשובה עיין שם. כי אלו שהפרו תורתך ועברו על מה שעברו עיקר תיקונם על ידי הצדיק המקיים עת לעשות לה׳ הפרו תורתך דהיינו שמבטל עצמו ומוריד עצמו למקומם בבחינת ביטולה של תורה זהו קיומה וזוכה להשיג נשמע ונעשה גבוה יותר ואז נתהפך הירידה לתכלית העלייה ואז נעשה מעוונות ישראל תורה בבחינת ביום ההוא יבוקש עון ישראל ואיננו ובזה מגביה אותם לשרשם וכו׳ כנ״ל.

אות יח

וזה בחינת משלוח מנות איש לרעהו. כי כל אחד יש לו נשמע ונעשה לפי מדריגתו וצריך כל אחד להאיר מבחינת הנשמע ונעשה שלו לחברו. וזהו בחינת משלוח מנות. כי מהארת נשמע ונעשה שהוא השגת התורה מזה נמשך האכילה דקדושה שהיא בחינת סעודת שבת בחינת אכלו מעדנים וכו׳ כי חדות ה׳ מעוזכם כנ״ל. וה בחינת ותורתך בתוך מעי בחינת לכו לחמו בלחמי ושתו כי האכילה היא בחינת תורה. כי על ידי התורה שמקבלין בחינת נעשה ונשמע על ידי זה יכולין לאכול בקדושה כי האכילה מחברת הנשמה והגוף. ועל כן על ידי הנשמע ונעה שעל ידי זה זוכין לעזות דקדושה ואז יכולה הנשמה להאיר בגוף על כן אז יכולין להאכול בקדושה דהיינו שיתחבר הנשמה והגוף על ידי האכילה ותאיר הנשמה בהגוף שזה עיקר החיים וכו׳ כנ״ל וזה בחינת סעודת שבת וכו׳

כנ״ל. וה בחינת סועדת פורים בחינת שמחה ומשתה ויום טוב. כי אז זוכין לשמחה בחינת כי חדות ה׳ היא מעוזכם כנ״ל ואז האכילה בקדושה בחינת אכלו משמנים ושתו ממתקים כי חדות ה׳ היא וכו׳ כנ״ל. נמצא שבתוך האכילהדקדדושה שהוא בחינת סעודת פורים מאיר בה בחינת הארת התורה בחינת נעשה ונשמע בחינת ותורתך בתוך מעי כנ״ל וזה בחינת שמשלוח מנות איש לרעהו כי כל אחד יש לו נעשה ונשמע כפי מדריגתו ועל כן כל אחד שולח מהארה שלו לחבירו כי כך אחד צריך להאיר בחבירו מהארתו והשגתו. וזהו אכלו מעדנים ושתו ממתקים ושלחו מנות לאין נכון לו וכו׳ כי חדות ה׳ היא מזוזכם כי כשזוכין לבחינת וחדות ה׳ כו׳ היינו בחינת נעשה ונשמע וכו׳ וזה מאיר בתוך האכילה וזה בחינת פורים שאז צריכין לשלוח מנות להאיר כל אחד בחבירו וכו׳ כנ״ל. וזהו בחינת מתנות לאביונים כי שפע העשירות דקדושה זה בחינת עזות דקדושה. בחינת עשיר יענה עזות בחינת הכסף יענה את הכל יענה זה בחינת קולות שהוא בחינת עזות וצריך לרחם על העני. וזה בחינת מה שכתוב במאמר הנ״ל שצריכין לרחם על בשר הגוף כי גוף ונפש הם בחינת עשיר ועני. וכל המרחם על הבריות מרחמין עליו וכו׳ היינו כמו שהוא מרחם על העני וממשיך עלו שפע ופרנסה שהוא בבחינ עזות דקדושה שמשם נמשך הפרנסה בבחינת גבורות גשמים כמו כן מרחימים עליו ונותנין לו דעת שיוכל לרחם על בשר גופו להאיר בו מכל הארות והשגות בחינת ומבשרך אל תתעלם שזוה ממש בחינת צדקה לעני. ועל כן בפורים שזוכין לשמחת עולם וכו׳ בחינת חדות ה׳ היא מעוזכם צריך להאיר הארה זו אל הגוף שגם הגוף ידע מזה וזה בחינת מתנות לאביונים שמאירין בחינת שפע הממון שהוא בחינת עזות דקדושה כנ״ל אל העני כי השפע העשירות בעצמו נמשך מהשגת התורה שמשם כל ההשפעות וממשיך הארה זו אל העני. וכמו כן נמשך הארת התורה בחינת עזות דקדושה מהנשמה אל הגוף שהנשמה תרחם על הגוף לגלות לו מכל הארות והשגות שהיא משגת ששהגוף גם כן ידע מהם כמבואר במאמר הנ״ל.

אות יט

וזה בחינת חייב אינש לבסומי פבפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי כי אז נתהפכך הירידה לתכלית העלייה וזוכין לבחינת שמחת עולם שהוא בחינת נעה ונעמשה שהוא בחינת נשגה שלעתיד לבא שאז יהיה כולו תשובה ואז יהיה נעשין מעונות ישראל תוה וכו׳ כנ״ל. וזה בחינת עד דלא ידע בין ארור המן שהוא בחינת כל העוונות שנמשכין מזוהמת הנחש בחינת ארור אתה וכו׳. לברוך מרדכי. כי גם העוונות

נעשים כזכיות ונעשה מהם תורה על ידי התשובה בחינת ביום הוא יבוקש עון ישראל ואיננו כנ״ל:

אות כ

וזה בחינת מרדכי מרי דכיא. בחינת ריח הטוב של שמן המשחה שעל ידו נתקדשו כל כלי המשכן ונכנסו מחול אל הקודש שהם בחינת תיקון חטא העגל שכולל כל החטאים. נמצא שעל ידי מרדכי שהוא בחינת מר דרור ראש הבשמם של שמן המשחה על ידו נכנסין מחול אל הקודש ונמתק ונתתקן כל החטאים שהם בחינת חטא העגל ונתהפך ונעשה מה בחינת משכן אשר משם תצא תוה כנ״ל כמו שכתוב ונועדתי לך שם ודברתי אתך וכו׳ וזה בחינת פורים שהוא בחינת הארת מרדכי וכו׳ כנ״ל בחינת הדודאים נתנו ריח שני הדודאים אפילו הדוד תאנים הרעותאשר לא תאכלנה מרוע גם הם נתנו ריח הטוב על ידי בחינת מרדכי שהוא בחינת ריח טוב בחינת בשמים ראש מור דרור וכו׳ כנ״ל.

אות כא

ואזי נתתקנין שני החותמות חותם הידין וחותם הרגלין כנ״ל ועל כן אחר כך נמסר החותם למרדכי ונחתום בטבעת המלך למחות זכר עמלק שזהו בחינת חותם דקדשוה שמכניע דם נדות שהוא בחינת עמלק זוהמת הנחש כנ״ל ועל כן בשעת הגזירה נאמר ותתחלחל המלכה מאד שפירסה נדה כמו שדרשו רז״ל. היינו כנ״ל שמחמת שהתגבר אז חותם המן שהוא בחינת פגם חותם דקדושה ואז נעה ח״ו מהחותם נדת כנ״ל. בל חר כך זכו לתקן חותם דקדושה על ידי מרדכי ואסתר ואז נמסר טבעת המלך בחינת חותם דקדושה ליד מרדכי ויחתום בטבעת המלך למחות המן עמלק וכו׳ כנאל. כי מרדכי ואסתר הם בחינת ידין ורגלין כמבואר במקום אחר (סימן י׳) בחינת חותם בתוך חותם. וזה בחינת וידי נטפו מור ואצבעותי מור עבור על כפות המנעול זה בחינת מרדכי מור דרור שהוא חותם הידין בחינת וידי נוטפות מור וכו׳ וזהו על כפות המנעול לשון חותם בחינת גן נעול מעיין חתום.

אות כב

ועל כן כרכים המוקפות חומה מימות יהושע בן נון קוראין בט״ו כי בשושן ששם היה מרדכי ואסתר בעצמם ושם היה עיקר הנס. שם זוכין להארת פורים בתכלית השלימות ביותר מכל העולם. היינו כי שם זוכין לבחינת נעשה ונשמע הבוה ביותר כי שם מאיר ביותר הארת מרדכי ואסתר ועל כן הם עושין פורים בט״ו כי בי״ד שהוא אצלינו פורים הם לוחמין אז עדיין מלחמת עמלק והארת והשגת פורים שלהם הוא אחר כך ט״ו כי זוכין לנעשה ונשמע גבוה יותר בט״ו בשלימות מילוי הלבנה. ועל כן כרכין המוקפין חומה מימות יהושע נתנו להם כבוד לקרות גם כם בט״ו כמו שושן כמו שאמרו רז״ל כי מוקפות חומה מצימות יהושע זה בחינת שנמשך להם הארת הצותם שהוא בחינת חומת כי חומת אותיות חותם כמובא וזה נמשך מימות יהושע שהוא היה הראשון שכש ארץ ישראל ולחם מלחמות עמלק כמו שכתוב צא הלחם בעמלק כמובא במקום אחר שיהושע הוא מיוחד לזה ללחום מלחמת עמלק. ועל כן על ידו נמשך בחינת חומה שהוא בחינת חותם שזה נעשה על ידי שמכניעין עזות דסטלא אחרא שוא עמלק שהיה עז פנים ביותר משל לאמבטיה וכו׳ קפץ בן בליעל אחד לתוכה וכו׳ שהוא היה העז פנים ביותר להזדווג לישראל אז כי עמלק הוא זוהמת הנחש שהוא בחינת עזות דסטרא אחרא כמבוא במקום אחר ועל ידי שמכניעין את עמלק מכנעיעין עזות דסטר אחרא וזוכין לעזות דקדושה ועל ידי זה נתתקן החותם דקדושה שהוא בחינת חומת וכו׳ כנצל.וכל זה נמשך מבחינת חדות ה׳ היא מעוזכם בחינת נעשה ונשמע וכוף כנ״ל. ועל כן כרכין המוקפין חומה מימות יהושע זוכין להשגת פורים בשלימות העליון דהיינו בחינת נעה ונשמע הגבוה יותר. ועל כן קורין בט״ו כמו שושן ששם זוכין להשגת נשמע ונעשה גבוה יותר וכו׳ כנ״ל.

עירובי תחומין ה

הלכה ה

אות א

ובו יתבאר ענין שבועות. על פי התורה תקעו אמונה בלקותי תנינאסימן ה' עיין שם היטב כל התורה:

והכלל לענינינו. שהעיקר הוא האמונה וצריך כל אחד לחפש ולחזק את עצמו באמונה וכו'. והתיקון להעלות האמונה מנפילתה הוא שצריכין לחתור ולמצוא המים שמשם גדילה האמונה ואלו המים הם בחינת עצות שמהם גדילה האמונה. בבחינת אודה שמך כי עשית פלא עצות מרחוק אמונה אומן שעל ידי העצות גדילה האמונה ועצות הם בחינת עומק הלב. היינו כשנתקלקל ונופל האמונה וכו' אזי צריכין לצעוק מן הלב לבד. בבחינת צעק לבם אל ה' וכו'. ממעמקים קראתיך ה' מעומק דלבא. ועומק הלב זה בחינת עצבות בבחינת מים עמוקים עצה בלב איש וכו'. ועל ידי העצות שנתגלין בעולם על ידי זה גדילה האמונה וכו' ואזי חוזר ונתתקן כל הנ"ל וכו'. כי העצות הם בחינת פלא וכו' ולדלות ולגלות המים הנ"ל דהיינו העצות לזה צריכין איש תבונות וכו'. ואיש תבונות הוא מי שיש לו נשמה וכו'. וצריך לצחצח ולזכך הנשמה. וזה נעשה על ידי שממשיך רוחניות אלקות לתוך צמצומים דהיינו לתוך גופים על ידי זה נכפל ונתרבה פרנסתו כי כשממשיך רוחניות אלקות לתוך צמצומים דהיינו לתוך גופים זה בחינת בריאה. כי נעשה עתה בריאה חדשה על ידי חיבור רוחניות אלקות עם הגוף והצמצום שזה עיקר הבריאה וכו' ועל ידי זה נמשך פרנסה וכו' כמבואר שם עיין שם ועל ידי הפרנסה הוא מצחצח נפשו. כי אכילת הצדיק הוא רק בשביל הנשמה. כמו שכתוב צדיק אוכל לשובע נפשו. ושביעת הנפש זה בחינת הצחצוח שמצחצח נשמתו על ידי אכילתו בבחינת והשביע בצחצחו נפשך. ואזי כשמצחצח נשמתו אזי הוא איש תבונות בבחינת ונשמת שדי תבינם. ועל ידי זה נתגלין העצות כנ"ל ומשם גדילה האמונה כנ"ל עיין שם כל זה היטב ועל ידי שמעלין האמונה הנפולה על ידי זה נעשין גרים וכו'. והגרים קשין לישאל כספחת וכו'. כי הגרים מכניסין גאוה בישראל שעל ידי זה נוטלין חרב הגאוה מנהיגי הדור שמתגאים על הדור בחנם וכו'. ועל ידי זה הם מגבירים תאוות ניאוף בעולם וכו'. ולהנצל מזה הוא על ידי מגיני הדור וכו', כי יש מגיני ארץ שהם מכניעין חותם דסטרא אחרא בחינת החתים בשרו. והם מעלין מבחינת החתים בשרו לבחינת חותם דקדושה בחינת תפילין התנוצצות המוחין וכו' וכו' עיין שם כל זה היטב היטב.

וזה בחינת שבועות בחינת מתן תורה כי עיקר קבלת התורה והמצות הוא האמונה שהוא יסוד כל התורה והמצות כמו שכתוב (תהלים קי"ט) כל מצותיך אמונה. וכמו שאמרו רז"ל (מכות כ"ד) בא חבקוק והעמידן על אחת וצדיק באמונתו יחיה ועל כן תחלת דבר ה' שדיבר עם ישראל הוא אנכי ה' אלקיך וכו' שהיא עיקר האמונה להאמין בהשם יתברך ולבטל

אמונות כוזביות בחינת לא יהיה לך אלקים אחרים לא תעשה לך פסל וכו׳. כי זהו עיקר ההתחלה והתכלית והיסוד והעיקר של כל התורה כולה. כי העיקר הוא האמונה כנ״ל ולהעלות האמונה צריכין לחתור המים שמהם גדילה האמונה שהם בחינת עצות וכו׳ כנ״ל. וזה בחינת תרי״ג עטין דאורייתא שהוא כלליות התורה שכלולין בעשרת הדברות שמקבלין בשבועות. כי כלליות התורה נקראת עצה. כמו שכתוב לי עצה ותושיה אני בינה וכו׳ בחינת תרי״ג עטין דאורייתא. כי עיקר כל מצוות התורה הם בחינת עצות קדושות שהם בחינת מים עמוקים עצה וכו׳. שעל ידם גדילה האמונה. כי עיקר תכלית התורה הוא האמונה לגלות אמונה הקדושה בעולם למען דעת כל עמי הארץ כי ה׳ הוא האלקים וכו׳ וכנ״ל. ועל כן נתן לנו תרי״ג עטין דאורייתא שהם תרי״ג מצוות שנקראים עצות. כי על ידי העצות גדילה האמונה שהוא עיקר הכל כנ״ל.

אות ב

נמצא שצריכין בשבועות לחתור ולגלות המים עמוקים שהם העצות בחינת כלליות התורה תרי״ג עטן כדי לגלות האמונה כנ״ל. ולזה צריכין איש תבונות שמצחצח נשמתו על ידי המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים שעל ידי זה מצחצח נשמתו שעל ידי זה יכולין לחתור המם הנ״ל שמהם גדילה האמונה כנ״ל. וזה בחינת עומר שעורים וספירת העומר שהוא הכנה לשבועות כדי לצאת מטומאת מצרים לזכות לקבל התורה בשבועות. כי עיקר טומאת וזוהמת מצרים הם הכפירות ואמונות כוזביות של מצרים ופרעה שזה עיקר הטומאה והזוהמא בחינת זוהמת הנחש. כי מצרים היתב מלאה גלולים ועבודה זרה. וכמו שאמר פרעה מי ה׳ וכו׳ לא ידעתי את ה׳ וכו׳. ועיקר יציאת מצרים וקבלת התורה אז בדורו של משה שהיה אז יציאת מצרים וכו׳ ממש. וכן בכל דור ודור שנמשך על ישראל בחינת הארה זאת בכל שנה ושנה בפסח ושבועות העיקר הוא מה שיוצאין מטומאת מצרים דהיינו שיוצאין מכפיחרות ואמונות כוזביות שנמשכין מזוהמת הנחש שנמשך על ידי חטא אדם הראשון שבשביל זה היה עיקר גלות מצרים כדי לכלות הזוהמא הזאת ולזכות לצאת משם. דהיינו לצאת מכפירות ואמונות כוזביות ולזכות לאמונה הקדושה בהשם יתברך שזה עיקר הקדושה עיקר קבלת התורה בשבועות כנ״ל. ומחמת שצריכין אז להעלות אמונה הנפולה שנפלה על ידי חטא אדם הראשון וכן על ידי החטאים שבכל דור ודור שזה עיקר גלות מצרים וכל הגליות. כי כל הגליות עיקרם באים רק בשביל פגם האמונה כמבואר בדברי רבינו ז״ל כמה פעמים. וכמו שאמרו רז״ל לא גלו ישראל אלא על ידי שפסקו מהם אנשי אמונה. על כן אז בפסח

ושבועות צריכין לצאת מגלות מצרים שכולל כל הגליות (כמבואר בדברי רז״ל) דהיינו שצריכין להכניע ולבטל הכפירות והאמונות כוזביות הם עיקר כל הגלות ולהעלות האמונה מנפילתה על כן צריכין אז כל התיקונים המבוארים בהתורה הנ״ל דהיינו שצריכין לחתור המים הם העצות שמהם גדילה האמונה שזה נעשה על ידי האיש תבונות שמצחצח נשמתו על ידי המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים וכו׳ כנ״ל וזה בחינת עומר שעורים וספירת העומר שהם הכנה לשבועות שהוא קבלת התורה עיקרה היא התגלות האמונה כמו שכתוב כל מצוותיך אמונה כנ״ל.

אות ג

כי עיקר היא האמונה שזהו בחינת מצוות קריאת שמע שהאנו מחויבים לייחד שמו יתברך פעמיים בכל יום לקבל עלינו האמונה הקדושה להאמין בהשם יתברך באמתובלבלשלם כמו שאנו אומרים שמע ישראל ה׳ אלהינו ה׳ אחד. נמצא שעיקר כלל התורה הוא בחינת מצוות קריאת שמע שוא האמונה שהוא עיקקר הכל כנ״ל. ואיתא בפרי עץ חיים בשער הקריאת שמע. והכלל היוצא משם כי עיקר כוונת קריאת שממע כדי לייחד יחוד עליון כדי להמיך מוחין משם כדי להוליד נשמות. אך אי אפשר לייחד יחוד העליון הוא יחוד חו״ב כי אם על ידי העלאת מסירות נפש אבל אי אשפר להעלות מסירות נפש כי אם כשמקבלין המוחין הארה ייחוד העליון כדי שיהיו ראוים העלות מסירות נפש ואם כן לכאורה קשה איך יצוייר זה כי מאחר שזה תלוי בזה שאי אפשר לייחד כי אם על ידי העלאת מסירות נפש ואי אפשר להעלות מסירות נפש כי אם על ידי היחוד אם כן מהיכן ההתחלה. אך הענין דע כי הלא בזווגים יש למעלה באו״א בחינת האי׳ להחיות העולמות ולקיים קיום הכרחו וזווג זה תדירי ואינו נפסק לעולם. כי אם יתבט רע אחד יתבטל כל העולמות. זווג ב׳ לתת מוחין אל זו״נ כדי להוליד נשמות בעולם שהוא פנימיות העולמות כנודע. וזה הזיווג אינו תדיר וכו׳. עיין שם בשער הקריאת שמע בפרק ה׳ ובשאר הפרקים. והכלל. שיש זווג החיצון שאינו צריך לעליות מסירות נפש על ידי מעשינו הטובים. כי מעצמו נעשה כי הוא זווג תידיר פסיק לעלמין לצורך קיום העולמות. ומה הזווג אנו ממשיכין בשעת קריאת שמע באמירת שמע ישראל. הארה למוחין כדי שיוכלו לעלות בסוד העלאמת מסירות נפש ואחר כך עולין בסוד מסירות נפש על ידי מסירת נפש על קידוש השם. ואז מייחדין יחוד העליון בבחינת זווג פנימי לצורך המשכת הנשמות. ועל ידי זה נמשכין מוחין גמורים בשעת קריאת שמע ותפלה. ועל ידי זה מתחיחדים להוליד נשמות וכו׳ עיין שם הבכוונות שמבואר כל

זה היטב. והנ אף על פי שאין לנו עסק בנסורות להבין סוד כוונות האריז״ל לתכליתו. אף על פי כן כל אשר תמצא ידינו להבין מהם רמזים ועצות לעבודת הם יתברך על פי דרכי ההקדמות שחתר וגילה לנו רבינו ז״ל הקדוש והנורא ז״ל מה טוב ומה נעים. כי כבר הודיע ורמזלנו רבינו ז״ל שכל כתבי האריז״ל כלולים בתורתו ומי שיש לו לב להבין באמת יוכל לזכות לפרש כל כתבי האר״י באר היטב על פי דברי תורתו הקדושה כמבואר מזה במקום אחר.

אות ד

ועתה נבא לבאר בחסדו הגדול ובישועתו הנוראה והנפלאה. והכלל כי עיקר הוא האמונה כנ״ל וכל התורה תלויה באמונה כנ״ל. ומאחר שכל התורשה והמצות תלויים באמונה בוודאי בהכרח שיהי לאם בחירה על זה כי זה ידוע שעיקר התורה ניתנה בזה העולם דווקא לבני אדם מחמת שהם בעלי בחירה. ומחמת שעיקר התורה הוא האמונה. אם כן בודאי ההכרח שיש לאדם בחירה על אמונה ועיקר הבחירה על אמונה נמשך מבחינת כוונות האר״י הנ״ל כי מבחינת יחוד העיון שאינו נפסק לעולם. נמשך חיות תדיר לכל העולמות בשביל קיום העולמות. ועיקר החיות וקיום העולמות הוא האמונה כמו שכתוב וכל מעשיהו באמונה. ועל כן החיות הנמשך תמיד מלמעלה בלי הפסק בשביל קיום העולמות זה בחינת הארת האמונה שנמשך הארה משכללים עליונים מחו״ב עלאין שעל ידי הארה האת נמשך כח בלב האדם להאמין בהשם יתברך כי אמונה הוא בחינת מלכות כידוע. בחכמה עילאה כמו שכתבו ה׳ שכן ארץ ורעה אמונה וכמובא. וזה בחינת מלך אמר לבי בקשו פני וכו׳ שהלב של האדם אומר לו לבקש פניו יתברך וזה בחינת התעוררות העליון שנמשך מבחינת הנ״ל מבחנית חיות הנמשך לקיום העולמות שמשם נמשך הארה והתעוררות בלב האדם שמודיע ומאיר בלבו התנוצצות אלקותו יתברך שבא על לב האדם הבנה והכרה להבין האמת שיש יחיד קדמון נמצא המחייב שהוא הבורא יתברך שהוא שליט ומושל שעיקר התכלית להאמין בו יתברך ולבקש פניו תמיד ובזה תלוי עיקר הבחירה של האדם כי זאת ההארה הנ״ל נמשכת תמיד בלי הפסק לכלל העולמות בשביל קיום העולמות שעיקר חיותם וקיומם הוא האמונה כנ״ל. וכמו שכתב רבינו ז״ל במקום אחר שעיקר החיות היא אמונה שהיא בחינת אור הפנים בחינת באור פני מלך חיים וכו׳ ואיתא בכתבי האר״י במקום אחר שמזה החיות הנמשך לקיום העולמות שנמשך מזווג החיצון כנ״ל. משם הוא נשמות המלאכים אבל נשמות ישראל הם גבוהים הרבה יותר כי הם נמשכין מזווג הפנימי שהוא זווג שאינו תדיר כי אי אפשר לייחד הזווג

הפנימי הזה כי אם על ידי מעשיו הטובים ועל כן אינו תדיר. ועל כן צריכין לקבל תחלה הארה אל המוחין מזווג החיצון שאינו נפסק שמשם חיות המלאכים וכל העולמות כדי שיהיה להם כח לעלות בסוד מסירות נפש על ידי מעשים טובים ומסירת נפש על קידוש השם ועל ידי עליית מסירות הנפש הזה גורמים יחוד וזווג הפנימי שמשם נמשכין מוחין גמורים להוליד נשמות צדיקים שנמשכין מזווג הפנימי שאינו תדיר רק כפי מעש התחתונים שהוא עיקר סוד כוונות קריאת שמע וכנל. היינו כי כל החיות וקיום העולמות וכן המלאכים והשרפים וכו׳ הוא האמונה בבחינת כל מעשהו באמונה כנ״ל וזה ידוע שהחלוק שבין הצדיק ובין המלאכים היא הבחירה שעל ידי זה נתעלה אור נשמת הצדיק והשגתו מאור נשמתם והשגתם של המלאכים והשרפים וכו׳ מחמת שנקראים עומדין ואין להם בחירה היינו כי זאת ההארה הנ״ל הנמשכת מיחוד העליון החיצוני שאינו נפסק. ואף על פי שנקרא חיצוני בערך הפנימי הגבוה ממנו יותר אף על פי כן הוא יחוד עליון וגבוה ונורא ונשגב מאד. כי הוא נעשה במדותה עלינוות של מעלה והבנין שהום חו״ב כידוע ועל כוהאר הנמשת משם הוא הארת האמונה כשהיא נמשכת בעולמות העליונות שהם המלאכים והשרפים וכו׳ שהם רוחנים וקדושים וטהורים אז יש להם כח לקבל זאת ההארה בשלימות גדול. ותיכף מתעוררים ברעש גדול להקדיש שמו יתברך באימה וביראה גדולה מאד. ועל כן קראים שרפים שנשרפים ונתלהבים מגודל אור אלקותו שמאיר עליהם תמיד כי הם קדושים וטהורים ואין להם גשמיות ובחירה ועל כן זאת ההארה מספקת להם ועל ידי זה יודעין מאלקותו באמונה שלימה ונתלהבים בהתלהבות גדול לעשות באימה וביראה רצון קונם אבל כשזאת ההארה מגיע לזה העולם העכור הגשמי שהוא עולם העשייה שהוא מגושם בתכלית הגשמיות אזי אי אפשר לקבל האה האת הגדולה כי אם התנוצצות מעט מה שנמשך מהארה הזאת התנוצות בלב האדם שמעור ראת האדם לבקש פניו יתברך להשתוקק לאמונתו יתברך בבחינת לך אמר לבי בקשו פני וכו׳ כנ״ל ואזי יש לאדם בחירה גדולה. כי מחמת שזאת ההארה אינה יכולה להתלבש בזה העולם כי אם על ידי צמצומים רבים. על כן בתחלה אינו נמשך ממנו בלב האדם כי אם התנוצצות בעלמא לרמז לאדם שיומשך אחריו יתברך כמו שמרמזין לאדם בידיו מרחוק ואזי יש להאדם בחירה כי המשכיל המבין החפץ באמת לאמתו הוא מתעורר תיכף על ידי התנוצצות הזאת ומתחיל לרדוף להשיג בשלימות האמונה זאת. ומשתדל לצמצם בלבו הארה הזאת בכמה צמצומים וזהו בחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך הצמצומים ואזי ממשיך על עצמו הארה גדולה מההארה הזאת ועל ידי הארה זאת שנתוסף בהמוחין שלו הוא נתעורר בשלהובין דרחימותא למסור נפשו בכל לב על קידוש השם. ואזי עולה בסוד מסירות נפש וגורם יחוד עליון הפנימי ואז נמשך משם חיות יותר עליון שהוא בחינת חיות הנשמות ישראל שעל ידי זה נתגלה האמונה בשלימות בהתגלות גדול לכל באי עולם כי בזה העולם שהוא תחתון וגשמי מאד אי אפשר לגלות האמונה בשלימות כי אם על ידי שממשיכין חיות מיחוד היותר עליון וגבוה כי כל מה שהעולם והדרגא נמוך ומגושם יותר

וצריכים להלביש לו אור אלקותו בלבושים וצמצומים יתירים. צריכים להמשיך לו אור הגבוה יותר ויותר כי צריכים אליו שכל עליון וגבוה יורת ויותר שיוכל להלביש אור אלקותו לעולם ומדריגה מגושם כזה וכמובן כל זה בהורה מישרא דסכינא (בסימן למ״ד) ובכתבי האריז״ל שהכלים נעשין מאור גבוה יותר וכו׳ עיין שם והבן. ועל כן בזה העולם אין מספיק החיות הנמשך מזווג החיצון שהוא חיות המלאכים. כי זה החיות והאור והשכל הזה אף על פי שהוא גבוה מאד עדין אין לו כח לקבוע האמונה בשלימות בלב האדם רק שמגיע ממנו איזה הארה והתנוצצות כדי שיתעורר לאמונתו יתברך כנ״ל ועיקר האמונה בשלימות נמשך על ידי הצדיקים אמתיים שתיכף שמגיע עליהם הארה והתנוצצות הנ״ל. אזי ממשיכים זאת ההארה ששהוא בחינת רוחניות אלקות הם ממשכים אותו לתוך צמצומים. ועל ידי זה נמשך הארה להמוחין שלהם ומצחצחין נשמתם. ועל ידי זה הם עולים בסוד מסינות נפש במסירת נפש על קידוש השם ועל ידי זה גורמים יחוד הפנימי שמשם נמשך חיות גבוה יורת שהוא חיות נשמות הצדיקים. שעל ידי זה החיות הגבוה יכולין הצדיקים לגלות האמונה בעולם בשלימות גדול וזה בחינת משכני אחריך נרוצה. ופירש רש״י אני שמעתי משלוחיך שאתה רוצה למשכני ואני אחריך נרוצה וכו׳ היינו כנ״ל שישראל קדושים תיכף כשמאיר עליהם הארה הנ״ל שמרמזת להם להמשיך אחריו יתברך אזי תיכף הם רצים אחריו בהשתוקקות גדול ובמסירת נפש ואזי גורמים יחוד פנימי שעל ידי זה נמשך הארה בוה מאד שמגלה להם דסתרי גניזותיו שזו בחינת הביאנו המלך חדריו שהם בחינת גנזיא דמלכא הגנוזים בחדרי חדרים שנתגלין להצדיקים על ידי הבחינה הנ״ל הוא בחינת משכני אחריך נרוצה שתיכף שכמתנוצץ להם בלב להמשך אחריו יתברך הם רצים אחיו במסירת נפש על קידוש השם וכנ״ל. וזהו בחינת דודי שלח ידו מן החור ומעי המו עליו דודי שליח ידו מן החור זה בחינת התנוצצות הנ״ל שנמשך מיחוד החיצוני שאינו נפסק שהוא בחינת רמזים כמו מי ששולח ידו ומזרמז לחבירו שילך אחריו ואני תיכף ומעי המו עלי לרדוף אחריו במסירת נפש כנ״ל. וזה בחינת אזנים כרית לי וכו׳ אז אמרתי הנה באתי. אזנים כרית לי זה בחינת רמזים הנ״ל וכמובן מפירוש רש״י שם אז אמרתי הנה באתי כי אני מוכן לעבוד אותך במסירנת נפש כנ״ל ועל כן באמת זכיתי שבשרתי צדק בקהל רב וכו׳ צדקתך לא כסיתי בתוך לבי אמונתך ותשועתך אמרתי וכו׳ היינו כי בתחלה היה רק התעוררות והתנוצצות אמונה מכוסה בתוך הלב בלבד שלא היה אפשר לדבר מזה כלל אך על ידי שאמתי הנה באמת ומסרתי נפשי בשבילך לילך אחריך במדבר בארץ לא זרועה זכיתי לקבל את התורה ולהמשיך עלי הארה נפלאה מיחוד הפנימי עד שעל ידי זה אני יכול לבשר צדק בקהל רב לולפרסם האמונה בפה מאל על ידי כח התורה הקדושה שקבלתי. בבחינת האמונת ותשועתך ואמרתי שעל ידי התורה שמבין על ידי בחינת הנ״ל. יכולין לגלות האמונה בפה מלא לכל באי עולם וכנ״ל.

אות ה

ובזה אנוגבוהים הרבה מן המלאכים שהם עומדים שאינם מקבלים חיות אלקותו כי אם מיחוד החיצון ואף על פי שהם מקבלים הארה הזאת באור גדול ונפלא ונורא מאד הרה הרבה גבוה יותר מההארה הנמשכת משם לתחתונים וכנ״ל אף על פי כן אין להם כח לגרום יחוד הפנימי לחדש האמונה בהארה יתירה ונפלאה. אבל אנחנו עם קדוש אדרבא מחמת זה בעצמו שתחילת הארת האמונה באה עלינו בזה העולם בצמצום רק בבחינת הצנוצצותורמזים ועל ידי זה יש לנו בחירה. אזי כשאנו זוכין לבחר בהאמת והטוב לרדוף ולרוץ אחריו יתברך במסירת נפש כנ״ל. אזי אנו זוכים לגרום יחוד הפנימי שמשם נמשך עלינו הארה נפלה בידיעת תשוקת אמונתו יתברך מה שאין המלאכים יודעים ממנה כי יש לנו כח לחדש את האמונה בהתחדשות נפלא בבחינת חדשים לבקרים רבה אמונתך דהיינו על ידי בחינת הנ״ל. וכנ״ל.

אות ו

וזהו החילוק שבין ישראל לאומות העולם. כי זאת ההארה הנ״ל הנמשכת מיחוד החיצון לקיום העולמות שמשם בא בלב האדם התנוצצות ורמזים לרוץ אחריו יתברך. זאת ההארה והחיות נמשך גם על כל אומות העולם. כי השם יתברך מקיים גם אותם ברחמיו בחיות הנמשך משם. ורוצה להמשיך אותם גם כן לאמונתו הקדושה אבל הם כשבא עליהם הארה והתנוצצות ורמזים הנ״ל הם פונים עורף מלשמוע. כי אינם רוצים להשליך תאוותם הרעות ולמסור נפשם בשבילו יתברך. וזה בחינת ה׳ מסיני בא וזרח משעיר למו וכו׳ מלמד שהחזיר הקדוש ברוך הוא התורה על כל האומות ולא רצו לקבלה כי אם ישראל היינו בחינת הנ״ל כי על ידי חיות והתנוצצות אלקות הנ״ל רמז להם הקדוש ברוך הוא שיומשכו אחריו ויקבלו התורה אבל הם פנו עורף ולא רצו למסור נפשם ולהשליך תאוותם ולקבל התורה. ואזי לא די שלא זכו לגרום יחוד הפנימי שמשם עיקר התגלות האמונה בתוספת אור נפלא. שזה עיקר קבלת התורה כנזכה לעיל. אף גם אפילו אור הנמשך בקביעות מבחינת יחוד החיצון כנ״ל גם זה קלקלו על ידי מעשיהם הרעים ונמשך להם על ידי זה כפירות ואמונות כוזביות. כי זה עיקר בחינת הבחירה

שיש לבני אדם בעולם הזה הגשמי שכשמגיע עליהם ההארה וההתנוצצות אלקות הנמשך מבחינת יחוד החיצון בקביעות לקיום העולמות שהוא בחינת חיות המלאכים כנ״ל. אזי יש כח לבני אדם לבחור בחיים. דהיינו לדבר עצמו אל האמת ולהשתוקק לאמונתו בהשתוקקות גדול ולהשליך כל התאות ולמסור נפשו על קידוש השם בשביל השם יתברך. כי על ידי ההתנוצצות הזה לבד יודע האדם בנפשו שראו להשליך כל התאוות הגשמיות כדי לרדוף ולרוץ אחר השגת התכלית הנפלא הה להשיג תשוקת אמונתו הקדושה. כי הלב של איש כשר שלא קלקל מעשיו עדיין. יודע מעצמו ומבין שלהשגת התכלית הז להכיר אותו יתברך. צריכין להשליך כל התאוות ולמסור נפשו על קידוש השם. ולסבול כל העינויים והיסודים בשביל כבוד שמו יתברך. ומי שזוכה לבחור בחיים ולהתעורר על ידי התנוצצות הזה הלמסור נפשו בשביל השם יתברך. כמו אבות העולם והצדיקים אמתיים הבאים אחריהם. אזי זוכים על ידי זה לגרום חוד מהפנימי. ועל ידי זה נמשך עליהם מוחין גמורים משם בחינת חיות הנשמות של הצדיקים שהוא חיות גבוה ועליון יותר. שעל ידי זה נתגלה האמונה בתכלית השלימות כנ״ל. אבל הכסילים הממאנים לשמוע אשר בבוא עליו התנוצצות הזאת אינו משים לבו לזה. וכמו פתן חרש יאטם אזנו מלשמוע ההתעוררות והרמזים הנמשכים משם. אזל לא די שאינו גורם יחוד עליון הפנימי וכו׳ הנ״ל. אף גם אותה ההארה בעצמה נתקלקלה אצלו ונעה אצלו אמונות כוזביות ועבודה זרה וכפירות כי מחמת גשמיות ועכירות זה העולם על כן אי אפשר לקבל זאת ההארה הגדוהל בזה העולם כי אם בחינת התנוצצות ורמזים בעלמא. שמחמת זה שאין ההארה מתגלית בזה העולם באתגלאי כמו בעולם המלאכים. רק בדרך רמז והתנוצצות כנ״ל. על כן יש לבני האדם בחירה לטוב או להיפך כנ״ל. שכשזוכה כנ״ל אזי ממשיך חיות מיוחד הפנימי. ואז דייקא ממשיך על עצמו האמונה בשלימות כנ״ל. כי מחמת גשמיית העולם אין מספיק לנו ההאה של יחוד החיצון שמאיר ומחיה את המלאכים. כי מחמת שהעולם הזה נמוך יותר צריך שיומשך עליו חיות והארה מקום גבוה יותר כדי שיהי כח להתלבש בזה העולם שלאיוכל גשמיות זה העולם להסתירו וכמבואר מזה בדברי רבינו ז״ל במקום אחר כנ״ל. אבל זה החיות העליון מבחינת יחוד הפנימי כנ״ל צריך להמשיך עליו בעצמו על ידי אתערותא דלתתא שמתעורר האדם על ידי ההארה והתנצוות הנמשך עליו מיחוד החיצון וכו׳ כנ״ל. ועל כן הכסילין הבוחרים ברע שאינם רוצים לרדוף ולרוץ אחריו יתברך במסירת נפש כנ״ל. אז נתקלקל אצלם החיות הנמשך מיחוד החיצון ונעשה אצלם כפירות ואמונות כוזביות. כי מחמת גשמיות העולם הזה אינ יכולים לקבל האור הזה כנ״ל. ועל ידי זה נעשה אצלם עבודה זרה ואמונות כוזביות וכפירות וזה בחינת מה שאמרו רז״ל בכל מקום מוקטר ומוגש לשמי דקרו ליה אלקא דאלקיא שאפילו העובדי כוכבים העובדים עבודה זרה מודים בהשם יתברך רק שטועים באמונות כוזביות ועבודה זרה ומהיכן נמשך זאת אך זה נמשך מבחינת הנ״ל מבחינת יחוד החיצון שאינו נפסק שמשם נמשך חיות לכל העולמות ואפילו לאומות העולם ועיקר החיות הוא אמונה כי בלא אמונה אין שום

חיות בעולם בבחינת וכל מעשיהו באמונה כנ״ל אך אצל אומות העולם שאינם רוצים למסור נפשם בשביל השם יתברך. נתקלקל אצלם ההארה הזאת ונעשה אצלם כפירות ואמונות וזביות אבל על כל פנים רובם ככולם מוכרחים להודות במציאות השם יתברך ואחדותו יתברך רק שכל אחד נתעה למקום שנתעה לאיזה כפירה ואמונות כוזביות מחמת שנתקלקל אצלם הארה הנ״ל וכנ״ל וזהו החילוק שבין המלאכים לבני אדם שאצל המלאכים ההארה הנ״ל מיחוד החיצון באתגליא באור נפלא. ועל כן אין להם בחירה. ויש להם הארה הזאת בקביעות ויודעים מהשם יתברך תמיד. אבל אינם יכולים לעלות מדרגא לדרגא לחדש ידיעתם ואמונתם. אבל בני אדם אם בוחרים בטוב יש להם מעלה על המלאכים שזוכים לעשות יחוד הפנימי שעל ידי זה מחדשים האמונה וזוכים להכי אותו יתברך בהכרה יתירה. ולהיפך ח״ו העודי כוכבים הם גרועים הרבה הרבה מחיות המלאכים. כי אצלם נתקלקל זה החיות עד שבאו לאמונות כוזביות. וכל זה הוא מחמת גשמיות זה העולם וכנ״ל ועל כן אפילו הפילוסופים והאפיקורסים רובם ככולם מודים במציאות השם יתברך. וכל זה נמשך מבחינת הנ״ל. רק מחמת שלא השליכו תאוותם בשביל השם יתברך ורוצים לחקור בשכלם לבד בלי שבירת תאוות ומסירת נפש בשביל השם יתברך. על כן נתעו למקום נתעו וכנ״ל.

אות ז

וזה בחינת שבועות בחינת קבלת התורה כי כל ענין הנ״ל הוא בחינת מה שכתב רבינו ז״ל בהתורה שלהעלות אמונה הנפילה צריכין לחתור המים שמהם גדילה האמונה שהם בחינת עצות שנמשכין מעומק הלב. דהיינו על ידי שקוראין להשם יבתרך מעומקא דלבא וכו׳. וזה אי אפשר כי אם על ידי איש תבונות שמצחצח נשמתו על ידי שממשיך רוחניות אלקות לתוך צמצומים שעל ידי זה ממשיך פרנסה שעל ידי הפרנסה הוא מצחצח נפשו. ועל ידי זה הוא איש תבונות. וזוכה להמשיך עצות מעומק הלב שעל ידי זה גדילה האמונה כנ״ל וכל זה הוא בחינת כוונות קריאת שמע הנ״ל. כי בתחלה צריכין להמשיך רוחניות אלקות לתוך צמצומים כדי להמשיך פרנסה כלכל העולמות כדי לצחצח הנשמה שהם המוחין על ידי זה ומהיכן ומאי ועל ידי איזה כח יזכה לזה להמשיך רוחניות אלקות לתוך צמצומים. אך זה הנמשך מבחינת היחוד הלעיון החיצון הנ״ל שמהם נמשך בקביעות תמדי חיות לכל העולמות ואין אנו צריכין לעורר זה היחדו על ידי מעשינו כי אם להמשיך עלינו ועל כל העולמות החיות הנמשך משם כמבואר שם בכוונות הארי ז״ל וזה בחינת מה שצריכין בתחילה להמשיך רוחניות אלקות הנמשך משם לתוך צמצומים כדי

שיוכל להתלבש בזה העולם. כי זה אנו צריכין לעשות להמשך זה החית לתוך הצמצומים כדי להמשיך שפע וחיות פרנסה להחיות כל העולמות. כי אפילו החיות הנמשך בקביעות אף על פי שהוא נמשך תמיד בלי נתעוררות תחתון כנ״ל אף על פי כן אנו צריכין להשתדל להמשיכו ביושר לתוך כלים וצמצומים קדושים כדי לא יתקלקל ח״ו בזה העולם מחמת ריבוי אור ח״ו שלא יהיה נמשך ח״ו מזה החיות לתוך רפש וטיט אל הקליפות והסטרא אחרא על כן צריך אדם תיכף כשמגיע עליו ההארה הנ״ל שהוא בחינת רוחניות אלקות שישתדל להמשיכו עליובקדושה ובטהרה. וזה נעשה על ידי התעוררות הנ״ל שמעתורר תיכף להשם יתברך כשמגיע אליו התנוצצות והארה הזאת כנ״ל שעל ידי זה שמתעורר עצמו להשם יתברך ומתחיל להכין את עצמו לקדש ולטהר את עצמו ומשתוקק לעבוד את השם יתברך אף על פי שאינו ידוע עדיין שום עצה איך לעבוד אותו יתברך. אף על פי כן על ידי ההתעוררות וההשתוקות וההכנה לבד הוא עושה כלים וצמצומים וממשיך רוחניות אלקות לתוך צמצומים. ולא די שמחיה כל הברואים שמכבר אף גם הוא בורא תיכף בריות קדושות חדשות שהם בחינ חיבור רוחניות אלקות עם הצמצום שהוא בחינת גוף וכמבואר בהתורה הנ״ל. ועל ידי זה ממשיך החיות והשפע והפרנסה בשפע גדול אל סטרא דקדושה לבד ועל ידי זה מצחצח נשמתו כנ״ל היינו בחינת הנ״ל שנתוסף הארה בהמוחין שהם הנשמה כדי שיוכל לעלות בסוד מסירות נפש כנ״ל. ואזי הוא יכול לצעוק מעומק הלב. עד שיחתוק ויגלה העצות שמהם גדילה האמונה היינו כנ״ל שעל ידי זה הוא עולה בסוד מסירות נפש במסירת נפש שזהו בחית הצעקה מעומק הלב בחינת צעק לבם אל ה׳ שזהו בחינת מסירת נפש בחינת אליך ה׳ נפשי אשא ופירש רש״י לבי אכוין ועל ידי זה גורם יחוד עליון הפנימי ואז ממשיך חיות מעומקא דבירא בחית מים עמוקים עצה וכו׳. שמשם גדילה האמונה היינו שהוא ממשיך חיות הנשמות שהוא בחינת עצות קדושות בחינת תרי״ג עטין דאורייתא שכל זה נמשך מיחוד הפנימי שעל ידי זה עיקר עליית האמונה בשלימות כנ״ל.

אות ח

וזה בחינת שבועות שהוא קבלת התורה. שקודם לזה מקריבין עומר שעורים שהוא בחינת כלליות הצמצומים. כי שעורה הוא בחינת ב׳ פעמים מנצפ״ך שהוא כלליות כל הצמצומים כידוע. של ידי זה ממשיכין רוחניות אלקות לתוך צמצומים. ואזי מתחילין לספור ספירת העומר. כי אחר כך עוסקין בזה כל מ״ט ימי העומר להמשיך רוחניות אלקות לתוך הימים והמדות על ידי מצות ספירת העומר שכל זה הוא בחינת המשכת

רוחניות אלקות לתוך הימים והמדות על ידי מצות ספירת העומר שכל זה הוא בחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים ועל ידי זה ממשיכין פרנסה וזוכין לאכילה דקדושה מבחינת צדיק אוכל לשובע נפשו וכו'. ועל כן לא הותרה האכילה עד הקרבת העומר. כי אסור לאכול שום לחם שהוא עיקר האכילה דקדושה בחינת צדיק אוכל לשובע נפשו וכו' ועל כן לא הותרה האכילה עד הקרבת העומר. כי אסור לאכול שום לחם שהוא עיקר האכילה עד שיעבור עליו הקרבת העומר. כי פרנסת ואכילת ישראל צריך שיהיה נמשך דווקא על ידי המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים שהוא בחינת הקרבת עומר שעורים כדי שיוכלו על ידי הפרנסה והאכילה הקדושה הזאת לצחצח נשמתם כדי שיזכו לחתור המים מעומקא דבירא בשבועות כדי לקבל תרי"ג עטין דאורייתא שהוא כלליות התורה. שנמשך מעומקא דבירא מבחינת מים עמוקים כנ"ל. וזה בחינת סוד גדולת קדושת המקוה של שבועות שהוא מקוה של שער החמשים כי כל התורה שהיא בחינת עצה בחינת תרי"ג עטין הכל נמשך מבחינת מים הנ"ל שהם בחינת שער החמשים שזהו בחינת מקוה מים בחינת המקוה של שבועות שהוא באר מים חיים ונוזלים מן לבנון בחינת מים עמוקים עצה הנ"ל.

אות ט

ועל כן עיקר המן התחיל לירד לישראל בימי הספירה כי בט"ו באיירה ירד להם המן. כי עיקר הפרנסה הקדושה נמשכת על ידי משכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים שהוא בחינת ספירת העומר כנ"ל. וזה שאומרים אחר הספירה ארץ נתנה יבולה יברכינו אלהים וכו' כי עיקר הברכה והפרנסה נמשך משם כנ"ל שעל ידי זה זוכים לקבלת התורה בשבועות כנ"ל.

אות י

ועל כן מקריבין העומר משעורים דייקא שהוא מאכל בהמה ואיתא בזוהר הקדוש שהעומר שעורים הוא בחינת מנחת קנאות דהיא בדיקו דאשת חיל וכו' עיין שם. כי אז בתחילת התיקון צריכין להקריב מאכל

בהמה דייקא. כי החיות הנ״ל הנמשך מזווג החיצון לקיום העולמות וכו׳ כנ״ל כשבא לזה העולם הגשמי הוא בבחינת מאכל בהמה. כי למעלה בעולמות עליונים ששם מלאכים ושרפים קדושים שם מקבלים החיות ברוחניות כפי קדושתם. אבל בזה העולם שהוא מגושם מאד כשבא זה החיות לזה העולם בתחלה הוא בחינת מאכל בהמה. רק שיש כח לבני אדם להמשיך על עצמן זה החיות ולהוסיף הארה בהמוחין עד שיעלו בסוד מסירות נפש ויעשו יחוד עליון הפנימי ומשם יורד חיות הנשמות של בני אדם. ואז דייקא עיקר הבירור של המאכלים שנתבררין מבחינת מאכל בהמה למאכל אדם. כי זה העולם העשיה בכללו הוא בבחינת בהמה העדר הדעתצ נגד עולמות העליונים. ועל כן בהמה בגימטריא ב״ן כמובא שהוא בחינת עשיה כידוע. ועל כן כל החיות העליון כשנמשך לזה העולם קודם שבני אדם מבררין ומתקנים אותו הוא בבחינת חיות ומאכל בהמה כנ״ל ושם עיקר הבחירה והנסיון כי עיקר בהחירה בבחינה הנ״ל.שכשיורד החיות העליון לזה העולם שמשם מגיע לו התנצוצצות אלקות ורמזים בלבו מהשם יתברך להתקרב לאמונתו אזי יש בידו כח לרוץ אחריו יתברך כנ״ל או להיפך חלילה כנ״ל. ומי שזוכה להתעורר תיכף ולבחור בחיים ולרוץ אחריו יתברך במסירת נפש עד שזוכה לגרום יחוד הפנימי ולהמשיך משם עצות שמהם גדילה האמונה. ומעלה האמונה מנפילתה. אזי הוא עולה בכל פעם מדרגא לדרגא כי מצוה גוררת מצוה. כי כל התחלות קשות. כי בתחילה קודם שזוכין לידע משום עצה ומשום מצוה כמו אבות העולם שהיו קודם מתן תורה. אזי כשמגיע עליהם הארה הנ״ל הנמשכת תמיד בלי הפסק אזי צריכים יגיעות גדולות לעשות צמצומים לקבלה בקדושה ובטהרה שהוא בחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים. כי אז צריכין לזה יגיעה גדולה מחמת שעדיין מוחו בקטנות גדול ואין לו שום כלי עדיין להמשיך על עצמו ההארה הנ״ל. ועל כן באמת אינו יכול להמשיך גם מיחוד הפנימי חיות נשמות ממקום הגבוה ביותר כי אם ממקום הנמוך. כי כפי ההארה שמקבל במוחו מיחוד החיצון וכפי המסירת נפש שעל ידי זה עולה בסוד מסירות נפש כן גורם יחוד פנימי יותר עליון וכמו כן ממשיך חיות הנשמות ממדריגה בוה יותר. כי אף על פי שהחיות מיחוד החיצון נמשך תמיד בלי הפסק שלא על ידי מעשינו. אף על פי כן יש שינויים גדולים מצד המקבלים. כי בוודאי אינו דומה החיות הנמשך לאדם להחיות הנמשך לבהמה. וכן בין לצומח ודומם. וכן בין בני אדם בעצמן כי כולם משונים זה מזה בכחותם ובדעותיהם וכו׳ וכן אינו דומה החיות הנמשך ביום לחיות הנמשך בלילה כי בזה אור ובזה חשך וכן השינויים שבין כל ימי הארץ זרע וקציר וקור וחום וקיץ וחורף וכו׳ ועיקר הוא האדם שיש לו בחירה ועל כן בתחילה שעדיין אין לו כלים כלל לקבל האור על כן מקבל רק הארה מועטת ביגיעה גדולה. ועל כן גם החיות הנמשך מיחוד הפנימי הוא מעט כנ״ל אבל אחר כך כשמקבל עצות מיחוד הפנימי ומגלה האמונה בהתגלות יותר. אזי אחר כך בפעם השני כשנמשך עליו ההארה מיחוד החיצון אזי יש לו כח וכלים יותר לקבל ההארה בשפע גדול יותר. ואזי מתעורר למסור נפשו במסירת נפש יותר ויורת ואזי גורם יחוד

הפנימי במדריגה עליונה יותר וממשיך חיות הנשמות ממקום גבוה יורת וכן בכל פעם ופעם וכמבואר שם בכוונת האריז״ל הנ״ל שהיחוד הפנימי הוא כפי מעלת ומדריגת הצדיק שזוכה לעשות היחוד וכן מבואר שם שההארה שמקבלין בהמוחין מיחוד החיצון הוא כפי מדריגת המוחין אז וכמו כן גורמין היחוד הפנימי עיין שם בענין החילוקים שבין הד׳ פעמים קריאת שמע שאומרים בכל יום עיין שם היטב ועל כן ההתחלה קשה מאד מחמת שאז עדיין אין לו שום כלי לקבל האור וכו׳ כנ״ל. מכל שכן ח״ו כשפוגם אחד איזה פגם או עבירה גמורה ח״ו שאי כפי הפגם כן מקלקל הכלים ואינו יכול לקבל החיות כי אם בתכלית המעוט אשר מחמת זה נפגם אמונתו וכפי הפגם כן מתצגברין ח״ו כפירות ואמונות כוזביות וכמו שכתוב לעיל שאצל העובדי כוכבים והרשעים נעשה מזה ההארה הנ״ל בחינת אמונות כוזביות וכפירות ח״ו. וכמו כן כל אחד כפי הפגם שלו ח״ו. ועל כן צריך להתחיל התיקון מחדש ובוודאי קשה לו לתקן כי אפילו מההתחלה קשה מאד מחמת שעדיין אין לום כלים. מכל שכן כשכבר קלקל מעט הכלי היה לו על ידי הפגם והעבירה שעשה. בפרט מי שפגם וקלקל הרבה ח״ו אם כן איך אפשר לתקן על כן עיקר תקונו על ידי צדיקים אמתיים שעוסקין תמיד לתקן ולהעלות האנה מנפילתה שהם יודעים לחתור ולגלות המים שמהם גדילה האמונה על ידי נחיונות הנ״ל וזה בחינת כל הקרבונת שמביאין לכפרה. כי הקרבנות הם מבהמות. כי עיקר התחלת הפגם הוא בבחינת החיות הנ״ל הנמשך בביעות שמשם עיקר כח הבחריה שזה החיות כשבא לזה העום הוא בבחינת חיות בהבהמות כנ״ל ועם עיר הבחירה כנ״ל שמי שזוכה להתעורר על ידי זה. אזי ממשיך חיות יותר עליון שהוא חיות הנשמות של הצדיקים שנקראין אדם. ואזי החיות בבחינת מאכל אדם כנ״ל ולהיפך מי שאינו מתעורר להשם יתברך על ידי ההארה הזאת אזי נתקלקל האמונה ונעשה מזה אמונות כוזביות ח״ו ואזי החיות נפגם ונתקלקל וירד הרבה אפילו ממדריגת חיות בהמה וכמו שאמרו רז״ל ולא עוד אלא שהכלב נכבד ממנו היינו כנ״ל. ועל כן מי שעשה איזה עבירה ופגם בזה כנ״ל על כן צריך לתקן על ידי בהמה דייקא ועיקר התיקון על ידי הכהן שהוא מקריב כל הקרבנות כי הכהן הוא בחינת הרב והצדיק שבדור כמו שכתוב כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה וכו׳ אם הרב דומה וכו׳ (מועד קטן י״ז) כי הכהנים לא טעו בעדל ולא פגמו באמונה ועל כן לא פגמו בזה החיות בקדושה ובטהרה בבחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים שעל ידי זה נמשך חיות ופרנסה דקדושה ועל ידי זה חוזרים ומגלים האמונה כנ״ל שעל ידי זה נתתקן ונתכפר הכל כי עיקר הפגם והתיקון הוא בבחינת אמונה שהוא יסוד כל התורה כולה כנ״ל וזה בחינת כהנים אוכלים ובעלים מתכפרים. כי דייקא על ידי אכית הכהנים הבעלים מתכפרים. כי אכילת הכהנים קודש בבחינת צדיק אוכל לשובע נפשו שעל ידי זה מצחצחין הנשמה בבחינת והשביע בצחצחות נפשך וכו׳ כמבואר בהתורה הנ״ל. שעל ידי זה חוזר ונמשך האמונה כמבואר שם עיין שם שזה עיקר התיקון והכפרה כנ״ל.

אות יא

וזה סוד מה שנתן התנא סימן לזמן קריאת שמע מאכילת הכהנים כמו שהתחיל התנא במשנה הראשונה של ברכות מאימתי קורין את שמע בערבית משעה שהכהנים נכנסין לאכול בתרומתן וכו' כי קריאת שמע שהוא אמונה עיקר גידולה על ידי אכילת הצדיקים אמתיים שהם בחינת אכילת הכהנים שאוכלים תרומה וכו'. כי אכילה קדושה כזו היא בחינת וצדיק אוכל וכו' שעל ידי זה מצחצח נשמתו וכו'. שעל ידי זה גדילה האמונה שהיא בחינת קריאת שמע וכנ"ל.

אות יב

ועל כן בתחילת יציאת מצרים שצריכין לצאת מזוהמא כזאת שנמשכה מחטא אדם הראשון כידוע. על כן אז אי אפשר להזדכך אפילו על ידי קרבן בהמה וצריכין להביא עומר שעורים דייקא שהוא מאכל של בהמה כי החיות הנ"ל הנמשך תדיר צריכין לתקנו תחילה בתכלית הצמצום והמיעוט שצריכין להעלות תחילה החיות של מאכל בהמה אשר בשרשו הוא התחלת ההתנוצצות והרמזים. ששם נבדקת כנסת ישראל כי שם עיקר הבחירה כנ"ל. ועל ידי שמקריבין עומר שעורין על ידי זה אנו ממשיכין החיות בקדושה בבחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים. ועל ידי זה נמשך אכילה ופרנסה. ועל כן אז דייקא הותר אכילת לחם חדש כנ"ל ועל ידי זה מצחצחים הנשמה. ועל ידי זה זוכים לחתור המים הנ"ל בשבועות שהם העצות שמהם גדילה האמונה. שזהו עיקר קבלת התורה כנ"ל.

אות יג

ואולי זה סוד מה שכתבו בענין התיקון של המלכים שמתו שהם בחינת שבירת כלים. שכשמתחילין להתתקן הם צריכין תחילה לינק מבחינת דדי בהמה שנמשכין מבחינת רגלי עתיק שיורדין עד למטה למטה בבחינת דדי בהמה עיין שם. היינו שבבתחילה צריכין לתקן בחינת חיות יניקת בחינת בהמה כנ״ל. שזהו בחינת עומר שעורים שהוא מאכל בהמה כנ״ל. כי כל עיקר תיקון העולמות הכל בבחינת תיקון האמונה שהוא יסוד ועיקר הכל כנ״ל. וזהו בחינת מה שאוכלים בשבועות בבקר מאכלי חלב. והבן. וזאת הבחינה נמשך מבחינת עתיק דייקא כנ״ל. כי דייקא עתיק שהוא גבוה מאד מן הכל כידוע הוא דייקא יכול להוריד עצמו עד למטה למטה לתקן כל הממיתה והשבירה בבחינת הנ״ל כי במקומות הנמוכים והשפלים מאד שאי אפשר לירד לשם כי אם בבחינת קדושה הגבוה מאד מאד כמבואר מזה בדברי רבינו ז״ל בכמה מקומות. וכנ״ל:

אות יד

וזה בחינת תחום שבת אלפיים אמה. כי כל הטילטולים של כל אדם הם בחינת גירוש וגלות שנמשך מבחינת ויגרש את האדם וכו׳ על ידי חטא אכילת עץ הדעת טוב ורע שמשם נמשכו כל גליות ישראל שהולכין מטולטלין נע ונד מגולה אל גולה שמשם נמשכו כל הגליות והטלטולים בפרטיות של כל אדם ואדם שמוכרח ליל בדרכים ולהיות נע ונד ומטולטל. והכל בשביל בירור האמונה שנתקלקל מחטא אדם הראשון ועל ידי חטאי כל הדורו. וכמבוא בדברי רבינו ז״ל בהתורה אלה מסעי בני ישראל וכו׳ בסימן מ״ם.) שכל הנסיעות והטילטולים הם מחמת פגם אמונה עיין שם. והעיקר הוא מחמת חסרון העצה שאין זוכין לעצות שלימות ואמתיות ואין יודעין איך להתנהג ובמה להשתכל. ומחמת זה מוכרח לילך בדרכים נע ונד. כי רוב הטלטולים הם בשביל הפרנסה. ועיקר חסרון הפרנסה הוא מחמת חסרון העצה. כי הכל הפרנסה באה בנקל כשיודעין לתת עצה לנפשו. וכמו שכתוב כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל. ותרגומו ארי הוא יהיב לך עיטה למקני נכנין כי בוודאי בכל עת ובכל זמן יש סחורה ומשא ומתן שבו ירוויח בוודאי. לפעמים בחטים דייקא ולפעמים בחלב ושעוה. ופעמים ביין ישן וכיוצא בזה בשארי סחורות. רק שאין אדם יודע במה משתכר ואם היה האדם יודע באמת איזה סחורה צריכין עכשיו לסחור בוודאי היה לו פרנסה ועשירות גדול תמיד. וזה דבר פשוט ומבואר. (ועיין מזה במקום אחר בהלכות מקח וממכר ד׳) נמצא שעיקר חסרון הפרנסה מחמת חסרון העצה ומחמת זה צריכין לסבול טלטולים ודרכים והכל בשביל פגם האמונה כי עיקר האמונה נמשכת מהעצות כמבואר בהתורה הנ״ל. והעצות הם בחינת רגלים. כמו שכתוב

וכל העם אשר ברגליך ההולכים אחר עצתך. ובחול שנאחזים החיצונים בהרגלין בבחינת רגליה יורדות מות. על כן העצות שהם בחינת רגלין אינם בשלימות ומחמת זה אין האמונה בשלימות. ועל כן צריך לילך בדרכים בשביל לתקן העצות שהם בחינת רגלין שמשם עיקר גידול האמונה שהיא בחינת מלכות שהוא גם כן בחינת רגלין כידוע. אבל בשבת עולין הרגלין מהסטרא רחרא מסטרא דמותא בבחינת אם תשיב מבת רגליך וכו׳. ועל כן אז נפרס סוכת שלום שעל ידי זה העצות בשלימות. כי כל העצות נמשכין מסוכת שלום כמו שכתוב ופרוס עלינו סוכת שלומיך ותקננו בעצה טובה מלפניך׃

אות טו

כי עיקר המשכת המוחין הם העצות. כי כל המוחין והחכמות שמשיג האדם אם אינו יודע על ידם עצות אמתיות לעבודת הבורא. אינם נקראים בשם מוחין וחכמות כלל. ועל חכמות כאלו נאמר חכמתך ודעתך היא שובבתיך. ועל זה נאמר כי ברוב חכמה רוב כעס וכו׳. וכמו שכתוב אל יתבלל חכם בחכמתו וכו׳ כי אם בזאת יתהלל המתהלל השכל וידוע אותי שעיקר החכמה כשזוכין על ידה לעצות להשכיל ולידע אותו יתברך שזה בחינת כלליות תורתינו הקדושה שנקראת בשם עצות כנ״ל כי זה העולם העשיה הוא בחינת רגלין כמו שכתוב והארץ הדום רגלי שהוא בחינת מדריגה התחתונה של כל העולמות. ובכאן עיקר מקום העצה שנקראת רגלין כנ״ל. כי מחמת שהיא מדריגה נמוכה מ אד בחינת עשיה גשמיות בחינת גלין על כן צריכין עצות רבות ועמוקות מאד מאד כדי לזכות להנצל מזוהמא דהאי עלמא שפלה ולדבק את עצמו בהבורא יתברך לנצח. וזה עיקר המשכת המוחין והחכמה לזה העולם כשזוכין להמשיך בכל פעם עצות לעבודת הבורא יתברך באמת שמשם גדילה האמונה וכנ״ל׃

אות טז

והעצות נמשכין ממעמקים וכו׳ וצריכין להמשיך רוחניות אלקות לתוך צמצומים וכו׳ כנ״ל. וענין המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים לא

פירש לנו רבינו ז״ל היטב ביאורו. ולפי עניות דעתי פירושו בפשיטות הוא כי על ידי כל דיבור ודיבור של התורה בפרט כשזוכין לחדש בתורה חידושין דאורייתא אמתיים על ידי זה ממשיכין רוחניות אלקות לתו צמצומים ועל ידי זה בוראין בריות רבות ונפלאות כמו שכתוב בזוהר הקדוש אל תקראי עמי אלא עמי בשותפא וכו׳. כי רוחניות אלקותו נמשכת עלינו תמיד בקביעות כנ״ל. אך אנו צריכין להמשיך אותו עלינו על ידי צמצומים רבים של התורה הקדושה. ומשם מבחינה זאת שהוא בחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים משם נמשכת כל הבריאה של כל ששת ימי המעשה שברא השם יתברך את כל הבריאה של כל ששת ימי המעשה שברא השם יתברך את כל הבריאה מראש ועד סוף שהכל היה על ידי המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים שצמצם כביכול רוחניות אלקותו בכמה וכמה צמצומים שונים עד שנשתלשל בכמה השתלשלות עד שברא את כל הבריאה כולה מראש ועד סוף כי כל דבר ודבר במפרט הבריאה מקבל חיותו וקיומו מבחינת רוחניות אלקות שננתצמצם בצמצום ופרט כזה בשכל כזה עד שנתהוה ממנו זה הדבר כתבניתו ודמותו וכן בכל דבר ודבר. אבל השם יתברך ברא הכל בשביל האדם דייקא. על כן ברא כל דבר מחוסר תיקון כגון החטים צריכים לטחון ולרקד וללוש ולאפות עד שיהיה ראוי לאכילה וכן הפשתן צריך כמה מלאכות עד שיהיה מלובש וכן בשאר דברים כי כל הבריאה נבראה בשביל האדם. על כן צריך שהאדם דייקא ימשיך רוחניות אלקותו לתוך צמצומים שזה עיקר תיקון הבריאה שבשביל זה נברא הכל אבל כשנמשך רוחניות אלקותו למטה בלי אתערותא דלתתא אין זה שלימות הבריאה רק בשעת הבריאה שלא היה עדיין שום אדם ושום נברא היה בהכרח שהשם יתברך בעצמו ימשיך רוחניות אלקותו לתוך צמצומים כדי לברוא את הבריאה אבל הכל היה מחמת שלא היה עדיין שום אדם היה בהכרח שהשם יתברך בעצמו יצמם רוחניות אלקותו לתוך צמצומים אבל תיכף כשנברא האדם מסר הכל בידו שהאדם דייקא ימשיך רוחניות אלקותו לתוך צמצומים ויקיים ויחדש את כל הבריאה ובשביל זה ברא תחילה כל הדברים מחוסר תיקון כדי להראות שהכל צריך תיקון על ידי האדם דייקא שהכל נברא בשבילו שהאדם צריך שימשיך רוחניות אלקותו לתוך צמצומים כדי לתקן ולחדש כל הבריאה בשלימות כי השם יתברך נתן כח באדם שיחדש בריות חדשות. ואפילו בגשמיות רואין זאת כי למשל החטים כשעושין מהם פת ולחם הפת והלחם הוא כמו בריה אחרת ממש מהחטים במראה וטעם וריח וכן המלבוש הנעשה מהפשתן מכל שכן שאר המלאכות הגדולות והתחבולות שעושין כגון כלי מחזה או שאר כלים נפלאים שהם כמו בריות חדשות שאדם עושה בחכמתו וכל זה מחמת שהשם יתברך נתן חכמה באדם שיש לו כח להמשיך רוחניות אלקותו לתוך צמצומים שמשם היה כל הבריאה כנ״ל ומשם נשתלשל הכח בכל אדם להתחכם ולתקן כל פרט הבריאה כנל כי כל הבריאה כולה וכל המלאכות כולם הם בחינת צמצומים שנמשכין מבחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים כנ״ל שהכל תלוי בהאדם הגשמי דייקא כנ״ל. ועל כן באמת יש כח בהצדייקים לברוא עולמות כמו שאמרו רז״ל

את לאמר עמי אלא עמי בשותפא מה אנא עבדי שמיא וארעא במליל יכו׳. ומי שזוכה לשום כל מחשבתו וחכמתו ודעתו להמשיך רוחניות אלקות לתוך צמצומים אזי באמת מתקן כל הבריאה בנקל בלי עמל ויגיעה כמו שהשם יתברך בעצמו כביכול ברא כל הבריאה בלי עמל ויגיעה רק על ידי המשכת רוחניות אלקות בתוך צמצומים כמו כן יש כח ביד האדם לתקן כל הבריאה ולברוא בריות מחדש בלא עמל ויגיעה רק על ידי המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים כנ״ל ואם לא היה חוטא אדם הראשון היה באמת נתתקן העולם מיד כידוע אבל על ידי חטא אדם הראשון וחטאי הדורות נתקלקל העולם. ומשם נמשכו כל הל״ט מלאשוכת שהם בחינת בזעת אפך תאכל לחם בעצבון תאכלנה שנמשך מחטא אדם הראשון. כי הל״ט מלאכות שהם מתקנין כל הדברים אכילה ומלבושים ודירות וכו׳ הם כולם בחינת צמצומים כידוע. כי כל מלאכה הם בחינת צמצום שצמצם הכלי בתבנית ודמות כזה כפי הצמצום הצריך לזה הכלי או איזה דבר. וכל אלו הצמצומים נמשכין בבחינת הצמצומים העליונים שעל ידם ממשיכין רוחניות אלקות כנ״ל וזה בחינת ל״ט מלאכות דקדושה בחינת מלאכת המשכן ששם היה כל ל,ץט מלאכות כי כל לץט מלאכות המשכן כולם הם בחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים כי על ידי כל פרט המשכן וכליו נמשך רוחניות אלקותו תוך צמצומים כדי לגלות אלקותו בעולם שבשביל זה היה כלל מעשה המשכן כידוע וכמו שכתוב ושכנתי בתוך בני ישראל וכו׳ על כן באמת עיקר המשכת הפרנסה הוא על ידי המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים כמבואר בהתורה הנ״ל. אבל מי שפוגם בזה ח״ו אזי נופל לבחינת ל״ט מלאכות גשמיות של זה העולם שנפגמו מחטא אדם הראשון ואזי צריך יגיעה גדולה בשביל פרנסה וכוי האי ואולי כי כשאינו ממשיך המשכת רוחניות אלקות לוך צמצומים שמשם שורש הפרנסה כנ״ל רק נופל לל״ט מלאכות גשמיות ששם אחיזת הל״ט קללות ח״ו שמשם כל העניותוכל החסרון פרנה ואזי הוא מהיפך אל היפך. כי על ידי המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים זוכין לפרנסה כזאת שעל ידה מצחצחין הנשמה שעל ידי זה זוכין לעצות עמוקות שמהם גדילה האמונה וכו׳ כנ״ל וכשפוגם בזה ונופל לל״ט מלאכות גשמיות אזי הוא ההיפך לא די שאינו זוכה לעצות על ידי הפרנסה אדרבא הוא צריך עצות ותחבולות רבות להמשיך פרנסה וכולי האי ואולי כי בל״ט מלאכות הפגומים נאחזים הל״ט קללות שהם זוהמת הנחש שמשם כל חסרון הפרנסה ומשם נמשכין כל הגליות וכל הטלטולים שנמנשין מחסרון האמונה מחסרון העצה על ידי שפגם בבחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים שמשם כל העצות שמהם גדילה האמונה כנ״ל.

אות יז

ועיקר התיקון הוא שבת. כי שבת אגין על אדם הראשון. כי בשבת אין שום מלאכה וצמצום כי בו שבת וינפש כי השם יתברך ברא את כל הבריאה בשת ימי המעשה שנמשכת מבחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים ובשבת שבת ונח ולא ברא שום בריאה. כי בשבת עולים כל העולמות למעלה ממדריגתון. וכל צמצום וצמצום של כל עולם וכל דרגא הכל נתעלה ונתרחב במעלות גדולות ואז אין צריכין לאתערותא דלתתא שהאדם ימשידרוחניות אלקותו לתוך צמצומים כי אז נתגלה אלקותו בהתגלות גדול על ידי אתערותא דלעילא לבד כמובא בכתבים שזה מעלת קדושת שבת שעליות העולמות שצריכין להעלותם בחול על ידי מעה התחתונים על ידי קריאת שמע ותפלה אבל בשבת עולים מאליהם בעליות גדולות יותר ויותר בלי אתערותא דלתתא כלל כי בשבת נתגלה אלקותו מעין עולם הבא כמו שיתגלה אלקותו לעתיד בלי צמצומים של עכשיו כמו שכתוב ולא יכנף עור מוריך. ועל כן אז הוא רק שביתה וניחא ואין בו שום בריאה ומלאכה ועיקר הוא מה שבשבת עולין הרגלין שהיו נאחזין בהם הקליפות בששת ימי המעשה ובשבת עולין מן הקליפות בבחינת אם תשיב משבת רגליך וכו׳. ועל כן אז בשבת האמונה בשלימות כמובא בדברי רבינו ז״ל כמה פעמים ששבת הוא בחינת אמונה וכנ״ל. ועל כן אז בשבת אין שום טלטול ונסיעה:

אות יח

וזה בחינת תחום שבת אלפיים אמה. כי תיכף בכניסת שבת על ידי קדושת היום עולין הרגלין ואז תיכף נמשכת ונתגלית האמונה על ידי ההתעוררות דלעילא בהתגלות גדול. ואז נמשכת קדושת התגלות האמונה עד אלפיים אמה שהם תחום שבת שנמשכין מבחינת אלפים שנה שקדמה התורה לעולם שהיא בחינת שהתורה נשתלשלה בכמה צמצומים עד שנתלבשה בלבושים אלו שמבחינת קדושה זאת נמשכת הקדושה בשבת עד אלפיים אמה. ומשם ואילך אסור לילך מחוץ לגבול כדי שלא יצא מגבול הקדושה בשבת כי בשבת אין שום בירור. כי כל הטילטולים נמשכין בשרשן מבחינת הצמצומים הנ״ל שצריכין להמשיך בכל פעם מחדש רוחניות אלקות לתוך צמצומים חדשים כי מחמת שנתקלקלו הצמצומים הראשונים על ידי חטא אדם הראשון וכל הדורות צריכין בכל פעם צמצומים חדשים. ובשביל זה צריכין דרכים וטלטולים לילך ממקום למקום. כי עיקר תכלית כל הצמצומים היא הארץ הגשמי הזאת שהיא תכלית הצמצום הגשמי מכל הצמצומים וכל הצמצומים צריכין לקבל

משם שהיא שורש של הצמצומים. ועל כן הכל היה מן העפר אפילו גלגל חמה. כי כל הנבראים כולם נמשכו מצמצומים הנ״ל שכולם שרשם מתכלית הצמצום שהוא העפר הגשמי של הארץ הזאת. ועל כן כאן בארץ הזאת שהיא תכלית הצמצום והגשמות כאן הוא עיקר שלימות האמונה. כמו שכתוב וכל מעשיהו באמונה וכל מעשיהו דייקא כי עיקר האמונה היא בבחינת עשייה גשמיית ששם תכלית הצמצום שמשם כל הצמצומים שמשם עיקר האמונה כנ״ל בהתורה הנ״ל. כי זה ידוע שעיקר האמונה הוא במקום שאין השכל מבין ומחמת שזה העולם הוא גשמי ועכור כל כך על כן בכאן אין שום התגלות וידיעה באלקותו יתברך כי אם על ידי אמונה לבד כי בעולמות העליונים אף על פי שגם הם יש להם אמונה כי בודואי גם המלאכים אין יודעין מהותו יתברך וכולם שואלים איה מקום כבוד. אף על פי כן האמונה שלהם היא קרובה לדעת. כי הם רואין בדעתיהם גדולו וגבורתו ונפלאותיו בכל עת. ואין להם גוף עכור כזה להפסיק כנגדם אבל בזה העולם הגשמי מעוצם גשמיות ועכירת הגוף בכאן עיקר האמונה כי בכאן אי אפשר בשום אופן להשיג אלקותו יתברך כי אם על ידי אמונה לבד שאנו מקבלים על ידי הצדיקים אמתיים שבכל דור ודור. ומחמת ששורש גדילת האמונה נמשך מבחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים. על כן צריכין דרכים וטלטולים כי לפעמים צריכין לילך ממקום למקום בשביל להמשיך צמצום חדש להמשיך רוחניות אלקותו לתוך צמצומים חדשים כי כל הצמצומים צריכין להמשיך על ידי הצמצומים של הארץ הזאת שהיא שורש כל הצמצומים כנ״ל על כן צריכין לילך ממקום זה למקום אחר ששם נקודה אחרת של הארץ שסש מסוגל לעשות צמצום חדש כפי אותה הנקודה של הארץ שהולך עתה עליה וזה בחינת כל הנסיעות של ישראל הלכו במדבר ארבעים שנה והמשכן והארון הלך לפניהם ועל פי ה׳ יחנו ועל פי ה׳ יסעו שהכל היה כפי מה שהיו צריכין בכל מקום ומקום להמשיך רוחניות אלקותו לתוך צמצומים חדשים כדי לגלות אלקותו להמשיך אמונה לתקן חטא העל ועל כן יראד להם המן כל אלו המ״ם שנה הוא פרנסה העליונה הנמשכת מרוחניות אלקות לתוך צמצומים שהוא בחינת צדיק אוכל לשובע נפשו שעל ידי זה מצחצחין הנשמה שעל ידי זה גדילה אמונה וכנ״ל. וכמו כן צריך שיהיו כל הדרכים והנסיעות של איש הישראלי שיהו כל נסיעותיו על פי ה׳. על פי ה׳ יחנה ועל פי ה׳ יסע ממקום למקום כפי המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים שצריך להמשיך בכל פעם כדי להמשיך אמונה כנ״ל. ועל כן בשבת אסור לצאת לשום דרך כי אז נמשך התגלות אלקותו בהתגלות גדול בלי בחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים על ידי מעשה התחתונים וכנ״ל על כן לא יר המן בשבת על כן אסור לצאת חוץ לתחום שבת וכנ״ל.

אות יט

וזה בחינת עירובי תחומים שעיקר קניית השביתה היא ממקום הסעודה כי עיקר המשכת האמונה הוא על ידי אכילה דקדושה שעל ידי זה מצחצח נפשו כנ״ל וזה בחינת מעלת אכילת שבת שיקרה מאד מאד. כי אכילת שבת היא בחינת אכילה הזאת שעל ידי זה מצחצחין הנשמה שעל ידי זה זוכין לאמונה. ועל כן במקום שמניח העירוב שהוא סעודת שבת משם קונה השביתה כי שם עולין הרגלין מהקליפה שזה עיקר קניית השביתה עיקר קדושת שבת כי שם זוכין לגלות האמונ על ידי קדושת שבת שמחמת זה אסור לילך חוץ לתחום שבת כנ״ל כי עיקר התגלות האמונה הוא על ידי בחינת אכילת שבת שהוא מצחצח הנשמה שעל ידי זה גדילה האמונה וכנ״ל. (כל הדברים האלו צריכין עדיין ביאור רחב. כי יש דברים הרבה בתוך דברים אלו שלא זכיתי עדיין לבארם המקום יהא בעזרי לבארם על נכון באמת כרצונו וכרצון רבינו הקדוש ז״ל אמן כן יהי רצון). ועתה הבא נבא בחסדי ה׳ ובישועתוהנפלאה לבאר ענינים אלו כפי אשריחננו ה׳ ברחמיו וחסדיו העצומיסונחזור לענינן:

אות כ

והכלל כי כל הדרכים הם בבחינת חיצוניית כי ישיבה בבית זה בחינת פנימיות שיושבים בביתו בפנים והולך בדרך הוא בחינת חיצוניות שהולך בחוץ בדרך וזה בחינת בשבתך בביתך ובלכתך בדרך הנאמר בקריאת שמע כי המשכת האמונה שהוא בחינת קריאת שמע צריכה להיות על ידי שני בחינת אלו שהם בחינת בשבתך בביתך ובלכתך בדרך שהם בחינת פנימיות וחיצוניות שעל ידי שניהם דייקא נמשכת האמונה בשלימות כנ״ל והילוך בדרך שהוא בחינת המשכת האור מבחינת היחוד החיצון בחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים כנ״ל כי בשביל זה דייקא צריכין לילך בדרך מחמת שצריכין להמשיך רוחניות אלקות לתוך צמצומים חדשים על כן צריכין לילך ולטלטל מנקודת מקום זה לנקודת מקום אחר כדי להמשיך צמצום חדש כפי אותו המקום האחר שבא לשם כי כל הצמצומים צריכין לקבל מבחינת תכלית הצמצום הגשמי ביותר שבכל הצמצומים הוא הארץ והעפר הגשמי הזה שאנו הולכין עליו שהיא כלולה מכל הצמצומים כולם. כי הוא בחינת נקודה המרכז של כל העולמות שהוא בחינת תכלית הצמצום מכל הצמצומים והיא כלולה מכל הצמצומים. ובכל נקודה ונקודה מהארץ הזאת נמשך צמצום אחר כפי הקווים הנמשכין מקודת המרכז למעלה על עלינוות כדור הארץ. שאף על פי שלמטה בנקודת המרכז ששם התחלת כל הקווים שם הכל

אחד. אבל כל מה שנמשכין למעלה מתרחקין זה מזה יותר עד שבעליונות הכדור שם הקווים רחוקים זה מזה. וכן כשהולכים מציור הקווים במחשבתו עד הגלגלים מתרחקין יותר ויותר. ועל כן בכל נקודה שעל הארץ אף על פי שלמטה בנקודת המרכז כולם יוצאים ממקום אחד אף על פי כן יש שם צמצום אחר כפי הרוחניות אלקות הנמשך לשם מלמעלה מבחינת מיוחדת כפי מקום הנקודה הזאת כפי הקו הנמשך ממנה למעלה כי למעלה הקווים רחוקים זה מזה מאד מאד כנ״ל וכל זה מובן בחוש למשכיל קצת. (והציור כזה וכבר מבואר מזה במקום אחר) ועל כן האדם בהילוכו בכל פסיעה ופסיעה שהולך הוא בא על נקודה אחרת ששם יש צמצום אחר כי שם נמשך רוחניות אלקות מבחינה אחרת כפי המקום בעולמות עליונים המכוונים כנגד הנקודה הזאת ועל כן צריכין שם צמצום אחר וכנ״ל. ובשביל זה מוכרח האדם לפעמים לילך בדרכים כדי שיבא למקומות אחרים שם מסוגל לעשות צמצומים אחרים חדשים כפי המקום ההוא כנ״ל. וזה בחינת הליכת ישראל במדבר ארבעים שנה כדי לקבל את התורה והמשכן הלך לפניהם ועל פי ה׳ יחנו ועל פי ה׳ יסעו כי הם היו צריכים להמשים האמונה מחדש לתקן חטא אדם הראשון שפגם באמונה כנ״ל שזהו היה עיקר קבלת התורה בשביל לגלות העצות שמהם גדילה האמונה וכנ״לולה צריכין תחילה להמשיך בחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים חדשים כנ״ל. על כן הוכרחו בכל פעם לילך ולנסוע ממקום למקום על פי ה׳. כדי להמשיך בכל פעם רוחניות אלקות לתוך צמצומים חדשים כפי אותו המקום שבאו לשם בכל פעם כנ״ל. שעל ידי זה זכו שנמשך לשם פרנסה קדושה שהוא המן שירד להם בכל מקום שבאו לשם. שעל ידי זה היו מצחצחין נשמתם שעל ידי זה זכו לחתור ולגלות המים עמוקים שהם העצות קדושות שהם המצוות שקיבלו בכל המקומות ההם. ועל כן המשכן הלך לפניהם. כי המשכן הוא בחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים שזה עיקר מעשה המשכן וכליו כנ״ל. ועל כן נקרא המשכן לשון המשכה בחינת משכיני אחריך נרוצה כמו שכתב רבינו ז״ל במקום אחר (בסימן ע׳) היינו בחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים שנמשכין על ידי כל פרטי המשכן וכליו קרשיו קרסיו עמודיו ואדניו וכו׳ מנורה ושלחן וארון וכפורת וכרובים וכו׳. שכולם היו ציורים וצמצומים כדי להמשיך עליהם רוחניות אלקות לתוכם כדי לזכות על ידי זה לקבלת התורה שהוא העצות כנ״ל.

אות כא

וזה כי נר מצוה ותורה אור ודרך חיים תוכחת מוסר תוכחת מסור הם רק בחינת דרך חיים דרך דייקא שנמשך מבחינת נמשכת רוחניות אלקות

וכו' כי המשכת רוחניות וכו' זה בחינת התורה שממשיכין הצדיקים שאין יוצא משם עצה לעבודת הבורא יתברך רק בתעוררות ותוכחה ומוסר שמעוררין לעבודת ה' אבל אין יוצא משם שום עצה עדיין וזה החילוק שבין נבואת כל הנביאם לנבואת משה וכו'. וזהו החילוק גם עכשיו בין הצדיקים שיש צדיקים שכל ספריהם ודבריהם הם רק התעוררות וכו' ואף על פי שזה טוב מאד אבל אף על פי כן עדיין אין מקבלים משם עצה אבל עיקר הוא הצדיקים שזוכין לקבל מתורם וספריהם עצות שזהו בחינת נבואת משה שנתן לנו את התורה שהיא כולה עצות שנמשין מיחוד הפנימי וכו'.

אות כב

אבל באמת גם עכשיו שנתן לנו את התורה שהיא כולה עצות כנ"ל אף על פי כן עדיין צריכין עצות לעצות אלו. דהיינו שעדיין צריכין עצות ותחבולות איך נזכה להתגבר לקיים מצוות ציצית ותפילין בשלימות ולהנצל מניאוף והרהורים וכו' ואלו העצות הם עד אין סוף ובזה עוסקים כל הצדיקם שבכל דור וזה בחינת ורה שבעל פה בחינת משמרת למשמרת בחינתואזן וחקר וכו' שעשה אזנים לתורה וכו' כמו שאמרו רז"ל ואף על פי כן עדיין צריכין עצות בכל פעם כאשר אנו רואין בחוש שכבר כל התורה כולה מסורה בידינו שהיא כולה עצות ואף על פי כן זעירין אינון שמקיימין את מצוות התורה בשלימות ומכירין כראוי את מי שאמר והיה העול ואפיו בדורו של משה היה מה שהיה וכו' עשר נסיונות נסו וכו'. והכלל כי כל מה שנתגלה עצה קדושה להכיר את השם יתברך תיכף את זה לעומת זה עשה אלקים שהסטרא אחרא מתגברת כנגד אותה העצה לקלקלה ח"ו ועל כן באמת צריכין מלחמה חדשה בכל פעם, אבל אף על פי כן אתה מרום לעולם ה' כי בוודאי עצת ה' לעולם תעמוד ועצתם של הסטרא אחרא תתבטל בבחינת עוצו עצה ותופר בבחינת עצה נברה. אבל עיר התיקון יהיה על ידי משיח שיבא במהרה בימינו שאז ימשיך רוחניות אלקות לתוך צמצומים נפלאים חדשים כאלה עד שיזכה להמשיך עצות עמוקות מאד הנמשוכת מיחוד הפנימי הגבוה מאד מאד הנמשך מבחינת עתיק כמבואר בכתבי האר"י שאין מי שיש בכחו שימשיך עתה מוחין על ידי יחוד הפנימי מבחינת עתיק כי אם משיח. ואז כשימשיך המוחין משם אז יתגלו בשלימות בחינת המים עמוקים עצה וכו' וכמו שכתוב ונחה עליו רוח ה' וכו' רוח עצה וכו' וכמו שכתוב ויקרא שמו פלא יועץ וכו' שיתגלו עצות עמוקות ונפלאות כאלה עד אין סוף שיהיה בלתי אפשר להסטרא אחרא לסותרן בשום אופן בעולם. כי העצות שימשיך משיח במהרה בימינו יהיו עד אין סוף ואין תכלית. ואז

יתקיים עצת ה׳ לעולם תעמוד בחינת כי ה׳ צבאות יעץ ומי יפר כי אז יתגלו העצות בשלימות ועמוקות שעל ידם יקיממו ישראל את התרוה כל ימיהם לעולם אשר עצות כאלו לא נתגלו עדיין בעולם ועל כן בוודאי התורה הקדושה שלנו לא תשתנה כלל בימות המשיח אפיו נקודה אחת ואף על פי כן תתחדש התורה אז לגמרי כאלו ניתנה אז כי אז נזכה לקבל חידושין דאורייתא כאלה שעל ידי זה נזכה כל אחד ואחד לפי מדריגתו לידע עצות שלמות ועמוקות באופן שיזכה בכמה פעמים להתגבר על מה שצריך להתגבר ולזכות לקיים את התורה בשלימות ועל זה נאמר וכרתי להם ביום ההוא ברית חדשה וכו׳ לא כברית הראשונה אשר המה הפרו את בריתי וכו׳ והסירותי אל לב האבן וכו׳ ועשיתי את אשר בחוקי תלכו וכו׳ ואז יהיה עיקר התיקון של חטא אדם הראשון. ועל כן אז באמת יתבטל הגלות והטילטול שהוא בשביל תיקון האמונה כנ״ל כי אז יתתקנו הרגלין בבחינת עד דמטו רגלין ברגלין בחינת ועמדו רגליו ביום ההוא על הר הזתיסוכו׳ כי אז יתגלו ויתקיימו העצות בתכלית השלימות שהם עיקר גידול האמונה בשלימותן עיקר תיקון הרגלין כנ״ל.

אות כג

וזה בחינת שבת כי היחוד הפנימי אי אפשר לעשות כי אם על ידי אתערותא דלתתא כנ״ל שנעשה על ידי בחינות הנ״ל והכל כפי מעלת הצדיק הגורם היחוד הפנימי וכו׳ כמבואר בכתבים וכנ״ל. ועל כן כל התחלות קשות כי התחילה קשה מאד להמשיך רוחניות וכו׳ מחמת שעדיין אין לו שום כלי וכו׳ וכנ״ל ועל כן כל ההתחלות התיקון צריכין להתחיל משבת כי שבת אגין על אדם הראשון כי איתא בכתבים שמעלת שבת הוא שאז עולין העולמות בעליות נפלאות על ידי קדושת היום בעצמו בלי אתערותא דלתתא כלל. וזה מבואר ומובן שעליית העולמות הם על ידי קריאת שמע ותפילה בחול שעל ידם נמשך היחוד הפנימי על ידיבחינת הנ״ל ובשבת עולין העולמות מעצמן נמצא שבשבת נעשה יחוד הפנימי בעצמו בלי אתערותא דלתתא ועל כן אז אין שום שליטה להחיצונים ואיהי אתייחדת ואתפרשת מסטרא אחרא וכו׳ועולין הרגלין מהקליפה כי בשבת נמשך הקדושה מעמו מבחינת תכלית התיקון שיהיה לעתיד שהוא בחינת האור הנמשך מבחינתעתיק כי בשבת היא בחינתהתגלות אורייתא דע״ס כמו שכתוב בדברי רבינו ז״ל (בסימן מ״ט) אך אף על פי כן לאו כל אדם זוכה לקבל הארה הזאת אפילו בשבת כי אם מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת והכלל כי אף על פי שבשבת נמשך אור גדול ונפלא מאד מחמת קדושת היום בעצמו בלי אתערותא דלתתא כלל אף על פי כן אין מי שיוכל לקבלו בשלימות רק כל אחד מקבל מהאור

כפי מה שהכין עצמו בששת ימי החול ואז כפי ההכנה כפי מה שקידש וטיהר את עצמו ובששת ימי החול כן זוכה לתוספת שבת דהיינו שיקבל מהאור הקדוש הזה הנמשך בשבת מלמעלה בלי אתערותא דלתתא אבל על כל פנים כל אחד מישראל כל מי שנקרא שם ישראל עליו כל זה שיש לו איזה חלק בקדושת ישראל נמשך עליו הארה מקדושת שבת שעל ידי ההארה הזאת יש לו כח בכל מקום הוא לזכור בהשם יתברך ולשוב אליו יתברך אם ירצה להמשיך על עצמו ההארה ההיא והכלל שהחילוק הוא בין חול לשב. ששבחול הסטרא אחרא מתגברת. וצריכין עצות רבות לעמוד כנגדה ובפרט מי שקלקל ח״ו כמו רוב העולם רחמנא ליצלן והעצות שהם בחינת מים עמוקים הנ״ל אי אפשר להמשיכם כי אם על יד שיעה יחוד הפנימי וכו׳. והאדם מחמת חלישותו ומיעוט עבודתו בפרט כשפגם בוודאי אין בכחו לעשות יחוד פנימי להמשיך משם עצות כפי מה שצריך אבל כשמגיע שבת אזי נמשך עליו הארה גדולה מיחוד הפנימי מאתערותא דלעילא שאם ירצה להמשיך אחריה בבחינת משכיני אחריך נרוצה יכול לקבל עצות נפלאות משם. כי בחואין נמשך בקביעות מלמעלה כי אם מיחוד החציון אבל בשבת נמשך ממעלה מיחוד הפנימי. אבל בין בחול בין בשבת על כל פנים צריכין להמשיך על עצמו האור. רק שבחול אפילו כשממשיכין על עצמו האור עדיין אין יודעין ממנו עצה. כי נמשך רק מחיצוניות אבל בשבת כשממשיכין האור הבא מלמעלה יודעין על ידו עצות נפלאות וכו׳. ומחמת שגם זה קשה לקבל לפי גשמיו האדם. על כן צריכין לבא על שבת לצדיקים כדי לקבל על ידם קדושת תוספת שבת וכו׳. ועל כן גוי ששבת חייב מיתה. כי אין בו כח לקבל קדושת שבת כלל אדרבא יקלקל ח״ו גם הארה הזאת ויתחזק אמונות כוזביות שלהם שהם סטרא דמותא. ועל כן לא נתתו לגויי וכו׳ כי לעמך ישראל וכו׳ ברית עולם.

אות כד

ועל כן בשבת אין צריכין לילך בדרכים כי בשבת אין צריכין לגלות האמונה על ידי המשכת רוחניות אלקות וכו׳ שהוא בחינת כלליות הבריאה שהוא צמצומים שזהו בחינת ל״ט מלאכות המשכן וכו׳ שהוא בחינת התגלות הבתורה של מוסר לבד שאין בה עצות שזהו בחינת הילוך בדרכים בחינת דרך חיים וכו׳ כנ״ל. כי בשבת נתגלה האה מאורייתא דע״ס שהיא כולה עצות ואין צריך לטלטל עצמו להמשיך רוחניות וכו׳ כדי לתקן הרגלין כדי לגלות העצות. ועל כן בשבת עולין הרגלין בבחינת אם תשוב וכו׳.

אות כה

ועל כן בשעת כניסת שבת קונה שביתה לילך עד אלפיים אמה שהוא ת״ש. זה בחינת שני האלפין של ב׳ שמות אהיה בחינת החרש ואאלפך חכמה וכו׳ בחינת אלף חכמה אלף בינה בחינת אלפיים באמה וכו׳ סביב של מ״ח ערי מקלט של הלויים שהם בחינת קריאת שמע שהוא אמונת היחוד שש ערי מקלט כנגד ששה תיבות שבפרשת שמע ישראל ושארי מ״ב ערי הלויים הם כנגד מ״ב תיבות שבפרשת ואהבת וכו׳.

אות כו

כי מה שאל תחילה את השם יתברך ואמרו לי מה שמו וכו׳ והשיב לו אהיה אשר אהיה זה בחינת המשכת רוחניות אלקות וכו׳ שהוא בשביל להמשיך על ידי זה העצות הנמשין מיחוד הפנימי שזהו בחינת אהיה אשר אהיה. כי אהיה זה בחינת יחוד העליון של חו״ב שיש שם ב׳ פעמים אהיה בחינת יחוד הפנימי ויחוד החיצון וזהו אהיה אשר אהיה שעיקר ההמשכה של תכלית ההתגלות שהוא בחינת המשכת רוחניות וכו׳ הוא בשביל אהיה הב׳ כדי לעשות יחוד הפנימי וכו׳.

אות כז

וזה בחינת מה שנחלקו רז״ל אי תלמוד גדול ממעשה אי מעשה גדול ולא הכריעו. כי שניהם אמת. כי תלמוד גדול שמביא לידי מעשה. כי על ידי התורה שלומדים ממנה עצה וכו׳ לקיים התורה וכו׳ אבל יש תורה שאין יוצא משם עצות רק שהוא תוכחת מוסר וכו׳ ואף על פי שגם זה טוב מאד אבל מלימוד כזה בוודאי מעשה גדול. כי עיקר הלימוד הוא מוסר שיקיים התוה וכשהוא מקיים התוה בעצמה בוודאי טוב יותר אבל הלימוד שהוא עצות הוא טוב יותר. כי בלא זה לא ידע כלל לקיים. וגם כי לימוד הזה

נמשך מיחוד הפנימי והוא כולל כל העצות. כי בעסק התורה כלולים כל העצות. על כן בוודאי הוא גבוה יותר. אבל הלימוד הנ״ל שהוא בחינת תוכחת מוסר שנמשך מיחוד החיצון בודאי מעשה גדול שנמשך מיחוד הפנימי. ואף על פי כן גם זה צריכין מאד כי איך אפשר לעשות יחוד הפנימי בלי המשכת וכו׳ שהוא בחינת יחוד החיצון וכו׳ ועל כן שניהם כאחד טובים.

אות כח

וזה בחינת אכילת מצה בפסח. כי עיקר הגאולה של פסח הוא משבת שזהו בחינת שבת הגדול וכו׳. כי גם בפסח הוא אתערותא דלעילא כידוע. וזה נמשך מקדושת שבת. שאז היא אתערותא דלעילא לבד ואף על פי כן היה להם איזה מצוות כי הגאולה היה בהכרח על ידי שהם יהיו נמשכין אחריו וכו׳ ועל כן מחמת הוא על ידי אתערותא דלעילא על ידי זה אסור החמץ וצריכים לאכול מצה כי מצה הוא מאכל מלאכים כי הוא בחינת מן בחינת עוגה שהוציאו וכו׳ ומן הוא מאכל מלאכים כמו שאמרו רז״ל והכשחיות נמשך בבחינת אתערותא דלעילא הוא בבחינת חיות המלאכים ולמטה יוכל להתקלקל ח״ו וצריך תיקון על ידי אתערותא דלתתא. ובפסח בתחילת התיקון שאז הוא רק אתערותא דלעילא אין לנו כח כי אם לשמור השפע כל המן שלא נתגשמה למהט בחבינת חמץ שאז אנו שומרים אותה בבחינת מצה שהוא מאכל מלאכים בבחינת עונג שבת בחינת מן שמצחצח הנשמה. כי תיכף כשיורד למטה שנשתהא עד שנתחמץ ח״ו שוב אין כח לתקנו כי אם על ידי התורה שהיא בחינת אתערותא דלתתא שזה לא זכינו עדיין על כן דיקיא בפסח יש חילוק בין חמץ למצה מה שאין כן בכל השנה כי בוודאי חמץ בפסח דייקא הוא היצר הרע שנקרא שאור שבעיסה מחמת אז הוא אתערותא דלעילא בלי אתערותא דלתתא שאז יש לנו כח על ידי אור העליון היורד מלמעלה לשמור העיסה מחמץ מהיצר הרע משאור שבעיסה ואם ח״ו יתחמץ שוב אין לנו כח לברר ולתקן כי הוא בחינת עץ הדעת טוב ורע וכו׳ אבל בכל ימות השנה אין נמשך עלינו הארה גדולה כל כך מלמעלה ובוודאי אין כח בידינו לעשות העיסה מצה בחינת מן כי זה אין נעשה כי אם על ידי האור הנמשך מלמעלה בפסח ועל כן בכל השנה אין חילוק בין חמץ למצה כי אן בכח בידינו לשמור העיסה מהסטרא אחרא י אם על ידי כח התרוה שהיא בחינת אתערותא דלתתא שעל ידי זה דייקא נתתקן המאכל ואז אין חילוק עוד בין חמץ למצה כי בהכרח שתהיה נמשכת השפע למטה בבחינת מאכלים של עולם הזה רק אנו מתקנים אותם על ידי התורה וכו׳

על ידי הרשימה מיחוד הפנימי. והבן. וצריך ביאור.

אות כט

ועל כן כל הקרבנות באין מצה כי הם באין לכפר שזהו בחינת פסח וכו' ועל כן בשבועות שהוא קבלת התורה מביאין שתי הלחם מחמץ ועל כן גם בפסח אין חיוב מצה כי אם בלילה הראשונה. ועל כן גם התודה באה חמץ כי כל הנסים נמשכין מקץ האחרון וכו' ועל כן כל הקרבנות בטילין חוץ מקרבן תודה.

אות ל

וזה וספרתם לכם ממחרת השבת. כי נקרא שבת כנ"ל. ואז מביאין עומר שעורים שהוא מאכל בהמה כי אחר יום ראשון נסתלק האור וכו' וכנ"ל באריכות ועל כן הקרבן צריך שיעבור עליו שבת אחת. כמו שכתוב שבעת ימים יהיה עם אמו ומיום השמיני והלאה וכו'. כי הקרבן הוא בחינת המשכת רוחניות וכו' שמתחילין התיקון מחדש שזה אי אפשר כי אם על ידי שבת וזה תספרו חמישים יום. כי העיקר לקבל מיום החמישים שהוא בחינת שער החמישים שישיג משיח במהרה בימינו שהוא האור מעתיק הנמשך על ידי משיח וכל שורש התורה נמשך משם. אבל עכשיו נמשך משם רק הארה מועטת בהעלם גדול. כי עדיין אין מי שישיג זה השער. כי אפילו משה רבינו עליו השלום לא השיגו כמו שאמרו רז"ל כמו שכתוב ותחסרהו מעט מאלקים. ועל ידי השגת זה השער הנו אז יזכה לידע בחינת דרכי ה' בחינת צדיק וטוב לו וכו' הנאמר בסוף התורה שזהו עיקר שלימות התיקון. כי כפי המים עמוקים עצה שממשיך ממקום גבוה יותר. כן זוכה אחר כך לכל בחינת התיקונים הנאמרים בתרוה הנ"ל. שעיקר הלימות התיקון הוא כשזוכין לבחינת קישור המרכבה שהוא תיקון המשפט שהוא בחינת השגת צדיק וטוב לו וכו' שזהו בחינת שער החמשים הנעלם עתה בעוונותינו הרבים.

אות לא

וזה בחינת ד׳ מחנות הדגלים שהלכו ישראל בכל מסעיהם בד׳ מחנות הדגלים שהם שנים עשר שבטי יה שהם בחינת קישור המרכבה שהיא כלולה מד׳ מחנות כידוע שהם בחינת הד׳ מלאכים שסימנם אגרגמן שהם בחינת קישור המרכבה כמו שכתוב שם בהתורה הנ״ל שעל ידי זה תיקון המשפט כמו שכתוב שם וזהו שבטי יה עדות לישראל וכו׳ כי שמה ישבו כסאות למשפט כסאות לבית דוד וכו׳. כי כסאות למשפט נתתקנין על ידי שבטי יה שהם ד׳ מחנות שהם בחינת קישור המרכבה וכו׳ כי כל זה שלא נתתקנין כל התיקונים הנ״ל בשלימות עד שזוכין לתיקון המשפט בחינת קישור המרכבה. אזי גם האמונה עדיין לא נתתקנה בשלימות. כי כל זמן שיש עדיין איזה פגם הברית ח״ו עדיין אין האמונה בשלימות. כי הא בהא תליא כמבואר במקום אחר (סימן ל״א) ועל כן עיקר התיקון כשממשיכין האור מיחוד הפנימי מבחינת עתיק שעל ידי זה משיגין שער הנ׳ שעל ידי זה זוכין לתיקון המשפט ואז נתתקן הכל בשלימות כמהו שיהיה בימי משיח שיבא במהרה בימינו אמן.

אות לב

ועל כן קטרגו המלאכים מה אנוש כי תזכרנו ובן אדם כי תפקדנו ותחסרהו מעט מאלקים וכו׳ כי הם מקטרגין על גודל השגת ישראל ואחר כך פוגמין מה שפוגמין ח״ו. אבל הם בעצמן השיבו לעצמן תשובה בהעלם. כי קטרוגם הוא רק עכשיו שעל ההשגה של עכשיו נאמר ותחסרהו מעט וכו׳ שלא השיג עדיין בחינת שער הנ׳ וכו׳ אבל לעתיד שיהיה משה הגואל צדק כי משה הוא בחינת משיח ישיג את שער הנ׳ ואז יתתקן הכל: ולא יוכלו לקטרג כלל כי כל קטרוגם הוא רק כל זה שנאמר ותחסרהו וכוף אבל לעתיד כולם יודו על מעלת ישראל ויהיה מחיצת הצדיקים לפנים ממלאכי השרת כמו שכתוב כעת וכו׳ כי אז כשישיג משיח שער הנון וימשיך לנו עצות עמוקות משם. אז לא נפיר את התורה לעולם בחינת וכרתי להם וכו׳ כנ״ל ועל כן יתבטל קטרוגם.

אות לג

ועל כן בשבת אסור לילך בדרך חוץ לתחום שבת כי כבר מבואר היטב שעיקר הדרכים שבזה העולם הם בשביל בחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים כנ״ל. והמשכת רוחניות וכו׳ זהו בחינת ל״ט מלאכות וכו׳ כנ״ל שזהו בחינת כלליות הבריאה שהיתה בימיה חול בששת ימי המעשה שבהם ברא השם יתברך את כל הבריאה כי כל הבריאה נמשכת מבחינת יחוד החיצון שהיא בחינת המשכת רוחניות וכו׳. כי מבחינת יחוד החיצון נמשך החיות והקיום לכל העולמות וכו׳ כנ״ל. אבל בשבת לא היה שום בריאה ואין בו שום מלאכה מעובדין דחול שהם בחינת המשכת רוחניות וכו׳. כי בשבת אינו נמשך התגלות רוחניות אלקותו יתברך על ידי הצמצומים של ימי החול שמהם נמשכו הל״ט מלאכות שהם בחינת כלליות הבריאה שבו׳ ימי המעשה כי בשבת נתגלה אלקותו על ידי לבושים וצמצומים רוחניים דקים וזכים וצחים מאד מאד שאינם מתלבשים כלל בשום מלאשכה ועובדין דחול. וזה בחינת לבושין דשבת שהם לבושי קדש כמו שכתב בזוהר הקדוש ולבושין דלביש בחול לא לביש בשבת. כי בחול בהלבושין שהם הצמצומים הם מבחינת יצירה ועשיה שמהם נתהוו ונשתלשו כל הדברים הגשמיים של כל הבריאה שהם בחינת ל״ט מלאכות אבל בשבת הוא לביש לבושין דעולם הבריאה ששם כסא הכבוד וכו׳ שהם בחינת לבושין דקים ורוחנים שאינם מתלבשין בעובדין דחול כי בשבת זוכין לבחינ התגלות אלקות שיהיה לעתיד שהוא בחינת והיו עיניך רואות את מוריך ולא יכנף עוד מוריך כי בחול שיש שליטת הסטרא אחרא אז אי אפשר להכיר אלקותו יתברך כי אם על ידי לבושים גשמיים אלו שהם כלליות הבריאה כי השם יתברך שיער בדעתו שבעולם הזה שהוא בחינת שת ימי החול אי אפשר לידע מאלקותו יתברך כי אם על ידי כל הצמצומים האלה שנתלבשו ונתהוו מהם כל הדברים של הבריאה דצח״מ וכו׳ אבל לעתיד לבא שיהיה יום שכולו שבת נזכה להכיר אותו יתברך אפין באפין בלי התלבשות בצמצומים אלה של הבריאה. וזה בחינת שבת קדש ששבת היא מעין עולם הבא שנמשך הארה מבחינה זאת של לעתיד ועל כן אין בו שום הילוך וטלטול דרכים כי כל הדרכם הם בבחינת המשכת רוחניות וכו׳ שהם בחינת ל״ט מלאכות וכו׳ שמשם נמשיכן כל הטיטולים והגליות והדרכים אבל בשבת אין נתגלה אלקותו על ידי בחינת המשכת וכו׳ על ידי צמצומים הנ״ל. על כן אסורים הדרכים וכל הל״ט מלאכות כנ״ל כי בשבת עולים כל העולמות בעליות נפלאות על ידי אתערותא דלעילא לבד. ואז עולין הרגלין מהקליפה ונתבטל שליטת הסטרא אחרא על כן יכולין לקבל המשכת רוחניות אלקותו בלבושין דקים בבחינת לבושין דשבת שאינם מתלבשין בצמצומים של ימי החול שמהם כל המלאכות וכל הדרכים כנזכר לעיל.

אות לד

כי קדושת שבת בשרשה נמשך מיום שכולו שבת שיתגלה בו אורייתא דע״ס שהיא התרוה שיגלה משיח צדקינו במהרה בימינו ועיקר מעלת התורה הזאת על התורה של עכשיו היא בחינת הנ״ל. דהיינו נזכה לעצות עמוקות ונפלאות כאלה עד אין סוף. שלא תוכל הסטרא אחרא והקליפה לסותרם ולקלקלם בשום אופן בעולם כי בוודאי מצוות התורה לא ישתנו אפילו דקדוש אחד בימי המשיח אדרבא עיקר ביאת המשיח הוא ללמוד אותנו לקיים את כל דברי התרוה הזאת שזכינו לקבל מפי משה רבינו עליו השלום שהוא יהיה משיח בעצמו בבחינת מה שהיה מהוא שיהיה כמובן. כי עד עכשיו אף על פי שכבר זכינו לקבל את התורה שהוא כלה עצות להכיר אותו יתברך אף על פי כן עדיין אנו צריכין עצות לעצות אלו כנ״ל שאנו צריכין בכל פעם עצות איך נזכה להתגבר לקיים עצות הקדושים האלו שהם כלל מצוות התורה כי בהתורה כתיב לא תנאף. ואפילו בהיתר צריכין להתקדש את עצמו כמו שכתוב והתקדשתם וכו׳ודרשו רז״ל קדש עצמך במותר לך ועדין אין אנו זוכין לידע עצות איך זוכין לזה. וכן שארי המצוות כי אין אנו יודעין איך נזכה לקיים מצות ציצית בשלימות בכל פרטיה ודקדוקיה וכוונתיה וכו׳ בלי שום פניה וכו׳ ואף על פי שכבר היו כמה צדיקים שנתנו לנו עצות קדושות שזהו בחינתכלל תורה שבעל פה שגילו לנו הצדיקים שבכל דור ודור כי זה עיקר בחינת תורה שבעל פה שצוה והזהיר אותנו השם יתברך לבלי לסור מדברי החכמים והצדיקם אמתיים שבכל דור ודור. כי השם יתברך ידע בחכמתו שאי אפשר לבאר העצות לתכליתן בכתב כי עיקר תכלית שלימות העצות שנזכה לקיימם באמת. הוא רק ברמזים בבחינת אשכילך ואורך בדרך זו תלך איעצה עליך עיני וכו׳ וזה צריכין לקבל מהצדיקים אמתיים שבכל דור. שהם בחינת משה שישראל הולכים בעצתם בכל דור ודור בבחינת וכל העם אשר ברגליך ההולכים אחר עצתך ואף על פי שכבר היו כמה צדיקים וחכמים אמתיים שעשו כמה תקנות וגדרים והוסיפו כמה מצוות דרבנן וגזירות שכולם הם בחינת עצות לעצות התורה כדי שנזכה על ידי זה לקיים אשת התורה בחינת משמרת למשמרת כנ״ל וכן הצדיקים שבכל דור וכו׳ אף על פי כן עדיין הסטרא אחרא מתגברת בכל יום וזעירין אינון שמקיימין את התורה בשלימות. כי כל מה שמתגלה עצה קדושה הם מתגברים כנגד העצה בעצמה. וכמו שמעתי מפי רבינו ז״ל אמר ענין מה שהיו בני הנעורים שהיו קובלין לפניו הרבה על צרת נפשם שאינם זוכים להתקדש באמת ולעבוד את ה׳ כראוי ופעם אחת ענה ואמר שיש עצות שהיו מועילים בוודאי אבל גם העצות בעצמן קשה לקיים עד כאן לשונו וזה עיקר מעלת התורה שיתגלה בימי משיח צדקינו במהרה בימינו שנזכה לעצות כאלו שלא תוכל הסטרא אחרא לסותרן בשום אופן בעולם כי הם בחינת עצות עמוקות עד אין סוף שזהו בחינת

מה שנקרא משיח פלא יועץ וכו׳ ועל כן באמת כתיב אז (ירמיה ל״א) וכרתי להם ברית חדשה וכו׳ לא כברית אשר כרתי את אבותיכם אשר המה הפרו את בריתי וכ׳ כי זאת הברית וכו׳ ועל לבם אכתבנה וכו׳ וכתיב ועשיתי אש אשר בחוקי תלכו וכו׳ היינו כנ״ל שיתגלו עצות כאלו שלא תוכל הסטרא אחרא להפירן ולסותרן בשום אופן בעולם שעל ידי זה נזכה לקיים את התורה בשלימות לעולם ועד ועל כן תהיה גאולה האחרונה גאולה שלימה לעולם. וזה בחינת קדושת שבת קדש שבשבת נמשך הקדושה משם ועל כן שבת היא בחינת תשובה כמו שכתב רבינו ז״ל (בסימן נ״ח) כי עיקר בחינת תשובה היא בחינה זאת שעל ידי תשובה זוכין לעלות ולהמשיך על עצמו האור הזה של ימשיח.כמו שכתב רבינו ז״ל בספר הא״ב באות שבת (בסימן ד׳) וזה לשונו על ידי שמירת שבת ממשיך על עצמו אור של משיח. גם על ידי תשובה עד כאן לשונו.

אות לה

כי כל המצוות נקראים עצות בחינת תרי״ג עיטין דאורייתא היינו שהם עצות להשיג אלקותו יתברך על ידי זה ולהיפך עבירות ח״ו הם פגם העצות שעל ידי זה אין יודעין עצה איך להכיר אותו יתברך אדרבא מתרחקין ממנו יתברך ח״ו ונופלין לכפירות ואמונות כוזביות חלו כפי הפגם והעבירה. כמו שכתב רבינו ז״ל בסימן הא״ב (הישן באות אמונה סימן כ״ב) הפשע מכניס כפירה באדם וזה בחינת כי אם עוונותיכם היו מבדילין ביניכם לבין אלהיכם וכשאדם זוכה לתשובה אזי זדונות נתהפכין לזכיות ועיקר התשובה על ידי הצדיקים שהם בחינת משיח שעיקר עסקו להחזיר העולם בתשובה שלימה להשם תברך כמו שכתוב ובא לציון גואל ולשבי פשע וכו׳ וכמו שכתוב לשובב יעקב אליו. וכו׳. כי באמת תשוב הוא דבר פלא מאד מאד כי מאחר שכבר נכשל בעבירות ולא זכה לקיים העצות טובות וקדושות שהם מצוות התורה וקלקל העצות על ידי העבירות איך יקבל עתה עצה לשוב בתשובה ומה אם קודם קלקל העצות לא הועילו לו עצות אלו מכל שכן אחר שקלקל גם עצות אלו מהיכן יקבל עצות לחזור על כן באמת אי אפשר לשוב בתשוב שלימה באמת כי אם בכח צדיקי הדור האמתיים שזוכין לקבל מאורו של משיח שהוא שורש התשובה שהוא ידוע עצות נפלאות כאלו שנמשכין משרשי התורה שהוא למעלה מהתורה שכשזוכין לעלות לשם נתהפכין שם כל העוונות לזכיות שזהו סוד יום כפור בחינת יובל הגדול בחינת שער החמשים שהוא שער העליון של התשובה ומשם נמשכין העצות נפלאות לכל החוטאים בעלי עבירות רחמנא ליצלן שיוכלו להתעורר בכל פעם לתשובה מכל מקום הם עד שיזכו לשוב אליו בתשוב שלימה באמת.

ועיקר הוא האמונה שהוא בחינת שבת כנ״ל כי כל זמן שיש לו אמונה בוודאי ישיב אליו יתברך ועל כן צריך האדם לחזר עצמו על ידי זה בעצמו דהיינו על ידי מה שהבעל דבר והסטרא אחרא רוצה להפילו ח״ו על ידי זה בעצמו יחזק את עצמו כי הבעל דבר מתנכל בנפשו להפילו בכל עת. מחמת שמכניס בלבו שקשה לו עוד לתקן עבירות כאלו בפרט כפי מה שיש אנשים שקלקלו כמו שקלקלו כמו שהם יודעים בעצמם שעברו עבירות רבות וגדולות ימים ושנים הרבה רחמנא ליצלן כו׳. ויש שכבר רצו כמה פעמים לשוב וכמה פעמים התחילו בתשובה ובעבודת ה׳ באמת. ואחר כך נפלו כמו שנפלו כל אחד ואחד כפי נפילתו רחמנא ליצלן ועל כן מניס הבעל דבר בלבם בכל פעם שכבר אפס תקוה ח״ו לפי עוצם הפגמים האלה אבל באמת בזה בעצמו יכול האם להחיות את עצמו ולחזק את עצמו כי מאחר שאני יודע עדיין שהעבירה היא פגם גדול שעל ידה פוגמין הרבה בעולמות עליונים כו׳ נמצא שיש לי אמונה עדיין ומאחר שיש לי אמונה עדיין בוודאי יש לי תקוה בלי ספק כי מאחר שאני מאמין שיכולין לקלקל תאמין שיכולין לתקן כי זה ידוע שהאפיקורסים והכופרים המחקרים אינם מאמינים שמקלקלים על ידי עבירה בעולמות עליונים שמזה נמשך שהם נותנים טעמים של שטות והבל למצוות ועבירות של התורה אבל אנחנו עם קדוש שאנו מאמינים שהעבירה ח״ו היא פגם גדול מאד בעולמות עליונים וכו׳ ומחמת זה רוצה הבעל דבר להפילו ח״ו אדרבא על ידי זה ראוי לו להחיות את עצמו מאחר שיש לו אמונה עדיין כי עיקר כוונת הבעל דבר הוא שרוצה להפיל אותו כל כך עד שיפיל אותו לכפירות גמורות ח״ו שיאמר לית דין וכו׳ כמו שאמרו רז״ל היום אומר לו עשה כך וכו׳ עד שאומר לו וכו׳. אבל האדם צריך להשכיל על דרכיו ולחוס על חייו ולחזר את עצמו בכל מה שיוכל בכל עת יהיה איך שיהיה כמבואר בדברינו כמה פעמים ועל ידי זה בעצמו יחזק את עצמו כי מאחר שאני מאמין שמקלקלין על ידי עבירה נמצא שיש לי אמונה עדיין וכל זה שיש לי אמונה יש לי תקנה עדיין בוודאי. ובוודאי מדה טוב מרובה וכו׳ ובוודאי יכולין לתקן כי כל מצוותיך אמונה כתיב ועיקר המצוות הם לבא לאמונה שלימה כדי להכיר את מי שאמר והיה העולם וכל זמן שיש לאדם נקודה מאמונה יש לו תקוה עדיין כי יש עצות כאלו שגם הוא יכול לחזור להשם יתברך בנקל על ידי איזה נחת רוח שיעשה להשם יתברך במקום שהוא שעל ידי זה יזכה לשוב אליו באמת על ידי כח הצדיקי אמת עד שיזכה שיתהפכו כל העוונת לזכיות וכנ״ל. והבן היטב לשמור הדברים האלה בלבך לקיימם באמת. ולהאמין בזה באמת כי הם דברים עמוקים מאד. שאי אפשר לבארם בכתב בשום אופן.

אות לו

ואלו העצות העמוקות הנ״ל. שנמשכין מבחינת משיח שזהו בחינת שבת בחינת תשובה זה בחינת דרכי ה׳ הנעלמים עתה מעין כל ששם סוד בחינת צדיק וטוב לו צדיק ורע לו וכו׳ שאפילו משה בחייו לא השיג זאת. כמבואר בסוף התורה תקעו הנ״ל. ועל כן עיקר התיקון יהיה על ידי משיח שיזכה להשיג דרכי ה׳ הנ״ל בחינת צדיק וטוב לו וכו׳ שעל ידי זה יתגלו עצות נפלאות ועמוקות הנ״ל שלא יוכלו לסותרן לעולם כנ״ל. וזה בחינת אלפים אמה של תחום שבת כי בשבת אסורים הדרכים שהם בשביל המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים של ימי החול וכו׳ כנ״ל. ואין הולכים בקשבת כי אם אלפיים אמה שהם בחינת תחום שבת בחינת דרך הקדש. בחינת ודרך הקדש יקרא לה. שזה הדרך הוא בחינת דרך של שבת בחינת דרכי ה׳ שמשיגין על ידי קדושת שבת שהוא בחינת עצות נפלאות עד אין סוף הנ״ל. ועל כן הוא אלפיים אמה שני אלפין כי אלף הוא פלא. והם שני אלפין בחינת פלאי פלאות כי העצות של עכשיו הם בחינת פלאות בחינת אודה שמך כי עשית פלא עצות מרחוק וכו׳ אבל העצות של לעתיד הם בחינת פלאי פלאות בחינת אודך על כי וראות נפליתי נפלאים מעשיך ונפשי יודעת מאד. פנלאים מעשיך זה בחינת מעשי ה׳ שנבראו בו׳ ימי המעשה שהם כלל הבריאה שהוא כולה פלאות הבורא כי בכל פרט ופרט מהבריאה יש פלאות גדולות מאד. ואלו הפלאות הם בחינת כלל הבריאה בחינת אלאים מעשיך זה בחינת המצות שהם בחינת פלא שנמשכין על ידי זה דהיינו העצות הנמשכין על ידי המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים של ימי החול הם בחינת ל״ט מלאכות הם כלל הבריאה שנברא בששת ימי המעשה שהיא כולה פלאות אבל דוד המלך עליו השלום שהוא משיח שמו שכתוב משיח אלהי יעקב משבח את השם יתברך על הקץ האחרון אז יתגלו על ידו לאי פלאות שהם העצות עמוקות הנ״ל וזהו בחינת אודך על כי נוראות נפלאתי נפלאים מעשיך נפליתי נפלאים זה בחינת פלא על פלא בחינת פלאי פלאות בחינת עצות עמוקות הנ״ל שיתגלו על ידי משיח. וזהו ונפשי יודעת מאד. כי הם עצות עמוקות כאלו שאי אפשר לגלותן בכתב ולא בעל פה כי אם לחכם ומבין מדעתו. בחינת איעצה עליך עיני כנ״ל וזהו ונפשי יודעת מאד. מאד הוא בלי גבול שאני יודע עצות עד למאוד עד אין סוף שאי אפשר לסותרן בשום אופן שהם בחינת נפליתי נלאים בחינת פלאי פלאות כנ״ל ועל זה בקש משה רבינו עליוה שלום בעת שרצה שהשם יתברך יגלה לו דרכי ה׳ בחינת צדיק וטוב לו וכו׳ כמו שכתוב הודיעני נא את דרכך ואז בקש ונפלינו אני ועמך וכו׳ היינו שנזכה לפלא הנעל שיתגלה בימי משיח שנקרא פלא יועץ שהוא בחינת פלא על פלא כנ״ל.

ועל ההילוך והדרך של שבת שהוא טיול ותענוג בתוך האלפיים אמה נאמר לכה דודי נצא השדה נלינה בכפרים נשכימה לכרמים וכו׳ הדודאים נתנו ריח וכו׳ כי אלפיים אמה של תחום שבת הם בחינת אלפיים אמה של מגרשי ערי הלוויים כמו שכתוב ומדותם מחוץ לעיר אלפיים אמה וכו׳ וכתיב אלף אמה סביב ודרשו רז״ל אלף מגרש ואלף לשדות וכרמים. כי האלפיים אמה נחלקים לשני פעמים אלף כי הם בחינת שני פלאות כנ״ל והכל בשביל לגלות האמונה בעולם כנ״ל ועל כן הם מ״ח ערים שש ערים של ערי מקלט. ועליהם מ״ב עיר כי שש ערי מקלט הם בחינת ששה תיבות שבפרשת שמע ישראל ומ״ב ערי הלוויים הם בחינת מ״ב תיבות שבפרשת ואהבת כמובא ואלו המ״ח ערים קולטות ומגינות מסטרא דמותא. כי הרוצח שהגביר סטרא דמותא צריך לנוס לשם והם קולטות ומגינות מסטרא דמותא שנמשך מחטא אדם הראשון שנאמר כי ביום אכלך ממנו וכו׳ שעיקר הפגם נמשך על ידי כפירות. כי אמונה הוא עיקר החיים וכפירות הם סטרא דמותא כמובא בדברי רבינו ז״ל כמה פעמים ועל כן מ״ח ערי הלוויים שהם בחינת שעמואהבת שהם עיר המשכת האמונה על כן הם קולטות ומגינות מסטרא דמותא ומצילין את הרוצח ממיתה ואלו האלפיים אמה של מ״ח ערים אלו הם בחינת אלפיים אמה של תחום שבת. כי הם בחינה אחת כי עיקר בחינת שבת הוא אמונה כנ״ל. ואלו המ״ח ערי הלויים שהם בחינת שמע ואהבת בחינת אמונה שבהם שיבו הכהנים והלווים שהרוצח היה נס לשם וניצול שם. בזה הראה לנו התורה הקדושה שצריכין לנסוע לצדיקים. והעיקר בשביל לזכות לאמונה שהיא עיקר החיים ולהכניע סטרא דמותא שהם הכפירות כמבואר אצלינו כמה פמים שעיק האמונה בשלימות מקבלין רק על ידי הצדיקים האמתיים כי כהנים ולווים הם בחינת צדיקים אמתיים ותלמידיהים הנלוים אליהם המשמשים ומשרתם אותם בחינת ונלוו עליך וישרתוך. כי הכהן הוא בחינת הצדיק והרב האמת כמו שאמרו רז״ל כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה וכו׳ ודרשו רז״ל אם הרב דומה למלאך ה׳ צבאות וכוף ולווים הם בחינת המתחברים אליהם בחינת ונלוו עליך וישרתוך כנ״ל. ומי שנכשל במה שנכשל ורוצה לחוס על חייו להציל נפשו ממיתה עולמית צריך לנוס ולברוח ולבא אל עריהם שהם בחינת מ״ח ערים כנגד אמונת היחוד שבפרשת שמע ואהבת כנ״ל כמו הרוצח שבורח אל מ״ח ערי הכהנים והלווים שעמצילין מסטרא דמותא כנ״ל ועל כן יש להם אלפים אמה מגרש שהוא סוד אלפיים אמה תחום שבת שהוא בחינת פלאי פלאות דהיינו שיכולין לקבל מהם עצות בכל דור הנמשכין מבחינת עצות של משי שעל ידי זה בוודאי יהיה ניצול מסטרא דמותא. ויזכה לחיים אמתיים ונצחיים שהם בחינת אמונה ויסוד כל התורה כנ״ל:

אות לח

וזה בחינת לכה דודי נצא השדה וכו׳ נשכימה לכרמים שדות וכרמים זה בחינת אלפיים אמה תחום שבת שהם בחינת אלפים אמה של מגרשי הלויים שהם בשביל שדות וכרמים כמו שאמרו רז״ל אלף אמה מגרש ואלף אמה שדות וכרמים כנ״ל. ועיקר אלו האלפיים אמה הם בחינת עצות נפלאות עד אין סוף שעל ידם נתגלה האמונה בשלימות נ״ל. וזהו בחינת נלינה בכפרים ודרשו רז״ל בכופרים שהשפעת להם כל טוב וכו׳ היינו כנ״ל כי על ידי אלו האלפיים אמה שהם בחינת שדה וכרם מכניעין הכופרים וממשיכין אמונה שלימה כנ״ל. וזהו שם אתן את דודי לך כי שם יתגלו העצות עמוקות שהם בחינת סתרי תורה בחינת השגת דרכי ה׳ שעל ידי זה עיקר התגלות אלקותו יתברך ועיק התדבקות והתחברות כנסית ישראל עם דודה שזהו עיקר בחינת תשוב שישובו ויתקרבו כל ישראל להשם יתברך ועיקר שלימות היחוד הפנימי הנמשך מבחינת עתיק על ידי משיח כנ״ל בחינת שם אתן את דודי לך וזהו הדודאים נתנו ריח וכו׳ ודרשו רז״ל על פושעי ישראל וצדיקים שעליהם נאמר הדוד האחד תאנים הטובים והדוד האחד תאנים רעות מאד אשר לא תאכלנה מרוע ושניהם עתידין ליתן רח טוב וכו׳ כמו שפירש רש״י שם. היינו כנ״ל. כי על ידי עצות נפלאות הנ״ל כולם יחזרו להשם יתברך אפילו פושעי ישראל אפילו המונחים בדיוטא התחתונה מאד מאד וכולם יתנו ריח טוב להשם יתברך בבחינת הדודאים נתנו ריח כנ״ל. וזהו ועל פתחינו כל מגדים חדשים גם ישנים. כי עתה יתגלו כל מגדים ומעדנים ומטעמים טובים של מצוות התורה על ידי אלו העצות עמוקות הנ״ל. וזהו חדשים גם ישנים כי עכשיו נעה נחת רוח לפניו יתברך על ידי כל העצות שיתגלו לעתיד עם העצות שמכבר שזהו בחינת חדשים גם ישנים. כי עיקר העצות החדשות שנמשכין מבחינת משיח הוא רק כדי לילך בדרך הישן שמכבר כדי לקיים את התורה המסורה בידינו מפי משה רבינו עליו שלום כנ״ל. וזהו בחינת חדשים גם ישנים דודי צפנתי לך. כי אלו העצות הם בחינת עצות צפונות וטמונות בלב הצדיקים האמתים שהם בחינת משיח שנמשכין מרב טוב הצפון לצדיקם לעתיד לבא בחינת מה רב טובך אשר צפנת ליראיך. כי אלו העצות אי אפשר לגלות בפעם אחד רק כל אחד מהצדיקים אמתיים מגלה מאלו העצות מעט עד לעתתיד בימי משיח שיתגלו בשלימות וזהו דודי צפנתי לך וזהו מי יתנך כאח לי וכו׳ אמצאך בחוץ אשקך גם לא יבוזו לי. כי אז על ידי עצות אלו יתגלב השגת אלקותו יתברך בבחינת לבושין דשבת שהוא בחינת ולא יכנף עוד מורך בחינת אפין באפין בחינת כי כולם ידעו אותי מלמקטנם ועד גדלם בחינת כי עין בעין יראו בשוב ה׳ וכו׳ ואז נוכל לדבר מהשם יתברך בפה מלא בחוצות ובשווקים לדבר ולפרסם בפני כל שמלא כל הארץ כבודו ולהתדבק להשם יתברך בדביקות גדול בפני כל עם ועדה. בבחינת אמצאך בחוץ אשקך גם לא יבושו לי כי עכשיו אפילו האמונה הפשוטה נסתרת ונעלמת אצל כל אחד בלבו. ואי אפשר לדבר מזה הרבה מכמו שרואין בחוש כי כל ישראל יודעין ומאמינים בהשם יתברך שמלא כל הארץ כבודו. ואף על פי כן על

פי רוב שוכחין אותו יתברך ורצים כל איש אחרי בצעו ותאוותיו וכו׳. וזעירין אינון שאינם שוכחים אותו יתברך שעליהם נאמר אשרי איש שלא ישכחך וכו׳. ואפילו אותן הכשרים והצדיקים הדבקים בו יתברך תמיד אי אפשר להם לדבר עם העולם בהתגלות גדול מהשם יתברך כאשר היה ראוי לצעוק בכל פעם על בני העולם. מה אתם שותקים. ומה אתם עושים בזה העולם. הלא השם יבתרך עמנו ועומד עלינו בכל רגע ורואה במעשינו כי מלא כל הארץ כבודו. ומי לא ייראו ויפחוד מפניו וכו׳. וכל זה מחמת גשמיות העולם ועכירת המעשים אי אפשר לדבר הרבה בהתגלות אפילו מהאמונה הפשוטה. וצריכין לדבר מזה ברמז ובסוד בבחינת כבוד אלהים הסתר דבר כי זה ידוע ומבואר אצלינו. שכל אחד ואחד יש לו בחינת סודות ונסתרות לפי בחינתו כי מה שנחשב אצלינו לסודות ונסתרות הוא אצל הגבוה מאתנו נמוך מנגלות. וכן בין כל אדם ואדם ובין כל דרגא ודגא. וכן יש דברים שהם עכשיו סוד ואחר כך לא יהיה סוד כי אם נגלה. רק אז יהיה סודות אחרים הגבוהים הרב מזה כמו שמעתי מפי רבינו זל ויבתרא במקום אחר (בסימן כ״ב) על כן עכשיו נאמר כבוד אלהים הסתר דבר אפילו על ידיעת אלקותו בפשיטות שיהיה לעתיד התגלות מפורסמו. כי אז יתגלו עצות הנ״ל שעל ידי זה נזכה לקיים את התרוה בשלימות ואז יתגלה אלקותו לעין כל כנ״ל עד שלא נתבייש לדבר בפני כל העולם מהשם יתברך וזהו בחינת אמצאך בחוץ אשקך גם לא יבוזו לי כי אז יתקיים כי מתלא האר דעה לדעת את ה׳ וכו׳ וכתיב כי כולם ידעו אותי למקטנם ועד גדולם וכו׳ במהרה בימינו אמן׃

וזה בחינת עירובי תחומין. שבמקום שמניח סעודות שבתמשם מתחיל התחום שבת אלפייסאמה לכל רוח׃

אות לט

כי מבואר בהתורה הנ״ל שעיקר גידול האמונה הוא על ידי העצות שנמשכין על ידי האיש תבונות שמצחצח נשמתו על ידי אכילתו כנל. נמצא שעיקר המשכת האמונה הוא על ידי אכילת הצדיקים האמתיים כנ״ל. נמצא שעיקר המשכת האמונה הוא על ידי אכילת הצדיקים אמתיים כנ״ל ובחול צריכין הצדיקים להמשיך הפרנסה והאכילה על ידי המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים כנ״ל שזהו בחינת כלליות הבריאה שבששת ימי המעשה כנ״ל. כי בחול נמשך האור מלמעלה רק מבחינת חיצוניות עולם העליון. ועל כן אי אפשר לקבלו בזה העולם לידע על ידי זה מהשם יבתרך כי אם על ידי צמצומים רבים שמתייגעין הצדיקים תיכף כשמאיר עליהם האור הזה הם מתייגעין בהשתוקקות נפלא עד שמצמצמין האור בשכלם בהמכ צמצומים קדושים שהם שורש

וקיום הבריאה כולה. ועל ידי זה הם ממשיכין הפרנסה בקדוה ובטהרה. וזוכין לצחצח נשמתם על ידי פרנסה ואכילה הזאת עד שזוכין על ידי זה להמשיך העצות ממעמקים לגלות ולפרסם האונה הקדושה בעולם כנ״ל. אבל מי שאינו מתעורר ומתגבר להמשיך האור לתוך צמצומים אזי נתקלקל אצלו הארה הזאת ח״ו. ויכול לבא על ידי זה לאמונות כוזביות וכפירות ח״ו כנ״ל. ואזי גם האכילה והפרנסה נפגם. כי הא בהא תליא כנ״ל. וזה בחינת חטא אדם הראשון שאכל מעץ הדעת טוב ורע. שעיקר הפגם שלו היה באכילה. שאכל אכילה כזאת שעל ידה נפגם האמונה ח״ו. כי בשעת הבריאה. שלא היה עדיין שום אדם. המשיך השם יתברך בעצמו האור לתוך צמצומים כדי לברוא העולם. ומשם המשיך בעצמו (השם יתברך) האכילה והפרנסה דהיינו חיות העולמות. והמשיכו לזה העולם בשני בחינות בבחינת עץ החיים אשר בתוך הגן בחינת אכילה דקדושה שמשם עיקר גידול האמונה. ובבחינת עץ העת טוב ורע שהוא בחינת אכילה דקדושה שמשם עיקר גידול האמונה. ובבחינת עץ הדעת טוב ורע שהוא בחינת אכילה של איסור אכילהדסטרא אחרא שהוא היפך שמשם פגם האמונה כנ״ל והזהיר על האדם שלא יאכל אכילה זאת של עץ הדעת.והוא פגם בזה. ותיכף כשהתחילו אדם וחוה לקבל דברי הנחש ונתרצו לעבור על דברי השם יתברך תיכף פגמו מאד בבחינת המשכת רוחניותאלקות לתוך צמצומים. כי כפי ההארה מרוחניות אלקות שהיה בלבם היו צריכים להתעורר להשם יבתרך בהתעוררות גדול ולבלי לשמוע לדברי הנחש המטעה אותם אבל הפ פגמו בזה. ושמעו לדבריו. וגם עברו בפועל ואכלו מעץ הדעת וכו׳ ועל ידי זה נפגם האכילה והפרנה של כל העולם בבחינת בזעת אפך אכל לחם בחינת פגם המשכת רוחניות וכו׳ כנ״ל:

ועל כן צריכין עכשיו הצדיקים יגיעה גדולה ביותר לחזור ולתקן הקלקולים של הצמצומים ולחזור ולהמשיך רוחניות אלקות לתוך צמצומים חדשים כו׳ כנ״ל ועיקר התיקון על ידי שב. כי שבת אגין עלוהי כנ״ל כי בשבת נמשך אור גדול ונפלא מלמעלה בצמצומים דקים ורוחניים שאינם מתלבשים בשום מלאכה ועובדין דחול. כי לא נתהוה מהם שום בריאה. רק הם שורש העליון של הבריאה ואזי עולם כל העולמות בעליות גדולות עד שזוכין לקבל האור הזהבלי צמצומים גשמיים של ימי החול כי אז מחמת עליית העולמות יש כח לקבל האור הגדול הזה וכנ״ל וזה האור הוא כולו עצות עמוקות להתקרב להשם יתברך בחינת סוכת שלום הנמשך בשבת שמשם כל העצות כנ״ל. ועל כן אז אין צריכין להמשיך הפרנה על ידי המשכת רוחניות וכו׳. כי שבת הוא שורש הברכה של הפרנסה כי מיניה מתברכין כל שתא יומין אבל בשבת בעצמו לא ירד אפיל המן. כי אפילו המן שהוא פרנסה קדושה בחינת הפרנסה שממשיכים הצדיקים על ידי המשכות רוחניים וכו׳ שעל ידי זה מצחצחין נפשם שעל ידי זה זוכין לעצות וכו׳. שזהו בחינת קבלת התורה בחינת לא ניתנה תורה אלא לאוכלי המן. אבל בשבת אפילו פרנסה קדושה הזאת אינה יורדת בו. כי שבת הוא שורש הפרנסה והברכה

דימיניה מתברכין כל שתא יומין כנ״ל כי בשבת אין צריכין אתערותא דלתתא. רק אדרבא צריכין להמשיך האור של שבת על עצמו על ידי ביטול ושביתה ונייחא מכל המלאכות רק לאכול ולשתות ולהתענג על ה׳. כי אכילת שבת יקרה והוא עיקר כבוד שבת קדש כי בשת אין בהאכילה שום אחיזה להסטרא אחרא כמו שכתבו רבינו ז״ל במקום אחר (בסין נ״ז) כי בחול שנמשכת האכילה והפרנסה על ידי אתערותא דלתתא כנ״ל על ידי המשכת רוחניות וכו׳ על כן יש בזה שני בחינות כנ״ל בחינת כי ישרים דרכי ה׳ צדיקים ילכו ופושעים יכשלו וכו׳. כי מי שפוגם בבחית המשכת רוחניות וכו׳ כנ״ל. גם הפרנסה והאכילה נפגמת שזהו בחינת חטא אדם הראשון וכו׳ כנ״ל אבל בשבת שנמשך הכל על ידי אתערותא דלעילא שיורד האור מלמעלה עם צמצומים קדושים שנעשו למעלה שהכל יכולין לקבלו בלי שום יגיעה ואתערותא דלתתא שהוא שורש הפרנסה והאכילה הקדושה שממשכין הצדיקים בימי החול על ידי המשכת רוחניות וכו׳. כי הכל נמשך משבת דמיניה מתברכין וכוף כנ״ל על כן האכילה של שבת קדושה מאד ואין בה שום אחזיה להסטרא אחרא כלל כי אדרבא על ידי אכילת שבת מצחצח כל אחד נשמתו וזוכה לעצות נפלאות ולאמונה שלימה על ידי זה וכנ״ל והעיקר כעל ידי הצדיקים אמתיים ועל כן צריכין לבא עליהם על שבת. כי אף על פי שקדושת שבת באה מלמעלה בלי אתערותא דלתתא שעל ידי זה עולין כל העולמות למעלה ממדריגתן אף על פי כן עליית כל אדם ואדם הוא כפי המקום והדרגא שזכה בשעת כניסת שבת כפי ההכנה והקדוה שקידש והכין את עצמו בששת ימי החול כמבואר בכתבים. כי למשל מי שלא זכה בחו כי אם לנפש דנפש דעשה אזי בשבת כשבא עליו תוספת שבת אף עלפי שנמשך האור מלמעלה בלי אתערותא דלתתא בשבת וזוכה לעלות למשל לעולם האצילות אינו זוכה גם שם לקבל הארה כי אם באיזה מדריגה התחתונה אצילות. וכן כל אחד ואחד כפי מדריגתו. אבל הצדיק הגדול שזכז גם בחול לנשמה דאצילות אזי זוכה בשבת לעלות למעלה למעלה מאצילות בתכלית מעלה העליונה כי יש עולמות שהם למעלה למעלה הרבה מאצילות כמובא בכתבים וכן למעלה למעלה וכל מי שהוא בכלל ישראל בוודאי מקבל איז הארה מתוספת שבת אבל כל אחד מקבל תוספת קדות שבת כפי הכנתו בחול בבחית מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת וכנ״ל וטעל כן עתה בעוונותינו הרבים אין בנו כח לקבל תוספת שבת בשלימות. באופן שנזכה על ידי זה לעצות שלימות הנל לשוב להשם יתברך כי אם בכח התקרבות לצדיקים אמתיים שהם מקדשים עצמם בקדושה נפלאה בימי החול שעל ידי זה הם מקבלים קדושת שבת בשלימות גדול והם ממשיכים קשושת שבת עלינו גם כן על כן נוסעין לצדיקים על שבת וכנ״ל.

אות מ

ועל כן העובדי כוכבים שלא קיבלו את התורה כלל על מכן אין להם שום חלק בקדושתש בת אדרבא בשבת קודש יתפרדו כל פועלי און ואין להעובדי כוכבים והסטרא אחר אשום יניקה מנצוצות הקדושה שבשבת כמובא ועל כן גוי שש ת חייב מיתה. כי אף על פי שקדושת שבת באה מלמעלה בלי אתערותא דלתתא אף על פי כן אי אפשר לקבל קדושתו כי אם בני ישראל שזככו לקבל את התורה שעל ידי זה יש להם כח לקבל האור הגדול הזה של של כל אחד ואחד כפי בחינתו בל על כל פנים כל אחד מישראל מקבל איזה קדושה והארה נפלאה ושמחת הלב בהשם יתברך והשתוקקות נפלא אליו יתברך באהבה וברצון בכל שבת מאחר שכל אחד מישראל יש לו חלק בתורת משה. אבל בעובדי כוכבים שלא קבלו את התורה אינם יכולים לקבל האור של שבת. ועל כן אם ירצה הגוי לשבות להמשיך על עצמו ח״ו מהאור הזה יקלקל יותר כי אין בו שום צד הכנה אפילו כל שהוא לקבל מהאור כזה. מאחר שאינו בכלל קבת התורה ועל כן גוי ששבת חייב מיתה. כי יתגבר עלעצמו סטרא דמותא שהוא כפיורת שנמשכין מריבוי אור כידוע. כי אף על פי שכתבנו למעלה שהאור של שבת יורד מלמעלה בצמצומים נפלאים דקים ורוחניים מלמעלה וכו׳ שכל אחד יכול לקבל אף על פי כן אלו הצמצומים הדקים אין יכולין לקבלו כי אם ישראל שיש בהם איזה הכנה לקדושה על ידי קבלת התורה אבל לא העובדי כוכבים וכנ״ל ועל כן לא נתתו לגויי הארצות ולא הנחלתו וכו׳ כי לעמך ישראל נתתו באהבה וכו׳ כמו שכתוב ברית עולם ביני ובין בני ישראל וכו׳ כמו שאמרו רז״ל מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה וכו׳ כי שבת קודש הוא מתנה טובה מבית גנזיא דמלכא עילאכה כלולה מכל גנזי אוצרותיו יתברך כי קדושתש בת הוא בחינת עצות עמוקות ונפלאות הגנוזים בחדרי חדריו בחינת מאד עמקו מחשבותיך שאומרים במזמור שיר ליום השבת שעל ידי זה נזכה כולנו לשוב אליו יתברך ועל כן נקרא שבת על שם תשובה כמו שכתוב רבינו זצל כמו שכתוב ושבת עד ה׳ אלקיך וכו׳ כי על ידי שמירת שבת בשמחה גדולה כראוי זוכין להמשיך על עצמו אור העצות העמוקות הנ״ל שהם בחינת אור של משיח שזוכין על ידי שמירת שבת כנ״ל שעל ידי זה בוודאי נזכה לשוב אליו יתברך באמת סוף כל סוף כנ״ל כי אלו העצות הם עד אין סוף ואין תכלית שאי אפר לסותרן בשום אופן אשרי הזוכה לקבל שבת בשמחה גדולה כראוי:

כי העיקר הוא לשמוח בשבת כאשר הזהירנו רבינו ז״ל מאד מאד לשמוח מאד בכל שבת כי עיקר המצוות שבת הוא לאכול ולשתות ולשמוח מאד בשבת ולהתענג בכל התענוגים בשמחה ובטוב לבב כמבואר בלקוטי תנינא (בסימן י״ז) ובמקומות אחרים עיין שם כי אכילת שבת יקרה מאד. כי מגודל קדושת שבת שהוא התגלות אלקות בצמצומים נפלאים רוחנים הנמשכין מלמעלה על כן האכילה של שבת קדש בקדושה גדולה בבחינת והשביע בצחצחות נפשך וכו׳ כי בחול אין זוכין לאכילה קדושה כזאת כי

אם צדיקים גדולים נוראים מאד אבל בשבת אכילת כל ישראל הוא בבחינה זאת. בבחינת צדיק אוכל וכו׳. בחינת והשביע בצחחות נפשך בחינת אז תתענג על ה׳ על ה׳ דייקא שהם הצחצחות שהם למעלה מהספירות הכלולים בשם ה׳ כידוע. וזה בחינת עירובי תחומין כי תחום שבת אלפים אמה שהם בחינת הדרך הקדש שלשבת שהוא בחינת התגלות העצות העמוקות ונפלאות הנ״ל שהם בחינת פלאי פלאות כנ״ל ועיקר התגלות אלו העצות זוכין על ידי אכילת שבת שהוא בחינת והשביע בצחצחות וכו׳ כנ״ל. ועל כן ממקום שמניח שם סעודתו דהיינו סעודות שבת משם מתחיל התחום שבת אלפיים אמה וכנ״ל:

אות מא

וזה בחינת ויצעקו אל ה׳ שאומרים בכניסת שבת במנחה שהוא מזמור הודו כי בכניסת שבת אז עיקר ההכנה לקבל תוספת שבת כמובא כי אז אנו צריכין להעלות העולמות על ידי אתערותא דלתתא כדי שיהיה להם כח אחר כך לקבל תוספת שבת ולעלות בעליות פלאות בשבת על ידי אתערותא דלעילא מבואר בכוונות ועל כן בערב שבת במנחה שאז צריכין אתערותא דלתתא על כן אומרים אז ויצעקו כמה פעמים כי אז צריכין להמשך העצות על ידי צעקות בחינת צעקת הלב בחינת ממעמקים קראתיך וכו׳ כדי להמשיך העצות שהם בחינת מים עמוקים וכו׳ ועל ידי אלו הצעקות זוכין אחר כך לקבל תוספת שבת שהם בחינת עצות שהם נמשכין על ידי הז׳ קולות הנמשין מעלהמה שהם בחינת הקולות של מתן רוה שבאו מלמעלה שהם בחינת מזמור הבו לה׳ בני אלים בחינת קול ה׳ על המים שהשם יתברך בעצמו מעורר בחינת קולו כביכול קול עליון כדי לגלות העצות עמוקות שבאין על ידי קולות עמוקות כנ״ל. כי בחול צריכין צעקת הלב ממעמקים לזה אבל בשבת קודש אין בו צעקה וזעקה ח״ו כמו שאמרו רז״ל שבת היא מלזעוק ורפואה קרובה לבא כי על ידי הצעקת הלב הנ״ל שעל ידי זה נמשכין העצות שעל ידי זה גדילה האמונה כנ״ל. על ידי זה באין כל הרפואות להמכות המופלאות כמבואר היטב בהתורה הנ״ל. אבל בשבת אין הרפואה הבאה על ידי אמונה הגדילה על ידי עצות נמשכת על ידי זעקה ח״ו כי שבת היא מלזעוק ורפואה קרובה לבא כי אז נמשכין העצות בנקל מלמעלה כנ״ל בלי צעקה וזעקה ואז עיקר גידול האמונה מחמת שמאירין אז עצות עמוקות נפלאות מאד שאי אפשר לסותרן. ועל כן אז בשבת עיקר שלימות גידול האמונה וכנ״ל. ועל כן אז הרפואה קרובה לבא. כי עיר הרפואה על ידי האמונה כמבואר היטב בהתורה הנ״ל. אמן כן יהי רצון:

אות מב

וזהו בחינת הודו לה׳ חסדו ונלאותיו שאומרים במזמור זה כמה פעמים כי על ידי הצעקות הנ״ל בחינת ויצעקו אל ה׳ זוכין להמשיך העצות נפלאות הנ״ל. וזהו בחנית ונפלאותיו לבני אדם. ונפלאותיו דייקא בחינת עצות עמוקות שנקראים פלאות כנ״ל ועלכ ן אומרים ה כמה פעמים. כי אנו צריכין להמשיך העצות מקדושת שבת שאלו העצות הם בחנת פלאי פלאות נפלאות על נפלאות נ״ל. ועל כן מזכירין אלו הנפלאות ד׳ פעמים כנגד ד׳ מחנות השכינה שהם בחינת קישור המרכבה שהם בחינ ד׳ דגלים וכו׳ שהם בחינת תיקון המשפט בחינת השגת צדיק וטוב לו מצדיק ורע לו רשע וטוב לו רשע ורע לו וכו׳ כנ״ל שמשם נמשכין העצות עמוקות שהם בחינת פלאי פלאות כנ״ל. כי צדיק וטוב לו צדיק ורע לו רשע וטוב לו רע ורע לו הם ד׳ בחינות כי השגות אלו הם על ידי תיקון המשפט שזוכין על ידי קישור המרכבה היא בחינת ד׳ מלאכים שימנם ארגמם ד׳ מחנות וכו׳ כנ״ל:

עירובי תחומין ו

הלכה ו

אות א

תחום שבת אלפיים אמה.

כי עיקר קדושת ישראל הוא קדושת שבת קודש שהוא כל כל התורה כולה כמו שאמרו רז״ל כי כל הקדושות שישראל ממשיכין על עצמן על ידי תורה ומצוות הם בחינת קדושת שבת כמבוא בספרים. כי קדושת שבת צריכין להמשיך על עצמו בכל ששת ימי החול. שזהו בחינת זכור את

יום השבת לקדשו זכריהו מאחד בשבת היינו על ידי כל התורה והמצוות שעושין בכל ימי החול על ידי זה ממשיכין על עצמן קדושת שבת שהיא כלל קדושת ישראל ועל כן צריכין ליזהר מאד בכבוד שבת קדש והעיקר לקבל את השבת בשמחה ובטוב לבב ולהרחיק כל מיני עצבות בשבת אפילו עצבות ודאגות מחטאו ופשעיו המרובים צריכין להרחיק בשבת בכל כחו. כי אפילו בחול צריכין להרחיק מאד את העצבות בפרט בעת שעוסקין באיזה קדושה בתורה או במצוה שצריכין להתגבר ביותר שיהיה בשמחה גדולה ולבלי לשום אל לבו אזי אפילו דאגות העוונות רק לשמח את עצמו במעט טוב שיש בו עדיין כמבואר אצלינו הרבה בזה מכל שכן וכל שכן בשבת קודש שאז אסור שיהיה בו שום עצבות ומרה שחורה כל. כי זה עיקר קדושת שבת לשמוח בו בכל עוז כי הוא יום שמחה וחדוה בהכל העולמות כמו שכתוב בזוהר הקדוש כדין חדוה ותפנוקא אשתמע וכו' כי כל הדרכים והעצות הקדושות שיכולים לבוא על ידם לשמחה וחדוה כולם מתעוררים ומאירים בשבת באור גדול. רק אף על פי כן צריך האדם להמשכים על עצמו. ואז בשבת בקל יוכל להמשיך על עצמו דרכי השמחה ועל ידי זה יזכה להמשיך השמחה של שבת גם בימי החול שזה עיקר הקדושה שממשיכין משבת על ששת ימי החול דהיינו שמחת המצוה שהיא העיקר כי עיקר שלימות המצוה ועלייתה הוא על ידי שמחה ועיקר השמחה נמשכת משבת על ימי החול:

אות ב

כי איתא בדברי אדמו"ר הקדוש והנורא ז"ל כמה עצות ודרכים להתחזק לשמח את נפשו תמיד שעל ידי זה ישאר על עמדו ולא יפול לעולם ח"ו. שזהו עיקר הכל כידוע. אך עיקר ההתחזקות ביותר הוא על פי מה שכתוב בשני תורות קדושות שהם אזמרה לאלקי בעודי בל"א בסימן רפ"ב. ומה שכתבו על פסוק ואיה השה לעולה בלקוטי תנינא בסימן י"ב. עיין שם היטב. כי בהתורה אזמרה לאלקי בעודי וכוף מבואר שכשהאדם רואה שרחוק מאד מאד מהשם יתברך ומעשיו מכוערין מאד. אף על פי כן יראה לחפש ולבקש ולמצא בעצמו איזה נקודה טובה כי איך אפשר שלא עשה איזה מצוה מימיו ואף על פי שגם המצוה יש בהם פסולת הרבה. אף על פי כן על כל פנים בודאי יש בה איזה נקודה טוב וכן יבקש וימצא בעצמו עוד איה נקודות טובות וכו' ועל ידי זה יוכל להתפלל וכו' וזהו אזמרה וכו' עיין שם. ובסימן י"ב בלקוטי תנינא על פסוק ואיה השה לעולה. מבואר נפלאות מענין ירידה תכלית עליה עיין שם היטב והכלל שמקומות הרחוקים מאד מהשם יתברך שהם בחינת מקומות המטונפים עיקר קיומם נמשך דייקא מבחינת איה מקום כבודו שהוא בחינת בראשית

מאמר סתום שמשם מקבלין כל העשרה מאמרות כי הוא כולל כולם ומשם דייקא מקבלין חיות מקומו הרחוקים מאד הנ״ל כי הם מקבלים מגודל ההעלמה והסתרה של מאמר זה. ועלכן כשאדם נופל לשם ח״ו ונופל לספיקות והרהורים ובלבולים גדולים ורואה עוצם ריחוקו מהשם יתברך אל יפול על ידי זה ח״ו. כי אדרבא על ידי זה בעצמו שרואה גודל ריחוקו שרחוק מאד מכבודו יתברך ושואל ומבקש איה מקום כבודו וכו׳. על ידי זה עולה לבחינת איה שוא בחינת מאמר סתום שהוא נת גבוה מאד בחינת בראשית וכו׳. שמשם עיקר קיום וחיות של כל העשרה מאמרות וכו׳ עיין שם כל זה היטב היטב:

אות ג

וכל אלו הדרכים הקדושים של שמחה והתחזקות צריכין לילך בהם מאד כי בזה תלוי עיקר יהדותו כידוע ומובן לכל מי שרוצה להיות איש ישראלי באמת לנצח. אבל אין האדם זוכה לילך בהם כי אם בכח קדושת שבת קדש הוא בחינת כח הצדיק האמת שהוא בחינת שבת כמו שכתבו בזוהר אנת שבת דכולהי יומא. (וכמובא בדבריו ז״ל) כי דרך הקודש של אזמרה לאלקי בעודי הנ״ל עיקר הארתו הוא בשבת. כי בחו לשיש בו אחיזת הסטרא אחרא והקליפות כידוע. על כן אפילו הטוב והמצוות שעושין בימי החול יש בהם אחיזת הסטרא אחרא שהוא אחיזת העצבות כמובא בדבריו ז״ל על פסוק צדק לפניו יהלך וכו׳ (בסימן קל״ט ובסימן רע+״ז) שהמצוות שעושין בימי החול יש להסטרא אחרא אחיזה בבחינת הרגלין של המצוה בבחינת רגליה יורדות מות וכו׳. ועל ידי זה אין המצוה יכולה לילך ולהתפאר לפני השם יתברך. אבל כשמגעי שבת אז עולין הרגלין מהקליפה והסטרא אחרא. כי זה עיקר קדושת שבת בבחינת אם תשיב משבת רגליך. ואז מתחלת המצוה לילך לפני השם יתברך והשם יתברך משתעשע בה ומתפאר בה מאד. אף על פי שנעשית בקטנות גדול אף על פי כן מרוב חיבתו את ישראל עסקרובו הוא משתעשע בה מאד ועושה מזה דרך כבושה וכו׳ עיין שם. והענין מבואר על פי הנ״ל כי בחול הוא בחינת עבד ששם אחיזת העצבות (וכמבואר בלקוטי תנינ סימן ב׳ בהתורה ימי חנוכה הם ימי הודאה) על כן גם המצוות שעושין אז יש בהם אחיזת העצבות וזה בעצמו בחינת אחיזת הסטרא אחרא הנ״ל שנאחזת ברגלי המצוה בבחינת רגליה יורדות מות. כי עיקר אחיזת הסטרא אחרא הוא על ידי העצבות שהיא סטרא דמותא שזה עיקר בחינת גלות השכינה שמתגגבר בימיה חול (כמו שכתוב בהתרוה אמתעיתא דעלמא לקוטי א׳ סימן כ״ד) ואז מגודל התגברות החשך של העצבות צריכין יגיעה גדולה ועצומה לברר הטוב שבמצוות דהיינו להזכיר את עצמו בהנקודות טובות

שבו לשמח את נפשו להזכיר את עצמו הלא אף על פי כן אני עושה מצהו ואם היא כמות שהיא הלא על כל פנים יש בה נקודות טובות אשר נקודה אחת של מצוה קלה של הקל שבקלים אין כל העום כדאי לה וכו׳ אבל מגודל החושך של ימות החול שהיא התגברות העצבות שהוא אנפין חשוכין על ידי זה קשה מאד להזכיר את עצמו בכל זה ולהחיות את עצמו ולשמח את עצמו. ומחמת זה לפעמים רוצים מלהפילו בדעתו לגמרי. שמזכירין אותו רבוי עוונתיו ופשעיו העצומים ואיך הוא מלא פגמים וקלקולים בכל עת וכו׳ עד שנדמה לו שאפס תקוה ח״ו. וכל זה מעשי הבעל דבר. כי אין זה דרך ענוה כלל. רק הבעל דבר מתנכל עליו להפילו לגמרי ח״ו. ומגודל החשך קשה לו מאד לשום אל לבו להזכיר את עצמו בהנקודות הטובות שבו. לולא ה׳ עזרתה לנו בכל יום וכל עת שמסבב בנפלאותיו העצומים שנוכל להזכיר עצמינו לילך עם הדרך הקודה של אזמרה לאלהי בעודי תודה לאל עיין שם היטב היטב ותוכל להחיות את נפשך תמיד כל ימי חייך. אבל כל זה הדרך הקודש אין נמשך על האדם כי אם בכח קדושת שבת. כי צריכין להמשיך הקדושה והשמחה של שבת על כל ימי החול. ועל ידי זה ממשיכין על עצמו הדרך הקודהע הזה כדי להחיות ולשמח את נפשו כדי שישארא על עמדו שלא יצא מתחום וגבול הקדושה לגמרי ח״ו. כי עיקר זה הדרך הקודה של אזמרה וכו׳ הנ״ל מאיר בשלימות בשבת קודש. כי אז מתבטל שליטת הסטרא אחרא והחיצונים ונתבטל כל העצבות והמרה שחוה שהם בחינת תוקפא דדינא בבחינת וכל שולטני רוגזין ומאיר דדינא כולהו ערקין ואתעברו מינה וכו׳ וכל חידו אשתכח. כי אז בשבת נתעוררין חסדים גדולים ורחמים רבים בלי שיעור ואז נתגלין דרכי ה׳ וחסדיו האמתיים ומאירין בכל העולמות אש דרכו יבתרך הוא לבלי להסתכל על הרע של האדם רק להביט ולהסתכל על הטוב שבו כמו שכתוב או אם ראיתי בלבי לא ישמע ה׳ אכן שמע אלקים וכו׳ וכמו שכתבו לא הביט און ביעקב ולא ראה וכו׳ (וכמו שכתוב בסימן י״ז בלקוטי תנינא דרך השם יתברך וכו׳) שמדבר שם מקדושת שבת עיין שם. ועל כן אז בשבת מתחילין כל המצוות של ישראל לילך ולהתפאר לפני השם יבתרך. כי נתבטל מהם אחיזת הקליפות שהם העצבות הנאחזין ברגלי המצוה ואז נתגלה יקרת קדושת הנקודות טובות של המצוות עד הולכין ומתפארין לפני השם יתברך ועושין דרך כבושה לכל שיוכל כל אדם להתקרב להשם יתברך ועל כן אז בשבת מאיר בשלימות דרך הנ״ל של אזמרה לאלקי בעודי הנ״ל מחמת שאז אין יכולין הסטרא אחרא והקליפות לכסות ולהעלים את הטוב על ידי ריבוי הרע ולהפיל עצבות ח״ו כי אז מאיר רק הטוב שהם הנקודות טובות שבמצוות ועל ידי זה הרע והעצבות נופל לגמרי ואז אתער זמירות שירות ותשבחות להשם יבתרך בבחינת מזמור שיר ליום השבת בחינת ויום השביעי משבח ואומר וכו׳. כי אז נתעוררין זמירות ושירות נפלאות שנעשין ונתחברין מהנקודות טובות של המצוות של כל ישראל אפילו של פשעי ישראל שכום עולין אז ומתפארין לפני השם יבתרך ונעשין מהם שירות וזמירות ונגונים נפלאים שכל זה הוא בבחינת אזמרה לאלקי בעודי הנ״ל כמבואר שם במקומו שנעשין מזה גונים וזמירות נפלאים. אבל העיקר נעשה

בשבת קודש שאז עיקר שלימות הלגלות כל הנקודות טובות של כל המצוות של כל ישראל כנ״ל. ומשבת צריכין להמשיך הקדוה והשמחה על כל ימי החול. דהיינו שבכח קדושת שבת נזכה גם בכל ימי החול לך בדרך הקודש הזה לגרש העצבות ולהחיות את נפשינו תמיד על ידי הנקודות טובות שנמצאים בנו שזהו הדרך של אשזמרה לאלקי בעודי וכנ״ל:

אות ד

וזהו בחינת מה שכתוב במדרש שחורה אני ונאוה שחורה אני בימי החול ונאוה אני ביום השבת. כי זה המקרא שחרוה אני ונאוה מרמז על הדרך הקודש של אזמרה הנ״ל (וכמבואר אצלינו בהלכות השכמת הבקר הלכה א׳ עיין שם) שנפשות ישראל אומרם להאומות והסטרא אחרא הרוצים להפיל אותם ח״ו. על ידי שרואין בהם מעשים מכוערים. ואזי ישראל משיבים להם שחורה אני ונאוה. אמת שאני שחורה במעשי הרעים אבל ונאוה אני בנקודות טובות של המצוות ומעשים טובים הנמצאים בי עדיין כמו שפירש רש״י שם שחוה אני במעשי ונאוה אני במעשי אבותי ואף במעשי יש מהם נאים אם יש בי עון העגל יש בי כנגדו זכות קבלת התורה היינו כנ״ל. כי זהו הדרך הקודש של אזמזרה לאלקי בעודי שגילה אדמו״ר ז״ל. אבל זה הדרך הקודש עיקר הארתו נמשך על ידי קדושת שבת שהוא בחינת קושת הצדיק האמת כנ״ל. וזה שכתבו במדרש על פסוק זה שחרוה אני במעשי ונאוה אני במעשי אבותי שחורה אינ כל ימות השבוע ונאוה אני בשבת ועוד חושב שם במדרש הרבה שחורה אני במצרים ונאוה אני במצרים שחורה אני במצרים וימרו בי וכוף ונאוה אני במצרים בדם הפסח ובדם מילה דכתיב ואעבור עליך ואראך מתבוססת בדמיך ואומר לך בדמיך חיי זה דם פסח ואומר לך וכו׳ זה דם המילה שחרוה אני בים שנאמר וימרו על ים וכו׳ ונאוה אני בים שנאמר זה אלי ואנוהו וכו׳. וכן חושב שם הרבה שבכל מקום שקלקלו הרבה שם דייקא זכו גם כן לטוב הרבה וכל זה הוא בחינת דרך הקודש הנ״ל של אזמרה לאלקי בעודי כנ״ל. וזה בחינת שחורה אני במשי ונאוה אני במעשי אבות שהם בחינת כח הצדיקים הם אבות העולם וכמו שכתוב אבי אבי רכב ישראל ופרשיו. וכן מפורש שם במדרש שחורה אני על מעשיהם שאינם טובים ונאוה אני במעשי הצדיקים כמו שכתבו שם שחורה אני במרגלים ונאוה אני ביהושע וכלב וכו׳ שחורה אני בשטים וכו׳ ונאוה אני שנאמר ויעמוד פינחס ויפלל. שחורה אני בעכן ונאוה אני ביהושע וכו׳ וזהו בעצמו בחינת שחורה אני בימי החול ונאוה אני בשבת. כי כח שבת וכח הצדיקים הם בחינה אחת כנ״ל. שעל ידי זה דיקיא יכולים לגלות הנקודות טובות

שיש בהפחות שבפחותים להחיות את נפשו לישאר על עמדו שזהו בחנית הדרך הקדש אזמרה הנ״ל שהוא בחינת שחורה אני ונאוה שהולך ומפרש שם במדרש על כל הטוב שנמצא בהם בעוצם שפלותם ושחרותם כנ״ל כי אי אפשר לגלות כל הטוב הזה מתוך עמוק החושך של ריבוי הרע שחופה עליו כי אם בכח הצדיקים האמתיים ובכח שבת קדש וכנ״ל.ועתה מקושר ומחבר כל דברי המדרש הנ״ל יפה יפה עיין שם היטב ותראה ותביעתה שכולו מדבר מענין הדרך הקדש הנ״ל של אזמרה לאלקי בעודי שהיא בחינת שחורה אני ונאוה וכנ״ל. וזהו בחני מה שכתבו שם שחורה אני במדבר וכו׳ ונאוה אני במדבר בהקמת המשכן. כי המשכן נבנה מכל הנקודות טובות שנמצא בכל אחד מישראל. (ועיין כל זה בדברינו בהלכות השכמת הבוקר הלכה א׳ עיין שם).

אות ה

וכן הדרך הקדש שגילה על פסוק ואיה השה לעולה עיין שם היטב ושים לבך היטב להבין הדברים בפרט להבינם למעה להכניס בלבך העצות הדקות העמוקות האמתיות לקיימם בתמימות ובפשיטות. ועיקר זה הדרך נמשך גם כן רק על ידי קדושת שבת קדש וקדושת הצדיק האמת שהם בחינה אחת כנ״ל כי עיקר הענין המבואר שם הוא שאפילו כשאדם נופל ח״ו למקומות הרחוקים מאד מאד מהשם יתברך שהם בחינת מקומות המטונפים רחמנא ליצל אף על פי כן אין שום ייאוש בעולם כלל. כי גם במקומות האלו אף על פי שהם רחוקים מאד מכבודו יתברך בבחינת וכבודי לאחר לא אתן כמו שכתוב שם. אף על פי כן אם יחפש ויבקש את כבודו מחמת שרואה גודל ריחוקו מכבודו יתברך ויצטער ויתגעגע ויחפש ויבקש איה מקום כבודו על ידי זה בעצמו יתהפך הירידה לעלייה גדולה כי יעלה לבחינת איה בקדושה שהוא בחינת גבוה מאד מאד כי איה הוא מאמר סתום שהוא למעלה מן הכל וכל המאמרות שהוא מבחינת התגלות כבודו יתברך כולם מקבלים משם וממנו דייקא מקבלין חיות המקומות הרחוקים שהם בחינת מקומות המטונפים. כי מבחינת המאמרות המתגלים ששם התגלות כבודו יתברך אין יכולין מקומות המטונפים לקבל שום חיות כי יש גבול לכל כבוד שמלובש בכל מאמר ומאמר העשרה מאמרות שלא יתפשט ויצא לחוץ למקומות האלו ח״ו בחינת וכבודי לאחר לא אתן אבל בחינת איה מאמר סתום שהוא בחינת גבוה ונעלמת מאד מאד מגודל העלמות והסתרתו משם דייקא מקבלין מקומות הרחוקים הנ״ל. ועל כן כשהאדם נופל לשם ח״ו כשמחפש ומבקש איה מקום כבודו מחמת שרחוק מכבודו מאד כנ״ל על ידי זה דייקא הוא עולה בתכלית העלייה כי עולה לבחינת איה בקדושה

היא בחינת גבוה מאד שהיא שורש הכל שמשם מקבלין כל המאמרות שהוא התגלות כבודו שבהם נברא כל העולם עיין שם כל זה היטב. ועל כן עיקר דרך עצה קדושה הזאת אין זוכין אליה כי אם על ידי קדושת שבת וקדושת הצדיקים. כי הצדיקים הגדולים כבר זכו לעלות לשם לבחינת איה בקדושה על ידי ריבוי צדקתם שעלו מדרגא לדרגא עד שזכו לתכלית העלייה לבחינת איה שהוא בחינת כתר עליון בחינת בראשית וכו'. ומחמת שהם זכו לבוא לשם על ידי זה יש להם כח להמשיך ולהאיר בכל העולם דרך הקודש הזה שאפילו מי שנפל למקום שנפל ח"ו. אפילו אם נפל ח"ו לבחינת מקומות המטונפים. אף על פי כן יבקש ויחפש גם שם איה מקום כבודו וכו' כנ"ל ועל ידי זה יעלה לתכלית העלייה לבחינת איה שהוא בחינת בראשית מאמר סתום מכנ"ל וזה הוא בעצמו בחינת כח קדושת שבת. כי בשבת עולין כל הנפשות וכל העולמות למעלה מעלה עד בחינת איה הנ"ל הוא בחינת רעוא דרעווין כידוע. על כן בכח קדושת שבת שאז מאיר בחינת איה בקדושה וכן בכח קדושת הצדיקי אמת שזכו לבחינת איה בקדושה בכחם יכולים להחיות כל הנופלים לבחינת מקומות המטונפים שגם משם יוכל לעלות בתכלית העלייה על ידי שלא יתייאשו את עצמן גם שם ויבקשו ויחפשו איה אפוא עצה לשוב להשם יתברך וכו' כנ"ל. על כן גם עיקר הדרך הזה של איה אין זוכין כי אם על ידי קדושת שבת שהוא בחינת קדושת הצדיקי אמת כנ"ל. וזה בחינת מה שאמרו רז"ל לענין חטא אדם הראשון שנתגרש מגן עדן וכו' ושבת אגין עלוהי. כי חטא אדם הראשון כולל כל החטאים שבעולם ועיקר ההגנה וההצלה הוא שבת. כי על ידי קדושת שבת נמשכין הדרכים קדושים הנל שעל ידי זה זוכין לתשובה ולתקן הכל כנ"ל.

אות ו

וזהו בחינת תחום שבת אלפיים אמה. אלפיים אמה זה בחינת שני אלפין שהם בחינת שני שכליות בחינת אלפים שנה שקדמה תורה לעולם. היינו בחינת ב' הדרכים הקדושים הנ"ל שהם בחינת אזמרה לאלקי בעודי ואיה השה לעולה שהם בחינת שני אלפין שני שכליות קדושים אמתיים שהם הם תחום שבת שהוא גבול הקדושה שעל ידם נשארין כל ימי חייו בגבול ותחום הקדושה ואין יוצאין לחוץ ח"ו שזהו בחינת תחום שבת כי שבת כלליות קדושת ישראל כנ"ל כי הדרך של אזמרה וכו' הוא בחינת אלף בבחינת האלף לך שלמה שהוא בחינת שבת מלך שהשלום שלו שאז מאירין האלף אורות שמחזירין לישראל בתוספות שבת כידוע. בכוונות שכל זה האור נמשך על ידי הדרך הקדש של אזמרה הנ"ל דהיינו על ידי הצדיק שדן את הכל לכף זכות ומוצא נקודות טובות בכל אחד מישראל

אפילו בהגרועים מאד וכו׳ ומכני זה הדרך בישראל שכל אחד ימצא בעצמו ובחביריו נקודות טובות וכו׳ כנ״ל כדי שעל ידי זה יכנסו הכל בכף זכות ויחזרו להשם יתברך כנ״ל שכל זה הוא מלאכת המשכן כנ״ל. כי זה הצדיק בונה משכן שמשם מקבלין התינוקות הבל פיהם שאין בו חטא שזהו בחינת אלף זעירא דויקרא כמבואר בהתורה אזמרה הנ״ל במקומו עיין שם ולימוד זכות הזה הוא בבחינת אם יש עליו מלאך מליץ אחד מני אלף להגיד לאדם ישרו וכו׳ דהיינו אפילו אם אין מוצאין בו כי אם זכות אחד מני אלף ואפילו אם יש באותו המצוה והזכות עצמו רובו פסולת ואין בו כי אם איזה נקודה טובה אחת מאלף באותו זכות עצמו וכמו שדרשו רז״ל אפילו אם באותו המלאך עצמו תתקצ״ט חלקים לחובר ואחד לזכות ניצול גם כן היינו כנ״ל. שגם המצוה והזכות שמוצאי בעצמו או בחבירו אפילו אם הוא רק אחד מאלף וגם אותו הזכות בעצמו מלא פסולת ופניות וכו׳ ואין בו כי אם חלק אחד מאלף איזה נקודה טובבה על ידי זה גם כן יוצאין מכף חובה ונכנסין לכף זכות ווזרין אליו יתברך ואז נתהפך הכל לזכות וזוכין לאף אורות ה״ל שהם בחינת תוספות שבת כמובא בכוונות ישמח משה וזהו בעצמו בחינת אלף זעירא דויקרא כשקראו למשה אחר הקמת המשכן. כי מבואר שם בכוונות שעל ידי חטא העגל נלקחו ממשה אלף אורות וכו׳ וזה סוד אלף זעירא דויקראא ושבת חוזר ומקבלם בסוד תוספות שבת ואז מחזיר לישראל הכתרים שלהם שהם העדים שהתנצלו מהם ומשה קיבלם תחילה להשלים חסרונו ועכשיו חוזר ונותנם לישראל בעין יפה ומאלו הכתרים יורשים ישראל תוספות שבת בכל ערב שבת. עיין שם. וכל זה על פי הנ״ל. כי מה שהוא הצדיק האמת על ידי הזכות שמלמד על ישראל ומוצא בהם נקודות טובות אפילו אם הם חוטאים מאד כמו במעשה העגל רחמנא ליצלן שכולל עבודה זרה וגילוי עריות שפיכות דמים כמו שאמרו רז״ל אף על פי כן הוא מוסר נפשו עליהם עד שמוצא בהם מזכות ומחירם להשם יתברך ועל ידי זה נבנה המשכן כנ״ל ואז קוראו מהמשכן בבחינת אלף זעירא דויקרא. לרמז לו שילך בדרך זה שאפילו כשישראל חוטאים מאד ח״ו אף על פי כן יראה למצוא בהם זכות אפילו אחד מני אלף שזהו בחינת אלף זעירא דויקרא שנקטנה האלף מחמת שניטלו ממנו האלף אורות בעון ישראל. והראה לו הקדוש ברוך הוא למשה שמשם דייקא מבחינת הלף זעירא היינו במבחינת הזכות והטוב אחד מני אלף שמצא בישראל והכניסם לכף זכות שם דייקא הוא קורא אוו מהמשכן כי זה עיקר בחינת מלאכת המשכן כנ״ל ועיקר העבודה והמלאכה הנפלאה הזאת שהוא בחינת מלאכת המשכן עיקרו נמשך משבת. כי כל קדושת מלאכת המשכן נמשך משבת כמו שכתוב במקום אחר (בהתורה בראשית סימן ס״ז בליקוטי תנינא) היינו כי בשבת מחזירין למשה האלף אורות שלהם שהם הכתרים וכו׳ שכל זה הוא תוספות שבת כנ״ל. היינו על פי דברינו הנ״ל שעיקר דרך הקדש של אזמרה הנ״ל מאיר בשבת קדש כנ״ל ואז חוזרים כל האלף אורות להצדיק בחינת משה והוא מחזיר להם האלף אורות שלהם וכו׳ שכל זה נמשך על ידי שאז מתגלה ומאיר רק הטוב בשבישראל והרע נופל ונתבטל ונמשך ומאיר בשלימות הדרך של אזמרה לאלקי

בעודי הנ״ל שזהו בחינת תוספות שבת שזהו בחינת האלף אורות הנ״ל שחוזרים ומאירים על כל אחד מישראל בסוד תוספות שבת שזהו בחינת האלף לך שלמה וכנ״ל. נמצא שהדרך של אזמרה הנ״ל הוא בחינת אלף נ״ל.

אות ז

וכן הדרך של איה הנ״ל הוא גם כן בחינת אלף. כי איה בחינת בראשית בחינת מאר סתום ונעלם זהו בחינת אלף בחינת פלא עליון בחינת כתר דאיתמר עליה במופלא ממך אל תדרוש דעליה אתמר מגיד מראשית אחרית וכו׳ שכל זה הוא בחינת אלף שהוא אותיות פלא כידוע שהוא ראשון לכל האותיות. שכל זה בחינת איה שהוא סתום ונעלם מאד מאד בבחינת פלא שעל ידי זה דייקא יש להם יניקה משם מגודל ההעלמה וכו׳ ובשבת מאיר זה האור בדרך נפלא ונורא ומשם השגת הצדיק שעולה לשם. ועל ידי זה יכול להכניס בישראל שאפילו מי שנופל ח״ו למקומו הרחוקים מאד הנצל שגם שם יחפשו את השם יתברך בבחינת איה וכו׳ כנ״ל ועל ידי זה יעלו בתכלית העלייה לבחינת איה וכו׳ כנ״ל נמצא שבחינת איה הוא גם כן בחינת אלף שאמרי בשבת. ואלו הב׳ אלפין הם בחינת תחום שבת כי דייקא על ידי אלו הב׳ הלימודים הקדושים זוכים לישאר על עמדו לבלי לצאת מן התחום וגבול הקדושה כנ״ל וה בחינת אלפיים אמה של תחום שבת כנ״ל. שאנו לומדים אותם מערי הלויים כמו שאמרו רז״ל שהיה להם אלף אמה מגרש ואלף אמה שדות וכרמים. כי כהנים ולווים הם בחינת צדיקי הדור ותלמידיהם. כי הצדיק והרב האמת הוא בחינת כהן כמו שכתוב כי שפתי כהן ישמרו דעת ודרשו רז״ל אם הרב דומה וכו׳. ולווים הם בחינת תלמידיהם הנלוים אליהם לשרתם בחינת ונלוו אליך וישרתוך שהם מקבלים מהם ההלכות להורות אל בני ישראל הדרך אשר ילכו בה וכו׳. ואלו הכהנים והלווים היה להם מ״ח ערים לשבת. ששת ערי מקלט ועליהם ארבעים ושתים עיר. שהם מרמזים על כלליות האמונה של ישראל הם בחינת ששה תיבות שבפרשת שמע ישאל ועליהם מ״ב תיבות שבפרשת ואהבת שהם כלל אמונת ישראל כי הצדיקים ותלמידים שהם בחינת הכהנים והלווים שהם עוסקים רק להמשיך ולהאיר שלימות האמונה בישראל כי כל התורה כלולה באמונה כידוע ואלו המ״ח ערים הקדושים שלהם שבהם יושבים ועוסקים להמשיך ולהאיר האמונה בישראל שהוא כלל התורה. היה להם לכל עיר אלפיים אמה מגרש וכו׳ שמשם אנו למדים תחום שבת. כי הם עוסקים להמשיך הדרכים הקדושים הנ״ל על ישראל שם בחינת אזמרה וכו׳ ואיה וכו׳ שהם מבחינת אלפים כדי שלא יצא שום אחד מישראל מהגבול על

ידי שממשיכין ומאירין בהם ב' הדרכים הנ"ל שהם בחינת תחום שבת כנ"ל וזהו בחינת אלף אמה מגרש שהיה פנוי לכל כמו שפירש רש"י שם זה בחינת הלימוד של ואיה הנ"ל שהוא בחינת אלף כנ"ל שהוא בחינת מגרש שהוא פנוי לגמרי. כי בחינת איה הנ"ל שמחיה ומקים אפילו הנופלים לבחינת מקומות הרחוקים ביותר כנ"ל שחיותם מבחינת ההעלמה של בחינת איה כנ"ל זה בחינת חלל הפשנוי ששם כביכול פנוי מאלקותו כמובן מדבריו שדיסר עמי אז כנדפס שם בסוף שהוא מרומז במאמר רז"ל כל חללא דעמלא וכו' עיין שם. אבל באמת לאמתו גם בחלל הפנוי נעלם אלקותו יתברך. וזהו בחינתמה שמקבלין חיות מאיה וכו'. וזה בחינת אלף אמה מגרש שהיה פנוי מכל תתקן על ידי זה בחינת חלל הפנוי. להחיות אפילו הנופלים לשם להאיר בהם בחינת האלף שהוא בחינת איה וכנ"ל. ואלף הב' הוא אלף אמה שדות וכרמים. זה בחינת הלימוד הקדוש של אזמרה הנ"ל שהוא גם כן בחינת אלף כנ"ל שוא בחינת אלף אמה של שדות וכרמים. כי כשמוצאים הנקודות טובות בשיראל ומחזירים אותם להשם יתברך על ידי זה. מזה זורעים שדות מונוטעים כרמים בבחינת ויזרעו שדות ויטעו כרמים ויעשו פרי תבואה. כי הטוב שבישראל שמגלין הצדיקים עושים פירות בשדה העליונה שם כל עבודתה לזורעה ולנוטעה. כידוע ומובן בדבריו ז"ל. ועל כן אומרים מזמרו הזה בכניסת שבת שהוא מזמור הודו שמדבר מכל מיני צרות ישראל שהם צרות הנפש שסובלים בכל ימי החול שהם בחינת תעו במדבר וכוף ויזעקו אל ה' וכו' וכן יושבי חשך וצלמות וכו' ויזעקו וכו'. יודו להי' חסדו ונפלאותיו וכו'. שכל הנסים והנפלאות האלה שהשם יתברך עושה עמנו להצילנו מכל רע ולישאר על עמדינו הכל נעשה בכח הצדיקים האמתיים הם מחזקים אותנו על פי הדרכים הקדושים הנ"ל שעיקרם נמשך על ידי קדושת תוספות שבת כנ"ל על כן אומרים זאת בכניסת שבת ומסיימם ישם מדבר לאדם מים וכנ"ל ויזרעו שדות ויטעו כרמים היינו כנ"ל.

אות ח

ואגב דאתינן להכא לעסוק בענין הב' תורות הנ"ל הם איה ואזמרה וכו'. נבוא לבאר על פהים מאמר רז"ל בשבת ד"ל ע"ב בהאגדה הפליאה מאד והוא מה שאל ר' זירא לרב יהודא וכו' ואי בעי מיניי כל חללי דעלמא הוה אמר לי' וכו'. וכבר זכינו שגילה לנו אדמו"ר כמה שאלות מהם. וגם אמר לי שהרבה מדברי האגדה הנ"ל שיך להתורה איה הנ"ל ולשאר תורות שגילה אז בעת ההוא כנדפס שם במקומו בסימן י"ב אצל התורה איה הנ"ל עיין שם. עתה שלח ה' בלי לבאר ב' שאלות על פי ב' תורות הנ"ל

וזה לשון הגמרא. מ״ט קרנא דקמצא רכיכא משום דדיירי בחילפי ואי קשייא נדייא ומתעוורא. ופירש רש״י קמצא ארבה. חילפי ערבה ואי קשיא נדייא ומתעוורא ואם היתה קשה תנוד ותעקר כשתכה בעצים ומתעוורא ויסתמו עיניה וכו׳. כי כבר מבואר בסוף סימן י״ב הנ״ל שבחינת איה הנ״ל שהוא מאמר סתום בראשית שמשם דייקא מקבלין חיות מקומות הרחוקים מאד. מגודל העהעלמה והסהסתרה זהו בחינת סוד חלל הפנוי שמשם צמצום כביכול אלקות ו יתבדר וכו׳ ועל כן אי אפשר לתרץ הקשיות והחקירות הבאים משם כמבואר כל זה היטב בהתורה בא אל פרעה בלקוטי א׳ בסימן ס״ד עיין שם היטב. ואיתא שם שחיות החלל הפנוי שבאמת נעלם שם אלקותו יתברך ואף על פי כן הוא בבחינת פנוי מכל שנראה לפי דעת אנושי כשני הפכים. אך באמת שניכם אמת. אך אי אפשר להבין זאת עתה בשכל אנושי ועל כן כל הקשיות הבאים משם אסור ליכנוס בהם ליישבם ולתרצם כי עליהם נאמר כל באיה לא ישובו רק להתחזק באמונה לבד. ומבואר שם שחלל הפנוי הוא בבחינת ארבה שהוא קמצא. כי הוא כהוא קמצא דלבושיה מיניה וביה עיין שם. ובאמת גם ענין בחינת איה הנ״ל הוא גם כן בחינת ההעלמה של חלל הפנוי כנ״ל ועל כן מי שנופל ח״ו למקומות הרחוקים האלו הבאים משם. עיקר עצתו שיחפש ויבקש את השם יתברך גם משם. כי באמ לאמתו גם שם נעלם השם יתברך אך אי אפשר למוצאו בשו שכל וסברא כי אם על ידי הבקשה והחיפוש אשיה וכו׳ וכנ״ל. והבן הדברים היטב לעצה להתחזק בכל מקום הוא בכל מה שיעבור עליך כל ימי חייך. כי אינך ידוע מה יעבור עליך. ומי שרוצים להכניסו בדרכי הקדושה באמת. אי אפשר לו ליכנוס בשלימות כי אם כשמנסין אותו בבחינה זאת שנופל למקומות כאלו וכשמחזק את עצמו על פי הדרך של איה הנ״ל אז יזכה שתהיה הירידה תכלית העלייה וכו׳ כנ״ל אבל צריך להיות חזק מאד מאד בדעתו ועיקר ההתחזקות הוא שידע חסרון דעת האנושי שבאמת אין לנו שום שכל כלל. כמו שכתבו כי בער אנכי מאיש וכו׳. ואנו מחוייסים להשליך ולבטל שכלינו לגמרי רק להאמן בדרי הצדיקי אמת שבאמת יש חיות אלקות בכל המקומות הרחוקים מאד מאד אפילו במקומות המטונפים וכו׳ שנאמר עליהם וכבודי לאחר לא אתן רק שאי אפשר שום שכל אנוי למצוא שם כבוד אלקותו יתברך מאחר ששם פנוי מאלקותו יתברך בבחינת וכבודי לאחר לא אתן רק צריכים שם לחפש ולבקש איה מקום כבודו וכו׳ וכנ״ל. ורק על ידי זה יעלה בתכלית העלייה וכנ״ל.

אות ט

וזהו בחינתמ״ט קרנא דקמצתא רכיכא, קמצא הוא בחינת סוד חלל הפנוי שהוא כההוא קמצא דלבושיה מיניה וביה כנ״ל קרנא זה בחינת חיות אלקות הנמשך לשם בהעלם גדול כי קרן מרמז על התחזקות של החיה או האדם כי עיקר חוזק השור והחיות הוא בקרנים שלהם. ועל כן גם התחזקותה אדם מכונה בשם קרנות כמו שכתוב וקרני ראם קרניו וכו׳ וכמו שכתוב וכל קרני רשעים אגדע תרוממנה קרנות צדיק שפירושו שמגדע התחזקות הרשעים וירומם התחזקות הצדיק וכתיב הלא בחזקינו לקחנו לנו קרנים וכן הרבה במקרא וזה בחינת וירם קרן לעמו וכו׳ וירום קרן משיחו ועיקר התחזקו של כל הברואים הוא כפי חיות אלקות הנמשך להם דרך הקדושה או דרך הסטרא אחרא רחמנא ליצלן כי הארת חיות אלקותו יתברך מכונה גם כן בשם קרן כמו שכתוב קרנים ידו לו וזה בחינת כי קרן עור פניו ושאל מצט קרנא דקמצא רכיכא שחיות והתחזקות של בחינת חלל הפנוי הוא בבחינת רכיכא כי אין רואים שם שום אור והוא דק מן הדק והוא נדחה ונתעלם בפני כל הנכנס לשם כדרך דבר הרך שהוא נדחה בפני כל והשיב משום דדירי בחילפי פירש רש״י ערבה. זה בחינת כל הרחוקים מהקדושה מאד שהם בחינת ערבי נחל שאין בהם לא טעם ולא ריח. שלהם נמשלו פושעי ישראל כמו שאמרו רז״ל. ואי קשיא וכו׳. היינו שהשיב שאדרבא במקומות כאלו עיקר ההתחזקות הוא דיקיא על ידי זה על ידי בחינת רכיכא שהוא בחינת הרפו ודעו כי אנכי ה׳ וכו׳ ועל זה אמרו רז״ל לעולם יהא אדם רך כקנה ואל יהי קשה כארז כי קנה אפילו כל הרוחות שבעולם אין יכולין להזיזממקומו כי הוא רך ונכפף בפני כל ואף על פי כן הוא אמיץ וחזק מאד בשרשו ואין יכולין הרוחות לעוקרו ממקומו ח״ו מה שאין כן אם היה קשה כארז וכו׳. היינו כי במקומות כאלו שהם בחינת חלל הפנוי שם אסור ליכנוס בקשיות ותירוצים כלל בבחינת אל תקשו לבבכם כי עיקר ההתחזקות הוא דייקא על ידי שהוא רך כקנה. שעל ידי כל השאלות והקשיות והבלבולים שמבלבלין אותו הן המונעים והחולקים והמתנגדים מבני אדם הן ריבוי הבלבולים שבמוח על כולם לא ישיב דבר בבחינת ואהי כאיש אשר לא שומע ואין בפיו תוכחות כי הקשיות והבלבולים הבאים משם אי אפשר ליישבם כנ״ל. ואף על פי כן הוא חזק באמונה מאד כקנה הרך הנשרש במים שאף על פי שנראה כנכפף בפני הרוחות אף על פי כן הוא חזק בשרשו מאד. כמו כן צריך האדם שיהיה חזק באמונתו כפי שקבלנו מאבותינו ורבותינו ולא ישמעלשום קשיא ובלבול כלל הבאים ממקומות כאלו. ולא ישיב עליהם כלל כאלו אין בפיו מענה עד שנדמה להם כאלו הוא נכפף בפניהם ח״ו. ובאמת זהו עיקר התחזקותו בבחינת רך כקנה כנ״ל. ועל כן דוד המלך שהוא בחינת משיח. שעיקר התיקון על ידו. ועיקר התיקון הוא לתקן מקומות הרחוקים מאד הנ״ל להעלות משם כל הנופלים לשם רחמנא ליצלן. על כן בעת שנמשח דוד נאמר ואנכי היום רך ומשיח מלך. היינו בחינת רך כקנה הנ״ל שזאת הבחינה בשלימות אין מי שיזכה כמו משיח שיכבוש כל העולם ויתקנו על ידי בחינה זאת. וזהו בחינת מה שכתוב ביוסף הצדיק ויקראו לפניו אברך שוהא בחינת אב רך. היינו אף על פי שהוא אב בחכמה אף על פי כן הוא

בבחינת רך בחינת רך כקנה הנ״ל כי גם יוסף הוא בחינת משיח בחינת משיח בן יוסף וכנ״ל. וזהו ואי קשיא נדייא ומתעוורא. ששם במקומות כאלו שנעלם האור מאד אם יהיה קשה לו ויכנוס בקשיות ותירוצים מתעוורא. שיסתמו עיניו כעוור וישאר בחשך לגמרי כי אי אפשר ליישב הקשיות והבלבולים הבאים משם. על כן צריכין שם להיות רך בבחינת רך כקנה לבלי להשיב דבר רק להיות חזק בשורש גדילתו ושרשדו להתחזק באמונה שלימה ולבקש ולחפש את השם יתברך שם גם כן בבחינת איה הנ״ל. ואז דייא יזכה לתכלית העלייה כנ״ל:

אות י

וזה סוד מה שאמרור ז״ל נטיעות הראשונות כקרני חגבים היינו בחינת קרנא דקמצא הנ״ל והבן היטב. כי אף על פי שהם אמרו לענין המשכת האור של תחיתלת האצילות שהתחיל בדקות בבחינת קרני חגבים. ואנחנו מדברים בענין חל הפנוי שמשם צמצם האור כביכול. אף על פי כן כל אחד. כי גם האור והחיות הנעלם בחלל הפנוי בדקות ובהעלם נפלא כנ״ל נמשך בשרשו במסוד תחלת האצילות שהוא בבחינת כקרני חגבים כנ״ל. ואין להאריך בזה כי כבוד אלקים הסתר דבר גם חליפי לשון חלף הלך כי משם חלף והלך כביכול כי פינה אלקותו משם כנ״ל אבל באמת גם שם נעלם השם יברתך כנ״ל. אבל הוא מרק בבחינת קרנא דקמצא רכיכא. וכנ״לל. ובענין זה של בחינת רכיכא יש הרבה לדבר אבל אי אפשר לבאר בכתב. והמשכיל החפץ באמת יבין מדעתו מעט איך צריכים להיות רק כקנה ואף על פי כן יהיה חזק בשורשו מאד אדרבא על ידי הרכות על ידי זה עיקר חזקו ותוקפו לנצח:

אות יא

עתה נבא לבאר בישועתו הנוראה עוד שאלה אחת מהאגדה הנ״ל והוא. מ״ט האי תימרא דתרנגולא מידלא לעילא דדיירי אדפא ואי עייל קוטרא מתעוורא רש״י תימרא דתרנגולא מידלא לעילא ריס של עין התחתון כשעוצם עיניו עולה למעלה מן העליון וכו׳. משום דדייר אדפי שעולה בלילות על הקשרים והקורות וכו׳. זה יתבאר על פי התורה אזמרה הנ״ל

ועל פי מה שכתוב בלקוטי תנינא סבסימן י״ז המתחיל צריך ליזהר מאד להיות זמח וטוב לב בשבת וכו׳ ובסוף איתא שם דרך השם יתברך להביט על הטובות שעושים ואף שנמצא בהם גם כן מה שאינו טוב אינו מסתכל על זה כמו שכתוב לא הביט און ביעקב וכו׳. מכל שכן שהאדם מחוייב להביט רק על הטוב ולזה טובה שיש טבע והשגחה. וכו׳ עיין שם. וכבר גילה הוא ז״ל בעצמו שענין זה יש לו שייכות לשאלה זאת של מ״ט תמירא דתרנגולא מידלא לעילא כנדפס כבר אצל סימן י״ב הנ״ל: אך לא זכינו שיבאר לנו בפירוש. וחסדי ה׳ לא תמנו ובעניותינו עזרנו השם יתברך ברחמיו העצומים לבאר קצת השאלה על פי הקדמותיו הקדושים והנוראים מאד. כי ענין הדרך והעצה הקדושה הנל של אזמרה לאלקי בעודי זהו בחינת התעוררות השינה כי כשאדם מונח בדעתו בקטנות ושפלות עד שאינו יכול להתפלל ולשוב להשם יתברך על ידי זה זהו בחינת שינה וצריך להתעורר משינתו על ידי העצה הנ״ל של אזמרה וכו׳ כנ״ל דהיינו שיבקש ויחפש עד שימצא בעצמו איזה נקודות טובות בבחינת ועוד מעט ואין רשע ועו׳ ועל ידי זה יחיה את עצמו ויתעורר משינתו ונפילתו. בבחינת אני שכבתי ואישנה הקיצותי כי ה׳ יסמכני וכו׳ בחינת הקיצותי ועודי עמך. וזה בחינית עורה כבודי עורה הנבל וכנרו אעירה שחר. כי הנקודה טובה שבכל אחד הוא בבחינת שחר בחינת שחורה אני ונאוה וכו׳ שמו שפירש רש״י שם. וזה בחינת שחורה אני במעשי ונאוה אני בהקמת המשכן. כי הנקודות טובות שמחפשין ומוצאין זה בחינת הקמת המכן שנבנה מכל הנקודות טובות שבישראל. כמובא מזה לעיל. ועיין כל זה בדברינו בהלכות השכמת הבקר שם מבואר הענין היטב איך כל זה הוא בחנית התעוררות השינה בחינת קימת חצות וכו׳ וכנ״ל וזהו מ״ט תימרא דתרנגולא מידלא לעילא תרנגול זה בחינת התעוררות השינה. כי תרנגול ממונה על זה לעורר בני אדם מהשינה בחצות לילה כמו שאמרו רז״ל וכמו שכתוב מי נתן לשכוי בינה וכו׳ ועל כן כל השירה של התרנגול הוא בענין התעוררות השינה. כמו שכתוב בפרק שירה פרק ד׳ תרנגול אומר. בשעה שבא הקדוש ברוך הוא אצל הצדיקים בגן עדן זולפין כל אילני גן עדן בשמים ומרננין ומשבחים ואז גם הוא מתעורר ומשבח. בקול ראשון ואומר שאו שערים ראשיכם וכו׳ בקול שני אומר שאו ב׳ וכו׳ בקול ג׳ עמדו צדיקים ועסקו בתרוה כדי שיהיה שכרכם כפול לעולם הבא בקול ד׳ אומר לישועתך קויתי ה׳ בקול ה׳ אומר עד מתי עצל תשכב מתי תקום משנתך בקול ששי אומר אל תאהב שינה פ-ן תורש פקח עיניך שבע לחם בקול ז׳אומר עת לעשות לה׳ הפרו תורתך. וכל אלו השירות שאומר בכל הז׳ קולות הם בחינת התעוררות השינה שעוסק לעורר מהשינה מחצות ליהל עד אור היום שמי שאינו מתעורר בחצות ממש על כל פנים יתעורר מהשינה שעה אחר חצות אאם גם אז לא יתעורר על כל פנים יתעורר עוד שעה אחר כך וגכן קורא קול אחר קול עד אור היום שהם ז׳ קולות וכולם הם בחינת התעוררת השינה.

אות יב

וזה בחינת בשעה שבא הקדוש ברוך הוא אצל הצדיקים בגן עדן זולפין כל אילני גן עדן בשמים. זהו בחינת מה שבחצות לילה נתעוררים חסדים גדולים על ישראל ואז הקדוש ברוך הוא בא אצל הצדיקים ללמד זכות על ישראל על ידי שמחפשין ומוצאין בכל אחד נקודות טובות שזה בחינת עורי צפון ובואי תימן הפיחי גני יזלו בשמיו. שהקדוש ברוך הוא מצוה לארבע רוחות העולם שיפיחו וינשבו בגן עדן הנטוע ממצות ומעשים טובים של ישראל כי כל אחד כפי מעשיו הטובים ותורתו ומצוותיו כמו כן הוא נוטע עשבים ואילנות קדושים בגן עדן ואחר כך הוא מתענג בחלקו בגן עדן בעת קבול שכרו שזהו בחינת לעבדה ולשמרה הנאמר על האדם שדרשו מרז״ל לעבדה בפקודין דעשה ולשמרה בפיקודין דלא תעשה היינו כנ״ל. שכמו שהאדם עובר את השם יתברך במצוות עשה ושומר את עצמו מלא תעשה כמו כן הוא עובד ושומר את הגן עדן וכנ״ל. ועל כן מצוה השם יתברך לקוחות צפון ודרום שיתעוררו וינשבו בהגן עדן שיזלו בשמיו היינו שיעוררו כח וזכות של כל הנקודות טובות של המצוות של כל אחד מישראל שיתנו ריחהם הטובות כדי שיגיע עלנפשות ישראל מריח טוב הזה של נקודותיהם הטובות כדי שיתעוררו משינתם על ידי זה וכנלואז כולם ומרננים והנשאו פתחי עולם ויבוא מלך הכבוד מי זה מלך הכבוד וכו׳ וכל זה מדבר מהתעוררות השינה כמו שאומרים פסוקים אלו בתקון חצות דהיינו שמבקשים שיהיו נפתחין הפתחים והשערים של הבית המקדש הם בחינת שערי קדוה שיוכלו ישראל ליכנוס בהם לגדל כבודו יתברך שזהו בחינת ויבוא מלך הכבוד. וזהו בחינת מי זה מלך הכבוד וכו׳. והמקרא הזה תמוה מאד מה זה שאל מי זה מלך הכבוד וכו׳. עד שהוצרך להשיב ה׳ עזוז וגבור וכו׳. וכי אין אנו יודעין מלך הכבוד הוא השם יתברך. אך הענין הוא על פי הנ״ל. כי עיקר התגלות כבודו יתברך הוא על ידי ישראל וכפי מעשיהם הטובים של ישראל כן נתגלה כבודו יתברך וכשאין ישראל עובדים אותו ח״ו אזי ח״ו נתעלם כבודו יתברך מהעולם ועל כן תיכף שמתחיל לצעוק ולהתפלל שאו שערים ראשיכם וכו׳ ויבוא מלך הכבוד וכו׳. דהיינו שיתגלה כבודו יתברך על ידי מעשיהם הטובים של ישראל. אזי תיכף התעורר השאלת המקטריגים ואומרים מי זה מלך הכבוד. היינו שח״ו אין ראוי לקרותו יתברך בשם מלך הכבוד מאחר שישראל אין מעשיהם עולים יפה ואין מגדלים כבודו כראוי וכנ״ל. ואזי משיבים להם מיד ה׳ עזוז וגבור ה׳ גבור מלחמה. היינו שהשם יתברך עזוז וגבור וכו׳ ויגמרו את שלו בוודאי וכל עוזו וגבורתו ומלחמתו הוא להכניע ולבטל הקיטרוגים שעל ישראל. והוא גבור מלחמה לנצחם תמיד על ידי גודל הכח של גדולי הצדיקים שיגעו וטרחו בעבודתם כל כך במסירת נפש כזה עד שיכולם למצוא הנקודות טובות בכל אחד משישראל אפילו כשהם בדיוטא התחתונה מאד ח״ו. ועל כן שייך לקרותו יתברך

תמיד בשם מלך הכבוד כי הוא עזוז וגבור וכו׳ לנצח הקטרוגים ולגלות הטוב בישראל שעל ידי זה נתגלה כבודו וכנ״ל. וזהו גם כן בחינת קול הב׳ שמדבר גם כן מזה. כי צריכין לעורר הטוב שבישראל שהוא בחינת כבודו יתברך צריכים לעוררות פעם אחר פעם כדי לעוררם בכל פעם מהשינה שמתגברת מאד על כל אחד כידוע. ועיקר ההתעוררות מהשינה בגשמיות שלא יישן הרבה יותר מדאי וברוחניות שלא יפול בדעתו ולא יתייאש עצמו לעולם. העיקר הוא על ידי הנקודות טובות שמוצאין בכל פעם כנ״ל. וזהו שמסיים ה׳ צבאות הוא מלך הכבוד סלה. דהיינו שהוא יתברך הוא מלך הכבוד נצח סלה ועד. כי לעולם ידו על העליונה ויגמור את שלו תמיד. כי כבר היו צדיקים גדולים כאלו שיוכלו למצוא הטוב שבכל אחד מישראל וללמד זכות עליהם תמיד שעל ידי זה נתגלה כבודו יתברך.ועל כן ה׳ צבאות הוא מלך הכבוד סלה וכנ״ל׃

אות יח

וכל הגליות מצרים וכן כל הגליות שמכונים בשם מצרים (כמו שכתוב במקום אחר) כולם הם בבחינה זאת. מה שהסטרא אחרא מתגברת להעלים את הטוב שבכל אחד מישראל עלידי הרע החופה עליו ולהגביר עליו מהר שחוה ועצבות כדי ללכדו ברשתם ח״ו על ידי זה כמבואר (סימן כ״ד) הבתורה אמצעיתא דעלמא שעיקר גלות השכינה היא כשהעצבות מתגברות על ישראל וכו׳ עיין שם. ועיקר הגאולה היא כשהשם יבתרך מתעורר ברחמיו ונותן בלב הצדיק האמת שיסתכל רק על הטוב שבישראל וישתדל בתיקונם להחזירם להשם יתברך על ידי זה וכנ״ל. וזה בחינת כל פרשת שמות שמדבר מתוקף גלות מצרים ומגאולתם על ידי משה. והכל הואר בבחינת הנ״ל. וזה בחינת ויקם מלך חדש על מצרים אשר לא ידע את יוסף יוסף הוא בחינת כל הנקודות טובות שיש בכל אחד מישראל שכולם נמשכין מהצדיקים בחינת יוסף שהוא נקודה הכללית שממנו נמשכין כל הנקודות טובות שבכל אחד (כמו שכתוב במקום אחר) ובכל ימי הגליות שכולם מכונים בשם מצרים. בכל פעם הוא בחינת ויקם מלך חדש וכו׳. כי בכל פעם יצרו של אדם מתגבר עליו מחדש והוא נקרא מלך בחינת מלך זקן וכסיל וממנו נמשכין כל ההתנגדות והמניעות של המונעים והחולקים העומדים בכל פעם. כי לא אחד בלבד עומד עלינו לכלותינו ח״ו אלא שבכל דור ודור ובכל פעם עומדים עלינו בבחינת ויקם מלך חדש חד אמר חדש ממש וחד אמר שנתחדשו גזרותיו. ושניהם אמת. שעומדים בכל פעם חוקים ומונעים חדשים ממש וגם נתחדשים גזרותיו שבכל פעם גוזרים ואומרים דיבורים רעים חדשים שהם כנדד האמת שרוצים למנוע ולהפיל את האדם על ידי זה מתורה ותפילה וכו׳ וזהו

אשר לא ידע את יוסף עשה את עצמו כלא ידע. שעושים את עצמם כאלו לא ידעו כלל את מעלות הצדיק בחינת יוסף שהוא כלל הטוב שהכניס כל כל טוב בישראל והם רוצים להתגבר לבלבולים חדשים להפיל את כל אחד ח״ו להסתכל ק על הרע לא על הטוב מה שבאמת צריכין להיפך כנ״ל וזהו ויעבידו מצרים את בני ישראל בפרך שהסטרא אחרא בחינת מצרים מעבידים בכבידות גדול מאד על ידי ריבוי המרה שחרוה והעצבות. וזהו בחינת בעבודה קשה בקושיא בחורמ הילכתא וכו׳ כמו שכתוב בזוהר הקדוש. כי הכל מחמת המרה שחורה שעל ידי זה אין יכולין לא ללמוד ולא להתפלל וכל מה שרוצין לעשות איזה דבר שבקדושה קשה וכבד וחמור עליו מאד. כי הם ממררים את החיות ממש כאשר יודע כל אחד בנפשו וזהו ויאמר מלך מצרים למילדות העבריות אשר שם האחת שפרה ושם השנית פועה. מילדות העבריות זה בחינת צדיקי הדור שעוסקים להוליד בישראל תולדות קדושות שהם תורה ומעשים טובים כי עיקר תולדותיהן של צדיקים הוא מעשים טובים כמו שאמרו רז״ל. וזהו אר שם אחת שפרה ושם השנית פוה ואמרו רז״ל שפרה שמשפרת הולד פועה שפועה ומדברת והוגה לולד כדרך הנשים המפייסות תינוק הבוכה. היינו בחינת הנ״ל. מה שהצדיקים מחזקים אתישראל על ידי הדרכים הקדושים הנ״ל ומשפרין אותם על ידי שמוצאין בהם גם עתה נקודות טובות שזהו בחינת הנך יפה רעיתי וכמו שפירש רש״י שם. וזהו בחינת שפרה שמשפרת את הולד כנל. וזהו בחינת פועה שפעה והוגה ומדברת לולד כדרך שמפייסין תינוק וכו׳ כי כן הוא ממש עסקי הצדיקים עם שיראל שפועין והוגין ומדברין עמהן ושורקין ומצפצפין ומרמזין אליהם לחזקם לעוררם ולהגביהם ולהרימם מכל מיני נפילות וירידות והשלכות שלהם שיזרזו בכל יום ובכל עת להתעורר מחדש בעבודת ה׳. בכל מה שיוכלו לחטוף. והוא ממש כדרך שמפייסין תינוק הבוכה שזהו בחינת פועה כנ״ל. והדברים מובנים לכל אחד למי שיודע רחמנות הצדיקי אמת עלינו אשר על ידם השם יתברך מחזק ומנחם אותנו בבחינת כאיש אשר אמו תנחמנו כן אנכי אנחמכם וכו׳. ופרעה הרשע שהוא הסטרא אחרא הוא ההיפך מכל זה. שרוצה רק להגביר הרע ח״ו כנ״ל. ועל כן אמר למילדות העבריות אשר שם וכו׳ שגוזר עליהם לעשות בהיפך מזה ח״ו. וזהו אם בן הוא והמיתן אותו אם בת הוא וחיה כי בן הוא בחינת ישוב הדעת סטרא דדכורא שמשם כל הטוב והוא רוצה להמית ולהשפיל הטוב בחינת בן. ולהחיות סטרא דנוקבא שמשם עיקר אחיזת הרע והדינים כי הוא בחינת דעת שאינו מיושב בחינת עצבות ומרה שחורה שרוצה להגביר הרע על הטוב להפיל עצבות ומרה שחרוה על כל אחד שלא יהיה ניכר הטוב שבו ולהמית אותו על ידי זה ח״ו אך המילדות לא שמעו אליו ולא עשו כדבר פרעה ותחיין את הילדים שעסקו רק להחיות ולחזק את הילדים שהם בני הנעורים הרוצים לגשת אל הקודש שצריכין רק להחיותם ולזקם בכל מיני חיות והתקחזקות על פי הדרכים הנ״ל ועל פי שארי דרכים קדושים ששמענו ממנו ז״ל. שכל זה הוא בחינת ותחיין את הילדים כנ״ל.

אות יט

ועיקר הגאולה היא על ידי זה. על ידי שנתעוררו רחמיו יתברך להסתכל רק על הטוב בבחינת ראה ראיתי את עני עמי וכו' וכמו שדרשו רז"ל ראה ראריתי שני ראיות רואה אני שסופן לחטוא ואף על פי כן ראיתי את עני עמי היינו כנ"ל. שאף על פי כן אני מסתכל רק על הטוב שבהם ואיני מסתכל כלל על הרע שבהן. ועל ידי זה הם ראויים לגאולה וכנ"ל. וכל הוויכוח שהיה בין השם יתברך ובין משה במראה הסנה הכל היה בענין זה. כי ענין זה לחפש תמיד הטוב שבישראל וללמד עליהם זכות תמיד הוא ענין גבוה ועמוק מאד מאד. ויש בענין זה מדריגות רבות בין הצדיקים הגדולים כמו שכתוב לעיל מזה. ועל כן גם משה רבינו אף על פי שהיה כולו טוב לא היה יודע מתחיהל עד היכן מגיע רחמנותו יתברך. עלכ ן לא היה רוצה לילך בשליחותכי ראה שישראל יקלקלו הרבה. אבל השם יתברדטען עמו הרבה. שאף על פי כן הוא רוצה לגאלם כי הוא מסתכל רק על הטוב וכנ"ל. וזהו בחינת אות המטה שהראה לו. שרמז לו שלא ידבר על ישראל כמו שאמרו רז"ל וכמובא בפירור שי כי הראה לו שבקל חוזר ונתהפך הנחש למטה כמו שכתוב שלח ידך ואחוז בזנבו וכו' ויהי למטה בכפו. שרמז לו שגם בתוקף זוהמת הנחש יכולין לאחזו באיזה קצה למצאו שם איזה נקודה טובה ועל ידי זה נתהפך לטובה מנח שלמטה בבחינת ויהי למטה בכפו וכנ"ל.

אות כ

ונחזור לענין תחומין. כי בחול יש בירורים. ועל כן יש בו כל הלאט מלאכות ונסיעות לדרכים בשביל בירורים אבל בשבת השכינה שובתת ואין בו בירור על כן בטלים בו כל הל"ט מלאכות וכל הדרכים כמובא מזה בהתורה היכל הקודש (סימן נ"ט) וכל הבירורים של ימי החול שמבררים הטוב מהרע ומלקטים ומעלים נצוצות הקדושה מבין הקליפות והסטרא אחרא. הוא נעשה על ידי הצדיקים הגדולים והנלוים אלחיהם ההולכים בדרכיהם. והעיקר נעשה על ידי ב' הדרכים הקדושים הנ"ל שהם בחינת אזמרה ואיה הנ"ל. שעל ידי הדרכים הללו מבטלין כל מיני קליפות וסטרא אחרא שכולם כלולים בב' מיני קליפות. שהם הקליפות והסטרא אחרא הנמשכין משבירת כלים שיש בהם ניצוצות

הקדושים הרבה. והקליפות והסטרא אחרא הנמשכין מבחינת חלל הפנו יש שם פנוי מאלקותו יתברך לגמרי כביכול ששם אי אפשר למצוא אותו יתברך על ידי שום שכל כי אם על ידי אמונה לבד. (כמובא ששם נאמר לענין חקירות וקשיות של הפילוסופין והאפיקורסים. אך גם כל שארי ההסתות ופיתוים של היצר הרע והסטרא אחר מנמשך מב׳ מינים הנ״ל כי עיקר כח היצר הרע נמשך מכפירות כמובא במקום אחר. ועיקר הבירור נעשה על ידי תשובה ומעשים טובים. כי על ידי חטא אדם הראשון וכן כל אחד על ידי חטאיו נפלו כמה ניצוצות בין הקליפות וכמו כן נופל דעתו ומחשבתו לכמה מיני הרהורים ובלבולים עד שיש לפעמים שמתגברין עליו כל כך עד שבאים עליו הרהורים ובלבולים הנמשכין מבחינת חלל הפנוי שמשם כל בחינת מקומות המטונפים הנ״ל שהם נמשכין מחלל הפנוי כנ״ל. ולצאת ולעלות משם כל אחד ואחד כפי מה שירד ונפל לשם עלידי פגמיו וקלקוליו. אי אפשר לצאת משם כי אם על ידי הדרכים הנ״ל היינו על ידי שמחפשין ומוצאין הנקודות טובות הנ״ל הוא בחינת אזמרה הנ״ל על ידי זה מבררין הטוב מהקליפות שיונקים מבחינת שבירת כלים שם יש כמה טוב ונצוצות רק צריכים בירור גדול והבירור נעשה על ידי הצדיקים ותלמידיהם על ידי הדרך של אזמרה כנ״ל. אבל לפעמים מתגברת הסטרא אחרא יותר עד שבאים עליו בלבולים והרהורים וכו׳ הנמשכין מבחינת חלל הפנוי שהם בחינת מקומות המטונפים הנ״ל. ואז אין תקנה כי אם על ידי הדרך של בחינת איה הנ״ל דהיינו לבקש ולחפש איה וכו׳ וכנ״ל וכל ימי החול נעשים כל הבירורים על ידי ב׳ הדרכים האלו הנ״ל. אבל מחמת שבימי החול יש אחיזת הסטרא אחרא ביותר. על כן צריכים יגיעות וטרחות של הל״ט מלאכות ונסיעות לדרכים בשביל בירורים אלו. וכל הבירורים נעשים בכח קדושת שבת. כי בשבת אין בירור. רק הכח של כל הבירורים של כל ששת ימי החול הכל הוא בכח קדושת שבת. וכן אין נשלם התיקון של הבירורים של ימי החול ואין הקדושה מתבררת חוזרת ועולה למקומה בשלימות עד שמגיע השבת שאז במעלי שבתא בכניסת שבת קודש סלקין ועולין כל הקדושות שביררו בימי החול. (כמובן כל זה בכוונות האריז״ל. אך שם מבואר בדרך סוד. ואנחנו מדברים בדרך שיוכל כל אדם להבין מהם עצות והתחזקות להתקרב להשם יתברך מכל מקום שהוא) ועל כן אוסר בשבת לילך בדרך כי אם תחום שבת ב׳ אלפים אמה. כי אין בירור אז כי אז מאירת שורש הקדושה של ב׳ הדרכים הנ״ל שהם אזמרה ואיה כמבואר לעיל. כי אז בשבת הוא חסד גדול ומאיר רק הטוב שבישראל בבחינת שחורה אני ונאוה שחורה אני בימי החול ונאוה אני בשבת כנ״ל שזהו בחינת הדרך של אזמרה כנ״ל. וכן מאיר אז בחינת איה כנ״ל שזהו בחינת ב׳ אלפין שהם בחינת ב׳ אלפים אמה של תחום שבת שאסור לילך בדרך כי אם בתוך ב׳ האלפים אמה האלו שהם בחינת ב׳ אלפין הנ״ל. אבל חוץ לתחום זה אסור לצאת בשבת. כי אז אין בירור הנ״ל. כי בחול יש גלות וטלטול וצריכים לפעמים לצאת לדרך רחוק כל אחד פי מה שצריך לברר בירורים בב׳ הבחינות הנ״ל. ועלכן באמת כל אחד כפי מה שמקורב לצדיקי אמת ביותר וכפי מה שממשיך עליו קדושת שבת ביורת

כמו כן אין צריך לטלטל עצמו בדרכים הרבה בימי החול כי נתתקן הכל בביתו בכח קדושת שבת שהוא קדושת הצדיקים שממשיכין ומאירין ב' הבחינות הנ"ל. וכל אחד כפי ריחוקו כן צריך יגיעות יותר בל"ט מלאכות וטלטולים בדרכים. וגם בזה יש כמה בחינות. כי יש שמייגע עצמו ומטלטל עצמו בדרכים אבל על כל פנים מתקן בזה על ידי שעושה המשא ומתן והעסק באמונה ונוסע בדרך בכשרות כראוי לאיש ישראלי. אבל יש שמתגבר עליו הרע שסביב הטוב שצריך לברר על ידי הדרך והמשא ומתן עד שמקלקל יותר ח"ו. וכן יש בזה אלפים ורבבות בחינות ושינויים בין כל אחד ואחד. כי כל עבודת האדם כל ימי חלייו הוא בענין זה בענין הבירורים הנ"ל. על כן הכל צריכין למארי חיטייא שהוא הצדיק האמת שבכחו הגדול הכל יכולין לברר ולתקן על ידי בחינת ב' הדרכים הנ"ל שעיקר הארתם נמשך בשבת שזו בחינת תחום שבת אלפיים אמה כנ"ל. ומשם ממשיכין הקדושה לכל ששת ימי החול לעורר ולחזק את כל אחד תמיד על ידי ב' הדרכים הנ"ל שעל ידי זה לא יצא מתחם וגבול הקדושה לעולם וכנ"ל.

אות כא

וזה בחינת עירובי תחומין. שממקום שמניחין סעודת שבת משם מתחיל התחום שבת. כי כל הבירורים של ימי החול שבשבילם צריכין טלטולים לדרכים כנ"ל. כולם הם בשביל האכילה והפרנסה. בבחינת כל עמל האדם לפיהו כי עיקר חטא אדם הראשון שמשם נמשכין כל החטאים שבשבילם צריכין כל הבירורים עיקר החטא היה באכילה שאכל מעץ הדעת טוב ורע שעל ידי זה נגזר בעצבון תאכלנה בזעת אפך תאכל לחם שבשביל זה צריכין יגיעות הל"ט מלאכות וטלטולים לדרכים והכל בשביל לברר הניצוצות מב' מינ קליפות על ידי ב' הדרכים הקדושים הנ"ל וכנ"ל. ועל כן בחול צריכין יגיעה גדולה שתהיה האכילה בקדושה כראוי על כן אין להרבות באכילה בחול. אבל בשבת קודש אז האכילה כולו קודש (כמו שכוב בהתורה שאלו וכו' בל"א בסימן נ"ז ובהתורה צדיק כתמר יפרח בסימן רע"ז). כי אז בשבת מאירים ב' הדרכים הנ"ל בהארה נפלאה כנ"ל. ועל ידי זה מתבטלים הקליפות ועל כן האכילה בקדושה. ואז מצוה גדולה להרבות באכילת שבת כאשר הזהיר אדמו"ר ז"ל כמו שכתוב בהתורה הנ"ל. כי א בהא תליא כי כל מה שמרבין באכילת שבת מתתקנין ומאירים יותר ב' הרכים הנ"ל בבחינתדוק בככי ותשכח בנגרי כמו שכוב שם בסימן רע"ו הנאל לענין הדרכים שעושה הצדיק וכו'וכן הדרך של המצוות של כל אדם שעולין בשבת עיין שם שכל זה הם בחינת ב' הדרכים הנ"ל. כמובן לעיל כי מה שכתב שם שבשבת עולה המצוה

בבחינת וישם לדרך פעמיו וכו׳ זהו בחינת דרך של אזמרה הנ״ל. וכן בחינת איה הנ״ל הוא גם כן בחינת הדרך כמו שכתוב בסוף התורה איה או כשהולכים בדרכים ברוחניות. נמצא שב׳ התורות הנאל של אזמרה ואיה הם בחינת דרכים ממש שעושה הצדיק במקום תהו ומדבר כדי שיוכלו הכל לילך בהם ולהתבקר על ידם להשם יתברך מכל מקום שנפלו לשם, ואלו הדרכים נתתקנים על ידי אכילת שבת שעל ידי זה נמשכת עיקר השמחה של שבת בבחינת אין טוב באדם כי אם לאכול ולשתות ולשמוח בשבתות ויום טוב כמו שדרשו רז״ל וכמובן בדבריו ז״ל בעת שגילה התורות שעיקר קדושתש בת ממשיכין על ידי עונג ושמחה של שבת. ועל כן הזהיר אז מאד להרבות באכית שבת ולהתענג בכל התענוגים והעיקר להרבות בשמחה בשבת ועל ידי זה מאירין ביותר עליו ב׳ הדרכים הנ״ל שעיקר הארתם בשבת. ועלכן מקום שמניחין סעודת שבת משם מתחיל תחום שבת אלפיים אמה כי עיקר תחום שבת אלפיים אמה. הוא הארת ב׳ הדרכים הנ״ל נמשך על ידי סעודות שבת כנ״ל.

אות כב

ולבאר הענין יותר. כי עיקר הוא התיקון על ידי היחוד שמייחדין ומחברין כל המאמרות בהמאמר סתום בראשית שמשם מקבלין הכל שזה בחינת כלל היחודים שעל ידי זה עיקר תיקון כל העולמות וזה נעשה על ידי אכילה דקדושה דהיינו אכיל שבת כי האכילה מחברת הגוף עם הנפש שזו בחינתיחוד וחיבור וכלליות כל העולמות בהשם יתברך כי בחינת הנפש לגבי הגוף שמחהי ומקים אוו. הוא בחינת החיות שהשם יתברך מחיה ומקים כל העולמות כמו שאמרו רז״ל הני ה׳ ברכי נפשי כנגד מי וכו׳ מה הקדוש ברוך הוא זן את כל העולם אף הנפש זנה את הגוף מה הקדוש ברוך הוא מלא כל העולם וכו׳ועל כן באמת נעשה יחוד גדול על ידי אכילה בקדושה (כמו שכתב אדמו״ר ז״ל בהתורה ויסב וכו׳ בלקוטי א׳ סימן ס״ב) כי זהו כלל כל היחודים כשמחברין ומייחדין כל העולמות בשורש חיותם שהוא מחיה את כולם. שזסהו בחינת הנ״ל שנשכללין ונתייחדין כל המאמרות המתגלים בראשית נקודת הבריאה שהוא בחינת בראישת מאמר סתום הנ״ל. כי עיקר יניקת הקליפות הוא מבחינת פירוד ח״ו דהיינו שעושין פירוד ואים מאמינים שהוא יתברך מחה ומקיים הכל ומנהיג הכל כרצונו. כי מחמת ששורש הכל הוא בחינת מאמר סתום בחינת איה שאי אפשר להשיג ולתפוס במוח כל. על כן הם יונקים משם מגודל ההעלמה והסתרה. ומשם באים כל הכפירות של המחקשרים והפלוסופים ההולכים אחר דעתם הנבוכה. כי באמת אי אפשר להבין במוח ובדעת כלל איך כל העולמות נמשכין ומתנהגים ומתקיימים על ידי

סתימא דכל סתימין דלית מחשבה תפיסא ביה כלל כי אם על ידי אמונה שימה שעל ידי זה עוברים על כל החכמות שבשביל זה נקראים שיראל עבריים (כמו שכתבו בהתורה בא על פרעה סימן ס״ד עיין שם.). אבל אלו ההולכים אחר דעתם וחכמתם הנבוכה הם באים לכפירות גדולות הנמשכין מחלל הפנוי ומשבירת כלים. ועיקרם נמשך מחלל הפנוי כי גם הקליפות והכפירות הבאים משב ירת כלים. שרשם גם כן מבחינת חלל הפנוי שמשם שורש כל הסטרא אחרא כי אם לא היה הצמצום של החלל הפנוי לא היה שייך ריבוי אור כלל אך חלל הפנוי היה מוכרח לבריאת העולם כמו שכתוב שם. ותיכף שנתהוה שורש הצמצום של החלל הפני. משם נשתלשל שורש אחיזת הסיגים שמשם נתגלגל שהיה שבירת כלים כמובן כל זה בכתביך. ועל כן עיקר התיקון על ידי בחינת הלימוד של איה הנ״ל. לחפש אותו יתברך תמיד כנ״ל כי תיכף ככשמאמינים שגם שם נעלם השם יתברך אפילו במקומות הרחוקים מאד הנמשכין מחלל הפנוי כנל ומחפשין ומבקשין גם שם איה מקום כבודו על ידי זה עולין בתכלית העלייה לבחינת איה בחינת בראשית מאמר סתום, וחוזרין ומעלין ומקשרין כל החיות של כל מקומות הרחוקים מאד להשם יתברך ועל ידי זה נתייחדין כל המאמרות שהם כלל כל העולמות בשרשן בהמאמר סתום כי עיקר שלימות היחוד כשמעלין ומקשרין למעלה החיות של כל הסטרא אחרא שכולם ישובו להשם יתברך כידוע בכוונות שבכל היחודים צריכין להעלות החיות מהקליפות היינו כנ״ל וכל זה נעשה על ידי אכילה בקדושה כנ״ל. אבל מחמת חטא אדם הראשון שפגם באכילת עץ הדעת טוב ורע על ידי זה המשים סטרא דמותא כמו שכתוב כי ביום אכלך ממנו מות תמות שהוא פירוד בין הנפש והגוף. כי אי אפשר לברר האכילה בשלימות עד שתוכל לחבר הנפש עם הגוף שיחהי לעולם כי עכשיו אי אפשר לזכות לאכילה כזאת מחמת שנתערב פסולת הרבה בהאכילה מחמת חטאו. על כן בהכרח שימות האדם והעיקר על ידי פגם האכילה כמו שכתוב בזעת אפך תאכל לחם עד שובך אל האדמה וכו׳. ועיקר תיקונו לאחר מיתתו הוא על ידי שעולה נשמתו לבחינת מאמר סתום ומשם חוזר וממשיך חיות חדש להחיות העצמות היבשות עד שיעמדו בתחיית המתים לחיות חים נצחיים. וכל אחד כפי מעשיו כן זוכה לזה. כי צדיק שביטל גופו בחייו וזכה לעלות לבחינת איה בחיים חיותו בעודו בגופו הוא אינו מת כלל כמו שאמרו רז״ל. כי מיתתו הוא רק בחינת ביטול מבטל עצמו בביטול נפלא כדי שיעלה למאמר סתום בתכלית המעלה לעילא ולעילא וכו׳. כדי שימשיך משם חיות חדש ונפלא לתקן כל הנפשות כולם אבל מי שאינו צדיק צריך לסבול צער כפי מעשיו בגיהנם וכיוצא עד שיעלה לשם והכל לפי החשבון. ועל כן באמת אפילו אם לא זכה להטיב מעשיו בשלימות בחייו אבל זכה על כל פנים לחפש ולבקש ולדרוש תמיד אותו יתברך הוא גם כן טובה נפלאה ונוראה לנפשו וגופו. כי על ידי זה זוכה גם אחר מיתתו לחפש ולבקש אותו ולא יוכלו להטעותו על ידי עולם התהו מאחש שגם שם יבקש את השם יתברך. על כן בקל יוכל לשוב למקום מנוחתו והכל בכח הצדיקי אמת וכנ״ל.

אות כג

וכל ימי חיי האדם צריך יגיעה גדולה שתהיה אכילתו בקדושה שיחבר נפשו וגופו בקדושה על ידי האכילה באופן שיהיה נעשה יחוד העולמות בשרשן על ידי אכילתו וכנ״ל. ועיקר התיקון הוא אכילת שבת שהוא אכילה דקדושה שאז מצוה גדולה לאכול ולהתענג כי אכילת שבת כולו קודש כי אז מאירים ב׳ הדרכים הנ״ל ואז נעשים כל היחודים שכל העולמות והמאמרות מתייחדים בשרשם בבחינת מאמר סתום שמאיר אז בהארה נפלאה וכמבואר בהמאמר כגוונא וכו׳ רזא דשבת. מנפלאות היחודים שמתייחדים בשבת. מועל כן אז האכילה בקדושה נפלאה ועל ידי האכילה עיקר היחוד כנ״ל ועל כן על ידי סעודת שבת עושין עירובי תחומין. י מאכילת וסעודת שבת משם נמשכין ומצאירין אלפיים אמה תחום שבת שהם בחינת בף אלפין הנל שהם בחינת הדרך איה ואזמרה הנ״ל. כי עיקר היחוד הוא לייחד בחינת אלפין הנל שהם בחינת ב׳ הדרכים הנ״ל כי הדרך של אזמרה הוא בחינת תקון שבירת כלים כנ״ל שעולים כל הטוב שהם בחינת ניצוצות הקדושה למקומם לבחינת מאמרות המתגלים שמשם כל הטוב כי המאמרות שמתגלים שהם בחינת מלא כל הארץ כבודו הם בחינת כל התורה והמצוות שכולם בשביל כבודו יתברך אבל הדרך של איה הנ״ל שהוא בחינת תיקון חלל הפנוי שהוא על ידי שעולין לבחינת איה מאמר סתום כנ״ל הוא שורש התורה וגבוה מהתורה והעיקר לחבר וליחד שניהם יחד וכנ״ל. לחבר כלליות התורה כלליות המאמרים המתגלים שהוא כלליות כל העולמות לחבר הכל בשרשו העלון שהוא בראשית מאמר סתום שאז נכללין ונתייחדין ב׳ האלפין הנ״ל שזהו בחינת כלל כוונות האכילה לייחד בחינת האלפין (כמובא בכוונות) שכלזה זוכין על ידי אכילת שבת כנ״ל כי שבת בחינת שביתה וניחא שאז הוא ישוב הדעת שזהו העיקר כי עיקר בחינה זאת להאמין בדעתו בשלימות שהכל אחד שכל העולם ומלאו כולם אין להם חיות וקיום כי אם ממנו יתברך לבד שהוא סתום ונעלם מכל. שזה עיקר שלימות כל היחודים. ועיקר שלימות האמונה הזאת אין זוכין כי אם על ידי קדושת שבת שהוא בחינת קדושת הצדיקי אמת שוזכין ליישוב הדעת זה עיקר המנוחה והשביתה של שבת בבחינת מנוחת שלוה והשקט ובטח וכו׳ בחינת בשובה ונחת תושעון בהשקט ובבטחה תהיה גבורתם. ובחינת ישוב הדעת הזה אי אפשר לבאר בכתב ולא בעל פה. כי הוא לכל חד כפום מה דמשער בלביה בבחינת נודע בשערים בלה כידוע. וזהו בחינת קאנא דקמצא כריכא הנ״ל בחינת רך כקנה בחינת הרפו ודעו כי אנכי ה׳. וכל זה אי אפשר לבאר בכתב. רק אנו צריכים לאחוז עצמינו באבותינו ורבותינו הקדושים שזכו לזה בשלימות ועל ידם חומל השם יתברך עלינו ומאיר עלינו פעמים איזה התנוצצות אלקות על ידי בחינת קדושת שבת

שהוא בחינת שבוה ונחת בחינת מנוחת שלוה והשקט ובטח וכו׳ כנ״ל. וזהו בחינת עירוב לשו עירוב ממש שעמרבין ומחברין ומייחדין על ידי סעודת שב שממנה עושין העירובי תחומין את בחינת ב׳ האלפין הנ״ל שהם בחינת כלליות עלמין דאתגללין בעלמא עילאה סתימא שהוא בחינת המאמר סם כנ״ל:

אות כד

וזה בחינת המן שהוא בחינת הפרנסה. כי יקר המן נמשך מבחינת מאמר סתום בבחינת כי לא ידעו מה הוא שהוא בחית מאמר סתו. כי מזונא לאו בזכותא תליא אלא במזלא וכו׳ שהוא בחינת מזל העליו כמבוא שהוא בחינת כתר בחינת מאמר סתום כידוע ועל כן ירד להם המן על ידי נסיונות שהתלוננו מקודם וכן אחר כך כשירד להם היו בו כמה נסיונות כמו שכתבו למען אנסנו הילך בתורתי וכ׳ וכמו שכתוב ויענך ויאכילך את המן אשר א ידעת ולא ידעון אבותיך למען נסותך וכו׳ כי משם עיקר הנסיונות של האדם. היינו מבחינת מאמר סתום הנל שמשם ירד המן לישראל כי כבר מבואר שהמאמר סתום משם עיקר יניקת הקליפות והסטרא אחרא מגודל ההעלמה וההסתרה כנ״ל והאדם צריך לעבור באלו המקומות בשביל נסיון וכשזוכה לבקש גם שם את השם יתברך בבחינת איה וכו׳ כנ״ל על ידי זה עולה בתכלית העלייה וכנ״ל ועל כן מחמת שהמן שהוא הפרנסה נמשך משם מבחינת מאמר סתום הנ״ל שמשם כל השלתשלות יניקת הסטרא אחרא והקליפות כנ״ל. על כן שם עיקר הנסיון בחינת למען נסותך וכו׳ כי קודם שמבל הפרנסה מבחינת מאמר סתום הנ״ל. צריך לעבור דרך אלו מקומות הרחוקים הנ״ל שהם בחינת מקומות המטונפים ששם אין רואין את השם יתברך כלל ומתגברים עליו קשיות ובלבולים הרבה כנ״ל. וכשזוכה לעמוד בנסיון ולבקש שם דייקא את השם יתברך בבחינת איה הנ״ל. על ידי זה נתהפך כהירידה לעלייה וזוה לבחינת איה מאמר סתם הנ״ל וממשיך משם המן דהיינו פרנסה שנמשך משם דקיא כנ״ל ועל כן קצתם שלא יכלו לעמוד בנסיון כראוי נכשלו והתלוננו על השם יתברך קודם שירד להם המן. מחמת שהתגברו עליהם הבלבולים והקשיות והספיקות הנמשכין מההעלמה של המאמר סתום כנל שהוכרחו לעבור בהם קודם ירידת המן כנ״ל. אבל רוב הכשרים שאלו כהוגן שחיפושו וביקשו את כבוד השם יתברך שם כנ״ל ועמדו בנסיון עד שזכו שירד להם המן. משם דייקא מבחינת מאמר סתום הנ״ל וגם אחר שירד להם המן היה להם נסיונות בזה כמו שכתוב למען אנסנו. דהיינו אם ישמרו המצוות התלויות בו שלא יותירו וכו׳. כימחמת שהמן שהוא הפרנסה יורד מבחינת גבו ונעלמת כל

כך מבחינת מאמר סתום כנ״ל על כן תיכף כשבא המן והפרנסה לזה העולם הגשמי חוזר ונתעלם האור הנ״ל שמשם נמשך המן כי אי אפשר להשיגו בזה העולם בשום דעת כי אם באמונה לבד. על כן תיכף שנמשך המן ליום א׳ היה קשה להם להאמי שירד גם ביום שני. מאחר שהוא פלא גדול שנמשך מבחינת סתום ונעלם מאד שמשם יניקת הסטרא אחרא והקליפות שהם מעקמין את הלב בכל פעם. על כן נמצאו אנשים שלא עמדו בנסיון והותירו ממנו ובאמת וירם תולעים ויבאש וכו׳. כי שלטו בו הקליפות שהם בחינת במקומות המטונפים והמקולקלים שהמהם כל הדברים הנשקצים והנמאסים בחינת תולדעים והביאש. כי המן לא היה אפשר לירד כי אם על יום אחד דבר יום ביומו. כי כל יום משאת ימי המעשה יש לו מאמר מיוחד שבו ברא את הבריאה שנברא באוו היום ובין כל יום ויום יש גבול וצמצום ששורשו נמשך מהעלמת המאמר סתום. וזה בחינת חשך שקודם לאור בחינת ויהי ערב ויהי בקר וכו׳. ועל כן בחשכץ לילה בו תרמוש כל חיתו יעק שאז עיקר שליטת הסטרא אחרא והקליפות כי יניקתם מבחינת חשך שנמשך מהעלמת המאמר סתום כנ״ל. ואל כן לא ירד המן לישראל כי אם על פרנסת יום לבד כדי שיתלו עיניהם למרום כמו שאמרו רז״ל כי אי אפשר למשוך השפע מהמאמר סתום לזה העולם על כל הימים ביחד שלא לעבור הגבול שבין יום ליום ויינקו הקליפות יותר מדאי בחינת וירם תולעים ויבאש כנ״ל, ועל כן בהכרח שירד רק על יום אחד והם יהיה להם נסיון על יום השני כדי שיתלו עיניהם למרום שיתלו עיניהם דייקא. זה בחנית בקשה וחיפוש הנ״ל שצריכין בכל יום לחזור ולחפש ולבקש איה מקום כבודו ולתלות עיניו למרום ואז חוזר ועולה לבחינת איה וחוזר וממשיך המן שהוא הפרנסה ליום ב׳ וכן צריכין בכל יום וכנ״ל:

אות כה

ועל כן ביום הששי לקטו לחם משנה לחם יומים. כי בשבת הקליפות והסטרא אחרא בטלים ואז מאיר בחינת איה בהארה נפלאה בבחינת ועתיקא קדישא גלי רצון דיליה. (כי המאמר סתום הוא בחינת עתיקא קדישא כידוע) ועל כן מקבלין שפע המן על ב׳ ימים בחינת לחם יומים כי אז אין מתעלם האור הסתום כל כך. כי נמשך הארה נפלאה ועצומה על כל אחד מישראל שהוא בחינת נשמה יתירה שעל ידי זה יוכל להאיר בו האור הנ״ל ועל כן באמת אז הקליפות שינקו מהעלמת האור בטלין מאחר שעתה נמשך בחינת התגלות האור על כן עתה ביום הששי בכניסת השבת מקבלין לחם יומים. כי אין יניקה להסטרא אחרא בהגבול שבין התגלות יום הששי לשבת שהוא ליל שבת קודש כי בשבת מאיר בחינת

איה בהארה נפלאה שזהו עיקר קדושת שבת כנ״ל ועל כן מצוה גדולה לאכול בשבת כי אז אין להסטרא אחרא יניקה בהאכילה הנמשכת מהמאמר סתום המחמת שאז מאיר המאמר סתום בתיקון נפלא שנוכל לקבלו והקליפות והסטרא אחרא מתבטלין כנ״ל. ועתה מבואר קשר הפסוקים היטב ויאמר משה אכלוהו היום אכלוהו וודאי כי עתה בשבת מצוה גדולה לאכול כי שבת היום לה׳ ואין להסטרא אחרא אחיזה בהאכילה כלל בבחינת היום לא תמצאוהו בשדה. בשדה שם אחיזתה הקליפות כידוע. שאי אפשר לקבל המן שהוא הפרנסה כי אם על ידי שהולכין בדרך בחינת שדה ששם אחיזם ועומדים בנסיון כנ״ל. שבשביל זה אי אפשר לקבל הפרנסה לשני ימים שלא לעבור הגבול שבין יום ליום. אבל היום לא תמצאוהו שם בבחינת שדה כי אין להם אחזיה כלל בסעודת שבת. כי אז מאיר האור בתיקון נפלא כנ״ל:

אות כו

וזהו ראו כי ה׳ נתן לכם השבת ראו דייקא. כי אז מתגלה האור הנעלם בחינת ראיה והתגלות כנ״ל. וזהו על כן הוא נותן לכם לחם יומים היינו כנ״ל. כי מחמת שזה שהאור נמשך אז בבחינת התגלות בבחינת ראו. על ידי זה בעצמו הוא נותן לכם לחם יומים. כי על ידי זה יכולין לקבל השפע לשני ימים כנל. וזהו שבו איש תחתיו אל יצא איש ממקומו יום השביעי. ולמדו רז״ל שלא לצאת חוץ לתחם אלפיים אמה היינו כי תחום שבת אלפייסא מה נמשך משם בחינת סעודות שבת בבחינת חלקחם יומים שזהו בחינת עירובי תחומין שמשם מתחיל התחום כנ״ל. כי עיקר תחום שבת אלפיים אמה הם בחינת הב׳ אלפין הנ״ל. שהם בחנית ב׳ הדרכים הקדושים הנ״ל של איה ואזמרה. שמאמרין בשבת באור גדול שכל זה נתתקן על ידי אכילת שבת כנ״ל:

אות כז

ועל כן צוה ליקח צנצנח אחת מן למשמרת לדורותיכם למען יראו את הלחם וכו׳. וכמו שכתוב הדור אתם ראו דבר ה׳. כי צריך כל אדם לידע שגם עתה נמשכת הפרנסה בבחינתהנל בחינת מן. כי אף על פי שעתה אינו

מתנהג ממש כמו בירידת המן שירד מאכל מזומן דבר יום ביומו. ועכשיו מנהיג השם יתברך בדרך אחרת קצת וגדילה התבואה על שנה שלימה ולפעמים ליותר. וכל אחד מקבל פרנסו לפי בחינתו יש שמרוויח ממנו שיוכל להתפרנס בו לשנה ויותר. ויש לחודש וכו' וכן כמה שינויים. ויש שהוא עני ובדוחק מקבל פרנסתו ליומו וכיוצא בזה שינויים לאין מספר. אבל אף על פי כן הכל הוא בבחינתירידת המן. בחינתלא ניתנה תרוה אלא לאוכלי המן. וכמו שכתוב הדור אתם ראו דבר ה' שמעו לא נאמר אלא ראו. ראו במה נתפרנסו אבותיכם כי גם עתה נמשכת הפרנסה מבחינת מאמר סתום הנ"ל. וצריכין לעבור תחילה דרך מקומות הרחוקים הנ"ל. שמשם כל הנסיונות של כל העוסקים בפרנסה שיהיה משא ומתן באמונה ולא יפול להכחשות וגזילות ותאוות ממון הנמשך מהקליפות שיונקים משם מבחינת מאמר סתום כנ"ל, ואחר כך תיכף כשמקבלין איזה פרנסה או עשירות משם נתעלם האור אצלו מיד. ועאינו יודע מעתה מהיכן יתפרנס. אף על פי שזה סמוך הרויח וגם אז היה בהשגחה נפלאה מהשם יתברך. אף על פי כן עתה חוזר ודואג מהיכן יתפרנס וכן כל אחד ואחד לפי בחינתו. ובאמת צריך כל אחד להתחזק בבטחון לגדול ולבלי לחשוב מיום לחבירו כלל כמו שאמרו רז"ל. שמי שדואג מה יאכל למחר הוא ממחוסרי אמונה. כי בענין המשכת השפע והפרנסה שנמשך מבחינת המאמר סתם שם עיקר הנסיונות של האדם בבחינת למען אנסנו. שהשם יתברך ממשיך ומוריש השפע והפרנסה לכל אחד באופן שיהיה לו נסיון וכנ"ל. והעיקר שיתלה עיניו למרום בכל עם שחסר לו הפרנסה. כי אין שום עצה אחרת בעולם כלל. דהיינו שילך בדרך הנ"ל שיחפש ויבקש את השם יתברך תמיד אפילו במקומות הרחוקים כנ"ל. ואז יזכה שיאיר לו הארה משם. וממילא יהיה נמשך לו פרנסה ושפע גדול משם. כי כל טוב נמשך משם. והעיקר על ידי הדרישה והבקשה והחיפוש כנ"ל. בבחינת ודורשי ה' לא יחסדו כל טוב וכנ"ל:

אות כח

וזהו בחינת מה שאמרו רזל ויחן פני העיר שקבע תחומין עם דמדומי חמה. כי שלש סעודות של שבת הם כנגד ג' אבות. והעיקר הוא יקב שכולל ומחבר שני הדרכים הנ"ל ביחד שזה עיקר בחינת קדושת שבת שנמשך על ידי אכילת שבת דהינו על ידי השלש סעודות וכנ"ל. כי סעודה א' הוא כנגד אברהם איש החסד. שהוא מלמד זכות וממשיך חסדים על ישראל תמיד על ידי הנקודות טובות שמוצא בהם שזהו בחינת הדרך של אזמרה הנ"ל. ויצחק הוא בחינת עולה תמימה בחינת ואיה השה לעולה הנ"ל. שזה הדרך הקודש התחיל על ידי עקידת יצחק ששם נאמר המקרא הזה.

כי יצחק ממתיק הגבורות שרשן שהוא העלמת המאמר סתום הנ״ל. שמשם שורש הגבורות הקדושות ושם המתקקתן. כי באמת העהעלמה הוא חסד נפלא מאד (וכמובא בכתבי האריז״ל שעיקר המתקת כל הגבורות בשרשן הוא על ידי בחינת כתר שהוא בחינת איה שם כל תליסר מכללין דרחמי שעיקר החסד והרחמים שנמשך משם הוא מחמת ששם נמתקין הגבורות בשורשן). ועל כן אוכלין ב׳ סעודות כנגד אברהם ויצחק שהם בחינת ב׳ הדרכים הנ״ל שהם אזמרה ואיה הנ״״ל שעיקר תיקון הדרכים הנ״ל הוא על ידי אכילת שבת שעל ידי זה נעשים דרכים כבושים לרבים כנ״ל. ויעקב הוא בחינת הבריח התיכון מבריח מן הקצה אל הקצה שכולל ומחבר ומיחד ב׳ הדרכים הנ״ל ביחד שזוה בחינת עיקר שלימות היחוד שנעשה בשבת:

אות כט

וזהו בחינת סעודה שלישית שאז הוא רעווא דרעוין ואו עתיקא קדישא גלי רצון דיליה. כי אז עיקר התיקון בשלימות שנעשה על ידי הדרכים הנ״ל. ועל כן עיקר בחינת שבת הוא בחינת נחלת יעקב. כמו שכתוב אם תשיב משבת רגלך וכו׳. והאכלתיך נחל יעקב אביך וכו׳. שהוא נחלה בלי מצרים. כי כשנכלל ב׳ הדרכים הנ״ל ביחד. כא נתבטלין כל מיצרי הדושה. כי הכל ישובו אל ה׳ על ידי ב׳ הדרכים האלו שנעשן דרך כבושה על ידי עיקב ביותר מחמת שהוא כוללם יחד וכנ״ל. ועל כן יעקב דייקא קבע תחומין כנ״ל. כי עיקר תחום שבת אלפיים אמה. הוא בחינת ב׳ הדרכים הנ״ל. נמשך על ידי בחינת יעקב כנ״ל:

אות ל

וזהו טובים השנים מן האחד שאם יפולו האחד יקים את חבירו היינו בחינת שני הדרכים הנ״ל. שהם מחזיקין את כל האדם לבל יפול בשום אופן בעולם. וזהו שאם יפולו האחד יקים את חבירו. כי לפעמים מחזקין את עצמן על ידי בחינת הנקודות טובות שמוצאין בו עדיין שזהון בחינת אברהם כנ״ל. ולפעמים נופל חצו גם מזה. ואז אין יכול להחיות את עצמו בשום דבר. ואז מחיה את עצמו על ידי הבקשה והחיפוש בבחינת איה

הנ״ל. שמזה הדרך אי אפשר להבעל דבר לבלבלו ולהפילו על ידי שום בלבול בעולם. כי אף על פי שיכניס בדעתו ח״ו שאפס תקוה מחמת שקילקל מאד. ואף על פי שהאמת הוא כך וגם עתה הוא כמו שהוא אף על פי כן מאחר שכבר גילו לנו שאפילו במקומות המטונפים יכולין לחפש ולבקש את השם יתברך ולעלות על ידי זה דייקא לתכלית העלייה לבחינת איה על כן בוודאי תמיד יקום על עמדו. ובתוך כך יזכה שהשם יתברך ירחם עליו ויאיר עיניו שיחזור וימצא הנקודות טובות שיש בו עדיין ויגיל וישיש בישועתו. וזהו בחינת שאם יפוו האחד יקום את חבירו וכנ״ל. והחוט המשולש לא במהרה ינתק. החוט המשולש זה בחינת יעקב שכולל ב׳ הדרכים יחד. לא במהרה ינתק. כי עיקר התיקון כשנכללין ב׳ הדרכים יחד וכנ״ל:

אות לא

וזה בחינת מה שהולכין ונוסעין על קבעי הצדיקים האמתיים. כי עיקר הסתלקות הצדיק הוא לבחינת איה שעולה לשם התכלית השלימות לעילא ולעילא. כי עיקר המיתה על ידי הפירוד שגרם אדם הראשון בחטאו כנ״ל. וכל אחד כפי מה שזכה בחייו לחפר ולבקש את השם יתברך תמיד שעל ידי זה זכה לעלות לבחינת איה כנ״ל. כמו כן זוכה בעת סופו וקצו שתעלה נשמתו לשם לבחינת איה שם עיק קיבול שכר בבחינת מה רב טובך אשר צפנת ליראיך. בחינ תעין לא ראתה וכו׳. שכל זה בחינת סתום ונעלם בחינת איה הנ״ל אבל בשעת מיתה מחמת שאז הוא פירוד על כן אז מתעוררין ביותר כל מקומות המטונפים שיונקים משם. על כן המת מטמא טומאה חמורה כל כך. וצריך כל אחד לסבול מה שיסבול כפי מעשיו עד שיעלה לשם לבחנית איה להחיות העצמות. בל הצדיק הגדול עולה לשם מיד כמו משה יוסף ודוד. שנסתלקו בשבת במנחה בעווא דרעוין שהוא בבחינת איה כנ״ל. והוא ממשיך משם הארות נפלאות ותקונים נפלאים עתה ביותר כי גדולם צדיקים במיתתן יותר מבחייהם. מחמת שאז עולין לבחינת איה בתכלית השלימות. כי בוודאי העלייה לשם אפילו מי שזוכה לזה. הוא בכמה אלפים ורבבות בחינות ומדריגות. (וכמובן בסוף התורה איה הנ״ל שגם הצדיק עובר דרך אלו המקומות לפי בחינו קודם כל תורה וכו׳ ואף על פי כן הוא דרך אמת וישר גם לאנשים פשוטים וגסים כמבואר שם עיין שם). ועל כן עתה אחר הסתלקותו שעולה לשם בעלייה נפלאה לעילא ולעילא. על כן הכל יכולין להתתקן על ידו. כי מכל מקומות המטונפים שבעולם ומכל מיני אבי אבות הטומאה שבעולם. יכולין לשוב ולעלות בתכלית העלייה על ידי הדרך של איה הנ״ל שמאיר ביותר על ידי הצדיק שעלה לשם וכנ״ל.ועל

כן צריכין לבוא על קברו הקדוש. כי כל הקברים מטמאין באהל. אבל הצדיק אינו מטמא באהל כמו שאמרו רז״ל. כי אדדרבא כל הקדושות וכל התיקונים נמשכין משם וכנ״ל. הלכות תחומין הלכה ז׳ נכללת

בהלכות שבת הלכה ז׳ מאות י״ט.

ראש חדש א

הלכה א

אות א

מה שקורין פרשת התמיד בראש חדש. על פי מה שאמר רבינו נ״י שבחינת תמיד הוא תיקון התפלה בחינת תפלות כנגד תמידין תקנום עיין שם. והנה פגם התפלה הוא על ידי פגם הלבנה שהיא בחינת מלכות בחינת תפלה. ועל כן בראש חדש שאמר הקדוש ברוך הוא הביאו עלי כפרה אז מתחיל התיקון של הלבנה כי אז מתחלת להתמלאות על כן קורין אז פרשת התמיד שהיא בחינתתיקון התפלה כנ״ל. כי אז בראש חדש מתחיל תיקון הלבנה שהיא תיקון התפלה כנ״ל.

ראש חדש ב

אות א

ענין ראש חדש. על פי המאמר תקעו בחודש שופר עיין שם(בלקוטי תנינא סימן א׳) כל המאמר היטבעד סופו.

וקיצור הדברים. שיש ג׳ מדות שהם מפסידין היראה שהיא בחינת ירושלם.והם תאוות אכילה ומשגל וממון. והם בחינת ג׳ משמורת הוי הלילה. ותיקונם על ידי ימים טובים שהם שלש רגלים. ואז זוכין לנבואה על ידי המלאכך הנעשה על ידי יראה. ועל ידי נבואה זוכין לתפלה. ואזי אין צריכין לרפואות כי נתרפאין על ידי דבר ה׳ שהוא המלוה הגדול. כי כל כוכביא לוין דא מן דא סיהרא לוי מן שמשא וכו׳. ומשם מקבלין כח כל העסקים אבל כשאוחזין בחינת תפלה בחינת דבר ה׳ שהוא המלוה הגדול אז נתרפאין על ידי דבר ה׳ ואין צריכין לעשבים כי נמשך כח הרפואה בלחם ומים. כי כל העשבים חוזרים כחם לשרשם שהוא דבר ה׳ ואז נמשך כח הרפואה ללחם ומים וכו׳. וזה בחינת התנוצצות משיח וכו׳. ואז יכולין לעשות ראש השנה כי ראש השנה הוא חסד גדול שנתן לנו ראש השנה יום הדין בראש חדש שאז השם יתברך בעצמו כביכול מתחרט ואומר הביאו עלי כפרה עלי שמיעטתי את הירח. ועל ידי זה יש לנו פתחון פה להתחרט ולבקש כפרה וכו׳ עיין שם כל זה היטב.

אות ב

והנרא שכולו קשור זה בזה ונעוץ סופו בתחלתו. כי כל זה הוא בחינת ראש חדש בבחינת מיעוט הירח ומילואה. כי אלו הג׳ מדות שהם מפסידי היראה שהיא בחינת ירושלים. הם בחינת מיעוט הירח. שמשם יניקת הסטרא אחרא שממנה כל התאוות רעות בפרט אלו הג׳ תאוות הנ״ל שהם כלם מבחינת מיעוט הלבנה. כי תאוות משגל נמשכת מהקליפה הידועה שהיא באה מחסרון המאורות כמו שכתוב יהי מארת חסר דא לילית שיניקתה ממארת חסד דהיינו מיעוט הירח. וגם אתוות ממון תלוי בתאוות משגל ויניקתו גם כן משם כמבואר בדברי רבינו במאמר צוית צדק (סימן כ״ג) עיין מה שהביא שם מאמר התיקונים שקרא תאוות העשירות אסכרא לרביי מחייכת בהו בעותרא בהאי עלמא וכו׳ וזה בא ממארת חסד כידוע. וכן תאוות אכילה עיקר התאוה היא בבחינת ובטן רשעים תחסר. כי מה שהוא מוכרח לקיום הגוף אין זה נקרא תאוה. רק מה שהוא מותרות בחינת בטן רשעים תחסר. שזה בחינת מארת חסדר היפך צדיק אוכל לשובע נפשו שהוא בחינת אור מלא (כמבואר במאמר ויהי מקץ סימן נ״ד) נמצא שכל אלו הג׳ תאוות הם בבחינת חסרון הלבנה

בחינת מארת חסר. ועל כן ה נרמזין בדברי רז״ל בג׳ משמורת של הלילה כי משם יניקתם מבחינת חסרון הלבנה שהיא המאור הקטן לממשלת הלילה. ועל כן הם מפסידים את היראה שהיא ירושלים. כי ירושלים היא בחינת מלכות בחינת מאור הקטן וכן יראה היא גם כן בחינת מלכות כמובא ועל כן אלו הג׳ מדות שהם יוקים מחסרון הלבנה שהיא בחינת מיעוט המלכות על כן הם מפסידי היראה שהיא בחינת ירושלים בחינת מלכו. כי כל מה שמתגברים ח״ו אלו היונקים ממיעוט הלבנה. נתמעט הלבנה ביותר ותיקונה על ידי יום טוב כי יום טוב הוא בחינת תיקון למיעט הירח בחינת מילוי הלבנה כי המים טובים מונין ללבנה והם תיקונמה כמובא ועל כן כל השלש רגלים הם בעת מילוי הלבנה כי הם בחינת תיקונה ומילואה ועלכן נקרא יום טוב בחינת וירא אלקים את האור כי טוב שהוא בחינת אור מלא היפך מארת חסר. ועל כן אלו הג׳ יום טוב שהם בחינת מילוי הלבנה הם מתקנים ג׳ תאוות הנ״ל שהם בחינת חסרון הלבנה. ועל ידי זה זוכין לנבואה ועל ידי נבואה זוכים לתפלה. כיכל זה נעשה על ידי תיקון ומילוי הלבנה שהיא בחינת שלימות המלכות כידוע ומשם בא נבואה כי נבואה נמשכתמן המלאך הנעשה על ידי היראה. והמלאך הוא בחינת השכינה בחינת הנני שולח לפניך מלאך כמו שביאר רבינו נ״י והיא משפיע נבואה בעת שעולה למעלה ממקום הנבואה דהיינו למעלה מנה״י וזה נעיעשה ביום טוב כידוע והבן, עיין במאמר הנ״ל בסוף. ואזי זוכים לתלה שהיא בחינת מלכות גם כן. ואזי אין צריכיחם לרפסטואות כי יכולין להתרפאות על ידי דבר ה׳ שמשם מקבלין ולווין כולם כי כל כוכבאי לווין דא מן דא סיהרא לווה מן שמשא. והנה נדקדק למה תפס מכל הלוואת הכוכבים מה שסיהרא לווי מן שמשא הלא כול לווין זה מן זה. ולמה פרט סיהרא לוי וכו׳. אך לפי הנראה. כי כל הלוואת הכוכבים שלווים זה מזה ועל פי זה מתנהג סדר מערכת השמים כל זה תלוי בהלוואת סיהרא מן שמשא דהיינו מיעוט הירח שהיא בחינת מיעוט המלכות וכשאין נתגלה מלכותו יתברך בחינת דבר ה׳ אז שייך ההלואה שכולם לווין זה מזה. שכי מתנהג הכל כסדר שזה מקבל מזה וזה מזה וכו׳. אבל כנשתגלה בחינת דבר ה׳ אז נתבטלין כל ההלוואות. כי אז נתגה שאין שום סדר חיות הטבע ומערכת השמים כלל. רק הכל כאשר לכל כולם כאחד מקבלין מהמלוה הגדול דהיינו דבר ה׳. כי מלכותו בכל משלה וכמו שהגלגל העליון מקבל מדבר ה׳ כן העששב הפחות מקבל מדבר ה׳. כי זה הבעל תפלה ממשיך ומגלה בחינת מלכות בחינת דבבר ה׳ למטה בעולם השפל הזה וממשיך אלקותו יתברך למטה נמצא שעל ידי שנתגלה דבר ה׳ שהוא בחינת מלכות שזה בחינתתיקון הלבנה ומילואה אז נתבטל כל ההלואת מה שלוין זה מזה כי כולם לווין רק מהמלוה הגדול הוא דבר ה׳. נמצא שכל ההלואות של הכוכבים הם רק על ידי מיעוט הירח דהיינו בחינת מיעוט המלכות. ועל כן דקדש כל כוכבאי לווין דא מן דא סיהרא מן שמשא. כי הכל תלוי בזה כנ״ל. ואז כל העשבים חוזרין כחם לשרשם שהוא דבר ה׳. וזהו שלימות בחינת מילוי הלבנה כשחוזרין אל המלכות דקדושה כל הניצוצות המלובשין בכל הדברים שבעולם שהם באים ממיעוט הירח שהוא מיעוט המלכות

שמשם באין כל הניצוצות שהם הכחות המלובשים בכל העשבים. ועתה על ידי בחינת תיקון מילוי הלבנה שהיא בחינת מלכות חזורים כל הכחות והניצוצות לשרשם וזהו בעצמו מילוי הלבנה ותיקונה כנ״ל. וזהו בחינת התנוצצות משיח כי מילוי הלבנה היא בחינת מלכות משי שאז עתידים ישראל להתחדש כמותה. ואז יתקיים והיה אור הלבנה כאור החמה ולא יהיה בה שום מיעוט.

אות ג

ועל כן אז יכולים לעשות ראש השנה. כי ראש השנה הוא בראש חדש. וזהו חסד גדול מאתו יתברך כי ברא חדש אמר השם יתברך הביאו עלי כפרה ועל כן יש לנו פתחון פה לבקש כפרה. נמצא שעיקר ראש השנה הוא על ידי בחינת מילוי הלבנה ותיקונה כי זה שאמר השם יתברך הביאו עלי כפרה על שמיעטתי את הירח זהו בעצמו תיקונה ומילואה. כי אזי מתחלת להתמלאות מאחר שהשם יתברך מתחרט על מיעוטה. ועל כן על ידי כל הבחינות הנ״ל שהם בחינת מילוי הלבנה על ידי זה יכולים לעשות ראש השנה שהוא ברא ידחש דיקיא שאז מתחיל תיקון הלבנה ומילואה בחינת הביאו עליי כפרה כנ״ל.

אות ד

וזה שאומרים הלל בראש חדש. כי הלל היפך הקליפה שהיא בחינת יללה כמובא בדברי רבינו נ״י. כי יניקתה ממארת חסר כנ״ל ובראש חדש מתחיל התיקון על כן אומרים אז הלל שהוא ההיך ממנה. ואין אומרים רק חצי הלל כי אז הוא רק התחלת המילוי והתיקון. ועיקר שלימות התיקון הוא ביום טוב ואז אומרים הלל שלם. גם ראש חדש הוא בחינת התחלת התשובה. כי אז אמר השם יתברך הביאו עלי כפרה. ומזה נשתלשלה תשובה בכל הנבראים שלכולם בא הרהור תשובה ברא חדש כמו שכתב רבינו נ״י. ועל זה מרמז מה שאומרין חצי הלל דהיינו הלל בדילוג. כי כן הבעל תשובה שאין יכול לילך כסדר מדרגא לדרגא רק בדילוג. כי צריך לדלג ולקפוץ על כמה מדריגות כמבוא על פסוק מלאכי צבאות ידודון ידודון וכמובא בזוהר הקדוש גם בקריאת התורה ברא

חדש אי אפשר לקרות כסדר וצריך לדלג למפרע. ואפשר לרמז גם כן על בחינת תשובה שהיא ברא חדש. כי הבעל תפילה אין הילוכו כסדר ודרך הבעל תפילה שצריך לחזור לפעמים למפרע כמובא בשם הבעל שם על פי והוא ינהגינו עלמות שבתחילה מסייעין אותו מלמעלה לילך ולרוץ בדרכי ה' ואחר כך מניחין אותו. ואז חוזר לאחור וחוזר לילך כסדר. גם בהלל מרומז מלכות דוד ומשי כמבוא. גם מרומז בהלל בחינת הנ"ל דהיינו מה שכתוב לעיל שיש לנו פ"פ לב אולהתחרט ולעשות תשובה מאחר שהוא יתברך בעצמו מתחרט ואומר הביאו עלי כפרה. וזהו אבן מאסו הבנוים היתה לראש פינה. מאת ה' היתה זאת. היינו כי אם יפלא על הבעל תשובה איך זכה שיתקבל. וזה אבן מאסו הבונים היתה וכו' היינו הבעל תשובה שפגם במה שפגם וזהו אבן מאסו הבונים שמאסו אותו על ידי פגמיו המרובים ועכשיו זכה להיות לראש פינה והדבר תמוה לכאורה. אך באמת מאת ה' היתה זאת. היינו שמאת ה' בעצמו כביכול היתה זאת שיועיל תשובה כי זה נשתלשל מאתו יתברך מאחר הוא בעצמו יתברך אמר היאו עלי כפרה. על כן גם אנו יש נו פ"פ להתחרט ולעשות תשובה. וזה מאת ה' היתה זאת שמאת ה' בעצמו כביכול נתהוה זאת שיועיל תשובה מאחר שהוא בעצמו מתחרט כנ"ל. אבל באמת היא נפלאת בעינינו. כי אצלינו היא פלא באמת איך יועיל תשובה ואיך יהי לנו פ"פ לבא לפניו בחטאינו ולהתחרט. אך מאת ה' היתה זאת כנ"ל.

ראש חדש ג

אות א

עיין מאמר וביום הביכורים. להאריך ימים על ממלכתו וכו' עיין שם כל המאמר(בסימן נ"ו).

והכלל שצריכין להמשיך חיות אל המלכו. וזה נעשה על ידי עסק התרוה שהיא שמא דקודשא בריך הוא שעל ידה קורין את חי החיים וממשיכי חיות ואריכות ימים ממנו יתברך. ועיקר הוא שממשיכין החיות לתוך הכלים והמדות על ידי התרוה שהיא בחינתומדת ימי מה הוא שזה בחינת שמא דקודשא בריך הוא בחינת שם שהוא כלי אל החיות להגביל החיות

שלא יהיה ריבוי השמן גורם כיבוי הנר ח״ו. ואזי כשממשיכין חיות מחי החיים דהיינו דעת וחכמה כי החכמה תחיה אז ידועין שאפילו בתוך ההסתרה שבתוך הסתרה גם שם מלובש השם יתברך ועל ידי שיודעין זאת על ידי זה בעצמו נתהפכה ההסתרה לדעת מאחר שיודעין שיש שם השם יתברך. ואזי כשנתהפכה ההסתרה לדעת דהיינו תורה אזי אורייתא מכרזת קמייהו עד מתי פתיים וכו׳ ואזי כל הרשעים מתעוררין בתשובה ובזה ממשיכין חיות אל המלכות עיין שם היטב. וכשמגלין התורה והדעת מלובש בתכלית ההתסרה מגלין תורה גבוה מאד כי שם דייקא מלובש תורה גבוה מאד דייקא דהיינו סתרי תורה שהיא כביכול השם יתברך בעצמו בלי לבוש בבחינת ועברתי בארץ מצרים אני ולא מלאך אני ולא וכו׳ שבארץ מצרים שהיה שם התגברות הסטרא אחרא היה שם דייקא מלובש השם יתברך בעצמו כביכול וכו׳ עיין שם. וזה בחינת הכנעת מלכות הרשעה מלכות עמלק שהוא כנגד מלכות דקדושה שרודף את מחנה דן עיין שם. והדעת שנעשה כנ״ל הוא בחינת מ״ן בחינת מקוה של שבועות בחינת מצה בחינת משה עיין שם. ושלימות הדעת בבחנתמצה שהיא בחינת מחלוקת לשם שמים נעשה על ידי אנחה שהואמתקן הכבידות הנעשה על ידי זוהמת הנחש דהיינו ל״ט מלאכות עיין שם. וזה בחינת מקרא קדש יהיה לכם שצריך לקרות את הקודש דהיינו החכמה שהוא החיות אל בחינת כמלכות. ואזי כל מאלכת עבודה לא תעשו בחינת ביטול הל״ט מלאכות כנ״ל עיין שם כל זה היטב.

אות ב

וזה בחינת ראש חדש. שהוא בחינת התגלות ההסתרה שמגלין ההסתרה על ידי שיודעין שגם שם מלובש דעת. כי דייקא אז כשמגיעין לתכלית ההסתרה והירידה ח״ו בבחינת הסתרה שבתוך הסתרה אזי דייקא מגלין ההסתר ונעשה ממנה דעת גדול כ״ל כי כשמגיעין לתכלית הירידה וההסתרה ח״ו אזי דייקא מקורבין להשם יתברך בתכלית הקירוב כביכול כי שם התכלית ההסתרה והירידה ח״ו אזי דייקא מקורבין להשם יתברך בתכלית הקירוב כביכול כי שם בתכלית ההסתרה והירידה ח״ו שם מלובש השם יתברך בעצמו כביכול בלי לבוש כנ״ל נמצא שאז דייקא יכולין להתקרב אליו יתברך כי אזי דיקיא סמוכין אליו מאד מאד. וזהו בעצמו הסתרה והפגם. כי ההסתרה שהיא בחינת התגברות הסטרא אחר יניקתה רק מבחינת השבירת כלים שנעשין על ידי ריבוי אור כי ריבוי השמן גורם כיבוי הנר ח״ו עד שנבתר לגמרי ואין יכולין לראות ולהשיג אלקותו כלל מחמת בחינת רובי אור. נמצא שבוודאי ההסתר האף שהיא ירידה גדולה מאחר שנסתר אלקותו לגמרי ח״ו על

מכל זה מאחר שכל זה נעשה על ידי בחינת רויבוי אור נמצא שבאמת מלובש שם דייקא אור גדול ונורא מאד ואדרבה כשמגיעין לתכלית הירידה שאין ירידה למטה ממנה ח״ו אזי דייקא סמוכין אליו יתברך בתכלית הקירוב כי בתכלית הירידה והסתרה ח״ו שם מלובש הוא יתברך בעצמו כנ״ל. ועל כן אזי דייקא יכולין להתקרב אליו יתברך ולחזור בתשובה. אך צריך לזה דעת גדול לידע זאת ולכוין השעה שמגיעין לתכלית ההסתרה ולדעת שאזי דייקא מקורבין לאליו מאד שעל ידי זה מהפכין ההסתרה לדעת כנ״ל. כי כשאין יודעין זאת תוכל להתגבר ההסתרה ח״ו ויעבור השעה שהיה יכולין להתקרב אליו יתברך. על כן צריכין חכם גדול במעלה גדולה מאד שיזכה לדעת הנ״ל עד שיוכל לגלות ההסתרה שבתוך הסתרה להפכה לדעת דייקא אז יקרב את ישראל לאביהם שבשמים ויחזירם בתשובה כנ״ל וזה בחינת יצאית מצרים שהיה על ידי משה מרבינו עליו השלום. כי ישראל הגיעו אז לתכלית הירידה עד שלא היו יכולים לתמהמה שם אפילו רגע אחת כמו שכתוב ולא יכלו להתמהמה ואם היו משהין שם עוד שעה קלה היו כמעט נשארין שם ח״ו. אך משה רבינו היה מכוין את השעה והמתין עד אשר הגיעו לתכלית הירידה ואזי דייקא היה מגלה הסתרה ונמשך דעת ואור גדול וגאלם אז דייקא כנ״ל. וזה בחינת רדו שמה. רדו דייקא. שרמז להם שיהיו בגלות כמספר רדו כמו שאמרו רז״ל. היינו כשיגיעו לבחינת רדו היינו לתכלית הירידה אזי דייקא יהיו נגאלין כנ״ל. וזה בחינת מה שאמר רבינו נ״י על פ׳ תעיתי כשה אובד וכו׳ (בסימן ר״ו) שכשאדם נבוך ותועה מאד מאד בדרכים המקולקלים ח״ו לפעמים הוא תועה כל כך עד שמקורב מאד אל הקדושה ועל ידי נסיון קל מיכול לחזור אליו יתברך. אך מחמת שנתרחק מאד ממנו יתברך זמן רב על כן אינו שומע קול הכרוז עיין שם אבל כשיש חכם גדול כנ״ל שידוע ומשיג דעת הנ״ל ויוכל לכוין את השעה הוא יוכל לקרב אותם אז דייקא כשמגיעין לתכלית הירידה כנ״ל כי אזי סמוכין מאד אליו יתברך רק שאינו שומע קול הכרוז אבל על ידי דעת החכם הנ״ל הוא מגלה הסתרה כנ״ל ואזי שומע קול הכרוז בבחינת אוריתא מכרזת קמייהו כנ״ל. וזה בחינת קידוש החודש שהיו יושבין ועוסקין בזה חכמים גדולם ונוראים מא שהיו בקיאין בסוד העיבור כי צריך לזה חכמה גדולה ובקיאות גדול מאד בבחינת הדעת של משה כנ״ל כי קידוש החודש הוא בחינת התגלות ההסתרה בעת שהיא בתכלית הפגם כנ״ל. כי הלבנה היא בחניתמלכות ופגימת הלבנה היא בחינ הסתרה שמשם יניקת הסטרא אחרא כידוע. והיא מתמעטת והולכת עד המולד שאזי היא בתכלית ההסתרה והמיעוט ובאמת אזי היא בתכלית ההתקרבות אל השמש כי בעת המולד היא סמוכה להשמש התכלית ההתקרבות והשמש הוא בחינת דעת הנמשך מחי החיים בבחינת שמש ומגן ה׳ אלקים. וזהו בעצמה פגימתה ומיעוטה בתכלית המיעוט והחושך מחמת שסמוכה מאד אל השמש שעל ידי זה ריבוי אור השמש מכהה אותה ואינה יכולה להאיר כידוע. ובאמת אזי תיכף בעת שהגיעה לתלית המיעוט שאז סמכוה מאד להשמש אזי תיכף מתחילה להתמלאות והיא בחינת המולד כמובא. על כן היו צריכין לזה חכמים

גדולים הבקיאין בסוד העיבור שיהיו יכולין לכוין השעה שמגיעה לתכלית המיעוט שאז דייקא הוא שעת המולד שמתחיל תיקונה ומילואה כנ״ל. כי למטה בעולם הזה צריכין לזה דעת גדול כדי לידע זאת כנ״ל. כי אם לאו תוכל להתגבר ההסתרה ח״ו שהוא בחינת פגימת הלבנה כנ״ל. ועל כן היו יושבין חכמים גדולים שהיו מחשבין ומכוונין אותה השעה בכיוון גדול מאד ובחכמה גדולה בבחינת דעת הנ״ל שיודעין שבתכלית ההסתרה מלובש דעת ואור גדול כנ״ל שעל ידי זה היו מקדשין החודש והיו ממשיכין קדושה בחינת חכמה ודעת והיו מגלין ההסתרה שהיא בחינת תיקון הלבנה ומילואה כנ״ל וזה שהיו אומרים מקודש מקודש שזה בחינת מקרא קודש שהיו קורין את הקודש שהוא בחינת חכמה בחינת מחיות להחיות המלכות שזה בחינת מילוי הלבנה ותיקונה בחינת ראש חדש שהוא נעשה על ידי בחינת תיקון הלבנה ומילואה וזה שכתב רבינו נ״י ששורש התשובה בראש חדש. כי ראש חחדש שהוא בחינת התגלות ההסתרה כנ״ל אזי אורייתא מכרזת קימיהו. ועל כן אז הוא התעוררות התשובה לכל באי עולם ואפילו לפושעי ישראל שהם בתכלית הסתרה כי אזי נתגלה ההסתרה שזה הוא בחינת ראש חדש בחינת מילוי הלבנה ותיקונה בעת שהגיעה לתכלית הפגם כנ״ל. ועל כן נוהגין להתעורר בתשובה בערב ראש חדש קטן. כי זי הוא תכלית הפגם של הלבנה בחינת מלכות ועל כן אזי דייקא הוא זמן ההתקרבות כנ״ל. ועל כן עושין אז תשוב וחוזרין אליו יתברך.

אות ג

ועל כן קידוש החודש היא מצוה ראשונה שנצטוו ישראל במצרים ושם באותה פרשה של החודש הזה לכם נאמר יציאת מצרים וגאולתם. כי בזה היה תלוי גאולתם. כי יציאת מצרים היא בבחינת קידוש החודש כנ״ל וכל מצות קדושת ראש חדש הוא בשביל יום טוב כדי לידע אימת יהיה יום טוב. כי עיקר הארת התשובה בשלימות הוא ביום טוב. כי כל הימים טובים הם ימי תשובה כמו שכתוב רבינו נ״י כי אז עולה המלכות עלייה גדולה ביותר ועיקר עליות המלכות על ידי תשובה כנ״ל וכמובא במקום אחר כי ביום טוב הוא הכנעת מלכות הרשעה מלכות עמלק שהוא בחינת ד׳ מלכיות. ומלכות דקדושה עולה על ידי שמקבלת חיות מאור הפנים בחינת חכמה ודעת כמובא במאמר משרא דסכינה עיין שם (בסימן ל׳) נמצא שעיק התשוב ועליית המלכות הוא ביום טוב. וכל זה תלוי ברא חדש שממנו מונין ויודעין מתי לעשות יום טוב. היינו שעל ידי התגלות ההסתרה שזה בחינת ראש חדש. שזה בחינת התעוררות התשובה על ידי שנשמע קול הכרוז כנ״ל על ידי זה זוכין אחר כך לתשובה שלימה כראוי

בבחינת דעת גדול שזה בחינת יום טוב כנ״ל. וזה בחינת קדושת ראדש חדש יום טוב ובינתיים ימי החול. כי כך הוא דרכה של תשובה בבחינת פסח שהוא יציאת מצרים ואזי הוא טום טוב ואחר כך הוא יום טוב של שבועות ובנתיים ספירת העומר. כי בתחיהל בא התעוררות התשוב מלמעלה על ידי התגלות ההסתרה שעל ידי זה שומעין קול הרכרוז ומתעוררין בתשובה ואחר כך מניחין אותו לילך מעצמו שצריך לחזור ולשוב ולילך מדרגא לדרגא לטהר ולקדש עצמו מיום אל יום שזה בחינת ספירת העומר היא תיכף אחר יציאת מצרם שאז היא התעוררות התשובה מלמעלה על ידי קול הכרוז של התגלות ההסתרה כנ״ל ואחר כך צריכין לספור שבעה שבועות כמו ספירת נקיים של הנדה כדי לקדש ולטהר עצמו מיום אל יום מדרגא לדרגא ואחר כך זוכין לשבועות שהוא דעת גדול ועליון וגבוה מאד בחינת מקוה של שבועות שכתוב שם במאמר הנ״ל שאז הוא עיקר התיקון של התשובה בשלימות כראוי ובבחינה זו של פסח ושבועות ובאמצע ספירה. דהיינו שיש קדושה של יום טוב בתחלה ובסוף דהיינו שבתחלה היא הקדושה של התעוררות התשובה והוא יום טוב של פסח ואחר כך הוא שבועות שהוא בחינת דעת גדול מאד שהוא בחינת מקוה בחינת תיקון התשובה בשלימות ובאמצע ספירה שהם ימי החול שבהם מטהרין ומקדשין עצמן כדי לזכות לשבועות כנ״ל. וזאת הבחינה הוא בכלל ובפרטיות בכל אם ובכל זמן כמובא. וזהו בחינת ראש חדש ויום טוב ובאמצע ימי החול כי ראש חדש הוא בחינת התעוררות התשובה בבחינת יציאת מצרים כנאל. ויום טוב הוא בחינת הארה גדולה כנגד ראש חדש בחינת דעת גדול בחינת שבועות בחינת מקוה כי חייב אדם לטהר עצמו ברגל. ובאמצע הם ימי החולן. כי אחר התעוררות התשובה צריכין לחזור לבחינת ימי החול בבחינת ספירה כדי לילך מדרגא לדרגא לעשות תשובת המשקל מיום אל יום כי צריכין לשוב ולילך דרך כל אלו הדרכים שהיה בהם קודם שהם בחינת חול כדי שיעשה תשובת המשקל ואחר כך זוכה לתיקון התשובה כראוי שזה בחינת יום טוב בחינת שבועות כנ״ל.

אות ד

וכן בכל החדשים שאין בהם יום טוב. על כל פנים יש קידוש הלבנה שהוא גם כן בבחינה זו. כי קידוש הלבנה הוא אחר ז׳ ימים נקיים כאשה המטהרת לבעלה כמו שכתוב בשלחן ערוך. היינו בחינת הנ״ל שאחר ראש חדש שאז קדשו הבית דין את החודש ואז היה בחינת התעוררות התשובה כנ״ל. אחר כך צריכין לספור ז׳ נקיים בבחינת ספירה. ואזי הלבנה כבר במלואה קצת ואזי הוא בחית התגלות דעת גדול ואזי כל

ישראל מקדשין הלבנה ומקבלין פני אביהם שבשמים היינו שנמשך להם אז דעת גדול שזהו בחינת קידוש הלבנה שנקרא הקבלת פנים כנ״ל. ואזי נמשך דעת גדול שהוא החיות אל בחינת המלכות בבחניתדוד מלך ישראל חי וקים שאומרים בשעת קידוש הלבנה ועל שם זה נקרא קידוש הלבנה שממשיכין בחינת קודש בחינת דעת גדול לבחינת המלכות כנ״ל. ואז הוא בחינת כנעת מלכות הרשעה בבחינת תפול עליהם אימתה ופחד, בחינת כך לא יוכלו כל אויבי לנגוע בי לרעה. וזהו בחינת תשובה על ידי הדעת הגדול כנ״ל. וזהו שאומרין כשששאני רוקד כנגדך ואיני יכול לנגוע בך וכו׳. כי עיקר התיקון הוא בבחינת התרחקות כדי שיוכל לקבל האור שלא יהיה ריבויה שמן וכו׳ כנ״ל שזה בחינת מילוי הלבנה ותיקונה שהוא דייקא על ידי שנתרחקה מן החמה כנ״ל. וזהו שאומרין בשעת קידוש הלבנה כשם שאני רוקד כנגדך ואיני יכול לנגוע בך שזה בחינת התרחקות על ידי זה לא יוכלו כל אויביו לנגוע וכו׳ כי אז אין להם שום כח כי יניקתם רק מבחינת ריבוי אור שעל ידי זה נעשה השבירה ח״ו שמשם יניקתם כנ״ל. וכשיכולין לקבל האור על ידי בחינת התרחקות אזי הקדושה בשלימות והם הנכנעין כנ״ל. וכמובא. וזה בחינת הריקודין שעושין בשעת קידוש הלבנה כמו שכתוב בשולחן ערוך. שהם בבחינת תשובה. (כמו שכתב רבינו נ״י בסימן מ״ט במאמר והוא כחתן יוצא מחופתו ישיש כגבור לרוץ אורח). שזה בחינת ריקודין. בחינת תשובה שאחר ששבין אל ה׳. אזי צריכין לרוץ אורח לרוץ ולילך במהירות גדול אותו האורח שהיו יכולין לילך בזמן שהיו נזופין. שזה בחינת ריקודין שמרקדים ומדלגין המדריגות שהיו יכולין לילך באותו הזמן שהיה רחוקים ממנו יתברך שזה בחינת פסח בחינת דילוג וספיחה כמובא שזה בחינת יציאת מצרים.

אות ה

וזה בחינת חצות. שהוא בחינת התגלות תכלית ההסתרה לדעת. כי בחינת המלכות שהיא בחינת לילה. היא הולכת ומתמעטת ונסתרת עד חצות שאזי היא בתכלית ההסתרה והמיעוט. ואזי תיכף מתחלת להתמלאות ולהתתקן בחינת פגימת הלבנה שבתכלית הפגם מתחלת להתמלאות כנ״ל. והצדיקים והחכמים יודעין זא שדיקיא בחצות הלילה שאז היא בחינת תכליתה הסתר הוהמיעוט שם דיקיא מלובש אור גדול ודעת גדול מאד. ובזה הם מגלין ההסתרה ומהפכין אותה לדעת. ואזי אורייתא מכרזת ומעוררת לעבודתו יתברך כנ״ל וזה בחינת קול הכרוז הגדול הנשמע בכל העולמות בחצות הלילה עד שאפילו בעולם הזה בתכלית ההסתרה נשמע קול הכרוז הזה שזה בחינת קול התרנגול

שמעורר ישינים מתרדמתם בבחינת עד מתי עצל תשכב עד מתי פתיים וכו׳ מתי תקום משנתך משינת הזמן להתעורר לעבודו. כי קול התרנגול זהו בחינת קול הכרוז שנעשה מתכלית ההסתרה דייקא על ידי הדעת כנ״ל. כי התרנגול שהוא בחינת גבר הוא בחינת גבורות כמבוא והוא בחינת הסתרה שהוא בחינת דינים וגבורות. ובחצות הלילה שהיא בחינת תכלית ההסתרה כנ״ל אזי דייקא מגלין הצדיקים ההסתרה על ידי הדעת ואזי נתהפכה ההסתרה בעצמה לדעת ותורה ואזי משם דייקא מבחינת הסתרה בא קול הכרוז הגדול בחינת קול התרנגול ששהוא קול הכרוז הנמשך מבחינת גבורות מבחינת הסתרה על ידיע שנתהפכה ההסתרה לדעת שעל ידי זה היא בעצמה מכרזת כי עתה נעשה מן ההסתרה דעת ותורה ואזי אורייתא מכרזת קמייהו כנ״ל. וזה בחינת קריאת שמע שעל המטה שקורין לפני השינה. שהוא בחינת הכנה לחצות כמובן בספרים. היינו שכדי לזכות להתעורר בחצות לגלות ההסתרה לדעת כדי לשמוע קול הכרוז כנ״ל לזה צריכין לקרות את חי החיים להמשיך ממנו דעת שהוא החיות שזה נעשה על ידי עסק התרוה כנ״ל שעל ידי זה זוכין לדעת הנ״ל לידע שגם בתוך תכלית ההסתרה מלובש אלקותו יתברך כנ״ל שעל ידי זה מגלין ההסתרה כנ״ל ועל כן קודם השינה שהיא בחינת סטרא דמותא בחינת הסתרת פנים כמובא. קורין קריאת שמע שהיא תורה והיא מסוגלת ביותר לקרות על ידה את חי החיים. ועל שם זה נקרא קריאת שמע קריאה דייקא בחינת וקרא בו כל ימי חייו למען יאריך ימים על ממלכתו כנ״ל היינו שעל ידי קריאת שמע קורין את חי החיים וממשיכין חיות ואריכות ימים אל המלכות. שזה עיקר הקריאת שמע להמשיך המוחין והדעת כמובא. וכמו שכתוב בזוהרק הקדוש וצריך לארכא בד׳ דאחד דכתיב למען יאריך ימים על ממלכתו. נמצא שקריאת שמע הוא בחינת המשכת אריכות ימים אל המלכות שהיא בחינת ד׳ דאחד כנ״ל. ועל כן על ידי קריאת שמע שעל המטה שקודם השינה ממשיכין בחינת חיות בחינת דעת שעל ידי זה יכולין לגלות ההסתרה כנצל שעל ידי זה זוכין לחצות כנ״ל. ועל כן מתפללין בקריאת שמע שעל המטה והעמידנו מלכנו לחיים שזהו תלה לקום בחצות שהוא בחינת חיים ודעת כמובא כי על ידי קריאת שמע זוכין לזה כנ״ל ואזי בחצות עומדים ומתגברים בתורה להמשיך הדעת לגלות ההסתרה יותר ויותר כי זה צריכין תמיד להמשיך חיות אל המלכות כמו שכתוב שם. וחצות מסוגל ומוכן לזה יותר. כי אזי נתגלה דעת גדול על ידי התגלות ההסתרה כנ״ל ועל כן אז הוא עסק התורה לקרות את חי חיים כי אזי מסוגל ביותר לקרותו יתברך.ועל כן מתחננין אז על בנין בית המקדש ועל ביאת הגואל. כי אזי נתגלה מלכות דקדושה שהיא בחינת שורש מלכות משיח שהיא עיקר בחינת שלימות המלכות כידוע. וזה בחינת בנין בית המקדש הווא בחינת דעת כמו שאמרו רז״ל כל מי שיש בו דיעה כאלו נבנה בית המקדש בימיו כמו שאמר רבינו נ״י. ואזי בחצות הוא התגלות הדעת ועליית בחינת המלכות כנ״ל ועל כן צריכים לזה צדיק וחכם גדול מופלג מאד שיהי יודע לכוין חצות אימת. כמו שהפליגו רז״ל בזה עד שעלה על דעתם שאפילו משה לא הוה ידע כמו שאמרו רז״ל בברכות ודוד מי הוה ידע

חצות אימת מכדי משה לא הוה ידע דכתיב כחצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים וכו׳ומסקו שם שמשה הוה ידע אלא כדי שלא יטעו וכו׳ כי חצות הוא בחינת התגלות ההסתרה בעת שהיא בתכלית המיעוט דייקא כנ״ל לזה צריכין בקיאות גדול מאד שזה בחינת בקיאות גדול מאד שזה בחינת בקיאות סוד העיבור בחינת קידוש החודש כנ״ל. ועל כן אין מי שיודע מזה כי אם מי שהוא בבחינת משה ואפילו משה רבינו עליו השלום בעצמו נתקשה בקידוש החודש הוא בחינת חצות כנ״ל כי צריך לזה בקיאת גדול כנ״ל. ועל כן היתה גאולת מצרים בחצות כמו שכתוב כחצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים כי חצות היא בבחינת יציאת מצרים כנ״ל. וזה שנסמך חצות לקידוש החודש כי פרשת החודש הזה וכו׳ סמוך לפרשת כחצות וכו׳ הנ״ל. כי הם בבחינה אחת כנ״ל:

אות ו

וזה שמסקו שם בגמרא. אלא דוד כנור היה תלוי למעלה ממטתו וכיון שהגיע חצות לילה רוח צפונית מנשבת בו והיה מנגן מאליו ועל ידי זה היה יודע חצות אימת הי הנגונים היוצאים מן הכנור של דוד זה בחינת מה שנתקבץ ונתגלה הנקודות הטובות והקדושות המלובשות בתוך הרוח רעה שעל ידי זה נעשין נגנים כמובא בדברי רבינו נ״י באריכות (בסימן רפ״ב) וזהו בחינת התגלות הסתרה דהיינו שמגלין הטוב והקדושה המלובש בתוך עמוק הרע ח״ו כנ״ל. ועל כן הם יוצאין מכנור של דוד שהיא בחינת התוה כי ה׳ נימין אית ליה לכנור דא כנגד ה׳ חומשי תורה כמו שכתוב בזוהר הקדוש וכמובא בדברי רבינו נ״י. וכמו שכתוב בזוהר הקדוש ותופשי התורה אלין דתפשין בכנורא. היינו שעל ידי התורה שהוא בחינת כנור של דוד כנ״ל על ידי זה מגלין ההסתרה כנ״ל שזהו בחינת הנגונים היוצאין מן הכנור כנ״ל. וזה בחינת הרוח צפונית המנשבת בחצות שעל ידה נעשין הנגונים כנ״ל. כי צפון הוא בחינת הסתרה סטרא דדינא כמו שכתוב מצפון תפתח וכו׳. ועל שם זה נקרא צפון לשון הצפנה והסתרה, ובאמת שם דייקא מלובש טוב גדול כנ״ל בחינת מה רב טובך אשר צפנת ליראך וכו׳. וזהו בחינת רוח צפונית שהוא רוח טובה מאד בחינת דעת וחסד כמובא ומנשבת מצפון דייקא היינו בחינת הטוב הגדול המלובש בתוך תכלית ההסתרה כנ״ל. ועל כן נתגלה הרוח צפונית בחצות דייקא כי אזי נתגלה ההסתרה ואזי נתגלה הטוב המלובש בתוך ההסתרה שזהו בחינת רוח צפונת כנ״ל. וזה הרוח צפונית מנשבת בכנור של דוד ונתגלין על ידי זה הנגונים שהם בחינת התגלות הטוב מתוך ההסתרה כנ״ל. ועל ידי זה היה ידוע דוד חצות אימת כי על

ידי זה נתגלה התעוררות והכרוז של בחינת חצות כנ״ל:

אות ז

וקימת חצות הוא מסוגל להמשכת חסד גדול ביום שהוא בחינת דעת גדול ומוחין להתפלל בשלימות כמובן בספרים. כי בחצות הוא בחינת התגלות ההסתרה ונמשך דעת ואזי הוא התעוררות גדול מאד. אבל עיקר התגלות הדעת בתכלית שעל ידי זה התשובה בשלימות כתיקונו הוא באור היום. שאז נמשך אור גדול ונתגלה חסד ודעת גדול מאד באור היום כמובא. ואזי זוכין לתיקוני התפלה. שהיא בחינת תשובה בשלימות ובתיקון גדול. בבחינת מקוה הנ״ל כמו שאמרו רז״ל על תיקוני התפלה כל הנפנה ונטול ידיו ומניח תפילין וקורא קריאת שמע ומתפלל כאלו וכו׳ ומסקו כאלו טבל. היינו שתיקוני התפלה של אור היום שהם בחינת מוחין ודעת גדול מאד הם בבחינת מקוה שהוא דעת גדול כנ״ל. וכל זה נעשה על ידי קימת חצות שעל ידי הדעת והתעוררת התשובה שבחצות זוכין אחר כך לאור היום לבחינת דעת גדול מאד לתיקוני התשוב בשלימות כנ״תל. בבחינת ראש חדש ויום טוב כנ״ל שבאמצע הם ימי החול כנ״ל. כי גם בחצות עיקר התגלות הדעת הוא לפי שעה בשעת חצות לילה. ונמשך עד ב׳ שעות עד סוף האשמורה השניה.ואחר כך אף על פי שכבר נמתק בחינת הלילה והחשך וגם שהוא סמוך לאור היום ויש אז גם כן בחינת התגלות הדעת. אף על פי כן אינו דומה להתגלות הדעת שבשעת המשכת בחינת חצות לילה כנ״ל. (כמובן בדברי רבינו נ״י בסימן קמ״ט) שעיקר חצות הוא ב׳ שעות הנ״ל. נמצא שהתעוררות התשובה והתגלות הדעת הוא בחצות. ואחר כך נמשך אור גדול ביותר בחינת דעת וחסד גדול מאד באור היום. ובינתיים היא בחינת לילה. כל זה הוא בחינת ראש חדש ויום טוב ובנתיים ימי החול כנ״ל בחינת פסח ושבועות ובאמצע ספירה כנ״ל:

אות ח

וזה בחינת קריאת התורה בראש חדש. שאז קורין ד׳ גברי. כנגד עליית המלכות. שהיא בחינת ד׳ שעולה מבחינת מלכות הרשעה שהיא בחינת ד׳

מלכיות כנל. כי קריאת התרוה היא בחינת שקורין את חי החיים כנ״ל כי על ידי התורה שהיא שמא דקודשא בריך הוא קורין אותו כנ״ל. וביותר מסוגל לזה קריאת התורה שקורין בתורה כשרה שנכתבה כדת בקדושה ספר תרוה מן בראשית עד לעיני כל ישראל כמו שנמסרה למשה בסיני. שהיא עיקר בחינת שמא דקודשא בריך הוא. ועל כן קריאת ספר תרוה מסוגל ביותר לקרות את חי החיים כנ״ל ועל שם זה נקרא קריאת התורה קריאה דייקא כנ״ל לענין קריאת שמע. וזהו בחינת קריאת התורה של כל הימים שנתקן בהם קריאה בצבור בעת התפלה. הכל כדי לקרות החיות להחיות המלכות וכמו שכתוב לעיל מזה בהלכות קריאת התורה. ועל כן בחול שקורין ג׳ גברי. כי אז בחול יש עשיית מלאכה. ואזי שולטין הל״ט מלאכות הם זוהמת הנחש בחינת מלכות הרשעה. ואחיזת מלכות הרשעה היא מבחינת הרגלין של הקדושה שנאחזין שם בימות החול בבחינת רגליה יורדות מות וכו׳ שזה בחינת מחנה דן שהיא מחנה הד׳ של מלכות דקדושה שהוא בחינת מאסף לכל המחנות בחינת מדריגה האחרונה של המלכות בחינת רגלין ועל כן בחול איקורין רק ג׳ כי אין כח לגלות ההסתרה לגמרי. כי זה ידוע שבמקום ובזמן שיש להם יניקה צריך דווקא להניח להם לינק שזהו הכנעתם כשנותנין להם יניקתם בצמצום כידוע. כי הירידה היא תכלית העלייה כנל וכמבוא. ועל כן בחול אין קורין כי אך ג׳ כדי לקרות החיות אל המלכות בבחינת ג׳ מחנות שבה. כי יותר מזה אין יכולין להמשיך חיות כנ״ל רק שממשיכין חיות שלא יתגברו יותר רק שתהיה יניקתם במצום גדול כנ״ל. אבל בראש חדש שאזי הוא התגלות ההסתרה ועיקר התגלותה הסתרה. הוא שנתגלה בחינת מחנה דן מתוך ההסתרה שהיא מחנה הד׳ (כמו שכתוב שם במאמר הנ״ל) על כן קורין בראש חדש ד׳ ברי שאז מתחלת המלכות לעלות בחינת תחילת שלימותה שאזי היא בחינת ד׳ כמובא וכנ״ל. וביום טוב שיש אז ביטול מלכה ביטול הל״ט מלאכות על כן עולה המלכות יותר וכן בכל יום שקדוש יותר בעשיית מלאכה דהינו יום הכפורים ושבת עולה בחינת המלכות יותר וכן בכל יום שקדוש יורת בעשיית מלאכה דהיינו יום הכפורים ושבת עולה בחינת המלכות יורת ויותר. ועל כן קורין בו יותר גברי כי יכולין להמשיך חיו ודעת יותר ויותר. כי התגלות הדעת ועליית המלכות הוא כשנכנע ונתבטל עשיית המלאכה שהם הל״ט מלאכות יכולין ביותר לקרואת את הקודש שהוא החכמה כנ״ל:

וזהו בחינת קריאת התורה שעל ידה קורין את החיות בבחינת מקרא קודש כנ״ל. וזהו שאמרו רז״ל הטעם על מספר גברי של ימי החול וראש חדש וים טוב וכו׳ משום ביטול מלאכה. כי זה תלוי בזה כנ״ל. בראש חדש שהוא תחילת התעורות התשובה תחילת עליית המלכות כנ״ל. על כן עדיין עושין בו מלאכה כי עדיין לא נתבטלין הל״ט מלאכות לגמרי כי אין המלאכות נתבטלין עד יום טוב שאז הוא בחינת התיקון שאז זוכין לתשוב שלימה ונתתקנין אז ואזי עליית המלכות בשלימות ואזי נתבטלין המלאכות כנ״ל ואזי קורין יותר גברי כנ״ל. וכן ביום הכפורים ושבת שנתבטלין המלאכות יותר לגמרי. קורין יותר אנשים. עד שבשבת שאז תכלית ביטול הל״ט מלאכות ועל כן עונשי חמור לענין מלאכה אפילו

מיום הכפורים על כן קורין בו יותר ואזי קורין ז׳ גברי שזה בחינת תכלית עליית המלכות שהוא בשבת כמובא. כי ז׳ גברי זה בחינת שקורין החיות לכל ז׳ הימים בבחינת ומדת ימי מה הוא (כמו שכתוב שם במאמר הנ״ל) ועל כן בשבת נמשך החיות לכל הז׳ ימים על ידי ז׳ שקורין בתורה זה בחינת תכלית עליית המלכות בשלימות כנ״ל. וזהו גם כן מה שאמרו רז״ל לענין קריאת תורה שטעם מספר גברי הוא משום מוספין כמו שאמרו שם כל יום שיש בו ביטול מלאכה וכל יום שיש בו מוסף וכו׳. כי הקרבנות כולם שבכל יום הם בחנת התגלות ההסתה. כי זה עיקר בחינת הקרבנות להעלות לגלות הקדושה והטוב המלובש בתוך עומק הקליפות בתוך בחינת בהמיות ולהפוך בהמה להעלותה לבחינת אדם כמובא בבחינת אדם כי יקריב מכסקרבן לה׳ מן הבהמה. שעל ידי הקרבן עולה מבחינת בהמה לבחינת אדם. שזה בחינתבתגלות ההסתרה שנתהפכה לדעת כנ״ל. על כן בכל יום שיש בו קדושה יתירה ונתגלה הדעת ביותר ונתגלה התשובה ביותר כגון ראש חדש ויום טוב ויום הכפורים ושבת שכולם הם בחינת התגלות התשובה על ידי התגלות הדעת כנ״ל. על כן יש בהם קרבנות מוספין על ידי שנתוסף בהם קדושה ודעת. שעל ידי זה מעלין טוב יותר מתוך ההסתרה ועל כן נתוספין בהם קרבנות שהם המוספין. כי כל הקרבנות הם לכפרה בחינת תשובה ועל כן ביום שיש בו מוסף קורין יותר אנשים כי אזי מגלין הדעת יותר מתוך בחינת ההסתרה שזה בחינת קרבנות מוספין כנ״ל. ועל כן קורין בו יותר כי על ידי הקריאה קורין החיות כנ״ל. וזה שקורין בתורה קודם מוסף כנ״ל. כי עיקר קריאת התורה בשביל תוספת קדושה שיש באותו היום שאזי קורין את חי החיים בבחינת שם העצם כביכול שהיא התורה הקדושה שנכתבה בקדושת ספר תורה כנ״ל. וזה שאומרים כתר בראש חדש במוסף וכן בכל יום שיש בו מוסף. כי אזי בחינת התשובה שהיא בחינת כתר כמו שכתב רבינו נ״י:

(שייך לעיל) ד׳ גברי שקורין בראש חדש בחינת ד׳ מחנות דקדושה שהם בחינת ד׳ דגלים שכל מחנה כלול מג׳ שבטים וכן כל אחד מן הקורין צריך לקרות לפחות ג׳ פסוקים וזהו שיעור הקריאה. נמצא שד׳ גברי הם בחינת ד׳ מחנות שכל אחד כלול מג׳ כנ״ל שכולם הם שנים עשר בחינת שנים עשר שבטי יה בחינת שנים עשר בקר שמלכות דקדושה עומדת עליהם שזה בחינת שנים עשר חדשים שנחלקים לד׳ תקופות כי החדשים הם בחינת המלכות כנ״ל:

וזה שמברכין החודש בשבת שלפניו. שהוא במקום קידוש החודש כי עכשיו בגלות אין בנו כח לקדש החודש על פי בית דין כראוי. כי הגלות הוא בחינת הסתרה בחינת ואנכי הסתר אסתיר וכו׳. על כן מקדשין החודש בשבת. כי שבת הוא בינת דעת כמו שכתוב שטו העם ולקטו בשטותא בימי החול אבל בשבת הוא שלימות דעת בתכלית כמו שכתוב בשבת לדעת כי אני ה׳ מקדשכם. ועל כן על ידי הדעת שנתגלה בשבת יכולין לקדש החודש שהוא בחינת התגלות ההסתרה כנ״ל. ועל כן מברכין החודש ומקדשין אותו בשבת. ועלכ ן מברכין החודש אחר

קריאת התורה כי על ידי קריאת התורה בשבת נמשך דעת גדול כנ״ל. ועל כן נוהגין לידע מתי יהיה המולד בשעה שמברכין החודש. שזה בחינת לידע בחינת תכלית המיעוט וההסתרה כנ״ל ועל ידי שמברכין החודש שזה בחינת קידוש החודש. מגלין ההסתרה לדעת כנ״ל:

כי כל הראש חדש והימים טוים שתלוים בקביעות ראש חדש. כולם תלוים בבת שמשם מקבלין קדושתם. וזה שנקרא שבת תחלה למקראי קודש תחלה דייקא. היינו ששבת הוא בחינת התחלה לכל הימים טובים הם בחינת מקראי קודש שצריכין לקרות הקדושה לתוכם ושבת הוא בחינת התחלה להיום טוב. שמשם מבחית שבת קורין הקדושה לכל הימים טובים וראשי חדשים. כי שבת קביעה וקיימא. אבל יום טוב תלוי בישראל כי ישראל הוא דמקדשי ליה. כי יום טוב שהוא תלוי בקביעות ראש חדש הוא בבחינת התגלות ההסתרה שעל ידי זה זוכין אחר כך לבחינת קדושת יום טוב כנ״ל. זה תלוי בישראל. כי התגלות ההסתרה זה תלוי בישראל שהם צריכים לעסוק בעבודת ה׳ובתורה כדי להעלות המלכות מבחינת הסתרה. אבל שבת קדוש מעצמו ואין פגם מגיע בו כמו שכתוב חדשיכם ומועדיכם שנאה נפשי אלו שבת לא קאמר כי שבת הוא שמא דקודשא בריך הוא שמא דאיהו שלים מכל סטרוי וכביכול בשבת נתגלה חיות מחי החיים שאי ההסתרה מגעת לשם כי בעצם הקדושה כביכול אין פגם מגיע לשם כידוע כי איהו לא אישתני בכל אתר. וזה בחינת קדושת שבת שקביעה וקיימא כי היא קדושה ממנו יתברך בעצמו כנ״ל. ואפילו בתוך הגלות אין בחינת קדושת שבת שקביעה נפגם כי שבת לא קאמר ועל כן אדרבא משבת קורין את החיות והדעת לתוך הימים טובים וראשי חדשים כי על ידי הדעת שנמשך משבת מגלין ההסתרה כנ״ל. וזה שכתוב אלה מועדי ה׳ אשר תקראו אותם מקראי קודש. ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי שבת. ואחר כך מפורש שאר המודעים. היינו שכל המועדים מקבלים קדושתם משבת כנ״ל וזהו אלה מועדי ה׳ שר תקראו אותם ודרשו רז״ל אל תאמר אותם אלא אתם היינו שהימים טובים תלויים בישראל על ידי קידוש החודש. וזהו בחינת מקראי קודש שצריכך לקרות את הקודש דהיינו החיות והדעת לתוכם לגלות ההתסרה כנ״ל. וכל זה נעשה על ידי ששת ימים וכו׳ וביום השביעי שבת. כי משבת קורין הקדושה לתוכם כנ״ל. וזהו שקורין בראש חדש וביום השבת. כי על ידי שבת נעשה קדושת ראש חדש שהוא בחינת התגלות ההסתרה כנ״ל. וזה שמקדשין הלבנה במוצאי שבת. כי על ידי שבת נמשך הקדושה ודעת שהוא בחינת קידוש הלבנה כנ״ל. ועלכ ן הגאולה תלויה בשמירת שבת. כמו שאמרו רז״ל אלמלא שמרו ישראל שבת ראשונה אין כל אומה וכו׳ וכן אלמלא שמרו ישראל שתי שבתות מיד נגאלין. כי כל הגליות של מלכות האומות זהו בחינת הסתרה כנ״ל ועל ידי שבת נתגלה ההסתרה ונגאלין:

וזה בחינת אין בן דוד בא אלא בדור שכולו זכאי או כולו חייב. כי כשכולו זכאי יהיו ראויין לגאולה. ואם לאו יבא בדור שכולו חייב שזה בחינת תכלית ההסתרה ואזי דייקא יגלה ההסתרה כנ״ל ואזי יגאלם. כי

הגאולה היא בחינת התגלות ההסתרה שאזי נתבטל מלכות הרשעה מלכות האומות וישראל מקבלין המלכות זה בחינת מלכות דקדשוה מלכות משיח שיבא במהרה בימינו אמן׃

הלכות פסח

וזה בחינת שבת הגדולשהוא שבת שלפני פסח.

אות א

כי יציאת מצרים שהוא בחינת התגלות ההסתרה תלוי בשבת כנ״ל. כי פסח מצרים מקחו מבעשור והיה טעון ד׳ ימים ביקור כדי שיהיו ישראל עוסקין במצות ד׳ ימים. ד׳ ימים דייקא. כדי שיוכלו לגלות ההסתרה להעלות המלכות שהיא בחינת ד׳ מחנות כנ״ל. ועל כן בשעת פסח הראשון כשיצאו ממצרים היה ההתחלה בשבת כי בשבת דייקא מתחיל גאולת מצרים כי משם מקבלין הדעת לגלות המלכות שהיא בחינת ד׳ מתוך ההסתרה כנ״ל ועל כן נקבע לדורות רק שבת שלפני פסח ולא בעשור לחודש. כי עיקר הנס תלוי בשבת שקודם פסח כנ״ל וזה שקורין אותו שבת הגדול היינוש שבת הוא גדול מכל הימים והזמנים שכולם מקבלים קדושתם ממנו כנ״לך. ומחמת שזה השבת מגלה זאת על ידי שראינו גאולת מצרים שהיתה על ידו על כן קורין אותו שבת הגדול כנ״ל. ועל כן בניסן שבו היתה גאולת מצרים שזהו בחינת קידוש החדוש בחיתנ ראש חדש. על כן נקרא ראש חדשים כמו שכתוב החודש הזה יהי לכם ראש חדשים. היינו שניסן כל החודש כלו הוא בבחינת ראש חדש כי בו היה גאולת מצרים שזהו בחינת ראש חדש כנ״ל. ועל כן הקריבו בו י״ב נשיאים של שנים עשר שבטי יה שהם כנגד י״ב חדשי השנה שהם בחינת שלימות מלכות דקדושה שעומדת על שנים עשר בקר כנ״ל. כי ניסן כלול מכולם. כי בו נתתגלה מלכות דקדושה בבחינת יציאת מצרים שזה בחינת קדושת ראש חדש ועל כן כולם תלום בו וכלול מכולם. ועל כן נוהגין בו יום טוב בכולו ואין אומרים בו תחנון. כי כל החודש כולו הוא בבחינת ראש חדש כי בו נתגלה בחינת קדושת ראש חדש כנ״ל.

אות ב

וזה כשיצאו ישראל ממצרים ונתגלה ההסתרה כנצל. זכו למצה. שהיא בחינת דעת גדול מאד בבחינת מחלקות לשם שמים (כמובא שם במאמר וביום הביכורים הנ״ל) שעל ידי שנתגלה ההסתרה נמשך דעת גדול מאד בבחינת מצה שהיא בחינת מחלוקת לשם שמים כנ״ל. וזה בחינת התהפכות מחמץ למצה שיצאו מבחינת חמץ וזכו למצה כי אין בין חמץ למצה אלא משהו דהיינו בין חי״ת להי״א כדאיתא בזוהר הקדוש קנה חי״ת תשבר ותעשה ממנה ה״א על פסוק גער חית קנה היינו לשבר קנה החי״ת של חמץ ואז נעשה מחמץ מצה עיין שם. וזהו בחינת שבירת ההסתרה שמשברין את הסתרה ופותחין בה פתח ומגלין הדעת ואזי נעשה מן ההסתרה דעת מחמץ מצה. כי חמץ הוא תוקפא דדינא בחינת הסתרת פנים בחינת פרעה שהוא העורף בחינת מלכות הרשעה שהוא קנה החי״ת של חמץ בבחינת חית קנה עדת אבירים שמרמז על חי״ת של חמץ כנ״ל. וצריך לשבר קנה של חי״ת הנ״ל בבחינת שבירת ההסתרה ולפתוח בה פתח לגלות ולהראות הדעת המלבוש שם שכביכול גם שם נמצא שאלקותו יתברך ומלכותו בכל משלה ואזי נתהפך חמץ למצה כי נעשה מן ההסתרה דעת כנ״ל.

אות ג

וזה שלוקחין ג׳ מצות ומשברין האמצעית לשנים ואזי נעשים ד׳ היינו שגם בהמצה בעצמה שהיא סטרא דקדושה מרמזין בחינת שבירת ההסתרה כי עיקר יניקת בחינת הסתרה היא מבחינת רגלין מבחינת מחנה הד׳ שהוא מחנה דן כנ״ל. ועל כן מתחלה היא רק בחינת ג׳ מצות זה בחינת קודם התגלות ההסתרה שאזי היא רק בבחינת ג׳ מחנות כנ״ל. ואחר כך משברין האמצעית לשנים שזה בחינת רמז על שבירת הסתרה ואז נעשין מג׳ ד׳ כי עתה נשלמה בחינת המלכות בבחינת ד׳ מחנות כנ״ל. ועל כן משברין האמצעית שהוא הלוי דמינה דינין מתערין כידוע. ומשם משתלשל ויורד יניקת ההסתרה. וצריך להמתיק הדין בשרשו. ואז ממילא הם נשברין ונופלים למטה. וזה בחינת שבירת מצה האמצעית שהוא הלוי לשבר ולהמתיק כח הדינים שבקדוה. שזה בחינת יציאת מצרים מצרים העליונה מיצר הגרון שזהו סטרא דלוי כידוע. ועל ידי זה

ממילא נשבר ההסתרה והסטרא אחרא למהט ואזי נתגלה הדעת ואזי נשלם המלכות בבחינת ד׳ מחנות. ועל כן עכשיו נעשין מג׳ מצות ד׳ כנ״ל.

אות ד

ועל כן עיקר מצות מצה היא רק בזו שנשברה שבה מקיימין אכילת מצה ואפיקומן. והיא הנקראת לחם עוני שהיא עיקר המצה כמבוא. כי דייקא על ידי בחינת שבירת המצה האמצעית נעשה בינת מצה. כי היא בעצמה בחינת שבירת חמץ למצה דהיינו בחינת התגלות ההסתרה שנעשה על ידי שבירת בחינת הלוי כנ״ל. ועל כן נקראת יחץ בבחינת חצות בחינת כחצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים בחינת התגלות הסתרה כנ״ל. וזה עושין אחר הקידוש. כי הקידוש הו בחינת מקרא קודש דהיינו שקורין את הקודש דהיינו חכמה ודעת שהוא החיות כנ״ל ועל ידי זה נתקדש היום ועל כן אזי על ידי זה הדעת יכולין לגלות ההסתרה כנ״ל שזה בחינת יחץ כנ״ל.

אות ה

וכאן הבן שואל אחר ששברו האצעית דהיינו הלוי ונתגלה הדעת מן ההסתרה שמזה בעצמו נעשה בחינת מצה כנ״ל על כן אזי הבן שואל שאלות וקשיות מה נשתנה וכו׳ היינו בחינת מחלוקת שהוא שאלות וקשיות שמתעוררין בחינת מחלוקת לשם שמים שהוא שלימות הדעת מאד בחינת מצה שהוא לשון מצה ומריבה כמו שכתוב שם. ועל כן כאן הבן שואל. הבן שואל דייקא. דהיינו שאלות וקשיות בחינת מחלוקת שנתעורר בין הבן והאב שהוא בחינת מחלוקת שבקדושה מחלוקת שמאי והלל שהוא דעת גדול מאד וקיום העולם. כי עיקר בריאת העולם וקיומו הוא בבחינת מחלוקת שבקדושה דהיינו בחינת תחלת הצמצום שכביכול נתצמצם ונחלק האור לצדדין. שבלא זה לא היה מקום לבריאה כנודע. והבריאה וקודם הבריאה הם בחינת אב ובן (כמו שאמר רבינו נ״י) ובהכרח שיהיה ביניהם מחלקות כביכול שיהיה אחר הבריאה נחלק קצת מקודם הבריאה כי אם לא כן יתבטל הבריאה כנ״ל. ואף על פי כן באמת שם הוא תכלית האחדות ובחינת המחלוקת הזאת שבאמת הוא תכלית

השלום שזה אי אפשר להשיג כי שם בתחלת הצמצום אין שום השגה ואסור לעיין שם כי הוא דרכי ד׳ ובמופלא ממך אל תדרוש. וזהו בעצמו בחינת המחלוקת לשם שמים שבין הצדיקים והחכמים האמתים דהיינו בחינת מחלקות שמאי והלל שהוא קיום העום דהיינו כדי שיהיה מקום לבריטאה. היינו שמחלקותם הוא בחינת התחלקות האור לצדדין כדי שיהיה בחינת חלל הפנוי שיהיה מקום לבריאה (כמו שכתב רבינו נ״י במאמר בא אל פרעה סימן ס״ד על מ שנה כל ימי גדלתי בין החכמים עיין שם היטב). וזהו בחינת מחלוקת ושאלת הבן לאב. בחינת מחלוקת שמאי והלל שהוא קיום העולם כנ״ל. וזה צריכין עתה בליל פסח. שאז הוא בחינת חידוש העולם כמובא. היינ כי עיקר בחינת ההסתרה שהוא יניקת הסטרא אחרא הוא מבחינת שבירת כלים שנעשין מריבוי אור כנ״ל ואזי במצרים הגיעו לכלית הירידה שכמעט חזר העולם ח״ו לתוהו ובוהו ועל כן הוצרכו לחזור ולתקן העולם מחדש על ידי בחינת מחלקות לשם שמים שהוא בחינת תחלת הצמצום שבקדושה להמשיך האור במדה שזהו עיקר קיום העולם כנ״ל וזה עיקר שלימות הקדושה והתגלות מלכות בגין דישמתמודעין ליה כי אין מלך בלא עם. וכשאין מחלוקת שבקדושה שהוא בחינת תחלת הצמצום אין מקום לבריאה. ואין מי שידע ממלכותו יתברך כביכול. ועל כן עיקר שלימות מלכות שבקדושה היא על ידי בחינת מחלוקת שבקדושה כנ״ל ועלכ ן עושין שינוי בליל פסח כדי שיאל הבן מה נשתנה לעורר מחלוקת שבקדשוה כנ״ל. ואזי מספרין ההגדה כי לזכות למחלות לשם שמים הוא על ידי אנחה שעל ידי זה נכנע עצבות רוח זוהמת הנחש עיין שם. הינו שצריכין לתשובה ואנחה אחר כך לתקן ולהכניע הסטרא אחרא זוהמת הנחש שלא יתאחזהו בבחינת המחלוקת דקדושה הנ״ל. שזה בחינת מה שכתב רבינו שם שצריך לזכך ולטרה השמים דהיינו המחלוקת שבקדושה שהיא אשומים שלא יהיה בבחינת לבשו שמים קדשות. היינו שהם לא יתאחזו שם ח״ו. כי המחלוקת אף שהיא בקדושה והיא דעת עליון מאד שלימות הקדושה. על כל זה משם משתלשל ויורד עד שמגיע להם אחיזה משם כידוע. כי הסטרא אחרא ביא בחינת מחלוקת ויניקתה מבחינת מחלוקת שבקדושה. על כן צריך לשמור לזכך השמים דהיינו בחינת המחלוקת שבקדושה. וזה על ידי אנחה ותשוב כנ״ל. וזה בחינת סיפור ההגדה שמזכירין האנחות והצעקות שהיה לנו אז. כמו שכתוב ונצעק אל ה׳ ויאנחו בני ישראל וכו׳. וכן זה נעשה בכל דור ודור כידוע. ועל ידי זה נזדככין השמים דהיינו הידים ואזי זוכין לקבל דיבורים מן הידים שהיא בחינת מחלוקת לשם שמים כמו שכתו עיין שם היטב. וזהו בחינת פסח מצה ומרור שאוכלין אחר כך מצה ומרור זה בחינת אש ומם חסד וגבורה יד ימין ויד שמאל הלל ושמאי בחינת מחלוקת לשם שמי כנ״ל. ואחר כך היו אוכלין את הפסח כמו שכתוב על מצות ומרורים יאכלוהו. פסח הוא בחינת פה סח בחינת הדיבורים שמקבלים מן הידים הנ״ל בבחינת מחלוקת לשם שמים כנ״ל. ועל כן הלל היה כורכן ביחד. להורות שבאמת אלו ואלו דברי אלהים חיים והוא מחלוקת שבקדושה שהוא שלום גדול ודעת גדול כנ״ל. ועל כן הלל דייקא היה עושה זאת כי הוא בעל המחלוקת שבקדושה

בחינת מחלוקת שמאי והלל כנ״ל. ובאמת שלום גדול ביניהם. כמו שאמרו רז״ל לא נמנעו זה מזה וכו׳ להודיע שאהבה ואחוה היה ביניהם. ועל כן זאת המחלוקת שבקדשוה יש לה הכרעה כידוע וההכרעה מצד הלל מסטרא דחסד כנודע. ועל כן הלל דייקא היה כורכן כנ״ל. ועל כן עושין הכרירה עם הישראל שהיא מצה הגי׳ כי שם ההכרעה כידוע.

אות ו

ואחר כך אוכלין האפיקומן. והוא נקרא צפון בסדר ההגדה. היינו בחינת עוגה שהוציאו מצרים טעמו בה טעם מן. שהוציאו דייקא. כי אחר שיצאו ונתגלה הדעת שהוא בחינת מצה. אז טעמו בה טעם מן היינו בחינת מחלוקת לשם שמים שבאמת הוא שלום ודעת גדול בחינת מן כמו שכתוב שם עיין שם היטב. וזהו בחינת אפיקומן. אפיקו מן בחינת מצה שהוציאו מצרים טעמו בה טעם מן כנ״ל כי עתה אחר כל הנ״ל כבר זכו לבחינת מחלוקת לשם שמים כנ״ל ועתה המצה כתיקונו בשלימות בבחינת מן. וזהו אפיקו מן כנ״ל ועל כן עד עתה היה טמון וצפון ונסתר בבחינת הסתרה כי אף שכבר נתעורר התגלות ההסתרה בתחלהעל כל זה עדיין היה צריכים להצפינו ולהטמינו שלא יתאחזו ח״ו בבחינת המחלוקת דקדושה כנ״ל. כי עדיין לא נתגלה הדעת בשלימות כנ״ל ועתה שנשלם ונתגלה בחינת המחלוקת לשם שמים כנ״ל. אזי מוציאין האפיקומן שהוא בחינת עוגה שהוציאו ממצרים וכו׳ כנ״ל.

אות ז

וזהו בחינת הרחציות שרוחצין ידיהם שתי פעמים. כי מחלוקת שבקדושה שמבקלין מן היהים צריך לטהר את הידים שהם בחינת שמים. וזהו בחינת נטילת ידים שנוטלין קודם אכילת לחם דייקא כדי לטהר הידים כדי לזכות שיהיה הלחם בבחינת לחם מן השמים שהוא בחינת מחלוקת לשם שמים כמו שכתוב שם עיין שם. (ועין כל זה בהלכות נטילת ידים) וזהו בחינת נטילת ידים אחר ההגדה שהיא בחינת צעקה ואנחה שעל ידי זה מטהרין הידים כמו שכתוב שם ועל כן אזי תיכף רחצה שנוטלין ומטהרין הידים ואזי זוכין לבחינת מצה ומרור ואפיקומן בחינת

מחלוקת לשם שמים כנ״ל. ועל כן גם בתחלה קודם ששוברין האמצעית שאז הוא תחלת התגלות בחינת מצה בחינת מחלוקת לשם שמם כנ״ל רוחצין ידיהם גם כן בבחינת טהרת הידים כנ״ל ושתי הרחיצות הם בחינת שני מיני טהרות בחינת שני מיני מקואות אחת בתחילת התגלות הדעת שהוא תחלת התשובה ואחת כשזוכין להתגלות הדעת בשלימות והתשובה בשלימות ונתתקנין שהם בבחינת פסח ושבועות כנ״ל כי בתחלה כשיצאו ישראל ממצרים זכו למקוה דהיינו דעת כי כולם טבלו אז. ואחר כך על ידי הספירה שהם ימי תשובה שחוזרים ומתקנים כל הפגמים אחר כך זוכין לתיקון גדול בשלימות שזה בחינת שבועות בחינת מקוה של שבועות כנ״ל. וזה בחינת ב׳ הרחיצות הנ״ל. כי נטילת ידים הוא בבחינת טהרה בחינת מקוה.היינו הנטילה והטרההרה בתחלת התגלות הדעת בחינת מחלוקת בחינת מצה. ואחר כך בעת שזוכין להדעת כנ״ל ועיקר הטרהה בידים כדי לזכך בחינת השמים כנ״ל. ועל כן אין מברכין על נטילה הראשונה כי היא עדיין אינה בשלימות רק תחלת הטהרה תחלת השובה על ידי ההתעוררות כנ״ל עד אחר כך שאז הטהרה והנטילה כראוי בברכה כנ״ל.

אות ח

וזה בחינת כרפס שהוא מוחין דקטנות שמשם יניקת הדינים שהם בחינת הסתרת פנים ועל ידי הקידוש שהוא בחינת מקרא קודש שקורין הקודש דהיינו החיות והדעת כנ״ל יכולין להמשיך חסד ודעת להמתיק בחינת הסתרה ולגלותה וזהו בחינת הטיבול שמטבילין הכרפס במי מלח שהוא בחינת המתקה שממתיקין בחינת ההסתרה כנ״ל ועל כן נוטלין מין ירקות לכרפס בבחינת אסתר ירקרקות היתה וחוט של חסד משוך עליה. כי אסתר היא בחינת המלכות כשהיא בהסתרה בבחינת הסתר אסתיר כמו שכתב רבינו נ״י שם. ועל זה מרמז הטיבול של הירק בבחינת חוט של חסד שממשיכין לתוך בחינת ההסתרה שהיא בחינת אסתר ירקרקות וכו׳ כנ״ל ועל ידי זה נתגלה הסתרה ונעשה ממנה דעת בחינת מצה כנ״ל וזה בחינת כרפס יחץ שעל ידי הטיבול וההמתקה של הכרפס כנ״ל. על ידי זה מגלין ההסתרה ונתגלה בחינת מצה שזה בחינת יחץ כנ״ל. וכשנתגלה ההסתרה ונתהפכה לדעת אזי אורייתא מכרזת קמייהו וחוזרין בתשובה. נמצא שמן ההסתרה בעצמה נעשה התעוררות התשובה כנ״ל ועל זה מרמז הירק שנוטלין מכרפס שמרמז לתשובה (כמו שכתב רבינו נ״י במאמר אני ד׳ הוא שמי סימן י״א). על המדרש ששאלו יוחני וממרא למשה תבן אתה מכניס לעפריים והשיב משה למתא ירקא ירקא שקול עיין שם במאמר הנ״ל. שהירקא מרמז תשובה בבחינת וירק את

חניכיו שהוריקן בתשובה כמובא במדרש וכו' עיין שם ולרמז תשובת משה הנ"ל נוטלין ירק לכרפס. כי על ידי התגלות ההסתרה נעשה ממנה התעוררות התשובה בחינת וירק את חניכיו כ"ל כי על ידי הכרפס דהיינו הטיבול של הירק נעשה מזה דעת גדול בחינת מחלוקת לשם שמים. כי הטיבול הוא כדי שיראו התינוקת וישאלו מה נשתנה כמו שאמרו רז"ל ושאל הבן היא בחינת מחלוקת לשם שמים שהוא בחינת דעת גדול כנ"ל. נמצא שעל ידי הכרפס דהיינו הירק נתגלה דעת גדול בחינת מחלוקת לשם שמים בחינת מצה כנ"ל שזה בחינת תשובה שנעשה על די התגלות הדעת כנ"ל. והיא בחינת תשובת המשקל. כי בחינת המחלות לשם שמים הוא דעת גדול ועליון מאד והוא נתגלה מתוך תכלית ההסתרה דייקא. כי שם דייקא מלובש דעת גדול מאד כנ"ל. ועל כן כשמגלין ההסתרה נעשה מזה דייקא דעת גדול והוא בחינת מחלוקת לשם שמים כנל. וזה בחינת תשובת משההנ"ל כי הם שאלו אותו תבן אתה מכניס לעפריים כי ישראל כשהם במדריגה פחותה נמשלין לעפר ושאלו אותו על מכניס תבונות התורה לתוך ישראל במדריגה פחותה בבחינת עפר והשיב להם משה אמרי אינשי היינו על ידי שמדברין דיבורי התורה בפה על ידי זה מאיר להם לעשות תשובת המשקל. וזהו למתא ירקא ירקא שקול בחינת תשובת המשקל עיין שם (כל זה פירש רבינו נ"י עיין שם) היינו כי הם שאלו אותו כי מאחר שהם במדריגה פחותה כמו בתכלית הירידה וההסתרה שהיא אז במצרים די להעלותם מירידתם להרימם מעפר. אבל אין ראוי להביאם לתבונות התורה שהוא מהיפל אל היפך. והשיב להם כי על ידי התורה זוכין לתשובת השקל. ועל כן אדרבא הם צריכים דייקא לבא לתבונות התורה לעומקא לזכות לדעת גדול מאד. כדי שיהיה תשובתם תשובת המקל ממש. ובמה שפגמו יתקנו. כי כשהיו בתכלית הירידה היה שם דיקיא מלבוש דעת גדול מאד כנ"ל. על כן צריכין דוקא להעלות ולגלות הסעת הזה. על כן צריכין דייקא לבא לדעת גדול מאד שזה בחינת תשובת המשקל ובמה שפגמו יתקנו כנ"ל.

אות ט

גם כרפס הוא לשון כלי מילת כמו שכתוב חור כרפס ותכלת והוא רמז לכתונת פסים שעשה יעקב ליוסף שעל ידי זה נתגלגל וירדו אבותינו למצרים (וכמדומה שמובא בספרים) היינו כי כתונת פסים הוא בחינת חלוקא דרנן בחינת תורה שבעל פה שהיא בחינת מחלוקת לשם שמים. ועל שם זה נקרא חלוקא לשון חילוקי דיעות. ועל כן על ידי הכותנת והחוקה הזאת נתעורר מזה מחלוקת יוסף ואחיו כי על ידי זה וישנאו אותו וחלקו עליו. וזה המחלוקת שבין יוסף ואחיו היה ראוי שיהיה

בבחינת מחלוקת שבקדושה מחלוקת לשם שים שהוא קיום העולם. ובודאי כוונתם כך היה כי בודאי כוונת מחלוקתם היה לשם שמים. אך אף על פי כן לא נמלטו מפגם ונפגם אותו המחלוקת שבקדושה עד שינקו מזה הסטרא אחרא כי עיקר יניקתם ממחלוקת שבקדושה כנ״ל ועל ידי זה נתגלגל וירדו אבותינו למצרים. ועל כן עתה בפסח בעת יציאת מצרים נוטלין כרפס רמז לכתונת פסים כנ״ל. שעל ידי זה התינוק שואל מה נשתנה שזה בחינת מחלוקת לשם שמים מחלוקת שבקדושה. ומתקנין מה שנפגם המחלוקת שבקדושה שהוא בינת כתונת פסים על ידי אחי יוסף כנ״ל. (ועיין במאמר תהלה לדוד סימן י״ב מה שכתוב על פסוק וירק את חניכיו בחינת קו הירוק המקיף את העולם).

אות י

וזה בחינת אור לארבעה עשר בודקין את החמץ לאור הנר. אור לארבעה עשר שאזי הוא בחינת התגלות הדעת מאחר ככבר נמשך הארת הי״ג ימים מראש חדש עד עתה שהם בחינת דעת גדול ורחמים גדולים בבחינת זקן בישוב הדעת היינו בחינת י״ג ת״ד. ועל ידי זה הדעת יכוין לגלות ההסתרה כנ״ל שזה בחינת ביעור חמץ לבער החמץ וההסתרה ולגלות הדעת בבחינת מצה כנ״ל, על כן אור לארבעה עשר דייקא בודקין את החמץ כי על ידי שלימות הדעת של בחינת י״ג כנ״ל יכולין לבדוק החמץ ולבער ולגלות ההסתרה כנל. וזהו בחינת לאור הנר. ולמדו רז״ל שאור הנר יפה לבדיקה מפסוק ר ד׳ נשמת אדם חופש כל חדרי בטן. היינו שעל ידי אור הנר דהיינו הדעת שהוא בחינת נר ד׳ נשמת אדם כמו שכתוב ונשמת שדי תבינם. על ידי זה יפה לבדוק החמץ לגלות ההתרה ולבער הרשעת והסטרא אחרא להחזיק רשעים בתשובה כנ״ל וזהו בחינת בדיקת החמץ בחורין ובסדקין ובכל המקומות שאין נראין יפה לעין ועל ידי אור הנר נבדקין כי על ידי בחינת אור הנר דהיינו הדעת יכולין להוכיח ולהזהיר ולהחזיר רשעים בתשובה כנ״ל. וזהו בחינת בדיקת החמץ בחורין ובסדקין ובכל המקומות שאין נראין יפה לעין ועל ידי אור הנר נבדקין כי על ידי בחינת אור הנר דהיינו הדעת יכולין להוכיח ולהזהיר ולהחזיר בתשובה אפילו מי שכבר נשקע החמץ והרשת אצלו עד שאין נראה כלל בבחינת עבר ושנה נעשה לו כהיתר. ויותר מזה ח״ו בבחינת הסתרה שבתוך הסתרה כמבואר שם במאמר ובים הביכורים כנ״ל.ועל ידי הדעת שהוא בחינת אור הנר יכולין לבדוק ולבער הרשעת אפילו ממקומות אלו. כי יכולין להחזיר בתשובה אפילו מי שהוא בבחינת הסתרה שבתוך הסתרה על ידי הדעת כנ״ל. ועל כן נקרא אור לארבעה עשר ואמרו רז״ל שהלילה נקרא אור עיין שם הללווהו כל כוכבי אור.

היינו בחינת ומצדיקי הרבים ככוכבים שהם המחזירים בני אדם בתשובה שהם נקראים מצדיקי הרבים. ומחמת שהם מאירים בבחינת לילה דייקא. כי בתוך החושך והלילה בחינת ההסתרה. ששם דייקא הם מאירים אור דעתם כנ״ל כדי להאיר את הלילה לגלות את ההסתרה כנ״ל כי שם דייקא מלובש אור גדול כנ״ל ועל שם זה נקרא הלילה אור בחינת אור לארבעה עשר בודקין וכו׳ בחינת התגלות ההסתרה להחזיר הרשעים בתשובה בחינת מצדיקי הרבים ככוכבים בחינת כוכבי אור. ועל שם זה נקראו זאת הלילה דייקא אור כנ״ל. ועל כן בודקין את החמץ בלילה דוקא כי דוקא בבחינת לילה בבחינת חושך ההתרה ביותר. אז דייקא מגלין אותה על ידי אור הדעת שהוא בחינת אור הנר.

אות יא

בחינת ספירת העומר. שהמצוה לספור הימים כדי לטהרנו מטומאתינו לספור דייקא. כדי שיהיו הימים מנוים וספורים שיהיו חלוקם ומדודים כל אחד לעצמו כדי שיהיה בחינת כלים ימים ומדות לקבל האור במדה בבחינת ומדת ימי מה הוא שלא יהיה ריבוי אור גורם וכו׳ כמובן שם במאמר וביום הביכורים שזה עיקר בחינת התורה שהיא שמא דקודשא בריך הוא שהיא בחינת כלים ומדות לקבל האור שלא יהיה ריבוי השמן גורם כיבוי הנר. ועל ידי זה דייקא מגלין הסתרה כי ההסתרה היא בחינת אחיזת מלכות הרשעה שיניקתם משבירת כלים שהם באים על ידי ריבוי אור כנ״ל נמצא שעיקר התיקון הוא לעשות כלים ומדות לקבל האור במדה שזו מעלת התורה כנ״ל שהיא בחינת ומדת ימי מה היא כנ״ל ועל כן צריכים לספור ספירת העומר לספור הימים דייקגא. כדי שיהיו מנויים ומדודים בחינת ומדת ימי וכו׳ כנ״ל כדי לקבל האור במדה שזהו עיקר התיקון. ועל כן הספירה מטהרת אותנו מטומאתינו כי עיקר אחיזת הטומאה היא מבחינת שבירת כלים שבא על ידי ריבוי אור כנ״ל. ועל כן עיקר הטהרה והתיקון הוא על ידי הכלים והמדות שזה בחינת הספירה בחינת ומדת ימי שסופרים הימים שיהיו סורים ומדודים שלא יכנס אחד בגבול חבירו שלא יתערבב שלא יהיה בבחינת שבירת כלים שהוא שבירת הימים ואזי הם מעורבים יחד רק יהיו בבחינת התיקון שכל אחד ואחד כלי ומדה בפ״ע וכל אחד נמנה לעצמו כדי לקבל האור במדה. וזהו בחינת הספירה כנ״ל. כי הספירה הוא בשביל קבלת התורה. כי יציאת מצרים בפסח אף על פי שהיה בחינת התגלות ההסתרה כנל. על כל זה עדיין לא היה בשלימות גמור. מחמת שעדיין לא קיבלו התורה כמבוא. כי עיקר התגלות ההסתרה על ידי התורה כנ״ל ועיקר שלימות התגלות מלכות דקדושה הוא בשבועות על ידי התורה. היינו שסופרים ומודדים הימים

בבחינת ומדת ימי מה הוא כדי לקבל האור במדה שזהו עיקר מעלת התורה שמבלין בשבועות שהיא בחינת שמא דקודשא בריך הוא בחינתימים ומדות בחינת ומדת ימי מה הוא כנל. ועל כן סופרין שבעה שבועות כנגד שבעה הימים כדי לתקן כל ז׳ הימים שיהיה בבחינת כלים ומדות כנ״ל כי גם בתחלת הבריאה. עיקר תיקון הבריאה על ידי בחינה זו שנמדד ונמנה כל יום לעצמו וזה שכתוב במעשה בראשית ויהי ערב ויהי בוקר יום אחד וכן בכל יום ויום וזה בחינת ספירה שנמנה כל יום לעצמו כדי שיהיה בבחינת מדות וכלים כנ״ל וכל הבריאה היתה תלויה עד יום מתן תורה שהוא ששי בסיון כמו שאמרו רז״ל. על כן קודם מתן תורה צריכין גם כן לספור הימים שהוא תיקון הבריאה כנ״ל. וצריכין לספר שבה שבועות דייקא כי יש בהם שבע שבתות ועיקר תיקון הספירה שהיא בחינת תיקון התגלות ההסתרה היא על ידי שבת שהוא הדעת כנ״ל. על כן צריכין שבע שבתות כדי לתקן כל הז׳ היים על ידי שבע שבתים וזה שכתוב שבע שבתות תמימות תהיינה. כי עיקר התיקון על ידי שבע שבתים כנ״ל. וזה שכתוב וספרתם לכם ממחרת השבת ואמרו רז״ל שיום טוב גם כן נקרא שבת. כי יום טוב נקרא שבצת מחמת שכל קדושת יום טוב נמשך על ידי שבת כנ״ל. ומחמת זה בעצמו נזכר השעת אצל ספירה כי גם תיקון הספירה דהיינו כדי לגלות ההסתרה נמשך משבת כנ״ל. שזהו בעצמו מה שמקבל יום טוב משבת שהיא התגלות ההסתרה גם כן כנ״ל. (שייך לעל) גם ארבעה כוסות של יין הם גם כן בחינת עליית המלכות דקדושה מתוך בחינת ההסתרה. כמו שכתבו רבינו נ״י שד׳ כוסות הם בחינת ד׳ מצות הנוהגות בכל יום טוב כנגד בחינת המלכות שהיא ד׳ שעולה ביום טוב מד׳ מלכיות ועל כן הם ד׳ כוסות של יין בחינת נכנס יין יצא סוד דהיינו שנתגלה הסתרה שהיה שם הקדושה מלובשת בסוד ובהעלם גדול כנ״ל. גם כי שם בתוך ההסתרות מלובש קדושה גבוה דייקא בחינת סודות התורה כנ״ל. ועל ידי היין נתגלה זאת בחינת נכנס יין יצא סוד ועל ידי זה עולה המלכות שהוא בחינת ד׳ כנ״ל. וזה בחינת ד׳ כוסות של יין. (שייך לספירה) וזה שמובא בכתבי האר״י ז״ל לעומ״ר בגימטריא ש״ם. כי על ידי בחינת ספירת העומר שסופרין היום יום אחד לעומר וכו׳ על ידי זה עוש שם שהוא בחינת מדות וימים כנ״ל שהוא עיקר התיקון של הקדושה כנ״ל ועל כן מדותיו של השם יבתרך כביכול נקראן ספירות כי זה עיקר התיקו מה שהם בבחינת ספירות דהיינו בחינת מדות דהיינו שהם כביכול מנויים וספורים ומדודים בבחינת כלים בחינת מדה ומשקל ומנין שזה עיקר התיקון כנל וכמובא. וזה בחינת עומר שעורים שמשם מתחילין לספור ימי הספירה. עונמר הוא מדה בחינת מדות וכלים כנ״ל. וזה עומר שעורים בחינת שיעורים בחינת המדות שם בחינת שיעורין דלבא שעל ידם משיגין אותו יתברך ביכול בבחינת נודע בשערים בעלה כל חד לפום מה דמשער בליביה שהם בחינת המדות והספירות שהם נכללין בלב כנודע כי הלב הוא הצייר של המדות כמו שכתב רבינו נ״י והם בחינת שיעורין דליבא שעיקר שלימות הדעת על ידם דייקא כי על ידי זה משיגין אותו יתברך כביכול. וזהו בחינת עומר שעורים בחינת נודע בשערים בעלה כנ״ל שזה עיקר

התיקון בבחינת שיעורים וכלים ומדות ועל כן אז מתחיל הספירה שהיא בחינת תיקון הכלים והמדות כנ״ל וכל זה הוא תיקון הדעת כמו שכתוב שם במאמר וביום הביכורים הנ״ל שעל ידי התורה שהיא בחינת שמו יתברך דהיינו בחינת כלים ומדות על ידי זה קורין אותו יתברך וממשיכין חיות מחי החיים דהיינו דעת. וזה בחינת נודע בשערים בעלה הנ״ל שזוכין לדעת אותו יתברך על ידי שיעורין דלבא שהוא בחינת עומר שעורים בחינת כלים ומדות בחינת שם בחינת ספירת העומר כנ״ל. וזה שנוהגין להניח לגדל השערות בימי הספירה כי השערות הם בחינת צמצומים ושיעורים שנתצמצם בהן אור המוח והדעת כדי שיהיה אפשר להשיגו יתברך (כמובא במאמר מישרא דסכינא סימן ל׳). ועל כן בימי הספירה מגדלין השערות כי אז התיקון הוא בבחינת שערות בבחינת עומר שעורים כנ״ל. ועל כן ביום ראשון של הספירה דהיינו ביום הקרבת העומר שעורים. היה מפלת המן. כי על ידי בחינת השם בחינת תיקון הכלים והמדות שהוא תיקון הדעת כנ״ל על ידי זה מגלין ההסתרה ונתגלה מלכות דקדושה בחינת אסתר שהיתה מתחילה בהסתרה בחינת הסתר אסתיר וזה נעשה על ידי בחינת מרדכי שהוא בחינת תיקון מלכות דקדושה. שזה בחינת עומר שעורים שהוא בחינת מרדכי ואסתר (כמו שכתב רבינו נ״י במאמר ואלה המשפטים בלועי דקרח עיין שם סימן יוד). ועל כן אז הוא הכנעת מכלות הרשעה שהוא מפלת המן עמלק שנכנע על ידי בחינת תיקון השם על ידי בחינת עומר שעורים כנל וכמו שכתוב שם במאמר וביום הביכורים עיין שם. כי מפלת עמלק הוא תלוי בבחינת תיקון ושלימות שמו יתברך כמו שכתוב אין שמו שלם וכו׳ עד שימחה זכרו כי זה תלוי בזה כנל. ועל כן אז ביום הנפת העומר היה גם מפלת כמה אומות גדולות שהם כולם בחינת מלכות הרשעה שנכנע על ידי תיקון מלכות דקדושה על ידי בחינת עומר שעורים כנ״ל. וזה שהעומר מתיר חדש. כי אז זוכין לאכול לחם בחינת מן בחינת לחם מן השמים שזוכין על ידי התגלות הדעת על ידי התגלות הסתרה על ידי הכנעת מלכות המן עמלק שה נעשה על ידי תיקון העומר שעורים שהוא בחינת כלליות התורה בחינת שמא דקודשא בריך הוא כנ״ל ועיין כל זה במאמר וביום הביכורים הנ״ל. כי אכילת ישראל קודש ובפרט הלחם דהיינו ה׳ מיני דגן שהם עיקר המזון והשביעה והם עיקר החיות כי בהם מלובש הדעת שהוא החיות. ועל כן הם ה׳ בחינות ה׳ הדעת וכמובא כל זה לעיל בהלכות נטילת ידים. ועל כן צריכין תיקון כי בכל מקום שיש חיות וקדושה יתירה יש קליפה הקודמת לפרי ועל כן הלחם מה׳ מיני דגן וצריך כמה תיקונים שהם עשר מצות הנאמרים בפת. ועל כן צריכין לתקן התבואה החדשה על ידי העומר כי על ידי תיקון עומר שעורים כנ״ל נתגלה הדעת ואזי זוכין לבחינת מצן בחינת לחם מן השמים היינו שלחם ותבואה של שראל נעשה בבחינת מן וכוף כי נתגלה הדעת והחיות כי נכנע מלכות הרשעה קליפה הקודמת פרי על ידי תיקון העומר שעורים כנ״ל. ואזי ראויין לקבלת התורה כי לא נתנה התורה אלא לאוכלי המן. ועל כן צריך לתקן לחם ישראל בבחינת מן על ידי העומר כנ״ל ואזי זוכין לקבלת התורה בשבועות כי כל תיקון העומר והספירה הוא בשביל קבלת התורה

כי מזה בעצמו נעשה התורה. היינו כי מבואר שם במאמר וביום הביכורים הנ״ל שעל ידי שגלין ההסתרה שבתוך הסתרה על ידי זה נתגלה תורה גבור מאד כי שם דייקא היה מלובש תורה גבוה מאד בסתרי תורה וזה בחינת חיל בלא ויקיאנו שמוציאין ממלכות הרשעה הוא מלוכת עמלק כל הניצוצות ועושין מזה תורה שהיא בחינת אשת חיל וכו׳ עיין שם. וזה בחינת התורה שמקבלין בשבועות שהוא יום החמשים לעומר. הינו שעל ידי עומר והספירה שעל ידם נכנע מלכות עמלק כנ״ל. אזי נתגלה התורה שהיתה מוסתרת שם בבחינת הסתרה שבתוך הסתרה וזוכין להשיג אותה בשבועות שזהו בחינת מנחה החדשה שתי הלחם של חטים שמקריבין בשבועות מחה חדשה זה בחינת תורה החדשה שנעשה על ידי התגלות ההסתרה וכו׳ כנ״ל. וכמו שפירש רבינו נ״י שם פסוק וביום הביכורים בהקריבכם מנחה חדשה לה׳ בשבועותיהם עיין שם. וכן איתא בר״מ שהעומר הוא בחינת תורה שבנגלה ושתי הלחם הם בחינת סתרי תורה היינו שהעומר הוא בחינת תורה שבנגלה שעלשעל ידה מגלין ההתסרה וכו׳ ואזי נתגלה תורה גבוה מאד סתרי תורה בחינת מנחה חדשה בחינת התורה שמקבלין בשבועות שהוא יום החמשים בחינת שער העליון שהוא שער הנון כמו שכתוב שם ועל כן היה מלחמת עמלק קודם מתן תרוה. וכן נסמכה פרשת עמלק לפרשת יתרו שהוא קבלת התורה. כי עיקר התורה נתגלה על ידי מפלת עמלק כנ״ל. וזה בחינת שבעה שבועות שסופרין. כי יש ב׳ הסתרות הסתרה והסתרה בתוך הסתרה כמבואר שם. והם כנגד ב׳ בחינות התורה שהם נגלה ונסתר רזין ורזין דרזין כי בתוך ההסתרה שבתוך הסתרה שם דייקא מלובש סתרי תורה כנ״ל. ול כן צריכין לתקן ולגלות ב׳ ההסתרות לגלות ב׳ בחינות התורה ותיקונם על ידי תיקון הימים והמדות כנ״ל שהם ז׳ ימים כידוע. וידוע שיש ז׳ ימים עליונים שהם ז׳ שבתות כמו שכתוב בזוהר הקדוש והם בבינה שהיא בחינת סתרי תורה שהיא בחינת שבועות שהוא יום החמשים שהוא בחינת נון שערי בינה ועל כן צריכין לספור שבע שבתות כדי לתקן ז׳ ימים העליונים כדי לגלות ההסתרה שבתוך הסתרה שעל ידי זהזוכין לסתרי תה בחינת חמשים שערי בינה בחינת שבועות בחינת מן כל וכמבואר שם עיין שם היטב כל המאמר ובים הביכורים הנ״ל. וזה שאמרו רזל שאמר המן אתי עומר דידכו ונצח עשרת אלפים ככר כסף. כסף דייקא. כי עיקר התגברות המן היה על ידי ערת אלפים ככר כסף. דהיינו שליקט וקיבץ עשירות גדול ששם כל הניצוצות דקדושה כמו שכתוב שם. וזה שכתוב ועשרת אלפים ככר כסף אשקול גו׳ אל גנזי המלך ביהודיים וגו׳ היינו שרצה ליתן כח במלכות הרשעה על די הכסף שקיבץ כנ״ל אבל על ידי העומר שהיא בחינת התורה בחינת שמא דקודשא בריך הוא שעל ידי זה מגלין ההתרה על ידי זה נכנע מלכות הרשעה ואזי נכנע כח העשירות כי מוציאין כל הניצוצות ממנו בבחינת חיל בלע ויקיאנו כנל וזה שאמר שהעומר נצח עשרת אלפים ככר כסף. היינו כח העשירות כנ״ל. וזה שמקריבין העומר בי״ו בניסון שהוא בגימטריא השם היוצא מראשי תיבות של הפסוק הנ״ל ח״יל ב״לע ו״יקיאנו כנ״ל. וכמו שכתוב בר״מ ובקרבנא דעומר ערקא הסטרא אחרא מאשת חיל כי על ידי העומר

מוציאין ניצוצות הקדושה של מלכות הרשעה שהיא המן עמלק בבחינת חיל בלע ויקיאנו ועושין מזה תורה שהיא אשת חיל כנ״ל שהיא התורה שמקבלין בשבועות בחינת מנחה חדשה כנ״ל. ועייון בר״מ שם. וכן בקריעת ים סוף שבזזו ישראל את המצרים הון גדול. איא שזכו אז ישראל להשגה גדולה מאד. כי הא בהא תליא. שעל ידי שהוציאו העשירות ממלכות הרשעה על ידי זה זכו לתורה גבוה כיע אזי נעשה מזה בחינת אשת חיל כנ״ל. וכן בגאולה אחרונה נאמר והיה סחרה ואתננה קודש לה׳ וכו׳ כי ליושבים לפני ה׳ יהיה סחרהולמכסה עתיק אלו דברים שכיסם וכו׳. היינו שעל ידי העישות של מלכות הרשעה שישוב לישראל על ידי זה בעצמו יזכו לסתרי תורה כנ״ל שהוא בחית מכסה עתיק אלו דברים שכיסם וכו׳ בחינתאורייתא דעתיקא שיתגלה לעתיד לבא במהרה בימינו אמן. הפוסקים נתנו סימן פל״ג שביום שחל פורים חל ל״ג בעומר כמו שכתוב בשלחם ערוך כי פורים וספירת העומר הם בחינה אחת. והשגת התורה שביום החמשים שהוא שבועות הוא על ידי בחינת פורים דהיינו על ידי מפלת המן עמלק כנ״ל ול״ג בעומר היא גם כן יום השגת התורה של ימי הספירה כי הוא יום הילולא רבא דרבי שמעון בר יוחאי שהשיג אז מה שהשיג. ועל כן הוא חל ביום שחל פורים כי השגת הספירה הוא על ידי בחינת פורים כנ״ל. וזה ל״ג בעומר בחינת גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך בחינת השגה שמשיגין אז כנ״ל. ועל כן המן מרומז בפרשת המן כמו שכתוב את המן אכלו היינו כי המן נעשה מבחינת הכנעת מלכות המן עמלק כנ״ל. ועל כן אתוון דדין כאתוון דדין כי נעה מהמן המן כנ״ל. שייך להלכות ראש חדש הנ״לומבני ישכר יודעי בינה לעתים לדעת מה יעשה ישראל שהם היו בקיאים בסוד העיבור כמו שאמרו רז״ל על זה הפסוק. וזהו יודעי בינה לעתים. שהיו יודעין להמשיך הבינה והחכמה לתוך בחינת העתים דהיינו הימים והמדות כנ״ל. וזהו לדעת מה יעשה ישראל שהיו יודעין לעשות מה דהיינו תורה בבחינת ומה יעשה בה כנ״ל. וכמבואר במאמר הנ״ל. דהיינו לגלות הדעת והתורה שבתוך ההסתרה לעשות מן ההסתרה תורה שהוא בחינת מה. וכל זה על ידי בחינת ידועי בינה לעתים דההיינו על ידי המשכת החכמהמחי החיים לתוך העתים והימים שעל ידי זה מגלין ההסתרה כנ״ל. ועל כן דרשו רז״ל מזה שהיו בקיאים בסוד העיבור. כי קידוש החודש נעשה על ידי בחינה זו דהיינו על ידי התגלות ההסתרה כנ״ל.

ראש חדש ד

אות א

על פי המאמר לשמש שם אוהלבהם והוא כחתן יוצא מחופתווכו' (סימן מ"ט). עיין שסכל המאמר.

והכלל כי קודם הבריאה היה אור הקדוש ברוך הוא אין סוף וצמצם האור לצדדין כדי שיהיה מקום להבריאה ובריאת העולמות הן הן מדותיו יתברך שעל ידי זה נתגלה מלכותו והלב הוא צור העולמים וכו'. כי לפי אור להביות הלב של איש הישראלי שהוא מתלהב ומשתוקק ונכסף להשם יתברך אי אפשר להתגלות מהמדות כי אור להביותו הוא בחינת אין סוף כי אין סוף ואין תכלית לתשוקתו. וצריך לצמצם ההתלהבות כדי שיהיה בחינת חלל הפנוי שהוא בחינת ולבי חלל בקרבי. כדי שיוכלו להתגלות מדותיו ומעשיו הטובים ועל ידי זה יתגלה שהוא מקבל עול מלכות שמים שלימה. ואית יצירה לטב ויצירה לביש והן תרין יצרין שהם המחשבות שבלב כי עיקר הבריאה על ידי חכמה שבלב וכו' וכשמכניס ח"ו טפשות בלב הוא קילקול הבריאה בחית עקלת לב שתרגומו טפשת לב וכו' וכשמקדש מחשבתו זה בחינתיצירה לטב בחינת תיקון הבריאה שהיא בתוך בחינת החלל שבלב שהיא על ידי חכמה שבלב וכו' עיין שם כל זה והבן היטב. וזה בחית ה"א כי ה' דלת הווה.וזה בחינת ניסן בחינת אביב אלף עם בית יוד עם בית ביתא עילאה וביתר תתאה בחינת מי זאת עולה מי עם זאת עולה שיש לשני בתים עלייה וכו' עיין שם כל זה היטב היטב.

אות ב

וזה בחינת סוד קידוש החודש שהוא סוד גדול בחינת סוד העיבור שאפילו משה רבינו נתשה בסוד זה. כמו שאמרו רז"ל על פסוק החודש הזה לכם שנתקשה בסוד קידוש החודש איזה שיעור תהיה ראויה לקדש עד שגילה לו הקדוש ברוך הוא כזה ראה וקדש.

אות ג

כי קידוש החודש. הוא למלאות פגימת הלבנה ולא יהיה בה שום מיעוט ויהיה אור הלבנה כאור החמה וכו' בחינת שני המאורות הגדולים. כי מיעוט הירח. זה בחינת הנ"ל בחינת צמצום הנ"ל שצרך לצמצם ההתלהבות שוא בבחינת אין סוף וכו' כנ"ל כדי שיוכל להתגלות מהמדות כדי שיתגלה שהוא מקבל עול מלכות שמים שלימה. כי בלא הצמצום היה הכל אין סוף ולא היה אפשר לגלות המדות שעל ידם התגלות המלכות. נמצא בחינת התגלות המלכות שהוא בחינת לבנה כידוע אי אפשר כי אם על ידי צמצום האור. וזה בחינת קיטרוג הירח אי אפשר לשני מלכים להשתמש בכתר אחד. כי בוודאי אי אפשר שישתמשו שני מלכים בכתר אחד דהיינו שיהיה בחינת התגלות המלכות גם כן בבחינת אין סוף. כי אם כן יהיה כל אין סוף. ולא יהיה בחינת התגלות מלכותו כלל על כן אמר לה לכי ומעט את עצמך. כי עיקר התגלות היא רק על ידי בחינת המיעוט והצמצום כנ"ל. אבל צריכין למלאות פגימות הלבנה ולא יהיה בה שום מיעוט. כי על ידי המיעוט והצמצום משם נשתלשל אחיזת הסטרא אחרא מלכות הרשעה שאחיזתם מבחינת צמצום ודין כידוע על כן אנו צריכין שאחר הצמצום שנתצמצם האור ונעשה בחינת חלל הפנוי וכו' כנ"ל. צריכין לראות ולמלאות החלל להמשיך לשם אלקותו יתברך שיהיה כל החלל ממולא מאלקותו יתברך שמו. בבחינת מלא כל הארץ כבודו. כי הארץ זה בחינת תכלי העשיה תכלית הצמצום. וצריכין שיהיה הצמצום מלא מאלקותו יתברך זהו בחינת יצירה לטב על ידי חכמה שבלב שנתגלה בתוך החלל שבלב שהוא בחינת חלל הפנוי כנ"ל שעל ידי זה נתגלה מלכותו יתברך. ואזי כשנתגלה אלקותו יתברך בתוך החלל כנ"ל. ונתמלא כל הבריאה שבתוך החלל מהתגלות כבוד אלקותו יתברך בבחינת מלא כל הארץ כבודו בבחינת הלא את השמים והארץ אני מלא זה עיקר שלימות המלכות ואזי הוא בחינת אור הלבנה כאור החמה כמו שיהיה לעתיד בעת שיתגלה מלכותו יתברך בחינתוהיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד.

אות ד

וזה בחינת סוד קידוש החודש. שאנו צריכין בכל חודש לקדש החודש להמשיך הבחינה שתהיה לעתיד. שהוא מילוי פגימת הלבנה ממיעוטה. וזה הדבר הוא מאת סוד גדול שאי אפשר להשיגו. ואפילו משה רבינו נתקשה בזה כנ"ל. כי תיכף כשממלאין פגימת הלבנה. דהיינו שנתגלה מלכותו יתברך על כל באי עולם וימלא כבוד ה' את כל הארץ. אזי אי

אפשר לקבל אור ההתלהבות הזה. כי אם כן הכל אין סוף ואי אפשר להתגלות מהמדות בחינת אי אפשר לשני מלכים להשתמש בכתר אחד כנ״ל ועל כן בהכרח שיהיה צמצום ומיעוט כנ״ל.ותיכף כשיש צמצום יוכל להשתלשל אחיזה להסטרא אחרא מצמצום האור שהיא בחינת הסתלקות האור שמשם אחיזתם. ועל כן אי אפשר להשיג סוד הזה עכשיו. שוא סוד קידוש החודש. דהיינו למלאות פגימת הלבנה דהיינו שהנתגלות מלכותו יתברך יהיה מלא כל הארץ וכו׳ כנ״ל. שזהו בחינת אור הלבנה כאור החמה. שהאור הלבנה שהוא בחינת התגלות מלכותו יתברך מאיר עד אין סוף כאור החמה שהוא בחינת אור האין סו בחינת ואין נסתר מחמתו. ואף על פי כן יוכלו לקבל התגלות מלכותו דהיינו שאף על פי כן יהיה בחינת צמצום כי בלא הצמצום אי אפשר לקבל עול מלכותו כנ״ל. וזה הסוד אי אפשר להשיג וגם משה רבינו נתקשה בו. עד שהראהו הקדוש ברוך הוא כזה ראה וקדש שלמדו השם יתברך באיזה שיעור תראה שתהיה ראויה לקדש. דהיינו באיזה מיעוט וצמצום אנו יכולין למלאותה מפגימתה לגלות מלכותו יתברך על כל העולם. ואף על פי כן לא יחוזר הכל אין סוף רק שיהיה לנו כח לקבל מלכותו תמיד בבחינת רצוא ושוב בחינת מטי ולא מטי וכו׳. וזה הסוד אי אפשר להשיג עכשיו עד לעתיד שיהיה אור הלבנה כאור החמה ותתגלה מלכותו יתברך על כל באי עולם. אבל עכשיו הדבר הה בסוד שהוא בחינת סוד העיבור סוד קידוש החודש שנמסר רק לגדוי הדור בקבלה איש מפי איש עד משה רבינו עליו השלום.

אות ה

וזה בחינת סוד העיבור סוד דייקא בחינת סודות התורה כי עכשיו צריכין להחזיק הדבר הזה בסוד. כי אם יתגלה הסוד הזה דהיינו סוד קידוש החודש. סוד מילוי הלבנה מפגימתה שאז עולה הלבנה בחינת מלכות עד אין סוף. אם כן יתבטל העולם לגמרי כי עכשיו עדיין אי אפשר לקבל ולהשיג אור השכל הזה ועל כן ההכרח שיהיה בסוד, והסוד, זה בעצמו בחית הצמצום שעל ידי שהדבר בסוד על ידי זה הוא בחינת צמצום האור שעל ידי זה דייקא יכולין לגלות מלכותו יתברך שהוא בחינת קידוש החודש כנ״ל. וזה בחינת צניעות שהיא מדה טובה מאד. כמו שאמרו רז״ל אין לך יפה מן הצניעות בחינת והצנע לכת עם אלקיך. כי צריכין עכשיו בהכרח להתנהג בעבודת ה׳ בהצנע ובסוד כדי שלא יהיה ח״ו בחינת ריבוי האור ויוחזר הכל אין סוף ולא תוכל להתגלות בחינת המלכות כלל. וזה בחינת תצפלה בלחש. כי על ידי התפלה על ידי זה עיקר עליותה ואז עולה המלכות עד אין סוף על כן צריכן לעשות תיקון זה בלחש ובסוד. בבחינת

סוד קידוש החודש סוד דייקא. כדי שלא יוחזר הכל אין סוף. כי עכשיו עדיין לא נתגלה זה השכל של קידש החדוש שתוכל להתגלותה מלכות עד אין סוף ואף על פי כן נוכל לקבל מלכותו עלינו. כי זה השכל לא יתגלה עד לעתיד שיהיה אור הלבנה כאור החמה. שאז יתקיים והיה ה׳ למלך על כל הארץ וכו׳. אבל עשיו אפילו בעת הרוצין להמשיך איזה הארה מבחינתה זו שהוא בחינת עליות המלכות בחינת קידוש החודש בית מי זאת עולה מי עם זאת עולה וכו׳ שהוא בחינת הנ״ל צריכין לעשות זאת בסוד בבחינת סוד העיבור בחינת תפלה בלחש כנ״ל. וזה מרומז בדברי רבינו זל במאמר הנ״ל במה שכתוב שם אעל מאמר רז״ל אתתך גוצא גחין ולחוש לה וכו׳ דהיינו שצריכין להעלות המלכות מבחינת אתתך גוצא מבחינת המאור הקטן וכו׳. וזה ולחיש לה בחינת תפלה בלחש עיין שם. תפלה בלחש דייקא. כי כשצריכין להעלות המלכות מבחנית המאור הקטן שיהיה בבחינת שני המאורות הגדולים שזהו בחינת מי עם זאת עולה וכו׳ כנ״ל שזה נעשה על ידי התפלה כמבואר שם במאר הנ״ל. על כן צריכין לעשות זאת בלחש בבחינת סוד שזהו בחינת סוד קידוש החודש וכו׳ כנ״ל. וזה בחינת צניעות של הזווג שצריך להיות בצניעות גדול. כי זווג דקדושה היא בבחינת הנ״ל להעלות אשר יראת ה׳ מבחינתה מאור הקטן לבחינת שני המאורות הגדולים וכו׳ וצריך שיהיה בצניעות גדול בבחינת סוד וכו׳ כנ״ל.

אות ו

ועל כן סוד העיבור לא נמסר רק לישראל כמו שכתוב כי היא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים וכו׳. ואמרו רז״ל זה סוד העיבור. כי אומין דעלמא שיניקתם ממלכות הרשעה עיקר יניקתם הוא רק מבחינת צמצום האור כנ״ל. כי הם בחנית יצירה לביש בחינת טפשת לב בחינת ערלת לב. ועלכן אי אפשר לגלות להם סוד הזה של קידוש החודש. כי הם אינם יכולים לקבל אור הזה. כי אנחנו בני ישראל זכינו לקבל את התורה והמצות שהם בחינת כלים ומדות לקבל על ידם השגת אלקותו יתברך. בבחינתמטי ולא מטי. באופן שנקבל מלכותו יתברך עלינו תמיד ואף על פי כן יהיה לנו קיום ולא נתבטל לגמרי עד שידיע העת להשיב הפקדון אליו יתברך. אבל האומות לא זכו לתורה ואין להם כלים לקבל האור על כן נתצמצם אור אלקותו יתברך מהם לגמרי ואי אפשר לגלות להם כי תיכף כשמתחילין לגלות להם אור אלקותו יברך הוא אצלם בחינת ריבויאור שעל ידי זה נתבטל האור לגמרי כידוע. ועל כן הם רחוקים מהשם יתברך. כי אינם זוכים לזה השכל וההשגה הנ״ל שהוא בחינת סוד

אות ז

אבל אנחנו זוכים לקבל סוד קידוש החודש על ידי צדיקי הדור שהם בחינת משה אשר להם לבד נמסר הסוד הזה והם מורים אותנו את הדרך נלך בה וכו׳ באופן שנוכל לקבל עלינו עול מלכותו ואף על פי כן יהיה קיום העולם. ועל כן מצות קידוש החודש היא מצוה ראשונה שנצטוו בה ישראל. כי זה הוא בחינת כלל כל התורה כולה. שיהיה לנו כח לגלות מלכותו על כל העולם. ואף על פי כן יהיה קיום העולם כמו שיהיה לעתיד וכו׳ כנ״ל. ועל כן עיקר יציאת מצרים תלוי בזה. כמבואר שם בפרשת החודש שתיכף כשרצה השם יתברך להוציאם ממצרים אזי גילה למשה רבינוסוד קידוש החודש ושם נאמר ענין יציאת מצרים. כי עיקר כל הגליות הם כלולים בגלות מצרים כמו שאמרו רז״ל הוא רק על ידי בחינת ה״ל על ידי שלא נתגלה עדיין מלכותו יתברך ואומין דעלמא שהם בחינת מלכו הרשעה שלטין על ישראל. שאחיזתם מבחינת הצמצום והמיעוט כנ״ל. ועל כן עיקר הגאולה הוא על ידי בחנית סוד קידוש החודש. דהיינו על ידי שזוכין על ידי צדיק הדור בחינת משה להשיג סוד הנ״ל איך לגלות אור אלקותו יתברך בהדרגה ובמדה שעל ידי זה נתגלה מלכותו יתברך על כל באי עולם וכו׳ כנ״ל. כי אחיזת האומות שאחיזתם מהסטרא אחרא הוא רק מבחינת רבוי האור ומיעוט האור. כי ריבוי האור הוא המיעוט כי אי אפש ר לקבל רבוי האור ועל ידי זה נתמעט ונסתלק לגמרי. אבל אנחנו זוכים לקבל האור בהדרגה ובמדה על ידי התורה הקדושה שעל ידי זה זוכין לגלות אלקותו על כל העולם ואף על פי כן יהיה קיום העולם שזהו בחינת סוד קידוש החודש. ואזי כשנתגלה האור בהדרגה ובמדה בסוד קידוש החודש אזי אין להאומות שום יניקה כלל ואזי הוא מפלתם כי יניקתם הוא רק על ידי שנתצמצום האור ביותר בבחינת מצרים. ואין זוכים לגלות אור אלקותו יתברך בתוך הצמצום. אז יש להם יניקה. ובאמת בודאי אי אפשר לגלות להם אלקותו יתברך כי אזי יתבטלו לגמרי כי אין להם כלים לקבל. אזל כשאנו זוכין לגלות מלכותו יתברך על ידי התורה והמצוות שזהו בחינת קידוש החודש. על ידי זה נתבטל כל יניקתם. ואזי יוצאין מגלות מצרים שכולל כל הגליות. כי ממשיכין אור של לעתיד שיתגלה מלכותו על כל העולם ואף על פי כן יהיה קיום העולם שזהו בחינת קידוש החדוש וכו׳ כנ״ל:

אות ח

וזה בחינת ניסון שהוא ראש חדשים. כי ניסן הוא אביב אל״ף עם ב׳ יו״ד עם ב׳ שיש לשני בתים עליה בחינת מי עם זאת עולה וכו׳ בחינת שני מלכים משתמשים בכתר אחד בחינת שני המאורות הגדולים שזהו בחינת ראש חודש וכו׳ כנ״ל. כי יש שנים עשר ראשי חדשים כנגד שני עשר שבטים. וכל שבט ושבט יש לו נשיא. וכל נשיא ונשיא בחינת צדיק הדור הוא בחינת משה שהוא לבד זוכה לבחינת סוד קידוש החודש כנ״ל. כי הצדיק לבד שהוא מנהיג הדור בחינת משה בחינת הנשיא הוא יכול להמשיך הארה זו באנשיו להודיעם הדרך אשר ילכו בה לבל עול מלכותו בהדרגה ובמדה וכו׳ כנ״ל:

אות ט

וזה בחינת באר חפרוה שרים כרוה נדיבי עם במחוקק במשענותם ודרשו רז״ל שכל נשאי ונשאי היה ממשיך במקלו מימי הבאר לשבטו כי באר מים חיים זה בחינת התגלות אור אין סוף. שהוא מקור חיים. כמו ושכתוב עוזבי מקור מים חיים וכו׳. ואי אפשר להמשיך מימי הברא שהם התגלות אלקותו יתברך כי אם על ידי צדיקי הדור שהם בחינת י״ב נשיאים שכל אחד ממשיך האור הזה לשבטו בהדרגה ובמדה בבחינת במחוקק במשענותם דהיינו על ידי המטה. שהוא בחינת מחוקק בחינת חקיקה ורשימה בחינת צמצום שהנשאים יודעים איך לצמצם האור כראוי להמשיך בחינת מימי הבאר לשבטו שהוא בחינת התגלות מלכותו יתברך בהדרגה ובמדה וכו׳ כנ״ל. ועל כן הם שנים עשר נשיאים כנגד י״ב חדשים. כי זה בעצמו הוא בחינת סוד קידוש החודש וכו׳ כנ״ל. ועל כן בניסן שהוא ראש חדשים. אז מאירין כל הי״ב נשיאים בי״ב ימים הראשונים. כי בכל יום ויום הקריב נשיא אחד בחנוכת המשכן כי ניסן הוא ראש חדשים. ובו כלולים כל הי״ב חדשים שהם בחינת י״ב ניאים שכל אחד ואחד מאיר לישראל בחינת סוד קידוש החודש שהוא בחינת התגלות מלכותו יברך שיתמלא פגימת הלבנה וכו׳. ואף על פי כן יהיה קיום העולם כמו שיהיה לעתיד וכו׳ כנ״ל. וזה בחינת חנוכת המשכן שאז הקריבו הנשיאים. כי במשכן היו כלים לקבל על ידם השגת אלקותו יתברך בבחינת הנ״ל בבחינת וכבוד ה׳ מלא את המשכן בחינת מלא כל

ראש חדש ה

אות א

על פי התורה תהלים מסוגלל תשובה בסימן ע״ג בלקוטיתנינא. ועל פי ההנהגה הכללית שהזהיר רבינו ז״ל לכל אחד ואחד כמה וכמה פעמים להרבות בהתבודדות בכל יום ויום דהיינו לפרש שיחתו לפני השם יתברך בלשון לועזית לבקש מלפניו יתברך שיקרבהו לעבודתו ויחזירהו בתשובה שלימה לפניו יתברך והזהיר לעשות מהתורות תפלות. דהיינו כל הדברים הקדושים שגילה בכל תורה ותורה לעשות מזה תפלה לבקש ולהתחנן מהשם יתברך שיזכה לבא לכל זה. כפי סדר חידושי התורה שגילה כפי בנין הנורא שבנה בכל תורה ותורה שגילה בדרכו הנפלא שאמר שנעשה מזה שעשועים גדולים למעלה. ואמר שנעשה מזה שעשועים שלא עלו עדיין שעשועים כאלה לפניו יתברך מעולם:

וזה בחינת ראש השנה ויוהכפורים וסוכות וד׳ מינים והושענא רבה ושמיני עצרת וכו׳:

כל כל עבודתינו בימים האלה לנסר את המלכות מז״א ולבנותה פרצוף שלם ולייחדה עם זעיר אנפין כמבואר כל זה בכוונות האר״י ז״ל. היינו שכל כוונתינו בימים האלה לבנות את התפלה להקים את התפלה מנפילתה. להקימה ולגדלה ולבנותה בשלימות כי התפלה הוא בחינת מלכות בחינת מלכות דוד בחינת ואני תפלה כמו שכתב רבינו (בסימן פ״ד בלקוטי תנינא). וזה כל עבודתינו בראש השנה וכו׳ להקים ולבנות את התפלה שהיא בחינת מלכות כאל כי חכמת התורה הקדושה והתפלה הם בחינת משה ודוד. תורה היא בחינת משה כמו שכתוב זכרו תורת משה. וכתיב תורה צוה לנו משה. כי משה נתן לנו התורה. והוא בעצמו התורה ידוע ותפלה היא בחינתם לכות דוד בחינת ואני תפלה שאמר דוד המלך עליו השלום ובעוונותינו הרבים נפלה בחינת מלכות הקדושה מאד וישראל בגלות ונפל המלכות אליהם. ועיקר נפית המלכות היא מחמת

נפילת התפלה שנפלה מאד כי התפלה היא בחינת מלכות נ״ל ובעוונותינו הרבים נפלה התפלה מאד. כמו שאמרו רז״ל (ברכות ו׳ ע״ב) על פי כרום זלות וכו׳ אלו דברים העומדים ברומו של עולם ובני אדם מזלזלין בה ומאי ניהו תפלה. וזה עיקר עבודתינו בראש השנה ובכל הימים הנוראים האלו להקים את התפלה שהיא בחינת מלכות כנ״ל:

אות ב

וזה בחינת הנסירה המבואר בכוונות. וכלל הענין בקיצור הוא. שבראש השנה בתחילת הבריאה אז המלכות בבחינת אחור באחור ואדם הראשון אם לא היה חוטא בעץ הדעת. והיה ממתין בזווגו עד שבת היה יכול להחזירה תיכף פנים בפנים על ידי תפלתו שהיה צריך להתפלל אז. אך על ידי פגמיו על ידי זה אנו צריכין בכל שנה לעסוק בתיקון זה מעט מעט עד ביאת הגואל. וגם מעט שמתקנים בכל שנה אינו נגמר ביום אחד כי אם מראש השנה עד שמיני עצרת. ועיקר התיקון הוא שצריכין נסר את המלכות שלא תהיה בבחינת אחור באחור דבוקים בכותר אחד לשניהם רק לנסר את המלכות מזעיר אנפין שתהיה המלוכת בחית פרצוף בפ״ע וזה נעשה על ידי הדורמיטא והשינה דאפיל עד זעיר אנפין שהוא הסתלקות המוין שנסתלקין ממנו ועולים למעלה בסוד מסירות נפש ואז מקבלת המלכות המוחין שלא על ידי ז״א כי אם מלמעלה מבינה בעצמה. ואחר כך על ידי השופר חוזרים המוחין לזעיר אנפין. ואז ממתיק דיני המלכות וממשיך לה גבורות ממותקות. ועל ידי זה ננסרת המלכות ונבנית קומה בפ״ע בכל עשרת ימי התשובה וכו׳. עד שבשמיני עצרת אז הוא בינת היחוד שמתייחדת המלכות עם זעיר אנפין וכו׳ עיין כל זה בכוונות:

אות ג

ואם אמנם אין לנו עסק בנסתרות. אך אף על פי כן כל מה שאנו יכולין להבין מהם רמזים לעבודת השם יתברך מה טוב ומה נעים. בפרט על פי ההקדמות של רבינו זל שבכלל דבריו כל דברי קבלת האר״י ז״ל והזוהר הקדוש וכו׳ כאשר נשמע מפיו הקדוש. על כן כל מה שנפרש דברי הכוונות

על פי הקדמתו הכל אמ וצדק כי דבריו ז״ל הם כלליות גדול וכו׳ואין כאן מקומו להאריך בזה כאן. ונשוב אל הענין כל מלכות הוא בחינת התפלה שהיא בחינת מלכות דוד שכל עסקינו לנסרה ולבנותה קומה שלימ בפ״ע וליחדה עם זעיר אנפין. כי בחינת זעיר אנפין הוא התורה הקדושה. כמובן בכוונות קריאת התורה ובשאר מקומות. והתפלה היא בחינת מלכות דוד שדבוקה עם ז״א אחור באחור ועיקר דביקותא אחור באחור היא בעת שיש שליטת הציונים שאז מתייראין שלא יתדבקו באחוריהם על כן הם דבוקים אחור באחור כמבואר בכתבים בכמה מקומות. וזה עבודתינו בראש השנה וכו׳. להמתיק הדינים ולבטל אחיזת החיצונים שיניקתם מתוקף הדינים ח״ו. כדי לנסר את המלכות שתהיה פרצוף שלם בפועל ותתייחד בבחינת פנים בפנים. היינו כי יש שני בחינות תפלות יש פלה שהוא למטה מהתורה והיא טפילה להתורה ויש תפלה שהיא בחינה אחת עם התורה ממש. וגם היא גבוה מהתרוה כי יש תפלה שמתפללין על צרכיו דהיינו פרנסה ובנים וחים ורפואה וכו׳. וזאת התפלה נקראת חיי שעה. והיא למטה מהתורה וטפילה להתורה. כי בוודאי מי שמתפלל על צרכי גופוט ואינו מתכוין כלל בשביל התורה רק הוא מתפלל שיתן לו השם יתברך בני חיי ומזוני וכו׳ להנאתו ולצורך גופו. זאת התפלה בוודאי אינה חשובה לפני השם יתברך. והיא בחינת תפלות רעות שכתב רבינו ז״ל שיש לכל אדם תפלות רעות והיא בחינת גנבא אמחתרתא רחמנא קריה. כי זה ידוע ונראה בחוש שכל ימי חיינו הבל וריק וימינו כצל עובר. ומה יתרון לאדם בכל עמלו. ואם יצבור כעפר כסף וכו׳ לא במותו יקח הכל ואין מלווין לו לאדם לא כסף ולא זה ולא אבנים טובות ומרגליות וכו׳. ועל כן מי שאינו מסתכל על התכלית האחרון האמתי למה לו חיים ומה הנחת רוח להשם יתברך מתפלתו שמתפלל שיתן לו השם יתברך פרנסה וממון וכו׳ למלאות תאוות בטנו והשם יתברך יודע ומבין שכל מה שמבקש אינו טובה לפניו כלל. כי מאחר שאינו מסתכל על התכלית בוודאי הפרנסה והעשירות שלו הוא בחינת עושר שמור לבעליו לרעתו רחמנא ליצלן. נמצא שהתפלה שהיא לצורך הגוף לבד בלי כוונת קיום התורה היא בודאי אינה טבוה כלל. ועל תפלות כאלו קוא תגר בוהר הקדוש צווחין ככלבין הב הב. הב לן חיי הב לן מזונא וכו׳. ואין להשם יתברך נחת מתפלה זאת שהיא לצורכי הגו כי אם כשזה המתפלל מתכוין בתפלתו בשביל קיום התורה. דהיינו שמתפלל על בני חיי ומזונא וכל כוונתו כדי שיזכה לעשות רצונו יתברך ולקיים תורו ומצותיו באמת. ואם כוונתו באמת בשביל זה בודאי יש להשם יתברך נחת רוח מתפלה כזא. אבל אף על פי כן תפלה כזאת היא בודאי למטה מהתורה וטפילה להתורה כי מאחר שהתפלה בשביל צורכי הגוף. נמצא שהתפלה זאת בפני עצמה אינה כלום כ״ל כי למה לו הגוף וצכיו והיום בכאן ומחר בקבר וכו׳ כנ״ל ואין להתפלה הזאת שום חיות וקיום כי אם על ידי התורה. דהיינו מה שמתכוין בתפלתו על צורכי הגוף בשביל קיום התורה. נמצא שתפלה כזאת בוודאי טפילה להתורה. כי העיקר הוא התורה. רק הוא מתפלל על צורכי גוף כדי שיוכל לקיים את התורה ועל כן בודאי תפלה כאת היא טפילה להתורה ולמטה מהתורה:

ועל תפלה כזאת הקפידו רז״ל שלא להאריך בה ביותר. כמו שאמרו רז״ל מניחין חיי עולם ועוסקין בחיי שעה. כי העיקר הוא חיי עולם שהוא התורה. אבל התפלה כזאת בשביל צרכי הגוף היא חיי שעה. רק שצריכין אותה בשביל חיי עולם בשביל התורה. ועל כן בוודאי אין להניח העיקר שהוא חיי עולם ולהארך בהטפל שהוא חי שעה. ותפלה כזאת צריך שמירה גדולה שלא יתאחזהו בה החיצונים. שלא תהיה בבחינת רגליה יורדות מות ח״ו. כי מאחר שמתפלל על צרכים הגשמיים של גוף רק שכוונתו בשביל התורה. בקל תוכל הסטרא אחרא להאחז בו להטות כוונתו בשביל צרכי הגוף בעצמו. שאז תפלתו פסולה כנ״ל. ועל כן כשהתפלה שהיא בחינת מלכות הוא בבחינה זו. אזי היא בבחינת אחור באחור היא דבוקה להתורה וטפילה אליה. כי אין לה פרצוף בפ״ע. כי בלא התורה אין לה ענין כלל כנל. וצריכה להיות בבחינת אחור באחור שלא יתאחזו החיצונים כנ״ל. כי תפלה כזו צריכה שמירה מהחיצונים מאד. מאחר שכל התפלה בשביל צריי הגוף רק שמכוין בשביל קיום התורה כנ״ל:

אות ד

אבל עיקר התפלה השלימה היא כשאדם מתפלל רק על צרכי נשמתו בעצמו דהיינו שכל תפלותיו לזכות ליראת ד׳ ועבודתו יתברך. כמו שאמר דוד המלך עליו השלום אחת שאלתי מאת ד׳ אותה אבקש בתי בבית ד׳ כל ימי חיי וכו. וכמו שכתב רבינו (בסימן י״ד) על מאמר רבב״ח ושקלית לסלתיא ואנחי׳ בכוותא דרקיע עיין שם. ותפלה כזאת אינה טפילה לתורה. אדרבא תפלה כזאת היא עיקר קיום התורה. מאחר שמבקש רק לקיים את התורה שזה עיקר שלימות התורה. כי לא המדרש הוא העיקר אלא המעשה. וזה בחינת אשה יראת ד׳ היא תתהלל. היינו התפלה שהיא בחינת אשת חיל כשהוא בשביל יראת ד׳ לזכות ליראתו יתברך היא תתהלל. כי זה עיקר שלימות התפלה. וזאת התפלה היא שוה עם התורה וגבוה ממנה כי עיקר הכוונה בלימוד התורה הוא לקיים את התורה. כי לא המדרש הוא העיקר אלא המעשה. וזהו כוונתו התפלתו שמבקש ליראה את ד׳ ולקיים את התורה. נמצא שהתורה והתפלה ניהם שווים בקומתם. ואף גם התפלה גבוה יותר. בחינת אשת חיל עטרת בעלה בחינת ראשית חכמה יראת ד׳. דהיינו התפלה שהיא בחינת אשה יראת ד׳. דהיינו מה שמתפלל על היראה היא ראשית חכמה כי הוא למעלה מהחכמה שהיא התורה. כי תפלה כזאת היא עיקר קיום התורה. כי עיקר התורה היא המעשה שזוכין על ידי תפלה זאת. כי לא המדרש הוא העיקר וכו׳ כנ״ל. כי הכל בידי שמים שהוא התורה בחיתת זעיר אנפין שנקרא

שמים כידוע חוץ מיראת שמים אבל על ידי תפלה יכולין לזכות ליראת שמים שזהו בחינת כל ספר תהלים שיסד דוד המלך עליו השלום שכולו תפלות לזכות ליראת שמים ולעבודתו יתברך כאשר יבואר לפניניו בעזרת השם:

אות ה

וזה בחינת ראש השנה שאז עוסקין להקים ולבנות את התפלה שהיא חבינת מלכות לנסרה מזעיר אנפין מבחית אחור באחור ולבנותה בחינת פרצוף בפ״ע וליחדה עם ז״א פנים בפנים. היינו שאז עסקינו להמשיך תיקון התפלה הנ״ל בעולם. היינו להמשיך את הדרך הקדוש בעולם שכל אחד ואחד יהיה עיקר תפלתו רק על היראה ליראה את ד׳ הנכבד והנורא הה. ועל כן מתחילין בראש השנה ובכן תן פחדך ד׳ אלקינו על כל מעשיך ואימתך וכו וייראוך כל המעשים וכו ויעשו כולם אגודה אחת לעשות רצונך בלבב שלם וכו׳. כי זה עיקר עסקינו בראש השנה לבנות קומת התפלה שתהיה קומה שלימה בחינת פרצוף בפ״ע וכו׳. דהיינו שתהיה התפלה בבחינת הנ״ל רק על יראת ד׳ ובודתו שאז אין התפלה טפילה להתורה בבחינת אחור באחור רק היא קומה שלימה בפ״ע כי היא אשת חיל עטרת בעלה. כי היא עיקר קיום התורה ואין להתורה שלימות כי אם על ידי תפלה כזאת וכנ״ל:

אות ו

וזה בחינת שינה והדורמיטא דאפל על זעיר אנפין שהוא התורה ואחר כך נתעורר על ידי השופר שעל ידי זה ננסרת ונבנית קומת המלכות כנ״ל בכוונות. כי כשרוצין להמשיך זה הדרך בעולם לעשות מהתורות תפלות צריכין לזה להמשיך חידושי אורייתא גבוהים מאד הנמשכין מבחינת אורייתא דעתיקא סתימאה שעל ידי חידושין אלו נתגלין כל הדרכים והנתיבות של התורה איך כל המצות והמדות קשורים ונאחזים זה בזה וזה בזה. כמו הרופא המומחה כשאוצה לרפאות איזה חולאת שבאדם אי אפשר לידע מהות החולאת ורפואתו כי אם כשבקי בחכמות הניתוח. דהיינו שידע כל פרט קומת האדם ותכונת כל אבריו וגידיו ועורקיו וכו׳

בשלימות. שידע היטב אריך כל האסרם הפנימים והחיצונים ערוכים ומסודרים זה אצל זה. ותכונת פרקיהם וקשריהם וחיבוריהם איך כל אבר ועצם וכו׳ מקושר ומחובר ומסודר זה בזה וזה בזה על ידי קשרי הגידים והעורקים וכו׳. ואיך הדמים רצים בהם טושאר כל תכונת הגוף ומרחקי פרקיו וכו׳ הכלולים בחכמת הניתוח. ואז דייקא כשהרופא בקי בכל זה היטב אז יכול ליכנס להבין מהות החולאת ולעסוק ברפואתו. כמו כן צדיקי הדור האמתיים העוסקים ברפואת חולי נפשות ישראל אי אפשר להם לעסוק ברפואתם כי אם כשיודעין מהות חולי הנפש. וזה על ידי שיודעין בחינת תכונת קומת האדם העליון שהוא בחינת צלם אלקים שהוא בחינת תכונת קומת התורה שנקראת אדם כמו שכתוב זאת התורה אדם. כי התורה היא בחינת קומת אדם. כי היא כלולה מרמ״ח אברים ושס״ה גידים שהם בחינת רמ״ח מצוות עשה ושס״ה לא תעשה כידוע. וכמו שהרמ״ח אברים והשס״ה גידים שבאדם ערוכים וקשורים ומסודרים זה בזה וזה אצל זהו כו׳ וצריך הרופא להיות בקי בסדרם.וחיבוריהם היטב כנ״ל. כמו כן צריכין לידעבבחינתקומת התורה סדר הקשה והחיבור של כל רמ״ח מצוות עשה ושס״ה לא תעשה וכל המדות ומצות דרבנן הכלולים בהם לידע היטב איך הם ערוכים ומסודרים ומחוברים ומקושרים זה בזה וזה בזה. ואז יכולים לידע סגולת כל מצוה ומצוה ומדה ומדה לאיזה רפואה היא מסוגלת ביותר. ואיך לרפאות חולי הנפש. ועיין רמז מזה בהקדמה שניה לספר הא״ב ותבין מעט מזה ואז דייקא כשממשיכין חידושי תורה כאלו שיודעין על ידם בחינת תכונת קומת התורה כנ״ל. אז יכולין להמשיך זה הדרך לעשות מהתורות תפלות. כי על ידי זה דייקא מגלין סדר תפלה איך נזכה לתפות אל תבינו ולשפוך לבינו כמים נוכח פני ד׳ ולרצות את בוראינו יתברך שיעמוד בעזרינו וישיבנו אליו באמת. כי עיקר שלימות התפלה נמשכת מבחינת י״ג מדות של רחמים. כי עיקר התפלה הוא רחמים ותחנונים ועל כן עיקר שלימותה נמשך מבחינת י״ג מדות של רחמים ושלש עשרה מדות של רחמים הם בחינת י״ג מדות שהתורה נדרשת בהן. שעל ידם נמשכי כל חידושי אורייתא שדורשין את התורה ומחברין אוה ממקום למקום ומענין לענין בכלל ובפרט ובק״ו וג״ש וכו׳. ואלו הי״ג מדות של רחמים שהם בחינת י״ג מדות שהתורה נדרשת בהן כולם נמשכין מבחינת עתיק מבחינתי״ג תיקוני דיקנא שהם בחינת תיקוני עתיק כידוע. והצדיקי אמת כפי מה שזוכין להמשיך חידושין דאורייתא משם על ידי י״ג מדות שהתורה נדרשת בהן כמו כן זוכין לפתוח ולגלות ולהמשיך בחינת י״ג מדות של רחמים. וזה עיקר בחינת שלימות התפלה שעושין מתורה דהיינו שמי״ג מדות התורה שהם כלל התורה עושין י״ג מדות של רחמים שהם כלל התפלה כנ״ל. אבל כל זה נעשה רק על ידי הצדיקים שיודעין שורש של כל הי״ג מדות התורה שהם כלל התורה איך הם ערוכים וסדורים בשרשם. איך כל עניני התורה ומצותיה ומדותיה ופרטיה ודקדוקיה ערוכים וסדורים וקשורים ומחוברים ודבוקים זה בזה בקשרים נפלאים ובתבונה נפלאה ונוראה כמו בקומת האדם שרואים נפלאות הבורא בתכונת קומתו ועריכות אבריו. ואיך הולכים

גידים ודרכים מהראש עד עקב הרגל בדרכים נפלאים וכו׳ כמו כן הוא ממש בקומת התורה וכנ״ל והצדיקים היודעים התורה בשרשה יודעים כל זה היטב. ואז דייקא יודעים לדרוש את התורה בי״ג מדות שהם כלל התורה ואז יודעים להמשיך הדרך הקדוש הזה לעשות מהתורות תפלות להמשיך מי״ג מדות התורה שם כלל התורה. בחינת י״ג מדות של רחמים שהם כלל התפלה שנעשין מזה שעשועים גדולים למעלה.

אות ז

וזה בחינת שופר. כי בתחלה מסלק המוחין שהם בחינת הפלת דורמיטא כנל כי זה ידוע כשרוצין לעלות מדרגא לדרגא צריכין לסלק המוחין שמקודם. כמו שמצינו בגמרא כד הוי סליק לארץ ישראל הוה מתענה כדי לשכוח התורה של חוץ לארץ כי היה צריך לקבל מוחין של ארץ ישראל. על כן היה צריך לסלק המוחין שמקודם שהם מוחין של חוץ לארץ. על כן בראש השנה שהוא יום ראשון של עשרת ימי תשובה. וצריכין להמשיך הדרך של תשובה בעולם לתקן הפגם של חטא אדם הראשון שפגם בזה היום שנברא אז. וכן לתקן הפגמים והחטאים של כל אחד ואחד בכל דור ודור. על כן צריכין להמשיך מוחין גבוהים כאלו כדי שנזכה על ידם להמשיך דרכי התשובה לשוב אליו יתברך. על כן צריכין לסלק המוחין שמקודם שזה בחינת הפלת דורמיטא ושינה שהיא בחינת הסתלקות המוחין כדי לזכות למוחין גבוהים. ועיקר המוחין חדשים שצריכים לקבל אז בראש השנה הוא שנזכה להמשיך מוחין כאלו שנזכה על ידם לבנות קומת התפלה בשלימות דהיינו לעשות מהתורה תפלה שזה עיקר שלימות התפלה שעיקר המשכת התעורות התשובה שאנו צריכין להמשיך עתה בראש השנ שהוא יום ראשון לתשובה כנ״ל כי עיקר התעוררות התשובה זוכין על ידי שעושין מתורות תפלות. כי לזכות לתשובה לאו כל אדם זוכה מריבוי המניעות שיש על זה. ועל כן עיקר המשכת דרך התשובה בעולם הוא על ידי שעושין מתורות תפלות כי לשוב בתשובה קה מאד כי מה בתחלה קודם שחטא. שעדיין לא נמשך אחר יצרו הרע התגבר עליו היצר הרע עד שהחטיאו מכל שכן עתה שכבר נמשך אחריו ונתפס במצודתו איך אפשר לשוב. אך עיקר התשובה נמשך מבחינת הנ״ל על ידי שעושין מתורות תפילות. כי על ידי תפלה יכולין לפעול הכל. כי אף על פי שהוא כמו הוא. וכבר נתפס בתאוותיו הרעות שנדמה לו שאי אפשר לצאת משם אף על פי כן על כל פנים הדיבור בידו. ואם ירבה לדבר דיבורי תפלה ותחנונים ויתפלל הרבה להשם יתברך שיזכה לשוב ולקיים את כל דברי התורה בודאי יעורר רחמי השם יתברך עליו עד שיפתח לו השם יתברך שערי התשובה ויזכה סוף כל סוף לשוב

אל השם יתברך וירחמהו. וזה בחינת מה שכתב רבינו בלקוטי תנינא. (בסימן ע״ב הנ״ל) שעיקר התשובה על ידי אמירת תהלים. כי כל ספר תהלים הם תחנותובקשות של דוד המלך עליו השלום שביקש מהשם יתברך לזכות להתקרב אליו ולקיים תורתו ומצותיו. כמו שכתוב אחת שאלתי מאת ד׳ אותה אבקש שבתי בבית ד׳ כל ימי חיי וכו׳. וכתיב הוריני ד׳ דרכך אהלך באמתך וכו׳ עזרהו לעשות רצונך וכו׳ וכן הרבה וכל מה שמבקש להנצל מאויביו ושונאיו כל כוונתו להנצל משונאי הנפש שהם הסטרא אחרא וחיילותיו וגם כל השונאים בגשמיות שביקש להנצל מהם הכל היה בשביל שיזכה לקיים את התורה והמצות כי כל השונאים של דוד המלך עליו השלום ושל כלל ישראל הוא מחמת שאנו אוחזין בתורת ד׳ ומצותיו שבשביל זה הם מתגרים בנו נמצא שכל שונאינו ואויבינו בגשמיות כולם הם שונאי ד׳ שונאי הנפש שונאי התורה. וכל בקשתינו להנצל מהם הוא להנצל משונאי הנפש והתורה כדי שנזכה לקיים את התורה הכלל שכל כוונת דוד המלך עליו השלום בספר תהלים הוא לבקש מהשם יתברך שנזכה לקיים את התורה והמצות ולהנצל מכל השונאים והמונעים והמעכבים לעבוד את השם יתברך בגשמיות ורוחניות וכמו שאמר רבינו ז״ל שדוד המלך יסד כל ספר תהלים מהתבודדות שלו וכו׳ (כמו שכתוב בסימן קנ״ו) עיין שם. ועל כן הם חמשה ספרים תהלים כנגד חמשה חומשי תורה שהם כלל התורה. היינו בחינת הנ״ל שעושין מתורות תפלות כי דוד המלך עשה מחמשה חומשי תורה חמשה ספרי תהלים שהם תפלות ובקשות. היינו שעה מתורות תפלות שזה עיקר שלימות התפלה כנ״ל. ועל כן עיקר התעוררות התשובה הוא על ידי תהלים כנ״ל כי עיקר התשובה זוכין על ידי שעושין מתורות תפלות שזהו בחינת תהלים כנ״ל. נמצא שעיקר התשובה זוכין על ידי שעושין מתורות תפלות שזה עיקר שלימות התפלה. וזה כל עסקינו בראש השנה שהוא יום הראשון לעשרת ימי תשובה. שאז צריכין להמשיך הדרך של תשובה בעולם שיזכו כל אי עולם לשוב להשם יתברך. כמו שכתוב ויעשו כולם אגודה אחת לעשור רצונך וכו׳.וזה ממשיכין על ידי שעוסקין לבנות קומת התפלה בשלימות דהיינו שנזכה להרבות בהתבודדות להתפלל תמיד להשם יתברך לקיים את התורה ולעשות מהתורות תפלות שזהו בחינתתהלים שכל ישראל עוסקין אז באמירת תהלים הרבה. כי דייקא על ידי זה זוכין לתשובה כנ״ל. אבל דרך זה צריכין להמשיך ממקום גבוה מאד מבחינת חידושי תורה הנמשכין מאורייתא דעתיקא סתימאה כנ״ל. וזה בחינת הדורמיטא שהוא הסתלקות המוחין כדי לזכות למוחין גבוהים על ידי השופר דהיינו להמשיך חידושי תורה הנ״ל שנזכה על ידם לבנות קומת התפלה לעשות מהתורות תפלות שזה עיקר שלימות התפלה כנ״ל.

אות ח

וזה בחינת השופר שהוא בחינת קבלת התורה שניתנה בקול שופר היינו שממשיכין חידושי תורה כאלו שנזכה עלידם להקים את התפלה לעשות מהתורה תפלה שעל ידי זה עיקר התשובה שנזכה לשוב אליו יתברך ולקיים את כל התורה. כי שופר הוא בחינת יראה כמו שכתבו היתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו. ויראה הוא בחינת תפלה. כמו שכתב יראת ד׳ היא תתהלל. ובשביל זה ניתנה התורה בקול שופר להורות שעיקר השלימות התורה הוא כשזוכין לעשות מהתורה התפלה שהיא בחינת יראה שעל ידי זה זוכין לקיים את התורה שזהו העיקר כי לא המדרש הוא העיקר אלא המעשה. וזהו בחינת ולבעבור תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו הנאמר לענין הקולות והברקים וקול שופר שבהם ניתנה התוה שהוא לבעבור תהיה יראתו וכו׳. היינו כדי שנזכה לתפלה שהיא בחינת קולות בחינת קולי אל ד׳ אזעק קולי אל ד׳ אתחנן בחינת יראה כנ״ל היינו שנזכה לעשות מהתורות תפלות. שעל ידי זה ניצולין מחטאים וזוכין לקיים את התורה. וזהו ולבעבור תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו. לבלתי תחטאו דייקא. כי לזכות לקיים את התורה לבלי לחטוא זה זוכין על ידי בחינת הקולות בחינת קול שופר שהיא בחינת יראה היינו על ידי התפלות שעושין מהתורות שהם בחינת יראה בחינת קול שופר על ידם זוכים לבלי לחטוא רק לקיים את התורה כנ״ל.

אות ט

ובשביל זה תוקעין שופר בראש השנה כדי להמשיך התורה בבחינת יראה בבחינת תפלה היינו לעשות מהתורה תפלה שעל ידי זה זוכין לתשובה לקיים את התורה כנ״ל. כי לוחות הראשונות נשתברו על ידי חטא העגל. ואז עלה משה לרצות את השם יתברך ואז גילה לו השם יתברך י״ג מדות של רחמים כמו שכתבו שם בענין בפרשת כי תשא ויאמר אני אעביר כל טובי וכו׳ ויעבור ד׳ על פניו וכו׳ היינו מחמת שראה משה שנתן את התורה לישראל בהתגלות אלקות כזה ואף על פי כן עברו על התורה ועשו מה שעשו על כן שאלו לו יתברך דרכיו שיזכה לידע באיזה דרך יכניס בישראל קיום התורה שיזכו לקיים את התורה. ואז גילה לו השם יתברך י״ג מדות של רחמים שהם בחינת י״ג מדות שהתורה נדרשת בהם שנמשכין מתליסר תיקוני דיקנא היינו בחינת שעושין מהתורות תפלות כנ״ל היינו שגילה לו השם יתברך שעל ידי י״ג מדות של רחמים שהם בחינת שממשיכין י״ג מדות התורה דהיינו שעושין מהתורות תפלות על ידי זה זוכין להכניס בישראל קיום התרוה להשיבם כולם להשם יתברך

בתשובה שלימה כנ״ל. ועל כן בראש השנה שהוא יום ראשון לעשרת ימי תשובה שנגמרין ביום הכפורים הם עשרה ימים האחרונים שבהם נתרצה השם יתברך למשה כמו שאמרו רז״ל על כן ממשיכין אז התיקון הזה. דהיינו שבונין אסז קומת התפלה דהיינו שעוסקים להמשיך הדרך לעשות מתורות תפלות שעל ידי זה עיקר התיקון כנ״ל. שזהו בחינת קול שופר שחוזרין וממשיכין קבלת התורה שניתנה בקול שופר. היינו שנמשכין אז מוחין מבחינת עתיק כמו שכתוב בכוונות. היינו שממשיכין חידושי תורה כאלו שעל ידם נזכה להקים את התפלה שיהיה כל תפלותינו על היראה לזכות לעשות רצונו תברך ולעשות מהתורות תפלות שעל ידי זה זוכין לתשובה ונתתקן הכל וכנ״ל.

אות י

וזה בחינת מלכיות וזכרונותושופרות שאומרים הרבה פסוקי תנ״ך בהתפלה. היינו שעושין מתורה תפלה כנ״ל. ועל כן תוקעין שופר ומתפללין מלכיותוכו׳ הכל בתפלת מוסף. כי תפלת מוסף מתפללין רק על הקרבנות שהיינו צריכין להקריב בבית המקדש. ובעונותינו חרב בית המקדש. ואין אנו יכולין להקריב קרבן וכו׳. על כן אנו מתפללין להשם יתברך על בנין בית המקדש שנזכה להקריב הקרבנות כמו שאומרים ומפני חטאינו וכו׳ ושם נעשה ונקריב לפניך וכו׳ ואת מוסף יום וכו׳ שמצא שתפלת מוסף הוא בחינת שעושין מתורה תפלה דהיינו מהצות של הקרבת הקרבן מוסף עושין מזה תפלה ובזה אנו ממשיכין הדרך לעשות מתורות תפלות שהוא גם כן בבחינה זו של תפלת מוסף שכל אחד ואחד כפי מה שהוא רחוק מקיום איזה מצוה אן מצות עשה או לא תעשה צריך להתפלל להשם יתברך שיזכה לקיימה שזהו ממש תפלת מוסף שמתפללין שנזכה לקיים מה שאין אנו יכולין לקיים עתה בעונותינו בעת החורבן. וזאת התפלה נחשבת במקום קרבן. וגם על ידי זה נזכה סוף כל סוף לשוב לארצינו ולהקריב שם קרבנות חובותינו כמו כן הוא ממש התפלות שעושין מתורות שצריכין לבקש מהשם יתברך הרבה שנזכה לקיים מה שקשה לנו לקיים עתה בעונותינו בתוקף גלות הנפש. ועל ידי תפלות אלו נזכה לבסוף לשוב להשם יתברך. וגם כל זה שאין אנו זוכין עדיין לגאולת הנפש בשלימות יהיה נחשב לנו על ידי התפהל כאלו קיימנו ועשינו מה שמוטל עלינ. נמצא שתפלת מוסף הוא בבחינת תפלות שעושין מתורות על כן אז תוקעין בשופר ומתפללין מלכיות וכו׳. כי שופר ומלכיות וזכרונות וכו׳ הם בשביל בחינה זאת לזכות להקים את התפלה לעשות מהתורות תפלות כנ״ל. שזהו בחניתתפלת מוסף כנ״ל.

אות יא

ועל כן בכל יום שש בו תוספות קדושה מתפללין תפלת מוסף דהיינו בשבת ויום טוב וראש חדש. כי כל הימים קדושים האלו הם בחינת ימי תשובה. כי שבת הוא בחינת תשובה בחינת ושבת עד ד׳ אלקיך בחינת עולם הבא (כמו שכתב רבינו ז״ל בסימן ו׳) וכן כל הימים טובים הם ימי תשובה (כמו שכתוב בסימן למ״ד). וראש השנה ויום כפור הם בודאי ימי תשובה. וראש חדש היא שורש התשובה (כמו שכתוב בסימן יו״ד עיין שם). נמצא שכל הימים קדושים הנ״ל הם בחינת תשובה על כן מתפללין בהם מוסף שזהו בחינת שעושין מתורה תפלה שזה עיקר התשובה כנ״ל. כי בימים קדושים הנ״ל שצריכין להמשיך בהם הדרך של תשובה בעולם כנ״ל. על כן מתפללין בהם מוסף שהוא בחינת שעושין מתורה תפלה שעל ידי זה עיקר המשכת דרך התשבוה בעולם כנ״ל.

אות יב

וזה בחינת ראש חדש כי עיקר תיקון של ראש חדש הוא למלאות פגימת הלבנה שיהיו שניהם שווים בקומתן בבחינת והיה אור הלבנה כאור החמה שזה זוכין על ידי שעושין מתורות תפלות. שעל ידי זה בחינת מלכות ותפארת שהם בחינת משה ודוד בחינת חמה ולבנה שניהם שווים בקומתן. ושניהם משתמשים בכתר אחד כי תכלית שניהם אחד כי תכלית התורה הוא תשובה ומעשים טובים וזה וזה תכלית התפלה מאחר שכל תפלתו ותחינתו ובקשתו הוא לזכות לקיים את התורה כי עושה מהתורה תפלה שיזכה שתבא התרוה לידי מעשה שזהו העיקר והתכלית וכנ״ל. וזה בחינת ראש השנה שנקבע בראש חדש שהוא חסד גדול (כמבואר בהתורה תקעו א׳ בלקוטי תנינא עיין שם כל התורה) כי ראש השנה שהוא בראש חדש זהו בחינת כלליות חמה ולבנה ביחד. כי השנים נמנין לחמה והחדשים ללבנה כמובא עולכ ראש השנה שהוא בראש חדש זהו כלליות חמה ולבנה ביחד. כי אז בראש השנה שהאו ראשון לעשרת ימי תשובה שאנו מתחילין אז לעסוק בהתעוררות התשובה על ידי שעוסקין להקים קומת התפלה לעשות מהתורה תלה כנ״ל. על כן אז נכלל חמה ולבנה יחד בחינת אור הלבנה כאור החמה. כי שניהם שוים.

כי כל זה זוכין על ידי שעושין מהתורות תפלות כנ״ל.

אות יג

וזה בחינת י״ב ראשי חדשים שהם כנגד י״ב שבטי י״ה. כי כבר מבואר שלעשות מהתורות תפלות זה בחינת תהלים שהם ה׳ ספרים כנגד ה׳ חומשי תורה כנ״ל שעיקר התעורות התשובה הוא על ידי זה, כי תהלים מסוגל לתשובה כנ״ל ומבואר שם בהתורה תהלים וכו׳ הנ״ל (בסימן ע״ג בלקוטי תנינא) כי יש חמשים שערי תשובה. ומ״ט שערים יכול כל אדם לכנוס בהם ולהשיגם אך שער החמשים הוא בחינת התשובה של השם יתברך בעצמו כביכול. כי גם אצלו יתברך מצינו בחינת תשובה. כמו שכתוב שובו אלי ואשובה אליכם. ואלו המ״ט שערי תשובה הם בחינת מ״ט אותיות שיש בשמות י״ב שבטי י״ה וכו׳.והכלל שתהלים כלול מכל שערי תשובה שהם בחינתכלל האותיות שבשמות השבטים. ועל כן על ידי אמירת תהלים זוכין לתשובה. כי זוכין על ידי אמירת תהלים לעורר האות של השבט שהוא השער של תשובה השייך לשורש נשמתו. ועל ידי זה זוכה לתשובה עיין שם. ועתה מבואר היטב מה שי״ב ראשי חדשים הם מכוונים כנגד י״ב שבטים. כי הכל אחד. כי שורש התשובה הוא ראש חדש שאז אמר השם יתברך הביאו עלי כפרה על שמעטתי את הירח כמבואר (בסימן יוד עיין שם) כי ראש חדש הוא בחינת מלכות דוד כנ״ל. היינוב חניתתהלים שיסד דוד שהוא נעים זמירות ישראל. ועל כן הם י״ב ראשי חדשים כנגד י״ב שבטים שיש בהם מ״ט אשותיות שהם בחינת מ״ט שערי תשובה שזוכין לבא אליהם על ידי תהלים שהוא בחינת דוד שכל זה הוא בחינת ראש חדש כנ״ל. ועתה מה מאד צדקו יחדיו י״ב ראש חדשים כנגד י״ב שבטים כי שניהם אחד כנ״ל. וזהו שבטי י״ה עדות לשיראל להודות לשם ה׳. להודות דייקא. בחינת תהלים שהוא בחינת הודות והלל להשם יתברך. כי שבטי י״ה הם בחינת תהלים. שכל זה הוא בחינת ראש חדש כנ״ל. ועיקר זה התיקון של ראש חדש בחינת תהלים בחינת אותיות שבטי י״ה נעשה בראש השנה שנקבע בראש חדש כנ״ל. וזהו שמסמיך שם כי שמה ישבו כסאות למשפט. היינו בחינת ראש השנה שאז יושבים כסאות למשפט. כי הוא יום משפט ודין שאז צריכין לעסוק בתיקן זה לעורר שמות שבטי י״ה על ידי תהלים כדי לזכות לתשובה ששרשה ראש חדש וכו׳ כנ״ל. וזהו כסאות למשפט כסאות לבית דוד. כי עיקר התיקון של ראש השנה שהוא בחינת כסאות למשפט נתתקן על ידי בחינת מלכות דוד בחינת כסאות לבית דוד. היינו על ידי תהלים הוא בחינת מלכות דוד כנזכר לעיל. ועל כן באמת אז בראש השנה ועשרת ימי תשובה עוסקין כל ישראל באמירת תהלים. כי עיקר התיקון של ראש

השנה ועשרת ימי תשובה שהוא להקים את התפלה שהיא בחינת מלכות ולזכות לתשובה. זה זוכין על ידי תהלים כנ״ל. שהוא בחינת התבודדות ולעשות מהתורות תפלות כנ״ל. וכמבואר שם במקומו (בסוף סימן ע״ג הנ״ל) שבשביל זה עוסקין כל ישראל בראש השנה ויום הכפורים וכו׳ באמירת תהלים. כי תהלים מסוגל לתשובה עיין שם. היינו כנ״ל.

אות יד

וזה בחינת יום הכפורים שאז נכנס הכהן גדול לפני ולפנים למקום הארון והלוחות שהם כלל התורה בשרשה. ושם עיקר מקום עליית התפלה. כידוע שכל התפלות עולין דרך ארץ ישראל וירושלים ובית המקדש וכו׳ עד שבאין לבית קדש קדשים ונקודת האבן שתיה שדרך שם עולין כל התפלות למעלה. כמו שכתוב והתפללו אליך דרך ארצם ובבית אשר בניתי לשמך וכו׳. וכמו שכתוב כי ביתי בית תפלה. ועיקר נקודת קדושת הבית המקדש הוא במקום הארון והלוחות שעמדו על נקודת האבן שתיה ששם מקודש מן הכל. נמצא שעיקר תכלית קדושה העליונה הוא שם במקום הארון היינו כנ״ל. שעיקר שלימות הקדשוה הוא כשנכללין תורה ותפלה יחד. שזה זוכין על ידי שעושין מתורות תפלות כנ״ל. וזהו בחינת נקודת קדש קדשים ששם עיקר שלימות התלה ועלייתה ושם דייקא הארון והלוחות שהם כלל התורה. להורות שעיקר שלימות התפלה שלימות הקדושה הוא כשעושין מהתורה תפלה וכוללין תורה ותפלה יחד כנ״ל. ועלכן שם במקום הארון שם שהוא תכלית היחוד כידוע כי שם נתייחדין ביחוד שלם תורה ותפלה כנ״ל. ועל כן לשם נכנס הכהן גדול ביום הכפורים. וממשיך משם זה השכל העליון לעשות מהתורה תפלה שעל ידי זה עיר התשובה ועיקר הסליחה והמחילה. ועל כן אז ביום הכפורים ניתנו לוחות האחרונות ואז נתרצה השם יתברך למשה ואמר לו סלחתי כדבריך שנתקבלה תפלתו. כי אז נכלל ונתחבר ונתייחד התורה והתפלה יחד. כי זוכין להמשיך התיקון לעשות מהתורות תפלות שעל ידי זה נתתקן הכל כנ״ל. ועל כן אומרים בסוף נעילה ה׳ הוא האלקים. ז׳ פעמים. כי ה׳ הוא האלקים היינו ה׳ ואלקים שהם בחינת תורה ותפלה זעיר אנפין ומלכות כידוע כולא חד. כי זוכין לעשות מתורות תפלות שעל ידי זה נכללין תורה ותפלה בתכלית היחוד כנ״ל. ועל כן אומרים ה׳ הוא האלקים ז׳ פעמים. זה בחנית התפלה בחינת שבע ביום הללתיך על משפטי צדקך. וכן התורה הוא בחינת שבעה כמו שכתוב חצבה עמודיה שבעה וזהו שבע ביום הללתיך על משפטי צדקך שהוא תורה כי כולא חד כי התפלה בחינת שבע ביום וכו׳ נעשה מהתורה שהיא בחינת משפטי צדקך וכנ״ל. וזה בחינת מזוקק שבעתים. שבע פעמים שבע שעל ידי זה

נכלל שבע משבע ומאירין מ״ט שערי התשובה מ״ט אותיות השבטים שהם בחינת תהלים הוא בחינת תפלות הנעשין מתורות. ואז נתקים והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמהיהיה שבעתים וכו׳. וכל זה זוכין ביום הכפורים שהוא בחינת סוד יובל הגדול שער הנו״ן ששם הוא בחינת שופר גדול שהוא בחינת שער העליון מנו״ן ש״ב שישיג אותו משיח. שישיג אוריתא דעתיקא סתימאה שמשם נמשך זה השכל האמת לעשות מהתורות תפלות שעל ידי זה ישובו כל ישראל להשם יתברך לעולם ועד. ואז נבנה פרצוף המלכות שהא התפלה בשלימות בפרצוף שלם שוה כמוהו. כי כמו שיש בפרצוף זעיר אנפין שהוא התורה רמ״ח אברים ושס״ה גידים שהם מצות עשה ולא תעשה. כמו כן יש בפרצוף התפלה. כי מכל הרמ״ח מצוות עשה ולא תעשה עושין קומת התפלה מאחר שעושין מהתורה תפלה. ומתפללין בפרטיות על קיום כל מצות עשה ולבלי לעבור ח״ו על שום לא תעשה. אבל צריכין לזה חידושי אורייתא דעתקיא סתימאה. לידע קישור וחיבור המצוות והמדות הקדושות של כל פרטי התורה כנ״ל. למשל בזאת התורה מבואר הקשר של ג׳ רגלים שמשברין ג׳ מדות רעות וכו׳ שעל ידי זה נעשה יראה ותפלה והרחקות ג׳ מדות שהם גילוי עריות ושפיכות דמים ועבודה זרה ולעשות ראש השנה וכו׳ (כמו שכתוב בלקוטי תנינא סימן א׳) ובסימן אחר מבואר מענין ציצית ואמונה וארץ ישראל ונסים ועצות ותיקון הברית וכו׳ (כמו שכתוב בסימן ז׳) וכיוצא בזה בשארי התורותוכל זה הוא בחינת קישורי המדות וכמו כן צריכין לכווין לעשות מהם תפלות. ואז שניהם שוים בקומתם. וזה עיקר תיקון הלבנה בחינת תיקון של ראש חדש שזוכין בראש השנה ביותר כנ״ל.

אות טו

וזה בחינת סוכה. צא מדירת קבע ושב בדיקת ארעי בחינת אל תעש תפלתך קבע אלא רחמים ותחנונים ואמרו רז״ל זה שיודע לחדש בה דבר. וזה זוכין דייקא כשעושין מתורותתפלות שאז זוכין בוודאי לחדש דבר בתפלתו בכל פעם. אבל בלא זה בתפלות הפשיטות על צרכי הגוף בוודאי קה לחדש דבר בכל פעם בתפלתו כי סוכה הוא בחנית להקים סוכת דוד הנופלת לזכות לסוכת שלם. וכל זה על ידי בחינת תהלים שיסד דוד שהוא בחינת כשעושין מתורות תפלות כנ״ל. שעל ידי זה עיקר הקמת התפלה מנפילתה שהיא בחינת סוכת דוד שנפלה בעוונותינו הרבים בבחינת כרום זלות אלו דברים העומדים ברומו וכו׳. מאי ניהו תפלה וכו׳. כי תפלות אלו שעושין מתורות עומדין ברומו של עולם. כי נעשו מהם שעשועים שלא עלו עדיין שעשועים כאלה לפניו יתברך מימות עולם כמו שכתב

רבינו ז״ל. וזה בחינתסוכת שלום. דהיינו לעשות שלום ויחוד גמור בין תורה לתפלה שהם בחינת זעיר אנפין ומלכות ששם עיקר היחוד והשלום שזה נעשה כשעושין מתורה תפלה כנ״ל. ושם בסוכה נכנסין כל השבעה רועים שהם שורש הי״ב שבטי י״ה. כי הי״ב שבטים הם בחינת יצב גבולי אלכסון בחינת י״ב פשוטות שנמכין מז׳ כפולות מבחינת ז׳ ימי הבנין כידוע. ועל כן יש בשמות י״ב שבטים מצט אותית. ז׳ פעמים ז׳ כי שרשם שבע בחינת ז׳ רועים שהם בחינת שבע כפולות. ועל כן נכלל שבע בשבע שהם מ״ט בחינת מ״ט ימי הספירה. שהם כנגד מ״ט אותיות השבטים שהם בחינת מ״ט שערי תשובה שהם בחינת תהלים כנ״ל כי התיקון של מ״ט ימי הספירה שעל ידי זה קיבלו התורה ביום החמשים בשבועות רצו הערב רב לקלקל על ידי חטא העגל ואזי חזר ונמשך זוהמת הנחש שפסקה בשעת מתן תורה. ועתה צריכין לחזור ולתקן זאת. שזהו תיקון חטא אדם הראשון והתיקון נשלם ביום הכפורים שאז הוא גמר מ״ם ימים האחרונים וכו׳. אבל עיקר התיקון מתחיל בראש השנה שהוא יום שנברא בו אדם הראשון שאז מתחילין בתיקון זה ועוסקין בו עד שמיני עצרת כמבואר בכוונת האר״י ז״ל. ועל כן בסודות בז׳ ימים חוזרים וממשיכין התיקון של שבע שבתות תמימות שהם מ״ט ימי הספירה. ואחר כך זוכין לשמיני עצרת. ועל כן נקרא בשם אחד עם שבועות שנקרא גם כן עצרת וגם אז מסיימין התורה כי אז נגמר התיקון שהתחלנו בשבועות. וטוב אחרית דבר מראשיתו. כי התיקון של שבועות רצו לקלקל מחמת שלא קבלנו רק התורה ולא נתגלה עדיין התיקון של י״ג מדות של רחמים שנמשכו מי״ג מדות של התורה שהוא בחינת לעשות מהתורות תפלות אבל עתה מראש השנה ועשת ימי תשובה ויום כפור עד עתה כל עסקינו לעשות מהתורות תפלות שזה עיקר התיקון כנ״ל.

אות טז

וזה בחינת הכוונות של החי״י נענועים. כי הם חי״י נענועים כנגד חי״י ברכאן דצלותא. כי כוונתינו להמשיך המוחין של זעיר אנפין על ידי הנענועים לתוך המלכות כמו שכתוב בכוונות שעל ידי הנענועים ממשיכין המוחין של הששה קצות לתוך המלכות. ובשביל זה מנענעים כדי לעורר המוח שבראש להמשיך הארה מהמוח שבראש לתוך המוחין שבששה קצות כדי שיהיה כח להמוחין שבששה קצות להאיר לתוך המלכות שהוא האתרוג שהוא פרי עץ הדר שכל ההידור שלו נמשך ממוחין אלו כמבואר כל זה בכוונות האריז״ל הינו כי כל עסקינו מראש השנה ועד שמיני עצרת להקים ולבנות את המלכות שהוא התפלה כנ״ל. שעיקר בנינה ושלימותה הוא כשעושין מתורות תפלות כנ״ל וזה בחינת הנענועים

על פי הכוונות הנ״ל. כי המוחין שבששה קצות של זעיר אנפין זה בחינת התורה שבנגלה שהיא בבחינת ששת ימי המעשה בחינת ששה סדרי משנה שזהו בחינת ששה קצות דזעיר אנפין שהוא התורה כנ״ל והמוחין שבראש ז״א זה בחינת סתרי התורה בחינת חידושי תורה של הצדיקים אמיים שבכל דור שנמשכין מאורייתא דעתיקא סתימאה דעתידא לאתגליא בימות המשיח ולעתיד לבא. ואז יתגלה זה הדרך בשלימות לעשות מהתורות תפלות אבל גם עתה עיקר התקרבות הגאולה הוא על ידי זה כנ״ל. אבל כשרוצין לעשות מהתורות תפלות צריכין לזה להמשיך חידושי תורה אמתיים הנמשכין מאורייתא דעתיקא סתימאה שהוא בחינת סתרי תורה שהוא בחינת מוחין שבראש הנ״ל וזה שמנענעין בלולב כדי להמשיך הארה ממוחין שבראש מבחינת סתרי תורה לתוך הששה קצות לתוך פשטי אורייתא כדי שיהיה להם כל להאיר לתוך המלכות היינו לתוך התפלה. היינו שכל מוחי התורה יומשכו לתוך התפלה דהיינו לעשות מהתורה תפלה כנ״ל. ולזה צריכין דוקא להמשיך הארה מבחינת מוחין שבראש שם בחינת חידושין דאורייתא הנמשכין מאורייתא דעתיקא סתימאה כנ״ל כי אי אפשר לעשות מהתורות תפלות כי אם על ידי שיודעים קישורי וחיבורי המצות והמדות כנ״ל כפי קישורי הספירות ומדות העליונות שז יכולין לעורר י״ג מדות של רחמים על ידי תפלות אלו שנעשין מהתורות שהם בחינת י״ג מדות שהתורה נדרשת בהן שמשם כל חידושין דאורייתא. כי למשל כשאחד רוצה לבקש מהשם יתברך שיזכה לקיים מצות ציצית בשלימות אם אינו יודע סגולת הציצית איזה מדת יזכה לשברת על ידי ציצית ולאיזה מעלה יגיע על ידה וכו׳ אז בודאי אינו יכול להאריך בתפלה עד שישבר לבו עד שיעורר רחמי השם יתברך כי אינו יכול לבקש רק רבונו של עולם זכיני לקיים מצות ציצית בשלימות. אף על פי שבודאי גם זה טוב מאד ארי שיאחז בזה לבקש על כל מצוה מהשם יתברך אף על פי כן עדיין אינו זוה לעשות תפלתו רחמים ותחנונים שהוא זה שזוכה לחדש בה דבר. אבל עיקר התפלה השלימה שעושין מתורות הוא מחידושי אורייתא שזוכין לידע על ידם סגולת המצות כמו במשל הציצית שהתחלנו. כשיודע האדם שמצות ציצית מסוגל לשבר תאוות ניאוף ולזכות על ידי זה לעצת הצדיקים ולאמונה שליהם ולתפלה ולארץ ישראל ולעשות נסים וכו׳. הנה על פי דרך זה בודאי יכול לסדר תפלות רבות באריכות נפלא על מצות ציצית. כי כל אחד כפי מה שיודע בנפשו כמה הוא רחוק מתיקון הברית ואיך תאות ניאוף מתגבר עליו בכל פעם שזה עיקר המלחמה של כל אדם וכל מה שעובר עליו בענין זה בכל פעם כמה וכמה הוא צריך להפציר להשם יתברך שיושיעו לקיים מצות ציצית כתקונה כדי להנצל מניאוף שהוא התאוה העומדת עליו בכל יום לכלותו ח״ו להרחיקו מחי החיים. וכן כשיזכור כמה הוא רחוק מאמונה שלימה שהוא יסוד כל התורה כולה וכו׳ וכן כמה הוא רחוק מתפלה וכו׳. וכן כמה וכמה עצות רעות של המהפכים האמת וכו׳ מתגברין עליו. וכמה ישועה ורחמים הוא צריך לזכות לעצות אמיתיות שהם עצות צדיקים. הן על כל אלה בודאי יוכל לשפוך שיחו בתפלתו שיעה מתורה זאת לפרש את כל אשר עם לבבו על ידי תורה זאת. וכן מתורה אחרת שמברת

ממצות מזוזה שמשברת תאוות ממון ומבטלת טירדת מרירת הפרנסה וזוכה לשמוח בחלקו וכו׳ אשר ידענו שמרירת טירדת הפרנסה מכלה חיי האדם ומרחקת אותו מעבודת השם יתברך וכו׳ כמה וכמה תחנות ובקשות מעומק הלה יכול לעשות על ידי זה עד שישפוך לבו כמים נוכח פני ה׳. וכן בשאר הענינים המבוארים בתורה זאת. וכן בשארי תורות. נמצא שעיקר שלימות התפלה שהוא כשעושין מתורות תפלות עיקר שלימותה הוא על ידי חידושי התורה הנ״ל. וזה בחינת הנענועים על פי הכוונות כנ״ל שכל כוונתינו להמיך כל המוחין לתוך המלכות. דהיינו להמשיך המוחין של התורה לתוסך התפלה לעשות מהתורה תפלה. אבל לזה צריכין להמשיך חידושי תורה הנ״ל שהוא בחינת שממשיכין המוחין שבראש לתוך הששה קצות כדי שיאירו המוחין שבששה קצות יותר כדי שיהיה להם כח להאיר להמלכות שהוא התפלה היינו כנ״ל.

אות יז

ועל כן בהושענא רבה שאז נגמר מרים אז כל ספר תהלים. כי זה עיקר התיקו שאנו עוסקין מבראש השנה עד עתה להמשיך אמירת תהלים בעולם ולעסוק בהתבודדות ולעשות מהתורות תפילות שכל זה הוא בחינת תהלים כנ״ל: (וזה בחינת חותם וחותם בתוך חותם שעושין ביום הכפורים והושענא רבה. חותם המלכות דהיינו חותם התפלה שלא יגע בה זר זה בחינת כשזוכין להתפלל רק על יראת שמים שזה עיקר שלימות התפלה בחינת יראת ה׳ היא תתהלל וכו׳כ נ״ל. וזה נגמר ביום הכפורים. כי מראש השנ עד יום כפור תפללין על היראה בחינת ובכן תן פחדך וכו׳. אבל עוד צריכין לתקן את התפלה יותר בבחינת חותם על חותם וזה זוכין כשעושין מהתורות תפלות וזה עוסקין בסוכות על ידי הד׳ מינים כנ״ל שמנענעים בהם וממשיכין המוחין מהראש לתוך הששה קצות וכו׳. וזה נגמר בהושענא רבה בחינת חום בתוך חותם וכו׳. (וזה צריך עיון וביאור) כי למעלה אמרנו שגם בראש השנה ויום הכפורים ממשיכין זה התיקו לעשות מהתורות תפילות ולכאורה הוא סתירה לדברים אלה. אך זה יש ליישב בנקל. כי בוודאי כל תיקון התפילה הוא בראש השנה. וכל תיקוני המלכות שהוא בחינת תפילה שנגרמים אחר כך עד שמיני עצרת הכל התחיל בראש השנה. רק שגמר תיקון של כל בחינה ובחינה נגמר בזמנו ועל פי זה יהיה מיושב סתירה הנ״ל. אך אף על פי כן עדיין דברים אלו צריכין עיון).

אות יח

וזה בחינת ההקפות של שמחת תורה שמקיפין עם התורה. ואומרים אז תחינות ובקשות אנא ה' הושיעה נא להורות שהתורה עדיין בבחינת מקיפים אצלינו. וכל עסקינו לבקש ולהתחנן מהשם יתברך להכניס המקיף לפנים דהיינו שעושין מהתורות תפלות שקיום התרוה והמצוות שלא זכינו עדיין בשלימות שהוא בבחינת מקיף שאצלינו נזכה לזה, לקיימם הכל בשלימות וזה כל בקשתינו ועסקינו ועל כן שמחים אז מאד כי כשזוכין תלתפלות שלימות כאלו שנעשין מהתורות משם עיקר השמחה בחינת וגילו ברעדה בחינת ושמחת עולם על ראשם (כמובן בהתוה חותם בתוך חותם בסימן כ"י עיין שם). כי גם זה שייך לכאן והבן שם היטב. ועיין לקמן מבואר קצת שמ כתב שם מענין הנעשה ונשמע שהם תורה ותפלה שצריכין לזכות לעשות מהפלה תורה. וזהו בעצמו בחינת לעשות מתורה תפלה אף על פי שלפום ריהטא נראה הפכים. אבל באמת הכל אחד למבין. וכבר מבואר מזה במקום אחר (בהלכות ספר תורה) עיין שם.

אות יט

וזה בחינת ראשית חכמה יראת ד' שכל טוב לכל עושיהם תהלתו עומדת לעד. ראשית חכמה יראת ד' וכו' היינו שצריכין להקדים יראת חטאו לחכמתו. כי תכלית תורה תשובה ומעשים טובים כמו ששלמדו רז"ל מקמרא זה בברכות דאיתא שם מרגלא בפומא דרבא וכו' ללומדיהם לא נאמר אלא לעושיהם. וזהו שיים תהלתו עומדת לעד היינו איך זוכין לזה הוא על ידי בחינת תהלתו וכו' זה בחינת תהלים שהוא בחינת שעושין מתורות תפלות כנ"ל וזה שכל טוב לכל עושיהם כי זה נמשך מבחינת שכל העליון מבחינת אורייתא דעתיקא סתימאה שהוא בחינת שכל טוב.כי בודאי הוא שכל טוב ונפלא לזכות את העולם להביא התורה לידי מעשה על ידי בחינת תהלתו עומדת לעד שהוא בחינת תהלים בחינת שעושין מהתורות תפלות כנ"ל. וזה תהלתו עומדת לעד. כי בחינת תהלים דהיינו שעושין מהתורות תפלות זאת הבחינה עומדת לעד. כי על ידי זה תהיה הגאולה האחרונה שתהיה גאולה שלימה לעד ולנצח. כי זאת הבחינה של תהלים וכו' עומדת לעד. כי אי אפשר לקלקל זאת לעולם בחינת וכרתי

להם וכו׳ לא כברית וכו׳.

אות כ

וזה בחינת משה יוסף דוד. שכולם בחינה אחת כי שלשתם נסתלקו בשבת במנחה בעת רעווא דרעווין (כמו שכתב בזוהר הקדוש תרומה קנ״ו) שהוא בחינת שלימות התפלה בחינת ואני תפלתי לך ד׳ עת רצון וכו׳. כי משה הוא התורה כנ״ל. ודוד הוא התפלה כנ״ל ויוסף הוא בחינת הצדיק יסוד עולם. בחינת צדיק ח״י עלמין ח״י ברכאן דצלותא שהוא הבחינה המחבר שניהם משה ודוד תורה ותפלה דהיינו שיוסף הוא הבחינה הממשכת התורה לתוך התפללה שמביא את התורה מבחינת משה לבחינת דוד לעשות ממנו תפלה ועל כן משה יוסף דוד בגימטריא תפלה. כי עיקר שלימות התפלה בתכליתה וא כשעושין מתורה תפלה שזה נעשה על ידי שלשה הצדיקים האלה כנ״ל. ועל כן נסתלקו בשעת תכלית שלימות עליית התפלה שהוא בשבת במנחה בבחינת ואני תפלתי לך ד׳ עת רצון שאומרים אז. וזהו עננו באמת ישעך אמת זה בחינת התורה בחינת תורת אמת. היינו על ידי האמת שאזכה לעשות מתורה תפלה על ידי זה בודאי תעננו ויהיה לי ישועה בחינת עננו באמת ישעך. וזהו עזי וזמרת יה. זה בחינת התורה בחינת ה׳ עוז לעמו יתן. וזמרת יה זה בחינת תפלה היינו כשאזכה לחבר תורה ותפלה דהיינו לעשות מהתורה תפלה אז בוודאי ויהי לי לישועה. כי בוודאי יהיה לי ישועה שלימה כנ״ל. וזה בחינת השבעה רועים הנכנסין בסוכה מאברהם עד דוד. הכל בשביל בחינה זאת. כי ההתחלה מתפלה והסוף הוא תפלה. כי עבודת האבות התחילה מתפילה. כי עדיין לא היה שום תורה. ועל כן אברהם תיקון שחרת וכו׳. אבל עדיין לא היה בתכלית השלימות מחמת שעדיין לא ניתנה תורה לעשות ממנה תפלה. ומשה ואהרן הם התוה ויוסף הוא המביא התורה לבחינת דוד לעשות ממנה תפלה להוליד מעשים טובים. כי עיקר תולדותיהן של צדיקים מעשים טובים ואז נשלם כוונת הבריאה בשלימות. ועלכן כל אלה הז׳ רועים נכנסין בסוכה. כי בסוכות עוסקים בזה וכו׳ כנ״ל.

אות כא

וזה בחינת צלתה מרובה מחמתה. כי בהסוכה מעורב הצל והחמה שהם בחינת תורה ותפלה. אבל הצל צריך שיהיה מרובה כי עיק היא התפלה שהוא בחינת יראה בחינת ראשית חכמה יראת ד' וכו'. בחינת מעשיו מרובין מחכמתו. כי תפלה כזאת היא בחינת מעשה וכו'. וזה בחנית והיה יום אחד יודע לד' לא יום ולא לילה וכו'. כי תפלה כזאת היא למעלה מהזמן כיה וא לא יום שהוא תרוה ולא לילה שהוא תפלה כי הוא כלולה משניהם ואז יתקיים מה שכתוב אחריו והיה ד' למלך וכו' ביום ההוא יהיה ד' אחד ושמו אחד.

אות כב

וזה בחינת מה שכתוב בזוהר הקדוש שבסודות הוא בחינת נקבה תסובב גבר. בחינת והחזיקו שבע נשים באיש אחד וכו'. כי אז עולה התפלה על ידי שעוסיקם להמשיך הדרך לעשות מהתורות תפלות. ואז היא בחינת נקבה תסובב גבר. שהאשה יראת ד' בחינת תפלה רודפת אחר התורה. כי מה שעכשיו דרכו של איש לחזור אחר אשה זהו מחמת קטנותה במעלה שהוא בחינת מיעוט הירח וכמו שאמרו רז"ל (קידושין ב' ע"ב) משל למי שנאבדה לו אבידה וכו' בעל אבידה מחזר אחר אבידתו וכו' כי עכשיו התפלה בקטנות ורוב התפלות הם צרכין הגוף. ואז אין להתפלה פתחון פה לרדוף אחר התורה ולתבוע אותה כי התפלה שהיא לצרכי הגוף אין לה שלימות כי אם על ידי התורה וכו' כנ"ל. ועל כן בודאי אין זה דרך הטוב והאמת לומר אלמד תורה כדי שאוכל להתפלל על צרכי הגוף. כי זה הוא בחינת אל תעשיה קרדום לחפר בה. כי עיקר כוונתו על צרכי הגוף רק מחמת שמתבייש לשאול על צרכיו. על כן אין נאה בתפלה כזו שהתפלה תבקש את התורה כנ"ל. אבל התפלה שעושין מתורות שהוא לקיים התורה אז התפלה נבנית בשלימות גדול בבחינת מילוי הירח וכ'ו ואז בודאי אינה מתביישת התפלה בחינת אשה לרדוף אחר בעלה שהוא התורה בבחינת נקבה תסובב גבר בחינת והחזיקו וכו' כי תפלה שלימה כזאת בודאי תוכל לרדוף אחר התורה ולבקש אותה למוד ועסוק בתורה בשבילי כדי שאוכל לעשות מתפלות תורות אלו. כי כל כוונתי לעשות רצון בוראי וזהו והחזיקו שבע נשים בחינת תפלה שהוא יראת ד' בחינת שבע ביום הללתיך וכו'. וזה לחמינו נאכל ושמלתינו נלבש כי הלחם והשמלה שהוא הפרנסה הנמשך על ידי תפלות פשוטות של צרכי הגוף עיקר הפרנסה נמשך מהתורה כי תפלה כזאת אין להם שום כח להשפיע כי אם מה שמקבלת ממהתורה שמשם כל ההשפעות וכו'. אבל תפלה שעושין מתורה שכל כוונתה לקיים את התורה זאת התפלה היא בעצמה תורה ואצלה כל ההשפעות מאחר שכל עיסקה לקים את התורה שמשם כל

השפעות. וזה לחמינו נאכל ושמלתינו נלבש. כי אין אנו צריכין שאתה על ידי לימודך תמשוך לנו שפע הפרנסה רק אנחנו בעצמנו נמשיך השפע לחם ושמלה מאחר שכל עסקינו להמשיך קיום התורה במעשה שזה העיקר שמשם כל ההשפעות. וזהו רק יקרא שמך עלינו אסוף חרפתינו דהיינו לעלות התפלה מחרפות ובזיונות מזילותא דגלותא מבחינת כרום זלות וכו׳ אלו דברים וכו׳ ותפלה כזאת היא בחינת אשת חיל עטרת בעלה וכו׳. ועל תפלה כזאת נאמר רבות בנות עשו חיל ואת עלית על כולנה בחינת בטח בה לב בעלה. כי יש אשה שבעלה צריך לפרנסה וכו׳. כי בעלה צריך להביא לה כל צרכי הפרנסה והיא רק מתקנת המאכל בבישול ואפיכ לפרנס את בני ביתה וכו׳ וזה בחינת התפלה הפשוטה של צרכי הגוף שכל השפע של התפלה מביא לה בעלה הוא התורה. רק שעיקר גמר בישול השפע צריך שיהיה על ידי התפלה כדי שתוכל לירד להעולם לפרנס את העולם. אבל יש אשת חיל שכל עשירות של בעלה וחיותו ממנה בחינת בטח בה לב בעלה. וזה בחינת התפלה שעושין מתורות לקיים את התורה שכל חיות התורה שהוא קיום התורה הוא על יחדה דהינו על ידי התפלה וכנ״ל:

אות כג

וזה בחינת שמחת בית השואבה. בחינתושאבתם מים בששון ממעיני הישועה ותקבלון אולפן חדת היינו חידושי תורה הנ״ל הנמשכין מבחינת עתיקא סתימאה שעל ידי זה יכולין לעשות מתורות תפלות. שעל ידי זה יכולין לשפוך לבו כמים נוכח פני ד׳ שזהו בחינת ניסוך המים בחג. בחינת וישאבו מים וישפו לפני ד׳ הנאמר בשמואל ופירש רש״י שפכו לבם כמים כי דייקא על ידי חידושי תורה הנ״ל בחינת אולפן חדת שעל ידי זה זוכין לעשות מתורות תפלות דייקא על ידי זה זוכין לשפוך לבו כמים לפני ד׳ כל אחד ואחד כפי אשר יודע נגעי לבבו ומכאוביו איך הוא רחוק מהשם יתברך ולאיזה מדות רעות ותאוות עות ובלבולים רעים נפל בעוונותיו וכל מה שעובר עליו בכל יום ובכל עת שהכל יוכל למצוא בתוך תפלות אלו שעושה מתורות ולפרוש שיחתו לפניו יתברך ברחמים ותחנונים על כולם כבן המתחטא לפני אביו. עד שיוכל לשפוך לבו כמים וכו. וזה ממעיני הישועה כי דרך זה הוא בחינת מעייני הישועה שהישועה נובעת ממעינות שאינם פוסקים שנמשכין מהנחל נובע וכו׳ שהם ישועות בלי גבול וקץ וסוף ותכלית שיכולים להושיע לכל יהיה מי שיהיה אפילו אם הוא ככמו שהוא. כי הוא נחל נובע וכו׳ בחינת באר מים חיים מעיינות שאינם פוסקים להושיע לכל בחינת מעייני הישועה וזהו בחינת גודל השמחה כי כשזוכין להמשיך דרך זה הוא ודאי שמחה שאין לה קץ בחינת וגילו

ברעדה בחינת ושמחת עולם וכו' כנ"ל:

אות כד

וזה בחינת ההקפות עם הלולב סביב הספר תורה בחינת נקבה תסוב גבר שאומרים תפלות והושענות סביב התורה. כי כל כוונתינו להמשיך התורה לתוך התפלה לעשות מהתורה תפלה כנ"ל.וזה בחינת אדם דיבור מעשה המבוארים בכוונות. אדם הוא בחינת התורה בחינת זאת התורה אדם דיבור הוא התפלה שעושין מהתורה בחינת אדני שפתי תפתח וכו'. מעשה היינו שכל כוונתינו בתפלתינו לזכות למעהש דהיינו לקיים את כל דברי התרוה שזהו בחינת הנ"ל שעושין מהתורה תפלה כנ"ל:

אות כה

(ירמיה ג') בימים ההמה לא יאמרו עוד ארון ברית ה' וכו' בעת ההוא יקראו לירושלים כסא ה' וכו' ולא ילכו עוד אחרי שרירות לבם הרע. ירושלים יראה שלם בחינת תפלה. כי שם הבית המקדש ביתי בית תפלה שעיקר שלימות התורה יהיה כשתבוא לתוך בחינת ירושלים דהיינו לתוך התפלה שעל ידי זה זוכין לשמור ולעשות ולקיים. לא המדרש הוא העיקר אלא המעשה. קחו עמכם דברים ושובו אל ה' דברים דייקא. כי בוודאי התשובה קשה מאד לזכות לתשובה. כי מאחר שגם קודם שחטא ונתלכלך בעוונות ונלכד במצודות היצר הרע לא היה לו כח לעמדו כנגדו מכל שכן איך יכול לעמדו כנגדו אחר כך שכבר נתפס במה שנתפס. על כן עיקר התשובה על ידי אמירת תהלים הוא בחינת התבודדות והעיקר כשעושין מהתורות תפילות כנ"ל. שאז יכול לדבר בפיו על כל פנים ולבקש מהשם יתברך על כל דברי התורה על כל מצוה ומצוה שיזכה לקיימה ולשוב איו ובפרט על הדברים שכבר עבר עליהם. ועל ידי זה יזכה לתשובה בחינת קחו עמכם דברים ושובו. וזה בחינת הוידוי של יום כפור שפורטין בהוידוי כל החטאים ומתחרטין עליהם ומבקשין מהשם יתברך יהי רצונלפניך שלא אחטא. נמצא שעושין מהתורה תפלה דהיינו מכל מצוות התורה שמזכיר שעבר עליהם. הוא מתפלל עליהם להשם יתברך שיצילו להבא וימחול לו על העבר עד שיהיה נחשב כאלו קיים כל התורה

שכל זה הוא בחינת תפלה שעושין מתורה. נמצא שבכל היום של יום הכפורים עוסקין לעשות מהתורה תפילה על ידי ריבוי הווידוים שאומרים אז. כי אז צריכין לכך. כי אז יום האחרון של מם ימים אחרונים שאז עיק גמר התיקון של חטא העגל שעברו על התורה שעיקר התיקון על ידי שעושין מהתורות תפילות שזהו בחינת י״ג מדות של רחמים שנתגלו למשה אז בשביל התיקון כנ״ל:

שייך לעיל

אות כו

וזהו (ירמיה ל״א) עד מתי תתחמקין הבת השובבה כי ברא ה׳ חדשה בארץ נקבה תסובב גבר ופירש רש״י הפסוק לענין תשובה וזה לשון רש״י תתחמקין תסתרי ממני שאת בושה לשוב אלי מפני דרכך. הנה חדשה נבראת בארץ שהנקבה תחזור אחר הזכר לבקשו שישאנה לשון אסובבה בעיר אבקשה וגו׳ על כאן לשון רש״י ולכאורה מה ענין נקבה תסובב גבר שהנקבה תחזור אחר הזכה וכו׳ לענין תשובה אך על פי הנ״ל מבואר היטב כי איש ואשה זכר ונקבה שרשם למעלה במקום גבוה מאד שכל היחודים העליונים תלויים בהם. וכמובן בכל ספר הזוהר הקדוש וכתבי האר״י ז״ל. והם בחינת הקדוש ברוך הוא וכנסת ישראל והם בחינת תורה שבכתב ותורה שבעל פה שהם בחינת תורה ותפלה כי תפלה היא בחינת תורה שבעל פה כי עיקר שלימות התפילה היא כשעושין מהתורה תפילה שזהו בחינת תורה שבעל פה כי אי אפשר לעשות בשלימות מהתורה תפילה כי אם על ידי בחינת תורה שבעל פה שהוא בחינת כלליות כל החידושין דאורייתא שמחדשין כל אחד ואחד שכולם נמשכין מבחינת רוחו של מ שיח שזוכה להתחדשות התורה בתכלית השלימות שהוא בחינת אורייתא דעתיקא סתימאה ועל ידי חידושין אלו יהיה נמשך זה הדרך בשלימות בעולם לעשות מהתורות תפילות וכנ״ל. ואז לא נתבייש לשוב להשם יתברך אפילו אם עשינו מה שעשינו ואפילו אם אנחנו עכשיו כמו שאנו יודעין בעצמינו כל אחד ואחד. אף על פי כן על פי הדרך הזה לעשות מהתורות תפילות הנמשך עתה מבחינת התנוצצות משיח שמתנוצץ לבא במהרה בימנו. כי בודאי לא יתמהמה עוד ח״ו כמו שהתמהמה עד הנה. על פי הדרך הזה אנו יכולים כולנו איך שהוא לשוב להשם יתברך מאחר שכל תשובתינו ותקותינו ותוחלתינו להשם יתברך הואר רק על ידי תפלה שאנו מצפים ומבקשים ומתחננים מהשם יתברך שישיב אותנו אליו ויעזרינו וישיבנו בגבורתו הגדולה ובחסדיו הנפלאים לקים את כל התורה מעתה. על כן עתה בוודאי אין לנו ליפול בדעתינו מלהתפלל לשוב להשם יתברך מחמת שמעשינו אינם

כהוגן. כי הלא אדרבה זהו בעצמו בקשתינו מהשם יתברך שהוא יעזרינו לתקן מעשינו. ובזה אנו יכולים לעסוק תמיד עד שירחם עלינו מן השמים למלאות בקשתינו. ובאמת מי שהוא חזק בדרך הזה להרבות בהתבודדות ולעשות מהתורות תפלות להרבות בתפלות כאלו תמיד. יהיה איך שיהיה בודאי יהיה אחריתנו טוב. וסוף כל סוף סוף כל סוף בוודאי ישיב להשם יתברך באמת כאשר הבננו מפיו הקדוש כמה פעמים. וכמבואר מזה בספריו הקדושים:

אות כז

וזה שצועק הפסוק עד מתי תתחמקין הבת השובבה ופירש רש״י לענין תשובה כנ״ל. היינו שהפסוק קורא תגר וצועק וקורא בקול גדול איום ונורא על מה שאנו נופלין בדעתינו בכל פעם מלשוב מחמת ריבוי מעשינו רעים שהיינו שונים באוולתינו פעמים אין מספר. וכאשר ידוע שרוב המתרחקים מהשם יתברך הוא מחמת נפילות כאלו. מחמת שרואים זה כמה שחפצים לשוב. ובכל פעם נופלים יותר ויותר. כי כל מה שהם רוצים לצאת מן הרפש והטיט מתגרה ומתגבר עליהם הבעל דבר יותר ויותר. ומחמת זה נתרשלו ידיהם מלשוב עוד כאלו ח״ו אפס תקוה ח״ו. ועל זה קורא הפסוק עד מתי תתחמקין עד מתי תסתרי ממני שאת בושה לשוב אלי מפי דרכך. הנה חדה נבראת בארץ. שהנקבה תחזור אחר הזכרים וכו׳. היינו בחינת נקבה תסובב גבר שהוא בחינת שעושין מהתורות תפלות כמבואר לעיל שזהו בחינת סוכות בחינת והחזיקו וכו׳ כנ״ל שמכל דברי התורה והמצות בין מצוות עשה בין מצות לא תעשה עושין מהם תפלות כנזכר. ועל ידי דרך זה אין לך להתבייש לשוב אלי תמיד יהיה איך שיהיה. כי רחמי לא כלים. ובכל פעם תוכל לבא בתפלה ובתחנונים לבקשיני שאקרבך מעתה. ובוודאי יועילו דבריך סוף כל סוף. כי דרך זה נמשך מבחינת גאולה האחרונה שאין לה הפסק שהיא בחינת מעיני הישועה. שדרך ישועה זאת אינו נפסק לעולם כנ״ל. כי הוא דרך שדרשו אבו אבותינו מעולם אברהם יצחק ויחעקב ומשה ואהרן ויוסף ודוד. וכל הצדיקים הקדמונים שעסקו בתפלה והתבודדות הרבה להתקרב להשם יתברך. אך בתחלה לא היו יכולים עדיין לזכות לזה בשלימות לעשות מתורה תפלה. מחמת שעדין לאה היה תורה בעולם והוכרחו לעסוק בתפלה הרבה כל האבות עד משה עד שזכה משה בריבוי תפלותיו בחינת תפלה למשה להמשיך תרוה. אבל עדיין לא הגיע העת לחזור ולהכניס התורה לתוך התפלה ולכבוד דרך זה בעולם לעשות מהתורות תפלות. ועל כן הוה מה דהוה שקלקלו העב רב והחטיאו גם את ישראל וכו׳ עד שבא דוד המלך עליו השלום הוא משלים את הז׳ רועים. והוא היה שורש

נשמת משיח. והוא התחיל לעורר זה הדרך לעשות מהתורות תפלות שזהו בחינת תהלים וכו' כנ"ל. אבל עיקר הגמר יהיה בימי משיח כנ"ל. ועל כן על ידי דדרך זה לא נבוש ולא נכלם לעולם. כי איך שהוא נשוב להשם יתברך כנ"ל. וזה בחינתתחת אהבתי ישטנוני ואני תפלה.אהבה זה בחינת התורה בחינת תורת חסד. וכמו שכתב רבינו זל על פסוק יומם יצוה ה' חסדו. שכל מצות התורה הם בחינת אהבה וחסד וכו'. וזהו תחת אהבתי ישטנוני. שכל מה שאני זוה לבחינת אהבה שהוא בחינת מצות התורה כל מה שני רוצה להתחיל לעסוק באיזה תורה ומצוה הם בחינת אהבה וחסד. ישטנוני הם מתגרים ומשטינים בי ורוצים להפילי ח"ו. ואני איני יודע מה לעשות לנגדם. כי הם מתגרים בי מאד. על כן כל עסקי תפלה. שהיא בחינת אהבה אני עושה ממנה תפלה. ועל ידי זה אני מצפה לישועה עדיין שאזכה לשוב להשם יתברך באמת וכנ"ל:

אות כח

וזה שנסמך שם בירמיה אחר פסוק עד מתי תתחמקין וכו' הנ ימים באים נאום ה' וזרעתי את בית ישראל וגו' זרע אדם וזרע בהמה. ופירש רש"י הטובים והסכלים שבהם אני אזרעם כולם להיות זרע שלי. זרע אדם וזרע בהמה תרגום יונתן אקימינון כבני אנשא ואצלחינון כבעירא שאין עוונותיו נפקדין עליו עד כאן לשון רש"י אדם זה בחינת תורה בחינת זאת התורה אדם. בהמה זה בחינת תפלה. כי בהמה בגימטריא שם ב"ן שהיא בחינת מלכות כמובא בכתבים. כי עיקר התפלה שישים עצמו כבהמה. כמו שאין בו שום דעת. רק יבקש רחמים ותחנונים. בבחינת כאיל תערוג על אפיקי מים וכו'. וכמו שכתוב כבהמות שדי אערוג אליך וכו' בחינת כסוס עגור בכן אצפצף אהגה כיונה וכו' ועל ידי בחינה זאת שיעשה השם יתברך שיזרע את ישראל זרע אדם וזרע בהמה יחד שיעשו מהתורות תפלות כנ"ל. על ידי זה תהיה ישועה לכולם. בחינת אקימינון כאנשא ואצלחינו כבעירא שאין עוונותיו נפקדין עליו. כי על ידי זה עיקר התשובה וסליחות כל העוונות כי הוא בחינתי"ג מדות של רחמים. שעל ידי זה עיקר הסליחה והתיקון וכנ"ל. וזה שנסמך שם הנה ימים באים וכרתי אתבית ישראל וכו' הינון כנ"ל כי על ידי דרך זה נזרה לקיים את התורה לעולם. בחינת נתתי את תורתי בקרבם ועל לבם אכתבנה. לב זה בחינת תפלה. כי עבודה שבלב זו תפלה. היינו שתהיה נכתבת התורה בתוך הלה שיכתבו מהתורות תפלות שהם בחינת לב. ועל ידי זה נשוב אליו תברך באמת ויקרב אותנו ברחמיובחינת והייתי להם לאלקים והמה יהיו לי לעם:

אות כט

וזה בחינת יעקב ולאה ורחל. רחל זה בחינת תורה שבעל פה. (כמו שכתב רבינו ז״ל בסימן י״ב בהתורה תהלה לדוד). לאה זה בחינת תפלה. בחינתועיני לאה רכות שהיתה בוכה שלא תפול בחלקו של עשו. בבחינת בבכי יבואו ובתחנונים אובילם יעקב זה בחינת כלליות התוכה. בחינת תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב היינו בחינת תורה שבכתב. כי תרוה שבכתב ותרוה שבעל פה הם בחינת איש ואשה בחינת יעקב ורחל כידוע. וכבר ביארנו שעיקר התפלה שעושין מתורה הוא על ידי תרוה שבעל פה שהיא בחינת חידושין דאורייתא הנמשיכן מי״ג מדות וכו׳ שרשם י״ג תיקונא דיקנא קדישא. שעל ידי זה דייקא יודעין לעשות מהתורות תפלות. שהם בחינת י״ג מדות של רחמים וכנ״ל. ועל כן לאה ורחל כחדא חשיבי. (וכמובא בזוהר הקדוש ובכתבי האר״י שלאה ורחל כחדא חשיבי). כי לפעמים נכללין בפרצוף אחד. ויעקב שהוא יסוד התורה בחינת תורה שבכתב היה כל עבודתו ברחל שהוא בחינת תורה שבעל פה. ואי אפשר להוליד שום עבודה ומצוות ומעשים טובים מתורה שבכתב כי אם על ידי תורה שבעל פה. כי מתורה שבכתב אין יודעין שום מצוה בשלימות. כי כל מצוות תפילין לא נאמרה כי אם בפסוק אחד וקשרתם וכו. ואין אנו יודעין אם התפילין של עור או של כסף וזהב. והיכן מקום הנחתן וקשירתן. וכן שאר דיני תפלין המרובים כולם אין אנו יודעין כי אם על ידי תורה שבעל פה וכן בשאר המצוות (וכמבואר כל זה במקום אחר) ועל כן היה כל עבודתו של יעקב ברחל אבל באמת אי אפשר לזכות לקיום התורה והמצות בשלימות הם בחינת יעקב ורחל. כי אם על ידי תפלה ותחנונים וכנ״ל. שהם בחינת לאה כנ״ל. ומחמת שתורה ותפלה הם תלוים זה בזה. שאי אפשר לזכות לתורה כי אם על ידי תפלה. ואי אפשר לזכות לתפלה כי אם על ידי תורה. כי צריכין לעשות מהתורה תפלה. ועל כן צריכין ללמוד תורה כדי לידע על מה להתפלל ולעשות מהתורה תפלה. אבל גם לזכות ללמוד תורה צריכין תפלה. וכמו שאנו מתפללין בכל יום והאר עיניו בתורתך וכו׳ ותן בלבינו בינה וכו׳ ללמוד וללמד וכו׳. ומחמת זה אין ידועין מהיכן ההתחלה (וכמו שכתב רבינו ז״ל במקום אחר) שיש כמה דברים שאין יודעין ההתחלה:

ועל כן אפילו יעקב אבינו עליו השלום לא היה יכול לעמוד על הדבר וסבר שבהכרח להתדבק תחלה ברחל שהוא בחינת תורה שבעל פה. כי לכאורה נראה כך שצריכין להתחיל מעסק התורה וכנ״ל. וגם כי לאה היא בחינת עלמא דאתכסייא. ורחל היא בחינת עלמא דאתגליא. היינו כי רחל שהיא בחינת תורה שבעל פה זה בחינת עלמא דאתגליא. כי מעלת חידושין דאורייתא הכל רואין וחביב בעיני כל ני עולם מחמת שיש בהם חכמה ושכל גדול הנגלה לעין כל. וחכמה ושכל זה חשוב וחביב בעיני כל כי

החכמה תחיה והיא חשוב בעיני הכל וכמו שכתב רבינו בהתורה מי שיודע מארץ ישראל וכו׳ (בסימן מ״ם בלקוטי תנינא). אבל לאה שהיא בחינת תפלה היא בחינת עלמא דאתכסיא. כי חשיבות ומעלת התפלה סתום ונעלם מעין כל. כי תלה היא רק בחינת אמונה ואי אפשר להבין ענין התפלה בשום שכל כלל:

ועל כן נאמר על התפלה כרום זלות וכו׳. ודרשו רז״ל אלו דברים העומדים ברומו של עולם ובני אדם מזלזלין בה ומאי ניהו תלה. וזה בחינת ורחל היתה יפת תואר ויפת מראה ועיני לאה רכות וכו׳. כי יופי ההידור התורה שבעל פה הכל רואין וחשוב בעיני הכל והכל רצין אל המשנה. אבל ועיני לאה רכות שהיתה בוכה תמיד שלא תפול בחלקו של עשו. שזהו בחינת התפלות שמתפלין להשם יתברך להנצל מהיצר הרע וחיילותיו שהו הס״מ שהוא שרו של עשו. וזהו בחינת שהיתה בוכה שלא תפול בחלקו של עשו. והיתה בוכה כל כך עד שהיה עיניה רכות. וזה רמז על כנסת ישראל על שכל אחד ואחד מישראל צריך לבכות כל כך כמו לאה שלא יפול בחלקו של הס״מ ח״ו שהי בחינת עשו (וכמובא רמז זה במקום אחר) אבל מעלות וחשיבות ענין זה של תפלה אין הכל רואין. כי הוא בחינת עלמא דאתכסיא. כי סוד התפלה גבוה וסתם ונעלם מאד. ועל כן אין בני אדם אפילו הכשרים רצין אחר זה כל כך. ואדרבא בני אדם מזלזלים בה. כי תפלה הוא בחינת דברים העומדים ברומו של עולם שגבוה ונשגב מאד אבל בני אדם מזלזלין בה. ואפילו יעקב לא היה יכול לעמוד על הדבר הנ״ל ועבד ברחל דייקא וכנ״ל. ולבן הארמי ברמאותו הגדולה רצה להטעות את יעקב ולהחליף לו לאה ברחל. כי לבן לא ידע כלל מעלת לאה בחינת מעלת התפלה. כי הוא בודאי זלזל בתפלה לגמרי ועל כן סבר שאין בלאה שום חשיבות כלל וסבר שהטעה ורימה את יעקב מאד במה שהחליף לו לאה ברחל. אבל באמת הכל מאת ד׳ היתה כי מאד עמקו מחשבותיו יתברך ובאמת הכל היה לטובה גדולה כי רחל הצדקת מסרה סימנים לאחותה לאה שלא תתבייש. כי יעקב מסר הסימנים לרחל זה בחינת הסימנים של התורה בחינת הציבי לך ציונים ודרשו רז״ל עשו סימנים לתורה. כי צריכין לעשות סימנים בתורה שלא תשתכח ולא תתחלף שלא לגלות פנים בתורה שלא כהלכה וכל הסימנים הם בבחינת תורה שבעל פה שהוא בחינת רחל ששם כל המסורת והסימנים. אבל רחל ששם כל המסורת והסימנים. אבל רחל שהוא בחינת תורה שבעל פה. מסרה כל הסימנים לאחותה לאה היא בחינת התפלה ומלמדת אותה איך לדבר עם יעקב שהוא כלל התורה. ואיך לעשות מהתורה תפלה. ואזי באמת נכללין רחל ולאה יחד. כי תורה שבעל פה ותפלה שניהם בחינה אחת. ושניהם מתחברים עם יעקב שהוא יסוד כלל התורה והכל כדי להוליד י״ב שבטי יה שהי בהם מ״ט אותיות כנגד מ״ט שערי תשובה שזהו בחינית תהלים. שכל זה הוא בחינת שעושין מהתותרו תפלות כנ״ל. כי באמת בכל אלו הדברים שאין יודעין מהיכן ההתחלה צריכין להתחיל משניהם ביחד ולעסוק בזה ובזה כמו בענין זה של תורה ותפלה שאין יודעין מהיכן ההתחלה צריכין להתחיל משניהם דהיינו לעסוק בכל יום בשניהם ללמוד קצת היום ולעסוק בתפלה קצת היום. ואזי אף על פי

שבתחלה בודאי אינו יודע היטב סדר תפלה ואיך לעשות מתורה תפלה אף על פי כן השם יתברך מרחם עליו ומאיר עיניו ומוסר לו סימני ודרכי התורה ומלמד אותו לפי בחינתו איך לעשות מתורה תפלה. ואחר כך על ידי התפלה יודע להשיג את התורה יותר. ואז זוכה לידע סדרא התפלה ביותר וכן בכל פעם שכל אחד מחזיק את חבירו התפלה את התורה והתורה את התפלה. וזה סוד מה שבתחלה רחל שיא התורה שבעל פה מסרה את הסימנים של התורה ללאה שהיא התפלה ועל כן עיקר ההולדה על ידי לאה שילדה ששה שבטים. כי עיקר תולדות של צדיקים שהם מעשים טובים הם על ידי התפלה שהיא בחינתלאה עלמא דאתכסיא כנ״ל וגם כל ההולדה של רחל היה רק בזכות שמסרה סימנים לאחותה. כמו שאמרו רז״ל ויזכור אלהים את רחל שמסרה סימנים לאחותה. היינו שכל הולדת הצדיקים שמולידין מעשים טובים על ידי התורה שזהו העיקר כי לא המדרש הוא העיקר וכו׳. עיקר ההולדה הוא רק על ידי שמסרה הסימנים ללאה היא התפלה היינו על ידי שגם כל לימוד התורה שבעל פה בחינת רחל הכל בשביל לזכות לעשות מהתורה תפלה שזהו בחינת שרחל מסרה סימני התורה ללאה שהיא בחינת תפלה כנ״ל. כי עיקר זכות הצדיקים השלימים זוכין למצות ומעשים טבוים ולהנצל מהיצר הרע וחיילותיו העיקר על ידי תפלה שמתפללין להשם יתברך לזכות לקיים את התורה. וכמו שכתב רבינו ז״ל שכל הצדיקים לא זכו למדריגתם כי אם על ידי התבודדות ותפלות וכו׳ כמבואר בשיחותיו הקדושים:

אות ל

ועל כן זכה יעקב שגם השפחות נכללו בקדושה כי שפחה בגימטריא משנה עם הכוללים. כמובא בכתבי האריז״ל. וכשאין לומדין כראוי דהיינו שאין הלימוד לשמרו ולעשות ולקיים רק להתייהר ולקנטר אזי נאמר ושפחה כי תירש גבירתה. אבל על ידי לימוד ששה סדר משנה כראוי מבררין הטוב מן הרע על ידי שמבררין המותר מן האסור וכו׳ ואזי בחינת השפחה נכלת בקדושה תחת יד גבירתה כמו שהיה בקריעת ים סוף שראתה שפחה על הים וכו׳. ואי אפשר להוליד מן התורה הולדה דקדושה כי אם כשמכניעין את הסטרא אחרא עד שנכללת השפחה בקדושה. וזה סוד האבות שנשאו שפחות אבל אברהם אף על פי שהכניע בחינת שפחה בישא על ידי שמסרה לו שרה שפחתה וזכה אחר כך להוליד בקדושה את יצחק אף על פי כן עדיין לא נתהפכה מרע לטוב לגמרי. ועל כן גוף ההולדה של השפחה היה הולדה דסטרא אחרא שהוא ישמעאל. אבל יעקב אבינו על ידי שזכה לשניהם לרחל וללאה ושניהם נכללו יחד שזהו בחינת

שעושין מהתורה תפלה שעל ידי זה עיקר ההכנעה של השפחה בישא לגמרי עד שנתהפכה למרע לטוב גמור כי עיקר הכנעת הסטרא אחרא בשלימות הוא על ידי תפלה שעושין מתורה שעל ידי זה זכו כל הצדיקים למדרגתן על כן זכה יעב לישא את השפחות בקדושה גמורה עד שזכה להוליד גם מהם הולדות קדושות ונוראות שהם שבטי יה:

כי מתורה בפ״ע יש לפעמים יניקה להסטרא אחרא ח״ו שהוא בחינת שפחה בישא שמכניס בדעתו ללמוד שלא לשמה להתייהר ולקנטר ואזי הוא בחינת ושפחה כי תירש גבירתה שהיא בחינת משנה וכמרומז בתיקונים. וכן מתפלה בפ״ע תוכל הסטרא אחרא להתאחז שמכניס בדעתו להתפלל לצורך גופו לבד וכו׳וכנ״ל אבל כשנכלל תורה ותפלה יחד וכל תפלתו שיקיים את התורה וכל לימודו את התורה כי שידע לעשות תפלות מהתורות כדי שיזכה לשמור ולעשות ולקים ואז נכלל תורה ותפלה יחד בתכלית היחוד. ואז יתפרדו כל פועלי און.ואין להסטרא אחרא שום יניקה. אדרבא הרע נתהפך לטוב. והשפחות נכללין בקדושה שזה בחינת יעקב. שעל ידי זה שזכה ללאה ולרחל שהם בחינת תורה ותפלה ביחד וכנ״ל. על ידי זה זכה להוליד גם מהשפחות שבטי יה. כי הכל נכלל בקדושה על ידי שעושין מהתורות תפלות. שעל ידי זה עיקר התשובה ועיקר הסליחה של ראש השנה ויום הכפורים שאז עוונות נתהפכין לזכיות וכנ״ל:

אות לא

וזה האזינו השמים ואדברה וכו׳. יערוף כמטר לקחי וכו׳. שבוודאי יכנסו דברי באזניכם. וכעין שפירש רש״י שם לענינו והטעם כי שם ה׳ אקרא. כי אקרא ואתפלל בשם ה׳ ואעשה מהתורות תפלות ועל ידי זה בוודאי יערוף כמטר לקחי תל כטל שיתקיימו ויכנסו דברי בלביכם כמטר וכטל. ותזכו לקיים את התרוה כי עיקר קיום התורה הוא על ידי זה שעושין מתורות תפלות וכנ״ל כי כל שירת האזינו נאמרה כדי לזכות באחריתהימים לקיים את התורה. כמו שכתוב שם בענין ואנכי הסתר אסתיר פני וכו׳ וענתה השירה הזאת לפניו לעד כי לא תשכח מפי זרעו. כי שירת האזינו זה בחינת תפלה. שהוא בחינת שירה וזמרה בחינת עשרה מיני נגינה שבהם יסד דוד המלך עליו השלום ספר תהלים וכנ״ל. היינו שעל ידי השירה הזאת כלל משה רבינו עליו השלום את כל התורה בתוך בחינת שירה שהיא בחינת תפלה. ועל ידי זה האיר בנו הארה הזאת לזכו ולעשות מהתורות תפלות שעל ידי זה עיקר קיום התורה באחרית הימים בחינת וענתה השירה הזאת וכו׳ כי לא תשכח מפי זרעו וכו׳ וכנ״ל:

אות לב

וזה בחינת מה שאיתה בדברי רז״ל שרחל בעצמה שכבה תחת המטה ודיברה הסימנים עם יעקב בעת שנזדווג עם לאה כדי שלא תתבייש לאה. ואיתא בכתבי האריז״ל סוד גדול ונורא על זה. שכך הדבר בסוד הייחודים העליונים שבעת שמזדווג האור הנקרא יעקב עם האור הנקרא בחינת לאה. אז בחינת רחל תחת המטה וכו׳. עיין שם בעץ חיים. ועל פי דרכינו הנ״ל מכוון היטב הסוד הזה לענין תפלה הנ״ל (כי זה ידוע שעיקר כל הייחודים והזווגים העליונים נעין כפי עבודת התחתונים. ובפרט על ידי תפלה שהיא עיקר שלימות היחוד. כידוע בכוונות) היינו כי בעת שאיש הישראלי נכנס להתפלל תפלתו ושיחתו לפני השם יתברך שיזכה להתקרב אליו ולקיים תורתו ומצוותיו ורוצה לעשות מהתורה תפלה אבל עדין אין מלה בלשונו לדבר. כי עדיין אינו ידוע דרכי וסימני התורה ואינו יודע איך להתפלל ולדבר ולשיח. אזי בחינת רחל שהיא בחינת תורה שבעל פה בחינת חידושין דאורייתא שהמהם נמשיכן הדרכים לעשות מתורות תפלות כנ״ל. אזי היא בעצמה מרחמת על איש הישראלי הזה המתפלל הוא בבחינת לאה כנ״ל. ומסורת לו הסימנים והדרכים של התורה ומדברת בעצמה דעם דודה בחינת יעקב בחינת כלל שורש התורה. כדי שיוכל לעשות מהתורה תפלה. כדי שיזדווגו תרוה ותפלה יחד. כדי שיולידו מעשים טובים וזה בחינת הדיבורים הנשפעים לאדם בעת שנכנס להתבודד ולפרש שיחתו לפני השם יתברך שבתחילה אינו יודע שום דיבור לדבר. וכשהוא חזק בדעתו ומכריח עצמו אף על פי כן לדבר. אזי על פי רוב באים לו דיבורים שלא עלה על דעתו שידבר אותם. ואלו הדיבורים נשלחים לו מן השמים ונמשכין מבחינת הנ״ל:

אות לג

וזה בחינת יום טוב שאסורים בו כל המלאכות כמו בשבת. לבד אוכל נפש שמותר ביום טוב כמו שכתוב במשנה אין בין יום טוב לשבת אלא אוכל נפש בלבד:

כי כל הימים טובים הם זכר ליציאת מצרים. שאז זכינו לקבל את התורה על ידי משה רבינו עליו השלום. כמו שכתבו בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים על ההר הזה. כי עיקר התכלית הוא תורה ותפילה

שבשביל זה נברא כל אדם. וזה בחינת סוף דבר הכל נשמע את האלקים ירא ואת מצוותיו שמרו כי זה כל האדם. את האלקים ירא זה תפילה שהוא בחינת יראה בחינת יראת ה' היא תתהלל. כמו שכתבו רבינו ז"ל כמה פעמים. ואת מצוותיו שמור זה תורה. וסיים כי זה כל האדם. כי זה עיקר הקיום והחיות והתכלית של כל אדם אשר בשילו נבראו כל העולמות מראש ועד סוף והכל בשביל התכלית הזה. שיזכה לעסוק כל ימיו בתורה ותפילה וילך מדרגאלדרגא עד מדריגה העליונה. כי יש כמה וכמה בחינות ומדריגות בתורה ותפילה כמבואר בהתורה חותם בתוך חותם (בסימן כ"ב) עיין שם ואם היה האדם זוכה לזה בשלימות היה מתבטלים כל היגיעות והטירחות של כל העסקים והמלאכות הכלולים בל"ט מלאכות. כי כל יגיעות הפרנסה שצריכין לעסוק בעסקים ומלאכות הכל נתהוה על ידי חטא אדם הראשון שנגזר עליו בעצבון תאכלנה בזעת אפך תאכל לחם וכו' על ידי שפגם בעץ הדעת טוב ורע שאז פגם בתורה ותפלה. כי הוא היה צריך אז לקים המצוה הזאת לבלי לאכול מעץ הדעת שבזה היה כלול כל התורה כידוע וגם היה צריך אז להתפלל תפילתו לתקן כל העולם כמובא בכתבים. וכמבואר בפירוש רש"י על פסוק וכל שיח השדה טרם יהיה בארץ וכו' ואדם אין לעבוד את האדמה ופירש רשצי ובג' שכתוב ותוצא ארץ לא יצאו. על פתח קרקע עמדו עד יום ששי ולמה כי אל המטיר וכו' וכשבא אדם וכו' התפלל עליהם וירדו וצמחו האילנות והדשאים נמצא שתיקון כל הדברים לא היה אפשר להיות נגמר כי אם על ידי תפלת אדם הראשון. והוא היה צריך עדיין להתפלל עוד לגמרו תיקון כל העולמות בשלימות כמובא בכתבים. אבל הס"מ התגבר עליו בתחבולותיו והסיתו עד שאכל מעץ הדעת ולא היה יכול עוד להתפלל תפילתו שהיה צריך להתפלל לתקון העולמות. ועל ידי זה נתקלקלו כל העולמות עד אשר לא יוגמר תיקונם עד ביאת המשיח כמובא. ועל ידי זה נגזר יגיעת הפרנסה בחינת ל"טמלאכות בחינת בעצבון תאכלנה וכו'. נמצא שעיקר פגם הל"ט מלאכות נמשכין מפגם התורה ותפלה של אדם הראשון. וגם עכשיו כל אדם כפי מה שזוכה לעסוק יותר בתורה ותפלה בשלימות יותר. כמו כן דוחה ומבטל עצמו זוהמת הנחש שהם טירדת הל"ט מלאכות כי זוכה שתהיה מלאכתו נעשית על ידי אחרים כמו שאמרו רז"ל בזמן שישראל עושין רצונו של מקום מלאכתן נעשית על ידי אחרים ועל כן לעתיד שיעסקו כל ישראל בתורה ותפלה על כן אז יתקיים ועמדו זרים ורעו צאנכם וכו':

כי זה כלל גדול שכל קיום העולם וכל ההשפעות אינם נמשכין כי אם על ידי תרוה ותפלה. כי עיקר בריאת העולם היה על ידי התורה. כמו שכתוב ואהיה אצלו אמון אל תאמר אמון אלא אומן וכו׳ וכמו שאמרו רז״ל באורייתא ברא קוב״ה עלמא וגם עכישו כל קיום העולם וכל חידוש מעשה בראשית שבכל יום תמיד שעל ידי זה נמשכין כל ההשפאות והחיות לקיום העולם הכל הוא רק על ידי התורה. כמו שכתוב ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית. אין טוב אלא תורה. כמו שכתב רבינו ז״ל במקום אחר. אבל כל החיות וההשפעות הנמשכין על ידי התורה אין נגמר ציורם בשלימות. ואין יורדים לעולם כי אם על ידי התפלה שעל ידי זה עיקר ציור השפע והחיות לטוב והמשכתה וירידתה לעולם. כי התפילה היא בחינת עיקר הכלי שמציירת השפע לטוב. עד שנגמרת המלואה וטובה וממשכת אותה לעולם. וכמובן כל זה בכמה מקומות וכמבואר בהתורה אית לן בירא בדברא (בסימן ל״א) עיין שם היטב ובפרט בהשמטות המבוארים שם אחר כך בלשוני המתחיל זווגן והצטרפותן של האותיות וכו׳. עיין שם מה שכתוב שם כי האותיות התורה הם פועלים וכו׳. אבל עיקר ציורם לטוב הוא כפי הכיסופין וכו׳. ומבואר שם שצריכין להוציא הכיסופין בפה מלאה ועל זה נסדר סדר התפלות וכו׳. וזה אם הרב דומה למלאך ה׳ צבאות וכו׳ תורה יבקשו מפיהו וכו׳ שאותיות התורה מבקשים שיצטיירו מפיו על ידי שהוא ידבר בפיו ההשתוקקות והכיסופין דקדושה שלו שהם עיקר שלימות התפלה כמבואר לעיל שעיקר שלימות התפלה הוא כשעושין מתורה תפלה שמתפללין להשם יתברך שיזכה לקיים את ככל דברי התורה וכו׳. ואז בוודאי מצירוי אותיות התורה לטוב. וזוכה לגמור ציור כל ההשפעות הנמשכין על ידי התורה לציירם לטוב ולהמשיכם ולהורידם לעולם לקיים כל העולמות בתכלית השלימות ועל כן כל אחד כפי מה שזוכה לסוק בזה דהיינו בתורה ותפלה והעיקר לעשות מהתורה תפלה כנ״ל. אז בודואי נצטיירים כל ההשפעות והחיות לטוב. ואז נדה זוהמת הנחש ונדחים ונתבטלים כל יגיעות של הל״ט מלאכות שצריכין להתייגע ביגיעה גדולה קודם שמציירין וממשיכין השפע והפרנסה שכל זה נמשך מחטא אם הראשון שפגם בתורה ותפלה וכו׳. שעל ידי זה אי אפשר לצייר השפע ולהורידה לעולם כי אם ביגיעה גדולה של הל״ט מלאכות וכנ״ל אבל מי שזוכה לעסוק בתורה ותפלה כנ״ל כפי עסקו כן מתקן חטא אדם הראשון. וזוכה להמשיך כל ההשפעות והברכות על ידי התורה ולגמור ציור השפע ולהורידה לעולם בשלימות על ידי התפלה. ועל כן מתבטלים ממנו יגיעות וטירדות המלאכות כפי עסקו בקדושה בתורה ותפלה וכנ״ל:

אות לה

וזהו בחנית החילוק שבין שבת ליום טוב. שבשבת אסורים כל המלאכות שבעולם וביום טוב מותר אוכל נפש לבד ושאר כל המלאכות אסורין כמו בשבת. כי שבת הוא בחינת גמר התיקון בשלימות שאין שלימות אחריו. כי שבת היא בחינת עלמא דאתי שאז יהיה נגמר התיקון בתכלית השלימות. ואז יתבטל הכל ולא ישאר כי אם תורה ותפלה שיזכו הצדיקים לעתיד. כי אזי יתגלה אורייתא דעתיקא סתימאה שהיא בחינת סתרי תורה שהם בחינת תפלה כמבוא בדברי רבינו ז״ל כי אז יזכו להתכלית שהוא לדעת ולהכיר אותו יתברך ולהודות ולהלל אותו יתברך כמו שכתוב בהתורה ימי חנוכה וכו׳ (בלקוטי תנינא סימן ב׳) שזהו בחינת תורה ותפלה. כי לדעת ולהכיר אותו יתברך זה בחינת תורה שהוא עיקר הדעת אותו יתברך ולהודות להלל זה בחינת תפלה. ועל כן מחמת שבשבת נמשכת הקדושה של לעתיד. על כן אז היא תכלית העליה של תורה ותפלה. ועל כן אז מתבטלין כל ל״ט מלאכות לגמרי כי אז מתקיים העולם רק על ידי תורה ותפלה שנשלמין ועולין אז בתכלית העליה והשלימות. כי כל הל״ט מלאוכת נתהוו רק מפגם חטא אדם הראשון שהוא בחינת פגם תורה ותפלה כנ״ל. אבל בשבת שאז הוא עליית התורה והתפלה בתכלית השלימות על כן כל המלאכות בטלין בו לגמרי כי שבת הוא עיקר התיקון של חטא אדם הראשון בבחינת שבת אגין עלוהי כמו שכתב במקום אחר. אבל ימים טובים הם זכר ליציאת מצרים שאז זכינו לקבל את התורה כנ״ל. ובעת קבלת התורה לא זכינו עדין לברר ולתקן כי אם בחינת תורה שקבלנו אז בסיני על ידי משה רבינו. אבל בחינת עליית התפלה בתכלית לא נתברר אז עדיין עד שיבוא משיח. כי בכלליות העולם. גאולה ראשונה וגאולה אחרונה הם בחינת תורה ותפלה שהם בחינת משה ודוד כנ״ל כי משה הוא התורה כנ״ל ודוד הוא משיח שהוא בחינת התפלה שהוא תיקן ויסד ספר תהלים שם חמשה ספרים כנגד חמשה חומשי תורה שהוא בחינת הנ״ל שהתחיל להמשיך התיקון ולעשות מהתורה תפלה כנ״ל על כן ביום טוב יש עדיין קצת מלכות שהם מלאכות אוכל נפש שמותר ביום טוב. כי כבר מבואר שעל ידי התורה שהיא התהוות והמשכת כל הדברים שבעולם. אבל גמר ציורם וירידתם לעולם בשלימות הוא על ידי התפלה כנ״ל. וזהו בחינת החילוק שבין שאר מלאכות למלאכת אוכל נפש. כי כל עמל האדם לפיהו. כי כל היגיעות והמלאכות הם בשביל הפרנסה. ועיקר הוא האכילה שהיא חיי נפש כמו שכתוב כל עמל האדם לפיהו. וגם כל המלאכות לא נגזרו כי אם בשביל פגם האכלה. דהיינו מה שאכל מעץ הדעת וכו׳ כנ״ל. וכל המלאוכת הרחוקים עדיין מאוכל נפש הם בבחינת התהוות והמשכת השפע שזה נעשה על ידי התורה אבל גמר המלאכות שעושין בשביל האוכל נפש בעצמו זה בחנית גמר ציור השפע בשלימות להחיות נפש האדם ולקיימו שזהו נעשה על ידי התפלה כנ״ל. למשך כשאדם הולך בסחורה או עוסק איזה מלאכה כדי שירויח ממון וכשזוכה להרוויח עדיין אינו יכול לאכול את הממון. וצריך לקנות בעדו תבואה וגם התבואה אינו יכול לאכול עד

שיטחון אותה וגם הקמח אינו ראוי לאכילה. עד שיתקן אותו ויעש ממנו פת או תבשיל. ואז דייקא ראוי לאכילה להחיות נפשו וכל המלאכות שעסק בתחלה הרחוקים מאכילה. עדיין הם בחינת המשכת השפע שזאת הבחינה נמשכת על ידי התורה כנ״ל. אבל מלאכת אוכל נפש שגמר המאכל לאכילה להחיות נפשו. זה נמשך על ידי בחינת תפלה שעל ידה הוא גמר ציור השפע בשלימות כנ״ל ועל כן בשת שאז הוא בחינת גמר התיקון בשלימות שיהיה לעתיד בחינת תקון תורה ותפלה כנ״ל. על כן אז כל המלאכות בטלים לגמרי כנ״ל. אבל ביום טוב שאז עיקר התיקון הוא רק בבחינת תורה אבל תיקון התפלה צריכין אנחנו עדיין לעסוק גם ביום טוב. כי אף על פי שקבלנו את התורה בשעת יציאת מצרים שאז נתקדשו כל הימים טובים. אף על פי כן עדין לא נתבררה ונתעלה התפלה עדין בשלימות ועל כן בני אדם מזלזלין בה כמו שאמרו רז״ל על פי כרום זלות אלו דברים העומדים ברומו של עולם ובני אדם מזלזלין בה ומאי ניהו תפלה. כי שלימות עליית התפלה יהיה רק לעתיד כשיבוא משיח בן דוד שהוא נעים זמירות ישראל. כי עיקר כלי זיינו של משיח יהיה רק התפלה. ועל כן נקרא משיח בחינת חוטם כמו שכתוב רוח אפינו משיח ה׳. בחינת ותהלתי אחטם לך וכו׳. (כמו שכתב רבינו בסימן ב׳ בהתורה אמור אל הכהנים ובשאר מקומות). ועכשיו כל יגיעתינו לברר ולהעלות את התפלה. ובאמת מחמת שאין התפלה עדיין בשלימות על כן גם התורה אינה בתכלית השלימות והיא מלובשת בכתנות עור שמשם משתלשל יניקת העץ הדעת.ומחמת זה יש בה שני בחינות זכה נעשית לו סם חיים לא זכה וכו׳. ומחמת זה באמת רבים נכשלו ועברו על התורה. ועל כן אנו צריכין להתייגע בכל דור ודור ובכל עת וזמן לברר את התורה והתפלה. כי תורה ותחפלה שניהם אחד ותלויים זה בזה וכנ״ל.ועל כן צריכין לעשות מהתורה תפלה וכנ״ל. ועל כן בימי החול שאז יש אחיזה לחיצונים. וצריכין יגיעה גדולה לברר ולהעלות את התורה והתפלה. על כן יש אז יגיעת כל הל״ט מלאכות שולטין בימי החול מחמת שאז אין שלימות להתורה ותפלה. וצריכין יגיעה לבררם לבטל מהם אחיזת החיצונים. וכל זה שיש בירור צריכין מלאכות כידוע בכוונות ובדברי רבינו ז״ל. אבל בשבת מחמת קדושת עיצומו של יום נתבטלין אחיזת החיצונים ועולין התורה והתפלה בשלימות על כן אז בטלין כל המלאכות כנ״ל. אבל ביום טבו אין נמשכת הקדשוה מעיצומו של יום כי אם בבחינת עליית התורה שזכינו לקבל אז כנ״ל בל התפלה צריכין עדין להעלותה על ידינו. רק שיש לנו כח להעלותה בשלימות יותר ובעלייה יתירה מחמת תוספת קדושת יום טוב. אבל אין מתבררת ועולה בשלימות עצמה כמו בשבת. על כן יש אז עדיין מלאכת אוכל נפש. שהם המלאכות של גמר ציור השפע שהם בבחינת תפלה. כי בחינת תפלה צריכה עדין בירור על ידינו גם ביום טוב כנזכר לעיל. ועל כן צריכין לומר הלל ביום טוב אבל לא בשבת. כי הלל זה בחנית כלליות תהלים כמו שפירש רש״י על פי לשמעו בקול תודה ולספר כל נפלאותיך זה הלל שיש בו לשעבר ויש בו לגוג ויש בו לימות המשיח ויש בו לעתיד לבא. נמצא שהלל הוא כלליות ההודאה והלל להשם יתברך על כל הנסים לשעבר

לעתיד וכו׳ שזהו בחינת כלליות כל ספר תהלים שנתתקן על זה. ועל כן ביום טוב אומרים הלל שהוא בחינת כלליות ספר תהלים שהוא בחינת עליית התפלה שעסק דוד. שזה צריכין אנחנו לעסוק ביום טוב. כי מחמת קדושת יום טוב שאז יצאנו מצרים וזכינו לקבל את התורה יש אז עלייה גדולה להתורה. על כן אז גם התפלה מאירה גאור גדול. ויש לנו כח להעלותה בעלייות גדולות ועל כן אומרים אז הלל בחינת כלליות תהלים. על כן יש לנו כח עתה להעלות התפלה בעלייה גדולה. כי תורה ותפלה תלוים זה בזה. וגם אז בשעת מתן תוה שהמשיך משה רבינו התורה בעולם בוודאי המשיך גם תיקון התפלה רק שעיקר עליית התפלה היה על ידי דוד שיסד ספר תהלים ויוגמר בימי המשיח. ואז יהיה נשלם גם התורה בשלימות יותר כי שניחהם תלויים זה בזה כנ״ל. רק שבכלליות העולם נקרא גאולה הראשונה בבחינת תורה. וגאולה האחרונה בבחינת תפלה שהם בחינת משה ודוד כנ״ל. ועל כן ביום טוב שצריכין עדיין לברר ולהעלות את התפלה על כן יש בו מלאכת אוכל נפש וכנ״ל. אבל בשבת אין צריכין לומר הלל. כי אז עולה התפלה מעצמה מחמת קדושת עיצומו של יום. כי אז נתתקן הכל כנ״ל. על כן אז כל המלאכות אסורים כנ״ל.

אות לו

וזה שאיתא בכתבים בהחילוקין שבין שבת ליום טוב. שבשבת מקבלין תוספת אור גדול ביותר בתוך לבושין. אבל ביום טוב תוספת האור קטן משבת בל הוא בלא לבושין עין שם. כי מחמת שבשבת נמשך מלמעלה תוספת אור תורה ותפלה כנ״ל. על כן נמשך אור גדול מאד בתוך לבושין. אבל בום טוב שהאור שלמעלה הוא רק בבחינת תורה אבל בחינת תפלה עדיין אנחנו צריכין להעלות על ידי עבודתינו כנ״ל. על כן האור בלא לבושין והוא מועט משבת כי על ידי תפלה יכולין לקבל האורות הגדולים והנוראים בתוך לבושין וצמצומים נפלאים. כי עיקר הלבושין נעשין ונגמרין על ידי תפלה שהוא בחינת הכלי והלבוש לקבל על ידי זה כל האורות בבחינת צדק לבשתי וילבישני צדק מלכותא קדישא שהיא בחינת תפלה בחינת ואני תפלה שאמר דוד המלך וכנ״ל. כי תפלה היא בחינת אמונה כמו שכתב רבינו ז״ל בכמה מקומות. ועל ידי אמונה יכולין לקבל כל האורות כי באמונה כולם יכלים להתלבש. כי בהדעת יש גבול כל אחד לפי דעתו שאסור לו לצאת חוץ מהגבול של דעתו. בחינת במופלא ממך אל תדרוש. ואי אפשר לגלות לו מה שהוא למעלה מגבול דעתו שלא יתקלקל דעתו לגמרי. כי ריבוי השמן גורם כיבוי הנר כידוע. אבל אמונה היא כלי שעל ידה יכולין לקבל כל האורות הגבוהים וכל הסתרי תורה בדרך אמונה אף על פי שהוא למעלה מדעתו. וכן מובן בדברי רבינו ז״ל

בכמה מקומות שעל ידי תפלה זוכין לקבל סתרי תורה. וכמו שכתוב בהתורה חותם בתוך חותם (סימן כ״ב) שתפלה הוא בחינת נשמע בחינת נסתר בחינת תורת ה׳. ומובן שם שכל אחד צריך להתפלל הרבה להשם יתברך שיזכה להשיג ולהבין התורה הנסתרת ממנו. ועל ידי זה זוכה אחר כך להשיגה שיהיה נעשית תורתו וכו׳ עיין שם. וזהו בעצמו בחינת מה שעושין מהתורה תפלה. אף על פי שלכאורה נראה שם להיפך. כי שם מבואר שצריכין לעשות מהתפלה תורה. וכאן אנו מדברים שצריכין לעשות מהתורה תפלה. אך באמת אינו סותר כלל. אדרבא שם מבואר היטב זה הענין שצריכין לעשות מהתורה תפלה. ועל ידי זה בעצמו נעשה מהתפלה תורה. כי עיקר מה שצריכין לעשות מהתורה תפלה כנ״ל הוא שצריכין לעשות מבחינת נסתר בחינת תורת ה׳ שהוא בעצמו בחינת תפלה בחינת נשמע כמבואר בהתורה חותם בתוך חותם הנ״ל צריכין לעשות מזה תפלה להתפלל להשם יתברך שיזכה להשיג הנסתר. נמצא שעושה מתורה תפלה. דהיינו מתורת ה׳ מבחינת נסתר עושה מזה תפלה. ועל די זה בעצמו נעשה אחר כך מתפלה תורה היינו שנעשה מזה תורתו. דהיינו שזוכה להשיגה כנ״ל. וזה בעצמו ענין לעשות מהתורה תפלה שהזהיר רבינו ז״ל הרבה כנ״ל. כי בוודאי התורה והמצוות שאדם זורה כבר אליהם להשיגם ולקיימם בשלימות כראוי וודאי אינו צריך להתפלל על זה. מאחר שכבר זכה לזה אך עיקר מה שצריך לעשות מהתורה תפלה. היא להתפלל להשם יתברך על התורה והמצוות שעדיין לא זכה להשיגם ולקיימם שיזכה להשיגם ולקיימם כראוי. שזהו בחניתסתרי תורה אצלו לפי בחינתו ומדריגתו ואפילו איש פשוט לגמרי שרחוק עדיין מקיום המצוות כפשוטן. וצריך להתפלל על זה ולעשות מהתורה תפלה. גם זה נקרא אצלו סתרי תורה מאחר שרחוק עדיין מקיומם נקרא נסתר אצלו. כי עיקר התורה הוא הקיום כי לא המדרש הוא העיקר אלא המעשה. למשל מי שלומד תורה שמדברת ממצוות צדקה והוא רחוק מצדקה. ומתפלל להשם יתברך שיזכה ליתן צדקה. וכל זמן שאינו זוכה עדיין לפעול בקשתו לקיים מצות צדקה אזי נקראת מצות צדקה אצלו בחינת נסתר בחינת תורת ד׳. כי אין התורה נקראת תורתו כי אם כשזוכה לקיימה שזה עיקר לימוד התורה בשלימות ללמוד על מנת לקים וגם באמת מחמת שאינו מקיים המצוה אין לו בה שום השגה כלל. והוא בחינת נסתר ממנו. ואחר כך כשזוכה לקיימה על ידי התפלה שהתפלל על זה. זה בחנית שעשה מהתורה תפלה היינו מבחינת סתרי תורה לפי בחינתו מחמת שלא זה לקיימה עשה מזה תפלה. כי סתרי תורה הם באמת בחינת תפלה כנ״ל. ועל ידי זה זכה אחר כך שנעשה מזה תורתו כנ״ל. וכן אפילו אר כך כשזוכה לקיים מצמות צדקה אבל אינו מקים אותה עדין בתכלית השלימות כראוי. אזי זאת הבחינה הרחוקה ממנו עדיין הוא בחינת נסתר אצלו. וצריך לעשות מתורה זאת תפלה כי הוא בחינת תורת ד׳ אצלו שהו בחינת תפלה. על כן צריך לעשות מזה תפלה שיתפלל הרבה להשם יתברך שיזכה לקיימה בשלימות עד שזוכה לזה לקיימה בשלימות ואז נעשה מהתפלה מבחינת תורת ד׳ בחינת נסתר נעשה מזה תורתו. נמצא מה שכתבו שם לעשות מהתפלה תורה ומה

שכתוב כאן לעשות מהתורה תפלה הכל אחד וכנ״ל. על כל פנים יוצא משם שהנסתר שהיא בחינת תורת ד׳ אצלו בחינת אור אין סוף הוא בחינת תפלה שהוא בחינת ביטול ודביקות לאין סוף עיין שם. על כן צריך להתפלל הרבה עד שיזכה להשיגו על ידי התפלה וכו׳. נמצא שעל ידי התפלה יכוין לקבל ולהשיג כל האורות הגבוהים גבוה מעל גבוה עיין שם בהתורה הב״ח הנ״ל ותבין. ועל כן בשבת שתוספת האור עצמו של קדושת עצומו של יום הוא בחינת שלימות תורה ותפלה. על כן מקבלין אור גבוה ביותר על ידי לבושין. אבל ביום טוב שתוספת קדושת עיצומו של יום הוא רק בבחינת תורה. על כן אין מקבלין אור גבוה כל כך והוא בלא לבושין. כי עיקר הלבושין והכלים נגמרים על ידי תפלה כנזכר לעיל. ועל כן שבת בחינת אמונה בחינת תפלה בחינת מלכות דקדושה נקרא כלה כידוע. וכמו שאומרים בשבת בואי כלה וכו׳. כי כלה עיין שם שכלולה מהכל. כמו שכתוב בזוהר הקדוש ובכתבים. כי אמונה תפלה שהוא בחינת קדושת שבת כלול מכל האורות שבעולם.כי כל האורות שאי אפשר לקבל על ידי שום דעת יכולין לקבל על ידי אמונה בחינת תפלה שהיא בחינת שבת כנ״ל. השם יתברך יזכינו לבא לזה לעסוק כל ימינו בתורה ותפלה ולעשות מהתורה תפלה תמיד עד שנזכה להשיגה ולקיימה בשלימות שתהיה נעשית תורתינו אמן ואמן.

אות לז

וזה בחנית קריאת התורה בצבור בכל יום שיש בו תוספת קדושה שהם ראש חדש ויום טוב וחול המועד ויום הכפורים ושבת וכו׳. וזה בחינת החילוקים של מספר הקרואים שיש בימים שקורין בהם. כמו שכתוב במשנה. בב׳ וה׳ קורין ג׳. בראש חדש וחול המועד ד׳. ביום טוב ה׳ ביום הכפורים ו׳. בשבת ז׳ וכו׳. כי בכל יום שיש בו תוספת קדושה עולה בו התפלה ביותר כמבואר בכוונות בכתבי האר״י ז״ל שבכל ימים אלו עולה התפלה יותר כפי תוספת קדושת היום. ועל כן קורין בהם בתורה כי עיקר עליית התפלה הוא כשעושין מתורה תפלה. ועל כן קורין בתורה בשעת התפלה כדי להמשיך התפלה מהתורה שזהו עיקר עלייתה כנ״ל. ועיקר שלימות עליית התלה בתכלית הוא בשבת שהוא קדוש מכל הימים והזמנים. ועל כן אז קורין בתרוה ביותר מכל הימים. כי אז קורין כל השבעה קרואים שהוא תכלית שלימות קריאת התורה שעל ידי זה עולה התפלה בתכלית העלייה. כי שלימות התורה והתפלה הוא על ידי הז׳ רועים אברהם יצחק יעקב משה אהרן יוסף דוד שהם בחינת השבעה קרואים בשבת כידוע. וכל זה שאין זוכין להמשיך קדושת כל השבעה רועים הנ״ל. עדיין אין עליית התפלה בתכלית השלימות. כי דוד הוא

בחינת שלימות התפלה והוא השביעי מהשבעה רועים. ועל כן עיקר שלימות עלית התפלה. הוא בשבת שקוראין בו שבעה קרואים וכנ״ל. ועל כן אז בשבת הוא ביטול מלאכה לגמרי. אבל ביום טוב וחול המועד שאין קורין בו שבעה על כן אין עליית התפלה בשלימות כל כך רק כפי תוספת הקדושה שכמו כן הם המספר של הקורין בתורה. וכמו כן זוכין להמשיך קדושת התפלה דהיינו לעשות מהתורה תפלה שזהו עיקר עלייתה כנ״ל. על כן אין כל המלאכות נתבטלין אז מחמת שעדיין אין עלית התפלה בתכליתה השלימות כנ״ל. וזה שאמרו שם הטעם של הקורין בתורה משום ביטול מלאכה שביום שיש בו איסור עשיית מלאכה ביותר קורין בתורה מספר גברי ביותר היינו כנ״ל. כי איסור מלאכה בשבת ויום טוב הוא כפי עליית התפלה בשלימותוכמו כן הב׳ מספר העולים לתורה כנ״ל. כי תורה ותפלה תלוים זה בזה. וביום שאין עליית התפלה בשלימות גם התורה אין לה שלימו כל כך. רק שהעיקר מה שאנו צריכין עכשיו להתייגע הוא להעלות התפלה מנפילתה וזלזולה. כי עיקר הפגם נוגע התפלה שהוא בחינת מלכות ששם מגיעים כל הפגמים ושם כל התיקונים על כן בני אדם מזלזלים בתפלה דיקיא כמו שאמרו רז״ל אלו דברים העומדים ברומו של עולם ובני אדם מזלזלין בה ומאי ניהו תפלה. וזה שאמרנו למעלה שביום טוב מותר מלאכת אוכל נפש מחמת שאז אין עליית התפלה בשלימות כמו בשבת. ועיקר החסרון ניכר בהתפלה כי בהתורה אין נוגע הפגם והזלזול כל כך. כי בני אדם מזלזלין בתפלה דייקא כנ״ל. ועל כן צריכי ביום טוב לעשות מלאכת אוכל נפש שהוא כנגד בחינת התפלה שאנו צריכין לבררה ולהעלותה עדין על ידינו אפילו ביום טוב. כי כפי הבירור שצריכין עדיין על ידינו כמו כן צריכין עדיין איזה עשיית מלאכה כנ״ל.וזה שאמרנו למעלה שביום טוב עיקר תוספת הקדושה הוא בבחינת תורה. אבל בחינת תפלה צריכין אנחנו עדיין לברר ולהעלות כי אף על פי שבאמת תורה ותפלה שניהם תלויים זה בזה כנ״לוכשאין התפלה עדיין בשלימות הגמור בודאי גם התורה עדיין אינה בשלימות הגמור. אך מחמת שעיקר החסרון והפגם נוגע וניכר בתפלה ביותר. על כן ביום טוב שיש בו תוספת קדושה מרובה מאד רק שעדין אינו בתכלית השלימות כמו בשבת. על כל בהתורה אין נוגע החסרון כי אם בתפלה על כן מותר בו מלאכת אוכל נפש. אבל בימי החול אז נוגע החסרון גם בהתורה וצריכין יגיעה גדולה לברר ולהעלות הקדושה של בחינת תורה ותפלה. על כן אז יש בהם כל הל״ט מלאכות כנ״ל. ולהיפך בשבת קודש שאז עולה התורה והתפלה בתכלית השלימות. על כן כל המלאכות בטלות בו לגמרי וכנ״ל.

אות א

ובו ענין פסח ספירה ושבועות. על פי התורה תקעו אמונה בלקוטיתנינא סימן ה' עיין שם כל התורה. והכלל כי עיקר הוא האמונה וכו' ולהעלות האמונה הנפולה צריכין לחתור המים שמהם גדילה האמונה שהם העצות עמוקות. כי צריכין לצעוק מעומק הלב בבחינת ממעמקים קראתיך ד' בחינת צעק לבם וכו'. ועל ידי זה חותרין המים שהם בחינת מים עמוקים עצה וכו' שעל ידי זה גדילה האמונה בבחינת אודה שמך כי עשית פלא עצות מרחוק אמון אומן וכו' ועל ידי זה נתקן כל בחינת פלא וכו' עיין שם אבל צריכין לזה איש תבונות וכו'. וזה על ידי שיש לו נשמה בחינת ונשמת שדי תבינם. וצריך לצחצח הנשמה. וזה על ידי המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים שעל ידי זה נעשין ברואים ואז נמשך פרנסה שעל ידי זה מצחצח הנשמה וכו' וכשמעין האמונה נעשין גרים וכו'. וצריכין כח המגיני ארץ שיעלו מבחינת החתים בשרו לבחינת פיתוח חותם קודש לד' בחינת תפילין התנוצצות המוחין שעל ידי זה ניצולין ממקרה לילה מחלום על ידי שד. וזוכין לחלום על ידי מלאך וכו' ועל ידי זה נשין אמרות טהורות להחיות הנשמות שנפלו וכו' בשבעה משיבי טעם וכו' שזהו בחנית מזוקק שבעתים וכו' אבל יש להמאכלים חלק בהחלום. ולזה צריכין חיזוק המלאך על ידי שמחה. וזה בחינת ניסון וכו' ואז היה ראוי שיתבטל אומאה הנ"ל של מקרה לילה רחמנא ליצלן. אבל יש שבא ענין זה ח"ו על ידי עוות המשפט וכו' שבא על ידי שמעלין טיפת עשו וישמעאל וכו' ולזה צריכין קשר המרכבה בחינת מרכבו ארגמן וכו'.וזה בחינת ראש השנה וכו'. וזה בחינת ישיבה של הרב עם התלמידים שעל ידי זה נתתקנים כל הבחינות הנ"ל עד תיקון המשפט עלידי בחינת שינה דהיינו על ידי תמימות ופשיטות שמשליכין כל החכמות לא מבעיא חכמות העולם וכו' אלא אפיו חכמות גמורות צריכין להשליך כשרוצין לעשות איזה עובדא בעבודת ד' כי לא המדרש הוא עיקר אלא המעשה וכו'. וצריכין לגלגל עצמו בכל מיני רפש וטיט כדי לעשות איזה דבר שהוא רצונו יתברך וכו' ואז זוכין על ידי זה להשיג בחינת צדיק וטוב לו וכו' שהם בחינת דרכי דף שהיה נראה תחלה כעוות המשפט ועכשיו על ידי המימות הנ"ל משיגין זאת שזהו בחינת תיקון המשפט וכו'. ועיין שם מה שכתוב בסוף. ובאמת הוא דבר גדול להשליך מאתו כל החכמות וכו'. שמעלין את המשפט מבחינת משפטיך תהום רבה. בבחנית תהום אל תהום קורא לקול צנוריך בחינת ויגל כמים משפט וכו' עיין שם כל זה היטב היטב.

וזה בחינת ראש חודש. בחינת מצות קידוש החודש שהוא תיקון פגימת הלבנה כי כל התיקונים הנ״ל כולם הם בחינת תיקון ומילוי פגימת הלבנה כי תיקון האמונה זה עיקר בחינת תיקון פגימת הלבנה שהיא המאור הקטן לממשלת הלילה. שאז עיקר גידול האמונה בבחינת ואמונתך בלילות כמו שכתוב שם כדי שבבוקר תתגדל בשלימות בבחנית חדשים לבקרים וכו׳. כי אמונה בחינת מלכות היא בחינת לבנה שהוא אספקלריא דלא נהרא מגרמה שזהו בחינת אמונה שהוא דייקא במה שאיוה שכל משיג רק שסומכין על אבותינו וצדיקי אמת כמו שקבלנו מהם שזה בחינת לבנה שאין לה אור מעצמה כי אם מה שמבקלת מהשמש שהו בחינת אור הצדיק. כמו שכתוב וזרח השמש ובא השמש ודרשו רזל ד שלא שקעה שמשו של עלי זרחה שמשו של שמואל וכו׳ ועיקר תיקון האמונה שהוא בחינת תיקון פגימת הלבה הוא על ידי צעקת הלב ממעמקים וכו׳. ועל כן נקבע ראשחדש לכפרה. כמו שכתוב זמן כפרה לכל תולדותם וכו׳. כי אז הוא שורש התשוב כמו שכתב אדמו״ר ז״ל במקום אחר (בהתורה משפטים בסימן יו״ד) ועיקר התשובה על ידי צעקת הלב להשם יתברך. ועל כן נוהגין לעשות יום כפור קטן בערב ראש חדש וצועקין מאד מעומק הלב להשם יתברך. וכן נוהגין לילך ולנסוע על קברי צדיקים בערב ראש חדש ולהתפלל ולצעוק שם מעומק הלב. כי עיקר תיקון ראש חדש שהוא בחינת תיקון פגימת הלבנה נעשה על ידי צעקת הלב כנ״ל ועל כן עיקר קביעת החדשים היה על ידי גדולי החכמים שהם איש תבונות הנ״ל. שעל ידם דייקא יכולין לחתור המים עמוקים הנ״ל שעל ידי זה גדילה האמונה שהוא בחינתתיקון פגימת הלבנה כנל. וזה בחינת ושמרתם ועשיתם כי הוא חכמם בינתכם לעיני העמים וכו׳. ואמרו רק עם חכם ונבון הגוי הגדול הזה. ואמרו ר״ל זה חשבון תקופו ומזלו. דהיינו לקבוע חדשים וכו׳. כי עיקר קביעת ראש חדש שהוא בחינת יקון פגימת הלבנה הוא על ידי איש תבונות בחינת כי היא חכמתם ובינתם בחינת רק עם חכם ונבון. שעל ידי זה דייקא זוכין לחתור העצות עמוקות הנ״ל. שמהם גדילה האמונה שהא תיקון פגימת הלבנה כנ״ל דהיינו שיתמלא פגימת הלבנה ולא יהיה בה שום מיעוט ויהיה אור הלבנה כאור החמה וכו׳ דהיינו שיהיה חזק באמונתו שהיא בחינת לבנה שהיא במה שאין השכל משיג ומבין יהיה חזק בו כל כך ויאיר בשכלו כאלו הוא רואה ומבין בשכלו ממש. שזהו עיקרשלימות האמון שיהיה דומה לו כאלו רואה בעיניו ממש. שזהו בחינת אור הלבנה כאור החמה כנ״ל.

אות ב

כי תחלת בריאתה היה באופן זה. כמו שאמרו רזל על פסוק את שני המאורות הגדולים. כי שווין נבראו. אך על ידי הקטרוג הירח שאמרה אי אפשר לשני מלכים להשתמש בכתר אחד על ידי זה נתמעטה היינו כי השם יתברך ברא את הלבנה שיהיה אורה גדול כמו השמש שתהיה בחינת האמונה חזקה וגדולה ומאירה כל כך כמו החמה שהוא השכל ממש. כי זה עיקר שלימות האמונה אמתיות. שלא יהיה שום רפשרשכלל בין מה שמבין בשכלו. ובין מה שאינו מבין רק מאמין בו וכנ״ל אך הלבנה קטרגה ואמרה אי אפשר לשני מלכים ששתמשו בכתר אחד. דהיינו שפגמה תיכף בענין זה. כי אמרה שאי אפשר שתהיה האמונה שוה אלה שכל וזה בחינת הפגם של כל הפוגמים באמונה. כי אינם חפצים לצמצם את שכלם ומתאווים דוקא להבין הדבר בשכלם מיד. כי אינם רוצים לבט את שכלם ולסמוך אל אמונה כאלו רואים הדבר בעינים ממש שאז האמונה שוה אל השכל. אבל אלו הפוגמים בזה זהו בחנית פגם קטרוג ירח שאמרה אי אפשר לב׳ מלכים להשתמש בכתר אחד וכנל על כן אמר לה השם יתברך לכי ומעטי את עצמך כי הלבנה בקטרוגה רצתה שתהיה גדולה מהחמה כמובן מדבריה שאמרה אי אפשר לב׳ מלכים להשתמש בכתר אחד על כל היא חפיצה שתהיה גדולה מהחמה (וכמובן בדברי רז״ל). היינו כי באמת על ידי אמונה בשלימות יכולין לעלות למעלה למעלה מהשכל כמובא בהרבה מקומות בדברי אדמו״ר ז״ל כנדפס מזה אצל הספר סיפורי מעשיות שעל ידי אמונה זוכין לעלות למעלה מהשכל.

אות ג

ולבאר הדבר קצת. כי זה ידוע שיש י׳ ספירות שהם י׳ תיקונים שהם מכתר עד מלכות. ומלכות מדה אחרונה הוא בחינת אמונה (כמו שכתוב בהתורה אשרי העם זרקא בסימן ל״ה) שהיא השער להי׳ שאי אפשר להתקרב להשם יתברך ולא לשום קדושה ועבודה כי אם על ידי אמונה. ועיקר האמונה היא במה שאין השכל מבין. כי מה שהשכל מבין אין זה אמונה ושם במקום שאין השכל מבין שם עיקר הנסיון. וכשזוכה להתחזק באמונה ולבטל שכלו המגושם ולסמוך על אבותינו ורבותינו הקדושים על ידי זה יזכה אחר כך להבין הדבר בשכלו, שמה שלא היה מבין והיה צריך להתחזק באמונה מבין עתה בשכלו. רק שיש עוד דברים גבוהים ביותר שאינו מבינם וצריך להתחזק באמונה יותר ויותר. ואז מבין גם אלו הדברים בשכלו. רק שיש לו אמונה בידיעות הגבוהים עוד יותר ויותר שאינו משיגם. וכן מדרגא לדרגא. (כמובן כל זה בדברי אדמו״ר ז״ל בהתורה ויהי ידיו אמונה עד בא השמש סימן צ״א ובמקומות אחרים). כי יש בחינת אמונה בכל דרגא ודרגא ובכל עולם

ועולם. כי בכל עולם ובכל דרגא יש בחינת עשר ספירות כידוע. ואמונה בחינת מלכות היא בחינת מדה האחרונה שהיא הראשונה מלמטה למעלה באותו העולם והדרגא. אבל אחר כך כשזוכה על ידי האמונה להשגת השכל שבאותו עולם שזהו בחינת כלל שאר הספירות העליונות עד כתר. אחר כך צריך לחזור לאמונה שהיא בחינת מדריגה האחרונה של עולם הגבוה יותר שהיא למעלה ממדריגה העליון של עולם התחתון ממנו כי מלכות דיצירה גבוה הרבה מכתר דעשייה. כי היא בחינת עתיק דעשייה כידוע בכתבים. ועל כן יש מדריגות רבות באמונה כי כל מה שמתחזק יותר באמונה. על ידי זה זוכה להשיג השכל שבאותו דרגא אם זוכה לעמוד בנסיון כמה ימים ועתים כראוי לו לפי מעשיו. כי בודאי אי אפשר לדלג בפעם אחד. בפרט אם מעשיו אינם עולם יפה. ואחר כך כשזוכה להשיג השכל כפי אותו העולם והדרגא אזי זוכה לרצון שהוא בחינת עתיק בחינת שורש הכתר שנמשך מבחינתמלכות אמונה שבעולם הגבוה יותר. ואז צריך לעלות לבחינת אמונה הגבוה יותר מזה השכל שבעולם הנמוך ממנו. ואחר כך כשזוכה על ידי אמונה הגבוה יותר להשיג גם השכל שבעולם הגבוה יותר. אזי צריך לעלות לאמונה הבוה עד יותר שהיא אמונה שבעולם ודרגא הגבוה עוד יותר היא בחינת אמונה של עולם הבריאה. וכן מדרגא לדרגא ומעולם לעולם עד ראש האמונה. כי תכלית הידיעה שלא נדע ושם עיקר האמונה. נמצא שאמונההי אלמטה מהשכל ולמעלה מהשכל כ״ל אבל אי אפשר לזכות להשגת השכל שבכל עולם ודרגא עד שיעלה למעלה מהשכל. כי אם הכשעומד תחלה בנסיון על ידי שאינו מבין הדבר וקשה לו קשיות והוא מבטל שכלו ויתחזק באמונה. על ידי זה זוכה לעלות אל השכל עד שעולה למעלה מהשכל שהוא בחינת עתיק שהוא בחינת הארת הרצון שנמשך מבחינת אמונה שבעולם הגבוה יותר כנ״ל. אבל קטרוג הירח זה בחינת מי שרוצה להתגדל שרוצה להשיג מיד הדבר שצריכין להאמין בו ולעלות תיכף לבחינת אמונה הגבוה יותר שזהו בחינת מה אמרה הלבנה אי אפשר לב׳ מלכים להשתמש בכתר אחד ורצתה להתגדל מיד שתהיה גדולה מהחמה כנ״ל. היינו שאמרה שאי אפשר שתאיר האמונה כמו השכל. רק רצתה להשיג השכל שבאותו דרגא מיד ולהתגדל לעלות אל בחינת הארת הרצון שהוא בחינת אמונה שבמדריגה הגבוה יותר. על כן השיב לה השם יתברך לכי ומעט את עצמך כי מאחר שאינך רוצה להיות שוה אל החמה רק להתגדל מיד. על כן ההכרח שתמעט עצמך שיתמעט אור הלבנה שהוא בחינת מיעוט וקטנות האמונה. וצריכים תיקונים הרבה על ידי גדולי הצדיקים שעוסקים בתיקון פגימת הלבנה ששהוא תיקון האמונה. ועיקר התיקון על ידי זה בעצמו שמי שמתחזק בעת המיעוט באמונה חזקה עד שדומה בעיניו כאלו רואה בעיניו כנ״ל בזה ממלא פגימת הלבנה. וזוכה גם לעלות למעלה מהשכל וכנ״ל. כי צריך לעמוד בנסיון זה כנ״ל.

אות ד

נמצא שתיקון האמונה הוא בחינתיקון פגימת הלבנה. וכשמעלין ומתקנים האמונה צריכין כח המגיני ארץ לעלות מבחינת החתים בשרו לבחינת חותם דקדושה כדי להנצל ממקרה לילה מחלום על ידי שד ח״ו וכו׳ כמו שכתוב שם וגם זה הוא בחינת תיקון פגימת הלבנה. כי עיקר פגם הברית בחינת מקרה נמשך מבחינת פגימת הלבנה בחינת יהי מארת חסרר דא לילית שמשם עיקר פגם המקרה כידוע.

אות ה

אבל יש גם להמאכלים חלק בחלום וכו׳ כמו שכתוב שם עיין שם ולזה צריכין לחיזוק המלאך על ידי שמחה וכו׳ וזה בחינת קדושת ראש חדש ניסון וכו׳ עיין שם. וזה גם כן בחינת תיקון פגימת הלבנה שתהיה כאור החמה.כי עיקר המאכלים גדילים על ידי חמה ולבנה כמו שכתוב וממגד תבואות שמש ומגד גרש ירחים. ועל כן עיקר תיקון המאכלים הוא בניסן שאז הוא זמן שמחתם וכו׳ כמו שכתוב שם. כי ניסן הוא ראש חדשים. היינו בחינת קדושת ראש חדש שאז עיקר תיקון פגימת הלבנה. ועיקר קדושת ראש חדש נמשך בניסן שנקרא ראש חדשים שאז נצטווה על קידוש חודש כמו שכתוב שם החודש הזה לכם ראש חדשים וכו׳ וזה בחינת סעודת ראש חדש. כי ראש חדש הוא זמן שמחה כמו ביום טוב כמו שכתוב וביום שמחתכם ובמועדיכם ובראשי חדשיכם וכו׳ וכמו שאומרין בו גם כן זה היום עשה ד׳ נגילה ונשמחה בו. כי אז צריכין ביותר שמחה בשביל חיזוק המלאך שעל ידי זה הוא תיקון המאכלים והאז האכילה בקדושה. ועל כן חייבן בסעודה אז. כי זה הוא בחינת תקון להנצל ממקרה על ידי המאכלים ח״ו שכל זה הוא בחינת קדושת ראש חדש בחינת תיקון הלבנה כנ״ל ועל כן כשלא בא דוד אל שולחן המלך בסעודת ראש חדש. אמר שאול מקרה הוא בלתי טהור וכו׳.כי המקרה הוא היפך סעודת ראש חדש כנ״ל. נמצא שגם תיקון המקרה בב׳ בחינת הנ״ל הוא גם כן בחינת תיקון הלבנה.

אות ו

אבל יש שבא ענין זה ח״ו על ידי פגם המשפט כמו שכתוב שם ולזה צריכין קשר המרכבה לתקן בחינת כסאות למשפט וכו׳ עיין שם. וזה גם כן בחינת תיקן המאורות חמה ולבנה למלאות מפגימתה שתהיה אור הלבנה כאור החמה. בבחינת וכסאו כשמש נגדי כירח יכון עולם ועד. שזה התיקון יושלם בשלימות על ידי משיח שאז יהיה אור הלבנה כאור החמה ואז יהיה עיקר תקון המשפט כמו שכתבו משפטיך למלך תן. וכתיב ישפוט עניי עם. וכתיב ושפט בצדק דלים כי אז יתתקן כסא דוד בשלימות בבחינת וכסאו כשמש נגדי כירח וכו׳ שהוא בחינת כסאות למשפט כסאות לבית דוד כי דוד משיח הוא בחינת שלימות תיקון פגימת הלבנה. כי ביומוי דדוד קיימא סיהרא באשלמותא ועל כן אומרים בקידוש לבנה הדוד מל ישראל חי וקיים כידוע. ואז יהיה גמר כל התיקונים הנ״ל בשלימות כי בניסן היה ראוי שיתתקן כמו שכתוב בהתורה הנ״ל. אבל הקלקול שבא על ידי פגם המשפט לא נתתקן אז בעת יציאת מצרים בניסן. כי עיקר תיקון המשפט לא יהיה נשלם עד שיבא משיח צדקינו כנ״ל.ואז יתקיים ציון במשפט תפדה וכתיב ארענה במשפט וכן הרבה. כי תיקון המשפט אי אפשר להשלים קודם קבלת התורה שהיא בחינת חוקים ומשפטים וגם כחדא אחר כך אי אפשר להמשיך תיקן המשפט בשלימות כי אם בארץ ישראל בבית המקדש ששם עיקר מקום המשפט. כמו שכוב כי יפלא ממך דבר למשפט וקמת ועלית אל המקום וכו׳ על פי התורה אשר יורוך ועל פי המשפט אשר יאמרו לך תעשה וכו׳. אבל ביציאת מצרים היו רחוקים מכל זה. ועל כן הוכרחו לצאת בחיפזון מחמת שלא נשלמו עדיין כל התיקונם בשלימות כמובן בזוהר הקדוש. וגם קירוב הערב רב שהם בחינת הגרים שצריכים לרחקם בבחינת טיפת עשו וישמעאל כשמקרבין אותם הם בבחינת קלקול המשפט כמו שכתוב שם. ועל כן גרמו שעשו את העגל ועבר על עבודה זרה וגילוי עריות ושפיכות דמים כמו שאמרו רז״ל על פסוק ויקומו לצחק. כי כבר מבואר אצלינו בהלכות הפקר ונכסי הגר הלכה ד׳ שכל זמן שלא נתתקנו כל התקונים הנ״ל כולם בשלימות אז גם תיקן האמונה אינה בשלימות. ועל כן על ידי פגם המשפט על ידי ערב רב שהוא בחינת פגם הברית. על ידי זה באו לפגם אמונה שהיא בחינת עבודה זרה. וגם חטאו בגלוי עריות שהוא בחינת פגם הברית שבא על ידי פגם המשפט כנ״ל. וגם חטאו בשפיכות דמים שהוא עיקר בחינת פגם המשפט ששפכו דם נקי שלא בפשפט והתיקון על ידי מעשה המשכן שהוא בחינת קשר המרכבה. בחינת אפריון עשה לי וכו׳ מרכבו ארגמ״ן שנאמר על המשכן. ועל כן באחד בניסן דיקיא הוקם המשכן כדי לכלול אז יחד כל התיקונים כי אז בניסן הוא תיקון המאכלים כנ״ל ומחמת שלא נשלם אז תיקון המשפט הוה מה דהוה שעשו את העגל וקלקלו בכל הבחינות הנ״ל. על כן צוה השם יתברך באחד לחודש בראשון תקים את המשכן שהוא קשר המרכבה. כדי לקן אז גם פגם המשפט. ועל כן הקריבו אז נשיאי ישראל. כי הנשיאים הם הממונים על המשפט. לשפוט צדק על כן עסקו הם בחנוכת המשכן שהוא קשר המרכבה תיקון המשפט כנ״ל ועל כם הם י״ב נשיאים כנגד י״ב ראשי חדשים שבשנה. כי הנשיאים הם בבחינת תיקון

המשפט קשר המרכבה שזהו בחינת ראש חדש כנ״ל. ועל כן הי״ב נשיאים ממונים על הד׳ דגלים שהם בחינת קשר המרכבה שהיא בחינת הד׳ מלאכים שסימנם ארגמ״ן כמובא שהם בחינת מרכבו ארגמן. וכנגד זה נחלקים גם הי״ב ראשי חדשים לד׳ תקופות השנה. כי הכל בחינת אחת בחינת קשר המרכבה כנ״ל.

אות ז

וזה בחינת פסח וספרת העומר ושבועות שאז כל התקרבות ישראל לאביהם שבשמים שהוציאנו ממצרים בפסח כדי לקבל התורה בשבועות כדי להכיר אותו יתברך. והעיקר הוא האמונה שהיא כלל ויסוד כל התורה כולה כמו שכתוב כל ממצוותיך אמונה. אבל להעלות ולתקן האמונה שנפלה צריכין כל התיקונים המבוארין בהתורה הנ״ל על כן אנו צריכים באלו הימים להמשיך כל אלו התיקונים וזה בחינת ספירת העומר הוא הכנה לקבל התורה כי צריכין להמשיך עצות עמוקות ממעמקים כי הם המים שעל ידם גדילה האמונה בחינת מים עמוקים עצה בלב איש כנ״ל. ולזה צריכין לצחצח הנשמה על ידי המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים שעל ידי זה נמשך פרנסה שעל ידה מצחצחין הנשמה. שעל ידי זה יכולין להמשיך העצות העמוקות כמבואר כל זה בהתורה הנ״ל. וזה בחינת הקרבת העומר שעורים וספירה. כי מבואר בכוונות שעומר שעורים כלול מכל הצמצומים. היינו שעל ידי הקרבת העומר שעורים ממשיכין רוחניות אלקות לתוך הצמצומים שמתקנים על ידי העומר. ועל כן אז דייק הותרה אכילת ישראל. כי קודם העומר אסור לאכול מהתבואר החדשה. כי פרנסת ואכילת ישראל צריכין להמשיך על ידי המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים שעל ידי אכילה זאת מצחצחין הנשמה שזה נעשה על ידי הקרבת העומר דייקא כנ״ל. ועיין מזה בהלכות תחומין (הלכה ד׳) ועל כן סופרין הימים לעומר. וצריכין לספור שבע שבתות כנגד שבעת ימי בראית שכל אחד כלול משבעה כידוע. כי בשבעת ימי בראשית ברא השם יתברך את כל הבריאה כולה בששת ימי המעשה ובשביעי שבת שעל ידי זה עיקר קיום הבריאה. וכל הבריאה היה רק בשביל לגלות האמונה בעולם כמו שכתוב וכל מעשהו באמונה. כי אמונה הוא שורש הבריאה כולה כי בשבילה נברא הכל כי כלל הבריאה בהוא בחינת המשכת רוחניות אקלות לתוך צמצומים שזהו עיקר הבריאה של כל דבר שהמשיך רוחניות אלקותו כביכול לתוך צמום כזה עד שנעשע על ידי זה דבר זה מהבריאה. וכן בכל פרט הבריאה. ובכל יום ויום היה בו בריאה מיוחדת שהוא בחינת המשכת רוחניות אלקותו לתוך צמצום כזה כפי אותו היום עד שברא דבר זה של הבריאה. וכן בכל

יום ויום והכל כדי שיהיה נמשך שפע לכל העולמות כדי לצחצח שרשי הנשמות כדי להמשיך העצות העמוקות כדי לגדל האמונה על ידי זה. רק בששת ימי בראשית היו הכל על ידי אתערותא דלעילא לבד. והעיקר הוא כשבא האדם לעולם שעיקר גמר ותיקון כל הבריאה על ידו. כי הוא צריך לעסוק בזה לגמור תיקון כל דבר דהיינו להמשיך אתערותא דלתתא שזה עיקר כידוע. על כן האדם השלם צריך לכווין בכל יום ויום כפי הבריאה שהיה באותו היום כמובן בכתבים וכמוט שהיו עוסקין אנשי המעמד בכל שבוע בפרשת בראשית. וקראו בכל יום הבריאה שהיה באותו היום. כי צריכין להמשיך בכל יום המשכת רוחניות אלקותו לתוך צמצומים. כדי לחדש ולקיים הבריאה שבאותו הום בבחינת אתערותא דלתתא. שבשביל זה נברא הכל. והעיקר כדי שעל ידי זה ימשיך שפע ויצחצח הנשמה כדי שיוכל להמשיך עצות עמוקות כפי אותו היום כדי לגדל האמונה על ידי זה שהוא עיקר הכל ועיקר כל העיקים. כי מי שרוצה לשים לבו עד דרכיו להסתכל על תכליתו וסופו. וסוף כל סוף מה שיהיה נעשה עמו. הוא יודע ומבין שצריכין בכל ום ויום עצות עמוקות הרבה ולהנצל ממה שצריך להנצח כל אחד כפי ענינו שיזכה לעבור היום בשלום. כי יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ויום כמו שאמרו רז״ל. וכמה סיבות והרפתקאות שעוברים על כל האדם בכל יום ויום. וכמה וכמה עצות עמוקות ותחבולות גדולות צריך בכל יום שיזכה להנצל מהרוצחים והאורבים האכזרים העומדים עליו בכל יום שהם היצר הרע וחיילותיו וצריכין בכל יום לצעוק הרבה הרבה ממעמקים מעומק הלב מאד מאד בבחינת ממעמקים קראתיך י״י בחינת צעק לבם אל ה׳. עד שיזכה להמשיך עצות עמוקות להצדיק האמת שהם בחינת מים עמוקים עצה בלב איש כדי שיזכה לידע לתת עצות לנפשו בכל דבר באופן שיצליח הצלחה האמתיית והנצחית. ועל זה צעק דוד המלך עליו השלום הרבה עד אנה אשית עצת בנפשי וכו׳ וכתיב בעצת תנחיני וכו׳ וכתיב אברך את ה׳ אשר יעצני וכו׳. וזה בחינת ספירת העומר שסופרים שבע שבתות כנגד שבעת ימי בראשית. כי על ידי הספירה עיקר גמר תיקון הצמצום כי העיקר הוא תיקון הצמצום. כי רוחנית אלקותו יתברך נמצא תמיד. רק עיקר העבודה לתקן צמצומים כראוי שיוכל להמשיך רוחניות אלקותו לתוכם. ועיקר גמר תיקון הצמצום הוא על ידי ספירה. ועל כן ספר ומנה את כל יום ויום בעת הבריאה כמו שכתוב ויהי ערב ויהי בוקר יום אחד. וכן בכל יום ויום. כי הספירה והמנין הוא עיקר תכלית הצמצום. כי לפני אחד מה אתה סופר. רק כשנמשך רוחניות אלקותו לתוך צמצומים אז שייך מספר. על כן עיקר גמר הצמצום של כל יום ויום הוא כשבא לתוך המספר והמנין בחינתויהי ערב וכו׳ יום אחד וכו׳ ויום שני וכו׳ כנ״ל. ואז כשנגמר בחינת המשכת רוחניות אלקותו לתוך הצמצומים של כל יום ויום על ידי זה מצחצחין הנשמה כנ״ל. ועל כן עיקר שלימות תיקן הבריאה הוא משבת קודש כמו שכתוב ויכל אלקים בים השביעי את כל מלאכתו וכו׳. שאז על ידי השביתה דייקא נגמר ונשלם תיקון כל הבריאה. כי עיקר המשכת השפע הוא בשבת דמניה מתברכין כל שיתא יומין כמו שכתוב בזוהר הקדוש. כי אז עיקר צחצחות הנשמה כמו

שכתוב והשביע בצחצחות נפשך וכו׳ אם תשיב משבת רגליך וכו׳. כי זה עיקר בחינת עונג שבת בחינת אז תתענג על ה׳ שהם בחינת אורות הצחצחות כידוע ועל ידי זה נמשכין העצות כנ״ל. כי עיקר המשכת העצות הוא בשבת על ידי הסוכת שלום שנפרס אז שמשם כל העצות בבחינת ופרוס עלינו סוכת שלומך ותקננו בעצה טובה מלפניך. כי סוכה הוא בחינת אימא דסככא על בנין בחינת אם לבינה שעל ידי זה נעשה איש תבונות שדולה העצות ממעמקים בבחינת ואיש תבונות ידלנה כנ״ל ועל כן עיקר שלימות האמונה הוא בשבת שאז עיקר הארת האמונה בשלימות כמבואר בדבריו ז״ל כמה פעמים ששבת היא בחינת אמונה. ועל כן סופרין שבע שבתות כדי שיהיה כל יום כלול משבעה כדי שיהיה נמשך קדושת שבת יום השביעי על כל ששת הימים כדי להמשיך העצות עמוקות על ידי תיקון הצמצומים שהוא בחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים שנעה על ידי ספירת העומר. דהינו על די שסופרין הימים שזה עיקר תיקון הצמצום כנ״ל. וגם שסופרין לעומר שאז הוא בחינת תיקון כל הצמצומים בכלל שכלולים בעומר שעורים כנ״ל. וזה בחינת גודל הצקה מעומק הלב שנוהגין בני ישראל הכשרים לצעוק בשעת הספירה כי הוא בחינת צעקת הלב ממעמקים כדי שנזכה להמשיך עצות עמוקות כדי שנזכה ליטהר על ידם מזוהמתינו ומטומאתינו. כדי שנזכה לקבל התורה בשבועות שהוא בחינת כלל כל העצות הקדושות כי כלל התורה היא בחינת תרי״ג עיטין דאוריתא והעיקר כדי שנזכה על ידם לאמונה בשלימות שהוא העיקר כנ״ל.

אות ח

וכשמעלין האמונה הנפולה נעשין גרים וכו׳ והם מזיקין לישראל שנעשין על ידי זה מפורסמים של שקר וכו׳ שהם מכניסין ניאוף בעולם וכו וצריכין כח המגיני ארץ שהם מעלין מהחתים בשרו לבחינת חותם דקדושה שהוא בחינת תפילין וכו׳בחינת שבעה רועים וכו׳. ואז זוכין לבחינת חלום על ידי מלאך וכו׳ שזה בחחנת ושער ראשיה כעמר נקי וכו׳ ועל ידי זה נעשין אמרות טהורות להחיות כל הנפשות שנפלו בשבעה משיבי טעם וכו׳ בבחינת אמרות ה׳ אמרות טהורות וכו׳ מזוקק שבעתים וכו׳. וכל זה גם כן בחינת ספירת העומר שאז עוסקין לטהר עצמינו מזוהמת מצרים שהוא בחינת פגם הברית כידוע לזכות להמשיך המוחין קדושים שהם בחינת תפילין שנמשכין המוחין בבחינת שערות בבחינת ושער ראשיה כעמר נקי בחינע ונמר שעורים. ועל כן נזהרין אז לגלח השערות.ועל כן שבועות חל תמיד בהשבוע של פרשת נשא שכתוב בו פרשת נזיר ששערו קודש. שהכל נמשך מבחנית ושער ראשיה כעמר נגי

כידוע. וזה בחינת אמרות טהורות הנ״ל בחינת מזוקק שבעתים הוא שבע שבתות של ימי הספירה שהם בחינת שבעתים שבע פעמים שבע שבהם נמשכין אמרות טהורות הנ״ל כדי להחיות ולהקים ולהעלות כל הנפשות הנפולות כדי לקרבם כולם אל התורה שאנו צריכים לקבל בשבועות.

אות ט

גם צריכין להמשיך תיקון המאכלים על ידי שמחה כמו שכתוב שם. וזה בחינת ל״ג בעומר שז נוהגין בו שמחה גדולה שהוא בחינת תיקון המלאך שנקרא עיקר וקדיש שהוא בחינת ר׳ שמעון בן יוחאי שכל שמחת ל״ג בעומר על ידו. כי ר׳ שמעון הוא בחינת ״עיר ״וקדיש ״מן ״שמיא ״נחית (כמבואר בתחיל הספר ליקוטי מוהר״ן עיין שם) וזה בחינת ואכלו שם על הגל. כי הגל של יעקב אבינו מרמז על ל״ג בעומר. כמובא בכוונות ל״ג בעומר שמרומז בפסוק עד הגל הזה וכו׳ עיין שם. וזהו ויאכלו שם על הגל ויאכלו דייקא. כי הגל בחינת ל״ג בעומר שאז מחזקין המלאך על ידי שמחה שהוא תיקון המאכלים כנ״ל. וזהו בחינת גל שהוא בחינת ל״ג בעומר לשון גילהושמחה בחינת גיל יגיל אבי צדקי. כי אז נמשך בחינת גילה ושמחה שהוא תיקון המאכלים כנ״ל.

אות י

נמצא שבספירת העומר ממשיכין כל התיקונים הנ״ל. אבל גם צריכין להמשיך בחינת תיקון המשפט. וזהו העיקר שאנו צריכין להמשיך בימי הספירה בכל שנה ושנה. כי זה התיקון של המשפט צריכין המשיך בכל שנה ושנה עד שיבא משיח צדקינו שז יהיה עיקר תיקון המשפט בשלימות כמבואר לעיל. כי כל החורבנות והגליות ואריכת הגלות של עכשיו העיקר הוא מחמת פגם המשפט. כמו שכתוב ההופכים ללענה משפט. וכתיב ראשיה בשוחד ישפטו וכן הרבה וכמובן למשכיל בהתורה הנ״ל שמבואר שם שבניסן היה ראוי שיתבטל טומאה הנ״ל היינו טומאת המקרה רחמנא ליצלן.אבל יש שבא טומאה הזאת מפגם המשפט וכו׳ שלזה אין מועיל כי אם קשר המרכבה וכו׳ עיין שם. וזה ידוע שעיקר אריכת הגלות הוא מחמת פגם הברית שבזה תלוים כל הקלקלים רחמנא ליצלן. ופגם

הרית היה ראוי שיתבטל בניסן שבו ניצאו ישראל ממצרים בפסח שעיקר הגאולה היתה בניסן שאז נתתקנו פגם הניצוצי קרי של אדם הראשון שבשביל זה היה כל גלות צרים כידוע. ובניסן נתתקן זאת והיה ראוי שיהיה אז גאולה שלימהלנצח. אבל פגם הברית שנמשך על ידי פגם המשפט זה לא נתתקן בניסן. ועל דיי זה נתגלגל הדבר שהתגבר עליהם הבעל דבר עד שהחטיאם בעגל שעיקרו היה מחמת פגם הברית כמו שאמרו רז״ל לא עבדו ישראל את העגל וכו׳ כי כבר מבואר שכל התיקונים האחד תלוי בחבירו. וכל זמן שלא נשלמו כל התיקונים בשלימות אזי גם תקן האמונה אינה בשלימות כנ״ל. ועל כן באו לידי חטא עבודה זרה של העגל הבו פגם האמונה. על ידי פגם הברית שבא על ידי שלא נתתקן עדיין בשלימות בחינ פגם המשפט. ועל ידי זה נתגלגלו אחר כך כל החורבנות והגליות. כי הכל נמשך מחטא העגל כמו שכתוב וביום פקדי ופקדתי כמו שאמרו רז״ל אין לך כל צרה וכו׳. על כן צריכין עתה ביותר בחינת תיקן המשפט. כדי להעלות האהבות הנפולין כדי להנצל מפגם הברית שעל ידי זה יתתקן הכל כנ״ל.

אות יא

ובענין פגם המשפט צריכין לדבר הרבה כי אדמו״ר ז״ל דיבר בקדשו בדרך כלל שפגם המשפט הוא על ידי דיינים שמעוותין המשפט אבל בוודאי גם כל אדם צריך ליזהר שלא לפגום במשפט. אף על פי שאינו דיין ושופט כי מאד צריכין ליזהר בתיקון המשפט בכמה בחינות. האחד שלא לעוות המשפט נגד חבירו במשא ומתן שלא יגע בממון חבירו בעוולה שלא במשפט כי בוודאי כשעושה איזה עוולה והטעאה נגד חבירו באיזה אופן שיהיה הוא פוגם במשפט. כי רוצה ליקח ממון חבירו שלא במשפט. בבחינת עושה עושר ולא במשפט וכו׳ וכתיב לא תעשו עול במשפט במדה במשקל ובמשורה כמו שאמרו רז״ל מלמד שכל המשקר במדות וכו׳ כאלו מקלקל את הדין ונקרא שקץ ותועבה וכו׳ על כן צריך כל אדם ליזהר מאד לעשות משא ומתן באמונה וליזהר שלא ליגע בממון חבירו ח״ו שלא במשפט כי כשפוגם במשפט מלבד גודל העון שנקרא שקוץ ותועבה כנ״ל כמובא בפירוש רש״י על פסוק לא תעשה עול הנ״ל גם על ידי עון זה מתגבר תאוו ניאוף ח״ו שבא עלידי פגם המשפט כנ״ל שבזה תלוים כל הלקלקולים רחמנא ליצלן. וזה שכתב בדור המבול כי השחית כל בשר את דרכו וכו׳ היינו פגם הברית. וכתיב כי מלאה הארץ חמס מפניהם וכו׳ ודרשו רז״ל לא נגמר דינם אלא על הגזל. כי הא בהא תליא על ידי הגזל שהוא בחינת פגם המשפט כנ״ל. על ידי זה התגבר ביותר פגם הברית. ועל ידי זה נגמר דינם וכנ״ל. גם צריכין ליזהר שלא לשפוט ולדון את חבירו

לכף חובה. שגם זה הוא בחינת פגם המשפט כמובן בדבריו ז״ל (בהתורה תקעו ממשלה בלקוטי תנינא סימן א׳) שכשיושב לדבר בחבירו כאלו רוצה לעשות יום הדין לשפט את חבירו וכו׳ וצריך ליזהר בזה מאד שלא לעוות המשפט כי המשפט לאלהים הוא. אבל האדם אסור לדון ולשפוט את חבירו כי אל תדון את חבירך עד שתגיע למקומו (כמו שכתוב שם עיין שם). ועיקר תיקון המשפט בכל אדם הוא ליזהר מאד מאד שלא להרהר אחר משפטיו של הקדוש ברוך הוא לידע ולהאמין תמיד כי צדיק ה׳ וישר משפטיו. וכל מה שעובר עליו הכל לטובו. כי מי שמהרהר ח״ו איזה הרהור על משפטיו ודרכיו יתברך זה עיקר פגם המשפט וכמובן שם בסוף התוה הנ״ל בסוף אות ט״ו בענין השגת דרכי ה׳ הנעלמים שהם בחינת צדיק וטוב לו וכו׳ שמבואר שם שמי שזוכה להשיג זאת זהו בחינת יקן המשפט וכו׳ עיין שם ואף על פי שאאין זוכין להשה הזאת אף על פי כן צריכין על כל פנים להתחזק באמונה להאמין באמונה שלימה כי צדיק ה׳ בכל דרכיו וכו׳. וזה עיקר בחינת תיקון המשפט כי עיקר הוא המשפט. כי הכל נבראו רק בשביל הבחירה כידוע שהכל נברא בשבילה אדם ועיקר מעלת האדם שגבוה מהכל אפילו ממלאכים ושרפים הכל הוא מחמת שהאדם הוא בעל בחירה. ועיקר הבחירה הוא בשביל המשפט. כדי האדם הכשר יקבל שכרו במשפט. ולא יאכל לעתיד בחינם נהמא דכסופא. ועל כן יש כח גדול מאד להבל בחירה כמובא. אבל משפט השם יתברך הוא עמוק מעמוק מאד. כי הוא יתברך אוהבה צדקה ומשפט. כי אל פי דין ומשפט לבד לא היה אפשר להתקיים העולם. על כן הקדים מדת הרחמים. אבל אף על פי כן בלא משפט כלל אי אפשר להתקיים העולם שנברא בשביל הבחירה שכל העולמו תלויים בזה בזה כנ״ל. על כן צריך האדם לידע שכל מה שעובר עליו בכל יום ויום כל ימי חייו הכל בצדקה ובמשפט החסד וברחמים כי ישר משפטיו יתברך.כי בחירתו הוא בדייקא באופן זה שמתנהג עמו בכל יום יום. כי השם יתברך ברחמיו שקל בדעתו שזה האדם עיקר בחירתו כשיהיה עושר מופלג וזה האדם עיקר בחירתו על ידי עניות ודחקות גדול וכן בשארי ההרפתקאות וכו׳ כי הכל בשביל הבחירה שהוא בחינת משפט כנ״ל. ובזה טועים רוב בני אדם שכל אחד אומר אם היה לו פרנסה היה עובד ה׳. ואם כן לפי דבריו הקדוש ברוך הוא בא ח״ו בטרוניא ועלילה עמו הוא רוצה שיעבוד ויעסוק בתורה אף על פי שאינו יכול מחמת דוחק הפרנסה ואם כן הרי הוא מהרהר אחר משפטיו של השם יתברך כאלו ח״ו הוטא יתברך מעוות המשפט נגדו. וזה הפגם גדול ביותר כי כשמהרהר אחר משפטיו של השם יתברך זהו עיקר בחינת פגם המשפט שמשם באים כל הקלקולים הנ״ל. על כן צריך כל החפץ באמת לחוס על עצמו שיזהר מאד מלומר כדברים האלה רק ידע ויאמין שבחירתו תלויב דיקיא באופן זה שהשם יתברך מתנהג עמו. ויאמין שהכל לטובתו ויהיה רגיל לורם כל מה דעביד רחמנא לטב עביד ובוודאי יש דרך שדייקא על ידי זה הדחקות והיסורים והבלבולים יתקרב להשם יתברך. ואם קשה לו לקבל ולסבול היסורים והדחקות. יצעק ויתפלל להשם יתברך שישיעו ויעזריהו ובזה בעצמו יתבקה להשם יתברך ויעבדיהו. כי השם יתברך מתאוה לתפילתם של ישראל וכמו

שכתוב יקראני ביום צרה אחלצך ותכבדני כי אן שום עצה ותחבולה נגד כל הצרות וההרפתקאות ודחקות וטרדת הפרנסה העוברים על כל האדם בכל עת ועת כי אם לצעוק ולזעוק ולהתחנן לפני השם יתברך ולבכות לפניו כתינוק הבוכה לפני אביו שימלא מחסורו. וכשילך בדרך זה ירוויח תמיד הרבה ריוח האמתי והנצחי כי על פי רוב יפעול בקשתו הרבה כי השם יתברך שומע תפילת כל פה וכמ שכתוב קרוב ה' לכל קוראיו וכ' ואפילו אם לפעמים ח"ו לא יתקבל תפילתו כי זמנין דשמע זימנין דלא שמע. על כל פנים הרוויח שקרב עצמו להשם יתברך על ידי זה. כי אין שום דבר שיקרה וידבר את האדם להשם יתברך כמו התפילה שהיא עיקר התחברות ודביקות של ישראל להשם יתברך (כמו שכתוב בליקוטי תנינא סימן פ"ד דע שעיקר התחברות וכו'). אבל זה שאומר האדם אם היה כך הייתי עוסק בתורה וכוף אין זה עצה כלל והוא פוגם בזה הרבה בחינת פגם המשפט כנ"ל. כי כל אחד צריך לבקש ממקום שהוא שם את השם יתברך כמו שכתוב ובקשתם משם את ה' אלקיך ומצאת וכו' משם דייקא ממקום אתה שם מכל מה שעובר עליך וכמובא בשם הבעל שם טוב זי"ל.

אות יב

נמצא שעיקר הוא תיקון המשפט. ובזה עוסקין ביורת בכל ימי הספיה כי בפסח ביציאת מצרים נעשו כל התיקונים הנ"ל עד תיקון המשפט כי עיקר תיקון האמונה היה בשעת יציאת מצרים כמו שכתבו ויאמן העם, כי נתגלה אמונתו יתברך לעין כל על יד כל האותות והמופתים הנוראים אשר עשה ה' במצרים וכו' וכל הזה היה על ידי גודל הצעקה שצעקו לה' כמו שכתוב ונצעק אל ה' אלהינו וכו' וישמע אלקים את נאקתם וכו'. כי עיקר האמונה נמשך על ידי צעקת הלב כנ"ל. ועל ידי תיקון האמונה שהיה אז נעשו גרים שהם העארב רב שנתגיירו ועלו עמם. אבל אלו הגרים מזיקין לישראל מאד ומכניסין תאוות ניאוף ח"ו וצריכין לזה כח המגיני ארץ שמעלין מהחתים בשרו לבחינת חותם דקדושה שהוא בחינת תפילין וכו' וכל זה זכו ביציאת מצרים שאז הרג בכורי מצרים ונתקדשו בכורי ישראל שזה עיקר בחינת תפילין שמדברים מיציאת מצרים שפרשה הראשונה מתחלת קדש לי כל בכור. כי אז ביציאת מצרים נמשכו עיקר בחינת תיקון התפילין על ידי שזכו לגדור עצמן מן העריות. והעלות בחינת החתים בשרו לבחינת חותם דקדושה שהוא בחינת תפילין. שעל ידי זה תיקנו חטא אדם הראשון פגם ניצוצי קרי שלו וכנ"ל. ועל כן היתה הגאולה בלילה בחינת ליל שמורים שמשומר ובא מחן המזיקין היינו שמשומר מחלום על ידי שדים שהם מזיקי עלמא שמשם פגם המקרה

ח״ו וביציאת מצרים בליל שמורים נצולו מזה כנ״ל נמצא שגם תיקון החותם וכו נמשך ביציאת מצרים. וגם תיקון המאכלים נתתקן אז כי הגאולה היתה בניסן שעל ידי זה עיקר תיקון זה כמבואר היטב שם במקומו בהתורה הנ״ל. ועל כן באמת בניסן היו ראוי שיתבטל לגמרי טוחאה זאת של גם הברית מחמ שאז נתתקנו כל התיקונים הנל. אבל תיקון המשפט עדיין לא נתתקן אז בשלימות כנ״ל. וזה עיקר עסיקנו בימי הספירה לתקן ביותר בחינת תיקון המשפט. ועל כן צריכין להתחיל מתחילת התיקון שהוא תיקון האמונה על ידי צעקת הלב ממעמקים. כי כבר מבואר שכל זמן שלא נתתקן תיקון האחרון שהוא תיקון המשפט בשלימות אזי גם כל התיקונים הראשונים אינם בשלימות ונוגע הפגם בכולם כנ״ל על כן צריכין להתחיל בכל פעם מתחילת התיקון שהוא צעקת הלב ממעמקים כדי לזכות לעצות עמקוות מהם גדילה האמונה כי כלל התיקונים הנ״ל צריכין עצות הרבה עצות אמתיות עמוקות מאד. והעיקר על ידי צעקת הלב מעמקי עמקים להשם יתברך שירחם עליו ויושיעו מהרהוישפיע לו עצות אמתיות שיוכל להציל נפשו מכל הפגמים הנ״ל שהם פגם אמונה ופגם הברית בכמה בחינות.כי על הכל צריכין עצות עמוקות מאד שיזכה להנצל מכל זה כל יום ויום. על כן בימי הספירה שהוא מהכנה לקבל התורה שכלולה מכל התיקנים על כן אז עוסקין בכל התיקונים הנ״ל כנ״ל והעיקר הוא בחינת תיקון המשפט כנ״ל. וזה בחינת הספירה שצריכין לספר הימים לעומר כי עומר שעורים זה בחינת כלליות כל הדינים שזהו בחינת שערה שהוא בגימטריא ב׳ פעמים פר עם הכלליות הם כלל הדינים שכמובא בכוונות. היינו שכעל ידי מצוות הנפת העומר שעורים מרימים ומנשאים כל הדינים והמשפטים העוברים על כל האדם מישראל מרימין הכל לראש חדש. לידע ולהודיע כי כל המשפטים והדינים כולם מאתו יתברך. בוודידאי צדיק ה׳ וישר משפטיו. וחלילה להרהר אחריו יתברך ובזה בעצמו ממתיקין הדינים והמשפטים וזהו בחינת תיקון המשפט וכנ״ל. כי עיקר בחינת תיקון המשט הוא על ידי תמימות כמובן היטב בסוף התורה הנ״ל (באות ט״ו). כי כל העקמימיות שיש בלב הרבה בני אדם שאומרים שאינם יכולים לעסוק בעבודת ה׳ מחמת חסרון הפרנסה ושאר יסורים ומניעות ח״ו. כל זה נמשך מחמת שאי אפשר להבין דרכי ה׳ שהם צדיק וטוב לו צדיק ורע לו שזאת הקשיא והמבוכה מבלבל הרבה בני אדם.ואפילו מי שאינו נכנס בקשיא זאת. אף על פי כן כל הדיבורים שרגילים אפילו הכשרים קצת לומר כנ״ל שאינם יכלים לעסוק בתורה ולהתקרב להשם יתברך מחמת חסרון הפרנסה וכו׳. הכל נמשך ונשתלשל ממבוכה זאת. ועיקר התיקון לזה הוא רק מימות ופשיטות להמשיך כל החכמות ולבלי להרהר אחריו תברך כלל ולידע ולהאמין כי ישרים דרכי ה׳ וכו׳. ולהתגבר בכל מה שעובר עיו לחטוף בכל יום איזה טוב כל מה שיוכל כי לית יום דלית בו טוב וכו׳. (וכמובן משם באות ט״ו הנ״ל) שהצדיק הגדול על ידי גודל התמימות שלו שמשליך כל החכמות כשמגיע לאיזה עבודה. אפיל חכמות גמורות וכו׳. על ידי זה זוכה להשיג דרכי ה׳ שהוא צדיק וטוב לו וכו׳ שזהו עיקר בחינת תיקון המשפט כמו שכתוב

שם. אבל אפילו אנשים פשוטים שאינם יכולים לזכות להשגה זאת על כל פנים זוכין על ידי התמימות שיאמינו על כל נים באמונה שלימה כי ישרים דרכי ה׳ ומשפטיו אמת ברחמים.כ י זה עיקר שליות האונה שיאמין בהשם יתברך באמונ חזקה ולא יהרהר על משפטיו והנהגתו כלל. וזה בחינת בדרך אמונה בחרתי משפטך שויתי. שתגיע האמונה עם תיקון המשפט שהוא גמר תיקון האמונה כנ״ל (והבן היטב). וזה ממשיכין על ידי הנפת העומר שעורים שמרימין כל המשפטים והדנים להשם יתברך. כי מניפין העומר ומעלה ומוריד זה בחינת כי אלקים שופט זה ישפיל וזה ירים וכו׳. שמודיעין שהכל מהשם יתברך ואין להרהר אחריו יתברך כלל כנל. ובזה בעצמו ממתיקן הדינים כנ״ל. וזה שאמרו רז״ל מוליך ומביא כדי לעכב רוחות רעות מעלה ומוריד כדי לעצור טללים רעים שהם כלל כל הדינים והיסורים שבאים מרוחות רעות וחסרון הפרנסה שבא בטלים רעים שכולם נמתקין ונתבטלין על ידי הנפת העומר על ידי שמאמינים כי צדקי ה׳ שהוא תיקון המשפט כנ״ל. וזה בחינת עומר הוא בחינת ושער ראשיה כעמר נקי ודרשו רז״ל שאין לבריותיו עליו כלום. היינו כי ישרים משפטיו ואין לשום בריה עליו יתברך כלום. וזה בחינת שעורים שהוא מאכל בהמה. היינו שצריכין להשים עצמו כבהמה שאין בה דעת כלל. כמו שכתב דוד לענין זה ואני בער ולא אדע בהמות הייתי עמך. כי באותו מזמור מדבר מענין קשיא זאת של צדיק וטוב לו צדיק ורע לו וכו׳ כמו שכתו שם כי קנאתי בהולים וכו׳ כמבוא בספרים. והתירוץ על כל זה הוא ואני בער ולא אדע בהמות הייתי עמך שצריכין לשום עצמו כבהמה ולבלי להרהר אחריו יתברך כלל. וזה בחינת עומר שעורים שהוא מאכל בהמה כנ״ל ועל כן סופרין הימים לעומר. כי תיקון המשפט צריכין להמשיך בכל יום. כיאדם נידון בכל יום כמו שאמרו רז״ל ותפקידיהו לבקרים וכו׳. וכמו שרואין בחוש השוניים העוברין על האדם בכל יום. ובפרט בענין הפרנסה כי אין יום דומה לחבירו. כמו ששמעתי מפיו הקדוש ז״ל שכל ים יש לו שפע שלו. והכל על פי צדקת משפטיו יתברך. בבחינת לעשות משפט עבדו ומשפט עמו ישראל דבר יום ביומו. על כן באלו הימים שאנו מכינים עצמינו לקבלת התורה אנו סופרים כל יום לעומר שתיכף שמתחיל היום אנו סופרים אותו לעומר שהוא בחינת תיקון המשפט כנ״ל כדי להמשיך בחינ תיקון המשפט על כל יום ויום שזה עיקר קדושת ישראל עיקר הכניסה בעבודת ה׳ שיקבל וימשיך על עצמו הקדשוה מבחינת תיקון המשפט שהוא בחינת הנפת העומר שעורים נ״ל על כל יום ויום שכל מה שיעבור עליו בזה היום לא יהרהר אחריו יתברך כלל רק יתקרב להשם יתברך דייקא על ידי זה שיעבור עליו וכנ״ל וזה בחינת שבע שבתות תמימות תהיינה דייקא. שצריכין אז להמשיך עליו דרכי התמימות. כי עיק התיקון על ידי התמימות כנ״ל כי על ידי שאנו ממשיכין על עצמינו אלו התיקונים באל ימי הספירה. על ידי זה נמשך על עצמו תיקונים אלו על כל השנה כולה וזה בחינת מה שסופרים הימים כי ספירה הוא בחינת משפט שהוא על פי מספר וחשבון. כי הכל במספר וחשבון. כי אז עוסקין בתיקון המשפט שהוא בחינת מספר וחשבון כנ״ל. ועל כן באמת הימי הספירה הם ימי דין כמובא כי אז בעוסקין בתיקון

הדין והמשפט. ועיקר התיקון וההמתקה על ידי תמימות ופשיטות ואמונה שלימה כנ״ל.

אות יג

ועל כן מתו אז תלמידי ר׳ עקיבא על ידי שלא היה אהבה ביניהם כמו שאמרו רז״ל. כי ר׳ עקיבא יה לו ישיבה גדולה והמשיך כל התורה כולה. כי מבואר שם בהתורה הנ״ל שכל התיקונים הנ״ל נעשים על ידי הישיבה של הצדיקי אמת עיין שם. ועיקר גמר התיקון בשלימות הוא תיקון המשפט שבשביל זה הוא עיקר לימוד הישיבה שמבררין כל משפטי התרוה בפרט ר׳ עקיבא שהיה בן גרים שהם צריכין תיקון המשפט ביותר כמבואר שם בענין וירא את הקיני וכו׳ עיין שם אבל הם לא היו אוהבים זה את זה בחינת פגם המשפט שהוא בשביל אהבה ושלום ולבטל הריב כמו שכתוב משט שלום שפטו בשעריכם כי עיקר תיקון המשפט נמשדמ בחינת קשר המרכבה בחינת כסאות למשפט ששם אהבה הקדושה שורה. ועל כן אמר ר׳ עקיבא ואהבת לרעך כמוך זה כלל גדול בתורה. כי כל התורה נקראת משפט כמו שכתוב משפט ה׳ אמת שם אהבה הקדושה שורה. וזה שהזהירה התורה בפרטיות על אהבת הגר כמו שכתוב ואהבתם את הגר ואהבת לו כמוך. כי הגר צריך ביותר לבחינת תיקון משפט שהוא בחינת אהבה דקדושה כנ״ל. ועל כן תלמידי ר׳ עקיבא שפגמו באהבה שהוא פגם המשפט על כן מתו בימי הספריה שאז עוסקים בתיקון המשפט כנ״ל והתיקון על ידי רבי שמעון בר יוחאי וחביריו שאמר אנן בחביבותא תליא לתקן האהבה הנ״ל. כי ר׳ שמעון בר יוחאי עסק ביותר במעשה מרכבה שהם כל הסודות הקבלה שגילה. שכל זה הוא בחינת קשר המרכבה ששם אהבה הקדושה שורה זהו בחינת תיקון המשפט כנ״ל ועל כן הלילוא דרבי שמעון בר יוחאי הוא בימי הספירה בל״ג בעומר.כי עיקר תיקון הספירה הוא על ידי קשר המרכבה הוא בחינת תיקון המשפט שרבי שמעון בר יוחאי עסק בזה כנ״ל. וזה שקורין מעשה מרכבה בשבועות. היינו בחינת קשר המרכבה שהוא עיקר גמר התיקון כנ״ל.

אות יד

וזה בחינת איסור חמץ בפסח. כי כבר מבואר שבפסח עדיין לא זכינו לבחינ תיקון המשפט. ועל כן יצאו בחיפזון. ועל כן אסור בחמץ כי עיקר החמץ הוא כשנותנין מים בעיסה. מים הוא בחינת משפט. בחינת ויגל כמים משפט (כמו שכתוב בהתורה הנ״ל) ואז לא נתתקן בחינת תיקון המשפט עדיין. ועל כן אם ימתינו עד שיתחמץ. יתעורר פגם המשפט שנפל עד התהום בבחינת משפטך תהום רבה. ועל כן אסור החמץ בפסח באיסור חמור מאד. כי על ידי החמץ אז יתעורר ח״ו בחינת כי יתחמץ לבבי שנאמר על פגם המשפט שמדבר שם במזמור זה בענין המבוכה של צדיק וטוב לו צדיק ורע לו רשע וטוב לו רשע ורע לו כמו שכתב שם ואני כמעט נוטי רגל וכו׳כי קנאתי בהודלים שלום רשעים אראה וכו׳. כי החמץ כל תיקונו הוא דייקא כשזוכין לתיקון המשפט בבחינת דרשו משפט אשרו חמו שדרשו רזל אשרי לדין שמחמץ הדין והמשפט כדי לבררו לאמתו. ועל כן אסור החמץ עד אחר שביעי של פסח שאז נבקע הים ואז התחיל להמשך בחינת תיקון המשפט שזהו בחינת קריעת ים סוף שנבקעו התהומות והעלה המשפט מהתהום מבחינת משפטך תהום רבה ונתתקן המשפט בבחינת ויגל כמים משפט. ועל כן באמת בשעת קריעת ים סוף היו ישראל נתונים בדין ובמשפט כמו שאמרו רז״ל עד שהשם יתברך הוציא משפטינו לאור בזכות אבותינו ובזכות האמונה שהאמינו בו. ועל כן זכו אז לבחינת תיקון המשפט. כי שעת יציאת מצרים יצאו לפני הקץ שלא במשפט ועל כן באמת היה קשה למשה רבינו איך אפשר להוציאם ובשביל זה סיבב השם יתברך עם פרעה כל כך שישלחם ברצונו דייקא. והלא היה יכול לשלוח ברק אחד למצרים לעקרם בפעם אחת כמו שהקשו רז״ל במדרשים. אך הכל היה מחמת שעדיין לא נתמלאה סאתם לעקרם. ולא הגיע הקץ עדיין. על כן סיבב השם יתברך שישלחם פרעה ברצונו. כי הבעל בחירה יש לו כח גדול וכנ״ל ועל כן סיבב השם יתברך עד שיהיה מוכרח פרעה לשלחם ברצונו. כי עם עקש תתפתל ופירש רש״י על פרעה עין שם. כי הוא נהג עם ישראל שלא במשפט על כן נהג עמו השם יתברך גם כן כך. אבל על כל פנים עדין לא זכינו אז לבחינת תיקון המשפט. עד אשר באו אל הים ופרעה וחילו עמדו במרדם ורדפו אחריהם. וישראל עמלו באמונתם ויצעקו אל ה׳ ואחר כך קפץ נחשון לתוך הם. ועל ידי זה זכו ישראל בדין ובמשפט. ונתחייבו המצריים ונטבעו בים. ואז זכו ישראל בחינת תיקון המשפט. כי כל המשפטים העוברים על האדם הם בשביל נסיון. ובבחינת שם שם לו חק ומשפט ושם נסהו. ומי שאינו מהרהר אחר משפטיו יתברך רק יודע ומאמין כי צדיק ה׳ וישר משפטיו וחוזר אל השם יתברך ומבקש ומתחנן וצועק לפניו יתברך שיקל מעליו משפטיו על ידי זה נמתק הדין והמשפט מעליו ונתהפך הכל לטובה ולהיפך להיפך ח״ו. וזה בחינת הנותן בים דרך ובמים עזים נתיבה שנאמר על קריעת ים סוף בחינת נתיבות המשפט כי דכי משפטיו יתברך אי אפשר להשיג כמו שאי אפשר ליכנס לתוך הים כי יהיה נטבע שם. אבל על ידי אמונה ותמימות זוכין שיהיה נבקע הים לפניו שהוא בחינת הנותן וכו.ובמים עזים נתיבה בחינת נתיבת המשפט. היינו שמאיר עליו בחינת תיקון המשפט שנמשך מהצדיק הגדול שזוה לזה

בשלימות על ידי גודל התמימות שלו כמו שכתוב שם וזה בחינת שירת הים בחינת חסד ומשפט אשירה בחינת וישירו בדכי ה' וכו' שעיקר השירה על ידי שיודעין ומאמינם כי ישרים דרכי ה' משפטיו והנהגותיו יתברך. וזה חסד ומשפט אשירה וכו' אשכילה בדרך תמים מתי תבא אלי אתהלך בתם לבבי וכוף כי תיקון המשפט זוכין על ידי תמימות דייקא כנל כי על ידי תמימות באמת ומשיגין כי הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט אל אמונה ואין עול צדיק וישר הוא שזהו בחינת תיקון המשפט. ועל כן אחר שביעי של פסח שנקרע הים שהוא בחינת תיקוום המשפט. וגם כבר התחיל ימי העומר שהם בחינת תיקון המשפט כנ"ל. על כן אחר כך הותר החמץ כי תיקון החמץ על ידי תיקון המשפט בבחינת דרשו משפט אשרו חמוץ וכנ"ל.

אות טו

ועל כן בשבועות מביאין שתי הלחם מחמץ דייקא. כי אז הוא יום החמשים יום קבלת התורה שאז עיקר תיקו המשפט שהוא כלל התורה שאז עיקר תיקון המשפט הוא כלל התורה שהוא חוקים ומשפטים טובים. וא זמאיר הארת שער החמשים ששם עיקר השגת דרכיה' שהוא צדיק וטוב לו וכו' שהוא עיקר תיקון המשפט. על כן אז מקריבין שתי הלחם מחמץ דייקא כי אז עיקר תיקון החמץ על ידי גודל התיקון המשפט שנמשך אז כנ"ל. וזה שקורין רות בשבועות שמתחיל ויהי בימי שפוט השופטים שהוא פגם המשפט כמו שאמרו רז"ל ששפטו את שופטיהם ומסיימת בלידת דוד שהוא משיח שהוא עיקר תיקון המשפט בבחינת משפטיך למלך תן (וכמבואר לעיל). כי רות היתה גיורת צדקת שהיא צריכה תיקון המשפט ביותר כנ"ל. וזה בחינת מה שנתרחקה ערפה ושבה לביתה ורות דבקה בה כי זה עיקר התיקון שנתרחקה מי שצריכין לרחקה שהיא בחינת טיפת עשו וישמעאל כדי שלא תקלקל את המשפט כמבואר בהתורה הנ"ל (עיין שם היטב). ורות דבקה בה ונתגיירה באמת וזכתה שיצא ממנה דוד משיח. שהוא עיקר המשפט שזה מעיקר תכלית שלימות תיקון מהגרים כמוב שם בהתורה הנ"ל (עיין שם היטב). ועל כן תיקן יתרו דייקא פרשת המשפטים כי תיקון הגרים הוא על ידי תיקון המשפט כנ"ל וכמו שכתבו על פסוק וירא את הקיני הוא יתרו וכו' עיין שם.

אות טז

ועל כן אומרים פרקי אבות בספירה ומתחילין משה קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע ויהושע לזקנים וכו׳ שמדבר מכל הישיבות הקדושות שהיו בכל דור שהם עיקר תיקון המשפט כנ״ל שאנו צריכים בימים האלו כנ״ל. וזה שנסמך הוו מתונים בדין והעמידו תלמידים הרבה. כי העמדת תלמידים הרבה שהוא ישיבה גדולה. העיקר הוא בשביל תיקון המשפט שהוא בחינת הוו מתונים בדין וכנ״ל. וזהו ועשו סיג לתורה. בחינת גדר ומחיצה שלא יתערב זר שלא לקרב מי שאין צריכין לקרב שהוא בחינת טיפת עשו וישמעאל שעל ידם עיקר קילקול המשפט ח״ו כנ״ל גם ועשו סיג לתורה זה בחינת סיג לחכמה שתיקה היינו לשתוק ולבלי להרהר אחר משפטיו יתברך. אף על פי שאי אפשר להשיגו. בחינת שתוק כך עלה במחשב שנאמר על הקשיא שרצה משה להקשות על משפטו של ר׳ עקיבא שסרקו את בשרו וכו׳ כי על כל זה צריכין לשתוק ולהאמין כי ישר ה׳ שזה עיק תיקן המשפט כנזכר לעיל.

אות יז

וזה קשין מזונותיו של אדם כקריעת ים סוף. כי עיקר רוב העקמימיות שבלב בני אדם הוא בענין הפרנסה והמזונות שכל אחד קשה בעיניו על חסרון פרנסתו ואומרים שמחמת זה אינם יכולים לעסוק בתורה ועבודה כנ״ל. בל באמת אין זה ירוץ כלל כי בחירתו של כל אחד הולכת בדרך זה דייקא שהשם יתברך מנהיג עמו כנ״ל. ועיקר התיקון הוא דייקא על ידי שיסור העקמימיות מלבו ויאמין כי ישר ה׳ וישוב אליו ויתחנן לו שייטיב לו בפרנסתו ובכל ענינו וכנ״ל כמו שהיה בשעת קריעת ים סוף שהיו אז בצרה גדולה מכל צד והם תפסו אומנות אבותם וצעקו אל ה׳ וקפצו לתוך הים (כי מה שכתוב תלונתם שאמרו המבלי אין קברים במצרים וכו׳ וזה היה רק קצתם שפגמו באמת הרבה. אבל הרבה האמינו בה׳ וצעקו אליו יתברך ברחמים ותחנונים כמו שאמרו רז״ל שהיה בהם כמה כתות. ועיקר הנס בוודאי היה על ידי הכת הכשירה שהאמינו בו יתברך ובמשה ולא הרהרו אחריהם רק התחננו אל ה׳). ועל כן קשין מזונותיו של אדם בקריעת ים סוף ממש שעיקר פרנסתו נמשך כמו הנס של קריעת ים סוף שעיקר הנס זוכין דיי על ידי שמקבל הכל באהבה וקופץ להתקרב אליו יתברך בתוך סערת הים זועף של טרדת העולם הזה והבליו וצועק ומתחנן להשם יתברך כמו בקריעת ים סוף. על ידי זה דייקא יזכה לפרנסה טובה שיזרה עלידה תלכית הנצחי. וזה קשה זווגו של אדם כקריעת ים סוף כי בקריעת ים סוף שהוא בחינת תיקון המשפט כנ״ל על

ידי זה זוכין לזווגו שהוא בחינת תיקון הברית (כמבואר בהתורה הנ״ל).

אות יח

ועל כן בפסח שאז עדיין לא זכו לתיקון המשפט ועל כן אסור החמץ כנ״ל. על כן צריכים לאכול אז מצה. כי מצה זה בחינת אכילת מן הוא מאכל המלאכים כמו שאמרו רז״ל עוגה דהיינו מצה שהוציאו ישראל ממצרים טעמו בהם טעם מן היינו שאנו ניזונים אז מבחינת מזונא דלעילא שהוא מזון המלאכים בחינת לחם אבירים אכל איש כי אסור לנו לאכול החמץ מחמת שעדיין לא זכינו לבחינת תיקון המשפט כנ״ל. על כן כל אכילתינו הוא רק מצה שהוא מאכל המלאכים שניזונים שלא במשפט רק בחסד חנם. כי עיקר בחינת המשפט בשרשו נמשך רק בשביל האדם הבעל בחירה שהכל נברא בבילו בשביל המשפט דייקא דהיינו כדי שלא יאכל בחינם שהוא נהמא דכסופא רק ירד לזה העולם ויהיה לו בחירה ונסיון גדול כדי שיזכה לאכול בשכרו במשפט וכנ״ל אבל המלאכים שאין להם בחריה כל מאכלם ופרנסתם דהיינו השפעת חיותם מקבלים בחסד חנם לבד. ועל כן בפסח שהיתה הגאולה בבחינת אתערותא דלעילא כידוע כי לא זכו עדיין לבחינת תיקון המשפט כנ״ל על כן חמל השם יתברך ואסר עלינו החמץ כדי שלא יתחמץ לבבינו על ידו ח״ו. כי החמץ אי אפשר לאכלו כי אם על ידי תיקון המשפט כנ״ל. רק צוה עלינו לאכול מצה שהוא בחינת מאכל העליון של המלאכים להורות שאנו ניזונין עכשיו בחסד לבד כמו המלאכים שאין להם בחירה שהם ניזונין שאל במשפט רק בחסד לבד כנ״ל וזה באמת נפלאות חסדיו שעושה עמנו לפנים משורת הדין שבעת שאין לנו זכות לקבל הפרנסה בפשט הוא זן אותנו בחסדו ורחמיו יתברך לבד כמו המלאכים כנ״ל וזה בחינת בתחילה עלה במחשבה לברוא את העולם במדת הדין מאחר שהכל נברא בשביל הבחירה שעיקרה בשביל שיקבל שכרו בדין ובמשפט כנ״ל. אך ראה שאין העולם מתקיים עמד והקדים מדת הרחמים וכו׳. היינו בעת שאין זוכים על פי משפט. הוא זן ומפרנס אותנו ברחמים כמו המלאכים שאין להם בחירה וניזונים ברחמים לבד. ועל כן נקראת המצה לחם עוני בחינת עיננויות בחינת נהמא דכסופא שמקבלים הפרנסה עתה שלא במשפט רק כמו עני דלית ליה מגרמיה כלום רק ניזון בחסד מה שמשפיעים לו בחנם כמו המלאכים בחינ לחם אבירים אכל איש כנ״ל. וזה שכתבו בזוהר הקדוש שמצה היא אדוותא וכשאוכין אוה בז׳ ימי הפסח יכולים לאכוך אחר כך מה שירצה. היינו כי בזה בעצמו שאנו אוכלים מצה בפסח אנו מקבלים רפואת נפשינו. כי על ידי אכילת מצה אנו מתקנים הדעת שנדע תמיד אפילו כשנאכל חמץ אחר הפסח שהשם יתברך רב חסד ומרבה

להיטב ואין עול במשפטו ח״ו אף על פי שפרנסתינו דחוקה לפעמים. כי אדרבה מעט הפרנסה שנותן לנו הכל הוא בחסד וברחמים לבד. כי קלקלונ את מעשינו וקפחנו את פרנסתינו. וכל פרנסתינו הוא רק בחסד חנם לבד. וזה עיקר בחינת תיקון המשפט שלא להרהר אחר משפטיו יתברך כנ״ל וזה מקבלים על ידי אכילת מצה שבעת ימי הפסח שהוא בחינת מאכל המלאכים בחינת מן שעל ידי זה אנו מתקנים דעתינו שאפילו כשנאכל אחר כך החמץ לא יתחמץ לבבינו לעולם רק נדע תמיד כי ישר משפפטיו כי כל פרנסתינו תמיד הוא רק בחינת מן לבד. וזהו בחינת לא ניתנה התורה רק לאוכלי המן שצריכין לידע שתמיד האכילה והפרנסה שלנו הוא רק בחינת מן שהוא מאכל המלאכים שניזונים בחסד כנ״ל. נמצא שבפסח שאז עדיין לא נתתקן המשפט ועל כן אסור החמץ וצריכין לאכול מצה כנ״ל. אבל על ידי זה בעצמו שנזהרין מחמץ בפסח ואוכלים מצה על ידי זה נתתקן דעתינו באלו הזף ימי הפסח וזוכין לבחינת תיקון המשפט שהוא בחינת קריעת ים סוף. כי זוכין לידע שתמיד הפרנסה בחסד שזהו עיקר בחינת תיקון המשפט כנ״ל כי עיקר תיקון המשפט הוא על ידי שאין מהרהרים אחר משפטו יתברך כלל ויודעין כי צדיק ה׳והכל בחסד וברחמים וכנ״ל.

אות יט

וזה בחינת מה שאומרים בפסח על הסדר חד גדיא שהוא פליאה נשגבה. אך כל הענין הזה של המעשה של החד גדיא הכל הוא בחינת עוות המשפט שכל אדח עוות משפטו כי השונרא אכלה הגדיא שלא במשפט. ואתא כלבא ונשך לשונרא אף על פי שלהשונרא בודאי מגיע זאת. אבל הכלבא נכה בעוולה כי מי שם אותו לשופט וכן החוטרא והנורא וכו׳ כולם נקמו זה בזה. והכל היה סיבובים מאת השם יתברך כי לכל אחד מגיע כן על פי משפט. ואף על פי כן הם בעצמן עותו המשפט. ועל כן באמת נקמו בהם אחר כך כי באמת בענין המשפט אי אפשר להבין כלל. כי מאד עמקו מחשבותיו יתברך ואסור להרהר בזה כלל. וכמובא מבוכה זאת על משנה אף הוא ראה גולגולת אחת שצפה על פני המים אמר לו על דאטפת אטפוך וסוף מטיפי יטופון כי בודאי מגיע לו להטיפו על פי משפט ואף על פי כן הו עשה עולה. ועל כן סוף מטיפיך יטופון ועל כן אומרים ענין זה של החד גדיא בפסח להורות שאסור להרהר בענין משפטיו יתברך ואסור לנו לעשות עולה נגד חבירינו אף על פי שמגיע לו כן על פי מעשיו. אבל אנחנו צריכים שלא לעוות המשפט כי המשפט לאלקים הוא. ועיקר תיקון המשפט בשלימות הוא ק על ידי משפט השם יתברך שזהו שמסיימין בסוף ואתא הקדוש ברוך הוא ושחט למלאך המות וכו׳ להורות שעיקר

גמר תיקון המשפט יתגלה לבסוף כשיבא הקדוש ברוך הוא וישחוט למלאך המות ואת רוח הטומאה יעביר מהארץ. אבל עתה אי אפשר להבין דרכי משפטיו יתברך ואסור ליכנוס להרהר כלל במבוכות האלו רק להאמין כי משפטיו יתברך עמוקים מאד ואי אפשר להבינם כלל. ובאמת הכל בחסד וברחמי ועל כן אומרים זאת בפסח מחמת שאז עדין קודם תיקון המשפט להורות שכל זמן שלא נתתקן המשפט על מכונו אי אפשר להבין משפטו יתברך כלל כנצל עד שיבא הקדוש ברוך הוא וכו' דהיינו עד הקץ האחרון שאז יהיה עיקר תיקון המשפט בחינת ציון במשפט תפדה וכו' ואז יתגלה הדעת ויבינו אורחות משפטיו יתברך אבל עתה צריכין רק להאמין באמונה שלימה כי ישר משפטיו יתברך והכל בחסד גדול כי אפילו אחר הפסח שמתחיל תיקון המשפט עדיין אין זוכין לתיקון המשפט בשלימות (וכמובן לעיל). כי עיקר תיקון המשפט יהיה על ידי משיח צדקינו בעת הקץ האחרון כמו שכתוב ושפט בצדק דלים וכו' וכתיב ישפוט עני עם וכתיב ארענה במשפט וכן בפסוקים הרבה כנזכר לעיל.

אות כ

ונחזור לענין ראש חדש וזה בחינת מה שנוהגין לילך על קברי צדיקים בערב ראש חדש. כי מבואר שם בהתורה הנ"ל שעיקר תיקון המשפט ממשיך הצדיק על ידי בחינת שינה הקדושה שלו שהיא דרכי התמימות ופשיטות שנוהג עצמו ומסלק חכמתו ומשליך עצמו בכל מיני רפש וטיט בשביל רצון השם יתברך וכו' (עיין שם היטב ועיין שם מה שכתוב שם בסוף). ובאמת הוא דבר גדול מאד להשליך מאתו כל החכמות וכו' שעל ידי זה מעלין המשפט מהתהומות שנפל לשם וכו' (עיין שם היטב) ועל כן אר הסתלקות הצדיק שאז היא בבחינת שינה ביותר כי מיתת הצדיקים נקראת שינה עד התחיה כמו שכתב ומקיים אמונתו לישיני עפר וכו' וכתיב ורבים מישני אדמת עפר יקמצו וכו' ואז הם משיים בחינת תיקון המשפט ביותר כי יש בחינת נפילת המשפט שנפל למטה מאד בתהומות עמוקים עד שאפילו הצדיק הקדוש שזוכה על ידי בחינת שינה הנ"ל בחינת תיקון המשפט להעלות המשפט מהתהום כנ"ל. אבל יש בחינת נפילת המשפט שנפילתו עמוקה מאד עד שאי אפשר בחייו להעלותו אפילו עלידי בחינת שינה הקדושה שלו כי אם על ידי הסתלקותו ממש שאז הוא בתכלית הביטול. ואז דייקא ממשיך ביותר בחינת תיקון השינה הנ"ל מחמת שהמיתה שלו הוא בחינת שינה כנ"ל. ואז יוכל להעלות ביותר ויותר המשפט שנפל מאד מאד עד עמקי תהומות אשר לא היה אפשר בשום אופן להעלותו בחייו כי אם על ידי שינה של הסתלקותו

ממש. ועל כן הולכים על קברו כדי להמשיך על עצמ בחינת יקון המשפט שהוא עיקר גמר התיקון ועל כן צועקים שם להשם יתברך ביותר מעומק הלב כי בכל פעם צריכין להתחיל מתחלת התיקון כנ״ל דהינו מצעקת הלב ממעמקים וכנ״ל. ועל כן הולכים לשם בערב ראש חדש ביותר כדי להמשיך על עצמו על ידי זה בחינת קדושת ראש חדש שאז נעשין כל התיקונים הנ״ל על ידי הצדיקי אמת שעוסקין בכל אלו התיקונים שעיקר גמר התיקון הוא בחינת תיקון המשפט שהוא בחינת קשר המרכגה להעלות כל האהבות הנפולין ועל ידי פגם המשפט כמו שכתוב שם כי בערב ראש חדש הלבנה הוא בתכלית המיעוט ואז דייא מתחלת להתמלאות מיד בראש חדש וזה רמז על כל אחד מישראל שהם עתידים להתחדש כמותה וכו׳ כמו אומרים בברכת קידוש הלבנה כי כל ימי עולם אנו עוסקים בתיקון פגימת הלבנה ובכל פעם מתקנים אותה מעט מעט עד שלעתיד תמל פגימתנו לגמר ולא יהיה בה שום מיעוט וכו׳ ואף על פי שבגשמיות אין אנו רואין בהלבנה עתה שום תיקון כי בכל חודש חוזרת ומתמעטת כבתחלה אף על פי כן אנו מאמינים שאין יגיעתינו לריק ח״ו. ובודאי בכל ראש חדש וראש חדש ובכל ברכת קידוש לבנה ובשאר התיקונים שעושים הצדיקים וכל ישראל בשבילה. בודאי היא נתתקנת ברוחניות בכל פעם עד שלעתיד נראה זאת עין בעין שנתמלאה פגימתה על ידי קדושת הצדיקים וכלל ישראל שיש לו עליות וירידות כל ימיו בלי שיעור עד שיש שנדמה לו שאל פעל כלום מאחר שבכל פעם חוזר ונתמעט או נפגם ח״ו. אף על פי כן אין שום יגיעה לריק ח״ו (כמבואר כבר אצלינו כמה פעמים). והעיקר הוא תמימות ופשיטות לחזק את עצמו בדכי התמימות והפשיטות של הצדיקי אמת שעל ידי זה יכולין לזכו במשפט אפילו אם נפל עד התהום ח״ו כי עיקר הנפילה של כל אחד הוא על ידי פגם הברית שבא מאהבת הנפולין באים על ידי בחינת פגם המשפט. ויש שנפילתם עמוקה מאד מאד רחמנא ליצלן ועיקר התיקון על ידי בחינת קשר המרכבה (כמו שכתוב שם). ותיקון קשר המרכבה יכול כל אחד להמשיך על עצמו על ידי שישמור היטב לקשר ולחבר מחשבתו יחד למקום אחד שלא תתפזר לחוץ רק תהיה אחוזה וקשורה יחד בהשם יתברך ותורתו בקשר אמיץ וחז. כי עיקר תיקון המרכבה הוא על ידי תיקון המחשבה שבמוח (כמובן בתיקונים) שמחשבות רעות הם בחינת חיות טמאות ומחבות קדושות הם בחינת חיות שבמרכבה אריה שור נשר וכו׳ ואדם רכיב על כולהו עיין שם. כי כל אחד מישראל צריך שיהיה מרכבה לשכינה כמו שאמרו רז״ל הצדיקים הם מרכבתו של השם יתברך. והעיקר על ידי קדושת המחשבה שהוא עיקר האדם שעל ידי זה נכללין בבחינת אדם היושב על הכסא שוא עיקר המרכבה. על כן כשמקשר מחשבתו יחד אליו יתברך שלא תצא לחוץ מהקדושה ח״ו. על ידי זה הוא בחינת קשר המרכבה כנ״ל. וענין התקשרות הזאת הוא עצה נפלאה שמענו מפיו הקדוש ז״ל שכשמתגברים על האדם בתאוות והרהורים כמו שמתגברין ח״ו צריכים לקשר את עצמו יחד וכנ״ל אבל עיקר בחינת תיקון קשר המרכה השהוא עיקר תיקון המשפט תיקון הרהורי ניאוף תיקון אהבות הנפולין אי אפשר לזכות כי אם בכח וזכות

הצדיק שזכה לתיקון המשפט בשלימות על ידי עוצם נפלאות תמימותו ופשיטותו הנ״ל וביותר אחר הסתלקותו שהוא בחינת שינה ארוכה שעוסק בתיקון זה ויותר ויותר כנ״ל. שעוסק להעלות המשפט והאהבות הנפולין מעמקי תהום תחתיות. כי ידוע לרבים שיש עכשיו אנשים שנפילתם עמוקה עד התהום כאשר רבים יודעים בנפשם מה שעובר עליהם עד שהרבה נתייאשו מהשם יתברך על ידי זה רחמנא ליצלן אבל באמת כבר מבואר אצלינו צעקתו הגדולה ז״ל שאין שום יאוש בעולם כלל כי כל הצדיקי אמת שוכני עפר ממשיכין בחינת תיקון קשר המרכבה עד התהום ומעלין המשפט והאהבות הנפולין משם וכל מי שאוחז עצמו בהם באמת יכול למצוא עצות והצלות אפילו בתהום תחתיות ומתחתיו לקשר את עצמו גם שם לקבץ פיזור מחשבתו להשיבה אל הקדושה מתהום תחתיות. ובזה דייקא מעלין קדושת המשט מהתהום. כי זה יקר מאד אצל השם יתברך כשאדם ממשיך את עצמו מנפילה עמוקה כזאת להשם יתברך שעל ידי זה דייקא מתקן ומעלה קדושות הרבה (כמובא במקום אחר). וזה בחינת ירידה תכלית העלייה. כי דייקא על ידי הירידה הגדולה שנתעה מאד כשמתגבר גם שם וממשיך עצמו לדרכי התמימות והפשיטות האמתי של הצדקי האמתואינו מייאש את עצמו בשום אופן בעולם. ומקשר פיזור מחשבתו גם שפ ופונה להשם יתברך. על ידי זה דייקא נעשה תיקון נפלא בכל פעם עד שסוף כל סוף יזכה לעלות משם ויתתקן הכל. והכל בכח הצדיק האמת הוריד את עצמו כל כך וגלגל את עצמו בכל מיני רפש וטיט בשביל רצונו יתברך דהיינו שעסק עאם בני אדם המטונפים ומלוכלכים מאד במעשיהם רחמנא לילן. וכמו שאמר אדמו״ר ז״ל על עצמו. ואני ידי מלוכלכת בדם ובשיר ובשליא כדי וכו׳. ובכח הזה אפילו מי שהוא בתוך רפש וטיט אפילו במקומות המטונפים במצולות ים בתהום תחתיו יכול גם שם להמשיך על עצמו בחינת התקשרות הנ״ל שנמשך מבחינת תיקון קשר המרכבה של הצדקי אמת שעל ידי זה מעלין המשפט והאהבות הנפולין מהתהום שזה עיקר התיקון של הגלות האחרון כארך המר הזה נקרא תהום כמו שדרשו רז״ל על פסוק והארץ היתה תוהו ובוהו וחושך על פני תהום שהם הד׳ מלכיות והגלות האחרון הזה נקרא תהום כי בעוונותינו הרבים נפלנו עד התהום בבחינת ותרד פלאים שהוא בחינת ירידת המשפט בחינת כי פלא ממך דבר למשפט. ועיקר התיקון על ידי התמימות והפשיטות האמתי ולסלק כל החכמות וכו׳ שנמשך מהתמימות של הצדיקי אמת שהוא בחינת שינה קדושה שעל ידי זה זכו להעלות המשפט מתהום תחתיות ולתקנו בשלימו כנ״ל.

אות כא

ועל כן הגקריבו הנשיאים עגלות ובקרים לשאת המשכן כשפורקין אותו כי זה עיקר התיקון. כי המשכן הוא בחינת תיקון המרכה בבחינת מרכבו ארגמן שנאמר על המשכן כנ״ל. ועל כן הנשיאים שעוסקים בתיקון המפט שהוא תיקון המרכבה עסקו לחנכו כנ״ל. אבל עיקר התיקון על ידי העגלות והבקרים שהביאו כדי לשאת את המשכן בעת שפורקין אותו. כי זה עיקר תיקון המשפט שאפילו בעת החורבן הגדול יהיה לנו כח להמשיך בחינת תיקון המשפט שזה נמשך משה רבינו עליו השלום על ידי תיקוני המשכן שהעמידו ופרקו. ובשביל זה היו מקימין המשכן בכל פעם בעת חנייתן ופורקין אותו בעת נסיעתם שזהו בחינת אלה פקודי המשכן משכן ודרשו רז״ל משכן בבנינו משכן בחורבן שמשה רבינו המשיך תיקון נפלא שאפילו כשיהיה נחרב הבית המקדש שזהו בחינת משכן בחורבנו. גם אז נוכל להמשיך עלינו בחינת תיקון המשפט הנ״ל בכח הצדיקי אמת כנ״ל. וזה המשיך על ידי שהיו פורקין המשכן בכל עת נסיעתם וטענו אותו בעגלות ובקרים שהתנדבו הנשיאים ונסעו על פי ה׳ בד׳ מחנות הדגלים שכל זה הוא בחינת קשר המרכה כי הד׳ דגלים הם בחינת ד׳ חיות המרכבה. ובזה תיקון שאפילו בעת פריקת המשכן ימשיכו בחינת קשר המרכבה שעל ידי זה המשיך תיקון לדורות שאפילו בבחינת משכן בחורבנו דהיינו כשיחרב הבית המקדש ויסתלקו הצדיקים שקשה יותר מחורבן בית המקדש גם אז נוכל להמשיך בחינת קשר המרכבה בכח הצדיקי אמת וכנ״ל וזה מה תחזו בשולמית כמחולת המחנים שנאמר על מחנות הדגלים שנסמך לזה מה יפו פעמיך בנעלים בת נדיב חמוקי ירכיך כמו חלאים וכו׳ שמחוללין עד התהום שפרשו אדמו״ר ז״ל על עלייתה משפט מהתהום מבחינת משפטיך תהום רבה וכו׳ עיין שם. כי עליית המשפט מהתהום הוא על ידי בחינת מחנות הדגלים שנסעו עם המשכן כשפרקו אותו וכנ״ל.

אות כב

ועל כן בערב ראש השנה הולכין ביותר על קברי הצדיקים. כי אז אנו צריכין ביותר לבחינת תיקון המשפט כי אז הקדוש ברוך הוא יושב על כסא המשפט ואז עיקר תיקון של פגם המשפט שפגמו על ידי חטא העגל כ״ל שהוא נתקן במ״ם ימים האחורנים מאלול עד יום הכיפורים. ועיקר בראש השנה שהוא ראשון לעשרת ימי תשובה שהוא יום המשפט. ואז עיקר התיקון של ראש חדש כי הוא חג שהחודש מתכסה בו כמו שכתוב תקעו בחודש שופר בכסא ליום חגינו ודרשו רז״ל איזהו חג שהחודש מתכסה בו דהינו שחל בראש חדש הוי אומר זה ראש השנה שהוא בראש חדש בעצמו כי אז עיקר התיקו של ראש חדש שהוא תיקון פגימת הלבנה

שכלול מכל התיקונים הנ״ל עד תיקון המשפט הנ״ל. וזה כי חק לישראל הוא משפט לאלהי יעקב וכנ״ל. ועל כן הולכין בערב ראש השנה על קברי צדיקים ביותר כי עיקר כל התיקונים הנ״ל בפרט גמר התיקון שהוא תיקון המשפט אי אפשר לזכות רק בכח הצדיקים שוכני עפר וכנ״ל.

ראש חדש ז

אות א

על פי התורה חדי ר׳ שמעון בסימן ס״א ליקוט חלק א׳. עיין שם היטבכל התורה.

והנה בהתורה הזאת מדבר מענין סוד העיבור שנלקח מאתנו. וסוד העיבור. משם נמשך קדושת ראש חדש. כי כל קביעות ראשי חדשים הוא על פי סוד העיבור. אך עתה בעוונותינו הרבים נלקח מאתנו סוד העיבור אך אף על פי כן אנו קובעין ראשי חדשים על פי הכללים שמסרו לנו חז״ל שהיו בקיאים בזה. ועל כוב אמת אנו מוררחים לעשות כמה פעמים שני ימים ראש חדש מחמת ספק וכן כל המועדים התלויים בראשי חדשים אנו עושים ב׳ ימים מחמת ספק כמו שאמרו רז״ל ועל כן המשים לב לזה לענין קביעות הראש חדש והמועדים שתלויים רק בהחכמים אמיתיים כמו שאמרו רז״ל. מזה יכון להבין כמה גדול מעלת אמונת חכמים שבזה תלוי כל יהדותו כמבואר הרבה בכל התורה הזאת ובשארי מקומות. ואפילו מי שירד כמו שירד ונתעה בתאוותיו ומדותיו כמו שנתעה ח״ו. אין שום מקולקול ופגום וחוטא בעולם שלא ימצא תקוה ותיקון לנצח על ידי אמונת חכמים באמת לאמתו. כמו שאנו רואין בענין קביעות ראשי חדשים והמועדים התלוים בהם שנמסרו רק לחכמים שכמו שרוצים לקובעם על פי חכמתם העמוקה כן מסכימים עמהם גם מן השמים כמו שאמרו רז״ל אלה מועדי ה׳ אשר תקראו אותם. אל תאמר אותם אלא את. אתם אפילו שוגגים. אתם אפילו מזידים וכו׳. וכמבואר במדרש לענין ראש השנה שכשמסדרין למעלה הכסאות למשפט לדון באש השנה. שואלים מהמלאכים להשם יתברך מתי יהיה ראש השנה. וגוער בהם השם יתברך ואומר. ולי אתם שואלים בתמיה לכו ושאלו את

החכמים שמתי שהם יקבעו ראש חדש. נסכים אני ואתם לעשות בו ראש השנה עיין שם.

אות ב

כי מבואר בהתורה הנ״ל, שעל ידי פגם אמונת חכמים איני כולין להוציא המשפט לאור. שאין יכולין להוציא משפטי הנהגות ישרות מכל מקום שלומר שם וכו׳. ועל ידי זה שפוגמין באמונת חכמים הראויים לסמיכה באמת. ומסמיכין רבי שאינו הגון. על ידי זה נפגם כתב ידינו וכו׳. כי ידי הכתיבה מקבלין האור מידי הסמיה וכו׳. ועל ידי זה מגרשין ישראל ממקומם וכו׳. שהוא בחינת גירוש מארץ ישראל ועל ידי זה נלקח סוד העיברו מאתנו וכו׳. ועל ידי זה אין יכולין לתת עצה לנפשו בשום דבר. כי עצתו נחלקה לשתיים וכו׳. עיין שם קשר כל הדברים האלה היטה. אך יש מים שמטהרין מכל זה בחינת וזרקתי עליכם מים טהורים וכוט׳. ואלו המים נמשכין על ידי התשובה שעושה על פגם אמונת חכמים שנתעורר לזה על ידי המחלוקת בחינת מי מריבה וכו׳ שעל ידי זה נעשין ספרים הרבה בחינת עשות ספרים הרבה אין קץ. כי כבר יש ספרים הרבה. ועוד תידים להיות ספרים הרב.ה וכולם מוכרחים להעולם ואסור להלעיג על אחד מהם וכו׳. ועל ידי זה נמתקין כל הדינים שבעולם. כי נכללים באבן שתיה בבחינת קדשי קדשים וכו׳. וזה בחינת ראש שנה שאז מתקבצין כל הנפשות להצדיק האמת ונכללין באהבה יחד וכו׳. ועל ידי זה נעשה שמחה וכו׳ עיין שם כל זה היטב היטב.

אות ג

כי זה מובן לכל משכיל שחלוקת והסתרת העצה. זה קשה מכל הצרות והיסורים בעולם. כי בוודאי אין שם ום צער וצרה וצוקה שלא תמצא עצה להנצל ממנה. אך עיקר הצרה רחמנא ליצלן הוא מה שנעלם ממנו ואינו יודע העצה איך להנצל ממנה. ולפעמים נראה לו איזה עצה אך עצתו חלוקה לשתים. כי יכול להיות שעל ידי עצה זאת יקלקל יותר וצריך לעשות בהיפך. כמובן לכל בר דעת בכל מה שעובר עליו. כגון למשל בענין חולאת ומכאובות רחמנא ליצלן שבוודאי יש רפואה אך אינו יודע

אבאיזה דבר יתרפא. ועל ידי איזה רופא כי על פי הרוב הרופא מקלקל הרבהה ברפואותיו ומזיקו כמצוי הרבה וגם על פי רוב הרופא והדאקטיר בעצו מסופק ועצתו חלוקה איך לרפאו וכו׳. (ועל כן באמת הזהיר הוא ז״ל להתרחק לגמרי מרפואים ודאקטורים). וכן בענין משא ומתן ופרנסה שעיקר הריוח הוא כשיודעין העצה מה לסחור ומתי למכור וכו׳. וכמו שכתוב ארי הוא יהיב לך עיטא למיקני נכסין וכו׳. (וכמבואר מזה הרבה בדברינו במקום אחר בהלכות סוכה הלכה ז׳ ובמקום אחר) וכן בשארי דברים. אך עיקר הצרות והיסורים מחלוקת העצה הוא בענין התקרבות להשם יתברך מכל המקומות שנדח לשם בעוונותיו הרבים כי חוץ מזה הכל הבל ואם ירוויח ואם לא ירוויח ממון. איך שיהיה יבלה ימי חייו וישוב אל העפר כשהיה. אבל חלוקת העצה בענין קדושת יהדותו שזה תכליתו הנצחי זה עיקר הצרה הגדולה מהכל כמובן היטב לכל המסתכל על סופו ותכליתו האחרון. אך כל התיקון לכל זה הוא אמונת חכמים. שדייקא על ידי ריבוי המלוקת ישוב בכל פעם בתשובה שלימה על פגם אמונת חכמים. עד שיחזרו ויוחשבו בעיניו כל הספרים הקדושים של התורה ולא ילעיג ח״ו על אחד מהם. ועל ידי ריבוי הספרים הקדושים בחינת וספר כתב איש ריבי על ידי זה יהיו נמתקין כל הדיינם שבעולם וימשיך על עצמו קדושת ראש השנה של החכמים אמתים המתאספין יחד בראש השנה וכו׳. ועל ידי זה יתתקן הכל. כל הפגמים כי יחזרו ויאירו ידי הסמיכה בידי הכתיבה וישובו ישראל לארצם לארץ ישראל ויחזרו לנו סוד העיבור ונזכה לעצה שלימה תמיד. כי המים טהורים הנ״ל שהם בחינת הספרים הקדושים הנל. יטהרו ישראל מכל הטינופים ומכל הטומאות וכו׳. בחינת וזרקתי וכו׳. וטהרתם מכל טומאותיכם וכו׳. ועל ידי זה לא יחצו לשתי ממלכות עוד וכו׳. כמו שכתוב שם עיין שם.

אות ד

כי עכשיו בעוונותינו הרבים בעומק הגלות הזה נתארך מאד. ירדנו מאד בעוונותינו הרבים בבחינת ותרד פלאים עד אשר אבדה עצה מבנים וכמו שצעק דוד על זה עד אנה אשית עצות בנפשי. וכו׳. וכתיב אבד מנוס ממני וכו׳. כי הסטרא אחרא שמשם היצר הרע משתטח ומתפשט על כל אחד מאד מאד לאורכו ולרוחבו. ובכל מה שרוצה להתקרב להשם יתברך מתפשט על כל אחד מאד מאד לאורכו ולרוחבו. ובכל מה שרוצה להתקרב להשם יתברך מתפשט כנגדו מאד עד שנדמה שכמעט אפס תקוה ח״ו. וכמו שכתוב רשת הכינו פעמי וכו׳. וכמו שכתוב באורח זו אהלך טמנו פח לי. שבכל דרך ואורח ונתיב שרוצים לילך להתקרב להשם יתברך טומנים שם פחים ללוכדו ח״ו. ומחמת זה עצתו חלוקה תמיד

שאינו יודע לתת עצה לנפשו איך למלט נפשו מבאר שחת מטיט היון כזה. וכמו שצעק דוד טבעתי ביון מצולה ואין מעמד וכו׳. והתיקון לכל זה שישוב בתשוב על פגם אמונת חכמים עד שיחזור ויוחשבו בעיניו כל ספריהם הקדושים כי הם מטהרים מכל הטומאות ומכל טנופת שמשם נמשך חלוקת העצה. כי עיקר התיקון על ידי החכמים הגדולים שיודעים סוד העיבור שיודעים לעבר שנים ולקבוע חדשים ויכולים לעשות ב׳ ימים ראש חדש וב׳ ימים יום טב אף על פי שלפי דעתינו באח מהם בוודאי אינו יום טוב ולא ראש חדש. אף על פי כן מסר להם השם יתברך כח כזה שהם יכוים לקבוע ראש חדש ויום טוב כרצונם כנ״ל. שבזה תלוי כל קדושת ישראל. כי כל התורה תלויה ביציאת מצרים שעל זה נקבעו הימים טובים התלוים בראש חדש שהם זכר ליציאת מצרים. ובפרט מבואר בדברי רבינו ז״ל (בסימן יוד) שכל שורש התשובה הוא ראש חדש וכו׳ עיין שם. נמצא שכל התשובה וכל התורה תלוי בבראש חדש וביום טוב והכל תלוי בהצדיקי אמת שיודעים סוד העיבור לקבוע ראש חדש כרצונם עד שבגלות הזה עושים לנו ב׳ ימים ראש חדש. ומכל זה רואים גדולת הצדיקים שכל התורה תלויה בהם. ועל כן כשמאמינים בהם ומתקרבים אליהם יכולים לשוב ולצאת מכל הדרכים הנבוכים שנתעה בהם. ומכל מיני חלוקתה עצה שבעולם כי איך שיעשה ואיך שיתנהג בעבודתו מכולם יוכל לשוב להשם יתברך אפיל אם יעבור עליו מה בבחינת אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך. אשא כנפי שחר אשכנה באחרית ים גם שם ידך תנחיני ותאחזני ימינך וכו׳ גם חשך לא יחשיך ממך ולילה כיום יאיר וכו׳. כי הצדיק האמת יכול להפוך הכל לטובה יהיה איך שיהיה. ובלבד שיאחז את צמו בו בכל כחו תמיד כל ימי חייו בכל מה שיעבור עליו. וכו שרואין בענין קידוש החדש שהוא כלל התורה שהכל תלוי בהם כנ״ל.

אות ה

וזה שסמוך להפסוקים הנל הם אם אסק ואציעה שאול וכו׳ הנ״ל אשא כנפי חר וכו׳כ נ״ל נסמך להם אודך על כי נוראות נפליתי נפלאים מעשיך ונפי יודע מאד. כי בוודאי הוא נוראות ונפלאות פלאי פלאות שאי אפשר להבין. כי נפשי יודע מאד מה שעובר עלי שלא היה אפר להתקיים לולא כח הצדקים הגדולים האוחזים בידי בעצתם העמוקות שעל ידי זה מתחזקים בכל הדרכים והעצות שבעולם בבחינת אם אסק שמים וכו׳. ואציעה שאול הנך וכו׳. וזהו גלמי ראו עיניך ועל ספרך כולם יכתבו זה בחינת ריבוי הספרים הקדושים שכולם כלולים בספרו יתברך שהוא ספר התורה הקדושה שנשלמת על ידי ריבוי הספרים כמו שכתוב שם שעל ידי זה זוכין לעצה טובה בכל מקום שהוא כנ״ל. כי נמתקין כל הדינים. כי

נכללין בבחינת קדשי קדשים וכו׳. וזהו ימי יוצרו ולא אחד בהם ודרשו רז״ל זה יום הכפורים כי ביום כפורים אז נכללין הכל בבחינת קדשי קדשים שלשם נכנס הכהן קדול בשביל כל ישראל עם קטרת סמים דקה מן הדקה לכפר על כולם שכל זה הוא בחינת הנ״ל שנכללין בבחינת קדשי קדשים על ידי אמונת חכמים אמתיים שזוכין על ידי ריבוי הספרים הקדושים וכו׳ כנ״ל. כמו שאמרו רז״ל וזהו ולי מה יקרו רעיך אל מה עצמו ראשיהם שנאמר על הצדיקים הקדושים האמתיים היינו כנ״ל שכל זה התיקון הוא על ידי הצדיקים הקדושים שזוכין להאמין בהם על ידי שנחשבין אצלו כל הספרים הקדושים כמו שכתוב שם וכנ״ל.

אות ו

ולבאריותר ענין התורה חדי ר׳ שמעון הנ״ל לקשר יורת מה שכתוב שם שעל ידי האמונת חכמים שעל ידי זה נתרבין הספרים וכו׳ על ידי זה נתתקן כל הפגמים שכתב שם תחילה בענין ידי הסמיכה וידי הכתיבה וסוד העיברו וחלוקת העצה וכו׳. שהכל נתתקן על ידי ריבוי הספרים קדושים שנתרבין על ידי אמונת חכמים כנ״ל. כי בדורות הראשונים לא היה כותבין כלל תורה שבעל פה כמו שאמרו רז״ל דברים שבעל פה אי אתה רשאי לכתוב וכו׳. כי אי אפשר לכתוב כל פרטי הסברות והחלוקים שיש אפילו בדיני איסור והיתר ובפרט בדיני ממונות מכל שכן בענין קיום התורה וכו׳. על כן היתה התורה נמסרת רק בעל פה שהוא על ידי הסמיכה שסמכו זה לזה. וכולם הוכרחו לקבל מהרבי הראשון שהוא המסמיך הראשון שהוא משה רבינו שהסמיך את יהושע וכו׳. כי עיקר הסמיכה הוא בשביל בחינת תורה שבעל פה. כי על ידי הסמיה בידיו המשיך בו חכמתו העמוקה מאד בבחינת ויהושע בן נון מלא רוח חכמה כי סמך משה ידיו עליו:

(וזהו בעצמו בחינת מילו פגימת הלבנה. כי פני יהושע כפני לבנה וכו׳) ועיקר החכמה שצריך לקבל לתת עצה בכל פרטי הדינים והסברות שיש בהתורה שבעל פה שהיא שלימות תורה שבכתב. ובפרט בענין הנהגת העולם הכפופים תחתיו שידע איך להנהיג את כל אחד בכל עת בכל מה שעובר עליו שזהו בחינת איש אשר רוח בו שידוע להלוך נגד רוחו של כל אחד ואחד. והעיקר בעבודת ה׳. ובפרט לקרב הרחוקים מאד מאד שאפילו כשמתקרבים עובר עליהם מה שעובר וכו׳. וכן נמסרה התורה מדור לדור מיהושע לזקנים וכו׳ עד אנשי כנסת הגדולה וכו׳. שכל זה בחינת הסמיכה שהיה אז שלא היה רשאי להיותר בי ומנהיג כי אם על ידי הסמיכה ומשם קבלו ידי הכתיבה כמו שכתוב שם. כי גם תורה שבכתב בעצמה כל שלימותה על ידי תורה שבעל פה שנמשכת על ידי

הסמיכה כנ״ל. על כן משם קיבלו גם ידי הכתיבה בכל המשפט שבין ישראל שהכל יתקיים על ידי כתיבת ישראל ועל ידי זה זכו לקדושת ארץ ישראל כמו שכתוב שם שעל ידי הכתיבה נתקדש האויר בקדושת ארץ ישאל ועל ידי זה זכו לסוד העיבור כמו שכתוב שם שזהו בחינת קדושת ראש חדש:

וזה שאמרו רז״ל לא היה צריך להתחיל את התורה אלא מהחודש הזה לכם הוא מצוה מהראשונה שנצטוו ישראל וכו׳. ומה טעם פתח בבראשית משום כח מעשיו וכו׳. כדי שיוכלו ישראל לכבוש ארץ שראל. ולכאורה קשה עדיין. אם כל מה שסיפר מעשה בראשית וכו׳ הכל היה בשביל כבישת ארץ ישאל. למה פתח בזה תחילה היה לו להתחיל במצוה ראשונה החודש הזה לכם. ואחר כך היה מספר מעשה בראשית שהוא בשביל כבישת ארץ ישראל. כי הלא לא כבשו ארץ ישראל עד אחר מתן תורה. ולמה פתח בבראשית תחילה קודם החודש וכו׳. אך על פי הנ״ל כי כל קדושת החודש שהוא בחינת סוד העיבור אי אפשר לקבל כי אם על ידי קדושת ארץ ישראל על כן הוכרח להתחיל תחילה בראשית שעל ידי זה נתגלה קדושת ארץ ישראל ואחר כך התחיל מצוה ראשונה שהוא קידוש החודש שהוא בחינת סוד העיבור שאי אפשר לגלות כי אם על ידי קדושת ארץ ישראל כנ״ל והיא מצוה ראשונה כי בה תלוים כל המועדים וכל התורה כולה שהכל בשביל לתקן פגימת הלבנה על ידי סוד העיבור כמובן בספרי קודש הרבה בזה וכנ״ל:

אות ז

ואז כשהיתה הסמיכה וכל התיקונים הנ״ל היו יודעין לתת עצה לנפשם על ידי החכמים האמתיים הנסמכים. שעיקר הסמיכה הוא בשביל זה כנ״ל אבל עכשיו בעוונותינו הרבים שנפגם כל זה. כי אין לנו סמיכה זה כמה וכמה דורות. ובכל דור ודור של אריכת הגלות סומכים מעצמם מנהיגים הנקראים בשם רבי שאינם הגונים שעל ידי זה נתקלקל כל הנ״ל. ועל כן באמת אין יכולין לתת עצה לנפשו כנ״ל. והעיקר בענין קיום התורה של הרחוקים החפצים לשוב וכו׳ כנ״ל. על כן כל התיקון על ידי ריבוי הספרים שנתחברין בכל דור שהתירו חז״ל לכתוב משום עת לעשות להי׳ הפרו תורתך. הפרו תורתך דייקא. שבשביל אותן שהפרו תורתך וחטאו כמו שחטאו. וצריכים להוציאם מטיט היון וכו׳ שנלו לשם שצריכין להאיר בהם עצות עמוקות מאד וכו׳. על כן בשבילם התירו לכתוב תורה שבעל פה שעל ידי זה נתרבין ספרים קדושים הרגבה בכל דור בהם נמשך קדושת רידי הסמיכה. כי עתה שאין לנו סמיכה. אף על פי כן לא אבדה תקוותינו כי החכמים הקדושים האמתיים ממשיכין

בחינת ידי הסמיכה בידי הכתיבה. היינו בכתיבת ספרים הקדושים שכותבין שעל ידי זה נתקדש האויר בקדושת שארץ ישראל ועל ידי זה נמשך בחינת קדושת סוד העיבור שהוא סוד קדושת ראש חדש שהוא שורש התשובה כנ״ל:

ועל ידי זה זוכין גם עתה לעצה שלמה כנל על כן מי שרוצה באמת לחשוב על תכליתו הנצחי שלא יאבד בחטאיו וכו׳ כמו שיודע בנפשו מה שנעשה עמו. ואין לו תחבולה ועצה לצאת כנ״ל. כי היה מרוצה להתקרב לחכמי אמת שיודעים עצות עמוקות להוציאו. אבל אינו יוע היכן הם מריבוי תבערת המחלוקת הגדולה שנתרבה עתה קטגוריא גדולה מאד בין התלמידי חכמים וכו׳. על כן כל תיקונו על ידי ריבוי הספרים הקדושים. שדייקא על ידי זה בעצמו ששומע גודל המחלוקת ישים על לבו לשוב בתשובה על פגם אמונת חכמים שמשם כל המחלוקת כמו שכתוב שם ובכל פעם שישוב על זה יחזרו ויוחשבו אצלו כל הספרים הקדושים מכל שכן וכל שכן שיזהר בנפשו שלא להלעיג ח״ו על שום אחד מהם שלא יהיה נידון בצואה רותחת כמו שאמרו רז״ל וכמו שכתוב בהתורה הנ״ל. וכשיוחשבו בעיניו כל הספרים יוכל למצוא בהספרים הקדושים עצות אמתיות לנפשו בכל המקום אשר הוא שם כנ״ל. כי על ידי ריבוי הספרים הקדושים נתתקן הכל כנ״ל:

וכבר מבואר בדברינו בזה במקום אחר אשר רק מהספרים שנתיסדו על פי חכמות חיצוניות שהם אריסטו ימח שמם וחביריו מהם צריכין להתרחק כמטחוי קשת אפילו אם חיברם גדולי ישראל כמבואר בכמה ספרים ובדברינו גודל האזהרה להתרחק מהם כי לא באלה חלק יעקב וכו׳ כמו שכתוב במקום אחר. אבל כל הספרים שנתיסדו על פי דברי רז״ל בתלמוד ופוסקים וספרי מוסר שנתיסדו עליהם ועל דברי הזוהר הקדוש והאריז״ל. בהם צריכין להתדבק ולקיים הפוך בהם והפוך בהם. ועל כל פנים יאמין בהם. מכל שכן וכל שכן שלא ילעיג עליהם ח״ו וכשיתגבר לעסוק בהם בודאי יזכה למצוא עצות לנפשו תמיד. כי בחינת ידי הסמיכה שמשם כל העצות האמיתיות גנוזים בספריהם הקדושים כנ״ל:

ועל פי כל זה תוכל להבין קצת קשר כל התורה הנ״ל היטב ותוכל לקבל משם הצלה לנפשך בכל עת אם תרצה באמת לאמתו:

אות ח

כלל הדבר שתיקון פגימת הלבנה שהוא מצוות קדושת ראש חדש שהוא בחינת סוד העיבור נעשה על ידי ריבוי הספרים הקדושים שנתרבין בכל

דור שהם שלימות התורה כמו שכתוב שם כי התורה שבכתב ותורה שבעל פה הם בחינת חמה ולבנה כידוע בחינת משה ויהושע כי פני המשה כפני חמה ופני יהושע כפני לבנה על כן על ידי ריבוי הספרים שנתרבין שהם בחינת תורה שבעל פה שעל ידי זה נשלם תורה שבכתב כמו שכתוב שם ונתיחד ונכלל תורה שבכתב עם תורה שבעל פה. על ידי זה נתייחד ונכלל הלבנה עם החמה כי הם הם בחינת תורה שבכתב ותורה שבעל פה שזה עיקר תיקון פגימת הלבנה כשמתיחדת עם החמה שזה נעשה על ידי ריבוי הספרים כנ״ל.

אות ט

ועיקר התיקון הוא בראש השנה. שאז הוא ראש השנה וראש חדש ביום אחד. כי שנה וחודש הם בחינת חמה ולבנה.ואז בראש השנה נכללין יחד בבחינת זכרון אחד עולה לכן ולכאן כמו שאמרו רז״ל שזהו בחינת תקעו בחודש שופר בכסא ליום חגינו כמו שדרשו רז״ל אישהו חג שהחודש מתכסה בו וכו׳. כי אז בראש השנה עיקר התשובה כי הוא יום ראשון לעשרת ימי תשובה. ועיקר התשובה הוא על גם אמונת חכמים שבה תלוי כל התורה כנ״ל (וכמו שכתוב במקום אחר). ועל ידי התשובה נתרבין הספרים הקדושיסכ נל שעל ידי זה נכלל חמה ולבנה יחד בחינת תורה שבכתב ותורה שבעל פה כנ״ל:

ועל כן נקרא הדין והמשפט של ראש השנה שדנין ושופטין את כל אחד ואחד בשם כתיבת ספרים כמו שאמרו רז״ל ג׳ ספרין נפתחין בראש השנה ספרים דייקא. כי הדין והמשפט היא כפי מה שכל אחד שב בתשובה על אמונת חכמים שעל ידי זה נתרבין הספרים כנ״ל:

ועל כן הם ג׳ ספרים כמו שאמרו רז״ל צדיקים נכתבים לאלתר לחיים. רשעים לאלתר למיתה בינונים תלויים ועומדים עד יום כפור ולמדו מפסוק ימחו מספר חיים וכו׳. כי צדיקים הם התלמידי חכמים האמתיים העוסקים בתורה באמת ועוסקין להרבות ספרים קדושים בעולם שזה עיקר התיקון. ועל כן הם נכתבים בוודאי לאלתר לחיי עולם לנצח. רשעים הם המלעיגים על ריבוי הספרים ומתלוצצים מהם והם אצלם למותר הם נידונים לאלתר למיתה. כי הם נידונים ביגיעת בשר בצואה רותחת שמשם עיקר המיתה שנגזרה על ידי אכילת עץ הדעת טוב ורע וכו׳. וכמו שכתוב מזה במקום אחר. בינונים הם שהתחילו לשוב על פגם אמונת חכמים. אבל עדין לא שבו בתשובה שלמה ולא תיקנו עדיין פגם אמונת חכמים כראוי הם תלויים ועומדים עד יום כפור. כי אז ביום כפור אז גמר התיקון ״ל כמובן בתורה הנ״ל שכתב שם שעל ידששבין

בתשובה על פגם אמנת חכמים על ידי זה נשחבין בעיניו הספרים שמתחילה היו בעיניו כלא. וכן בכל פעם על ידי כל תשובה ותשובה נחשב בעיניו יותר עוד ספר וכו׳. שעל ידי זה נשלם תרוה שבכתב ונכללת בבחינת לוחות האבן בחינת אבן שתיה קדש קדשים וכו׳ עין שם שזהו בחינת יום כפור שאז נכנס הכהן גדול לפני ולפנים לבית קדש לקדשם להאבן שתיה ששם עמדו לוחות האבן. ועל כן הבינונים תלוים ועומדים עד יום כפור שאז גמר התיקון הזה כנ״ל. על כן הם תלויים ועומדים מראש השנה עד יום רפור אם ישובו בכל פעם ויוחשבו בעיניהם הספרים אז יזכו ביום כפור לגמר חתימה טובה כי אז ביום כפור עיקר שלימות תיקון זה. כי אז נכנס הכהן גדל לבית קדש קדשים להאבן שתיה על ידי הכח של תשובת ישראל שעל ידי זה נתרבו הספרים הקדושים שעל ידי זה נכללת התורה בבחינת אבן שתיה וכו׳ כנ״ל. ועל כן נקראת התפלה הה׳ שמוסיפין ביום כפור נעילה. כי על ידי זה נועלין ומחברין וכוללין יחד תורה שבכתב ותורה שבעל פה שהם בחינת חמה ולבנה כנ״ל. ועל כן אומרים אז ה׳ הוא האלקים ז׳ פעמים. ושמע וברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. כי ה׳ הוא האלקים זה בחינת יחוד תורה שבכתב ותורה שבעל פה בחינת חמה ולבנה כידוע בחינת כי שמש ומגן ה׳ אלקים וזהו גם כן בחינת שמע ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד כידוע. וען כן אומרים אז ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד בקול רם. כי בכל השנה שעדיין לא נתתקן בשלימות פגם אמונת חכמים על כן צריכין לומר ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד בלחש שלא יתגרו בנו החולקים כמו שאמרו רז״ל. כי ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד שהוא בחינת תורה שבעל פה כידוע שהוא חידושי תורה של התלמידי חכמים האמתיים שמחברין ספרים הרבה צריכין לומר אז בלחש. כי צריכין להעלים ולהסתיר ולכסות כמה וכמה חידושי תרוה שלא לגלותם בבחינת קול רם כי אם בבחינת סוד בלחש. וכמוש אמר אדמו״ר ז״ל שיש כמה דברים שהם עתה סוד ויהיה ימים וזמנים שלא יהיה סוד וכו׳ (כמו שכתוב בסימן חיי מוהר״נ) ועל כן יש כמה ספרים קדושים שהיו גנוזים כמה שנים. ואחר כך ברבות הימים נתגלו. כמו ספרי הזוהר הקדוש וכתבי האר״י ז״ל וכן יש כמה ספרים קדושים שגנוזים עדיין ובימים הבאים יתגלו ואפילו הספרים שמגלים עכשיו צרכין לגלותם מעט מעט. וגם צריכים כמה דברים לכותבם ברמז. הכל מחמת החולקים והלצים שלא יתגרו יותר. וכל זה הוא בחינת סוד אמירת ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד בלחש בכל השנה כולה. אבל ביום כפור שאז נכנס הכהן גדול לפני ולפנים לאבן שתיה וכו׳. שאז נשלם בחינת תיקן אמונת חכמים ל ידי ריבוי הספרים וכו׳ כנ״ל על כן אז אומרים ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד בקול רם. כי כשיתגלה האמת וידעו ויאמינו הכל בקדושת נפלאות חידושי הספרים הקדושים בוודאי אז לא נצטרך להעלימם ולהסתירם בבחינת סוד ולחש כי אז לא יהיה סוד. ובכל יום כפור נמשך בחינה זאת על ידי תיקון התשובה של ישראל על כן אומרים אז ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד בקול רם וכנ״ל. וזה בחינת מה שכתוב על לעיני כל העמים וכו׳ שהסוד נשאר אצלינו רק שמגלין שיבינו שהסוד אצלינו וכו׳. וזה בחינת אמירת

ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד בלחש בבחינת סוד. אבל ביום כפור אומרים בקול רם כי אז נמשך בחינת תיקון פגימת הלבנה בחינת בתגלות סוד בעיבור שיתגלה לעתיד. על כן אומרים אז ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד בקול רם וכנ״ל. ועל כן מהדרין כל ישראל לקדש את הלבנה במוצאי יום כפור כי אז עיקר תיקון פגימת הלבנה כנל ועל כן אחר יום כפור עושין סוכות שהוא בחינת תיקון שלימות העצה שזהו בחינת סוכה. בחינת ופרוס עלינו סוכת שלומך ותקנינו בעצה טובה מלפניך וכו׳ (וכמו שכתוב במקום אחר). ואחר כך עושין שמחת תורה. כי על ידי זה נשה שמחה בחינת אור צדיקים ישמח שנמשך על ידי שנכללין כל האבנים באבן אחת וכו׳ ש הוא בחינת קיבוץ וכלליות הנפשות. וזה שמתקבצין אל הצדיק בראש השנה וכו׳ עיין שם שכל זה הוא בחינה אחת כמובן שם.

אות יא

וזה בחינת חנוכה. בחינת חנוכת הבית המקדש שזוכין על ידי יום כפור (כמו שכתוב בהתורה כי מרחמם ינהגם סימן ז׳ בלקוטי תנינא). כי ביום כפור נשלמת התורה בריבוי הספרים בבחינת לוחות האבן. ועל כן אחר כך עושי חנוכה בחינת חנוכת הבית. כי עיקר בנין הבית המקדש של לעתיד הוא על ידי שלימות התורה בבחינת בחכמה יבנה בית. על ידי שלימות התורה שהוא עיקר החכמה על ידי זה יבנה בית שהוא הבית המקדש. כי עיקר הנס של חנוכה היה מה שהכניעו מלכות הרשעה שרצו להחריב את הבית המקדש ולבטל את התורה. כי פגמו בכתיבת ספרי התורה הקדושה. ועל כן אמרו כתבו לכם על קרן השור שאין לכם חלק וכו׳. כתבו דייקא. כי רצו להפוך מהיפך אל מהיפך להחליש ולבטל ח״ו כתב דקדושה שהוא בחינת כתיבת ספרי התורה שבכתב ובעל פה כנ״ל. ולהגביר ההיפך כתב דסטרא אחרא בחינת כתבו לכסוכו׳ שאין לכם חלק וכו׳ שזהו בחינת כתיבת ספרי חכמי יון שמהם כל החכמות חיצוניות נקראים בדברי רז״ל חכמות יוונית שהם כנגד התורה הקדושה והעיקר כנגד תורה שבעל פה שזהו בחינת עוצם הצרה שבדורות אלו שמתגברים הכתות רעות העוסקים בחכמות חיצוניות ומרבים ספרים הרעים של הבל ושל אפיקורסית ומתלוצצים מכל ספרי אמת המיוסדים על פי חכמת האמת על פי חכמי התלמוד והזוהר הקדוש וכו׳. ומי שבקי בהם רואה שברוב דבריהם הם נוטים אחרי כת הקראים כידוע. ועל כן עיקר המשכת הנס והישועה של חנוכה בכל דור הוא על ידי קדושת ראש השנה ויום כפור כמו שכתוב אדמו״ר מזל כנ״ל. היינו על ידי הכשרים השבים בתשובה על פגם אמונת חכמים שעל ידי זה נתרבין ספרים קדושים הרבה כנ״ל שזה התיקון נעשה בראש השנה ונגמר ביום כפור כנ״ל. וכשזה

קם זה נופל. שנופלים על ידי זה ספרי המורים שלהם ועוקרים דעותיהם הרעות ונמחין מלב בני ישראל. שזה בחינת קדושת חנוכה להכניע חכמות יון ולהגביר אור ספרי התורה קדושה שזהו בחינת נר חנוכה בחינת אור התורה בחינת כי נר מצוה ותורה אור. בחינת נר חנוכה מוסיף והולך שמוסיפין בכל פעם שתאיר ביותר אור התרוה הקדושה על ידי ריבוי הספרים הקדושים שהם עיקר שלימות אור התורה כנ״ל.

אות יב

ועל כן קורין בחנוכה בפרשת י״ב נשיאים. כי י״ב נשיאים של הי״ב שבטים הם בחינת י״ב חדשי השנה כמובא כי הנשיאים הם בחינת חכמי הדור שמקבלים ממשה רבינו עליו השלום שהוא בחינת הרבי האמיתי שבכל דור שהם עוסקין לתקן פגימת הלבנה שהוא בחינת קדושת י״ב ראשי חדשים כנגד י״ב שבטים כנ״ל. ועל כן קורין זאת בחנוכה. כי אז הוא בחינת תיקון אמונת חכמים שהוא בחינת קדושת ראש חדש בחינת סוד העיבור כנ״ל.

אות יג

ועל כן נקבע חנוכה בסוף חודש כסליו ובראש חדש ותחילת חודש טבת מה שלא מצינו בשום יום טוב כי אז הוא בחינת תיקון פגימת הלבנה שעיקר תיקונה כשמתמעטת בתכלית המיעוט בסוף החדש וחוזרת ומתמלאת בראש חדש כידוע ועל כן נקבע חנוכה בכסליו. כי עיקר קביעת השנ תלוי בחשוון וכסליו כידעו לבקיאים בחשבון הלוחות. נמצא כשיוצא כסליו ונכנס ראש חדש טבת ויודעים קביעתם כבר נשלם הקביעות של השנה. כי אחר כל מתנהגים כל החדשים כסדר אחד מלא ואחד חסר ועל כן מחמת עיקר תיקון קביעות השנה נמשך מסוד העיבור שהוא בחינת קדושת ראש חדש. נמשך על ידי תיקון אמונת חמים נתתקן בחנוכה כנ״ל. על כן סיבב השם יתברך שיהיה נקבע חנוכה בכסליו וטבת שאז עיקר קביעות השנה כנ״ל. ואגב אמרתי לרשום מה שהאיר ה׳ בלבי על ענין קביעות השנה שלפעמים היא חסירה כשחשוון וכסליו הם חסרים. ולפעמים מלאים. ולפעמים כסדרן כידוע כמבואר בשולחן ערוך

ובפרט בפרי עץ חיים. וזהו מרומז בפסוק כי היא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים וכו'. ואמרו רק עם חכם ונבון הגוי הגדול הזה ודרשו רז"ל על סוד העיבור. וזה ח"כ"ם ראשי תיבות מ"לאים כ"סדרן. כי זה כלל חשבון עיבור שנים וקביעות חדשים שעל זה נאמר כי הוא חכמתכם וכו'. רק עם ח"כ"ם וכו' כנ"ל.

אות יד

זה שכתוב במדרש בפרשת הנשיאים שנתנאל בן צוער נתן עצה זאת להנשיאים לחנך המשכן באלו העגלות והקרבנות וכו'. כי הם היו יודעין לעבר שנים ולקבוע חדישם כמו שכתוב ומבני ישכר יודעי בינה לעתים לעת מה יעשה ישראל וכו' עיין שם במדרש. נמצא שמבואר במדרש שקרבנות הי"ב נשיאים היו על ידי בני ישכר שידעו סוד העיבור. היינו כנל. כי י"ב נשיאים הם בחינת י"ב חדשי השנה שהם י"ב ראשי חדשים בחינת סוד העיבור. ועל כן קורין זאת בחנוכה שאז עוסקין בתיקון זה כנ"ל.

אות טו

ועל כן באמת הקריבו כל הקרבנות מדעתן שלא על פי משפט התורה. רק שהשם יתברך הסכים על ידן כי הקריבו קטרת יחיד וחטאת יחיד שאינו ראוי על פי הדין וכמובא בפירוש רש"י. כל זה הוא בחינת הנ"ל. כי זה בחינת סוד העיבור שנמסר לחכמי אמת הגדולים שיכולים להנהיג את ישראל כרצונם כפי הצורך הדור והשעה כמו שאמרו רז"ל לענין אליהו בהר הכרמל הקריב בשעת איסור הבמות בשביל קידוש השם ולמדו מפסוק אליו תשמעון וכן בשארי מקומות. וכל זה בחינת סוד העיבור כנל. ועל כן בני ישכר דייקא שהיו בקיאים בסוד העיבור נתנו עצה של אלו הקרבנות לחנך המשכן על ידם. כי כל החינוך של הי"ב נשיאים שהם כנגד י"ב ראשי חדשים הוא בחינת סוד העיבור כנ"ל.

אות טז

כי עיקר חינוך המשכן הוא בחינת להשלים את התורה בחינת לוחות הבן שעמדו בארון שמשם כל קדושת המשכן והבית המקדש שבשביל זה חנכו אותו כדי לתקן פגם הערב רב שעשו את העגל על ידי שפגמו באמונת חכמים. כי לא האמינו במשה רבינו ואהרן וכו׳. ועל ידי זה נשתברו הלוחות ועכשיו שנבנה המשכן בשביל תיקון זה כמו שאמרו רז״ל על כן חנכו אותו בעצת בני יששכר שבקיאים בסוד העיבור שזהו בחינת תיקון אמונת חכמים כדי להמשיך על ידי הקרבנות אלו בחינת תיקון ריבוי הספרים הקדושים שמשלימין את התורה שתהיה בבחינת לוחות האבן בשלימות לתקן פגם שבירת הלוחות. כי בהמשכן קיבל משה רבינו את התורה כמו שפירש רש״י שמיום שנקבע האהל לא נדבר עמו אלא משם וזה היה כל עיקר קדושת האהל מועד עם קרבנות שהקריבו שם הכל בשביל לכפר על ישראל ולזכותם לתשובה על פגם אמונת חכמים שמשם היה כל חטא העגל כנל. ובשביל זה חנכו אותו הי״ב נשיאים בקרבנות אלו בעצת נתנאל שהיה בקי בסוד העבירו כנ״ל. על כן קורין כל זאת בחנוכה כי אז צריכין להכניע הכפירות בחכמים אמיתיים על ידי בחינת חכמות יון ולהמשיך תיקון אמונת חכמים על ידי גודל אור התורה שמאיר על ידי ריבוי ספריהם הקדושים וכנ״ל.

אות יז

והנה מבואר מכל הנ״ל שעל ידי תיקון אמונת חכמים שעל ידי זה נתרבין הספרים הקדושים. שעל ידי זה נתתקנין כל התיקונים הנ״ל הנזכרין בהתורה הנ״ל עד שזוכין לסוד העיבור. על ידי זה זוכין לעצות שלימות שכל אחד יכול לתת עצה לנפשו בכל מקום אשר הוא שם והעיקר בקדושת יהדותו שזה עיקר תיקון התשובה שיתגבר לשוב להשם יתברך מכל המקום אשר הוא שם אפילו אם נדמה לו שנתעה מאד מאד בעוונותיו הרבים. וכו׳ וכנ״ל. כי אין מקום בעלם שאין שם עצה ותקוה לצאת משם רק שנעלם ממנו העצה על ידי קלקוליו הרבים אבל על ידי אמונת חכמים שעל ידי זה נתרבין הספרים וזוכין לבחינת סוד העיבור על ידי זה יש עצה בכל מקום שבעולם וכו׳ כנ״ל. ובשביל זה נקרא ראש חדש על שם התחדשות. כי היצר הרע נקרא מלך זקן וכסיל. כי זה כלל ההתרחקות מהשם יתברך רחמנא ליצלן של כל אחד ואחד מגדול ועד

קטן העיקר הוא על ידי זקנה דסטרא אחרא מה שנדמה לכל אחד כאלו הכל מתנהג כסדר. והוא כבר זקן בדרכיו וכו'. ואי אפשר לו לשוב מהם כמו שכתוב לא יאמין שוב מני חשך. והכל על ידי שמפיל עליו זקנה המל זקן וכסיל הוא היצר הרע כנ"ל. ועל כן כל התיקון על ידי הצדיקים החכמים אמתיים המתחדשים כנשר וכו' בחינת וקוי ה' יחליפו כח. וזהו בחינת ריבוי הספרים של חכמי אמת כי הספרים הקדושים מתחברים על ידי חישוי תורתם שמחדשים בכל עת וכל חידושי תורתם הוא לעובדא למוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים וכו'. כי הם מתגברים בעבודתם בכל יום מחדש כאלו עדיין לא התחילו שום התחלה בעבודת ה' ותורתו (וכמבואר הרבה מזה בדברינו). ויותר מזה שמענו ממנו פנים אל פנים שאי אפשר לבאר כלל. כמה וכמה היו בעיניו בכל פעם כתינוק ממש שאינו יודע. ופעם אחת שמעתי ממנו בפירוש אמר אני עתה כגמול עלי אמו וכו'. ועל ידי שמתחדשים בכל עת ומשיגים גדולת הבורא יתברך בכל יום ובכל עת מחדש. ועל ידי זה מחברים ספרים קדושים חדשים בכל עת כי כל הספרים הקדושים הוא לבאר ולגלות גדולת התורה הקדושה שהוא גדולת הבורא יתברך וגדולת קדושת ישראל. כי קודשא בריך הוא ואורייתא וישראל כולא חד כמו שכתוב בזוהר הקדוש. על כן על ידי זה הם משיגין וממשיכין חסדים חדשים בכל יום ובכל עת שמשם עיקר התקוה לזכות לתשובה כל הרחוקים מאד מאד שכמעט כמעט אבדה תקוותם. בפרט בגלות האחרון הארוך והמר הזה שעיקר הוא גלות הנפש. וכמבואר באריכות בהקינה אני הגבר שמקונן שם ירמיהו הנביא בעד כלל ישראל והעיקר בעד אחרית הימים האלה וצועק שם בעד כל אחד מישראל אני הגבר ראה עני וכו'. אותי נהג ויולך חשך ולא אור. אך בי ישוב יהפוך ידו כל היום וכו'. ומי שמשים לב להרגיש צרות נפשו הנזופה הרחוקה מאביה שבשמים. יבין מאליו לפרש כל זה על הצמו. כי היצר הרע מניח כל העולם ואינו מתגרה אלא בישראל ובתלמידי חכמים ביותר וכו'. כמו שאמרו רז"ל (סוכה ד') שזהו בחנית אך בי ישוב יהפוך ידו וכו'. וכן צעק דוד כי יומם ולילה תכבד עלי ידיך וכו' וכן הולך וצועק ירמיה במחשכים הושבני וכו' גדר בעדי ולא אצא וכו' וכו'. עד שאומר ואומר אבד נצחי ותוחלתי מה' כי לפי הנראה לדעת האדם כבר אבד נצחו ותוחלתו ותקוותו. אך מחזק נפשו ואומר זאת אשיב אל לבי על כן אוחיל וכו'. חסבדי ה' כי לא תמו כי לא כלו רחמיו. ומאיר שחסדיו ורחמי אינם תמים ואינם כלים לעולם. בוודאי יש תקוה לחסדיו ורחמיו גם עתה. עתה אחר כל הקלקולים הרבים שקלקלנו כל אחד ואחד. אך כל זה עדיין אינו מספיר לנחם ולחזק את עצמו מריבוי התגברות מרירות פגמיו העצומים. אך עיקר התקוה הוא מה שאומר אחר כך חדשים לבקרים רבה אמונתך ופירש רש"י שהחסדים מתחדשים בכל בקר. ורק זה כל נחמתינו ותקותינו שלכל אחד ואחד מה שהשם יתברך מחדש חסדים חדשים נפלאים בכל בקר שעל ידם עיקר חידוש מעשה בראשית שבכל יום בחינת ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית. וכל ממשיכין עלינו הצדיקים הגדולים הנ"ל המתחדשים בכל יום ומתחילין מחדש בכל עת וה ממשיכן עינו חסדים חדשים בכל יום ובכל עת ומבטלין

הזקנה דסטרא אחרא שמשם כל כח היצר הרע. כי כל תקותינו הוא על ידי שאין ידועין כלל עד היכן חסדיו מגיעים כי לגדולתו אין חקר. ועיקר גדולתו יתברך הוא חסדים כי חסד נקרא גדולה וכמבואר מזה הרבה במקום אחר וכל זה בחינת קדושת ראש חדש שנקרא ראש חדש על שם ההתחדשות של ישראל. וכמו שכתבו בברכת הלבנה וללבננה אמר שתתחדש וכו'. שהם עתידים להתחדש כמותה וכו'. ועל כן שורש התשובה הוא ראש חדש (כמו שכתבו בסימן יו"ד חלק א'). כי עיקר התשובה על ידי ההתחדשות כנ"ל. אבל כל זה אי אפשר לזכות כי אם בכח הצדיקים הגדולים המתחדשים בכל עת ומתחדשין בתורה שעל ידי זה נתרבין הספרים הקדושים כנ"ל כי רק הם יודעים סוד העיבור לעבר שנים ולקבוע חדשים ולהמשיך קדושת ראש חדש בזמנו ובעתו באופן שיזכו ישראל להתחדש על ידי זה ולשוב בתשובה שלימה שזה העיקר על כן עיקר קדושת ראש חדש הוא על ידי ריבוי הספרים שהוא בחינת אמונת חכמים וכנ"ל. כי יש בזה סוד גדול בחינת סוד העיבור בענין ההתחדשות. והעיר שצריכין לידע ולהאמין שאין יודעין כלום. ובכל יום ובכל עת נעשין חדשות לגמרי וכו'. ועל ידי זה יש תקוה תמיד לכל בכח הצדיקים הנ"ל המתחדשים בכל עת וכנ"ל.

אות יח

ועל כן בני ישכר שהיו בקיאים בסוד העיבור נאמר בהם ומבני יששכר יודעי בינה לעתים לדעת מה יעשה ישראל שמזה הפסוק למדו שהיו יודעים ומבינים בסוד העיבור לעבר שנים ולקבוע חדשים בעתם ובזמנם. וזהו בעצמו בחינת יודעי בינ לעתים מה יעשה ישראל שהיו יכולין להודיע לכל ישראל לכל אחד ואחד מה יעשה בכל עת ועת מכל ימי חייו בכל מה עובר עליו באופן שיתחזק וכו' שזהו ידעי בינה לעתים היו מבינים לתת עצות כפי העתים והזמנים לדעת מה יעשה ישראל. וזהו בעצמו בחינת סוד העיבור שהצדיקים הבקיאים בזה הם בעלי עצות אמתיים.

אות יט

וזה שבתפלת מוסף של ראש חדש מתחילין ראשי חדשים לעמך נתת וכו׳. ואחר כך בסוף הברכה מסיימין כי בעמך ישראל בחרת מכל האומות וכו׳. אבל ביום טוב מתחילין תחלה אתה בחרתנו מכל המעים וכו׳ כי קביעות ראש חדש הוא סוד כמוס ונעלם מאד בחינת סוד העיבור הנ״ל ושם סוד שורש הבחירה וסוד מה שבחר בנו מכל העמים. שכל אלו הסודות אי אפשר להשיג רק צריכין להאמין בזה. כי הם בחינית שכליות מקיפין הסתומים ונעלמים מאד בזה העולם (כמו שכתוב בהתורה עתיקא בסימן כ״א). על מאמר רז״ל לעתיד צדיקים יושבין וכו׳. וכן על פסוק כי יעקב בחר לו יה ישראל לסגולתו עיין שם. וכל זה הוא בחינת סוד העיבור. כי מבואר בספרים שסוד העיבור בו כלולים כל סודות התורה. ובתחלה נתגלה לאדם הראשן וממנו לצדיקים בכל דור עד שבא לאברהם אבינו. וכל אחד השיגו כפי עבודתו וצדקתו. ועיקר נתגלה למשה רבינו. וגם הוא נתקשה בו כמו שאמרו רז״ל על פסוק החודש הזה לכם מלמד שנתקשה בו שמה וכו׳ כי בסוד זה נעלם סוד הבחירה וסוד שבחר בנו מכל העמים. כי ישראל מונין ללבנה וכו׳. ועל כן מצוות קדוש החודש שהוא סוד העיבור הוא מצוה ראשונה שנצטוו בה ישראל ונצטוו על זה בעודם במצרים קודם מתן תרוה כי משם כל התחלת קדושת ישראל מה שבחר בנו מכל העמים להיות לו לעם סגלהוכנ״ל. ועל כן בראש חדש מתחילין תחלה ראשי חדישם לעמך נתת. ואחר כך מסיימין בשבח כי בעמך ישראל בחרת מכל האותות. כי כל שבח זה שבחר בנו מכל עמים נמשך מקקושת ראש חדש שהוא סוד העיבור שנצטוו תחילה קודם שיצאו ממצרים וקודם קבלת התורה שאז בחר בנו. כי סוד שבחר בנו נמשך מסוד העיבור שהוא קדושת ראש חדש כנ״ל. ועל כן מתחילין בראש חדש תחילה מקדושת ראש חדש הנ״ל. אבל בימים טובים שתלוי קדושתם בראש חדש שכולם זכר ליצירת מצרים שאז כבר בחר בנו מכל העמים. אז מתחילין אתה בחרנתו. כי כבר נבחרנו מכל העמים ביציאת מצרים ומתן תורה על ידי קדושת ראש חדש שהוא סוד העיבור שנצטוו כבר במצרים כשרצה להוציאם כמבואר שם בפרשת החדש וכנ״ל.ועל כן ראש חדש הוא שורש התשובה כנ״ל. וכל כח התשובה הוא על ידי קדושת ראש חדש כי עיקר כח התשובה הוא על ידי שרשי התרוה שהוא למעלה מהתורה כי על פי פשיטות משפטי התורה לא היה מועיל תשובה. רק כח התשובה הוא מהחסדים הנעלמים מאד שהם בחנית שרשי תורה בחינת סוד העיבור שמשיגים הצדיקים המתחדשים בכל עת כנ״ל. על כן ראש חדש הוא שורש התשובה כנ״ל.

אות כ

ועל כן ישראל מונין ללבנה ואמות העולם לחמה. כי חמה ולבנה הם בחינת תורה שבכתב ותורה שבעל פה. וכל גדולת תורה שבכתב אין יודעין כי אם על ידי תרוה שבעל פה שזה בחינת אמונת חכמים. כי כל תורה שבעל פה הוא על ידי אמונת חכמים שאנו צריכין להאמין בהחכמים שנמסרה להם התורה בעל פה. ויודעים לדרוש את התורה בי״ג מדות ולחדש בה ולבר ספרים הרבה בכל עת שכל זה הוא שלימות התורה שבכתב כמו שכתוב שם בהתורה הנ״ל. וכל כח קדושת ישראל להתגבר על היצר הרע הוא על ידי אמונת חכמים על ידי בחינת תורה שבעל פה שעל ידי זה עיקר קיום התורה. ועל כן ישראל מונין ללבנה שהוא בחינת תורה שבעל פה בחינת אמונת חכמים שמתחדשין בכל עת כמו הלבנמה כי שמש ידע מבואו. אבל ירח לא ידע מבואו וכו׳ כמו שאמרו רז״ל. שזה בחנית קדושת הצדיקים שמשימים עצמם בכל פעם כאינו יודע כנ״ל. וכמו שאמרו רז״ל אין התורה מתקיימת אלא במשים עצמו כאינו יודע. כי הם יודעים כי לגדולתו אין חקר וכו׳ וכנ״ל. ומשם כל כח קדושת ישראל לשוב להשם יתברך ועל כן הם מונין ללבנה. אבל העובדי כוכבים רוצים רק לידע מיד הכל על פי חכמה ושכל כפשוטו בלי אמונה בסודות התורה. על כן מונין לחמה שהוא בחינת תורה שבכתב, אבל באמת גם בתורה שבכתב אין יודעין כל. מכל שכן שאין מקיימין דבר ממנה כלל. כי אין שלימות לתורה שבכתב כי אם על ידי תורה שבעל פה שהוא בחנית אמונת חכמים בחינת ריבוי הספרים הקדושים וכנ״ל:

אות כא

ועל כן גם גדולת החמה שתתגדל לעתיד יהיה רק על ידי גדולת הלבנה. שתתגדל על ידי שישובו ישראל להשם יתברך כמו שכתוב והיה אור הלבנה. כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים כאור שבעת הימים. והקדים בכוונה תחיהל גדולת הלבנה שתהיה כאור החמה. ואחר כך ואור החמה יהיה שבעתים וכו׳. כי עיקר גדולת החמה הוא על ידי גדולת הלבנה שתתמלא מפגימתה על ידי ישראל שישובו בתשובה על ידי ריבוי הספרים הקדושים בחינת אמונת חכמים תורה שבעל פה שעל ידי זה כל שלימות התורה שבכתב וכנ״ל.

אות כב

כי עיקר שלימות הספרים הקדושים הוא על ידי שמשימין עצמן כאינו ידוע כנ״ל כמו שאמרו רז״ל אין התורה מתקיימת אלא מי שמשים עצמו כאינו יודע שזה בחינת ירח לא ידע מבואו שזה עיקר סוד העיבור ועל ידי זה דייקא נשלם תורה שבכתר שהוא בחינת חמה כנ״ל. ועל ידי זה עיקר התשובה כי עיקר התשובה על ידי שמבינים שאין יודעין כלל. רק מתחזקים בכח הצדיקים שידעו מה שידעו והשיגו מה שהשיגו עד שהגיעו באמת לתכלית הידיעה דלא נדע. לא כמו הרבה שנדמה להם שיודעים חכמות ואומרים גם כן תכלית הידיעה דלא נדע. ואינם שמים אל לבם שעדיין לא התחיל ולדיע כלל, כי רק החכמים הצדיקים הגדולים הגיעו באמת לתכלית הידיעה דלא נדע. וגם הם השיגו בכל פעם התכלית הזה דלא נדע יותר ויותר וכו׳. כו שכתוב אצלינו כמה שיחות נוראות בזה. אבל אנחנו אין יודעין כלל כפשוטו רק אנו מחוייבים לקיים את כל דבר התורה הזאת ולהמאין בחכמים אמתיים ובספריהם הקדושים שהם מחזקים אותנו בכל מרירת הגלות של כל אחד ואחד וכו׳ שיש תקוה תמיד. כי חסדי ה׳ לא תמו ולא כלו רחמיו לעולם. והחסדים מתחדשים בכל יום בבחינת חדשים לבקרים רבה אמונתך וכו׳ וכנ״ל. ועל כן ישראל מונין ללבנה כי הלבנה שהוא הירח לא ידע מבואו. כי עיקר תיקון התשובה הוא על ידי לא ידע כנ״ל:

אות כג

וזה שמברכין החודש בשבת שלפניו. כי שבת קביעא וקיימא. וכל קדושת ראש חדש שבו תלויים כל המועדים שנמסר לישראל להחכמים לקדש החודש לפי דעתם כנ״ל. כל זה מקבלים רק מבחינת קדושת שבת שקביעא וקיימא שהוא בחינת משה שהוא כלל התורה שבכתב ובעל פה. כי כל תורה שבעל פה שה כל הספרים הקדושים שמגלים עצות לעבודת השם יתברך כנ״ל כולם כלולים בתורה שבכתר כי לכא מידי דלא רמיזא באוריתא. וזה בחינת קדושת שבת שקביעא וקיימא בחינת משה שהוא בחינת הצדיק הגדול שכבר זכה לקדושת שבת בשלימות שמשם כל הקדושות וכלה עצות הגלויות והעלמות שבכל ספרי התורה הקדושה. ועל כן במרכין החודש מקודם בשבת. כי כל קדושת ראש חדש. שהוא סוד העיבור שהוא בחינת ריבוי הספרים על ידי אמונת חכמים וכו׳ כנ״ל. נמשך משבת שקדושתה קביעא וקיימא וכנ״ל:

רצוף פה להלכה הנ״ל על פי התורה חדי ר׳ שמעון הנ״ל:

ובו הלכות יום טוב:

וזה בחינת אוכל נפש שמותר ביום טוב. ואסור בשבת.

אות כד

כי הבירורים של כל ימי החול שהם בחינת ל״ט מלאכות הם לברר המאכל מהעשנים סרוחים שנמשכו על ידי פגם האכילה של אדם הראשון שאכל מעץ הדעת טוב ורע שפגם אז באמונת חכמים של האמין בעצמו ולא הוציא הנהגות ישרות מלימוד המצוה שצוהו השם יתברך וכו׳. עד שהטעהו הנחש בנכלי ערמימותו עד שפגם מאד באמונת חכמים על ידי אכילה פגומה וכו׳. ואז נתערבבו כל המאכים ונגזר בעצבון תאכלנה בזעת אפיך תאכל לחם. עד שנתהוה הפסולת הגמור שמשם העשנים סרוחים שמבלבלים המוח. ובשביל זה באים כל הל״ט מלאכות לברר האוכל מתוך הפסולת. ובשבת אסור שום מלאכה. כי בשבת אין בירור על ידי שום עשיה ומלאכה גשמיות רק הכל עולה ונתברר ממנה ועולה לשרשו על ידי קדושת שבת ואז היא עיק תיקון העצה. כי אז נפרס סוכת שלום וכו׳. ועל ידי העצה טובה ממילא נתתקן הכל כי גם כל הפרנסה על ידי העצה כמו שכתוב ארי הוא יהיב לך עיטא למיקנא נכסין (דברים ח׳) ובפרט בעבודת ה׳ שכל תיקון העצה נמשך משבת. ועיקר התיקון העצה מחמת שאז הוא בחינת שלימות תורה שבכתב על ידי תורה שבעל פה על ידי ריבוי הספרים וכו׳. כי בשבת עולה המלכות עד למעלה למעלה לבחינת קודש בעצמו בבחינת ושמרתם את השבת כי קודש הוא. אבל ביום טוב הוא רק בחינת מקרא קודש שקורין את הקודש כמבואר כל זה בכוונת הארי ז״ל לענין ההפרש שבין שבת ליום טוב וכו׳. כי מלכות היא בחינת תורה שבעל פה כמו שכתוב מלכות פה ותרוה שבעל פה קרינן לה ובשבת עולה בחינת תורה שבעל פה עד הקודש שהוא חכמה שנקרא קדש וכו׳ כמו שכתוב שם ומשלמת את בחינת תורה שבכתב. כי אז תכלית היחוד בין תורה שבכתב ותורה שבעת פה על ידי ריסוי הספרים שנתרבין על ידי חידושי תורה שנתחדשין שעיקרם בשבת כידוע אז נמתקין כל הדינים ואז עיקר שלימות העצה שנעשה עלידי המתקת הדינים (כמו שכתוב במקום אחר):

אות כה

אבל ביום טוב הוא מקרא קודש. שקורין בחינת תורה שבכתב ממקומה שתרד לבחינת תורה שבעל פה. על כן יש אז עדיין איזה בירור. על כן צריכין מלאכת אוכל נפש לברר מהפסולת הנ״ל:

כי יש ספרים קדושים מחידושי תורה שהם בחינת שבת שאז תכלית היחוד בין תורה שבכתב ותורה שבעל פה. היינו שתורה שבעל פה שהוא מש המחדשין החכמים הגדולים האמיתיים הוא עולה עד שורש התורה שבכתר שניתנה מפיו יתברך ונכללת שם בתכלית היחוד. היינו שהחידושים שמחדשים ומבארים ומפרשים את פסוקי התורה שבכתר הם כלולים ונעוצים ומחוברים יחד בתכלית האחדות עם דיבורי הפסוקים. כי הם מחדשים דבר דיבור על אופניו שחידושיהם כלולים בתכלית האחדות בתוך פסוקי התורה וכו׳. בבחינת שוקיו עמודי שש מיוסדים על אדני פז וכמו שפירש רש״י שם. אבל יש חידושי תורה שבעל פה שהם גם כן קדושים ואמיתיים. אבל קשה לכוונם היטב בתוך דיבורי התורה רק ברמז ובדרך אסמכתא וכו׳. וזהו בחינת קדושת יום טוב שהקדש בחינת שורש התורה שבכתב צריך להוריד את עצמו ממקומו ולהשתלשל ולהתלבש כדי שיוכל להתחבר עם החידושי תורה שבעל פה אלו. וזהו בחינת יום טבו בחינת מקרא קודש כנ״ל. ומחידושי תורה כאלו אין יכולין לתקן העצה בתכלית השלימות. ואז יש עדיין איזה בירור מפסולת הנ״ל. ואז יש עדיין איזה מלאכות הם מלאכת אוכל נפש שסמוכים להאכילה שצריכן לאפות ולבשל בים טוב שהם גמר תיקון המאכל כדי לברר המאכל מבחינת פסולת הנ״ל שמשם פגם העצה. כי אז צריכים עדיין בירורים בשביל תיקון העצה וכנ״ל:

רצוף פה מהלכה הנ״ל ובו ענין חנוכה.

אות כו

וזה בחינת תוקף הנס של חנוכה שאז תיקנו לנו להדליק נר חנוכה למטה מעשרה טפחים. שמבואר בכוונות שממשיכין כל הארת הג׳ יחודים למטה מאד וכו׳. להאיר להמלכות עוצם ההארות הנ״ל במקומה אף על פי שאין לה עליה אז וכו׳.היינו שבעוצם רחמי השם יתברך שראה שמלכות דסטרא אחרא מתבר מאד מאד שרוצה מלכות הרשעה להשכיח תורתו לגמרי. וצפה שאחר כך יתארך הגלות הזה ביורת אל כן חמל עלינו ועשה לנו נסים נפלאים בימי חנוכה הקדושים והוסיף נס על נס שדלק

מעט שמן היה חתום בחותמו של כהן גדול שלא היה בו להליק כי אם יום אחד ודלק שמונה ימים עד שתיקנו על זה מצות הדלקת נר חנוכה. שהוא שבכח הצדיקים הגדולים הנוראים. נזכה להמשיך אור התורה בחינת נר מצוה ותורה אור גם למטה למטה שיתרבו הספרים קדושים כאלה בעולם בחכמה עמוקה כזאת שיאירו פסני תבל עד שיוכלו להאיר גם למהט למטה בתוקף העשייה. וגם שם יתיחדו תורה שבכתר עם תרוה שבעל פה בשלימות נפלא באחדות במור עד שתהיה גם שם נשלמת תורה שבכתר על ידי ריבוי הספרים של תורה שבעל פה עד שתוכלל התורה באבן שתיה קדשי קדשים שעל ידי זה תהיה נשלמת העצה שאפילו הנמוכים והירודים מאד מאד יוכלו למצוא עצה לנפשם למלט נפשם מני שחת לאור באור החיים:

אות כז

ועל כן היה השמן חתום בחותמו של כהן גדול. כי הכהן גדול היה נכנס לפני לפנים ביום כפור לבחינת קדשי קדשים ששם שלימות התורה. כי שם עמדו לוחות האבן שומשם כל ההמתקה הנ״ל כמו שכתוב שם:

אות כח

כי המנורה הטהורה שבבית המקדש כל הארתה היה משם מלוחות העדות שבבית קדש קדשים כמו שכתוב באהל מועד מחוץ לפרכת אשר על העדות יערוך אותו אהרן ובניו וכו׳. היינו כנ״ל. כי נרות המנורה כי הארתם מבחינת שלימות התורה שהיה בבית קדשי קדשים וכנ״ל. אבל כל זה לא זכינו רק בבית המקדש ובמשכן אבל עתה בתוקף הגלות חמל השם יתברך עלינו ותיקן לנו להדליק נר חנוכה להמשיך הארה זאת בחינת שלימות התורה שבכתב על ידי תורה שבעל פה גם למטה למטה להאיר לכל הירודים שהם בתוקף העשיה להאיר בהם גם כן עצות עמוקות מאד על ידי ריבוי הספרים הקדושים שנעשו מחידושי תורה כאלו שמשלימין תורה שבכתב בשלימות כזה עד שנמתקין כל הדינים עד שמאירה עצות עמוקות גם למטה מי״ט וכו׳. כי חנוכה בחינת תיקון הנצח ששם עיקר מקום העצה שהיא בחינת רגלין כמו שכתוב במקום

אחר:

אות כט

וזה בחינת שולחן בצפון ומנורה בדרום היה השולחן עם לחם הפנים כנגד המנורה כמו שכתוב ואת המנורה נוכח השולחן. כי הא בהא תליא. שעלידי קדושת המנורה ונורותיה שהיו מאירים על ידי שלימות התורה בבחינת לוחות האבן וכו' כנ"ל שבשביל זה נצטווה באהל מועד מחוץ לפרכת אשר על העדות יערוך אותו אהרן וכו'. שרמז לו שאור נרות המנורה נששכין מלוחות העדות שבבית קדש קדשים וכנ"ל. על ידי זה הוא בחינת קדושת השולחן שהיה עליו לחם הפנים משבת לשבת שהוא בשביל להמשיך על ישראל קדושת האכילה לטהר המאכלים מפגם העשנים הנ"ל שהם פוגמיואת העצה וכנ"ל שעיקר התיקן על ידי אכילת שבת שהוא בחינת לחם הפנים שהיה על השולחן. ועל כן היה השולחן והמנורה סמוכים זה כנגד זה כי הם תלוים זה בזה. כי קדושת המאכלים לברר מעשנים הנ"ל הוא על ידי ריבוי הספרים וכו'. שהם בחינת אור המנורה שעל ידי זה הוא תיקון שלימות העצה וכנ"ל.

אות ל

וזה בחינת הפלוגתא שבין בית שמאי ובית הלל בענין הדלקת נר חנוכה. שבית שמאי אומרים פותח והולך ובית הלל אומרים מוסיף והולך וכו' כי מובן מדברי אדמו"ר ז"ל שעיקר קדושת חנוכה נמשך מהעבודה של ראש השנה ויום כפור (כמו שכתוב בסימן ז' בלקוטי תנינא) ומובא לעיל שכפי הסלח נא שפועלין ביום כפור כן זוכין לקדושת חנוכה. וזה ידוע שלפעול בקשת סלח נא ביום כפור כראוי העיקר הוא על ידי קדושת ראש השנה שאז ההתחלה. וביום כפור הגמר והחתימה וכו' ועיקר קדושת ראש השנה ויום כפור על פי התורה הזאת הוא שצריכין להמשיך אמונת כחמים על ידי ריבוי הספרים שזוכין על ידי התשוב וכו'. עד שתושלם התורה בבחינת לוחות אבן בחינת אבן בחינת אבן שתיה קדש קדשים שזהו בחינת נית הכהן גדול ביום כפור לפני ולפנים לאבן שתיה וכו'. בשביל לכפר עונות ישראל על ידי הקטרת סמים דקה מן הדקה. ועל ידי

ההזאות של הפר והשעיר וכו' ומשם ממשיכין קדושת חנוכה וכו'. והעיקר הוא שנזה על ידי כל התקונים של ראש השנה ויום כפור הנ"ל לעצה שלימה וכנ"ל. וה נמשך בסוכות בחינת ופרוס עלינו סוכת שלומך ותקנינו בעצה טובה מלפניך וכו' (כמו שכתוב במקום אחר ומובא לעיל). וזה עיקר קדושת חנוכה עתה שאנו צריכין להמשיך עלינו על ידי הדלקת נר חנוכה הקדוש קדושת כל הספרים הקדושים שהם משלימין את התורה וכו'. שזה בחינת קדושת יום כפור כנ"ל. שעל ידי זה יהיו נמתקין כל הדינים שבעולם וכוף עד שנזכה כל אחד ואחד לעצה שלימה בכל מקום הוא בגשמיות ורוחניות באופן שיוכל למלט נפשו. כי על ידי תוקף הנס של חנוכה בגודל כח הצדיקים הגדולים המשיכו לנו אור כזה עד שאנו יכולין להמשיך קדושת כל היחודים הכלולים בהדלקת נר דקדושה שהוא בחינת נרות המנורה נר שבת ויום טוב וכו' להמשיכם עד למטה מטה בתוקף העשייה למטה מעשרה טפחים בימי החול ממש שאז אין שום עלייה לבחינת מלכות וכו' כמובן כל זה בכוונת חנוכה ובמוא בדברינו. וכל זה זוכין כפי התשובה על פגם אמונת חכמם ביום כפור וכו' כנ"ל. נמצא שעיקר בחינת חנוכה הוא לזכות לתיקון העצה בשלימות שזה העיקר כנ"ל. ועל כן הם ח' ימי חנוכה שהם בחינת ח' תיקונין מחכמה בינה דעת עד נצח והוד. כי נצח והוד הם בחינת רגלין בחינת עצות (כמו שכתוב במקום אחר) כי שם עיקר העצה. וזה עיקר התיקון שיהיו נמשכין עצות טובות שלימות למטה בתוקף העשייה בבחינת רגלין שם אחיזת הקליפות להציל ולהעלות הנשמות והנצוצות שנפלו לשם להצילם מכל מיני קליפות הרבים והעצומים מאד שנתאחזו בהם בעוונותיהם. השם יתברך ירחם. שזהו בחינת עבודת הצדיקים הגדולים שעוסקין ביגיעות גדולות להחזיר בתשובה הגרועים והרחוקים מאד על ידי עצותיהם העמוקות מאד.

אות לא

וזה בחנית הפלוגתא שבין בית שמאי ובית הלל הנ"ל. כי בית שמאי סברי פוחת והולך כפרי החג שהביאו בסוגות שהיו פוחתין והולכין. כי זה ידוע בדברי רז"ל ששמאי היה קפדן ועל כן ריחק את הגרים שבאו להתגייר שלא כדין כמו שאמרו רז"ל במסכת שבת. אבל הלל שהיה עניו מאד קירב אותם גם כן. כי שמאי היה צדיק גדול אבל היה הולך בבחינת מדת הדין ואמר שאינו ראוי לקרב את הגרועים ביותר. על כן בית שמאי שהיו תלמידיו הולכין בדרכו וסוברים שביום ראשון צריכין להדליק כל הח' נרות להמשיך כל כל התיקונים כי סוברין שאי אפשר להאיר אור התרוה אור האמת בעולם להחזיר נפשות בתשובה כי אם כשמאירין בהם האמת

בשלימות עד שיבואו להתגייר ולשוב בתשובה בכל לבם ולקבל עליהם את כל דברי התורה עם כל הדקדוקים בשלימות כוזה בחינת הצדיקים שאינם עוסקים בלימוד תוכחתם הקדוש כי אם עם זקנים וצדיקים קדושים שמאירין בהם אור התגלות תורתם הקדושה כדי להעלותם במעלה יתירה ולזכם מאד. אבל עם הרחוקים אינם יכולים לעסוק מעוצם קדושתם. ועל כן בית שמאי סברי פוחת והולך שצריכין להתחיל תחילה מהדלקת כל החי נרות להאיר בנפשותישראל כל הארת התיקנים בשלימות ואז דייקא יוכלו לקרבם, על כן באמת אינם מקרבים כי אם ההגונים לזה. ומאירים בהם כל תורתם. אבל הגרועים והרחוקים הם מרחקים מעוצם קדושתם. רק שסוברים שאחר כך יוכלו לקרב אתם גם כן שזהו בחינת פוחת והולך שאחר שכבר האירו כל החי תיקונים זהו בחינת הדלקת כל החי נרות ביום ראשון דעתם. אחר כך צריכים לפחות האור להדליק ביום בי רק שבעה ואחר כך ששה וכוי. כדי למעט האור בכל פעם באופן שיוכלו לקרב אחר כך גם הרחוקים. כי מגודל התיקון שהמשיכו ביום אי שהאירו כל התקונים בתלמידיהם הקדושים עד שנעשו צדיקים גמורים על ידי זה יוכלו אחר כך לקרב גם הרחוקים הקטנים במעלה. ואחר כך הרחוקים יותר שזהו בחינת פוחת והולך. ועל כן למדו מפרי החג שהיה פוחתין והולכין. כי ידוע בדברי רזץ שבסוכות היו מקריבין שבעים פרים כנגד שבעים אומות. אך לכאוה אינו מובן דבריהם הקדושים. כי איתא בדברי רז״ל שהיו מביאין השבעים פרים בשביל שיתקיימו השבעים אומות אבל איתא בדבריהם שהם מתמעטין והולכין כפרי החג. ונראה לכאורה שהדברים סותרין שמביאין השבעים פרים בשביל לכלותם אך שניהם אמת. כי עיקר מה שאנו חפצים בקיומם ומביאין השבעים פרים בשבילם הוא כדי לברר הטוב מהם ולגייר מהם גרים עד שיתקיים כי אז אהפוך אל כל העמים שפה ברורה וכוי. אבל הרע הגמור שבהם שאי אפשר לבררו צריכין לכלותו. וזה בעצמו על ידי שיבררו הטוב מהם שעל ידי זה יפול ויכלה הרע (כמובן בדברי רז״ל). וכמו שכתב אדמו״ר ז״ל על מאמר רבב״ח ושמע מלכותא וקטלי (בסימן י״ב ליקוטי חלק אי). ועל כן בסוכות שבא אחר כך אחר יום כפור שנתתקנו כל התקונים הנ״ל. אז מביאין השבעים פרים ואז פוחת והולך שמביאין ביום ראשון י״ג פרים ומגלין אלקותו ביותר על ידי ריבוי הקרבנות עד ששומע הטוב שבהם ומתקרב. וכן פוחת בכל יום כדי לברר בכל פעם הרחוקים יותר. וכל מה שמקרבין ומבררין הטוב מהם הם כלין והולכין וכנ״ל עד שאר כך בשמיני עצרת מתוועדין ישראל לבדם עם השם יתברך. כי אז עיקר גמר התיקו של ראש השנה ויום כפור וסוכות (וכמו שכתוב במקום אחר). וסברי בית שמאי שכמו כן צריכין בהדלקת נר חנוכה להמשיך בתחילה שלימות כל החי תיקונים בשביל לקרב ההגונים וכוי. ואחר כך פוחת והולך כנ״ל. אבל בית הלל היו מתלמידי הלל שהיה עניו מאד. סוברים להיפך. שצריכין להתחיל ממטה למעלה להדליק תחילה נר אחד ואחר כך להיות מוסף והולך. כי אם ח״ו לא יתרצו הצדיקים לקרב כי אם ההגונים השלימים שראויים להאיר בהם כל התיקונים כמעט אבדה ח״ו פלטית ישראל בפרט שהסתכלו ברוח קדשם

על הדורות האחרונים האלה. על כן הם אומרים להיפך שצריכין להתחיל ממטה למעלה מכל נקודה ונקוה טובה של כל אחד מישראל. כייודעים שזה עיקר גדולתו של השם יתברך לקרב המרוחקים ביותר (כמו שכתב אדמו״ר ז״ל). על כן עוסקים העיקר להמשיך תיקון כזה עד שיוכלו להתחיל מעט מעט להמשיך ביום אחד תיקון אחד ולקרב נפשות הרחוקים מאד על ידי איזה תיקון אחד שמאירין בו אף על פי שעדיין הוא מקולקל הרבה רק שהאירו בו איזה תיקון אחד. ועל ידי כן שמקרבין על ידי זה נפשות רחוקים כאלו. על ידי זה הם מוסיפין והולכין בכל יום ובכל פעם לקרה אלו הנפשות עם עוד נפשות רבות יותר עד שביום הח׳ ממשיכין כל התקונים שכלולים בהם כל התליסר תקונא דיקנא שהם כלל הרחממם והחסדים שהם בחנית כלל הי״ג מדות שהתורה נדרשת בהן שהם כלל הספרים הקדושים וכו׳. שעל ידי זה מתקרבין הכל להשם יתברך. כי מעלין בקודש ולא מורידן שצריכין להתחיל ממטה למעלה בבחינתמן המצר קראתי י״ ענני במרחב י״ה שזהו בחינת תיקונא דיקנא שהם כלל כוונת חנוכה. (וכמו שכתוב אדמו״ר ז״ל במקום אחר). כי הם למדו מהח׳ הזאת של הכהן גדול ביום כפור לפני הכפרת אשר על הארון שש עמדו לוחות העדות. שהיה מתחיל ההזאות מאחת דייקא. כמו שכתוב אחת. אחת ואחת. אחת ושתיים וכו׳. כי צריכין להתחיל ממטה למעלה. כי אין ראיה מפרי החג שהיה בשביל השבעים עובדי כוכבים שהטוב שבהם כבוש מאד ברע גמור וכו׳. כי לא זכו להיות בחלקו יתברך. רק הטוב שבהם שהם ניצוצי נפשות ישראל צריכים לברם ואי אפשר לבררם כי אם על ידי בחינת פוחת והולך לברר הטוב והם יהיו כלים והולכים וכו׳. אבל ישראל עם הנבחר עם קדוש. כולם קדושים. רק שנאחז בהם הרע של העובדי כוכבים בחינת ויתערבו בגוים וכו׳. על כן כל נקודה ונקודה טובה שנמצא בכל אחד מישראל אפילו בהגרוא שבגרועים יקר מאד מאד. כי נמשך ממקום עליון ונורא מאד. ובגודל כח הצדיקים יכוין להגביר אותם ולהאיר אור התורה על ידם דייקא על ידי שמעלין טוב כזה שהיה במקום שהיה (כמובן כל זה בדבריו ז״ל). על כן צריכין להיות מוסיף והולך בחינת מעלין בקודש וכו׳ וכנ״ל.

אות לב

וזה בחינת מה שאמרו רז״ל ששמאי היה אוכל כל ימיו לכבוד שבת. כיצד מצא בהמה וכו׳. אבל הלל מדה אחרת היתה בו שכל מעשיו לשם שמים שנאמר ברוך ה׳ יום יום וכו׳. כי שמאי היה מחמיר כמו שאמרו רז״ל והיה קפדן גדול שלתוקף קדושתו רצה רק שכולם יהיו קדושים. ואם לא היה קדוש כרצונו לא היה יכול לסובלו. ועל כן גם בענין האכילה היה

מחמיר מאד ואל רצה לאכול כי אם לכבוד שבת קודש ממש שכשמצא בהמה נאה היה מזמינה תיכף לשבת ולא אכל ממנה עד שמצא אחרת נאה הימנה ואז אמר זו לכבוד שבת. ואז דייקא אכל את הראשונה שכבר נתקדשה בקדושת שבת על ידי שהזמינה לשבת. וכן נהג תמיד. ואף על פי שזה בוודאי מדה טובה וקדושה מאד שהיה אוכל כל ימיו לכבוד שבת. אף על פי כן אמרו רז״ל אבל הלל מדה אחרת היתה בו שכל מעשיו לשם שמים וכו׳. היינו על פי הנ״ל. כי שמאי היה מחמיר ולגודל קדושתו רצה רק להעלות הכל אל הקדושה שכלל הקדושה הוא שבת שמחמת זה לא רצה לקרב גרים הרחוקים שלא באו להתקרב כראוי מחמת שלא היה טובים בעיניו כרצונו הטוב. וכן בענין אכילתו לא רצה לאכול כי אם כשיזמין המאכל לשבת. אבל הלל מדה אחרת היתה בו וכו׳. והענין על פי הנ״ל. כי עיקר הוא תיקון העצה. כי כל התורה נקראת עצה בחינת לי עצה ותושיה בחינת תרי״ג עיטין דאורייתא. כי צריך כל אדם לחשוב הרבה עצות בנפשו למלט נפשו מני שחת שעל זה צעק דוד עד אנה אשית עצות בנפשי וכו׳. ועיקר תיקון העצה הוא על ידי קדושת שבת. והעיקר על ידי אכילת שבת שהוא כולו קודש. כי כל פגם העצה נמשך מחטא אככלה של אדם הראשון כנ״ל. שעל ידי זה נתאחזו העשנים סרוחים בהאכילה שמבלבלים העצה כנ״ל. וכל התיקון על ידי אמונת חכמים שעל ידי זה נתרבין הספרים הקדושים ומשלימין את התורה וכו׳. שעל ידי זה זוכין לשלימות העצה וכו׳ כנ״ל. ועיקר התיקון לזה הוא בשבת שאז עיקר כלליות תורה שבעל פה עם תורה שבכתב כנ״ל. כי אז האכילה כולו קודש ואין כח בהעשנים סרוחים לבלבל העצה וכנ״ל. אבל לקדושת שבת בשלימות אין מי שיזכה כי אם גדולי הצדיקים ואנחנו צריכין לקבל קדושת שבת מהם. כי הצדיקים הגדולים ממשיכין קדושת שבת על ימי החול כידוע. וכמו שממשיכין קדושת שבת על ימי החול כמו כן הם ממשיכין קדושת שבת על הקטנים במעלה שהם בבחינת חול נגד הצדיקים ואינם יכולים זכות בעצתם לקדושת שבת כראוי אף על פי כן הצדיקים מרחמים עליהם וממשיכים עליהם קדושת שבת ובשביל זה נוסעים לצדיקים על שבת כדי להמשיך מהם קדושת שבת. ועל כן נוהגים שיושבים על שולחנם. כי שולחן שלהם קודש. כי עיקר קדושת שבת הוא האכילה כנ״ל. ועל ידי שיושבים על השולחן שלהם בפרט בשבת בעצמו על ידי זה הם מבררין העצה מהעשנים הנ״ל. שעל ידי זה זוכין לעצה שלימה שזה עיקר התיקון כנ״ל. ועל כן שמאי שהיה קפדן וכנ״ל. לא היה רוצה לאכול כי אם כשהמאכל נתקדש בקדושת שבת על ידי שהזמינה לשבת. אבל בלא זה לא רצה להעלות המאכל של חול לקדושתש בת שזהו בעצמו מה שלא רצה לקרב גרים הרחוקים שהם בבחינת חול להעלותם אל הקדושה שהוא בחינת שבת. כי לא רצה לקרב הרחוקים כי אם מי שיוכל להעלותו לקדושת שבת ממש וכנ״ל. אבל הלל מדה אחרת היתה בו שהיה עניו מאד והוריד והשפיל עצמו מאד לכל הרחוקים מאד מאד עד שהתגבר להמשיך קדושת שבת לכל המקום אשר הם שם. שזהו בחינת חנוכה שממשיכין קדושת שבת למטה לבחינת ימי החול ממש וכנ״ל. שזהו בחינת מה שלא נהג שמאי שלא אכל כי אם כשהזמין תחילה

לשבת. כי הלל אמר ברוך ה׳ יום יום וכו׳. היינו שהיה מתגבר להמשיך קדושת שבת על המאכל אף על פי שלא הזמינו לשבת. וכמו כן היה מקרב רחוקים אף על פי שלא הכינו עצמן כראוי שיהיו ראויים לקדשם בקדושת שבת. כי הוריד והשפיל עצמו לכל הרחוקים להמשיך להם קדושת שבת. וכן נהג בענין המאכלים כנ״ל. כי המשכת קדושתש אכילת שבת לאכילת ימי החול והמשכת קדושת שבת על הרחוקים מאד הם בחינה אחת כנ״ל.וגם על ידי האכילה בעצמה של גדולי הצדיקים הם מבררים נצוצות ונפשות ומקרבים רחוקים על ידי זה (כמובן במקום אחר). וזה שאמרו רז״ל על הלל שמדה אחרת היתה בו שכל מעשיו לשם שמים. ולכאורה קשה וכי יעלה על הדעת ששמאי לא היה מעשיו לשם שמים. הלא מדה טובה זאת בעצמה שהזמין תמיד המאכל לשבת וכו׳ עשה בוודאי לשם שמים. אך החילוק הוא ששמאי לא היה יכול לקדש המאכל כי אם על ידי שהזמינו ממש לשבת כנ״ל. אבל הלל מדה אחרת היתה בו. שכל מעשיו לשם שמים. כל מעשיו דייקא. היינו שבכל עשיותיו הגשמיות ממש היה כולם שם שמים שאפילו בעיה גשמית היה יכול להוריד עצמו לעשותה לשם שמים ולקדש המאכל בקדושת שבת אף על פי שמתחילה לא הזמינה ממש לשבת. ועל כן היה יכול לקרה רחוקים מאד. כי לא היה מקפיד שלא לקרבם כי אם כשיכינו עצמם כראוי לעלות לקדושת שבת רק השתדל למצוא בהם איזה נקודות טובות והוריד והשפיל עצמו אליהם למקומם שהם שם והמשיך להם קדושת שבת למקומם. ועל ידי זה קירב כל הרחוקים מאד וכנ״ל. שזהו בחינ נפלאות קדושת הדלקת נר חנוכה. כי בשבת עולה המלכות בחינת תורה שבעל פה עד הקודש בעצמו. ואפילו ביום טוב שאין לה עליה זאת אבל עולה למקום שעולה. ולשם ממשיכין הקדושה בבחינת מקרא קודש כנ״ל. אבל נפלאות של נר חנוכה הוא. שהוא בימי החול ממש והצדיקים בגודל כחם תקנו לנו בדרך נס נפלא להמשיך קדושת שבת קדושת כלליות התורה שהוא תיקון העצה למטה מאד לבחינת ימי החול ממש שעל ידי זה מקרבין כל הרחוקים להשם יתברך כנ״ל וזהו מדתו של הלל וכנ״ל. וזהו בחינת מה שהיה אומר הלל ברוך ה׳ יום יום וכו׳. שלא היה ממתין עד שיעלה הרחוקים לקדושת שבת ממש. רק אמר ברוך ה׳ יום יום וכו׳. שבכל יום ויום כשראה באחד איזה נקודה טובה בעלמא שרצה להתקרב איזה התקרבות כל שהוא קירבו מיד על ידי עוצם ענוותנותו וחכמתו העמוקה אף על פי שהוא רחוק מצד עצמו מקדושת שבת מאד אף על פי כן חמל עליו והוריד אליו בחינת קדושת שבת למקומו לעורו לתשובה ולקרבו להשם יתברך בעצותיו הנפלאות מכל מקום שהוא בכל יום ויום וכו׳ וכנ״ל. וזהו בחיאת ראה ראיתי את עני עמי וכו׳. שאמרו רז״ל שאמר השם יתברך רואה אני ב׳ ראיות וכו׳. שעתידין לחטוא. ואף על פי כן אני רואה את ענים ואני רוצה לגואלם. וכן מצינו בכמה מקומות שאין השם יתברך דן את האדם אלא באשר הוא שם וגדולי הצדיקים מוסיפין לעורר רחמיו שאפילו בעת קלקולם הגדולים כמו בשעת העגל אף על פי כן הם מרצין בתפילותם את השם יתברך עד שמוחל להם ומשתדלין להחזירם למטוב. וכל זה הוא בחינת מדתו של הלל וכו׳וכנ״ל. ראשי פרקים

מהלכות חנוכה הנכללבהלכות ראש חדש הנ״ל. וזה בחינת קרבנות הנשיאים קערת כסף שלשים ומאה משקלה וכו׳. שניהם מלאים סלת למנחה. לתקן המאכלים. שלשים ומאה כנגד ק״ל שנה של אדם הראשון כמו שפירש רש״י שם. כי אדם הראשון פגם באכילה כנ״ל. ומשם בא פגמיו בהק״ל שנה שהוליד וכו׳ כמו שאמרו רז״ל. כי אף על פי שעשה אז תשובה התגרו בו מאד ובלבלו דעתו בעשנים סרוחים הנ״ל שלא היה יכול להוציא משפטי הנהגות ישרות וכו׳. ועיקר הקלקול ובלבול המחשבה שמתגברין הוא בענין פגם הברית. וביותר מתגברין על הרוצה לשוב וכו׳. וזה בחינת תיקון ידי הסמיכה:

מזרק אחד כסף שבעים שקל. בחינת ע׳ אומות שכל אחד יש לה כתב ולשון מיוחד בחינת תיקון הכתב. כף אחת עשרה זהב מלאה קטרת. ריח טוב שמברר מעמקי הקליפות שהוא עיקר תיקון העשנים סרוחים הנ״ל. עשרה זהב כנגד עשרת הדברות כלל ספר התורה וכו׳. פר אחד בן בקר איל אחד כבש אחד בחינת אי״י שכולם חיברו ספרים הרבה. שעיר עזים אחד לחטאת לכפר על מכירת יוסף שעל ידי זה נחלקה מלכות בית דוד שצריכין לתקן שזה בחינת תיקון העצה ולא יחצו לשתי ממלכות וכו׳. ולזבח השלמים בקר שנים פירש רש״י כנגד משה ואהרן. משה כלל התורה. אהרן שלימות התורה על ידי תורה שבעל פה. יורו משפטיך ליעקב. כי הוא בחינת תלמיד משה וקירב כל ישראל אליו על ידי וראך וכו׳ בחינת אוהב שלום ורודף שלום ומקרבן לתורה. ועל כן נכנס לבית קדשי קדשים וכו׳ אלים חמשה וכו׳. כנגד כלל התורה כמו שפירש רשי שם. כי כל התיקון על ידי לימות התורה על ידי ריבוי הספרים וכו׳ כנ״ל. ח׳ ימי חונכה כנגד ח׳ תקונים אמונת חכמים וכו׳. ועל ידי חטא אדם הראשון נמשכו העשנים הנל נפגמו ידי הסמיכה שהוא המחלוקת שנסמכין וכו׳ שזהו בחינת מחלוקת קין והבל שמשם מחלוקת קרח עם משה שמשם כל המחלוקת שבעולם. כי קין הביא קרבן מהפסולת. כי לימודו היה מבחינת העשנים הנ״ל. אבל הבל הביא מבכורות צאנו וכו׳. הפלוגתא שבין בית שמאי ובית הלל. בית שמאי אומרים פוחת והולך כפרי החג שמתמעטין והולכין. ובית הלל מוסיף והולך מעלין בקודש ולא מורידין. כי בית שמאי סברי שצריכין להגיע עד התיקון האחרון. ואז דייקא יכולין להאיר וכו׳. וזהו כפרי החג שמתמעטין והולכין שביום א׳ של סוכות שאז מאירין כל החסדים פנימים וכו׳ מקריבין י״ג פרים ואז מכניעין כמה עובדי כוכבים. וביום ב׳ פוחת והולך עד יום הז׳ שאז נכלין כל העובדי כוכבים ומבררין הטוב שבהם על ידי קדושת החסדים שנמשכו בכח ראש השנה ויום כפור ואז ישראל מתיחדין לבדם עם השם יתברך בשמיני עצרת שאין מקריבין כי אם פר אחד ואיל אחד בבחינת עכבו עמי יום אחד וכו׳. אבל בית הלל סברי. מעלין בקודש ולא מורידין. כי ח׳ ימי חנוכה הם בחינת ח׳ ההזאות של הכהן גדול ביום כפור בקדש קדשים שהתחיל תחלה מאחת ואחר כך אחת ואחת וכו׳ ומשם נמשך קדושת ח׳ ימי הסוכות עם שמיני עצרת כי סוכות מרמז על תיקון הגאולה. כי אז ממשיכין תחלה שלימות התיקון ואחר כך פוחת והולך עד שמיני עצרת. אבל חנוכה עיקר נפלאות הנס שגם בתוקף ממשלתם

ואפילו באורך הגלות נתגבר בעצות טובות עמוקות להתקרב אליו יתברך ממקום שנפל כל אחד. על כן אז צריכין להתחיל מכל מה שיוכל להתחיל מאיזה נקודה טובה ותקון כל שהוא שזהו בחינת מעלין בקודש ולא מורידין. ועל כן ביום כפור אפילו בבית המקדש מחמת שאז צריכין לכפר כל העוונות של ישראל צריכין להתחיל מאחת ואחר כך אחת ואחר וכו' ואזלי לטעמייהו. כי שמאי קפדן מואכל כל ימיו לכבוד שבת שלסברתו אי אפשר לאכול כראוי לדחות העשנים סרוחים שמשם תיקון העצה שהוא העיקר כי אם על ידי שאינו אוכל שום דבר חשוב רק מזמינו לשבת וכו'. כי עיקר תיקון האכילה הוא על ידי קדושת שבת נמצא שסובר שצריכין תחילה להמשיך שלימות התיקון וכו' שהוא בחינת שבת. אבל הלל מדה אחרת היתה לו שכל מעשיו לשם שמים והיה אומר ברוך ה' יום יום יעמס לנו האל ישועתינו סלה. כי עכשיו אם נמתין על שלימות התיקון כמעט אבדה ח"ו ליטת ישראל. רק צריכין לילך תמיד עם בחינת ברוך ה' יום יום וכו'. שכל מה שחוטפין וכו'. וזה שכל מעשיו לשם שמי. כי מבטל עצמו לגמרי ואומר אם לא אגמור תיכף ח"ו. כל אשר תמצא ידי לעשות אעשה. ואם לא יהיה לי עולם הבא וכו'. מה לעשות כוונתי לשמים. וה' הטוב יעשה ויגמור בעדי וכו'. (עד כאן הראשי פרקים).

אות לד

וזה בחינת קרבנות הנשיאים שקורין בחנוכה. כי כל הקרבנות שלהם היה לתקן פגם חטא העגל שבשביל זה נבנה המשכן לכפר על זה כמו שאמרו רז"ל ועיקר חטא העגל היה פגם האמונה שעיקרה הוא אמונת חכמים שלא האמינו במשה שגילה להם אלקותו באותו נוראות כאלה והאיר בהם אור הדעת והשפעת הנבואה כזאת בשעת מתן תורה ואף על פי כן התגרה בהם הס"מ כל כך עד שהחטיאם כל כך בעצת הערב רב. וכן הוא בכל דור שעיקר פגם האמונה שהוא כלל כל התורה כולה הוא על ידי פגם אמונת חכמים האמתיים. כי אם היה מאמינים בדברי הצדיקים החכמים באמת. היה מבטל דעתו המבולבלת. ובוודאי היה מאמין כראוי. כי אף על פי שאינו יכול להבין דרכי ה' והשגת אלקותו היה סומך על דברי הצדיק שכבר שיבר גופו בתכלית וכו'. ועל כן באמת כתיב ויאמינו בה' ובמשה עבדו. כי עיקר שלימות האמונה בה' הוא על ידי שמאמינים במשה עבדו שהוא בחינת אמונת חכמים אבל הבעל דבר מתגרב בזה בכמה תחבולות והעיקר על ידי המחלוקות שמרבה קטגוריא בין התלמידי חכמים כמו עכשיו כמו שאמרו רז"ל ואין יודעין היכן האמת על כן מי שרוצה לחוס על נפשו צריך לשוב על ידי זה בעצמו על ידי ששומע עוצם המחלוקת שיבין מזה שרוצים להרחיקו מהשם יתברך

(וכמו שכתוב במקום אחר על פסוק אוזן שומעת תוכחת חיים בקרב חכמים תלין וכו׳. עיין שם בסימן ה׳) עד שעישוב בתשובה על ידי זה דייקא על פגם אמונת חכמים עד שיחזרו ויוחשבו אצלו כל הספרים הקדושים וכו׳ כמו שכתוב בהתורה הנ״ל.

אות לה

וזה בחינת קרבנות הנשיאים שהם בחינת תיקון אמונת חכמים שבזה תלתו תיקון כל הבחינות (המבוארין בתורה חדי ר׳ שמעון הנ״ל). וזה קערת כסף ופירש רש״י שמרמז על שנותיו של אדם הראשון שהיה תתק״ל. שלשים ומאה משקלה בחינת הק״ל שנה וכו׳. כי אדם הראשון פגם באמונת חכמים כי לא האמין בעצמו שבהו גם כן פגם אמונת חכמים (כמו שכתוב בהתורה הנ״ל. וכמבואר מזה במקום אחר באריכות). כי אדם הראשון היה כלול מכל נשמות הצדיקים שכולם יצאו ממנו. וכשעבר על הצווי שצווהו השם יתברך כפי מה שהיה מבין אמיתת הפירוש של המצוה הזאת ונטה אחר עצת הנחש בעצת אשתו מזה נפשך פגם אמונת חכמים שהיו כלולים בו כל הדורות ומזה נתהוה פגם מחלוקת קין והבל שהוא בחינת כל המחלוקת על הצדיקים שבכל הדורות כי ממחלוקת קין על הבל נמשך מחלוקת קרל על משה כמובא שזה בחינת כלל המחלוקת שעל הצדיק האמת שבכל דור. כי בכל מחלוקת יש בו ניצוצי מחלוקת קרח דתן ואבירם כמובא. ועל כן מחמת שפגם אדם הראשון באמונת חכמים שזה בחינת פגם אכילת עץ הדעת טוב ורע על ידי זה נפגמה האכילה ונגזר בעצבון תאכלנה בזעת אפך תאל לחם שמשם נמשך פסולת המאכל עד שנעשה פסולת גמור שהוא העונש של המלעיג על דברי חכמים שנדון בצואה רותחת שמשם באים העשנים סרוחים ומבלבלים את המוח. וכל זה נמשך מהפסולת שנאחז בכל המאכלים על ידי חטא אדם הראשון כנ״ל. ועל כן הביאו קערת כסף שלשים ומאה משקלה ומזרק ארחד כסף שניהם מלאים סלת למנחה. סלת למנח זה בחינת תקון המאכלים שעיקרה הלחם. ועל ידי סלת למנחה תקנו פגם המאכלי. ועל כן מרומז בקערת כסף שנותיו של אדם הראשון לתקן פגמו. וכן שלשים ומאה משקלה כנגד הק״ל שנה שהוליד וכו. כי כל זה נמשך מפגם העשנים סרוחים שנמכו על ידי פגם אמונת חכמים שהם מבלבלים המוח ואינו יכול להוציא משפטי נהגות ישרות וכו׳. ועיקר העצה ומשפטי הנהגות ישרות צריכין בענין זה שהיא שמירת הברית שצריכין לשמור את המחשבה מאד מאד. ועל ידי העשנים סרוחים לא היה יכול להוציא עצמו מזה אף על פסי שעשה אז תשובה גדולה ופירש מאשתו. אבל מאונס המקרות לא ניצול כמו שאמרו רז״ל.

והכל על ידי העשנים סרוחים הנ״ל. וזהו בחינת שלשים ומאה משקלה. משקלה בחינת המתקלה כי עיקר המתקלא הוא בתאוה זאת (כמו שכתוב במקום אחר). ובוודאי אדם הראשון באלו הק״ל שנה התגבר מאד לברר מחשבתו מהרהורים אלו. אבל אף על פי כן לא ניצול ממקרות מחמת העשנים סרוחים הנ״ל כנ״ל. ועל כן הביאו קערת כסף שהוא כנגד שנותיו של אדם הראשון וכו׳ לתקן כל זה. ובזה המשיכו תיקון לפגם המנהיגים של שקה שלימודם מאלו המותרות שנסמכין לרבי שלא כדין שזהו בחינת חטא קין שהתגבר על הבל בחנם והרגו שמשם כל המחלוקת של עכשיו כנ״ל.

אות לו

גם קערת גימטריא תש״ע בחינת מעיו עש״ת שן. ודרשו רז״ל ומובא בפירוש רש״י זה תורת כהנים שהוא נתון באמצא הה׳ חומשים כמעים הללו וכו׳. כי תורת כהנים מדבר מקרבנות שם תיקון המאכלים שנפגמו על ידי חטא אדם הראשון. כי צריכין לאכול בבחינת אכילת הקרבנות שיהיה השולחן מכפר כמזבח. ועל כן נרמז תורת כהנים בפסוק מעיו עש״ת שן. בחינת תיקון המעים שהם כלי בישול האכילה לבררה מהמותרות. וזה בחינת קערת כסף סלת שהוא תיקון המאכלים מעשנים סרוחים כנ״ל כי בהקערה אוכלין המאכלים. ועלכן קער״ת בגימטריא עש״ת בחינת מעיו עשת שן בחינת קרבנות תיקון המאכלים כנ״ל.

אות לז

גם קערת אותיות עקרת כמובא במדרש רבה בחינת אמונה שנקראת עקרת הבית כידוע שזהו בחני מי כה׳ אלקינו המגביה לשבת המשפילי לראות וכו׳. מקימי מעפר דל מאשפות ירים אביון מושיבי עקרת הביתוכו״ש בעוצם גובהו שהוא יתברך מגביהי לשבת הוא משפיל לראות להקים הדל והאביון מעפר ומאשפות ממש שהם העשנים סרוחים והשם יתברך ברחמיו משגיח על אלו הדלים והאביונים מהדעת שנפלו לעפר ולאשפות ממש והעשנים סרוחים מסבבים ומעקמים דעתם מאד. וכשהם חסים על עצמם וצועקים להשם יתברך. אזי הוא יתברך מרחם

עליהם ושולח עליהם מים טהורים הנ״ל ומקימם מעפר ומאשפות סרוחים האלו. כי אלו המים טהורים שהם הספרים קדושים מטהרים מכל הגלולים בחינת וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל טומאותיכם ומכל גילוליכם אטהר אתכם וכו׳. וזהו להושיבי עם נדיבים עם נדיבי עמו שמזכה אותם שיהיו נכללים עם כל הנפשות שנכלין בהצדיק האמת בפרט בראש השנה שעל ידי זה נעשה שמחה בחינת אור צדיקים ישמח וכ׳ כמו שכתוב שם. וזהו עם נדיבי עמו. שהם הצדיקים והחכמים אמתיים שזכו עתה לשוב ולהאמין בהם. וזהו מושיבי עקרת הבית בחינת אמונה כנ״ל. וזהו אם הבנים שמחה. כי על ידי זה נעשה שמחה בחינת אור צדיקים ישמח בחינת חדי ר׳ שמעון כמו שכתוב שם עיין שם.

אות לח

מזרק אחד כסף פירש רש״י כנגד נח. שבעים שקל כנגד שבעים אומות שיצאו ממנו. שבעים אומות כל אחת יש לה כתב ולשון. וישראל נבחרו מהם בכתב ולשון הקודש. שבשביל זה נצטווה נח בבנין התיבה להצילו בזכות משה שיצא ממנו שיתן את התרוה לישראל בבחינת בשגם הוא בשר והיה ימיו מאה ועשרים שנה דא משה כמובא. וכל זה מרמז על תיקון ידי הכתיבה שהוא כתב ישראל שנתתקן על ידי אלו הקרבנות שתיקנו פגם אמונת חכמים כנ״ל. שעל ידי זה נכנע הכתב של כל השבעים אומות ונתעלה הכתב של ישראל שזהו בחנית שבעים שקל הנ״ל.

אות לט

כף אחת עשרה זהב מלאה קטרת. זה בחינת עיקר שלימות התיקון שזוין על ידי ריבוי הספרים הקדושים שעל ידי זה נכללין באבן שתיה קדש קדשים ששם עמדו לוחות האבן שנכתבו עליהם העשרת הדברות שזהו בחינת כף אחת עשרה זהב כמו שפירש רש״י שם שהוא כנגד עשרת הדברות שניתנו מידו של הקדוש ברוך הוא. וזהו מלאה קטרת. כי עיקר הכלליות והכניסה לבית קדשי קדשים בום כפור הוא על ידי הקטרת שמברר הטוב מעמקי עמקי הקליפות כידוע. כי קטרת ריח טוב מאד

שמתקן ומברר המחשבה מהעשנים הסרוחים שהם הבלבולים ומחשבות והרהורים רעים המסבבים את המוח שהם סרחון ממש. וכל התיקון על ידי קטרת הוא ריח נפלא דקדושה גבוה מאד שמברר משם. ובשביל זה הביא כל אחד מהנשיאים קטרת אף על פי שהוא שלא כדין כי היה לצורך שעה לתקן סרחון הרע של חטא העגל שהוא פגם אמונת חכמים שהמירו את כבודו בתבנית שור אוכל עשב ואמרו רז״ל אין לך משוקץ כמו שור בשעת האכילה. מרמז שפגמו על ידי זה באכילה מאד. כי גרמו שיעלו עשנים סרוחים המבלבלים מאד ועל ידי הקטרת תקנו זאת כנ״ל. פר אחד בן בקר כנגד אברהם כמו שפירש רש״י שם. זה בחינת קדושת ארץ ישראל שצריכין להמשיך גם בחוץ לארץ ולהציל מגירוש וכו׳ (כמו שכתוב שם). כי אברהם הוא הראשון שמצא קדושת ארץ ישראל כמו שאמרו רז״ל. ועל כן מרומז בפר בן בקר שהוא בחינת ואל הבקר רץ אברהם. כי איתא שכשרץ ורדף אחר הבן בקר בשביל הכנסת האורחים אז ברח אל מערת המכפלה. ועל ידי זה מצא אברהם את קדושת מערת המכפלה. ומערת המכפלה ששם נקברו האבות והאמהות זה עיקר הנחלה שקנה אברהם בארץ ישראל תחילה והיא תחילת ירושתו את ארץ ישראל. כי העיקר שימשיך קדושת ארץ ישראל עד שיזכה להקבר שם. ועל כן רמזו בפר בן בקר קדושת ארץ ישראל שהמשיך אברהם אבינו כנ״ל.

אות מא

איל אחד כנגד יצחק שנעקד וכו׳. זה בחינת התיקון להמשיך סוד העיבור למלאות פגימת הלבנה שהוא בחינת מארת חסר וכו׳. שמשם יניקת עשו שעל ידי זה ותכהן עיני של יצחק כמובא. והתיקון על ידי שהקדים השם יתברך רפואה שנעקד על גבי המזבח והקריב תחתיו איל שהיה נאחז בסבך בקרניו שמשם כל ההמתקות הדינים של ראש השנה על ידי השופר של איל. כי בראש השנה עיקר תקון פגימת הלבנה (באות מ׳). נמצא שהאיל שהקריבו שהוא כנגד יצחק זה בחינת תיקון פגימת הלבנה זהו בחינת סוד העיבור וכנ״ל.

אות מב

כבש אחד וכו׳ כנגד יעקב ויעקב עיקר כל התיקונים הנ״ל שהם לתקן חטא אדם הראשון. כי יעקב היתה מטתו שלימה. ובירר בשלימות מעשנים הנל וזכה להעמיד י״ב שבטים שהם בחינת י״ב האבנים שנכללו באבן אחת שהוא בחית האבן שתיה לוחות האבן (המובא שם בתורה הנ״ל). שזהו עיקר התיקון בחינת שלימות העצה. וזהו בחנית שעיר עזים אחד לחטאת לתקן מכירת יוסף כי חלוקת העצה זה בחנית חלוקת מלכות בית דוד (כמובן שם). שמביא פסוק ולא יחצו לשתי ממלוכת עוד. (וכמובא בזה בדברינו במקום אחר). וחלוקת מלכות בית דוד על ידי ירבעם נמשך מפגם מכירת יוסף כמובא. על כן השעיר עזים לחטאת שמכפר על מכירת יוסף זה בחינת תיקון שלימות העצה וכנ״ל.

אות מג

ולזבח השלמים בקר שנים כנגד משה ואהרן שעשו שלום בין ישראל לאביהם שבשמים כמו שפירש רש״י משה ואהרן הם כלל התורה שבכתב ובעל פה שהם כלל הספרים הקדושים שהם עיקר התיקון. כי משה רבינו נתן את התורה בכתב ומסרה בעל פה לתלמידיו שהראשון הוא אהרן. רק שיהושע זכה שאחר שמת אהרן מסר משה כל התורה ליהושע. וכמו שמפורש בדברי רז״ל בסדר המשנה שאהרן היה המקבל הראשון כמו שכתוב שם נכנס אהרן ושנה לו משה פרקו וכו׳ (עירובין נ״ד ע״ב) ועל כן כתיב באהרן ובניו יורו משפטיך ליעקב וכו׳. כי אהרן קירב כל ישראל למשה על ידי שיצא לקראתו וכו׳. ועל כן באמ זכה למה שזכה כמו שאמרו רז״ל והוא ההיפך מהמתקנאים בהצדיק האמת וחלקו עליו על ידי קנאתם בו. ועל כן אמרו רז״ל הוי מתלמידיו של אהרן אוהב שלום ורודף שלום אוהב את הבריות ומקרבן לתורה. ועל כן הקריבו שלמים בקר שנים כנגד משה ואהרן שהם כלל ספרי התורה עיקר תיקון אמונת חכמים כנ״ל.

אות מד

וזהו אלים חמשה עתדים חמשה כבשים בני שנה חמשה. ופירש רש״י כנגד כלל התורה שהם תנ״ך וחמשה חומשי תורה ועשרת הדברות

וכהנים ולווים וישראלים. היינו בחינת כלל ספרי התורה שנמשכין על ידי בחינת משה ואהרן שעל ידי זה עיקר תיקון אמונת חכמים שעל ידי זה נמשכו כל התקונים הנ״ל שהם תיקון אמונת חכמים שעל ידי זה נמשכו כל התקונים הנ״ל שהם תיקון ידי הסמיכה להנצח ממחלוקת שבא על ידי שנסמך מי שאינו הגון וכו׳. ולתקן ידי הכתיבה ולהמשיך קדושת ארץ ישראל להנצל מגירוש וכו׳. ולהמשך סוד העיבור ולזכות לעצה שלימה שכלח זה תיקנו על ידי הקרבנות הנ״ל כנ״ל.

אות מה

וזה בחינת כל המלחמות והמלוקת שהיה ליעקב אבינו שבתחילה היה עליו מחלוקת עשו ולבן. ואחר כך כשניצל מהם וביקש לישב בשלוה קפץ עליו רוגזו של יוסף כמו שאמרו רז״ל על פסוק וישב יעקב וכו׳. כי יעקב הוא בחינת כלליות התורה בבחינת תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב. כי דרך התורה הנ״ל התחיל מאברהם אבינו שהוא גילה אלקותו בעולם והתחיל להמשיך דרך התורה בעולם כמו שאמרו רז״ל קיים אברהם אבינו את כל התורה עד שלא ניתנה. ואחר כך מסרה ליצחק ויצחק ליעקב. אך אברהם ויצחק לא היתה מטתן שלימה כי יצאו מהם עשו וישמעאל שהם היפך התורה שהם בחינת כל החולקים על חכמי התורה האמיתיים שמהם כל החורבנות. אך יעקב היתה מטתו שלימה והוא הוליד כל י״ב שבטי ישראל שקיבלו את התורה אשר אנו כולנו נקראים על שמו בני ישראל.על כן עיקר המשכת קדושת התורה הוא על ידי יעקב אבל היה עליו מחלוקת גדולות מעשו ולבן שהם בחינת החולקים על חכמי התורה אמיתיים ויעקב אבינו כל מהש היו חולקין עליו יותר התגבר לשוב בתשובה יורת על פגם אמונת חכמים ולתקן חטא אדם הראשון שפגם בזה כנ״ל ופגם הדורות שאחריו שפגמו בזה. והוא שב בתשובה בשבילם. עד שחיבר ועשה על ידי זה ספרים רבים שזהו בחינת מה שנטמן בבית שם ועבר י״ד שנה בעת שברח מעשו ושם עסק בתורה. ובוודאי חיבר על ידי זה ספרים קדושים בענין האמונה הקדושה כמובא (בלקוטי תנינא סימן ל״ב) וכמו שספיר מזה אדמו״ר ז״ל כמובא בדברינו שזהו בחינת וספר כתב איש ריבי שכל מה שרואין שהמחלוקת על האמת מתגבר יותר צריכים להתגבר לשוב בתשובה על פגם אמונת חכמים שלו ו של העולם או מה שפוגם מה שאינו מאמין בעצמו וכו׳ (כמו שכתוב שם). ועל ידי כל תשובה נעשה ספר כנ״ל בבחינת וספר כתב איש ריבי כנ״ל. וזה נהג יעקב תמיד שכל מה שראה המחלוקת מתגבר עליו יותר היה שב בתשובה ועסק בתורה יותר עד שחיבר ספרים הרבה לאין קץ ועל ידי זה המתיק כל הדינים על ידי בחינת אבן שתיה וכו׳ שזהו

בחינת מה שכל האבנים נכללו באבן אחת שזה זכה יעקב בעצמו שבעת שיצא מבית שם ועבר פגם במקו. ושם נכללו כל הי״ב אבנים באבן שתיה בקדש קדשים שזה זכה על ידי ריבוי הספרים שזהכה על יד עסק התורה (כמו שכתוב שם וכנ״ל. עיין שם בהתורה חדי שר׳ שמעון הנ״ל היטב ותבין כל זה). ועל כן שלח יעקב לעשו כשיצא מבית לבן בשלום. עם לבן גרתי ודרשו רז״ל ותרי״ג מצוות שמרתי. זה בחינת וספר כתב איש ריבי הנ״ל. שדייקא על ידי הריב ומחלוקת נכתבין ספרים קדושים הרבה. שזהו בחינת עם לבן גרתי ותרי״ג מצוות שהם כלל ספרי התורה שמרתי שדייקא על ידי שגרתי עם לבן וסבלתי ממנו מה שסבלתי שביקש לעקור את הכל ח״ו. על ידי זה דיקיא זכיתי ותרי״ג מצוות שמרתי שזכיתי להשיג כל התרי״ג מצוות שהם כלל ספרי התורהה שהשיג קודם שניתנה. שכל זה זכה על ידי עוצם תשובתו ששב דייקא על ידי המחלוקת שהיה לו מלבן. כי דייקא על ידי המחלוקת נעשין ספרים הרבה כשזוכין לשוב בתשובה על ידם כנ״ל.

אות מו

וזהו ויהי לי שור וחמור צאן ועבד ושפחה וכו׳. זה רמז על כל הבחינות המבוארים בתורה הנ״ל שנתתקנין על ידי אמונת חכמים שהם תיקון ידי הכתיבה ולבלי להתגרש מארץ ישראל וסוד העיבור וכו׳. וזהו ויהי לי שור זה בחינת כתיבת ספרים קדושים שכל קדושתם מכתיבת ספר התורה שנכתבה על עורות של שורים שזה בחינת כתיבת תפילין (כמרומז בהמעשה של שור ושה). ומשם מקבלין ידי הכתיבה שיתחזק כתב יד ישראל וכו׳ (כמו שכתוב שם.). וחמור זה בחינת ישכר חמור גרם שהם זכו לסוד העיבור בחינת ומבני יששכר יודעי בינה לעתים וכו׳ כנ״ל. צאן זה בחינת ציצית שעושין מצמרם (כמו שכתוב בהמעשה של שור ושה הנ״ל). וזה בחינת בגדים נקים שנתתקנים על ידי הציצית. היפך בגדים צואים הם בחינת עשנים סרוחים שמבלבלין ומעקמין את המוח שבא על ידי פגם אמונת חכמים (כמו שכתוב שם). וזה כל הנפנה ונוטל ידיו וכו׳ (ברכות ט״ו) כי בתחילה צריכין לפנות לבער התורה לבטל העשנים סרוחים הנ״ל שלא יבלבלו את המוח וכו׳. וזהו ונוטל ידיו שצריכין ליטול ידיו במים שנמשכין מבחינת מים טהורים שנעשין על ידי ריבוי הספרים שזוכין על ידי התשובה על פגם אמונת חכמים כנ״ל. (כמו שכתוב בהתורה הנ״ל) שמביא שם בפסוק וזרקתי עליכם מים טהורים וכו׳ ואחר כך לובשין ציצית בחינת בגדים נקיים הנ״ל היפך הבגדים צואים בחינת העשנים סרוחים הנ״ל. ומניחין תפילין שנכתבין כדין כתיבת ספר תורה שזה בחינת תיקון ידי הכתיבה כנ״ל וקורא קריאת

שמע ומתפלל קריאת שמע וברכותיה זה בחינת תיקון אמונת חכמים שעל ידי זה עיקר קיום האמונה הקדושה שנתתקן על ידי ריבוי הספרים הקדושים של התורה שמזה מדברים הפרשיות של קריאת שמע שמתחילין באמונת היחוד שהוא קבלת עול מלכות שמים. ואחר כך מזהירם ואהבת וכו׳. ושננתם לבניך שהוא ללמוד עם בניו ותלמידיו שנקראים גם כן בנים כמו שאמרו רז״ל. וכן בפרק ב׳ והיה אם שמוע שהוא קבלת עול מצוות מזהירם ולמדתם אותם את בניכם לדבר בם. וכן בברכת אהבת עולם מבקשין שנזכה ללמוד וללמד שכל זה הוא בחינת אמונת חכמים שלומדים עם תלמידיהם בישבתם שעל ידי זה נתרבין ספרים קדושים שעל ידי זה נשלמת התורה ונמתקין כל הדינים על ידי בחינת קדש קדשים וכו׳ (כמו שכתוב שם) וזהו בחינת התפלה שמתפללין אחר כך שאז נכנסין בהיכל וקדש קדשים כמו שכתוב בכוונת על התחלת התפלה ה׳ שפתי תפתח שעל ידי זה עיקר המתקת ל הדינים. כי עיקר המתקת הדינים הוא על ידי התפילה כידוע. ונחזור אל פסוק ויהי לי שור וכו׳ הנ״ל וזהו ועבד ושפחה. זה בחינת שכבר כבש בחינת העבד והשפחה שיהיו כבושים תחת יד רבם. שזהו ההיפך מגירוש ארץ ישראל שבא על ידי שליטת העובדי כוכבים שנאמר עליהם תחת עבד כי ימלוך ושפחה כי תירש גבירתה. אבל יעקב בגודל צדקתו על ידי ריבוי התורה שעסק עד שנתחדשו על ידו ספרים הרבה על ידי זה כבש בחינת העבד והשפחה שהם שליטת העובדי כוכסים הרוצים לגרש מארץ ישראל שכל כחם על ידי פגם אמונת חכמים כנ״ל. כי יעקב תיקן כל זה כנ״ל.

אות מז

וזה וישב יעקב וכו׳ שביקש לישב בשלוה. כי סבר מאחר שכבר הכניע בחינת לבן ועשו וניצול מהם שהם עיקר בחינת החולקים. מעתה ישב בשלוה. אבל קפץ עליו רוגזו של יוסף שהוא בחינת מחלוקת שבין ישראלובין הצדיקים בעצמם שזהו בחינת מחלוקת של השבטים על יוסף הצדיק כי בענין המחלוקת על הצדיק יש כמה בחינות. כי יש מחלוקת מגלות העובדי כוכבים וממתנגדים רשעים וכו׳. אבל יש גם מחלוקת שבין הכשרים והצדיקים בעצמם שהבעל דבר מתגבר בנכלי ערמימותיו ומרבה מחלוקת ביניהם. שעל ידי זה חוזרים ונפגמים כל הפגמים שעיקרם הוא חלוקת העצה. שזה נמשך מהחלוקת שבין השבטים עם יוסף שעל ידי זה גרמו חלוקת מלכות בית דוד על ידי ירבעם בן נבט שחטא והחטיא את הרבים שעל ידי זה כל הצרות וכל הגליות של ישראל כמובן בהתורה הנ״ל שמביא סוק ולא יחצו לשתי ממלכות עוד לענין שלימות העצה כי הם בחינה אחת כי קלקול העצה שנחצית לשתיים הוא

על ידי פגם אמונת חכמיסש נפגם על ידי המחלוקת שהוא בחינת חלוקת מלכות בית דוד שנחלקה על ידי המחלוקת שבין השבטים עם יוסף (כמובא בדברי רז״ל).

אות מח

וזה שסיפר יוסף חלומו והנה אנחנו מאלמים אלומים וכו׳. והנה תסובנה אלומותיכם ותשתחון לאלומתי כי האבות עסקו לתקן חטא אדם הראשון שפגם באכילת עץ הדעת שעל ידי זה נמשכו פגם העשנים סרוחים כנ״ל (באות ל״ה). ועל כן עשו שהוא זוהמת הנחש שפגם מאד באמונת חכמים. כי חלק על יעקב אבינו וביקש להורגו שהוא החכם האמת. על כן פגם מאד באכילה ואמר הלעיטיני נא וכו׳ שזהו בחינת פגם אכילה בחינת פגם העשנים סרוחים שנמשך על ידי פגם אמונת חכמים כנ״ל. ויוסף שעסק בתרוה ויעב מסר לו כל חכמתו שקיבל משם ועבר שזה בחינת שלימות התורה על ידי ריבוי הספרים כנ״ל על כן הראו לו בחלומו שזכה לתיקון המאכלים שזהו בחינת ותשתחון לאלומתי כל האלומות הם עיקר המאכלים שעיקרם הוא הלחם. ועל כן יוסף שזכה לעסוק בתיקון אמונת חכמים על כן אלומתו שהוא בחינת הלחם עיקר המאכלים קמה וגם נצבה וכו׳. כי ניצול מפגם בזעת אפך תכל לחם וכו׳ רק זכה שאלומתו קמה וגם נצבה בתוקפה בחינת תיקון המאכלים שזה בחינת תיקון העשנים הנ״ל על ידי תיקון אמונת חכמים הנ״ל:

אות מט

וזה בחנית החלום הב׳ שהוא והנה השמש והירח ואחד עשר כוכבים משתחוים לי. זה בחנית סוד העבור שהשיג על ידי תיקון אמונת חכמים כנ״ל. כי עיקר סוד העיבור הוא בענין תהלוכות הגלגלים שהם השמש והירח והכוכבים כמו שכתוב שם. על כן סיפר להם כל זה כדי שיבינו שזכה לקבל חכמת אביו שהוא בחינת ריבוי הספרים הקדושים שהם בחינת תיקון אמונת חכמים שעל ידי זה הוא תיקון המאכלים וכו׳. שעל ידי זה זוכין לסוד העיבור כמו שכתוב שם. אבל הם לא האמינו לו ויוסיפו עוד שנוא אותו על חלומותיו ועל דבריו. וכל זה הוא בחינת המחלוקת

שבין הצדיקים ובין הכשרים קצת והעיקר מחמת שהכל רוצים שיבינו מיד כל דרכי הצדיק והשגותיו. כי אם היו הכל רואים ומבינים מה שהשיג הצדיק אפילו חלק אחד מאלף היו בודאי כולם כרוכים אחריו והיו מתקרבים אליו בכל נפשם ומאודם. אך הצדיק מתנהג בחכמה בשביל הבחירה ומעלים עצמו ומסתיר עצמו מהעולם רק מגלה להם מעט מזעיר באופן שידעו ויבינו שהסוד אצלו. וכמו שכתב שם על ענין סוד העיבור שהוא כלל התורה שיש בזה חכמה שיכולין לגלות להם מה שמגלין. ואף על פי כן יהיה הסוד נשאר אצלו וכו"ש זהו בחינת כי הוא חכמתכם ובינתכם ועיני העמים דייקא וכו'. רק על ידי שמגלין להם יבינו שהסוד אצלו. ועל ידי זה יש להם בחירה. כי בוודאי אם ירצו באמת לאמתו יכולין להבין מרחוק על ידי זה שכבר גילה להם שבוודאי יודע עוד מה שיודע באופן שיתקנם לנצח. אך לא יחפוץ כסיל בתבונה וכו'. וכן מתנהג הצדיק בכל השגותיו עד שבאמת מתקרבים החפצים באמת. אבל יש שמרבים להקשות קשיות עליו כי רוצים להבין הכל. ואפילו צדיקים מתגרה בהם הבעל דבר ומכניס בלבם קשיות עליו. כי בהתלמידי חכמים והצדיקים מתגרה ביותר שיחלקו עליו מחמת שעליהם מסתכלית הרבה מישראל. ובאמת יש בזה נסתרות הרבה בענין המחלוקת שבין הצדיקים בעצמם כמו שכתוב על פסוק אוזן שומעת תוכחת חיים וכו'. (כמו שכתוב בסימן ה' ליקוטי חלק א'. ומובא לעיל באות ל"ד). וזה בחינת המחלוקת שבין השבטים על יוסף שהוא גילה להם חלומותיו כדי שיבינו מרחוק עוצם גדולתו. והם הוסיפו שנוא אותו על חלומותיו וכו'. וכן מתנהג עכשיו וכנ"ל. אבל עצת ה' לעולם תעמוד כי דייקא על ידי זה סיבב השם יתברך שירד יוסף למצרים וכו'. עד ששבו בתשובה השבטים על מכירתו ואמרו אבל אשמים אנחנו וכו'. ובאו והשתחוו אליו ואמרו אליו שא נא לפשע עבדי אלקי אביך שכל זה הוא בחינת תשובה על פגם אמונת חכמים שעל ידי זה נתרבין ספרים קדושים וכו' שזהו בחינת כלל כל התורה הקדושה שנתן לנו משה ביציאת מצרים שנסתבב הכל על ידי מכירת יוסף שהוא בחינת מחלוקת וכו' שזהו בחינת וספר כתב איש ריבי שדייקא על ידי המחלוקת נעשה ספר וכו' כנ"ל. כי כל ספר התורה הקדושה שכלולה מכל הספרים ניתנה על ידי יציאת מצרים שהיה על ידי המחלוקת של השבטים עם יוסף שזהו בחינת וישלחהו מעמק חברון. מעצה עמוקה של הצדיק הקבור בחברון וכו'. כי בוודאי הוא עצה עמוקה מאד שדייקא על ידי זה ניתנה התורה שהוא כלל הספרים הקדושים שכל זה הוא בחינת וספר כתב איש ריבי וכו' כנ"ל:

אות נ

וזה בחינת חול המועד שאסור בקצת מלאכות ומותר בכמה מלאכות. ואמרו רז״ל שדיני חול המועד נמסרו לחכמים שהם יעשו כרצונם להתיר איזה מלאכות ולאסור איזה מלאכות כפי שיראה בעיניהם. וכל עיקר היתה עשיית מלאכה בחול המועד הוא בביל דבר האבד כמו שהתיל התנא המשנה א׳ דמסכת מועד קטן משקין בית השלחין שהוא בביל דבר האבד. ובשביל זה נמסר הדבר רק לחכמים. כי דבר האבד מרמז על האבודים והנדחים בעוונותיהם שגם אותם צריכין לתקן. אבל כל תיקונם הוא על ידי החכמים האמיתיים שיקיימו דבריהם על כל אשר יאמרו כי הוא זה. כי אף על פי שהכל צריכין לקיים דברי חכמים. אבל אין שום מצוה שיהיה נמסר לחכמים לבד לעשות כפי דעתם כי אם דיני חול המועד. והעיקר בשביל דבר האבד שהם בחינת נפשות ונצוצות האבודים שאי אפשר להתתקן כי אם על ידי החכמים כנ״ל. וזה סוד קידוש החודש שנמסר לחכמים כנ״ל. ועל כן חול המועד וראש חדש דיניהם שווים לנין קריאת התורה שבראש חדש קורין ד׳ ובחול המועד קורין ד׳. כי הם בחינה אחת שנמסר רק לחכמים וכו׳ כנ״ל. וזה מרומז המשנה משקין בית השלחין במועד בין ממעשין שיצא בתחילה ובין ממעשין שלא יצא מתחילה. והכל בשביל דברים האבודים שהם בחינת האבודים והנדחים בעוונותיהם שכל תיקונם היא על ידי בחינת הצדיק שיודע להשקותם גם כן שזה בחינת משקין בית השלחין שנקרא שלין עיין שם ושולח מים על פני חוצות. זה בחינת הצדיקים הגדלים שיכולים להשקות גם אותם שהם מבחוץ לגמרי בבחינת יפוצו מעינותיך חוצה. חוצה דייקא (כמו שכתוב במקום אחר סימן י״ד ליקוטי חלק א׳) וזהו בין ממעין שיצא בתחילה בין ממעין שלא יצא בתחילה. היינו לא מבעיא שהם יכולים לשלוח מים על פני חוצות שהם מקום הרחוקים מאד להודיעם גם כן מאלקוותו יתברך ולהוציאם ממקומות החיצונים מאד. ולא מבעיא שהם יכולין להשקותם ממעין שיצא מתחילה. שכבר היה מעין אלא שנתקלקל. ולא היו יכולים להשקותם ממנו על ידי ריבוי קלקוליהם אלא אפילו ממעין שלא יצא מלתחילה. שלא היה שום מעין הכמה יוצא משם תחילה. אבל כשיאמין בצדיקים ויעשה ככל אשר יאמרו כי הוא זה. יכולים לתקנו גם כן. כי הצדיקים חותרים וחופרים מעיינות חדשים תמיד. ועיקר בשביל נפשות האבודים לשלוח להם מים על פני חוצות אפילו אותן שהם מבחוץ לגמרי. וזה רמז התנא הקדוש בהתחלת מסכת מו״ק משקין בית השלחין שהוא בשביל דבר האבד בין ממעין שיצא בתחילה ובין ממעין שלא יצא בתחילה וכנ״ל:

שייך לאות למד ל״אלעני הפלוגתא שלבית שמאי ובית הלל). כי בית שמאי סברי שאין להתחיל כי אם עם זקנים וצדיקים עובדי ה׳ להאיר עליהם כל האור וכו׳. כמו שנהגו כמה גדולים שלא קבלו לישיבה כי אם צדיקים וכו׳ שזה דעת ר׳ גמליאל כל תלמיד שאין תוכו כברו וכו׳. ואחר כך פוחת והולך כי אר כך פוחתין האור הגדול כדי שיוכלו להאיר גם בהפחותין וכו׳. ובית הלל אומרים להיפך. כי היה עניו מאד. ואמר שהעיקר הוא להתחיל מכל נקודה ונקודה טובה שיכולין וכו׳. ולהתחיל העיקר מהקטאנים ובני הנעורים וכו׳. בחינת מפי עוללים ויונקים

המלוכלכים וכו׳ יסדת עוז וכו׳. שזהו בחינת התנוצצת משיח שנאמר בו יחוס על דל ואביון. עני ורוכב על החמור וכו׳. כי הלל גייר גרים רחוקים מאד כמו שאמרו רז״ל והשיב לכל אחד כמו שאמרו רז״ל (במסכת שבת ל״א) על כן שייך לעיל.

אות נא

וזה בחינת חצי הלל של ראש חדש. וימים האחרונים של פסח שאף על פי שאין העצה שלימה עדיין שהוא עיקר הישועה שאומרים עליו הלל שלם. אף על פי כן זהו בעצמה ישועה שצריכין לומר עליו על כל פנים חצי הלל מה שאני חזק באמונה בחסדו יתברך. שאיך שיהיה באיזה דרך שיוליכו אותי אמצא שם השם יתברך בבחינת בכל דרכיך דעהו וכו׳ כמו שאמרו רז״ל בחינת שוטטנו בארבע פינות תרופה לא מצאנו שבנו אליך וכו׳. וכמו שכתוב אבד מנוס ממנו באורח זו אהלך טמנו פח לי זעקתי אליך ה׳ וכו׳. וכן הרבה וכנ״ל שזה עיקר סוד קידוש החודש שאנו עוסקים בהלכה זאת. והכל בכח אמונת חכמים וכו׳ כ״ל שהוא על ידי ריבוי הספרים הקדושים שצריכים שיתרבהו כל כך באור האמת כזה עד שהכל ימצאו את השם יתברך בכל מקום שהם שעל ידי זה ישובו הכל להשם יתברך וכו׳.

אות נב

וזה בחינת ויחץ את העם אשר אתו ואת הצאן וכו׳ לשני מחנות וכו׳. והיה המחנה הנשאר לפליטה. שכשרואין שקשה להשיג העצה השלימה. צריכין להתנהג לפי חלוקת העצה על כל פנים. הנשאר לפליטה ולא יהיה נאבד לגמרי ח״ו. שלא יאמר שילך ויתהנה וכו׳ רחמנא ליצלן. רק ישתדל שעל כל פינם ישאר מה שישאר וכו׳. היינו כשרואה אדם שהיצר הרא מתגבר עליו כמו שמתגבר ונדמה לו שאין בכחו לעמוד כנגדו כראוי. וכל מה שחושב עצות ותחבולות אינו עולה בידו כראוי ומחמת זה עצתו חלוקה תמיד. אזי כל עצתו העקריית שיסמוך על כח הצדיק האמת שבאיזה דרך שילך ימצא בו השם יתברך כנ״ל. ולעת עתה יתנהג כפי חלוקת העצה. שזה בחינת ויחץ את העם וכו׳ והיה המחנה הנשאר

לפליטה. היינו שיקבע בלבו שאיך שיהיה אף על פי כן אני חזק שלא אהיה נסוג אחור לגמרי מהשם יתברך ולא אייאש את עצמי לעולם. ולא אהיה ח״ו מהחסידים הנפולים שהם גרועים וכו׳ רחמנא ליצלן כמו ששמענו מצדיקים. רק אני על משמרתי אעמוד לחטוף מה שאוכל למען יהיה המחנה הנשאר הפליטה. למשל שהאדם חפץ שילמוד הרבה ויתפלל וירבה בהתבודדות ויהיה נקי מעתה מכל חטא והרהור וכו׳ ורואה שקשה עליו וכו׳. יהיה חזק בדעתו שעל כל פנים מה שאוכל לחטוף בחיי אתייגע בכל כוחי לחטוף איזה טוב כל יום מימי חיי. ואם חָזו לא אוכל להתפלל כלל אראה לדבר אחר כך איזה דיבור של תחינה ובקשה וכו׳. ואם ימנעני ח״ו גם מזה מה לעשות (כמו ששמעתי מפיו ז״ל). אף על פי כן אלמוד מעט או הרבה ועל כל פנים אתגבר ברצונות חזקים להשם יתברך ואצעק על כל פנים רבונו של עולם הושיעה וכיוצא בזה ואם עצתי חלוקה אם ליסע או ישב בביתי. ואיני יכול לתת עצה לנפשי. על כל פנים אזי חק בדעתי. שבין בביתי בין בדרך אחטוף טוב מה שאוכל. וכן בשארי דברים שאי אפשר לפורטם. וכל זה בחינת והיה המחנה הנשאר לפליטה. וזה שפירש רש״י בעל כרחו כי אלחם עמו. כי בזה אני חזק שבעל כרחו יהיה מוכרח להניחיני שיהיה נשאר לי על כל פנים מחנה הנשאר לפליטה כי אלחם עמו על זה בכחו של הצדיק וכו׳. וכמו שפירש רש״י שם התקין עצמו לג׳ דברים לדורון ולתפלה ולמלחמה. לדורון זה בחינת המנחה ששלח אליו ובענין מלחמת היצר הרע הוא בחינת סוד שעיר המשתלח וסוד מים האחרונים שהוא בחינת סוד המנחה ששלח יעקב לעשו (כמובא בספרים) שזהו בחינת דברה תורה כנגד יצר הרע וכו׳ (פרשת כי תצא) לתפילה פירש רש״י אלקי אדוני אברהם וכו׳ זה בחינת שיחה וצעקה להשם יתברך שאני אצעק תמיד שיצילני בזכות אבותינו שהם הצדיקים האמיתיים וכו׳. למלחמה. והיה המחנה הנשאר לפליטה וכנ״ל:

אות נג

וזה בחינת שזמן הדלקת נר חנוכה הוא משעת יציאת הכוכבים עד שתכלה רגל מן השוק. זמן יציאת הכוכבים זה בחינת תיקון פגימת הלבנה שהוא בחינת סוד העיבור הנ״ל. כי הכוכבים הם בחינת תיקון פגימת הלבנה כמו שאמרו רז״ל שנתן לה הכוכבים להפיס דעתה וכו׳. וזהו עד שתכלה רגל מן השוק זה בחינת תיקון העצה שזוכין על ידי סוד העיבור כנ״ל. כי רגל בחינת עצות בבחינת העם אשר ברגלך ההולכים אחר עצתך וכו׳ כמו שכתוב במקום אחר) שזהו עיקר בחינת תיקון הדלקת נר חנוכה למטה מי״ט להאיר בחינת שלימות העצה למטה שהיא בחינת רגלין: וזהו עד שתכלה רגל מן השוק. כי עיקר פגם חלוקת העצה

הוא בשוק שהוא מקום המשא ומתן שם צריכין ליזהר מאד מטירדת תאוות ממון שנמשך מבחינת בעצבון תאכלנה שנגזר על ידי פגם העצה שנפגם על ידי עצת הנחש בחינת הנחש השיאני שהוא לשון עצות (כמו שכתוב במקום אחר). כי עיקר יגיעת הפרנסה הוא מחמת חסרון העצה כנ״ל. ועיקר התיקון לבקש מהשם יתברך ותקנינו בעצה טובה מלפני. כי עיקר הצלחת המשא ומתן הוא כשהשם יתברך משפיע לו עצה טובה מה לסחור ומתי לקנות ומתי למכור וכו׳ כמו שכתוב ארי הוא יהיב לך עיטא למקני נכסין וכו׳ כנ״ל. וכשזוכין לסמוך על השם יתברך ולהמשיך עצה שלימה אזי אין צריכין לסבב בשוק בשביל הפרנסה ויכולין לישבה ביתו ולהתפרנס בכבוד כמובן לכל. וזה בחינת עד שתכלה רגל מן השוק. להעלות העצה בחינת רגל מן השוק שם כל טירדת הממון מחמת חלוקת העצה כנ״ל. על כן צריכן להדליק נר חנוכה שהוא בחינת הארת שלימות העצה משעת יציאת הכוכבים שהוא בחינת סוד העיבור שהוא בחינת תיקון העצה כנ״ל עד שתכלה רגל מן השוק להוציא העצה מאחיזת הסטרא אחרא שוהא בשוק ששם טירדת הממון שנמשך מפגם העצה כנ״ל. ועיקר התיקון על ידי שלימות התורה שנמשך על ידי הספרים הקדושים שמשלימין את התורה וכו׳. והעיקר על ידי חידושי תורה שהם בבחינת שבת ששם תכלית האחדות של תורה שבעל פה עם שורש התורה שהוא בחינת תורה שבכתב כנ״ל (באות כ״ה) שזהו בחינת שוקיו עמודי שש מיוסדים על אדני פז שפירש רש״י שחידושי התורה מיוסדים אל אופניהם וכו׳ וכנ״ל באות הנ״ל (ועיין במדרש על פי זה שוקיו עמודי שש). כי בשבת עיקר תיקון העצה שהוא בחינת שוקין ורגלין שזהו בחינת אם תשיב משבת רגלך כי אז מאירין חידושי תורה ה״ל שהם בבחינת שוקיו עמודי שש וכו׳. שעל ידי זה עיקר שלימות העצה בתכלית שעיקר התיקון נמשך בשבת כנ״ל:

ועל זה זה נקרא מקום טירדת המשא ומתן שוק. על שם שוקין ורגלין. כי כל הממון בחינת רגלין כמו שכתוב ואת כל היקום אשר ברגליהם. זה ממונו של אדם (כמו שכתוב במקום אחר). ושם עיקר חלוקת העצה שנקרא רגלין כנ״ל. כי עיקר אחיזת הסטרא אחרא הוא בבחינת רגלין כידוע. ועל זה נאמר לא בשוקי האיש ירצה וכו׳. ועיקר התיקון על ידי בחינת שבת וכנ״ל. נמצא ששוקיו עמודי שש מיוסדים על אדני פז שהוא בחינת חידושי תורה הנפלאים של הצדיק שזוכה לשבת בשלימות וכנ״ל. שעל ידי זה עיקר תיקון העצה כנ״ל. הם תיקון לבחינת שוקיו ורגלין שיש בהם אחיזת הסטרא אחרא שמבלבלין העצה ומטרידין את האדם בטירדת המשא ומתן ותאוות ממון שמשם באים כל הקלקולים רחמנא ליצלן כידוע. וזהו שמובא במדרש שוקיו עמודי שש אלו ששת ימי החול. מיוסדים על אדני פז זה יום השבת. כי עיקר תיקון השוקין בחינת רגלין שהם בחינת ימי החול שבהם כל הבירורים לברר מחלוקת העצה וכו׳ כנ״ל. הוא על ידי יום השבת שאז עיקר שלימות התורה שבכתב עם תורה שבעל פה בתכלית השלימות שזהוב עצמו בחינת שוקיו עמודי שש מיודים על אדני פז כנ״ל. וזהו בחנית שהדלקת נר חנוכה הוא עד שתכלה רגל מן השוק כנ״ל. כי על ידי נר חנוכה שממשיכין קדושת שבת לששת

ימי החול כמובן במקום אחר בהתורה ימי חנוכה (סימן ב׳ לקוטי תנינא):

אות נד

וזה בחינת ויהי מקץ שנתיים ימים וכו׳. מקץ מרמז על הקץ האחרון. כמו שכתוב במדרש רבה על פי זה קץ שם לחשך. זמן נתן לעולם כמה שנים יעשה באפילה וכו׳. וזה שנתיים ימים זה בחינת שני הבתים היה בשני הגאולות שנחרבו בעוונותינו. והעיקר היה על ידי חטא המרגלים כמו שאמרו רז״ל אתם בכיתם וכו׳ אני אקבע לכם בכיה לדורות בט׳ באב שבו נחרב הבית המקדש בראשונה ובשניה. וזהו שנתיים ימים בחינת יום לשנה שנאמר במרגלים שמרמז על ב׳ הבתים שיוחרבו. כי ב׳ הגאולות הראשונות נאמר עליהם יחיינו מיומים. ובעוונותינו הרבים נחרבו על ידי המרגלים שנגזר עליהם יום לשנה תשאו את עוונותיכם. וכפל ב׳ פעמים יום לשנה לרמז על חורבן ב׳ הבתים. אבל בגאולה האחרונה כיב ביום השלישי יקימנו ונחיה לפניו. ואז יקוים קץ שם לחשך שיהיה קץ וסוף לחשכת אפילת הגלות כמובן במדרש הנ״ל שזהו בחינת מקץ שנתיים ימים וכנ״ל. אבל הקץ מתארך מאד כי הוא קץ הפלאות והעיקר מחמת המחלוקת וכו׳ כנ״ל. ואין יודעין היכן הרב האמת שיכול להמשיך עצות טובות שלימות לכל אחד לפי מקומו ושעתו. כי עיקר כל הקלקולים הוא מחמת העלמת וחלוקת העצה כי כל התורה הוא בחינת עצות בחינת תרי״ג עיטין דאורייתא כמו שכתוב לי עצה ותושיה אבל בעוונותינו הרבים אבדה עצה מבנים ואין ידועים העצה איך לזכות לקיים את התורה וכל זה נמשך על ידי פגם אמונת חכמים שעל ידי זה עולים עשנים סרוחים ולבלבלים את המוח וכו׳ כנ״ל. וזהו ופרעה חולם. פרעה בחינת הסטרא אחרא שמבלבל את המוח עעל ידי הבלבולים הבאים על ידי העשנים סרוחים כנ״ל שזהו בחינת חלום כי כל החלומות באים על ידי האדיים והעשנים העולים מן המאכלים וכו׳ (כמו שכתוב במקום אחר). ועל כן כשהמוח מבולבל על ידי פגם העשנים הנ״ל על ידי זה חלומותיו מבולבלין. ועל כן גם כל הבלבולים הרבים המסבבין את המוח בבחינת רשע מכתיר את הצדיק המובא בתורה הנ״ל כולם נקראים חלומות שהם בחינת בלבולים של שוא והבל בבחינת כי החלומות שוא ידברו. שעל זה נאמר כי ברוב חלומות והבלים ודברים הרבה המבלבים אותך על ידי פגם העשנים הנ״ל. כי את האלגקים יראא שלא תשמע לריבוי הבלבולים רק את האלקים יראא וכמו שפירש רש״י שם. וזה והנה עומד על היאור. יאור מצרים זה פישון בבחינת פי שונה הלכות (כמו שפירש אדמו״ר ז״ל במקום אחר) כי עליהם מתגבר יורת בבלבול העצה הנ״ל. מחמת שעיקר תיקון העצה תלוי בהם. על כן מתגבר עליהם ביותר. כי השוני הלכות

צריכין לברר כל העצות שהם עיקר הלכות ודיני התורה שנדע העצה איך להתנהג בדיני התורה ובכל הדברים שבעולם. כי התורה נקראת עצה כנ״ל. כי כל ההלכות כלולים בששה סדרי משנה. ונקרא משנה שהוא לשון לימוד ולשון שנים בחינת וכסף משנה כי צריכין לברר בלימודו כל ההלכות התורה שעל ידי זה יברר העצה שלא תהיה חלוקה לשנים. כי ששה סדרי משנה הם בחינת אסור ומותר טמא וטהור כשר ופסול שצריכין לבררם כמובא. ומשם בירור כל חלוקת העצה שלא תהיה חלוקה לשנין. ומחמת שהשוני הלכות צריכין לעסוק בזה. על כן הסטרא אחרא מתגברת עליהם מאד בכמה בלבולים ומחלוקת שנתרבו בעוונותינו הרבים בכמה בחינות עד שגם בהתורה בעצמה נתרבו המחלקות והספיקות עד אשר אין הלכה ברורה ומשנה ברורה במקום אחר. ואף על פי שגם הוא מחלוקת דקדושה. אבל הכל נמשך מחטא העגל שאז נתהוה השכחה כמו שאמרו רז״ל. ומריבוי עוונותינו שמעכבין את הגאולה. ומזה נמשך חלוקת העצה שיש לכל אחד. וזה והנה מן היאור עולות שבע פרות טובות ושבע פרות רעות. וכן שבע שבלים טובות ושבע שבלי רעות ותבלענה וכו׳. ולא נודע כי באו אל קרבנה. שכל זה הוא בחינת העלמת העצה. כי כל העצות בכל הדברים שבעולם כלולים בשבעה מדות שצריכין לידע איך להתנהג בכל מדה. ויש עתים שהשוני הלכות שהם בחינת היאור הם מעלין כל הז׳ מדות כראוי שהם טובות ויפות בחינת בריאות וטובות. אבל בתוך כך מתגבר הרע שהם הז׳ מדות רעות ומבלבלין המוח עד שבולעין כל הטוב ולא נודע כי באו אל קרבנה כאלו מעולם לא היה שום טוב כלל ח״ו. ואם אחר כך חוזרים ומתגברים ומעוררים הטוב בבחינת שבע שבלים מלאות וטובות. כי יש טוב שהוא בחינת בירור נפש החי שהוא גבוה יותר שזה בחינת שבע פרות טובות. וכשנתבלבל על ידי שבע הפרות הרעות חוזרים ומתגברים לברר הטוב על כל פנים בבחינת בירור הצומח שמרומז בשבע שבלים הרקות והרעות בולעים אותם. וכל זה בחינת בלבול העצה שמשם כל הפגמים בחינתועצת עליון נאצו וכתיב והמה ימרו בעצתם וימוכו בעונם. והתיקון על ידי יוסף שהוא בחינ הצדיק האמת שמתיגע תמיד להוסיף בתורה חידושים נפלאים שנמשך מהם עצות עמוקות שזהו בחינת יוסף בחינת יוסף לקח וכו׳. בחנת דמוסיף יוסיף בחינת מוסיף והולך. שנותן עצה שיקבצו את הטוב שהוא בחינתה אוכל שבשנים הטובות שיהיה נשמר היטב שזהו בחינת שעוסק לזרז לכתוב בפרים כל חידושי תורה להרבות ספרים עד אין קץ שזהו עיקר שמירת מאכלי התורה. כי הספר הוא לזכרון בחינת כתוב זאת זכרון בספר שיהיה נשמר לעולם ולא יהיה נאבד ונשכח. וזה בחינת ויצבור יוסף בר כחול הים עד כי חדל לספור כי אין מספר בחינת עשות ספרים הרבה אין קץ כי ביוסף נאמר כי בן זקונים הוא לו. זקן זה קנה חכמה קנה בינה. שמרמז על הקנה והקולמוס שכותבין בו הספרים של התורה הקדושה שעל ידי זה תהיה עיקר הגאולה (כמו שכתוב בזוהר הקדוש בר״מ) ובגלותא קדמאה במטה דילך בזע ימא. ובגלותא בתראה בקנה דילך דאיהו קולמסא בזע ימא דאורייתא. וזה בחינת שבעה קני המנורה כי המנורה הטהורה זה בחינת

אור התורה שעיקר קיומה על ידי הקנים שהסבחינת הקולמוסים הכותבים ספרי חידושי התורה שעל ידם עיקר התיקון שהוא תיקון העצה שזהו בחינת נר חנוכה כנ״ל ויש לרמז שזהו בחינת כי בן זקונים הוא לו. בחינת ז׳ קנים בחינת ז׳ קני המנורה בחינת כל הספרים הקדושים שנכתבים בקנים שכלולים בשבעה בחינת חצבה עמודיה שבעה לתקן כל הז׳ מדות שבהם כל חלוקת העצה לברר הז׳ מדות טובות שהם שבע פרות הטובות. ושבע שבלים הטובות לבררם מההיפך הרוצים לבולעם כנ״ל. ועל כן מרומז שבע השבלים התיקון איך לבררם שזהו בחינת שבע שבלים עולות בקנה אחד בריאות וטובות בקנה אחד מרמז על הקנה הנ״ל שהוא בחינת הקולמוס הכותבת ספרי התורה וכו׳ וכנ״ל. שעל ידי זה עיקר התיקון כנ״ל.

אות נה

וזה עשה לך רב וקנה לך חבר ומובא בספרים שמרמז על הקנה והקולמוס שהוא חבר להתלמידי חכמים שיתקיימו דברי התורה על ידי זה. וזה עשה לך רב ואם אינך יכול למוצאו התיקון על ידי וקנה לך חבר. היינו על ידי הספרים הקדושים הנכתבים בקנה תחבר אותם אליך ותעיין בהם היטב תוכל לידע מי הוא הרב האמת. כי עיקר התיקון על ידי ריבוי הספרים כנ״ל. ועל כן היו ב׳ חלומות שהם החלום של ז׳ הפרות וחלום ב׳ של שבע השבלים וכו׳. לרמז על שני החורבנות שהיו על ידי התגברות הבלבולים הנ״ל. ועל כן החלום ב׳ של שבע השבלים שמרמז על חורבן בית שני שהוא הגלות של עכשיו מרומז בו התיקון על ידי הקנה שהוא בחינת הקולמוס שמרומז בז׳ שבלים עולות בקנה אחד. כי עתה כבר התירו רז״ל לכתוב תורה שבעל פה כנ״ל. כי עתה כל התיקון על יכי ריבוי הספרים הקדושים בחינת עשות ספרים הרבה אין קץ וכנ״ל. וזה בחינת וחמש את ארץ מצרים בחינת חמשה חומשי תורה. שבהם כלולים כל הספריסה קדושים שכולם הם שלימות תורה שבכתב כמו שכתוב שם. וזה בחינת ששה קני המנורה שמאירין כולם אל פני המנורה שהוא נר השביעי. כי ששה קני המנורה שלשה קני מנורה מצדה האחד ושלשה קני מנורה מצדה השני הם בחינת ששה סדרי משנה שמבררין בין הכשר והפסול וכו׳ כנ״ל. וכולם מאירים אל מול פני המנורה שהוא נר השביעי שהוא בחינת שבת. כי עיקר התיקון על ידי שבת שאז עיקר גמר תיקון בירור ההלכות שהם בחינת בירור ותיקון העצמה כנ״ל וזה בחינת הכפתורים והפרחים והגביעים משוקדים שהיה במנורה. כל זה בחינת החידושים נפלאים של ספרים הקדושים שהם בכמה וכמה פנים שונים בדרכים נפלאים בבחינת כפתור ופרח וכו׳ כמצוי לשון זה על החידושים

הנפלאים (מדרש בראשית צ״ח) ן כמה חידושי תורה בכמה גוונין נפלאים שהם בחינת כפתורים ופרחים וגביעים משוקדים שבמנורה הטהורה כדי לברר ולתקן העצה לכל אחד ואחד לפי מקומו ושעתו כמובן לכל המשים לבו על דרכיו לחשוב עצה בכל יום על תכליתו הנצחי באופן שיתקרב על ידי זה ולא יתרחק יותר ח״ו. ועל כן בכלל היו הכפתורים והפרחים וכו׳. במספר מ״ט כמנין ימי הספירה שבהם ניתנה התורה כמובא. כי הם מרמזים על כלליות ספרי חידושי התורה כנ״ל.ועל כן הם מ״ט כנגד מ״ט פנים לתורה שכל הספרים הקדושים של חידושי תורה אמיתיים נמשכין מאלו המ״ט פנים שהם בחינת המט כפתורים ופרחים וכו׳ וכנ״ל. וזה מקשה תיעשה המנורה. מקשה בחינת קשיות ומחלוקת על ידי זה דייקא תיעשה המנורה. זה בחינת וספר כתב איש ריבי הנ״ל שדייקא על ידי הריב ומחלוקת שבאים על ידי הקשיות שמקשין על הצדיק האמת על ידי זה דיקיא נעשין ספרים קדושים הרבה על ידי התשובה ששבין על ידי זה דייקא נעשין ספרים קדושים הרבה על ידי התשובה ששבין על ידי זה על פגם אמונת חכמים וכנ״ל וזה בחינת מקשה תיעשה המנורה שדייקא מהקשיות בחינת ריב ומחלוקת מזה דייקא תיעשה המנורה שהוא בחינת שלימות התורה על עיידי ריבוי הספרים הקדושים. כי זה בחינת וספר כתב איש ריבי הנ״ל. גם מ״ט קנים וכפתורים ופרחים וכו׳. שהיה במנורה זה בחינת מ״ט אותיות השבטים שהם בחינת י״ב אבנים שנכללו אצל יעקב באבן אחד שזהו בחנית קדושת ראשהשנה שהתחיל מיעקב שזה זוכין על ידי ריבוי הספרים הקדושים עד שנכללים בתורה שבכתר ומשלימין תורה שבכתב שעל ידי זה נכללין כל אבני יעקב באבן אחת וכו׳ כמו שכתוב שם. ועל כן על ידי שהיה במנורה קנים וכפתורים וכו׳. שהם מ״ט שהוא בחינת שלימות התורה על ידי זה נעשה התיקון של אבני יעקב שנכללו באבן אחת שזהו בחינת ראש השנה בחינת אנן בחביבותא תליא וכו׳. וגם זה בחינת מקשה כפששוטו כמו שפירש רש״י שכל המנורה עם כל הקנים וכפתורים כולם נעשו מחתיכה אחת. שזהו בחינת שכל אבני יעקב שהם מ״ט אותיות השבעטים מ״ט פים לתורה שנמשכין על ידי ריבוי הספרים שזהו בחינת המנורה כולה נעשה מעשת אחד וכנ״ל. (אמר המסדר מתיבת גם עד כאן וגם ענין חול המועד המובא באות נון כתב מו״ר בעל המחבר הזה ב׳ ימים קודם הסתלקותו בעת חולשתו הגדול. אף על פי כן התגבר בכל כחותיו וכתב מה שהשיג אז. כי זאת ראינו עין בעין שמוחו היה דבוק בהתורה עד הרגע האחרונה של הסתלקותו שנסתלק ביום ו׳ ערב שבת קדש פרשת ויגש עשרה בטבת שנת תר״ח לפ״ק. וראינו בעינינו שקיים מאמר חז״ל זאת התורה אדם כי ימות וכו׳ שחייב אדם לעסוק בתורה עד יום מותו. כי עוד כמעט ברגע האחרונה של הסתלקותו שמענו ממנו חידושי תורה אך לא היה בכחו לכתוב עוד ואפילו לדבר כל מה שהיה במוחו לא היה באפשר וכך אמר בפירוש בזה הלשון בעת שנכנסו עם הנרות שהכינו אז לכבוד שבת. וכשראה אותם נתלהב מאד ומגודל התלהבותו הורם מעט ממטתו ונשאר מושב מעט והתחיל לומר ההתלהבות נורא מאד בזה הלשון נרות של שבת נרות של שבת ואמר זאת בהתלהבות נורא כמה וכמה פעמים וגילה לנו מאז תורה

נפלאה מענין הנרות דקדושה וכלל כולם בפירוש נר שבת ונר יום טוב ונרות של חנוכ.ה וכו׳ וכו׳ ואחר כך אמר אז יש לי עתה בזה תלי תלין של הלכות אך אין לי כח לדבר יותר ובמעט זמן קצר לערך שעה נסתלק מה נאמר מה נדבר אוי לנו על שברינו נחלה מכתינו. אבל זאת נחמתינו ואשרינו מה טוב חלקינו ומה נעים גורלינו ומה יפה ירושתינו שזכינו לירש ממנו תורות וחדושים כאלה וכאלה אשרינו):

תם ונשלם שבח לאל בורא עולם בהל״ך ואע״י.

פסח א

הלכות פסח

הלכה א

אות א

עיין במאמר תלת נפקין מחדובמאמר הסמוך כי שניהם אחדכי במאמר אחד נאמרו שניהסעיין שם:

וזה בחינת אכילת מצה בפסח, כי ידוע שיציאת מצרים הוא התגלות הדעת ועל כן אז זכו לג׳ השפעות אלו שהם באר ענן ומן שיוצאין מן הדעת. וזה חבינת גף מצות של פסח כנגד ג׳ השפעות הנ״ל שיוצאין מן הדעת. שהוא בחינת מצה. כי מצה היא בחינת דעת בחינת משה כש״א (בסימן נ״ו) שמצה היא בחינת מחלוקת לשם שמים שהוא בחינת מ״ש״ה בחינת מ״חלוקת ש״מאי ה״לל עיין שם:

ועל כן השלשה מצות הן כהן לוי וישראל שהם בחינת חג״ת בחינת ג׳ אבות שהם בחינת באר ענן ומן כמו שכתוב שם. וזה בחינת הב׳ כוסות ששותין לפני האכילה שאומרים עליהם ההגדה זה בחינת חד עאל בין תרין היינו הגדה שהוא בחינת תיקון הדעת תיקון הברית. ועל כן אומרים אותה בקול רם. כי ההגה היא בחינת ויגד לכם את בריו היינו בחינת

מלחמת עמלק ועל כן כל ההגדה מדבר מזה. ועל כן היא נאמרת על שני כוסות הראטשונים בחינת חד עאל בין תרין. כי הכוסות הם מועילים לתיקון הברית ללחום מלחמת עמלק. כי היין הוא תיקון הדעת (כמו שאמר רבינו). ועל כן אחר כך אוכלים הסעודה שהוא בחינת ההשפעה בחינת לחם משנה הנמשך על ידי תיקון הברית. ועל כן כופלים המצות ופורסין משניהם בחינת לחם משנה הנ״ל. וזהו בחינת הב׳ כוסות האחרונים שאומרים עליהם השירות ותשבחות. זה בחינת תרין דינקין לחד. כי ההגדה האחת שאומרים קודם הסעודה היא בחינת מלחמת עמלק כנ״ל כמו שאנו אומרים שם ארמי אובד אבי ונצעק וכו׳ וירעו אותנו כו׳ וישמע את קולינו. שכל העינויים והמלחמות שהיו לנו במצרים הכל היו להנצל מפגם הברית שהוא טומאת מצרים. אבל אחר הסעודה אומרים שירות ותשבכחות על שנצלנו מן המלחמה וזכינו לתיקון הברית. ועל כן היא בחינת תרין ינקין לחד ששבת שהיא בחינת ביטול הרע ושביתתו יונק לחם משנה על ידי תיקו הברית שעל ידי נעשה בחינת שבת דהינו ביטול הרע וזה בחינת הסדר שאומרים אחר הסעודה שהוא שירות ותשבחות על שנצלנו מן המלחמה כנ״ל שהוא בחינת שבת כנ״ל ועל כן אומרים רוב שירות ותשבחות הנאמרות בשבת דהיינו נשמת והודו. ובחינת שבת הנ״ל מקבל לחם משנה על ידי התגברות המלחמה ותקון הברית כנ״ל. וזהו בחינת השני כוסות ששותין אחר הסעודה בשעת שאומרין הסדר הב׳ בבחינת תרין ינקין לחד כנ״ל:

אות ב

ועל כן חמץ הפסח במשהו. כי כל האיסורין שבתורה בששים שעל ידי בחינת עיגולא ורבוע שאו בחינת שבת הם נבטלים כמו שכתוב שם. אבל חמץ שהוא בחינת פגם הדעת אין לו שום ביטול כי מאחר שהדעת נפגם על ידי זה נתקלקל בחינת השבת שהוא בחינת עיגולא ורבוע בחינת ביטול הסאיוס בשים כי השבת מקבל כח מהדעת כנ״ל. גם נתקלקל בחינת המשפט דהיינו חמימות הלב שורף ומבטל את הרע. כי עיקר חמימות הלב הוא על ידי הדעת (כמו שכתב רבינו במקום אחר). על כן אין להחמץ שהוא בחינת פגם הדעת שום ביטול רק צריך לבערו לגמרי. וכמו שכתב רבינו שצריך ליזהר מאד שלא להחמיץ את המוח בתאוות והרהורים כי משם באים כל הפגמים כי הכל תלוי בהדעת. על כן צריך לבער לגמרי כל המחשבות רעות הם בחינת חמץ כנל ולגעור בהם בבחינת גער חית קנה כמו שכתוב (בסימן ה׳). ועל כן שיעור חימוץ הוא ח״י מיניטין. כי חמץ הוא סטרא דמותא כי הוא פגם הדעת שהוא בחינת חיים ועל כן לכתחלה צריך ליזהר אפילו מרגע כל שהוא כי צריך לברוח מאד

מחמץ דהיינו ממחשבות רעות כנ״ל אבל השיעור הוא ח״י מיניטין כי אז נתחמץ דהיינו סטרא דמותא היפוך החים דהיינו הדעת כנ״ל. ועל כן השיעור שוה עם שיעור מליחה שהוא גם כן ח״י מיניטין כי המליחה היא בחינת תיקון הברית בחינת ברית מלח עולם ועל ידה נפלט בחינת דם נדות דהיינו פגם הברית. ועל כן הוא גם כן ח״י מיניטין בחינת תיקון ברית שהוא בחינת חיים בחינת תיקון הדעת:

אות ג

ועל כן תיכף אחר לילה הראשונה של פסח מתחילין לספרו ספירת העומר כי על ידי מצה שעל ידה זכו לבחינת שבת שהוא בחינת עיגולא ורבוע שעל ידה מבטלין הרע ועל כן אז מתחילין לספור ספירת העומר היא בחינת ביטול הרע כידוע שעל ידי ספירה אנו יוצאין ממ״ט שערי טומאה למ״ט שערי קדושה היינו על ידי המצה דהיינו על ידי תיקון הדעת כנ״ל. על ידי זה יש לנו כח לבטל את הרע והטומאה שזה בחינת ספירה כנ״ל. כי עומר שעורים הוא משנה תורה שמקבלין על ידי תיקון הדעת כי עומר שעורים הוא בחינת נגלה ונסתר (כמו שכתב רבינו ז״ל במקום אחר) היינו משנה תורה. ועל כן מניפין אוו לכל הששה קצוות לגרש ולבטל כל הרע משם כמו שאמרו רז״ל מוליך ומביא לעצור רוחות רעות מעלה ומוריד לעצור טללים רעים כי על ידי משנה תרוה שהיא בחינת שבת על ידי זה נתבטל כל הרע כנ״ל. ועל כן נקרא יום ראשון של פסח שבת כמו שכתוב ממחרת השבת. כי על ידי המצה שהיא תיקון הדעת שנעשה אז על ידי זה נעשה בחינת שבת כנ״ל ובזה תלוי הנפת העומר וספירה כנ״ל. וה שכתוב וספרתם לכם ממחרת השבת ממחרת השבת דייקא כנ״ל היינו יום ראשון של פסח שהוא בחינת שבת שעל ידה בא בחינת הספירה כנ״ל:

אות ד

וזה בחינת ביטול האיסור בששים בחינת ששים המה מלכות כמו שכתוב שם היינו שעל ידי שזוכין לגרש הרע מכל הששה קצוות ולגלות מלכותו שהיא כלולה מעשר וזה בחינת ששים בחינת ששים המה מלכות על ידי זה נתבטל האיסור כנ״לל (כמו שכתוב שם). וזה בחינת הנפת העומר לכל

הששה קצוות כנ״ל ואז מתחילין לספור ספירת העומר שהוא בחינת ביטול הרע בחינת ביטול האיסור בששים כנ״ל שזה נעשה על ידי בחינת שבת כנ״ל על ידי תיקון הדעת כנ״ל:

פסח ב

הלכה ב

אות א

ענין מצה על פי מה שכתב רבינו נ״י שהשמחה היא רפואה לכל החולאות. כי כל החולאת באין מן קלקול השמחה. כי עשרה מיני דפיקין מקבלין חיות מן עשרה מיני נגינה שהם בחינת השמחה עיין שם. גם כתב על פסוק ששון ושמחה ישיגו ונסו יגון ואנחה. שעיקר שלימות השמחה כשמכריחין ותופסין גם היגון ואנחה לתוך השמחה. שגם היגון ואנחה בעצמו יתהפך לשמחה. כי כשאדם שמח אזי היגון ואנחה עומד מן הצד כי בשעת שמחה בוודאי אין לו יגון ואנהח. אבל שלימות השמחה לחטוף דייקא את היגון ואנח לתוך השמחה שגם היגון ואנחה יהיה שמח להפוך כל היגונות והאנחות לשמחה כדי שיהיה נעשה היגון ואנחה מרכבה לקדושה עיין שם היטב:

והנה גאולת מצרים עיקרה על ידי שמחה. כי שמחה הוא עולם החירות כמו שכתוב כי בשמחה תצאו (וכמו שכתב רבינו נ״י). ועיקר הגלות על ידי עצבות שהוא גלות השכינה כביכול והגאולה על ידי שמחה כנ״ל. בפרט גלות מצרים שהיה על חטא אדם הראשון שחטא בעץ הדעת ופגם בניצוצי קרי ונאמר לו בעצבון תאכלנה והוכרחו ישראל להצטרף במצרים לתקן פגם הקרי של אדם הראשון (כמו שכתוב בכתבי האר״י ז״ל). ועיקר התיקון על ידי שמחה דהיינו עשרה מיני נגינה כמו שגילה אדמו״ר נ״י לומר עשרה קפיטיל תהלים הידועים הם בחינת עשרה מיני נגינה שהם תיקון על פגם המקרה רחמנא ליצלן. כי השמחה הוא היפוך יללה שעל ידה הפגם של המקרה רחמנא ליצלן. ועיקר השמחה יכולין להמשיך על ידי אכילה בקדושה כי חיות האדם הוא על ידי האכילה

נמצא שעשרה מיני דפיקין שהם החיות האדם מקלבין כח וחיות מן האכילה על כן צריך שיהיה האכילה בבחינת שמחה. כדי שיהיה נמשך חיות מן השמחה שהיא בחינת עשרה מיני נגינה לתוסך העשרה מיני דפיקין על ידי האכילה שעלידה המשכת חיות האדם כנ״ל. וזה בחינת לך אכול בשמחה לחמך. כי צריך שיהיה אכילתו בבחינת שמחה כנל. וכמו שכתוב לאכול ולשתות ולשמוח. כי עיקר השמחה נמשכת על ידי אכילה ושתיה כמובא. ועל כן ביציאת מצריסש היה הגאולה על ידי שמחה שהיא תיקון הגלות שהיה על פגם הקרי כנ״ל. על כן נצטוו ישראל על אכילה בקדושה בבחינת שמחה. וזהו מצוות אכילת מצה כי מצה בחינת שמחה (כמובא במאמר בחצוצרות סימן ה׳) שמצה מרמז על תיקון המוח שצריך לשמור המוח מחמץ שלא יחמיץ את מוחו במחשבות והרהורים וכו׳ (עיין שם היטב). ועל ידי זה יוכל שיהיה קולו נעשה רעמים. שעל ידי זה זוכין לשמחה. (כמבואר שם עיין שם). וזהו בחינת שנקרא המצה לחם עוני שעונין עליו דברים הרבה היינו בחנית הקולות שצועגין על המצה בסיפור ההגדה. להורות שעל ידי המצה יכולים לצעור אל ה׳ כמו שכתוב ונצערק אל ה׳ אלקינו. היינו כי על ידי המצה יכולין לצעוק ולהתפלל אל ה׳. כי קולו יהיה נעשה רעמים ואזי יוכל לכוין בתפילתו כי הלב ישמע דבוריו (כמבואר שם עיין שם). ועל ידי זה זוכין לשמחה כנ״ל וזהו בחינת מצוות אכילת מצה כדי לזכות לשמחה על ידי אכילה קדושה כזו דהיינו מצה כנ״ל. ולהיפוך חמץ ושאור שהם ס״מ ולילית בחינת יגון ואנחה כמובא לא יראה ולא ימצא. כי אזי צריכין לשמחה דייקא כנ״ל (זה שכתוב בזוהר שמצה אסוותא). כי השמחה היא רפואה לכל החולאת כנ״ל כי השמהח היא בחינת עשרה מיני נגינה שהן מחיין עשרה מיני דפיקין כנ״ל ועל זה מרמז מצה כי החילוק שין חמץ למצה הוא רק בה׳ כמובא. כי מצה בה׳ והה׳ הוא בחינת דלית יוד בבחינת הא לחמא עניא ד״י אכלו אבהתנא כמובא בכוונות. וד״י היינו דלת יו״ד. היא בחנית שיר פשוט כפול משולש מרובע. ועשרה מיני נגינה שזהו בחינת ה׳ הינו דלת יוד כמבוא נמצא שמצה היא בחינת שמחה בחינת עשה מיני נגינה שעל ידי זה הגאולה והחירות ותיקון קרי שזה היה סוד יציאת מצרים כנ״ל. וזהו שבשבועות מצוה להביא שתי הלחם מחמץ דייקא. כי בפסח בשעת יציאת מצרים קודם מתן תורה ואזי עדיין היה קצת כח ואחיהה להסטרא אחרא. ועל כן הוצרכו לצאת בחפזון כי עדיין לא נכנעת מכל וכל רק לפי שעה כמובא. על כן אז צריכין לברוח מן היגון ואנחה שהם בחינת חמץ ושאור ואסורים בבל יראה ובל ימצא לבל יתערבו היגון ואנחה ח״ו בתוך שמחתינו ויבלבלו השמחה ח״ו. ועל כן צריכין לאכול רק מצה ולא חמץ כנ״ל אבל בשבועות שאז מתן תורה ואז השמחה בשלימות כמו שכתוב ביום חתונתו ובים שמחת לבו ואז הסטרא אחרא נכנעת לגמרי מכל וכל כי ישראל שעמדו על הר סיני פסקה זוהמתן. ועל כן אזי בשבועות מצוה עלינו להביא שתי הלחם לקרבן מחמץ דייקא כדי לתפוס את היגון ואנחה שהוא בחינת חמץ שיתהפך לשמחה וקדושה בבחינת שון ושמחה ישיגו וכו׳ כנ״ל. ועל כן לעתיד לבא שאז תגדל השמחה מאד אזי כל הקרבנות בטלין חוץ מקרבן תודה. כי בתדוה היה

חמץ ומצה ראמז שהשמחה בשלימות שתופסת גם את היגן ואנחה לתוך השמחה כנ״ל. וזה יהיה לעתיד. כי אזי נאמר כי לא בחפזון תצאו ובמנוסה לא תלכון כי אז יהיה הסטרא אחרא נכנעת לגמרי ותתהפך לקדושה כמו שכתוב אז האהפוך אל עמים וכו׳. ועל כן אזי עיקר החשיבות קרבן תודה שיש בו חמץ דייקא. היינו שתוספין גם את החמץ שהוא בחינת יגון וכו׳ לתוך שמחת הקדושה כנ״ל וכן שבועות שהוא רק יום אחד ומרמז על עולם הבא כמובא. על כן היו מביאין בו קרבן מחמץ דייקא כדי לחטוף ולתפוס את היגון לתוך השמחה להפוך מיגון לשמחה שזה עיקר שלימות השמחה כנ״ל:

וזה בחנית עשר מצוות הנוהגות בפת ועשר תיבות בברכת המוציא. כי בכל השנה החמץ מותר כמבוא בזוהר מאחר שכבר קבלו אסוותא בפסח וכו׳. אך נצטווינו עשר מצות בפת כדי להמשיך על ידם בחינת עשרה מיני נגינה בחינת שמחה על ידי האכילה כי האכילה צריכה להיות בקדושה בבחינת שמחה כ״ל. כי אף על פי שאוכלים חמץ. אף על פי כן כבר הותר ונתתקן על ידי אכילת מצה אסוותא בימי הפסח (כמו שכתוב בזוהר כנ״ל). ואזי נמשך השמחה על ידי עשר מצות ועשר יבות שבברכת המוציא כנ״ל. כי האכילה היא תיקון חטא אדם הראשון שפגם בניצוצי קרי שעל ידי זה נתערב טוב ורע ועל ידי האכילה מבררים בירורים ונתתקן. ועל כן צריכין שיהיה האכילה בבחינת שמחה בבחינת עשרה מיני נגינה שהם התיקון על זה כנ״ל:

ובשביל זה הפת חשוב שפוטר כל הדברים הבאים בתוך הסעודה מחמת הסעודה (כמו שכתוב בשולחן ערוך הלכות סעודה). כי עיקר הבירור של המאכלים הוא על ידי הברכה כידוע. והברכה שמברכין היא בבחינת ניגונים בחינת שמחה בבחינת ברכת ה׳ היא תעשיר ולא יוסיף עצב עמה. עשירות הוא היפך העצבות בבחינת איזה עשיר השמחה בחלקו. כי על ידי הברכה נעשים נגונים שהם בחינת שמחה כנ״ל. כי איתא בדברי רבינו נ״י שהנגונים נעשין על ידי שמלקטין ומקבצין הנקודות טובות שמתוך הרוח נכאה שהיא בחינת עצבות בחינת הסטרא אחרא ועל ידי זה נעשין נגונים כמבואר היטב במאמר ויהי מקץ (בסימן נ״ד) ומובא גם כן על פסוק אזמרה לאלקי בעודי (בסימן רפ״ב) עיין שם. ועל כן על ידי הברכה שעל ידה מבררין בירורים ומלקטין ומקבצין הנקודות טובות דהיינו הניצוצות הקדושים שנתפזרו בתוך המאכל על ידי חטא אדם הראשון שפגם בטאיפות קרי כנ״ל. ועל ידי שמלקטין ומאספין הנקודות טובות מתוך הפסולת והסטרא אחרא על ידי זה נעשין נגונים כנ״ל. ועל כן הפת שיש בו עשר מצות ועשר תיבות בברכת המוציא שהם כנגד עשרה מיני נגינה כנ״ל. נמצא שהפת כלול מכל הברכות של שאר המאכלים כי הפת כולל כל עשה מיני נגינה שהיא כלליות הברכות שהם בחינת נגונים כנ״ל. ועל כן ברכת הפת פוטר כל המאכלים הבאים מחמת הסעודה כנ״ל ועל כן צריך ליזהר ביותר בפירורי הפת ואיתא בזוהר מאן דזריק פירורין דנהמא עניות קא רדיף אבתרא. כמו שכתוב מאן דזריק פירורין דמוחא כי פרירורין דנהמא הם בבחינת פירורין דמוחין כי הם בחינת תיקון

ובירור הנצוצות שנלו על ידי פגם פירורין דמוחא כנ״ל. ועל כן הזוהר משוה אותם יחד. כי הפת כולל בחינת עשרה מיני נגינה שהם תיקון קרי כנ״ל כמבואר בדברי רבינו נ״י בענין העשרה קפיטיל תהלים שתיקן רבינו נ״י לאומרם בשביל תיקון הנ״ל:

א״ח

פסח ג

הלכות פסח

הלכה ג

אות א

ענין יציאת מצרים ואכילת מצהואיסור חמץ במשהו:

על פי המאמר ראיתי והנה מנורתזהב וכו׳ (בסימן ח׳ עיין שם כלהמאמר שכולו סובב הולך על ענין קר הגנוחי והאנחה של איש הישראלישהוא שלימות החסרונות וכו׳ עיקשם היטב:

כי על ידי הגנוחי והאנחה שהוא בחינת אריכת הרוח בחינת ארץ אפים על ידי זה ממשיכין רוח חיים להחסרון ועל ידי זה נשלם החסרון. אך מהיכן מקבלים הרוח חיים הוא מהצדיק הדור כי ממנו תוצאת הרוח חיים לכל אחד כי עיקר הרוח חיים הוא בהתורה. וזה בחינת רוח צפונית מנשבת בכנור של דוד היה בו ה׳ נימין כנגד ה׳ חומשי תורה אשר משם הרוח חיים בחינת ה׳ אוני אית לריאה וכו׳. והרשעים החולקין על הצדיק הם ממשיכין אריכת הרוח שלהם מהרב דסטרא אחרא בחינת עשו בחינת יש לי רב וכו׳ והרוח שלהם גדול בשעתו בחינת רוח סערה אך לסוף מסער גופיה ונשמתיה בחינת להאבידו וכו׳. ועל כן אסור להתגרות בהם כי מחמת שהרוח שלהם גדול בשעתו יכול להזיק לו ח״ו בחינת כל צורריו יפיח בהם. בחינת תחריש כבלע רשע צדיק ממנו כבלע ממש כי הוא בולע

אותו ח״ו על ידי אריכת הרוח שלהם שהוא גדול בשעתו כנ״ל. כי צדיק ממנו בולע. אם לא מי שהוא צדיק גמור או שמקורב לצדיק כזה שהוא צדיק גמור אז אינו מתירא מהם כלל וצדיק גמור הוא מי שכבר בירר כל הד׳ יסודות והכניע וביטל הרע שבהם לגמרי עד שאין בו שום רע כלל. ואז הוא יכול להיות משפיל רשעים עדי ארץ וכו׳ כי הוא יכול להוריד עצמו לתוך הצינור של הרשע שהוא המדה רעה שהגביר עליו הרשע ולהכניעו ולהשפילו וכו׳. ולברר הד׳ יסודות זוכין על ידי תורה ותפלה. היינו על ידי לימוד הפוסקים על ידי שמבררין הכשר מן הפסול וכו׳ על ידי זה מבררין הטוב מן הרע מכל הד׳ יסודות וכו׳ אך השכל הזה לברר את ההלכה פסוקה זה השכל מקבלין על ידי התפלה שמשם יוצא מעין החכמה וכו׳ כי תפלה היא בריאה בכח ותורה היא בחינת בריאה בפועל וכו׳ (עיין שם כל זה היטב). ומבואר שם בסוף המאמר עכל פסוק אנכי ה׳ אלהיך המעלך מארץ מצרים הרחב פיך ואמלאהו. כי בחיענת אריכת הרוח חיים להשלים החסרון הוא בחינת מלא פום וכו׳ עיין שם ובמצרים שהיו קודם קבלת התורה שמשם תוצאת הרוח חיים כנ״ל על כן קודם יציאת מצרים נאמר מקוצר רוח היפך אריכת הרוח וכו׳. וזהו אנכי ה׳ אלקיך המעלך מארץ ממצרים וכו׳ אז הרחב פיך ואמלאהו בחינת מלא פום בחינת אריכת הרוח וכו׳ עיין שם:

וזה בחינת פסח. כי עיקר גלות מצרים היה בבחינת הנ״ל שלא היו יכולים להתגבר להמשיך הרוח חיים דקדושה להשלים חסרונם כי עדיין היה קודם קבלת התורה בחינת מקוצר רוח כנ״ל ועל כן גבר עליהם גלות מצרים ופרעה שזהו בחינת תחריש כבלע רשע צדיק ממנו שהתגבר עליהם בחינת הרוח דסטרא אחרא הוא רוח הטומאה טומאת מצרים שהוא רוח סערה בחינת עשו איש שעיר שהוא השר של מצרים (כמובא בספרים). ואז התגברו ורצו לבלוע ח״ו את ישראל שהם בחינת הרוח חיים דקדוה בחינת כבלע רשע צדיק ממנו. היינו שהרוח סערה שגדול בשעתו בחינת כל צורריו יפיח בהם רצה לבלוע ח״ו את הרוח חיים דקדושה שמשם יונקים ישראל על ידי שלא היה לישראל כח להמשיך אריכת הרוח חיים מחמת שלא קבלו התרוה עדיין וכו׳ כנ״ל. כי גלות מצרים הוא בחינת בליעה בבחינת ותבלעני מצולה שהם מצולת הים בחינת מצרים שהם נקראים מצולה בחינת כבלע רשע וכו׳ כנ״ל. וזהו בחינת מצרים בחינת מצר הגרון שמשם מוצא הרוח חיים שיוצא מהגרון שהוא הקנה היוצא מכנפי הריאה שהם ה׳ אוני כנגד ה׳ חומשי תרוה אשר משם תוצאות הרוח למיצר הגרון בבחינת נחר גרוני ולא היה להם כח להמשיך הרוח חיים להשלים חסרונם ולהתגבר עליהם וכו׳ כנ״ל כי גלות מצרים הוא בחינת יונה שנבלע במעי הדגה (כמו שכתוב בתיקונים עיין שם). כי מצרים נקראים דגה והם רצו לבלוע את יונה תמה יונה קדישא שהם בחינת כנסת ישראל הם בחינתרוח חיים דקדושה כנ״ל היינו בחינת כבלע רשע צדיק ממנו שהם רוצים ח״ו לבלוע על ידי האריכות רוח שלהם שגדול בשעתו וכו׳ כנ״ל:

אות ב

וזה בחינת כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו וכו׳. כי הבן זכר הוא בחינת המשכת הרוח חיים דקדושה שנמשך מבחינת רב חסד שהוא בחינת סטרא דדכורא בחינת יוסף הצדיק שהוא בחינת מלאפום כידוע בחינת הרוח חיים דקדושה שהוא בחינת ורוח אלקים מרחפת על פני המים כמו שכתבו ביוף הנמצא כזה איש אשר רוח אלקים בו בחינת ולא קמה עוד רוח באיש כי עיקר הרוח חיים הוא בבחינת יוסף הצדיק בחינת שמירת הברית. ועל כן נאמר ביעקב כשנתבשר לו בשורת יוסף ותחי רוח יעקב אביהם כי יעקב הוא בחינת כלל ישראל בחינת כל הנפש הבאה לבית יעקב. היינו שעיקר חיות רוח יעקב שהם כלל ישראל היא על ידי בחינת יוסף הצדיק שמשם תוצאת הרוח חיים שהוא בחינת צדיק הדור הרב דקדושה בחינת רב חסד וכו׳. והם רצו ח״ו להתגבר לבלוע ח״ו את הרוח חיים דקדושה ועל כן השליכו כל הבן הילוד אל יאור מצרים זהו בחנית ותבלעני מצולה הנאמר ביונה כשהיה במעי הדגה. כי יאור מצרים בחינת מצולת ים הוא בחינת הרוח סערה שרוצה לבלוע הרוח דקדושה ח״ו. כמו שכתוב והרשעים כים נגרש כי השקט לא יוכל וכו׳ בחינת רוח סערה שהולך וסוער ואינו יכול להשקיט כי הוא גדול בשעתו וכו׳ כנ״ל. כי סטרא דנוקבא היא בבחינת קצר רוח בחינת קוצר רוח יעשה אולת בבחנית בלבול הדעת כי עיקר ישוב הדעת הוא סטרא דדכורא כידוע כמו שאמרו רז״ל הביאו בני מרחוק זה דעתן של בני ארץ ישראל שדעתן מיושב עליהם כבנים ובנותי מקצה הארץ זה דעתן של שאר ארצות שדעתן אינן מיושבת עליהן כבנות (כמובא זה בדבריו ז״ל במקום אחר). ועיקר המשכת הרוח חיים הוא מהדעת היינו מהתורה שהוא הדעת וכשאין הדעת בשלימות אזי הוא בחינת קוצר רוח בחינת דינים היפך ארץ אפים שנמשך מרב חסד כי עיקר החסד הוא כפי שלימות הדעת (כמובא כמה פעמים בדברי רבינו ז״ל במקום אחר). ומצרים רצו להתגבר על הרוח חיים דקדושה כנ״ל. ועל כן גזרו כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו שזהו בחנית כבלע רשע וכו׳ כנ״ל וכל הבת תחיון כי הבת היא בחינת דעת שאינו מיושב בחינת קצר רוח וכו׳ כנ״ל. וזהו בחינת מה שאמרו מצרים נתחכם למושיען של ישראל לדונו במים וכו׳ כי עיקר התגברותם היה למושיען של ישראל שהוא משה רבינו בחינת צדיק הדור אשר ממנו תוצאות הרוח כי הם רצו לבלוע ח״ו ביאור מצרים שהוא בחינת רוח סערה כנ״ל את הרוח חיים של הצדיק הדור בחינת משה אבל באמת משה רבינו היה כולו טוב בחינת ותרא אותו כי טוב הוא ומבואר במאמר הנ״ל שהצדיק שהוא בבחינה זו בחינת כולו טוב שאין בו שום רע מהדף יסודות הוא יכול לירד לתוך הצנור של הרשע לקלקלו ולהכניעו ולהשפילו ואינו מתירא ממנו כלל. כי אין להרוח סערה שום כח ושליטה

להתאחז בצסיד כזה שהוא כולו טוב. וזה בחינת מה שהיה מוכרח משה רבינו עליו השלום להיות בתוך יאור מצרים ודייקא בת פרעה הוציאה אותו משם וקראה אותו משה כי מן המים משיתיהו ונתגדל בבית פרעה דייקא. כל זה מורה על תוקף הכח של משה רבינו שהיה כולו טוב שעל ידי זה היה יכול להכניע את פרעה ומצרים להוצאי את בני ישראל משם. היינו כי משה הוכרח להוריד עצמו לתוך הצנור של מצרים שהיא המדה רעה שהם משוקעים בה כדי לשברם ולהכניעם על ידי זה כנ״ל:

וזה מרומז במה שתיכף אחר לידתו הושלך לתוך היאור מצרים לרמז שמשה רבינו שהואר כולו טבו כנ״ל הוא יכול ירד לתוך היאור מצרים שהם בחינת מצולת ים שרוצים לבלוע את ישראל ואין מי שיוכל להוציא ישראל משם כי אם זה הצדיק שיכול לירד לתוך יאור מצרים כמו משה כי הוא יכול לירד לתוך תוקף הרע שלהם ולהכניעם ולהשפילם ולהוציא ישראל משם כי הוא כולו טוב כנ״ל ומחמת שתיכף שנכנס משה לתוך יאור מצרים שהוא בחינת הרע שלהם תיכף נכנע ונשבר ונתבטל הרע לגבי הטוב. על כן תיכף נתגיירה בת פרעה ויצא טהור מטמא שמתוך תוקף טומאת פרעה בעצמו משם דיקא נתהפך ויצאה בת פרעה ונתגיירה והיא דייקא הוציאה את משה. כי הרע נתבטל לגבי הטוב. ועל ידי זה יצא כל הטוב שהיה בלוע בהם בבחנית חיל בלע ויקיאנו. ועל כן נתגדל משה רבינו בבית פרעה דייקא. כי בזה דיקיא תלוי הגאולה כנ״ל. כי משה רבינו הוכרח להיות ביאור מצרים ובבית פרעה כדי לשבר הצנור שלהם על ידי שהוא ירד לתוכו כי הוא כולו טוב כנ״ל ועל ידי זה דייקא הוציא את בני ישראל מגלות מצרים דהיינו שהוציא את הרוח חיים דקדושה מתוך הרוח סערה וכו׳ כנ״ל. וזה בחינת מהשהקדים השם יתברך רפואה למכה והקדים לשלוח למצרים את יוסף הצדיק ואחר כך ירד יעקב ובניו. כי עיקר הרוח חיים הוא יעקב ויוסף כנ״ל. ועל ידי שקדמו יוסף ויעקב לירד למצרים על ידי כך הכניעו אז את הרוח סערה על ידי הרוח חיים שלהם דקדושה. ועל ידי זה היה כח לישראל להתקיים על כל פנים במצרים כל ימי הגלות עד שבא משה רבינו והוציאם משם כו׳ כנ״ל. ועל כן נאמר בעת יציאת מצרים ויקח משה את עצמות יוסף עמו. כי עיקר יציאת מצרים היה על ידי זה על ידי שהיה כח למשה ליקח בחינת עצמות יוסף בחינת הרוח חיים דקדושה שעל ידי זה עיקר הגאולה כנ״ל. ועל כן סמוך לגאולה בעת שרצה השם יתברך להתגלות למשה במראה הסנה. אז נאמר ויהי בימים הרבים ההם ויאנחו בני ישראל מן העבודה ויזעקו וכו׳. כי אז דייקא התחילו לעלות האנחות שלהם להשם יתברך. כי כבר התחילו להמשיך הרוח חיים להשלים חסרונם על ידי האנחה. מחמת שכבר היה משה רבינו בעולם ופעל ועשה על ידי כח עבודתו עד שהיה סמוך לגאולה. ואז דייקא נאמר ויאנחו בני ישראל כי אז דייקא היה להם כח להתאנח היינו להמשיך הרוח חיים על ידי האנחה לזכות לצאת מן הרוח סערה מבחינת גלות מצרים וכנ״ל.

אות ג

וזה בחינת כחצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים ומת כל בכור וכו׳ כי בכור מצרים הם בחינת הרוח סערה שהוא בחינת עשו איש שעיר שהיה בכור כי בכור לשון גדולה ורבנות כמו שכתוב אף אני בכור אתנהו בחינת הרב דקליפה שהוא בחינת עשו כנ״ל. כי עשו הוא השר של מצרים ועל ידו היה עיקר הגלות מצרים כמבואר בדברי רבינו ז״ל במקום אחר על פסוק אתה ידעת את כל התלאה וכו׳. ובשביל זה השתדל יעקב אבינו ליקח את הבכורה מעשו כדי להכניע בחינת הרב דקליפה שהוא בחינת הבכורה של עשו שהוא לשון גדולה ורבנות כנ״ל. כי הבכור נוטל פי שנים פי שנים זה בחינת הרוח חיים שעל ידו משלימין החסרון על ידי אנחה שהוא בחינת תוסף רוחם שהוא מכניס רוח ומוציא רוח בחינת ויהיה נא פי שנים ברוחך אלי שאלישע זכה לקבל מרבו אליהו את הרוח חים דקדושה שמקבלין מהרב דקדושה שהוא בחינת פי שנים ברוחך בחינת בכור כנ״ל. ועל כן השתדל יעקב ליקח את הברכה כמו שכתוב את בכורתי לקח והנה עתה לקח ברכתי. כי כל הברכות וההשפעות שהם בחינת שלימות כל החסרנוות שהשם יתברך משפיע לאדם די מחסורו אשר יחסר לו. הוא על ידי הרוח חיים. שהוא החיות של כל הברכות וההשפעות כי הוא עיקר החיות של כל דבר (וכמבואר בתחילת המאמר הנ״ל). וזה בחינת בורא נפשות רבות וחסרונם על כל מה שבראת להחיות בהם נפש כל חי. כי עיקר שלימות חסרונם של כל הנפשות הוא על ידי הרוח חיים בחינת על כל מה שבראת להחיות בהם נפש כל חי היינו על ידי מה שבראת להחיות בהם נפש כל חי שהוא הרוח חיים על ידי זה נשלם חסרונם של כל הנפשות כי עיקר שלימות החסרון דהיינו כל ההשפעות והברכות בחינת ימלא ה׳ כל משאלותיך הוא על ידי הרוח חיים כנ״ל. ועלכ ן על ידי שלקח יעקב הבכורה מעשו איש שעיר שהוא הרב דקליפה והכניע את הרב דקליפה בחינת רוח סערה על ידי זה היה לו כח להמשיך הרוח חיים דקדושה שמשם כל הברכות וההשפעות כנ״ל ועל כן קיבל על ידי זה את הברכה כנ״ל.

אות ד

ועל כן מסר יעקב את הבכורה ליוסף כמו שכתוב ואני נתתי לך שכם וכו׳ אשר לקחתי מיד האמורי ודרשו רז״ל מיד עשו שהיה צד את אביו באמרי

פיו וכו׳. כי הבכורה שהוא בחינת גדולה ורבנות לקח יעקב מאת עשו ומסרה לבנו יוסף להכניע הרב דקליפה בחינת רוח סערה בחינת בכורה של עשו ולהגביר הרב דקדושה שהוא בחנית הרוח חיים דקדושה שהיא בחינת יוסף הצדיק כנ״ל. ועל כן עיקר יציאת מצרים היה על ידי מכות בכורות שעל ידי זה נכנע הרב דקליפה שהוא בחינת בכור והוצאי מהם כל הרוח חיים שהיה בהם עד שמתו כולם באותו הלילה. ואז יצאו ישראל משם. כי על ידי שנכנע הרוח סערה של הרב דקליפה שהוא בחינת בכורי מצרים על ידי זה יצא משם הרוח חיים דקדושה בחינת יוסף בחינת ויקח משה את עצמות יוסף עמו כנל ועל ידי זה יצאו ישראל משם וכנ״ל. ועל כ היתה מכות בכורות בחצות הלילה. כי חצות הלילה אז רוח צפונית מנשבת בכנור של דוד שזהו בחנית הרוח חיים דקדושה בחינת ורוח אלקים מרחפת על פני המים (כמבואר במאמר הנ״ל עיין שם).

אות ה

וזה בחינת איסור חמץ בפסח ואכילת מצה. כי באמת יציאת מצרים היה נס נפלא מאד מאד. (כמבואר בכתבים). שמחמת שהיו ישראל אז משוקעים בטומאת מצרים היה קשה מאד להוציאם משם אם לא בחמלת הף שהשפיע עליהם אור גדול מאד מלעילא שלא כדרך הטבע וכו׳ עיין שם. וזה בחינת מצה שהוא אור עליון מאד כי מבואר במאמר הנ״ל שאי אפשר להכניע הרוח סערה של הרב דקליפה כי אם על ידי שזוכין לברר כל הד׳ יסודות שהם אש רוח מים עפר לבררם שלא יהיה בהם שום אחיזה מהרע כלל. רק יהיה כולו טוב וכו׳ עיין שם. וזה זוכין על ידי תורה. כי על ידי התורה על ידי שמבררין ההלכה וכו׳ על ידי זה מבררין הטוב מהרע מהד׳ יסודות וזוכין לברר כל הד׳ יסודות שיהיה כולו טוב ואז דייקא יכולין להכניע הרוח סערה כנ״ל. אך זה השכל לברר את ההלכה זה מקבלין מתפלה שמשם יוצא מעין החכמה וכו׳ כי תפלה היא בחינת עדן עין לא ראתה בחינת בריאה בכח ותורה היא בחינת בריאה בפועל וכו׳ עיין שם. נמצא שאי אפשר להכניע הרוח סערה כי אם על ידי התורה שעל ידי זה מבררין כל הד׳ יסודות כנ״ל. ובמצרים היה עדיין קודם קבלת התורה. על כן בוודאי היה קשה מאד להוציאם משם ועל כן התגבר עליהם טומאת מצרים מאד שהוא בחינת רוח הטומאה וכו׳ כנ״ל. כי לא היה אפשר להכניעם מחמת שלא קיבלו את התורה עדיין. אך השם יתברך חמל עליהם והגביהם למעלה מדרך הטבע על ידי משה רבינו בזכות התורה שקיבלו אחר כך כמו שכתבו מי אנכי וכו׳ וכי אוציא וכו׳ שאל משה להשם יתברך באיזה זכות יצאו והשיבו השם יתברך בהוציאך וכו׳ תעבדון את האלקים על ההר הזה שיקבלו את התורה כפירוש רש״י

שם. נמצא שיצאו ישראל בזכות התורה שיקבלו אחר כך. וזה בחינת תפלה שהוא בחינת בריאה בכח שם כל התרוה בכח ולא בפועל. כי שכל של התורה יוצא מן התפלה כנ״ל. נמצא שבהתפלה התורה היא בכח ועל ידי בחינה זו דייקא יצאו ישראל ממצרים על ידי בחינת התורה שבכח שהיא בחינת תפלה בבחינת בהוציאך את העם בעבדון וכו׳ דהינו שעתידים לקבל את התורה. אבל עדין לא קיבלו ועדין התוה בכח. כי על ידי זה היתה עיקר יציאתם על ידי בחינת התורה שבכח שהוא בחינת תפלה. שזהו בחינת זכות אבות שעלידם יצאו ישראל ממצרים בחינת ה׳ אלקי אבותיכם וכו׳ אלקי אברהם אלקי יצחק ואלקי יעקב שזהו בחינת תפלה שאומרים בה אלקי אברהם וכו׳. כי האבות היו קודם קבלת התורה ואז היתה התורה בכחוכל עבודתם היה בבחינת תפלה. מועל כן הם תיקנו השלש תפלות שביום ועל ידי בחינה זו יצאו ישראל ממצרים על ידי בחינת תפלה שהיא בחינת בריאה בכח בחינת תורה שבכח.

אות ו

ועל כן אז בעת יציאת מצרים אסור לאכול חמץ כלל רק מצה לבד כי חמץ הוא בחינת עשו איש שעיר שהוא הרב דקליפה בבחינת מכף מעול וחומץ שנאמר על עשו שהיה אדמוני תוקף הדין שהוא בחינת חמץ ושאור שהם תוקפא דדינא כמובא. כי כל הדברים שבעולם כלולים מד׳ יסודות שהם אש מים רוח עפר. ואף על פי שאין נראה בכל דבר ודבר כל הד׳ יסודות על כל זה כל דבר שבעולם כלול מכולם כידוע. וגם האדם כלול מד׳ יסודות ועל כן חיותו על ידי המאכל שהוא כלול מהד׳ יסודות. כי עיקר הרוח חיים נמשך להאדם על ידי אכילתו כנראה בחוש שעל ידי האכילה הוא חיות האדם כי אז יש לו כח להמשך הרוח חיים אבל אם לא יאכל ימות ולא יוכל לקבל הרוח חיים. נמצא שעיקר הרוח חיים הוא על ידי האכילה אבל באמת לא על הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל מוצא פי ה׳ יחיה האד כי באמת אין עיקר החיות על ידיה אכילה לבד כי אם על ידי מוצא פי ה׳ היינו בחינת הרוח חיים דקדושה שהוא בחינת מוצא פי ה׳ שמשם תוצאות הרוח חיים ועל ידי זה דייקא יחיה האדם היינו על ידי הרוח חיים שהמשיך השם יתברך לתוך דבר המאכל ונתן בו כח להחיות את האדם על ידי זה לבד יחיה האדם. ועל כן עיקר החיות על ידי התורה שמשם תוצאת הרוח חים וצריכין לאכול על פי התורה בבחינת ותורתך בתוך מעי. כי אין כח להדבר המאכל שכלול מד׳ יסודות להחיות את האדם כי אם על ידי התורה שמשם תוצאות הרוח חיים כי על ידי התורה מבררין כל הד׳ יסודות ומפרישין הרע מהטוב ואז זוכין לקבל הרוח חיים מהתורה שזה עיקר החיות בחינת על כל מוצא פי ה׳ יחיה האדם כנ״ל

וזה בחינת הברכה שצריכין לברך על כל דבר שבעולם קודם לשאוכלין אותו כי הברכה זהו בחינת מוצא פי ה' בחינת הרוח חיים דקדושה שהוא רוח ממללא. שעל ידי זה עיקר החיות כ כל הד' יסודות אין להם חיות כי אם על ידי הרוח חיים דקדושה שהוא בחינת יסוד החמישי הפשוט שהיא בחינת צדיק יסוד עולם שהוא מחיה כל הד' יסודות שזהו בחינת ונהר יוצא מעדן וכו' (כמבואר זה במקום אחר בדברי רבינו ז"ל עיין שם) כי יסוד הרוח שבד' יסודות הוא המקשר לכל הד' יסודות ואין לו כח לקשר כל הדף יסודות ולהחיותם כי אם על ידי שמקבל מבחינתצדיק יסוד עולם מבחינת הרוח חיים שנמשך מהצדיק הדור שדבוק בהתורה תמיד.

אות ז

נמצא שאי אפשר לאכול בקדושה להמשיך הרוח חיים דקדושה על ידי אכילתו כי אם על ידי התורה כנ"ל. ומי שפוגם באכילתו ח"ו ואוכל שלא על פי התורה ח"ו. זהו בחינת אכילת עץ הדעת טוב ורע שנאמר כי ביום אכלך ממנו מות תמות. כי על ידי אכלה כזו אין נמשך הרוח חיים כי עיקר הרוח חיים הוא על ידי התורה שעל ידי זה מבררין ההלכה ומבררין הטוב מן הרע שזהו בחנית בירור עץ הדעת טוב ורע שעל ידי זה דייקא מבררין הד' יסודות וממשיכין הרוח חיים דקדושה כנ"ל.

אות ח

ועיקר אכילת אדם הוא הלחם שהוא עיקר חיות האדם. כמו שאמרו רז"ל לענין ברכת המזון וכו' וכנראה בחוש. כי בלחם שם כלולין כל הד' יסודות בפועל ממש. כי הקמח בעצמות זה בחינת יסוד העפר שהוא גשמיות הקמח כי הכל היה מן העפר. וגובלין הקמח במים זהו בחינת יסוד המים ואחר כך מניחין אותו להחמיץ היינו שתעלה בנפיחה שתשלוט בה יסוד הרוח. שעל ידי זה עולה בנפיחה ואחר כך אופין אותה באש. וזהו יסוד האש. נמצא שבלחם חמץ כלולים כל הד' יסודות בפועל ממש. ועל כן בפסח אסור לאכול חמץ והוא אסור במשהו. כי עיקר החילוק שבין חמץ למצה הוא בבחינת יסוד הרוח שבלחם חמץ שולט יסוד הרוח בפועל ממש שמניחין אותה שתעלה בנפיחה זהו בחינת יסוד

הרוח ומצה הוא להיפך שממהרין לאפותה קודם שישלוט בה יסוד הרוח בפועל כדי שלא תעלה בנפיחה. כי יסוד הרוח ששולט בלחם חמץ שעל ידי זה עולה בנפיחה זה בחינת רוח סערה שגדול בשעתו בחינת כל צורריו יפיחו בהם. כי יסוד הרוח של זה העולם הגשמי שהוא בחינת אוירא דהאי עלמא שם הוא שליטת הרוח סערה שמתגבר בזה העולם ואי אפשר להכניע ולברר בחינת יסוד הרוח שהוא בחינת אוירא דהאי עלמא מאחיזת הרוח סערה שנאחז בו כי אם על ידי התורה אשר משם תוצאות הרוח חיים אר על ידה מבררין כל הד' יסודות ועיקר הוא לברר בחינת יסוד הרוח שמקשר כל הד' יסודות לבררו מבחינת רוח סערה שיהיה בבחינת רוח חיים דקדושה. ועל כן בפסח אסור לאכול חמץ ואיסורו חמור מאד. כי אי אפשר לנו לאכול כלל לחם כזה שהוא לחם חמץ. שעולה בנפיחה שנאחז בו בחינת הרוח סערה שגדול בשעתו בחינת כל צוריו יפיח בהם. כי בפסח הוא עדיין קודם קבלת התורה שאז אי אפשר לברר ולהכניע את הרוח סערה בפועל ממש. כי עיקר הגאולה הוא על ידי בחינת תלה שהוא בחינת בריאה בכח ששם כל הד' יסודות בכח. וזהו בחינת מצה ששם אי מניחין להתאחז בחינת אוירא דהאי עלמא בפועל כי אין מניחין אותה להחמיץ שתעלה בנפיחה. כי אנו נזהרין שלא יתאחז הרוח סערה כלל בלחם שאנו אוכלין עכשיו בפסח מחמת שהוא עדין קודם קבלת התורה וכו' כנ"ל. רק אוכלין מצה שהוא מאכל גבוה מאד בחינת עדן עין לא ראתה שזהו בחינת מצה בחינת ענג שבת בחינת למען תמצו והתענגתם מזיו כבודה ענג שבת זה בחינת עדן נהר גן. וזהו בחינת מצה שהוא גבוה מאד בחינת עדן בחינת תפלה בחינת בריאה בכח שעל ידי זה עיקר יציאת מצרים כנ"ל.

אות ט

וזהו החילוק שבין חמץ למצה שהוא באות ה' שחמץ הוא בחית ומצה הוא בה' כמובא. כי ה' של מצה זהו בחינת הרוח חיים שהוא בחינת ה' חומשי תורה שממשיכין עכשיו הרוח חיים על ידי בחינת מצה ששם הוא למעלה מהד' יסודות כנ"ל. ושם אין שליט להרוח סערה ומשם דייקא אנו ממשיכין את הרוח חיים שהוא בחינת ה'. אבל חמץ הוא בחינת שנסתם פתיחת הה"א שמשם תוצאות הרוח בחינת הרחב פיך ואמלאהו. ובחית נסתם פתיחה זו בבחינת כבלע רשע צדיק ממנו שרצה לבלוע את הרוח חיים לסוותמו במיצר הגרון שלא יההי כח להמשיכו לתודם גוף האדם להחיות עצמו להשלים חסרונו שזהו בחינת גלות מצרים כנ"ל ועיקר התגברותו על ידי תערובת הד' יסודות שנתערבו מטוב ורע. וזהו בחינת ח' שהוא ב' פעמים ד' היינו שני פעמים הד' יסודות כי הם

מעורבים מטוב ורע אבל מצה הוא בחינת ששוברין החית של חמץ ומשפילין ומכניעין הד' יסודות רעים ונשאר רק הד' יסודות טובים דקדושה שהם בחינת ארבעה ראשים ואז נפתח החית ונעשה ה"א כי נמשך הרוח חיים לתוך הד' יסודות ואז נעשה מד' ה' על ידי הרוח חיים דקדושה שהוא יסוד החמישי נמשך מצדיק יסוד עולם שדבוק בה' חומשי תורה וכו' כנ"ל.

אות י

וזה בחינת קרבן פסח שעל ידו היה עיקר מכות בכורות כמו שכתוב וראיתי את הדם ופסחתי עליכם וכו'ועבר ה' לנגוף את מצרים וכו' כי עיקר הקרבן הוא לברר רוח האדם מרוח הבהמה דהיינו לברר בחינת רוח חיים דקדושה מבחינת רוח סערה רוח הטומאה כי ישראל ועובדי כוכבים הם בחינת אדם ובהמה כידוע כי אתם קרויין אדם ואין העובדי כוכבים קרויין אדם ומותר האדם מן הבהמה אין כי הכל הבל כי כולם יש להם בחינתה בל שהוא בחינת הבל שפה של המשכת הרוח חים על ידי אנחה להשלים החסרון כי גם אומין דעלמא שהם בחינת בהמה יש להם גם כן בחנית אריכת הרוח שהוא הבל פה כנ"ל. אבל מי יודע רוח בני האדם העולה היא למעלה ורוח הבהמה היורדת היא מטה לארץ כי רוח האדם בחינת אריכת הרוח של ישראל שהוא רוח חיים דקדושה עולה למעלה ומקבל וממשיך רוח חיים מן הקדושה מחי החיים. ורוח הבהמה היורדת למטה כי אריכת הרוח של הבהמה בחינת האומות העובדי כוכבים היא יורדת למהט לארץ כי אין להם שום חיות כי הם בחיים קרויים מתים. כי רוחם היא רוח סערה שהוא רק גדול בשעתו לפי שעה קלה ולסוף מסער גופיה ונשמתיה וכו'. כי רוח הבהמה היא בבחינת אריכת הרוח סערה שממשיכין העובדי כוכבים על ידי אנחכ. כנראה בחוש שרוח ונשימה של הבהמה גדול מ אד. כי הם הומים וגונחים בקולם תמיד. ואין להם דיבור רק קול וכל קולם הוא כמו מי שגונח ומתאנח בקול גדול. ומאריך הרוח והנשימה מאד. כנראה כל זה בחוש. היינו שהם בבחינת אריכת הרוח של העובדי כוכבים שהוא גדול בשעתו בחינת רוח סערה אבל לסוף מסער גופיה וכו' ועיקר הקרבן היא בשביל זה לברר רוח האדם מרוח הבהמה בבחינת מי יודע רוח בני האדם העולה היא למעלה ורוח הבהמה היורדת וכו'. כי על ידי החטא נמשך ח"ו אחר רוח הטומאה בחינת רוח סערה דהיינו שנתערב רוח חיים דיליה שהוא בחינת רוח האדם ברוח הבהמה. ועל כן הרשעים בחייהם קרוים מתים מחמת שנסתלק מהם הרוח חיים וכו' ועל כן תיקון החוטא על ידי הקרבן שעל ידי זה נתברר רוח האדם מרוח הבהמה ואז יש לו כח להמשיך הרוח חיים

על ידי האנחה שמתאנח ומתחרט על החטא בשעת הבאת הקרבן וזה בחינת קרבן פסח כדי לצאת מטומאת מצרים ועל כן מביאין מן הכבשים ומן העזים כי שעיר עזים זה בחינת עשו איש שעיר וכן כבש הוא בחינת שערות בחינת ציצית שעושין משער כבשים שהם בחינת שערות (כמובא בסוף מאמר הנ״ל). ומאלו מביאין לקרבן פסח. כדי להכניע עשו איש שעיר בחינת רוח סערה בחינת הרב דקליפה שהוא בחינת בכור דסטרא אחרא וכו׳ כנ״ל. ולברר משם רוח חיים דקדושה בחינת רב דקדושה שהוא בחינת בכורי ישראל. ועל כן עלידי הקרבן פסח על ידי זה פסח ה׳ על הפתח ובירר והציל בכורי ישראל מבין בכורי מצרים שהוא בחינת הנ״ל בחינת בירור הרוח חים דקדושה שהם בחינת בכורי ישראל מתוך הרוח סערה שהם בינת בכורי מצרים אשר בהם שלט המשחית שהוא הרוח סערה בעצמו שהרג אותם כי הרוח סער בעצמו נוקם בהם לבסוף כי לסוף מסער גופיה ונשמיתה וכו׳ כנ״ל וזה בחינת וראיתי את הדם ופסחתי עליכם כו׳ וזה בחינת ואעבור עליך ואראך מתבוססת בדמיך ואומר לך בדמיך חיי ואומר לך בדמיך חיי. כי רוח סערה הוא בחינת עשו שהיה אדמוני בחינת דמים וצריך לקלקל הצנור של הרשע ולברר מתוכו הרוח חיים שזה בחינת זריקת דמים של הקרבן על גב המזבח לברר ולהעלות הדמים שיהיו נתתקנין ונתבררין מהם בחינת הרוח חיים דקדושה וזו בחינת בדמיך חיי. כי דייקא על ידי הדמים יהיה נמשך חיים בחינת רוח חיים דקדושה כי מתוקף הדמים שהם בחינת רוח סערה משם מבררין בחינת הרוח חיים וכו׳ כנ״ל.

אות יא

וזה בחינת ספירתה עומר. שסופרין שבע שבתות תמימות תהיינה שהם מ״ט יום ממחרת השבת עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמשים יום. ועל ידי זה נטהרין מטומאת מצרים. כי שת ימי המעשה הם חסרים ואין להם שלימות כי אם על ידי שבת הוא תכלית מעשה שמים וארץ שהוא מחיה כל ששת ימי המעש כנודע. וכמו שאמרו רז״ל ויכל אלקים ביום השביעי וכו׳ מה היה העולם חסר מנוחה בא שבת בא מנוחה כלתה ונשלמה המלאכה. נמצא ששת ימי המעשה אין להם שום חיות כי אם על ידי שבת כמובא שג׳ ימים שאחר שבת מקבלין חיות משבת שעבר וג׳ ימים מקמי שבתא מקבלין חיות משבת הבאה. נמצ שמעצמן הששת ימים הם חסרים הרוח חיים. ועל כן הם בבחינת אנחה על החסרון כי עיקר אחיזת האנחה הוא בששת ימי החול שהם חסרים מן הרוח חיים. שאז צריכין להתאנח להמשיך הרוח חיים להשלים החסרון של ששת ימי המעשה משבת שם עיקר החיים. כמו שכתוב טועמיה חיים זכו כי שבת

הוא בחינת שלימות כמו שכתוב בזוהר הקדוש שמא דאיהו שלים מכל סטרוי. כי שבת הוא שמא דקודשא בריך הוא שם אצל השם יתברך עיקר השלימות כי כל הדברים שבעולם כולם חסרים ואין להם שלימות כי אם על ידי הרוח חיים שמקבלין מהשם יתברך ברוך הוא שהוא יתברך כביכול שלם בכל מיני השלימות וזה בחינת ששת ימי המעשה שהם בחינת ו׳ שהו המשכת הרוח כי אז צריכין להמשיך ולהאריך רוחי׳ בחינת אנחה על החסרון כדי להמשיך הרוח חיים משבת שוא ברית עולם בחינת יוד כמבוא ונעשה מלאפון שהוא יוד וואו שהוא בחינת הרוח חיים דקדושה (כמבואר במאמר הנ״ל):

אות יב

וזה בחינת שבע שבתות תמימות תהיינה. תמימות דייקא. תמימותולא חסירות. כי על ידי ספירת העומר מ״ט יום שבע שבתות על ידי זה נשלם החסרון כנ״ל וזהו תמימות תהיינה תמימות דייקא. כנ״ל. וזה בחינת ספירה ממחרת השבת ועד ממחרת השבת וכו׳. כי כל המנינים הם בבחינת חסרון. כי בכל מקום שיש מנין יש חסרו כי אין שלימות כי אם למעלה מהמנין שהוא אצל השם יתברך כביכול שהוא יתברך כביכול מעלה מהמניסן. כמו שכתוב לפני אחד מה אתה סופר ושם עיקר השלימות. אבל אחר הבריאה ששם מתחיל המנין שם יש חסרון. כי עיקר הבריאה היה על ידי חסרון שנתצמצם ונחסר האור שבלא זה לא היה אפשר לברוא את העולם כידוע ותיכף אחר הבריאה שאז מתחיל המנין מתחיל החסרון וכל זה שמתרחק אחר הבריאה מקודם הבריאה ונתרבה המנין יותר ויותר נתרבה החסרון יותר ויותר כי במקום איש מנין יש חסרון. למשל כשרוצה למנות מאה נמצא שהוא מונה והולך מאחד עד מאה להשלים חסרונו שנחסר לו עד מאה כי הוא רוצה ותאב שיהיה לו מאה בשלימות וכשמונה והולך ומשלים עד מאה ונדמה לו שמשלים חסרונו. אך תיכף שמגיע למאה חסר לו יותר ויותר עד מאתים. וזה בחנייש לו מנה מבקש מאתים וכו׳. כי כשהאדם מנול בתאוות ונופל ח״ו תחת המנין אי אפשר לו להשלים חסרונו לעולם כי כל מה שהמנין מתרבה ביותר נתרחק מאחד ביותר. ואזי נתרחק מן השלימות ביורת כי אין שלימות כי אם אצל השם יתברך שהוא כביכול למעלה מהמנין. ומי שמקושר בו ומקשר אחר הבריאה שהוא בחינת מנין לקודם הבריאה שהוא למעלה מהמנין אזי נשלם חסרונו כי ממשיך חיות מחי החיים שמשם שלימות כל החסרונות אבל אם נופל ח״ו תחת המנין ורוצה להשלים חסרונו על ידי מנין אזי אי אפשר לו להשלים חסרונו לעולם כי כל מה שיבא להשלים מנינו יחסר לו ביותר בבחינת יש לו מנה מבקש

מאתים כי כל מה שיש לו מספר ומנין ממון מיותר נתרחק מאחד ביותר ונתרחק מהשלימות ועל כן חסר לו יותר וכו' כנ"ל. וזה בחינת וחסרון לא יוכל להמנות. שמי שנופל אל תחת החסרון שהוא אחר הבריאה וכו' כנ"ל אי אפשר לו להשלים החסרון על ידי המנין כי כל מה שירצה להשלים חסרונו על ידי המנין יחסר לו ביותר בבחינת יש לו מנה מבקש מאתים. וזהו וחסרון לא יוכל להמנות כנ"ל:

נמצא שעיקר שלמות החסרון הוא רק למעלה מהמנין שמשם נמשך רוח חיים דקדושה כנ"ל. וזה בחינת רוח חיים של ישראל שהם כלולים באחדותו יתברך והם בבחינת למעלה מהמנין כי אסור למנות את ישראל וכמו שכתוב והיה מספר בני ישראל כחול הים אשר לא ימד ולא יספר וכמו שכתוב אשר לאיספר מרוב וכיוצא בזה ועל כן שבעים נפשות ישראל נקראים נפש אחד כמו שכתוב כל הנפש הבאה לבית יעקב וכו' כפירוש רש"י כי ישראל עם קדוש כל מה שמתרבים יותר נכללים באחדותו ביותר כי כל אחד מישראל הוא מקושר בו יתברך וממשיך רוח חיים מחי החיים וכל מה שנתרבים ישראל יורת הם ממשיכין רוח החיים יותר ונכללים יותר באחדותו יתברך ועל כן כל ישראל חשובים כאחד כי כלולים על ידי רוח החיים בו יתברך וכו' כנ"ל:

אות יג

וזה בחינת ספירת העומר. שעל ידי הספירה והמנין שסופרין ישראל את הימים. שהוא מנין דקדושה. על ידי זה מגביהין ומרימין את בחינת המנין והמספר שהוא אחר הבריאה בחינת חסרון מגביהין אותו לבחינת למעלה מהמנין וממשיכין רוח החיים להשלים החסרון שהוא בחינת מנין כי מנין דקדושה שסופרין ישראל את הימים לצאת מטומאה לטהרה. זה בחינת אנחה דקדושה שמתאנחין על חסרון הרוח חיים דקדושה. כי כל המנינים שבעולם הם בבחינת אנחה כנ"ל כי כל מי שמונה איזה דבר הוא רוצה להשלים מה שחסר עד תשלום המנין ורוצה להשלים החסרון על ידי המנין כנ"ל וכשהמנין הוא בעסקי עולם הזה והבליו. כגון בתאוות ממון וכיוצא שרוצה שיהיה לו סכום ממון הרבה אז אינו משלים החסרון על ידי המנין כי אדרבא המנין הוא בבחינת חסרון כי המנין הוא בבחינת אחר הבריאה וכו' כנ"ל. וזה המנין הוא בבחינת האנחה של הרשעים שמקבלים מהרוח סערה של עשו איש שעיר שנפשותיו רבים שפירוש רש"י שם כי הוא רחוק מאד מאחדותו יתברך. ועל כן אף על פי שהרוח סערה שלו גדול בשעתו. ועל כן הם נקראים רבים בחינת ריבוי המנין והמספר בחינת בקשו חשבונות רבים. בחינת רשות הרבים שהוא הסטרא אחרא אף על פי כן הם חסרים תמיד. ואין להם

שום שלימות מאחר שרחוקים מחי החיים שמשם עיקר שלימות החסרון וכו' כנ"ל. ועל כן יש לו מנה מבקש מאתים וכו' כנ"ל כי אינו יכול להשלים חסרונו תמיד מאחר שרחוק מרוח חיים דקדושה שהוא בחינת אחדותו יתברך ונמשך אחר רוח סערה שחסר מכל שהוא בחינת רבים בחינת ריבוי המנין והמספר וכו' כנ"ל וזה בחינת דעת חסרת מה קנית דעת קנית מה חסרת כי עיקר שלימות כל החסרונות היא על ידי הדעת שהוא התורה שמשם עיקר תוצאות הרוח חיים שמשלים כל החסרונות כנ"ל אבל העובדי כוכבים שרחוקים מהתורה שהיא עיקר הדעת על כן בוודאי הם חסרים ואין להם שום שלימות כלל. כי כל הגדולה והעישורת שלהם חסר מהורח חיים ועל כן באמת העשירות שלהם אינו נחשב לכלום בבחינת דעת חסרת מה קנית ועל כן אינם ממלאים תאוותם בעשירותם לעולם. אבל מי שזוכה לדעת שהוא התורה הוא ממשיך משם הרוח חיים דקדושה ואזי אינו חסר כלום מאחר שמקושר להרוח חיים שמשם שלימות כל החסרונות:

אות יד

ועל כן על ידי המנין דקדושה שהוא ספירת העומר. שסופרין הימים עד חג השבועות כדי לצאת מטומאה לטהרה לזכות לקבלת התרוה בשבועות. נמצא שהוא בחינת אנחה דקדושה. שנמתאנחין ומתגעגעין לזכות ליום החמשים שהוא קבלת התורה שמשם שעיקר השלימות כי משם עיקר הרוח חיים כנ"ל על כן על ידי המנין והספירה על ידי זה דייקא יוצאין מטומאה לטהרה דהיינו שיוצאין מרוח הטומאה וזוכין לרוח טהרה רוח חיים דקדושה על ידי שמגביהין בחינת המנין והמספר אל הקדושה על ידי שמונין הימים לזכות לקבלת התורה שמשם עיקר שלימות החסרון שוא בחינת מנין כנ"ל. ועל כן סופרין אל הנפת העומר שעורים. עומר שעורים. זה בחינת שמכנעין עשו איש שעיר. ומגביהין הרוח חיים שנבלע בתוכו אל הקדוה. ועל כן מגביהין אותו בכל הו' קצוות כי המשכת הרוח חיים הוא בחינת ואו כנ"ל. וזה בחינת מוליך ומביא כדי לעצור רוחות רעות מעלה ומוריד כדי להעביר טללים רעים. היינו כדי להכניע הרוח רעה רוח הטומאה ולברר משם הרוח חיים דקדושה מתוך הרוח סערה שהוא בחינת שעורים לשון סערה כמו שכתוב כשעירים עלי דשא. כי שעורים הוא מאכל בהמה שהוא בחינת רוח הבהמה היורדת למטה שהוא בחינת הרוח סערה כנ"ל. ועכשיו מגביהין ומניפין העומר שעורים כדי להכניע הרוח סערה ולהגביה הרוח חיים לבר מתוכו כנ"ל. ואז מתחילין לפסור הימים כדי לקשר מספר הימים הם בחינת חסרון כנ"ל אל הרוח חיים דקדוה ששם עיקר שלימות החסרון של כל המנינים

והמספרים שבעולם. ואי אפשר להשלים החסרונות של המספרים כי אם על ידי בחינת ספירת העומר על ידי שמקשרין המנין למעלה מהינין שם שלימות כל החסרונות. כי ממנו תוצאות חיים וכו' כנ"ל. ועל כן סופרין משבת לשבת ממחרת השבת עד ממחרת השבת כי יו טוב נמי איקרי שבת כמו שאמרו רז"ל. כי עיקר שלימות המנין הוא על ידי שבת כנ"ל:

אות טו

וזה בחינת תספרו חמשים יום. ובאמת אין סופרין רק מ"ט יום. אך באמת עיקר התיקון והשלימות של כל החסרונות שהם בחינת מנין ומספר. הוא על ידי בחינת יום החמשים הוא קבלת התורה כנ"ל כי יום החמשים שהוא שער החמשים הוא בבחינת למעלה מהמנין למעלה מהבריאה כי אי אפשר להשיגו בזה העולם ועל כן נאמר במשה ותחסרהו מעט מאלקים. כי איתא שמשה זכה למ"ט שערי בינה אבל שער החמשים לא השיג עד לעתיד. ומחמת שלא השיג עדיין שער החמשים נאמר עליו ותחסרהו מעט מאלקים כי עדיין נחסר לו מעט כי עיר השלימות הוא בשער החמשים שהוא למעלה מהבריאה וכו' כנ"ל אבל באמת אי אפשר להשיגו בזה העולם. ומשה רבינו זכה השלים ולהגביה כל החסרונות למעלה למעלה עד שהיה בחינת כל החסרונות נשלמים והיו סמוכים ממש לשלמות החסרונות שזהו בחינת מ"ט שערי בינה שהם סמוכים בתכלית לשער החמשים. שמשם תכלית השלימות. כי זה עיקר התכלית שיהיו החסרונות שהם בחינת כלל העולם סמוכים ממש לבחינת שלימות כל כחסרונות כי בחינת שלימות בעצמו שהוא שער החמשים אי אפשר להמשיך בזה העולם שלא יתבטל העולם וזה בחינת תספרו חמשים יום שצריכין לקשר ולהעלות כל המספרים עד יום החמשים ואז נכללין החסרונות בהשלימות וממשיכין הרוח חיים משם להשלים החסרונות הכלולים בהמספרים של זה העולם שעל ידי זה יוצאין מטומאה לטהרה שזוכין לצאת מן רוח הטמאה רוח סערה וזוכין לרוח חיים דקדושה וכו' כנ"ל:

אות טז

וזה בחינת מילוי הלבנה בחינת והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים וכו' כי מילוי הלבנה מפגימתה זה בחינת שלימות החסרון כי החסרון הוא בחינת חסרון ופגימת הלבנה שהוא בחינת מלכות שנתמעטה על ידי הקיטרוג שמשם באים כל החסרונות של השפע ועל ידי מ"ט יום של ספירת העומר שהוא בחינת שבעתיים בחינת מזוקק שבעתיים על ידי זה נשלם כל החסרונות כנ"ל. שזהו בחינת מילוי חסרון ופגימת הלבנה:

אות יז

וזה בחינת שבעה ושבעה מוצקות לנרות המובא בסוף המאמר ראיתי והנה מנורת זהב הנ"ל שהם מ"ט אורות וכו' עיין שם. וזה בחינת מ"ט ימי העומר שעל ידם זוכים להמשיך הרוח חיים מהתורה להשלים החסרונות שהוא בחינת ונהר יוצא מעדן וכו' עיין שם. וזה בחינת כי תשא את ראש בני ישראל לפקודיהם ונתנו איש כפר נפשו להי' בפקוד אותם ולא יהיה בהם נגף וכו'. כי אסור למנות את ישראל כי המנין הוא בבחינת חסרון כנ"ל. בחינת חסרון הרוח חיים ועל כן על ידי זה יכול לשלוט נגף ח"ו. כמו שכתוב ולא יהיה בהם נגף שהוא הסתלקות הרוח חיים על ידי המנין שהוא בחינת חסרון כנ"ל. ועל כן נקרא המנין והמספר מפקד כמו שכתוב ויתן את מספר ומפקד העם כשצוה דוד למנות את ישראל. כי מפקד לשון חסרון כמו שכתוב ולא נפקד ממנו איש (וכמו שפירש רש"י שם). כי כל המנינים הם בבחינת חסרון ועל כן נקראים בלשון מפקד לשון חסרון כנ"ל ועל כן אסור למנות את ישראל. כי אם על ידי שיתנו כפר נפשם לצדקה לקרבנות. כי על ידי הקרבנות מכניעין הרוח סערה רוח הבהמה ומבררין משם הרוח חיים דקדושה ואז נשלמים כל החסרונות. ואז עולה המנין שהוא החסרון לבחינת שלימות ונמשך רוח החים בתוך המנין והחסרון. ואז דייקא מותר למנות. וזהו כי תשא את ראש בני ישראל לפקודיהם דהיינו כשתרצה לשאת ולהגביה בחינת המנין שיושלם החסרון הבא מבחינת מנין. וזהו לפקודיהם לשון חסרון היינו כשתרצה לשאת המנין ולהשלים החסרון אזי ונתנו איש כפר נפשו להי' וכו' ולא יהיה בהם נגף. כי על ידי הצדקה של הקרבנות ממשיכין הרוח חיים וניצולין מהנגף שהוא הסתלקות הרוח חיים הבא על ידי המנין כנ"ל. וזה בחינת צדקה וזה בחינת פדיון שמונין המעות כפי המספרים שצריכין על פי כוונות ועל ידי זה עושין פדיון וממשיכין רוח חים להחולה כי עיקר החולאת הוא בחינת הסתלקות הרוח חיים בחינת חסרון ששרורשו מבחינת מנין וכו' כנ"ל ועל כן על ידי המנין דקדושה שמנין המעות על פי כוונות על ידי זה מגביהין המנין והמספר אל הקדושה כי

זה כלל שאין הדין נמתק אלא בשרשו ואזי כשממתיקין בחינת המנין והמספר בשרשו על ידי זה זוכין להמשיך הרוח חיים שהוא בחינת שלימות החסרון והמנין. ועל ידי זה ממשיכין רוח חיים להחולה. והעיקר על ידי שנותנין המעות לצדקה. כי צדקה הוא בחינת רוח חיים כמו שכתוב בארח צדקה חיים. כי העני בבחינת חסרון שחסר מכל טוב ועיקר העניות נמשך מחסרון ופגימת הלבנה כידוע. ועל ידי שמרחם עליו ונותן לו צדקה ומשלים חסרונו בבחינת פתוח תפתח את ידך לו וכו' די מחסורו אשר יחסר לו. על ידי זה מרחמין עליו מן השמים ונמשך עליו גם כן בחינת שלימות החסרון שהוא הרוח חיים דקדושה ועל כן צדקה תציל ממות שהוא הסתלקות הרוח חיים כי על ידי הצדקה שממלא חסרונו של העני נמשך הרוח חים שהוא שלימות החסרון בחינת בארץ צדקה חיים כנ"ל.ועל כן נאמר בצדקה ובחנוני נא בזאת אם לא אפתח לכם ארובות השמם והריקותי לכם ברכה עד בלי די דהיינו שלימות כל החסרונות שנמשך הברכה עד בלי די כי עיקר שלימות החסרונות הוא על ידי צדקה כנ"ל:

אות יח

ועל כן מתחילין לומר טל ביום ראשון של פסח. כי טל הוא בחינת ט"ל אורות שהם כלולים בהו' של השם שמשם עיקר המשכת הרוח חיים דקדושה. שהוא בחינת וא"ו כנ"ל. וזה בחינת שכללו רז"ל ט"ל ורוחות יחד כמו שאמרו רז"ל טל ורוחות אינן נעצרין וכמו שכתוב משיב הרוח ומוריד הטל. כ הטל הוא בבחינת הרוח חיים דקדושה ועל כן כללו טל ורוחות בברכת מחיה המתים כי עיקר תחית המתים הוא על ידי הרוח חים דקדושה בחינת מארבע רוחות באי הרוח הנאמר בתחית המתים של יחזקאל. ועל כן מתחילין טל ביום א' דפסח. כי זה עיקר יציאת מצרים שיצאו מבחינת מקצר רוח וזכו לרוח חיים דקדושה כנ"ל:

אות יט

ועל כן מפטירין בפרשת תחיית המתים של יחזקאל בשבת חול המועד פסח. וזה בחינת שבת הגדול קודם פסח כי עיקר המשכת הרוח חיים

דקדושה הוא משבת כנ״ל. ועל כן נקרא שבת הגדול כי על ידי שבת יוצאין מגלות מצרים שהוא בחינת מקצר רוח וזוכין לבחינת אריכת הרוח חים דקדושה בחינת ארץ אפיים ורב חסד ועל כן נקרא גדול כי זוכין שיהיה הרוח חים דקדושה גדול הפך מקצר רוח כנ״ל. וזה נמשך משבת דייקא שמשם עיקר הרוח חים דקדושה כנ״ל. ועל כן לקחו אז את הקרבן פסח שהוא הכנעת הרוח סערה רוח הבהמה הרב דסטרא אחרא ולברר מתוכו הרוח דקדושה וכו׳ כנ״ל:

פסח ד

הלכה ד

אות א

ענין יציאת מצרים. ואכילת מצה. ואיסור חמץ. ומצוות ארבעה כוסותושאר ענינים. על פי המאמר בלקוטיתנינא סימן ב׳ המתחיל ימי חנוכההם ימי הודאה בחינת שעשוע עולסהבא בבחינת כל הקרבנות בטלין חוץמקרבן תודה וכו׳ עיין שם היטב כלהמאמר כולו מראשו לסופו. וקיצור הדברים העולם מן המאמר הקדוש הנ״ל שבחינת תודה דהיינו להודות ולהלל להשם יתברך ולדעת אותו יתברך זה בחינת שעשועי עולם הבא. וזה בחינת הלכות בחינת כל השונה הלכות בכל יום וכו׳. כי ההלכות הם שעשוע עולם הבא בחינת תודה הנ״ל. ועל שם זה נקראת התודה בש הלכה על שם תהלוכות הדמם שהולכין כסדר כשיוצאין מהצרה שאז מבמאין תודה. כי בתחלה בעת הצרה אזי הדמים שוטפין על הלב וכו׳. ואחר כך הדמים הולכין כסדר. וזה בחנית הלכה וכו׳. וזה בחינת הולדה. וזה בחינת מילוי הירח בחינת והיה אור הלבנה כאור החמה וכו׳ עיין שם. ועל ידי הלכות בחינת תודה שהם בחינת חסדי דוד על ידי זה נתגלה אור האמת ומאיר בהדיבור היינו בארבעה חלקי הדיבור על ידי שלשה שמות שהם בחנית ג׳ קוי האמת שהם אל אלקים ה׳ והם בחינת תפלה ותורה ושידוכים עין שם היטב ענין זה, והם מאירין בארבעה חלקי הדיבור כי יש דיבור של צדקה ודיבור של תשובה ודיבור של עשירים קרובים למלכות בחינת שלשת השריגים ודיבור של מלכות

(עיין שם כל זה היטב+). ועל ידי שלימות הדיבור שהוא בחינת לשון הקודשה שמקושר לשבת על ידי זה ממשיכין הקדושה והשמחה של שבת לששת ימי החול. כי ימי החול הם בחינת עבדות בבחינת עצבות. ועל ועל ידי בחינת ה״ל נמשך הקדושה והשמחה של שבת שהוא בחינת בן לששת ימי החול ועל ידי זה נתגלה אחדות הפשוט מפעולות משתנות ויודעין שכל הפעולות משתנות נמשכין מאחד הפשוט יתברך וזאת הבחינה יקרה מאד אפילו אצלו יתברך. וזה בחינת דעו כי ה׳ הוא האלקים בחינת פעולות משתנות שנכללין באחד הפשוט וכו׳ (עיין שם כל זה היטב היטב) :

וזה בחינת פסח. כי זה ידוע שעיקר גלות מצרים היה לתקן חטא אדם הראשון שפגם בעץ הדעת טוב ורע שבשביל זה היה עיקר הגלות ועיקר הגלות היה מחמת פגם הדמים שנפגמו על ידי חטאו ונתערבו הדמים שהם בחינת ה׳ מיני דמים טהורים וכו׳ ועל ידי חטא אדם הראשון נתערב טוב ורע ונתערבו הדמים ומפגם הדמים היו יונקים פרעה ומצרים וזה היה עיקר הגלות (כמובן בכתבים). ועיקר הגאולה היה על ידי שעשוע עולם הבא כי משם כל הגאולות ובפרט גאולת מצרים כמבואר בזוהר ובכתבים שמסטרא דעלמא דאתי נפקי. ועיר הגאולה היה על ידי בחינת הלכות שהם הם שעשוע עולם הבא. כי עיקר תיקון חטא אדם הראשון לברר הטוב מהרע שבזה תלוי גאולת מצרים הוא על ידי ההלכות. כי על ידי שמבררין הפסק הלכה על ידי זה נתברר הטוב מהרע (כמבואר בדברי רבינו ז״ל) ובזה היה תלוי עיקר גאולתם וזה הוא בעצמו תיקון ובירור הדמים הנ״ל כי ההלכות מבררין בין דם לדם בין דם טמא לדם טהור. ועל כן נקרא הפסק דין הלכה שוא בחינת תהלוכות המדים שהולכין כסדר כנ״ל. כי עיקר תיקון ובירור הדמים שילכו כסדר הוא על ידי פסקי דינים שהם נקראים הלכות כנ״ל. ועל כן עיקר גאולת מצרים היה תלוי בבחינת הלכות שהם שעשוע עולם הבא כנ״ל וזה תוקף הנס של יציאת מצרים כי מאחר שעיקר גאולתם היה תלוי בבחינת הלכות ומאחר שאז לא זכו עדין לקבלת התורה על כן בודאי לא היו יכולים לברר הפסק הלכה ועל כן היה נס גדול ונפלא מאד כי היה הדבר קשה וכבד אמד מאד מחמת שעדיין לא זכו לתורה בחינת הלכות שבזה היה תלוי עיקר גאולתם אך השם יתברך הפליא חסדו עמנו מאד ונתגלה לישראל במצרים דהיינו שהאיר עליהם הארה גדולה ונפלאה דהיינו ההארה של בחינת עלמא דאתי שמשם היתה גאולתם כנ״ל כי אז בשעת גאולת מצרים נתגלה עליהם השגת אלקותו יתברך שהיא בחינת שעשוע עולם הבא ואז זכו לדעת אותו יתברך ולהודות ולהלל לשמו הגדול יתברך שזהו עיקר שעשוע עולם הבא כי עיקר ההלל נתתקן בשעתיציאת מצרים כמו שכתוב השיר יהיה לכם כליל התקדש חג ואמרו רז״ל שבאותו הלילה אמרו שירה והלל ואז זכו להתגלות אלקותו יתברך זהו בחינת שעשוע עולם הבא. נמצא שזכו לבחינת שעשוע עולם הבא אז ועל ידי זה היתה עיקר גאולתם וזה היה עוצם הנס כי באמת לא היו עדיין כדאי לגאול כי עיקר הגאולה שהיא בעל ידי בחינת עלמא דאתי כנ״ל היה תלוי רק על ידי בחינת הלכות כנ״ל. כי ההלכות הם עיקר התיקון של חטא אדם הראשון כנ״ל הם ההלכות הם הם שעשוע עולם הבא שמשם היתה

הגאולה והם לא זכו אז לבחינת הלכות כי עדיין לא זכו לתורה כנ״ל וזה שכתבו ואעבור עליך ואראך והנה עתך עת דודים וכו׳ ואת ערום ועריה. ערום ועריה זה בחינת ערום בלי לבוש שהיא בחינת הלכות שהם בחינת לבושין בחינת חלוקא דרבנן כמבוא והם היו אז ערומים מבחינת חלוקא דרבנן דהיינו הלכות:

אות ב

ועיקר מרירת הגלות היה שלא היה אפשר להם לברר הפסקי הלכות בבחינת וימררו את חייהם בעבודה קשה בקושיא, בחומר ובלבנים בליבון הלכתא (כמו שכתוב בתיקונים) דהיינו שלא היה אפשר להם ללבן ההלכות מחמת הקשיות שהיו ממררים את חייהם ומחמת זה היה קשה מאד לצאת משם כי פרעה היה אוחז בהם בתוקף גדול כי פרעה הוא אחורי הדעת והיה יונק מהמוחין וחא הניח את המוחין לצאת ולהתגלות כמובא בכתבים היינו שהיה תופס את המוחין והדעת ולא הניח את הדעת להתפשט שיוכל לברר וללבן ההלכה הי היה מבלבל את הדעת בקשיות בבחינת וימררו את חייסה בקושיא כנ״ל עד שאל היה אפשר ללבן ולברר ההלכה. ומעוצם המרירות הנ״ל דהיינו הקשיות הנ״ל שהכביד עליהם מאד לא היה באפשר להם בשום אופן לברר ההלכות ובפרט שעדיין לא זכו לקבלת התורה. כנ״ל. ועל כן הפליא השם יתברך חסדו עמנו והאיר על ישראל בחינת ההארה של פסקי ההלכות דהיינו שעשוע עולם הבא כנ״ל אף על פי שהם בעצמם לא ביררו ההלכה כנ״ל ועל ידי זה הוציאם ממצרים. וזה בחינת החפזון של יציאת מצרים.

אות ג

וזהו בחינת אכילת מצה ואיסור חמץ והכל מחמת החפזון כמו שכתוב כי בחפזון יצאת. וכמו שכתוב מצה זו שאנו אוכלים על שום שלא הספיק בצקם של אבותינו להחמיץ עד שנגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא וגאלם שנאמר ויאפו את הבצק וכו׳ כי גורשו ממצרים ולא יכלו להתמהמה וכו׳. כי באמת אי אפשר לזכות לפסקי הלכות שהם עיקר תיקון חטא אדם הראשון והם כלל כל התיקונים של כל החטאים כמו

שמעתי מרבינו זצ"ל וכמבואר במאמריו הקדושים כמה פעמים והם בחינת שעשוע עולם הבא כנ"ל. אבל בודאי אי אפשר לזכות להלכות כי אם על ידי יגיעה גדולה כי צריכים לטרוח הרבה לברר וללבן כל הקושיות לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא. וזה בחינת מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת. כי הטירחא והעבודה של ששת ימי החול הם בחינת בירורים כידוע ועיקר הבירור על ידי ההלכות וצריכים לטרוח כל ששת ימי החול לברר וללבן ההלכה שהם בחינת ששה סדרי משנה שהם כנגד ששת ימי החול שהם בחינת איסור והיתר טמא וטהור כשר ופסול וצריכים כל ששת ימי המעשה לטרוח בהלכה לברר ההיתר והאיסור וכו' ואז זוכין להלכה ברורה שהיא בחינת שבת כי שבת היא בחינת שלום והכרעה בחינת הלכה ברורה שהיא שביתה מן הבירור ואי אפשר לזכות לבחינת שבת שהיא בחינת הלכה פסוקה כי אם מי שטרח בערב שבת דהיינו שטרח בשת ימי החול בששה סדרי משנה באיסור והיתר וכו' ובירר וליבן ההיתר מהאיסור וכו' ואז דייקא זוכין לבחינת שבת שהוא בחינת שעשוע עולם הבא בחינת הלכות. אבל בלא טרחא אי אפשר לזכות להלכות כי מי שלא טרח בערב שבת מה יאכל בשבת נמצא שלא היה אפשר לישראל לזכות להלכות שבזה היה תלוי גאולתם כי אם על ידי טירוחות וגיעות לברר וללבן ההלכה. ואם היה ח"ו השם יתברך ממתין עד שיבררו בעצמם ההלכה לא היו יכולם להיגאל משם כלל ח"ו כי אז התגבר עליהם הסטרא אחרא דהיינו פרעה ומצרים כל כך עד שלא היה אפשר להם בשום אופן לזכות על ידי יגיעות לבחינת הלכות כי הם כבר סבלו שם מרירות גדול בשביל ההלכות כמו שכתוב ומררו את חייהם בקושיא כנ"ל אבל אף על פי כן לא היה אפשר להם לצאת מן המרירות והקשיות ולברר ההלכות מגודל תוקף הסטרא אחרא שהתגבר עליהם אז מאד שעל ידי זה בילבלו דעתם מאד ולא היו יכולים לצאת מן המרירות והקשיות לברר ההלכה. ועיקר מחמת שהיה עדיין קודם קבלת התורה ולא נתגלה התורה עדיין. אבל השם יתברך הפליא חסדו והאיר עליהם ההארה זו של שעשוע עולם הבא בחינת הלכות אף על פי שלא היו כדאי לזה אז כי לא יכלו לצאת בעצמם מן מרירות הקשיות לברר ההלכה אף על פי כן האיר להם השם יתברך בחסדו מאליו הארה זו ודעת זה של בחינת הלכה ברורה שהיא בחינת שעשוע עולם הבא ועל ידי זה נגאלו ויצאו ממצרים כי על ידי זה היתה גאולם כנ"ל.

אות ד

וזהו בחינת המצות שנתן להם השם יתברך מיד שיתעסקו בהם דהיינו פסח ומילה זהו בחינת תורה והלכות שהאיר עליהם השם יתברך בחסדו

כי בזה תלוי עיקר גאולתם כנ״ל. ועל כן היו המצות של מיני דם שהם דם פסח ודם מילה. כי העיקר היה לברר בין דם לדם וכו׳ (כנ״ל וכמובא).

אות ה

וזה בחינת החפזון ואכילת מצה ואיסור חמץ. וזה בחינת מה שמובא שמוחין דגדלות נכנסו קודם מוחין דקטנות בליל פסח. כי האכילה היא בחינת בירורים כידוע. ובירור הנעשה על ידי האכילה זהו בעצמו בחינת הבירור של ההלכות כמובא בתיקונים שבירור ההלכה מן הקשיות היא בחינת בירור החטה מן מוץ ותבן. אבל יש בחינת אכילת חמץ ויש בחינת אכילת מצה. היינו כי חמץ ושאור הוא בחינת מוחין דקטנות דינים היינו בחינת חימוץ המוח מה שצריכים להחמיץ המוח הרבה בכמה יגיעות ומרירות קודם שמבררין הפסק הלכה. כי חמץ הוא בחינת מחלוקת. כי חמץ לשון כעס ושנאה כמו שכתוב מכף מעול וחומץ היינו בחינת כעס ומחלוקת זה בחינת המחלוקת שיש בהלכה מחמת הקשיות שיש בהם אשר בשביל זה צריכים לסבול מרירות ויגיעות קודם שמבררין הפסק הלכה. וזה בחינת חמץ כנ״ל כי צריכים להחמיץ המוח הרבה במרירות הקשיות קודם שמבררין ההלכה כנ״ל. ומצה זה בחינת הלכה פסוקה בחינת עונג שבת שהיא הלכה פסוקה שעשוע עולם הבא כנ״ל בבחינת למען תמצו והתענגתם וכו׳ בחינת ענג שבת בחינת שלום (וכמובן בדברי רבינו ז״ל במקום אחר במאמר שאלו את ר׳ יוסי בן קיסמא). כי מצר היינו שממהרין בחפזון ואין מניחין להחמיץ היינו שאין מניחין את המוח להחמיץ כלל בקשיות וספיקות כי אם זוכין להלכה פסוקה מיד שזה בחינת מצה כנ״ל וזאת הבחינה אי אפשר לזכות בשום פעם דהיינו לזכות להלכה פסוקה קודם חימוץ המוח בספיקות וקשיות כנ״ל. רק אז בשעת יציאת מצרים זכו לזה כנ״ל. כי השם יתברך דלג עליהם ומיהר קודם הקץ היינו אף על פי שעדיין לא סבלו המרירות של הקשיות הספיקות כל כך שיהיו ראויים לגאולה דהיינו להלכה פסוקה אף על פי כן דלג ומהר קודם הקץ. כי נגלה לפניו יתברך שאם היו מתעכבים עוד במצרים והיו סובלים עוד מרירות הגלות הנ״ל היו נשארים שם ח״ו כי לא היה להם כח לסבול המרירות מגודל עוצם הסטרא אחרא שהתגברה עליהם מאד היינו כי אם היה השם יתברך כביכול ממתין עד שיבררו הפסק הלכה על ידי מרירות הקשיות היו נשארים משוקעים שם. כי לא היה להם כח לצאת ממרירות הקשיות והספיקות מעוצם הסטרא אחרא שהתגברה עליהם ובלבלה דעתם בפרט פרעה ומצרים שיניקתם מהדעת ותופסין את המוחין ואינם מניחים אותם לצאת ולברר ההלכה כי תופסים אותם על ידי הספיקות הקשיות שמבלבלים דעתם בזה שזהו מרירות העבודה

של פרעה ומצרים שהכביד עליהם מאד כנ״ל. ועל כן חמל השם יתברך עליהם ודלג קודם הקץ והאיר עליהם הארה זו של בחינת הלכות שעשוע עולם הבא קודם הקץ דהיינו שזכו להלכה פסוקה מיד קודם שזכו לברר וללבן ההלכה בעצמו על ידי קשיות וספיקות. וזהו נס גדול מאד כנ״ל.

אות ו

וזהו בחינת החפזון ואיסור חמץ. כי מאחר שהם בעצמם לא היה אפשר להם לברר ההלכה על ידי ברור הקשיות והספיקות. על כן אסור להם לאכול חמץ. וחמץ אסור במשהו. כי אסור לנו בעת ההוא לכנוס כלל וכלל בבחינת ספיקות בלבולים וקשיות שיש בהלכה שזהו בחינת חמץ כי אין לנו עתה כח לברר ההלכה על ידי קשיות וספיקות ואם יכנסו בזה ח״ו יכולים לישאר שקוע שם. כי אי אפשר אז לצאת משם כנ״ל. ועל כן איסור חמץ במשהו כי אנו צריכים עתה רק לאכול מצה שהיא בחינת שלום בחינת הלכה פסוקה. אבל חמץ אסור במשהו. כי אנו זוכים להלכה פסוקה בלי שום בירור הספיקות והקשיות והמחלקות ואסור לנו ליכנס כלל בבחינת ספיקות וקשיות שהוא בחינת חמץ כי כשיו קודם מתן תורה בפרט בגלות מצרים אי אפשר לנו לברר ההלכה על ידי קשיות וספיקות. ואסור ליכנס לשם כלל כי ישתקע שם ח״ו כנ״ל.

אות ז

ועל כל אסור חמץ במשהו בבל יראה ובל ימצא כי אין בין חמץ למצה אלא משהו. כי חימוץ המוח תלוי במשהו כי כשרוצים לברוח מן הספיקות והקשיות צריכים ליזהר ממשהו בעלמא. כי תיכף כשמתחילין להחמיץ המוח באיזה ספק כל שהוא תיכף נתבלבל המוח מספק לספק עד שנתבלבל דעתו בספיקות וקשיות גדולות כמו שמצינו שבתחלה לא היה אלא מחלוקת אחת בישראל לסמוך ושלא לסמוך ואחר כך נתרבה המחלוקת בישראל (כמובא בגמרא). ומאחר שעכשיו אינלנו כח לברר הספיקות והקשיות על כן חמץ אסור במשהו כי אסור ליכנס עכשיו בבחינת חימוץ המוח כלל כי מחמת תוקף הסטרא אחרא של פרעה ומצרים תיכף כשמתחילין להחמיץ את המוח באיזה ספק כל שהוא הם

יכולים להתגבר ח״ו לבלבל את המוח מספק לספק עד שישאר שקוע שם ח״ו כנ״ל. ועל כן יצאנת בחפזון ממצרים כי לא יכלו להתמהמה כי תיכף כשהאיר עליהם השם יתברך הארת הגאולה שהיא בחינת שעשוע עולם הבא בחינת פסקי הלכות הוצרכו לצאת מיד בחפזון בלי שום עיכוב במצרים. כי צריכים לברוח מן הספיקות והקשיות שהיא בחינת גלות מצרים מאחר שאין להם כח לבררם ואם יתעכבו שם יכולים לישאר שם שקוע ח״ו כנ״ל. על כן צריכים לצאת משם מיד לברוח מן ההספיקות והקשיות לזכות תיכף לבחינת הלכות ברורות שעשוע עולם הבא שנתגלה עליהם ברחמיו הגדולים יתברך שזהו בחינת מצה כנ״ל.

אות ח

וזהו בחינת מוחין דגדלות שקודמין למוחין דקטנות. כי מוחין דגדלות זה בחינת שהמוח גדול שמחמת גדלותו אין לו שום ספק וקשיא בחינת הלכה פסוקה. ומוחין דקטנות היינו מוח קטן שהוא בחינת ספיקות וקשיות כמו הקטן שקשה לו כמה ספיקות ואינו מבין הלכה על בוריה אבל תמיד צריכין מקודם לבחינת מוחין דקטנות ואחר כך למוחין דגדלות. כי צריכין מקודם להסתפק הרבה בהלכה ולבתקשות בה שזהו בחינת מויחין דקטנות ואחר כך מבררין הפסק הלכה על בוריה שזהו בחינת מוחין דגדלות אל עכשיו זוכין מיד לבחינת הלכה פסוקה שזהו בחינת מוחין דגדלות. קודם מוחין דקטנות. היינו קודם הספיקות והקשיות שיש בהלכה קודם שמבררין אותה. כי עכשיו זוכים להלכה פסוקה קודם שסובלין מרירות הספקות שהם מוחין דקטנות כנ״ל. ואחר כך כשזוכין לבחינת הלכה פסוקה שעשוע עולם הבא שהוא בחינת מוחין דגדלות. אזי יכולין אחר כך לקבל גם מוחין דקטנות כי כבר נתברר ההלכה על בוריה ועכשיו אפילו כשמקבלין המוחין דקטנות שוב אין שום ספק וקשיא כלל מ אחר שכבר זכו להלכה פסוקה. ועל כן החמץ אסור כל ימי הפסח כי בעת הזאת של הגאולה אין לנו שום ספק וקשיא כלל שהיא חינת חמץ ואור לנו ליכנס בזה כלל כנ״ל. ואפילו כשמקבלין אחר כך המוחין דקטנות גם כם כין לנו שום ספק וקשיא כלל בהלכה. מאחר שכבר יודעין ההלכה על בוריה על ידי חסדו יתברך על ידי בחינת מוחין דגדלות שהאיר עליהם השם יתברך בחסדו כנ״ל.וזהו בחית המרור שאוכלין אחר כך. שהוא זכר לוימררו את חייהם כמבואר בהגדה. כי עכשיו יש לנו כח להמתיק ולבטל מרירות השעבוד של פרעה ומרים שהוא מרירות הקשיות כנ״ל. כי עכשיו כבר נתבטלו כל הקשיות כי אנו זוכים עכשיו למצה. שהיא בחינת הלכה ברורה כנ״ל. ועל כן כורכין המצה ומרור ביחד כי על ידי המצה שהיא בחינת הלכה פסוקה נמתק ונתבטל

המרור שהיא מרירות הקשיות שהיא בהלכה קודם שנתבררה כנ״ל. (גם יש בזה עוד דברים בגו על פי מה שכתוב בכוונת שהשליך פרעה למטה ונעשה ערפה ואז יש כח לבטלו עיין שם. גם איתא שחרוסת הוא בחינת חס רו״ת עיין שם: ואפשר שהמרור שהוא בגימטריא מות כמבואר שם הוא מרמז על אשת כסילות שהיא מר ממות שהיא בחינת ערפה שמשם עיקר התגברות הסטרא אחרא שמבלבלת הדעת בשיות וספיקות ומחלוקת. וההמתקה על ידי חרוסת חס רות בחינת אשה יראת ה׳ בחינת ראה חיים עם האשה וכו׳ כי מרות יצא דוד שזכה להלכה פסוקה כמו שכתוב וה׳ עמו שהלכה כמותו שהם בחינת חסדי דוד. ועכשיו כשנפל פרעה למטה ונשה בחינת ערפה עכשיו דייקא יש נו כח להמתיקו ולבטלו למטה. היינו על פי הנ״ל כי פרעה מבלבל הדעת בספיקות וקשיו ואינו מניח לברר ההלכה כנ״ל. ועל ידי זה תפס את ישראל בגלות מצרים וימררו את חייהם בקושיא וכו׳ כנ״ל. אבל עכשיו כשהאיר עליהם השם יתברך בחסדו וזכו להלכה פסוקה בחינת מצה. ונתבטל חימוץ המוח לגמרי דהיינו שנתבלטל כל הספיקות שבהלכה מאחר שיודעים ההלכה ברורה. ועל כן מאחר שנתבטלו הספיקות עכשיו יש לנו כח לבטל ולשבר מרירות הקשיות כי עשיו אנו יודעים בבירור שקשיא בטלה ואין כאן ספק כלל מאחר שיודעים ההלכה על בוריה. וזהו בחינת אכילת מרור כי מרירת הקשיות שבא על ידי בלבול המוח בחינת חמץ שהיא יניקת פרעה. זאת המרירות הקשה יש לנו כח לבטלו למטה דייקא. כי למעלה אצל המוחין ששם יניקת פרעה בחינת חמץ בחינת בלבול הדעת בספיקות שם אין לנו כח עכשיו לברר וללבן הספיקות כנ״ל. וזהו איסור חמץ ואפילו במשהו כנ״ל. אבל כשנתבטל החמץ הבלבול הדעת וזוכין למצה בחית הלכה פסוקה אזי תיכף המרירות הבא מבלבול הדעת נתבטל ונמתק ויש לנו כח לשברו ולבטלו כי אנו יודעים שהקשיא נטלה ומבוטלת מאחר שזכו להלכה פסוקה כנ״ל ושוב אין לנו שום ספק ובלבול הדעת שהיא בחינת חמץ וממילא נתבטל מרירת הקשיות כנ״ל).נמצא שעיקר גאולת מצרים היה על ידי בחינת הלכות פסוקות וברורות שזכו מן השמים בחסדו יתברך שהם בחינת שעשוע עולם הבא שמשם נגאלו. ועל ידי ההלכות שהם בחינת חסדי דוד על ידי זה מאיר האמת על ידי ג׳ קווין שהם בחינ אל אלקים ה׳ בחינת תורה ותפלה ושידוכים. כי מתחלה בעת שהיו הדמים שוטפין על הלב הוא פגם האמת בחינת אנשי דמים ישנאו תם וכו׳. ועכשיו על ידי יקון הדים בחינת הלכות מאיר האמת על ידי ג׳ קווין כנ״ל ברבוע הדיבור בארבעה חלקי הדיבור שהם בחינת (עיין שם כל זה היטב היטב במאמר הנ״ל). וזה בחינת לא איש דברים אנכי גם מתמול גם וכו׳ כי במצרים היה הדיבור בגלות וכו׳ (עיין כל זה שם במאמר הנ״ל).

אות י

וזה בחינת ג׳ מצוות וארבעה כוסות זה בחינת ג׳ קווי האמת בחינת ג׳ מצות כהן לוי ישראל בחי על אלקים ה׳ הם ממאירים בארבעה חלקי הדיבור שהם בחינת ארבעה כובסות. שהם מרמזים על עיקר הגאולה כי הם כנגד ארבעה שונות של גאולה. כי עיקר הגאולה הוא שיצא הדיבור מהגלות היינו ארבעה חלקי הדיבורהנ״ל שהם בחינת ארבעה כוסות של יין. כמו שכתוב וחכך כיין הטוב דובב שפתי ישנים. כי המצות שהם הם בחינת הלכות כנ״ל בחינת חסדי דוד כנ״ל ועל כן על ידם מאיר האמת בג׳ קווין שהם בחינת ג׳ מצות כנגד ג׳ קווי האמת שמאיר על ידי המצות שהם בחינת הלכות חסדי דוד כנ״ל.

אות יא

כי מצה הראשונה היא הכהן שהיא בחינת אל כידוע. שהוא בחינת תפלה (כמבואר היטב בדברי רבינו הנ״ל).כי אל עיין שם הכח ועל ידי התפלה אנו לוקחין לעצמינו הכח וכו׳ (עיין שם היטב) וזהו בחינת מצה הראשונה שהיא הכהן שעליו מברכין המוחמיא (ועיקר הוא ברכת המוציא לחם מן הארץ שהיא ראשונה וקודמת לכל הברכות) כי הברכה היא בחינת תפלה כי עיקר התפלה היא ברכות והודאות כי על ידי הברכה אנו לוקחין לעצמינוט הכח ממנו יתברך כביכול כמו שדרשו רז״ל על פסוק לה׳ הארץ ומלואה וכתיב והארץ נתן לבני אדם כאן קודם ברכה כאן לאחר ברכה נמצא שעל ידי הברכה כל העולם ומלואו שלנו נמצא שאנו לוקחין כח מעשיו מהשם יתברך אלינו על ידי הברכה ועיקר ראש לכל הברכות היא ברכת המוציא שיש לה קדימה לכל הברכות. נמצא שמצה ראשונה שמברכין עליה המוציא מרמזת על בחיענת אל בחינת תפלה כנ״ל. גם ברכת המוציא מנרמזת על בחינת הלכות ה״ל שעל ידם מאיר האמת כנ״ל שעל ידי זה נגאלו ממצרים.כי עיקר ברכת המוציא לחם מן הארץ זה בחינת שנתברר ונזדכך הלחם שזהו בחינת ההלכות. כי בירור ההלכות הוא בירור הלחם מן הפסולת מבחינת מוץ ותבן שהם בחינה אחת כנ״ל ועל כן יש עשרה מצוות בתבואה ועשרה תיבות בהברכה ועשר מיני עבודות קודם שנתברר הלחם. חרישה וזריעה ושאר דברים של עשר עשר שיש בלחם (כמובא בטור אורח חיים בהלכות בציעת הפת). כי הלחם צריך להתברר בעשרה בחינת בירורים כנגד עשרה מיני דמים הנ״ל שנתערבו בעל ידי חטא אדם הראשון שעיקר התיקון על ידי בירור ההלכות שזהו בעצמו בחינת בירור הלחם והחטה ממוטץ ותבן כנ״ל. כי מחמת שעיקר החטא היה על ידי האכילה על ידי אכילת עץ הדעת על כן

עיקר הבירור על ידי אכילה וכנ״ל. ועיקר גמר הבירור היא על ידי ברכה דהיינו ברכת המוציא שקודמת לכל הברכות כי הלחם היא עיקר האכילה. ועל כן סמכו רז״ל ברכת המוציא על פסוק המוציא אתכם מארץ מצרים ומר מפיק לה מפסוק אל מוציאם ממצרים כי המוציא לחם וכו׳ דהיינו בירור האכילה זהו בעצמו בחינת יציאת מצרים שעיקר הגאולה היה על ידי בירור ותיקון חטא אדם הראשון על ידי בחינת הלכות שהם בחינת אכילת מצה בחינת מאכל מבורר כי בירור האכילה ובירור ההלכות הם בחינת אחת כנ״ל.

אות יב

ומצה ב׳ שהיא הלוי היא בחינת אלקים סטרא ללוי כידוע בחינת תורה שניתנה על ידי משה שהוא משבט לוי כמו שכתוב ומשה איש האלקים בניו יקראו על שבט הלוי ומצה זו היא עיקר המצה כי עליה מברכין על אכילת צה כי עיקר המצה היא בחינת הלכות שהיא בחינת תורה ועל כן שוברין אותה והיא נקראת לחם עוני שמזכיר את העוני שנתענו במצרים. כי מצה זו שהיא בחינת תורה והלכות מזכיר את העוני שהיה להם במצרים שהיו ממררין את חייהם בקושיות ולא היו יכולים לברר ההלכות כנ״ל. וזהו בחנית מה ששוברין אותה המצה זהו בחינת התירוץ על הקשיות. כי תירוץ לשון שבירה כי צריכים לשבר ולפרק ההלכה כדי לבררה ותמיד אנו צריכים יגיעה גדולה ומרירות גדול לזה קודם שמשברין ומתרצין ומבררין ההלכה. ועל שם זה נקרא לחם עוני שמזכיר את העוני וכו׳ כנ״ל. ועכשיו נו משברין אותה בקל כי עכשיו זוכין לשבר ולתרץ כל הקשיות שבהלכה בלי שום יגיעה בלי שום ספיקות ובלבולים כי עכשיו זוכים להלכה פסוקה בחינת מצה כנ״ל. וזהו שאמרו רז״ל לחם עוני שעונין עליו דברים הרבה כי עיקר יציאת מצרים היא שיצא הדיבור מהגלות כנ״ל ועל כן מצוה עלינו לספר ביציאת מצרים ועיקר הארת הדיבור שנתגלה ויצא מגלות מצרים הוא על ידי ההלכות וכו׳ כנ״ל. ועל כן נלקאת המצה פרוסה שהיא עיקר המצה בחינת הלכות כנ״ל. שעליו מברכין על אכילת מצה נקראת לחם עוני שעונין עליו דברים הרבה. כי על ידה דייקא נתגלה הדיבור כנ״ל. כי ההלכות הם בחינת מצה פרוסה לחם עוני חסדי דוד כידוע.

אות יג

ומצה ג׳ הוא הישראל הוא בחינת שם הויה ברוך הוא כידוע בחינת שידוכים כי עמה עושין כרך שכורכין מצה ומרור חו״ג שזה בחנית שידוכים וזווגים כידוע והם מאירים ברבוע הדיבור בארבעה חלקי הדיבור שהם בחינת ארבע כוסות כנ״ל כי יש דיבור של צדקה זה בחינת כוס ראשון שאומרים עליו הקידוש. כי צדקה רחמי בחינת אב הרחמן שהוא בחינת קודש כידוע. (וכן מרומז בדברי רבינו ז״ל במקום אחר). שצדקה מרמזת במקום גבוה מאד בבחינת זקן דקדושה שזה בחנית אב הרחמן סבא קדישא שיניקתו מבחינת זקן דקדושה כידוע.

אות יד

ויש דיבור של תשוב זהו בחינת הכוס השני שאומרים עליו ההגדה דהיינו סיור הנס של גלות מצרים ועיקר הגאולה היתה על ידי בחינת עולם הבא כנ״ל שהיא בחינת תשובה כידוע.

אות טו

ויש דיבור של עשירים קרובים למלכות בחינת שלשת השריגים וכו׳ זה בחינת כוס שלישי שאומרים עליו ברכת המזון שהוא שלשה ברכות בחינת שלשת השריגים הנ״ל. כי ברכת המזון היא בחינת דיבור של עשירות כי היא ברכה הנאמרת על השובע בחינת עשירות (כמובא בזוהר הקדוש) כי שיכור אסור להתפלל אבל מותר בברכת המזון כי זאת הברכה נאמרת על השובע עיין שם היינו בחינת שובע ועשירות בחינת דיבור על עשירות ושובע בחינת שלשת השריגים שזהו בחנית שלשת ברכות של ברכת המזון כנ״ל.

אות טז

ויש דיבור של מלכות פה זה בחינת כוס רביעי שאומרים עליו ההלל שהוא בחינת מלכות (כמבואר בכתבים) שבחינת הלל הוא במלכות. ועל ידי שלימות הדיבור שהיא בחינת לשון הקודש על ידי זה ממשיכין הקדושה והשחה של שבת לששת ימי החול. ששת ימי החול הם בחינת עבד ושבת הוא בחינת בן נייחא וכו' (עיין שם במאמר הנ"ל). וזה בחינת עבדו את בשמחה וכו' עיין שם. וזהו בחינת החירות של גאולת מצרים. כי יצאנו מעבדות לחירות מיגון לשמחה כי השמחה היא החירות (כמבואר במקום אחר) כי עבדות הוא בחינת עצבות הנ"ל ושמה היא בחינת חירות ועל כן על ידי בחינת הנ"ל שעל ידי זה זוכין להמשיך השמחה של שבת לבחינת עבדות על ידי זה יוצאין מעבדות לחירות.

אות יז

ועל ידי שממשיכין השמחה של שבת לששת ימי החול שזה בחינת שיוצאין מעבדות לחירות כנ"ל. על ידי זה נתגלה אחדות הפשוט יתברך שכל הפעולות משתנות נמשכין מאחד הפשוט יתברך וזה יקר מאד וכו' (עיין שם היטב במאמר הנ"ל). זה בחינת דעו כי ה' הוא האלקים וכו' עיין שם וזה עיקר גאולת מצרים שאז היה שידוד המערכות ונתגלה אחדותו יתברך שהוא יברך מושל בכל וכל הנהגות המרכות והטבע שהם פעולות משתנות כי זה הדבר מחייב קרירות וזה היפך וכיוצא ואז נתגלה בשעת יציאת מצרים שהכל נמשך ממנו יתברך על ידי הניסים והמפתים שעשה השם יתברך אז ושידד טבע המערכות שעל ידי זה נתגלה שכל הפעולות משתנות הבאים על ידי טבעי המערכות כולם נמשכין מאחד הפשטוט יתברך ובידו לשנותם כרצונו ואז נתגלה כי ה' הוא האלקים שזהו בחינת הנ"ל בחינת פעולות משתנות שנמשכין מאחד הפשוט יתברך (כמבואר שם במאמר הנ"ל). כי עיקר הגאולה היתה בבחינה זו שיתגלה כי ה' הוא האלקים. כי פרעה אמר מי ה' וכו' כי כפר בשם ה' כי אחיזתו היה בשם אלקים כמובא. ואלקים בגימטריא הטבע שהיא פעולות משתנות ופרעה כפר בעיקר ורצה להפריד ח"ו בין ה לאלקים כי לא היה מאמין שפעולות משתנות נמשכין מאחד הפשוט יתברך. אבל על ידי גאולת מצרים על די המופתים הנוראים שעשה השם יתברך ושידד המערכות על ידי זה נתגלה שכל הפעולות משתנות הבאים על ידי המערכות כולם נמשכין מאחד הפשוט יבתר ועל ידי זה נתגלה כי ה' הוא האלקים כמו שאמר יתרו עתה ידעתי כי ה' הוא האלקים וכמו שכתוב במתן תורה אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים וכו'. כי זה עיקר יציאת מצרים שנתגלה כי ה'

הוא האלקים שזה בחנית התגלות אחדות הפשוט מפעולות משתנות שכל הפעולות משתנות נמשכין מאחד הפשוט יתברך כי ה' הוא האלקים ה' אחד ושמו אחד ברוך ה' לעולם אמן ואמן.

פסח ה

הלכה ה

אות א

ענין יציאת מצרים בכל דור ודורובכל אדם וענין אכילת מצה על פיהמאמר בקרוב עלי מרעים לאכול אתבשרי בסימן ל"ו עיין שם כל המאמר. כי יש שבעים נפש בית יעקב בחינת שבעים פנים לתורה וכל נפש מישראל יש לו שורש בשבעים נפש הנ"ל כנגד זה יש שבעים אומות וכל אומה יש לה מדה ותאוה רעה היא מושרשת בהן ויש בתאוה הכלליות שכולת כל השבעים אומות והוא תאוות ניאוף שכום מושרשים ומשוקעים בזאת התאוה. וכל נפש מישראל קודם שיש לה איזה התגלות בתורה. מנסין ומצרפין את הנפש בגליות של שבעים אומות היינו בתאוותיהן הרעות ועיקר הנסיון הוא בתאוה הכלליות הנל שכשהנפש של ישראל נתנסה בזאת התאווה זהו בחינת גלות של שבעים אומות כנ"ל ואזי צועקת שבעים קלין כמו היולדת וכו' ואז כשמשבר זאת התאוה ועומד בנסיון זוכה אחר כך להוליד התגלות התורה. ובשביל זה משה רבינו עליו השלום שהוא כלל התורה היה פרוש מכל וכו' וכו' ובלעם כנגדו בקליפה היה משוקע וכו'. גם יוסף הוצרך לעמוד בנסיון וכו' כדי לזכות להתגלות התורה בחינת חכמה ובינה והתיקון של הרהור זנות שבאים לאדם שיאמר שמע וברוך שם. כדי לכלול נפשו בשנים עשר שבטי יה על ידי קריאת שמע שהיא בחינת מלכותא דשמיא שהיא בחינת ים שלמה שעומדת על שנים עשר בקר כו'. ומפריש את נפשו מנשמת ערב רב הבאים מאשה זונה שהיא שפחה היא טחול אמא דערב רב וכו' עיין שם אבל מי שהוא רגיל בהרהור של התאוה הכלליות הוא צריך גם להוריד דמעות בשעת קבלת עול מלכות שמים. כי הדמעות הם ממותרי המרה שחורה וכשמוריד דמעות נדחין המותרות וכו' היינו התאוות ניאוף

הבאים מעכירת דמים של טחול שהיא מרה שחורה וכו׳ וכולל נשמתו במלכות שמים וכו׳ עיין שם.וזהו כלל גדול כי מפי עליון לא תצא כי אם אור פשוט אך לפי בחינת הכלי המקבל את האור כך נצטייר האור בתוכו אם הכלי הוא בשלימות אזי נצטייר בבחינת ברכה וכן להיפוך וכו׳. כי אור הפשוט הבא מלעיל הוא בבחינת קמץ וסתים אך לפי בחינת הכלי המקבלים הוא בבחינת צירי שנצטייר האור לפי בחינת הכלי. ועל כן כתיב בבלעם הנה ברך לקחתי בקמץ וברך וכו׳ בצירי. כי אפילו הלקיחה שהיא אז בבחינת קמץ סתים היא בבחינת ברך ראיה לזה כי הוא היה רוצה להצטייר לפי בחינת הכלי שלו שהיא בחינת קללה ולא היה יכול להשיב וכו׳ וזהו בחינת ברך ולא אשיבנו ומפני שהיה בשעת לקיחה בבחינת ברך ומפני מה לפי שהעיד הכתוב עליהה שישראל נקראו שבטי י״ה וכו׳ ועיקר שלימות הכלי שהוא בחינת תפיסת המוחין שלו הוא פי תיקון הברית ואז יכול לקבל ולתפוס התורה של הצדיק כי נצטייר אצו האור לטובה ולברכה על ידי שלימות הכי שלו דהיינו תפיסת הממוחין שלו כפי תיקון הברית וכו׳ (עיין שם כל זה באר היטב).

וזה בחינת גלות מצרים. כי ידוע ומפורסם שעיקר גלות מצרים היה על פגם הברית שהוצרכו שבעים נפש של בית יעקב להתנסות ולהצטרף בגלות מצרים שהיא בחינת גלות של שבעים אומות כי גלות מצרים כולל כל הגליות של כל השבעים אומות (כמובא במדרש) שכל הגליות מכונים בשם מצרים וכו׳ (כמובא בדברי רבינו ז״ל). כי מצרים הם ערות הארץ שטופי זמה היינו כי הם בחינת הגלות הכולל כל שבעים אומות היינו בחינת התאוה הכלליות הנל שהיא תאוות ניאוף שהמצרים היו משוקעים בה ביותר. נמצא כששבעים נפשות של בית יעקב באו בגלות מצרים זה בחינת גלות הנ״ל המבואר במאמר הנ״ל דהיינו גלות של כל נפש מישראל שצריך לבוא בגלות של שבעים אומות היינו בתאוה הכלליות הנ״ל שהיא בחינת גלות מצרים שהיו שטופי זמה וטבשביל זה גלות מצרים כולל כל הגליות מחמת שהיו משוקעים ביותר בתאוה הכלליות הנ״ל של שבעים אומות שזהו עיקר הגלות כנ״ל ועל כן גלות מצרים ויציאת מצרים היא בכל אדם ובכל זמן כי כל אחד מוכרח להתנסות בתאוה הכלליות הנ״ל שהיא בחינת גלות מצרים וכפי מה שזוכה לשבר התאוה הכלליות ולצאת מן הגלות של התאוה הכלליות של שבעים אומות זה בחינת יציאת מצרים. וכשהנפש של ישראל באה בגלות הנ״ל היא ראמת שבעים קלין כמו היולדת קודם הלידה. וזה בחנית ויצעקו בני ישראל אל ה׳ וישמע ה׳ את קולינו וכו׳ הנאמר בגלות מצרים שהיא בחינת גלות הנ״ל היינו בחינת הקלין הנ״ל שצועקת הנפש כשהיא באה בגלות הנ״ל. ועיקר גלות מצרים היה כדי לבוא להתגלות התורה. כי אחר כך זכו לקבלת התורה בהר סיני (וכנ״ל במאמר הנ״ל):

אות ב

ועיקר הגאולה היתה על ידי משה שהיה פרוש לגמרי מתאוה הנ״ל גם ישראל היו גדורין מן העריות במצרים ועל ידי זה זכו לגאולה אבל אף על פי כן איתא שעדיין לא היו כדאי להגאל לולי חסדיו יתברך כי המצרים היו אחוזים בהם כל כך עד שלא היה באפשר להם לצאת לולי חסדיו הגדולים ונפלאותיו הנוראים שעשה אז. ועיקר ההארה שבאה מלמעלה אז ביל פסח שעל ידי זה נגאלו נעשה שלא על ידינו כלל. (כמבואר בפרי עץ חיים) היינו כי מבואר במאמר הנ״ל שאור הבא מלמעלה הוא בבחינת קמיץ וסתים רק כל אח דכפי הכלי שלו כן זוכה לקבל האור או להיפך ח״ו. ומחמת שהיה עדיין קודם הקץ ולא היו עדיין כדאי לגאול. כי עדיין לא נגמרכיהם בשלימות שיהיו יכולים לקבל האור בבחינת מאורות מלא להגאל על ידי זה. כמו שכתוב ואעבור עליך ואראך מתבוססת בדמיך וכו׳. בדמיך זה בחנית גלות של התאוה כנ״ל שהיא באה מהדמים כנ״ל. כי אף על פי שהיו גדורין מן העריות כנ״ל. אף על פי כן עדיין לא נשלם לגמרי הצירוף שלהם ועדיין לא נשלם כליהם לגמרי שיהיו ראויים ליגאהל. וכמבואר בכמה מקומות ובפסוקים. שעדיין לא היו כדא ליגאול כמו שכתוב ואת ערום ועריה וכו׳. כי המצרים נתאחזו מאד בכליהם כי היו משוקעים במ״ט שערי טומאה כמובא. ומחמת זה אם היה נצטייר האור כפי הכלי כנהוג תמיד לא היו יכולים ליגאל כי היה נצטייר ח״ו להיפך מחמת שהכלי לא היה בשלימות מחמת טומאת מצרים שנתאחזה בהם. וזה היה הנס והפלא הגדול שעשה השם יתברך עמנו אז שהשם יתברך בעצמו ובכבודו ירד לגאול אותנו. כמו שכתוב ועברתי בארץ מצרים וכו׳. היינו שלא התנהג עמנו בדרך הטבע דהיינו כמו שמתנהג תמיד שיורד אור פשוט מלמעלה ונצטייר למטה כפי בחינתה כלי של המקבל. רק הפליא חסדו ונפלאותיו עמנו אז ונמשיך האור מלמעלה בבחינת ברכה וטובה בבחינת הנה ברך לקחתי הנאמר למעלה שגם הלקיחה היא בבחינת ברך. וזה היה גם בעת יציאת מצרים שנצטייר האור למעלה בבחינת ברכה. ועל כן אף על פי ש שנתאחזהו טומאת מצרים בכליהם לא נצטייר האור להיפך ח״ו. מאחר שירד מלמעלה בבחינת ברכה טובה על ידי זה נגאלו. כי זאת ההארה הגדולה שבאה מלמעלה בבחינת ברכה וטובה הכניע טומאת מצרים ונטהרו כליהם על ידי זה ונגאלו:

אות ג

וזהו בחינת אתערותא דלעילא קודם אתערותא דלתתא שהיה ביציאת מצרים כנ״ל. (כמבואר בכתבים) כי תמיד צריכין לתקן מקודם הכלי שלו. וזה בחינת אתערותא דלתתא דהיינו שמקדש ומטהר עצמו ועל ידי זה מתקן הכלי שלו. וזהו בחינת אתערותא דלתתא ואחר כך יכול לקבל האור היורד מלמעלה שהוא בחינת אתערותא דלעילא. כי אז יכול לצייר האור לטוב וכו׳ כנ״ל. אבל עכשיו בשעת יציאת מצרים, לא היה אפשר להתנהג כן. מחמת שהיו המצרים אחוזים מאד בהם. ואם היה ממתין עד שיטהרו כליהם לגמרי כדי לקבל האור כנ״ל. לא היו יכולים ליגאול כלל. כי היו נאחזים בהם מאד. על כן הפליא השם יתברך עמנו ושידד המערכות. והתנהג עמנו שלא כדרך הטבע. והוריד האור העליון בבחינת ברכה מעלהמה. אף על פי שעדיין לא נטהר לגמרי הכלי שלהם ואדרבא על ידי זה נכנע ונתבטל טומאת מצרים ונטהר הכלי שלהם וזכו לגאולה:

אות ד

וזה שאמר בלעם לבלק הנה ברך לקחתי וברך לא אשיבנו שגם הלקיחה היה בבחינת ברך וכו׳ כנ״ל. וזהו שאמר אחר כך לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל וכו׳ ופירש רש״י אפילו כשהם חוטאים לפניו בעבירה אינו מדקדק אחריהם וכו׳. היינו כשישראל חוטאין ח״ו ואז נתקלקל כליהם על ידי החטא ואז יהיה האור נצטייר ממילא ח״ו להיפך כנ״ל אבל השם יתברך אינו מדקדק עם ישראל ועושה עמהם לפנים משורת הדין וכשנכשלים בעבירה ח״ו. אזי הוא מוריד האור מלמעלה בחינת ברכה בבחינת הנה ברך לקחתי כדי שלא יצטייר האור להיפך ח״ו על ידי שנתקלקל כליהם ח״ו. וזהו ה׳אלקיו עמו וכו׳ כי תמיד ה׳ אלקים עמם ומצייר כביכול בעצמו האור בבחינת ברכה וזהו בחינת ה׳ אלקים. כי ה׳ הוא בחינת אור פשוט אלקים הוא בחינת צירי בחינת ציור האור היינו שה׳ אלקים עמו. היינו שכביכול הוא בעצמו מצייר האור לטובה כדי שלא יצטייר ח״ו להיפך על ידי קלקול הכלי מחמת שנכשלו באיזה עבירה ח״ו וזה שאמר אחר כך אל מוציאם ממצרים וכו׳ ופירש רש״י שאמר לבלק אתה אמרת עם יצא ממצרים שיצאו מעצמם אל מוציאם ממצרים וכו׳ ופירש רש״י שאמר לבלק אתה אמרת עם יצא ממצרים שיצאו מעצמם אל מוציאם ממצרים השם יתברך הוציאם ולא יצאו מעצמם. היינו שבלק אמר שיצאו מעצמם. דהיינו כפי תיקון הכלי שלהם היה גאולתם. ועל כן אפשר לקדק אחריהם ולמצא בהם איזה פגם כדי להתאחז בהם ולקלקל כליהם כדי שיצטייר האור להיפך. אבל באמת לא כך הוא רק אל מוציאם ממצרים דהינו שהשם יתברך בעצמו הוציאם על ידי אתערותא דלעילא בלי אתערותא דלתתא כי לא המתין שיצטייר

האור לפי בחינת הכלי שלהם שהיא בחינת אתערותא דלתתא רק אל מוציאם ממצרים שהוא בעצמו צייר האור לטובה והוריד האור מלמעלה בחינת ברכה כנ״ל. בבחינת הנה ברך לקחתי כנ״ל. ועל כן אי אפשר לקללם בשום און כיאי אפשר לצייר האור להיפך כנצל בבחינת וברך ולא אשיבנו כנ״ל וזה בחינת אריכת אפיים שהשם יתברך מאריך אף אולי ישוב. וזה בחינת מה שהוא יתברך פושט יד לקבל בתשובה והבא לטהר מסייעין לו. היינו כשאדם חוטא ח״ו ואם היה יורד האור כפי הכלי שלו. היה מצטייר האור להיפך בבחינת לא זכה וכו׳. ואם כן איך אפשר לו לשוב. אבל השם יתברך מלא רחמים. ותשובה קדמה לעולם. והבא לטהר מסייעין לו. היינו שכל אדם כשבא לטהר ולשוב בתשובה. אז השם יתברך ממשיך עליו האור בבחינת ברכה מלמעלה כנ״ל. ועל ידי זה נטהר מטומאתו כנ״ל. וזוכה לשוב וזהו הסיוע דלעילא. כי כשזוכה לשוב מחטאיו זהו בחינת יציאת מצרים כידוע וכנ״ל וזהו בחינת אכילת מצה על שום שלא הספיק בצקם של אבותינו להחמיץ עד שנגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא וגאלם שנאמר ויאפו את הבצק וכו׳ כי מצה הוא בחינת מוחין גדולים מאד הבאים מלמעלה כי מצה הו בצק שאין מניחים אותו להחמיץ רק אופין אותו מיד בעת שהוא מצה קודם שבא לידי חימוץ היינו בחינת הנ״ל בחינתה אור הבא מלמעלה שהוא קמיץ וסתים שהוא אור פשוט שמצטייר תמיד כפי בחינת הכלי כנ״ל ועכשיו נצטייר מיד למעלה קודם שירד להצטייר למטה כפי הכלי:

אות ה

וזה מצה שהוא בחינת אור גדול מאד שממהרין לאפות מיד כי נצטייר האור מיד מלמעלה קודם שבא לידי חימוץ. כי חמץ הוא בחינת ציור ששם יש שני בחינות זכה נעשכה לו סם חיים לא זכה וכו׳. כי חמץ הוא בחינת עץ הדעת טוב וע שיש בו שני כוחות כנ״ל כי חמץ הוא בחינת ציור שמתחיל התחמץ ולהצטייר כמו שאמרו רז״ל סימני חמץ כקרני חגבים אבל מצה הוא בחינת שאופין ומציירין האור הפשוט בבחינת ברכה קודם שמגיע לכלל חימוץ להצטייר למטה:

אות ו

ועל כן תמיד בכל השנה יכולין לאכול חמץ כי יכולין גם למטה לצייר האור לטובה ולברכה על ידי מצוות התורה וזה בחינת עשר מצות הנהוגות בפת הכל כדי לצייר השפע לברכה:כי האכילה בחינת שפע בחינת מוחין כמבוא וזה בחינת מתנות כהונה תרומה ומעשרות כי צריכין ליתן תרומה לכהן כדי להוציא הדגן מן הקללה שנתקללה האדמה על ידי חטא אדם הראשון כמו שכתוב ארורה האדמה וכו' ועלכ ן צריכין ליתן תרומה לכהן כי הכהן יכול להמשיך האור הפשוט הבא מלמעלה שהוא בחינת קמיץ וסתים בחינת וקמץ הכהן ולציירו לברכה כי הכהנים בבחינת שמירת הברית שעל ידי זה הכלי בשלימות כמו שכתו בוריתך ינצוור וכמו שכתוב ברית כהונת עולם וזה בחנית ברכת כהנים אצל שים שלום כי הכהנים שהם בבחינת וקמץ הכהן הם ממשיכין האור הבא מעלהמה שהוא קמץ וסתים ומציירין אותו לברכה על ידי ברכת כהנים והעיקר הוא על ידי הכלי שלהם שהוא בשלימות מחמת שהם בחינת שמירת הברית כ"ל כי אצל הכהנים יש מצוות בקדושת הברית יותר מישראל כמו שכתוב קדושם יהיו אשה זונה וכו' לא יקחו וכו'. ועל כן ברכת כהנים אצל שים שלום ועיקר ברכתם מסיימת בשלום כמו שכתוב וישם לך שלום כי שלום הוא כלי מחזיק ברכה כמו שאמרו רז"ל לא מצא הקדוש ברוך הוא כלי מחזיק בררה לישראל אלא השלום. ועל כן על ידדו ממשיכין הכהנים האור הבא מלמעלה שהוא קמיץ וסתים בחינת וקמץ הכהן. הם ממשיכין אותו האור ומציירין אותו לברכה על ידי השלום שהוא בחינת הכלי בשלימות כנ"ל. כי שלום הוא בחינת שמירת הברית בחינת הנני נתן לו את בריתי שלום:

אות ז

טועל כן מבקשין על החלום בשעת ברכת כהנים שיתהפך מרעה לטובה. כי כל החלומות הולכין אחר הפה. כי החלום הוא שמראין לו שיורד עליו איזה דבר לטובה או להיפך ח"ו ועלכ ן עיקר החלום כפי המחשבה שבמוח כמו שכתוב חזוי ראשך על משכבך סליקו. היינו כי תיקון המחשבה והמוחין שלו שהוא הכלי שלו. כמו כן יורד האור עליו לטוב וכו' כנ"ל וכמו כן מראין לו בחלום. ומחמת שעדיין לא נמשך הדבר למטה רק שמראין לו בחלום. על כן כל החלומות הולכין אחר הפה כי עיקר הכלי נגמר על ידי הפה ששם התגלות המוחין בבחנת מפיו דעת ותבונה ושם עיקר גמר בחינת הכלי ועל כן על ידי הפה שהוא בחינת הכלי על ידי זה יכולן לצייר האור כרצונו לטוב או להיפך ועל כן כל החלומות הולכין אחר הפה ועל כן מבקשין על החלום בשעת ברכת כהנים. כי אז מציירין האור לטובה כנ"ל ועל כן אז יכולין להפוך החלום מרעה לטובה על ידי

הכהנים שמברכין אז וממשיכין האור מלמעלה ומצירין אותו לטובה ולברכה על ידי תיקון הכלי על ידי בחינת שלום כלי מחזיק ברכה כנ״ל. וזה שמבקשין בברכת המפיל ואל יבהלוני רעיוני וחלומות רעים וכו׳ ותהא מטתי שלימה וכו׳ מטה שלימה זה בחינת תיקון הברית בחינת מטתו של יעקב שיצאו ממנה שנים עשר שבטי י״ה שהם בחינת מטה שלימה כמובא בפירוש רש״י ושנים עשר שבטים הם בחינת תיקון הברית (כמבואר במאמר הנ״ל) ועל ידי זה הכלי בשלימות כנ״ל. ואז החלומות יושבים כנ״ל. וזה ואל יבהלוני רעיוני וחלומות וכו׳ ותהא מטתי שלימה כנ״ל. וזה בחינת שמזכירין בתפלה שמתפללין על החלום בשעת ברכת כהנים את הפיכת קללת בלעם הרשע מקללה לברכה כי זהו בחינת תיקון החלום שמציירין האור לברכה בבחינת הנה ברך לקחתי וכו׳ כנ״ל:

אות ח

וזה בחינת מתנות כהונה תרומות ומעשרות. כדי להוציא הדגן מן הקללה כנ״ל על ידי הכהן שהוא בחינת וקמץ הכהן שהוא יכול להמשיך האור הבא מלמעלה שהוא קמיץ וסתים ולציירו לברכה כנ״ל. וזהו בחינת תרומה לכהן ומעשר ללוי. כי כהן הוא בחינת וקמץ הכהן היינו האור הפשוט שהוא קמץ וסתים והלוי הוא בחינת צירי כידוע. כי כהן לוי ישראל הם בחינת חב״ד שנמצא שלוי הוא בחינת בינה שהוא בחינת צירי כמבוא. ועל כן נותנין תרומה לכהן כדי להרים התבואה לשרשו שהוא אור פשוט בחינת וקמץ הכהן כנ״ל. ואזי ממילא יוצאה מהקללה מאחר שהרימה לשורשו שהוא אור פשוט ואחר כך נותנין מעשר ללוי שהוא בחינת צירי כדי שיצטייר האור והשפע לטובה ולברכה. וזהו בחינת חלה לכהן שנותנין אחר כך לכהן מן העיסה כי אחר כך כשנעשה עיסה ואזי מתחיל העיסה להצטייר ולהתחמץ על כן צריכין ליתן שנית מתנה לכהן דהיינו חלה שהיא גם כן תרומה כדי להרים עוד הפעם את העיסה לשורשה לבחינת וקמץ הכהן כדי שיצטייר האור לברכה. כי בעת שנעשה עיסה יוכל הסטרא אחרא לחזור ולהתעורר ח״ו כי הם בחינת חמץ ושאור שאחיזתם בעת שנעשה עיסה דייקא. כי אז עיקר הציור של השפע שבא מלמעלה כי כל זמן שלא נעשה מהתבואה עיסה.עדין לא נגמר מעלתה. ויקר הגמר בעת שנעשה פת דהיינו משנתגלגלה העיסה ועל כן אז עיקר התעוררותם של הסטרא אחרא כי הם מתעוררים אז דייקא בעת שמצטייר האור כדי לציירו ח״ו להיפך כנ״ל. ועל כן אז נתעורר חמץ ושאור שהם בחינת ציור בחינת סימני חמץ כקרני חגבים שזהו בחינת ציור האור כידוע למבין ועל כן אנו חוזרין ונותנין מתנות כהונה דהיינו חלה לכהן כדי להרים הכל לשורשו לבחינת וקמץ הכהן כדי שעל ידי זה

יומשיך האור למלמעלה ויצטייר בבחינת ברכה כי הכהנים יכולין המשיך האור הפשוט מלמעלה ולציירו לברכה זהו בחינת ברכת כהנים כנ״ל. וזה שכתבו אצל חלה להניח ברכה אל ביתך להניח ברכה דייקא כנ״ל וזהו בחינת ברכה תחיה וסוף שמברכין על כל דבר הכל כדי לצייר האור והשפע שהוא החיות שיש באותו דבר שנהנה ממנו לציירו לברכה ועל כן צריכין לברך תחילה וסוף כי בתחילה צריכין לברך קודם האכילה כדי שיצטייר האור הנמשך מלמעלה שהוא החיות של אותו הדבר שיצטייר לברכה. ואחכ כך אחר האכילה שאז נתפשט רוחניות המאכל לתוך המוחין ונתוסף לו חכמה ודעת כעל ידיה אכילה וכל אחד מקבל חיות ומוחין מהאכילה כפי הכלי שלו כי אצל הצדיק נתוסף חכמה ודעת על ידי האכילה ולהיפך אצל הרשע נתוסף כסילות על ידי האכילה ואף על פי ששניהם אוכלים בקערה אחת כי הכל כפי הכלי. כי כחיות האכילה נמשך ונצטייר אצל כל אחד כפי הכלי שלו כי תפיסת המוחין שלו לטוב או להיפך ח״ו ועל כן אחר האכילה אז מתחיל המאכל להתברר ונמשך הטוב והמובחר אל המוח ונצטייר שם במוחו כפי תיקון הכלי שלו על כן צריכין לברך אחר המזון כדי שיצטייר האור לברכה בעת שנמשך החיות מהאכילה אל המוח שהוא בחינת הכלי כנ״ל:וזהו בחינת ברכת המזון וזהו בחינת ברכת הטוב והמטיב שאומרים בברכת המזון ואומרים שלשה הטבות כדי שיצטייר האור לטובה ולברכה:

אות ט

והנה כל זה הוא בכל השנה אנו עוסקים תמיד לצייר האור לברכה על ידי התורה והמצוות. אבל עכשיו בעשת יצירת מצרים קודם קבלת התורה ולא היו יכולים לתקן הכליהם בשלימות בעצמם מחמת טומאת מצרים וכנ״ל. על כן אין אנו יכולים לאכול חמץ שהוא בחינת ציור דהיינו שמצייירין האור כפי בחינותינו כפי תיקון הכשלים שלנו כי בהכלים נתאחזו המצרים כנ״ל ויצטייר האור ח״ו להיפך ועל כן החמץ אסור בבל יראה ובל ימצא כי אז החמץ הוא בחינת קללה וכנ״ל. ועל כן אנו מוכרחים לאכול מצה שהוא בחינת חזון כי אין ממתינים עד שיצטייר האור למטה וכנ״ל. רק שנמשך מלמעלה האור בבחינת ברכה בבחינת הנה ברך לקחתיוזהו בחינת מצה שנאפה מיד קודם שבא לידי חימוץ דשהוא בחינת ציור הנעשה למטה כי עכשיו מקבלין האור מלמעלה בבחינת ברכה שזהו בחינת מצה שאפה מיד וכנ״ל.

אות י

וזה בחינת ד׳ כוסות של יין כי יין ניתן בשבעים אותיות כמו שאמרו רז״ל כי כשמכניעין התאוה הכלליות וזוכין לצאת מהגלות של שבעים אומות שהוא התאוה נ״ל שזהו בחינת יציאת מצרים אזי זוכין להתגלותה תרוה שהוא בחינת שבעים פנים לתורה כנ״ל ואזי יכולין לשתות יין שהוא בגימטריא שבעין וזוכין על ידו לסודות התורה בבחינת נכנסת יין יצא סוד. ועל כן היין יש בו שני כחות שיש להתורה זכה נעשה לו סם חיים וכו׳ כמו שאמרו רז״ל על יין זכה נעשה ראש לא זכה נעשה רש. כי הכל כפי הכלי כפי תפיסת המוחין שלו. ומי שזוכה דהיינו שהכלי שלו בשלימות על ידי שמירת הברית. אז יכוול לשתות יין מאחר שכבר הכניע הרע של שבעים אומות. ועל כן יכול על ידי היין לזכות להתגלות התורה בחינת שבעים פנים לתורה כנ״ל וזה בחינת זכה נעשה ראש דהיינו בחינת ראש ומוחין דהיינו שזוכה למוחין חדשים בחינת התגלות התורה כנ״ל כמו שאמרו רז״ל אגברו חמרא אדרדקי כי היכי דלימרו אבל לא זכה נעשה רש ואין עני אלא מן הדעת כי מאחר שלא זכה ואין הכלי שלו בשלימות על כן נתוסף לו טפשות כי נעשה לו סם מות ח״ו כנאל כי עיקר תיקון היין הוא כפי תיקון הברית כמו שאמרו רז״ל הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין היינו כשיש פגם הברית אזי צריכין לפרוש מן היין. כי אי אפשר לשתות יין כי אם כשתיקן הברית וזכה לצאת מן גלות מרים דהיינו מהתאוה רעה של שבעים אומין שהיא תאוות ניאוף ואז יכול לשתות יין שהוא בגימטריא שבעים ולזכות על ידו להתגלות התורה כנ״ל. ועל כן בפסח בעת יציאת מצרים מצוה לשתות יין כנ״ל וזה בחינת ארבע כוסותכ נגד ד׳ לשונת של גאולה כנגד ד׳ מחנות השכינה שהם בחינת ד׳ דגלים שהם שנים עשר שבטי י״ה שהם כנגד שנים עשר בקר שמלכות דקדושה עומד עליהם אשר שלשה פונים צפונה ושלשה נגבה וכו׳. מכוון כמו הד׳ דגלים שהיו הולכים גם כם ד׳ רוחות בדרום וצפון ומזרח ומערב. ועיקר תיקון הברית הוא על ידי שנים עשר שבטי י״ה שזהו בחינת שמע וברוך שם. (כמבואר לעיל במאמר הנ״ל). וזהו בחינת ד׳ כוסות של יין שהם בבחינת תיקון הברית ועל כן הם ד׳ כוסות כנגד ד׳ דגלים שהם כנגד ד׳ רוחות העולם בחינת שנים עשר בקר שלשה פונים וכו׳ שעיקר תיקון הברית על ידי זה כנ״ל.

אות יא

וזה בחינת אכילת מרור זה רמז למה שכתב שם רבינו במאמר הנ״ל שעיקר התאוה היא באה מעכירת דמים הבאים מטחול שהיא מרה שחורה. ועל כן צריכין להוריד דמעות בשעת קבלת עול מלכות שמים כדי לצאת מהרהורים הנ״ל מי שרגיל בהם ח״ו עיין שם וזה בחינת מרור זכר לוימררו את חייהם היינו בחינת התאוה הנ״ל שהוא בחינת מרה שחורה ועל כן אוכלים עכשיו המרור כדי להמתיק ולהכניע ולשבר המרירות התאוה כנ״ל כי מטבילין את המרור בחרוסת שהוא בחינת ח״ס רו״ת כמובא בכוונות חס רות זה בחינת מלכות דקדושה אשר יראת ה׳. כי רות היא בחינת אשה יראת ה׳ש יצא ממנה דוד שהוא בחינת מלכות דקדושה וזהו חס בגימטריא כחיים כמובא בחינת אשה יראת ה׳ שעליה נאמר אה חיים עם האשה אשר אהבת. וזהו בחינת תיקון הברית כנ״ל כי מלכות דקדושה בחינת אשר יראת ה׳ה וא בחינת תיקון הברית כנ״ל. וזהו שמטבילין המרור בחרוסת להכניע בחינת מרה שחורה בחינת התאוה הנ״ל. על ידי בחינת מלכות דקדושה וכנ״ל.

אות יב

וזה בחינת שביעי של פסח בחיקת קריעת ים סוף. כי הים נקרע לשנים עשר קרעים. כמו שכתוב לגוזר ים סוף לגזרים כנגד שנים עשר שבטי י״ה. כי הרהורים הבאים על האדם הם בחינת מצולות ים כמובא והתיון של הרהורים הם שמע וברוך שם שיש בהם י״ב תיבות כנגד שנים עשר שבטי י״ה כנ״ל. ועל כן כשרדפו מצרים אחריהם והשיגו אום חונים על הים. זה בחינת שתאוה הנ״ל שהיא בחינת גלות של שבעים אומין בחינת גלות מצרים. רודפים אחר האדם בפרט בעת שבורח ממנה שאז מתגברת ביורת כידוע ואז מתגברים מצולות ים על האדם דהיינו בחינת הרהורים כנ״ל. וכל זה מחמת שיצאו קודם הקץ כי עדיין לא היו כדאי לצאת כנ״ל ועל כן רודפים אחרי האדם ורוצים להתגבר עליו בחינת מצולות ים. שהם ההרהורים כנ״ל. והתיקון של ההרהורים שהם בחינת מצולות ים היא בחינת שלמה מלכותא דשמיר שהוא בחינת שמע וברוך שם כנ״ל (וכמבואר במאמר הנ״ל) כי ים של שלמה עומד על שנים עשר בקר שהם י״ב שבטי י״ה. וזה בחינת קריעת ים סוף שנבקע הים לשנים עשר גזרים כנגד י״ב שבטי י״ה. שעליהם עומד הים דקדושה בחינת ים של שלמה ואז נתגרשו ונתבטלו המים הזדונים בחינת מצולות ים ויבואו בני ישראל בתוך הים דקדושה ביבשה. כי המים הזדונים מצולות ים בחינת הרהורים כ״ל שרוצים להתגבר על ים דקדושה דהיינו על ים החכמה כי עיקר אחיתם בדעת האדם שהיא בחינת ים החכמה כי כל ההרהורים והמחשבות הם בתוך הדעת והמוח. ועכשיו נתגרשו ונתבטלו כל מצולות

ים הנ״ל ונשאר הים דקדושה עומד על שנים עשר שבטי י״ה. וזה בחינת קריעת ים סוף לשנים עשר גזרים כנ״ל. ועיקר קריעת ים סוף היה על ידי בחינת יוסף שהוא בחינת שמירת הברית כמו שכתוב הים ראה וינוס וינס ויצא החוצה כמובא. כי עיקר בחינת קריעת ים סוף היא על ידי בחינת שמירת הברית כ״ל. זשהוא בחינת ים של שלמה שעומד על י״ב שבטי יה כנ״ל (כמבואר היטב במאמר הנ״ל) ועל ידי בחינת יוסף שמירת הברית בחינת וינס החוצה על ידי זה הים ראה וינס זה בחינת מפני שרי גבירתי אנכי בורחת המובא שם במאמר הנ״ל כי ההרהורים הנ״ל שהם בחינת מצולות ים בחינת מלכות הרשעה הם בורחים מלפני בחינת יוסף מלפני י״ב שבטי י״ה. ואזי נבקע הים כי נשר הים עומד על י״ב שבטי י״ה ואזי יכולים י״ב שבטי י״ה לעבור בו ביבשה. כי הולכים ועוברים בתוך ים החכמה בלי מונע מהמצולות ים ועל כן בשעה שעברו על הים נתגלה להם ים החכמה כמו שאמרו רז״ל ראתה שפחה על הים וכו׳. כי נכנע שפחה בישא אמא דערב רב מלכות הרשעה תאוה הנ״ל. ואז גם מדריגות התחונות מאד של ישראל אפילו השפחה של ישראל הכל נכלל בקדושה מאחר שנתבטל שפחה בישא וכו׳ כנ״ל. ול ועל כן ראתה שפחה דייקא על הים וכו׳. כל זה ביום ששי לספיר וכו׳ אף על פי שבליל פסח נמשך אעליהם הארה גדולה וכו׳כ נ״ל אבל אחר כך אחר יום ראשון חוזרים לילך מדרגא לדרגא על ידי ספירת העומר (כמבואר בכוונות). היינו אף על פי שבליל פסח נמשך עליהם האור מלמעלה בבחינת ברך כנ״ל. אף על פי שעדיין לא תיקנו כליהם בשלימות. אף על פי כן אחר כך נסתלק בחינת הארה זו והם צריכים לקבל האור בהדרגה דהיינו כפי תיקון כליהם בימי הספירה כן זוכין לקבל האור הדעת דהיינו התורה הקדושה ביום החמשים שהוא חג השבועות.

אות יג

וזה בחינת מ״ט ימי הספירה כנגד מ״ט אותיות שיש בקבלת עול מלכות שמים בשמע וברוך שם שהם כנגד מ״ט אותיות שיש בשמות י״ב שבטי י״ה. ועל ידי הספירה של אלו הימים שהם בחינת כלים כי הימים הם בחינת כלים ומדות על ידי זה יוצאין מטומאה לטהרה ומתקנין הימים והכלים כדי לזכות לקבל האור התורה בשבועות בבחינתב רכה על ידי תיקון הכלים כנ״ל. ועל כן ביום ששי לספירה שהוא בחינת יוסף בחינת שמירת הברית אז נבקע הים לי״ב גזרים כנגד י״ב שבטי יה שהם בחינת תקון הברית וכו׳ כנ״ל.

אות יד

ועל כן אחר ז׳ ימי הפסח הותר החמץ באכילה. וכמובא בזוהר משל לבן מלך. כי אחר שקיבלו מצה אסוותא יכולים לאכול חמץ עיין שם. כי בתחילה הוכרחו לאכול רק מצה שהוא בחינת האור הנמשך מלמעלה בבחינת ברכה שלא על ידינו. בבחינת הנה ברך לקחתי כנ״ל. ועל ידי זה יצאו מצרים מטומאה לטהרה וזכו לבחינת תיקון הברית ונתתקנו כליהם על ידי זה ואחר כך בו׳ ימי הספירה נתתקנו גם כן כליהם קצת וזכו לבחינת קריעת ים סוף לי״ב גזרים שכל זה הוא בחינת תיקון הברית כנ״ל. ואזי נתתקנו כליהם ויכולים לצייר האור בבחינת ברכה ואז יכולים לאכול חמץ שהוא בחינת ציור כנ״ל. כי אז יכולים ישראל לצייר האור לברכה על ידי תיקון כליהם ועל כן יכולים לאכול חמץ כנ״ל. ועל כן בשבועות מקריבין שתי הלחם מחמץ דיקיא כי אז אנו מציירין האור לברכה ומקבלין התורה הקדושה בבחינתב רכה על ידי תיקון הכלים במ״ט יממי הספירה כנ״ל ועל כן מקריבין אז חמץ דייקא שהוא בחינת ציור האור לברכה על ידי תיקון הכלים במ״ט ימי הספירה כנ״ל. ברוך ה׳ לעולם אמן ואמן׃

אות טו

ועל כן אוכלין מצה שבעת ימים כי כל יום כלול מעשרה והם כנגד שבעים קלין כנגד גלות של שבעים אומות שזכו לצאת ממנו שזהו בחינת יציאת מצרים וכל אלו השבעת ימים צריכין לאכול מצה שהוא בחינת האור הנמשך מלמעלה בבחינת ברכה כדי להכניע הגלות של שבעים אומין כנ״ל ולזכות לבחינת שבעים פנים לתורה כנ״ל. (ועיין היטב כל המאמר הנל המתחיל בקרוב עלי מרעים מרישא לסיפא ואז מבוארים כל אלו הדברים על נכון).

פסח ו

הלכה ו

אות א

ענים פסח על פי המאמר שאלו אתר׳ יוסי בן קיסמא אימתי בן דודבא וכו׳ עיין שם כל המאמר בליקוטיהראשון בסימן נ״ז. והכל שעל ידי נדר שנודרין איזהו דבר ומקיימין מיד על ידי זה זוכין לאומת חכמים. ועל ידי זה מתנוצצים בו אורות האבות וכו׳ ועל ידי זה זוכין לעונג שבת היינו אכילה בקדושה ואז יכול לפעול באכילתו מה שפועל בתענית היינו להפיך אויביו לפניו בזכות עונג שבת כמו שפועל בצום וכו׳. כי על ידי הצום אויביו נופלים לפניו כי על ידי הצום מכניעין הכבד לפני המוח ונותן הממשלה להמוח היינו שמכניע הכבד כועס שהוא ראש המקטריגים שהוא עשו הוא אדום שאחיזתו בכבד מלא דם ועל ידי הצום מכניעין אותו ומתקנין את המוח ומפילים כל השונאים והמרים הנאחזין בהמקטרג הגדול הנ״ל הנאחז בכבד כועס וכו׳. אבל כשזוכה לבחינת עונג שבת אז אין צריך לצום כי פועל באכילתו מה שפעל על ידי הצום היינו להשבית אויב כי אכילת שבת קודש היא וכו׳ אבל לרבות השלום צריכין להרבות בצדקה וכו׳ ויש חילוק בין השלום של תענית של חול ובין השלום של עונג שבת כי זה אין לו פה וזה יש לו פה וזהו אין בין חמץ למצה אלא מ״ש״ה״ו״ נוטריקון ו״היה מ״עשה ה״צדקה ש״לום וכו׳ (עיין שם כל זה היטב).

וזה בחינת פסח. כי עיקר יציאת מצרים היה לגלות האמונה הקדושה שזה עיקר יציאת מצרים לקבל את התורה שהיא אמונה כמו שכתוב כל מצותיך אמונה. כמו שכתוב בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים וכו׳. ועיקר האמונה היא על ידי אמונת חכמים בחינת ויאמינו בה׳ ובמשה עבדו. כי אי אפשר להאמין בה׳ כי אם כשמאמינין במשה עבדו שהוא אמונת חכמים. כי לגדולתו אין חקר הוא יתברך מרומם ונעלה ונשא מאד מדעתינו. ואי אפר להשיג האמונה הקדושה כי אם על ידי הצדיקים האמתיים שהם מכניסין בנו האמונה הקדושה. וצריכין אנו להאמין בהם ולבלי לסור מדבריהם ימין ושמאל. וכל הקלקול של כל הדורות היו מכניסין ובאין קודם מתן תורה שהם דור המבול ודור הפלגה. הכל היה עלידי פגם אמונת חכמים כמו שכתוב לא יפנה דרך כרמים ופירש רש״י שכרמים הם הצדיקים שהיו נשבעין לבלי לפנות לדרכם של הצדקים האמתיים העומדים ברומו של עולם. כי בכל דור

ודור היו בוודאי צדיקים גבוהים אמתיים כגון מתושלח ונח ושם ועבר וחנוך וכיוצא בהם ואם היו מאמיני בהם היו זוכים על ידם לאמונה הקדושה ולדרך ישרה לעבודתו יתברך. והיו ניצולים מן המבול ושאר צרות ואבדו העולם הזה והעולם הבא הכל על ידי פגם אמונת חכמים. וכן בכל דור ודור עיקר התקוה לזכות לתכלית הנצחי לחיי עד הוא על ידי אמונת חכמים אמתיים שאשר זכו להתגבר על יצרם וכפו תאוותם והפכו פניהם מהבלי העולם הזה לגמרי. ובחרו בחיים אמתיים. ויגעו וטרחו ביגיעות ועבודות גדולות לשמו יתברך עד שזכו למה שזכו. והשיגו השגת אלקות ובגודל כחם הם יכולים לקרב אותנו גם כן אליו יתברך. ואנו מחוייבים להאמין בהם כמו שכתבו לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך וכו׳. כי הם יודעין להורות לנו הדרך אשר נלך בה ואת המעשה אשר נעשה.

אות ב

נמצא שעיקר הוא אמונת חכמים. וזה היה עיקר יציאת מצרים. כדי לגלות האמונה הקדושה לגלות כי ה׳ הוא האלקים. שזה זוכין רק על ידי אמונת חכמים וכנ״ל. ועל כן בתחילת שליחות משה לישראל השיב תיכף להשם יתברך והן לא יאמינו לי ולא ישמעו בקולי כי יאמרו לא נראה אליך ה׳ וכו׳ כי משה שאל זאת להשם יתברך איך יכולם להכניס אמונת חכמים בישראל כי ראה תיכף שהעיקר הגאוהל תלויה שיאמינו בו ויקיימו דבריו וילכו אחר עצתו ככל אשר יורה אותם על כן שאל תיכף להשם יתברך על אמונת חכמים איך יכניס בהם אמונת חכמים כי חשב שהם רחוקים ממונת חכמים כמו שכתוב והן לא יאמינו לי וכו׳ כנ״ל.

אות ג

וזה בחינת שלשה האותות שמסר השם יתברך בידו כדי שיאמינו בו. כי השם יתברך צוה לו להראות לישראל העונש והפגם הנעשה על ידי פגם אמונת חכמים כדי שיתחזקו באמונת חכמים ביותר. כי האות הא׳ הוא שנצטרעה ידו. זה בחינת המכות המופלאות הבאים על פגם אמונת חכמים שהוא בחינת מכה אשר לא כתובה בתורה (כמו שכתבו שם

במאמר הנ״ל). ועל כן היה האות של מכת הצרעת בידו דייקא. כי הידים דייקא נפגמים על ידי פגם אמונת חכמים (כמות שכתב שם רבינו ז״ל על מאמר רז״ל הב לי ידך וכו׳).

אות ד

ואחר כך הראה לו האות שנהפך ממטה לנחש זהו גם כן בחינת פגם אמונת חכמים שהו בחינת פורץ גדר ישכנו נחש בחינת דילמא חויא דרבנן טרקיה דלית ליה אסוותא (כמו שכתוב שם במאמר הנ״ל). ואחר כך הראה האות שלישי שהפך מים לדם. זהו גם כן בחינת פגם אמונת חכמים כי על ידי אמונת חכמים שזוכין על ידי נדר על ידי זה זוכין לעונג שבת כנ״ל. ואז נכנע הכבד מלא דם לגבי המוח (כמבואר במאמר הנ״ל). אבל כשאין זוכין לאמונת חכמים ח״ו אזי ח״ו מתגבר הכבד שמלא דם על המוח שהוא בחינת מים בחינת דעת כמו שכתוב ומלאה הארץ דעה את ה׳ כמים לים מכסים ועל כן המכה הראשונה של מצרים היתה שנתהפך המים לדם. כי המצרים לא האמינו בנבואת משה. על כן נלקו בדם. שהתגבר עליהם הדם שמשם היה אחיזתם בבחינת הכבד מלא דם. ועכשיו נלקו על ידי זה בעצמו. כי כל מימיהם נהפך לדם. שזהו בחינת שהתגבר עליהם תוקף הדם של הכבד של שפגמו באמונת חכמים ולא האמינו במשה ולא רצו לשלוח את ישראל.

אות ה

וזה בחינת מכות בכורות שעל ידי זה יצאו ישראל ממצרים. ועיקר מכות בכורות והצלת בכורי ישראל היה על ידי מצות קרבן פסח כמו שכתבו ועבר ה׳ לנגוף את מצרים וראה את הדם וכו׳ ופסחתי עליכם וכו׳. כי עיקר יציאת מצרים היה להעלות ולהקים אמונה הנפולה שהוא אמונת חכמים שעיקר עבודת ה׳ שהוא תכלית יציאת מצרים כמו שכתוב בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים וכו׳ ועיקר העבודה את ה׳ תלויה באמונת חכמים כנ״ל. כי עיקר גלות מצרים היה לתקן פגם דור המבול ודור הפלגה כמובא. שהם פגמו באמונת חכמים כנ״ל. ועכשיו היו צריכים לתקן זאת. ועל כן עיקר יציאת מצרים היה על ידי בחינת נדר

שהוא בחינת פלא. כמו שכתוב כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות. על כן עיקר יציאת מצרים היה על ידי מצוות הקרבן פסח שהוא נדר. כי כל הקרבנות הם על ידי נדר. שנודרין ומקדישין הבהמה לקרבן פסח וכיוצא. ועל ידי זה דייקא יצאו ישראל ממצרים. כי על ידי הנדר שנדרו וקימו בקרבנות הפסחים שהקריבו על ידי זה זכו להעלות האמונה הנפולה כנ״ל שזהו עיקר יציאת מצרים כנ״ל. ועל ידי זה התנוצצו בהם אורות האבות כי כל יציאת מצרים היה בזכות אבות כנזכר בפסוקים רבים. ועל ידי הנדר של הקרבן פסח זכו לזה שיזכור להם השם יתברך זכות אבות ויתנוצץ בהם אורותיהם. שעל ידי זה נגאלו. וזה שכתוב נגד אבותם עשה פלא בארץ מצרים שדה צוען. היינו על ידי פלא ה״ל שהוא נדר על ידי זה נזכר להם ונתנוצץ בהם אור האבות (וכמבואר פסוק זה שם במאמר הנ״ל) ועל ידי זה היה עיקר יציאת מצרים בחינת הגד אבותם עשה פלא בארץ מצרים וכו׳ וכנ״ל. ועל ידי אור האבות זכו לעונג שבת שהיא אכילה דקדושה שהוא בחינת אכילת מצה כמו שכתוב למען תמצו והתענגתם כמו שכתוב שם במאמר הנ״ל.

אות ו

ועל כן עיקר התחלת צמיחת הגאולה היה על ידי קדושת שבת שהוא בחינת שבת הגדול של פני פסח. ועיקר הנס של שבת הגדול הוא שאז משכו ולקחו הקרבן פסח. היינו עיקר הגאולה היה על ידי הנדר שנדרו הקרבן פסח והקדישו אותו. ועל כן סבב השם יתברך שקיימו זאת בבת דייקא דהיינו בשבת שלפני פסח כי על ידי זה בעצמו היינו על ידי הנדר של הקרבן פסח זכו לשבת שהוא בחינת מצה שהוא עיקר יציאת מצרים שאז זכו לאכילת מצה שהוא בחינת עונג שבת וכל זה על ידי הנדר שהוא הקרבן פסח שנדרו בשבת הגדל כי אז הקדישו את הקרבן פסח שהיה אז בעשור לחודש כמו שאמרו רז״ל כי על ידי הנדר זוכין לעונג שבת שהוא בחינת מצה (כמבואר במאמר הנ״ל). ועל כן על ידי הקרבן פסח ניצולו בכורי ישראל ונהרגו בכורי מצרים. ועל ידי זה היתה עיקר הגאולה. כי עיקר הבכורה באמת היא רק לישראל שהם הבכור דקדושה באמת בחינת בני בכורי ישראל. כי שיראל עלה במחשבה תחילה כמו שכתבו בראשית ברא אלקים וכו׳ בשביל ישראל שנקראו ראשית ראשית היא בחינת בכור שנקרא ראשית כמו שכתוב כי הוא ראשית אונו וכו׳. אך על ידי חטא אדם הראשון שנתערבו כל הדברים ונתהפכו ונשתנו מסדרן האמתי. זה גרם שיצא עשו תחילה ונדמה שהוא בכור. ועל כן אחזו יעקב לעכבו. כי באמת אין הבכורה שייכה לעשו כלל רק לישראל לבדם. ועל כן טרח ויגע יעקב אבינו עד שלקח הבכורה מעשו. ועלכ ן לקח הבכורה

מעשו על ידי תאוות אכלה של עשו הרשע כמו שכתוב הלעיטני נא מן האדום האדום הזה ועל ידי זה מכר לו את הבכורה כמבואר שם בפסוק. כי הבכור הוא ראשית בחינת מוחין. וכשזוכין לשבת תאוות אכילה ואזי המוח נתעלה על הכבד מלא דם שהוא עשו זה עיקר בחינת הבכורה דקדושה. שהוא בחינת התעלות המוח על כל הגוף כי המוח הוא ראשית בחינת בכור כנ״ל. אבל כשח״ו מתגבר עשו שהוא הכבד על המוח שזכה על ידי כעס הבא על ידי תאוות אכילה. (כמו שכתוב שם במאמר הנ״ל). זה בחינת בכורה דסטרא אחרא שח״ו עשו שהוא בחינת כבד מלא דם נוטל הבכורה והממשלה ומושל על המוח ח״ו. שמזה באין כל הגליות שהעובדי כוכבים מושלין על ישראל. כי ישראל אחיזתם במוח כי ישראל עלה במחשבה תחילה והמחשבה הוא המוח והם נקראין ראשית בחינת ראשית חכמה בחינת מוחין. וכשהאומות שאחיזתם בכבד מלא דם שהוא עשו שכל הגליות על ידו כמובא. כשהם שולטין על ישראל ח״ו זה בחינת התגברות הכבד על המוח ח״ו דמתמן תכבד העבודה (כמובא בתיקונים). וזה עיקר גלות מצרים בחינת תכבד העבודה כי עיקר גלות מצרים היה על ידי עשו שהוא בחינת כבד מלא דם שהוא שר של מצרים כמובא.

אות ז

וזה בחינת התגברות הדמים שהיא בגלות מצרים (כמובא בכתבים). כמו שכתוב ואעבור עליך ואראך מתבוססת בדמיך וכו׳. כי כל זה נמשך מחטא אדם הראשון שעל ידי זה היה עיקר גלות מצרים. כי הוא פגם בתאוות אכילה ואכל מעץ הדעת טוב ורע. ועל ידי זה נפגם הדעת והתגבר הכבד כועס המלא דם. וזהו בחינת בעצבון תאכלנה בחינת עצבות וכעס הבא מכבד וטחולוזה בחינת דם נדות שנתהוה על ידי חטא אדם הראשון היינו בחינת התגברות הדמים כנ״ל שזה עיקר יציאת מצרים כדי לבטל זוהמתהנחש ולטהר מן הדם נדות שהוא טומאת מצרים כמובא. נמצא כשזוכין שיתגבר המוח על הכבד זה בחינת בכורה דקדושה בחינת בכור ישראל שהם בחינתמוח. שזהו עיקר הבכורה האמתיות שהוא בחינת מוח בחינת ראשית כנ״ל. אבל להיפך ח״ו כשפוגמין בתאוות אכילה וכעס עד שמגבר הכבד חלו זה בחינת בכורה של עשו שעל ידי זה כל הגליות כנ״ל. כי בכור הוא בחינת מלכות (כמו שכתב רבינו ז״ל במקום אחר) כמו שכתבו אף אני בכור אתנהו וכו׳ וכשמתגבר מלכות דקדושה של ישראל זה בחינת בכור דקדושה וכן להיפך ח״ו. ועל כן נתן יעקב לעשו לחם ונזיד עדשים ויאכל וישת ויבז עשו את הבכורה. היינו שיעקב שבר וסילק מישראל תאות אכילה. רק נתן כל תאות אכילה לעשו ועשו קיבל זאת

לחלקו שהוא ימלא תאותו באכילה ושתיה בזה העולם. ועל ידי זה מכר את הבכורה ליעקב. כי סילק עצמו מן המוח של ישראל כי שוב אין לו שום חלק בהם מאחר שסילקו בתאות אכילה מהם ונתנו לו. כי עיקר שליטתו ח״ו. כשישראל נופלים בתאוות אכילה ואז הו יונק מן המוח ומקבל הבכורה שהיא בחינת מוח לעצמו אבל יעקב שבר תאוות אכילה. ולא רצה ליתן לעשו שהוא הכבד שום יניקה מן המוח שהוא בחינת בכורה. רק נתן לו לחלקו זוהמת עכירת האכילה הגשמיות כמו שביקש הלעיטני נא מן האדום האדום הזה וכו׳. ועל ידי זה נפרד עשו מן הבכורה והמוח. ומכר הבכורה ברצונו ליעקב שהוא הבכור באמת שעוסק תמיד להגביר המוח על הכבד שהוא בחינת הבכורה האמתיות כנ״ל.

אות ח

ועל כן עיקר יציאת מצרים היה על ידי מכות בכורות. שעל ידי זה נכנעו בכורי נמצרים שהוא הבכור דסטרא אחרא שהוא בחינת כבד מלא דם בחינת עשו שהוא השר של מצרים. שעל ידי זה נתבטל עול הגלות של שיעבוד מצרים שהוא בחינת תכבד העבודה כנל ואז ניצלו בכורי ישראל שהוא הבכור דקדושה באמת בחינת התגלות מלכות דקדושה שנקרא בכור על מלכות הרשעה. וכל זה היה על ידי שעסקו אז בהקרבן פסח שהוא בחינת נדר שעל ידי זה זוכין לעונג שבת שעל ידי זה מכניעין כל הצרים והרודפין כי מכניעין הכבד לגבי המוח שהוא הכנעת וביטול בכורי מצרים וגדולת והתעלות בכורי ישראל שהם בחינת מוח וכנ״ל.

אות ט

וזה שנוהגים הבכורים להתענות בערב פסח. כי הכנעת כבוד לגבי המוח הוא על ידי תענית (כמו שכתוב שם במאמר הנ״ל). וכנ״ל.וה שכתוב בקרבן פסח על מצות ומרורים יאכלוהו. כי השם יתברך הפליא אז חסדו עמנו. וכן בכל דור ודור. כי להכניע הכבד לגבי המוח שהוא עיקר יציאת מצרים בחינת הריגת בכורי מצרים והצלת בכורי ישראל. זה נעשה על ידי תענית שעל ידי זה מכניעין הכבד לגבי המוח (כמבואר שם). אבל אז בשעת יציאת מצרים לא היה אפשר להמתין להוציאם עד שיכניעו הכבד

על ידי התענית כי היו משוקעים בטומאת מצרים מאד (כמו שכתוב בכתבים). ואם היה רוצה להמתין עד שיזכו להכניע טומאת מצרים שהוא בחינת כבד מלא דם על ידי התענית היו ח״ו נשארים שקועים שם. על כן הפליא השם יתברך חסדו והוציאם. על ידי בחינת פלא היינו על ידי בחינת נדר שהוא הקרבן פסח שעל ידי זה זוכין לעונג שבת שהוא בחינת אכילה דדושה שהוא בחינת מצה שהוא מוחין גדולים מאד בחינת עונג ששבת. ועל ידי זה דייקא יצאו ממצרים שזהו בחית שבת הגדול שקודם פסח כי עיקר יציאת מצרים על ידי בחינת שבת כנ״ל. וזכו על ידי אכילה דיקיא היינו על ידי אכילת צה שהוא אכילה דקדושה בחינת עונג שבת להכניע על ידי זה דייקא טומאת מצרים בחינת מרירת השעבוד של הכבד בחינת תכבד העבודה. וכל זה זכו על ידי הנדר שהוא הקרבן פסח. וזה שכתבו בפסח על מצות ומרורים יאכלוהו כי על ידי הפסח שהוא נדר זוכין למצה שהוא עונג שבת כנ״ל שעל ידי זה מכניעין הכבד בחינת תכבד העבודה שהוא מרירות השעבוד בחית מרור. וכל זה זוכין על ידי אכילה דקדושה דייקא כנ״ל וזהו על מצות ומרורים יאכלוהו כנ״ל.

אות י

וזה בחינת גודל השפע של עשירות שזכו בשעת יציאת מצרים כמו שכתוב ואחרי כן יצאו ברכוש גדול. וזה בחינת הברכה שלקח יעקב מעשו וכל זה היה על ידי שלקח תחילה ממנו את הבכורה כמו שכתוב את בכורתי לקח והנה עתה לקח ברכתי כי כשנתעלה המוח על הכבד שהוא בחינת בכורה דקדושה אזי ישראל נוזינין תחלה ונמשך כל השפע והברכה להמוח תחילה דיהינו לישראל ואז כל השפע והעשירות לישראל אשר בשבילם נברא העולם וכל זה אשר בה וכל ההשפעות וכל העשירות וכל הטוב של כל העולמות הכל שייך להם לבד אשר בשבילם נברא הכל. רק כשחזו פוגמין ישראל ומתגבר ח״ו עול הגלות של הכבד על המוח ח״ו. אז הכבד ניזון תחלה ואז הם גוזלין השפע תחילה ח״ו, וישראל ניזונין מתתמצית כמובא. ועל כן בשעת יציאת מצרים שאז נכנע בכור דסטרא אחרא ונכנע הכבד לגבי המוח על כן חזרה השפע למקומה האמתי לישאל וינצלו את מצרים כי לקחו מהם כל העשירות שהיה של ישראל באמת כי כל טוב שיך רק לישראל שנקראים ראשית שהם הבכור באמת אשר בשבילם נברא הכל כמו שכתוב בראשית ברא בשביל ישראל שנקראו ראשית בחינת בכור דקדושה כנ״ל. וטעל כן יעקב על ידי שלקח הבכורה מעשו על ידי זה לקח ממנו הברכה כמו שכתבו ואת בכורתי לקח והנה עתה לקח ברכתי כי הא בהא תליא וכנ״ל ועל כן לקח יעקב הברכה מאביו על ידי המטעמים שעשה לאביו כאשר אהב כי המטעמים של יעקב הם

בחינת אכילה דקדושה בחינת עונג שבת כמו שכתבו ראה ריח בני כריח שדה אשר ברכו ה׳ שהוא שדה תפוחין קדישין כמו שפירש רש״י שם שזהו בחינת סעודת שבת שנקרא חקל תפוחין קדישין כידוע. ועל כן קיבל יעקב הברכה בליל פסח על ידי שני גדיי עזים שעשה לאביו אחד הקריב לפסח ואחד הקריב לחגיגה. כי קרבנות הם בחינת נדר שעל ידי זה זוכין לעונג שבת ומכניעין הכבד מלא דם שהוא עשו ולוקחין ממנו הבכורה והברכה ומחזירין להמוח שהוא הבכור דקדושה בחינת יעקב שזהו עיקר בחינת יציאת מצרים שהיה בליל פסח שאז קיבל יעקב הברכה שהוא כל ההשפעות וכל העשירות. כמו שכתוב ויתן לך האלקים מטל השמים ומשמני נארץ וכו׳ בחינת ואחרי כן יצאו ברכוש גדול וכנ״ל.ועל כן נקרא פסח פה סח כמובא זה בחינת שלום שיש לו פה שזוכין בפסח. שזהו בחינת מצה שזוכין לאכול בפסח שהוא בחינת שלום שיש לו פה (כמבואר במאמר הנ״ל).

אות יא

וזה שקורין פרשת אם כסף תלוה בימי הפסח. כי עיקר העניות וההלוואות ח״ו נמשכין מבחינת הנ״ל היינו מבחינת התגברות הכבוד על המוח ח״ו. שאז העובדי כוכבים שאחיזתן בכבד בבחינת עשו שממונה על כל הגליות אז הם שולטין על ישראל ח״ו והם לוקחין כל השפע ח״ו וישראל ניזונין מתמצית. ועל ידי זה נמשך העניות ח״ו לישראל. כי בזמן שישראל עושין רצונו של מקום אז נתקיים אפס כי לא יהיה בך אביון כי ברך יברכך וכו׳ היינו שישראל מקבלין הברכה והבכורה מן עשו. והם מושלין עליו ואז אביונים באחרים ולא בכם כמו שאמרו רז״ל. כי עיקר העניות ח״ו הוא מבחינת התגברות הכבד על המוח ח״ו כנ״ל שזה בא על ידי פגם תאוות אכילה שזהו בחינת פגם אכלת עץ הדעת וב ורע שעל ידי זה נמשך ח״ו טירחת וטרדת עבודת הפרנסה בחינת בעצבון תאכלנה בחינתב זעת אפך תאכל לחם וכו׳ שזהו בחינת התגברות הכבד בחינת תכבד העבודה היינו בחינת עבדות ויגיעת הפרנסה וזה בחינת שטו העם ולקטו בשטותא (כמובא בזוהר הקדוש) היינו שמחמת שטות והעדר הדעת צריכין לטרוח מאד ולשוטט עבור פרנסה. היינו כנל שעיקר יגיעת וכבידת הפרנסה ח״ו הוא רק מחמת התגרות הכבד על המוח ח״ו כנ״ל שזהוב חנית פגם הדעת ועל ידי זה מתגבר ח״ו בחינת תכבד העבודה שהוא בחינת כבד מלא דם כי דמים תרתי משמע. היינו עשו שאחיזתו בכבד הוא שופך דמים וגם לוקח דמים וממון של ישראל ח״ו כשמתגבר ח״ו על ידי עוונות ישראל חלילה. ואז צריכין לטרוח מאד עבור הפרנסה מחמת העדר הדעת מחמת שהתגבר הכבד ח״ו על הדעת שזהו בחינת שטו

העם ולקטו היינו שפרנסתם בטירחא גדולה וזהו מחמת שטות והעדר הדעת בחינת שטו בשטותא (כמו שכתוב בזוהר הקדוש וכנ״ל). וזהו כל המקבל עליו עול תורה מעבירין ממנו עול מלכות ועול דרדארץ וכל הפורק ממנו עול תורה נותנין עליו וכו׳. כי התורה היא הדעת ועל כן כל המקבל עליו עול תורה שזהו בחינת התגברות המוח על הכבד שהוא סטרא דגופא סטרא דעשו אז כשזכה קם זה נופל ואז מעבירין ממנו עול מלכות ועול דרך ארץ כי נתבטל ממשלת ומלכות עשו שאחיזתו בכבד שזהו בחינת העברת וביטול עול מלכות. וממילא נתבטל גם עול דרך ארץ דהיינו עול עבודת וטירחת הפרנסה. כי עיקר טירחת הפרנסה הוא רק מחמת התגברות הכבד שהוא בחינת עשו שזהו בחינת תכבד העבודה כנ״ל. ועל כן כל הפורק ממנו עול תורה ונחלש הדעת ח״ו ומתגבר הכבד חלילה על כן נותנין עליו עול מלכות ועול דרך ארץ כי הא בהא תליא כי עול דרך ארץ שהוא טירדת הפרנסה נמשך מעול מלכות דהיינו עול מלכות הרשעה שהוא מלכות אדום שאחיזתו בכבד שמשם עיקר טרחת הפרנה כנ״ל. אבל כשמקבל עליו עול תורה ומגביר הדעת ונחלש ונכנע הכבד לגבי המוח אז מעבירין ממנו עול מלכות ועול דרך ארץ הנאחזין בהכבד וכנ״ל.

אות יב

וזה שהזהיר התורה לגמול חסד עם העני הלוה ולבלי להיות לו כנושה. כי זה העני אשר מטה ידו עד שהוכרח לבא לידי הלוואה מאחרים. זה נמשך מהתגברות הכבד ח״ו שמשם עיקר העניות כנ״ל. ועל כן בא לידי הלוואה שהוא בחינת עבדות בחינת עבד לוה לאיש מלוה שזהו בחנית תכבד העבודה שהוא בחינת כבד שמשם עיקר העניות וההלוואות. ועל כן הזהירה התורה לישראל לחוס על הלוה לבלי להיות לו כנושה כדי להצילו ולהעלותו מבחינת עבדות מבחינת עבד לוה. רק להתנהג עצמו כבן חורין להעלותו מעבדות לחירות. כי עיקר ההלוואה הוא בשביל להחזיק ביד הלוה אולי יוכל להרחיב ידו על ידי זה שיזכה לפרנסה על ידי זה. כמו שכתוב וכי ימוך אחיך ומטה ידו עמך והחזקת בו וכו׳. וכמו שפירש רש״י שם אל תניחנו ליפול אלא תחזיק בו עד שלא יפול וכו׳ כי העניות ח״ו הוא מהתגברות הכבד על המוח ח״ו. ועל כן זה שבא לידי עניות שהוא התגברות הכבד ח״ו על המוח ומחמת זה העניות מעביר על דעת קונו. כי דעתו מתבלבל מחמת שהתגבר ח״ו אחיזת הכבד. וכל מה שמתגבר יותרהעניות נחלש הדעת בכל פעם יותר וכמו כן מתגבר ח״ו הכבד יותר ומחמת זה העני הוא בכעס תמיד כי הכענס הוא בחינת כבד כועס שהוא בחינת עניות ומחמת שזה בתר עניא עניותא אזיל וכנ״ל. ועל

כן זה שמרחם על העני ומשפיע לו פרנסה הוא מחיה נפשו ממש ויכול להציל את העני מן העיות לגמרי. כי על ידי זה שנותן לו ומחיה נפשו ומרחיב דעתו על ידי זה מתגבר הדעת על הכבד וכל מה שמתגבר הדעת נכנע הכבד שעל ידי זה מתבטל העניות כנ״ל וזהו בחינת מצוות גמילות חסדים שגדולה מן הצדקה. כי על ידי הגמילות חסדים שמלוה לו ומרחיב לו לפי שעה על ידי זה יכול להצילו מן העניות לעולם כי על ידי זה שעוזר לו ומלוה לו ומרחיב דעתו על ידי זה נכנע הכבד וכל מה שנכנע הכבד יותר נתגדל המוח יותר. וכל מה שנתגדל המוח יותר נכנע הכבד יותר עד שיכול לבטל העניות לגמרי וכנ״ל. ועל כן הזהירה התרוה על המלוה לבל יהי לו כנושה כדי להצילו מעבדות מבחינת עבד לוה וכו׳ כדי להצילו מבחינת התגברותה כבד שהוא בחינת תכבד העבודה בחינת עבדות כנ״ל שמשם עיק העניות וההלוואות ח״ו כנ״ל. רק להתנהג עם הלוה כאילו לא לוה ממנו כלל. ולא יהיה לו כנושה. כדי להצילו מבחינת עבדות כדי להכניע בחינת תכבד העבודה בחינת כבד מלא דם כדי לבטל הענית מישראל כי על ידי זה שאינו כנושה להלוה על ידי זה מכניע בחינת הכבד בחינת עבדות כנל ועל ידי זה יוכל הלוה לזכות להרחיב ידו ולפרוע להמלוה ולהנצל מן העניות לגמרי וכנ״ל. ועל כן קורין פרשה זו אם כסף תלוה וכו׳ לא תהיה לו כנושה וכו׳ בימי הפסח שהוא זמן חירותינו. כי זה בחינת יציאת מצרים שזכינו לצאת מעבדות לחירות שכל זה היה על ידי הכנעת הכבד לגבי המוח כנ״ל שזהו בחינת לא תהיה לו כנושה כדי להציל ישראל מבחינת עבדות להעלותם מעבדות לחירות וכנ״ל.

פסח ז

הלכה ז

אות א

על פי התורה ואלה המשפטים אמונהבליקוטי הראשון סימן ז׳ בדף ח׳ ע״ב. עיין שם כל התורה מרישא לסיפא.

וזה בחינת פסח ויציאת מצרים. כי עיקר גלות מצרים היה על פגם ארץ ישראל שהוא בחינת פגם האמונה והתפילה והנסים על ידי שאמר אברהם במה אדע ובזה פגם בבחינת ארץ ישראל שהיא בחינת אמונה וכו׳. (וכמבואר כל זה היטב שם בהתורה הנ״ל). ועכשיו בפסח הוא יציאת מצרים זמן הגאולה והנסים אשר עשה עמנו השם יתברך נסים ונפלאות ומופתים נוראים ועצומים והוציאנו ממצרים כדי להביאנו לארץ ישראל כמבואר בכמה פסוקים וכמו שכתוב ואותנו הוציא משם למען הביא אותנו אל הארץ אשר נשבע לאבותינו וכן בכמה פסוקים ובכל התורה שעיקר יציאת מצרים היה לבא לארץ שראל. והכל בשביל האמונהנ הקדושה כדי לזכות לאמונה שלימה. שזהו עיקר הכל. וזה עיקרעבודת הארם כל ימי חייו. ובשביל זה בא האדם לעולם הזה כדי לזכות לאמונה כדי להכיר אותו יבתרך שזהו התכלית מכל התכליתין. וכל עיקר יציאת מצרים ומתן תורה וכל האותות והמופתים הנוראים אשר עשה השם יתברך עם אבותינו ועמנו מיום יציאת מצרים עד היום הזה בכל דור ודור. הכל בשביל לפרסם אלקותו לידע ולהודיע ולהוודע שהוא השליט הוא היוצר הוא הבורא. יתברדם ויתעלה שמו לנצח. כדי שנזכה לאמונה שלימה באמת.

אות ב

והנה מבואר בהתורה ה״ל שאי אפשר לזכות לאמונה כי אם על ידי אמת כמו שכתבו והיה צדק אזור מתניו ואמונה אזור חלציו. והקשה בזוהר היינו צדק היינו אמונה. אלא צדק כד אתחברת באמת אתעבידת אמונה. נמצא שעיקר האמונה היא על ידי אמת. וכבר ביארנו הדברים קצת. ועוד לאלקי מלין לבאר יותר בחסדי ה׳. כי באמת עיקר האמונה הוא במה שאין השכל מבין כי במה שהשכל מבין אינו נקרא אמונה מאחר שמבין הדבר מדעתו. ואם כן מאחר שאינו מבין הדבר איך יבא לאמונה. ועל כן עיקר האמונה הוא על ידי אמות. כי ראוי להבר דעת מי שיש לו מוח בקדקדו ורוצה בתיקון נשו והצלחתו האמתיית להסתקל על האמת היטב היטב בעין האמת בלי נצחון וקינטור כי על יד נצחון יכולין להפוך כל מיני אמת לשקר ח״ו. וכל הלשונות שאומרים באמת יכולין להפוך מהיפך אל היפך עד אין קץ ותכלית. ואף על פי כן האמת הוא אחד.

אות ג

על כן צריך כל אחד מי שרוצה לחוסר על עצמו ועל נפש בניו ובנותיו ועל כל הדורות העתידין לצאת ממנו עד סוף כל הדורות לבל יטעה את עצמו ח״ו. כי כל אחד מטעה את עצמו. ודבר אלקינו יקום לעולם. כי קושטא קאי ושקרא לא קאי. וכמו שכתוב שפת אמת תכון לעד כוננת לא כתיב אלא תכון שהאמת עתיד להתקיים כי בימות המשיח ולעתיד לבא יתקיים האמת. ואז ידעו בין צדיק לרשע וכו׳. ואף על פי שגם השקה כשמתלבש באמת אומר כך. עש שאי אפשר להבחין כלל בשום אופן (כי אם על ידי צעקה ושועה הרבה להשם יתברך) אף על פי כן לעתיד בוודאי ידעו האמת. וסוף כל סוף יתוודע האמת לאמתו היכן הוא. והכלל שכשהאדם רוצה לזכות לאמונה שלימה בהשם יתברך ובצדיקי האמת ובאנשים כשרים באמת.. צריך לו להסתכל על האמתל אמתו ולא יטעה אתעצמו כלל רק יסתכל על האמת באמת ואז בוודאי יזכה לאמונה שלימה. כי אף על פי שלא יזכה להבין הדבר היטב בדעתו. אף על פי כן אם יסתכל על האמת לאמתו יזכה להבין בדעתו שראוי לו להאמין. למשל בעיקר האמונה הקדושה. להאמין בהשם יתברך ובתורתו הנתונה על ידי משה רבינו עליו השלום בכתב ובעל פה ובהשגחתו הפרטיות וכו׳. אף על פי שיש כמה דעות זרות ונפסדות של המחקרים והאפיקורסים עד שכמה מגדולים בני ישראל נתפסו בהם. עד שנמצא בספרי המפרשים שנדפסים אצל המקראות הגדלות שפתיחת פי האתון היה במראה רחמנא ליצלן רחמנא לשיזבן מהאי דעתא שבשתא שהיא כפירה גמורה ואין אפיקורסות גדול מזה רחמנא ליצלן. וקצתם אומרים דעות זרות של כפירות של שטות והבל על שאר המופתים הנוראים כמובא בספריהם אשרי מי שזוכה לבלי להסתכל בהם כלל אבל אף על פי כן מי שרוצה להסתכל על האמת לאמתו כפי המקובל בידינו מדור לדור. יבין וידע באמת שכל הנסין והמופתים היו בגשמיות כמבואר בהתורה הקדושה ובנביאים ובכתובים ובתלמוד בבלי וירושלמי ומדרשים. כי השם יתברך הוציאם ממצרים בנסים נלאים בגשמיות שנעשה מהמים דם למצרים ולישראל היה מים וכיוצא בזה בשאר המכות רע לנו את הים והעבירנו בתוכו בחרבה והמצרים רדפו אחריהם ונשקעו בו בפקודתו ובגזירתו יתברך והיה עשר נסים נוראים על הים כמבואר במדרשים ובמגרא. וכן שאר הנסים הנוראים לכל האותות והמופתים והמורא הגדול אשר עש המשה לעיני כל ישראל שהוריד את המן ארבעים שנה רצופים הנשמע כזאת או הנראה כמוהו. כמו שכתבו כי שאל נא לימים ראשונים אשר היו לפניך הנהיה כדבר הזה הנשמע כמוהו השמע עם וכו׳ וכן המופתים הנוראים אשר היה אחרי כן בכל דור ודור בימי יהושע שהעמיד החמה בעולם עד שנתפרסם שמעו בכל העול ושאר הנסים והנפלאות המבוארים בספרי המקרא ובדברי רז״ל. והצלת חנניה מישאל ועזריה מכבשן האש ודניאל מגוב אריות ולת המן שנתהפך מהיפל אל היפך שבתחילה הרג אשתו מפני אוהבו המן ואחר כך נתהפך מהיפך אל היפך שהרג המן מפני אסתר. ומרדכי נתעלה ונתגדל במקומו וכו׳. כמו שכתוב ונהפוך הו וכו׳

וכיוצא בהז שאר הנסים הנוראים שעשה השם יתברך לאבותנו ולנו בנגלה ובנסתר אף על פי שיש אפיקורסים המכחישים בהם בדרכי שטות והבל אבל מי שרוצה להסתכל על האמת לאמתו יראה בעיניו כי הבל יפצה פהם ואין צריכים לדחותם כיהשקהר והשטות נופל ממילא והאמת עד לעצמו. וראוי לנו להודות מאד להשם יתברך כל ימי חיינו אשר הבדילנו מן התועים האלה ונתן לנו תורת אמת והאיר עינינו להסתכל על האמת. עדד שזכינו להאמין בה' ובמשה עבדו עד היום הזה. וכמו כן עכשיו. בענן המלקות והקטגוריא שבין הצדיקים והיראים עד שאין אחד יודע היכן האמת. אם ירצה האדם להסתכל על האמת לאמתו ולא טעה את עצמו. בוודאי יזכה לידע האמת ויבא לאמונה שלימה. כי אמונה תלויה באמת כנ"ל היינו כשרוצה לזכות לאמונה שלימה צריך לו להסתכל רק על האמת ולהיות חפץ באמת תמיד ולבלי להוציא שום דבר שקר מפיו ולבלי לרמות את חבירו ומכל שכן שלא להטעות את עצמו. רק יסתכל על האמת לאמתו ואז יבין שבוודאי ראוי לו להאמין בהשם יתברך ובהצדיקים אמתים. אף על פי שיש לו כמה קשיות ובלבולים שאינו יכול לתרצם אבל אף על פי כן יבין מרחוק שראוי לו להאמין (השם יתברך) כי יבין שהאמת הוא כך שגם בימינו היו הבעל שם טוב זצוק"ל בעל מופת גדול ונורא מאד. אף על פי שיש הרבה כופרים שמתלוצצים משבחי הבעל שם טוב זצ"ל עד שכמה אנשים כשרים וצדיקים נתפסו ברשת שלהם וחולקים על מה שהדפיסו ספר שבחי הבעל שם טוב ז"ל. וקצת אומרים שהמופתים אמת אבל לא היה ראוי להדפיסם ובמחילה מכבודם הגדול. גם הם שגו בזה. כי עיקר פחדם של הכשרים שאומרים שלא היו צריכים להדפיסם הוא מחמת ליצנות הכופרים והמתנגדים, אבל בשביל זה אין ראוי למנוע האמת מהחפץ באמת ויאבדו הם ואלף כיוצא בהם ודבר אחד מדברי תורה אל יתבטל. כי באמת רוב הדברים הנדפסים בשבחי הבעל שם טוב זצוק"ל רובם ככולם מספרים כל העולם מכבר והמופתים הנוראים של הבעל שם טוב זצוק"ל מפורסמים בכל העולם ובפרט בין יראי השם וחושבי שמו. וכבר סיפר צדיק גדול אחד מגדולי תלמידיו ואמר בפירוש בבית הכנסת ברבים בשעת הדרה שבאם לא נצא שבחי האר"י ז"ל יוצר ממה שנדפסו. ראינו אנחנו מרבינו יות מזה. כמפורסם זה הסיפור. והכלל שעיקר הוא האמת להסתכל על האמת אמתו כנ"ל ועל ידי זה יזכה לאמונה שלימה כנ"ל.

אות ד

אבל מבואר בהתורה הנ"ל שאי אפשר לזכות לאמת כי אם על ידי שמקבלין עכל העצות מצדיקי הדור כי עצות שלהם הם בחינת כלה זרע

אמת כי כליות יועצות והכליות הם כלי ההולדה ששם נתבטל הזרע היורד מהמוח וכמו כן שם נתבטל ונגמר העצה היורדת מהמוח להכליות היועצות ועל כן כשמקבלין עצה מהאדם כאלו מקבלין ממנו זרע והוא בחינת נשואין. והכל לפי מה שהוא אדם כי כשמקבלין עצות מהצדיק הוא בחינת נשואין בקדושה וזוכין על ידי זה לאמת כי עצות הצדיק הם בחינת כלה זרע אמת ולהיפך להיפך כשמקבלין עצות מהרשעים המתנגדים החולקים על הצדיק הוא בחינת נשואין דקליפה בחינת הנחש השיאני וכו' (עיין שם כל זה היטב). ומבואר שם שעל ידי מצות ציצית האדם ניצול מעצת הנחש מעצת הרשעים מבחינת ניאוף וזוכה לעצת הצדיקים. וזה בחנית בן פורת יוסף בן פורת עלי עין. כי ציצית הם בחינת עינים בחינת מציץ מן החרכים וכו' ועל ידי זה זוכין לבחינת בן פורת שהוא בחינת נשואין דקדושה וכו'היינו לקבל עצת הצדיקי שעל ידי זה זוכין לאמונה ועל ידי זה תבא הגאולה בחינת תבואי תשורי מראש אמנה וכו' (עיין שם כל זה היטב).

אות ה

וזה בחינת מצה ומרור וחרוסת וארבע כוסות של יין. כי מבואר בכתבים ענין תוקף הנס של פסח. וכן נמשך הארת תוקף הנס הנורא הזה בכל שנה ושנה בכל פסח ופסח. והענין בקיצור. שאז היו המצרים שהם הקליפות נאחזין בהם מאד מאד עד שאם היו האור והמוחין יורד להם בהדרגה כסדר כמו שיורד בכל השנה כסדר בהדרגה. לא היה אפשר להם לצאת בשום אופן. כי היו נאחזיןהקליפות בהם ביורת על כן עשה השם יתברך עמהם נס נפלא ונורא שהאיר אור גדול ונורא מאד פתאום בפעם אחת שלא בהדרגה ושלא כסדר. כי בלי פסח בתחילת הלילה יורדין בפעם אחת כל המוחין דגדלות ראשון וגדלות שני וקטנות ראשון ושני שלא בהדרגה ושלא כסדר. מהש אין כן בכל השנה שאין מקבלין המוחין בלילה כי אם ביום וגם ביום צריכין לקבלם בהדרגה כסדר. ועכשיו חמל עלינו השם יתברך חמלה גדולה ומאיר עלינו כל המוחין בלילה בפעם אחת שלא בהדרגה וסדר. ועל ידי זה דייקא אנו נגאלין כי על ידי האור הגדול הזה נתבטלין הקליפות ואנו יוצאין מגלות מצרים וכו' עיין שם.וזה בחינת מה שכתוב בהתורה הנ"ל. כי אי אפשר לצאת מגלות מצרים וכן מכל הגליות שמכונין בשם מצרים כמובא כי אם על ידי אמונה כנ"ל שעיקר הגלות היה על פגם האמונה ועיקר הגאולה תהיה רק על ידי תיקון האמונה. ולאמונה אי אפשר לזכות כי אם על ידי אמת ואמת אי אפשר לקבל כי אם על ידי עצת הצדיקים שמקבלים מהם שהם בחינת כולו זרע אמת שהם בחינת תרי"ג עיטין דאורייתא להכניע ולבטל

עצת הרשעים המתנגדים אל האמת שהם בחינתעצת הנחש הקדמוני וכו׳ כנ״ל ועכשיו בעת שצריכין לצאת מגלות מצרים עדיין ל קיבלו תרי״ג עיטין דאורייתא. כי עדיין היה קודם מתן תורה ואם היה השם יתברך רוצה להמתין שלא יזכו לאור האמת עד שיקבלו תחילה כל העצות הקדושים שהם תרי״ג עיטן דאורייתא. ח״ו היו נשקעים שם. כי לא היה פשר להם לקבל העצות בהדרגה שם. מחמת שהיו נאחזים בהם טומאת מצרים שמאד שהם בחינת עצת הנחש שהם כנגד העצות הקדושים. כי ידוע שגלות מצרים היה על חטא אדם הראשון שעל ידי זה נמשך זוהמת הנחש הם העצות רעות של העובדי כוכבים והאפיקורסים והרשעים וכן כל מיני עצות שאינן טובות של כל החולקים על נקודת האמת כולם נמשכין ונשתלשלין משם מבחינת עצת הנחש הקדמוני שהוא בחינת זוהמת הנחש שזהו עיקר בחינ גלות מצרים שהיה על חטא אדם הראשון כמובא. ומחמת תוקף הגלות מצרים לא היה באפשר להאיר עליהם שום עצה כי אם היו מגלין להם עיטין דאורייתא שם ח״ו היו נפגמים גם העצות הקדושות על ידי עצות הנחש שזהו בחינת טומאת מצרים שהיה נאחז בהם אז מאד. ואם כן איך יגאלו ויצאו ממצרים כי אי אפשר להגאל כי אם על ידי אמונה כנ״ל. על כן הפליא השם יתברך חסדו עמנו והאיר עלינו אור גדול ונורא מאד שלא בהדרגה דהיינו שהשם יתברך חמל עלינו והאיר עלינו אור האמת קודם שזכינו לקבל העצות הקדשים שהם תרי״ג עיטין דאורייתא שקבלנו במעמד הר סיני. ועל ידי זה זכינו לאמונה גדולה ועל ידי זה היתה הגאולה ממצרים. כי בשעת יצירת מצרים זכו לאמונה שלימה וגדולה מאד כמבואר בכמה פסוקים כמו שכתוב לכתך אחרי במדבר וכו׳ וכמו שפירש רש״י כדאי הם והאמונה שהאמינו בי ויצאו וכוף כי לא אמרו איך נצא למדבר בי שום צדה לדרך וכו׳ וכמובא. נמצא שזכו אז לאמונה גדולה מד ועל ידי זה היתה עיקר גאולה כי עיקר הגאולה על ידי אמונה כנל ולאמונה הגדולה הזאת זכו על ידי גדול אור האמת שהאיר עליהם השם יתברך בחסדו שלא בהדרה דהיינו שזכו לעצם האמת קודם שקיבלו העצות הקדושותש הם תרי״ג עיטין דאורייתא וזהו בחינת המוחין הגדולים והנוראים שהאיר עליהם השם יתברך שלא בהדרגה בשעת יציאת מצרים. היינו בחינת אור האמת שהאיר עליהם שלא בהדרגה היינו קודם שקבלו העצות הקדושות כנ״ל. כי אמת הוא כולל כל מיני מוחין שבעולם. כי עיקר תכלית גדלות המוחין הוא האמת. וכמובן בדברי רבינו ז״ל במקם אחר שעיקר שלימות המוח וכל החידושין דאורייתא הוא רק כשהוא באמת כמבואר בהשיחה הקדושה הנדפסת בליקוטי תנינא המתחיל גודל יקרת המחשבה נודע לי עתה וכו׳ עיין שם שעיקר הוא האמת. כי עיקר שלמות המוח דקדושה הוא האמת. כי בוודאי אין זה נקרא מוח וחכמהכשמתחכם בחכמתו להפוך האמת כי חכמות חיצוניות אף על פי שלפעמים באים על איזה חכמה בענין העולם הה אבל מאחר שעל יד חכמתם הם מתרחקים מן עצם האמת דהיינו מהשם יתברך בריך הוא. על כן אין חכמתם נחשבת בשם חכמה כלל. כמו שכתוב הנה בדבר ה׳ מאסו וחכמת מה להם. וכן כל מיני חכמות של בני אדם שעל ידי אלו החכמות נתרחקים ח״ו מהשם

יתברך אינם נקראים חכמות כל. ועיקר החכמה והמוח הוא כשזוכין על ידי זה החכמה להתקרב להשם יתברך ולתורתו ולעבודתו באמת. וכל מה שמתקרבין אל האמת יותר נרא מוחין דגדלות יותר. שזהו בחינת בן חמש למקרא בן עשר שנים למשנה בן ט״ו וכו׳ שמבואר בכוונות של פסח שהם כלל כל המוחין דקטנות וגדלות ראשון ושנ. שמרומז במשנה זאת עיין שם. וכל אלו המוחין כלולים באמת. כי בן חמש שנים למקרא. ואז זוכין לקבל מוח אמתי על ידי מקרא. שהוא מוח של אמת כי כל המוחין כלולין בהתורה שהיא בחינת אמת כמו שכתוב תורת אמת וכו׳. אבל מחמת שאין התינוק יכול לקבל אז כי אם המקרא כפשוטו על כן נקרא עדיין מוחין דקטנות מחמת שאינו יוע עדיין עצם האמת הנעלם במקרא שהוא כל דיני מצוות התורה הנעלמים בהמקרא. כי ממקרא עדיין אין יכולין להורות שום דין ואין יודעים עדיין איך לקיים שום מצוה. כי כל מצוות תפילין נאמר בתורה פסוק אחד והיה לאות על ידיך וכו׳ ואין יודעין איך לכותבן ולהניחן וכל פרטי הדינים עד שלומדים תורה שבעל פה. וכן בשאר המצוות ועל כן כשהתינוק לומד מקרא אף על פי שהוא מוח אמתי אבל מחמת שעדיין עצם האמת נעלם שם על כן נקרא מוחין דקטנות ואחר כך נתגדל המוח יותר וזוכה למשנה ושם מבואר האמת יותר כי שם מבוארין דיני התורה. אבל מחמת שגם ממשנה אי אפשר להורות דין כמו שאמרו רז״ל על כן אין המוח נגדל בשלימות. כי זכה להשיג האמת בשלימות ואחר כך כשזוכה לגמרא ולאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא ולומד גמרא ופוסקים וזוכה לידע כל דין ממצות התוה באמת זהו בחינת מוחין דגדלות באמת ועיקר הגדלות המוחין הוא מה שזוה לידע אמתת הדין על מכונו. אבל גם במוחין גדלות יש כמה בחינות כי אפילו כשיודעים אמתת הדין והמצוה. עדין צריכין להשיג ולידע איך לזכות לעבוד את ה׳ באמת לקיים כל המצוות באמת כרצונו יתברך כי לא המדרש הוא העיקר אלא המאעשה ועל זה צריכין להתייגע כל ימיו עד שיזה לעבודת ה׳ באמת. ועל ידי זה זוכה להכיר אותו יתברך שהוא עצם האמת שזהו עיקר התכלית כמו שכתוב אל יתהלל חכם בחכמתו וכו׳ כי אם בזאת יתהלל המתהלל השכל וידוע אותי וכו׳:

אות ו

ועל כן ראוי לנו לבכות ולצעוק יום ולילה נבטוש רישא בכותלא דביתא. בת עמי חגרי שק התפלשי בעפרים אבל יחיד עשי לך מסק תמרורים. על גודל השבר והצרה הגדולה הנשמעת בעולם. אשר עדיין לא היתה כזאת. אשר נתחברות בכמה מקומות כמה כתות רשעים גמורים מפורסמים. ועשו לעצמן חברת חינוך נערים. ללמד בני ישראל הקטנים חכמות

חיצוניות ולשונות העובדי כוכבים. והם מטמאים הבל פיהם הקדוש. ועוקרים אותם בחייהם מקטנותם מהשם יתברך ומן התורה. כי מרגלים אותם בדרכי העובדי כוכבים ובמלבושיהם מנעוריה והם צודים נפשות יקרות לפורחות לגיהנם. אוי לנו כי שודדנו. אוי לנו על שברינו. אוי ואבוי ואם אמרתי אספרה כמו אפס קצה מעוצם הצרה הזאת יכלו המון יריעות. כי אין רעה גדולה מזו כאשר נראה בחוש שכל אלו הנערים שנתגדלו על פי הדרכים הרעים האלו. הם אפיקורסים מפורסמים והם גרועים ממשומדים. ומחללים שבת בפרהסיא ומתלוצלצים מכל התורה כולה. וביותר מתורה שבעל פה מדברי התלמוד ואגדות רז״ל. עד שאסור לחזור ולהעלות על הכתב ומכל שכן בעל פה דבריהם הרעים והמרים. אשר הן הן האפיקורסים הגמורים שהזכירו רז״ל. כי רז״ל אמרו שאפילו הכופר בדבר אחד מדברי חז״ל נקרא אפיקורס. מכל שכן שהם כופרים ברוב דברי רז״ל ובכל התורה כולה. כמו שאמרו רז״ל מהו שילמדו אדם את בנו חכמה יוונית והשיבו. ילמדנו בשעה שאינו לא יום ולא לילה וכמבואר באלשיך ובשל״ה ובאשר ספרים גודל האיסור ללמוד חכמות חיצוניות ולשונות רחמנא ליצלן. מלבד מה שמבטלין הבל פה הקדוש של תינוקות של בית רבן שיעסקו בדברים חיצוניים שאסור לעסוק בהם. ואי אפשר להתווכח לטוען עמהם על דרכיהם. כי מהפכים דברי אלקים חיים ומוצאין להסברות הפוכות של שטות והבל שצריכין ח״ו להרגיל את התינוק בדרכים נבוכים הרעים הללו. בדרכים רעים אשר לא נשמעו מעולם. וכל דרכם והנהגותם הוא רק להמשיך אתה תינוק בדרכי העובדי כוכבים מנעוריו אשר התורה הקדושה הזהירנו להתרחק מהם ומדרכיהם כמו שכתוב ויתערבו בגויים וילמדו מעשיהם וכמו שכתוב ובחוקותיהם לא תלכו וכמבואר בשולחן ערוך יורה דעה סימן קע״ח שצריך להיות מובדלמהם במלבושיו ובמעשיו וכו׳. ואין צורך להאריך ולבאר עוצם הצרה הגדולה הזאת אשר כמוהו לא נהייתה אשר על זה התנבאו כל נביאיו שיהיה בבסוד הימים צרה אשר כמוהו לא נהיתה כמו שכתוב והיתה עת צרה ליעב אשר כמוהו לא נהייתה וכמוהו לא תוסיף וכו׳. אשרי מי שזוכה ביים האלה להתרחק את עצמו ואת בניו מהם. ואם אים בידינו למונעם בעוונותינו הרבים. על כל פנים החיוב על כל אחד מאנשי ישראל הכשרים להזהיר את בניו ואת בני בניו לדורות שיתרחקו בכל מיני התרחקות מדרכים אלו. ושלא ליתן את בניו לחדר שלומדים בו אחד מהבנים אלו ההולכים בדכים אלו הרעים הנ״ל אף על פי שאצל זה המלמד אין עוסקים בלימוד הרע הזה רק לומדים אצלו תורה הקדושה גמרא ופוסקים. רק שקצת תלמידים לומדים במקום אחר אלו הענינים. אף על פי כן אסור להתחבר עמהם כלל שלא ימשיכו את בניו ח״ו לדרכם הרעה ולסברותיהם המרות שלא יכניסו בו ח״ו איזה תאוה ללמוד ספריהם הרעים רחמנא ליצלן. והשם יתברך ירחם על כלליות ישראל וימהר גאולתינו ויביא לנו את משיח צדקינו במהרה בימינו. אז יתגלה האמת כמוש כתוב אמת מארץ תצמח וכו׳:

אות ז

נחזור לעניניו שעיקר כל המוחין כלולין באמת כנ״ל. וזהו עוצם הנס של פסח שמאיר עלינו אז עצם האמת שכולל כל המוחין קודם שזוכין לקבל העצות הקדושות שהם בחינת תרי״ג עיטין דאורייתא כנ״ל. ועל כן צריכין לאכול מצה אז וחמץ אסור לנו לגמרי במשהו בבל יראה ובל ימצא. כי מבואר בכתבים שמצה הו בחינת מוחין דגדלות דאבא שהוא חכמה שהם מוחין גדולים ונוראים מאד. היינו שעכשיו אנו ממשיכין עצם האמת שהוא אור מהחכמה בעצמו שהוא אור העליון הגדול והנורא המאיר עלינו עתה בפסח שלא בהדרגה. כי קודם שזכינו להמשיך טיפי מוח הנמשכין נחכמה למטה במקום התכליות יועצות שם נעשין עצות הקדושות בחינת תרי״ג עיטין דאורייאת שתמיד אי אפשר לקבל שום מוח שהוא בחינת אמת כנ״ל כי אם על ידי אלו העצות כנ״ל אבל עכשיו מאיר עלינו עצם המוח שהוא אור החכמה בעצמו. שהוא בחינת עצתם האמת כי החכמה העליונה האמתיות הוא בחינת עצם האמת. כי זה עיקר הגדלות המוח מה שזוכין לפנימיות עצם האמת ביותר. אבל תמיד בכל השה אי אפשר לקבל שום מוח שהוא בחינת אמת כי אם על ידי העצות הקדושות שהם בעצמן נמשכין מן האמת. על ידם אנו זוכין לאור עצם האמת אבל עכשיו בליל פסח מאיר עלינו אור האמת בעצמו שהוא אור חכמה עילאה קודם שנמשך למטה להתלבש בבחינת עצות כי עדיין לא זכינו לקבל תרי״ג עיטין דאורייתא שעל ידם זוכין לאמת ואף על פי כן זכינו שהאיר עלינו אור האמת הגדול בעצם ועל ידי זה דייקא זכינו לאמונה שלימה שעל ידי זה גאלנו השם יתברך מגלות מצרים וזהו בחינת מצה שהוא מוחין דגדלות דאבא שהוא חכמה עילאה שהוא בחינת אור עצם האמת:

אות ח

ועל כן צריכין לשומרה מחמץ. כי אנו צריכי למהר לאפותה מיד קודם שנתחמץ כי עכשיו אין אנו יכולין להמתין עד חימוץ העיסה ח״ו שלא יתאחז שם זוהמת הנחש שהם עצות הרעות הנמשכות מאכילת עץ הדעת טוב ורע בחינת הנחש השיאני ואוכל. כי ידוע שהאכילה היא בחינת דעת כי מוח ודעת האדם נמשך כפי אכילתו שהוא חיות אדם. (וכמבואר

בדברי רבינו ז״ל במקום אחר). ועל כן אחר מתן תורה שזכינו לקבל תרי״ג עיטין דאורייתא אז החמץ מותר כי על ידי העצות הקדושות נמתק החמץ כי העצות הקדושות הם על ידי ישוב הדעת כי בכל מקום שיש עצה אינו בחפזון ובהלה רק צריכין ליישב דעתו היטב לחשוב מחשבות לשות עצות בנפשו איך להתנהג באופן שיזכה אל אמתת התכלית השבשביל זה נברא בזה העולם השפל המלא מכאובות וכו׳. וזהו בחינת חימוץ המוח דקדושה. שבזה כלול כל מה שמעיינים בעיון גדול בכל דברי התורה כדי לברר הדין הקדוש על בוריו או מי שמעיין באמת כדי לחדש חידושין דאורייתא אמתים כפי בחינתו או מי שחושב מחשבות איך לזכות לעצה אמתיית איך להנצל מהבלי עולם הזה ולזכות לעבודת ה׳ באמת. שכל זה הוא בחינת עצות קדושות שהם בחינת חימוץ המוח דקדושה. כי העצה הוא טיפי המוח שנמשכה מן המוח ונתבשלה בכליות היועצות שזהו בחינת טיפי הזרע הנמשכין מן המוח ונתבשלין גם כן בכליות שהם כלי ההולדה (כמבואר בהתורה הנ״ל) והתבשלות טיפי הוח בכליות בשביל להוליד הולדה דקדושה או להוליד עצה קדושה זה בחינת חמץ ושאור דקדושה שהם מחמיצין את העיסה שתהיה מוטעמת יותר לאכילה אבל צריכין לשמור מאד מאד את אלו טיפי המוח שלא יתחמצו ח״ו כי אם בקדושה גדולה בעת הצורך לבד בשביל הולדה קדושה או בשביל עצה קדושה. כי כשאין משמרין את המוח היטב. בקל יוכל להחמיץ ח״ו בהרהורים רעים בתאוות רעות עד שח״ו יוכל לפגום בטיפי המוח רחמנא ליצלן ועל כן נקרא היצר הרע שאור שבעיסה כמו שאמרו רז״ל ומי מעכב שאור שבעיסה. כי כל היצר הרע הוא בחינת חימוץ המוח שמחמיץ את המוח במחשבות רעות והרהורים רים ובתאוות רעות שעל ידי זה נפגמין ח״ו טיפי המו ומזה באין כל הפגמים וכל העבירות רחמנא ליצלן. ואין חכמה ואין תבונה ואין עצה לעמוד כנגדו כי אם על ידי התורה הקדושה שכלולה מתרי״ג עיטין דאורייתא שהוא בחינת חימוץ המוח דקדושה כנ״ל. כמו שאמרו רז״ל בראתי יצר הרע בראתי תורה תבלין ועל כן בשבועות שאז הוא מתן תורה שזכינו לקבל תרי״ג עיטין דאורייתא על כן מצוה להביא שתי הלחם מחמץ דייקא כי אז נמתק החמץ על ידי תרי״ג עיטין דאורייתא ואז נמתק הדין בשרשו. כי דייקא על ידי חמץ מכניע זוהמת הנחש בחינת הנחש השיאני שהוטא עצת הנחש שהם חימוץ המוח דסטרא אחרא כנ״ל כי עכשיו בשבועות נמתק החמץ כי עכשיו כל כח של חימוץ העיסה נמשך מחימוץ המוח דקדושה שהוא תרי״ג עיטין דאורייאת דהיינו העיון וחימוץ המו בתורה ובעבודת ה׳ באמת כדי לידע אמתת רצונו יתברך כל אחד לפי מדרגתו. אבל עכשיו בפסח קודם מתן תורה שאז עדיין לא זכינו לקבל תרי״ג עיטין דאורייתא ואי אפשר להמתין עד שיקבלו העצות בהדרגה כסדר שלא יתאחזו בהם הקליפות שהם עצת הנחש שהיו נאזים בהם כנ״ל. על כן אסור לאכול החמץ כלל כי עכשיו אור המוחין העליונים מאירים בעצמן קודם שבאו לידי חימוץ להתבשל בכליות בבחינת עצות כנ״ל. ועלכ ן עתה אין החמץ יונק מן הקדושה כלל. אדרבא בפסח נמשך כל החמץ מבחינת הנחש השיאנו מעצת הנחש מזוהמת הנחש. שהם עיקר חמץ ושאור דסטרא

אחר עכבי עשיו עדיין אי אפשר להמשיך אור האמת על ידי בחינת חימוץ המוח דקדושה שהוא בחינת עצות קדושות כי עכשיו עדיין אי אפשר לקבל שום עצה קדושה מחמת תוקף אחיזת הזוהמא שהיא עצת הנחש כנ״ל ררק אנו צריכין לקבל אור האמת בעצמו קודם שנחמץ ונתלבש בבחינת עצות וזהו בחינת מצה כנ״ל. כי מתוקף הגלות אי אפשר להמתין כלל עד שיתלבש האמת בבחינת העצות כי תיכף שיהיו נעשין עצות יתאחזו בהם אחיזת הזוהמא שהיא עצת הנחש ויהפוך כל העצות מהיפך אל היפך על כן אנו צריכים לצאת בחפזון על ידי עצם אור המאת שזהו בחנית מצה כנ״ל. וכמו שאנו אומרים מצה זו שאנו אוכלין על שום מה על שום שלא הספיק בצקם של בותינו להחמיץ עד שנגלה עיהם מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא וגאלם שנאמר ויאפו את וכו׳ ואל יכלו להתמהמה וכו׳ היינו כנ״ל שלא היה אפשר להם להגאל מתוקף הגלות כי אם בחפזון על ידי התגלות אלקות שהוא עצם האמת שנתגלה עליהם קודם חימוץ העיסה שהוא בחינת קודם התבשלות העצה כי לא יכלו להתמהמה עד שתגמר העצה להתבשל שלא יתאחזו בסה הקליפות שהם עצת הנחש שזה היה עיקר הגלות שנמשך מחטא דם הראשון מבחינת הנחש השיאני כנ״ל:

אות ט

וזה בחינת מרור שאנו אוכלין על שום שמררו המצריים את חיי אבותינו במצרים. כמו שכתוב וימררו את חייהם בעבודה קשה בחמר ובלבנים וכו׳ כי מרור הוא בחינת ומוצא אני מר ממות את האשה אשר היא מצודים וחרמים וכל טוב לפני האלקים ימלט ממנה וחוטא ילכד בה. שהיא בחינת עצת הנחש הקדמוני שהביא מיתה לעולם שמשם נמשכין כל העצות רעות שבעולם של כל מיני כתות המרחקים מעבודת ה׳ במת. וזהו בחנית כל המצודים וחרמים ורשתות ומכמורות מה שהיצר הרע פורש על האדם בכל יום כמו שכתוב רשת הכינו לפעמים. וכמו שכתוב באורח זו אהלך טמנו פח לי. כי הוא מבלבל את הדם בכל עת בעצות רעות כדי לרחקו מהשם יתברך וזהו עיקר המרירות מה שצריך כל אדם לסבול קודם שיזכה לעבודת ה׳ באמת. כי אין מרירות גדול מזה כשאינו יודע לשית עצות בנפשו איך להתנהג ובפרט ועיקר בעבודת ה׳ אשר זה עיקר התכלית והסוף של האדם וכל אחד יודע שאין שום תכלית בעולם כי אם לאחוז בעבודת ה׳ כל ימי חייו:

אות י

אבל זעירין אינון שיודעים עצות אמתיות איך לסור ולשוב מני חשך. ואין יודעים לשות עצות בנפשו איך להתנהג באופן שיזכה להיות איש כשר באמת וכמו שצעק על זה דוד המלך עליו השלום עד אנה אשית עצות בנפשי יגון בלבבי ימם וכו׳. וה ידוע מאד למי שרוצה לחוס על חייו ולכנוס בעבודת ה׳ שצריך לסבול מרירות גדול קודם שזורה לעצה אמתיית כראוי לו באמת לפי בחינתו ואמת אי אפשר לקבל שום עצה כי אם מצדיקי הדור האמתיים (כמבואר בהתורה הנ״ל). אבל הבעל דבר הניח עצמיו גם על זה ובלבל את העולם והכניס מחלוקת גדול בין הצדיקים עד שאין שום אחד יודע האמת למי להתקרב. עד אשר ח״ו אבדה עצה מבני ישראל עם סגולה החפצים לשוב אלו יתברך. אבל באמת השם יתברך חומל עלינו בכל דור ובכל יום ויום. ושולח לנו ומאיר עלינו אור האמת בעצמם. שזהו בחינת יציאת מצרים בחינת מצה כנ״ל. ועל ידי זה אנו זוכין לאמונה ומתקרבן אליו יתברך ונגאלין מן הגלות בכלל ובפרט. ועל ידי אור האמת הזה נמתק ונתבטל מרירת העצה של עצת הנחש וזוכין אחר כך לקבל עצה שלימה דקדושה. וזה בחינת אכילת מרור להמתיק ולבטל מרירת עצת הנחש שהוא מר ממות שעל ידי זה אין יכולין לשית עצות בנפשו שזהו המרירות קשה על האם מן הכל. ועל ידי בחינת מצה בחינת אור עצם האמת שנתגלה בשעת יציאת מצרים וכן בכל דור ודור על ידי זה נגאלין וזוכין אחר כך לבטל עצות רעות שאינן אמתיות הנמשכין מעצת הנחש ולקבל עצות קדושות שהם בחינת תרי״ג עיטין דאורייתא שמקבלין בשבועות אחר שזכינו לגאולה בפסח על ידי עצם אור האמת וכאשר יבואר עוד לקמן:

אות יא

וזה הענין של יציאת מצרים נעשה בכל דור ודור ובכל אדם ובכל זמן. כי בכל עת שהאדם משוקע ח״ו בגלות הנפש כל אחד כפי שנתפס בעוונותיו ובתאוותיו רחמנא ליצלן. ויש לפנמים שהאדם משוקע בגלות הנפש כל כך עד שאי אפשר לגלות לו שם עצה קדושה איך לצאת מן החשך והגלות כי כל מה שיתנו לו איזה עצהת יבואו החולקים על האמת ויקלקלו אותה על ידי עצות רעות שלהם הנמשכין מעצת הנחש כנ״ל. אבל כשהשם יתברך רוצה לחמול עליו ולגואלו ולהנטותו לתחיה להכניס בו התעוררות

לתשובה לבל להיהי נדחה ח״ו. אז השם יתברך מאיר בדעתו עצם האמת קודם שמגלה לו העצות הקדושות ועל ידי עצם האמת זוכה לאמונה. ועל ידי זה נתקרב להצדיק האמת ולאנשים כשרים באמת ואחר כך הם מורים לו את הדרך אשר ילך בה ואת המעשה אשר יעשה על פי עצות התורה כפי אשר הורו לנו חכמינו ז״ל. כי אחר יציאת מצרים שאז זכו לעצם אור האמת. אבל לא היה האור כי אם לפי שעה כמבואר בכוונות רק אחר כך זוכין על ידי הספירה למשיך אור העצות בהדרגה ובמדה עד שזוכין בשבועות לקבל תרי״ג עיטין דאורייתא וכאשר יבואר עוד מזה בעזרת השם יתברך:

אות יב

וזהו בחינת מרור זה שאנו אוכלין על וכו׳ כמו שכתוב וימררו את חייהם בעבודה קשה וכו׳ כל זה הוא בחינת העצה שאין יכולין לשית עצות בנפשו על ידי בלבול עצת הנחש שהם כל הספיקות והבלבולים וכל עצת רשעים הנמשך משם וכמו שכתבו בזוהר הקדוש וימררו את חייהם בעבודה קשה בקשיא בחומר בחומרא דהלכתא ובלבון שמעתתא וכוף וכל זה הוא בחינת מרירות העצה שנמשך מבחינת חטא אדם הראשון מבחינת הנחש השיאני שעל ידי זה קשין כמה קשיות בהלכה וקשה לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא שכל זה הוא בחינת שאין יודעים העצה על מכונה כי כל התורה וההלכות בכלל הם בחינת עצות כמו שכתוב לי עצה ותושיה בחינת תרי״ג עטין דארייתא וכשאין יכולין לברר הדין למשל שאין יודעין איזה דין של תפילין בשלימות זהו בחינת שאין יכולין לברר העצה הזאת שהוא מצוות תפילין בשלימות נמצא שכל הקשיות והחומרות של ההלכות הם בחינת מרירת העצה שצריכין לסבול מרירת גדול קודם שמבררין העצה שהיא בחינת בירור ההלכה בירור דיני ומצוות התורה. וכמו כן כל העצות בפרטי פרטיות שצריך כל אחד ואחד בעבודת ה׳ שכולם כוללין בתרי״ג עטין דאורייתא. כשאין האדם זוכה לידע בירור העצה בשלימות. זהו בחינת וימררו את חייהם בעבודה קשה בקשיא בחומר וכו׳ בלבון שמעתתא וכו׳ כי הכל אחד כנ״ל. ועל כן פתח דוד המלך עליו השלום את ספרו בשבח מי שזוכה להנצח מעצות רעות האלו של הרשעים והחולקים על האמת כמו שכתוב אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים וכו׳. הרי שהשבח הראשון שבספרו שמשבח את הצדיקים הכשרים הוא מה שזכו לבלי לילך בעצת רשעים המרוחקים מ ן האמת כי זהו העיר להנצל מעצתם הרעות שהם עצת הנחש שעל ידי זה זוכין לקבל עצות קדושות של צדיקי אמת שהם בחנית תרי״ג עיטין דאורייתא

שעל ידי זה זוכין לאמת ואמונה שעל ידי זה עיקר הגאולה וכו׳ כנ״ל׃

אות יג

וזה בחינת חרוסת. שהם זכר לטיט. כי מבואר בהתורה הנ״ל שעל ידי ציצית שהם תיקון הברית ניצולין מעת הנחש וזוכין לעצות דקדושה וכו׳ וזהו בחינת וקיימי כי חמרי חיווּרי בחינת חותם של טיט וכו׳ עיין שם ועכשיו בשעת יציאת מצרים עדיין לא זכור לאור הציצית מחמת שלא קיבלו עדיין מצוות התורה. ועל כן בשעת גלות מצרים מררו את חייהם בחמר ובלבנים שזהו בחינת היפך הציצית שהם בחינת חמרי חיווּרי בחינת חותם של טיט שהיא ציצית של לבן כנ״ל. ועכשיו עושים זכר לטיט את החרוסת שהם מרמזים על אור הציצית שאנו עתידים לקבל בשבועות שהם עיקר קיום התורה כנ״ל. כי חרוסת הוא אותיות חס רות (כמבואר בכוונות) רות היא בחינת ציצית כמו שכתוב ברות ופרשת כנפיך אל אמתך כי רות יצא ממנה דוד שהוא מלכות משיח שהוא עיקר שלימות מלכות דקדושה שהיא בחינת ציצית שהם מוחי המלכות דקדושה שהוא בחינת אמונה שעל ידי זה עיקר הגאולה שתהיה על ידי משיח בן דוד. וזהו ח״ס זהו בחינת ל״ב חוטין כפולים שבציצית שעולים ס״ד וד׳ ציצית בעצמן הכל עולה ס״ח שהוא בגימטריא חיים שהם המוחין של רות שהיא בחינת מלכות דוד כנ״ל ועל ידי אלו החרוסת שממתיקין ומבטלין הטיט של מצרים שהוא בחינת וימררו את חייהה וכו׳ בחמר ובלבנים כנ״ל. כי ממשיכין על ידם אור הציצית כנ״ל על ידי זה ממתיקין את המרור שהוא מרירת העצה שנמתקת על ידי אור הציצית שמבטלת עצת הנחש שהוא בחינת ארס המרור וזוכין לעצת צדיקים לעצות קדושות הנמשכין מתרי״ג עיטין דאורייתא כנ״ל.

אות יד

וזה בחינת ד׳ כוסות של יין בפסח כנגד ד׳ לשונות של גאולה והוצאתי והצלתי וגאלתי ולקחתי זה בחינת ד׳ בחינות המבוארים בהתורה הנ״ל שכולם בחינת אמונה שהם אמונה ותפלה ונסים וארץ ישראל שמבואר שם שכולם בחינה אחת בחינת אמונה וכנגד ד׳ בחינות אלו צריכין

לשתות ארבע כוסות. ועל כן על כוס ראשון מקדשין קדושת היום שהוא הקידוש. זה בחינת עצם האמונה שהיא עיקר הקדושה. כי עיר שבח קדושת היום הוא על ידי אמונה שכלולה מכל הקדושות כמו שכתוב ועם קדושים נאמן כמו שכתב רבינו ז״ל בהתורה חותם בתוך חותם שאמונה היא כלליות הקדושה. וכוס שני הוא בחינת נסים כל על כוס שני מספרים כל עיקר הנס של יציאת מצרים וכל תוקף הנסים של העשר מכות וכו׳ נמצא שעיר התגלות הנסים מגלין על כוס שני. כי הוא כנגד בחינת נסים. וכוס שלישי מברכין עליו ברכת המזון שהוא לברך להשם יתברך על ארץ ישראל שנתן לנו כמו שכתוב ואכלת ושבעת וברכת את ה׳ אלקיך על הארץ הטובה אשר נתן לך. וכוס רביעי הוא בחינת תפלה כי על כוס רביעי גומרין את ההלל והלל הגדול ונשמת שהם כלל כל התשבחות וההודאות והברכות שזהו בחינת תפלה. נמצא שהד׳ כוסות הם כנגד ד׳ בחינות שכלולים באמונה כנ״ל ובשביל זה מברכין אותם על היין. כי היין מרים את הדעת למעלה ממדרגתו ועל כן היין כלול משני בחינת להטיב או להרע ח״ו כמו שאמרו רז״ל זכה נעשה ראש. לא זכה נעשה רש זכה משמחו לא זכה משממו. ועל כן אי אפשר לשתות יין כי אם בקדושה גדולה כשזוכה לתקן הברית שהיא בחינת יוסף בחינת ציצית שעל ידי זה זוכין לעצות קדושות ולאמת ואמונה כנ״ל ואז יכול לזכות על ידי היין שיתרומם מוטחו בקדושה ויכול אז להתלהב יותר להשם יתברך ולהתעורר יותר לעבודת השם יתברך כי מחמת שנתרומם מוחו ונתרחב דעתו יכול לעלות לשורש הדעת שהוא בחינת שורש התורה והמצוות ששם הוא למעלה מכל מצות התורה וכל המצוות מקבלין חיות והארה משם וכשעולה לשם נתלהבה ביורת ונתזק ביותר לקיים מצוות התורה. מחמת שממשיך על עצמו אור שורש המצוות שעל ידי זה נתחזקין אצלו קיום המצוות ביותר. אבל להיפך ח״ו כשאין זוה לבחינות הנ״ל ואין אמונתו שלימה עדיין אזי על ידי שתיית היין והשכרות יכול לקלקל מאד כמו שכתוב כי יתן בכוס עינו יתהלך במשרים שכל הדרכים דומות עליו כמשור כי מחמת שנתרומם מוחו למעלה מכלי המוחין שלו על כן אינו רואה עוד לפי בחינתו כל האזהרות של המצות של משה רבינו כמו שכתב רבינו ז״ל שעל ידי שכרות שוכח כל האזהרות של משה. כי משה רבינו מלובש בכל אחד מישראל בכל אבר אבר והוא מזכיר את כל אבר ואבר את המצוה השייכה לאותה אבר ועל ידי השכרות מפשיט את הדעת עד שאינו שומע כל אלו אזהרות עד שכל הדרכים דומות עליו כמשור.

אות טו

ועל כן בפסח שאז נתגלה אור האמת בעצמו שהוא למעלה ממדריגות המוחין קודם שקבלו לבושי המוחי שהם העצות הקדושות ועל כן אז חיוב לשתות יין ד׳ כוסות כי עכשיו על ידי היין דייקא התרומם המוח ומקבלין אור האמת בעצמו שעל ידי זה נשלמת האמונה בכל ד׳ בחינותיו שהם בחינת ארבע כוסות כנ״ל כי עכשיו אנו זוכין לקבל אור האמת שהוא אור המוחין בעצמן למעלה ממדריגת כלי המוחין שלנו והשם יתברך חומל עלינו ונותן לנו כח לקבל הארה הזאת בקדושה שעל ידי זה עיקר הגאולה כנ״ל. ועל כן צריכין דייקא לשתות יין שהוא בחינת הרמת המוח למעלה ממדריגתו כנל ובאלו הד׳ כוסות של יין שהם בחינת אמונה אנו מרמזין תיקון הד׳ ציצית שעל ידם עיקר תיקון האמונה כנ״ל כי ד׳ כוסות כנגד דף ציצית שהם בחינת עינים בחינת בן פורת עלי עין. כי יין בגימטריא עין כמו שכתבו חכלילי עינים מיין וכו׳. ובזה מתקנים פגם של נח ששתה מן היין וישכר ויתגל בתוך אהלו. שתיקונו היה על ידי בחינת ציצית כמבואר בהתורה הנ״ל על פסוק ויקח שם ויפת את השמחה דא ציצית וכו׳ ועל ידי זה וערות אביהם לא ראו בחינת תיקון הברית היפך חם וכו׳ נמצא שעל ידי השמחה בחינת ציצית תיקנו פגם היין והשכרות של נח. שהוא בעצמו בחינת פגם החטא של אדם הראשון בחינת הנחש השיאני (כמובן בתיקונים ובספרים). כי נח סבר שכבר יכול לשתות היין בקדושה לרומם המוח למעלה מכליו בקדושה. אבל באמת אז עדיין לא נתתקן חטאו ולא זכה וכו׳ ועל כן בא לידי פגם על ידי זה ועיקר התיקון על ידי ציצית שה קיום כל התורה שעל ידם זוכין לקבל תרי״ג עיטין דאורייתא ולבטל עצת הנחש וכוף כנ״ל וזה זוכין בשבועות כנ״ל אבל עכשיו בפסח אין זוכין עדיין לאור הציצית ולתרי״ג עיטין וכו׳ רק שה׳ האיר עלינו המוחין למעלה ממדריגתינו ונתן לנו כח לקבלם כדי להגאל ועל כן עכשיו חובה עלינו לשתות יין דווקא ד׳ כוסות. כי דווקא על ידי היין מתקנין הפגם של נח שהוא בחינת חטא אדם הראשון כי עכשיו זמן הגאולה בחינת תיקון הברית כי בזכות אבותינו שהם בחינת שמירת הברית ובזכות יוסף הצדיק שעמד בנסיון ושמר את הברית יגאלינו ועל ידי זה יש לנו כח לשתות היין בקדושה ועל ידי זה עיקר התיקון וזוכין על ידי זה דייקא לקבל אור האמת שעל ידי זה נשלם האמונה שהיא בחינת ד׳ כוסות של גאולה כנ״ל כי הגאולה על ידי אמונה כנ״ל.

אות טז

וזהו בחינת מה שמברכין ביום הראשון שלפסח טל. כי הטל אינו נעצר. כי הגשמם יורדין בזכות אמונה (כמבואר בהתורה הנ״ל). וכשהאמונה נפגמת ח״ו שזהו בחינת עבודה זרה אזי נעצר המטר ח״ו כמו שכתוב

וסרתם ועבדתם וכו׳. ועצר את השמים וכו׳ אבל טל הוא בחינת אור האמת שיורד מלמעלה לעורר ישנים ולהקיץ נרדמים כי בחינת פסח ויציאת מצרים הוא בכל אדם ובכל זמן בשל שנה ושנה וגם בכל יום ויום יש בו בחינת פסח ויציאת מצרים ועל כן צריכין להזכיר יציאת מצרים בכל יום כמו שכתוב למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך כי כל ההרהור וההתעוררות העליון הבא מלמעלה על כל אדם בכל יום ויום זהו בחינת ההארה של יציאת מצרים שהוא הארה עליונה שלא בהדרגה קודם אתערותא דלתתא ראוי כי זה הדבר נעשה בכל דור ובכל שנה ובל יום בכלל ובפרט כי השם יתברך מסבב עם האדם בכמה סיסבות להחזירו בתשובה לזכותו לחיים עולם הנצחי והכל מה שהשם יתברך שולח על האדם מתחילה התעוררות עדלהתעורר בתשובה ולילך בדרכי ה׳ זהו בחינת יציאת מצרים שבא ההארה מלמעלה שלא בהדרגה בלי התעוררות תחתון כראוי וכל זה כדי שיצא מגלותו הקשה אבל אחר כך כשמתחיל לילך בדרכי ה׳ אחר כך נוטלין ממנו ההארה הזאת ומניחין אותו שילך בעמו בהדרגה כסדר מיום אל יום. וצריך אחר כך התחזקות מחדש. ועל כן אין תוקף כתחלת החסידות מחמת שאז מתלהב בהתהבות גדול מחמת אור ההתעוררות העליון שבא עליו. אבל העיקר הוא שאחר כך כשנסתלק ממנו זה האור העליון ומניחין אותו שילך מעצמו שאז יתגבר להתחזק בעבודתו יתברך מיום אל יום בהדרגה כסדר. (וכמובא המשל בשם הבעל שם טוב זצוק״ל כמו תינוק כשמתחיל לילך שבתחלה מוליכין אותו ואחר כך מניחין אותו שילך מעצמו) שזהו ענין פסח וספירת העומר שבתחילה בא האור מלמעלה ואחר כך נסתלק וצריך לו לילך מעצמו בהדרגה עד שיזכה לקבל הקדושה שהוא בחינת קבלת התורה בשבועות. וגם ביום אחד בעצמו נעשה זאת. כי בכל יום ויום באין הרהורי תשובה אפילו לרשעים גמורים ואלו הרהורי תשובה והתעוררות עליון הא מלמעלה בכל יום ויום שזהו בחינת הכרוז העליון דכריז בכל יומא (כמו שכתוב בזוהר הקדוש וכמובא). וכל זה היא הארת יציאת מצרים שבא ההארה מלמעלה ומי שזוכה להמשיך עצמו לאור האמת יכול לזכות לתשובה על ידי זה וזהו בחינת טל שאינו נעצר לעולם כי טל הוא בחינת שלש אותיות ראשונות של השם במילוי שעולין טל כידוע שהם אותיות יק״ו שכולם כלולים בהו׳ של השם שהוא בחינת אמת כידוע כי אמת כלול משלש. ראש תוך סוף. שהם בחינת אלו הג׳ אותיות (כמובן בספרים) נמצא שטל הוא בחינת הארת האמת ועל כן אנו ממשיכין זה הטל ביום ראשון של פסח שאז מאיר הארה העליונה בי התעוררות תחתון כדי להוציא ישראל מגלות נפשם ממ״ט שערי טומאה למ״ט שערי קדושה ועל כן אנו ממשיין הארה זאת על ידי בחינת הטל שהוא בחינת אור האמת כנ״ל. כי אף על פי שאחר יום אחד של פסח נסתלק ההארה הגדולה הזאת אבל אף על פי כן הרשימה נשאר ומהרשימה הזאת יורד הטל בכל יום שהוא נמשך מבחינת הארה העליונה היורדת בכל יום לעורר רשעים בתשובה שזהו בחינת טל של תחיה להחיות מתים ברחמים רבים דהיינו הרשעים שבחייהם קרוים מתים שהשם יתברך מחיה אותם על ידי בחינתטל שהוא בחינת

התעוררות עליון והרהורי תשובה היורד עליהם בכל יום עד שסוף כל סוף צריכין לחזור בתשובה בגילגול זה או בגילגול אחר. כי השם יתברך יגמור את שלו כרצונו בוודאי וידו על העליונה לעולם. וגם כל אלו ההרהורי תשובה אינם נאבדים שום אחד מהם אף על פי שאינם זוכין לעדיין לשוב בתשובה שלימה ואפילו אם אחר כך מתגבר עליהם הבעל דבר ונופלים למטה יותר ויותר אף על פי כן כל מה שנתעורר מתחילה לפעמים איזה מעט דמעט אינו נאבד לעולם. וסוף כל סוף יהיה לו תיקון על ידי זה על ידי התקבצות ההרהורי תשובה שהיה לו לפעמים בימי חיו על ידי החסד עליון של השם יתברך שהאיר עליו בכל יום טל של תחיית המתים להנטותו לתחיה בבחינת יחיו מתיך נבלתי יקומין הקיצו ורננו שוכני עפר כי טל אורות טליך וכו ועל כן קבעו ברכת טל בתחיית המתים וכו' וזה הטל מבטל זוהמת הנחש בחינת הנחש השיאני שמשם נמשכין כל הל"ט מלכות כידוע כי טל היפך ל"א מלאכות כמובא בדברי רבינו ז"ל (בסימן י"א).

אות יז

ועל כן מזכירין טל ביום הראשון של פסח כי כל זה נמשך מההארה הגדולה שנמשכה בפסח בשעת יציאת מצרים וכנ"ל ועיקר ההארה של פסח הוא כדי לזכות לאמונה אל על פי שלא זכינו עדיין לתרי"ג עיטין דאורייתא שקיומם על ידי ציצית. אף על פי כן מאיר עלינו השם יתברך אור האמת בחסדו אבל אחר כך אנו זוכין לקבל האמת על ידי תרי"ג עיטין דאורייתא בהדרגה עד שזוכין בשבועות לקבלת התורה שקיומה על ידי ציצית כנ"ל. וזהו בחינת טל כנגד טל כריכות שבציצית שעלידם עיקר קיום תרי"ג עיטין דאורייתא ועכשיו כל זה כלולבהארה העליונה הבאה מלמעלה בשעת יציאת מצרים שהוא בחינת טל. וזהו בחינת המן שהיה יורד עם הטל והיה מונח בין הטל כבקופסא כמו שפירש רש"י כי המן הוא בחינת מצה כמו שאמרו רז"ל עוגה שהוציאו ישראל ממצרים טעמו בהם טעם מן. כי הוא לחם היורד מן השים בלי עשיית התחתונים כלל שכל זה נמשך מהרשימה של ההארה העליונה שנתגלה בשעת יציאת מצרים שהו בחינת מצה כנ"ל שמשם בחינת המן שהוא מבטל זוהמת הנחש בחינת בעצבות תאכלנה בזעת אפיך תאכל לחם שהוא הפרנסה הבאה ביגיעה גדולה על ידי ל"ט מלכות כי המן היה יורד מלמעלה בלי שום יגיעה ומלאכה כלל ועל כן המן יורד עם הטל כי הם בבחינה אחת כנ"ל.

אות יח

ועל כן גדעון כשרצה לראות אות ונס מהשם יתברך ביום הנפת העומר. היה מנסה על ידי הטל על גיזת הצמר. גיזת הצמר מרמז על ציצית הבאים מצמר שעל ידם עיקר קיום התורה שמתחילין להכין עצמינו לבלה ביום הנפת העומר. והטל הוא בחינת ההארה של פסח כנ״ל. ועל ידי בחינות אלו שהם בחינת טל ובחינת ציצית על ידי זה עיקר הגאולה מכל הגליות שכולם מכונים בשם גלות מצרים ועל כן כשרצה גדעול לגאול את ישראל מצרתם נסה על ידי הטל על הגיזה וכנ״ל.

אות יט

וזה בחינת קריעת ים סוף. כי עיקר קריעת ים סוף היה על ידי אמונה כמו שפירש רש״י על פסוק מה תצעק אלי וכו׳ כדאי הם והאמונה שהאמינו בי ויצאו לקרוע להם את הים. כי אמונה בעצמה הוא בחינת קריעת ים סוף בחינת הפך ים ליבשה. כי עיקר האמונה השלימה הוא לסלק דעתו לגמרי כאלו אין לו שום דעת ולסמוך על האמונה לבד שקבלנו מאבותינו הקדושים. ובזה ינצל מכל מיני קשיות וחקירות ומבוכות כי אין לו שום מבוכה וקשיא בעולם שיבלבל אותו מאחר שמסלק דעתו כאלו אין לו שום שכל כלל וסומך רק על אמונה לבד. כי באמת דעתינו אין ואפס ממש כנגד דעת אבותינו הקדושים אברהם יצחק יעקב ומשה וכו׳ וכל הצדקים שבכל דור ודור מאז ועד עתה. ורציכין אנו לסמוך רק עליהם אשר הורישו לנו אמונה הקדושה אשר היא חיינו ואורך ימינו ולבטל דעתינו לגמרי ולסמוך רק על האמונה אשר נטעו בנו בחסדו ה׳. וישראל קדושים על ידי שזכו אז לזה שבטלו אדעתם לגמרי וסמכו רק על אמונה שעל ידי זה זכו אחר כך לקבלת התורה כמו שכתב רבינו ז״ל על פסוק על נבל ולא חכם עמא דקבילו אורייתא ולא חכימו שסלקו דעתם לגמרי ובטלו שכלם מכל וכל וסמכו רק על האמונה כמו שכתוב ויאמינו בה׳ ובמשה עבדו. על ידי זה זכו אז לקריעת ים סוף. כי קריעת ים סוף בחינת הפך ים ליבשה הוא ממש בחינה זו שמסלקן מימי הדעת לגמרי וסומכין רק על האמונה שהיא בחינת יבשה וארץ בחינת שכן ארץ ורעה אמונה. שזהו בחינת בריאת העולם בחינת יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד ותראה היבשה. כי הדעת הוא בחינת מים כמו שכתוב ומלאה הארץ דעה את ה׳

כמים לים מכסים. אבל ישראל עם קדוש אין משתמשין עם הדעת כי אם כשהדעת בקדושה ובטררה שיכולין לזכות על ידו לאמונה יתירה כי הם ממשיכין כל מיני דעת ושכל לתוך בחינת אמונה שזה עיקר הקדושה. ועל ידי זה עיקר קיום העולם שעומד על המאונה כמו שכתבו וכל מעשיהו באמונה וכמו שאמרו רז״ל עד שבא חבקוק והעמידן על אחת וצדיק באמונתו יחיה.

אות כ

וזהו בחינת יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד שכל מימי הדעת יומשכו אל מקום אחד. אל מקום אחד דייקא בחינת שמע ישראל ה׳ אלקינו ה׳ אחד. שצריכין להמשיך כל מימי הדעת שנמצא בעולם אל מקום אחד להמשיך כל הדעת לתוך אמונת אחדותו יתברך שזהו כלל כל כוונות קריאת שמע שעיקר הכוונה הוא כפשוטו להאמין ביחודו ואחדותו שהוא יתברך אדון יחיד מנהיג ומושל ומשגיח. הוא לעילא מן כולא ולית לעילא מיניה. ובזה כלולין כל הכוונות שהם להמשיך כל המוחין על ידי קריאת שמע וליחד קודשא בריך הוא ושכינתיה וכו׳ (כמבואר בכוונות). היינו שצריכין להמשיך כל מיני דעת ומוחין לתוך אמונת אחדותו יתברך. ועל ידי זה ותראה היבשה שעל ידי זה נתגלה האמונה שהיא בחינת ארץ. כי מתחילה היה העולם מים במים ואז היה העולם תהו ובהו כמו שכתוב והארץ היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום ורוח אלקים מרחפת על פני המים. כי כל זמן שלא נתגלה ונמשכה האמונה מחמת רבוי הדעת שהוא בחינת ריבוי המימי התהומות אז היה עדיין תהו ובהו וחשך על פני תהום. כי עיקר יניקת הכפירות הוא מריבוי הדעת ולא היה העיקר קיום העולם כי אם עלידי ורוח אלקים דא רוחו של משיח שהיתה מרחפת על פני המים כי עיקר בחינת משיח הוא בחינת אמונה כמו שכתבו ואמונתי וחסדי עמו וכו׳ כי הוא יגלה ויכניס האמונה בשלימות בכל באי עולם כמו שכתוב כי אז אהפוך אל כל העמים שפה ברורה לקרוא בשם ה׳ וכו׳ וכיוצא בזה בפסוקים רבים.

אות כא

ועל כן רוחו של משיח שהיא בחינת אמונ היתה מרחפת על פני המים כי הוא מקיים העולם תמיד. אפילו בעת שרוצים לשלוט ריבוי המים שהמהם אחיזת המים הזדונים שהם הכפירות והאפיקורסית השולטין ונמשכין בעולם שרוצים להחריב את העולם ח״ו אם היתה מתקיימת דעתם הרעה בוודאי היה נחרב העולם כי אין העולם מתקיים אלא על ידי אמונה. אבל השם יתברך מפיר מחשבות ערומים ולא תעשינה ידיהם תושיה. כי הוא יתברך מקיים העולם בעת שמתגברין דעות האפיקורסית בעולם על ידי בחינת ורוח אלקים דא רוחו של משיח המרחפת על פני המים. כמו שהיה מקיים העולם בתחילתו בעת שהיה תהו ובהו וכו׳ על ידי זה. כי כל הקשיות והכפירות של כלא חד הוא מחמת רבוי אור לפי בחינתו כי לפי כלי מוחו ותבונתו זאת הקשיא והחקירה הוא למעלה מדעתו ועל כן אם אינו מסלק דעתו ואינו סומך על אמונה לבד הוא בא לידי כפירה גמורה ואפילו אם ימצא חכם דקדוה שיתרץ קושייתו יכול הוא או אחר להקשות קושיא אחרת יותר גדולה שזאת הקשיא נמשכת מריבוי דעת יותר וכן למעלה מעלה. כי עיקר הקשיות והמבוכות והכפירות נמשכין מבחינת ריבוי אור שגורם שבירת כלים היינו כנ״ל שאור הדעת מרובה מכלי מוחו ותבונתו. ועל כן עיקר התיקון הוא על ידי משיח שיבא במהרה בימינו כי משיח עולה נשמתו ודעתו עד בחינת עתיק כמו שכתוב עד עתיק יומין מטא וכו׳ ובחינת עתיק הוא למעלה מכל השכליות והדעת שבעולם. ועל כן אצל משיח אין שייך שום ריבוי דעת כלל כי כל ריבוי אור הדעת שנחשבה אצל הגדול שבגדולים לריבוי דעת הוא אצל משיח דבר פשוט כי הוא יכול לבלוע כל מימי הדת שבעולם. ועל כן הוא מרחף על פי המים כי הוא עולה על כל מיני מימי הדעת שבעולם כי הוא בבחינת עתיד שעולה למעלה מן הכל. ועתיק הוא בחינת ראש אמונה בחינת האמונה העליונה מן הכל כי הא בחינת האמונה שלמעלה מכל מיני דעת שבעולם.ועל כן הוא יגלה האמונה בשלימות בעולם. וגם בכל דור ודור מיום בריאת העולם ועד עכשיו ומכאן ולהבא עיקר המשכת האמונה הקדושה הוא מבחינת רוחו של משיח שהוא בחינת עיקר בחינת ראש אמונה שהא למעלה מכל מימי הדעת בחינת ורוח אלקים מרחפת על פני המים. שזה מקיים העולם אפילו כשמתגברין האפיקורסים שאז נאמר והארץ היתה תהו ובהו וחשך וכו׳ כי הוא ממשיך האמונה שעולה למעלה מכל דעתם ומבטל דעתם ומהפך ים ליבשה. כי הוא משיך אמונה בעולם עד שכל אחד יודע ומבין מרחוק על ידי שמסתכל על האמת שצריך לסלק דעתו לגמרי ולסמוך על אמונת אבותינו לבד ולילך רק בדרך שדרכו בו אבותינו מעולם וזהו בחינת קריעת ים סוף. כי ישראל על ידי שזכו לאמונה כזו שסלקו דעתם שהוא בחינת מים וסמכו על אמונה לבד שהוא בחינת ארץ כנ״ל על ידי זה זכו שנעשה להם הנס גם בגשמיות שנתהפך ליבשה בזכות שגם הם מסלקים תמיד מימי הדעת בפני האמונה שהיא בחינת יבשה וארץ כנ״ל.

אות כב

וזה שכתוב בזוהר הקדוש מה תצעק אלי בעתיקא תליא מילתא כי עתיקא הוא בחינת משיח כנ״ל שהוא בחינת ראש אמונה שעל ידי זה נמשכה האמונה למטה לסלק המים הזדונים שהם הדעות הרעות של הכופרים להפוך מים ליבשה בגשמיות וברוחניות שזהו בחינת קריעת ים סוף כנ״ל ועל כן היה קריעת ים סוף בזכות יוסף הצדיק כמו שכתוב הים ראה וינס ויצא החוצה כמו שדרשו רז״ל. כי עיקר אמונה זוכין על ידי יוסף שהוא בחינת מירת הברית בחינת ציצית שעל ידי זה זוכין לאמונה כנ״ל. ועל כן באמת איתא במדרש שקריעת ים סוף היה בזכות מצות ציצית כי על ידי מצות ציצית בחינת יוסף זוכין לאמונה שעל ידי זה היה קריאת ים סוף כנ״ל. ועל כן אחר שביעי של פסח אחר קריעת ים סוף הותר החמץ. כי כל זמן שלא נמשכה האמונה בשלימות אסור להחמץ מוחו אפילו בקדושה כדי שלא יתאחזו בו הקליפות כנ״ל. אבל אחר קריעת ים סוף שאז זכו לאמונה בשלימות על ידי שהמשיכו אז האמונה השלימה מבחינת עתיק דעתיקין מבחינת אורו של משיח מבחינת ראש אמונה ועל כן זכו אז לשירה בחינת תבואו תשורי ראש אמנה. תשורי דייקא בחינת ויאמינו בה׳ ובמשה עבדו אז ישיר משה כי עיקר השירה כשזוכין לאמונה שלימה שמשם כל השירות והניגונים ועל כן על ידי האמונה השלימה שזכו אז ביתר שאת על ידי זה הותר החמץ אחר כך כי עכשיו אנו יכולין לאכול החמץ בקדושה לבלי להחמיץ המוח כי אם במותר לנו במה שהרשינו להתבונן דהיינו בדיני ומצוות התורה וכו׳ אבל במופלא מאתנו לא נדרוש ולא נחמיץ את מוחינו במה שאסור לנו כי כבר יש לנו כח לשמור חימוץ המוח שיהיה רק בקדושה ולא יצא מן הגבול. על ידי גודל האמונה בשלימות שזכינו לקבל בקריעת ים סוף. שזכינו לבא לבחינה זו שבעת שמתגברים המים הזדונים שהם הדעות זרות אז אנו מסלקין דעתינו לגמרי עד שברחו המים מפניניו בגשמיות על ידי זה. על כן אין אנו מתייראין עוד מן החמץ כי אנו יכולן להחמיץ מוחינו בקדושה במה שהרשינו כי תיכף כשיעלה על דעתינו איזה דעה זרה ח״ו נסלק דעתינו לגמרי בפני האמונה שזהו בחינת קריעת ים סוף כנ״ל.

אות כג

וזהו סוד מה שכתוב בזוהר הקדוש ובכוונות על סוד קריאת שמע בההוא מלה לא תשאל ולא תנסה את ה׳ שהוא סוד מוחין דקטנות שאז אי אפש רלהמשיך היחוד כי אם על ידי עתיקא עיין שם. היינו כי אז בשעת קריעת ים סוף היו ישראל נתונים בצרה גדולה בגשמיות ורוחניות כמבואר הרבה בדברי רז״ל. ועיקר כל הצרות נמשכין מבחינת מוחין דקטנות שהם בחינת דינים שמשם אחיזת הקליפות המצירין לישראל ח״ו ועיקר הקליפות הם הכפירות הנאחזים במוחין דקטנות ביותר כי מחמת שהמוח בקטנות יותר אזי כל חקירה וקשיא גדולה מדעתו מאד עד שאינו יכול לישבה אף על פי שבאמת הקשיא הזאת היא שטות גדול למי שיש לו מוח גדול באמת. אבל מחמת קטנות מוחו נדמה לו לקשיא גדולה. ולא זו אף זו. שמחמת שמוחו יונק ממוחין דקטנות על ידי זה מתגרין בו הקליפות ח״ו עד שיש לו תאוה גדולה לחקור וליכנוס בחקירות והוא עושה מהיפך אל היפך כי לפי קטנות מוחו היה ראוי לו לברוח אפילו מחקירה קלה שבקלות ולא די שאינו מכיר את מקוו אף גם הוא רוצה ליכנוס בחקירות גדולות שאפילו גדולים ממנו אינם יכולים לכנוס לשם. ומזה באים כל הכפירות והמבוכות של כל המחקרים. מחמת שאינם מכירים את מקומם ונדמה להם שיש להם מוח גדול על ידי שבאים על כמה חכמות והמצאות בעניני העולם. אבל אינם יודעים שכל אלו החכמות נמשכין רק ממוחין דקטנות ועדיין לא התחילו ליגע כלל בשוםמוח הנמשך ממוחין דגדלות והם רוצין ליכנוס בחקירות גדולות. כי כך טבע המוחין דקטנות כי מי שיש לו מוח גדול הוא יודע ומבין ומשיג באמת שאי אפשר להבין דרכי ה׳ וממשיך על עצמו אמונה אמתיית. אבל מחמת קטנות המוחין ששם נאחזין הקליפות שהם בחינת כפירות על ידי זה נדמה להם שהם חכמים ונכנסים בחקירות עד שנופלים במבוכות גדולות שכל הצרות נמשכין משם כי כל הצרות נמשכין רק מבחינת הקליפות שהם הכפירות הנאחזין במוחין דקטנות כנ״ל. וזה היה בחירת כל הצרות שהיו לישראל בשעת קריעת ים סוף שהיו נתונין אז בצרה גדולה. כמו שכתוב יונתי בחגוי הלסע בסתר המדרגה וכו׳ הראיני את מראיך למי את פונה בעת צרה. ועיקר הנס של קריעת ים סוף היה על ידי שזכו אז לסלק דעתם לגמרירק לצעוק אל ה׳ ולהתחזק באמונה לבד וקפצו לתוך הים על סמך אמונה לבד ועל ידי זה סילקו מהם אחיזת הקליפות שהם הכפירות שהם בחינת המים הזדונים הנאחזים במוחין דקטנות כי המשיכו עליהם אור האמונה הקדושה מעתיק דעתיקין שזה עיקר בחינת קריעת ים סוף כנ״ל וזהו בבוא מלה לא תשאל ולא תנסה כי עיקר סוד קריעת ים סוף הוא לברוח מחקירות ומבוכות שאסור ליכנוס בהם שהם נמשכין ממוחין דקטנות שצריכין רק לברוח מהם בבחינת וינס משה מפניו כי הם זוהמת הנחש. וישראל על ידי שבורחין ממבוכות אלו ומתחזקין באמונה לבד. על ידי זה זוכין להפוך ים ליבשה שזהו בחינת קריעת ים סוף כנ״ל:

אות כד

וזהו בחינת ספירת העומר. כי עומר שעורים הוא מאכל בהמה שזהו בחינת ואני בער ולא אדע בהמות הייתי עמך היינו בחינת אמונה שמסלקין דעתם ומשימין עצמן כבהמה וסומכין על אמונה לבד. ואז מתחילין לספור הימים והשבועות לעומר להמשיך כל המדות שהם בחינת ימים שהם בחינת שכליים קדושים בחינת ימים ידברו ורוב שנים יודיעו חכמה. ועכשיו אנו ממשיכין כל הימים והמדות שה כל החכמות לתוך האמונה שהוא בחינת עומר שעורים כי אנו סופרין ומונין כל הימים לעומר שממשיכין הכל אל האמונה כנ״ל שעל ידי זה זוכין אחר כך לקבלת התורה כי עיקר הקבלת התורה על ידי אמונה. כי באמת ההתחלה מאמונה והסוף הוא אמונה והתוך הוא אמונה. כי עיקר האמונה זוכין על ידי תרי״ג עיטין דאורייתא שהוא בחינת קבלת התורה שהם בחינת עצת הצדיקים אמתיים כנ״ל. אבל אי אפשר לבא לעצת צדיקים מחמת שמבלבלין אותם עצת הרשעים הנמשכין מעצת הנחש הקדמוני ואי אפשר להכניעם כי אם על ידי מצוות ציצית שהוא בחינת שמירת הברית בחינת יוסף כנ״ל. ובאמת ציצית בעצמן הם בבחינת אמונה כידוע. היינו שעל ידי מצות ציצית אנו זוכין להמשיך אור האמונה משרשה מבחינת עתיק דעתיקין שמשם נמשכין אור הציצית. כי ציצית נמשכין מבחינת עתיק כמו שכתוב ועד עתיק יומין מטא לבושיה כתלג חיוור ושער ראשיה כעמר נקי שהוא בחינת ציצית של צמר כידוע. שזה בחינת מה שנתעטף הקדוש ברוך הוא בטלית לבן וסידר י״ג מדות של רחמים הנמשכין מעתיק כי הטלית והציצית נמשכין משם מבחינת עתיק מבחינת תליסר מכילין דרחמי שזהו בחינת מה שמתעטפין בטלית בשבת במנחהבעת שאומרין ואני תפילתי לך ה׳ עת רצון. כי עת רצון הוא בחינת רעוא דרעווין שהו י״ג מכילין דרחמי הנמשכין מעתק כידוע. ועל כן על ידי מצות ציצית דייקא שנמשכין מעתיק על ידם זוכין לקבל תרי״ג עיטין דאורייתא שעל ידי זה זוכין לאמונה שלימה. כי הציצית ממשיכין אור האמונה משרשה מבחינת עתיד דעתיקין והיא נמשכת מדרגא לדרגא ומעולם לעולם הכל בחינת אמונה. כדי להחיות האמונה הקדושה שבכל עולם ועולם. עד שנמכה האמונה גם למטה לגלות אמונתו אפילו במדור הקליפות לקיים ומלכותו בכל משלה. ועל כן הציצית הם שמירה כי הם מבטלין כח הקליפות שלא יזיקו בעולם על ידי שמגלין להם האמונה הקדושה ועל כן הם ד׳ ציצית כנגד ד׳ בחינות עתיק שבד׳ עולמות שמשם נמשך האמונה בכל עולם ועולם כי העתיק שבין עולם לעולם הוא בחינת האמונה שבעולם העליון שנעשה בעולם שלמטה ממנו בחינת עתיק שעל ידו נמשכין כל האורות והשכליים שבעולם שלמטה ממנו עד בחינת האמונה שבאותו העולם. כי האמונה היא ההתחלה והסוף של כל העולמות והשכללים וכולם מקבלין משורש האמונה שהוא בחינת עתיק

דעתיקין ומשם נמשכין הציצית בשרשן כנ״ל ועל כן הציצית מחיין את כל בחינת ניצוצי אמונה הנשרש בכל אחד מישראל ועל ידי זה יש לו כח לקבל עצות הצדיקים האמתיים וניצול מעצת רשעים שלזה בצעמו צריכין אמונה להאמין בעצת צדיקים ולדחות עצת רשעים אבל לזה זוכין על ידי מצות ציצית כנ״ל שעל ידי זה מחיה שורש אמונתו הנשרש בו עד שיש לו כח לקבל עצת הצדיקים בחינת תרי״ג עיטין דאורייתא ועל דיי אלו העצות הקדושות זוכה לקבל בחינת זרע אמת ואז על ידי האמת זוכה אחר כך לאמונה בשלימות יותר ויותר שעל ידי זה תבא הגאולה כנ״ל ועכשיו בספירה שאנו צריכים לקבל את התורה תרי״ג עיטין דאורייתא בשבועות ועדיין אין לנו אור הציצית לזכות על ידם לקבל עצות קדושות כנ״ל. כי אור הציצית אין נמשך בשלימות כי אם בשבועות שאז עולין עד עתיק כידוע ששם תליסר מכילין דרחמי שהם בחינת שלש עשרה מדות שהתורה נדרשת בהן שמקבלין בשבועות שמשם נמכין הציצית כנ״ל. אבל בחסדו הגדול השם יתברך ממשיך עלינו אור מעתיקא קדישא על ידי ספירת העומר על ידי שאנו מסלקין דעתינו ועושין עצמינו כבהמה שזהו בחינת עומר שעורים ואנו סופרין וממשיכין כל הדעת והשכליות לתוך בחינת אמונה ועל ידי זה אנו זוכין לקבל ולהמשיך אור הציצית בכל ימי הספירה עד שזוכין לקבלם בשבועות ועל ידי זה זוכין לקבלת התורה כנ״ל. וזה שעושין ל״ג בעומר יום טוב. כי אחר שזכינו לספור ל״ב ימים כנגד ל״ב חוטין שבציצית אז נמתק הדין שמשם אחיזת הכפירות ואז נמשך עלינו ביורת אור של שבועות שהוא אור עתיקא שהוא בחינת תליסר תיקונא דיקנא בחינת ציצית כנ״ל ועל כן אז נסתלק רבי שמעון בר יוחאי ז״ל כי הוא גילה ותיקון בחינת תליסר תיקונא דיקנא שגילה בהאידרא קדישא שהם בחינת ציצית כנ״ל ועל כן כשהתחיל לגלות האידרא אתעטף ר׳ שמעון אתעטף דייקא כי שם בחינת ציצית כנ״ל וזה נמשך בלג בעומר כנ״ל.

אות כה

וזה שציצית קודם לתפילין כי תפילין הוא בחינת מוחין היינו בחינתכלליות התורה בחינת כלליות תרי״ג עיטין דאורייתא שהם בחינת כולו זרע אמת בחינת מוחין שכלולין בתפילין שהם כלליות התורה כמו שכתבו למען תהיה תורת ה׳ בפיך ואמרו רז״ל הוקה כל התורה לתפילין אבל אי אפשר לקבל כלליות המוחין כלליות תרי״ג עיטין שהם התפילין כי אם על יד הציצית שעם ידם דייקא יכולין לקבל העצות הקדושות שהם המוחין הקדושים ועל כן צריכין להתעטף בציצית תחלה כי אי אפשר לקבל את העצות הקדושות שהם בחינת מוחין תפילין כי אם על

ידי הציצית כנ״ל ועל כן אפילו בשבת שאין מניחין תפילין אבל ציצית נוהג גם בשבת. ולכאורה הדבר תמוה אם קדושת היום של שבת ויום טוב גדול כל כך עד שאסור להניח בהם אפיעלו תפילין כי הם עצמן אות כי עיצומו של יום הקדוש ממשיך עלינו כל המוחין הקדושים אם כן היה ראוי מכל שכן פטור מציצית שקדושתן קטנה מתפילין אך באמת על פי הנ״ל מבואר היטב כי תפילין הם המוחין בחינת העצות קדושות שהוא בחינת כלליות התורה וזה אנו ממשיכין בשבת ויום טוב על יד עיצומו של יום הקדוש אבל אור הציצית שעל ידו קיום התורה כי על ידו יכולין לקבל אור העצות כנ״ל זה צריכין להמשיך גם בשבת ויום טוב כדי שיהיה לנו כח לקבל העצות קדושות כי אין בנו כח לקבל העצות קדושות שהם המוחין כי אם על ידי מצות ציצית כנ״ל. וזה בחינת עומר שעורים בחינת ושער ראשיה כעמר נקי בחינת אור הציצית שממשיכין על ידי עומר שעורים כנ״ל.

אות כו

נמצא שעיקר יציאת מצרים הוא לצאת מזוהמת הנחש מבחינת הנחש השיאני שעל ידי זה היה עיקר גלות מצרים כידוע ועיקר יציאת מצרי הוא לצאת מזוהמא זאת של הנחש השיאני היינו לזכות להנצל מעצת הרשעים והחולקים המונעים מנקודת האמת אשר דרכו בו אבותינו הקדושים מעולם ומהפכים דברי אלקים חים מהיך אל היפך ואומרים לטוב רע ולרע טוב ושמים ממתוק למר ומר למתוק שנזכה לצאת ולהמלט מהם ולזכות לעצות קדושות שהם נמשכין מתרי״ג עטין דאורייאת שהיא בחינת קבלת התורה בשבועות שעל ידי זה זוכין לאמונה שלימה שעל ידי זה תהיה הגאולה וזה בחינת יציאת מצרים שבכל דור ודור ובכל שנה ושנה כמו שאמרו רז״ל בכל דור ודור חיב אדם ראות את עצמו כאלו הוא יצא ממצרים וכו׳ כי רבים נשקעי בגלות נפשם ותאוותם על ידי זוהמת הנחש שנאחז בהם שהם העצות שאינן טובות של החולקים על האמת וכל זה זוכין על ידי מצות ציצית כנ״ל ועל כן באמת כתיב בציצית למען תזכרו ועשיתם אל כל מצותי וכו׳ כי על ידי ציצית זוכין לקבל התרי״ג עיטין דאורייתא שמהם נמשכין כל העצות קדושות של צדיקי אמת כנ״ל. וזהו בחינת יציאת מצרים ואיתא שמצרים הוא אותיות מצר ים שהיו כל המוחין בגלות ובמצר כי מצר הוא אותיות צמר כידוע כמבוא בכוונות על פי מן המצר וכו׳ היינו שעל ידי ציצית של צמר זוכין לצאת מגלות מצרים ומעצות רעות וזוכין לעצות קדושות שהיא בחינת קבלת התורה בשבועות כנ״ל. ענין שביעי של פסח

פסח ח

הלכה ח

אות א

מצות מילה ופריעה היא בחינת ביטולחמץ ושאור שהם תרין עננין דמכסייעל עייניו בחינת עשו וישמעאל בחינתגער חית קנה. כמובא בזוהר עיין שסקנה חית של חמץ תשבר ותעשה ממנה האואזי נעשה מחמץ מצה. וזהו גער חיתקנה עיין שם בר״מ פרשת פנחס. ואיתאבדברי רבינו במאמר בחצוצרות וקולשופר. בליקוטי א׳ סימן ה׳. דהיינו שצריך שלא להחמיץ המחשבה בתאוות והרהורים וצריך לגעור באלו המחשבות ולגרשם וזהו בחינת גער חית קנה הנ״ל. גער דייקא ועל ידי זה יוצאין מבחינת חמץ למצה. וזהו בחינת מצה לשון מצה ומריבה דצדיקייא עבדין מצותא בסטרין אחרנין דלא יתקריבו למשכנא דקדושה עיין שם. נמצא שחמץ ושאור שהם בחינת חית קנה הנ״ל הם בחינת חימוץ המחשבה ח״ו וצריך לגעור בהם ולשברם. וזה בחינת מילה ופריעה שהם תיקון הברית ועל ידי זה מבטלין ומעבירין תרין עננין דמכסיין על עייניו שהם בחינת מחשבות זרות שבתפילה שהם בחינת חמץ ושאור כנ״ל. כמו שכתב רבינו במאמראמור אל הכהנים (בסימן ב׳) שתיקון המחשבות זרות שהם העננין דמכסיין על עייניו הוא על ידי תיקון הברית עיין שם. נמצא שעל ידי תיקון הברית מבטלין חמץ ושאור דהיינו מ״ז תרין עננין וכו׳. וזהו בחינת מילה ופריעה להעביר ולבער תרין עננין חמץ ושאור עשו וישמעאל חית קנה הנ״ל כי שאור חימוצו קשה זה בחינת קליפת הערלה שהוא רע לגמרי וחמץ אין חימוצו קשה כל כך. וזה בחינת קליפת הפריעה שהיא בחינת נוגה לו סביב בחינת עץ הדעת טוב ורע וזהו בחינת חמץ כי חמץ הוא גם כן יש בו ערבוב טוב ורע כי אין בין חמץ למצה אלא משהו דהיינו בין חית להא כנ״ל. נמצא שסמוך אל הטוב עד שאפשר לשברו ולשות ממנו בחינת מצה על ידי שבירת המשהו כנ״ל והוא בחינת מתקלא שהוא בחינת נוגה בחינת עץ הדעת כי המתקלא עומדת על המשהו דהיינו ההכרעה שמכריעין המתקלא לכאן או לכאן שהוא תלויה במשהו כי לשון המשקל שוה וכשמכריעין אותו משהו חוט השערה אזי ההכרעה לצד זה וכן להיפך נמצא שהמתקלא תלויה במשהו כנ״ל. וזה בחינת

ההפרש בין חמץ למצה שהוא רק משהו כנ״ל. ועל כן חמץ ושאור שהם בחינת ערלה ופריעה כנ״ל הם בחינת עשו וישמעאל כי ישמעאלים הם נוהגים מילא ולא פריעה נמצא שהם רק בחינת קליפת הפריעה אבל עשו הוא בחינת רע לגמרי ואין נוהגין מילה כלל והם בחינת קליפת הערלה ועל ידי מילה ופריעה כורתין מעבירין אותם בבחינת גער חית קנה שוברין החית של חמץ ועושין ממנה הא של מצה שהיא הא הדעת שהיא תלויה בתיקון הברית הכמובא שהיא בחינת הא דאברהם שנתגלה על ידי מצות מילה וזה בחינת גער חית קנה הנ״ל. כי תיקון הברית היא בחינת והדרת פני זקן זה קנה חכמה בחינת קנה מוציא קול בחינת קול נגינה ושירה שתלויה בתיקון הרית וזהו קנה שבקדושה וכנגדו בחינת קנה רצוץ פגם הברית ח״ו (כמובא במאמר רצוצא דמיית בבעותיה בסימן כ״ז עיין שם) ועל ידי מילה ופריעה משברין חית קנה הנ״ל בחינת קנה רצוץ ועל ידי זה נקרא קנה רצוץ לשון שבירה כי עומד לרציצה ולשבירה על ידי ישראל בחינת גער חית קנה כנ״ל ואזי נתתקן קנה חכמה בחינת קנה מוציא קול על ידי בחינת תיקון הברית כנ״ל ועל כן מלו עצמן ישראל בליל יציאתם ממצרים שאז הוא בחינת ביטול חמץ ושאול שבזה תלויה גאולת מצרים לצאת מחמץ למצה ועל כן הוכרחו למול אז. כי על ידי זה מבטלין חמץ ושאור תרין עננין כנ״ל.

וזה בחינת שביעי של פסח קריעת ים סוף שהיה על ידי בחינת תיקון הברית כמו שכתוב הים רה וינס שראה ארונו של יוסף שזכה לתיקון הברית כמו שכתוב וינס ויצא החוצה כמובא כי קריעת ים סוף זה גם כן בחינת ביטול ושבירת המחשבו זרות שהם עננין דמכסיין וכו׳ בחינת חמץ ושאור כנ״ל. כי יש ים החכמה ויש בו דרכים ונתיבות להשיג החכמה בבחינת הנותן בים דרך ובמים עזים נתיבה ויש מצולות יש שהם בחינת הסטרא אחרא מחשבות חיצוניות הרהורים רעים עננין דמכסיין על עייניו וכו׳והמצולותים מכסין עלים החכמה ומערבבין הדרך והנתיב שיש בים החכמה וצריך לשברים ולגרשם ואזי נתגלה ים החכמה ומשיגין דרכים ונתיבות בים החכמה להשיג השגות וזהו בחינת קריעת ים סוף בבחינת הנותן בים דרך וכו׳ כי שם זכו להשגות גדולות כמו שאמרו רז״ל. וזה נעשה על ידי שנקרע הים דהיינו שנתגרשו מצולות ים השוטפין וטובעים וזה בחינת קריעת ים סוף לשון קנה וסוף קמלו. בחינת גער חית קנה כנ״ל. ועל ידי זה נתגלו דרכי ים החכמה כנ״ל ועל כן היה על ידי בחינת תיקון הברית דייקא. כי תיקון המוח והחכמה לגרש מצולות ים הוא על ידי תיקון הברית כנ״ל ומי שזוכה לתיקון הברית יוכל לגרש מצולות ים מחשבות זרות והרהורים בבחינת קריעת ים סוף בבחינתהים ראה וינס שראה ארונו של יוסף כנ״ל ועל כן היה קריעת ים סוף בשביעי של פסח דייקא כי אז הוא תכלית ביטול חמץ ושאור כי הוא יום האחרון של פסח שאז היא תכלית גמר ביטול חמץ ושאור עד שמאז והלאה הותר החמץ וזהו תכלית ביטולו בשלימות שנתבטל ונימתק קליפת החמץ ושאור עד שהותר לגמרי כי כבר נכנע ונתבטל הרע לגמרי עד שחזר להיתר ועל כן אז נקע הים סוף כי קריעת ים סוף הוא גם כן בחינת ביטול חמץ ושאור על ידי תיקון הברית על ידי בחינת מילה כנ״ל וזה בחינת לגוזר ים

סוף לגזרים לשון חתך בחינת חיתוך הערלה דהיינו שנתגרשו מצולות ים כנ״ל. וזה בחינת קריעת ים סוף בחינת קריעת עור הפריעה כי קריעת ים סוף הוא תיקון מצות מילה כנ״ל ועל כן אז זכו ישראל לשירת הים כי קול שירה נתתקן על ידי תיקון הברית כנ״ל (כמבואר היטב במאמר רציצא דמיית הנ״ל).

אות ב

וזה שנוהגין בים המילה שהמוהל מנגן שירת הים וכן הפייט יסד יום ליבשה ביום שיש בו מילה כי שירת הים נתגלה על ידי בחינת מילה. שעל ידי זה זוכין לבחינת קריעת ים סוף ולשירה כנ״ל. ועל כן המנהג לזרוק אגוזים ומיני מאכל בעת שמלין התינוק. ובוודאי אין דבר שאין לו שורש היינו שמרמז על ביזת הים שחטפו ישראל ועל כן זורקין אגוזים ושאר דברים כדי שיחטפו התינוקות לרמז ביזת הים שזכו על ידי כנ״ל. ועל כן קודם שעברו מי הירדן שהוא גם כן בחינת קריעת ים סוף הוכרחו ישראל למול שנית ופירעו כנ״ל דהינו פריעה שלא היתה על ידי משה. כי עיקר קריעת המים הוא על ידי תיקון מצות מילה כנל ועל כן בימי משה שלא קיימו מצות פריעה היה באמת קשה לפניו קריעת ים סוף. והוצרכו להשתמש בזכות אברהם ובזכות יוסף ודוגמתם שקיימו המצוה בשלימות. כי מל ול פרע כאלו לא מל. כי עיקר יניקתם על ידי קליפת נוגה שהיא בחינת פריעה כמובא. ועל כן התורה מזהרת בכמה מקומות על החמץ יותר מן השאור. כי העיקר לבער החמץ שהוא בחינת עץ הדעת טוב ורע בחינ נוגה בחינת פריעה שעל ידי זה מבטלין יניקתם מן הקדושה ועל כן צריכין למיכתב תרוויהו חמץ ושאור מילה ופריעה. כי כל אחד יש בו צד חומר. זה מחמת שהוא רע לגמרי. וזה מחמת שכל יניקתם מהקדושה על ידו דייקא. וזה בחינת הצריכותא שאמרו רז״ל דצריכי למכתב תרוויהו חמץ ושאור. כי שאור חימוצו קשה היינו שהוא רע לגמרי כנ״ל. ואי כתב רחמנא חמץ ה״א משום דראוי לאכילה כי שאור אין ראוי כלל ועל כן אין יכול לינק כלל מן הקדושה. אבל חמץ שהוא בחינת עץ הדעת טוב ורע ראוי לאכילה כי מעורב בו טוב ורע ועל כן יש בו אכילה ובירור. ומחמת זה דייקא חמור איסורו ביותר כי מחמת זה יכול לינק מן הקדושה כנ״ל. ועל כן עיקר רמז מלכות הרשעה בחית של חמץ כנ״ל כי העיקר לשבר החמץ שמשם יניקתם כנ״ל.

אות ג

וזה בחינת מילה בשמיני. כנגד החית של חמץ שמשברין אותה ביום השמיני על ידי מצות מילה כנ״ל. כי יום השמיני זה בחינת עלמא דאטתי בחינת בינה דמינה דינין מתערין ומשם משתלשל אחיזת החמץ ואין הדין נמתק אלא בשרשו על כן ביום השמיני אזי נמתק ונתבטל לגמרי בחינת החמץ היינו החית של חמץ כנ״ל ואזי נשבר החית ונעשה ממנה הא דהיינו ה׳ הדעת ה׳ דאברהם שנתגלה על ידי בחינת המילה כי שם הוא בחינת הא עילאה כידוע וזה בחינת וביום השמיני דיקיא בה׳ הידועה דהיינו ה׳ הדעת שנתגלה בשמיני על ידי מצוות מילה שהיא בחינתש בירת החית של חמץ כנ״ל וזה בחינת ביטול החמץ לגמרי בשביעי של פסח כנ״ל שביעי של פסח הוא יום השמיני מתחלת ביטול החמץ. כי תחלת ביטולו בערב פסח כמו שכתבו אך ביום הראשון תשביתו שאור שהוא ערב פסח שנקרא ראשון. נמצא שיום ז׳ של פסח הוא יום שמיני ליום הראשון דהיינו לערב פסח ואז הוא תכלית ביטול החמץ ושבירתו דהיינו שנשבר החית כנ״ל. ועל כן נתגלה בחינת מצוות מילה תיקון הברית כנ״ל שהוא בחינת קריעת ים סוף כנ״ל. כי מצוות מילה הוא בבחינת קריעת ים סוף כי בקריעת ים סוף נאמר וישובו ויחנו לפני פי החירות וכו׳ שנצטוו ישראל לשוב לאחריהם לצד מצרים כדי ואמר פרעה לבני ישראל נבוכים הם וכו׳ כדי שירדוף אחריהם. וה בחינת עיקר התשובה לתקן פגם הברית. כמו שכתב רבינו במאמר רצוצא דמיית בבעותי׳ מהיכא נפיק רוחי׳ והשיב להם בהיינו דאעל היינו ששאלו מהיכן מוציאין הניצוצות שנפלו על ידי פגם הברית והשיב להם בהיינו דאעל. היינו בדרך שנכנסו ונפלו הניצוצות דהיינו על ידי פגם הברית ועכשיו כשמתגברים עליו אלו ההרהורים והוא משבר תאוותו על ידי זה מוציאין הנצוצות מתוכם עיין שם היטב. ומחמת זה כל מי שזוכה לתשובה שזה בחינת יציאת מצרים שיוצאין מרשות הסטרא אחרא לתוך הקדושה. הוא צריך בהכרח מן השמים לשוב ולחזור לעבור דרך כל המקומות שהיה שם בתלה כדי שיתנסה ויצטרף באותו ענין ממש שזה עיקר התשובה בחינת תשובת המשקל ועל ידי זה מברר הניצוצות שנפלו בתחילה בבחינת בהיינו דאעל כנ״ל.

אות ד

וזה בחינת וישובו ויחנו וכו׳ שנצטוו אחר יציאת מצרים לשוב ולחזור דייקא לצד מצרים ואז כשהסטרא אחרא רואה שהם שבים ומתקרבים אליהם הם אומרים סגר עליהם הדרך ונבוכים הם ואזי הם מתגברים

ביותר עם כח כל הניצוצות שיש בהם ואזי היא עת צרה גדולה לישראל וממנו דייקא יושע כי אחר כך השם יתברך מרחם על עמו ומושיעם ואזי מוציאין על ידי זה דייקא כל הניצוצות הקדושות שהיו בתוכם כנל וזה בחינת קריעת ים סוף שנכנע מצולות ים ומצרים והסטרא אחרא נפלו לתוכם וישראל זכו אז לרכוש גדול מביזת הים דהיינו שהוציאו כל הניצוצות הקדושות מתוכם כנ״ל. וזה בחינת מילה שהיא תיקון הברית והקשו המינים אם השם יתברך רוצה במילה למה לא ברא את האדם מהול כמובא במדרש. ואיתא בדברי רבינו ז״ל במאמר תפלה לחבקוק (סימן י״ט) שצריכין דייקא למולו כאן בעולם הזה כדי להעלות הטוב מעץ הדעת עיין שם היטב שהאדם הוכרח להיות נברא תחלה עם הערלה ואחכ כך לחתכה ולשברה כדי לתקן פגם הברית כי כל הדורות באין לקן חטא אדם הראשון שפגם בברית כמובא על כן הוכרחו לבא עם ערלה כדי שיהיה אחיזה להערלה והסטרא אחרא ואחר כך חותכין אותה ועל ידי זה דייקא מוציאין הניצוצות הקדושה מהם.

אות ה

וזה בחינת מילה בשמיני שצריך לעבור עליו ז׳ ימים שיש אחיזה להערלה שהיא בחינת רע הכולל של שבעים עממין כדי שיצטרף על ידי זה ואחר כך חותכים אותם לגמרי כנ״ל וזה עיקר התיקון כנ״ל. כי ז׳ ימים של ערלה הם בחינת ע׳ עממין שכלולים מזיין. וכמו שכתבו רבינו בסימן ל״ו) שקודם שזוכין להתגלות התורה צריכין לעבור דרך גלות השבעים עממין כנ״ל ולהצטרף בתוכם ואחר כך זוכין להתגלות התורה שהיא שבעים פנים בחינת שבעים נפשות בית יעקב שזה בחינת מילה שהיא התגלות הדעת על ידי תיקון הברית כנ״ל. וזה בחינת השבעים חסדים המתגלים על ידי מיצות מילה בחינת מל עיין בליקוטי תורה. כי החסד הוא הדעת. וזה בחינת ויהי ביום השמיני קרא משה לאהרן ולבניו ולזקני ישראל. ביום השמיני הוא ראש חדש ניסן שאז מתחיל גאולת מצרים שהו בחינת תיקון הברית. וזה בחית ביום השמיני בחינת מצות מילה כמו שכתוב וביום השמיני ימול וכו׳ קרא משה שהוא הדעת לאהרן הוא בחינת החסדים כי אהרן הוא כהן איש חסד בחינת אברהם שאמר בו אתה כהן לעולם וזהו ולבניו הם בחינת לימודי ה׳ ששם עיק התגלות החסדים על ידי המילה כמובא שם בכוונת וזהו ולזקני ישראל זה בחינת שבעים זקנים בחינת שבעים נפשות בית יעקב שמאירין על ידי התגלות השבעים חסדים כנ״ל גם זקן הוא בחינת תיקון הברית בחינת והדרת פני זקן זה קנה חכמה וכו׳ כנ״ל ותיקון ברית הו על ידי התגלות החסדים על ידי מ צות מילה כנ״ל. ועל כן הכהן שהוא בחינת החסד מצווה על שמירת

הברית ביותר. וכהן גדול שהוא חסד גדול ועליון מאד מצווה ביורת על שמירת הבריתושי לו מצוות קדושות יתירות כי תיקון הברית הוא בחינת התגלות החסדים על ידי הכנעת הערלה שהוא פגם הברית כנ״ל. ועל כן כהן גדול מתלבש בשמונה בגדים כנגד בחית שמונה ימי מילה דהייו תיקון הברית בשלימות שזוכה כהן גדול כנ״ל:

אות ו

ועל כן מילה היא מצוה שקבלו ישראל בשמחה ועדיין עושין אותה בשמחה. כי מילה הו בחית ביטול חמץ דהייו חימוץ המחשבה ואזי יכולין להתפלל בכח שיהיה קולו נעשה רעמים ועל ידי זה נעשה שמחה בבחינת ולישרי לב שמחה. כמו שכתוב כל זה במאמר בחצוצרות הנ״ל עיין שם היטב. וזה בחינת אור זרוע לצדיק זה בחית תיקון הברית על ידי זה ולישרי לב שמחה. כנ״ל. ועל כן ס״ת קר״ע כמובא בחית קריעת ים סוף שהיא בחית מילה כ״ל. וזה ולישרי לב שמחה סופי תיבות גימטריא טוב כמבוא בחינת מילה תיקון הברית כמו שכתוב ותרא אותו כי טוב שנולד מהול. וזה שכתב האר״י ז״ל שעל ידי מצות מילה מבטלין גזר דין של שמונים שה עיין שם. כי על ידי השמחה הנ״ל יכולין לבטל הגזר דין כי ודעין בין קודם גזר דין לאחר גזר דין ועל ידי זה יודעין להתפלל ולבטלו (עיין שם היטב במאמר בחצוצרות הנ״ל):ועל כן אחר שירת הים נאמר כי אני ה׳ רופאיך. כי שירת הים וקריעת ים סוף הוא בחינת תיקון מצות מילה כנ״ל שהיא צריכה רפואה כמו שאמרו רז״ל מפני מה קבעו רפואה בשמינית מפני המילה שניתנה בשמיני שצריכה רפואה. כי באמת המילה שהוא בחינת תיקון הברית שעל ידי זה זוכין לשלום (כמו שכתב רבינו במאמר רצוצא הנ״ל) היא רפואה כמו שכתוב שם. אך מחמ שדרך השלום להתלבש במרירות כמו שכתוב שם עיין שם וזה בחית צער וכאב המילה שצריכין לסבול מרירות וצער כשרוצין לזכות לשלום שהוא תיקון הברית רפואת הנפש בחית מילה ומחמת זה צריכין אחר כך לרפואה על הרפואה של השלום כדי לרפאות כאב המרירות שתלבש בו השלום כנ״ל. וזה בחינת רפאינו ה׳ ונרפא שמתפללין על ב׳ רפואות דהיינו לרפאות כאב הרפואה בחינת כאב המילה שהיא רפואה כנ״ל. ברוך השם לעולם אמן ואמן:

אות ז

מפני מה מילה בשמיני כדי שלא יהיו העולם שמחים ואביו ואמו עצבים. כי מילה הוא בחינת התגלות החותם ברית קודש כמו שכתוב וצאצאיו חתם וכו׳. וחותם הוא היפך נדת כי הם במספר השוה כמובא. ועל כן צריכין להמתין עד יום השמיני שתבטל דם דת אז תגלה החותם כנ״ל. וזהו כדי שלא יהיה עצבון כי עצבות הוא בחית דם נדות כמו שכתוב הרבה ארבה עצבונך זה דם נדות. ועל כן המילה בשמיני שאז נתגלה שמחה כנ״ל. כי המילה היא לזכות לשמחה כנ״ל. והשמחה היא בבחינת יום השמיני שהוא בחינת בינה כנ״ל ובינה לבא ושם השמחה כמו שכתוב נתת שמחה בלבי ושם הרעמים שעל ידם זוכים לשמחה כנ״ל כמו שכתוב ורעם גבורותיו מי יתבונן׃

פסח ט

הלכה ט

אות א

מהדורא קמא וראשי פרקים מהלכותפסח׃ תקפ״ד. ענין פסח ויציאת מצרים בכל אדסובכל זמן וענין אכילת מצה ואיסורחמץ. על פי התורה מעשה בר׳ אליעזרור׳ יהושע וכו׳ כי מרחמם ינהגם בליקוטי תנינא סימן ז׳ עיין שסכל התורה היטב׃

כל כל זה ענין פסח כי משה רבינו הוא המנהיג הרחמן שהוא פתח לנו אור הדעת לידע ולהודיע כי ה׳ הוא האלקים וכו׳ עיין שם. וכל זה היה בשעת יצירת מצרים בפסח שאז התחיל לפתוח לנו אור הדעת להודיעינו ידיעת אמיתתו יתברך על ידי כל האותות והמופתים הנוראים שעשה עמנו אז. והארה זאת משכת לדורות בכל שנה ושנה. כי בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאלו הוא יצא ממצרים. כי בכל דור ובכל שנה ושנה צריכין להמשיך מחדש ידיעה הקדושה האמתיית הזאת לידע בכל עת בידיעה חדשה כי ה׳ הוא האלקים. כמו שאמרו רז״ל לעין קריאת שמע

בכל יום יהיו בעיניך כחדשים מכל שכן בשלש רגלים שבהם התחדשות הדעת והמוחין בפרט בפסח שהוא ראש לרגלים תחילת ההתגלות. ועיקר הדעת הוא בחינת הארת בן ותלמיד דהייו להודיע לדרי מטה בחינת שוכני עפר המונחים במקום שמונחים בדיוטא התחתונה מאד מאד להודיעם כי ה' עמם ואצלם וקרוב להם תמיד כי מלא כל הארץ כבודו וכו'. ולהיפך לדרי מ עלה להודיע בחינת איה בחינ מה חמית וכו' וצריכין לכלול העולמות וכו' ועל ידי זה זוכין להרת הרצון בשעת האכילה וכוף בחינת כעת וכוף מה פעל אל מה רב טובך אשר צפנת וכו'. וזה בחינת אין מסיחין בסעודה בחינת ועשו סייג לתורה בחינת סייג לחכמה שתיקה וכו' עיין שם:

אות ב

וזה בחנית מצה שהיא אכילה קדושה מאד בחינת מן בחינת עוגה שהוציאו ממצרים טעמו בהם טעם מן והמן הוא בחינת מה בחינת כי לא ידעו מה הוא דהיינו בחינת הארת הרצון. ועל כן היה יורד דבר יום ביומו בחינת ואתה נותן להם את אכלם בעתו. כי בכל השנה שכבר זכינו לקבלת התורה שהיא בחינת כלליות בן ותלמיד. אז יכולין להמשיך הארת הרצון אפילו על ידי אכילת חמץ. כי כבר נתתקן מחיצת המוחין הם בחינת שתיקה שזה זוכין רק בשעת קריעת ים סוף בחינת ה' ילחם לכם ואתם תחריזון. אבל עתה עדיין לא נמשך בשלימות הארת בן ותלמיד על ידי אתערותא דלתתא. רק ההארה באה מלמעלה מוחין גדולים הרבה מאד בחפזון ברגע אחד (כמבואר בכתבים) ועדיין לא נתתקן מחיצות המוחין ואם היו אוכלין חמץ ח"ו היו יכולים להחמיץ המוח עד שיכנוס בקשיות ותירוצים שאין הזמן מספיק לבארם כי הם למעלה מהזמן על כן עתה עיקר התיקון על ידי שנזהרין מחמץ במשהו שתיכף כשניתן מים בעיסה שהם בחינת מימי הדעת שנמשכין ממקום גבוה מ אד צריכין לאפות העיסה מיד בחפזון והאפיה על ידי האש שהוא בחינת יראה בחינת צמצום לצמצם המוחין תיכף שלא יתחילו כלל לחקור במה שלמעלה ממנו רק לחזור לאחוריו להודות ולהלל לה' על כל הניסים והנפלאות שעשה עמנו שהגביהנו ורוממנו למעלה למעלה ממדריגותינו בבחינת מקימי מעפר דל מאשפות וכו' להושיבי וכו' וזהו לחם עוני שעונין עליו דברים הרבה שהוא הלל גמור וסיפור יציאת צרים כי זה עיקר התיקון עתה להנצל מליכנוס בחקירות שהם למעלה מהזמן שהם בחינת חטא אדם הראשון בעץ הדעת טוב ורע דאסתכל במה דלא הויא ליה רשו שאנו צריכין עתה לתקן זאת בשעת יצירת מצרים בפסח כידוע וכן הוא בכל אדם. שכל אחד לפי מדריגתו ואפילו אם מוח במקום שמוח צריכין

להאיר עליו הדעת ולהודיעו כי עדיין ה׳ עמו בחינת הקיצו ורננו שוכי עפר כי מלא כל הארץ כבודו. אבל יכנסו בו קשיות הרבה על השם יתברך ועל הצדיקים על כן צריך ליזהר לצאת מחמץ למצה שלא להחמיץ מוחו כלל רק ישתדל להביט על ה׳ ונפלאשותיו אשר הפליא חסדו עמו ויענה להי דברים הרבה להודות ולהלל אותו יתברך על חסדו ונפלאותיו וזה בחינת לחם עוני שמזכיר את העוני וכו׳ כמו שפירש רש״י או שעונין עליו דברים הרבה או לחם עני מה דרכו של עני בפרוסה וכו׳ והכל אחד:

אות ג

וזה בחינת אפיקומן שפורסין מצה השניה ועל החצי מברכין עא״מ והשניה הוא צפון לאפיקומן כי זה עיקר בחינת מצה בחית צפון בחינת מה רב טובך אשר צפנת ליריאך שמשם הארת הרצון כי הארת הרצון זה עיקר שלימות התיקון של כל המתקרבים להשם יתברך בפרט הרחוקים מאד כשמתקרבים עיקר תיקונם כשזוכין להארת הרצון שזוכין לזה בשעת אכילה מי שיש לו חלק במלכות דקדושה וכו׳ בחינת אשרך ארץ שמלכך בן חורין וכו׳ בחינת חרות של פסח שזהו בחינת יובל כי מסטרא דיובלא נפקו ממצרים (כמו שכתוב בזוהר הקדוש). כי לקרב הרחוקים קשה מאד בפרט הרחוקים ביותר. כי מאחר שכבר נתעו כל כך בדרכם הרע בפרט כי רובם מוחם פגום מאד על ידי פגם הברית על כן בוודאי קשה מאד להכניס בו הדעת ולרש ממנו רוח שטות ולהוציאו מעוות ופגמים ועל כן צריכין לזה צדיק רחמן מאד כמו משה רבינו שהרחמנות שלו היה בי שיעור שאפילו אחר כך כשעשו ישראל מה שעשו עד שהשם יתברך אמר לו לכלותם ויעשה אותו לגוי גדול. אף על פי כן הוא לא חשש על זה ומסר את נפשו בעדם תמיד וכן צריך הצדיק המנהיג אמיתי להיות רחמן כזה בכל דור ודור כי מתחילה ועד סוף הוא צריך להתהג עם המתקרבים ברחמנות נפלא ועצום ורב מאד ובדעת ושכל נפלא ונורא באופן שיכנוס בהם יראת ה׳ לטובה שישובו להשם יתברך על ידי זה ולא יתרחקו ח״ו יותר על ידי היראה דהייו שלא ישתלשל מדבריו אחיזת היראה רעה שהוא בחינת דינים בחינת עצבות ומרה שחורה שמזה באים כפירות שכל זה הוא בחינת חמץ ושאור שנקרא יגון ואנחה. ועל ידי זה תוקף הדינים רחמנא ליצלן רק צריכין שהיראה תבא רק לטובה לקרב ולא לרחק (וכמבואר כל זה לעיל בהלכות פורים השייך לזה עיין שם). ועל כן עיקר קדושת פסח לקדש את האכילה דהיינו ליזהר מחמץ במשהו ולאכול מצה דייקא. כי עיקר היראה מגיע בשעת אכילה כמבואר על מאמר רז״ל רצועה וכו׳. וזאת התורה רצועה היתה יוצאת וכו׳ מקושרת לענין הארת הרצון בשעת אכילה המבואר בתורה זאת של מעשה בר׳

אליעזר ור׳ יהושע כמבואר שם כי הא בהא תליא הארת הרצון על ידי היראה. כי עיקר הארת בן ותלמיד להכיס בהם יראה כמבואר שם והעיקר שתהיה היראה לטובה כנ״ל בבחינת יראת ה׳ לחים בחינת יראת ה׳ תוסיף ימים. ולא תהיה להיפך ח״ו כנ״ל. ועל כן צריכין להאיר בדרי מטה בבחינת מלא כל הארץ כבודו בחינת הקיצו ורננו שוכני עפר לעוררם ולחזקם שלא יתיאשו ולא יפלו בדעתיהם בשום אופן בעולם רק ידעו כי עדיין ה׳ אתם וכו׳ תמיד. ואף על פי כן יהיה להם יראה גדולה כי היא כולל אותם גם בבחינת מה וכו׳ כמו שכתוב שם ועל ידי כלליות העולמות שעל ידי זה נמשך יראה והיראה בחינת מלכות נגשת ובאה בעת האכילה בבחינת לעת האוכל גשי הלום. ואז על ידי זה מאיר הארת הרצון המופלא כמבואר שם. כי הרצון מאיר מחמת שמלכות מקור היראה מקבלת האכילה והפרנסה מים החכמה ששם מאירין המקיפים שהם בחינת מה וכו׳ (עיין שם כל זה והבן היטב):

אות ד

וכל התיקונים האלה צריך הצדי להמשיך בדרכים נפלאים ונוראים מאד מאד כמובן שם. וצריך ליזהר מאד בדבריו לעשות סיג לדבריו כדי שלא יכנסו ח״ו בקשיות ותירוצים שהם למעלה מהזמן שאין הזמן מספיק לבאר הקדיות והתירוצים שיש שם. על כן עיקר גמר התיקון כשזוכין להארת הרצון. (וכמובן בדבריו זל במקום אחר) שאי אפשר לעבוד את השם יתברך כי אם על יד הרצון עיין שם מכל שכן הרחוקים ביורת שכבר עשו מה שעשו ובוודאי עדיין מי יודע מה שיעבור עליהם עוד כל ימי חייהם בילדותם ובזקנותם. ומי יודע אם יהיה להם כח להתחזק וילשאר על עמדם תמיד בכל מה שיעבור עליהם על כן עיקר תיקונם על ידי הארת הרצון כי הרצון עולה על הכל ומבטל ומבער כל הקשיות והעקמימות שבלב וכל הבלבולים וכו׳. כי מאחר שהאיר עליו האמת שיודע מרחוק שעיקר התכלית לצאת מגריעות פחיתותו ולהתקרב להשם יתברך והוא רוצה ומשתוקק לזה ברצון חזק ומפולג אפילו בעוצם ריחוקו. על כן בודאי יש לו תקוה להתקרה להשם יתברך תמיד יהיה איך שיהיה. כי הרצון חפי תמיד כי שם עיקר החירות כי נמשך מבחינת גבוה מאד כנ״ל. וזה בחינת מה תעירו ומה תעוררו את האהבה עד שתחפץ (כמבואר בדברינו במקום אחר בהלכות עב עיין שם). וזה בחינת מצה שהוא בחינת מן בחינת אפיקומן אפיקו מן בחינן עוגה שהוציאו ואפיקו ממצרים טעמו בהם טעם מן בחינת כי לא ידעו מה הוא בחינת הארת הרצון כנ״ל כי תמיד צריכין יגיעה גדולה לקדש את האכילה על ידי הארת בן ותלמיד על ידי כלליות העולמות וכו׳ ואז דייקא זוכין להארת הרצון בשעת

האכילה שזה עיקר גמר התיקון אבל עכשיו בפסח בשעת יציאת מצרים בוודאי אין בידיניו להמשיך התיקונים האלה על ידיו על ידי בחינת אתערותא דלתתא. על כן היה קשה מאד לצאת ממצרים. אבל השם יתברך חמל עלינו והאיר עלינו מלמעלה הארה נפלאה שלא כסדר וכו' דהייו שממשיך עליו הרת הרצון מלמעלה אף על פי שלא זכינו לזה עדיין:

אות ה

על כן צריכין לאכול מצה וליזהר מאד מחמץ אפילו במשהו. כי אנו צריכין ליזהר שתיכף כשניתן מים בעיסה דהיינו מימי הדעת שנמשכין עתה ממקום גבוה מאד צריכין תיכף שלא להחמיץ ח"ו שלא לשהות בין נתינת מים על הקמח ובין אפיה על האש. כי צריכין למהר בחפזון גדול לאפותה באש קודם שתחמיץ שלא ליתן ינקה להקליפות היונקים מחימוץ המוח דהיינו ממי שאינו נזהר ונכנס ח"ו לקשיות שהם בוהים משכלו שהם אצלו בבחינת למעלה מהזמן שמשם כל הכפירות שהם עיקר היצר הרע והקליפות. וצריכין שמירה גדולה מהם. אבל עכשיו אין בידינו לשמור מהם בעצמינו מחמת שעדיין אל קבלנו התורה רק השם יתברך בעצמו שומר אותנו מהם כי ליל שימורים הוא לה'. ובחמלתו צוה עלינו לשמור את המצות שאנו צריכין עתה לאכול מצה שהוא בחינת מן בחינת מאכל עליון דהייו שאמאכבל בעצמו בא מלמעלה בקדושה כזאת שאין החיצונים יכולם להכניס קשיות הנ"ל בלב על ידי זה המאכל הקדוש דהיינו מצה כשזוכין לשומרה היטב מחשש חימוץ ח"ו רק אדרבא על ידי זה המאכל הקדוש שהוא מצה זוכין להארת הרצון המופלג הנ"ל. כי הארת הרצון הזה כהיא ההיפך מהקשיות הנ"ל והוא תיקונם (כמובן בהתורה הזאת למעיין שם היטב). ומחמת שעתה אין בנו כח בעצמינו לתקן מחיצות המוחין לשמור עצמינו מקשיות הנ"ל שמשם כל הגליות שבאים מפגם אמונה שנמשך משם. על כן חמל עלינו השם יתברך וצוה לנו לאכול מצה וכנ"ל. ועיקר התיקון הוא בבחינת לחם עוני שלא ליכנוס בקשיות שלמעלה מדעתינו רק נחזור לאחור להתבונן בחסדי ה"ש עשה עמנו שהוציאנו ממצרים וכו' כנ"ל:

אות ו

וזה אין מפטירין אחר הפסח אפיקומן פסח הוא פה סח בחינת שיחו בכל נפלאותיו דהיינו מצות סיפור יציאת מצרים לשוח ולספר בכל עת בנפלאותיו הנוראות שעשה עמנו ביציאת מצרים. וכן מה שעושה עמנו בכל דור ודור ובכל עת ועת כי לא אד בלבד עמד עלינו לכלותינו והקדוש ברוך הוא מצילינו מידם בדרכים נפלאים ונוראים מאד ומצוה גדולה על כל אחד ואחד מישראל לשוח ולספר בזה תמיד בחית שיחו בכל נפלאותיו וכשם שמצוה עלינו לספר בזה תמיד כך אסור לנו לשאול ולחקור במה שלמעלה משכלינו לשאול ולהקשות ח״ו קשיות שאי אפשר להבינם ולתרצם. כי דרכי ה׳ נפלאים מאד (וכמבואר בהתורה הנ״ל) שבשביל זה צריך החכם לעשות סיג לדבריו כדי שלא יכנסו בחקירות וקשיות שהם למעלה מהזמן שאין הזמן מספיק לבאר הקשיות והתירוצים שיש שם עיין שם.

אות ז

וזה שמשיבין להחכם ששואל מה העדות והחוקים והמשפטים אשר צוה ה׳ אלקינו אתכם ואף אתה אמור לו כהלכות הפסח אין מפטירין וכו׳ ולכאורה התשובה פליאה נשגבה מאד מה זו תשובה על שאלתו מה העדות וכו׳ מה שמשיבין אין מפטירין וכו׳ וגם מהו הלשון כהלכות הפסח אך עיקר התשובה שמשיבין לו שאסור לו לחקור ולשאול במה שאין לו רשות היינו אם ירצה לשאול שיבינו לו כל דברי התורה עד תכליתו זה אסור לו באיסור חמור מאד. כי מאד עמקו מחשבותיו יתברך וכתיב גבה שמים מה תפעל וכו׳ וכתיב לכל תכלה ראיתי קץ ולא ניתן רשות לשאול כי אם במה שיש לנו רשות כמו שכתב כי שאל נא לימים ראשונים ולמקצה השמים ועד קצה השמים ודרשו רז״ל למקצה השמים אתה שואל וכו׳ ואי אפשר שואל מה למעלה וכו׳ הייו שאין לנו רשות כי אם לשאול ולחקור בעוצם נפלאות הניסים והאותות הנוראות שעשה השם יתברך עמנו בהוציאנו ממצרים ובקריעת ים סוף וכו׳ ומאז ועד הנה. ובזה אנו רואים אמתתו וגדלו ותקפו ועוצם חסדו עלינו ושהוא משגיח בהשגחה פרטיות בכל עת ורוצה בעבודתינו וראוי לנו לעובדו ולקבל עול מלכותו בלב שלם לקיים כל תורת משה בכתב ובעל פה שכל זה הוא בחינת כי שאל נא לימים ראשונים הנהיה כדבר הגדול הזה וכו׳. אבל חוץ מזה אסור לחקור עוד כלל כי בוודאי אי אפשר להבין דרכיו יתברך וטעמי מצותיו ועל כן בפסח מצוה שישאל הבן מה נשתה כדי שישובו לו עבדים היינו וכל סיפור יציאת מצרים. אבל בוודאי אין זה תירוץ מספיק לבאר ולתרץ בשלימות כל הקשיות של מה נשתה כי לפי מיעוט שכלינו עדיין קשה על כל דיקדוקי המצות ופרטיהם שעושין בלי פסח לבד מכל שכן

בשאר ימות השנה מה שייכות להם לענין יציאת מצרים ולמה אנו מחויבים דווקא לטבל שתי פעמים זכר ליציאת מצרים וכן למה חמץ אסור במשהו ואם בשביל לזכור החפזון שלא הספיק בצקם וכו' היה די במצות אכילת מצה לזכר החפזון כמו מצות סוכה שהוא זכר להיקף ענני כבוד. אבל לא נאסר הבית לגמרי בשביל זה ובדרך עראי מותר לכנוס בו. ולמה החמץ אסור לגמרי. בשמהו בבל יראה ובלי ימצא וכן בששאר פרטי המצות בוודאי אין אנו מבינין טעמיהם. ומה ענין יציאת מצרים למצות ציצית וכן בשארי המצות רק באמת יש שייכות גדול ענין יציאת מצרים לכל התורה כולה ולכל המצות ופרטיהם. אבל אנו אין מבינים כל זה בפרטיות רק אנו מבינין שאנו חייבים לקיים מצותיו מאחר שראינו עין בעין אלקותו יתברך וממשלתו וגדלו וטובו על ידי האותות וכו' של יציאת מצרים וקריעת ים סוף ומתן תורה וכו':

אות ח

וזה עיקר התשובה על שאלת מה נשתה וכו' היינו שאנו משיבין לו עבדים היינו וכו' ומחמת זה אנו מחויבים לקיים מצוותיו ככל אשר צוונו על ידי משה עבדו נאמן ביתו. אבל זה החכם שואל בדרך חכמה מה העדות והחוקים והמשפטים אשר צוה ה' אלקינו אתכם היינו שהוא מודה שה' אלקינו צוה כל התרוה והחוקים וכו' וראוי לנו לקיימם רק שהוא שואל מה העדות וכו' שרוצה שיודיעו לו ויבינו לו טעמי כל דבר בפרטיות. וזהו מה העדות והחוקים והמשפטים שרוצה להבין טעם כל חלקי התורה. ועל זה מסיים ואף אתה אומר לו כהלכות הפסח אין מפטירין אחר הפסח אפיקומן. היינו כמו הלכות פסח שהוא מצוה גדולה לעסוק בזה לשוח ולספר תמיד ביציאת מצרים כמו שכתוב למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך שזה בחינת פה סח כנ"ל כמו כן אין מפטירין אחר הפסח. אחר הפסח דייקא היינו מה שאסור לשוח ולדבר בו שזהו בחינת אחר הפסח שהוא אחר הפה סח אחר השיחה והדיבור דהיינו במה שצריכין לשתוק. שם אסור לפתוח פיו (כמו שפירש רש"י על מפטירין כמו פוטר מים וכו') להבין סתריו וצפוותיו שאי אפשר לגלותם בזה העולם שזה בחית אפיקומן שהוא בחינת צפון מה רב טובך אשר צפנת וכו' שצריך לשתוק שם ואסור לשאול ולומר אפיקומן שיוציאו ויגלו לו בחינת מן שהוא בחינת מה שצפון ונעלם מאד בחינת כי לא ידעו מה הוא כי שם אסור לשאול ולחקור כלל. כי במופלא ממך אל תדרוש וכו'.

אות ט

אבל הרשע שואל מה העבודה הזאת לכם שכופר בכל ואינו אומר אשר צוה ה׳ אלקינו. וגם קורא הכל בשם עבודה כאלו הוא רק עבודה בעלמא כדי לקבל איזה עבודה ואין טעם ברור בכל פרט ופרט של כל מצוה. כמו המחקרים והאפיקורסים שכל טעמיהם על המצות הם בדרך זה שהמצות הם בשביל שעבוד בעלמא כדי שיהיו נזהרין בדברים שבין אדם לחבירו וכו׳ כי ידוע דבריהם הרעים והמרים בטעמי המצות הבטוים כמדקרות חרב. וגם הוציא את עצמו מן הכלל ואומר לכם ולא לו. ואף על פי שגם החכם אומר אתכם. החכם כבר הכניס עצמו בתוך הכלל במה שאמר תחילה בחכמתו אשר צונו ה׳ אלקיו וקיבל עליו עול מצותיו יתברך. רק שאמר אתכם לענין הצוואה כי הוא מודה שהוא אינו ראוי שהשם יתברך ידבר עמו ויצוה אותו על כן הוא שואל לאותן שדיבר ה׳ עמהם וצוה אותם את המצות שיצוו עליו לעשותם. הוא שואל אום אולי יודיעו לו טעמיהם באמת אבל הרשע הוציא עצמו מן הכלל לגמרי על כן אף אתה הקהה את שניו וכו׳.

אות י

וזהו שאומר החכם מה העדות וקורא התורה בשם עדות הראוי לה שנקראת ברוב התורה בשם עדות כמו שכתוב ונתת אל הארון את העדות וכל בכל מקום קורא אותו ארון העדות כי בוודאי התורה הקדושה היא עדות גדול על אלקותו יתברך. כי מי שמשים עינו ולבו היטב על כל דברי התורה שבכתב ובעל פה בכל ספרי תנ״ך וש״ס ומדרשים וספרי הזוהר הקדוש וכתבי האריז״ל וספרי הצדיקים אמתיים שבדורו. כולם יעידון ויגידון כי ה׳ אחד ושמו אחד. כי בוודאי לא ימצא רשע טפש שיוכל לומר שאפשר לבדות מלב ח״ו תורה כזאת שנתגלה לנו מאתו יתברך מיום מתן תורה על ידי משה רבינו עד היום הזה ומי פעל ועשה כזאת מבטן מי יצאו כל הדברים והנפלאות והחידושים האלה אם לא כי יד ה׳ עשתה זאת. מפיו יקרא כל דברי התורה הזאת למשה עבדו נאמן ביתו והוא מסרה ליהושע וכו׳ וכן כל החידושים הנפלאים והנוראים שגילו גדולי הצדיקים בני עליה כולם יעידון ויגידון ומגלין אלקותו יתברך לכל החפץ באמת. כי כל מודה על האמת יבין ויראה בעיני שכלו שאי אפר לשכל אנושי לגלות חידושים כאלה בשו אופן כי אם מאת ה׳ צבאות יצאו והוא יתברך

בחסדו הופיע עליהם והודיעם כל הנפלאות והנוראות האלה. נמצא שהתורה הוא עדות על אלקותו יתברך על כן נקראת התורה עדות. וזה בחינת החכמה מאין תמצא וכו' עד אלקים הבין דרכה וכו' (ועיין במקום אחר עוד מזה בהלכות עדות הלכה ד)

אות יא

וזה בחינת מצות פדיון פטר חמור כמו שכתוב וכל פטר חמור תפדה בשה וכו' כי שה זה בחינת קדושת ישראל בחינת שה פזורה ישראל בחינת יעקב שנאמר בו והכבשים הפריד יעקב וכמו שאמרו רז"ל הרחל הזה כולה קודש צמרה לתכלת עורה לתוף וכו' כמובא בפירוש רש"י על פסוק שניך כעדר הרחלים. וחמור הוא ההיפך מקדושת ישראל והתורה. כי הוא בהמה טמאה. והמצרים שכל הגליות כלולים בהם (כמובא במקום אחר) נמשלו לחמורים כמו שכתוב בשר חמורים בשרם כמו שאמרו רז"ל. ועל כן אמר ר' עקיבא כשהייתי עם הארץ אמרתי מי יתן לי תלמיד חכם ואנשכנו כחמור דייקא כמו שאמרו רז"ל שם כי זה נושך ושובר עצם וכו' כי חמור הוא בחינת זוהמת הגוף שנקרא חומר לשון חמור. אבל אף על פי שהחמור שהיא בחינת זוהמת החומר להכניע הכל אל הקדושה שיהיה מרכבה להקדושה בחינת מה שאמרו רז"ל לעולם ישים אדם את עצמו כשור לעול וכחמור למשאוי כי זה עיקר המעלה של האדם הבעל בחירה שהוא גבה ממלאכים מחמת שיש לו חומר מגושם כזה שהוא בחינת חמור ממש תכלית הכסילות ואף על פי כן בכח קדושת נשמתו יש לו כח להפך ולהכניס בחינת החמור שהוא גשמיות החומר אל קדושת התורה שיהיה מעועבד אל התורה ואל העבודה כחמור למשאוי.

אות יב

וזה בחינת ישכר חמור גרם וכו' ופירש רש"י שקיבל עליו עול תורה כחמור וכו' כחמור דייקא כנ"ל, כי יששכר זה בחינת הצדיק הגדול המבואר בתורה הנ"ל שיש לו כח להארי בדרי מעלה ובדרי מטה בחינת הארת בן ותלמיד הנ"ל כדי שיהיה להם יראה וכו'. ועיקר הוא הארת התלמיד שהיא הארת דרי מטה שזהו עיקר תענוגיו ושעשועיו יתברך

כשעולה העבודה מהם מחמת שהם מגושמים מאד בתכלית הגשמיות כמבואר שם בתורה הנ״ל והארת דרי מטה הוא מה שמאירין בהם בחינת מלא כל הארץ כבודו בחינת הקיצו ורננו שוכי עפר דהייו מה שמחזקין כל המונחים בדיוטא התחתונה מאד מאד לבל יתייאשו עצמן בשום אופן בעולם (כמבואר שם עיין שם) וזה בחינת יששכר בחינת יש שכר שמודיע לכל באי עולם אפילו להגרועים מאד. כי עדיין יש שכר בחינתכי יש שכר לפעלתך ויש תקוה לאחריתך. כי כשאדם נתרחק מהשם יתברך ח״ו מכל שכן כשנופל לתאוות רעות ועבירות ח״ו. אזי הוא בחינת רחל מבכה על בניה. כי השכינה שהוא קדושת ישראל נקראת רחל כידוע ואזי היא בבחינת כרחל לפני גוזזיה נאלמה דהיינו שקדושת הנפש מישראל היא בין הקליפות וסטרין אחרנין המעיקין ומצירין לה. ומגודל חלישתוה על ידי ריבוי עונותיו היא כרחל לפני גוזזיה נאלמה שהן גוזזין וגוזלין אותה ונוטלין ממה הודה ותפארתה והיא נאלמה ביניהם. ואזי היא בחינת שכינה מה אומרת קלני מראשי קלני מזרועי וכו׳ כמו שאמרו רז״ל. וכשזה הרחוק מאד נתעורר בעוצם ריחוקו ואינו מייאש עצמו בשום אופן ובוכה וצועק להשם יתברך תמיד זה בחינת קול ברמה נשמע נהי בכי תמרורים רחל מבכה על בניה מאנה להנחם על בניה בגין כי איננו (כמו שכתוב בזוהר הקדוש היינו שקדושת הנפש של ישראל שהיא בחינת רחל היא בוכה ומבכה על בניה היינו על מעשים טובים שלה שאבדה על ידי תאוותיה הרעות כי המעשים טובים נקראים בנים כי עיקר תולדותיהם של צדיקים מעשים טובים. והיא בוכה במרירות גדול מאד בבחינת ני בכי תמרורים עד אשר קול ברמה נשמע כתרגומו קל ברום שמיא אשתמע וכו׳ ומגודל כאבה שהיא רואה שזה זמן רב אשר עדיין לא עלתה ארוכה למכתה והיא צועקת ובוכה זה זמן זמנים טובא ועדיין היא רחוקה מהשם יתברך כל כך. ועל כן מאנה להנחם על בניה כי איננו כמו שכתוב בזוהר בגין כי איננו. היינו שאומרת בלבה איך אפשר לנחמינו ואני יודע כי איננו. כי אין השם יתברך עמי עדיין כי אני רחוק מהשם יתברך מאד מאד. אבל אף על פי כן אף על פי שהיא רחוקה כל כך מאחר מחזקת עצמה עדי לצעוק ולבכות להשם יתברך תמיד. אזי נתעוררין רחמי השם יתברך ומאיר עליה הארה והתחזקות מלמעלה בבחינת כה אמר ה׳ מנעי קולך מבכי ועיניך מדמעה כי יש שכר לפעולתך ויש תקוה לאחריתך וכו׳ וכל זה על ידי הצדיק הדור הגדול במעלה מאד שהוא בחינת יששכר שמאיר בכל נפש ונפש ומודיע לה כי עדיין יש שכר כמו שכתב רבינו ז״ל כי אין שום יאוש בעולם כי אין שום דיבור ולא שום צעקה נאבדת אפילו צעקה משאול תחתיות אינה נאבדת לעולם (כמבואר בדברינו כמה פעמים).

אות יג

וזה בחינת יששכר חמור גרם שהצדיק בחינת יששכר שמאיר בכל הדרי מטה בכל הנמוכים מאד לבל יתייאשו עצמן מן הרחמים בשום אופן עד אשר משיב כולם להשם יתברך אפילו אותן שהם בבחינת חמור בחינת בהמה טמאה בחינת זוהמת וגשמיות החומר. כי הוא מאיר בהם האמת עד שגם הם נעשין מרכבה אל הקדושה ונושאים עליהם עול תורה. וזהו בחינת חמור גרם שפירש רש״י כחמור לסבול עליו עול תורה היינו כנ״ל. וזהו רובץ בין המשפתים. זה בחינת אם תשכבון בין שפתים כנפי יונה נחפה בכסף וכו׳ היינו כי משפתיים זהו בחינת שפתי וגבולי ומצרי העובדי כוכבים וסטרין אוחרנין שהם אורבין על הגבולין שנקראים שפתים ואינם מניחין את האיש שהישראלי שיצא מהגבול שלהם להתקרב אל הקדושה בבחינת כל רודפיה השיגוה בין המצרים. והפסוק אומר שזהו עיקר שבח ומעלת ישראל. וזהו אם תשכבון בין שפתים היינו כשאתם העובדי כוכבים וסטרא אחרא כשהייתם שוכבים ואורבים בין שפתים שהם הגבולין והמצרים לבלי להניח את איש הישראלי להתקרב להשם יתברך. גם אז כנפי יונה שהיא כנסת ישראל נחפה בכסף וכו׳ כמו שפירש רש״י בכספה וחמדתה של תורה ומצות כי איש הישראלי החפץ באמת לאמיתו ואינו רוצה להטעות את עצמו. אזי אפילוכשהתאוות והמניעות וכו׳ מתגברין עליו כמו שמתגברין ומניחין עצמן לאורך ולרוחב ומתפשטין כנגדו מאד עד שאינו יכול לצאת מהם גם אז בעוצם ריחוקו הוא כוסף וחומד בכל עת להשם יתברך ואינו מניח את הרצון והכיסופין לעולם וזה יקר מאד מאד בעיני השם יתברך כי עיקר היא הרצון והכיסופין כמבואר בדברי רבינו ז״ל בכמה מקומות והשם יתברך משבח את ישראל בזה שבשביל זה זוכין למה שזוכין. כי אם תשכבון בין שפתים לארוב ולמנוע את ישראל כנ״ל גם אז כנפי יונה נחפה בכסף בכספה וחמדתה של תורה ומצות כנ״ל וזה בחינת יששכר חמור גרם רובץ בין המשפתים שגם שם בין המשפתים והמצרים והגבולים שאורבים עליו ומתעים אוו מאד על ידי התגברות התאוות והמניעות גם שם מ תגבר להכניע ולבטל את עצמו לגבי התורה והצדיק ומכניע גופו וחומרו המגושם כחמור. לישא עליו עול תורה. ועל ידי התורה זוכה להפוך הכל אל הקדושה וזה בחינת ומבני יששכר יודעי בינה לעתים לדעת מה יעשה ישראל כי כמה וכמה עתים עוברים על כל אחד ואחד מישראל כי יש כ״ח עתים עתים לטובה עתים לרעה ובהם כלולים כל העתים העוברים על כל אחד ואחד מיום הולדו עד יום מותו אשר עליהם התחנן דוד בידך עתותי הצילני מיד אויבי ומרודפי וזה עיקר שלימות הצדיק הגדול במעלה המלמד תורה ודעת לישראל כמו יששכר שיוכל להאיר בכל אחד ואחד מישראל שיוכל להתחזק ולישאר על עמדו בכל הזמנים והעתים העוברים עליו בבחינת ומבני ישכר יודעי בינה לעתים שיודעים להכניס בישראל בינה וחכמה אמתיית שידעו בכל עת ועת שעורים עליהם יהיה איך שיהיה לבלי ליפול בדעתו ח״ו ולבלי להתרחק מהשם יתברך לעולם וזהו לדעת מה יעשה ישראל שידע כל אחד מ ישראל מה לעשות בכל עת ועת

איך להתחזק בכל עת ועת פעם הבתורה פעם בתפלה פעם בצעקה ושועה ותחנה ובכיה פעם בשמחה וחדוה פעם בדיבור פם בשתיקה ויש עת שצריכין ומוכרחין לבטל עת עצמו דייקא מהעבודה בבחינת עת לעשות לה' הפרו תורתיך כמו שאמרו רז"ל ביטולה של תורה זה קיומה כי יש עת שצריכין לאכול או לישן בשביל קיום הגוף או לדבר עם בני אדם כדי לפקח דעתו וכיוצא בזה הרה וכן כל העתים בכלליות ובפרטיות שעוברין על האדם פעמים הוא בבחינת עליה ופעמים הוא בבחינת ירידה. וגם בבחינת העליה בעצמה יש אלפים ורבבות מדריגות. וכן יש ימי הילדות והבחרות ימי עליה וימי עמידה וימי ירידה שהם ימי הזקנה והשיבה וכו' וכן כל מה שעובר על האדם בכל אלו העתים כמו שאמרו רז"ל על ר' אליעזר שקם אפילו לפני זקן נכרי אמר כמה הרפתקאי דעדו עליו כי בהכרח שיעבור על כל אדם כמה וכמה מיני עתים שונים ובפרט על איש הישראלי הרוצה להתקרב להשם יתברך שבשבילו נברא הכל והצדיק הדור האמתי בחינת יששכר הוא מאיר בישראל בינה לעתים לדעת מה יעשה ישראל שידע כל אחד מישראל מה יעשה בכל עת ועת באופן שלא יפול ולא יתרחק מהשם יתברך לעולם וכן כתיב בדוד מלך ישראל כשנסתלק. והעתים אשר עברו עליו ועל ישראל ופירש רש"י שם עתים צרות שעברו עליו.

אות יד

וזה שאמר דוד בידך עתותי הצילני וכו' היינו כנ"ל שעל כל אדם כפי מדריגתו צריך שיעבור עליו כמה וכמה מיני עתים וכמו שפירש רש"י שם בסמוך על ועל ישראל היינו כנ"ל והעיקר להתחזק בכל עת כנ"ל וזה בחינת וכל פטר חמור תפדה בשה שצריכין לפדות החמור בשה שהוא בחינת קדושת ישראל להפוך גם בחינת החמור אל הקדושה כי יש לנו כח לזה על ידי הצדיק האמת שמאיר בבן ותלמיד שהוא בחינת כהן שהוא הרב והצדיק האמת בחינת כלליות בן ותלמיד (כמו שכתוב שם בהתורה הנ"ל) ועל כן נותנין השה להכהן וכנ"ל.

אות טו

וזה בחינת המתקת פחד יצחק על ידי השה לעולה בחינת וישכם אברהם בבוקר ויחבוש את חמורו להמתיק היראה רעה ענוה פסולה וכו' כנ"ל. לישרי לן מר וי לן דמיתנן וכו' הי תוה והי מפצות דמגנן עלן כי היה בשמחה גדולה כל כך עד שאימת מות לא הפילה אותו כלל אדרבא על ידי זה נתעורר להשם יתברך בבחינת והנה טוב מאד וכו' היפך הרשעים שנאמר בהם זה דרכם כסל למו ואחריהם בפיהם ירצו סלה וזהו רגזו ואל תחטאו שיהיה הרוגז והיראה לטובה וכנ"ל למנוע מהחטא וכו'. וזהו אי אזיל מוטב ואם לאו וזהו מחמת הירה פסולה הנ"ל על כן יסוק בתורה שכלולה מהארת בן ותלמיד שהיא משיבת נפש ומאירה בהם הדעת האמיתי שהוא יראת ה' לחיים ולטובה וכו' וא"ל יזכור לו יום המיתה בחינת ודומו סלה. ועל כן אינו מזכיר לו יום המיתה עד אשר עוסק בתורה ומקבל הדעת כנל של התחזקו הנ"ל. כי אם לאו יוכל ליפול יותר ח"ו כנ"ל אבל על ידי התורה שמלמדת אותו לזכור ביראת העונש לטובה כנ"ל על כן אז דייא יזכור לו יום המיתה בבחינת לישרי לן מר הנ"ל. כי עיקר הנפילה מחמת גדלות שאין נאה ראוי לו לעבוד עבודה ויגיעה הזאת ועדיין לא פעל כלום אדרבא נדמה לו וכו'. אבל החפץ באמת אומר בלבו בשביל נקודה אחת של התנוצצות אלקות אחד כדאי כל היגיעה בכפלי כפלים וכמו הצדיק ששמח את עצמו על ידי שלא עשני גוי (וכמו שכתוב בהתורה אזמרה סימן רפ"ב וכו' וכו') ועל כן דייקא על ידי הי תורה והי מצות באו לשמחה כי לא נפלו על ידי זה רק באו לענוה אמיתית על ידי זה שנאמר בהם ויספו ענוים בהלכות שמחה. ואביוני אדם בקדוש ישראל יגילו וכתיב בה' תתהלל נפשי. ישמעו ענוים וישמחו היפך אחר וכיוצא שנפלו על ידי שלא חיזקו עצמן בבחינת הנ"ל כו' ואמרו איזול ואיתהני וכו' בחינת אכול ושתה כי מחר נמו בחינת זה דרכם כסל למו ואחריהם בפיהם. שדייקא על ידי שזוכרין יום המיתה ויראת העונש נופלים יותר ח"ו. אבל המקורבים והנלוים להצדיק האמת הנ"ל נמשך עליהם הארה מהיראה עילאה ונפלאה הנל שהוא בחינת ראש השנה בחינת צמיחת קרן משיח שהוא בחינת המתקת פחד יצחק שעל ידי זה היראה באה רק לחיים לקרב ולא לרחק חלו וזה שנסמך ושמתם לפסוק וחרה וכו'. ומזה הפסוק ושמתם דרשו ר"ל זכה נעש לו סם חיים לא זכה וכו'. כי וחרה וכו' היא בחינת יראת העונש ועל זה מסיים ושמתם שתזהר שתהיה היראה לטובה בבחינת סם חיים וכנ"ל. וכל זה נמתק על ידי פדיון פטר חמור בשה. פטר חמור שהיא הולדה ראשונה של בכור זה בחינת יראה בחינת רעדה אחזתם שם חיל כיולדה בפרט הולדה ראשונה ומאחר שהיראה נמשכת על ידי הולדה ראשונה של חמור שהוא בהמה טמאה בחינת גשמיות וזוהמת החמור יוכל להתאחז ח"ו יראה רעה ופסולה הנ"ל שאז מתגבר גשמיות וזוהמת החומר יותר ויותר עד שנעשה שונא גדול להתלמיד חכם בבחינת מי יתן לי תלמיד חכם וכו' ועל כן צריכין לפדותו בשה ואז נמתק היראה שתהיה עם דעת על ידי שנותנין השה לכהן שהוא בחינת הרב והצדיק הנ"ל ואז נתהפך ונעשה החמור מרכבה לקדושה בבחינת יששכר חמור גרם וכו' כנ"ל. וזהו ואם לא תפדה וערפתו הוא הפסיד ממונו של כהן וכו' כי עיקר העשירות נמשך משם מבחינת

כהן והרב הנ״ל שזוכה להארת בן ותלמיד (כמבואר בהתורה הנ״ל) ועל כן יופסד ממונו ועשירותו כנ״ל. וזה שתרגום ישכר חמור גרם עתיר בנכסין. כי עיקר העשירות על ידי הארת בן ותלמיד שעל ידי זה מהפכין החמור אל הקדושה שזהו בחינת יששכר חמור גרם וכו׳ וכנ״ל.(מן וזה בחינת המתקת פחד יצחק עד כאן לא נכתב כסדר בביאור רק ראשי פרקים. ועתה נבא לבאר הדברים בישועת ה׳. (וכל זה מקושר למה שכתוב בהלכות בכור בהמה טהורה הלכה ד)

אות טז

וכלל הדבר כי האדם צריך ליזהר מאד להמשיך על עצמו יראת ה׳. ועיקר היראה נמשך על האדם על ידי יראת העונש כמו שכתב אדמו״ר ז״ל שאפילו צדיקים צריכין יראת העונש. כי עיקר היראה הוא יראהת העונש וכו׳ עיין שם. אך כל מי שאינו רוצה להטעות את עצמו צריך ליזהר מאד מאד שימישך על עצמו היראה מהעונשים לטובה ולא לרעה ח״ו. כי יש כמה וכמה שעל ידי עוצם היראה שלהם נופלים יותר כאשר שכיח בכמה בני אדם שכשיושבים על ספר ר״ח הקדוש או שאר ספרי מוסר המדברים מגודל מרירות העונשים הקשים המגיעים על כל עבירה רחמנא ליצלן הם נופלים בדעתם יותר רחמנא ליצלן מחמת שיודעים בעצמם שעברו על כל אלו הדברים כמה וכמה פעמים יותר ויותר רחמנא ליצלן ומגודל המרה שחורה ועצבות שנופל עליהם על ידי זההם נופלים יותר מבתחילה. עד שיש שבאים על ידי זה לכפירות ח״ו כי מחמת שאינם יכולים לישא עליהם אימת יראת העונש הגדול כל כך. וכן להתגבר על יצרם אינם מתגברים. ועל כן אוי להם מיצרם ואוי להם מיוצרם ומחמת זה נמצאים שבאים על ידי זה לכפירות ח״ו. וכל זה מחמת שיראת העונש היא בחינת דינים ומבחינת דינים נשתלשל כל אחיזת היצר הרע והסטרא אחרא (כמבואר במקום אחר). ועל כן כשאינו זוכה אזי ח״ו נתהפך לו היראה לרעה רחמנא ליצלן כי נופל לעצבות ומרה שחורה חלילה ועל ידי זה מתגברים התאוות יותר וכו׳ כנ״ל. על כן עיקר התיקון עלח ידי בחינת הצדיק הגדול הנ״ל שזוכה להמשיך בעולם הדעת שהוא בחינת הארת בן ותלמיד. ועיקר הוא הארת התלמיד שהוא בחינת מלא כל הארץ כבודו בחינת הקיצו ורננו שוכני עפר וכו׳ שמחזק כל הנופלים והרחוקים שלא יתייאשו עצמן בשום אופן וכו׳ כנ״ל. וכל זה כדי להמשיך עליהם יראה כמו שכתוב שם. היינו שזה הצדיק זוכה להאיר דעת נפלא ונורא מאד שעל ידי זה נמשכת יראה ילאה ונפלאה מאד עד שזאת היראה יכולה להגיע ולהאיר ולעורר כל הרחוקים מאד מאד ועיקר הדבר שבעוצם נפלאות הדרכים שממשיך זה הצדיק בדעתו הנפלא על ידי זה באה

היראה על כל אחד רק לטובה ולא לרעה אפילו הרחוק מאד מקבל היראה רק לטובה כי הוא מאיר ומודיע בעולם דרכי טובו וחסדו הגדול שאינו נפסק לעול ומודיע לכל אחד כי עדיין השם יתברך אתו ועמו וקרוב אליו ומחיה ומשמח ומנחם הכל. ומאיר בהם דרכיו שגם הם יוכלו לשמח ולחזק עאת עצמו בעוצם ריחוקם וכו׳. ואז נמשך עליהם היראה תמיד לטובה ולא לרעה כלל. כי תיכף כשזוכרים את עצמם או כשרואים איזה ספר מוסר עוצם יראת העונש הם נתעוררים תשוה תיכף כראוי ותיכף כשהבעל דבר רוצה להכניס בהם מרה שחורה ועצבות כאלו אפס תקוה ח״ו. הם זוכרים תיכף חסדי ה׳ וטובו ונפלאותיו. וכל דרכי הצדיק הנפלאים שהאיר בהם שעל ידי זה יכולים לחזק את עצמו ולשמח את עצמו תמיד כמו על ידי התורה את ועל ידי התורה אזמרה לאלקי בעודי וכו׳ וכו׳:

אות יז

כי זה כלל גדול כי ישרים דרכי ה׳ צדיקים ילכו בם ופושעים יכשלו בם וכמו שאמרו רז״ל זכה נעשה לו סם חיים לא זכה וכו׳ וכל הדברים שהשם יתברך שולח על האדם הן טוב הן להיפך כל כוונתו יתברך תמיד לטובה רק שהאדם הוא במשקל ונסיון תמיד. ועל כן אפילו כשהשם יתברך שולח יסורים ועונשים של אחרים וכל כוונתו יתברך כדי שיתעורר לשוב אליו. אבל בזה העולם יש להאדם בחירה תמיד. עד שלפעמים מתגבר עליו הבעל דבר במרה שחורה ועצבות עד שנופל יותר על ידי זה וכנ״ל. ועל כן צריכין להתגבר תמיד בכל עת שבאה עליו איזה יראה שתהיה לטובה שיהיה ניזהר מאד שתיכף כשהמחשבות רוצים להחליש דעתו ולהגבר עליו העצבות ולהפילו ח״ו על ידי זה. שיתגבר כנגדם ויחזק את עצמו בכל דרכי ההתחזקות המבוארים בדברינו כמה פעמים. וא תהיה היראה לטובה שיזכה לתשובה על ידי זה ויכול לבא לשמחה גדולה על ידי היראה אפילו על ידי יראת העונש אף על פי שהוא ידוע בעצמו שהוא רחוק מאד מאד מהשם יתברך והוא מלא חטאים רחמנא ליצלן אף על פי כן לא יפול בדעתו על ידי זה כלל רק יבא על ידי זה לענוה באמת שהיא בחינת שמחה בבחינת ישמעו ענוים ושימחו. וכתיב ויספו ענוים בה׳ שמחה ואביוני אדם בקדוש ישראל יגלו. כי קרוב ה׳ לנשברי לב והוא שוכן את דכא ותיכף כשבא לשפלות אמיתי השם יתברך שוכן עמו ומנחם ומשמח אותו בכל מיני שמחות ונחמות כי במקומו יתברך עוז וחדוה תמיד כמו שכתוב עוז וחדוה במקומו וכתיב כי בו ישמח לבינו וכו׳.

אות יח

וזהו שאמרו רז״ל בהילולא דמר בריה דרבינא אמרו רבנן לר״ה זוטי לישריע לן מר אמר לו וי לן דמיתנן וי לן דמיתנן אמר לו אנן מה נשרי אבתרך אמר לו הי תורה והי מצות דמגנן עלן והוא תמיה מאד מה השיר והשמחה הזאת וי לן דמיתנן בפרט שצוה עליהם לישרי אבתריה הי׳ תורה והי מצות וכו׳ ואיך שייך זאת לשיר ושמחה. אך על פי הנ״ל יובנו הדברים היטב כי היה בשמחה גדולה כל כך עד שאימת מות שהוא יראת העונש לא היה לו כח להפיל אותו לעצבות ח״ו. רק אדרא כל מה שזכר יראת העונש יותר נמשך עליו יראה קדושה יותר שעל ידי זה נתחזקה השמחה אצלו יותר בבחינת וגילו ברעדה כי כל מה שזכר יותר ענין המתה וכו׳ התחזק יותר שיהיה לטובה. דהיינו שעל ידי זה יתקרב להשם יתברך ולא שיתרחק יותר על ידי זה ח״ו רק אדרבה מגודל האימה וירה מהמותכו׳ התחזק לקיים דברי חז״ל לשמח את עצמו בחסדי ה׳ וטובו שאינו נפסק לעולם ועל כן שר לפניהם וי לן דמיתנן וכו׳.וצוה להם לשיר אחריו הי תורה והי מצות דמגנן עלן כי אם חסדו וטובו הגדול שאינן נפסקים לעולם כי הם זכו שעל ידי זה באו רק לענוה אמיתיית שהרגישו שפלותם האמיתי. ועל ידי זה נתקרבו יותר להשם יתברך שזהו עיקר השמחה בחינת אנכי אשמח בה׳ וכנ״ל.כי עיקר הנפילה על ידי גדלות שמחמת גסותו נדמה לו שכבר היה יגע בעבודת ה׳ וכשרואה אחר כך גודל ריחוקו עדיין מהשם יתברך נופל בדעתו מאד. כי נדמה שהוא מתייע בחנם ח״ו ועל ידי זה נופל לגמרי ח״ו אבל מי שחפץ באמת יודע שפלותו באמת וגדולת הבורא יתברך עד שכדאי אצלו כל היגיעות והעבודות שבעולם בשביל נקודה אחת של התנוצצות אלקות אחד ומשמח בכל נקודה ונקודה שמוצא בעצמו מקדושת ישראל בפרט מה שזכה שלא עשני גוי וכו׳ (כמבואר בדברינו עיין שם) ואדרבא כל מה שרואה ריחוקו יותר בא לשמחה יותר מחמת שבא לשפלות וענוה יותר. וזה בחינת ירידה תכלית העליה שעל ידי הירידה בא לשפלות אמיתי כי לא הניח להפיל את עצמו על ידי הרידה ח״ו שבא מחמת גסות שאינו יכול לסבול לצפות עדיין להשם יתברך בשפלות וירידות כאלה. כי היה מרוצה לעבוד את ה׳ אם היה זוכה להיות צדיק וחסיד גדול במעלה וכו׳. אבל כשרואה שאינו זוה לזה והוא רחוק כל כך ומונח בשפלות כזה שוב אינו רוצה כלל ח״ו ומבקש תואנה לפרוש ח״ו מאחרי המקום לגמרי. אבל מי שרוצה לחוס על חייו האמתיים באמת הוא מרוצה לעבוד את ה׳ בכל מה שיוכל אפילו אם ח״ו לא יזכה לשום מעלה רק שיקיל מעליו מעט עונשי הגיהנם וכו׳. או שיזכה לאיזה נקודה טובה בעלמא וכמו שפעם אחת שמעתי מרבינו ז״ל שאמר לענין כזה. ומה יהיה אם לא יהיה לי עולם הבא מה לעשות ואם יגיע לי גם גיהנם. והגביה ידיו כאומר שצריך האדם להתרצות על

הכל כי בוודאי לא יעשה השם יתברך עולה נגדו ח״ו כי צדיק וישר הוא וכו׳. ומי שמחזק את עצמו תמיד כנ״ל הוא בא על ידי הירידה לשפלות אמיתי ומתקרב יותר להשם יתברך ובטוח בחסדי ה׳ וטובו שיתהפך הכל לטובה בכח וזכות הצדיקים האמתיים שיש להם כח להפוך הכל טובה. ואזי זוכה לשמחה גדולה תמיד ומתקרב להשם יתברך יותר בבחינת ירידה תכלית העליה כי השם יתברך שוכן את דכא וכו׳.

אות יט

וזהו בחינת כי עמך הסליחה למען תורא. שמחמת שבטוחים שהשם יתברך סולח ומוחל על ידי זה דייקא זוכין ליראה טובה לשוב להשם יתברך. כי מי שאינו מחזק את עצמו בזה אינו יכול לזכות ליראה כי כשבא עליו איזה יראה נמשך אל העצבות ח״ו ונופל על ידי זה יותר. אבל על ידי שיודעין כי עמך הסליחה ובטוחין בחסדו תמיד שהכל יוכל להתתקן ולהתהפך לזכיות על ידי זה זוכין ליראה בחינת למען תורא. כי מקבלין היראה לטובה וכנ״ל. וזה קוויתי ה׳ קותא נפשי ולדברו הוחלתי וכו׳ ופירש רש״י קיווי אחר קיווי היינו כנ״ל שצריכין לקוות ולצפות לה׳ תמיד בקיווי אחר קיווי בלי שיעור וכמו שמדבר בזה אחר כך ולדברו הוחלתי נפשי לה׳ משומרים לבוקר שומרים לבוקר יחל ישראל אל ה׳ כי עם ה׳ החסד והרבה עמו פדות. כי יש עמו יתברך כמה מיני פדות שבוודאי יפדה אותנו מכל עוונותינו והוא יפדה את ישראל וכו׳ רק שצריכין לקוות ולשמור ולצפות קיווי אחר קיווי וכו׳ עד ישקיף ויראה ה׳ משמים וכנ״ל.

אות כ

וזהו בחינת ספירות העומר כי על ידי הנפת העומר שעורים מגלין ומפרסמי כי מלא כל הארץ כבודו ובכל מקומות ממשלתו שזהו הארת דרי מטה שהוא העיקר כמו שכתוב ואבית תהלה מגושי עפר וכו׳ (כמו שכתוב שם). דהיינו לגלות לכל הנופלים ולכל הרחוקים מאד מאד מהשם יתברך על ידי מ עשיהם הרעים ח״ו לגלות להם כי עדיין ה׳ עמם ואצלם וקרוב להם תמיד בחינת הקיצו ורננו שוכנפי עפר וכו׳ כי מלא כל הארץ כבודו וכו׳ (כמו שכתוב שם עיין שם). כי שעורים הוא מאכל בהמה שהוא

העדר הדעת שזה בחינת פגם החוטאים שמסלקין מעצמן הדעת ועושין מעשה בהמה חח״ו כמו שאמרו רז״ל ומובא שם בהתורה הבהאת אי אדם עובר עבירה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות. ועל כן שעורים הוא מנחת קנאות של הסוטה שמשם למדו רזל זאת שאין אדם עובר עבירה וכו׳ כמו שדרשו שם על סוק כי תשטה אשתו שאין אדם וכו׳ אלא אם כן נכנס בו רוח שטות. ומחמת זה מוכרחין להביא מנחות של שעורים כי היא עשתה מעשה בהמה אף קרבנה מאכל בהמה כמו שפירש רש״י שם ועל ידי מנחת שעורים דייקא נבדקת. וזהו בעצמו בחינת מנחת העומר שעורים שהיא בדיקו דאשת חיל שהם כלל ישראל (כמבואר בזהר בר״מ עיין שם) היינו שעל ידי שמביאין עומר שעורים מאכל בהמה ומניפין ומרימין אותו למעלה ולמטה למי שהשמים והארץ שלו ולכל ד׳ רוחות העולם למי שכל ד׳ רוחות העולם שלו כמו שפירש רש״י שם על ידי זה מגלין ומפרסמין כי מלא כל הארץ כבודו היינו בחינת הנ״ל שגם בבחינת שעורים שהוא תכלית הגשמיות בחינת מאכל בהמה העדר הדעת בחינת פגם כל החטאים כנ״ל גם שם לא כבודו יתברך כי לית אתר פנוי מיניה והוא יבתרך מחיה את כולם. ועל כן אין שום ייאוש בעולם כלל. וזה עיקר הבדיקה והנסיון של כנסת ישראל כמו שכתוב בר״מ ואיהו בדיקא דאשת חיל כי זה עיקר הבדיקה והנסיון של כל אחד מישראל כשבא לטהר את עצמו מזוהמתו כמו כלל ישראל שצריכין לטהר עצמן מזוהמת מצרים באלו הימים שעיקר הבדיקה והניו אם יכול לעמוד בכל מה שיעבור עליו שתמיד יתחזק בהשם יתברך ולא יפול משום דבר בעולם כי יאמין תמיד כי מלא כל הארץ כבודו ויהיה איך שיהיה אל יסתיר פניו מהשם יתברך מלהשתוקק אליו ומצעקה ובקשה ותחנונים וכו׳ כי הרבה הרבה צריך לעבור על כל אחד לפי מדרגתו וכו׳. ועל כן עיקר ההכנה לקבלת התורה שהיא התגלות הדעת הנ״ל הוא על ידי העומר שעורים שעל ידי זה מתחילין להמשיך הארה הזאת של הדעת הנ״ל לידע ולהודיע ולהוודא כי מלא כל הארץ כבודו ואפילו בתכלית הזוהמא והגשמיות בבחינתעומר שעורים גם שם יכולין לגלות כבודו יתברך ואאדרבא דייקא על ידי זה על ידי בחינת עומר שעורים מגלין ומפרסמין כבודו יתברך על ידי שהרחוקים ביותר שהם בבחינת שעורים בחינת בהמיות כשהם מודים ומודיעים אונתו הקדושה יתברך שעל ידי זה עיקר הגדלות והתגלות כבודו יתברך בבחינת כד אתי יתרו דייקא כדין אסתליק ואתייקר א שמא דקודשא בריך הוא עילא ותתא (כמובא בדבריו ז״ל כמה פעמים).

אות כא

ועל כן סופרין הימים לעומר כמו שכתוב וספרתים לכם לעצמיכם מה התם וספרה לה לעצמה אוף הכא וספרתם לכם לעצמיכם כמו שכתוב בזהור הקדוש היינו כי כל אחד צריך לספור ולהחיות ימיו על ידי בחינת עומר שעורים שמשם מקבל חיות בכל יום ויום מימי הספירה שהם הכנה וטהרה לקבלת התורה שעיקר הכנה והטהרה על ידי שסופר ומונה בכל יום ויום אל העומר שעורים שבזה מזכיר את עצמו כי בכל יום כי מלא כל הארץ כבודו ומכל הטומאות והזוהמות שבעולם יכולים לשוב אליו יתברך כי מלא כל הארץ כבודו שזה נתגלה על ידי העומר שעורים כנ״ל. כי זה ידוע שאי אפשר לקפוץ בפעם אחד אל הקדושה בשלימות כי הבא לטהר מסייעין לו אומרים לו המתין שצריך להמתין הרבה כל אחד כפי ענינו (כמו שכתוב בהתורה קרא את יהושע וכו׳ סימן ו׳ עיין שם) ובוודאי כל אחד כפי ענינו בכל היים שצריך להמתיק עד שיזכה להתקדש כראוי בוודאי בכל אלו היים עובר עליו מה שעובר מחמת שעדיין לא נטהר מזוהמתו ובכל הימים הוא נתנסה נבדק מהשם יתברך בבחינת עומר שעורים שהוא הבדיקה של כלל ישראל כשצריכין לצאת מזוהמת מצרים ולזכות לקבלת התורה ביום החמשים בשבועות הקדוש כי כמו שבכלל ישראל כן הוא בפרטיות אצל כל אחד ואחד והבן הדברים היטב כי אי אפשר לבאר כל זה היטב כי כבר דברנו מזה היטב בכמה מקומות ואף על פי כן עדיין יש נסיונות הרבה לכל אדם בענין זה מה שצריך להתחזק שלא יפול בדעתו בשום אופן. כי כמו שהאדם צריך לעמוד בנסיון לבלי לילך אחר תאוותיו בהיתר או באיסור ח״ו כמו כן צריך להתחזק לעומד בנסיון אם כבר נכשל במה שנכשל ח״ו לבל יפול על ידי זה כלל כי כל הנפילות שנופל הוא רק מעשי בעל דבר שרוצה ללכדו ברשתו ח״ו על ידי זה דווקא וכבר דברנו מזה שמה שנמצאים הרבה נופלים בדעתם ואומרים שאי אפשר להם לילך בדרך הישר עוד זהו רק מחמת תאוותם ויצרם הרע שמבקשים תואנה ועלילה לפרוש מאחרי המקום בחינת ויהיו העם כמתאוננים שפירש רש״י מבקשים עלילה לפרוש מאחרי המקום כי כל אדם יצר לבו רע מנעוריו. אך מחמת אימת העונש הוא מתגבר בכל פעם לכבוד תאוותו אך אוי לו מיצרו אוי לו מיצרו על כן הוא מבקש תואנה ועלילה לפרוש מאחרי המקום ח״ו כדי שיוכל לילך אחרי תאוותיו הרעות ח״ו והעלילות והתואנות שהבעל דבר מוצא לכל אדם רבו מספר כי אין מספר ולכל אחד מוצא עלילות עלילות מיחחדות רובם על ידי חסרון הפרנסה ומניעות המונעים וכו׳. אך אף על פי כן נפשו מרה לו כי יודע שיצטרך ליתן דין וחשבון וכו׳ ועל כן מתגבר בו הטוב בכל פעם לשוב להשם יתברך אך בשום דבר אינו מוצא לעצמו עלילה ופטור כמו על ידי התחבולה הנ״ל של הבעל דבר דהיינו מה שפילו בדעתו בכל פעם ומראה לו בכל פעם כאלו אפס תקוה ח״ו. כי הוא רואה בעיניו שכבר חתר כמה פעמים ורצה להתקרה אל הקדושה ונפל אחר כך. כל אחד כפי מה שנפל וכן היה כמה פעמים בלי מספר. ועל כן הוא פטור בעיני עצמו עוד מלחתור עוד חתירות לשוב להשם יתברך. אבל באמת כל הרעיונים והמחשבות האלה הם רק מעשי בעל דבר שמוצא לו עלילה לפרוש מאחרי המקום ח״ו כדי שילך אחרי תאוותיו ח״ו. כי באמתאין שום יאוש בעולם

כלל. כאשר צעק רבינו ז״ל קול גדול ולא יסוף (בזה הלשון גיוואלד זייט אייך נישט מייאש ומשך מאד תיבת גיוואלד וכו׳) כי כל אדם צריך שיעבור עליו הרבה הרבה קודם שזוכה ליכנוס אל הקדושה וכמו שעבר על אדם ראשון ק״ל שנה שרצה לשוב ודייקא בכל אלו הק״ל שנה באו רוחות וכו׳ וחממו אותו וכו׳ כמו שאמרו רז״ל ובוודאי נחלשה דעתו מאד מאד בכל פעם כי כבר היה לו יצר הרע גדול כמבואר בדברי רז״לובוודאי רצה הבעל דבר להפילו בדעתו בכל פעם אבל הוא התגבר כנגדו בכל עת ולא הנניח דרכי תשובתו שעסק בהם בכל הק״ל שנה עד שזכה בסוף הק״ל שנה להוליד בדמותו בצלמו את שת שממנו הושתת העלם ויצאו ממנו האבות ומשה ומשיח וכו׳ ואף על פי שחטא אדם הראשון עדיין צריכין לתקן בכל דור ודור אף על פי כן אם הוא בעצמו לא היה מתגבר לתקן מה שתיקון היה קשה מאד לתקן וגם לא היה זוכה למה שזכה אבל על ידי התחזקותו והתגברותו לשוב להשם יתברך בכל הירדות והנפילות שעברו עליו זכה שנפטר בשם טוב כי היה כל ימיו צדיק וחסיד גדול כמו שאמרו רז״ל כי זה עיקר הנסיון של האדם שיתחזק את עצמו בכל הירידות שבעולם רחמנא ליצלן בכל מה שיעבור עליו שתמיד בכל יום ובכל עת יתחיל מחדש וירגיל את עצמו בשכחה לשכוח מה שעבר עליו וידמה בדעתו כאלו נולד היום וכו׳ וכמבואר בדברינו כמה עצות ודרכים נפלאים בענין זה איך לחזק את עצמו בכל עת עיין שם יערב לך לעד:

אות כב

וזהו וספרתם לכם לכם לעצמיכם. לכם לעצמיכם דייקא שכל אחד צריך לספור ספירות העומר שהוא בחינת התחזקות הנ״ל לעצמו כפי מה שהוא ולא יול בדעתו מחמת שנדמה לו שחביריו בני גילו טובים ממנו הרבה. כי אף על פי שהוא מדה טובה להיות עניו ולהחזיק כל אדם טוב ממנו. אבל אם יפול בדעתו על ידי זה ח״ו אין זה ענוה אדרבא זהו גדלות גדול שאין נאה לו שיעבוד איזה עבודה להשם יתברך ועדין הוא רחוק כל כך וחביריו כבר זכו למה שזכו. כי אסור להרהר אחרי המקום ומי יודע מאיזה מקום הוא ובאיזה מקומות נמשך על ידי מעשיו כי אין אדם דומה לחבירו כלל. וכן כל אדם שרוצה לצאת מטומאתו וזוהמתו שזה בחינת ספירת העומר כדי שיטהרו וכו׳ צריך לספור הימים לעצמו דייקא ואל יפיל אותו חבירו כלל ח״ו. וזהו וספרתם לכם לכם לעצמיכם דייקא והבן היטב וכעין שכתב רבינו ז״ל על פסוק אחד היה אברהם שעיקר התקרבות אברהם אבינו עליו ׳השלום להשם יתברך היה על ידי שחשב תמיד שהוא רק אחד בעולם ולא הסתכל על שום מונע ומעכב ומבלבל וכו׳ עיין בתחילת הספר לקוטי תנינא ענין זה. ובאמת כמו שיש כמה מיני מניעות

מהמונעים הרשעים או מתנגדים הרוצים למנוע מהאמת בכמה הסתות ופתויים ודברי ליצנות וחלקלקות וכו׳. כי יש גם כמה מיני מניעות וחלישות הדעת אפילו מחביריו ואוהביו באמת. וכל זה אי אפשר לבאר בכתב רק כל אחד יבין בעצמו כפי עניניו וכנגד כל מיני מניעות וחלישות הדעת שבעולם צריכין לילך בדרך הנ״ל בבחינת אחד היה אברהם לחשוב כאלו הוא יחידי בעולם כנ״ל וזה בחינת וספרתם לכם לכם לעצמכם כנ״ל וכמו שמבוא בהמעשה של החכם והתם. בואר שם שהתם היה רצען וכו׳ ולא היה יכול המלאכה כראוי ומנעל שלו היה בג׳ קצוות וכו׳ והוא היה מתפאר בו מאד כמה נאה ויפה המנעל הזה וכו׳. והיתה שואלת לו אשתו אם כן מפני מה שארי בעלי מלאכות נוטלים ג׳ זהובים בעד זוג מנעלים ואתה אינך לוקח כי אם אחד זהב וחצי השיב לה מה לי בזה זה מעשה שלו וזה מעשה שלי (דאס איז יענימס מעשה אין דאס איז מיין מעשה) ועוד למה לנו לדבר מאחרים הלא נתחיל לחשוב כמה וכמה אני מרוויח בהמנעל זה מיד ליד העור הוא בכך וכו׳ (עיין שם כל זה היטב) והבן כי במעשה הזאת מבינים רוב העולם כמה דברים הנוגעים לעבודת השם יתברך שצריכין להתנהג בדרכי התמימות ולהיות בשמחה תמיד אפילו בעניות ודחקות גדול וגם עבודו ותפלתו אינו בשלימות כלל אף על פי כן יהיה בשמחה בחלקו תמיד ולא יסתכל על העולם כלל שיש להם פרנסה כנגדו בכפלי כפלים ויש להם אכילה ושתיה ומלבושים נאים וכו׳ ואף על פי כן מלאים דאגות תמיד בריבוי חסרונות וגם בעבודת ה׳ בתורה ובתפלה הם גדולים ממנו אלפים פעמים ואף על פי כן אל יפול בדעתו מזה כלל רק יהיה שמח ובחלקו תמיד כמבואר שם שהלחם שלו היה אצלו כל המאכלים שבעולם וכו׳ ומנעל שלו שגמר בכמה ימים ביגיעה גדולה והיה מלא חסרונות והרוויח בו פחות הרבה מאחרים אף על פי כן היה יקר בעיניו מאד והתפאר בו הרבה ולא הסתכל על אחרים כלל ואמר מה לי בזה זה מעשה שלו וזהו מעשה שלי וכנ״ל וכנ״ל.ורבינו ז״ל רמז בעצמו אחר שסיפר מעשה זאת שכוונתו לענין תפלה ועבודת ה׳ כמו שמובא שם בסוף שאמר רבינו ז״ל ואם התפלה אינו כראוי היא מנעל בג׳ קצוות והבן עיין שם היינו כנ״ל שצריכין להתנהג בתמימות גדול כדרכי התם הנ״ל וצריכין לדקדק בכל המעשה ליקח לעצמו מוסר ועצות מדברי התם הנ״ל ולילך בדרכיו ולהיות בשמחה תמיד ואל יבלבל אותו העולם כלל ואפילו חביריו שזוכין לתפלה ועבודה הרבה יותר ממנו אף על פי כן אל יפול בדעתו מזה כלל רק יהיה בשמחה תמיד בכל נקוה ונקודה טובה שמרוויח בתפלתו ועבודתו אידש הוא עיין שם בהמעשה ותבין׃

וזה בחינת שבועות שאז הוא קבלת התורה שהיא עיקר הדעת הנ״ל של בחינת משה שמאיר בבן ותלמיד בדרי מעלה ודרי מטה ומודיע להם כי ה׳ הוא האלקים שעיקר זה הדעת נתגלה בשבועות על ידי קבלת התורה שעל זהנאמר אתה הראית לדעת כי ה׳ ההוא האלקים וכו׳ כמו שמסיים שם מן השמים השמיעך את קולו ועל הארץ הראך את אשו הגדולה וכו׳ שזה נאמר על מתן תורה. כי בכל ימי הספירה אנו מכינין עצמינו לקבלת התורה ואנו עוסקים להמיך עלינו הארה משם מבחינת הדעת של התורה כדי שנוכל להכין עצמינו לקבלה (וכמבואר אצלינו מזה במקום אחר שבשעת הכנה אל המצוה נמשך על האדם סיוע דלעילא מקדושת המצוה בעצמה שאנו מכינין עצמינו לעשותה עיין שם) ועל כן בכל ימי הספירה אנו ממשיכין המוחין (כמבואר בכוונות בביאור כל מוח ומוח בפרטיות שנמשך בכל יום ויום מימי הספירה עיין שם) דהיינו הארת הדעת הנ״ל שנמשך מהחכם הצדיק האמת הנ״ל שהוא בחינת משה וכנ״ל אבל עיקר המשכת זה הדעת בשלימות הוא בשבועות על ידי קבלת התורה שהוא עיקר הדעת הנ״ל:

אות כד

וזה בחינת עשרת הדברות שניתנו בשבועות. הדברות הם בחינת כל התיקונים המבוארים בתורה הנ״ל. אנכי ה׳ אלקיך וכו׳ זה עיקר הדעת הנ״ל להודיע כי ה׳ הוא האלקים. וזהו בחינת מאמר ראשון אנכי ה׳ אלקיך שעל ידי זה האיר בהם להודיעם כי ה׳ הוא האלקים אין עוד מלבדו, לא יהי לך אלקים אחרים וכו׳ זה בחינת האזהרה לגרש ולסלק הרוח שטות של היצר הרע שמשם כל העוונות רחמנא ליצלן שזה עיקר הרחמנות להוציא את ישראל מעוונות שבאין על ידי הרוח שטות וזה בחינת לא יהי לך אלקים אחרים וכו׳ כי היצר הרעי נקרא אל אחר כפירות (כמבואר במקום אחר) כי הוא עיקר הרוח שטות כי נקרא מלך זקן וכסילוהוא בחינת אלקים אחרים עבודה זרה שהם תכלית הכסילות והרוח שטות כידוע לכל בן דעת גודל השטות וכסילות של עבודה זרה וכמבואר בפסוקים רבים גודל השטות של כסילות ושטות דעתם כמו שכתוב ובאחת יבערו ויכסלו וכו׳ וכמו שכתוב ולא ישים אל לבו לא דעת ולא תבונה לאמר חציו שרפתי במו אש וכו׳ ובן בפסוקים רבים ומשם מבחינת העבודה זרה שהוא שורש היצר הרע משם נמשך הרוח שטות של כל החוטאים רחמנא ליצלן כי כל החטאים הם בחינת עבודה זרה כמו שכתוב וסרתם ועבדתם אלקים אחרים וכו׳. ועל כן במאמר לא יהיה לך אלקים וכו׳ כלולים כל הלא תעשה כמובא שאנכי כולל כל המצוות עשה ולא יהיה לך כולל כל הלא תעשה כי אנכי זה בחינת המשכת הדעת הנ״ל

שמשם כל המצוות עשה שבתורה כי על ידי כל מצוה ומצוה נמשך מוח ודעת להכיר את הבורא יתברך שמו ולא יהיה לך כולל כל הלא תעשה שבאים מרוח שטות שהוא בחינת עבודה זרה כנ״ל נמצא שאנכי ולא יהיה לך הם כלל כל התורה שהיא עיקר הרחמנות הממבואר בתורה הנ״ל שהוא להמשיך דעת להודיע כי ה׳ הוא האלקים לגרש על ידי זה הרוח שטות שהוא היפך הדעת כדי להוציא את ישראל מעוונות (כמבואר שם היטב עיין שם) לא תשא את שם ה׳ אלקיך וכו׳ זה בחינת היראה המבואר בהתורה הנ״ל. כי עיקר המשכת הדעת הוא כדי לזכות ליראה (כמו שכתוב שם עיין שם):

אות כה

וזה בחינת לא תשא את שם ה׳ אלקיך כי עיקר היראה משם ה׳ ליראה את השם הנכבד והנורא הזה וכו׳ וכתיב וראו וכו׳ כי שם ה׳ נקרא עליך ויראו ממך וכתיב ויראו גוים את השם ה׳ וכו׳ וכל מלכי הארץ את כבודך וכתיב מפני שמי נחת הוא ועל כן נתנה התורה באלה ובשבועה כדי שיהיה נמשך יראתו לבלתי נחטא ועל כן נזדעזע העולם בשעה שאמר לא תשא את שם ה׳ כי שם עיקר היראה כנ״ל וזה בחינת הנשבע כאשר שבועה יראה כי שם עיקר היראה וזהו בחינת ושבועתו ליצחק בחינת פחד יצחק. ועל כן לא תשא וכו׳ היא בחינת יראה שהוא תיקון הדעת הנ״ל שעיקר שלימותו ותיקונו כשזוכין ליראה בחיחנת יראת ה׳ ראשית דעת וכמבואר שם בהתורה הנ״ל מענין היראה בכמה בחינות עיין שם:

אות כו

זכור את יום השבת לקדשו וכבד את אביך ואת אמך הם בחינת שני ההארות הנ״ל שהם בחינת הארת דרי מעלה והארת דרי מטה וכל אחד ואחד כלול משניהם (כמבואר שם עיין שם) כי זכור את יום השבת זה בחינת השגת החכם בעצמו שהוא השגת דרי מעלה שהוא בחינת מה בחינת איה בחינת מה חמית וכו׳ שהוא בחינת מה רב טובך וכו׳ בחינת השגת המקיפים שהם בחינת שפע הכתר שעשוע עולם הבא וכו׳ כמבואר שם שכל זה הוא בחינת שבת שהוא בחינת עולם הבא שאז זוכין לתכלית

הידיעה שלא נדע שהוא בחינת מקיפים (כמובא בסימן פ״ג בלקוטי תנינא). כי שבת הוא יום מנוחה וקדושה תפארת גדולה ועטרת ישועה בחינת כתר בחינת איה שאומרים בשבת בקדושת כתר כי שבת בחינת מנוחה וביטול שהוא בחינת מה בחינת עולם הבא ואז הוא תכלית שלימות הדעת בחינת השגת דרי מעלה שהוא השגת החכם הנ״ל והשגת דרי מטה בחינת מלא כל הארץ כבודו כלול בה. כי ששת ימי המעשה כלולין בשבת כי כל שת ימי המעשה כל חיותם וקיומם הוא משבת כידוע וכמבואר בזוהר הקדוש דמינה מתברכין כל שיתא יומין וששת ימי המעשה הם בבחינת דרי מטה בחינת עולם הזה כנגד שבת שהוא בחינת עולם הבא כי בששת ימי המעשה ברא השם יתברך כל הבריאה בעשרה מאמרות בשביל כבודו יתברך כי כל מה שברא הקדוש ברוך הוא לא בראו אלא לכבודו וכו׳ שזהו בחינת מלא כל הארץ כבודו בבחינת השגת דרי מטה כי בשביל זה היתה כל הבריאה בששת ימי המעשה כדי שידעו ויכירו אותו יתברך וימלא כל הארץ את כבודו יתברך. אבל בשבת שבת ונח אפילו במאמר ולא ברא בו דבר רק כל הבריאה של כל ששת ימי המעשה כולם חיים וקיימים רק משבת כידוע. כי שבת בחינת ביטול בחינת מה בחינת השגת דרי מעלה. כי התחתון נכלל בעליון. ועל ידי מצות שביתת שבת נתגלה שכל הבריאה של כל ששת ימי המעשה הכל נמשך ממנו יתברך שהוא למעלה מהכל. היינו שכל כבודו יבתרך שמתגלה בכל הבריאה שנברא בששת ימי המעשה שזהו בחינת מלא כל הארץ כבודו הכל נמשך ונתקיים רק על ידי שבת שהוא בחינת מה בחינת איה מקום כבודו. כי באמת שתי השגות אחד. כי השם יתברך סתום וגלוי. ובחינת מלא כל הארץ כבודו מקבל מבחינת איה ונכלל בו כי הכל אחד. וכל זה נתגלה כעל ידי שבת שמעיד כי ה׳ אחד ושמו אחד. ושהוא יתברך שהוא מרומם ונעלה מכל הרוחניות ברא כלה עולמות וכל הגשמיות למען כבודו יתברך. נמצא ששבת הוא בחינת השגת דרי מעלה ובו כלול השגת דרי מטה:

אות כז

כבד את אביך ואת אמך זה בחינת מה שצריכין להאיר בדרי מטה שבשביל זה צריכין להניח בנים ותלמידים כדי שישאר ממנו חליפות שימשיכו דעתו בדרי מטה כמו שכתוב שם שזה בחינת מצות כבד את אביך ואת אמך שמגיע להם כבוד והקיש כבודם לכבוד המקום. כי כל כבוד המקום נמשך על ידם על ידי שהם המשיכו אותו בעולם בשביל הגדלת כבודו יתברך שאינו נתגלה כי אם על ידי בני אדם התתונים שבזה העולם דייקא (כמו שכתוב שם עיין שסכ). נמצא שכבד את אביך וכו׳ הוא

בחינת השגת דרי מטה ובו כלול השגת דרי מעלה כמו שכתוב שם. כי בכלליות העולם נקראים הבן והתלמיד שניהם בבחינת דרי מטה כמבואר בהתורה הנ״ל בתחילתו שבן ותלמיד הם בחינת החליפות שצריכין להשאיר בזה העולם וכו׳ עין שם. אבל כל בחינה ובחינה כלול מכל הבחינות. על כן בפרטיות גם בדרי מטה בעצמן הם בן ותלמיד יש בהם השגת דרי מעלה והשגת דרי מטה כי השגת הבן אם זוכה הוא בבחינת השגת דרי מעלה מחמתש הוא מקבל מוח ודעת אביו בעצמו. והשגת התלמיד הוא בחינת השגת דרי מטה וכו׳ (כמו שכתוב שם). וכן גם הבן והתלמיד בעצמו כל אחד ואחד מהם כלול גם כן משני ההשגות יחד כי התלמיד צריך שיהיה נכלל בהבן וכן הבן בהתלמיד כי צריך לכלול העולמות זה בזה כדי שיהיה להם יראה (כמו שכתוב שם עיין שם). ועל כן בכלל העולם כלל הבנים שצריכין להניח בזה העולם כדי שיגדלו כבודו יתברך שבשביל זה מצוה לכבד אביו ואמו כלל הבנים הם בבחינת דרי מטה כי בשביל זה דייקא צריך להניח בנים כדי שישאר דעתו בזה העולם דייקא להאיר בדרי מטה כנ״ל. רק בפרטיות כלול בהם גם השגת דרי מעלה ואם זוכה הבן יותר יכול להגיע למעלות עד השגת הבן של החכם הדור שהוא בחינת מקיפים הנ״ל בחינת מה בחינת איה בחינת השגת דרי מעלה וכנ״ל (ועיין בהתורה הנ״ל והבן היטב):

אות כח

וכל העשרת הדברות הם חמש כנגד חמש כמו שאמרו רז״ל דבור לא תרצח כנגד אנכי. כי רוצח ממעט הדמות היינו כי מצות אנכי היא להאיר הדעת הקדוש להודיע כי ה׳ הוא האלקים כנ״ל וכנגד זה איסור לא תרצח שאסור להרוג נפש מישראל שנחשב כאלו ממעט את הדמות היינו כי ידיעה זאת להודיע אלקותו יתברך בכל העולמות זה אי אפשר כי אם על ידי ריבוי נפשות מבני ישראל שבזה העולם דייקא שכל אחד ואחד כפי שרשו כן יש לו חלק בהתגלות ידיעת אלקותו יתברך. וכל מה שנתרבין בזה העולם נפשות בני ישראל יותר ויותר נתגלה כבוד אלקותו יותר כי ברוב עם הדרת מלך. וזה בחינת השלמת הקומה העליונה להשלים צלם דמות תבניתו כביכול על ידי ריבוי נפשות ישראל. י בחינת צלם אלקים הוא בחינת דעת ומוחין היינו כי יש ידיעה והשגה באלקותו יתברך שנקראת בחינת יד ויש השגה שנקראת רגל. וכן כל הרמ״ח אברים ושס״ה גידים. וכל אחד מישראל הוא בר מהשכינה. וכפי שורש נשמתו כן הוא צריך לגלות ולהמשיך בעולם חלק הדעת להודיע אלקותו יתברך בעולם. וכל מה שמברבין ישראל יותר נתגלה הדעת יותר ונשלם צלסאלקים ביותר דהיינו שנתגלה ידיעת אלקותו יתברך בכל פרטי

השגת הדעת שכלולים בבחינת קומת אדם בחינת צלם אלקים. ועל כן הרוצח שהורג נפש מישראל ממעט הדמות על ידי שחיסר חלק הדעת הקדוש שהוא מתגלה על ידי זה הנפש דייקא. ועל כן לא תרצח כנגד אנכי שהוא בחינת התגלות הדעת הקדוש להודיע אלקותו יתברך בעולם כנ״ל:

אות כט

לא תנאף כנגד לא יהיה לך שהוא האזהרה לגרש הרוח שטות כנ״ל. זה בחינת איסור לא תנאף כי שם עיקר הרוח שטות כמו שאמרו רז״ל על פסוק איש איש כי תשטה אשתו אין המנאפין מנאפין אלא אם כן נכנס בהם רוח שטת כי עיקר היצר הרע שהוא הרוח שטות הוא על ניאוף כי עיקרא דיצרא בישא על עריין:

אות ל

לא תגנוב כנגד לא תשא כמו שאמרו רז״ל כי לא תשא הוא בחינת יראה ליראה את השם וכו׳ כנ״ל. וזה בחינת איסור לא תגנוב כי הגונב מסלק יראתו מעל פניו כאלו אין השם יתברך רואהו ח״ו כמו שאמרו רז״ל עשה עין של מטה כאלו אינו רואה וכו׳ וזה בחינת פגם כל העבירות שפוגם ביראה. כי כל העברות ח״ו הם בגניבה ובסתר כמו שכתוב והיה במחשך מעשיהם ואמרו מי יראינו וכו׳ ועל כן כשמזכיר יראת העונש (בזכריה ה׳) שהוא עיקר היראה מזכיר שם מענין חומר איסור שבועה וגניבה כמו שכתוב שם זאת האלה היוצאת על פני כל הארץ כי כל הגונב מזה כמוה נקה וכל הנשבע מזה וכו׳ הוצאתי כו׳ כי גניבה ושבועה הם בחינה אחת בחינת פגם היראה שמסלק יראתו יתברך מעל פניו כאלו אינו רואהו זהו בחינת פגם כל העבירות שבתורה כנ״ל:

אות לא

לא תענה כנגד זכור את יום השבת כי כל המחלל את השבת כאלו מעיד עדות שקר בבורא כמו שאמרו רז״ל כי שבת מעיד על חידוש העולם שהשם יתברך ברא כל העולם בששת ימי המעשה ושבת בשבת. כי עיקר העדות צריכין בדבר שנעלם מן העין שאי אפשר לעמוד על אמיתתו כי אם על ידי העדים על כן צריכין שני עדים דייקא ותרי כמאה. כי עיקר אחיזת השקר הוא מבחינת אחר הבריאה. כי השקר בחינת עבודה זרה כפירות זה נמשך מחמת שחידוש העולם אי אפשר להשיג ולהבין בשום שכל ודעת כי אם באמונה לבד (כמבואר מקום אחר). כי אי אפשר להבין איך כל הגשמיות והישות ופעולות משונות נמשכו מאחד הפשוט שהוא מרומם מכל הרוחניות ואין בו שום שינוי אבל אנו בני ישראל על ידי התורה שקבלנו מפי משה אזנו זוכין לאמונה להאמין בהאמת שהשם יתברך שהוא מרומם על כל ברא את כל בהריאה וכל מיני גשמיות כדי לגלות כבוד גדלו על ידי זה דייקא כי מלא כל הארץ כבודו. היינו כי בחינת מלא וכו׳ שהוא חיוו יתברך המלובש בזה העול הגשמי קשור ומחובר בתכלית האחדות עמו יתברך שהוא מרומם על כל ברכה ותהלה דלית מחשבה תפיסא ביה כלל בחינת מה חמית מה פשפשת וכו׳. וזהו עיקר האמונה להאמין בהאמת שבחינת מלא ובחינת מה שניהם אחד כי ה׳ האו האלקים אבל השקרן שהוא בחינת עבודה זרה כפירות הוא בחינת הרגן מפריד אלוף שאינו מאמין ומקשר בחינת מלא בבחינת מה׃

אות לב

ועל כן שני עדים נאמנים בכל דבר. כי בכל מקום שיש שני עדים שמעידין דבר אחד ועדותן מכוונת. זה בחינת שנכללו שני הבחינות הנ״ל יחד דהיינו בחינת מה ובחינת מל וכו׳. (וכמבואר מעין זה במקום אחר בהלכות עדות על פי התורה אמר ר׳ עקיבא כשתגיע לאבני שיש וכו׳) כי אין שני בני אדם שווין רק אחד גבוה מחבירו כמו שאמרו רז״ל לענין העדים עצמן מכניסין את הגדול שבהם תחילה כי בוודאי יש בהן קטן וגדול ובכמה מקומות שיש קטן וגדול הם בבחינת דרי מעלה ודרי מטה כי הגדול לגבי קטן ממנו הוא בבחינת דרי מעלה כי נפשו ודעתו גבוה מחבירו וחבירו הקטן הוא בבחינת דרי מטה. כי גדול וקטן הם בחינת מאור הגדול ומאור הקטן שהם חמה ולבנה שהם בחינת משה ויהושע כי פני משה כפני חמה וכו׳ ומשה ויהושע הם בחינת רב ותלמיד בחינת דרי מעלה ודרי מטה (כמו שכתוב שם בהתורה הנ״ל) וכששניהם מעידין דבר אחד זה בחינת שנכלל בחינת הדעת של דרי מטה ודרי מעלה ביחד בחינת

כלליות ואחדות בחינת מלא וכו׳ בבחינת מה שזה עיקר האמת והאמונה כנ״ל ועל כן הם נאמנים בכל דבר. ועל כן התורה נקראת עדות וכלול בשני לוחות כמו שכתוב ושני לוחות העדות וכו׳ כי אין עדות פחות משנים נגד שני הבחינות מה ומלא שצריכין לכוללן יחד שהוא עיקר העדות של התורה שמעידה שהשם יתברך מרומם על הכל וברא הכל בששת ימי המעשה כמו שכתוב בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ. וכל זה נתגלה על ידי שבת שמעיד על אחדותו שברא הכל בששת ימי המעשה כדי לגלות כבודו ושבת ונח בשבת שאז הוא בחינת ביטול ושביתה לגמרי בחינת מה וכו׳ כנ״ל. ועל כן דיבור לא תענה כנגד זכור את יום השבת

אות לג

לא תחמוד כנגד כבד כי מצות כבד שהוא סוף הה׳ דברות ראשונות הוא בחינת מה שמחיבין להשאיר הדעת בזה העולם כ״ל כדי לכלול העולמות יחד כמו שכתוב שם כי עולם אד אין לו שלימות. ועיקר השלימות כשהנשמה לעמלה למעלה תהיה מאירה גם למטה מטה על ידי החליפות שנשאר ממנו בן ותלמיד שזהו בחינת מות כבוד כנ״ל. ועל ידי זה דהיינו על ידי כלליות העולמות נמשך העשירות והפרנסה שמבל המלכות מים החכמה שעל כן זוכין על ידי זה להארת הרצון המופלג בשעת האכילה שהוא בחינת ואתה נותן להם את אכלם בעתו בחינת ומשביע לכל חי רצון וכו׳ (כמבואר שם היטב עיין שם) וזהו בחינת לא תחמוד שהוא סיום עשרת הדברו. כי אסור לחמוד כל חפצי חברו ופרנסתו ועשירותו. כי השם יתברך משביע לכל חי רצון על ידי הארת בן ותלמיד שהוא בחינת כלליות העולמות שזהו בחינת מצות כבד וכמו שכתוב שם על פסוק לויתן זה יצרת לשחק בו שהפרנסה והעשירות נשחק ונתחלק לכל אחד ואחד כראוי לו מאתו יתברך. ועל כן בוודאי אסור למוד ולהתאוות חפצי חבירו שניתן לו מאתו יתברך כפי הארת הרצון שצריך כל אחד ואחד לקבל מים החכמה שנתגלה על ידי כלליות העולמות על ידי הארת בן ותלמיד שזהו בחינת מצות כבד כנ״ל כי חמדה ותאוה לחפצי חבירו ועשירותו ח״ו הוא ההיפך מהארת הרצון שמקבלים מים החכמה וכו׳ כנ״ל. מאחר שיש לו חמדה ורצון של איסור שחומד ורוצה חפצי חבירו שהוא כנגד רצון הבורא יתברך שנתן ברצונו העשירות הזאת לחבירו דייקא כפי התחלקות הפרנסה שנמשכת מים החכמה וכו׳כ נ״ל. ועל כן הוא פוגם ברצון והוא ההיפך ממש מבחינת הארת הרצון שצריכין לקבל בשעת האכילה. כי צריך כל אחד להתגבר לזכות להארת הרצון שהוא גבוה על הכל דהיינו שיזכה שלא יהיה לו שום רצון אחר כנגד השם יתברך רק יזכה לרצון חזק ונפלא להשם יתברך עד שיגיע לבחינת ביטול עד שלא

ידע כלל מה שהוא וכו׳ (כמו שכתוב שם עין שם). וכל זה זוכין על ידי כלליות העולמות על ידי הארת בן ותלמיד שזהו בחינת מצות כבד כנ״ל ועל כן לא תחמוד כנגד כבד.(שייך לענין שצריך לחלק האלפים למאות כמובא בשיחות הר״נ עיין שם׃עיין שם הסוד הנפלא והנורא הזה. וזהו האלף לך שלמה ומאתים לנוטרים את פריו. כי כל זמן שהאור בבחינת אלפים אי אפשר לקבלו מחמת ריבוי האור רק רק כשעושין מאלפים מאות. וזה נעשה על ידי תלמיד חכם שנוקם ונוטר כנחש וכו׳ (כמו שכתוב שם). וזהו האלף לך שלמה כל זמן שהאור בבחינת אלפים היא לך שלמה שהוא השם יתברך כי אין אנו יכולין לקבלו כנ״ל. אך ומאתים לנוטרים בחינת תלמיד חכם שנוטר ונוקם שהוא יכול לחלק האלפים למאות ואז יכולים לקבלו כנ״ל וזהו ומאתים לנוטרים דייקא בחינת תלמידי חכמים הנוטרים ונוקמים שהם ממשיכין האור בבחינת מאתים דהיינו בבחינת מאות כנ״ל. כי הם מחלקים האלפים למאות ואז יכולים לקבלו כנל עיין בהלכות כתובה שם מובא פסוק הנ״ל והקדמש הנ״ל אבל שם מתפרש בסגנון אחר. ראשי פרקיסקצת רמזים על המעשה של יום השי מהז׳ בעטלירש שהיה לו כח בידיו להוציא החצים וכו׳ וחשב שם ד׳ דברים להוציא החצים ולכנוס לתוך החומות של מים על ידי כח הצדקה ולידע היוד מיני דפיקין ל ידי כח החכמה שבידיו ולנגן היוד מיני נגינה על ידי הכח לעשות ולעצור הרוח סערה. וכו׳. וכולם בני עשרה עשרה וכו׳ עיין שם. וסיפר מעשה מהבת מלכה שחשק בה המלך שברחה לתוך היוד חומות של מים וכו׳ והוא רופא אותה. וסוד זאת המעשה נשגב מדעתינו מאד מאד. אך כבר ניתן לנו רשות מאתו ז״ל לחפש רמזים כפי יכלתינו. אך על כל זה לא נדע מי ומה ואימת וכו׳ כמו שכתוב שם בסוף. על כן אציג ברמז מה שמתנוצץ בדעתי בעזרת ה׳.

אות א

כי יש ד׳ עולמות א״ב״י״ע ושרשם ד׳ אותיות הוי״ה שהם בחינת ד׳ שמות ע״ב ס״ג מ״ה ב״ן בחינת טנת״א ומהם נמשכין הד׳ יסודות ארמ״ע שהם בחינת דצח״ם שכנגד זה הם ד׳ חלקי התפילה כי קרבנות בעשיה וכו׳. ובתחיהל מתקנים אותם בעובדא בסוד יפנה ויטוטל ידיו וציצית ותפילין של יד ושל ראש (כמבואר כל זה בכתבים). ומבואר בעץ חיים בתחילתו שטעמים שהם בחינת עצב שם אי אפשר לדבר כלל. אך עיקר התחלת התגלות מבחינת ס״ג שהם בחינת נקודות ונשתלשל מבחינה לבחינה עד שנתגלה בחינת שם ב״ן ושם היתה השבירה. ואחר כך נתתקן על ידי אור מה שחדש שהוא שם מ״ה שנתחבר עם שם ב״ן ומהם נתהוו כל העולמות מ ראש ועד סוף וכל עסקינו ועבודתינו בתורה ובמצות לתקן ולהעלות

הניצוצות שנשארו בין הקליפות משבירת כלים כי נשארו רפ״ח ניצוצות שלא נתבררו עדיין וכו׳. וכל זה הוא סוד הבת מלכה הנ״ל שברחה לחומות של מים וכו׳. כי ידוע שעיקר הבריאה ועיקר ההשתלשלות היה בשביל לגלות מלכותו ובשביל זה יצאו כל המלכים. אך על ידי הסיגים נשברו ומשם נתהוו הקליפות והסטרא אחרא בשביל הבחירה. והסיגים והסטרא אחרא הם בחינת מלכות הרשעה שכנגד מלכות דקדושה החפצים ואורבים תמיד לתפוס לעצמן בחינת כבוד הבת מלך פנימה כדי להגביר מלכותם ח״ו ולהעלים מלכות דקדושה ח״ו. וכל עיקר בריאת העולם היה בשביל לגלות מלכותו כידוע. כי מאז נתאוה שתהיה שכינתו בתחתונים. על כן גם על בריאת העולם היה קטרוג עזא ועזאל מה אנוש וכו׳ והיו חולקים על התגלות מלכותו שאי אפשר בלי בריאת הגשמיים. וכל אלו החולקים ינקו מהסיגים שנמשכין מהשבירה שמהם בחינת מלכות הרשעה. ובכל מלכות של ז׳ מלכי אדום קדמאין דמיתו בכל פעם נתפסה מלכות דקדושה למלך הרשעה בחינת מלכי אדום שזה בחינת הניצוצות של מלכות הקדושה שנשארו בקליפה שמהם יניקת מלכי אדום שתופסין ניצוצות מלכות דקדושה. ומאז חותרת הבת מלך לברוח מהם עד שברחה לתוך חומות של מים שהוא בחינת התיקון בחינת אור מ״ה החדש שהוא כנגד יסוד המים. ועל כן מים מטהרין מכל הטומאות וכו׳.

אות ב

וזה בחינת הוצאות החצים דהיינו שעוין מטואמה לטהרה. והחצים ה בחינת הקליפה והסגים שלא נתבררו עדיין ממלכות דקדושה. ובריחת המלכות לתוך החומות של מים זה בחינת בריאת העולם שעיקרו מים שנבראו תחילה ועליהם עומד כל העולם כמו שכתוב לרוקע הארץ על המים. וכל הארץ וצאצאיה הכל נתהווה מן המים שברא תחילה. ושם נתהווה כל הבריאה על ידי היה מאמרות על כן הם בחינת עשרה חומות. וזה בחינת והארץ היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום הם בחינת החצים. ורוח אלקים דא רוחו של משיח מלכות דקדושה מרחפת על פני המים שלשם ברחה. וכל עבודת הצדיקים וכלל ישראל להוציא החצים.

אות ג

וזה בחנית עץ הדעת טוב ורע בחינת צומח שהוא יסוד המים שם עיקר הבחירה שהיא בבחינת מים בחינת טהרה. כי עפר בחינת ב״ן. מים בחינת מ״ה. בתחיהל עלה במחשבה לברוא במדת הדין בחינת ב״ן עפר ששם עיקר אחיזת החצים. ראה וכו׳ הקדים ושיתף וכו׳ בחינת מ״ה רחמים וברא משניהם. ושם עיקר אחיזת הבחירה. כי בבחינת עפר לבד לא היה אפשר להתקיים ועיקר התיקון יהיה על ידי משיח וכו׳. אבל גם עתה כל עבודת הצדיקים בבחינת הנ״ל. וזה בחינת קריעת ים סוף בחינת והמים להם חומה מימינם ומשמאלם. ומלאך האלקים השכינה קיבלה החצים וכו׳. והם בחינת עשרה נסיונות וימרו על ים וכו׳ ותחילת השליחות לפרעה להפוך המים לדם ולבסוף הוציאם על ידי קריעת ים סוף. כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו. ומשה בעצמו הורידוהו לתוך המים על שם העתיד שצריך לרפאות הבת מלכה שבתוך המים. כי מה שהיה וכו׳ ובת פרעה בחינת מלכות שנכבשה אצל מלך וכו׳. ירדה לרחוק מגילוליה כי מן המים משיתיהו. עשרה מיני חצים הם כלל כל המניעות מן הקדושה שמעכבים מכל הצדדים. יש על ידי דיבוריהם ופיתוייהם שמכניסים חקירות וכפירות באדם. ויש על ידי פיתויים לתאוות. ויש על ידי מדות רעות כעס וגדלות וכוף ויש על ידי חצים ממש שנלחמים בחרב וחצים ואינם מניחים ליכנוס לארץ ישראל ולגבול הקדוש וכו׳. וכשח״ו מתקבצים כולם יחד זה בחינת עשרה מיני חצים. וכולם בחינת עפר ששם עיקר אחיזת הסטרא אחרא בחינת ונחש עפר למו. ועל כן אסורים תולעים כל השורץ על הארץ. כי בבחינת ב״ן שמשם בחינת עפר שם היה עיקר השבירה. ועיקר הפגם הוא עצבות היפך השמחה. ועל כן רפואתה על ידי שמחה יוד נגינה. עשרה מיני דפיקין הם בחינת נקודות שהם בחינת בריאה וכו׳. כי הדפיקין הם בחינת נקודות (כמובא בתיקונים) שיש דפק בחינת צירי וכו׳ וזה היה לו כח ליתן חכמה בידיו להממונים שהם השרים והממונים שבעולם שכולם הם בחינת מלכות והם חיזוק המלכות דקדושה או חלישותה ח״ו ועל כן על ידי הדפק יודעים איך המלכות החלישותה ובריאותה. המעכב רוח סערה יודע הניגון שהוא בחינת נגינת הטעמים שהם בחינת ע״ב אלו וכו׳. כי נגינת הטעמים הם על ידי הרוח שבכנפי ריאה שהוא הרוח צפונית רוח נייחא שבכנור של דוד. וטעמים ע״ב אצילות וכו׳ כנגדו בחינת מדבר וזהו רוח סערה עושה דברו. בראשית ברא לא היה צריך להתחיל וכו׳ אלא משום כח מעשיו. כח מעשיו דייקא בחינת הכח שבידים שעל ידו כובשין ארץ ישראל ששם עיקר התגלות מלכות דקדושה שעכשיו מונחת חלשות בהימים ונהרות שסביב ארץ ישראל. בחינת לה׳ הארץ וכו׳. כי היא על ימים וכו׳. ושם בארץ ישראל כל העשר קדושות שאי אפשר ליכנוס להם בלא טהרת מים ברצונות נתנה להם וברצונו נטלה מהם וכו׳. זה בחינת זריקת החצים שמשם ניתנה ארץ ישראל בידים של העובדי כוכבים אך הוא חוזר וושך החץ בחזרה בחינת ברצונו נטלה מהם ונתנה לנו.

אות ד

אשר לקחתי מיד האמורי בחרבי ובקשתי. כי לא בשתי אבטח. כוננו חצם על יתר. כי ציך נחתו בי ותנחת עלי ידיך כמטרה לחץ הנה חצים הממך. והנה שלשה החצים צדה אורה וכו'. אשכיר חצי מדם תפלה דריכת הקשת והחצים. זכאה מאן דידע לזרקע חצים עד יפלח חץ כבדו דסטרא אחרא. כי חציך נחתו וכו' כי עוונותי וכו' כמשא כבד כבד מלא דם היפך כבוד שהוא בחינת יוד מאמרות שהם בשביל כבודו.עיקר הדיבור של העשרה מאמרות שבהם נברא העולם היה בזכות הצדקה שעשו בני אדם. שבשביל זה נברא העולם. בחינת כי אמרתי עולם חסד יבנה. בחינת אלה וכו' בהבראם באברהם איש החסד. וזה אוהב צדקה וכו' חסד ה' וכו' על ידי זה בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו וכו' בפיך ה צדקה שהוא בחינת מים בחינת שלך לחמך על פני המים וכו' (כמו שכתוב בסימן ט"ו בלקוטי תנינא עיין שם כל התורה).

ענין ספירת העומר א

ענין ספירת העומר

הלכה א

אות א

על פי המאמר ויאמר ה' אל משה קראאת יהושע וכו' סימן ו' עיין שסהיטב תשובה נקרא כתר כי הבא לטהרמסייעין לו אומרין לו המתן שהואבחינת כתר כמו שכתוב לי זעיר והואבחינת אהיה וכו' עיין שם. ואי אפשר לזכות לזה אלא על ידי בחינת דום לד' דהיינו כשישמע בזיונו ידום וישתוק ויסבול החרפות ובזיונו. כי קודם התשובה הוא בבחינת אחורי

פני אקיה והוא בגימטריא דם ועל כן באין עליו בזיונות ושפיכות דמים ועל ידי הדמימה והשתיקה נעה מדם דום עיין שם. וצריך לשעשות תשובה על תשובה וכו׳ עיין שם. ואזי נעשה מזה בחינת אדם לשבת על הכסא בחינת ועל הכסא וכו׳ עיין שם היטב.

והנה ימי הספירה שהם ימי תשובה ימי טוהר מבחינת דם נדות בחינת ז׳ נקיים כמובא הם בבחינת אומרים לו המתן הנ״ל כי זה עיקר בחינת כלל הספירה. (כמובא בספרים). דהיינו שבפסח שהוא תחילת התשובה שיוצאין מן הסטרא אחרא בחינת יציאת מצרים ואז היא בחינת הבא לטהר מסייעין לו כי בפסח עיקר התשובה על ידי סיועא דלעילא על ידי התעוררות עליון כמובא. ואזי תיכף אומרים לו המתן דהיינו בחינת ימי הספירה שצריכין להמתין שבעה שבועות בחינת ז׳ נקיים כדי לקדש ולטהר עצמו קודם שזוכה לתיקון בשלימות שהוא בחינת שבועות קבלת התורה כדי לילך מדרגא לדרגא לתקן כל הפגמים (וכמובא בספרים) שזה כלל בחינת יום ראשון של פסח. ותיכף אחר כך ספירה כמו שאומרין בשם הבעל שם טוב כמו למשל האב כשהתינוק מתחיל לילך אזי מוליכו בידו ואחר כך מניח אותו לילך בעצמו כמו כן בפסח מסייעין לו ומוליכין אותו על ידי התעוררות עליון. אך תיכף מניחין אותו ילך מעצמו כדי שיתעורר מעצמו ויתקן מה שעיוות שזה בחינת ספירה בחינת אומרים לו המתן כדי שיעשה תשובה ויסבול צער ובושה לתקן מה שפגם. וזה מה שכתוב בזוהר שהספירה לטהר עצמו מבחינת דם נדות. כי זה עיקר התשובה לתקן בחינת הדמים שבאים מבחינת אחורי אהיה כנ״ל שהם בחינת דם נדות (כמובא בכתבים.(. כי עיקר יציאת מצרים ושבועות הוא בחינת אהיה כמו שכתוב כי אקי״ק שלחתיך וזה לך האות בהוציאך וכו׳ תעבדון מאת האלקים וכו׳ דהיינו קבלת התורה. נמצא שבבקבלת התורה אז נתגלה ונשלם בחינת אהי״ה מבחינת כתר שהוא בחינת שבועות שאז נתגלין נון משערי בינה שהם בחנית אקי״ק בחינת כתר כמובא. ועל כנמ קודם לזה הוא בחינת אחורי פני אהיה גימטריא דם וצריכין לתקן הדם נדות כנ״ל. ועיקר התיקון על ידי הבושה על ידי הדמימה והשתיקה כמו שכתוב שם וזה בחינת עומר שעורים שהוא קרבן ממאכל בהמה. שזה בחינת התשובה שעיקרה על ידי הבושה כנ״ל על ידי דמימה ושתיקה כנ״ל. וכמו כן בפרטיות באדם עצמו עיקר התשובה כשמתבייש לפניו יתברך ועושה עצמו כבהמה שאינה מדברת כי אין לו פה לדבר לא מצח וכו׳ מחמת בושה כמו שכתוב ברעיא מהימנא שזה עיקר התשובה כשאדם אומר אין לי פה להשיב וכו׳ מחמת בושה ועושה עצמו כבהמה אזי נחשב כקרבן עיין בזוהר.

אות ב

וזהו בחינת עומר שעורים שהוא בחינת בושה בחינת דמימה ושתיקה שמקריבין מאכל בהמה כי אנו מדמין עצמינו לבהמה כי אין לנו פה לדבר וכו' כנ"ל וזה עיקר התשובה כנ"ל כמו שכתוב נשכבה בבשתינו וכו' וזה בחינת עומר התנופה ואיתא בזוהר הקדוש תנו פה. שאנו מבקשין אז שיתנלנו פה לדבר כי אנו עכשיו כבהמה כנל ועל ידי זה בעצמו אנו מתקנין הדיבור וזוכין לפתוח פה ולדבר בבחינת האמנם אלם צדק תדברון. היינו כשאמנם ואמת שהוא אלם כי אין לו פה לדבר וכו' כנ"ל אזי צדק תדברון אזי יפתח פיו וידבר כי השם יתברך מקיים פתח פיך לאלם זה בחינת מי שם פה לאדם או מי ישום אלם. אלם דייקא היינו מי שמשים עצמו כאלם כי על ידי השתיקה והבושה שהיא שפיכות דמים על ידי זה נתתקן אחורי אקיה שהוא גמטריא דם ונעשה ממנו דום להי' וכו' כנ"ל ועל ידי זה נעשה בחינת אדם (כמו שכתוב שם עין שם) וגדר האדם הוא מדבר נמצא שעל ידי זה בעצמו יוצא מבחינת בהמה לבחינת אדם מדבר. וזה בחינת מי שם פה מי דייקא שהוא בחינת בינה בחינת אהיה שנתגלה על ידי בחינת אלם דהיינו הדמימה והשתיקה כנ"ל ועל ידי זה בעצמו נעשה הפה לדבר. כי על ידי זה נעשה בחינת אדם שוא מדבר כנ"ל ועל כן בשבועות מקריבין שתי הלחם שהם באין מחטים ושהוא מאכל אדם שהוא מדבר גם חטא הוטא בגימטריא כ"ב אתוון כמובא. כי אז נתתקן הדמים על ידי ימי הספירה כנ"ל ואז זוכין לבחינת אדם כנ"ל. ועל כן מפטירין בשבועות ועל הכסא דמות כמראה אדם וכו' כי אזי בשבועות נשלם בחינה זו כנ"ל וכמובא. וזה בחינת עומר התנופה תנו פה. כי על ידי זה בעצמו נעשה הפה לדבר כנ"ל. כי על זה מורה התנופה בעצמה שמניפין ומרימין את העומר שעורים שהם בחינת בהמה להעלותם למדריגת אדם מדבר שזה בחינת כל הקרבונת להעלות מבחינת בהמה לאדם כמובא וגם שתי הלחם של חטים שבאין בשבועות טעונין תנופה גם כן להעלותם גם כן למעלה מן הדיבור דהיינו לבחינת שתיקה שהוא למעלה מן הדיבור שהוא בחינת כתר בחינת סיג לחכמה שתיקה (כמו שכתב רבינו ז"ל שם). שזהו תכלית השלימות. כי יש ב' מיני שתיקות. יש שתיקה מחמת שאינו יכול לדבר דהיינו מחמת בושה מחטאיו שאין לו פה לדבר כנ"ל ואף שזה תיקונו כנ"ל על כל זה עיקר תיקונו הוא הדיבור דהיינו שעל ידי זה זוכה שיהיה לו פה לדבר כנ"ל כי בוודאי אינו מעלה שישאר האדם בשתיקה ח"ו רק עיקר תיקונו שיזכה לדיבור בתורה ופלה כמו שכתוב קחו עמכם דברים ושובו אל ה'. אבל אחר כך כשזוה לשלימות הדיבור אזי תכלית השלימות תכלית ההשגה הוא בבחינת שתיקה שהוא למעלה מן הדיבור שזה בחינת כתר בחינת כתר לי זעיר ששם נאמר במופלא ממך אל תדרוש וכו' והוא תכלית ההשגה שהיא בחינת המן ואל תסתכל לפנים ממחיצתך שהוא בחינת כתר שהוא האי פריסא בחינת המסדר והמיישב של המוחין שעל ידי זה עיקר ההשגה בבחינת והחיות רצוא ושוב (כמובא במאמר אמצעותא דעלמא סימן כ"ד והבן).

אות ג

וזה בחינת שבועות שאז זוכין לסתרי תורה לבחינת כבוד אלקים הסתר דבר בחינת מעשה מרכבה כי אז נעשה בחינת כתר כנ״ל ועל כן נקרא עצרת בחינת עצור במלין בחינת שתיקה שלמעלה מן הדיבור כנ״ל אבל חג המצות נקרא פסח פה סח כי אזי בתחלת התשובה עיקר התיקון לזכות לדיבור כנ״ל. ועל כן משתי הלחם באין מחמץ דייקא ובפסח אוכלין מצה דייקא. כי חמץ ומצה הם בחינת בהמה ואדם (כמובא בדברי רבינו ז״ל במאמר שאלו את ר׳ יוסי בן קיסמא סימן נ״ז). שחמץ בחינת אין לו פה שעל זה מרמז החית של חמץ בחינת חית השדה. אבל מצה שהיא בה׳ היא בחינת ה׳ מוצאות הפה. והכל תלוי בדעת כי הדיבור תלוי בדעת כמובא דהיינו האדם שיש לו דעת יש לו דיבור ולהיפך בהמה. וחמץ הוא בחינת חימוץ המחששבה בחינת פגם הדעת על כן הוא בחינת פגם הדיבור בחינת בהמה. אבל מצה הו דעת בחינת ה׳ דעת שהוא בחינת הדיבור ה׳ מ וצאות הפה בחינת אדם. ועל כן בפסח שהוא תחילת התשובה אזי עיקר התיקון הוא מצה דהיינו לצאת מחץ למצה מבהמה לאדם. לתקן הדיבור לתקן הדעת לבלי להחמיץ המוח ח״ו כי בתחילת התשובה שצריך לצאת מן הסטרא אחרא עיקר התיקון לבלי להחמיץ המוח ח״ו בבמחשבות רעות בהרהורים ותאוות רעות שמתגברין עליו אז על ידי שלא נטהר עדיין ותיקונו שישבר החמץ דהיינו חימוץ המחשבה ולברוח משם ולזכות למצה שהוא תיקון הדעת תיקון הדיבור כנ״ל. אבל אחר כך כשנטהרין ונתקדשין לגמרי על ידי תשובה כתיקונו שזהו בחינת ספירה אזי זוכין לשבועות לתכלית ההשגה בחינת כתר. ואזי עיקר התיון בבחינת רץ לאחוריך בבחינת המתן שזה בחינת כתר כנ״ל ושם בחינת חמץ הוא בחינת עיקר התיקון דהיינו להחמיץ המוח דייקא ולהשות ולעמוד לבלי לרוץ שלא לצאת לפנים ממחיצתו שזה בחינת המסדר והמיישב של המוחין שצריכך לשהות ולהמתין כד שלא יתבטל במציאות שזה בחינת חמץ שהוא על ידי שהייה וזה צריכין בשבועות דייקא כנ״ל. אבל מצה היא דייקא על ידי חפזון שצריכין למהר שלא תחמיץ כמו שכתוב בשעת ימים תאכל מצות כי בחפזון יצאת ממצרים. כי כשיוצאין מן הסטרא אחרא צריכין לחפזון גדול לברוח מחמיץ המחשבה שלא יתחמץ מחשבתו ח״ו בהרהורים וכיוצא שבא מן הסטראאחרא שרודפת אחריו בתחילת התשובה. אבל אחר כך כשזוכה לתיקון ומכנע הסטרא אחרא לגמרי ואזי זוכה להשגה אזי תיקונו דייקא על ידי בחינת חימוץ המחשבה על די שהייה ששוהא ואינו ממהר לרוץ לפניו בבחינת המן בחינת כתר כנ״ל ועל כן בשבועות מקריבין חמץ דייקא כנ״ל.

אות ד

ועל כן מימי הספירה הם שבעת שבתות בחינת תשובה. שהיא בחינת שבת. כמו שכתוב ושבת עד ה׳ אלקיך כמו שכתוב שם. ועל כן צריכין ז׳ שבתות. כי צריך לעשות תשובה על תשובה (כמו שכתוב שם עיין שם). ועיקר התשובה הוא בחינת שבת כנ״ל שעל ידי שבת נתתקנין ימי החול כי יום השביעי השהוא שבת הוא בחינת תשו שמתקן כל שבעת הימים ועל כן כל השבעה ימים שבת אחת. ועל כן כשרוצין לזכות לתשובה בשלימות דהיינו לעשות תשוה על תשובה צריכין שבע שבתות דייקא שהם בחינת שבת אחר שבת, תשובה אחר תשובה עד שזוכין לתשובה שלימה עד שנעשין כל השבתים כל התשובות בבחינת ששת ימים עד שזוכין לעשות עליהם תשובה בחינת שבת שהוא יום הז׳ שמתקן הכל דהיינו שבת השביעית שהיא תשובה על התשובות שתקן כל התשובות ואזי התשובה בשלימות בבחינת תשובה על תשובה ואזי זוכין לשבועות בחינת כתר כנ״ל. וזה שנזכר שבת בתחילת הספירה ובסופה כמו שכתוב וספרם לכם ממחרת השבת וכו׳ עד ממחרת השבת תספרו בחינת ב׳ שבתות הנ״ל בחינת תשובה על תשובה כנ״ל ועל כן תיכף בשבוע האחד של ספירה זכו לשבת כי שבת במרה נצטוו והם באו למרה תיכף אחר קריעת ים סוף שהיהה בז׳ של פסח ואחר כך חזרו ונצטוו על השבת בשבועות בעשרת הדברות היינו בחינת ב׳ בתים בחינת ב׳ התשובות שזכו ישראל כנ״ל. ששבת הראשון נעשה מז׳ ימים היינו התשובה הראשונה ושב ת שניה נעשכ על ידי בחינת שבת שבתות על ידי בחינת תשובה על תשובה כנ״ל עד שזוכין לתכלית ההשגה שהיא תכלית התשובה כמו שכתוב שם ואזי זוכין ליום החמשים. שהוא בחינת יובל שבא אחר שבע שבתות שנים גם כן שהוא בחינת שער העליון תכלית ההשגה ששם בתכלית עיקר התיקון בבחינת המתן בחינת כתר בחינת תכלית הידיעה אשר לא נדע כנ״ל. וזה בחית שני שבתים שאמרו רז״ל אלמלא שמרו ישראל שתי שבתות מיד היו נגאלין. כי הגאולה תלויה בתשובה כמו שכתוב ובא לציון גואל ולשבי פשע ושלימות התשובה על ידי בחינת שני שבתים דהיינו תשובה על תשובה כנ״ל. וזה בחינת מזוקק שבעתים שבע פעמים שבע בחינת שבת שבתון דהיינו שעושין תשובה על תשובה עד שעושין שבת לשבעה שבתים כמו השבת הראשון שהוא לז׳ ימים כנ״ל. וזהו תכלית הזיקוק והצירוף תכלית התשובה כנ״ל. שייך לעיל. ועל כן בגאולה אחרונה כתיב כי לא בחפזון תצאו וכו׳ כי הולך לפניכם ה׳ ומאספכם אלקי ישראל. כי במצרים שלא היה התיקון בשלימות ועדיין רדפו המצרים והסטרא אחרא אחריהם אז הוצרכו לצאת בחפזון לברוח ולהמלט משם מהרה שזה בחינת איסור חמץ שלא להחמיץ המוח כנ״ל. אבל לעתיד לבא שנזכה לתכלית התיקון בשלימות ואזי יהיה הכנעת

הסטרא אחרא בשלימות ואזי יזכו לתכלית ההשגה כמו שכתוב ומלאה הארץ דעה וכו' אזי כי לא בחפזון תצאו לא בחפזון דייקא כי בתכלית ההשגה שוא הדעת שיתגלה לעתיד עיקר התיקון על ידי בחינת המן כנ"ל וזהו כי הולך לפניכם ד' ומאספיכם אלקי ישראל היינו לפנים מרדיפת המחשבה כבביכול השם יתברך בעצמו והמוסיף ומקבץ המחשבה שלא תתפשט חוץ למחיצה והוא גם כן בחינת התגלות אלקותו יתברך דהיינו בחינת אלקים שהוא בחינת צמצום הקדוש שעל ידי זה עיקר ההשגה כנ"ל. ועל כן לא בחפזון תצאו לא בחפזון דייקא. כי זה עיקר ההשגה בבחינת המתן כנ"ל. כי אין רודף אחר המחשבה בחינת מצרים וסטרא אחרא שאזי צריך לחפזון לברוח כנ"ל. רק השגתם בשלימות בבחינת ה' אלקים בבחינת רוא ושוב בבחינת המתן כנל שזה יזכו לעתיד שאזי יתגלה בחינת שם מלא שהוא ה' הוא האלקים. ברוך השם לעולם אמן ואמן:

ענין ספירת העומר ב

הלכה ב

אות א

ענין ספירת העומר וחג השבועותעל פי המאמר בחצוצרות וקול שופרבסימן ה' וכו' עיין שם כל המאמרמרישא לסיפא. ובקיצור כי חייב כל אדם לומר בשבילי נברא העולם. ועל כן צריך לראות ולעיין בתיקון העולם וכו' ולהתפלל בעבורם והפילה היא בשני פנים היינו קודם גזר דין ומתפללין כסדר התפילה וכו'. אבל לאחר גזר דין צריך להלביש התפלה בסיפורים וכו' ולידע בין קודם גזר דין אחר גזר דין הוא על ידי המצוות שאנו עושין ודווקא כשעושין המצוות בשמחה גדולה כל כך עד שאין רוצה בשום שכר עולם הבא אלא הוא רוצה שיזמין לו השם יתברך מצוה אחרת בשכר צוה כמו שאמרו רז"ל ששכר מצוה מצוה וכו' וזה בחינת נבואת משה בחינת אספקלריא המאירה וכו' אבל מי שעושה המצוה בשביל שכר עולם הבא זה בחינת אספקלריא שאינה מאירה וכו' ומי שעושה המצוה בשמחה מהמצוה בעצמה הוא נכנס בשמחת הקדוש

ברוך הוא וכו׳ ועל ידי זה יכול לידע בין קודם גזר דין לאחר גזר דין כי המצות הם מחייה כל הקומות עולם שנה נפש וכו׳ עיין שם. וזהו שאמרו רז״ל בשבת זכריהו מאחד בשבת היינו שמחת ותענוג עולם הבא שהוא בחינת שבת ירגיש בששת ימי המשה שהן בחינת מעשה המצוות שבהם נבראו עולם שנה נפש וכו׳ ולבא לשמחה הוא על ידי רעמים. ורעמים הוא בחינת הקול שאדם מוצא בכח גדול בתפילתו כמו שכתוב בזוהר הקדו כד נפיק האי קלא ואערא בעבי וכו׳ ועיקר הרעמים הם מגבורות וכו׳ והם פוגעים במוח וכו׳. אבל צריך לפנות המוח מחכמות חיצוניות וממחשבות זרות מחמץ שלא יחמיץ את חכמתו בחכמות חיצוניות ובתאוות וכו׳. גם ישמור יראתו שממנו תוצאות הקול שלא יהיה לו יראה חיצוניות ועיק לשמור מוחו שלא יחמץ שלא יהרהר בהרהורים רעים שהם בחינת חמץ סטרא דמותא. ואזי כששומר מוחו ויראתו כנ״ל על ידי זה זוכה לשמחה הנ״ל. וצריך לשתף הגבורות בחסדים וכן האהבה עם היראה כדי שיתעביד מים וזה מסטרא דימינא מוחא חוורא ככספא וזה וישב הים לפנות בוקר לאיתנו וכו׳ (עיין שם כל זה היטב היטב):

וזה בחינת שבועות קבלת התורה. כי עיקר קבלת התורה היה לזכות לזה השלימות לעשות המצוות בשמחה גדולה כל כך עד שלא ירצה בשום שכר עולם הבא רק שירצה זכות למצוה אחרת בשכר צוה זאת. כי העולם הבא שלו הוא מהמצוה בעצמה כנ״ל. שזהו בחינת אספקלריא המאירה. וישראל במעמד הר סיני שזכו לקבל התורה על ידי משה זכו לזה השלימות שזהו בחינת אספקלריא המאירה כמו שכתוב פנים בפנים דבר ה׳ עמכם. פנים בפנים זה בחינת אספקלריא המאירה. ועל כן קבלו התורה על יי משה רבינו דייקא. כי הוא זכה לאספקלריא המאירה ועל ידו זכו כל ישראל גם כן בשעת קבלת התורה לבחינת אספקלריא המאירה כנ״ל שזהו בחנית שמחה של המצוה בעצמה כנ״ל וזהו בחינת השמחה של שבועות כמובא בדברי רז״ל גודל השמה של שבועות כמובא ברב יוסף וכיוצא. כי אז זוכין לשמחה אמיתית שמחה של הקדוש ברוך הוא כביכול היינו השמחה מהמצוה בעצמה בחינת אספקלריא המאירה כנ״ל. וזה בחינת מה שהקדימנו ישראל נעשה לנשמע שזהו בחינת משמחה כמו שאמרו רז״ל על פסוק ושמחת עולם על ראשם (כמובא בדברי רבינו ז״ל במקום אחר). כי לכאורה תמוה איך אפשר להקדים עשיה לשמיעה. ובפרט שמרא מלא דבר הכתוב כל אשר דבר ה׳ נעשה ונשמע נמצא שמבואר בפסוק שהעשיה הוא אחר שידבר ה׳ ואם כן איך הקדימו עשיה לשמיעה. אך אפשר לפרש על פי הנ״ל שזכו אז לשמחה הנ״ל עד שלא רצו בשום שכר עולם הבא בשכר המצוה רק שיזמין להם השם יתברך מצוה אחרת בשכר מצוה זאת. וזהו נעשה ונשמע. היינו שיעשו כל אשר ידבר ה׳ ועיקר מגמתם וקיבול שכרם הוא ונשמע שיזכו לשמוע מצוה אחרת בשכר עשית מצוה זאת. ועל כן קראו רז״ל נעשה ונשמע בשם שמחת עולם כנ״ל כי זהו עיקר שלימות השמחה שיש לו שמחה מהמצוה בעצמה עד שאין רוצה בשום שכר עולם הבא רק לזכות לשמוע מצוה אחרת בשכר מצוה את שזהו בחינת שמחת הקדוש ברוך הוא כנ״ל ועל כן נקרא שמחת עולם כי השם יתברך כביכול חי לעד וקים

לנצח ועל כן השמחה מהמצוה בעצמה שהוא שמחת השם יתברך כביכול הוא שמחת עולם. ולבא לשמחה זו הוא על ידי רעמים שהם בחינת קול שופר (כמבואר במאמר הנ"ל). וזהו בחינת הרעמים וקול השופר של מתן תורה. כמו שכתוב בקולות וברקים עליהם נגלית ובקול שופר עליהם הופעת. והשופר של מתן תורה היה שופר של איל של יצחק שהוא בחינת גבורות בחינת רעמים הנ"ל (כמבואר במאמר הנ"ל) כי על ידי רעמים וקול השופר של מתן תורה נפשט עקמימיות שבלב וזכו לשמחה הנ"ל. אבל צריך לפנות את המוח ממחשבות חיצונית מהרהורים. שזהו בחינת חמץ. גם צריך לשמור היראה וכו' כנ"ל:

אות ב

וזהו בחינת מ"ט ימי הספירה שבהם יוצאין מטומאה לטהרה כדי להיות ראויים לקבלת התורה. ועיקר הטהרה הוא לטהר עצמו מטומאת מצרים. ועיקר גלות מצרים היה שהיה הדעת בגלות כמובא. שזהו בחינת פגם הברית. ובמ"ט ימי הספירה עיקר כוונות הטהרה הוא לטהר עצמו מפגם הדעת שהוא פגם הברית שזהו טומאת מצרים בחינת חמץ ועל ידי זה שמטהרין הדעת בימי הספירה מטומאת מצרים שהוא בחינת פגם הדעת ואזי נעשה המוח נקי וזך מהרהורים וכו'. אזי נשמעין קול הרעמים של קבלת התורה וזוכין לשמחה הנ"ל כנ"ל. גם צריך לשמור היראה וכו' כנ"ל. וזהו בחינת עומר שעורים שמניפין ממחרת הפסח. כי איתא בכתבים ששערה בגימטריא תקע"ה והם ב' פעמים מנצפך ומנצפך הם גבורות בחינת יראה ועל ידי הנפת עומר שעורים על ידי זה מניפין כל היראות הנפולות לשרשם. וזהו בחינת תיקון היראה שהיא בחינת תקיעות שופר כנ"ל.וזהו ששערה עם הכולל בגימטריא תקע"ו בחודש שופר היינו בחינת תקיעת שופר שהוא בחינת יראה שמשם עיקר בחינת הרעמים (כמבואר שם במאמר הנ"ל עיין שם):

אות ג

ועל כן ביום הנפת העומר שעורים מתחילין לספור ספירת העומר כי עיקר הוא לשמור מוחו לטהר הדעת כנ"ל. אבל ההתחלה צריך להיות מיראה.

כי יראה קודמת לעולם. כי עיקר הבירור הדעת הוא על ידי בחינת אהבה בחינת חסד כמו שכתוב מסטרא דימינא מוחא חוורא ככספר כנ״ל. ויראה קודמת לאהבה כמו שכתב שם רבינו ז״ל במאמר הנ״ל על מאמר רבא בר חנא וכי שדא פרשא גירא קדמא ליה איהי כי יראה קודמת כי בעל אבידה מחזיר על אבידתו. נמצא שצריך תמיד להתחל מיראה ועל ידי היראה ממילא נמשך אהבה ועל ידי זה יכולין לטהר המוח. כי באמת בתחילת ההתקרבות שרוצין ליכנוס בעבודת ה׳ לקדש ולטהר עצמו עיקר ההתחלה היא מיראה ועל ידי היראה זוכה לאהבה ולדעת לטהר מוחו ודעתו בשלימות. ועל כן כשרוצין לצאת מטומאת מצרים ולזכות לקבלת התורה מתחילין מהנפת העומר שעורים שהיא תיקון היראה שהיא קודמת. ואז סופרין הימים וכל יום ויום סופרין אל העומר כמו שכתוב יום אחד לעומר וכן כולם. ועל ידי זה ממשיכין על עצמן תיקון היראה בכל יום ויום על ידי שסופרין אל העומר שעורים ועל ידי היראה ממילא נמשך האהבה כי בעל אבידה מחזיר על אבידתו כנ״ל ועל ידי זה מטהרין המוחין בבחינת מסטרא דימינא מוחא חוורא ככספא. וזהו עיקר הטהרה שיוצאין מטומאת מצרים מפגם הדעת לטהרת וקדושת הדעת כנ״ל רק שההתחלה הוא מיראה כנ״ל. ואז כשמטהרין עצמן במ״ט ימי הספירה ומתקנין היראה והמוח. אזי נשמעין הרעמים ביום קבלת התורה ואז זוכין לשמה של שבועות בחינת שמחת עולם בחינת אספקלריא המאירה. דהיינו השמחה מהמצוה בעצמה כנ״ל שירגיש עונג שבת דהיינו העולם הבא בהמצוה בעצמה כנ״ל. ואז כשזוכה לשמחה זו ואז יכול להמתיק כל הדינים כי ידוע בין קודם גזר דין לאחר גזר דין כנ״ל. ואז יכול לומר בשבילי נברא העולם כנ״ל כי הוא יכל לתקן העולם כנ״ל. וזהו בחינת קבלת התורה בשבועות שהוא ששי בסיון שאז נתבסס העולם שהיה תלוי עד ששה בסיון וכו׳ נמצא שבששה בסיון שקיבלו ישראל את התורה אז יכלו כל ישראל לומר בשבילי נברא העולם. וזהו על ידי בחינת השמחה הנ״ל כנ״ל שעל ידי זה יכולין לומר בשבילי נברא העולם כנ״ל.

אות ד

וזה בחינת שסופרין שבע שבתות. כי על ידי הספיר הזוכין לקבלת התורה ואז זוכין לשמחה ההנ״ל דהיינו להרגיש העולם הבא שהוא בחינת שבת בהמצוהבעצמה וזה בחינת זכריהו מאחגד בשבת כנ״ל. וזהו בחינת שסופרין שבע שבתות ממחרת השבת עד ממחרת השבת כדי להמשיך בחינ שבת על כל ימי הספירה כדי לזכות לשמחה הנ״ל שהוא בחינת זכריהו מאחד בשבת כי שבת שבתות הם כנגד שבעת ימי בראשית שבהם

נברא העולם. ועיקר הבריאה על ידי המצוות כנ״ל. וצריך להרגיש בחינת שבת שהוא העולם הבא בכל יום ויום דהיינו בעשיית המצוות שהם קיום שבעת ימי בראשית. ועל כן צריכין לספור שבע שבתות כדי שכל יום ויום משבעת ימי בראשית יהיה נכל בשבת כי בשבעה שבועות יש ז׳ שבתים ואזי נכלל כל יום משבעת ימי בראשית בשבת. היינו להרגיש בחינת שבת שהוא עולם הבא במעש במצוות שהם בחינת שבעת ימי בראשית שנבראו על ידי המצוות כנ״ל. כי אפילו יום השביעי שהוא בעצמו שבת קודש צריכין קודם מתן תורה גם כן לספור כנגדו שבוע אחד כדי שיהיה נכלל ביום שכולו משבת כי באמת שבת הוא מעין עולם הבא אבל אף על פי כן יכול להיות שאפילו ביום השבת יהיה הכוונה בשביל שכר עולם הבא ממש ועל כן צריכין להזדכך בימי הספירה לזכך כל שבעת ימי בראשית ואפילו יום שבת קודש כדי להמשיך עליהם בחינת עולם הבא יום שכולו שבת כדי לזכות להרגיש בעולם הבא בכל שבעת ימי בראשית דהיינו בכל מעשה המצוות עד שלא ירצה שום עולם הבא כלל רק יהיה שמחתו מהמצוה בעצמה כנ״ל:

אות ה

וזה בחינת תספרו חמשים יום ולא נאמר מ״ט יום. כי עיק הספירה בשביל יום החמשים שהוא בחינת יובל הגדול בחינת עולם הבא כמובא היינו להמשיך בחינת יום החמשים על כל מ״ט ימי הספירה דהיינו להרגיש העולם הבא שכולו שבת שהוא בחינת יום החמשים בכל השבעה שבועות שהם בחינת שבעת ימי בראשית שהם בחינת המצוות כנ״ל. כי זה עיקר התכלית והשלימות שזוכין על ידי הספירה ביום קבלת התורה כנ״ל. ועל ידי הספירה שכמו שאמרו רז״ל זוכין לקבלת התוה דהיינו לשמחה הנצל אז יכולין להלביש התפלה בסיפורי דברים. ועל שם זה נקרא ספירה כי על ידי זה יכולין להלביש התפילה בסיפורי דברים. כי באמת ספירה שהוא לשון מנין וסיפור דברים הם בחינה אחת. ועל כן נקראים בשם אחד. כי כל סיפורי דברים ששבעולם שהם כלל העולם עיקר יניקתם מבחינת ספירת המנין כי המנין הוא בחינת אחר הבריאה כי לפני אחד מה אתה סופר וזהו בחינת קודם הבריאה. נמצא שכל הבריאה כולה וכל הסיפורי דברים של זה העולם יניקתם מבחינת ספירת מנין שזהו בחינת אחר הבריאה. ועל כן על ידי הספירה על ידי זה זוכין להלביש התפילה בסיפורי דברים. כי על ידי הספירה זוכין לטה המוח וזוכין לשמחה הנ״ל שעל ידי זה יכולין להלביש התפילה בסיפורי דברים (כמבואר במאמר הנ״ל). כי דייקא כשזוכין לשמחה הנ״ל אז דייקא יכולין להלביש התפילה בסיפורי דברים. כי כשזוכה לשנמחה הנ״ל

דהיינו שיש לו שמחה מהמצוה בעצמה שהוא שמחת הקדוש ברוך הוא נמצא שנכלל בהשם יתברך על ידי המצוה וכל העולם נכלל עמו בהשם יתברך כי המצוות הם מקיימי העולם כנ״ל וכשנכלל על ידי המצוה בהשם יתברך נמצא שנכלל גם כל העולם שקיומו על ידי המצוות בהשם יתברך ואזי כשכל העולם כולו נכלל בהשם יתברך אזי בוודאי יכולין לעשות מכל הסיפורי דברים תפילות ולהלביש התפילה בסיפורי דברים. מאחר שכל העולם נכלל בו יתברך. ועל כן אז דייקא יכולין לומר בשבילי נברא העולם. כי בוודאי נברא העולם בשבילו מאחר שעל ידו נכלל העולם בו יתברך.וזהו שדקדק רבינו ז״ל וכתב בסוף המאמר הנ״ל על פסוק יחד הרים ירננו שעל ידי השמחה יכולין הצדיקים להלביש תפלתם בסיפורים יחד כי על ידי השמחה דייקא שעל ידי זה נכללין עם כל העולם כולו בו יתברך יכולין להלביש תפלתם בסיפורים יחד כנ״ל והבן. ברוך השם לעולם אמן ואמן. שייך לעילבא שבת בא מנוחה. כמו שכתוב ויכל אלקים ביום השביעי. ועל כן שיך לומר גם על שבת שבו נברא העולם כי המנוחה הוא קיום העולם כנ״ל:

אות ו

על פי המאמר הנ״ל יתבאר ענין המצוה של דין שומר שכר שחייב בגניבה ואבידה ופטור באונסין. כי לכל דבר יש שורש בתורה. והנה ענין שומר חנם ושומר שכר. לפי הנראה הם בבחינת שני עבודות הנאמרים במאמר הנ״ל. דהיינו בחינת העובד בשמחה שאינו רוצה בשום שכר עולם הבא וכו׳ כנ״ל. וזה בחינת שומר חנם שאין רוצה בשום שכר ושומר שכר הוא בחינת העובד על מנת לקבל פרס. וזה בחינת שומר שכר שרוצה שכר. ועל כן חלוקים בדיניהם כי שומר חנם פטור בכל ושומר שכר חייב בגניבה ואבידה ופטור באונסין. כי לבא לבחינת שמחה הנ״ל דהינו שלא ירצה בשום שכר עולם הבא וכו כנ״ל הוא על ידי רעמים וכו׳ לזה צריכין לפנות המוחין מחמץ דהיינו ממחשבות זרות מהרהורים וכו׳ וגם צריכין לשמור היראה שלא יהיה לו יראות נפילות וכו׳ ואז יכולין לשמוע קול הרעמים ואז זוכין לשמחה הנ״ל דהיינו שלא ירצה שום שכר עולם הבא בשכר המצוה וכו׳ כנ״ל. והנה השומר חנם שבחינתו הוא בחינה זו דהיינו בחינת העובד שאינו רוצה בשום שכר וכו׳ ועל כן מאחר שהוא מבחינה זו על כן הוא פטור בכל. כי מאחר שהוא מבחינה זו. ולבחינה זו אי אפשר לזכות כי אם כשמתקנין ומטהרין המוח והיראה. וכשמוח דהיינו הדעת והיראה מתוקנין. אזי אין שום היזק ונזק. כי יש שני מיני הזיקיות והם גניבה ואבידה הוא על ידי פגם הדעת כי כל הגניבות ואבידות הם על ידי הסתלקות הדעת. כי עיקר הגניבה הוא בלי ידיעת האדם וכן האבידה.

נמצא שגניבה ואבידה הם על ידי הסלקות הדעת על ידי בחינת פגם הדעת. אבל אונסין דהיינו לסטים מזוין או חיה רעה הם בידיעת האדם. רק שאינו יכול להתגבר עליהם. אך הם באים על ידי פגם היראות הנפולות. כי מי שאין מעלה כל היראות הנפולות לשרשן. דהיינו ליראה עליונה. אזי הוא מתירא מכל דבר כגון מלסטים או מחיה רעה וכיוצא והם יכולים להתגבר עליו. כי כל אלו האונסין מלסטים וכו׳ כולם הם מבחינת היראות הנפולות שנתלבשו בזה הדבר כידוע. ומי שזוכה לתקן היראה עליונה בשלימות ומעלה כל היראות הנפולות לשרשן. אזי אין מתירא משום דבר הן מגזלן או מחיה רעה וכיוצא מאחר שמעלה היראה לשרשה ואזי כשמלה היראה לשרשה אין להם שום כח להתגבר עליו ועיקר מה שמתירא מהם ומה שיכולים להתגבר עליו הוא רק מחמת שאין מעלה היראה לשרשה ומחמת זה מתייירא מהם ויכולים להתגבר עליו. נמצא שגניבה ואבידה בא מפגם דעת ואונסין באים מפגם היראה ומי ששומר הדעת והיראה בשלימות. הוא ניצול מכל היזק דהיינו מגניבה ואבידה ואונסין. ועל כן הש״ח ששרשו מבחינת הנ״ל דהיינו שאין רוצה בשום שכר וכו׳ כנ״ל ולבחינה זו אי אפשר לבא כי אם על ידי תיקון הדעת והיראה כנ״ל. ואזי כשהדעת והיראה מתוקנין. אזי ניצול מכל היזק ונזק מגניבה ואבידה ואונסין כנ״ל. ועל כן השומר חנם פטור בכל כי כל ההיזיקות הבאים הן גניבה ואבידה או אונסין. בוודאי לאו בגירא דיליה באו. כי מצדו אין שום היזק ונזק. מאחר שהוא בבחינת שלימות הדעת והיראה כנ״ל שעל ידי זה ניצולין מב׳ מיני היזיקות הנ״ל ועל כן אלו ההיזיקות אינם באחריותו רק באחריות המפקיד. כי מצידו אין היזק ונזק. ובוודאי מזל דמפקיד גרם. וכנ״ל. אבל השומר שכר. שזהו בחינת העובד על מנת לקבל פרס. והעובד על מנת לקבל פרס. זהו בחינת העובד מיראה. כי העובד מיראה נמצא עבודתו תלוי בדבר. כי אין מרגיש התענוג בהמצוה בעצמה רק עבודתו מחמת היראה שמתירא וזה בחינת העובד על מנת לקבל פרס שעבודתו תלוי בשכר עולם הבא שמתירא שלא יאבד השכר הטוב. נמצא שהעובד על מנת לקבל פרס זה בחינת העובד מיראה. כי העובד מאהבה שזהו בחינת שלימות הדעת כי דעת תלוי באהבה כי מסטרא דימינא מוחא חוורא ככספא ואזי כשעבודתו באהבה ודעת אזי אין רוצה בשום שכר. ואין עבודתו תלוי בשום דבר רק מחמת אהבה ודביקות ושמחה שמשמח בהמצוה בעצמה ומרגיש התענוג בהמצוה בעצמה ואין רוטצה שום שכר כנ״ל. ועל כן השומר שכר שהוא מבחינת העובד על מנת לקבל שכר. שזהו בחינת העובד מיראה ומאחר שלא תיקון כי אם את היראה והדעת לא תיקון עדיין כי אם היה מתקן גם את הדעת לא היה רוצה בשום שכר כנ״ל ומאחר שרוצה שכר שזה בחינת העובד על מנת לקל שכר שזהו בחנית עובד מיראה והדעת אינו בשלימות עדיין. על כן השומר שכר חייב בגניבה ואבידה ופטור באונסין כי גניבה ואבידה שהם באים מפגם הדעת הוא חייב בהם כי הם באים מצדו מאחר שלא תיקון את הדעת בשלימות שעל ידי זה באים גניבות ואבידות על ידי פגם הדעת כנ״ל. אבל באונסין הוא פטור כי אין האונסין מצידו. מאחר שזכה לבחינת יראה כי השומר שכר הוא מבחינת העובד מיראה כנ״ל וכשזוכין

ליראה ניצולין מאונסין כנ״ל ועל כן אין האונסין מגירא דיליה. ועל כן פטור באונסין כנ״ל ברוך השם לעולם אמן ואמן׃

ענין שבועות א

ענין שבועות

הלכה א

אות א

שהיא קבלת התורהעל פי המאמר אשרי העם השגחהסימן י״ג. והכלל להמשיך השגחה שלימה הוא על ידי שבירת תאוות ממון ושבירתה על ידי צדקה. כי על ידי שבירת תאוות ממון נמתק הדין ונמשך החסד ונתגלה בחינת משיח ובנין הבית ונמשך דעת ועל ידי זה יכולין לגלות תורה בעולם. כי על ידי ההדעת יכולין לקבץ ויקח נפשות בבחינת ולוקח נפשות חכם ואזי עיקר גבורים עלה חכם ויורד עוז מבטחה. ועל ידי זה זוכין להשגחה שלימה כי התורה היא בחינת הראות בחינת תלת גווניו דעינא ובת עין ועל ידי זה שאנו סמוכים להתורה אנו סמוכין להראות ואזי כח הראות בא בבחינת הכאה ואזי אנו חוזרין ונצטיירין בעיניו שזה בחינת השגחה שלימה. אבל העובדי כוכבים הרחוקים מן התורה השגחתם הוא רק מחצי הראות וכו׳. וזה בחינת תיקונא דמרכבתא עילאה ומרכבתא תתאה שהם בחינת שני שינין בחינת שני שכליות כי יש שכל של בחינת לקיחת הנפשות ויש שכל ב׳ שעולה עמהם ומביא תורה. שהם בחינת שין של ג׳ ראשים ושין של ד׳ ראשים וכו׳ (עיין שם כל זה היטב)׃

וזה בחינת שבועות שנקרא עצרת כנישו ואסיפה היינו בחינת שלוקח ומאסף הנפשות שעל ידי זה נעשה בחינת שבועות דהיינו קבלת התורה כנ״ל. וזה בחינת פסח שקודם לשבועות שהוא הכנה לקבלת התורה בשבועות. כי פסח הוא בחינת אברהם איש החסד שזה בחינת רוח נדיבה בחינת צדקה שעל ידה משברין תאוות ממון וזוכין לקבלת התורה כנ״ל.

וזה בחינת מצה שאוכלין בפסח כי מצה היא בחינת צדקה (כמובא בדברי רבינו נ״י במאמר שאלו את ר׳ יוסי בן קיסמא סימן נ״ז ובמקום אחר). ועל כן זכו אז לרכוש גדול דהיינו עשירות דקדושה שזוכין על ידי שבירת תאוות מממון בחינת שמח זבולון כמבואר שם במאמר הנ״ל ובמאמר צוית צדק עדותיך סימן כ״ג שעיקר עשירות תלוי בשבירת תאוות ממון בבחינת איזה עשיר השמח בחלקו:

אות ב

וזה בחינת עומר שעורים וספירה שמתחילין תיכף ביום שני של פסח. שהוא הכנה והתחלה לקבלת התורה ביום החמשים. כי איתא שם במאמר הנ״ל שהחכם הנ״ל מלקט הנפשות טובות דהיינו הרצונות טובות שנמצא בכל אחד וגם מלקט הנפשות והרצונות שאינם טובים בבחינת אריתי מורי עם בשמי שזה בחינת ארי׳ שבנפש דהיינו שמלקט מרת נפש בחינת ונפשה מרה לה דהיינו הרצונות שאינם טובים של תאוות עולם הזה עם בשמי עם הרצון הטוב שמעלה ריח טוב עיין שם וזה בחינת עומר שעורים שהוא קרבן ממאכל בהמה.היינו שמעלין ומניפין ומרימין כל הנפשות והרצונות שאינם טובים שנפלו לתאוות הבהמיות שהם בחינת מרת נפש ועל כן הוא התחלה והכנה לקבלת התורה כי קבלת התורה תלוי בזה כנ״ל. וזה בחינת עומר שעורים שפירש רבינו ז״ל במקום אחר ע׳ מור היינו בחינת התורה שהיא שבעים פנים שמקבלין על ידי בחינת אריתי מורי וכו׳ שזה בחינת עומר שעורים כנ״ל. וזה בחינת ספירה שמיום העומר מתחילין לספור שזה בחינת אסיפת וליקוט הנפשות שנפלו שאנו עוסקין בימי הספירה בכל יום ויום ללקטם ולקבצם לביאם תחת המספסר והמנין שלא יהיה נעדר ונדחה ונאבד אחד מהם ח״ו שזה בחינת ספירה כי הדבר המתפזר ונדחה אינו תחת מנין כי נהפך מנינים ומספרם על ידי הפיזור שנתפזרו ונפוצו בד׳ כנפות הארץ אבל עכשיו אנו מקיימין מצות ספירה ללקטם ולקבצם ולהביאם תחת הספירה והמנין שלא יעדר אחד מהם כי הנצוצות והנפשות הן הן הימים והמדות כי כולם יוצאין מבחינת ז׳ ימים ז מדות כידוע ועל כן על ידי ספירת הימים מקבצין הנפשות כנ״ל. וכל זה על ידי בחינת עומר שעורים שהוא בחינת אריתי מורי כנ״ל ועל כן סופרין לעומר כנ״ל. ועל כן מתפללין אז יודוך עמים וכו׳ דהיינו שיעלו כל הנפשות והניצוצות מבין העמים וישובו אליו ויודו אותו יתברך. ואזי בשבועות אז נתאספין כולם:

אות ג

וזה שכתוב בחודש השלישי וכו' ויחן שם ישראל נגד ההר בלב שלם באחדות כי קודם היו מפוזרים ומפורדים כי עדיין לא נתאספו יחד כל הנפשות. אבל עכשיו בסוף ימי הספירה נתקבצין כולם יחד כל הנפשות ובשביל זה נקרא שבועות עצרת כנ"ל ואז מלקטין כל הנפשות יחד בשדבועות בבחינת אריתי מורי עם בשמי כנ"ל שזה בחינת עומר שעורים ושתי הלחם של חטים שהם מאכל אדם. היינו בחינת מרת נפש שהיא בחינת בהמיות. תאוות כנ"ל זה בחינת עומר שעורים להעלות אותם גם כן כנ"ל. עם בשמי זה בחינת שתי הלחם שהם בחינת נפשות טובות שהם נקראי אדם בעלי דיעה ושכל ועל ידי זה מקבלין התורה בשבועות כנ"ל ואזי נמשך השגחה שלימה כנ"ל. וזהו שנעורין כל הלילה בשבועות כדי לזכות להמשיך קבלת התורה שהיא בחינת השגחה שלימה כנ"ל שהיא נמשכת מבחינת עינא דלא נאים ועל כן אינם ישינים כל הלילה. גם נידוד השינ זה בחינת שבירת התאוות ממון שהיא חשך עצבות סטרא דמותא כי אפילו עשירות דקדושה משא ומתן באמונה היא גם כן בחינת שינה (כמובא בדברי רבינו ז"ל) אך אותו השינה היא טובה כדי לחדש מוחו כמו שכתוב שם. אבל כשנופלין לתאוות ממון ח"ו צריכין לנדד שינה היינו לשבר תאוות ממון ועל כן קבלת התורה שהיא תלוי בשבירת תאוות ממון על כן נעורין מקודם כל הלילה לשבר השינה שהיא בחינת ממון כנ"ל. וזה בעצמו מרמז על ההשגחה שלימה בחינת עינא פקיחא דלא נאים כנ"ל. כי זה תלוי בזה דהיינו ההשגחה תלויה בשבירת תאוות ממון שהיא בחינת שינה כנ"ל:

אות ד

וזה שאוכלין אחר כך בבוקר מאכלי חלב זה בחינת עיניו כיונים רוחצות בחלב ואיתא באידרא זה בחינת שעיני ההשגחה מקבלין מעינא פקיחא דלא נאים עיין שם. ועל כן אחר שנעורין שזה בחינת עינא קיחא וכו' אז אוכלין מאכלי חלב בבחינת עיניו וכו' רוחצות בחלב כנ"ל וכל זה על ידי בחינת קבלת התורה שהיא בחינת השגחה שלימה כנ"ל. כי זהו גם כן בחינת ההפרש שבין השגחתו יתברך על ישראל לבין ההשגחה שעליהם כי ההשגחה שעליהם היא בבחינת שינה כמו מי שמביט על דבר השנאוי ונמאס בעיניו שאינו יכול לסובלו שאזי תיכף ומיד סום עיניו וטרם

שחוזר הדבר להצטייר בעינינו הוא סותמם ואזי אין הדבר נצטייר בעיניו כי אין רוצה שיצטייר בעיניו דבר שנאוי. כמו כן ממש בחינת השגחתו עליהם שהוא בחצי הראות שאינם חוזרים ונצטיירין בעיניו יתברך כביכול (כמבואר שם עיין שם) שזה בחינת ועוצם עיניו מראות ברע בחינת שינה בחינת עינים סגורות כי אינו משגיח עליהם רק בהעברה בעלמא ותיכף ומיד סותמם כביכול כי הביט אל עמל לא תוכל. אבל השגחתו עלינו היא בחינת השגחה שלימה בחינת עינא פקיחא וכו' שתיד עיניו פקוחות לובה עלינו בבחינת השגחה של ארץ ישראל שנאמר בה תמיד עיני ה' אלקיך בה מראשית השנה וכו' תמיד דייקא בחינת עינא פקיחא כנ"ל ומחמת זה שמסתכל היטב בנו אנו מצטיירין בעיניו כביכול בבחינת השגחה שלימה כנ"ל. וזה שנאמר במתן תורה אתה הראת לדעת כי ה' וכו' הראת דייקא לשון נפעל דהיינו שאתה נתראית בתוך עיניו יתברך בבחינת השגחה שלימה על ידי קבלת התורה כנ"ל. וזה בחינת אריתי מורי עם בשמי וכו' תיתי ייני עם חלבי שעל ידי אריתי מורי וכו' דהיינו בחינת ולוקח נפשות וכו' ועל ידי זה שתיתי ייני עם חלבי היינו קבלת התורה שנקראת יין וחלב. כמו שכתוב ואשר אין לו כסף לכו שברו ואכלו בלא כסף ובלא מחיר יין וחלב. בלא כסף ובלא מחיר דייקא ואשר איזלו כסף דייקא. כי על ידי שבירת תאוות כסף וזהב זוכין לתורה שהיא בחינת יין וחלב כנ"ל.

אות ה

וזה בחינת אמרות ה' אמרות טהורות כסף צרוף וכו' מזוקק שבעתים היינו שאמרות ה' וכו' דהיינו תורה זוכין על ידי בחינת כסף צרוף וכו' דהיינו כעל ידי שמצרפין ומזקקין הכסף והזהב דהיינוש משברין תאוות עשירות ומוציאין משם כל הנפשות והניצוצות על ידי זה נעשה התורה כנ"ל וזהו בעצמו מה שכתב רבינו ז"ל במאמר אשרי העם הנ"ל שעל ידי שבירת תאוות ממון יכולין ליקח נפשות ולעשות מזה תורה. היינו כי גם מזה בעצמו נעשה תורה. היינו משבירת תאוות ממון כי כל הנפשות והניצוצות הם בתוך הממון וכשהצדיק משבר תאוות ממון הוא מוציא הניצוצות משם ועושה מהם תורה (כמו שכתוב כל זה במאמר וביום הביכורים להמשיך אריכות ימים לתוך המלכו עיין שם בסימן נ"ו). וזה שאמר החכם הצילני מפיזור הנפש דהיינו שלא יהיה לו נכסין מפוזרין כי עיקר הפיזור הנפש הוא בתוך הממון כנ"ל ועל כן לקיחת ולקיטת הנפשות הנאמר במאמר הזה אשרי העם הנ"ל בבחינת אריתי מורי עם בשמי כנ"ל עיקר לקיטתם הוא מתוך תאוות העשירות ששם נפילת כל הנפשות ח"ו. ועל כן צריך החכם לשבר תאוות ממון כדי ליקח נפשות כי

משם הוא מוציאם מתוך הממון כנ״ל נמצא שהממון בעצמו נעשה תורה דהיינו על ידי שמשבר תאוות ממון ומזכך ומצרף הניצוצות הקדושים שהיו שם ומלקטם על ידי זה נעשה תורה כנ״ל וזה בחינת כסף צרוף שאמרות ה׳ וכו׳ נעשה על ידי בחינת כסף צרוף על ידי צירוף וזיקוק הכסף שמוציא משם הנפשות על ידי זה נעשה תורה כנ״ל. וזהו מזוקק שבעתים היינו ז׳ פעמים ז׳ בחיות שבע שבועות של ימי הספירה שבהם מלקטים ומקבצים הנפשות ומביאים אותם תחת הספירה והמנין כנ״ל ועיקר לקיטתם הוא מתוך הכסף כנ״ל. נמצא שבמ״ט ימי הספירה נזדכך ונצטרף הכסף. וזהו בחינת כסף צרוף מזוקק שבעתים כנ״ל ואז נעשה מזה תורה שמקבלין ביום החמשים שהוא שבועות כה״ל. וזהו בחינת ובחנתים כבחון את הזהב וצרפתים כצרוף את הכסף שעיקר הבחינה והצרוף של נפשות ישראל הוא בבחינת צירוף כסף וזהב כי שם מלובשים כל הנפשות כנ״ל. וזהו בחינת טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף. מאלפי זהב וכסף דייקא שעל ידי שבירת תאוות כסף וזהב על ידי זה נעשה תורה שמוציאין הנפשות משם ועושין מהם תורה כנ״ל.

אות ו

וזה שנמשלה התורה ליין וחלב. כי עיקר התוה על ידי בירור הנפשות שמבררין אותן מתוך המקומות שנתפזרו שם וזהו בעצמו בחינת יין וחלב בחינת דם נעכר ונעשה חלב בחינת בירורין שזהו בעצמו בחינת בירור הנפשות כידוע. וזהו גם כן בחינתין כי בהיין יש גם כן ב׳ בחינות זכה נעשה ראש לא זכה נעשה רש וצריך לזכך את הדמים כדי לזכות שיהיה היין בבחינת זכה נעשה ראש שהוא בחינת זיכוך הדמים בבחינת אל תרא יין כי יתאדם שאחריתו דם. כי פגם היין הוא על ידי בחינת פגם הדמים וכשמזכך הדמם אזי היין בבחינת זכה נעשה ראש בחינת לבונית המוחין בחינת דם נעכר ונעשה חלב נמצא שזיכוך היין לטוב הוא גם כן בחינת דם נעכר ונעשה חלב. (וכמובן כל זה במאמר האי מאן דאזיל למינסב ססימן כ״ט וכו׳ עיין שם) ועל כן התורה נמשלה ליין וחלב שהם בחינת בירורי הנפושת בבחינת דם נעכר וכו׳ שמזה נעה תורה כנ״ל וזהו אריתי מורי עם בשמי היינו ליקוטי ובירורי הנפשות כנ״ל. שתיתי ייני עם חלבי היינו התורה שנמשלה ליין וחלב שהם הם בירורי הנפשות בבחינת דם נעכר וכו׳ אוזי נעשה מהם תורה כנ״ל וזה שכתוב אל תרא יין כי יתאדם היינו שפגם היין בבחינת דם בחינת כי יתאדם שאחריתו דם הוא בחינת אל תרא בחינת פגם ההשגחה כי כשהיין נתברר בבחינת זכה נעשה ראש בבחינת דם נעכר ונעשה חלב. שזהו בחינת יינה וחלבה של תורה כנ״ל אזי הוא בבחינת טוב עין בחינת עיני ההשגחה שנמשכין על ידי בחינת ין

וחלב דהיינו על ידי התורה שזהו בחינת עיניו וכו' רוחצות החלב וזהו בח ינת טוב עין הוא יבורך בחינת כוס יין של ברכה צריך שיתן עיניו בו בחינת עיני השגחה שנמשכין על ידי יין טוב שבקדושה בחינת אדמוני עם יפה עינים הנאמר בדוד שהוא בחינת כוס של ברכה אבל פגם היין בבחינת דם כנ"ל הוא היפך מזה בחינת אל תרא יין וכו' אל תרא דייקא כנ"ל. וזהו כי יתן בכוס עינו בכיס כתיב היינו תאוות עשירות שהוא פגם הדמים פגם היין כי עיקר הבירור הוא מתוך תאוות ממון כנ"ל כי תאוות ממון הוא בחינת דם נדות בחינת וזהבם לנדה כמו שכתב רבינו ז"ל וזהו כי יתן בכוס עינו בכיס כתיב כי הם בחינה אחת שעל ידי תאוות ממון שהוא בחינת פגם הדמים על ידי זה נפגם היין כל ועל ידי זה נפגם העינים בחינת פגם ההשגחה כנ"ל וזהו בחינת נתן עיניו בממון שבעד הממון נותן עיניו דהיינו שפוגם בעינים בחינת עיני ההשגחה על ידי תאוות ממון כנ"ל. כי ההשגחה נמשכת על ידי שבירת תאוות ממון כנ"ל.

אות ז

וזה שסופרין שבע שבועות. כדי לזכות לשבועות לקבל את התורה שעל ידה נמשכת ההשגחה שהיא בחינת ז' גלדי עינא שהם בחינתזיין ימים ז' מדות כמובא. וזהו בחינת זיין ראשים של ב' השינין שין של ג' ראשין ושין של ד' ראשים שהם שני שכליות שעל ידם מקבלין התורה (כמו שכתוב שם עיין שם). וכנגד זה סופרין שבע שבועות שהם הכנה לקבלת התורה ועל כן צריך למימני יומי וצריך למימני שבועי שהם בחינת ז' ימים העליונים שהם בחינת שבע שבועות כמובא בזוהר. והם בחינת ב' השכליים הנ"ל שהם תיקוני דמרכבא עילאה ומרכבתא תתאה שהם בחינת ז' ימים וז' ימים הנ"ל כי כל שכל וכל מרכבה כלולה מבחינת ז' ימים וז' מדות כידוע. ומחמת שצריכין לקבל התורה על ידי ב' שכליות הנ"ל שהם שכל עליון ושכל תחתון על כן סופרין ימים ושבועות הם בחינת ז' ימים וז' ימים בחינת ב' השכליות הנ"ל ואז זוכין לקבל התורה בשבועות כנ"ל. וזהו שבעה שבועות תספר לך מהחל חרמש בקמה תחל לספור וכו'. כי הספירה הוא ליקוט ובירור הניצוצות והנפשות כנ"ל. וזהו מהחל חרמש בקמה מעת התחלת הקציר כי העומר מתתיר הקציר כי קציר התבואר מן השדות הוא בחינת ליקוטי ובירורי הנפשות כידוע ועל כן היו אסורים לקצור לפני העומר כי אסור לקצרם לפני זמנם וזמנם הוא מעת הקרבת העומר שעורים דייקא כי אז נכנע הסטרא אחרא ואז יש כח לברר נפשות בבחינת אריתי מורי וכו' שהוא בחינת העומר בחינת ספירה כנ"ל. ועל כן אזי דייקא יכולין לקצור התבואה מן השדות דהיינו ללקט נפשות כנ"ל. וזהו מהחל חרמש בקמה תחל לספור וכו' דהיינו

שמעת שמתחילין לקצור התבואה ללקט הנפשות אז מתחילין לספור שהוא גם כן בחינת ליקוט הנפשות להביאם ולקבצם מן היזור תחת הספירה כנ״ל וזהו ועשית חג שבועות וכו׳ שמזה נעשה שבועות דהיינו קבלת התורה שמקבלין על ידי ליקוט הנפשות כנ״לוזהו ועשית חג שבועות לה׳ מסת נדבת ידך אשר תתן וכו׳ היינו בחינת צדקה רוח נדיבה שעל ידי זה נשבר תאוות ממון ועל ידי זה זוכין לחג שבועות היינו קבלת התורה כנ״ל.

אות ח

וזה שקורין רות בשבועות שהוא התגלות מלכות משיח מלכות דוד. כי קבלת התורה כנ״ל הוא על ידי התגלות מלכות משיח (כמו שכתוב שם במאמר אשרי העם הנ״ל) שעל ידי שבירת תאוות ממון נתגלה בחינת משיח וזוכין לקבלת התורה ועל כן בשבועות שזוכין לקבלת התורה על ידי שבירת תאוות ממון כנ״ל על כן אז בחינת התגלות משיח כנ״ל. ועל כן קורין רות כנ״ל. ועל כן דוד מת בעצרת כי עצרת הוא בחינת מלכות משיח ועל כן אז הוא יום הילולא דיליה. וזהו בעצמו בחינת התגלות משיח כי וזרח השמש ובא השמש עד שלא שקעה וכו׳ ועל כן בשבועות שאז נסתלק דוד אזי תיכף נולד ונתגלה משיח שיבא במהרה בימינו אמן.

חג השבועות ב

הלכות חג השבועות

הלכה ב

אות א

מה שנעורין כל הלילה בשבועותואוכלין אחר כך מאכלי חלב.

כי שבועות הוא מתן תורה. והתורה הוא בחינת שלימות לשון הקדש שעל ידי זה מכניעין להרע של השבעים לשונות דהיינו תאוות ניאוף וזוכין לשמירת הברית. כי עיקר מתן תורה תלוי בשמירת הברית כמו שכתוב ואשא אתכם על כנפי נשרים ואביא וכו' כמו שכתב רבינו בזה וכמו שכתוב ועתה וכו' ושמרתם את בריתי וכ'. כי על ידי שמירת הברית בחר בנו מכל עם ורוממנו מכל לשון בשעת מתו תורה. ועל כן נעורים כל הלילה כדי להכניע את השינה דהיינו בחינת תרדמה שהוא בחינת תרגום שעיקר שלימות לשון הקדש על ידי זה שמשברין ומכניעין הרע שבתרגום ומעלין הטוב שבתרגום ללשון הקדש (כמו שכתב רבינו נ"י כל זה במאמר תפלה לחבקוק סימן י"ט).

אות ב

ועל כן קורין אקדמות שנתקן בלשון תרגום קודם שמתחילין לקרות מתן תורה כדי להעלות הטוב שבתרגום להשלים את לשון הקדש כי אקדמות היא שיר ושבח נעלה ונפלא מאד ונתקן בלשון תרגום כדי להעלו לשון הקדש על ידי זה כנ"ל. וכן ביום טוב שני שתיקנו הפטרה מעין מתן תורה דהיינו תפלה לחבקוק כמו שכתוב שם אלוקים מתימן יבא וקדוש מהר פארן וכו' וכן תחלת ההפטרה תפלה לחבקוק הנביא על שגיונות וכו' שמדבר גם כן משלימות לשון הקדש על ידי תרגום כמו שכתב שם רבינו שזה בחינתקבלת התרוה כנ"ל ועלכ ן אומרים גם כן מקודם שבח להשם יתברך בלשון תרגום דהיינו יציב פתגם וכו' כדי להשלים לשון הקדש כנ"ל. ועל כן אוכלים אחר כך מאכלי חלב בבחינת דם נעכר ונעשה חלב כמובא. כי זה נעשה על ידי תיקון הברית כמו שכתב רבינו שעל ידי תיקון הברית נמשך לבנונית לכל השס"ה גידין להלבין האדמימיות בחינת דם נעכר ונעשה חלב עיין שם.

ענין שבת ויום טוב א

ענין שבת ויום טוב

אות א

ומפני מה בשבת אסורין כל המלאכותאפילו צורך אוכל נפש וביום טובמותר אוכל נפש. על פי מה שאמר רבינו נ״י במאמראנכי ה׳ אלקיך בסימן ד׳ על ומלאומחד גלגלא דעינא תחת מאה גרבימשחאשעל ידי הביטול אל האין סוף ששם כול וטוב בחינת ה׳ הוא האלקים אחר כך כשחוזר אל הישות בבחינת רצוא ושוב אזי מהרשימה שנשאר נמשך הארה לדעת כי ה׳ וא האלקים וכולו טוב עיין שם היטב.

וזה בחינת שבת ויום טוב. כי שבת הוא בחינת התכלית שכולו טוב בחינת תכלית שמים וארץ שהוא בחינת התכלית המקיף את הבריאה בחינת יום שכולו שבת. שאז יהיה כולו טוב כמו שכתוב ביום ההוא וכו׳ כמו שכתב רבינו שם. על כן בבת הוא שביתה לגמרי מכל וכל. אבל יום טוב הוא בחינת המשכה שממשיכין הארה מהביטול מבחינת שבת מבחינת אין סוף אל הישות דהיינו העולם הזה דהיינו הימים והמדות למען דעת כל עמי הארץ אפילו בעולם הזה בתוך הימים והמדות כי ה׳ האלקים וכולו טוב בבחינת אתה הראת לדעת וכו׳ (כמו שכתוב במאמר הנ״ל). וזה שאנו קוראין אותו יום טוב יום טוב דייקא דהיינו שאנו ממשיכין הארה לתוך הימים שיש בהם ימי טוב וכו׳ אנו מאירין אותן על ידי בחינת הביטול הנ״ל שיהיו גם הימים כום טובים וזהו יום טוב בחינת כולו טוב שממשיכין לתוך הימים כנזכר לעיל. ועל כן הימים טובים תלוי עיקר קדושתם בישראל כמו שכתוב אלה מועדי ה׳ אשר תקראו אותם וכי׳ ועל כן אנו אומרין מקדש ישראל והזמנים. אבל שבת קדוש מאליו כמו שאמרו רז״ל שבת קביעא וקיימא יום טוב ישראל הוא דמקדשי ליה כי שבת הוא הוא התכלית עצמו והוטא קדוש מאליו ואין צורך להמשיך אליו קדושה כי אדרבא כל הקדושות נמשכין משם אבל יום טוב הוא בחינת המשכת הקדושה שממשיכין מהביטול מבחינת שבת כנזכר לעיל. על כן הוא תלוי בישראל דמקדשי ליה דהיינו שממשיכין הקדושה מבחינת הביטול כנ״ל. וזהו שכתוב בשבת תחלה למקראי קודש כי שבת הוא בחינת תחלה וראשית של כל היום טוב כי כולם מקבלין קדושתם מבחינת שבת שהוא כולו טוב ומשם נמש הקדושה לתוך הימים בחינת יום טוב כנ״ל. וזהו שנקראו הימים טובים מקראי קודש. מקרא דייקא כי צריך לקרות דוקא הקדושה לשם כי הקדושה הוא בחינת כולו טוב כולו קודש (כמו שכתב רבינו במקום אחר) ועל כן יום טוב נמי איקראי שבת כי כל קדושתו מקבל משבת כנ״ל כי שבת הוא בחינת התכלית המקיף שהוא למעלה מכל הימים וזה שכתוב ימים יוצרו ולא אחד בהם

ואמרו רז״ל זה יום השבת. וזהו ולא אחד וכו׳ ולא דייקא דהיינו שאינו נחשב כלל בכלל הימם כי הוא למעלה מהזמן כנ״ל כי שבת הוא בחינת סוף העולם בחינת יום שכולו שבת כנ״ל אבל יום טוב הוא מקבל האה משבת כנ״ל. כי כל הימים טובים הם לזכר הנסים והתשועות שעשה עמנו השם יתברך וכל הנסים והישועות נעשין על ידי שנמשך האה מהתכלית מבחינת סוף העולם שאז יהיה כולו טוב ויתבטל הטבע ועל ידי שנמשך הארה זו לעולם הזה על ידי זה נעשה בחינת ביטול הטבע ועל ידי זה בא הנס והישועה (כמו שכתב רבינו כל זה על אגדת ההוא אובי טמיא בסימן ר״נ על מה שכתוב שם וקולו נשמע מסוף עולם ועד סופו עיין שם היטב). נמצא שכל הימים טובים שהם לזכר הנסים מקבלין הארה מבחינת סוף העולם שהיא בחינת שבת כנ״ל. כי שבת אינו לזכר שום נס שנעשה בזה העולם רק הוא מרמז על סוף העולם יום שכולו שבת כנ״ל. וכן יום טוב של ראש השנה הוא גם כן זכרון ליום ראשון שהוא תחלת הבריאה ועל כן הוא גם כן יום טוב כי אז ביום ראשון בתחלת הבריאה שמשו האור והחשך ביחד בבחינת ביום עשות ה׳ אלקים וכו׳ כי אז היה בחינת ה׳ הוא האלקים בחינת כולו טוב שנמשך הארה הזאת מבחינת קודם הבריאה שהיא התכלית המקיף כנ״ל. ומחמת שהיה אז סמוך לקודם הבריאה לבחינת התכלית ולא היה עדיין התגברות הסטרא אחרא על כן נמשך אז לתוך העולם בחינת ה׳ הוא האלקים כנ״ל ועל כן שמשו אז האור והחשך ביחד ואחר כך כשצפה השם יתברך שיהיו רשעים אז ויבדל וכו׳ ועל זה מרמז ראש השנהכ שהוא זכרון ליום ראשון ועל כן הוא גם כן בכלל הימים טובים כנ״ל.

אות ב

וזה שכתב רבינו בפרשת וישסף שמואל (בסימן קל״ה) שביום טוב הוא העלאת המלכות מבין הקליפות. כי זה בחינת עליות המלכות כשנתגלה בחינת ה׳ הוא האלקים בחינת אלקים מלכי מקדם בחינת ה׳ אחד ושמו אחד. שם זה בחינת מלכות כמו שכתוב שם (במאמר אנכי הנ״ל) וזהו ביטול הקליפות כי נתבטל כל הרע רק כולו טוב כולו אחד כנזכר לעיל. וזה שכתב רבינו שם בפרשת וישסף הנזכר לעיל שעל ידי יום טוב הוא ביטול הגדלות על ידי הצדיקים (כמו שכתוב שם בסימן קל״ה עיין שם) כי זהו בחינת יום טוב דהיינו ביטול אל האין סוף בבחינת רצוא ושוב כנ״ל. ומשם ממשיכין הצדיקים הקדושה כנ״ל שכל זה תלוי בתכלית העניוות בבחינת אין (כמו שכתב רבינו במאמר אנכי הנ״ל).

אות ג

ועל כן כתוב חדשיכם ומועדיכם שנאה נפשי ואלו שבת לא קאמר כמו שכתוב בזוהר הקדוש כי יום טוב שקדושתו תלוי בישראל על כן מאחר שישראל אינם הגונים ח״ו על כן גם היום בו שכל קדושתו מהם גם כן אינו נתקבל ח״ו. אבל שבת שהוא קדוש מאליו על כן אינו נפגם על ידי פגם של ישראל ח״ו. ועל כן ביום יום טוב מותר אוכל נפש כי מאחר שכל קדושתו תלוי בנפשות ישראל שממשיכין הקדושה לשם על כן מה שהוא צורך הנפש דהיינו אוכל נפש בוודאי אינו ראוי שיאסר כי הנפש הוא למעלה מהיום טוב כי משם מקבל הקדושה כנ״ל. אבל כל המלאכות בוודאי אסורין כי הוא יום טטוב דהינו ביטול הרע שהוא ביטול כל הל״ט מלאכות באים על ידי עץ הדעת טוב ורע. אבל שבת הוא למעלה ואינו תלוי בקדושת ישראל עלכל כן אסור בו אפילו מה שהוא צורך הנפש כנ״ל הי הוא שביתה לגמרי בחינתיום שכולו שבת שאז יתבטל הכל ואין בו שום עשייה רק מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת.

אות ד

ועל כן יש דעות שמוקצה אף על פי שמותר בשבת. אסור ביום טוב. דהיינו פירות המוקצים שבשבת אין צריך הזמנה אבל יום טוב צריך הזמנה שצריך לומר מכאן וכו׳ (עיין בשולחן ערוך). כי זה ידוע שבמקום שצריך לגרש הסטרא אחרא ולהזמין הקדושה שם צריכין הזמנה בפה (כמו שכתוב בזוהר ובכתבים) שעל כן צריכין לומר קודם ברכת המזון הב לן ונברך עיין שם). ועל כן ביום טבו שצריכין לקרות הקדושה לשם בחינת מקרא קודש ולהכניע הרע של שאר המלכיות של האומות שהם סטרא אחרא על כן אכילת ים טוב צריך הזמנה פה דווקא כדי לגרש הסטרא אחרא ולהזמין הקדושה שם. אבל שבת קדוש מאליו ואין שום אחיזה לסטרא אחרא כלל. כי הוא בחינת עלמא דאתי כנ״ל על כן אין צריך הזמנה כנ״ל. הלכות יום טוב

ענין שבת ויום טוב ב

הלכה ב

אות א

ביום טוב אסורין כל המלאכות חוץ אוכלנפש ואין בין יום טוב לשבת רק אוכלנפש בלבד. כמו שכתוב אך אשר יאכל לכלנפש הוא לבדו יעשה לכם. על פי המאמרמי האיש החפץ חיים בסימן ל״ג עיין שסהיטב כל המאמר.

והנה יש שני מיני ימים ימי טוב. וימי רע. כמו שכתוב ביום טובה היה בטוב וביום רעה ראה וכו׳ היינו שצריך להסתכל היטב היטב בתוך הימי רע ואז ימצא שם גם כן את השם יתברך כי מלא כל הארץ כבודו ולית אתר פנוי מיניה. ואפילו בכל לשונות הגוים ובכל המדריגות התחתונות יכולין למצוא אלקותו יתברך שם כי כולם מקבלין חיות ממנו יתברך כמו שכתוב ואתה מחיה את כולם. ק שהחיות הוא בצמצום גדול כדי חיונו לבד והצדיק שכופה את יצרו הוא יכול למצוא אלקותו יתברך אפילו בלשונות הגוים וכו׳ ועיין שם היטב. ועל ידי זה זוכה לאור אהבה שבדעת. כי יש שני מיני אהבות אחת אהבה שהיא בימים. ויש אהבה שהוא למעלה מהזמן והמדות היינו אהבה שבדעת שהוא האהבה שהיה בין ישראל לאביהם שבשמים בעת שהיו עדיין בכח בדעתו כביכול שאי אפשר לנו להשיג אור האהבה שבדעת וכו׳ עיין שם. וכל אדם יכול לטעום אור האהבה הזאת אפילו עכשיו בזמן ובמדות כשמקשר לבו לדעתו וכו׳ (עיין שם כל זה היטב).

אות ב

והנה בימי החול יש שליטה לימי הרע. ועל כן צריכין אז לעשות כל המלאכות שהם בחינת בזעת אפיך תאכל לחם. וכל העבודות והמלאכות שישראל עושין בימי החול שאז שולטין הימי רע. כולם הם בחינת תיקונים וברורים כדי ללבן ולברר ולהוציא הטוב והקדושה המלובש שם כי גם בתוך הימי רע מלובש טוב וקדושה כנ״ל רק שהוא נסתר שם בכמה

לבושים כנ״ל ל כן צריכין כמה יגיעות ועבודות ומלאכות קודם שמוציאין ומבררין ומגלין הטוב שבהם שזהו בחינת כל המלאכות שבני ישראל עושין בימי החול שבהם שולטין הימי רע. כי זה ידוע שכל המלאכות שישראל עושין בימי החול כולם הם בירורים ותיקונים לברר ולהוציא הטוב מן הרע וכנ״ל. ועל כן בשבת ויום טוב שהם בחינת ימי טוב ואין לימי רע שום שליטה בהם. על כן אז אסור לעשות שום מלאכה. כי אז נתגלה הטוב בעצמו ואין צריכין לברר. וכשעושין מלאכה כאלו נותנין שליטה עשיו ח״ו לימי רע ששם צריכין בירור כי עכשיו נתגלה הטוב בעצמו שאין שם בירור כלל. אבל אף על פי כן עדיין יש הפרש בין שבת ויום טוב. כי בשבת אין צריכין שום עשיה ועבודה כלל. על כן כל המלאכות אסורים בשבת. כי שבת היא בבחינת למעלה מהזמן למעלה מהימים והמדות. בבחינת וברכתו מכל הימים וקדשתו מכל הזמנים. ששבת הוא מבורך ומקודש ומרומם מכל הימים והזמנים כי שבת הוא למעלה מהזמן. ואזי בשבת נתגלה אור האהבה שבדעת שהוא אורייתא דאין סוף שהוא בחינת עונג שבת בחינת אז תתענג על ה׳ על ה׳ דייקא כמו שכתב רבינו נ״י במקום אחר. ועל כן בשבת אסורים כל המלאכות. כי שם הוא שביתה לגמרי מכל וכל. אבל יום טוב הוא יום טוב ממש בחינת ימי טוב הנ״ל ועל כן אף על פי שאין לימי רע שליטה אז כי הם ימי טוב. ועל כן אסורים המלאכת ביום טוב כי אין בירור אז כנ״ל. אף על פי כן עדיין צריכין איזה עשיות ועובדות ביום טוב דהיינו שצריכין לקשר הימים והמדות לבחינת אור האהבה שבדעת שהוא למעלה מהזמן כי ביום טבו אין נתגלה רק בחינת ימי טוב אבל עדין צריכין עובדות ועשיות כדי לקשר הימים והמדות לאור האהבה שבדעת כדי לטעום טעם אור האהבה שבדעת בתוך הימים והמדות כנ״ל. ועל כן יש מלאכות שצריכין לעשות ביום טוב והם מלאכת אוכל נפש שהתירה תורה ביום טוב. כי צדיק אוכל לשובע נפשו. ואכילת הצדיק היא יקרא מאד מאד ואכילתו שהוא אוכל לשובע נפשו היא בבחינת והשביע בצחצחות נפשך. כמו שכתב רבינו נ״י במקום אחר. נמצא שהצדיק מתענג באכילתו מאו האהבה שבדת שהיא בחינת אורות הצחצחת שהם למעלה מהימים והמדות כידוע. כי על הצדיק נאמר והתענג על ה׳ שהוא זוכה לבחינתעונג שבת הנ״ל כי הצדיק הוא מגלה ומוטצא אלקותו יתברך בכל הדברים גשמיים ואפילו בלשונות הגוים ווכ׳ כנ״ל.ועל ידי זה זוכה לאור האהבה שבדעת כנ״ל וכמבואר שם במאמר הנ״ל עיין שם. והנ הטבעם והתענוג של האכילה שרשו מהאהבה שבקדושה בבחינת אהבה בתענונים. שבכל התענוגים יש שם בחינת אהבה שהיא שרשם והצדיק האוכל לשובע נפשו דקדושה הוא מקשר עצמו לשורש התענוג שהוא אהבה שבקדושה. ולא זו אף זו. כי גם הוא עולה ומקש לשורש האהבה דהיינו לאור האהבה שבדעת שזהו בחינת והשביע בצחצחות נפש כנ״ל. וזהו בחינת אכילת שבת שהוא עונג שבת שעל זה נאמר אז תתענג על ה׳ היינו שעל ידי אכילת שבת מתענגין על ה׳ כביכול שעולין ומתענגין מאור האהבה שבדעת. ובשבת נעשה זה מחמת קדושת שבת בעצמו כי שבת הוא למעלה מהזמן וכו׳ כנ״ל אבל ביום טוב שהוא בזמן בחינת ימיטוב. על כן צריכין אז

לעשות עובדות כדי להתקשר לאור האהבה שבדעת לבחינת עונגש בת. ועל כן צריכין לעשות ביום טוב מלאכת אוכל נפש. כדי לתקן המאכל שיהיה בבחינת אוכל נפש אוכל נפש דייקא בחינת צדיק אוכל לשובע נפשו.בחינת והשביע בצחצחות נפש. היינו שיהיה המאכל בבחינת עונג שבת לזכות על ידו לאור האהבה שבדעת כמו על ידי עונג שבת שהוא אכילת שבת וכמו שבימי החול צריכין לעשות כל המלאכות כדי לברר ולהוציא הטוב מן הרע. כמו כן ביום טוב אף על פי שנתגלה הטוב ואין צריך לברר ועל כן אסורין המלאכות. אף על פי כן עדיין צריכין לעשות מלאכת אוכל נפש כדי לתקנו ולקשרו לאור האהבה שבדעת שהוא בחינת עונג שבת שהוא למעלה מהזמן למעלה מהימים כנ״ל. ועל כן אפילו במלאכת אוכל נפש אין מותרים כל המלאכות כי קצירה וטחינה וסחיטה וכו׳ אסורים אף על פי שהם מלאכת אוכל נפש. כי בוודאי שאר מלאכות שהם בחינת בירורים בממש כגון קצירה וטחינה אסורים אפילו באוכל נפש כי בירורים דהיינו לברר הטוב מהרע זה אסור ביום טוב כנ״ל. ואין היתר רק אפיה ובישול וכיוצא בזה שהם באים קר לתקן האוכל ולגלות טעמו. כי כבר נגמר ונתברר המאכל לגמרי. רק שצריכין אפילו ובישול לתקנו ולגלות טעמו הטוב. שאינו נרגש קודם הבישול. והטעם הוא התענוג שהוא בא מבחינת אהבה בתענוגים כנ״ל. ועל כן עושין זאת ביום טוב שאופין ומבשלין לתקן המאכל ולגלות טעמו הטוב כדי לקשרו ולהעלותו לשרשו דהיינו לשורש האהבה שהוא בחינת אור האהבה שבדעת כנ״ל. וזה שקוראו הכתוב אוכל נפש כמו שכתוב אך אשר יאכל לכל נפש ולא כתב סתם אשר יאכל. ודקדק הכתוב לכל נפש דייקא בחינת אכילת הנפש שהוא בחינת צדיק אוכל לשובע נפשו בחינת והשביע בצחצחות נפשך שזהו בחינת עונג שבת וזה הותר ביום טוב לעשות כדי שיהיה נעשה אוכל נפש לקשרו ולהעלותו לבחינתעונג שבת וכו׳ כנ״ל וזה שאמרו ר״ל על פסור זה אך אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו יעשה לכם ודרשו רז״ל לכם ולא לכלבים לכם ולא לעובדי כוכבים. היינו למעט ההיפך מאוכל נפש שהוא בחינת והכלבים עזי נפש לא ידעו שבעה היפך צדיק אוכל לשובע נפשו. וכל אכילת עובדי כוכבים הוא גם כן ממש בבחינת והכלבים עזי נפש כי אף הוא ככלב. כי הם משוקעים בכל התאוות ואכילתם בטומאה. ולא הותר ביום טוב רק אכילת ישראל כי אכילת ישראל בפרט בבת ויום טוב הוא קודש כי יש להם כמה קדושות ומצוות וברכות באכילתם. כי כל ישראל הם בחינת צדיקים. כמו שכתוב ועמך ישראל כולם צדיקים ואכילתם הוא בקדושה בחינת צדיק אוכל לשובע נפשו וכו׳ כנ״ל. ועל כן להם לבד הותר מלאכת אוכל נפש ביום טוב כדי לתקנו ולקשרו לשרשו לזכות לאור האהבה שבדעת וכו׳ כנ״ל.

אות ג

וזה בחינת עירוב תבשילין. כי צרכי שבת נעשים ביום טוב מדאורייתא. אך העירוב תבשילין הוא כדי שלא ישכח את השבת. ויברור מנה יפה לשבת. כי צרכי שבת ראוים שיהיו נעשים ביום טוב. כי כל מלאכת אוכל נפש הותר ביום טוב כדי להעלותו לבחינת עונג שבת הנ״ל ועל ן בוודאי מותר צרכי שבת ביום טוב כי הם עונג שבת שמלאכה כזו מותר ביום טוב כנ״ל. אך חז״ל תקנו עירוב תבשילין כדי שלא ישכח את השבת. כי מחמת שטרוד בצרכי יום טוב יוכל לשכוח את השבת היינו מחמת שטרוד במלאכת אוכל נפש של יום טוב שהוא כדי להעלותו לבחינת אהבה שבדעת על כן יוכל לשכוח את השבת מאחר שזוכה גם עתה ביום טוב לעונג שבת כנ״ל.על כן תיקנו עירוב תבשילין כדי שיזכור ויברור מנה יפה לשבת כי באמת אף על פי כן שבת חשוב בוודאי יותר מיום טוב כי אז הוא שביתה לגמרי כי אז נתגלה מעצמו אור האהבה שבדעת כנ״ל:

ענין שבת ויום טוב ג

הלכה ג

אות א

ענין קדושת יום טוב שאסורין בו כל המלאכות כולם. אך אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו יעשה וכו׳. על פי המאמר תקעו ג׳ המתחילאף על פי שתוכחה הוא דבר גדולוכו׳ ליקוטי תנינא סימן ח׳עיין שם. ואיתא שם. שעיקר התפילה היא רחמים ותחנונים ורחמים תלוי בדעת וכו׳. וכשהסטרא אחרא יונקת מן הרחמנות אזי נתקלקל הרחמנות ונעשה אכזריות ונפגם הדעת וכו׳ ואזי בא מזה תאוות ניאוף ח״ו. כי תחת מוחין הם ג׳ מחיצות פרוסות בפני תאוה זו. ועל כן כשהדעת נפגם מתגבר תאוה זו ח״ו. ואזי התפילה בבחינת דין כי גף תפילות כנגד ג׳ מינ רחמונת הנ״ל ג׳ מוחין הנ״ל וכו׳ ואזי כשהתפילה בבחינת דין ח״ו אזי הסטרא אחרא יונקת ממנה ואזי צריכין בעכל כח גדול שיתפלל תפילה בבחינתדין. ואזי

כשהסטרא אחרא רוצה לבלוע זאת התפילה של הבעל כח שהיא בבחינתדין אזי זאת התפילה היא עומדת לו בצווארו בבחינת בצווארו ילין עוז וכו׳ ועל ידי זה הוא מוכרח ליתן הקאות בחינת חיל בלע ויקאנו שמקיא ומוציא מעצמו כל הקדושות והדעת והרחמרות והתפילות שבלע אף גם עצמות חיותו הוא מוכרח להוציא בבחינת מבטנו יורישנו אל וכו׳ וכו׳. כמו פנחס שהתפלל תפלה בבחינת דין בעת שהיה מעשה זמרי בחינת ויעמוד פנחס ויפלל וכו׳ וזהו ו״י״פ״ל״ל ראשי תיבות ו״השלך ל״פני פ״רעה י״הי ל״תנין שמשליכין בחינת המטה עוז שהיא בחינת התפילה בבחניתד ין לפני הסטרא אחרא כדי שיבלע אותה כדי להוציא על ידי זה כל הקדושות וכו׳ כי הוא מוכרח להקיא הכל כנ״ל. ועל ידי זה נעשין גרים וכו׳ ונתרבה כבודו בחינת רעמים וכו׳ והכבוד הוא שורש נפשות ישראל ומשם בא נבואה וכו׳ ועל ידי הנבואה נתתקן כח המדמה ועל ידי זה זוכין לאמונה שלימה דקדושה ובשביל זה צריכין להתקרה לצדיק האמיתי כדי לזכות על ידו לאמונה שלימה דקדושה. ועל ידי אמונה יהיה חידוש העולם לעתיד וחידוש העולם יהיה בבחינת ארץ ישראל בבחינת השגחה ונפלאות שלא כדרך הטבע וזהו בחינת השיר הנ״ל בתחילת המאמר עיין שם שעל ידי השיר הזה גדילים כל הריחות והיראות שהוא מזונא דנשמתא שעל ידי זה נחלש מזונא דגופא וכו׳. ועל ידי זה יכולים להוכיח וכו׳. (עיין שם כל זה היטב):

וזה בחינת ג׳ רגלים. כי שלש רגלים הם בחינת ג׳ תפלות ביום שנתתקנו כנגד ג׳ אבות שזהו בחינת ג׳ רגלים כידוע. כי ג׳ רגלים הם תחת מוחין כמובא במקום אחר שמשם נמשכין ג׳ מיני רחמנות בחינת ג׳ תפילות כנ״ל וכפי התפילה כן הפרנסה. כמובא בדברי רבינו ז״ל במקום אחר שהפרנסה היא כפי התפילה. כי כל ההשפעות נמשכין על ידי הפתפלה היינו כשזוכין שהתפיהל היא בדעת בבחינת רחמים ותחנונים. אזי יש לו פרנסה גם כן בנקל בלי עבודות ויגיעות וטרחות שהם בחינת דינים רק בנקל שזהו בחינת רחמים ודעת כי פרנסה בנקל היא כפי שלימות הדעת (כמבואר בסימן נ״ו בדברי רבינו ז״ל). כי עיקר יגיעות וכבידות הפרנסה שצריכין לעשות עבודות ומלאכות וטירחות בשבל הפרנסה בחינ בזעת אפיך תאכל לחם הוא רק מחמת פגם הדעת בחינת שטו העם ולקטו בשטותא (כמו שכתוב בזוהר הקדוש). כי מחמת שאין הדעת בשלימות ואזי התפילה בבחינתדין ח״ו. כמו כן נמשך לו הפרנסה בבחינת דין שזהו בחינתיגיעות וטירחות של ל״ט מלאכות בחינת בזעת אפיך תאכל לחם שזהו בחינת דינים וכל זה מחמת שטות פגם הדעת בחינת שטו העם בשטותא וכו׳ כנ״ל. כי פגם הדעת הוא פגם הברית כנצל ועל ידי פגם הברית הפרנסה בכבידות (כמובא בסימן כ״ט). נמצא שכל יגיעות וכבדות של הל״ט מלאכות שצריכין לעשות בימי החול הוא רק מחמת פגם הדעת פגם התפלה. בבחינ דין שעל ידי זה הפרנסה בכבידות וביגיעות בבחינת דין כנ״ל. כי אדם הראשון פגם בדעת על ידי אכילת עץ הדעת טוב ורע כידוע שעל ידי זה נמשך יניקה ח״ו להסטרא אחרא בחינת והנחש היה ערום. ועל ידי זה נמשכין יגיעות הל״ט מלאכות כידוע:

אות ב

ועל כן בשבת שהיא שלימות הדעת כידוע בחינת רחמנות על כן אז אין שום שליטה להל״ט מלאכות ואז הוא שביתה ונייחא לגמרי מכל המלאכות מחמת שאז הדעת בשלימות ואז כולו רחמים ורצון וחסד ואז בשבת אז דייקא נמשך כל הפרנסה בלי שום עודא ומלאכה בגין דמיניה מתברכין כל שיתא יומין כמובא:

אות ג

וזה בחינת שלש רגלים. כי בששת ימי החול. שאז שולטין הל״ט מלאכות זוהמת הנחש בחינת דינים. אז קשה מאד להמשיך פרנסה כי מהל״ט מלאכות שהם בחינת דינים משם יניקת זוהמת הנחש. ועל כן אי אפשר להמשי הפרנסה בששת ימי החול. כי אם על ידי בחינת הבעל כח שמתפלל תפלה בבחינת דין שהיא עומדת בצווארו של הסטרא אחרא שעל ידי זה מוציא ממנו כל הדעת וכל הקדושות שבלע וכו׳כ נ״ל. ואז נמשך הפרנסהאל הקדושה וזה בחינת קשין מזונותיו של אדם כקריעת ים סוף. כקריעת ים סוף דייקא. כי עיקר בחינת קריעת ים סוף הוא בבחינת הנ״ל כמבואר שם היטב (במאמר הנ״ל) שקריעת ים סוף הוא בחינת אתה פוררת בעזך ים שברת ראשי תנינים על המים שמשברין ראשי תנינים זוהמת הנחש על ידי המטה עוז שהיא התפילה בבחנית דין שעומדות לו בצווארו וכו׳ כנ״ל ואז מוכרח להוציא כל הדעת והקדושות שבלע שהיא בחינת מים בחינת כי מלאה הארץ דעה את ה׳ כמים לים מכסים. וזה בחינת רעמים בחינת עננ דשפכי מיא וכו׳ עין שם. ועל ידי זה נמשך פרנסה כי עיקר הפרנסה תלוי בזה בשלימות הדעת כנ״ל. ועל כן על ידי שהסטרא אחרא מוציאה כל הדעת שבלעה על ידי התפלה של הבעל כח שהיא בבחינת דין כנ״ל. על ידי זה נשלם הדעת ועל ידי זה נמשך פרנסה שתלויה בשליות הדעת כנ״ל כי עיקר הפרנסה על ידי הגשמים והגשמים הם על ידי רעמים בחינת עננ דשפכי מיא כנ״ל שזה בא על ידי התפלה של העל כח וכו׳ כנ״ל. וזהו קשין מזונותיו של אדם כקריעת ים סוף כקריעת ים סוף דייקא. היינו בחינת התפלה של הבעל כח שהיא בחינת מטה עוז שהיא בחית קריעת ים סוף משם נמשך הפרנסה וכו׳ כנ״ל. וזה בחינת גבורות גשמים. כי הגשמים שהם הפרנסה נמשך על ידי בחינת

גבורות על ידי בחינת התפילה של הבעל כח שהיא בחינת דין שהיא בחית קריעת ים סוף בחינת רעמים בחינת ענני דשפכי מיא וכו׳ כנ״ל. ועל כן תקנו להזכיר גבורות גשמים בברכת אתה גבור כי כל תפלה ותפלה צריכה להיות כלול מבחינת הנ״ל מבחינת התפלה של הבעל כח שהיא בבחינת דין וזה בחינת ברכת אתה גבור. שזהו בחינת כלליות התפלה מבחינת התפלה של הבעל כח שהיא בבחינת דין ושם דייקא מזכירין גבורות גשמים שהם נמשין מבחינת הנ״ל מבחינת קריעת ים סוף מבחינת תפלה בבחינת דין כנ״ל. וזה בחינת מה שכתוב בזוהר הקדוש מיא אינון לימינא ולבתר יהיב לון לשמאלא וכו׳ כי עיקר המים שהם בחינת פרנסה הם מימין בחינת מכלכל חיים בחסד בחינת נותן לחם לכל בשר כי לעולם חסדו אך צריכין לקבל אותן משמאל בבחינת גבורות גשמים על ידי התפילה של הבעל כח שהיא בבחינת דין. מחמת שחטא אדם הראשון ינקה הסטרא אחרא מן הדע והרחמנות מבחינת ימין ועל ידי זה נפגם הפרנסה ונגזר שתהיה הפרנסה ביגיעה בבחינת דינים בחינת בזעת אפיך תאכל לחם. ועל כן אי אפשר להמשיך הפרנסה אל הקדושה כי אם על ידי בחינת הנ״ל דהיינו על ידי התפלה שהל העל כח שהיא בבחינת דין שעל ידי זה הסטרא אחרא מקיאה כל הקדושות וכל מימי הדעת שזה בחינת קריעת ים סוף ואז חוזרת הפרנסה אל הקדושה ואז זוכין לפרנסה בנקל על ידי שנשלם הדעת וכו׳ כנ״ל:

אות ד

וזה בחינת שלש רגלים. כי בשלש רגלים נמשך ג׳ מיני מוחין שהם ג׳ מיני רחמנות ג׳ תפילות כנ״ל ואז כשזוכין לרחמים ודעת אין צריכין לשום יגיעה ומלאכה ועבודה שהם בחינת דינים שתלוי בחסרון הדעת כנ״ל. ואז נתבטלין כל המלאכות כמו בשבת שהוא רחמים ודעת כנ״ל. אך אף על פי כן צריכין ביום טוב לעשות מלאכת אוכל נפש. כי כל הימים טובים הם זכר ליציאת מצרים. ועיקר יציאת מצרים היה על ידי המטה עוז שעל ידו עשה משה רבינו כל האותו והמופתים עש שהוציא את ישראל ממצרים וקרע להם את הים שאז היה עיקר מפלת מצרים נמצא שעיקר יציאת מצרים היה על ידי המטה עוז הנ״ל דהיינו התפלה שעל הבעל כח שהיא בבחינת דין כי גלות מצרים היה על פגם הדעת פגם הברית כידוע שלזה צריכין התפלה של הבעל כח כנ״ל. ועל כן כשבא משה אל פרעה בתחלה הקשה פרעה את לבו יותר והכביד העבודה יותר כמו שכתוב תכבד העבודה וכו׳. כי משה בא אליו והתחיל לעשות מופתים עם המטה עוז שהשליך לפני פרעה ויהי לתנין שזהו בחינת התפילה של הבעל כח וכו׳ כנ״ל ואזי כשהסטרא אחרא רואה התפילה שהוא בבחינת דין היא

רוצה לבלוע אותה ולהתבר יותר כנ״ל. ועל כן נתחזק פרעה יותר כי חשב שעכשיו יתגבר יותר על ידי התפלה שהיא בבחינת דין שהם בולעים תפלה כזו ח״ו. ועל כן הקשה את לבו יותר ואמר תכבד העבודה וכו׳. וזהו תבן אתם מכניסין לעפריים עיר שכולה תבן כי סברו שמשה משתמש במטה עוז שהיא בחינת דין שזהו בחינת יניקתם וכאלו הוא מוסיף להם כח ח״ו. וכן בכל פעם נתחזק לבו יותר על ידי ראה שמשתמש משה עם המטה עוז שהיא תפלה בבחינת דין. ואפילו כשיצאו ישראל אמרו מה זאת עשינו כי שלחנו את ישראל וכו׳ כי חשב הסטרא אחרא בכל פעם שעתה יתגבר יותר על ידי התפילה שהיא בבחינת דין משם יניקתם עד שרדפו את ישראל עד הים. ואז היה עיקר מפלתם. כי אז הראה משה כחו. שאדרבא על ידי המטה עוז דייקא שהיא תפלה בבחינת דין שהם רוצים לבלוע אותה על ידי זה דייקא היא מפלתם כי זאת התפלה עומדת להם בצווארם ואז מוכרח הסטרא אחרא ליתן הקאות שזהו בחינת קריעת ים סוף ואז הוציאו כל הקדושות וכל הדעת וכל ההשפעות שבלעו ואז הקיאו הכל והחזירו הכל לישראל שזכו אז לדעת גדול מאד ולרכוש גדול מאד:

אות ה

וכל הימים טובים הם זכר ליציאת מצרים. ועל כן צריכין ביום טוב שיהיה התפלה קצת בבחינת דין היינו בבחינת התפלה של הבעל כח הנ״ל שהיא בחינת מטה עוז בחינת יציאת מצרים. כי ביום טוב העולם נידון כמו שאמרו רז״ל בד׳ פרקים העולם נידון והם כל הימים טובים בפסח על התבואה בעצרת על פירות האילן בראש השנה וכו׳ בחג נידונין על המים. ועל כן אז ביום טוב התפלה היא קצת בבחינת דין בבחינת התפלה של הבעל כח הנ״ל כי אז נידון העולם כנ״ל. ועל כן אומרים ביום טוב ומפני חטאינו. נמצא שמזכירין קצת החטאים שזהו בחינת דין. כי אז בים טוב אז נמשך הנס של יציאת מצרים שהיה על ידי המטה עוז שהיא בחינת תפלה של הבעל כח בבחינת דין כנ״ל. שעל ידי זה הוא שידוד המערכות שינוי הטבע. כי בטבע הוא בחינת דין כידוע כי אלקים גימטריא הטבע כמובא. ואז ביום טוב היא שידוד הטבע וכל זה על ידי התפלה של הבעל כח הנ״ל שעל ידי זה הסטרא אחרא מוציאה כל הקדושות שבלעה עם עצם חיותה ואזי נשתנה הדין לרחמים ונשתנה הטבע להשגחה שנשבר הטבע שהיא בחינת דין ונמשך השגחה ונעשה נסים ומופתים בעולם שזהו בחינת ימים טובים שהיה בהם מופתים נוראים שידוד הטבע. כי על ידי התפלה של הבעל כח הנ״ל שעל ידי זה נעשין גרים ונמשך נבואה וכו׳ וכו׳ על ידי זה זוכין לבחינת חידוש העולם

שאז יתנהג העולם על ידי השגחה ונפלאות שלא כדרך הטבע כמבואר במאמר הנ״ל:

אות ו

נמצא שביום טוב צריכין להשתמש קצת עם בחינת התפלה של הבעל כח שהיא בבחינת דין כנ״ל. וזה בחינת מלאכת אוכל נפש שעושין ביום טוב. כי צריכין לעשות איזה מלאכה בשביל אוכל נפש. והמלאכת אוכל נפש שעושין. זהו בחינת תפלה בבחינת דין. כי המלאכה היא בחינת דין כנ״לוהאכילה היא כפי התפלה. ועל כן מאחר שביום טוב אף על פי שהוא בחינת מוחין בחינת רחמנות כנ״ל אף על פי כן צריכין להשתמש עם בחינת התפלה שהיא בבחינת דין כדי להוציא בלעו מפיו כנ״ל. על כן מחמת זה צריכין לעשות איזה מלאכה שהוא בחינת דין דהיינו מלאכות אוכל נפש. ועל ידי זה שעושין מלאכת מאוכל נפש על ידי זה מוציאין כל החיות והקדושה שבלעה הסטרא אחרא מל״ט מלאכות של ימי החול. כי מלאכת אוכל נפש של יום טוב היא בחינת תפלה בבחינת דין של הבעל כח כי משם נמשך כי האכילה והפרנסה היא מהתפלה שמחיה את הכל וכפי התפילה כן האכילה והפרנסה כנ״ל.ועל כן אף על פי שעושין מלאכת אוכל נפש ביום טוב אף על פי כן אין להסטרא אחרא שום אחיזה במלאכה זו ח״ו כלל אדרבא על ידי זה דייקא מוציאין בלעו מפיו כנ״ל. וזהו אך אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו יעשה לכם דייקא כי אין להסטרא אחרא שום אחיזה ח״ו במלאכה זו. וזהו לכם ולא לנכרים לכם ולא לכלבים. כי אין להכלבים והעוברי כוכבים שהם הסטרא אחרא שום אחזיה במלאכת אוכל נפש שעושין ביום טוב שרק הכל לכם כי הכל חוזר אל הקדושה. כי אדרבא על ידי זה מעלין ומוציאין כל החיות שבלעה הסטרא אחרא מל״ט מלאכות של ימי החול ומחזירין הכל אל הקדושה וכו׳ כנ״ל:

אות ז

וזה שאמרה האתון לבלעם מה עשיתי וכו׳ זה שלש רגלים. ופירש רש״י רמז לו אתה מבקש לעקור אומה החוגגת שלש רגלים. שהם זכר ליציאת

מצרים שאז מתעורר תוקף הנס של יציאת מצרים שהיה על ידי המטה עוז בחינת התפלה של הבעל כח שהיא בבחינת דין כנ״ל. שזוה בחינת ויעמוד פינחס ויפלל בעת שהיה מעשה זמרי שהיה בעצת בלעם כמו שכתוב הן הנה היו בדבר בלעם כי בלעם יניקתו מפגם הדעת בחינת והנחש היה ערום בחינת פגם תאוות ניאוף כידוע שזהו בחינת בלעם כמו שאמרו רז״ל על פסוק ההסכן הסכנתי וכו׳ועל כן עיק הכנעתו על ידי פינחס דהיינו עלידי בחינ התפלה שהיא בבחינת דין של הבעל כח שזוה בחנית מטה עוז של יציאת מצרים שזהו בחינת ג׳ רגלים וכו׳ כנ״ל. ועל כן הוכיחה אותו האתון איך אתה מבקש לעקור אומה החוגגת שלש רגלים כי על ידי שלש רגלים הוא מפלתו של בלעם כנ״ל. ועל כנעשה אז שינוי גדול שהאתון פתחה פיה ודברה והוכיח אותו. כי בלעם היה רוצה להמשיך הדעת אל הדסטרא אחרא אל הבהמיות ממש ועל כן היה עושה עם האתון מעשה אישות והיה רוצה להתגבר על הקדושה על ידי זה. אבל משה רבינו היה לו כח להכניע ל ידי בחינת התפלה שהיא בבחינת דין של הבעל כח שעל ידי זה מוציאים בלעם מפיהם. ואזי חוזר ומקיא הכל ומחזיר הכל אל הקדושה. ואז חוזר הדיבור שהוא התגלות הדעת כמו שכתוב מפי דעת ותבונה שהוא היה רוצה להמשיך הדעת לבהמיות. על ידי הכח של משה שחזר הכל אל הקדוש אז חוזר הדיבור שהוא התגלות הדעת מן תוקף הסטרא אחרא מן הבהמיות עד שהאתון בעצמו פתחה פיה ודיברה והוכיח את בלעם הרשע על שהולך על ישראל נמצא שהתוקף הסטרא אחרא בעצמה דהיינו הבהמיות בעצמה הוציאה הדעת והדיבור שנמשך לתוכה. והיא בעצמה הוכיחה אותו וביזתה והכניעה אותו בדבריו על שהולך על ישראל. נמצא שנתהפך הדעת והדיבור שהכניס בה אל הקדוה שזהו בחינת חיל בלע ויקיאנו עד שהוכרח בעצמו להפוך מקללה לברכה ובירך את ישראל. כי כל הדעת שהכנניס בהסטרא אחרא. ורצה להתגבר על ישראל הוכרח להוציא ולהקיא הכל אל הקדש וליתן בעצמו תוקף וחוזק וסטרא דקדושה דהיינו לישראל שהם כל הברכות שהוכרח לברך אותם כי נתהפך הכל אל הקדושה על ידי בחינת התפילה של הבעל כח וכו׳ שזה בחינת שלש רגלים כנ״ל.

הלכות יום טוב הלכה ד׳ נכללת בהלכות ראש חדש הלכה ה׳ מאות ל״ג ואילך.

רצוף פה להלכות יום טוב.

ענין שבת ויום טוב ה

אות א

על פי התורה ויהי ביום השמיני קראמשה וכו׳. עיי שם מענין כח המכריחוכח המושך כי הצדיק בחינת עפר שהואבחינת כח המושך וכו׳ בחינת המשכן. אך יש כח המכריח וכו׳ עיין שסבסימן ע׳.

וצריך כל אחד לזכור תמיד בזה. שכל המניעות שעוברים עליו כולם הם בחינת כח המכריח שרוצה להריחק אבל כשמתגברין למשוך עצמו תמיד אל שרשו אל נקודת האמת למקום שנחצב נשמתו משם ועיקר הכל הוא הצדיק האמת כנ״ל. אזי בקל יתגבר על כח המכריח כי כח המושך של הצדיק האמת מושך בעצמו אל האמת. וכשהוא יהיה נמשך רצונו תמיד אליו בודואי יתבר על כח המכריח. כי בוודאי כח המושך חזק הרבה מכח המכריח. כי כח המושך נשאר קיים לעולם. וכח המכריח הוא רק לפי שעה לפי הזמן שיש כח להמכריח לרחק אבל בסור המכריח ישוב מאליו למקומו ושרשו על ידי כח המושך. ועל כן כשיתגבר לשהמשיך אליו ברצונו תמיד לנקודת האמת ששם כח המושך האמיתי. בוודאי יתבטל המכריח וישוב אל מקומו האמתי ואז יהיה לו טובה גדולה מה שהיה לו כח המכריח שהיה מרחיקו. כי רק בשביל זה בא לעולם שיסוק במלחמה זו ובאמונות זאת להגביר כח המושך על כל המכריח ואז נעשין מזה כלים נפלאים ותיקונים גדולים. כי רוב האומנות של הכלים הנפלאים שנעשין בחכמה גדולה שקורין (מאשין) הכל הוא על ידי חכמת כח המכריח והכח המושך. כמו למשל מלאכת הזייגיר שעיקר אמונת הילוכו הוא על ידי כח המכריח והמעכב (שהוא השפרינזינע) שכופפין הברזל ומכריחין אותו על ידי השלשלת שלא כטבעה. והיא כטבעה רוצה להתפשט אבל מעכבין אותה ומכריחין אותה וכופיין אותה בעל כרחה ועל ידי זה הוא כל אומנות הזייגיר שעל ידי שהיא מושכל עצמה תמיד לטבעה להתפשט כדרכה על ידי זה היא מושכת הגלגל הקשור בה וכל גלגל מושך חבירו. והכל באמונת נפלא עד שעושה פעולתו להיות מורה שעות. וכן יש שארי כלים גדולים ביותר ויותר שעושים פעולות גדולות ביותר ועיקר אומנותיהם הוא על ידי ריבוי השפרינזוניס שיש בהם שהכל הוא על ידי כח המכריח וכח המושך כי כל המושך אי אפשר לבטל והבן היטב הנמשל. כי טבע הנשמה להיות נמשכת תמיד לשרשה האמיתי. כי שם כח המושך האמיתי אך הכריחו אותה לירד לזה העולם שכולו בכלל הוא בבחינת כח המכריח נגד הנשמה שכוספה ותשוקתה תמיד נמשכת למעלה לשרשה אך כל כוונתו יתברך כדי שתתגבר בכח המושך על כח המכריח ואז תהיה מושכת אחרים עמה ואחרים לאחרים כמו הגלגלים

והאופנים של הזייגיר הנ״ל שהם מתנשאים והלכים ופועלים פעולתם דייקא על ידי שיש כח המכריח וכח המושך וכנ״ל וכל מה שמתבר כח המכריח ומרחיק ביותר נעשים כלים נפלאים יותר ויותר למי שבקי באומנות לכווין המדה איך להגביר כח המושך בחכמה נפלאה שיפעל פעולת אומנותו, והאדם הוא בעל בחירה ויש לו כח תמיד להגביר בתשוקתו ורצונו החזק את כח המושך. ואז יהיו נעשים כלים נפלאים ותיקונים נוראים דייקא על ידי שהיה כח המכריח וכנ״ל. כי על ידי זה דייקא מושך אחר עמו וכו׳ שמעלין כל הקדושות הנפולות בבחינת ונשאר גם הוא לאלקינו כמו שאמרו רז״ל עתידין בתי תרטיאות וכו׳ בבחינת לא גלו ישראל אלא כדי שיתוספו עליהם גרים. והבן היטב לדמות המשל להנמשל. כי פלא הוא. ועיקר הדבר שבתוך תוקף התגברות כח המכריח. אל ישכח בכח המושך שגדול ממנו הרבה וקיים לעד ולנצח. וימשיך עצמו מרחוק מאד אל כח המושך האמתי שהוא הצדיק שהוא נקודת האמת׃

אות ב

וזה בחינת המשכן שהקים משה במדבר. כי עיקר כח המושך הוא בחינת ארץ ישראל ששם עפר אדמת קודש שהיא בחינת כח המושך דקדושה והעיקר ירושלים ובית המקדש ונקודת קדש קדשים ששם עיקר עפר הקודש בחינת כח המושך דקדושה. כי יש עפר טמא בחינת עפר חוץ לארץ שהוא בחינת כח המושך דבטרא אחרא שבאמת הוא כח המכריח. ומדמה עצמו לכח המושך. כי בזה העולם הכל נתערב. ויש מונעים שמרחיקין ומפסיקין מן האמת בדיבוקים מעשיהם שהם עיקר בחינת כח המכריח ומהפכין הדבר כאלו הם כח המושך כי רוצים להמשיך לעצמם הרעה. וזה בחנית עפר דסטרא אחרא. אבל עיקר הוא עפר אדמת קדוש שהוא עפר ארץ ישראל ששם הבית המקדש ונקודת קדש קדשים. ועל כן נברא האדם עפר מן האדמה ממקום שנאמר בו מזסבח אדמה וכו׳ כמו שאמרו רז״ל היינו כנ״ל. כדי שיתגבר בו כח המושך שיהיה נמשך לשרשו האמיתי וזה בחינת וכפר אדמתו עמו ועל כן עיקר הגאולה של מצרים שם היה בגלות בבחינת כח המכריח. וכשיצאו משם היה עיקר התקוה לבא לארץ ישראל והבית המקדש ששם עיקר כח המושך כמו שכתוב ואותנו הוציא משם למען הביא אותנו אל הארץ וכו׳ וכמו שכתוב בשירת הים תביאמו ותיטעמו בהר נחלתך וכו׳. והיו מוכנים לבא לשם מיד אך כשקלקלו בעגל וראה משה שיש כח לכח המכרי להרחיק כל כך וכו׳ עלכ ן חמל השם יתברך וצוהו לעשות משכן שהוא בחינת קדושת הבית המקדש דהיינו שעשה תיקון נפלא כזה שיהיה כח להגביר כח המושך גם במדבר. על ידי שהיו מקימין המשכן בכל פעם אף עלפי שעמד

על עפר המדבר שהוא מקום נחש שרף וכו׳. אף על פי כן נעשה בקדושה כזה עד שגם שם נמשך כל קדושת הבית המקדש שהוא בחינת כח המושך דקדושה שעל שם זה נקרא משכן בחינת משכני וכו׳ כמו שכתוב שם. ומזה המשיך תיקון נפלא להורות שגם עתה במרירות הגלות שאנו רחוקים מארץ ישראל כל כך. ואפילו בארץ ישראל אין לנו מקדש וכו׳ אף על פי כן יהיה לנו כח גם עתה להגביר כח המושך על כח המכריח. אפילו בההרחקה הגדולה הזאת בבחינת מרחוק ה׳ נראה לי. וזה בחינת מעלת בית הכנסת ובית המדרש של ישראל שעושין בגלות שהם בחינת מקדש מעט כמו שכתוב כי הפיצותים בגוים וכו׳ וביותר הבית המדרש של הצדיק האמתי שהוא באמת בבחינת עפר שהוא עיקר הכח המושך כנ״ל. וזה בחינת מעלת קברי צדיקים. כי הם שוכנפי עפר שגם בחייהם נעשה שכן לעפר. כמו שאמרו רז״ל. מי שנעשה שכן לעפר בחייו. מכל שכן עתה אחר הסתלקותו שאז עיקר התגברות כח המושך שהוא עפר דקדושה שהיא מקום קבורת הצדיק ששם בחינת ארץ ישראל. כמו שכתוב צדיקים יירשו ארץ:

אות ג

וזה שכתוב אחר פסוק ויהי ביום השמיני קח לך עגל בן בקר לחטאת ופירש רש״י לכפר על עון העגל. כי עתה התהפך הכח המכריח ועולה לקרבן הוא בחינת מה שמעלין עגל בן בקר דייקא לחטאת. כי משם מבחינת שור ועגל משם בעצמו השתלשלות יניקת העבודה זרה של עגל שהתגבר מסטרא דשמאל כידוע ששורש היצר הרע מסטרא דשמאלא שהוא בחינת שור ועגל כמו שכתוב ופני שור מהשמאל וצוה השם יתברך להעלות דייקא העגל לחטאת להפוך כח המכריח אל הקדושה. כי אחר כך כששבין נעשה תיקון נפלא על ידי זה דייקא כנ״ל. (מהדורא קמא ועיין לקמן בהמדדורא בתרא שם נתבאר היטב).

אות ד

וזה בחינת החילוק שבין שבת ויום טוב. כי כל המלאכות שכלולים בל״ט מלאכות צריכים לקדשם בבחינת מלאכת המשכן כמו שאמרו רז״ל הני

ל״ט מלאכות ממשכן גמרינן. כי כולם נמשכין על ידי חטא אדם הראשון שאז נגזר בזעת אפך תאכל לחם עד שוסך אל האדמה כי עפר אתה וכו׳ כי כל היגיעות של המלאכות בביל בירור האכילה והפרנסה בבחינת כל עמל אדם לפיהו. כי האכילה מחבר הנפש והגוף שהם בכלל בבחינת כח המכריח וכח המושך כי הנפש נמשכת תמיד לשרקשה. כי ירדה בזה העולם בהכרח. שנתן אותה בתוך הגוף שיש בו כח המכריח שכריחה להתעכב בו וכוונתו יתברך לטובה כדי לגמור אומנותו הנפלא על ידי זה דייקא כנ״ל ועיקר החיבור והאומנו על ידי האכילה בבחינת ומפליא לעשות. כעין שפירש רש״י שם שקושר וכו׳. על כן צריך שתהיה האכילה בקדושה באופן שיהיה הכל במשקל נפלא שיתנהגו ב׳ הכחות הנ״ל כראוי. וזה בחינת פגם אכילת עץ הדעת טוב ורע שאכל אכילה שעל ידי זה אין יכולן להתקשר ולהתנהג כראוי ב׳ הכחות הנ״ל. ועל ידי זה הוכרח למות. ואז נגזר כל הל״ט מלאכות שכולם הם בירורים לברר ולתקן המאכל באומנות נפלא באופן שיוכל לקשר ולהנהיג ב׳ הכחות הנ״ל במדה ובמשקל כראוי שיהיה נגמר מה שצריך האדם לפעול ולתקן בזה העולם. ועל כן ל״ט מלאכות ממשכן גמרינן שם היה כח המושך כתיקונו כנ״ל. ועיקר התיקון הוא שבת שאזשבוין הכל למקומם ומנוחתם בבחינת מנוחת שלוה והשקט ובטח. ועל כן אז בטלים כל המלאכות. אבל ביום טוב יש בו מלאכת אוכל נפש. כי אז הוא רק בחינת מקרא קודש ולא קדש בעצמו כמובא בכוונות. ועל כן עדיין צריכין איזה בירור סמוך לגמר המאכל אב שאר מלאכות הרחוקים אסורים כי שם כח המכריח מתגבר ביורת מחמת שחרחוק עדיין מהתכלית. כי המשא ומן והמלאכות להרוויח ממון לפרנסה. והממון מסטרא דצפון שמאל שמשם עיקר בחינת כח המכריח. ועל כן עיקר התיקון צדקה לעניים הגונים בחינת עפר שאז נמשך מיד לכח המושך. (וכל זה צריך ביאור עדיין).

אות ה

וזה בחינת בקרבתם לפני ה׳ וימותו. כי כח המושך בעצמו בלי כח המכריח כלל הוא פגם. כי אי אפשר לגמור האומנות ולמה לו חיים. כי עיק החיים על ידי ב׳ הכחות יחד כ״ל ועל כן נסמך לזה עבודת יום כפור שאז עוונות נתהפכין לזכיות שזה עיקר הפלאות האומנות הנ״ל ונעש על ידי שנכנס הכהן גדול לפני ולפנים למקום אדמת קודש תכלית הנקודה הקדושה של העפר ששם עיקר כח המושך כנ״ל ועל כן צריכים להתענות ביום הכפורים כי אז התגברות כח המושך. ואז עיקר תיקון החטא העגל וא נצטוו על מלאכת המשכן. ועל כן צריכים לאכול קודם בערב יום כפור כדי לעשות כלי וכו׳ כי צריכין להמשיך כח המכריח דקדושה כדי שיוכל

לפעול פעולת אומנותו בשלימות ביום הכפורים שנעשה בעל ידי ב׳ הכחות יחד דייקא. כי אפילו בשלימות הקדושה צריכין רצוא ושוב שהוא בחינת ב׳ הכחות הנ״ל וזה בחינת אזהרת פן יהרסו וכו׳. ועל כן היה הכהן גדול ביום הכפורים מחליף כמה פעמים מבדי זהב לבגדי לבן וכו׳ כדי שלא יגביר כח המושך ביותר מדאי. ואז כשמתנהגים כתיקונו נתהפכים העוונות לזכיות. כי דייקא על ידי זה נגמר האומנות הנפלא של כל התיקונים (כמובן היטב בענין המשל הנ״ל).

אות ו

וזה שכתוב רצוני לעשות רצונך אך שאור שבעיסה מעכב וכו׳ היינו שהזכיר שכח המושך חזק מאד ורצונו נמשך אל האמת לעשות רצונו יתברך אך שאור שבעיסה מעכב שהוא כח המכריח. וזהו בעצמו שהזכיר זאת בתפילתו לפני השם יתברך בזה הגביר כח המושך מאחר שמעיד בפיו שכל המונעים והמסיתים הם בחינת כח המכריח ואין זה שלי כלל. וכי רצון שלי הוא רק לעשות רצונך שהוא בחינת כח המושך בזה מגבירים כח המושך שיפעל פעולתו אף על פי שיש כח המכריח. אדרבה על ידי זה דייקא יהיה נגמר האמונות בנפלאות גדולות ונוראות בבחינת נגד כל עמך אעשה נפלאות וכו׳ נגד דייקא. היינו על ידי בחינת נגד כל עמך שהם בחינת המתנגדים אל האמת שהם בחינת כח המכריח שהם מוניעם בדיבוריהם ומעשיהם מנקודת האמת על ידי זה דייקא אעשה נפלאות אשר לא נבראו וכו׳ כי נורא הוא אשר אני עושה עמך כי בוודאי יראו אחר כך נוראות נפלאות כשיגמור השם יתברך את פעולותיו על ידי זה דייקא כנ״ל וזה בחינת מה רב טובך וכו׳ פעלת לחוסים בך נגד בני אדם. נגד דייקא כנ״ל שעל ידי זה דייקא פעלת רב טוב הצפון וכו׳ שהוא נפלאות האמונות הנ״ל הם בחינת נפלאות השם יתברך שהם קיבול השכר של כל הצדיקים והכשרים שכולם נגמרו ונעשו דייקא על ידי שהיה התנגדות כזה שהוא בחינת כח המכריח נגד כח המושך וכנ״ל וזה בחינת גודל מעלת הרצון והכיסופין בעצמן אל הקדושה (כמבואר בדבריו ז״ל הרבה מזה) כי עיקר התגברות כח המושך הוא על ידי הרצון והכיסופין כנ״ל בחינת משכני אחריך נרוצה לשון רצון. שכשהוא נמשך ברצונו אל האמת להשם יתברך ולצדיקי אמת אזי מתגבר שורש כח המושך דלעילא שהוא בחינת משכיני וכנ״ל.

אות ז

כי הכל נברא בשביל האדם כדי שהאדם יגביה הכל וימשיך הכל לשרשו העליון שהוא הבורא היחיד הקדמון יתברך ויתברך. דהיינו על ידי זהאדם משמש עם הדבר לצורכו על ידי זה מגביה הדבר לשרשו אם הוא צדיק שכוונתו בכל הדברים שעושה לשמו יתברך לבד. אבל אין שום דבר נגמר בשלימות כי אם על ידי מעשי האדם כי כך ברא השם יתברך כל הדברים שהאדם יגמור הכל כמו שכתוב אשר ברא אלקים לעשות כמו שאמרו רז״ל החטים צריכין לטחון וכו׳ (וכמבואר במקום אחר). והם כל כל המלאכות שהאדם עושה וכולם הם בבחינת כח המכריח שמכריח את דבר ומשנה אותו מטבעו ומקומו הראשון כגון החורשך שמשנה האדמה ומזיז הרגבים והצרורות ממקומם על ידי החפירה והחרישה וכן הורע שלוקח הזרעים ממקום שמונחים ומכרחם להפילם על הארץ הקוצר וכו׳ אבל זה הכח המכריח הוא לטובה כי כוונתו בביל כח המושך שהוא האדם שאצלו עיקר כח המושך להשם יתברך כנ״ל כי אי אפשר שישמש הדבר לצורך האדם שזה עיקר תיקון הדבר ועלייתו לחזור ולהמשיך לשרשו. כי אם על ידי שמכריחין אותו תקנו על ידי כל המלאכות שבני האדם עושין. כי החטים אי אפשר לאכול עד שקוצרין וטוחנין וכו׳. נמצא שכל כחות המכריחין שבני אדם עוסקין בבהם הכל לטובה בשביל כח המושך. כי בוודאי אין אדם מכריח האבן להגביה ממקומו להשליכו למעלה כי אם בשביל איזה כוונה לצורך בנין או איזה מלאכה. והכל לצורך האדם ששם עיקר כח המושך העליון כי עיקר כח המושך האמיתי הוא להמשיך הכל להשם יתברך שבשביל זה נברא הכל. אבל כל זה אם היה עולם מתנהג כראוי תמיד. אבל השם יתברך ברא הכל בשביל הבחירה. ועיקר כח הבחירה על ידי ב׳ הכחות הנ״ל שנתן כח לטעות עד שיש בני אדם שהם בחינת כח המכריח שרוצים להכריח להרחיק חץ מכח המושך האמיתי לגמרי על ידי תאוותיהם ומדותיהם ומעשיהם ודיבוריהם הרעים והפגומים. על כן הוא מלחמה גדולה להאדם בזה העולם. כי הכל כאשר לכל הנברא רק בשביל מלחמה זאת של הבעל בחירה. וזה בחינת חטא אדם הראשון שעל ידי זה נפגמו כל הדברים ואז נגזר בזעת אפך תאכל לחם עד שובך אל האדמה שהם כל הל״ט מלאוכת שבזהם אחיזת זוהמת הנחש כמובא. כי מקודם לא היו צריכין כל כך מלאכות. ומעט דמעט שהיו צריכים היו בזיכוך גדול אבל עתה וכו׳ וכל הדורות עוסקין בתיקון זה. אבל כולם יש להם בחירה והרבה הרבה לא די שאין מתקנין אף גם מקלקלין יותר. ען כן השעיקר הם צדיקי הדור המובחרים שיש להם כח המושך נפלא מאד מאד שיכול להתגבר על כל מיני המכריחים שבעולם עד שסוף כל סוף יתהפך הכל לטובה כי דייקא על ידי עוצם ריבוי הכחות המכריחים המתנהגים וכו׳. על ידי זה דייקא יוגמרו האומנות הנפלא של יוצר בראשית בבחינת כמו חלאים מעשי ידי אמן שמחוללין עד התהום. ומשם דייקא יעלה הכל ויגמור הקדושות באומנות ובמלאכות נפלאות בחינת מעשי ידי אומן כמו שדרשו רז״ל.

אבל לעת עתה המלחמה חזקה ונוראה מאד.

אות ח

וזה בחינת החילוק שבין שבת ויום טוב כי כל עמל אדם לפיהו שעיקר כל המלאוכת בשביל אכילת האדם שהוא חיות האדם שהוא באמת נפלאות הבורא יתברך שחיות האדם שנמשך ממקום גבוה כזה. כי החיות הוא השכל שעל ידי זה משיג ויודע ממנו יתברך כמו שכתוב החכמה תחיה (כמו שכתוב במקום אחר) וכל זה החיות אין נמשך ומתקיים באדם כי אם על ידי האכילה דייקא. ועל כן רוב הבירורים הם באכילה. כי עיקר עליית הדברים לשרשם הוא על ידי האכילת ישראל בפרט הצדיקים כי על ידי האכילה מקבלים חיות ועובדים השם יתברך וממשיכים עצמן אליו יתברך שעל ידי זה מגביהין הכל וממשיכין להשם יתברך. אבל האכילה צריך בירורים גדולים גם בגשמיות כנראה בחוש מכל שכן ברוחניות. וכל הבירורים שהם המלאכות כולם הם בבחינת כח המכריח כנ״ל. אבל הכל לטובה בשביל כח המושך וכנ״ל ועל כן בשבת בטלים כל המלאכות כי אז אין בירור. כי אז אין שליטה לשום כח המכריח כי אז שב וחוזר הכל למקומו ושרשו במנוחה ושלוה. כי אז עליית כל העולמות לשרשן בבחינתשבת שלום שאין בו מחלוקת ומלחמה בין כח המכריח לכח המושך כי הכל שב ל מקומו ומנוחתו. ועל כן אסור אז לעורר עובדין דחול כי בחול אפילו כשעושין המלאכות בקדושה. אף על פי כן מאחר שיש בהם אחיזת כח המכריח. על כן יש שם מלחמה גדולה. ובשבת אסור לעורר כלל מלחמה זאת שלא יתאחזו ביותר ח״ו. וזהו גם כן בחינת יום טוב ששוה לשבת ואסורים בו כל המלאכות כמו שכתוב במשנה כל שחייבין עליו בשבת חייבן עליו ביום טוב אין בין שבת ליום טוב אלא אוכל נפש בלבד. כי ביום טב היה שידוד המערכות כי כל היום טוב הם זכר ליציאת מצרים ואז נתבטל כח המכריח שהוא בחינת פרעה ומצרים שרצה לעכב ישראל בגלות בגשמיות ורוחניות שזהו בחינת כלל המונעים והמתנגדים שבכל דור נגד הצדיקי אמת שכולם מוכרחין להתבטל ולעזור להקדושה על ידי ריבוי האותות והמופתים וכו׳ שעל ידי זה גם הוא נתן בידם זבחים ועולות וכל המצרים השאילום רכוש גדול וכו׳ שכל זה הוא בחינת שכל כח המכריח מתהפך לטובה כנ״ל וכו׳. אבל מחמת שביום טוב היה הגאולה על ידי הכרח ושידוד המערכות. על כן עדיין יש בו קצת מלאכות אבל בשבת הוא התגלות אלקות מתחילת הבריאה שברא העולם בששת הימים ושבת בשבת שעל ידי זה נמשך ידיעת אלקותו בכל העולם שזה עיקר מנוחתם ושביתתם. על כן אז אסורים כל המלאכות כי אז עולין לבחינת קודש בעצמו (כמו שכתוב בכתבים) היינו שאז נמשכין

ועולין הכל עד למעלה למעלה. ועל כן אז מנוחת שלוה וכו׳. אבל יום טוב הוא בחינת מקרא קודש שממשיכין הקדושה ממקומו. כי יש כח לצדיקים להמשיך אותו יתברך ולהכריחו כביכול לשכון עמנו בבחינת מלך אסור ברהטים. ועל כן אז יש עדיין מלאכות אוכל נפש שהוא לגלות הטעם שבהמאכל. כי הטעם הוא עיקר החיות הנמשך ממנו יתברך בבחינת טעמו וראו כי טוב ה׳ שכל הטעמים הם טוב ה׳. ולזה הטעם צריכין ביום טוב עוד איזה מלאכה להמשיכו למטה שזה בחינת מלאכת אוכל נפש. אבל בשבת גם זה אסור. כי אז שביתה לגמרי כי כל העולמות מזדככין ועולין אז עד שכל הטוב מתגלה ממילא בלי שום עובדא ומלכה כלל אפילו מלאכת אוכל נפש להמשיך הטעם שהוא טוב שבמאכל:

אות ט

וזהו בחינת החילוק שבין גאולה ראשונה לגאולה אחרונה כי גאולה הראשונה היתה בבחינת הכרח על ידי ריבוי האוות וכו׳ שאז נהתקדשו כל הימים טובים שהם זכר ליציאת מרים. אבל גאולה האחרונה הוא בבחינת שבת שלום. שמשיח יכבוש העולם בלי מלחמה כלל. רק על ידי גודל הדעת שיגלה בעום כמו שכתוב לפניו יכרעו ציים ואויביו עפר ילחכו וכו׳. וכתיב כי לא בחפזון תצאו. וכמו שכתוב בזוהר בגלותא קדמאה וכו׳ ובגלואת בתראה בקנה דילך דאיהו קולמוס בקע ימא דאורייתא ועל כן כל המועדים בטלים לעתיד וכמו שכתוב ולא יאמר עוד חי ה׳ וכו׳:

אות י

אבל שבת ויום טבו צריכין זה לזה. כי אם לא היו האותות וכו׳ שעל ידי זה קדושת יום טוב לא היו יודעים משבת כלל. אואם לא היה קדושת שבת לא היה אפשר לגלות אלקותו יתברך ביציאת מצרים. כי עיקר המופתים של יציאת מצרים היה בכח שבת שקביעא וקיימא שזהו בחינת שבת הגדול שקודם פסח. וכן גאולה האחרונה אי אפשר כי אם על ידי שהיה מקודם גאולה הראשונה. בבחינת קץ בא הקץ. (כמו שכתוב במקום אחר). ועל כן ביום טוב צריכין לעלות לבית המקדש לקבל הקדושה שם. אבל שבשבת אין צריך כי שבת הוא בבחינת הצדיקים

הגדולים ביותר שנאמר עליהם יקרה היא מפנינים מלפני ולפנים כי כל קדושת הבית המקדש לפני ולפנים הכל מהם. כי הם בבחינת הסתלקות מש שנסתלק ברעוא דרעווין שם עיקר המשכת הכח המושך דכך רעותין תקועין תמן שזה עיקר קדושת שבת שזה בחינת קדושת משיח שהוא משה בעצמו שיגמור אז בגאולה האחרונה מה שהתחיל אז בגאולה הראשונה. כי שניהם צריכים זה לזה בבחינת עד יעבור עד יעבור וכו' ודרשו רז"ל על גאולה הראשונה ועל גאולה האחרונה שאז בשירת הים בשעת קריעת ים סוף שהוא גמר יצירת מצרים התנבא על הסוף הגאולה האחרונה שאין אחריה גלות. כי שניהם תלויים זה בזה כנ"ל:

אות יא

וזה בחינת ג' שבועות של בין המצרים שאמתאבלין בהם על חורבן בית המקדש שאז היה בעוונותינו הרבים עיקר התגברות כח המכריחים שהם העובדי כוכבים שעמדו עלינו והחריבו הבית המקדש ששם עיקר כח המושך והכריחו את ישראל בגלות בגשמיות ורוחניות וכל זה נמשך מחטא העגל ומחטאינו שבכל הדורות ועל כן יושבין אז על העפר בפרט בט' באב שאז עיקר החורבן. שיושבין על העפר. כי אנו מכירין שפלתינו שירדנו עד עפר בבחינת כי שחה לעפר נפשינו וכו' וזה בעצמו הוא תקוותינו. כי עפר הוא בחינת כח המושך כנ"ל וזה בחינת התנערי מעפר קומי וכו' מעפר דייקא שעל ידי בחינת עפר שהוא בחינת כח המושך על ידי זה תקום ויתבטל כח המכריח שהם קושרים אותנו בגלו. וזהו בחינת התפתחי מוסרי צוואך וכומוסרי דייקא בחינת כח המכריח שרוצה לקשור במוסרות וקשרים וכו' רחמנא ליצלן. כי באמת בעת התיקון אין צריכין לישב על העפר ממש כדי להגביר כח המושך. כי הצדיקים הם ענווים באמת ומשימים עצמם כעפר אף על פי שאינם יושבים על העפר ממש. כי הצדיקים הם למעלה מהעפר למעלה מכח המושך שבעפר כי כל כח המושך שבעפר הכל נמשך מלמלמעלה מנשמת ישראל שהם עיקר כח המושך שהכל נברא בשבילם וזה הכח המושך שבעפר מאחר שנמשך למטה לזה העולם נתערב בו טוב ורע. כי כל התאוות והמדות נמשך מהעפר שהוא כ הד' יסודות שמהם כל התאוות כי עפר מאנא דכולא. כי בזהה עולם הכל נתרב ונתבלבל. כי אפילו בגשמיות באומנות הכלים מי שאינו בקי היטב בהאומנות. אינו יודע איזהו כח המושך ואיזהו כח המכריח. כי גם כח המכריח נעה כח המושך. כי עושין אותו באומנות שיהיה לו כח למשוך להיפך עד שזה מושך לכאן וזה מושך לכאן וזה לכאן עד שאין יודעין איזהו כח המכריח ואיזהו כח המושך. ועל ידי זה דייקא נגמר אומנות הכלים הגדולים הנפלאים כידוע לבקיאים בהם. מכל שכל

וכל שכן בענין כלל האדם שהוא איש הישראלי שבשבילו נברא הכל. כדי שיגביה וימשיך הכל לשרשו העליון ביתר שאת וכו׳. שכל העולמות תלויים בזה. וכולם תלויים וקשורים זה בזה וזה בזכח המושך דקדושה ומי להיפך וכו׳ ומשם כל הבחירה על כן העיקר שצריך האדם לבטל את עצמו בכל פעם ולזכור שהוא עפר. כי יסודו מעפר וסופו לעפר. ויבטל עצמו בתכלית לבחינת כח המושך האמיתי דקדושה שהוא להמשיך עצמו למקור החיים להבורא היחיד יתברך ויתברך. וידע שכל התאוות והבלבולים כולם הם בחינת כח המכריחים. אף על פי שמדמין עצמן לכח המושך כי האדם בטבעו נמשך תמיד אחר כל התאוות. אבל האמתיודע כל איש ישראל שאין זה כח המושך האמיתי ולא בשביל זה נברא האדם רק מעוצם גשמיות האדם ומריבוי העוונות נתהפך אצלו אד שנדמה לו שזהו כח המושך. וצריך להכרח עצמו לשבר זה הכח ולמשוך עצמו ל האמת אשר באמת שם עיקר כח המושך וכשירגיל עצמו בזה שזהו בחינת רצון שהזהיר רבינו ז״ל מאד דהיינו שאיך שהוא יתגבר תמיד ברצונות וכיסופין חזקים למשוך עצמו לשרשו. בוודאי יתגלה לו המאת וידע היכן כח המושך האמיתי שכיוכל למושכו לשרשו ומקומו שנחצבה נשמתו משם. והעיקר הוא שפלות ושלא יהיה רודף אחר הכבוד. כי מאחר שרואה שהתאוות מתגברים עליו כל כך ראוי לו שעל כל פנים לא ירצה בכבוד וידע שפלותו באמת. כי שורש הכל הוא כבוד השם יתברך שהוא שורש כל הבריאה. ושם עיקר כח המושך (כמובן בהתורה הנ״ל) ועל כן העיקר שיבטל כבודו נגד כבוד השם יתברך. וידע שפלותו באמת וישים עצמו כעפר. ואז יתגבר כח המושך האמיתי שהוא בחינת עפר דקדושה. לימשך תמיד אל האמת. אבל תמיד אין צריכין לישב על העפר ממש בשביל זה. כי אדרבא צריכין דייקא להרים עצמו לשרשו העליון. ואף על פי כן ידע שפלותו עד עפר בבחינת במקום גדולתו שם וכו׳. וזה בחינת הקיצו ורננו שוכרפי עפר מי שנעשה שכן לעפר בחייו דייקא שאפילו בגודל החיות הוא חי חיים אמיתיים בהשגות נפלאות שזה עיקר החיים. היה שכן לעפר. כי במקום גדולתו היה עניו ביותר.וזה עיקר הענוה האמיתיית. אבל עתה בעת החורבן צריכין להשליך עצמו על העפר ממש להכיר שפלותינו על ידי זה לידע שאנו מונחים עד עפר ממש. כי כל התאוות שבאין מגשמיות העפר מושלים עדיין. על כל פנים אנו מחוייבים לידע שאין מגיע לנו כבוד ואנו מחוייבים להשפיל עצמינו כעפר ממש בבחינת יתן בעפר פיהו אולי יש תקוה.ואז אנו מגבירים על ידי זה כח המושך שהוא בחינת עפר. ועל ידי זה יקויים התנערי מעפר קומי וכו׳ כנ״ל.וזה שמפטירין בשבת נחמו קול קורא במדבר וכו׳ כל גיא ינשא וכל הר וגבעה ישפלו והיה העקוב למישור וכו׳. כי אנו מודיעים שעיקר הכח המושך שבעפר הכל מהצדיקים שהם עיקר כח המושך. ועל כן הם יכולין לשנות העפר בעצמה מטבעה כמו שראינו בריבוי המופתים שעשה משה שהפך יבשה למים ומים ליבשה בקריעת ים סוף ובהכאת הצור וכן לעתיד יראו נפלאות ה׳ כמו שכתוב ונבקע חצי העיר מחציו וכו׳ שיראו שיש כח להצדיקים לשנות העפר בעצמה מטבעה ולהגביה הגיא ולהשפיל ההר ולעשות העקוב למישור. שכל זה מורה שכל העפר וכל כח המושך

שבתוכה הכל מההצדיקים שהם עיקר כח מושך האמתי להמשיך הכל לשרשו הלעיון וגם כל גיא ינשא מרמז על מעלת הענוה והשפלות שהוא בחינת מאן דהוא זעיר הוא רב וכו' בחינת משפיל גאים ומגביה שפלים שהנמוכים והשפלים באמת כמו הגיא ינשאו והגבוהים בעיניהם כמו הר וגבעה ישפלו. שעל ידי זה עיקר התגברות כח המושך על ידי ביטול הגאות והכבוד רק לידע שפלותו באמת וכנ"ל. וזה שנסמך אחר כך ונגלה כבוד ה' וכו' שזה עיקר בחינת כח המושך האמיתי שהוא כבוד השם יתברך שהוא שורש הכל שבשבילו נברא הכל כנ"ל וכן דרשו רז"ל על פסוק כל גאא ינשא לענין ענוה ושפלות ועל כן הם ג' שבועות שיש בהם ג' שבתים שהם כנגד ג' רגלים שפגמו בהם שעיקר התיקון על ידי בחינת שבת שהיא בחינת גאולה האחרונה וכנ"ל. ועל כן קורין אז פרשת פנחס שכתוב בו שבת וכל הימים טובים. כי עכשיו אנו ממשיכין על ידי הג' שבתים התגלות קדושת הג' רגלים שבהם התגברות כח המושך על כח המכריח. כי הגאולה האחרונה שאנו מצפים הוא בבחינת שבת וכו' וכמו שכתוב ולא יאמר עוד וכו'.

אות יב

וכן כל ההפטרה של שבת נחמו. מדברת מגנות העבודה זרה ומגדולת הבורא יתברך שברא הכל. והכל ברשותו ורצונו לעשות כחפצו וכולם יתבטלו נגדו. כי כח המכריח מהרה יכרע ויפול וזהו היושב על חוג הארץ וכו' הנותן רוזנים לאין וכו' אף בל נטעו אף בל זורעו אף בל שורש בארץ גזעם וכו'. כי עיקר כח הגודל והצומח הוא על ידי כח המושך שנמשך מהעפר לכל הזרעים שימשכו חיותם ויגדלו. אב הפסוק מודיע שכל כח המושך להמשיך חיות הוא רק מהשם יתברך על ידי שמגדלין כבוד ה' שהוא שורש הכל. אבל מי שחפץ בכבוד עצמו ובשררה והתנשאות הכל בטל ומבטול בבחינת הנותן רוזנים לאין וכו' אף בל נטעו וכו' אף בל שורש ברץ בזעם דייקא.כי אין להם שורש בבחינת כח המושך שהוא הארץ מאחר שכבודם ושררותם הוא נגד כבוד השם יתברך ששם עיקר כח המושך כנ"ל.

אות יג

כי עיקר הוא כח המושך והוא שורש הכל הוא כבוד השם יתברך כנ״ל וזה עיקר בחינת עפר וארץ דקדושה עפר של נקודת הבית המקדש ששם עיקר כח המושך וזה בחינת מלא כל הארץ כבודו והארץ דייקא וכו׳ כנ״ל. ועיקר כבוד הוא הוא בבית המקדש כמו שכתוב וכבוד ה׳ מלא את הבית. על כן שם עיקר כח המושך. וזה עיקר הגלות שהתגבר כח המכריח בחטאינו וגלו אותנו מארצינו ונתרחקנו מעל אדמתינו אדמת הקודש ארץ ישראל וירושלים ובית המקדש ובפרט נקודת הבן שתיה שם עיקר כח המושך כנ״ל. והם התגברו להרחיק אותנו משם. וזה עיקר כח המכריח שממנו כל חורבן בית המקדש שהעיקר להרחיק אותנו מעפר הקודש הנ״ל שהוא עיקר כח המושך. על כן אנו צריכין לבטל עצמינו לידע שפלותינו על כל פנים. וזהו על ידי שיושבים על העפר כנ״ל. ומתאבלין ובוכין על חורבן בית המקדש על התגברות כח המכריח נגד כח המושך. כי הבכייה בבחינת עפר. כמו שכתוב עפר קר ויבש אוף טחול וכו׳. ומשם הבכיר והדמעות (כמובן בדברי רבינו ז״ל במאמר בקרוב וכו׳ בסימן ל״) וזה הבכיה יש לה כח גדול למשוך. כי על ידי הבכיה יכולין לעורר רצון האדם למושכו לרצונו. וכן למעלה על ידי הבכיה יכולין לעורר ולהמשיך רצון השם יתברך שיהיה כרצונינו. ועל כן עשו אף שלא היה יכול לפעול אצל אביו שיברך אותו. וכל הטענות שטען לא הועילו מאחר שבר בירך ליעקב. אבל כשנשא קולוויבך הכריח את יצחק עד שמשכו לרצונו עד שבירכו ומשם כל צרות ישראל וכל החורבן כמובא. אבל באמת כל זה הוא בחינת כח המכריח. כי כלכחות המושכים שאינם לעצם השורש העליון להשם יתברך אינם כ המושך כלל כי אם בחינת כח המכריח שמהרה יתבטל כנ״ל. כי עיקר כח המושך הוא דמעות ובכיה של שמחה בחינת ב׳שמך י׳גילון כ׳ל ה׳יום שמחמת גודל הדביקות וההמשהה לשרשו העליון זולגין עיניו דמעות כמו שכתוב בר״ע כשהיה עוסק בשיר השירים. אבל מחמת שכבר התגבר כח המכריח על ידי דמעות של עשו. על כן אנו צריכין לישב על העפר ולבכות על חורבן בית המקדש להמתיק הדין בשרשו. כי הדמעות הם בחינת עפר שבשרשו הוא בחינת כח המושך העליון אך למטה נאחז בו כח המושך לכל התאוות וכו׳ שהוא באמת בחינת כח המכריח. אבל מאחר שאנו יושבין על עפר מחמת שלות ואבילות על חורבן ובוכין על החורבן. נמצא שאנו מושכין עצמינו לשרשינו העליון על ידי הדמעות ועל ידי הישיבה על העפר. דהיינו שאנו מתגעגעין ובוכין ומושכין עצמינו לעפר בית המקדש שעל כל זה אנו צועקין ובוכין ואנו נותנין בעפר פינו מתי מתי יבנה בית המקדש ונשוב לאדמת עפר קודש שלנו. בזה אנו ממתיקין ומבטלין כח המכריח ומגבירין כח המושך האמיתי וכנ״ל שזהו בחינת התנערי מעפר קומי מעפר דייקא. הלכות יום טוב מהדורא בתרא.

אות יד

וזה בחינת החילוק שבין שבת ויום טוב. שהוא רק במלאכת אוכל נפש. כי שת ימי המעשה שבהם ברא השם יתברך כל הבריאה הם בבחינת כח המכריח נד שבת קודש שבו שבת מכל מלאכתו שאז הוא רק אהבה ורצון והשתוקקות אל השורש להכלל באור האין סוף שזהו בחינת כח המושך האמיתי העליון. כי כל הבריאה של ששת ימי החול הוא בבחינת כח המכריח שהכריח כביכול את חיות אלקותו שירד למטה למתוך כל דבר ודבר של הבריאה. שיהיה קשור למטוה בעל כרחו כדי להחיות ולקיים אותו הדבר שברא. כי זה ידוע שחיות אלקות שבכל דבר שבעולם נכסף ומשתוקק ומושך עצמו תמיד לשרשו העליון. רק שבהכרח ובגזירת הבורא יתברך הוא מוכרח להיות קשור בהבריאה בשביל קיום העולם. נמצא שכל הבריאה ששל כל שת ימי המעשה הכל הוא בחינת כח המכריח. אבל עיקר כוונת הבריאה היה בשביל התכלית שהוא בחינת שבת שהוא בחינת עולם הבא. שהוא בחינת כח המושך. שאז חוזר ועולה ונמשך ושב הכל לשרשו כידוע. היינו בחינת הנ״ל שכל האומנות הנפלא של יוצר בראשית שברא כל הבריאה בחכמה ובמלאכה ובאומנות נפלא כזה. הכל היה בבחינת כח המכריח וכח המושך הנ״ל שצמצם עצמו כביכול והכריח חיות העליון לירד למטה להחיות ולקיים כל הדברים של הבריאה שזהו בחינת כח המכריח כנ״ל. אבל הם בטבעם מושכים עצמם לשרשם. כי כל דבר מושך עצמו לשרשו כידוע. ואז על ידי ב׳ הכחות האלו יהיה נגמר האומנות הנפלא של יוצר בראשית בעת התכלית שהוא בחינת שבת שאז יהיה נגמר על ידי זה דייקא על ידי שהיו ב׳ הכחות האלו. על ידי זה דייקא יהיה נגמר תיקונים נפלאים ושעשועים גדולים וכל העולמות הזכים והרוחניים של הצדיקים שהוא קיבול שכרן לעתיד. כי זה ידוע שעיקר הכל נברא בשביל האדם שהוא הבעל בחירה. ועיקר הבחירה הוא בבחינת כח המכריח וכח המושך. שכל תאוות הגוף הם בחינת כחות המכריחים. כי החיות הוא הנשמה אינה חפיצה בזה. כי רצון הנשמה הוא רק להמשיך לשרשה שזהו בחינת כח המושך כנ״ל. אבל מכריחים אותה לאכול ולשתות וכו׳ בשביל קיום הגוף.

אות טו

ועיקר הבחירה הוא בזה. שצריך האדם תמיד להגביר כח המושך על כח המכריח ויזכור תמיד תכליתו וימשיך עצמו לשרשו העליון שזהו בחנית כח המושך. ואפילו מה שמוכרח לעסוק בעסקי זה העולם כגון לאכול ולשתות וכו׳. יהיה רק מחמת הכרח שמכריחין אותו לזה נגד רצונו. כי

בודואי מוכרח האדם לאכול וכו׳. כי רצונו יתברך ביום העולם. ואז כשיתנהג כך ואזי יעשה בוודאי הכל על פי התורה. ואזי יהיה על ידי זה דייקא תיקונים נפלאים על ידי שיש לו כח המכריח וכח המושך כנ״ל. וכן כל המלאכות שהאדם עושה בכל ימי החול. כולם הם בבחינת כח המכריח. כי השם יתברך ברא הכל שיהיה נגמר על ידי האדם דייקא (וכמבואר מזה במקום אחר) כמו שכתוב אשר ברא אלקים לעשות כי החטים צריכין לטחון. והתורמסין צריכין תיקון וכו׳ כמו שכתוב במדרש. כי הכל נברא בשביל האדם ולא נברא שום דבר בשלמותו הגמור שיהיה ראוי אל האדם. רק הכל צריך תיקון וגמר על ידי האדם וכנ״ל. וזה בחינת כלל כל המלאכות שהאדם צריך לעשות. והכל כדי לגמור הדבר שיהיה ראוי אל האדם. שבשבילו נברא הכל. וכשהאדם עושה הפעולה והמלאכה לגמור ולתקן איזה דבר של הבריאה. בזה הוא ממשיך חיות חדש לאותו הדבר. כגון התורמסין קודם תיקונם היה טעמם מר ולא היו ראויים לאדם. והאדם על ידי שמתקנם ומבשלם ממשיך בהם טעמם הראוי. וזה הטעם נמשך מלמעלה מהשם יתברך שהוא שורש הכל. רק שברא השם יתברך התורמסין באופן זה שלא ימשיך בהם טעמם הטוב עד שיעסוק בהם האדם בתיקונים ובישולם. שהוא דייקא ימשיך בהם עיקר חיותם שהוא טעמם הטוב. וכן בכל הדברים שבעולם שכשנגמר על ידי האדם נמשך בו חיות נוסף שגומר ומתקן הדבר בשלימותו. וזה החיות שמושך האדם מלמעלה לתוך הדבר שגורמו ומתקנו על ידי אמנותו ומלאשכתו. זה החיות כשנמשך למטה נמשך על ידי בחינת כח המכריח. כמו שעיקר החיות של הדבר כנברא הוא בבחינת כח המכריח. כי בטעמו ורצונו להמשיך למעלה לשורשו כנ״ל. כן זה החיות הנוסף שממשיך האדם שהוא עיקר גמר שלמותו. נמשך רק בבחינת כח המכריח שמכריחין את החיות שיומשך למטה נגד רצונו וטבעו שהוא רק להמשיך למ עלה כנ״ל אבל כוונת השם יתברך לטובה כדי שעל ידי זה דייקא יהיה נגמר האומנות הנפלא כנ״ל. וכן צריך האדם לכווין בכל מעשיו ומלאכתו ועסקיו שיהיה כל כוונתו לשם שמים. כמו שכתוב בכל דרכך דעהו. וכן אמרו רז״ל וכל מעשיך יהיו לשם שמים. שיכווין בכל עסקיו ומלאכתו שמכווין לגמור הדבר שעל ידי זה יחזור ויומשך לשרשו ביתר שאת וכנ״ל. ועיקר כל המלאכות הם בשביל אכית האדם שהוא עיקר קיום האדם וחיותו כמו שכתוב כל עמל אדם לפיהו. י עיקר החיבור הגוף והנפש שהם בבחינתכח המכריח וכח המושך עיקר חיבורם על ידי האכילה. שעל ידי אכילת האדם מכריח הגוף את החיות שהוא הנפש שתתקיים באדם. אבל צריך שתהיה כוונתו לשמים שמכריח הנפש לאכול ולהתקיים בגופו על ידי זה. והכל בשביל שיזכה על ידי כח האכילה להודות ולהלל לשמו יתברך ולעבוד אותו יתברך כראוי. שעל ידי זה יחזור ויומשך לשרשו ביתר שאת ויהיה נגמר כוונות הבריאה על ידי זה דייקא. כי יהיו נגמרים עולמות ותיקונים ננפלאים ונוראים על ידי זה דייקא כנ״ל. נמצא שכל עובדין דחול הם בבחינת כח המכריח. ושבת הוא בבחינת כח המושך. כי אף על פי שכל המלאכות וכל עובדין דחול צריכים לקדשם שיהיה כוונתו בשביל כח המושך כדי שיוכל למשוך

לשרשו ביתר שאת כנ״ל. אף על פי כן מאחר שהם בבחינת כח המכריח. נאחז בהם הסטרא אחרא ביותר על ידי חטא אדם הראשון. ועל כן צריכים בירורים גדולים.

אות טז

על כן אסורים כל המלאכות כי בשבת אסור לעורר בחינת כח המכריח כי אז עיקר התגברות כח המושך. כי אז נמשכים ושבים הכל לשרשם ומנוחתם וכנ״ל. ועל כן אז כל המלאכות בטללים. כי אז עולין עד השורש העליון של כל הדברים של כל בריאה כולה שהוא בחינת קודש בחינת ושמרתם את השבת כי קודש היא בל ביום טוב אף על פי שגם אז הוא בחינת התגברות כח המושך על כח המכריח כי כל הימים טובים הם זכר ליצירת מצרימש אז הכניע את פרעה ומצרים שתפסו ישראל בגלות שזהו בחניתכ ח המכריח והשם יתברך הוציאנו משם להביא אותנו לארץ ישראל ולקבל את התרוה כדי שנבוא אל תכליתינו ושרשינו שכל זה הוא בחינת כח המושך. ועל כן גם אז בטלים כל המלאוכת שהם בבחינת כח המכריח וכנ״ל. אבל ביום טוב עדיין יש איזה בחינת מלחמה בין כח המכריח לכח המושך כי שבת קביע וקיימא מתחילת הבריאה שאז יחזור הכל דבר לשרשו כנ״ל אבל יום טוב מקודש רק על ידי שיראל על ידי מ עשיהם הטובים שגורמים להגביר כח המושך על כל המכריח שעל ידי זה זוכים לצאת מגלות העובדי כוכבים שהם בחנית כח המכריח. שעל ידי זה נתקדשו הימים טובים כי בכל מעשים הטוביםשל אבות העולם שהגבירו במעשיהם הטובים כח המושך על כח המכריח על ידי זה זכינו לצאת מגלות מצרים ולבטל כח המכריח שלהם ולחזור להמשיך עצמינו לשרשינו לקבל הת התורה ולשוב לארץ ישראל. שכל זה הוא בחינת התגברות כח המושך. וכן בכל דור צריכין ישראל לקדש את הימים טובים שבשביל זה מברכין ביום טוב מקדש ישראל והזמנים כי יום טוב ישראל הוא דמקדשא להו כמו שאמרו רז״ל. כי אז ביום טוב צריכין עדיין אתערותא דלתתא להגביר כח המושך על כל המכריח. ומחמת שאז יש עדיין איזה בחינת מלחמה בין כח המושך וכח המכריח. רק שבכח קדושת יום טוב מגבירים כח המושך ביורת על כח המכריח כנ״ל. על כן יש ביום טוב איזה מלאכות עדיין שהם מלאכת אוכל נפש. כמו שכתוב אך אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו יעשה לכם. כי אז ביום טוב צריכין עדיין לעסוק במלכות אוכל נפש שהם המלאכות שסמוכים לגמור המאכל לתקנו ולהמשיך הטעם לתוכו כגון לאפות ולבשל. שזה עיקר מלאכת אוכל נפש שמותר ביום טוב. כי כל מלאכות הרחוקים מן האכילה אסורים ביום טוב כגו חרישה וזריעה ואפיה קצירה וטחינה

לצרוך אוו היום אסור יום טוב. רק אפיה ובישול וכיוצא שהם סמוכין ביורת אל גמר תיקון המאכל הם מותרים ביום טוב. כי כל מה שהמלאכה סמוכה לגמר המאכל היא סמוכה ביותר לכח המושך. כי עיקר האכילה אף על פי שהיא בבחינת כח המכריח כנ״ל אבל עיקר התכליתה הוא בשביל כח המושך כדי שעל ידי זה יודה ויהלל להשם יתברך ויחזור ויומשך לשורשו כנ״ל. וכל המלאכות שבעלם שעושין בשביל האכילה שהיא קיום הדם. אף על פי שכולם בבחינת כח המכריח כנ״ל. אבל עיקר תכליתם בשביל כח המושך כנ״ל כדי שיהיה נגמר הדבר כדי שיאכל האדם ויתקיים עולם ויעבוד השם יתברך וימשיך עצמו וכל התלוי בו לשרשו שזה בחינת כח המושך.

אות י

וזה צריך שיכווין האדם בכל מעשיו ומלאכתו שהכל בשביל התכלית שהוא לחזור ולמשוך ולהכלל בשורשו. אבל כבר מבואר שבכל המלאכות נאחזת הסטרא אחרא מחטא אדם הראשון וצריכין יגיעות ובירורים גדולים. וכל מה שהמלאכה רחוקה ביותר מן התכלית שם צריכין בירור יותר. כי שם נאחזת הסטרא אחרא ביותר מחמת שרחוקה ביותר מהתכלית. על כן מתגבר שם כח המכריח ביותר מחמת שרחוק הרבה עדיין מבחינת כח המושך. כי עיקר כח המושך מתגבר ביותר כשבא הדבר אל תכליתו כגון כשאוכל האדם המאכל שאז מתגבר בחינת כח המושך שהוא בחינת הטוב שבמאכל שעל ידי זה חושק ונכסף האדם לשרשו וזהו מה שכתבו אדמו״ר ז״ל (בלקוטי תנינא סימן ז׳) שבשעת האכילה יכולין לזכות להארת הרצון וכו׳ שזהו בחינת כח המושך היינו כנ״ל. ועל כן המלאכות. שהם סמוכים לגמר המאכל כגון אפיה ובישול הם סמוכין ביותר לכח המושך. ועל כן הם מותרים ביום טוב כי תיקון ובירור זה צריכין עדיין גם ביום טוב דהיינו לתקן המאכל להמשיך בו הטעם עכל ידי אפיה ובישול כי הטעם נמשך מטוב ה׳ כמו שכתוב טעמו וראו כי טוב ה׳ וכמובא. וזה צריכין עדיין להמשיך ביום טוב על ידינו. כי איתא שביום טוב אין עולין עד תכלית השורש שהוא בחינת קודש רק הוא בבחינת מקרא קודש שקורין את הקודש וכו׳ (כמבואר בכוונות). נמצא שאז יש עדיין איזה אחיזה לכח המכריח מאחר שצריכין עדיין אז להכריח את חיות העליון בחינת קודש שירד למטה ממדריגתו. אף על פי שאינו צריך לירד כמו בחול מחמת שגם ביום טוב עולין העולמות למעלה גבוה אבל מאחר שאינם עולין עד השורש העליון כמו בשבת שהוא בחינת קודש רק שבחינת קודש צריך לירד קצת למטה. על כן יש עדיין אחיזה קצת לבחינת כח המכריח רק שמגודל קדושת יוסטוב מתגבר כח המושך על

כח המכריח. אך מחמת שיש לו עדיין אחיזה וצריכין קצת מלחמה להתגבר עליו על כן יש בו עדיין איזה מלאכות שהוא מלאכות אוכל נפש שהם אממלאכות הסמוכים אל המאכל שהם בשביל להמשיך טעם המאכל על ידי אפיה ובישול וכיוצא. כי הטעם צריכים עדין להמשיך מלמעלה על ידי המלאכות של אוכל נפש ככי עדיין צריכין בירור קצת על ידינו מחמת שגם החיות הלעיון של כל העולמות צריכין להמשיכו למטה עדיין וכנ״ל. אבל אלו המלאכות של אוכל נפש הם סמוכים מאד אל כח המושך כנ״ל. ועל כן שם מתגבר הכח המושך כנגד כח המכריח ביותר כמבואר בשם שם בהתורה הנ״ל שכל מה שסמוך הרבה ביותר להכח המושך הוא נמשך במהירות יותר לשם עיין שם. ועל כן אין עושין ביום טוב כי אם ממלאכות אוכל נפש שהם סמוכין ביותר אל כח המושך ששם מתגבר כח המושך ביותר. כי כן הוא ביום טוב שאז מתגבר כח המושך על כח המכריח וכנ״ל. רק מחמת שעדיין צריכין קצת התגברות כנ״ל. על כן צריכין עדיין איז מלאכות שהם מלאכות אוכל נפש כנ״ל. אבל בשבת הוא שביתה וניחא לגמרי. כי אז הוא מעין עולם הבא שכל הדברים שבים וחוזרים לשורשם העליון וכח המכריח מתבטל לגבי כח המושך כראוי. ואז נגמרים ונשלמים כל האמונות והתיקונים שנעשים דייקא על ידי שהיה כח המכריח שעל ידי זה נגמר על ידי כח המושך תיקונים אלו כנ״ל. על כן אז בשבת בטלים כל המלאכות כי אז עולה הכל לשורשו העליון שלא על ידינו. ואין לכח המכריח שום שליטה כלל. על כן אין בו שום מלאכה שהוא בבחינת כח המכריח. כי אז שבין כל הדברים לשרשן במנוחת שלום ושלוה בלי מלחמה כל וכנ״ל.

חול המועד א

הלכות חול המועד

הלכה א

אות א

ענין חול המועד שקצת מלאכות אסוריסבו וקצת מותרים.

כי חול המועד הוא בחינת לשון תרגום שהוא בחינת נוגה שהוא ממוצע בין לשון הקדוש ובין שאר הלשונות של שבעים אומין כי יום טוב הוא בחינת שלימות לשון הקודש (כמו שכתב רבינו ז״ל בסימן לי) שיום טוב הוא בחינת העלאמת מלכות דקדושה מבין הקליפות ומכניעין מלכות הרשעה של הד׳ מלכיות שזה בחינת שלימות לשון הקדש שהוא בחינת מלכות פה שעל ידה מכניעין מלכות הרשעה של השבעין אומות ועל כן הימים טובים נקראים אות כי הם בחינת שמירת הברית שנעשה על ידי שלימות לשון הקודש (כמו שכתב רבינו במאמר תפלה לחבקוק סימן י״ט) וזה שאנו אומרים ביום טוב אשר בחר בנו מכל עם ורוממנו מכל לשון כמו שכתוב לעיל בהלכות נ״כ (סימן א׳) וחול המועד בא אחר ביום טוב להשלים את הלשון הקודש כי עיקר שלימות לשון הקדש על ידי לשון תרגום וזהו חול המועד שהוא מעורב מחול וממועד כי בחול הוא שליטת הסטרא אחרא בחינת שבעים אומין ומועד היא בחינת שלימות לשון הקדש כנ״ל וחול המועד הוא ממוצע ביניהם בחינת תרגום כנ״ל. ועל כן קצת מלאכות אסורים וקצת מלאכות מותרים כי הוא מעורב מחול ויום טוב כנ״ל.

אות ב

ועל כן נמסר הדבר לחכמים שהם יבחרו איזה מלאכות אסורים ואיזהו מותרים כדאיתא בפוסקים. זה בחינת תורה שבעל פה שהוא בחינת לשון תרגום בחינת עץ הדעת טוב ורע בחינת ששה סדר משנה שהם בחינת כשר ופסול אסור ומותר וכו׳ כדאיתא בזוהר הקדוש. ועל כן חול המועד שהוא בחינת תרגום כנ״ל נמסר לחכמים כי הוא בחינת תורה שבעל פה כנ״ל. והכלל שכל מלאכות המוכרחים מאד דהיינו כדי חיונו או דבר האבד או צורך כבוד יום טוב מותרים ושארי מלאכות כולם אסורים בחול המועד. כי חול המועד שהוא בחינת תרגום בחינת נוגה שם עיקר המלחמה והנסיון והצירוף של כל אחד ואחד מישראל ומי שאוחז עדיין בבחינה זו הוא צריך למעט ולאסור על עצמו כל המלאכות כולם ולבלי לעסוק רק בדבר המוכרח לו מאד כדי חיונו וכו׳ כנ״ל. כי זה הוא מוכרח לעשות כדי שיוכל לחיות ולהתפרנס עצמו לע זה מרמז מה שאסרו חז״ל כל המלאכות בחול המועד ולא התירו רק המוכרח כנ״ל. אבל יום טוב שהוא בחינת שלימות לשון הקדש וביטול הרע לגמרי שזה בחינת מי שזכה כבר לנצח המלחמה וזכה לשמירת הברית על כן ארסורים בו כל המלאוכת כי כשנכנע הרע לגמרי אזי נתבטלין כל הל״ט מלאכות שהם באים מזוהמת הנחש שהוא הרע. ועיקר תלוי בשמירת הברית שהוא בחינת ט״ל אורות היפך הל״ט מלאכות שהם באים וכו׳ ועל כן באמת מי שאוחז בבחינה זו

של יום טוב דהיינו שזכה לשלימות לשון הקדש ולשמירת הברית אין צ ריך לעסוק בשום מלאכה ומשא ומתן כלל ועליו נאמר ועמדו זרים ורעו צאנכם וכו׳. וזה שמובא בזוהר הקדוש שיום טוב הוא בחינת התלמיד חכם וחול המועד הוא בחינת התלמידים והמקורבים אליהם כי התלמידי חכמים הוא בחינת יום טוב כי כבר זכה לנצח המלחמה וזכה לשמירת הברית ושלימות לשון הקדש שזה בחינית יום טוב אבל האנשים שלהם הם בחינת חול המועד שהוא בחינת תרגום בחינת נוגה כי הם עדיין אחוזי חרב ללחום מלחמתם כנ״ל. ועל כן חול המועד הוא בין יום טוב ליום טוב ויש קדושה לפניהם ואחריהם זה בחינת מה שכתוב בשם הבעל שם טוב ז״ל על פסוק והוא ינהגנו על מות על פי משל כמו שלומדין התינוק לילך שתחילה מוליכין אותו ואר כך מניחין אותו לילך מעצמו וכו׳. כן בתחילה מעלין את אדם למעלה ממדריגתו ומסייעין אותו מאד בעבודת ה׳ ואחר כך מנסין אותו שילך בעצמו עיין שם.

אות ג

וזהו בחינת מיום טוב וחול המועד כי בתחילה מעלין אותו לבחינת קדושה גדולה בחינת יום טוב ובאמת הוא למעלה ממדריגתו כ״ל ואחר כך משליכין אותו ומנסין אותו כנ״ל. וזה בחינת חול המועד שהוא בחינת נוגה שם עיקר המלחמה כנ״ל. ואחר כך זוכה לנצח המלחמה ולעמוד בנסיון. וזה בחינת יום טוב שבא אחר חול המועד שזכה לקדושת יום טוב על ידי נצחון המלחמה ועל כן גם חול המועד נקרא אות ואסור להניח תפילין בהם כי הם גם כן בחינת שמירת הברית כי עיקר שמירת הברית תלוי בלשון תרגום שזה בחינת חול המועד כנ״ל. וזה שאמרו רז״ל המבזה את המודות והמיפר בריתו של אברהם אבינו. כי זה תלוי בזה כי מאחר שהוא מבזה את המועדות זהם בחינת שמירת הברית שלימות לשון הקדש בוודאי הוא מיפר ברית. וזה שפירשו ז״ל המבזה את המועדות דהיינו חול המועד. כי עיקר שמירת ושלימות לשון הקדש תלוי בחול המועד כנ״ל. וזהו והמגלה פנים בתורה שלא כהלכה. כי על ידי שמירת הברית זוכין לשבעים פנים של תורה שהם בחינת שבעים נפש של בית יעקב. (כמו שכתב רבינו במאמר בקרוב עלי מרעים סימן ל״ו) אבל פגם הברית הוא על ידי בחינת שבעים אנפין חשוכין ועל כן על ידי פגם הברית הוא מ גלה פנים בתורה שלא כהלכה בחינת אנפין חשוכין נ״ל. וזהו שדקדקו וקראו חילול המועדות לשון המבזה היינו בחינת פגם הברית שמשם באים כל החרפות והבזיונות כי עיקר הכבוד תלוי בשמירת הברית (כמו שכתב אדונינו מורינו ורבינו נ״י עיין שם).

חול המועד ב

הלכה ב

אות א

בחול המוד אסור לעשות כל המלאכותחוץ מלאכת דבר האבד. יש לרמז כימי שרוצה לעשות תשובה צריך שיהיהבקי בהלכה דהיינו בקי ברצוא בקיבשוב בחינת עייל ונפיק. כמו שאמררבינו ז״ל במאמר קרא את יהושע וכו׳בסימן ו׳ עיין שם.

כי זהו מדרכי התשובה שבתחילה מקרבין אותו מלמעלה ואחר כך מרחקין אותו ויש לו ירידה ואזי צריך להתחזק עצמו בכל מה שיוכל ולא יניח עצמו ליפול לגמרי ח״ו ואזי הירידה היא תכלית העליה וזוכה לחזור ולעלות אל הגקדושה במעלה יתירה. וזה מרומז בדין חול המועד הנ״ל. כי כשעושה תשובה ומקדש עצמו זה בחנית קדושת יום טוב כי יום טוב היא בחינת תשובה (כמו שכתב רבינו ז״ל) ואחר יום טוב הוא חול המועד. והחול המועד הוא בין קדושה לקדושה דהיינו בין קדושת ימים הראשונים של יום טוב לימים האחרונים. זה רמז על בחינת נפיק דהיינו כשיוצא ונתרחק מהקדושה בחינת ירידה הנ״ל אזי הוא צריך גם כן לקדש עצמו בקדושת יום טוב אף על פי שנפל מקדושתו לבחינת חול. וזהו בחינת חול המועד שצריך לקדש את בחינת החול בקדושת מועד. לקדשו מעשיית מלאכה שהוא בחינת גשמיות עסקי עולם הזה כי ל״ט מלאכות הם זוהמת הנחש וצריך לקד שאת עצמו מהם אפילו כשנופל מקדושת יום טוב. ולא ינח עצמו ליפול לחול גמור. רק שיהיה בבחינת חול המועד לקדש בחינת ימי החול בקדושת מועד כנ״ל. רק התירו לו מלאכת דבר האבד רמז כי אין לו לירד ולעשות עסקי גשמיות כי אם בשביל דבר האבד דהינו בחינת דברים האבודים. כי יש כמה ניצוצות שנאבדו ונפלו למקום שנפלו על ידי חטאיו. ובשביל זה נל ממדריגתו כדי שיצטרף ויתלבן במדרגות התחתונות כדי להעלות הניצוצות שנפלו לשם שהם בחינת דברים האבודים וזה שהתירו ר״ל לעשות מלאכת דבר האבד בחול המועד. היינו שאין לו לעשות שום מלאכה דהיינו עסקי גשמיות כי אם מלאכת דבר האבד שיעסוק מלאכה זו לתקן דבריו

האבודים שבשביל זה ירד למדריגות אלו כנ״ל. ואזי כשמקדש את נפילתו בקדושת חול המועד כנ״ל אזי חוזר לעלות וזוכה לחזור לקדושת יום טוב וזה בחינת ימים האחרונים של יום טוב. היינו בחינת שחוזר ועולה אל הקדושה בבחינת ירידה תכלית העליה כי ימים האחרונים של יום טוב יש בהם תוספות אור מימים הראשונים כגון בסוכות שימים האחרונים הם שמיני עצרת ושמחת תורה שאז עיקר השעשוע והתקרבות של ישראל לאביהם שבשמים כמו שכתבו בבקשה עכבו עמי עוד יום אחד קשה עלי פרידתכם וכו׳ וכמובא גודל מעלת קדושת שמיני עצרת ושמחת תרוה גם ימים האחרונים של פסח אז היה קריעת ים סוף וביזת הים היה גדולה מביזת מצרים כמו שכתוב תורי זהב נעשה לך עם נקודות הכסף כמו שפירש רש״י. וכמו שאמרו רז״ל ראתה שפחה על הים וכו׳. כי זה עיקר ביזת הים שנבקע להם ים החכמה וזכו להשגות גדולות נמצא שימים האחרונים יש בהם תוספות אור זה רמז שאחר כך זוכין לקדושה יתירה ודעת גדול כשחורין ועולין מן הירידה בבחינת ירידה תכלית העליה כנ״ל.

אות ב

ועיין בכוונות של חול המועד בשער מקראי קודש פרק ה׳ שם מרומז שמלאכת דבר האבד בחול המועד מרמז על ניצוצות הקדושים האבודים על ידי חטאינו. המקום ירחם עלינו שנוכל לקדש עצמינו ולהוציאם. ברוך ה׳ לעולם אמן ואמן.

חול המועד ג

הלכה ג

אות א

ענין חול המועד שהוא בין יום טובראשון ליום טוב האחרון ורוב מלאכותאסורים בו וקצת מותרים בו. דהיינודבר האבד וכו'. כי מבואר במאמר וביום הביכורים ואת העורבים צויתי לכלכך שעל ידי השלש רגלים נתגלה הרצון כי הג' רגלים קוראין ומגלין שהכל מתנהג רק ברצונו יתברך לבד. ואין שום חיוב הטבע כלל. ואזי כשנתגלה הרצון מזה נעשה יראה וכו' ועל ידי היראה נשפע החסד וכו'. וכשזוכין להשפעת החסד אזי אין צריכין לעשות שום עובדא ועסק מל"ט מלאכות וכו' כי נתקיים ועמדו זרים ורעו צאנכם וכו' אך כנגד קול הקריאה של יום טוב שקורא ומגלה את הרצון יש קול שאגת חיות רעות הדורסים וטורפים שהם חכמי הטבע וכו' אבל החכמים האמיתיים שבדור הם מקשרים את הרצון לשורש הרצון שהוא בחינת מצח הרצון וכו'. אך יש בחינת מצח הנחש שורש חכמת הטבע וכו' וצריכין להכניעו ולהפילו. וזה נעשה על ידי צדקה וכו' (עיין שם כל זה היטב). אך אפילו כשמכניעין שורש חכמת הטבע על ידי הצדקה וכו' על כל זה כשאין התגלות הרצון חזק ותקיף עדיין הם יכולין ח"ו לחזור ולהתגבר וכו' וגם על זה צריכין כח הצדקה כי הצדקה מכניעה אותם תמיד וזוכין שיתחזק ויתגבר בחינת התגלות הרצון, וחכמת הטבע יפול ויתבטל לגמרי ואז נשמע קול הקריאה של יום טוב וכו'. וזה עיקר שמחת יוסט וב וכו' ואז נשפע החסד על ידי היראה וכו' ואז אין צריכין לעשות שום עסק ושום מלאכה וכו' כנ"ל. (עיין שם כל זה היטב בספר ליקוטי מוהר"ן תנינא בסימן ד').

וזה בחינת חול המועד. כי ביום טוב שאז מתגלה הרצון ועל ידי התגלות הרצון נשפע החסד ואזי אין צריכין לעשות שום עסק ושום מלאכה וכו' כנ"ל. על כן אסורים ביום טוב כל המלאכות כי אז נתבטלין כל המלאכות על ידי התגלות הרצון כנ"ל.

אות ב

ועל כן עיקר קדושת יום טוב תלוי בישראל דהיינו בחכמי הדור האמיתיים שהם מקדשין את החודש ועל ידי זה נעשה יום טוב כפי מה שמקדשין החודש כמו שדרשו רז"ל אלה מועדי ה' אשר תקראו אותם אל תקרי אותם אלא אתם וכו' כי עיקר קדושת יום טוב שהוא התגלות הרצון תלוי רק בחכמי הדור האמיתיים שיש להם כח לקשר הרצון לשורש הרצון בחינת מצח הרצון שעל ידי זה עיקר קדושת יום טוב שהוא התגלות הרצון נצל. וזה שהקדימה התורה שבת למועדים וכללה שבת בפרשת המועדות כמו שכתוב אלה מועדי ה' ששת ימים תעשה מלאכה וכו'. כי עיקר קדושת יום טוב הוא מקבל משבת כמובא כמו שכתוב בשבת תחילה למקראי קודש שבת הוא ראש ותחילה למקראי קודש כי

כל המקראי קודש מקבלין הקדושה משבת. היינו כי עיקר קדושת יו טוב בחינת מקרא קודש. שקורא ומגלה את הרצון הנ״ל. זה הכח מקבל רק משבת שהוא בחינת שורש הרצון בחינת מצח הרצו וכו׳ בחינת הסתלקות משה בשבת במנחה וכו׳ (כמבואר במאמר הנ״ל). וזה בחינת מקדש השבת וישראל והזמנים. כי שבת קביעה וקיימה וקודם לכולם. היינו כי עיקר קדושת יום טוב שהוא התגלות הרצון הוא רק על ידי ישראל דהיינו חכמי הדור על ידי שהם מקשרים כל הרצונות לשורש הרצון שהוא מצח הרצון שהוא בחינת שבת כנ״ל. ועל כן יום טוב נמי איקרי שבת כי משם מקבל קדושתו מבחינת שורש הרצון שהוא בחינת שבת כנ״ל.

אות ג

ועל כן נצטווינו ביותר ליתן צדקה ביום טוב כמו שכתוב ושמחת לפני ה׳ אלקיך אתה ובנך וכו׳ והגר והיתום והאלמנה וכו׳ וכן מחויבים להביא קרבנות הרבה ביום טוב כמו שכתוב ולא יראו פני ריקם איש כמתנת ידו שזהו בחינת צדקה. וכן מבואר בזוהר גודל העונש רחמנא ליצלן. מאן דחדי ולא חדי למסכנא ביום טוב. וכן עיקר קדושת יום טוב שהוא התגלות הרצון הוא על ידי צדקה כנ״ל במאמר הנ״ל.

אות ד

נמצא שעיקר קדושת יום טוב הוא התגלות הרצון שנתגלה ביום טוב שהכל מתנהג רק כרצונו יתברך לבד על ידי האותות והמופתים נוראים שעשה עמנו השם יתברך בכל יום טוב ויום טוב (כמבואר במאמר הנ״ל) ועל ידי זה נתבטלין כל המלאכות ביום טוב. וזה בחינת חול המועד. כי מבואר במאמר הנ״ל שעל ידי צדקה מכניעין מצח הנחש שורש חכמת הטבע ועל ידי זה נתגלה הרצון על ידי יום טוב. אבל אף על פי כן אם עדיין התגלות הרצון אינו חזק וכו׳ אזי יכול לחזור ולהתעורר בחינת חכמת הטבע וכו׳ועל זה מועיל גם כן צדקה שעל ידי צדקה נתחזק והתגלות הרצון וכו׳ וכו׳. ולכאורה הדבר תמוה מאחר שיש כח להצדקה להכניע לגמרי חכמת הטבע ולחזק הרצון לגמרי כי גם בסוף לענין חיזוק הרצון התיקון הוא רק על ידי צדקה. אם כן מדוע לא נתתקן הכל בפעם אחד

לבד הדהיינו על ידי צדקה ראוי לזכות תיכף להכניע חכמת הטבע ולחזק הרצון תיכף מאחר שכל התיקון בתחילה ובסוף הכל על ידי הצדקה ולמה נחלק התיקון לשנים שבתחילה מכניעין חכמת הטבע ונתגלה הרצון אבל יוכל להיות שעדיין הרצון אינו חזק וכו' וצריכין לחזור וליתן צדקה וכו' כנ"ל. ומדוע לא נעשה הכל בפעם אחת. אך זה בחינת חול המועד שבתחיהל הוא יום טוב ואחר כך הוא יום טוב ובינתיים הוא חול המועד. וכל זה הוא טובה גדולה מהשם יתברך שחושב מחשבות לבל ידח ממנו נדח. על עכן נתחלק התיקון לשנים כנ"ל. כי יש נשמות נפולות שנתפסו גם כן בטעותים אלו של חכי הטבע שהם חיות רעות שדורסים וטורפים רבים מבני עמינו (כמבואר שם במאמר הנ"ל עיין שם). ועל כן שנתגלה הרצון על ידי הצדקה על ידי זה מתקנים ומעלים גם אותם שנבוכו ונתעו באלו הטעותים כמבואר שם בסוף על מאמר רז"ל הוה ציפרי מליחי בהדן וכו' ופרחי להו וכו' עיין שם. ובשביל תיקון אלו הנשמות הנפולות הנ"ל צריכין בהכרח שיתחלק התיקון לשנים כנ"ל. שאחר שזוכין להכניע חכמת הטבע על ידי הצדקה וכוף שעל ידי זה נשמע קול הקריאה של יום טוב שמגלה הרצון וכו'. אף על פי כן עדיין יכוטלים להטיל ספק וכו' אם אין הרצו חזק עדיין וכו'. ואז צריכין לחזור ולעסוק בתיקון זה ליתן צ דקה וכו' לחזק התגלות הרצון כנ"ל. ואז דייקא בין תיקון לתיקון אז עיוסקין לתקן ולהעלות אלו הנשמות הנפולות. כי קודם הכל קודם שמתחיל התיקון של הכנעת מצח הנחש שורש חכמת הטבע וכו'. בודאי אי אפשר לעסוק בתיקונם כי הם נפלו ונבוכו מאד ובוודאי אי אפשר להוריד עצמו עליהם להעלותם כל זמן שלא התחיל להכניע מצח הנחש הנזכר לעיל. אבל אחר שהכניע מצח הנחש ונכנע ונשפל חכמת הטבע. אז אפשר להוריד עצמו אליהם להעלותם ולתקנם. ועל כן חשב השם יתברך מחשבות וסבב סיבות ברחמיו שיהיה להם עוד איזה כח לחזור ולהתעורר ולהטיל ספק כנ"ל אף על פי שכבר נכנעו כל זמן שלא נתחזק התגלות הרצון כנ"ל כדי שעל ידי זה יעלו ויגביהו כל הנשמות הנפולות שנבוכו בזה. כי עכשיו דייקא יכולים לתקנם ולהעלותם מאחר שכבר הכניעו והשפילו חכמת הטבע כנ"ל.

אות ה

וזה מרומז קצת הסוף המאמר הנ"ל. מה שכתבו שם על סוף המימרא של ר"י הינדואה מישתעי. הדר אתי תנינא חברי שקלא לי' ותלא ליה ואחיי. היינו שחזר ובא מצח הנחש והטיל ספר וכו' הדר אתי ציפרא פושקנצא וכו' שחזר ובא בחינת עורב בחינת צדקה והכניע מצח הנחש חכמנת הטבע וכו' עיין שם. אחר כך מסיים המימרא הוה ציפרא מליחי

בהדן אותובונהי עלייהו שקלוהו ופרחו להו. פירושו שהיה עמם נפשות ישראל מבני נמינו שטעו אחריהם וכו׳ כי גם הם נתבלבלו וטעו וכו׳ ועכשיו פרחי להו ויצאו לשלום על ידי התגלות הרצון שנתגלה עתה וכו׳ כי פרח מטה אהרן בלית לוי וכו׳ עיין שם. נמצא שלא נזכר התיקון של אלו הנפשות הנפולות עד הסוף אחרי שחזר ועסק בתיקון לתקן הספק שרצו להטיל ח״ו. ואז דייקא כשחזר ותיקן זאת ונתחזק הרצון אז דייקא הוה ציפרי מליחי בהדן פרחי להוא. כי עיקר תיקונם הוא על ידי שחוזרים ומתקנים שנית את בחינת חלישות התגלות הרצון שעל ידי זה רצו לחזור ולהתגבר. אז דייקא מתקנים נשמות הנפולות הנ״ל כנ״ל. כי זה עיקר תיקונים על ידי שמתקנים את בחינת הספק שרצו להטיל על ידי חלושת התגלות הרצון כנ״ל. כי גם עיקר נפילתם בא משם ושם עיקר תיקונם. כי אין הדין נמתק אל בשרשו. כי עיקר שורש אחיזת חכמת הטבע שעל ידם נפלו אלו מהנשמות הנ״ל הוא רק בבחינת הנ״ל. כי בתחילה בוודאי אינם יכולים להכניס כפירה. רק בתחילה מטילים ספק וכן הולך עמהם ממחשבה למחשבה עד שנתעה ונבוך מאד מאד כצפרים האחוזות בפח עד שאי אפשר להם לצאת כי גם שורש אחיזתם הוא מבחינה זו (כמובן במקום אחר) על כן עיקר תיקונם על ידי שחוזרים ומתקנים את חלישות הרצון את בחינת הספק שרצו להטיל ח״ו. שעל ידי זה דייקא מתקנים את הנשמות הנ״ל כי אי אפשר לתקנם ולהעלותם כי אם בין תיקון לתיקון וכו׳ כנ״ל.

אות ו

וזה בחינת חול המועד. כי אחר שבא יום טוב ואז נתגלה הרצן וכוף נצל. אחר כך צריכין שיהיה חול המועד ואחר כך חוזר ונעשה יום טוב. וחול המועד הוא גם כן יום טוב מקרא קודש. רק שקצת מלאכות מותרים בו והעיקר הוא דבר האבד. כי יום טוב שהוא התגלות הרצון ההכרח שיהיה נעשה התיקון בב׳ פעמים שהוא יום טוב הראשון ויום טוב האחרון ובנתיים הוא חול המועד שהוא בין תיקון לתיקון. שהוא בחינת הנ״ל שאחר שמכניעין מצח הנחש ונתגלה קדושת יום טוב. עדיין אין הרצון חזק כל כך ויכולין להטיל ספק ח״ו. וזה בחינת חול המועד. שאין מתגבר בו חכמת הטבע כמו בחפול ממש. כי בחול משם אז מתגברים ביותר ועיקר הכנעתם הוא בשבת ויום טוב. אבל בחול המועד אין מתגברין כל כך. כי בוודאי אחר שכבר בא קדושת יום טוב הראשון ונכנע מצח הנחש אף על פי שעדיין לא נתחזק לגמרי התגלות הרצון שעל ידי זה הם רוצים לחזור ולהתגבר חצו כנ״ל. אף על פי כן אין להם עכשיו כח הראון כי כבר נחלשו מאד ביום טוב הראשון. וזה בחית חול המועד. ועל כן קצת

מלאכות אסורים בו וקצת מותרים בו. כי ביטול המלאכות הוא כפי ביטול חכמת הטבע והתגברות התגלות הרצון כי על ידי התגלות הרצון נתבטלין כל המלאכות כנ״ל. ועל כן ביום טוב שהוא התגלות הרצון נתבטלין כל המלאכות כנ״ל. אבל בחול שאז יש אחיזה לזוהמת הנחש חכמת הטבע על כן צריכין לעשות הלצט מלאכות ולעורר על ידם דייקא אתערותא דלעילא כשזוכין לקדש ימי החול ולעשות הלצט מלאכות כראוי (כמבואר שם עיין שם). ועל כן בחול המועד שאז כבר נכנע מצח הנחש רק שעדיין הם רוצים לחזור ולהתעורר קצת וכו׳ כנ״ל. על כן קצת מלאכות אסורים וקצת מותרים בו כפי התגלות הרצון שמתגלה אז. כי אז אינו מתגלה בשלימות כמו ביום טוב כי הוא בין תיקון לתיקון כנ״ל. ועל כן עיקר המלאכות שמותרים בו הם מלאכת דבר האבד. כי עיקר מה שיש בחינת עשיית איה מלאכה בחול המועד שבאמת הוא גם כן מקרא קודש הוא רק בשביל בחינת דבר האבד שהם בחינת הנשמות הנ״ל שנפלו ונאבדו על ידי טעות של חכמי הטבע כנ״ל ובשבילם צריכין שיתלק התיקון לשנים שזה בחינת יום טוב האחרון ויום טוב הראשון ובנתיים הוא חול המועד שאז עוסקים רק לתקן בחינת דבר האבד שהם בחינת הנשמות הנ״ל כי השם יתברך חשב מחשבות לבל ידח ממנו נדח. ודייקא אז הוא זמן תיקונם כנ״ל.

חול המועד ד

הלכה ד

אות א

ענין חול המועד שאסור ברוב המלאכותואין מותר בו כי אם לצורך דבר האבד. על פי התורה תקעו תוכחהבלקוטי תנינא סימן ח׳ עיין שם היטב כל התרוה מראשה לסופהעיין שם מענין התפילה בבחינתדין של הבעל כח וכו׳. כי עיקר התפילה הוא רחמים ותחנונים ועיקר הרחמים תלוי בדעת וכו׳ ולפעמים כשהסטרא אחרא יונקת מן הרחמנות וכו׳. אזי נתמעט הרחמנות אצלינו וכו׳ ונעשה אכזריות וכו׳ ועל ידי זה נפגם הדעת וכו׳ ואזי יונקת הסטרא אחרא בבחינת והנחש היה ערום ומז בא ח״ו

תאוות ניאוף וכו׳. כי יש ג׳ מוחין שהם בחינת ג׳ מחיצות פרוסות בפני זאת התאוה וכו׳. והם בחינת ג׳ תפילות וכו׳. וכשנפגם הדעת על ידי פגם הרחמנות כנ״ל אזי התפלה בבחינת דין ואזי הסטרא אחרא בולעת אותה ח״ו. ואז צריכין בעל כח גדול שיתפלל תפילה בבחינת דין כמו פנחס וכו׳ כדי שתעמוד התפילה בבית הבליעה של הסטרא אחרא כשרוצה לבלוע זאת התפילה ואזי צריכה להקיא הכל וכו׳ אף גם עצמות החיותה דשזהו בחינת גרים בבחינת חיל בלע ויקיאנו מבטנו וכו׳ וזהו ויפלל וכו׳ וזהו אתה פוררת בעזך ים וכו׳. וזה בחינת קריעת ים סוף ומלחמת עמלק שעל ידי זה וישמע יתרו ונתגייר וכו׳. וזהו בחינת רעמים ענני דשפכי מיא וכו׳ בחינת התגלות כבודו יתברך. ועל דיי הכבוד נמשכת הנבואה. ועל ידי זה נתברר המדמה וזוכין לאמונת חידוש העולם שזהו בחינת ה׳ דהששי וכו׳. כי עיקר אמונת חידוש העולם נתגלה על ידי מתן תורה שהוא בחינת כל המדריגות של נבואה וכו׳. ועל ידי אמונה זאת יהיה חידוש העולם. וחידוש העולם יהינה בבחינת ארץ ישראל בבחינת השגחה ונפלאות שלא כדרך הטבע. ועל ידי זה יתער שיר חדש של נפלאות שהוא בחינת שיר פשוט כפול וכו׳ שעולה חסד שהוא בחינת השיר שיתנגן על ע״ב נימין (שקורין סטרינוס) כמנין חסד בחינת עולם חסד יבנה וכו׳ וזהו הקול של המוכיח ההגון שעל ידי זה דייקא יכולים להוכיח כי מעוררים ריח טוב וכו׳ בבחינת נרדי נתן ריחו וכו׳. כי על ידי זה הקול גדילים כל הריחות שבגן עדן. כי זה הקול משקה את הגן בבחינת ונהר יוצא מעדן להשקות וכו׳ (עיין שם כל זה היטב):

וכל הימים טובים הם זכר ליצירת מצרי. ועיקר יציאת מצרים היה על ידי התפילה של הבעל כח בבחינת דין הנ״ל שזהו בחינת ויפלל בחינת ו׳השלך ל׳פני פ׳רעה י׳הי ל׳תנין. בחינת אתה פוררת בעזך ים וכו׳. שעל ידי זה היה יציאת מצרים וקריעת ים סוף שעל ידי זה נתקדשו כל הרגלים שכולם הם זכר ליציאת מצרים. ועל כן כל הימים טובים אסורים בעשיית מלאכה כי כל הל״ט מלאכות יש בהם אחיזת זוהמת הנחש בחינת והנחש היה ערום הנ״ל שעל ידי זה נגזר בזעת אפך תאכל לחם הם בחינת כל היגיעות של כל העסקים בשביל פרנסה שכולם כלוים בל״ט מלאכת. ועיקר זוהמת הנחש בחינת והנחש היה ערום הנ״ל הוא בחינת הל״ט מלאכות העיקר נמשך על ידי בחינת הנ״ל על דיי שהסטרא אחרא יונקת מהרחמנות וממשיכין הרחמנות לעצמן שזהו בחינת גם תנין חלצו שד הניקו גוריהן וכו׳ כמו שכתבו שם בהתורה הנ״ל היינו כי עיקר הרחמנות דסטרא אחרא הוא להמשיך על האדם טרחות וטירדות העולם הזה להתייגע בעסקים ומלאכות בשביל פרנסה שזהו בחינת ל״ט מלאכות. והסטרא אחרא וכל האנשים הכרוכים אחריה מסיתין את האדם ותולין הכל ברחמנות. כאלו יש להם רחמנות גדול עליו. ואומרים לו מה אתה חושב הלא אתה צריך לחיות לפרנס עצמך ואשתך ובניך ואתה צריך לרחם עליך ועליהם לבקש פרנסה ועל ידי זה מביאין אותו שיפרוק ממנו עול תורה. וימשיך על עצמו עול דרך ארץ שהם כלל כל הל״ט מלאכות והיגיעות בשביל פרנסה ומאומה לא ישא בעמלו. נמצא שעיקר הסתת הסטרא אחרא לפרוק עול תורה ולעוסק ביגיעות העולם

הזה שהם בחינת הל״ט מלאכות הוא על ידי רחמנות דסטרא אחרא על ידי שהם יונקים מרחמנות דקדושה ומהפכים הרחמנות האמתי לרחמנות שלהם שבאמת אינו רחמנות כלל. כי באמת עיקר הרחמנות הוא הרחמנות האמתי לרחם על האדם להביאו לתכלית הנצחי. כי בעולם הזה אין שום תכלית כלל כי הוא צל עובר ומלא יגונות וכעס ומכאובות ואין שום אדם שיהי לו עולם הזה כמו שכתוב גם כל ימיו כעס ומכאובות וכו׳ וכתיב אדם לעמל יולד רצת ימים ושבע רוגש וכו׳ וכמובן לכל בר דעת קקצת גודל המרירות המר של עסקי העולם הזה. בפרט טרדות הממון והפרנסה וכמבואר אצלינו כמה שיחות אמיתיות בזה. על כן באמת בוודאי הרחמנות הנ״ל של ההמון עם שהוא רחמנות הסטרא אחרא אין זה רחמנות כלל כי עיקר הרחמנות לדבר על לב שיעסוק רק בתורה. והשם יתברך בודאי יפרנסוהו בסיבה קלה כמו שכתוב עשה תורתך קבע ומלאכתך עראי וכו׳ וכמו שאמרו רז״ל דורות הראשונים שעשו תורתן קבע וכו׳ זה וזה נתקיימה בידם וכו׳ וכמו שכתוב הדור אתם ראו דבר ה׳ ודרשו רז״ל שאמר להם ירמיה ראו במה נתפרנסו אבותיכם וכו׳. נמצא שעיקר ל״ט מלאכות שהם בחינת זוהמת הנחש נמשך מבחינת רחמנות דסטרא אחרא שהוא בחינת והנחמש היה ערום וכו׳ שזהו בחינת גלות מצרים שמררו את חייהם בעבודה קשה וכו׳ שזהו בחינת מרירות שיעבוד עסקי הפרנסה ול״ט מלאכות. ולצאת מזה שהוא בחינת יצירת מצרים היא על ידי הבעל כח הנ״ל שמתפלל תפילה בבחינת דין שהוא בחינת והשלך לפני פרעה וכו׳ שעל ידי זה הוא יציאת מצרים. ועל כן אז נתקדשו הרגלים שהם אסורים בעשיית מלאכה. כי הצדיקים גבורי כח בעל יכח הנ״ל שיכולים להתפלל כנ״ל. הם מכניעים הסטרא אחרא ומוטציאין ממנה כל הדעת והרחמנות וכו׳ עד שזוכין ליציאת מצרים. ואז נתבטלין כל הל״ט מלאכות שהם בחינת רחמנות דסטרא אחרא. ועל כן הימים טוביסש הם זכר ליציאת מצרים הם אסורים בעשיית מלאכה. כי אז בטלים כל הלץט מלאוכת. כי אז הוא בחינת יציאת מצרים על ידי גודל הכח משל הבעל כח הנ״ל שעל ידי זה נתבטל הרחמנות הסטרא אחרא ונתבטל יניקת בחינת והנחש היה ערום שעל ידי זה נתבטלים כל הל״ט מלאשכות שהם בחינת בזעת אפך וכו׳ וכנ״ל:

אות ב

וזה בחינת גודל השמחה של יום טוב. כי על ידי התפילה הנ״ל של הבעל כח נמשכין כל הבחינות הנ״ל. שהם התגלות הכבוד שעל ידי זה נמשך השפעת הנבואה וכו׳ עד שזוכין לבחינת הקול של השיר. שיתער לעתיד שהוא הקול המשקה את הגן בחינת ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן

וכו׳ שעל ידי זה הקול יכולין להוכיח וכו׳. ומשם מקול השיר הגדול הזה נמשכין כל השמחות. כי זה השיר כלול מכל העשה מיני נגינה כמו שכתוב שם שמשם כל השמחות שבכל העולמות בבחינת עלי עשור ועלי נבל כי שמחתני ה׳ בפעלך וכו׳ (כמו שכתוב במקום אחר). ומשם הוא גודל השמחה של יום טוב. כי ביום טוב צריכין להמשיך על עצמו שמחה גדולה מבחינת קול השיר הזה שנמשך הארתו ביום טוב שכל הימים טובים הם על ידי יציאת מצרים שהיה על ידי התפיהל של הבעל כח שעל ידי זה נמשך קול השיר הזה וכנ״ל. ועל ידי זה בעצמו בטלים כל המלאכות ביום טוב כי כשנתעורר הקול השיר הזה אזי בטילין כל המלאכות כי קול הזה הוא בחינת נהר יוצא מעדן להשקות את הגן שהוא בחינת ע״נ״ג שבת. כי עדן נהר גן הוא ראשי תיבות ענג כמו שכתוב בזוהר הקדוש. כי אז יהיה יום שכולו שבת שאז בטלים כל המלאכות לגמרי. רק מחמת שביום טוב צריכין להמשיך קול השיר הזה על ידי התפילה הנ״ל של הבעל כח על כן יש בו איזה מלאכות המותרים שהם מלאכות אוכל נפש. כי בבת נמשך הנהר היוצר מעדן וכו׳ מעצמו שהוא בחינת הקול הנ״ל. כי שבת קביעה וקיימא. ואז עיקר הרחמנות והדעת (כמו שכתוב בסימן קמ״ט נעל מאמר רז״ל יכולה היא שתרחם. כי אז מתבטל זוהמת הנחש מאליו על ידי עצם קדושת היום שקדוש מששת ימי בראשית. ועל כן אז הוא ביטול מלאכות לגמרי. אבל יום טוב שהוא בימי החול שיש בהם בירורים וצריכים עשיית מלאכה. ועיקר קדושתו של יום טוב הוא על ידי הבעל כח הנ״ל שעושה מלחמה גדולה עם הסטרא אחרא על ידי התפילה בבחינת דין הנ״ל עד שמקיאה כל הקדושות כוו׳ עד שזוכין לקול השיר הנ״ל שהוא בחינת הנהר היוצא מעדן וכו׳. שהוא בחינת קדושת שבת שמשם מקבלין ישראל לקדש את הימים טובים. ומחמת שקדושת יום טוב נמשך על ידי המלחמה הנ״ל על ידי גודל כח הצדיקים בעלי כח הנ״ל. על כן יש בו איזה מלאכות שהם בחיתנ אתערותא דלתתא מחמת שעיקר קדושת יום טוב נמשך על ידי אשתערותא דלתתא שהוא על ידי הצדיקים בעלי כח הנ״ל. כי יום טוב ישראל הוא דמקדשי להו כמו שאמרו רז״ל. ועל כן כל קדושת יום טוב תלוי בצדיקים שלהם נמסר לעבר שני ולקבוע חדשים שבהם תלויים כל המועדות). (וכמובא בסימן קל״ג על פסוק כי אקח מועד). כי כל עיקר קדושת יום טוב נמשך על ידי תפילה בבחינת דין הנ״ל שנמשכת על ידי הצדיקים בעלי כח הנ״ל ומחמת זה יש בו עדיין איזה מלאכות המותרים וכנ״ל. עצם קדושת היום ושקביעא וקיימא כנ״ל. אבל ביום טוב שצריכין להמשך זאת על ידי אתערותא דלתתא על ידי התפילה בבחינת דין הנ״ל. על כן אף על פי שבטלים בו כל המלאכות מחמת שכבר נכנעה הסטרא אחרא הרבה והקיאה כל הקדושות וכו׳ עד שהתחיל להאיר ולהמשך הנהר וכו׳ הנ״ל שהוא קול הנמ״ל אף על פי כן כשמגיעין לאכול מאכל יום טוב צריכין איזה התעוררות מלמטה כדי להגביר מזונא דנפשא על מזונא דגופא ועל כן יש בו מלאכת אוכל נפש דייקא. כי צריכין למלאכה בשביל תיקון האכילה שהוא גמר כל התיקונים הנ״ל דהיינו כדי להגביר מזונא דנפשא על מזונא דגופא וכנ״ל. וזהו בחינת שנקרא מלאכת אוכל נפש כמו שכתוב אשר יאכל לכל נפש

וכו׳ אוכל נפש דייקא היינו שיהיה המאכל בבחינת אוכל נפש דהיינו מזונא דנפשא הכניע מזונא דגופא שלזה צריכין עדיין איזה אתערותא דלתתא וכנ״ל:

אות ג

וזה בחינת חול המועד. כי מחמת שענין זה הוא מלחמה גדולה (כמובן שם בהתורה הנ״ל) שצריכין לזה בעל כח גדול שיוכל להתפלל תפילה הנ״ל עד שיכניע הסטרא אחרא שתקיא כל הקדושות וכו׳. על כן בשעת יציאת מצרים אף על פי שעל ידי גודל הכח של משה ואהרן הכניעו את הסטרא אחרא שהם פרעה ומצרים אף על פי כן תיכף אחר כך חזר ונתעורר ורצו להתגרות בהם. כי כן דרך הסטרא אחרא אף על פי שמכניעין אותה מאד. אף על פי כן בכל פעם היא חוזרת ומתעוררו כי זה ידוע שאי אפשר להכניע ולבטל הסטרא אחרא לגמרי כי הוא צורך העולם. על כן אף על פי שמשה ואהרן הכניעו אותה אז הרבה עד שיצאו ישראל ממצרים שנמשך על ידי התפילה הנ״ל שעל ידי זה הקיא כל הקדושות בבחינת חיל בלע ויקיאנו כוו׳ כנ״ל. וגם הוציאה עצמות חיותה שהם הגרים שהם בחינת הערב רב שנתגיירו אז אף על פי כן עדיין לא נתבטלה לגמרי ובוודאי נשאר בה עדיין איזה חיות על כן תיכף כשיצאו ישראל ממצרים חזרו ונתעורר ואמרו מה זאת עשינו כי שלחנו את ישראל וכו׳ וחזרו ורדפו אחריהם בחיל גדול. ועיקר כח הסטרא אחרא לחזור ולהתעורר הוא על ידי בחינת קליפת עמלק שהוא ראשית וכלליות הסטרא אחרא בבחינת ראשית גוים עמלק שהוא עיקר זוהמת הנחש כידוע. ועל כן איתא במדרש על פסוק ויוגד למלך מצרים כי ברח העם שהמגיד היה עמלק כי הוא העיקר שהתגבר בישראל והסית ועורר את פרעה ומצרים שיחזרו וירדפו את ישראל אחרי אשר זה סמוך נכנעו כל כך והכרחו להניחם לצתא. ועל כן באמת אמרו רז״ל על פרעה שעליו נאמר ככלב שב על קיאו וכו׳ ככלב שב על קיאו דייקא. כי הכנעתו היה בבחינת חיל בלע ויקיאנו כנ״ל. ועכשיו של על קיאו ורצה לחזור ולהתגבר אחרי שכבר הוכרח להקיא הכל כנ״ל וכשחזר פרעה עליהם היו ישראל בצרה גדולה והוכרח משה לחזור ולעורר כח התפילה הנ״ל שעל ידי זה היה קריעת ים סוף בבחינת אתה פוררת בעזף ים וכו׳ כמו שכתוב שם שהיה בים ז׳ של פסח שאז היה גמר מפלתם של מצרים. על כן הימים שבין יום ראשון של יום טוב לבין יום האחרון הם חול המועד. שרוב המלאכות בטלים ואין מותר בו כי אם מלאכות דבר האבד. כי כבר נכנעה הסטרא אחרא הרבה על ידי התפילה הנ״ל עד שכבר יצאו ישראל ממצרים ונשמע קול השיר הנ״ל שעל ידי זה נתקדש יום ראשון של יום

טוב בבחינת השיר יהיה לכם כליל התקדש חג. שעיקר התקדשות החג הקדוש היה על ידי השיר הנ״ל. אבל מחמת שהסטרא אחרא רצתה לחזור ולהתעורר ולרדוף אחריהם עד שהכרחו לחזור וללחום עמהם על ידי התפילה הנ״ל. על כן עדיין יש בו איזה מלאכות. והם מלאכות דבר האבד. כי עיקר כח הסטרא אחרא אז היה על ידי התגברות קליפת עמלק כנ״ל. ועיקר קליפת עלק הוא מתגבר על בחינת דברים האבודים שהם הנפשות שנפלו לתוך עומק הסטרא אחרא. שהם בבחינת אבודים ח״ו שעליהם נאמר ובאו האובדים וכו׳. כי עמלק מתגבר ורודף תמיד אחרי האבודים כי הוא רודף אחר מחנה דן שהיו מאסף לכל המחנות דקדושה והיו מוצאים כל האבידות ומשיבים לישראל כמו שאמרו רז״ל. ועמלק התגבר בהם על זה. ורדף אחר מחנה דן. כי הוא מתגרה בהאבידות הנ״ל. ומחמת שכל רדיפת פרעה שחזר ונתעורר אחר ישראל היה על ידי קליפת עמלק שרודף אחרי האבידות הנ״ל. שמשם חוזר ומקבל כח חיות הקדושה שיש עדיין בבחינת הנפשות האבודים הנ״ל. כי הלא כבר נכגנע הסטרא אחרא הרבה והוצאיה והקיאה כל הקדושות רק עיקר כחה על ידי בחינת האבודים הנ״ל שנשארו עדיין אצלה אף על פי שהוציאה גם עצמות החיותה שהם הגרים כנ״ל. אבל בחינת האבודים עדיין נשארו אצלה. ומשם כל כחה לחזור ולהתעורר. עד שצריכין לחזור וללחום עמהם על ידי התפילה הנ״ל. שעל ידי זה היה קריעת ים סוף בבחינת אתה פוררת בעזך ים וכו׳. על כן מותר בחול המועד מלאכת דבר האבוד דייקא. כי כפי אחיזת הסטר אאחר אוצריכין ללחום עמהם עדיין. כן מותרים המלאכות על כן בחול המועד שאז עיקר המלחמה בשביל דברים האבודים. על כן אז יש בו מלאכת דבר האבוד דייקא וכנ״ל:

אות ד

וזה בחינת חול המועד סוכות אבל בשבועות אין בו חול המועד. כי בשבועות היה קבלת התורה שהוא עיקר התיקון. כי אז נמשכו כל העשרה מדריגות של נבואה בשלימות שעל ידי זה עיקר בירור המדמה שהוא עיקר תיחקון האמונה. שעל ידי זה זוכין לשיר הנ״ל שהוא עיקר התיקון. ועל כן באמת היה ראוי אז שיגמור תיקון כל העולמות בשלימות וכמו שאמרו רז״ל ישראל שעמדו על הר סיני פסקה זוהמתן. ואמרו את תקרי חרות אלא חירות. חירות ממלך מלכי המלכו ומשיעבוד מלכיות. ומחמת שאז בשבועות בשעת קבלת התרוה נפסקה זוהמתן של ישראל על כן אין בו חול המועד. והוא רק יום אחד כמו שבת שהוא בחינת גמר שלימות התיקון שהיה יום אחד להי בחינת יום שכולו שבת כי ניתנת התורה היה באופן שלא יהיה כח להסטרא אחרא להתעורר עוד כי

נפסקה זוהמתן כנ״ל. וכמו שכתוב אני אמרתי אלקים אתם וכו׳ כמו שדרשו רז״ל על פסוק זה וכו׳ וכנ״ל. אבל אף על פי כן התחכם הבעל דבר והמציא להעצמו עצה להרע על ידי הערב רב שהם הגרים שהוציא משה בגודל כחו מעצמות הסטרא אחרא בבחינת מבטנו יורישנו אל כנ״ל. כי הם שעשו את העגל והחטיאו את ישראל כמו שאמרו רז״ל. כי הערב רב הם המנחשים והקוסמים שהם עיקר זוהמת הנחש שהם עומדים כנגד כשרים שבישראל המתקרבים לצדיקי אמת שהם בבחינת משה שיש להם בחינת רוח נבואה שעל ידי זה מתברר המדמה שלהם ונזדככה האמונה הקדושה שלהם שזהו בחינת שמתבררין מזוהמת הנחש (כמו שכתוב שם בהתורה הנ״ל). אבל אלו שהם מסטרא דערב רב מתגברים בכפירות ואמונות כוזביות הנמשכין מבחינת נביאי שקר שהם בחינת מנהיגים של שקר שהם בחינת מנחשים וקוסמים שעושים לפעמים איזה מופתים על ידי ניחושים שלהם. והם גתברות בישראל עד שהטעו אותם בחטא העגל. כי מבחינת הרב רב בודואי לא נפסקה הזוהמא רק מישראל לבד אדרבא מקנאת הבעל דבר על ישראל שראה שפסקה זוהמתן וכמעט שיכלה לגמרי. התגרה על ידי הרב רב ועורר חלאת זוהמתן ביותר עד שכפרו לגמרי עד שהסיתו גם את ישראל. כי כבר מבואר במקום אחר, שהאדם הבעל בחירה יש לו כח גדול להסית ולהדיח ולהחטיא את הדם יותר מהבעל דבר בעצמו. ועל כן אף על פי שהבעל דבר לא היה לו אז כח על ישראל להחטיאם כי פסקה זוהמתן. אבל על ידי הערב רב שהם בני אדם בעלי בחירה החטיאם חטאה גדולה שעל ידי זה גרמו חורבן בית ראשון וחורבן בית שני כמו שאמרו רז״ל. ועיקר התיקון נמשך על ידי מם ימים האחרונים שהם מאלול עד יום הכפורים. שאז נתרצה השם יתברך לישראל כמו שאמרו רז״ל. ועיקר התיקון נגמר בחודש תשרי הקדוש שהוא ירח האתנים שאז חוזרים וממשיכים כל התיקונים הנל בדרך נפלא באופן שיוגמר התיקון בשלימות. אף על פי שהוא מתגבר לקלקל בכל פעם. כי בתשרי חזורים וממשיכים התפילה בבחינתדין על ידי הבעלי כח (כמו שכתוב בהתורה הנ״ל) ואז התפילה הזאת בלימות נפלא. כי כל ישראל מתעוררין אז וצועקין ושואגין להשם יתברך בקול גדול וחזק מאד וכמו שכתוב בזוהר הקדוש וכדין מגו קלין ושאגין וכו׳. ועל ידי זה יש כח גדול יותר להצדיק הבעל כח להמשיך התיקון בשלימות יותר על ידי תפילה הנ״ל. כי עיקר כח הצדיק על ידי ישראל כידוע. וגם אז בראש השנה מתפללין תפילה הנ״ל במועדו ובזמנו. כי ראש השנה הוא יום שנברא אדם הראשון וחטא אז בעץ הדעת שנמשך על ידי והנחש היה ערום שעל ידי זה נמשכה הזוהמא וכל התגברות הסטרא אחרא שעיקר התיקון על ידי הקול המשקה את הגן שנמשך על ידי התפילה של הבעל כח הנ״ל שעיקרה בראש השנה שהוא יום המשפט יום שנברא בו וחטא בו. ועל כן אז עיקר הקיבוץ אל צדיקי אמת. ואז בגודל כח הצדיקים הם מוציאין מהסטרא אחרא כל הניצוצות הקדושות שבלעה מתחילת חטא אדם הראשון מחמת שבו ביום היה הקלקול שלו. ובו ביום התחיל השם יתברך לעסוק בתקונו על ידי בחינת את קולך שמעתי בגן ואירא שהוא בחינת קול הנ״ל. רק שגמר התיקון צריכין לעסוק בכלד דורו ודור על ידי

הצדיקים וכשירי ישראל הנלווים אליהם וכמבואר בכוונות האריז״ל שצריכין לעסוק בתיקון זה בכל שנה ושנה מראש השנה עד שמיני עצרת ושמחת תורה. ועל כן חוזרין ומעוררין זכות מתן תורה בראש השנה. כי אומרים אז אתה נגלית וכו׳ ותוקעין בשופר שהוא בחינת קול שופר של מתן תורה כי עתה חוזרים הצדיקים וממשיכין בחינת התפילה בבחינת דין הנ״ל בשלימות יותרוחוזרים וממשיכין בחינת כל המדריגות של נבואה שהוא בחינת מתן תורה בשלימות יותר שעל ידי זה עיקר בירור המדמה מזוהמת הנחש שהוא בירור האמונה מכפירות ואמונות כזביות. ואז מתחילין להמשיך קול הניגון הנ״ל בשלימות נפלא. וזה בחינת עשרה שופרות עשרה מלכיות וכו׳ שכולם הם כנגד עשרה מיני נגינה שכלול מהם הניגון הנ״ל (וכמובן בתקוני זוהר עיין שם):

אות ה

וזה בחינת עשרת ימי תשובה מראש השנה עד יום כפור הם גם כן כנגד עשרה מדריגות של נבואה שממשיכין אז מראש השנה עד יום כפור שאז הוא קבלת התורה. כי הוא יום שניתנו בו לוחות שניות שעל ידי זה זוכין לעשרה מיני נגינה הנ״ל. ואז ביום כפור העננים כלים שהם העוונות שנמשכו מזוהמת הנחש. כי אז הוא מחית עוונות בחינת מחיתי כעב פשעיך וכענן חטאתיך וכו׳. ועל כן אחר יום הכפורים זוכין לסוכות שהם בחינת ענני כבוד הקדושים. בחינת וכבוד ה׳ נראה בענן. כי נתהפך מעננים הנ״ל שהם כל מיני חשך שהחשיכו את אור הקדושה ומנעו מלהתפלל בבחינת סכות בענן לך וכו׳ נתהפך ונעשה סוכות שהוא בחינת ענני כבוד בחינת וכבוד ה׳ נראה בענן שאלו הענני כבוד שומרים אותנו מגינים עלינו שלא יתקלקל עוד הרוח נבואה הנמשך מהכבוד כמו שכתבו שם שלא יוכל להתקלקל על ידי הערב רב שהם מסטרא דעמלק כי הסוכות שהם ענני כבוד מגינים עלינו כי הענני כבוד מכניעין הקליפות עמלק כמו שכתוב בזוהר הקדוש על פסוק וישמע הכנעני מלך ערד שהוא עמלק שאין שליטתו רק כשנסתלקין ח״ו הענני כבוד. אבל בסוכות אז מגינים עלינו הענני כבוד מקליפת עמלק שהוא עיקר זוהמת הנחש בחינת ערב רב. ואז זוכין לגמור השמכת הרוח נבואה שהוא גמר התורה שאנו עוסקים לגמור אז בסוף סוכות. והעיקר להמשיך בחינת קול הנ״ל שהוא הניגון הנ״ל שמשם כל השמחות. ועל כן אז הוא זמן שמותינו. והכל כדי לזכות לקול המוכיח הנ״ל שיכול על ידי תוכחתו להפוך עוונות לזכיות בבחינת נרדי נתן ריחו הנ״ל. ועל כן עוסקין אז בוכות בספר אלה הדברים שגומרים בהושענא רבה כי אלה הדברים הם בחינת תוכחה של משה שזכה לקול הנ״ל על כן הוא היה יכול להוכיח את ישראל. ועל כן התחיל הספר

בתוכחה כמו שכתוב אלה הדברים שהם דברי תוכחה והכיר כל עוונותיהם שהם במדבר בערבה כמו שפירש רש״י שם וסיים הספר בברכה שהוא וזאת הברכה ששיבח ובירך את כל ישראל. כי הוא זכה לקול הנ״ל שעל ידי זה התוכחה בבחינת חסד שנתהפך לטובה ולברכה. ובזה אנו עוסקין בסוכות בגמר התיקון של ראש השנה ויום כפור שהוא גמר התיקון של כל השלש רגלים שהתחילו בפסח שהוא יציאת מצרים. שהיה ראוי שיגמור התיקון בשבועות שהוא קבלת התורה. ועל דיי שקלקלו הערב רב התייגע משה עד שחזר והמשיך התיקון בשלימות יורת במ״ם ימים האחרונים והעיקר בתשרי כנ״ל. והגמר בסוכות וכנ״ל ועיקר התיקון שצריכין להמשיך כל התיקונים הנ״ל עד שנזכה לקול המוכיח הראוי הנ״ל שיוכל להוכיח את ישראל ולעורר ריח טוב על ידי תוכחתו. וזה ממשיכין בסוכות שאז עוסקין בספר אלה הדברים וכנ״ל:

אות ו

כי הצדיק הגדול אף על פי שבגודל כחו שמתפלל התפילה הנ״ל הוא מוציא מהסטרא אחרא כל הקדושות שבלעה עד שנעשין גם גרים כנ״ל. אף על פי כן בוודאי אלו הגרים והבעלי תשובה שמוציא מהסטרא אחרא שבלעה אותם תחילה. בוודאי צריכין עדיין תיקון גדול אחר שיצאו משם כי בוואעי מי שהיה בין שיניהם אפילו כשמוציאין אותו משם הוא צריך רפואות ותיקונים הרבה. על כן עיקר התיקון על ידי קול התוכחה הנ״ל שמוכיח אותם בקול הנ״ל שעל ידי זה מחזירם למוטב ומתקנם. ומזה בא מה שכמה מתקרבין לצדיקי אמת וחוזרים ונופלים רחמנא ליצלן כי התקרבותם מחוץ ממקום שהיו נבלעים וכו׳. זה בחינת שבגדל כח הצדיק על ידי פסילותיו הנ״ל הוציא אותם מביעת הסטרא אחרא בחינת לולי ה׳ וכו׳. אזי חיים בלענוהו וכו׳ וכמו שביקש דוד המלך עליו השלום אל יאמרו בלענוהו. וכמו שכתוב פצו עלינו פיהם אמרו בלענו. וכן צ עק עוד דוד המלך עליו השלום אל תבלענו מצולה וכו׳. וכשהצדיק בגודל כחו מוציא אותם שמוציא מבליעת הסטרא אחרא מבין שיני הס״ם בוודאי צריכין עדיין תיקונים ורפואת הנפש הרבההרבה. על כן הם דייקא צריכין להטות אזנם ולבם היטב לשמוע קול תוכחתו של הצדיק האמת שזכה לקול הנ״לומי שאינו רוצה להטאות אזנו לקול הקדוש הוא חזור ונופל ח״ו כי הסטרא אחרא כרוכים אחריו תמיד לחזור ולבולעו ח״ו וכנ״ל. ועל כן עכשיו אף על פי שהוא גמר התיקון של כל התיקונים הנ״ל אף על פי כן אי אפשר עתה להמשיך התיקון בפעם אחד בבחינת לא תוכל כלותם מהר וכו׳. ועל כן יש חול המועד בסוכות בין יום ראשון ליום האחרון כי אף על פי שביום הראשון של סוכות נמנשכין כל החסדים

שהם נמשכין מקיבוץ החסדים שנמשכין על ידי בירור המאונה שנעשה על ידי בחינת קבלת התורה שהוא המשכת רוח נבואה שנמשך ביום הכפורים שקבלנו הלוחות שניות כנ״ל בבחינת להגיד בבוקר חסדך וכו׳. שעל ידי זה הוא חידוש העולם שעל ידי זה נתעורר קול הניגון הנ״ל שמשם כל השמחות ועל כן באמת אז הוא זמן שמחתינו. וגם אז חמל עלינו השם יתברך וצונו ליקח הד׳ מינם הקדושים שהם בחינת מאני קרבא. להורות שיש בידינו כח של המטה עוז שהוא בחינת התפילה בבחינת דין של הבעל כח שעל ידי זה עיקר נצחון המלחמה וכנ״ל (ועיין כל זה במקום אחר). אף על פי כן עדיין אנו יודעין שלא נגמר התיקון בשלימות כי אי אפשר לתקן בפעם אחד. ועלכ ן בהכרח להפסיק אחר יום אחד ואז הוא חול המועד שקדוש קצת. ואינו קדוש כמו יום טוב שבו עוסקים לתקן דברים האבודים כמו בפסח וכנ״ל. כי זה עיקר התיקון על ידי שיודעים שאי אפשר לתקן בפעם אחד כי צריכין להמשיך קול התוכחה הנ״ל להוכיח את אלו שיצאו מהסטרא אחרא ולא נתתקנו עדין כל ובוודאי כשצריכים להוכיחם. בוודאי צריכים עדיי לעסוק ולהטפל עמהם הרבה. והרבה יש שחזרו ונפלו כנ״ל וצריכים לחזור לעסוק בתיקונים בדרכים נפלאים. וזה בחינת חול המועד סוכות שיש בו מלאכת דבר האבד בשביל האבודים הנ״ל. כי כמו שבתחילה בפסח היה חול המועד מחמת שפרעה התגבר אחר יום הראשון ורדף את ישראל כנ״ל. כמו כן עתה בסוכות שהוא גמר התיקון צריכין לבלי לחטוף לתקן הכל בפעם אחד כי זה אי אפשר כנ״ל. כמו שראינו גודל הקלקולים שהיה אחר שבועות אחר מתן תורה. על כן צריכין עתה להמשיך התיקון בדרכים נפלאים. להתחיל ביום ראשון ולהפסיק לעשות חול המועד בשביל דברים האבודים הנ״ל עד הושענא רבה שאז עסקינו בערבי נחל לתקן בחינת פושעי ישראל. ואז עוסקים במשנה תורה שהוא בחינת קול התוכחה הנ״ל. ואז גומרין כל הספר תהלים שכלול מכל העשרה מיני נגינה שהם בחינת קול הניגון הנ״ל ואז אחר כך עושין שמחת תורה וגומרין התורה. כי אז עיקר גמר התיקון שנמשך על ידי קבלת התורה שהוא בחינת רוח נבואה שעל ידי זה נתגלה אמונת חידוש העולם שהוא העיקר. ועל כן אז השמחה גדולה מאד. כי כל השמין שם ועכשיו נמשכת השמחה משם בשלימות נפלא מחמת שאז גומרין התורה שעל ידי זה עיקר המשכת הניגון הנ״ל כנ״ל. ועל כן מסיימין וחוזרים ומתחילין התורה מיד. בזה אנו מגלין שאחר כל אלה עדיין צריכין להתחיל בכל פעם לעסוק בתיקונינו. כי אי אפשר לגמור התיקון שנה אחת (כמו שכתוב בכתבי האריז״ל). רק בכל שנה מבררין ומתקנין כמה ניצוצות. וגם אותם שמתקנים צריכים לתקנם בכמה ימים מראש השנה עד שמיני עצרת בדרכים נפלאים ואי אפשר לחטוף בפעם אעחת. אבל אחר כל זה עדיין צריכין לעסוק בתיקון זה בכל שנה ושנה. ועל כן מתחילין התורה מיד. כי מראין שתיכף כשנגמר איזה תיקון צריכין מיד לחזור ולהתחיל. כי זה עיקר התיקון להתחיל בכל עם. עד שבגודל כח הצדיקי אמת נזכה לגמור כל התיקונים בשלימות ובא לציון גואל במהרה בימינו אמן׃

אות ז

וזה בחינת חנוכה ופורים בכלל. כי חנוכה ופורים הם בבחינה אחת שהם ימים קדושים מאד בימי החול ממש שיש בהם עשיית כל המלאכות. ואף על פי כן הם קדושים במצוות נוראות כאלו שהם הדלקת נר חנוכה והלל בחנוכה. וקריאת המגילה בפורים וכו' כי זה עיקר החידוש והפלא שלהם ועל ידי זה עיקר הקיום שלנו בגלות הארוך המר הזה. בכלליות ישראל שמתארך הגלות מאד ובפרטיות גלות הנפש המר מאד שמתגבר ביותר על כל אחד ואחד כאשר יודע כל אחד בנפשו עד אשר כמעט כשל כח הסבל. והרבה נשקעו על ידי זה רחמנא ליצלן. לולא ה' שהיה לנו שהקדים לנו רפואות קדושות כאלה למכותינו האנישות שהם התורה והמצות. ובפרט הימים והזמנים הקדושים שהם שבת ויום טוב. והוסיף לנו ברחמיו אחר חורבן בית ראשון ששני ימים טובים קדושים שהם חנוכה ופורים ושולח לנו בכל דור צדיקים נוראים כאלה שהם בגודל כחם וגבותם העצומה והשגתם הנוראה הם מאירים בנו וממשיכים עלינו כל הרפואות הקדושות האלה. כדי לחיותינו כיום הזה: כי עיקר זוהמת הנחש שמשם באים כל העוונות והפגמים רחמנא ליצלן נאחז ביותר בהל"ט מלאכות שהם כלל כל העסקים שעושין בשביל פרנסה שמשם כל התאוות שמררת ימי הארדם שנמשך מבחינת רחמנות דסטרא אחרא בחינת והנחש היה ערום כנ"ל. וזהו בחינת גלות מצרים היינו גלות הסטרא אחרא שתופסת נפשות ישראל בגלות המר של תאוות ממון וטירדת הפרנסה. שזהו בחינת וימררו את חייהם בעבודה קשה בחומר ובלבנים ובכל עבודה בשדה שכל זה מתקיים באלו המשוקעאים בתאוות ממון ומתיגעים בכל מיני יגיעות וממררים חייהם בכל ממיני מרירות בשביל רדיפת העולם הזה ושוכחים את השם יתברך שעיקר הפרנסה על ידו ואין צריכין רק עסק מעט בשביל פרנסה כמו שאמרו רז"ל הוי ממעט בעסק ועסוק בתורה. ולא לבלות ולמרר כל ימיו על זה. ומאומה לא ישא בעמלו. כי באמת עיקר הפרנסה על ידי בטחון לבד. רק צריכין איזה עסק כל שהוא כמו שאמרו רז"ל יכול יהא יושב ובטל תלמוד לומר וברכך בכל אשר תעה. נמצא שצריכין רק לעשות איזה עסק מועט שלא יהא יושב ובטל לגמרי והשם יתברך יברכו על ידי זה כמו שכתוב וברכך בכל אשר תעשה. בכל אשר תעשה דייקא. היינו בכל מה שיעשה איזה עסק כל שהוא יברכו ה' ויצליחו ויפרנסהו כפי מה שהוא צריך לטובתו הנצחיית שזה העיקר וגם זה העסק מועט הוא רק למי שאינו רוצה שתהיה תורתו אומנתו אבל מי שנפשו חשקה בתורה ורוצה רק לעסוק בתרוה ולא לעשות שום עסק בוודאי אשרי לו. ויעזרו השם יתברך שתהיה מלאכתו ופרנסתו נעשית על ידי אחרים. אבל מגודל התגברות הסטרא אחרא הם ממררים חיי האדם בעבודות קדות ויגיעות עצומות לכל מי שנוטה

אחריהם זהו בחינת גלות מצרים בחינת וימררו את חייהם וכו' כנ"ל ועיקר הכנעת הסטרא אחרא הוא על ידי הבעל כח הנ"ל על ידי המטה עוז שעומדת להסטרא אחרא והבעל דבר בצווארו עד שנותן הקראות וכו' כנ"ל שזהו בחינת ויפלל ראשי תיבות והשלך לפני פרעה יהי לתנין שעל ידי זה היה יציאת מצרים שעל ידי זה נתקדשו כל הימים טובים שהם אסורים בכל המלאכות שעל ידי זה נדחה זוהמת הנחש שנאחזת בהם כנ"ל.

אות ח

והכלל כי עיקר הקיום הוא על ידי שבת שהגין על אדם הראשון מזוהמת הנחש שאז בטלים כל המלאוכת לגמרי אבל צריכין להמשיך הקדושה של שבת לששת ימי החול לדחות זוהמת הנחש מימי החול. וזהו עיקר המלחמה והבירור בימי החול והכל על ידי הכח של הבעל כח הנ"ל. וכשזכה משה לנצח מלחמה זאת בבחינת ויפלל הנ"ל. שעל ידי זה הוציא ישראל ממצרים. אז נתקדשו כל הימים טובים שגם מימי החול נעשו ימים טובים שאסורים במלאכה כמו שבת. כי אין בין יום טוב לשבת אלא אוכל נפש בלבד. ועל ידי זה יש לנו כח להמשיך הקדושה של שבת לימי החול. כעל ידי גודל הכח של משה שעשה מימי החול יום טוב שהוא כמו שבת. אבל בעוצם גשמיותינו עדיין ימי החול שלנו רחוקים גם מיום טוב. והוסיף בנפלאותיו ליתן לנו חול המועד שקדוש במקצה. וקצת מלאכות יש בהם. ועל ידי זה יכולין לברר גם דברים האבודים כנ"ל. אבל עדיין גם ימי חול המועד הם ימים טובים ממשואסורים ברוב במלאכות ויש בהם קרבנות רבים וכו'. על כן עדיין גם הם רחוקים מימי החול ממש וחמל עלינו השם יתברך ונתן לנו חנוכה ופורים שהם ימי החול ממש ומותרים בכל המלאכות. ואף על פי כן הם קדושים בקדושות כאלו.ובזה יש לנו כח לדחות זוהמת הנחש בימי החול ממש. כי זה עיקר התיקון כשזוכין להמשיך האמת בבני אדם שעוסיקם במשא ומתן ומלאכות שגם הם בתוך עסקם לא ישכחו את השם יתברך וידעו ויאמינו שהפרנסה רק ממנו יתברך בהשגתו לבד ויקדשו המשא ומתן והמלאכות לעשות המשא ומתן באמונה גדולה ולזכור בהשם יתברך בכל עת ולקבוע עתים לתורה על כל פנים ולהרבות בצדקה ועל ידי זה עיקר הכנעת וביטול זוהמת הנחש מהלצט מלאכות שזוכין על ידי שממשיכין קדושת שבת לימי החול שאנו זוכין לזה על ידי גודל כח הצדיקים שיכולים להתפלל תפילה בבחינת דין הנ"ל שעל ידי זה נתקדשו כל הימים טובים וחול המועד עד שאחר החורבן שראו שהסטרא אחרא מתגברת מאד מאד וידעו שאף על פי שיהיה נבנה הבית שני לא יהיה גאולה שלימה. כי יהיו נכנעים תחת

מלכי העובדי כוכבים וגם סופו ליחרב. והגלות יתארך מאד בגוף ונפש על כן הוסיפו בנפלאותיהם וקבעו לנו עוד שנים ימים טובים קדושים בימי החול ממש שהם חנוכה ופורים שהם מוותרים בכל המלאכות ואף על פי כן הם קדושים כל כך. ועל ידי זה יש לנו כח לקדש ימי החול ממש דהיינו לקדש הל״ט מלאכות בעצמן שהם כלל כל העסקים של משה ומתן וכל מיני גשמיות ותאוות של העולם הזה שיהיה לנו כח גם שם לדחות זוהמת הנחש ולזכור בהשם יתברך ועל ידי זה עיקר הקיום שלנו בגלות הארוך הזה. וכל זה על ידי גודל כחם של הצדיקים בעלי כח הנ״ל. כי כל מה שהבעל דבר והסטרא אחרא מתגברים ביותר. הם מתגברים יותר ויותר בגודל כחם ומתפללים התפילה הנ״ל בכח וגבורה יתריה עד שממכשיכין הקדושה לכל הרחוקים ממש בכל המקומות הרחוקים מאד. כמו שרואין שמדליקין נר חנוכה למטה מעשרה טפחים אשר מעולם לא ירדה שכינה לשם כמו שאמרו רז״ל. אבל בגודל כחם של הצדיקים גבורי כח הנ״ל. יש לנו כח להמשיך קדושה עליונה ואור גדול כזה למטה למטה כדי לדחות זוהמת הנחש במקומה ובשעתה ממש וכנ״ל.

אות ט

וזה בחינת הדלקת נר חנוכה שהוא להמשיך אור הצדיקי אמת שיש להם רוח נבואה שזהו בחינת אור התורה שכלולה מכל המדריגות של נבואה שזהו בחינת אור כי נר מצוה ותורה אור וכן הצדיק נקרא אור כמו שכתוב אור זרוע לצדיק ומשם מדליקין ומאירין נרות המנורה בבית המקדש ומשם מאיר אור נר חנוכה שאנו זוכין על ידי תוקף הנס להמשיך אור הצדיקים ואור התורה גם בעומק הגלות הזה כל אחד ואחד בביתו אפילו במקום הוא וכנ״ל. והעיקר לברר המדמה (כמו שכתבו בהתורה הנ״ל עיין שם) שצריכין לבקש מאד מאד את הצדיק אמת שיש להם בחינת רוח נבואה כדי לברר המדמה כדי לזכות לאמונה שלימה דהיינו להאמין בחידוש העולם וכו׳ (עיין שם היטב). וזה עיקר מצות נר חנוכה כי עיקר שליטות המדמה הוא בלילה כי המדמה הוא בחינת שינה כמו שכתוב שם. בחינת חשכת לילה. כי כל העירבובים והבלבולים שבאים על ידי המדמה הם בחינת חשך. כי כמו שבחושך האדם טועה עצמו ואינו מבחין בין כסף לנחושת וברזל וכו׳ שבשביל זה נקרא החושך ערב על שם העירבוב שבשעת החושך כמובא בספרים כמו כן הוא המדמה ממש שהוא בחינת חושך שיכול לטעות עצמו ולערבב הדעת להטות מן האמת ועל כן עיקר שליטותו בלילה שהוא בחינת ערב חשך בחינת עירבוב ובלבול שזהו בחינת כח המדמה כנ״ל. ואז בלילה צריכין להדליק נר כדי להאיר בחושך לברר כל הדברים. וזה ידוע שכל הדברים שעושין למטה

כולם יש להם שורש למעלה בהתורה הקדוש שהוא הרוחניות והחיות והקיום של כל העולם ומלואה. הנה הדלקת הנר בלילה זה נמשך מבחינת מה שצריכין להאיר מאור יום לחשכת לילה. וזה עיקר מצוות הדלקת הנרות בבית המקדש בכל לילה שמשם נמשך אור הנר לכל העולם כולו כי עיקר האור הוא מהתורה שהוא כלליות הנבואה שהיא עיקר בחינת הדעת שהוא עיקר אור יום כידוע כמו שכתוב כי יש יתרון לחכמה מן הסכלות כיתרון אור מן החשושך כי עיקר אור התרוה נמשך ביום כמו שכתוב ביום צוותנו מלמד שלא נדבר עמו אלא ביום כמו שדרשו רז״ל. ועל כן עיקר האור הוא ביום וכשמגיע הלילה שאז מתפשט החושך הגדול שהוא בחינת ערב בחינת עירבוב ובלבול המדמה אז צריכין להמשיך מאור יום להאיר גם בחשכת הלילה שזהו בחינת הדלקת הנר בלילה דהיינו להאיר גם בחשכת לילה על ידי הארת התורה של יום. היינו לברר המדמה שהוא בחנת חשכת לילה על ידי התורה שהיא בחינת אור יום שהוא בחינת כלליות הנבואה שעל ידה עיקר בירור המדמה וכל זה כדי לזכות לאמונה שלימה צריכין לגדלה בליל בבחינת ואמונתך בלילות. וזה עיקר בחינת נר חנוכה כי מלכות יון מהרעה עמדה על ישראל להשכיחם תורת וכו׳ כי מלכות יון הרשעה הם הם חכמי יון שמהם מתפשטים כל הכפירות והאפיקורסות בעולם כידוע דעת אריסטו היון ימח שמו ונמח זכרו שכופר בחידוש העולם שמחמת זה התגרו בישראל כל מלכי יון הרשעה מחמת שנטו אחר דעתו הרעה והתגרו בישראל ורצו להשכיחם תורתו מחמת שעל ידי התורה עיקר הכנעתם כי בהתורה מפורש בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ היפך דעם הרעה.ועל כן כשגברו מלכות בית חשמונאי ונצחום היה הנס בנרות המנורה דייקא ומחמת זה תקנו להדליק נר חנוה כל אחד בבתו כי עיקר הכנעת מלכות יון הרשעה היה על ידי בחינת התפילה של הבעל כח בבחינת דין הנ״ל כי מתתיהו ובניו היו צדיקים גדולים גבורים בעלי כח מאד וצעקו אל ה׳ בחזקה ומסרו נפשם על קידוש השם. כי סיכנו נפשם למות ח״ו במלחמה בין העבלים והטמאים בשביל קדושת שמו יבתרך כדי להציל את ישראל. שכל זה הוא בחינת תפילה בבחינת דין של הבעל כח הנ״ל (כמו שכתוב בהלכות עובדי כוכבים עיין שם) ועל ידי התפילה בבחינתדין הנ״ל. זוכין לכל הבחינות המבוארין שם עד שזוכין לבחינת נבואה שהוא בחינת בירור המדמה שעל ידי זה זוכין לאמונה שלימה דהיינו להאמין בחידוש העולם שזה העיקר (כמו שכתוב שם עיין שם) וזהו בחינת הדלקת נר חנוכה כי בגודל כחם של הצדיקים הנ״ל המשכיו תיקון כזה עד שכל אחד יכול להאיר בבייתו הארת הצדיקי אמת שהוא הארת התורה שהוא בחינת נבואה לברר המדמה בשעתו דהיינו בלילה לידע גם בעומק חשכת הגלות המר הזה אמתת האמונה הקדושה שיש יחיד קדמון יתברך שמו שברא את העולם יש מאין המוחלט. דהיינו אמונת חידוש העולם שהוא העיקר ועל ידי זה נדחה זוהמת הנחש שהסא מונות כוזביות של המנחשים והקוסמין שמהם נמשכין כל הכפירות שמשם כל זוהמת הל״ט מלאכות שהם בחינת זוהמת הנחש כי צריכין להמשיך קדושת האמונה הקדושה שהוא קדושת התורה הקדוש קדושת שבת לתוך ימי

החול בעצמן לקדש גם ימי החול בעצמן בבחינת קדושת שבת לדחות זוהמת הנחש גם בעצמם ימי החול בתוקף הגשמיות בחשכת הגלות בגוף ונפש וכנ״ל.

אות י

כי הדלקת הנר דקדושה שהוא בחינת נר חנוכה שהוא בחינת נרות המנורה. שהוא להמשיך הארת אור יום לתוך חשכת לילה לברר המדמה בשעתה ובמקומה כנ״ל. זהו בחינת המשכת קדושת שבת לתוך ימי החול שהוא עיק עבודת האדם בזה העולם כי העולם הזה והעולם הבא בכלליות הם בחינת ששת ימי החול וים השבת ועל כן נקרא כל העולם הזה בשם ערב שבת כמו שאמרו רז״ל מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת. כי העולם הבא הוא יום שכולו שבת. וכל העולם הזה הוא כנגדו בבחינת ששת ימי המעשה ועיקר ביאת האדם לזה העולם הוא שיקדש זה העולם בקדושת העולם הבא. שזהו בחינת המשכת קדושת שבת לימי החול אבל איך היה אפשר להמשיך קדושת העולם הבא בזה ה עולם בגשמי על כן חמל עלינו השם יתברך ונתן לנו את יום השבת שהוא שקול ככל התורה כולה ואז ניתנה התורה. שעל ידי זה אנו יכולין להמשיך בחינת קדושת העולם הבא בזה העולם. כי שבת הוא מעין עולם הבא אבל צריכין להמשיך קדושת יום השבת לששת ימי המעשה וזה זוכין על ידי התפילה בבחינת דין הנ״ל שעל ידי זה נתקדשו כל היום טוב וחול המועד עד שזכינו גם לחנוכה ופורים. שעל ידי זה יש כח להמשיך קדושת שבת גם בימי החול בעצמן כנ״ל. וכל זה הוא בחינת הדלקת הנר דקדושה שהוא להמשיך אור יום גם בתוקף חשכת לילה דהיינו להמשיך אור דעת התורה הקדושה לברר המדמה לזזכות לאמונה הקדושה כי הכל אחד כי יום ולילה שהם בחינת או וחושך דעת האמיתי וכסילות ובלבול המדמה הם בחינת שבת וימי החול. כי עיקר התורה שהוא עיקר אור הדעת הוא בשבת כידוע. וימי החול הם בחינת כסילות נגד שבת. כי הם ימי המעשה שבהם שלולטין עובדין דחול שהם בחינת כסילות בחינת שטו העם ולקטו בשטותא כמובא. אבל צריכין להמשיך קדושת שבת לימי החול שהוא בחינת המשכת אור יום לתוך חשכת לילה שזהו בחינת הדלקת הנר כנ״ל. ועל כן תחילת בריית אור הנר היה במוצאי שבת כמו שאמרו רז״ל שנטל אדם הראשון שני אבנים ושחקן זה בזה עד שיצא מהם האור. כי אור האש שהוא אור הנר הוא להמשיך קדושת שבת לימי החול וכנ״ל. כי בשבעת ימי בראשית היה מאיר אור שבעת הימים שהי האדם צופה בו מסוף העולם ועד סופו. שזהו עיקר בחינת אור של שבת שהוא בחינת עולם הבא. ועל ידי חטאו נגנז במוצאי שבת. ואז חנן השם יתרבך אותו

דעה שיוכל להמשיך מאור של שבת שהוא בחינת אור יום בחינת אור העולם הבא להמשיכו לזה העולם שהוא בחינת לילה בחינת ימי המעשה לקדש גם ימי המעשה בקדושת שבת להאיר בחשכת לילה הארת התורה הקדושה לברר האמונה הקדושה להאמין באמת בחלידוש העולם ולדחות זוהמת הנחש גם בתוקף ימי החול וכנ״ל. שזהו בחינת הדלקת נר דקדושה שגדול מאד שזהו בחינת הדלקת נרות המנורה הקדושה בבית המקדש. ועכשיו אנו זוכין להמשיך ההארה קדושה האת למטה ללמטה יותר ולהאיר בעומד חשכת אפילת הגלות של כלל ישאל ושל כל אחד ואחד בפרטיות להאיר גם שם הארת הצדיקי אמת שהוא הארת התרוה הקדשוה לברר המדמה שעל ידי זה עיקר שלימות האמונה הקדושה. שכל זה הוא בחינת הדלקת נר חנורה להכניע הכפירות של מלכות יון הרשעה. על ידי תוקף הנס של חנוכה שמפרסמין על ידי ההדלקה דקדושה הזאת וכנ״ל.

אות יא

ועל כן מדליקין נר חנוכה שמונה ימים. כי זה העיקר שצריכין להדליק ולהאיר אור הצדיק והתורה הקדושה עד שיאיר עלינו אור שבעת ימים שכלול בשבת. עד שימשיכו הקדושה על ימי החול ממש שהוא בחינת יום השמיני כי יום הראשון אחר שבת בראשית הוא יום שמיני לבריאה. כי השם יתברך ברא כל הבריאה בששת ימי בראשית ושבת בשבת. ואז נכללו כל הששה ימים בשבת שזהו בחנית שנמשך קדושת בת על ימי החול שלפניו עד שכולם נכללין בשבת. אבל אחר שעבר שבת ראשונה ונגנז האור הראשון בחטאו עדיין צריכין להמשיך קדושת שבת על כל ימי החול הבאים שיהיו נקיים מזוהמת הנחש מפגם האמונה כנ״ל. וזהו בחינת סוד הבדלה במוצאי שבת שהוא כדי להמשיך קדושת שבת על ימי החול כדי להבדיל ולברר הטוב מהרא הקודש מהחול. ועל כן אז נברא האור הראשון. ועל כן מברכין עליו במוצאי שבת ומבדילין עליו בכי בריית האור במוצאי שבת הראשון זה עיקר בחינת המשכת קדושת שבת לימי החול שהוא בחינת המשכת אור יום המשכת הדעת של התורה הקדושה לתוך חשכת לילה שהוא בחינת המדמה כדי לסרר המדמה שבו תלויה עיקר האמונה קדושה כנ״ל. נמצא שעיקר המשכת קדושת שבת לימי החול הוא בבחינת יום השמיני שהוא יום הראשון שאחר שבת בראשיתש הוא יום שמיני ליצירה שו נברא האור שממנו מדליקין הנרות הקדושים של ימי חנוכה וכנ״ל וזהו בחינת מעלת יום השמיני בכמה מקומות. כמו שכתוב וביום השמיני ימול בשר ערלתו. וכן מיום החי׳ והלאה ירצה לקרבן וכו׳ שהוא כדי שיעבור עליו שבת (כמובא בדברי

רז״ל). כי אי אפשר להכניע הרע שהוא הערלה מהאדם עד שיעברו עליו שבעה ימים תחילה. שהם כנגד שבעת ימי בראשית שכולם נכללין בשבת. וביום השמיני אז הוא בחינת המשכת קדושת שבעת ימי בראית שהם בחינת קדושת שבת לימי החול שהתחיל בים השמיני ליצירה כנ״ל. ועל כן אז דייקא מולין בשר ערלתו ומכניעין ומבדילין מנו הרע שהוא הערלה. כדי להמשיך הקדושה על התינוק הנימול שעיקר הקדשוה הוא להמשיך קדושת העולם הבא שהוא קדושת שבת לזה העולם שהוא בחינת ימי המעשה כנ״ל. שזה נעשה ביום השמיני דייקא כדנ״ל. וכן לענין קרבן שאי אפשר להכשירו לקרבן שהוא בחינת בירור המדמה כי אם ביום השמיני וכנ״ל לענין מילה. כי יום השמיני של מילה ויום השמיני של הרצאת הבהמה לקרבן הם בבחיה אחת (כמובן בדברי רז״ל).

אות יב

וזה בחינת שנקרא חנוכה שהוא בחינת חנוכת הבית. כי עיקר שלימות כל התיקונים הנ״ל הם בבית המקדש כי עיקר יציאת מצרים שהיה על ידי תפילה בבחינת דין הנ״ל. שעל ידי זה נעשין גרים ונתגלה כבודו וכו׳ שעל ידי זה נמשכין כל התיקונים הנ״ל הכל היה בשביל שנזכה ליכנוס לארץ ישראל ולבנות שם בית הבחירה. ששם עיקר שלי מות כל התיקונים הנל כמ שכתתוב ואותנו הוצאי משם להביא אותנו אל הארץ וכו׳ וכמו שכתוב בשירת הים תביאינו ותיטעמו בהר נחלתך וכו׳ מקדש ה׳ וכו׳ שעיקר תשוקתו ומגמתם היה לבא אל הבית המקדש ששם עיקר כל התיקונים כי שם התגלות הכבוד שנמשך על ידי הגרים שנעשה על ידי התפילה הנ״ל כמו שכתוב וכבוד ה׳ בא אל הבית. וכתיב והביכלו כולו אומר כבוד וכן בפסוקים הרבה. ושם עיקר המשכת הנבואה שהוא התורה כי עיקר הנבואה נמשכת מהבית המקדש מבין שני הכרובים אשר על ארון העדות. כמו שכתוב ובבוא משה וכו׳. וישמע את הקול מבין שני הכרובים וכו׳. ושם עיקר האמונה אמונת חידוש העולם. כי שם שהאבן שתיה שממנה הושתת העולם. ועל כן מחמת שמשם התחלת הבריאה. על כן שם יכולין להכניס האמונה הקדושה שהוא אמונת חידוש העולם שהשם יתברך ברא תחילה נקודת האבן שתיה. וממנה הושתת העולם כמו שכתוב מציון מכלל יופי אלקים הופיע. ושם נמשכת ההנהגה של ארץ ישראל שהוא בחינת חידוש העולם שלעתיד. כי שם בבית המקדש עיקר הקדושה של ארץ ישראל. כי היא קדושה העליונה של כל העשרה קדושות של ארץ ישראל. ועל כן כל הנהגת הבית המקדש היה בדרך נסים ונפלאות כמו שאמרו רז״ל עשרה נסים נעשו לאבותינו בבית המקדש כי שם נמשכת ההנהגה של לעתיד שהיא הנהגה של נסים ונפלאות שלא

כדרך הטבע. ועל כן שם כל השירות והתושבחות שהיו עוסקין בהם הלוים בשעת הקרבן. כי כולם נמשכין מבחינת השיר שיתער לעתיד שעל ידי זה גדלים כל הריוחת שהם בחינת יראת ה' שזהו בחינת הבית המקדש שנקרא הר המוריה עיין שם הריח הטוב. וכן נקרא עין שם הי ראה כמו שכתוב מה נורא המקום הזה שעל שם זה נקראת ירושלים יראה שלם. כי שם גדילים כל הריחות ויראות על ידי כל התיקונים הנ"ל. כי שם נמשך הנהר היוצא מעדן להשקות את הגן בחינת ומעין מבית ה' יצא וכו'. נמצא שעיקר התיקון בשלימות הוא בבית המקדש ועל כן היה מצפה משה מיד לבא לשם. כמו שכתוב תביאימו ותיטעימו בהר נחלתך כנ"ל. אבל בעוונותינו הרבים התגרה בהם השטן והחטיאם חטאה גדולה תיכף אחר קבלת התורה. והוכרח משה להתייגע במסירת נפש עצום מאד. והתפלל תפילות הרבה עד שנתרצה השם יתברך לישראל במ"ם ימים האחרונים ואמר לו סלחתי וכו' ואז ראה הקדוש ברוך הוא שאי אפשר להם ליכנוס ולבנות בית המקדש מיד. וגם ראה שאפילו כשיכנסו לארץ ישראל ויבנו את בית המקדש הוא עתיד ליחרב ב' פעמים והגלות יתארך מאד. על כן חמל עלינו השם יתברך והקדים לנו רפואה למכה. וצוה לישראל לבנות את המשכן שיש בו כל הקדושו של הבית המקדש. ובזה הפליא חסדו עמנו. שלמד למשה להמשיך תיקון נפלא כזה שייה כח להמשיך קדושת הבית המקדש גם בהולכם במדבר שמם מקום נחש ושרף ועקרב וכו' ובזה המשיך תיקון לדורות שאפילו כשיחרב הבית המקדש בעונותינו יהיה לנו כח להמשיך קדושת הבית המקדש על ידי בתי כנסיות ובתי מדרשות שאנו בונין בימי החורבן שהם בחינת מקדש מעט. כמו שכתוב כי הפצותים בגוים וכו' ואהי להם למקדש מעט וכו'. כי עיקר הכח להמשיך קדושת הבית המקדש על הבתי כנסת ובתי מדרש שאנו בונין בחוץ לארץ בימי החורבן הוא על ידי קדושת המשכן שהמשיך משה תיקון כזה להמשיך כל קדושת הבית המקדש במדבר על ידי זה יש לנו כח גם עתה להמשיך קדושת הבית המקדש אחר החורבן על ידי הבתי כנסת ובתי מדרש. ועל כן תיכף בשעת הקמת המשכן רמז על החורבן. כמו שכתוב אלה פקודי המשכן משכן שדרשו רז"ל משכן בבניינו משכן בחורבנו. כי עיקר הקמת המשכן היה בשביל זה כדי שיהיה כח לישראל להמשיך קדושת המשכן שהוא קדושת הבית המקדש גם אחר החורבן וכנ"ל. וזה מה טובו אהליך יעקב ופירש רש"י על הבית המקדש מה טובו אוהל שילה ובית עולמים בישובן וכו' משכנותיך אף כשהם חרבים וכו' הינו כנ"ל. כשהם חרבים הם בבחינת המשכן. כי אז אחר החורבן אנו ממשיכים קדושת הבית המקדש על הבתי כנסת ובתי מדרש על ידי המשכן וכנ"ל. כי גם על הבתי כנסת ובתי מדרש נאמר גם כן מה טובו אוהליך יעקב. כי הם מקדש מעט וזה על ידי משכנותיך ישראל. דהיינו על ידי קדושת המשכן והנ"ל וה בחינת חנוכה בחינת חנוכת הבית המקדש. שאז אנו ממשיכין עלינו קדושת הבית המקדש על ידי הדלקת נר חנוכה שעיקר המשכת הקדושה של שבת לימי החול על ידו שזהו גם כן בחינת המשכת קדושת הבית המקדש גם בגלות בחוץ לארץ אחר החורבן. כי עיקר קדושת הבית המקדש נמשך משבת (כמובא בדברי

אדמו״ר ז״ל) ועל כן כל מקום שהזכיר מעשה המשכן הקדים שבת וכו׳ ועל כן על ידי קדושת הדלקת נר חנוכה שהוא להמשיך קדושת שבת לימי החול כנ״ל כמו שאמרו רז״ל ממשיכין קדושת הבית המקדש גם בחוץ לארץ שזהו גם כן בחינה זאת ממש כי הכל אחד. כי שבת וארץ ישראל ובית המקדש הם בבחינת אמת כי הם בחינת קודש כנגד חול שהוא בחינת ימי החול וחוץ לארץ כמובן בדברי רז״ל בז׳ הבדלות שסידרו בירושלמי שהם בין קודש לחול. בין יום השביעי לששת ימי המעשה בין אור לחושך בין ארץ ישראל לחוץ לארץ וכו׳. ועל כן מכל עבודת המשכן לא נזכר אצל חנוכת המזבח כי אם הדלקת נרות המנורה שהם בחינת נר חנוכה כי עיקר חנוכת המשכן שהוא לקדשו בקדושה גדולה עד שנוכל להמשיך קדושתו גם במדבר ואחר החורבן בחוץ לארץ כנ״ל כל זה נמשך על ידי הדלקת נר הקדושה דייקא שהוא בחינת הדקלת נרות המנורה שהוא בחינת נר חנוכה כנ״ל.

אות יג

כי זה ידוע ומבואר לעיל מזה. שהבעל דבר והסטרא אחרא מתעוררים ומתגברים בכל פעם יותר. אף על פי שכבר הכניעו אותם מאז על ידי התפילה בבחינת דין הנ״ל עד שהוכרחו להקיא הקאות הרבה גם מ קרבם ובטנם. אף על פי כן הם חוזרים ומתעוררים בכל פעם בבחינת ככלב שב על קיאו וכו׳. ועל כן כל אלו הנפשות שהקיאה הסטרא אחרא. צריכין עדיין תיקנים הרבה ורפואות הרבה כי בווסאי אפילו אחר שהקיאה אותם הסטרא אחרא עדיין הם חלושים מאד מאחר שהיו בין שיניהם. ובפרט כי הם עדיין בעלי בחירה. והבעל דבר מתגרה עתה בהם הרבה ביותר כידוע. ועל כן עדיין צריכין ישועות ורפואות ותיקונים הרבה. ועיקר תיקונם ורפואתם הוא על ידי בחינת הרפואות הנאמר שם בהתורה הנ״ל באות ו׳ על פסוק ובל יאמר שכן חליתי וכו׳. עיין שם הענין הנפלא והנורא מאד מאד מה שכתבו שם בענין תוספות השכנים. ועיין במקומות שדברנו בזה ובארו קצת הענין הנורא הזה. והכלל שעיקר תיקון כל נפש ונפש הוא כשזוכה להשתדל להיות שכן להקיבוץ הקדוש של ישראל במקום שמתקבצים שם לעסוק בתפילה באמת כי על ידי מה שניתוסף שכן להקבוץ הקדוש של ישראל נעשין שעשועים גדולים ונפלאים מאד למעלה. כי נתרבין הבתים הרבה מאד עד כי חדל לספר כמו שכתו בשם. ועל ידי זה עיקר רכרפואתה בגשמיות ורוחניות בחינת ובל יאמר שכן חליתי (כמו שכתוב שם עיין שם). ועל כן עיקר התיקון על ידי בנין בית המקדש כנ״ל. כי עיקר בנין בית המקדש נבנה על ידי תוספת השכנים שעל ידי זה נתרבין הבתים למעלה הרבה מאד עד שעל ידי זה

נבנה הבית המקדש למטה. כי ידוע בדברינו שלמטה כשעולין לאיזה קדושה כחוט השערה. היא יקרה יותר מאלפים ורבבות עולמות למעלה (כמו שכתבו בהמעשה של הצדיק וכו'). ועל כן צריכין שיתרבו אלפים ורבי רבבות בתים הרבה למעלה על ידי תוספת השכנים כנ"לך עד שיהיה נעשה בית הקדושה למטה. וזהו ענין מה שלא נבנה הבית המקדש על ת"פ שנים אחר יציאת מצרים. כי צריכין קודם שיהיה נבנה רבבות בתים למעלה עד שיהיה נבנה בית המקדש למטה. אבל גם קודם בנין בית המקדש שהוא עיקר המנוחה והנחלה. ושם עיקר שלימות כל התיקונים כנ"תל. גם קודם לזה צריכין בית דקדושה לפי שעה כדי ששם יהיה מקום קדוש שיתוספו השכנים דקדושה לשם כדי שיתרבו הבתים מאד מאד עד שיהיה נבנה הבית המקדש ממש על ידי זה וכנ"ל. וזהו בחינת נפלאות מעשה המשכן. כי משכן על שם שכן. שהקדוש ברוך הוא חמל עלינו וצוה עלינו במדבר קודם שנכנסין לארץ ישראל ולבית המקדש לבנות לעת עתה מהמשכן שעיקרו נבנה בשביל השכנים שצריכין להוסיף בכל פעם בעת שהולכין נע ונד במדבר ואין להקדושה מנוחה. ועל כן הכל בבחינת שכנים אבל צריכין על כל פנים איזה מקום קדוש שיתוספו לשם השכנים הנ"ל וזהו בחינת המשכן הנ"ל וזהו בעצמו בחינת בתי כנסת ובתי מדרש שבונין בחוץ לארץ אחר החורבן שהוא בשביל הקיבוץ הקדוש של ישראל לתורה ולתפילה ולהוסיף לשם שכנים בכל פעם כי כל מי שנכנס לבתי כנסת ולבתי מדרש להתפלל נקרא שכן טוב היפך שכן רע שנקרא מי שאינו כנס לבתי כנסת ובתי מדרש כמו שאמרו רז"ל על פסוק הוי על כל שכני הרעים שכל מי שאינו נכנס להתפלל בבית הכנסת נקרא שכן רע ומדה טובה מרובה ועל כן כשנכנס להתפלל ולהתוסף על הקיבוץ הקדוש נקרא שכן טוב. ונתרבין על ידו אלפי אלפים ורבי רבבות בתים כנ"ל. ואנו צריכין בגלות המר הארוך הזה לבנות בנינים דקדושה ולהוסיף שכנים רבים עליהם עד שיתרבו בתים דקדושה למעלה בריבוי עצום ל כך עד שנזכה שיבנה הבית המקדש למטה שיהיה קיים לעד ולא יחרב עוד לעולם. ועל כן מתארך הגלות כל כך כי בשביל בנין בית המקדש כזה שיהיה קיים לעד צריכין שיהיו נבנין למעלה בתים הרבה מאד מאד על ידי שכנים דקדושה הרבה עד שיהיה נבנה בית המקדש למטה שיתקיים לעולם וכנ"ל (והבן היטב). וכל זה הוא בחינת חנוכה שהוא חנוכת הבית המקדש כי אז ממשיכין הארה גדולה על ידי הדלקת נר חנוכה עד שמאירין הארת הצדיק והתורה בכל העולם כולו עד שמקדשין כל המקומות הרחוקים והנמוכים ביותר בחינת ימי החול ממש שזהו בחינת המשכת קדושת שבת לימי החול. המשכת קדושת הבית המקדש לחוץ לארץ לכל המקומות הרחוקים מאד כי על ידי בחינת ההארה הגדולה של חנוכה מאירין בכל הרחוקים האמונה הקדושה עד שבאים כל הרחוקים וניתוספין על הקיבוץ הקדוש שעל ידי זה נתרבין הבתים לאין קץ שעל ידי זה נמשכין בנין הבית המקדש כנ"ל. ועל כן נקרא חנוכה בחינת חנוכת הבית המקדש וכנ"ל.

אות יד

וזה בחינת גודל מעלת ההליכה עד קברי הצדיקים הקדושים להתפלל שם. כי שם עיקר התיקון של כל אחד שיוכל לצאת ממקום שנפל שם. אפילו אם הוא בין שיני הס״ם יכול הצדיק הגדול להוציאו משם כשבאין על קברו הקדוש. כי גדולים הצדיקים במיתתן יותר מבחייהן וכמו שכתוב ושבח אני את המתים שכבר מתו וכו׳ כי מיתת הצדיק הגדול גבוה ונעלה ונשגב מאד. ואז דייקא מתגבר בכל כוחו לגמור מה שצריך לגמור. כי בוודאי הצדיק האמת עוסק כל ימי חייו הקדושים להוכיח את ישראל להחזירם למוטב. כי זה כל מגמתו והוא מוסר נפשו בשביל זה כל ימיו. אבל זה ידוע שלבעל בחירה קשה מאד להועיל. כי הבחירה של האדם יש לה תוקף גדול מאד. כי הכל נברא בשביל הבחירה (וכמבואר מזה במקום אחר). אבל אף על פי כן יגמור הצדיק מה שהתחיל והעיקר על ידי קול תוכחתו הקדוש שהוא בחינת קולו של משה שהוכיח את שיראל בקול הניגון שיתער לעתיד וזה הקול נמשך על ידי התפילה בבחינת דין שמתפלל זה הצדיק כי הוא בכל כח גדול (וכמבואר שם בהתורה הנ״ל) אבל כבר מבואר שאפילו כשמתפלל התפילה הזאתעד שהסטרא אחרא מוכרחת להקיא גם מקרבה ובטנה אף על פי כן עדיין היא מתגברת אחר כך בכחה הנשאר וכו׳ כנ״ל. ועל כן עיקר שלימות זאת התפילה בבחינת דין של הבעל כח הנ״ל היא רק סמוך למיתתו. ועל כן הצדיק אינו מוכיח את ישראל אלא סמוך למיתה כמו שפירש רש״י בפרשת דברים על פסוק ויהי בארבעים שנה וכו׳ שלא הוכיחן משה אלא סמוך למיתה ולמד מיעקב שלא הוכיח את בניו אלא סמוך למיתה וכו׳. כדי שלא יהיה מוכיחו וחוזר ומוכיחו וכו׳ וכן יהושע ושמואל ודוד לא הוכיחו אלא סמוך למתה וכו׳ כי מיתת הצדיק זהו בעצמו בחינת תפילה בבחינת דין של הבעל כח כי המיתה בבחינת דין. ועל כן שם נאחזהת הסטרא אחרא ביותר:

אות טו

ועל כן המת מטמא הטומאה חמורה אבל הצדיק הגדול הוא מת על קידוש השם כי כל ימי חייו מסר נפשו בכל יום על קידוש השם ובפרט בשעת מיתתו ממש. בוודאי הוא מת על קידוש השם ועיקר המיתה על

קידוש השם היא בבחינת התפלה בבחינת דין של הבעל כח שזהו בחינת עשרה הרוגי מלכות שכל בירורי הניצוצות מהקליפות עד עתה ועד הסוף הוא על ידם (וכמבואר מזה בהלכות עובדי כוכבים על ענין יהרג ואל יעבור בשביל קידוש השם עיין שם). בפרט מיתת הצדיקים שבחוץ לארץ שהכל הוא בבחינת התפילה בחינת דין הנ״ל שמוסרים גופם שיקבור בחוץ לארץ ששם יניקת הסטרא אחרא ונדמה להסטרא אחרא שהוא בולעת את הגוף הקדוש הזה אבל זה הגוף הקדוש הוא בעל כח גדול ועומד להסטרא אחרא בצווארה עד שמוכרחת על ידי זה להקיא הקאות הרבה מקרבה ובטנה וכו׳ עד שיגמור הצדיק מה שהתחיל כי אז אינו פוסק מלעסוק בבחינת תיקון התפילה הנ״ל עד שיגמור כרצונו בבחינת כצאתי מן העיר אפרש את כפי. כשיוצא מן העיר אל קברו אז יפרוש את כפיו בתפילה הנ״ל עד שיגמור מה שרוצה. ועל כן שם על קברו יכול כל אחד להתתקן אפילו הגרוע שבגרועים כי שם עיקר הכח של בחינת התפילה הנ״ל שעל ידי זה עיקר קול התוכחה הנ״ל שהוא קול הניגון הנ״ל שעל ידי זה מוכיח את ישראל בבחינת נרדי נתן ריחו שעל ידי זה עיקר התיקון שזה נעשה בשעת מיתתו דייקא כי אז דייקא מוכיחם כנ״ל. ועל כן שם הכל יתתקנו כראוי כל מי שיזכה לבא לשם בחייו. וזהו בחינת העשרה קפיטיל תהלים שאומרים שם שהם בחינת עשרה מיני נגינה (כמובא בסימן ראש השנה) שהם בחינת קול הניגון הנ״ל שיתער לעתיד שהוא בחינת קול תוכחתו הקדושה הנ״ל שעל ידי זה מעורר ריח טוב אפילו מהגרוע שבגרועים שבישראל ומתקן הכל על ידי זה וכנ״ל׃

הלכות חול המועד הלכה ה׳ מיוסד על מאמר תקעו ממשלה חסר. עתה נדפס בהשמטות בע״ה.

תשעה באב ושאר תעניות א

הלכות תשעה באב ושאר תעניות

הלכה א

אות א

ענין הד׳ תעניתים כדי להעלותמלכות דקדושה. שהיא בחינת ד׳. כמו שכתב רבינו בסימן ל׳.

כי על ידי החורבן והגלות נפלה מלכות דקדושה ונמסר מלכות לעובדי כוכבים ועל כן מתענין. כי על ידי התענית נתעלה האמונה (כמו שכתוב רבינו ז״ל במאמר ויסב בסימן ס״ב) ועל ידי זה עולה המלכות שהיא בחינת אמונה. כי עיקר הגלות מחמת חסרון אמונה כמו שאמרו רז״ל לא חרבה ירושלים אלא על שפסקו בה אנשי אמנה ומחמת זה גלו ונמסר המלכות שהיא בחינת אמונה לעובדי כוכבים ועל כן מתענין ד׳ תעניתים כדי להעלות האמונה שהיא בחינת מלכות שהיא בבחינת ד׳ כנ״ל:

אות ב

וזה בחינת תעניות שמתענין על הגשמים. כי עצירת גשמים הוא בשביל חסרון אמונה כמו שאמרו רז״ל אין הגשמים נעצרין אלא בשביל חסרון אמונה. כי כך היא המידה מאחר שנפסק האמונה ועל ידי זה הוא בחינת עצירת החסדים כי כשנחסר האמונה אז בוודאי הדיבור בגלות. (כמו שכתב רבינו ז״ל במאמר ויסב הנ״ל) וגלות דיבור הוא בחינת נחר גרוני שהוא בחינת יבשות. ועל כן בא העונש על ידי עצירת מימי גשמים שיהיו יבשות ח״ו. ועל דיי עצירת גשמים בא רעב ח״ו והוא גם כן מדה כנגד מדה על שנפלו לתאוות אכלה כי כשאין אמונה אזי התגברות תאוות אכילה ח״ו ואין המאכלים מבוררים (עין כל זה במאמר הנ״ל) ועל כן התיקון על כל זה הוא תענית שעל ידי זה זוכין לשבר תאוות האכילה וזוכין לאמונה שעל ידי זה חוזר הגשמים כנ״ל. כי על ידי התענית. ממשיכין מימי החסדים כמו שכתוב שכתב רבינו שם שזה בחינת גשמי ברכה:וכן על כן צרה שלא תבא מתענין. כי כל הצרות והיסורין ח״ו כולם הם מחסרון הדעת (כמו שכתב רבינו ז״ל בכמה מקומות) וחסרון הדעת היינו הסתרת הידיעה הוא בחינת חסרון אמונה (כמו שכתב רבינו במאמר ויסב הנ״ל) כי העיקר תלוי בהאמונה כשיש אמונה בשלימות כראוי בהשם יתברך אזי כל היסורים בטלין כי יודעין שהכל מהשם יתברך (כמו שכתב רבינו כל זה עיין שם) נמצא שהיסורין הם מסרון האמונה חסרון הדעת ועל כן התיקון לזה תענית כי על ידי תענית זוכין לאמונה כנ״ל. ועיקר התענית הוא התשובה. כי על ידי התשובה עולה המלכות שהיא בחינת אמונה ועל ידי זה נחזר הדעת בבחינת מי זאת עולה מי עם זאת עולה (כמו שכתוב רבינו בסימן מ״ט עיין שם). וזה שמרבין בתפילות ובקשות בכל התעניתים כי עיקר התענית בא על זה ככדי להעלות הדיבור כנ״ל וזה שאומרים וידויים וסליחות

בימי התעניות כי על ידי התעניות זוכין לשמחה בבחינת שמחינו כימות עיניתנו ועל ידי השמה יכולין להתוודות בבחינת ששון ושמחה ימצא בה תודה וקול זמרה וכו׳:

תשעה באב ושאר תעניות ב

הלכה ב

אות א

מה שמתענין על עצירת גשמים. כי כתב רבינו ז״ל (בליקוטי תנינא סימן ס׳) שעצירת גשמים נעשה על ידי מלחמות ושפיכות דמים עיין שם. ומלחמות היינו מחלוקת. ותיקון המחוקת הוא תענית כמבוא היטב בדברי רבינו ז״ל (בסימן נ״ז):

ועלכ ן מתענין על עצירת גשמים לתקן המחלוקת היינו מלחמות שמזה נעשה עצירת גשמים כנ״ל:וזהו גם כן בחינת הד׳ תעניות שמתענין על החורבן. שהוא גם כן לתקן השלום. כמו שאמרו רז״ל כשיש שלום אין צום. שעיקר התענית כשאין שום (וכמבואר שם בדברי רבינו ז״ל עיין שם). כי לא חרבה ירושלים אלא בשביל שנאת חנם כמו שאמרו רז״ל. ועל כן מתעני לתקן זאת. כי על ידי התענית נתתקן המחלוקת ונעשה שלום כנ״ל. וכן על כל צרה שלא תבוא מתענין. כי כל הצרות והיסורין ח״ו הם בחינת מחלוקת כי כל מה שהוא נגד רצון האדם הוא בחינת מחלקות (כמו שכתוב שם בדברי רבינו ז״ל הנ״ל). כי הצרות חצו הם על ידי התברות הדינים ח״ו שהם בחינת מחלוקת דהיינו שאין נכלל שמאל בימי ח״ו שזה בחינת מחלוקת בחינת דינים. כי אין יסורין בלא עון והעון הוא בחינת מחלוקת כי עיקר יניקת הסטרא אחרא והיצר הרע הוא ממחלקות (כמבואר בדברי רבינו ז״ל) נמצא שעל ידי העוונות שפגם המחלוקת שנתן כח ח״ו להסטרא אחרא החולקת על הקדושה על כן נתעוררו עליו דינים ח״ו שהם בחינת מחלוקת ומשם באים הצרות ח״ו שהם כנגד רצונו בחינת מחלקות ולתקן זאת גוזרין תענית שהיא תיקו המחלקות כנ״ל. כי הכלל שכנגד כל מיני מחלוקת התיקון הוא תענית

בבחינת מרבה צדקה מרבה שלו. ועיקר התעניתה וא הצדקה כי אגרא דתעניתא צדקתא עיין שם:

תשעה באב ושאר תעניות ג

הלכה ג

אות א

ענין ד' צומות שמתענין על חורבנית המקדש. על פי המאמר בראשיתלעיני כל ישראל בלקוטי תנינאסימן ס"ז. והכלל כי הצדיק האמת הוא החן והפאר והיופי של כל העולם בחינת יוסף בחינת ויהי יוסף יפה תואר ויפה מראה וכו' ועל ידו יכולין להסתכל בעצמו בכל המדות שבאין מד' יסודות איך הוא אוחז בהם כי כל הד' יסודות נמשכין מהצדיק שהוא בחית יסוד הפשוט בחינת צדיק יסוד עולם וכו' בחינת ונהר יוצא מעדן להשקות וכו'. והיו לארבעה ראשים וכו'. כי שמו משותף בשמינו וכו' ושם ה' הוא בחינת ד' אותיות. ומשם נשתלשלין הד' יסודות ובתחילה הם בחינת ד' מוחין בחינת תלת גוונין דעינא ובת עין וכו' וזה בחינת שבת וכו' ועל כן שבת שהוא תלת גוונין דעינא ובת עין מאיר להבית המקדש וכו'. וכל זה הוא בחינת מאורי האור. וכשנחרב הבית המקדש זה בחינת הסתלקות מאורי אור ואז מתגברין ח"ו מאורי אש בחינת ממרום שלח אש וכו'. וזה בחינת ויצת אש בציון ותאכל יסודותיה וכו' כי על ידי חורבן בית המקדש בחינת הסתלקות מאורי אור נתגברו בחינת מאורי אש ועל ידי זה נפגמין כל הדף יסודות כי תיקון כל הד' יסודות שהם כלל המדות הם על ידי בחינת מאורי אור שנמשכין מהצדיק מבחינת שבת שהם היו מאירין בבית המקדש וכו' (כעיין שם כל זה היטב):

ועל כן קשה סילוקן של צדיקים יותר מחורבן בית המקדש. כי עיקר בחינת מאורי אור נמשכין מהצדיק שהוא בחינת שבת שמאיר להבית המקדש ועל כן כל מי שיש בו דיעה כאלו נבנה בית המקדש בימיו כי כשיש בו דיעה שהם המוחין שזהו בחינת הצדיק שבדור שזוכה לדעת

ומוחין שהם בחינת מאורי אור וכו׳ בוודאי נחשב כאלו נבנה בית המקדש בימיו כי עיקר בנין וקיום הבית המקדש הוא על ידי הדעת ומוחין שהם בחינת מאורי אור שמאירין להבית המקדש כנ״ל:

אות ב

וזה בחינת הד׳ תעניתים שצריכין להתענות על חורבן בית המקדש שהוא בחינת הסתלקות מאורי אור וכו׳ כנ״ל. כי עיקר האכילה בקדושה הוא על ידי בחינת המאורי אור שנמשכין מהצדיק האמת שעל ידו נתתקנין ונתבררין כל הד׳ יסודות כנ״ל, כי כל מיני מאכל הם כלולים מד׳ יסודות כידוע וכעל כן הם חיות הגוף שכלול גם כם מד׳ יסודות. ועל כן כשמאירין מאורי אור על ידי הצדיק שהוא בחינת בנין בית המקדש שעל ידי זה נתתקנין כל הד׳ יסודות כנ״ל. על כן אז האכילה בקדושה. בבחינת צדיק אוכל לשובע נפשו. כי כשהד׳ יסודות נתתקנין ונתבררין על ידי הצדיק כנ״ל אז הם נכללין בקדושה בשרשם בתוך יסוד הפשוט. ואז כל הד׳ יסודות כללין בבחינת מאורי אור שהוא בחינת מוחין בחינת אור הצדיק כנ״ל. ואז האכילה בקדושה בשביל הנפש. כי הנפש היא בחינת מוחין בחיתנת מאורי אור בחינת ונשמנת שדי תבינם. והגוף הוא בבחינת מאורי אש. כי אש הוא הראשון מהד׳ יסודות. וכל תאוות הגוף כולם באים מאש וחמימות הגוף שמשם כל התאוות. נמצא שעיקר תיקון האכילה בקדושה הוא על ידי הצדיק האמת שעל ידו נתתקנין כל הד׳ יסודות ונכללין בשרשם בבחינת מאורי אור בחינת מוחין ואז האכילה בשביל הנשמה שהיא גם כן בחינת מוחין בחינת מאורי אור. וזה בחינת צדיק אוכל לשובע נפשו וכו׳ כנ״ל. ועל כן כל השפעות וכל השביעה נמשך מהצדיק הדור בחינת יוסף שהוא בחינת נהר יוצא מעדן להשקות וכו׳ כי כל הדברים כולם נמשכין מד׳ יסודות שכולם נמשכין מהצדיק וכו׳ כנ״ל. שהוא בחינת ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן כנ״ל כי הצדיק משקה ומרוה את הארץ שעל ידי זה נמשכין כל ההפעות כי כל הגשם והמטר יורדין על ידי הצדיק כמו שכתבו כי לא המטיר ה׳ על הארץ ואדם אין וכו׳ שהוא הצדיק שעל ידו נמשך כל המטר להשקות אל כל פני האדמה כי הוא בחינת נהר יוצא מעדן להשקות וכו׳ ומשם יפרד וכו׳. ועל כן נמשכין כל ההשפעות על ידי הצדיק בבחינת ויכלכל יוסף את אביו ואת אחיו. בחינת וכל הארץ באו מצרימה אל יוסף לשבור. כי יוסף הוא השליט הוא המשביר וכו׳. כי יוסף שהוא השליט שהוא הצדיק הדור שממנו נמשכין כל הד׳ יסודות שהוא הראש בית וכו׳ (כמבואר במאמר הנ״ל) שהוא נהר יוצא מעדן להשקות את וכו׳ הוא המשביר כי ממנו נמשכין כל השביעות וכל ההשפעות שכולם כלולים בד׳ יסודות שנמשכין

אות ג

ועל כן מצוה גדולה לאכול בשבת. כמוש כתוב אכלוהו היום כי שבת היום לה׳. כי בשבת מאירין בחינת מאורי אור כנ״ל ואז דייא האכילה בקדושה כנ״ל. ועל כן מצוה לאכול בשבת. וזהו שנתנה התורה טעם לאכילת שבת מחמת ששבת הוא בבחינת מאורי אור וזה שכתבו אכלוהו היום כי שבת היום לה׳ ראו כי ה׳ נתן לכם את השבת וכו. ראו דייקא זה בחינת מאורי אור שהם בחינת ראו בחינ תלת גווניו דעינא ובת עין (כמבואר במאמר הנ״ל על פסוק זה עיי שם) ועל כן מחמת ששבת הוא בבחינת ראו בחינת מאורי אור וכו׳. על כן אכלוהו היום כי מחמת זה מצוה לאכול בשבת כי אז האכילה בקדושה כשמאירין המאורי אור שהם בחינת שבת בחינת צדיק האמת בחינת בית המקדש כנ״ל:

אות ד

ועל כן כשנחרב הבית המקדש ונסתלקו מאורי אור גזרו להתענות ד׳ צומות כי עכשיו כשנסתלקו מאורי אור על ידי חורבן בית המקדש קשה לאכול בקדשוה כי אז מתגברין הד׳ יסודות בגשמיות שהם בבחינת מאורי אש וכו׳ כנ״ל מאחר שנסתלקו מאורי אור וכו׳ כנ״ל ועל כן צריכין להתענות ד׳ צומות כדי לכהכניע הד׳ יסודות ואז יכולין לזכות על ידי התענית שיחזרו ויאירו בחינת המאורי אור שהם המוחין כי על ידי התענית ניזון המוח תחילה ומתגבר המוח על הגוף ואז מתגברין בחינת מאורי אור על בחינת מאורי אש. כי כשמאירין המאורי אור אז אין צריכין לצום כי האכילה בעצמה נכללת בבחינת מאורי אור כנ״ל ואזי אדרבא על ידי האכילה נתחזקין יותר בחינת מאורי האור בבחינת צדיק אוכל לשובע נפשו כי על ידי האכילה בקדשוה מתבררין בחינת מאורי אור כמו שכתבו אצל יהונתן הנה אורו עיני כי טעמתי מעט דבר הזה וכיוצא בזה אבל עכשיו שנחרב הבית המקדש ונסתלקו מאורי אור צריכין התענות ד׳ צומות ואז מכניעין הד׳ יסודות על ידי התענית (כמובא במקום אחר) ואז יכולין לחזור ולזכות לבחינת מאורי אור שהם בחינת

מוחין כנ״ל. כי כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה ועל כן על ידי תענית שמתענין ומתאבלין ל חורבן בית המקדש על ידי זה זוכין לבחינת בנין בית המקדש דהיינו שחוזרין וזוכין לבחינת מאורי אור שהם בחינת בית המקדש בבחינת ולשום לאבילי ציון פאר תחת אפר וכו׳ (כמבואר במאמר הנ״ל) בבחינת מאור עינים ישמח לב. על ידי מאור עינים שהוא בחינת מאורי אור על ידי זה ישמח לב כי על ידי זה זוכין לשמחה בחינת שישו אתה משוש כל המתאבלים עליה שהם זוכים לבחינת מאורי אור שהם בחינת שמחה כנ״ל. ועל כן על כל צרה שלא תבוא גוזרין תענית כי כל הצרות ח״ו באין מבחינת מאורי אש שמהם כל הצרות רחמנא ליצלן כידוע. ועל כן מיום שחרב בית המקדש אין יום שאין קללתו מרובה מחברו כמו שאמרו רז״ל. כי מיום שחרב בית המקדש ונסתקלקו מאורי אור ונתגברו מאורי אש רחמנא ליצלן שמהם כל הצרות רחמנא ליצלן ועל כן מתענין שעל ידי זה מכנעין בחינת מאורי אש כנ״ל ונתגברין מאורי אור שהם בחינת המוחין כנ״ל. ועל כן עיקר תענית גזרו על עצירת גשמים ח״ו כי עיקר הגשמים נמשכין מהצדיק שהוא נהר יוצא מעדן וכו׳ כנ״ל שהוא בחינת מאורי אור כנ״ל. ועל כן כשנעצרין הגשמים ח״ו צריכין להתענות הרבה כדי להחזיר בחינת מאורי אור שהם הארת הצדיק שמשם כל הברכות וההשפעות שהם בחינת גשמים בחינת ונהר יוצא להשקות וכו׳ כנ״ל:

תשעה באב ושאר תעניות ד

הלכה ד

אות א

על פי התורה חדי ר׳ שמעוועיין שם בסימן ס״א ושם מבוארשעל ידי פגם אמונת חכמים עוליעשנים סרוחים וכו׳. ועל ידי זהנחלקה עצתו וכו׳.

וזה עיקר מרירת העצר של חורבן בית המקדש וגלות ישראל מארצם שהכל היה על ידי שגמו באמונת חכמים כמו שכתוב ויהיו מלעיבים במלאכי אלקים (וכמו שאמרו רז״ל במסכת שבת) ומאז אין לנו שום

עצה. כמו שכתוב אבדה עצה מבנים וכו׳ וזהו אבדה עצה מבנים נסרחה חכמתם היינו עלידי עשנים סרוחים שמבלבלין החכמה שבמוח בחינת נסרחה חכמתים על ידי זה אבדה עצה מבנים וכנ״ל ועל זה צועק דוד המלך עליו השלום עד אנה אשית עצות בנפשי וכו׳ שזה נאמר על הד׳ גליות כמו שפירש רש״י שם שעיקר הצרה מה שאין יכולין לשית עצות בנפשו כל אחד על מה שצריך. כי האדם צריך עצות הרבה בזה העולם כל ימי חייו כדי שיוכל להציל עצמו ממה שצריך להנצל שלא יאבד שתי עולמות ח״ו. כי מי שיש לו מוח בקדקדו ראוי לשית לב על אודותיו מה נעשה עמו בזה העולם. ועל מה בא לזה העולם לעבור בדאגות וצרות ויגונות וכעס ומכאובות כאלה וסופו לעפר ישוב למקום עפר רימה ותולעה. ומי יודע איך יצא משפטו ודינו בים הדין הגדול והנורא כי גדול יום הוא ונורא מאד כמו שכתוב אום ונורא הוא ומי יכילנו בוודאי צריך כל אדם לפקח על עסקיו ולשית עצות בנפשו אולי יוכל למלט נפשו. והעיקר הוא עצות אמתיות. כי עיק תכלית כל החכמות הם העצות כי בוודאי אין זה חכמה לעשות קני שריפה נפלאה בחכמה גדולה. ואחר כך הוא בעצמו נהרג על ידה כשאר כבר אירעו הרהמעשות כאלה כמובא וכמו שאמרו רז״ל סדנא בסדניה יתוב. (ועיין מזה במקום אחר בהלוכת סוכה) ועל כן בוודאי עיקר החכמה הוא כשמצליח על ידי זאת החכמה דהיינו כשיוצא לו מהחכמה עצה שיצליח על ידה. אבל גם כשמצליח בזה העולם על ידי החכמה. עדיין אין זה עצה שלימה באמת כי העולם הזה צל עובר ועיקר העצה שלימה באמת הוא כשזוכה להצליח ל ידה בעולם הנצחי. ועצה כזאת אי אפשר להשיג כי אם על ידי אמונת חכמים ולהתקרב אליהם ולתלמידיהם ולספריהם הקדושים שהם מלאים עצות אמתיות עצות עמוקות. כי גם בעבודת ה׳ בעצמו יש כמה וכמה עצות שהבעל דבר מתערב בהם ומהפך אותם לרעה. כי התורה יש בה שני כחות זכה וכו׳ לא זכה וכו׳ כמו שכתוב צדיקים ילכו בם ופושעים יכשלו בם. ועל כן צריכין לשמש הרבה צדיקים וכשרים אמיתים כדי לזכות לעצות שלימות אמיתיות בכל יום ובכל עת:

אות ב

כי עיקר הקלקול התחיל מעצות רעות שהם עצת הנחש הקדמוני בחינת הנחש השיאני וכו׳ ומאז נתקלקל העם ועיקר התיקון התחיל מאברהם אבינו שממנו התחיל המנשכת התורה בעולם שנקראת עצה כמו שכתב לי עצה ותושיה. בחינת תרי״ג עטין כי אברהם זכה שהיו כליותיו נובעות חכמה כמו שאמרו רז״ל. כליותיו דייקא כי הכליות יועצות ושם עיקר גמר שלימות החכמה. כשזוכין על ידי החכמה לעצות אמתיות שינצל על

ידם מרוח סערה של זה העולם ולהצליח על ידים לנצח. ועל כן אברהם זכה שנקרא יועץ להקדוש ברוך הוא כביכול. כמו שכתוב את מי נועץ ויביניהו וכו' וכתיב ואיש עצתו יודיענו שנאמר עלאברהם כמו שפירש רש"י שם. וכן כל הצדיקים נקראים יועצים כמו שכתוב המה היוצרים יושבי נטעים עם המלך במלאכתו כי בהם נמלך ונתייעץ בבריאת עולמו :

אות ג

ועיקר חורבן בית המקדש וגלות ישראל מארצם הוא בחינת פגם העצה שנחלקה לשנים שבא על ידי פגם אמונת חכמים כנ"ל. שעל ידי זה מגרשין ישראל מארצם כמו שכתוב שם. ועל ידי זה אין יכולין להמתיק הדין על ידי בחינת קדש קדשים ועל כן על ידי זה נחרב הבית המקדש. ועל כן תיקנו להתענות הד' תעניות על זה כדי לתקן על ידי התעניות פגם עשנים סרוחים שהם מותרות האכילה שעולה אל המוח שבא על ידי פגם אמונת חכמים :

אות ד

וזה בחינת הג' צרות שאירעו בטבת שאז התחלת חורבן בית המקדש. כמו שכתוב כתב לך את עצם היום הזה והם נזכרים בסליחות של יו"ד בטבת. שנכתבה התורה יוונית. ומת עזרא הסופר ואז סמך מלך בבל וכו' שהוא התחלת החורבן. כי כל אלו הצרות תויים זה בזה. כי נכתבה התורה יוונית זה עיקר בחי פגם כתב ידינו ונותנים תוקף לכתב שלהם מאחר שהתורה הקדושה בעצמה נכתבה בכתב שלהם. וזה בחינת שמת עזרא הסופר שהוא הסופר הראשון שעסק ביותר לתק כיתבת התורה כראוי. ועל כן צרת מיתתו הוא שייכה לצרת כתיבת התורה בכתביהם שהוא ההיפך מהתיקון שעשה עזרע הסופר על ידי שהיה עוסק להיות סופר וכותב בכתבינו כדינו. והמשיך שלימות כתיבת ספרי התרוה בעולם ועל כן אז התחיל החורבן. כי עיקר החורבן על ידי זה על ידי פגם אמונת חכמים שעל ידי זה נפגם כתב ידינו ומגרשין מארץ ישראל ונחלקה העצה. ואז אין שלימות להתורה על ידי שפוגמין בספרים אמיתיים של תורתינו הקדושה שעל ידי זה ראין יכולין להמשיך המתקה מקדש קדשים עיין

שם ותראה איך כל זה קשור זה בזה:

אות ה

וזה בחינת מחלוקת השבטים עם יוסף. שגרם הגלות והחורבן. כי יוסף הוא בחינת הצדיק האמת. והשבטים אף על פי שהם כולם קדושים אף על פי כן קפץ השטן ביניהם והטעה אותם בעצות רעות כאלה למכור את יוסף הצדיק. כי גם צדיקים גדולים צריכים לשמור עצמם מאד ולבקש מהשם יתברך מאד להנצל מעצת נבערות. בפרט בענין מחלוקת ששם עיקר התגברות השטן שמכניס סברות בלב הצדיקים עד שנמדה להם שהם צריכים לרדוף את הצדיק האמת עד לחייו והכל נמשך מעצת הנחש הטעה את אדם הראשון והטעאה את קין היה בתחילבה גדול במעלה מאד (כמובן בכתבי האריזצל) והטעה אותו בעצות רעות להרג את הבל. וכן הוא בכל המחלוק. ובפרט המחלוקת שבין הצדיקים. וזהו וישלחהו מעמק ודרשו רז״ל מעצה עמוקה של הצדיק הקבור בחברון. כי אתה מרום לעולם ה׳. וידו על העליונה תמיד. ואף על פי שמסר הבחירה לאדם. ועל כן ההכרח לעזור את האדם שיבחור לו עצה כרצונו. אף על פי כן מהשם יתברך גומר תמיד כרצונו. (ועיין מזה במקום אחר) כי עצת ה׳ לעולם תעמוד וכתיב כי ה׳ צבאות יעץ ומי יפר:

אות ו

ועל כן כשנתוועדו השבטים עם יוסף לא היה אפשר ליוסף לחזור ולהתחבר עמהם עדשהיאו את בנימין. כי בנימין הוא עיקר בחינת תיקון העצה השלימה האמיתיית. כי רק הוא נולד בארץ ישראל ששם בית המקדש ששם עיקר העצה כנ״ל ועל כן נקרא בנימין בן ימין בחינת עצות אמיתיית שהם בחינת לב חכם לימינו היפך עצות נבערות הם בחינת לב כסיל לשמאלו. כי י״ב השבטים הם בחינת שלימות כלליות העצה הקדושה שהוא כלל התורה שנקרא עצה כנ״ל. כי הם המטה שלימה שהעמיד יעקב אבינו שמהם יצאו כל זרע ישראל שקיבלו את התורה בהר סיני שהוא עיקר העצה השלימה כנל. כי י״ב שבטים הם בחינת י״ב אבני יעקב שנכללו כולם באבן אחת (המובא שם בהתורה הנ״ל עיין שם). שזהו

בחינת מה שנכללי באבן שתיה בבחינת קדש קדשים שזוכין על ידי אמונת חממים שעל ידי זה נתרבין הספרים האמיתיים של התורה הקדושה שכל זה הוא בחינת שלימות העצה האמיתיית (כמובן שם כל זה עיין שם) ועל כן הזדרז יעקב מאד תיכף כשנולד יוסף לברוח מלבן כדי שלא יהיה נשלם ח״ו מטתו הקדושה בחוץ לארץ כמו שכתוב בזוהר הקדוש היינו כנ״ל כי שלימות מטתו היא שלימות העצה הקדושה שנשלמה על ידי בנימין שההכרח שתהיה נשלמת בארץ ישראל ששם הבית המקדש וקדש קדשים ששם עיקר העצה השלימה כנ״ל:

אות ז

ועל כן כשבאו אחי יוסף למצרים וראה שהם שבים בתשובה על מכירתו ואזי צריכים לחזור ולהתחבר עמהם ואז יהיה נגמר ונשלמת העצה. על כן לא רצה להתוודע להם עד שהביאו את בנימין. וגם אז הוסיף לצערם כדי שישובו בתשובה שלימה ביותר. והיה מצערם על ידי בנימין דייקא שצוה להטמין הגביע באמתחתו. זה רמז להם מה שפגמו על ידי מכירת יוסף הצדיק שהוא בחינת פגם אמונת חכמים שגרמו על ידי זה פגם העצה כנ״ל שעיקר הפגם מגיע לבנימין הצדיק שהוא עיקר שלימות העצה כי בית המקדש בחלקו וכנ״ל. כי בנימין היה נקי לגמרי מפגם העצות רעות שנמכין מעצת הנחש כנ״ל שגרם מתה לעולם כי בנימין היה נקי מכל זה. כי הוא מת בעטיו של נחש לבד אבל הוא בעצמו לא היה לו שום חלק בעטיו של נחש על ידי זה. ועל כן זכה באמת שנבנה בית המקדש וקדש קדשים בחלקו דייקא ששם עיקר תיקון העצה וכנ״ל. ועל כן רמז להם יוסף הפגם על ידי בנימין הצדיק שפגמו על ידי פגם אמונת חכמ ים הל שעיקר הפגם מגיע לבחינת בנימין שהוא בחינת הבית המקדש. שהוא עיקר בחינת שלימות העצה כנ״ל. גם הראה להם שעל ידי פגם אמונת חכמים גורמים שמעלילים על הצדיקי אמת שהם בעלי עצה באמת כמו שכתוב ונהנין מנו עצה. גורמין שבודין עליהם כזבים כאלו הם גנסים ורמאים ח״ו כאלו כל הנהגתם בשביל גניבה ורמאות ח״ו. ואז הכירו השבטים גודל פגמם עד היכן מגיעפגמם ואז שבו בתשובה בשלימות כמו שכתוב מה נאמר מה נדבר מה נצדק האלקים מצא את עון עבדיך וכו׳. ואז זכו לתקן על ידי זה ואז התודע להם יוסף וחזרו ונכללו יחד שזה מרמז על סוף התיקון האחרון כשיבא משיח שאז יתתקן העצה בשלימות שאז יחזור ויתאחד מלכות בית דוד שנחלקה תחילה שהוא בחינת תיקון פגמה עצה הנ״ל בחינת ולא יחצו לשתי מלכות עוד. כי חלוקת מלכות בית דוד וחלוקת עצה הם בחינה אחת (כמו שכתוב במקום אחר) ועל כן קורין הפטרה זאת בפרשת ויגש שמדברת מהתחברות מלכות בית ישראל

כמו שכתוב שם ולא יחצו לשתי ממלוכת עוד וכו׳. ועל כן נקרא משיח פלא יועץ. וכתיב ונחה עליו רוח ה׳ רוח חכמה ובינה רוח עצה וגבורה. כי עיקר התיקון הוא תיקון העצה שהוא עיקר שלימות התורה כשזוכין על ידי צדיק אמת לקבל משם עצות אמתיות כל אחד ואחד לפי בחינתו באופן שיוכל להציל נפשו מני שחת ולזכות על ידם להצחלה הנצחיית.

אות ח

ועל זה צריכין להתפלל הרבה למהשם יתברך שיזכה לעצות אמיתיית כאלו וזה ויגש אליו יהודה. הם בחינת כלל ישראל שנקראים יהודים על שם יהודה. שהם נגשים אל יוסף בחינת הצדיק האמת ושבים בתשובה על מכירתו שהוא בחינת פגם אמונת חכמים בחינת חלוקת העצה כי מכירת יוסף הוא בחינת חלוקת מלכות בית דוד שהוא בחינ חלוקת העצה כמובן בהפטרה שלויגש שמדברת מזה. כמו שכתוב ולא יצו לשתי ממלכות עוד וכנ״ל. (ועיין במקום אחר מזה) כי פרשת ויגש מדברת מתיקון מכירת יוסף שהוא בחינת פגם העצה כנ״ל ששבים בתשובה ומפפייסים אותו ומבקשים ממנו שימחול להם ויחזור ויתקנם בעצה שלימה וטובה באמת. וזהו ויאמר אליו בי אדוני ידבר נא עבדך דבר באזני אדוני ופירש רש״י יכנסו דברי באזניך. שמבקשים אותו שישמע היטב ויכנסו דברינו באזנו ובלבו היטב. כי שמעוה בלבא תליא היינו שירחם עלינו וישים לבו היטב היטב מה נעשה עמנו בזה העולם ויתן לנו עצה כראוי לכל אחד ואחד באופן שנוכל להציל עצמינו כל אחדד ממה שצריך הנ״ל שלא תאבד תקוותינו חלילה כי זה כלל שבדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו. וכמו ששואלים את הצדיק כן הוא משיב. ומזה באים כל העצות המקולקלות שנדמה לו שמאת ה׳ הם או שהצדיק יעץ לו כך ובאמת הכל ממנו בעצמו כמו שכתוב אולת אדם תסלף דרכו וכו׳ שדרשו רז״ל מקרא זה על השבטים שפגמו בעצה כנ״ל. על כן מי שרוצה לחוס על עצמו באמת צריך לבקש מאד בתחנונים רבים את השם יתברך ואת הצדיקי אמת שישימו לבם היטב על מה שנעשה עמו באופן שיתנו לו עצה אמיתיית ונצחיית שיצליח על ידה לנצח באמת וזהו ואל יחר אפך בעדך היינו שיתבטל כל מיני חרון אף ודינים כנ״ל שעל ידי התשובה על פגם אמונת חכמים נתבטלים כל מיני דינים שהם חרוף אף כי נכללין בבחינת קדש קדשים שמשם כל ההמתקות שבעולם כנ״ל. וכל מה שנתמתק הדין ביותר נשלמה העצה ביותר עד שזוכה בכל פעם לעצה שלימה הנמשכת מהצדיק האמת שיוכל לעמוד על ידה כנגד כל מיני עצות מקולקלות שהבעל דבר מסבב בלבו בכל יום ובכל עת וזהו כי כמוך כפרעה פרעה זה בחינ יטול וקילקול העצה הקדושה בבחינת ותפרעו כל עצתי שעל ידי זה

היה כל גלות מצרים שכולל כל הגליות. כי פרעה עומד אצל העורף ורוצה לעכב המוחין שלא ירדו למטה שיתהוו מהם עצות טובות להכיר הבורא יתברך על ידם שזהו עיקר סוד גלות מצרים (ועיין בכוונות והבן היטב) ועיקר התיקון על ידי קבלת התורה שזכינו בעת יצירת מצרים שהוא תרי״ג עטין דאורייתא בחינת לי עצה ותושיה בחינת תיקון העצה כנ״ל. והעיקר הוא לקבל עצות מהצדיק המאת באופן שיוכל לעמוד על ידם בכל פעם כנגד קלקול ובלבול העצות של הסטרא אחרא שהם בחינת פרעה כנ״ל וזהו כי כמוך כפרעה היינו כפי מה שפרעה שהוא קלקול העצה מתגבר בנכליו וערמימיותיו. כמו כן אתה יודע לין עצות בכל פעם להנצח מערמימיותיו ולשוב ולהתחזק לישראל על עמדו להתחזק עצמו בהתורה הקדשה שהוא עיקר העצה השלימה וזהו כי כמוך כפרעה כי שני הכפרין מורין על הדמיון ממש כמו שפירש רש״י היינו כי זה עיקר נפלאות מעשה הצדיק כי נורא הוא. כי יודע ומחזק כל אדם כפי מה שהוא בכל מדריגה שהוא בכל יום ויום בעצות עמוקות אמתיות שהם מכוונים ממש כפי קלקול העצה שרוצה הבעל דבר להתגבר עליו בתחבולותיו. על כן העיקר הוא תיקון אמונת חכמים אמתיים שעצתם בחינת מים עמוקים עצה בלב איש שאי אפשר לקלקל אותם בשום אופן בעולם כי הם עומדים כנגד כל מיני קלקול העצה של הסטרא אחרא בבחינת כי כמוך כפרעה כנ״ל כי מאד עמקו מחשבותיהם. כי עצתם הוא עצת ה׳ אשר לעולם תעמד כי אתה מרום לעולם ה׳.

אות ט

וזה בחינת התעניתים שגוזרים על הגשמים כי עיקר עצירת גשמים בא על פגם האמונה כמו שכתוב וסרתם ועבדם וכו׳ ועצר את השמים וכו׳ היינו על פגם אמונת חכמים שהוא עיקר יסוד האמונה ועל כן גוזרין תעניות. כי על ידי התעניות מתקנין פגם המותרו של האכילה שלא יבלבלו את המוח וכנ״ל. לענין הד׳ תעניות. כי התעניות בחינת תשובה שעל ידי זה נמשך בחינת פגך אלקים מלא מים שמשם הגשמים (כמו שכתוב בהתורה הנ״ל עיין שם). ועל כן עיק תעניות הגשמים הוא בארץ ישראל ששם דיקיא גוזרין כל הי״ג תעניות. כי עיקר הפגם והתיקון של אמונת חכמים שהוא בחינת תיקון העצה הוא בארץ ישראל ששם הבית המקדש וקדש קדשים וכנל ועל כן גוזרין י״ג תעניות כנגד י״ג מכילין דרחמי שעל ידם המתקתכל הדינים שעיקר שרשם בשכל העליון בבחינת קדשי קדשים שהוא בחינת כתר עליון ששם כל הי״ג מכילין דרחמי כידוע ומשם נמשכין הי״ג מדות שהתורה נדרשת בהן שעל ידם עיקר בירור כל הלכות התורה שהם בחינת בירור העצות הקדושות כי ההלכות של

התורה הן הן העצות בחינת תרי״ג עטין דאורייתא שהם תרי״ג עצות שאי אפשר לברר כל דיניהם והלכותיהם כי אם על ידי י״ג מדות שהתורה נדרשת בהן וכמו כן לענין עובדא וקיום התרוה צריכין לשות עצות בנפשו על ידי בחינת י״ג מדות שהתורה נדרשת בהן (כמבואר במקום אחר) נמצא שעיקר תיקון העצה שבאה על ידי המתקת הדינם על ידיתשובה על פגם אמונת חכמים שעל ידי זה נשלמת התורה שעל ידי זה זוכין לשכל הכולל ששם המתקת כל הדינים בשרשם כל זה נמשך על ידי י״ג מכילין דרחמי שהם בחינת י״ג מדות התורה שהם הם בחינ תיקון העצה להלכה ולמעשה לקיום התורה כנ״ל. ועל כן גוזרין י״ג תעניות כנ״ל. כי תעניות של הגשמם הם בשביל תיקון העצה שנמשך על ידי בחינת פלג אלקים מלא מים שמשם הגשמים שהוא בחינת המים שמטהרין מהטינופת והעשנים סרוחים הנ״ל באים על ידי פגם אמונת חכמים. שעל ידי זה נפגמת ונחלקת העצה (כמבואר שם כל זה בהתורה הנ״ל עיין שם היטב).

אות י

וזה בחינת סוד הגביע שנמצא באמתחת בנימין. כי בנימין הוא עיקר תיקון שלימות העצה. כי נולד בארץ ישראל ובית המקדש וקדש קדשים בחלקו וכנ״ל ושם סוד הגביע שהוא בחינת שלימות העצה שנמכשת על ידי שתשובה על פגם אמונת חכמים. שעל ידי זה נתרבין ספרי התורה ונשלמת התורה ונכללת בבחינת קדש קדשים ששם כל הי״ג מכילין דרחמי שעל ידי זה נתמקתין כל הדינים וכנ״ל כי איתא בילקוט הראובני בשם המג״ע שבגביע הוא בחינת יג״ג פרקים עצב שהם אותיות גביע שהם י״ג מכילוךדריחמי היינו כנ״ל. וזה ששמובא שם ג״י״ג ע״ב הנ״ל בגימטריא שלום במם סתומר וכו׳ עיין שם כי עיקר התיקון על ידי השלום שהוא תיקון המחלוקת שהוא בחינת תיקון פגם אמונת חכמים (כמו שכתוב שם בהתורה הנ״ל וכנ״ל):

אות יא

כי הגביע הוא אשר ישתה בו והוא נחש ינחש בחינת עצות כי כל המנחשים והקוסמים הם בשביל עצו שמי שצריך לאיזה עצה לידע איך

להתנהג היה הולך להמנחשים והקוסמים. רק שאנחנו בני ישראל מוזהרים מלקבל עצות מהמנחשים והקוסמים רק להיות תמים עם ה׳ ולקבל כל העצות מחכמים אמתיים. נמצא שנחש ינחש הוא בחינת עצות רק שהטעה אותם ודיבר עמהם כאלו יוסף הוא מאנשי מצרים שעצתם על ידי ניחושים. וזה שאמרו כי הגביע הוא אשר ישתה אדוני בו. כי שתיה בחינת שלימות העצה בחינ ואכלת ושבעת ודרשו רז״ל ששבעת זה שתיה. כי עיקר השביעה על ידי השתיה שהוא מעכלת המזון ומשביע את הגוף שזהו ההיפך מפגם וקלקול האכילה שעולים ח״ו עשנים סרוחים ומבלבלים את המוח שמשם חלוקת העצה כנ״ל שזהו מחמת שאין אמאכל מתעכל כראוי ואינו משביע את הגוף כראוי. אבל שתיה הוא בחינת עיכול המזון שלא יעלו העשנים סרוחים אל המוח. רק המאכל ישביע את הגוף כראוי בחינת ושבעת זו שתיה. וזהו בחינ כוס של ברכת המזון שהוא בחינת כוס ישועות כי ישועות בחינת עצות כידוע כי עיקרק הישועה הוא שלימות העצה כשמהשם יתברך מאיר עיני האדם ונותן לו עצה איך להנצ ממה שצריך להנצח בגוף ונש וממון וכמו שכתוב ותעושה ברוב יועץ. וכן בספרי קבלה נקראים העצות ישועות כידוע. כי ברכת המשזון הוא בשביל להמשיך תיקון האכילה שלא יעלו ח״ו על ידי האכילה עשנים סרוחים לבלבל את המוח שהוא בלבול העצה. רק שיזכה לעכל את המזון כראוי ועל כן עיקר ברכת המזון הוא על ארץ ישראל. כי שם עיקר תיקון העצה כנ״ל ועל כן ברכת המזון על הכוס בחינת כוס ישיעות אשא שזהו בחינת תיקון העצה כנל ועל כן כוס של ברכת המזון הוא בבחינת מלכות דוד כידוע כמו שאמרו רז״ל שדוש דייקא זכה לזה בחינת כוס ישועות אשא בחינת לי נאה לברך וכו׳ כי מלכו בית דוד זה בחינת תיקון העצה השלימה שזהו בחינת מלכות משיח בן דוד שנקרא פלא יוע. וכו׳ וכנ״ל כי עיקר תיקון העצה בשלימות שלא תתחלק לשתים ח״ו זהו בחינת התאחדות המלוכה של דוד משיח שלא תתחלק עוד מלכותו לשתים בחינת ולא יחצו לשתי ממלכות שקורין כל זה בהפטרת ויגש. וכלל הדבר שכל המחלוקת שהיה בין יוסף והשבטים הוא בחינת חלוקת מלכות בית דוד שנחלק על ידי ירבעם שבא על ידי עצות מקולקלות של רחבעם ששמע לעצת הילדים. ומכל שכן ירבעים שנפל לעצות רעות מאד כמו שכתוב ויועץ המלך וכו׳. וכל זה נשתלשל מהמחלוקת של השבטים על יוסף ועל כן פרשת ויגש שמדברת מהתחברות הש בעטים עם יוסף מפטירין אז ואתה קח לך עץ אחד וכו׳ שמדבר התחברו תמלכו בית ישראל ורועה אחד יהיה לכולם. ועבדי דוד מל עליהם וכו׳ וכל זה הוא בחינת התאחדות העצה כנ״ל. בחינת ולא יצו לשתי ממלכות עוד וכנ״ל (וכמבואר במקום אחר מזה). ועל כן כל ענין התורה הנ״ל שמדברת מתיקון העצה מרומז בפרשה זאת וכנ״ל.

אות יב

וזה שמוציאין את התיבה לחוץ בתעניות שעל הגשמים כדי לעורר העם לתשובה כמו שאמרו רז״ל. היינו כדי לעורר העם שישובו על פגם אמונת חכמים שעל ידי זה נפגמת כל התורה (כמובן בהתורה הנ״ל) שעיקר שלימות התורה הוא על ידי תיקון אמונת חכמים שעל ידי זה נתרבין ספרי התורה עיין שם.

אות יג

וזה ויקרא יעקב לבניו ויארמ האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים שביקש לגלות את הקץ וכו׳ כי עיקר הקץ תלוי בעצה שלימה הל שתתגלה על ידי משיח שנקרא פלא יועץ. כי עיקר קץ הגאולה תלוי בעצות עמוקות שהם עמוקים מאד מאד שאי אפשר לעמוד עליהם שום נביא וחוזר שעליהם נאמר כי ה׳ צבאות יעץ ומי יפר וכו׳. ועל כן הוא קץ הפלאות. ועל כן אפילו יעקב אבינו כשרצה לגלות הקץ היינו שרצה לגלות העצות העמוקות מאד שעל ידם יבא הקץ. אזי נסתלק הימנו שכינה כי אי אפשר לגלותם בפרט אז. שהיה עדיין קודם התחלת הגלות הראשון וקודם קבלת התורה שמשם עיקר המשכת העצות עמוקות כנ״ל ועל כן אמר הקבצו ושמעו בני יעקב. הקבצו דייקא. שגילה להם שעיקר יסוד תיקון העצה הוא בחינת הקבצו. היינו שיהיה אחדות ואהבה ושלום בין ישראל שיתקבצו יחד לדבר זה עם זה מהתכלית האחרון. ועל ידי זה יזכו לשלימות העצה. כי ישראל ואורייתא כולא חד כפי השלום והאחדות שבין ישראל כמו כן נתאחד העצה יח שהוא בחינת התורה שנקראת עצה כנ״ל כי י״ב בני יעקב שהם כלל ישראל הם בחינת י״ב בני יעקב שנכללו יחד באבן שתיה שזהו בחינת שלימות העצה (כמו שכתוב שם בהתורה הנ״ל) שכל זה תלוי באהבה ושלום בחינת אנן בחביבותא תליא (כמו שכתוב שם עיין שם). וזהו בחינת י״ב אבני אפוד והחושך שהיו כתובים בהם שמות י״ב שבטים ששם היה שואלים כל העצות היינו כנ״ל.

אות יד

וזה הקבצו ושמעו בני יעקב ושמעו אל ישראל אביכם שהזכיר שם יעקב בתחילה ואחר כך שם ישראל. כי עיקר אחיזת חלוקת העצה הוא בבחינת יעקב שנקרא על שם העקב ששם עיקר העצה שנקראת רגלין כמו שכתוב העם אשר הרגליך ההולכים אחר עצתך (כמובא בדבריו זל) כי עיקר העצה צריכין בחינת רגלין דייקא היינו בזה העולם שהוא בחינת הארץ הדום רגלי. כי בעלמא ויקשוט אין צריכין עצה רק כל מה שהמדרגה נמוכה ותר.וכל מה שנופלים בגלות יותר שם צריכין עצות עמוקות יותר לצתא. משם. וזהו מעלת האדם על כל המלאכים מחמת שהאדם הוא בעולם השפל הז במקומות רחוקים כאלה שריך בכל פעם ליתן עצה לנפשו להציל עצמו משטף מים רבים של זה העולם וזה מעת בבעלי תשובה שגדולים מצדיקים גמורים מחמת שנתרחקו כל כך. על כן צריכין עצות עמוקות וגדולות ביותר. כדי שישובו ממקומות מגונים כאלה וכשזוכין לזה מעלתם יקרא ושגבה מאד אצלו יתברך. כי רק בשביל זה ירד האדם לזה העולם בשביל נסיון הזה לראות אם יהיה נמשך אחר עצות טובות אמתיות להציל עצמו ממה שצריך להנצל כי עיקר שלימות החכמה היא העצה כנ״ל. ועיקר הוא העצות האמתיות שילך על ידם לנצח. ועל כן לא נתן השם יתברך את התורה להמלאכים כי אסלנו בני ישראל. מחמת שאנו בזה העולם השפל הגשמי ששם צריכין עצות הרבה שזהו בחינת כלל התורה שנקראת עצה בחינת תרי״ג עטין דאורייתא כנל וזה שהשיב משה להמלאכים שאמרו שיתן להם התורה אשר תנה הודך על השמים. השיב להם למצרים ירדתם לפרעה נשתעבדתם תורה למה תהא כם שוב כתיב ה לא יהיה לך אלקים אחרים בין העמים אתם שרויים וכו׳ משא ומתן יש ביניכם קנאה יש ביניכם יצר הרע יש ביניכם וכו׳ מיד הודו לו להקדוש ברוך הוא וכו׳ כמו שאמרו רז״ל בפרשת ״ע ולכאורה קשה מעיקרא מאי קסברו המלאכים מה ששאלו שיתן להם התורה וכי לא ידעו ששום מצוה אין שייכה ביניהם. אך עיקר טעות המלאכים סברו שעיקר התרוה היא החכמה והשכל הנפלא שיש בה. ועל כן שאלו שיתנו להם התורה. היינו שיגלה להם חכמות התורה. וזה בוודאי שייך גם במלאכים. כי חכמת התורה יכולים ללמוד אפלו מי שאינו ראוי לקיימם. כי בכל מצוה ומצוה ובכל תיבה ואות של התורה הקדושה יש בה חכמה קדושה עמוקה מאד שלימוד החכמה הקדושה הזאת היו יכולין גם המלאכים ללמוד. ועל כן שאלו שיתן להם התורה כי סברי שיכולים לקבל חכמות התורה אף על פי שאינם ראוים לקיימם. השיב להם משה למצרים ירדם לפרעה נשבעדתם. היינו שגילה להם שעיקר עמקות חכמות התורה הוא העצות שמקבלין מהם. והעיקר במדריגות התחתונות מאד מאד בעומק הגלות של בחינת פרעה ומצרים שכוללים כל הגליות. כי אין שום חכמה נחשבת כי אם כשבאים לעצה שלימה על ידה. ואפילו חכמות התורה הקדושה שרק היא היא החכמה האמתיית. היא גם היא אין חכמתה נחשבה כי אם כשזוכין לקבל עצה שלימה על ידה שיצליח על ידה לנצח כי לא המדרש הוא העיקר אלא המעה ועל כן נקראת התורה עצה. כי עיקר התורה שיזכה על ידה לעצות שלימות לצליח על ידם לנצח. וזה עיקר תכלית שלימות עמקות חכמות

תורתינו הקדושה. ועל כן אמר להמלאכים. איך אתם יכולים לזכות לחכמות התורה מאחר שלא ירדתם לגלות מצרים לא נשתעבדתם פרעה. ואין ביניהם קנאה ולא יצר הרע ולא משא ומתן ואין אתם יודעים טעם מרירות הגלות בגשמיות ורוחנית שסובל האדם העלוב הנרדף הזה בזה העולם בפרט בתוקף מרירות הגלות. ורק זה האם צריך כל התרוה כולה עם כל עמקות העצות שהם תרי״ג מצות התורה כדי שיוכל על ידי זה לקבל עצות מצדיקי אמת להציל את עצמו בזה העולם הגשמי. ששם דייקא צריכין עצות עמוקות בכל פעם שהם כלל התורה כנ״ל. אבל אתם המלאכים שלא ירדתם בגלות ואין ביניכם יצר הרע וכו׳. אין אתם צריכים עצות כלל. על כן אין שייך לכם חכמות התורה כלל. כי עיקר תכלית חכמות התורה הם העצות שצריכין במדריגות התחתונות דייקא דהיינו בזה העולם בבחינת רגלין וכנ״ל. וזהו בחינת יעקב שנקרא על שם העקב בחינ רגלין בבחינת וידו אוחזת בעקב עשו. כי שם בבחינת רגלין בבחינת העצות. שם עיקר המלחמה שבין יעקב ועשו שהם בחינת עצות היצר טוב ועצות היצר הרע. כי עשו הוא בחינת זוהמת הנחש בחינת עצות הנחש בחינת הנחש השיאני ועל כן אחז יעקב בעקבו. כי אינו מניחו לגמרו עצתו. כי עיקר תיקון העצה הוא כשגומרין עם העצה מה שצריכין. כי מה שבא על עצה במלחמה ומצליח על ידה לפי שעה. ואחר כך נתהפך הגלגל ונופל על ידי זה. בוודאי אין זה עצה טובה. ועיקר העצה הטובה הוא כשזוכה על ידה לאחרית טוב. ועל כן כל העצות העובדי כוכבים הם עצות נבערות כי אף על פי שמצליחין על ידה לפי שעה ומושלים על ישראל אבל אחריתם עדי אובד. ועל כן נאמר עליהם. כי גוי אובד עצות המה. וכתיב ה׳ הפיר עצת גוים וכו׳ בחינת עוצו עצה ותופר וכו׳ כי הם מתייעצין בכל פעם לכלות ישראל לגמרי ח״ו. כמו שכתוב כי נועצו לב יחדיו וכו. וכתיב על עמך יערימו סוב ויתעיצו על צפוניך אמרו לכו ונכחידם מגוי ולא יזכר וכו׳. אבל הקדוש ברוך הוא מצילינו מידם. ולא יניחם לגמור עצתם בחינת עוצו עצה ותופר כוו׳ כנ״ל.וזהו בחינת וידו אוחזת בעקב עשו. שפירש רש״י רמז שאינו מניחו לגמור מלכותו עד שבא ונוטלה ממנו. היינו שעצתו שעל ידי זה עיקר קיום מלכותו כי עיקר קיום המלכות הוא על ידי יועצים אבל יעקב לא יניח אותו לגמור עצתו שהוא בחינת מלכותו עד שיבא ויטלה ממנו. כי עצת ה׳ לעולם תעמוד. כי קודם שירצה עשו והסטרא אחרא לגמור עצתו בתוך כך יבא משיח שהוא פלא יועץ וימשיך עצות עמוקות כאלה שעל ידי זה יתבטלו כל עצות הסטרא אחרא שהם בחינת עשו. נמצא ששם יעקב נקרא בעת שיש לו עדיין מלחמה עם עשו דהיינו כשמתגברין עליו עדיין בספיקות ועצות הפוכות מן האמת שהם בחינת עצת גוים. וזה בחנית ותקע כף ירך יעקב שנגע בירכין ורגלין. היינו בהעצה שעל ידי זה אריכת הגלות שהוא בסוד ותקע וכו׳ כידוע כמו שכתוב בזוהר הקדוש על פסוק על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה כי נגע וכו׳ שהיא מרמז על תשעה באב שאז נחרב הבית המקדש וקדש קדשים שמשם כל העצות.וזה בחינת אוכל לחמי הגדיל עלי עקב. כי על ידי פגם אמונת חכמים נפגם האכילה ונעשה מותרות וכו׳. שעל ידי זה נפגמת העצה שהיא בחינת עקב ורגלין וכנ״ל אבל אחר כך התגבר עליו

יעקב ונצח את המלאך עד שלא הניחו לצאת ממנו עד שהודה לו על הברכות וקרא שמו ישראל כי שרית עם אלקים ועם אנשים ותוכל היינו שזכה לנצח המלחמה עד שזכה למוחין שלימים שהם בחינת ישראל. אותיות לי ראש כידוע. היינו שזכה לעצות שלמות שהם עיקר תצכלית החכמה והמוחין כנל. וזהו הקבצו ושמעו בני יעקב. כי בתחילה הם בבחינת יעקב בבחינת רגלין שם חלוקת העצה וצריכין מלחמה גדולה להתחזק בתפילה ותחנונים עד שזוכה לשלימות העצה על כן הזהירם הקבצו שיתקבצו ויתחברו יחד כי עיקר התקון של העצה היא על ידי התחברות והשלום והאהב שבין החברים כנ״ל. ועל ידי זה ושמעו אל ישראל אביכם. כי על ידי זה תזכו לעלות מבחינת יעקב לבחינת עישראל שהוא בחינת שלימות המוחין שהוא שלימות העצה וכנ״ל.

אות טו

וזה בחינת מה שקינטר הג׳ שבטים הראשונים על שנמשכו אחר עצות לא טובות. ואמר לראובן פחז כמים אל תותר וכו׳ כי לא היתה עצתו טובה מה שבלבל יצועי אביו שנדמה לו שהוא עצה טובתבוא עלבון אמו אם אחות אמי היתה צרה לאמי וכו׳. אבל באמת לא היתה טובה. כי צריכין יישב עצמו הרבה עאם לעשות דבר כזה. כי זה צריכין לידע שהעצה האמתיות להציח על ידה לנצח צריכין ליישב עצמו הרבה ולבקש ולהתחנן הרבה הרבה לבית המקדש שיזכה לעצות שלימות שיזכה על ידם לאחרית טוב. ועל כן צעק דוד המלך עליו השלום עד אנה אשית עצות בנפשי וכו׳ שמובן מזה שהיה חושב כל ימיו עצות הרבב. והיה קשה לו לשות עצות לנפשו ועל כן צעק עד אנה אשית עצות וכו׳. ועל כן קינטרו פחז כמים וכו׳. כי לא היה לו למהר כל כך לעצה כזאת וכן קינטר שמעון ולוי בסודם היינו בעצם אל תבא נפשי כי גם הם לא היתה עצתם יפה וכו׳. אבל יהודה אתה יודוך אחיך וכו׳. כי יהודה הודה ולא בוש ש שעל זה נאמר אתה יודוך אחיך כמו שאמרו רז״ל היינו כי זה עיקר העצה האמתיית שיודה על חטאו ולא ייבוש. ויבקש תמיד מהשם יתברך רחמים ותחנונים שימיחול לו ויתקנהו בעצה שלימה איך לשוב אליו יתברך. שזה הדרך התחיל יהודה על ידי שעמד בנסיון בעת שאמרה הכר נא וכו׳. וקבל עליו עלבון כזה כי ישבו שם שם ועבר ויצחק ויעקב כמו שאמרו רז״ל. והוא הודה ולא בוש בפניהם וגרם לראובן שיודה גם כן. ועל ידי זה זכה באמת שיצא ממנו כל מלכו בית דוד עד שיבא משיח מזרעו שעיק שלימות העצה על ידו כנל. כי הוא עימשיך עצות עמוקות כאלה בעולם עד שיחזור הכל בתשובה על ידי זה. וזה ישתחוו לך בני אביך שכל המלוכה תשוב לבית דוד שתאחד המלכות בחינת ולא יחצו

לשתי ממלכות עדוד שזהו בחנית התאחדות העצה שדהיינו תיקון העצה. וזהו לא יסור שבט מיהודה. היינו בחינת שבטט סופר בחינת ריבוי הספרים של התרוה הקדושה שהוא בחינת תיקון העצה כ״ל.וזהו ומחוקק מבין רגליו. ומחוקג היינו התרוה שמשם כל העצות וזהו ומחוקק מבין רגליו שימשיך עצות התורה לבחנת רגלין לכל המדריכות התחתונות. היינו שבירכו יעקב שלא יסור שבט וכו׳ מזרעו היינו בט סופר היינו ריבוי הספרים של התרוה הקדשוה שיתבו הספרים על ידי זרעו שעל ידם יתגלו עצותעמוקות שיאירו לבחינת הרגלין לכל המרדיות התחתונות בחינת ומחוקג מבין רגליו כנל. עד כי יבא שילה דא משה משיח כי על ידי אלו העצות הקדושות שיהיו נמשכין עד הרגלין לכל המדריגותהתחתונות מאד. על ידי זה ישובו ישראל להסטרא אחרא ועל ידי זה יבא שילה שהוא משה משיח שהוא פלא יועץ שממנו נמשכין כל העצות האמתיות וכנ״ל.

אות טז

וזה בחינת קימת חצות להתאבל על חורבן בית המקדש ולעסוק תורה כי אור יום מרמז על הגאולה וחשכת הלילה מרמז על הגלות כידוע. כמובא בפירוש רש״י כמה פעמים. ועיקר העצה צריכין בבחינת חשכת לילה דהיינו בעת הגלות וכנ״ל ועל כן מבקשים בתפילת ערבית דייקא ותקנינו בעצמה טובה מלפניך. כי אז דייקא צריכין תיקון העצה כנ״ל ועל כן צריכין לקום מהשינה בחצות לילה להתאבל על חורבן בית המקדש. ועל ידי זה ממשיכין בחינת קדושת הבית המקדש כי כל המתאבל וכו׳. היינו שממשיכין תיקון העצה השלימה שעיקה מהבית המקדש מבחינת קדש קדשים כנ״ל. וכן עוסקים בתורה שהוא עיקר תיקון העצה. ועל ידי כל זה מתקנים חלוקת העצה בחינת ולא יחצו לשתי ממלכות עוד. כי חשכת לילה הוא בחינת שחכת העצה בחינת מי זה מחשיך עצה (כמובא בהתורה תקעו אמונה בסימן ה׳ בלקוטי תנינא). ואור יום זה בחינת מגלה עמוקות מיני חושך בחינת התגלות עמקות העמצה ועל כן בעת חשכת לילה מבקשים מהשם יתברך ותקנינו בעצה טובה מלפניך. כי עיקר העצה צריכין בעת החושך בעת שאין יודעין לתת עצה לנפשו. אז צריכין לבקש הרבה מהשם יתברך שיתקנהו בעצה טובה מלפניו. דהיינו שלא תהיה עצתו חלוקה לשתים אם לעשות כך או להיפך. רק יזכה לאמתיות העצה שיהיה נדחה צד העצה של שקר וידע הצד האמת של העצה איך יתנהג. וזה בחינת חצות ללה כי בחצות אז מתחיל להתנוצץ ולצמוח אור יום. ואז צריכין לקום מהשינה. ועל ידי זה דוחין חשכת לילה שהוא חשכת העצה שעיק שליטתה בבחינת חשכת חצי לילה

הראשונה שאז עיקר חשכת לילה. דהיינו שיזכה לדחות חשכת העצה דהיינו חלוקת העצה. דהיינו החלק של העצה שאינו אמת שהוא מחשיך העצה ההאמתיות. ויתגלה ויאיר לו בחינת אור יום שהוא מתחיל בתחילת חצות לחילה האחרונה. ולא תחלק עוד עצתו בבחינתולא יחצו לשתי ממלכות עוד. וזה זוכה על ידי שמתאבל על חורבן בית המקדש ועל ידי עסק התורה אז כנ״ל. ועל כן עיקר חצות הוא בבחינת מלכות דוד שזכה לידע חצות אימת כמו שאמרו רז״ל. כי דוד הוא משיח שיזכה לשלימות העצה שנתתקן על ידי קימת חצות שעל ידי זה זוכין לבחינת ולא יחצו לשתי ממלכות עוד וכנ״ל.

אות יז

וזה בחינת פרשת שקלים שקורין סמוך לאדר. כי בא׳ באדר משמיעין על השקלים. כי משה רבינו נתקשה על ענין השקלים כמו שאמרו רז״ל. כי באמת קשה מאד למנות את ישראל כמו שאמרו רז״ל שאסור למנות ישראל כי אם על ידי השקלים. כי על ידי המנין יכול לשלוט בהם נגף ח״ו כמבואר בפרשת שקלים זה יתנו וכו׳ ולא יהיה בהם נגף. כי באמת עיקר שלימות ישראל הוא שיהיו נכללין יחד בתכלית האחדות בבחינת י״ב אבני יעקב שנכללו באבן אחד (כמבואר בסוף התורה הנ״ל) שהם בחינת כלליות נפשות ישראל שנקראים אבני קודש שכלולים בי״ב אבנים בחינת י״ב שבטים שכולם צריכין להכלל באבן אחת שהוא בחינת צדיק הדור האמיתי שעל ידי זה נכללין בשכל הכולל העליון. שעל ידי זה נכללין בתכלית האחדות שזה עיקר שלימות קדושת שיראל שכולם חשובים כאחד כמו שפירש רש״י על פסוק כל הנפש הבאה לבית יעקב. עשו שש נפשות היה לו וקראם נפשות לשון רבים. ובני ישראל היו שבעים וקוראם נפש בלשון יחיד. ועל כן באמת אסור לימנות את ישראל כי על יד המנין מעוררין בחינת ריבוי שם עיקר אחיזת הדינים שנאחזים במקום הריבוי דייקא בבחינת בקשו חשבונות רבים כידוע. ועל כן כשרוצין לימנות ישראל צריכין לידע איך להמתיק דינים בשרשם. דהיינו שיוכל לעורר השכל של כל אחד שהוא שורש הצמצום כדי להמתיק הדין בשרשו אבל אי אפשר להמתיק הדין בשרשו כי אם על ידי השכל הכולל העליון שהוא בחינת קדש קדשים (כמבואר שם בהתורה הנ״ל). וזהו כי תשא את ראש בני ישראל לפקודיהם. כשתרצה לשאת ולהגביה בחינת ראש בני ישראל היינו בחינת הראש והחכמה של כל אחד מישראטל כדי להמתיק הצמצום. והדין של כל אחד בשורשו. אזי ונתנו איש כפר נפשו לה׳ וכו׳ שיתנו השקלים לצורף המשכן שעיקר קדושתו הוא נמשך מהארון ששם מונחים לוחות האבן שהוא קדש קדשים שהוא בחינת שכל הכולל העליון

הנ״ל. ועל ידי שכל אחד נותן שקלים לצורך המשכן על ידי זה נכללין כולם בבחינת קדש קדשים בבחינת לוחות האבן ועל ידי זה ממתיקין כל הדינים שבעולם איך שנמצא איזה דין וצמצום הכל נמתק על ידי זה (כמו שכתוב שם בהתורה הנ״ל). ועל ידי זה ולא יהיה בהם נגף בפקוד אותם. כי דייקא על ידי המנין נמתק הדין בשרשו על ידי שנשאו ראש ושכל כל אחד ונכללו כולם בשכל הכולל בבחינת קדש קדשים שעל ידי זה נמתקין כל הדינים שבעולם ונתבטל סטרא דמותא. כי שם בשכל הכולל בבחינת קדש קדשים שם צוה ה׳ את הברכה חיים כידוע.

אות יח

ועל כן באי׳ באדר דייקא משמיעין על השקלים. כי אדר הוא החודש הי״ב מהשנה שהוא סוף השנה. ואז צריכין להכלל בשכל הכולל הוא בחינת כלליות י״ב אבני יעקב באבן אחת שהוא בחינת שנים עשר שבטים כנ״ל שהם י״ב חדשי השנה. שהם בחינת לבנה. כי כל החדשים נמנין ללבנה שכולם צריכין להכלל כאחד בהשכל העלון שהוא בחינת חמה שהוא בחינת יעקב שהוא שכל הכולל שכמו שאמד אדמו״ר ז״ל כמה פעמים שיעקב בחינת שמש בחינת שכל היינו בחינת שכל העליון הנ״ל. וזהו בחינת סוד העיבור. שנזכר שם בהתורה הנ״ל עין שם. כי עיקר סוד העיבור הוא להשוות הלבנה עם החמה, ועל כן אין מעברין אלא אסר שהוא סוף החדשים חודש הי״ב שאז צריכין להכלל לבנה וחמה יחד. דהיינו שי״ב חדשי הלבנה שהם בחינת י״ב שבטים י״ב אבני יעקב שהם כלליות נפשות שיראל יהיו כולם כלולים יחד בתוך אבן אחד שהוא בחינת יעקב שהו שורש כל הי ״ב שבטים שהוא בחינת חמה בחינת שכל הכולל העליון וכל זה זוכין על ידי אמונת חכמים על ידי שמאמינים בהצדיק האמת שהוא בחינת יוסף הצדיק שעיקר סוד העיבור על ידו. ועל כן נחלקה שבטו לשנים שעל ידי זה הם י״ג שבטים לפעמים זהו בחינת עיבור השנה שאז השנה י״ג חדשים.

אות יט

ועל כן סיבב השם יתברך ברחמיו שיהיו ימי הפורים באדר ועיקר הנס של פורים היה על ידי השקלים כמו שאמרו רז״ל רשע כבר קדמו שקליהם לשקליך כי המן היה זוהמת הנחש קליפות עמלק שהוא שונא ישראל מאד. ורצה להגביר כל הדינים על ישראל עד שנגזר להשמיד להרוג ולאבד. כי ראה גודל הפגמים של ישראל שגלו מארצם על ידי שפגמו באמונת חכמים כנ״ל ונהנו מסעודה של אותו רשע שעל ידי זה התגברו המותרות והעשנים סרוחים המבלבלים את המוח שזה עיקר פגם אמונת חכמים כמו שכתוב שם. כי על די אכילת איסור נתעורר ביותר המותרות הנ״ל ועיקר לידת המן הרשע היה על ידי הלימוד הבא ממותרות הנ״ל שהיא בחינת דואג שהיה נעצר לפני ה׳ (כמו שכתוב שם בהתורה הנ״ל). שלימודו היה מעצירות ומותרות. והוא הורה לשאול להחיות את אגג שממנו נולד המן. נמצא שעיקר הולדת המן היה מלימוד הבא ממותררת הנ״ל שהוא בחינת פגם אמונת חכמים. שעל ידי זה מתגברין ח״ו כל הדינים והוא רצה להתגבר כל כך עד להשמיד ולהרוג וכו׳ ח״ו כי סבר שאין מי שימתוק דינים קשים כל כך. כי אין מי שיוכל לעלות לשכל הכולל להמתיק הדינים משם. וזה שאמר ישנו עם אחד ודרשו רז״ל ישנו לשון שינה אלקיהם ישן הוא, ולכאורה תמוה איך שיך לומר על השם יתברך שהוא ישן. אך עיקר כוונתו שאמר שישראל רחוקים מאחדות מבחינת שכל הכולל ששם נכללין בתכלית האחדות שם עיקר המתקת הדינים כנ״ל ועל כן אמר ישנו עם אחד היינו הבחינה שנקראים עם אחד עיין שם שנכללים בתכלית האחדות. זאת הבחינה ישנו כי כבר נסתלקה מהם קדושה זאת בבחינת שינה שהוא הסתלקות המוחין. וזהו בעצמו בחינת אלקיהם ישן הוא. היינו אלקיהם קדושת האלהות שלהם שהשם יתברך שורה בקרבן תמיד. כי הם נכללים באחדות בשכל הכולל שהוא אחדותו יתברך. ועתה ישן הוא. כי בחינת השכל הכולל שהוא בחינת אחדות אלקותו יתברך נסתלק מהם בבחינת שינה כנ״ל. וזהו מפוזר ומפורד בין העמים. היינו שאמר שהם בתכלית ההיפך מכלליות האחדות כי אדרבא הם מפוזרים ומפורדים בין העמים שהוא היפך האחדות ודתיהם שונות מכל עם. כי כפר בדת ישראל הקדוש שהוא התורה הקדושה שעל ידי זה אנו נכללין בשכל הכולל בתכלית האחדות. כי אמר ודתיהם שונות וכו׳ שהוא דת משונה ח״ו שאינו נכלל במקור האחדות. ועל כן ועשרת אלפים ככר כסף אשקול וכו׳ לבטל ח״ו כח השקלים של ישראל. שעל ידי זה נכללין בבית המקדש בבחינת קדש קדשם בהשכל הכולל ששם המתקת כל הדינים והוא רצה לבטל זאת ולאבדם ח״ו ׃ועל כן נתייעץ לעשות עץ גבוה חמשים אמה לתלות את מרדכי שהוא כנגד שער החמשים כמובא שהוא בחינת שכל העליון הכולל שרצה להשליך את מרדכי משם שהוא בחינת התלויה. כי את זה לעומת זה עשה אלקים. ורצה המן להתגבר בתוקף הדינים לקבל כח משער החמשים של הטומאה. ולהשליך את מרדכי משער החמשים של הקדושה משכל הכולל ולתלותו שם דייקא (כי כשאינו יכולי להמשיך ההמתקה משם יכולין להתגבר הדינים ביותר ח״ו). ועל כן באמת היתה עת צרה גדולה. אבל השם יתברך ברחמיו היפר צתו. כי מרדכי היה לו

כח לעלות לשסבתכלית העליה. כי מרדכי הוא מר דרור בשמים ראש הוא קדושת שמן המשחה שממנו נמשח המשכן והארון וכליו קודש קדשים. נמצא שקדושת קדש קדשים בעצמו וקדושת הארון. הכל נמשך משמן המשחה שהוא בחינת קדושת מרדכי מר דרור. וזהו בחינת גודל כח הצדיקי אמת שהם גבוהים יורת אפילו משכל הכולל הנ״ל שהוא בחינת קדש קדשים בבחית יקרה היא מפנינים מכהן גדול שנכנס לפני ולפנים. וצדיק כזה בחינת מרדכי יכול להמשיך ההמתקה משם אפילו בתוקף הדינים מאד. כי הוא בבחינת קדושת שמן המשחה שגבוה יותר מקדושת קדש קדשים והארון כי כל קדושת קדשי קדשים והארון נמשך על ידו וכנ״ל. ועל כן על ידי מרדכי נמתקו כל הדינים על ידי בחינת שכל העליון הנ״ל עד שנתהפך מהיפך אל היפך והשבות לו גמולו בראשו וכו׳:וזה בחינת שמחת פורים כי כשנכללין יחד בשכל העליון הנ״ל על ידי זה עיקר השמחה בבחינת אור צדיקים ישמח כמו שכתוב שם בסוף התורה הנ״ל שזהו בחינת חדי ר׳ שמעון עיין שם:כי מרדכי זה הוא פתחיה שהיה פותח בדברים ודורשן כמו שאמרו רז״ל היינו שהוא היה בחינת שלימות התורה. על ידי דרשותיו הקדושים שזהו בחנית שלימות התורה על ידי ריבוי הספרים הקדושים של צדיקי אמת שעל ידי זה דייקא נכללין בשכל הכולל עיין שם שעל ידי זה נמתקין כל הדינים שבעולם וזה בחינת כתב זאת זכרון בספר שנאמר במלחמת עמלק וזהו בחינת ונכתב בספר. היינו שעיקר הכנעת המן עמלק הוא על ידי רבי הספרים הקדוישם של התרוה. שעל ידי זה נכללין בשכל העליון הכולל וכנ״ל:

אות כ

וזהו בחינת גודל המצוה של קראית המגילה. כמו שהפליגו רז״ל במעלתה שאמרו שמבטלין הכל בשביל קריאתה כהנים בעבודתם ולויים בדוכנם וישראל במעמדם הכל בטלין בשביל קריאת המגילה. ואין לך מצוה שאינה נדחית מפניה וכו׳. כי זהו עיקר החדוש הנפלא של פורים שהוא גדול מכל המועדים בבחינה זאת כמו שאמרו רז״ל שכל המועדים בטלים וימי הפורים לא נבטלים כי זכינו אז על ידי תקפו וגבורתו וגדולתו של מרדכי הצדיק. שהכניס התעוררות בהתשובה כל כך בישראל שזעקו ישראל אל השם יתברך בכל לבם עד שזכו לנס נפלא ונורא כזה עד שזכו על ידי זה לחדש ספר קדוש ונורא כזה שהוא המגילה הקדושה שהוא פרסומי ניסא שמפרסמת ומגלית השגחתו יתברך עלינו בכל עת. אפילו בעת ההסתרה שבתוך ההסתרה שהוא בעת תוקף מרירת הגלות בעוונותינו הרבים שאפילו אז הוא יתברך אל מסתתר. והוא יתברך מסתיר עצמו משגיח עלינו לטובתינו אפילו בעת תוקף הצרה בדרכים

נלאים ונוראים מאד מאד אשר אין כל בריה יכולה לעמוד על זה. ועל ידי זה הוא מצילינו מכף כל אויבינו ומפר עצת אויבינו בכל דור ודור כאשר ראינו אז בימי מרדכי ואסתר כמבואר בסיפור המגילה הקדושה שצריכים לשום לב בפשיטות לתוקף הנסים הנלאים האלה שעשה השם יתברך עמנו אז. וכמו כן הוא מתהג עמנו בחסדו בכל דור ודור. כי לכאורה קשה מה קול הראעשה הזה שהפליגו רז״ל בתוקף הנס של פורים שהוא גדול מכל הנסים כמבואר בדבריהם ז״ל הלא בנס של פורים לא היה שום שינוי הטבע כמו שהיה בנסים של יציאת מצרים וקריעת ים סוף שראו הכל שידוד המערכות ושנוי הטבע כזה על ידי העשר מכות שהביא על מצריים וקריעת ים סוף וכו׳ ואם כן מפני מה הנס של פורים גדול מכל הנסים אך באמת הנסים של יצירת מצרים וקריעת ים סוף ומתן תורה היו נסים גדולים ומופתים נוראים מאד שעל ידיהם נתגלה אלקותו יתברך בעולם. כמו שכתבו כי שאל נא לימים ראשונים וכו׳ הנהיה כדבר הגדול הזה וכו׳ אך נסים נגלים כאל שהם שינוי הטבע אינם יכולים להיות כי אם לפי שעה כגון באותו הלילה של קריעת ים סוף ראו התגלות אלקותו יתברך על ידי תוקף הנס של קריעת ים סוף. וכן בעת שבאו העשר מכות על מצרים וישראל ניצלו וכו׳. וכן בעת מתן תורה שראו המופתים נוראים של הקולות וברקים וכו׳. וכן בשארי הנסים והמופתים הנוראים שכולם לא היו כי אם באותו העת ששימש הנס. אבל אחר כך הקדוש ברוך הוא מנהיג עולמו בחסד ומסתיר את עצמו בתוך הטע. רק כל ימי משה רבינו עשה השם יתברך על ידו מופתים נוריאם אין מספר שהיו שינוי הטבע מאד כדי לפרסם ולגלות אלקותו יבתרך על ידו. וכן בימי הנביאיים והצדיקים שאחריו שעשו גם כן כמה וכמה נסים ומופתים נוראים. כמו יהושע שהעמיד החמה ודניאל בגוב אריו שניצל מהם וחנניה מישאל ועזריה שניצלו מ כבשן האש וכו׳. אבל כל הנסים שהיו שינוי הטבע לגמרי. כולם לא היו כי אם באותו העת שימש הנס. אבל בנ של פורים לא היה שום שינוי הטבע ואף על פי כן ראינו על ידי זה עוצם נפלאות השגחתו יבתרך עלינו בכל עת אפילו בעת תוקף ההסתרה מאד שגם אז נפלאותיו ומחשבותיו יתברך עלינו בכל עת ורגע כמו שרואים בסיפור נס של פורים מי שמשים לבו היטב לזה מתחילת המגיהל עד סופה שסיבב השם יתברך שיעשה סעודה גדולה כזאת בעשירות עצום ומופלג כזה. והשטן רקד שם. כי הכשיל כולם כדרכו כי את אחשורוש הכשיל שהתגאה כל כך בעושרו עד שהשתמש בכלי בית המקדש. והכניס בדעתו להכשיל ת ישראל שנהנו מסעודתו והכשילם אז בזנות כמו שאמרו רז״ל. ואף על פי כן גם אז חמל השם יתברך על עמו והקדים אז רפואה למכה שסיבב שעל ידי תוקף תאוותם וגאוותם דייקא תהרג ושתי המרשעת ותקבל אסתר הגדולה. והריגתה היה על ידי המן הרשע בעצמו דייקא ושכיתוב אגרות הראשונות שיהיה כל איש שורר בביתו שעל ידי זה ראו שטותו שעל ידי זה נתקיימו שיראל כמו שאמרו רז״ל אלמלא אגרות הראשונות וכו׳ וכן ההשגחה הנפלאה של מעשי בגתן ותרש שביקשו לשלוח יד במלך וכו׳ שנתגלה דייקא על ידי מרדדכי ואסתר וכו׳ ושלא עשו דשום יקר וגדולה למרדכי על זה עד אחר שנתגדל

המן כל כך. אז סיבב השם יתברך שנדדה שנת המלך בלילה הוהוא וכו׳. ובכל זה אנו רואים איך נפלאותיו ומחשבותיו אלינו בכל עת אפילו בתוקף ההסתרה ועל כן זה הנס של פורים גדול מכל הנסים. כי על ידי זה רואים עוצם השגחתו יתברך תמיד ובוודאי כל מה שנעשה עמנו גם עתה בדורות הללו הכל לטובותינו. ואף על פי שאנו רואים צרות כאלה בכל עת אף על פי כן צריכין להאמין שבוודאי הכל לטובה וקצת רואים בעיניו מי שמשים לבו לעוצם הנפלאות שהשם יתברך עושה עמנו גם עתה בכל דור על ידי גדולי הצדיקים שמקיימים אותנו בתוקף ההסתרה הזאת. כי בצר הרחיב לנו שגם בעוצם הצרה יש כמה הרחבות (כמו שכתוב במקום אחר בסימן קצ״ה) וכמוו שאנו אומרים ג׳ פעמים בכל ים ועל נסיך שבכל יום עמנו ועל נפלאותיך וטובתיך שבכל עת וכו׳. הטוב כי לא כלו רחמיך וכו׳ :הכלל שעיקר החידוש של פורים הוא שראים על ידי תוקף הנס הזה עוצם השגחתו יתברך עלינו בכל עת אפילו בתוקף הסתרה שבתוך הסתרה אפילו בתוקף מרירות הגלות. אף על פי שאין רואים שום שינוי הטבע אף על פי כן השם יתברך מסתיר את עצמו בכל הצרות והמניעות והיסורים בדרכים נפלאים לטובותינו לחיותינו כיום הזה עד אשר תצמח קרן ישראל ויבא משיח צדקינו ואז נבין ונראה כל מה שסיבב השם יתברך עמנו בנפלאותיו לטובותינו אפילו בתוקף מרירות הגלות הגוף ונפש וממון. והכל בדרכים נפלאים ונוראים שאי אפשר להשיגם כלל באופן שיהיה נשאר הבחירה לכל אחד ואף על פי כן גדולי הצדיקים מכעיסים עצות נוראות והתעוררות התשובה לזעוק להשם יתברך ולתחנן אליו תמיד. עד שגומרים בכל עת מה שצריכים. עד אשר תצמח ישועת ישראל לעין כל ועל כן כל המועדים בטלים חוץ מפורים. כי כל מועדים הם זכר ליציאת מצרים שהיה אז נסים נגלים שהם משינוי הטבע שזה אי אפשר כי אם לפי שעה כנ״ל אבל לעתיד תתנהג העולם על ידי השגחה ונפלאות בכל עת ושעה ורגע ויראו בכל עת נפלאותיו העצומים ועל כן יהיו כל המועדים בטלים אבל ימי הפורים לא נבטלים כי גם בנס של פורים ראו נפלאות השגחתו בכל עת ורגע שזהו בחינת התגלות השגחתו של לעתיד ועל כן ימי הפורים לא יבטלו גם לעתיד. על כן מצוות קריאת המגילה יקרה וגדולה כל כך כי מפרסמין נס כזה שרואין השגחתו יתברך עלינו בכל עת אפילו בתוקף ההסתרה. אפילו בעת שיראל רחקים מארצם. ועל ידי זה יש לנו תקוה גם עתה בגלות המר הזה וכ״ל ועיק הנס הוא בבחינת מה שכתוב בתורה הנ״ל שעל ידי שעושין תשובה על ידי המריבה והמחלוקת על ידי זה נשה ספר חדש וכו׳ ונשלם התוה ועל ידי זה נכללת התורה בתוך אבן שתיה בבחינת קדש קדשים. ונמתקין כל הדינים שבעולם וכל מקום שיש דין הכל נמתק וכו׳ וזהו בחינת תוקף הנס של פורים שזכו על ידי גודל הנס שיתחדש ספר קדוש כזה שהיא המגילה הקדושה שקורין ברבים ומברכין עליה תחילה וסוף שמיום מתן תושה לא נתחדש ספר כזה שיקראו בו בציבור בברכה תחילה וסוף. ועל ידי שנתחדש ספר כזה שמגלה ומפרסם אלקותו יתברך בעולם. על ידי זה אנו ממשיכין עלינו בכל דור ודור קדושת הספרים אמיתיים של גדולי הצדיקים האמיתיים שמחדשים ספרים נפלאים בכל

דור ודור. ועיקר המעלת הספרים הקדושים ההם הוא שהם בחינת קיום התורה שזוכין על ידם להתעוררות אמיתי ולעצות אמתיות נוראות לזכות על ידם כל אחד לקיים את התורה באמת בתמימות שעל ידי ספרים האלו עיקר שלימות התורה שעל ידי זה נכללת בבחינת קדש קדשים כנ״ל. שעל ידי זה נמתקין כל הדינים שבעולם כנ״ל. וזהו ובבואה לפני המלך אמר עם הספר ישוב מחשבתו הרעה אשר חשב על היהודים על ראשו. עם הספר דייקא שדייקא על ידי בחינת הספר הנ״ל. על ידי זה דייקא ישוב מחשבתו הרעה על ראשו. כי על ידי שנתוסף ספר על ידי זה נמתקין כל הדינים שבעולם כנ״ל. עד שזוכין לעצות שלימות עצות עמוקות מאד שהם בחינת קיום התורה בחינת קימו וקיבלו כמו שאמרו רז״ל הדר קבלוה בימי בימי אחשורוש. ועל ידי זה ממשיכין בחינת קיום התורה בכל דור ודור על ידי הספרים הקדושים שמחדשים הצדיקי אמת בכל דור שהם שלימות התורשה שתהיה נכללת בבחינת קדש קדשים שעל ידי זה עיקר קיום התרוה כי זוכין לעצה שלימה ולהנהגות ישרות על ידם וכנ״ל:

אות כא

וזה בחינת סוד העיבור הנ״ל (כמבואר שם בהתורה הנ״ל ענין סוד העיבור ששיך לכל הנ״ל). כי סוד העיבור זוכין על ידי תיקון אמונת חכמים עיין שם. והמן שהוא זוהמת הנחש עיקר פגם אמונת חכמים בחינת פגם עץ הדעת טוב ורע כמו שאמרו רז״ל המן מן התורה מנין שנאמר המן העץ וכו׳ ועץ הדעת טוב ורע זה עיקר בחינת פגם אמונת חכמים. כי החכמים מבררין הכשר מן הפסול הטהור מן הטמא וכו׳ שזהו עיקר בירור הטוב מן הרע שעל ידי זה מתקנין חטא אדם הראשון שאכל מעץ הדעת טוב ורע ועירב טוב ורע כמבואר במקום אחר. ומי שפוגם באמונת חכמים. כפי הפגם כן נאחז בו זוהמת הנחש שהוא בחינ תערובות טוב ורע שבעץ הדעת וזהו בחינת קליפת המן עמלק שהוא עיקר זוהמת הנחש בחינת פגם עץ הדעת טוב ורע שהוא פגם אמונת חכמים כנ״ל על כן מחמת שהמן היה בחינת פגם אמונת חכמים ועל כן היה שונא את מרדכי כל כך כי מרדכי הה אז החכם והצדיק האמת שבדור. על כן רצה המן לפגום בסוד העיבור ועל כן הפיל פור הוא הגורל מיום ליום ומחדש לחודש שנים עשר הוא חודש אדר. כי עיקר סוד העיבור הוא שצריכין להאמין ולידע כל סוד הנהגת העולם וכל השינויים שבעולם שכולם השם יתברך מנהיג בהשגחתו הנפלאה שמסתיר אותה בתוך הטבע שהוא הנהגות הכוכבים ומזלות. כי בממת הטבע בעצמה ההוא השגחה (כמו שכתוב במקום אחר) וזה עיקר סוד העיבור שנמסר לגדולי חכמי ישראל.

והמן רצה לפגום בזה כאלו ח״ו כל ההנהגה על ידי מערכת המזלות בעצמן ועל כן רצה בחכמתו הרעה ובכשפיו העצומים להתגבר על מרדכי וישראל והפיל פור מיום ליום ומחדש לחדש וכו׳ כי סהר שכל הנהגת הימים והחדשים הכל על פי הטבע כל פי מערכת המזלות. והכל כפי המזל ויכולין להמשיך הגורל על ידי כשפים כרצונו. ועלכ ן נפל הגורל על אדם שבו סוד העבור כנ״ל. ובאמת היה אז עת צרה גדולה לישראל אשר כמוהו לא נהיתה כי מן השמים הסכימו כמו שאמרו רז״ל שכבר נחתם למעלה. כי השם יתברך מסתיר השגחתו בתוך הטבע והכל בשביל הבחירה. וכשישראל חוטאים ח״ו אז יש באמת כח להסטרא אחרא להתגבר בדרכי כחותיהם על ישראל. ועל כן היו אז ישראל בסכנה עצומה. אך מרדכי שהוא צדיק הדור המאתי ידע את כל אשר נעשה עד היכן הדבר מגיע. וקירע מרדכי את בגדיו ויצא בתוך העיר ויזעק וכו׳ ועורר והקיץ את כל ישראל לתשובה. כי הודיע להם שאין לך דבר שעומד בפני הצעקה והתשובה. כי יפה צעקה לאדם אפילו לאחר גזר דין כמו שאמרו רז״ל. ובגודל כחו היה מעורר רחמי השם יתברך עד שנתהפך מהיפך אל היפך ונתגלה לעין כל על ידי תוקף הנס איך השם יתברך מקדים רפואה למכה תמיד. ואף על פי כן הכל תלוי בישראל אם יתפללו ויתחנו אליו יתברך יתהפך הכל לטובה וגדוי החכמים הצדיקים יודעים זה הסוד שהוא בחינת סוד העיבור והם מעורירם ולמדים את ישראל לזעוק ולהתחנן אליו יבתרך איך שהוא. ועל ידי זה השם יתברך מושיעם בכל פעם כאשר ראינו בתוקף הנסים הנפלאים של פורים שהיה דיקי בלי שינוי הטבע. רק שראו הכל בעיניהם השגחתו הנפלאה המלובשת בהטבע תמיד בל עת ובכל שעה ורגע וכנ״ל:

אות כב

וזה שאמרור ז״ל שכשנפל הגורל באדר שמח. מחמת שבו מת משה כי משה רבינו נסתלק על ידי פגם אמונת חכמים שפגמו ישראל על ידי מי מריבה כמו שכתוב שם וירב העם עם משה וכו׳ כי העושק יהולל חכם זה משה עד שמשה בעצמו פגם גם כן איזה פגם דק בענין התיקון של אמונת חכמים שהי צרשיך להמשיך התיקון על ידי מי מריבה בבחינת המבואר בהתורה הנ״ל שעיק התיקון על ידי הספרים הקדושים של התורה שממשיכין על ידי התשובה שנתהוה על ידי מחלוקת שזהו בחינת מים טהורים בחינת מי מריבה וכ׳ עיין שם. ומשה היה צריך אז להמיך אלו המים טהורים בשביל התיקון הזה. אבל מחמת שהמשיכם על ידי הכאת הצור פגם בזה. ועל ידי זה לא נמשכו מימי התורה שהם בחינת ספרים הקדושים של ביאורי וחידושי התורה לא המשיכם בתכלית שלימות

התיקון כראוי. (וכמבואר בהתורה ט' תיקונין וכנ"ל. שעיקר הפגם היה שלא המשיך ביאורי התורה כראוי עיין שם). ועל ידי זה לא תיקן פגם אמונת חכמים כראוי. וזה שאמרו רז"ל אלמלא לא הכה משה בצור לא הוו טרחי רבנן בשמעתתא. היינו שהיו יכולין לברר הפסק הלכה בנקל שזהו עיקר התיקון אמונת חכמים על ידי שמבררין הפסק הלכה. דהיינו הטהור והטמא. המותר והאסור. הכשר והפסול שזהו עיקר תיקון עץ הדעת טוב ורע וכנ"ל. ומחמת שמשה פגם בזה על כן צריכין יגיעות גדולות קודם שמבררין ההלכה. ועל ידי זה נתרבו מחלוקות רבות בין החכמים. ואף עלפי שהוא מחלות דקדושה. אבל משם נשתלשל כל המחלוקת שבעולם. וכל המחלקות שעל הצדיקי אמת (כמו שכתוב במקום אחר). נמצא שפגם אמונת חכמים נמשך מפגם מי מריבה הנ"ל. שעל ידם מת משה ולא נכנס לארץ ישראל. ששם עיקר תיקון אמונת חכמים (כמובן בהתורה הנ"ל) שקדושת ארץ ישראל תלויב באמונת חכמים עיין שעל כן כשנפל הגורל על אדם שבו מת משה שמח. אבל לא ידע שבז' באדר מת משה ובז' באדר נולד משה. היינו כי ביום שמת הצדיק האמת בחינת משה. בו ביום הוא נולד מחדש. כי גדולים צדיקים במיתתן יותר מבחייהם. ומה שאין יכולים לגמור בחייהם מחמת רויבוי עוונות ישראל רחמנא ליצלן. הם גורמין אחר מיתתם דייקא (כמו שכתוב במקום אחר). כי משה רבינו על ידי הסתלקותו תיקן הפגם שלו כמ שכתוב בהתורה ט' תיקנין הנ"ל. וזה שכתבו המה מי מריבה וכו' ויקדש בם. ויקדש דייקא. שמשה ואהרן נכללו בהסתלקותם בתכלית קודש העליון וגבוה מאד מאד שמשם ממשיכין תיקון והמתקה לכל הדינים שבעוללם שעל ידי זה עיקר תיקון העצה השלימה עיקר תיקון אמונת חכמם וכנ"ל. ואז המשיך תיקון נפלא שכל מה שנתרבין חילוקי דעות בין החכמים יותר יתרבו ספרים קדושים יותר על ידי צעקתם ותשובתם של ישראל. שעל ידי זה תהיה נשלמת התורה יותר ויותר. כי עכשיו אחר שהכה משה הצור וצריכים החכמים לטרוח בההלכה לבררה. על ידי זה נתרבו ספרים קדושים הרבה מאד בישראל שהם כל ספרי התלמוד הקדוש ומפרשיהם ומבאריהם הקדושים ועל ידי זה נשלמת התורה בכל פעם יותר ונכללת באבן שתיה בבחינת קודש העליון בבחינת ויקדש בם כנ"ל. וכמו כן מתנהג בכל דור. כי אתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא. שבכל דור עומדים וחולקים על הצדיקי אמת עד שכמעט כמעט היה נחרב העולם שמתקיים רק על ידם אבל הצדיקים הגודל כחם מכניסם תשובה בישראל בכל הנלוים אליהם באמת. וכל מה שנתרבה המחלוקת ביותר הם צועקים וזועקים ומתחננים ושבים להשם יתברך ביותר. ונשלמת התורה ביותר עד שנכללין בקודש העליון שם ההמתקה של כל מיני דינים שבעולם וכנ"ל:

אות כג

כי באמת בענין המתקת הדינים המבואר שם שצריכין להמתיק הכל על ידי השכל הכולל העליו יש בזה כמה בחינות. והכלל שיניקת הדינים הוא מהשכל. ושם המתקתם וביטולם. כי כולם במחשבה איתברירו. וכפי הדין כן צריכין להמשיך השכל להמתיקו. ועיקר כח השכל להמתיקו הוא על ידי שזה השכל מקבל כח מהשכל העליון הכולל כנ״ל ומי שאינו יכול לעלות לשם לשכל הכולל. יכול ח״ו להתגבר הדין יותר כשעוסק להמתיקו. כי כשאין כח לזה השכל להמתיקו. אזי הדינים יונקים ח״ו ביותר מזה השכל שרצה לעורר ולהמשיך בשביל המתקה. ואזי יכולים הדינים ח״ו להתגבר ביותר על ידי שעתה יונקים ביותר מזה השכל. ועל כן הצריך להיות איש חיל שיהיה לו כח לעלות לשכל העליון שהוא שכל הכולל. ששם אין כח להדינים לעלות לינק משם. ועל ידי זה ממתיק כל הדינים. אבל לפעמים יש שהדינים מתגברים בכח גדול כל כך עד שיש להם כח לעלות גם לשכל הגבוה שהוא בחינת שכל הכולל ולינק משם גם כן ח״ו. ואזי הוא עת צרה גדולה ח״ו. ואזי צריכין צדיק גדול ונורא מאד שיוכל לעלות לשכל הגבוה עוד יותר ויותר להמשיך ההמתקה משם. כי יש שכל וחכמה גבוה מעל גבוה גבוה מעל גבוה. כי אפילו שכל העליון הכולל הוא בחינת שכל הפרטי כנגד השכל הגבוה עוד יותר ויותר. וזה בחינת כל תוקף הנס של פורים כי המן עמלק ימח שמו יונק מתוקף כל הדינים ויש לו כח לעלות ולהתגבר אפילו כנגד השכל העליון בבחינת ראשית גוים עמלק שעולה עד הראש. כי הוא מזרע עשו שנקא ראשון כמו שכתוב ויצא הראשון אדמוני. שתוקף האדמימיות שלו שהוא בחינת סיגי הדינם יוניקם מבחינת ראש וראשון. ועל כן הפיל פור הוא הגורל. כי רצה לפגום בבחינת קדש קדשים שהוא השכל העליון שאי אפשר ליכנוס לשם כי אם על ידי הגורל של הבית המקדש שנתן על שני השעירים גורלות וכו׳. כי הגורל דקדושה הוא בחינת תיקון העצה. כי לפעמים מתרבים העוונות כל כך. עד שאי אפשרבשום אופן לתת עצה בנפשו. כי עצתו חלוקה מאד. וכמו שצעק עד אנה אשית עצות בנפשי. אבל זהו בעצמו עיקר העצה לצעוק להשם יתברך עד אנה אשית עצות בנפשי וכו׳ ולהשליך יהבו על השם יתברך ולסמוך עליו יתברך לבד וזהו בחינת גורל שמשליך עצתו על השם יתברך כפי מה שיצא גורלו מהשם יתברך בבחינת אתה תומיך גורלי. וכמו שכתוב בחיק יוטל את הגורל. וזהו בחינת הגורל של יום הכפורים שמחמת ריבוי העוונת של כל ישראל של כל השנה שצריכין להתוודות ליהם על השעיר לעזאזל מחמת זה קשה לברר האמת איזה להי׳ ואיזה לעזאזל כי אם על ידי הגורל. ועל ידי זה דייקא נתברר העצה האמתיית. ועל ידי זה דייקא נכנס הכהן גדול לפני ולפנים לבחינת קדש קדשים להאבן שתיה ללוחות האבן שעמדו שם. ואז נכלל עם התורה בקודש העליו. ועל ידי זה המשיך המתקה לכל הדינים שבעולם שהוא בחינת סליחת כל העוונת שכל התגברות הדינים על ידם והמן ימח שמו הפיל פור הוא הגורל ורצה לפוגם בכל זה. כי סבר שיש לו כח להתגבר אפילו נגד השכל העליון שהוא בחינת קדש קדשים מחמת

שראה שכבר התגבר הסטרא אחרא והחריבה את הבית המקדש אפילו את בית קדש קדשים. ובאמת היה עת צרה גדולה אז כי כמעט היה לו כח לינק גם משם. ועל כן נתייעץ לתלות את מרדכי על עץ גבוה חמשים דייקא. כי רצה להתגבר כנגד שער החמשים דיקיא שהוא השכל העליון הכולל (וכמבואר קצת לעיל מזה). אבל איש בער לא ידע גודל הכח של מרדכי שהוא בחינת הצדיק האמת שבכל דור שזכה על ידי צעקתו ותשובתו. ועל די הצעקות והתתחנונים שהכניס בישראל עד שזכה לשכל הגבוה עוד יותר ויותר לבחינת בשמים רש מר דרור שם היה אחיזת המרדכי כנ״ל שהם בחינת שמן המשחה שבו נמשך קדש קדשים בעצמו וכנ״ל כי לית מחשבה תפיסא כלל עד היכן עולה הצדיק האמת שלשכל גבוה ועליון ועלם מא ששם ממתיק כל דינים שבעולם עד שנתהפך הדבר ותלו את המן על זה העץ הגבוה חמשים דייקא כי משם דייקא הפילוהו. כי זה עיקר בחינת המתקת וביטול הדינים בשרשן. שהעלו את המן והסטרא אחרא עד השכל העליון שהוא בחינת שער החמשים. ושם ביררו ממנו שורש אחיזתו בקדושה עד שהפסיקו וכרתו חיותו משרשו. ואז תיכף נפל נפילה שאין לה תקומה כי כל חיותו הוא כשיונק מהקדושה. אבל כשהעלוהו לשם וביררו חיותו ממנו. אז נפל ממילא אל השאול תחתיות וחמת המלך שככה שנמתקו כל הדינים שבעולם ומרדכי הצדיק לקח כל גדולתו וממשלתו כנ״ל ותשם אסתר את מרדכי על בית המן. כי כל ניצוצות הטוב שהיה בגדולתו ועושרו שמשם התגבר ברשעתו ורצה להמשיכם אל הסטרא אחרא ולהתגבר על ישראל. הכל לקח מרדכי בקדושה גדולה. והמן וכו׳ שהם סיגי הדינים תכלית הזוהמא תלו על העץ אשר הכין למרדכי ונפלו באין תקומה. כן יאבדו כל אויביך ה׳:

אות כד

וזה בחינת אסתר בחינת ואנכי הסתר אסתיר שמשם אחיזת אסתר כמו שאמרו רז״ל. היינו בחינית השגחתו יבתרך המסתתר בתוך הטבע שכל מה שנסתרת ביותר מתגברין הסטרא אחרא והעובדי כוכבים שיונקים הטבע ביותר, ומגודל התגברותם נלקחה אסתר לבית המלך הוא בחינת שתופסים הקדושה שהוא ההשגחה תחת הטבע ח״ו. ועל כן אין אסתר מגדלת מולדתה ואת עמה וכו׳ שלא יתגברו ביותר על ידי זה ח״ו כי השגחה ביתה נסתרת אז כל כך בחינת הסתר אסתיר. הסתרה שבתוך הסתר.ה בבחינת כיאין לה אב ואם שהם בחינת השכליים הכליוניסש על ידם ממצתיקין הדינים ומבטלים כח הסטרא חרא. כי אאב בחכמה ואם לבינה. אבל אז היתה הקדושה המסתתרת בחינת אסתר בחינת כי אין לה אב ואם. ועל כן לא הגידה אסתר את עמה ומולדתה שלא רצתה

לעורר יחוסר כח אבוותיהם הקדושים שהם כשכלים הכוללים. כדי שלא יתגברו על ידי זה ביותר וכנ״ל. שכל זמן שאין ממשיכין השכל הגבוה כל כך שיכולים להמתיק הדין על ידו. אזי אסור להתגברות בהם על ידי התעוררות איזה שכל עליון להמתיקם שלא יתגברו על ידי זה דייקא. ביותר וכנ״ל עד שאשר חמל השם יתברך עליה על ידי ריבוי הצומות וזעקתם עד שהבינה שכבר התחילו רחמי השם יתברך להתעורר. ויש לה כח להמשיך שכל כזה להמתיק כל הדינים שבעולם ולהפיל את המן. אז אמרה ומחר אעשה כדבר המלך ולהגיד יחוס אבותיה הקדושים. כי כבר יש לה כח לעורר השכלים העליונים שהם בחינת אבות. מחמת שכבר יש לה כח להמתיק כל הדינים על ידם וכנ״ל:

אות כה

וזה שהזמינה את המן על הסעודה שעשהת כי על ידי אכילה דקדושה מבררין פגם אכילת עץ הדעת טוב ורע שהוא בחינת פגם אמונת חכמים כנ״ל כי הפגם היה על ידי אכילה. על כן התיקון על ידי אכילה דקדושה. ועל כן מי שפוגם באמונת חכמים הוא נידון במותרות האכילה. כי במה שפגם הוא נידון וכ״ל אבל מי שזוה לאמותנ חכמים הוא זוה לבירור האכילה כי עיקר בירור האכילה על ידי אמונה (כמו שכתוב במקום אחר). ועל כן הזמינה אסתר את המן על סעודתה. כי היא אכלה בקדושה גדולה. עד שביררה כל הטוב מהמן בשעת הסעודה. והמן שהוא פגם אכילת עץ הדעת טוב ורע שהוא פגם אמונת חכמים נידון במותרות האכילה. ועל ידי זה היתה מפלתו מאחר שביררו הטוב ממנו שוא חיותו על ידי האכילה דייקא וכנ״ל. ועל כן היתה מפלתו בשעת הסעודה דייקא וכנ״ל. ועל כן סמוך למפלתו נדחף נמן אל ביתו אבל וחפוי ראש. ודרשו רז״ל שהשליכה בתו פסולת האכילה על ראשו. כי נידון במותרות ראוי לו מאחר שהיה כופר בחכמים ושנאם כל כך וכנ״ל:

אות כו

ועל כן חייב אינש לבסומי בפוריא עד דדלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי כי השכרות אסור תמיד כי על ידי השכרות יוכל לקלקל הרבה כי

היין הוא בחינת גבורות ודינים ומי שזוכה לשתות כראוי אז מעורר שכלו על ידי היין בבחינת חמרא וריחני פקחין בחינת זכה נעשה ראש ואזי ממתיקין הדינים על ידי שתייתו בבחינת כל המתפתה ביינו יש בו מדעת קונו (כמובא בדבריו ז״ל) אבל כששותה יותר מדאי נתעוררין ח״ו הגבורות כל כך עד שאין לו כח לעורר שכל כזה שימתיק דינים כאלהועל ידי זה נתבלבל מוחו ביותר ויכול לקלקל הרבה ח״ו כמו שאמרו רז״ל אבל בפורים מאיר הארה גדולה ונפלאה שהוא הארת מרדכי (כמובא בכתבים) ואז נתעורר ומאיר שכל עליון וגבוה כזה שמאיר עד תכלית העשיה שעל ידי זה נמתקין כל מיני דינים קשים שבעולם ועל כן חיוב אז לשתות ולהשתכר כדי שיעלה על ידי השתיה לשכל עליון וגבוה מאד כי אז יש כח להמתיק כל הדינים שבעולם על ידי השכל הגדול העליון מאד שנתעורר על ידי מצות השכרות של פורים

תשעה באב ושאר תעניות ה

הלכה ה

אות א

מה שמתענין על עצירת גשמים. כי כתב רבינו ז״ל (בסימן ס׳) בלקותי תנינא שעצירת גשמים נעשה על ידי מלחמה ושפיכות דמים עיין שם ומלחמות היינו מחלוקת ותיקון המחלוקת הוא תענית כמבואר היטב בדברי רבינו ז״ל (בסימן קע״ט) ועל כן מתענין על עצירת גשמים לתקן המחלוקת היינו מלחמות שמזה נעשים עצירת גשמים כנ״ל. וזהו גם כן בחינת הד׳ תעניות שמתענין על החורבן שהוא גם כן לתקן השלום כמו שאמרו רז״ל כשאין שלום צום שעיקר התענית כשאין שלום (כמבואר שם בדברי רבינו ז״ל בסימן קע״ט הנ״ל) כי לא חרבה ירושלים אלא בשביל שנאת חנם כמו שאמרו רז״ל. ועל כן מתענין לתקן זאת כי על ידי התענית נתתקן המחלוקת ונעשה שלום כנ״ל :וכן על כל צרה שלא תבא מתענין כי כל הצרות והיסורין ח״ו הם בחינתמחלוקת כי כל מה שהוא כנגד רצון האדם הוא בחינת מחלווקת (וכמו שכתוב שם בדברי רבינו ז״ל הנ״ל) כי הצרות ח״ו הם על ידי התגברות הדינים ח״ו שהם בחינת

מחלוקת דהיינו שאינו נכלל שמאל בימין ח״ו שזה בחינת מחלוקת בחינת דינים כי אין יסורים בלא עון (שבת נ״ה) והעון הוא בחינת מחלוקת. כי עיקר יניקת הסטרא אחרא והיצר הרע הוא ממחלוקת (וכמבואר בדברי רבינו ז״ל). נמצא שעל ידי העוונות שפגם במחלוקת שנתן כח ח״ו להסטרא אחרא החולקת על הקדושה על כן נתעוררו עליו דינים ח״ו שהם בחינת מחלוקת. ומשם באים הצרות ח״ו שהם כנגד רצונו בחינת מחלוקת. ולתקן זאת גוזרין תענית הוא תקון העמחלות כנ״ל. כי הכלל שכנגד כל מיני מחלוקת התיקון הוא תעניות בבחינת מרבה צדקה מרבה שלום. ועיקר התענית הוא הצדקה כי אגרא דתעניתא צדקתא עיין שם:

ראש השנה א

הלכות ראש השנה

הלכה א

אות א

ענין שופר על פי מה שכתב רבינו ז״לבמאמר תהומות יכסיומו (בסימן ט׳) עלפי צהר תעש לתבה וכו׳ ופתח התבה בצדהכו׳ תחתיים שניים והכלל שכאשר החושך והקליפות מסבבין מכל צד עיקר התיקון על ידי אמת שתראה שיצא הדיבור שבתפלה מפיך באמת ועל ידי זה יאיר לו השם יתברך בבחינת ה׳ אורי וישעי. ויזכה לעשות פתח בהחושך שהוא ניצוד בו עיין שם היטב. ויותר ממה שכתוב שם שמעתי פה אל פה מפיו הקדוש. ועל ידי זה נעשה תיקון התפלה שהוא בחינת יעקב ובניו עיין שם היטב:

וזה בחינ קול השופר שהוא מרמז על התשובה בחינת שפרו מעשיכם כמו שכתוב עורו ישנים מתרדמתכם. ועל כן שופר הוא בחינת עלמא דאתי הוא בחינת בינה בחינת תשובה כידוע וזה הוא בחינת קול היוצא מן השופר שהוא בחינת קול אמת שיוצא מעומקא דלבא בחינת ממעממקים קראתיך ה׳ בחינת מן המיצר קראתי יה. דהיינו שמחמת גודל התגברות

המסבב מכל צד אזי פונים עצמן אל האמת וקוראים אל ה׳ באמת מעומק הלב שעל ידי זה ניצולין מן החושך בחינת ופתח התיבה בצדה תשים כנ״ל. וזה בחינת ענני במרחב י״ק שזוכה להרחיב לו ולצאת כנ״ל כי קול השופר הוא בחינת אמת שהוא בחינת יעקב כמו שכתוב תתן אמת ליעקב בחינת הקול קול יעקב. וזה שכתב רבינו זם שעיקב הוא בחינת התפילה. כי עיקר תיקו התפלה על ידי אמת כנ״ל שזה בחינת יעקב כנ״ל. ועל כן לא נזכר בתורה כי אם תרועה ושאר הקולות אנו למדים משם כמו שאמרו רז״ל. כי תרועה הוא בחינת יעקב שעיקר קול השופר מרמז על יו כנל ועל כן התרועה הוא גנוחי גנח וילוי יליל. היינו מה שגונח ויליל וקורא אל ה׳ לחזור אליו כנ״ל. ועל כן כל תרועה פשוטה לפניה ופשוטה לאחריה זה מרמז גם כן על התשובה שמתחילה היה פשוט ומתוקן היינו קודם הקלקול. ואחר שנתקלקל ונשבר בחינת חרפה שברה לבי בחינת וירדפם עד השברים אזי על ידי התרועה שהוא בחינת אמת כנ״ל על ידי זה חוזר ונפטש. וזה בחינת תקיעה שאחריו שהוא קול פשוט. ועל כן תקועין בראש השנה כי אז הוא התגברות הדינין שהם בחיתת החושך. ועל כן צריך למשוך עצמו אל האמת שזה בחינת קול השופר כנ״ל והוא זכרון ליום ראשון. כי אז בתחילת הבריאה גבר החושך שכסה פני תהום. ורוח אלקים שהוא בחיינת יעקב שהוא בחינת רוטח כמו שכתוב ותחי רוח יעקב אביהם שהוא בחינת אמת כנ״ל. היתה מרחפת על נפני המים לגרש ולפנות החושך על ידי בחינת אמת ועל ידי זה נתגלה האור כמו שכתוב ויאמר אלקים יהיה אור ויהי אור כמו שכתוב לעיל שעל ידי האמת מאיר אור השם יתברך בחינת ה׳ אורי כמו שכתוב שם באר היטב עיין שם. ועל ידי זה נתהווה הבריאה. ועל כן אמת הוא קיום העולם. כי עיקר הבריאה על ידי אמתכנ״ל וזה שאמרו רז״ל על פסוק בוראך יעקב. עולמי עולמי מי בראך יעקב בראך וכו׳ כי עיקר בריאות העולם על ידי בחינת יעקב שהוא בחינת אמת כנ״ל. וזה שאמרו רז״ל תשובה קדמה לעולם. כי עיקר התשובה על ידי אמת שעל ידו מגרשין החושך ועושין פתח לצאת כנ״ל שבחינה זאת קדמה לעולם. ועל ידי זה נתהווה בריאות העולם בחינת וחשך על פני תהום ורוח אלקים מרחפת וכו׳ ויהי אור כנ״ל. ועל כן ראש השנה שוא זכרון ליום ראשון ועל כן אז מתחיל ימי התשובה. ועל כן תוקעין אז בשופר שהוא בחינתקול אמת שעושה פתח ומרחיב לצאת כנ״ל. ועל כן שופר קצר מלמעלה ורחב מלמטה. וצריך לתקוע במקום הקצה דייקא. ואם תקע במקום הרחב לא יצא. כי הרוצה ליכנוס צריך ליכנוס דרך פתח הצר דייקא בחינת ופתח התיבה בצדה תשים כמו ששמעתי מרבינו זל בעל פה בביאור שצריך לעשות פתח חדש דייקא וכמו שאמרו רז״ל שההי דומה לעולם הזה וכו׳ וכל הרוצה לצאת וכו ומן הצד פתוחה שכל הרוצה ליכנוס יכנוס ומקשי שם וליכנס בהאי דנפיק ומתרץ שם לא סגי וכו׳ עיין שם. וזה בחינת ופתח התיבה בצדה תשים בצדה דיקי כי צריך ליכנוס דייקא דרך הפתח הצר שהוא מן הצד דהיינו מצד הה׳ כנ״ל ואז השם יתברך מרחיב לו הפתח ומוציאו ואז עננו במרחב י״ק כנ״ל וזה הוא בחינת השופר שהיא קצה מלמעלה וכו׳ וצריך לתקוע ולהוציא הקול השפר שהוא קול אמת ממקום הצר דייקא ואז השם

אות ב

ועל כן גם אם הפך השופר ותקע בו לא יצא. בין שהופכין כדרך שהופכין החלוק וכו׳ בין שהרחיב וכו׳. כי עיקר התשובה כתיקונה הוא שיעה התשובה באותו הגוף עצמו ובאותו ענין עצמו שחטא וישוב ויחזור דרך מקומות הצרים והדחוקים להשם יתברך אבל אם יתהפך גופו וישתנה בבחינ תתהפך כחומר תחותם ויתיצבו כמו לבוש שח״ו יהפכו וישנו גופו דהיינו שימות ויחזור ויתגלגל ואחר כך ישוב ויצעק אל ה׳ אין זו תשובה הגונה. כי צריך לשוב בגוף הזה דייקא כמות שהוא וילך דרך מקום הצר והחדור ומשם יקרא וישוב אל ה׳ באמת אז ירחיב לו השם יתברך ואזי הוא בחינת תקיעת שופר כהלכתו היינו בחינת תשובה באמת כראוי כנ״ל. ועל כן אם ניקב צריך שתהיה הסתימה במינו דייקא. כי באותו ענין שחטא יתקן כמו שאמרו רז״ל וכנ״ל. (וכמו שמעתי בביאור היטב מפיו הקדוש דברים הללו):

אות ג

ועלכ ן יחיד מוציא את הרבים ידי חובה בתקיעות שופר. כי העיקר תלוי ביחיד שמתעורר וצועק באמת להשם יתברך שעל ידי זה עושה פתח שיצאו בו אחרים מן החושך שלהם. כמו ששמעתי מרבינו ז״ל על ופתח התיבה בצדה תשים עיין שם במקום אחר על פרוש זה ומאחר שהיחיד מכווין להוציא אחרים מהחושך שלהם. אזי כל מי שרוצה לצאת ומכווין לבו לזה. אזי יכול לצאת דרך הפתח שעשה היחיד כנ״ל ועל כן תקיעת שופר תלוי בכוונת הלב והתוקע כמתעסק ולשורר לא יצא. כי אחר כוונת הלב הן הן הדברים כי צריך לכווין לבו מאד ולהוצאי הקול באמת מעומק הלב כנ״ל. וזה שאמרור ז״ל כל מי שאינו מחויב בדבר אינו מוציא את הרבים ידי חובה. בזה מרומז כי דייקא מי שהוא חייב מאד בעיני עצמו או שהוא חייב באמת ואזי מגודל החושך והלחץ והדחק המסבב אותו מכל הצדדים הוא צועק באמת להשם יתברך. זה יכול לעשות פתח שיצאו בו גם אחרים וכן אמרו רז״ל אין ממנין פרנסה על הציבור אלא מי

שקופה של שרצים תלוי מאחוריו וכו׳ ועל כן דייקא מי שהוא מחויב בדבר התשובה ומוטל עליו עול של תשובה זה יכול להוציא אחרים ידי חובה לעשות להם גם כן פתח לצאת על ידי קריאתו באמת להשם יתברך׃

אות ד

ועל כן התרועה משולשת וכן כלל תקיעת שופר משולש שלש של שלש שלש. כי עיקר תקיעת שופר הוא בחינת אמת שהוא משושל בחינת אש מים רוח בחינת ראש תוך סוף. ועל ידו מתקן ג׳ עולמות בחינת תחתיים שנים ושלישים. (כמו שכתב רבינו שם עיין שם). ועל כן התקיעות בשעת התפילה. כי על ידם תיקון התפילה כנ״ל. ועל כן תוקעין י״ב תרועות דהיינו שזה מיושב וששה מעומד. כי בשלשים קולות דמיושב יש ששה תרועות. וכן בשלשים קולות שתוקעין על סדר הברכות כי הם עיקר החיוב והשאר הם נוספים כנגד י״ב שבטי בני יעקב שהם בחינת י״ב נוסחאות התפ-ילה שנתתקן על ידי האמת שזה בחינת תרועה כנ״ל (וכמו שכתוב שם עין שם)׃

אות ה

ועל כן שופר הוא בחינת יצירת מצרים כידוע כי עיקר גלות מצרים הוא על ידי פגם התפלה (כמו שכתוב שם) ועל לעתיד כתוב ובשופר גדול יתקע. כי עיקר הגאולה תלוי בזה על ידי שנתתקן התפילה על ידי בחינת אמת כנ״ל (כמו שכתב שם עיין שם). שופר הוא בחינצ יעקב בחינת שופריה דיעקב מעין שופריה דאם. וזה בחינת תקע בשופר וכו׳ ושא נס כי על ידי שופר שהוא בחינת מאת ותיקון התפלה על ידי זה נתעלין הנסים שהוא בחינת תפלה כמו שכתוב שם׃ענין המאה קולות. על פי מה שאמר רבינו במאמר פתח ר׳ שמעון עת לעשות לה׳ (בסימן סמ״ך) ששופר הוא בחינת התגלות היראה שעל ידי זה זוכין לעשירות גדול והיראה הוא בחינת פחד יצחק ויצחק זכה לעשירות על ידי שהמשיך אריכת ימים בחינת יראה בארץ פלשתים כמו שכתוב ויהיה כי ארכו לו שם הימים וכו׳. ועל ידי זה זכה לעשירות כמו שכתוב ויזרע יצחק וכו׳ וימצא מאה שערים. וכנגד זה תוקעין מאה קולות כנגד מאה שערים שזוכין על ידי השופר כנ״ל. ועל כן

תקיעת שופר שלש של שלש שלש בחינת התגלות שלימות היראה שהוא שלשה קוין וכל קו כלול משלש (כמו שכתוב שם) ועל כן צריך לקרות לפני התוקע כי עיקר התגלות היראה על ידי דיבור שיוצא על ידי התעוררת השינה (כמו שכתבו שם). ועל כן יש דיעה שתקיעה ראשונה אין לקרות לפני התוקע כי אז עדיין בחינת הדר הדיבור. בחינת תקעת לזר כפיך כו כמו שכתב שם רבינו שהתקיעה מרמז על זה וזה בחינת התאדמות פני התוקע היינו שעל ידי הע' פנים של התעוררת השינה (כמו שכתוב שם) ועל כן עיקר תקיעת שופר על תיקון הברית (כמו שכתוב בכתבים) כי על ידי היראה שנתגלה על ידי השופר נכנע יופי הנשים וזוכין לתיקון הברית כמו שכתוב שם:

ראש השנה ב

הלכה ב

אות א

על פי המאמר ויהיו נא פי שניסברוחך אלי (בסימן ס"ו) עיין שסהיטב כל המאמר מראשו לסופו.

והנה בראש השנה אנו צריכין להוציא מכח אל הפועל כי ראש השנה הוא התחלת הבריאה. זה היום תחילת מעשיך וכו' וקודם יש בחינת חרון אף שהוא בחינת דינא קשיא שמתעורר בראש השנה. וצריכין להמתיקו ולבררו שיהיה נעשה ממנו בחינת רוחו של משיח (כמבואר שם במאמר הנ"ל) ועל זה אנו עוסקים בראש השנה ומרבין בתפילות ובתחנונים שהם המתקת החרון אף. ואז נעשה ממנו בחינת רוחו של משיח. כי עיקר רוח החיים של משיח הוא התפילה (כמבואר במאמר אמור אל הכהנים בסימן ב' ובמקום אחר (ועל כן ממליכין אותו יתברך בראש השנה בכל התפלות ואומרים המלך הקדוש המלך המשפט וכיוצא כי אז נתגלה בחינת רוחו של משיח שהוא שורש המלכות (כמבואר בדברי בינו ז"ל בסימן נ"ד) כי התגלות מלך המשיח הוא התגלות מלכותו יתברך. כי עיקר התגלות מלכותו יתברך הוא לעתיד כשיתגלה מלכות משיח. כמו

שכתוב והיה ה׳ למלך על כל הארץ ביום הוא וכו׳:

אות ב

וזהו שאיתא בספרים שמשיח יבא מסטרא דיצחק שיהיה נמתק פחד יצחק ויהיה נעשה ישחק היינו כנ״ל התגלות רוח של משיח הוא על ידי המתקת חרון אף דהיינו תוקף הדין שהוא פחד הוא בחינת פחד יצחק כידוע שאנו ממתיקין פחד יצחק בראש השנה וכשנמתק נתגלה רוחו של משיח כנ״ל. ועל כן נתגלה זאת בראש השנה צריכין להוציא מכח אל הפועל שיפתחו ויתחלקו הידים בבחינת פותח את ידיך את לאמר ידיך אלאיודי״ך דהיינו השני יודי״ן של השני שמות יקו״ק אדנ׳ שהם בחינת יו״ד בראש ויו״ד בסוף בחינת כח ועל בחינת סוף מעשה במחשבה תחילה שיתחלקו ויפתחו על ידי ה׳ אותיות שבאמצע שהם בחינת מקום וציור וזמן שיש בכח. ומקום וציור וזמן שיש בפועל. שהם ג׳ אותיו שיש בשם העצם וג׳ אותיות של שם הכנוי שעל ידי אלו ה׳ אותיות הם ו׳ בחינות הנ״ל על ידי זה יוצא הדבר מכח אל הפועל וזה נעשה על ידי שלימות הדיבור. ושלימות אותיות הדיבור על ידי בחינת עלמא דאתי על ידי בחינת אמת שעל ידי זה נעשה יום הדין הגדול ועל ידי זה נעשה שפה ברורה ונשלם אותיות הדיבור ואחר כך צריכין לעשות נקודות להאותיות ולהוציא הדיבור ממיצר הגרון וזה נעשה על ידי הכיסופין והחשך שנעשה על ידי מניעות שעל ידי זה נעש נקודות להאותיות בחינת נקודות הכסף וזה בחינת ט׳ נקודין ט׳ רקיעין ואזי כשיש נקודות להאותיות ונשלם הדיבור בשלימות אזי יוצא מכח אל הפועל וכו׳ (עיין שם כל זה היטב):

אות ג

וזה בחינת קול שופר בראש השנה. כי קול דנפיק משופר שה בחינת אמת שיגתהל בבחינת עולם הבא כי עיקר האמת לעתיד כמו שכתוב שם כי הקול הוא בחינת אמת בחינת יעקב כמו שכתוב הקול קול יעקב בחינת תתן אמת ליעקב. והוא יוצא משופר שהוא בחינת עלמא דאתי כמובא כמו שכתוב והיה בים ההוא יתקע בשפר גדול. ועל ידי בחינת האמת שנתגלה על ידי בחינעלמא דאתי שזה בחינת קול השופר על ידי זה נעשה

יום הדין (כמבואר שם במאמר הנ״ל) וזה בחינת ובשופר גדול יתקע וכו׳ ויאמרו הנה זה יום הדין כי הדין נתגלה על ידי קול השופר שהוא בחינת אמת שנתגלה בעלמא דאתי שעל ידו נעשה הדין כי האמת אינו יכול לסבול הרשעים (כמו שכתוב שם). ואזי כשנתגלה הדין. אזי נעעשה שפה ברורה. כיחוזרים להשם יתברך ושבים בתשובה מאימת הדין כי אז מבינים ההפרש שבין צדיק לרשע וכו׳ (כמו שכתוב שם). וזה בחינת התעורות התשובה שנעה על ידי קול השופר כמו שכתוב היתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו כנ״ל. נמצא שעל ידי קול השופר שהוא בחינת אמת בחינת לעלמא דאתי על ידי זה נעשה בחינת שפה ברורה כנ״ל ועל ידי זה מוציאין מכח אל הפועל (כמו שכתוב שם). וזה בחינת הנסירה שמתחלת בראש השנה שהיא בחינת מוציא מכח אל הפועל. כי בראש השנה שהיא בחינת מוציא מכח אל הפועל. כי בראש השנה הוא ההתחלה על ידי קול השופר שוא בחינת אמת כנ״ל. ועל כן עיקר הקול שנזכר בתורה הוא תרועה כמו שכתוב יום תרוה יהיה לכם. כי תרועה היא בחינת יעקב כידוע שהוא בחינת אמת בחינת ו׳ שעל ידו מוציאין מכח אל הפועל כנ״ל. וזה לשון תרועה שהוא לשון שבירה וכן שברים שהוא גם כן תרועה מספק הוא גם כן לשון שבירה היינו בחינת חיתוך ושבירת הידים הנ״ל. שפותחין וששוברין וחותכין בין הכח והפועל שהם שני היודי״ן שזה בחינת מוציא מכח אל הפועל כנ״ל ועל כן כל תרועה תקיעה בראש ותקיעה בסוף. זה בחינת יו״ד בראש ויו״ד בסוף שהם בחינת כח ופועל. כי תקיעה הוא קול פשוט שהוא בחינת יו״ד שאין בה שום ציור. רק בחינת קול פשוט. והתרועה באמצע התקיעות. כי התרועה הוא בחינת אמת בחינ וא״ו בחינת הו׳ אותיות שבין ב׳ היודין שעל ידם מוציאים מכח אל הפועל כמו שכתתוב שם. ועל כן התרועה הוא ג׳ קולות כמו שכתוב שיעור תרועה כג׳ יבבות כנגד ג׳ בחינות שיש אצל הכח ואצל הפועל שהם מקום וציור וזמן שהם ג׳ אותיות שיש אצל יו״ד בראש וכן ג׳ אותיות אצל יו״ד בסוף כנ״ל. וזה שנסתפקו בתרועה אם הוא שברים או אם הוא משה שקורין תרועה. ופסקו לעשות שניהם. כי יש ב׳ פעמים ג׳ בחינות הנ״ל דהיינו מקום וציור וזמן בכח וכן בפועל כנ״ל והספק הוא איזה מהם עיקר אם צריך לעשות ותלתקן בחינת מקום וציור וזמן שבכח. או שבפועל. כי עיקר הדבר מה שאנו צריכין לתקן ולפתוח היודי״ן בחינת מוציא מכח אל הפועל. העיקר הוא בבחינת תשובה בכלל ובפרט. כי בכלל צריך לעשות תשובה ולתקן חטא אדם הראשון שפגם בזה שעל ידי חטאו סילק השכינה מתחתונים. וגרם מיתה שזה בחינת שחוזר הפועל אל הכח ומחמת זה אנו צריכין לחזור ולתקן זאת בכל שנמה להוציא מכח אל הפועל מחדש. וכן כל אחד צריך לעשות תשובה על כל מה שחטא ופגם וזה נעשה בחינת מוציא מכח אל הפועל: כי עיקר העבירה על ידי נפילת חיתוך הידים דהיינו היודי״ן הנ״ל. בבחינת הסתכל בשלשה דברים ואין אתה בא לידי עבירה (כמו שכתוב שם עיין שם). ועל כן התיקון הוא על ידי תשובה שהוא בחינת פתח חרטה בחינת פתח בחינ פתיחת וחיתוך הידים הנ״ל הינו כי מאחר שחטא ופגם בפתיחות היידם הנ״ל. כי נפלו לידי עבירה ח״ו בזה הוא מחריב העולם

ח״ו כיא זי חוזר ונסתלק הפועל אל הכח כבתחילה שזה בחינת מיתה בחינת רשעים בחייהם קרוים מתים כי עיקר הקדושה שהוא החיות בחינת רוח דלתתא בחינת פועל מסתלקת למעלה וחוזר אל הכח. ואין חיותו רק מאיזה ניצוצות שנפלו. ועל כן כשרוצה לעשות תשובה הוא צריך לבנות העולם מחדש ולהוציא מכח אל הפועל. וזה נעשה על ידי התשובה בעצמו שהוא פתח חרטה בחינת פתח כנ״ל. נמצא שבראש השנה שהוא ימי תשובה צריכין להוצאי מכח אל הפועל על ידי התשובה בעצמה שהוא פתח חרטה כנ״ל. ועל זה מרמז קול השופר דהיינו התרועה שהוא בחינת המוציא מכח אל הפועל. כי תרועה הו גנוחי גנח וילולי יליל דהיינו בחינת חררטה שמתחרטין על העבירה וגונחין בלבם ומיילין יללות על גודל הפגמים שפגם כל אחד כפי מה משיודע בנפשו מה שעש כל השנה. ובזאת החרטה מוציאין מכח אל הפועל כנ״ל ונסתפקו אם התרועה הוא גנוחי דהיינו שברים שזה בחינת לב נשבר ונדכה כמו מי שגונח מלבו. וזה כנגד פגם ג׳ בחינות שיש בכח דהיינו בחינת מקום וציור וזמן שיש בכח דהיינו ג׳ אותיות יש אצל יו״ד בראש היינו שנסתפקו אם עיקר התשובה לתקן פגם המחשבה שפגם במחשבה שבמוח המתפשטת בלב ונצטיירת בג׳ בחינות מקום וציור וזמן אם עיקר התשובה צריכין לתקן זאת. כי עיקר לבלי להניחה להצטייר במחשבת עבירה ח״ו. כי אם לא היה מניחה להצטייר במחשבה בוודאי לא היה בא לידי עבירה בשום אופן על כן אפשר שעיקר התשובה צריכין רק על פגם המחשבה כנ״ל. וזה בחינת שברים בחינ לב נשבר ונדכה. בחינת גנוחי גנח דהינו אנחת וגניחת הלב כי מאחר שעיקר הפגם המחשבה שבלב על כן התשובה על ידי לב נשבר דהיינו גנוחי ואנחה שגונח ומתחרט בלבו על פגם המשחבה שבלב או אם נאמר שעיקר התשובה על פגם המעשה כי אף על פי כן עיקר העבירה היא כשבאה לידי מעשה ח״ו רחמנא ליצלן וזה בחינת תרועה. בחינת תרועם בשבט ברזל שצריך לעשות שתבוה גדולה כלו ולשבר כל הקליפות שנעשו על ידי עבירה ח״ו על כן כשבאה העבירה לידי מעשה ח״ו צריכין קול יללה שהוא יותר מגנוחי כי גנוחי הוא רק בלב כנ״ל בל יללה הוא קול צעקב ויללה שצריכין לצעוק וליילל בקול מר בכמה וכמה קולות תכופים זה לזה כמו תרועה על גודל הפגם שעשה במעשה ח״ו כדי שעל ידי זה יתקן הפגמים על ידי גודל תשובתו ויתקיים בו תרועם בשבט ברזל ככלי וצר תנפצם שישבר וינפץ כל הקליפות והמקטריגים וזה בחינת תרועה שהוא ילולי יליל שהוא יותר מגנוחי שהוא תשובה על פגם המעשה והיא ג׳ קולות כנגד ג׳ בחינות הנ״ל שהם בחינת מקום וציור וזמן שיש אצל יו״ד בסוף בחינת פועל וכן השברים הוא גם כן ב׳ קולות כנגד ג׳ בחינות שיש אצל יוד בראש בחינת כח. ושניהם יחד הם ו׳ קולות בחינת ו׳אותיות הנ״ל שעל ידם מוציאין מכח אל הפועל כנ״ל ועל כן הוצרכו רז״ל מספק לעשות שניהם שהם בחינת ו׳ כנ״ל וגם הוצרכו לעשות כל אחד לבד דהיינו תש״ת לבד ותר״ת לבד כי צריך לתקן כולם דהיינו לתקן פגם המעשה והמחשבה יחד. דהיינו פגם עבירה במזיד שבזה פוגם במחשבה והמעהש וכנגד זה הוא תשר״ת שכולל שניהם מחשבה ומעשה כנ״ל ולפעמים במחשה לב דואינו עושה העבירה בפועל וכנגד זה הוא

תש״ת כנ״ל ולפעמים יש מעשה בלא מחשבה כגון שוגג וכנגד זה הוא תר״ת וכל התיקון הוא בבחינת מוציא מכח אל הפועל כי על ידי הפגם נסתלק וחוזר הפועל אל הכח כנ״ל וצריכין על ידי התשובה לחזור ולפתוח וכו׳ כנ״ל וגם על פגם מחשבה צריכין לחזור ולהוציא מכח אל הפועל כי גם במחשבה לבד יש בחינת כח ופועל דהיינו ראשיותחילת המשחבה כשאין לה שום ציור וסופה כנצטיירת במקום וציור וזמן ועל כן לעולם תקיעה בראש ותקיעה בסוף ותרועה באמצע או שברים שהוא גם כן תרוע שזה בחינת מוציא מכח אל הפעול שהם יו״ד בראש ויו״ד בסוף וכו׳ כנ״ל.

אות ד

וה בחנת מאה קולות שתקועין בראש השנה כי מן הכח על הפועל דהיינו שמתחילת המחשבה עד סוף המע היא בחינת מאה בבחינת אל תאמר מה אלא מאה. שזה בחינת מעשר מן המעשר כי צריך להשתלשל בבחינת מחשבה דיבור ומעה שהם מאה בחינת השתלשלות ועל כן צריכין מאה קולות כדי שישתלשל ויצא מכחי אל הפועל שהם מאה בחינות כנ״ל.

אות ה׳

והנה בראש השנה מתחילין להוציא מכח אל הפועל על ידי האמת שהוא בחינת קול שופר כנ״ל שעל ידי זה נשלמים אותיות הדיבור (כמו שכתוב שם) אבל עדין צריכין לעשות נקודות אל האותיות ולהוציא הדיבור ממיצר הגרון כי בראש השנה לא נתגלה רק הקול לבד כי מאחר שעדין אין נקודות להאותיות אין נשמעין האותיות כי האותיות אי אפשר לגלותם כי אם על ידי הנקודות ועל כן קול השופר הוא בחינת מן המיצר קראתי י״ה בחינתמ יצר הגרון כי אי אפשר להוציא הדיבור בשלימות כי אם על ידי נקודות וכשעושין נקודות להאותיות ונשלם הדיבור ויוצא ממיצר הגרון אזי נגמר ויוצא מן הכח אל הפועל בשלימות (עיין כל זה במאמר הנ״ל) ואלו הנקודות נעשין בשאר ימי תשובה שהם ט׳ ימים אחר ראש השנה שהם כנגד ט׳ נקודין שיש משורק עד קמץ כי הנקודות נעשין על ידי כיסופין וחשק (כמו שכתוב שם) היינו על ידי הימי תשובה שבהם

חושקין וכוספין להשם יתברך בחשק חזק כי הם ימי תשובה ימי רצון שכל ישראל מדבקין עצמם אז להשם יתברך בחשך גדול וכיסופין וגיעגועין גדולים להשם יתברך על ידי זה נעשים בחינת נקודות ובכל יום נשלם בחינת נקודה אחת עד שביון הקדוש נשלם נקודה העליונה דהיינו קמץ שהוא בחינת כתר. ואז היא יום הכיפורים שהוא בחינת כתר כידוע ואז כשנשלם כל הקודות אז יוצ מכח אל הפועל בשלימות (ועל כן אז נשלם הנסירה לגמרי) ועל כן מתפללי ביום הכפורים ה' תפלות כנגד ה' מוצאות הפה כי אנז נשלם הדיבור על ידי הנקודות כנ"ל ועל כן מתענין ביום הכפורים ז'ה' עינויים כי הנקודות הם נעשין על ידי החשק והכיסופין כנ"ל ולפי הנקוה כן צריכין חשק כי יש חשק למעלה מחשק ומאחר שביום הכפורים צריכין לזכות אל הנקודה העלינוה שהוא קמץ בחינת קמוץ וסתם שהוא נחשק גדול מאד וצריכין לזה חשק גדול מאד מאד כי לפי מעלת הנחשק כן צריך שיהיה החשק על כן ביום הכפורים שצריכין לזכות לנחשק כז שהוא קמיץ סתים בחינת קמץ על כן צריכין לבטל את עצמו מכל וכל לפרוש מכל תאוות עולם הזה ועל כן מעינן את עצמן בהלכות בה' עינויים כדי לבטל עצמו כדי לזכות לנחשק כזה היינו בחינת קמץ כנ"ל.

אות ו

וזהו שמצוה לאכול בערב יום הכפורים כי עיקר החשק נעשה על ידי המניעה (כמו שכתוב שם) כי על ידי שמונעין הדבר ממנו הוא חושק ביורת. כי המניעה הור רק בשביל החשק (עיין שם היטב). והנה באמת שניהם הם מוכרחים דהיינו המניעה והחשך כי המניעה בעצמה צריכין גם כן מאד כי צריך לקבל בהדרגה ובמדה ואם מקבלין ביותר מהראוי לו בזה נתבטל לגמרי. כי ריבוי השמן גורם כיבוי הנר כי אין יכול לקבל ריבוי האור נמצא שזה בעצמו שרצה לתקן נתקלקל דהיינו משה שהיה רוצה להוצאי מכח על הפועל דהיינו להמשיך חיות דקדושה למטה ומחמת שרצה ליותר מהמדה על ידי זה חזר וקלקל. כי אין יכול לסבול ריבוי האור וחוזר ונסתלק למעלה. על כן כל דבר שבקדושה שרוצין לעשות בהכרח שיהיה מניעה כדי שלא יקבל פתאום האור שלא בהדרגה שזהו בחינת הבא לטהר מסייעין לו אמרי' לו המתן בחינת מניעה שמונעין אותו כשבא לטהר ולעשות דבר שבקדושה כדי שלא לקבל האור פתאום שלא בהדרגה ובמדה ועל כן מונעין אותו ועל ידי המעינהה נעשה לו חשק יותר ואזי הוא חושק וכוסף מאד והמניעה מונעת אותו ואזי הוא חושק יותר והמניעה מונת יותר ועל ידי זה היינו על ידי המניעה והחשך נעשה כלי לקבל בתוכו את האור בהדרגה ובמדה היינו כשזוכה אחר כך

שיהיה לו חשק גדול כפי המניעה ומשבר את המניעה. וזוכה למה שהיא חושק אז נעשה מהמניעה שהיה לו קודם כלי לקבל בתוכו את האור הנחשק וכמו ששמעתי מרבינו ז״ל שכל יסורים והמניעות שיש לאדם כשמתחיל להתקרב להשם יתברך ולצדיק האמת נעשה מהם כלי לקבל אחר כך בתוכו קדושת ישראל נמצא שהמניעה היא טובה גדולה כי על ידי זה נעשה כלי לקבל אור הקדושה בהדרגה ובמדה ועל כן קום יום הכפורים צריכין דייקא לאכול בערב יום כפור כי ביום הכפורים שצריכין לזכות לנחשק גדול לנקודה העליונה בחינת קמץ צריכין לבטל עצמו מכל וכל כנ״ל כי אי אפשר לקבל האור הגדול של יום הכפורים שהוא בחינת קמץ בחינת כתר כי אם על ידי ביטול גמו ראבל במאת הביטול צריך שיהיה בבחינתרצוא ושוב לקבל האור בתוך בחינת כלי בהדרגה ובמדה על כן צריכין לאכול בערב יום הכפורים והאכילה שמחויבים לאכול בערב יום הכפורים הוא בחינת הבא לטהר מסייעין לו אומרים לו המתן כי לפי גודל קדושת יום הכפורים מגודל החשק והכיסופין וההשתוקקות לקדושה כזו של יום הכפורים בודואי היו רוב בני ישראל מפרישין עצמן בקדושה יתירה ובפרישות גדול סמוך ליום הכפורים שהוא יום קדוש ונורא כזה ובוודאי לא היה אפשר לאכול ולשתות ותהתענג בערב יום הכפורים מגודל החשק והכיסופין לקדושת יום הכפורים אבל השם יתברך מנע אותנו מזה וגזר לאכול דייקא בערב יום הכפורים בבחינת הבא לטהר מסייעין לו אומרים לו המתן בחינת מניעאה כי גם בהקדושה בעצמה יש בחינת מניעה שגם המניעה בעצמה הוא קודש אך המעניעה הוא בשיל קיום האדם שלא יתבטל לגמרי כנ״ל כדי שיוכל לקבל האור על ידי כלי במדה ובהדרגה וזה בחינת אכילת ערב יום הכפורים שזה בחינתהמתן בחינת מניעה כדי שיוכל אחר כך ביום הכפורים לקבל האור הגדול על ידי גודל החשק והביטול של יום הכפורים ואף על פי כן לא יתבטל לגמרי מאחר שכבר נעשה כלי על ידי בחינתהמניעה דהיינו אכית ערב יום הכפורים וזה שאיתא בכתבים שאכילת ערב יום הכפורים נעשה כלי לקבל בתוכו אור העיניוי היינו כנ״ל כי על ידי העינוי נתבטלין ומקבלין או הגדול שהוא בחינת קמץ בחינת כתר אך אי אפר לקבלו כי אם על ידי מניעה שהוא בחינת אכילת ערב יום הכפורים שעל ידי זה נתגדל החשק ביותר על ידי המניעה כנ״ל. ועל כן גודל החש והמניעה נעשה כלי שמקבלין בתוכו אור קדושת יום הכפורים שהוא בחינת קמץ וסתום שזוכין על ידי העינוי והביטול כנ״ל ועל כן הם ה׳ עינוים כנגד ה׳ מוצאות הפה שנשלם ביום הכפורים כנ״ל כי על ידי העינויים נשלם הדיבור לגמרי כיאין שלימות להדיבור כי אם על ידי הנקודות כולם שהם ט׳ נקודות וביום הכפורים זוכין לנקודה העליונה שה דהיינו קמץ שזוכין לזה על ידי הביטול והחשק כי מחמת שמבטלין עצמן מכל תאוות עולם הזה על ידי העינויים על ידי זה נתרבה מאד החקשק והכיסופין להתדבק בו יתברך ועל ידי זה נעשה בחינת קמץ ואז נשלם הדיבור נמצא שהדיבור שלם על ידי העינויים של יום הכפורים ועל כן הם ה׳ כנגד ה׳ מוצאות הפה כנ״ל ואזי כשנשלם הדיבור אז יוצא מכל אל הפועל בחינת פותח את ידיך וכו׳ ועיקר נעשה על ידי תשובה שהוא פתח חרטא כנ״ל ועל כן אז

עיקר התשובה כי אז צריכין לפתוח ולהוצאי מכח אל הפועל בשלימות כנ״ל שזה נעשה על ידי שתבוה שהוא פתח חרטה כנ״ל ואזי על ידי התשובה שמתחרטין על העבר ומדברין עצמן בחשק גדול וכיסופין גדולים להשם יתברך על ידי זה מוציאין מכח אל פהפועל ל ואזי הוא עת רצון גדול ונמחלין כל העוונות כשיוצא מכ אל הפועל ונפתח הרוח דלתתא מן הרוח דלעילא ואזי נמשך הרוח דלתתא שהוא חיות התחתונים למטה ובזה נתגלה אור גדול ונשפע שפע רב ונמתקין כל הדינים ונתתקנין ונתכפרין כל העוונת כי עיקר פגם העוונות הוא שמסלקין השכינה מתחתונים שזה בחינת מיתר שנסתלק החיות דלתתא למעלה אבל כשחוזרין ומוציאין מכח אל הפועל ומגלין הרוח דלתתא שנפתח מן הרוח דלעילא בזה נתתקן הפגם וחוזר ונמשך חיות ושפע גדול למטה כנ״ל.

אות ז

ואזי צועקין שמע ישראל. ה׳ הוא האלקים ביום הכפורים לעת ערב. כי כשמוציאין מכח אל הפועל וממשיכין חיות דקדושה למטה זהו תכלית היחוד כי קודם שמוציאין מכח אל הפועל ואין חיות למטה אין יודעין כלל מהשם יתברך. כי אין לנו שום השגה בו יתברך כי אם על ידי פעולתיו. היינו על ידי בחינת יו״ד בסוף שהיא חכמה תתאה שעל ידי זה משיגין ויודעין אלקותו כל חד כפום מה דמשער בלביה. ואזי כשנפתח ונתגלה בחינת יו״ד בסוף הוא בחינת פועל. אזי יודעין אלקותו ואחדותו יתברך ועיקר הידיעה שיודעין שכולו אחד ה׳ הוא האלקים. והכח והפועל כולו אחד בתכלית היחוד. כי הפועל נמשך מן הכח. והם מוחדים באחדות אחר הפעולה כמו קודם. כי אי אפשר להוציא מכח אלהפועל. עד שנשלם בחינת נקודה העליונה שהוא קמץ בחינת כתר שצריכין לבטל עצמו לגמרי בבחינת ביטול לזכו לבחינת נקודה זו העליונה. ואז דייקא מוציאין מכח אל הפועל כנ״ל נמצא שאי אפשר להוציא מכח אל הפועל כי אם כשמבטלין עצמו לגמרי בחינת ביטול. ונכללין בתחילת המחשבה שהיא בחינת קמץ בחינת כתר. ואז דייקא יוצא מכח אל הפועל וזה בחינת סוף מעשה במחשבה תחילה היינו כשרוצין לגלות סוף המעש להוצאי מכח אל הפועל. אז צריכין לעלות ולכלול בתחילת המחשבה שהוא בחינת כתר בחינת קמץ שעל ידי זה מוציאין מכח אל הפועל כנ״ל. ועל כן אז יועין כי ה׳ הוא האלקים וכולו אחד. כי כשחוזרין מהביטול בבחינתרצוא ושוב ומוציאין מכח אל הפועל אז ידועין כי ה׳ הוא האלקים כמבואר היטב בדברי רבינו ז״ל (בסימן ד׳) על פסוק אתה הראית לדעת כי ה׳ הוא האלקים. וזה שאומרים ביום הכפורים ה׳ הוא

האלקים. ואחר כך תוקעין תקיעה אחת זה מרמז כי עתה נשלם ויוצא לגמרי מכח אל הפועל שהיא בחינת יוד בסוף שהיא בחינת קול פשוט כנ״ל.

אות ח

וזה שנהגו העולם על פי גדולי עולם שלא להתענות בעשרת ימי תשובה כי אם עד אחר חצות ואחר כך אוכלין וכן שמעתי מרבינו ז״ל שכן ראוי לנהוג. היינו כנ״ל כי ז הם ימי רצון ימי חשק שמדבקין עצמן בהשם יתברך בחשק גדול מאד שעל ידי זה נעשין נקודות כנ״ל. ועל כן צריכין לתת גבול ומדה להחשק והדביקות שלא יתבטל לגמרי כנ״ל ועל כן צריכין לאכול בסוף היום שזה חבינת מניעה שעל ידי המניעה והדביקות וחשק נעשין הנקודות כנ״ל וזה בחינת ט׳ נקודין ט׳ רקיעין.היינו שהנקודות נעשין על ידי המניעות שהם בחינת רקיעין (כגמבואר שם במאמר הנ״ל עיין שם). ועל כן קרא הנקודות בשם רקיעין דהיינו היכלות וכלים לקבל בתוכם האור שזה בחינת רקיע העליון (שעל ראשי החיות) שעל ידו נעשין היכלות וכלים על ידי הרדיפה והמעכב (כמבואר מזה במאמר אמצעותא דעלמא בסמן כ״ד).

אות ט

שייך לעיל מה שכתוב במאמר הנ״ל שיש חרון אף ונמתק ונעשה רוחו של משיח ואחר כך בא בתוך בחינת ידים ומוציאין מכח אל הפועל. וזה חבינת והארץ היתה תהו ובהו. זה בחינת החרון אף. ורוח אלקים מרחפת וכו׳ דא רוחו של משיח כמו שכתוב בזוהר כי רוחו של משיח נתגלה מן החרון אף על ידי המתקתו כמו שכתוב שם ויאמר אלקים יהי אור ויהי אור זה בחינת ימינא ושמאטלא מובא בחינת כח ופועל כמו שכתוב שם ברוך ה׳ לעולם אמן ואמן.

ראש השנה ג

הלכה ג

אות א

ענין ראש השנה ויום הכפורים ותקיעות שופר בראש השנה. על פי המאמר מרכבות פרע וחילווכו' (סימן ל"ח) עיי שם היטב. כי צריך להעלות הדיבור ולתקנו כי מפגם הדיבור נעשה רוח סערה וכו' עיין שם. ורוח סערה הזה הוא מקטרג גדול שממנו באים כל הקיטרוגים והנסיונות. והוא אחר הדברים וכו'. וצריך להכפיא סיטרא דקץ כל בשר שהוא רוח סערה נ"ל תחת הדיבור דקדושה וכו': וצריך להעלות את הדיבור לשרשו שהוא הזרוע שהם חמש אצבעין שביד שמאל שהם ה' גבורות הם בחינ ה' מוצאות הפה. והתחלת עליית של הדיבור הוא מראשו. היינו מהמובחר האמתשיש בהדיבור וכו' ותיקון הדיבור הוא על יד התורה שלומדין בצר לאדם בעניו ובדחקות דהוא בחינת לילה שאז שולטנותא דקץ כל בשר. וחז"ל אמרו הלומד תוה בלילה מושכין עליו חוט של חסד ביום וחסד הוא בחינת בוקר דאברקהם. ועל ידי זה נופלים כל המקטריגים השולטים על הדיבור. ואז הדיבור יוצא בשיר ושבח והלל להקדוש ברוך הוא וכו' וכשמעלה את הדיבור לשרשו היינו לגבורות ומתחיל לדבר בינו לבין קונו בשלהבת הגבורות ומעורר את עצמ להשם יתברך אזי נכנס אור שורש וכו' ומתחיל לדבר בחמימות שבלד דברי אמת שבלב וכו'. בהתעוררות בתשובה ורואה פחיתתו וגדולת הבורא. ואזי נכנס בו תשובה גדולה על פשעיו כנגד רב ושליט וכו'.והבושה האת עדיין אינו בפועל וכו'. אבל אחר כך כשעושה תשובה ומסיר ממנו טפשות ונתוסף בו שכלו אזי נתגלה הבושה על פניו והבושה האת הוא בחינת אור התפילין וכו'. וזה ירוש אז תבין יראת ה' וכו' וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך וכו' ודעת אלקים תמצא וכו'.

וזה בחינת ראש השנה ותקיעות שופר כי בראש השנה יוצא המקטרג הגדול שהוא בחינת רוח סערה הנ"ל בחינת קץ כל בשר וצריך לאכפיא אותו תח הדיבור דקדושה וצריך להעלות ולתקן הדיבור כי עיקר יניקתו מהדיבור שהוא בחינת מלכות. שכל עבודתינו בראש השנה הוא בשביל לגלות מלכותו יתברך שהוא על ידי תיקון הדיבור הוא בחינת מלכות. כי הדיבור שהוא בחינת מלכות. נפגם על ידי חטא אדם הראשון שפגם בעזות שהוא פגם הדיבור (וכמבואר במאמר הנ"ל לקמן עיין שם היטב). ואנו צריכין בראש השנה ויום הכפורים לתקן חטא אדם הראשון (כמובא

בכתבים) ועל כן אנו צריכין להעלות הדיבור לשרשו ולתקנו כדי לגלות מלכותו יתברך על ידי הדיבור המתוקן היוצא בשיר ושבח והלל להקדוש ברוך הוא ולזכות על ידי הדיבור לבחינת בושה שהוא בחינת יראה שנמשך על ידי שמכירין את הבורא יתברך על ידי התשובה שזוכין על ידי הדיבור (כמבואר ומובן כל זה במאמר הנ"ל) ועיקר עליית הדיבור על ידי התורה שלומדים בצר לאדם בעניות ודחקות ועל ידי זה זוכין לחסד בחינת בוקר דאברהם. וזה בחינת קול השופר כי שופר הוא בחינת מתן תורה שניתנה בקול שופר ועל ידי קול שופר אנו מזכירין זכות התורה. ועל ידי זה אנו ממשיכין חסד של אברהם. כי קול שופר הוא בחינת התורה שנו לומדין צר ובדחקות בבחינת מן המיצר קראתי י"ה (תהלים קי"ח) שהוא חבינת מיצר השופר וזה בחינת מתן תרוה שהיתה בקול שופר כי התרוה ניתנה במדבר בארץ ציה שזה מרמז שעיקר התורה הוא כשמקיימין אותה מעוני ודוחק שהוא בחינת מדבר ארץ ציה ועל כן השופר מזכיר זכות התרוה שניתנה במדבר שהוא בחינת התרוה שלומדין בצר ובדחקות שהוא בחינת מיצר השופר כנ"ל ועל ידי זה נמשך חסד לאברסה להכניע סטרא דקץ כל בשר להכניע כל המקטריגים כי כל המקטריגים נכנעין על ידי קול השופר כידוע היינו על ידי חסד לאברהם שמתעורר על ידי קול שופר שהוא בחינת זכות התורה שלומדין בצר ובדחקות כנ"ל ואז כשמעלין הדיבור ומתחילין לדבר בינו לבין קונו בשלהבת הגבורות וכו' דברי אמת שבלב וכו'.

אות ב

וזה בחנית תקיעה שברים תרועה. תקיעה זה בחינת חסד לאברם הנמשך על ידי קול השופר כנ"ל. שברים זה בחינת גבורות בחינת לב נשבר. היינו זה שמדברין בינו לבין קונו בשלהבת הגבורות ומשברין הלב בהתעוררת בתשובה. וזה בחינת שברים. תרועה הוא בחינת יעקב בחינת אמת כמובא. כי עיקר עליית הדיבור הוא מהמובחר האמת וכו' כנ"ל וזה בחינת תרועה שהוא בחינת אמת כנ"ל. ועל ידי כל זה נמשך בושה שהוא כלליות הגוונין. וזה בחינת התאדמות פני התוקע. זהו בחינת כלליות הגוונין בחינת בושה דאזל חליוורא ואתי סומקא כי עיקר התקון על ידי הבושה (כמובא שם במאמר הנ"ל) וזהו בחינת היראה הנמשך על ידי קול שופר כמו שכתוב היתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו כי היראה הוא הגבושה כמו שכתוב שם והיראה הנמשך ל כל העולם על ידי התוקע בשופר זה בחינת וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך כי התאדמות פני התוקע זה בחינת הבושה שנתגלה על פניו ועל ידי זה נמשך בושה ויראה על כל המסתכלין עליו בבחינת וראו כוו' ויראו ממך

(וכמבואר שם עיין שם). והתקיעה האחרונה הוא להמשיך המוחין לפנים כי בתחילה הבושה אינו בפועל אבל על ידי התשובה מתגלה היראה והבושה על פניו על ידי שנתוסף לו הכרה גדולות הבורא יתברך על ידי התשובה כנל וזה בחינת תקיעה אחרונה כי על ידי השברים תרועה שהם בחינת תשובה כנ״ל על ידי זה זוכה להבנה יתרה בגדולתו יתברך. ועל כן כל העום מתעוררין בתשובה בעשת תקיעת שופר כי עיקר השופר הוא בשביל זה כנ״ל ועל ידי זה נמשך הבנה יתירה ואז מתגלה הבושה על פניו. וזה בחינת תקיה אחרונה בחינת ניתקע שופ בעיר ועם לא יחרדו היינו היראה והבושה שמתגלה על פניו על ידי הבנה יתירה שניתוסף לו על ידי התשובה שהוא בחינת שברים תרועה כנ״ל כי השופר הוא בחינת תפילין בחינ אם לבינה כי שופר הוא בחינת בינה עלמא דאתי כידוע וזה בחינת אז תבין יראת ה׳ (כמבואר שם עין שם היטב).

אות ג

וזה בחינת מה שאיתא בכוונת שתקיעה אחרונה הוא להמשיך המוחין לפנים. כי על ידי שברים תרועה שהם בחינת תשובה כנ״ל. על ידי זה נתוסף לו דעת והכרה בגדלתו יתברך כנ״ל. וזה בחינת תקיעה אחרונה שנכנסין המוחין היינו שנתוסף לו דעת כנ״ל. שזוכין לזה על ידי התעוררות התשובה שיש בשעת תקיעת שופר שזה בחינת שברים תרועה כנ״ל. ועל ידי זה זוכין להבנה יתירה כנ״ל. וזה חבינת תקיעה אחרונה בחינת כניסת מוחין לפנים כנ״ל ועל ידי זה נמשך בושה ויראה. וזה בחינת היתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו וכו׳ בחינת תקיעה אחרונה כנ״ל.

ראש השנה ד

הלכה ד

אות א

ענין ראש השנה ותקיעת שופר ועשרת ימי תשובהויום הכפורים וסוכה ולולב. על פי המאמר ויאמר ה' אל משהקרא את יהושע ואצוונו וכו'(סימן ו') עיין שם כל המאמרכולו היטב מראשו לסופו. ובקיצור כי אי אפשר לזכות לכבוד אלקי אלא על ידי תשובה שהוא בחינת כתר בחינת הבא לטהר מסייען לו אומרים לו המתן בחינת אקיה אנא זמין למהוי וכו' ועיקר התשובה כשישמע בזיונו ידום וישתוק כי קודם התשובה הוא בחינת אורי פני אקי"ק גימטריא דם ועל כן באים עליוב זיונות ושפיכות דמים והתיקון לזה שיהפוך דם לדום. בחינת דם להי' והתחולל לו והוא יפיל לך חללים שנכנע הדם שבחלל השמאלי כי קודם התשובה הדם שבחלל השמאלי בתוקפו ועל כן באין עליו בזיונות ושפיכות דמים ועל כן שכשמקיים דם להי' וכו' על ידי זה והוא יפיל לך חללים שנכנע הדם שבחלל השמאלי וכו'וצריך לעשות תשובה על תשובה. כי מי יאמר זכיתי לבי טהרתי מחטאתי. כי אפילו בשעה שאומר חטאתי וכו' גם זה אי אפשר לומר בר לבב בלי פניה ואפילו מי שזכה לעושת תשובה שלימה אף על פי כן צריך לעשות תשובה על השגתו הראשונה שהי בבחינת גשמיות כנגד ההשגה שמשיג אחר כך וזה בחינת והיה ביום ההוא לא יהיה אור יקרות וקפאון אור שהוא יקר בעולם הזה וכו' וזה בחינת זובח תודה יכבדנני וכו'. וצריך להיות בקי בהלכה בחינת עייל ונפקי בחינת רצוא ושוב בחינת אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך וכו' (עיין שם היטב) ועל ידי זה נעשה אדם לשבת על הכסא כי על ידי הדמימה והשתיקה נעשה בחינת נקודה התחתונה שתחת הוא"ו שבאלף ועל ידי התשובה שהוא בחינת כתר נעשה בחינת נקודה העלינוה שהוא בחינת במופלא ממך אל תדרוש והוא"ו שבאלף הוא בחינת רקיע שמים אש ומים כלליות הגוונין וזה נעשה על ידי הבושה שמתשתנה פניו לכמה גוונין ואז נעשה בחינת אלף כנ"ל ונעה אדם בחינ א' דם ונעשה אדם לשבת על הכסא בחינת ועל הכסא דמות כמראה אדם עליו מלמעלה וכו' ואז נעשה יחוד בין חמה ללבנה בין משה ליהשוע כי מה שבחינת חמה זה בחינת נקודה העליונה ויהושע בחינת לבנה בחינת נקודה התחתונה והוא"ו זה בחינת האהל וכו' וכו' (עיין שם כל זה היטב) וזה בחינתג' מצות שנצטוו ישראל להכרית זרעו של עמלק ולבנות בית הבחירה וכו' עיין שם.

וזה בחנית ראש השנה ותקיעותשופר בחינת תקעו בחודש שופר בכסא ליום חגינו.איזה חודש שהלבנה מתכסה בו הוי אומר זהו ראש השנה ואיתא בתיקונים כד איהו כבידה בחובין כדין אתכסיאת וכו' עיין שם ויהיב לון עיטא לאתערא רחמי ובמה בשופר ה"ד תקעו בחודש שופר בכסא וכו'. כי ראש השנה הו תחילת התשובה של כל השנה. כי הוא יום ראשון מעשרת ימי תשובה. וזה היום תחילת מעשיך שנברא בו אדם הראשון ופגם על ייד חטאו. וצריכין אנו לתקן חטאו ברבות הזמן מראש השנה עד שמיני עצרת (כמבואר בכתבים). וכן כל אחד ואחד. בפרט צריך

לתקן מעשיו לחזור בתשובה באלו הימים. כדי לזכות להתקרב בתכלית ההתקרבות לאיו תברך ביום שמיני עצרת. וזה בחינת מה שכתוב במאמר הנ״ל שתשובה הוא בחינתכתר לשון המתנה. כמו שכתבו כתר לי זעיר וכו׳. בחינת הבא לטהר מסייען לו אומרים לו המתן עיין שם. כי מחמת חטא אדם הראשון וכן כל אחד אל על ידי חטאו אי אפשר להתקרב מיד. ועל כן צריכין המתיקן מראש השנה עד יום שמיני עצרת שאז עיקר התקרבות ישראל לאביהם שבשמים על ידי התשובה שזכינו לעשות מראש השנה עד הושענא רבה. וזה בחינת אומרים לו המתן.

אות ב

ועיקר התשובה הו בבחינת דום לה׳ והתחולל לו והוא יפיל לך חללים נכנע הדם שבחלל השמאלי וכו׳. וזה בחינת תקיעת שופר שהוא קול בלא דיבור זה בחינ דם לה׳ וכו׳. כי אין לנו פה להשיב וכו׳. כמו שכתוב בזוהר הקדוש בר״מ שצריך לבא לפניו יתברך. ולהשים עצמו כבהמה לקרבן וימא הכי אין לי פה להשיב וזה בחינת שפר ושהו קול בלא דיבור כי השופר הוא בחינת שתבו כמובא בחינת עורי ישנים מתרדמתכם ומחמת שאז בראש השנה הוא התחלת התשובה של כל השנה ובתחילת התשובה כשאדם מתחיל להתקרב אליו יתברך אז הקיטרוג גדול מאד רחמנא ליצלן מחמת עדיין עוונותיו מבדילין בינו לבין קונו והם מקטרגים עליו ואינם מניחים אותו להתקרב ואז מגודל הקיטרוג אי אפשר לדבר שום דיבור לפניו יתברך כי עדין הדם שבחלל השמאלי בתוקפו עדיין ואי אפשר לדבר שום דיבור הגון כראוי כי הדיבור מבולבל מאד מחמת הדם שבחלל השמאליועל כן על ידי הדיבור יוכל ח״ו הקיטרוג להתגבר יותר בפרט כי אז הקיטרוג גדול כנ״ל וזה שאסרו חז״ל להזכיר שום ווידוי של חטאים בראש השנה כי אז בראש השנה עשו בא מצידו שרוצה לקטרג ומביא כל החטאים ח״ו לקטרג ומתוקף הדין אז אסור להזכיר שום חטא ועון שלא יתגבר יותר ח״ו וכנ״ל כי אז הוא התחלת התשובה כנ״ל ועלכן יהיב להון עיטא לתקוע בשופר זה בחינת דם לה׳ כי אז בראש השנה צריכין לדום ולשתוק ולבלי להרבות בדיבור (כמו שכתב רבינו ז״ל במקום אחר) ואפילו החטאים אסור להזכיר כנ״ל וזה בחנת דם לה׳ וזה חבינת תקיעת שופר שהוא בחינת תשובה זה בחינת דם לה׳ כי אין לנו פה לשיב ואי אפשר לנו לדבר שום דיבבוק לבקש מלנפיו על חטאינו רק אנו קוראים אליו יתברך בקול לבד בלי דיבור בבחינת ממעמקים קראתיך ה׳ מעמקי דלבא וזה בחינת קול השופר בחינת מן המיצר קראתי י״ק כי בתחלת התשובה שאז אי אפשר לדבר שום דיבור כנ״ל וצריכין רק לידום ולשתוק כנ״ל רז קוראין אליו יתברך רק בקול בלבד

וזה בחינת דם להי והתחולל לו שמייחלים ומצפים אליו יתברך כעיני עבדים אל יד אדוניהם וקוראים אליו מעומק הלב לבד בלי שום דיבור בבחינת ממעמקים קראתי ך ה' (תהלים ק"ל) וזה בחינת קול השופר כנ"ל כי עיקר בחינת השופר הוא בחינת בושה בבחינת היתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו (עמוס ג') והיראה היא בושה בחינת ירא בושת (כמו שכתוב במקום אחר)והבושה זה בחינת שסובלין חרפות ובושות ומתביישין על חטאם ואין להם פה לדבר רק דוממים לה ומייחלים אליו יתברך ועל ידי זה נעשה בחינת אדם כי אז בראש השנה צריכין לתקן בחינת אם כי אדם הראשון על ידי חטאו נאמר לעיו אדם ביקר בל ילין נמשל כבהמות נדמו ועל כן עיקר התשובה על ידי בחנית דם להי כי צריכין עלשות עצמו כבהמה שאין לה פה לדבר ועל ידי זאת השתיקה והדמימה השם יתברך מרחם עלו וזוכה על ידי שתיקה זו לבחינת תשובה שהיא בחינת כתר שהוא גם כן בחית שתיקה כי הוא למעלה מהדיבור וזה עיקר בחינת תשוה שזוכין שיתהפך הירידה לעליה דהיינו מה שנפגם הדיבור ויצא מגדר האדם לגדר בהמה על ידי מ עה הבהמיות עשה ועל ידי שמכיר את מקומו וכשבא לשוב בתשוה אין לו פה להשיב ועל ידי דמימה ושתיקה זו השם יתברך מרחם עליו וזוכה לעלות בתכלית העליה כי זוכה לתשובה שהוא בחינת כתר בחינת שתיקה שלמעלה מהדיבור כשזוכה לעלות לשם אזי חוזר ונעשה אדם כנ"ל דהיינו שנעה בחינת אלף כי לית אדם בלא אלף וכו' (כמבואר שם) ואזי בוודאי חוזר ונבנה הדיבור בשלימות כי גדר האדם הוא הדיבור.

אות ג

וזה נעשה בראש השנה שאז חטא אדם הראון ופגם בבחינת אדם ועל כן צריכין עתה לתקן בחינת אדם לשבת על הכסא כי בראש השנה הלבנה מתכסה בו כי עיקר התשובה לתקן בחינת אסד היינו בחינת האלף שהוא בחינת נקוה התחונה ונקודה העליונה והוא"ו שבתוך האלף וזה בחינת חמהולבנה וכולי (כמבואר כל זה במאמר הנ"ל עיין שם) כי עיקר התשובה שיהיה נעשה יחוד בין חמה ולבנה כי כל החטאים נמשכין מבחינת מיעוט הירח שהיה על ידי שקיטרגה הירח אי אפשר לב' מלכים להשתמש בכתר אחד וכו'וכל אחד על ידי חטאיו גורם מיעוט הירח ח"ו וכן להיפך על ידי מעשים טובים ותשובה ממלאין פגימת הלבנה כי עושים יחוד בין חמהולבנה ועל כן עיקר התשובה הוא לתקן ולייחד בחינת נקודה התחתוה ונקודה העליונה כדי ליחד חמה ולבנה שזהו עיקר התיקון של כל החטאים וזה בחינת ראש השנה כי בראש השנה הם שני ראשים ביחד דהיינו ראש השנה וראש חדש והם בחינת חמה וטלבנה כי

עיקר השנים הם לחמה ועיקר החדשים הם ללבנה כי החמה אין לה חודש רק שנה והלבנה אין לה שנה רק חדשים (כמובא בספרי התכונה) ובראש השנה מתקבצים יחד שני הראשים ראש השנה וראש חדש שהם בחינת חמה ולבנה כנ״ל ואז הלבנה נתכסית זה בחינת דם לה׳, כי באמת הנקודה התחתונה היא בחינת דיבור כי הנקודה התחתונה היא בחינת מלכות פה שמשם עיקר הדיבור. אך כשרוצין לעשות תשובה אז צריכין להמשיך ההנקודה התחתונה על ידי דמימה ושתיקה כי אז היא מתכסית למעלה בבחינת כד איהי כבידה בחובין היא אתכסיאת וזה בחינת איזה חודש שהלבנה מתכסית בו כי הדיבור בחינת הנקודה התחתונה עולה ונתכסה והתעלם בהנקודה העליונה שהיא בחינת שתיקה. וזה בחינ זכרון אחד עולה לכאן ולכאן כי הלבנה שהיא בחינת ראש חדש נכלל בראש השנה שהוא בחינת חמה ועל ידי התשובה שמתחילין בראש השנה בבחינ דם לה׳ שזהו בחינת שופר על ידי זה ממשיכין ההנקודה התחתונה כי כשההנקודה התחתונה בחינת לבנה הנכללת ונתכסיתלמעלה ואזי אינה ניכרת כלל. ואז לא ניכר תמונת האלף וכו׳ ועל ידי שאנו מקיימין בחינת דם לה׳ על ידי זה נמשך ומאיר עלינו בחינת ההנקודה התחתונה ועל ידי קול השופר נעשה בחינ רקיע כלליות הגוונין. כי הקול כלול מאש מים רוח. והוא בחינת וא״ו שבתוך האלף כי הקול הוא בחינת וטא״ו בחינת יעקב בחינת הקול קול יעקב וההנקודה העליונה זה בחינת ראש השנה שהוא בחינת חמה וזה בחינת השופר בעצמו כי השופר הוא בחינת בינה בחינת תשובה בחינת אהיה שהיא בחינת הנקודה העליונה. ואזי נעש אדם לשבת על הכסא ואז יוצא משפטינו מלפני המלך היושב על הכסא יתברך שמו. כי אנו נכללין בו יתברך ומתדמין אליו כי נתתקן על ידינו כביכול בחינת אדם לשבת על הכסא כנ״ל.

אות ד

ועל כן השופר מקבץ כל הנדחים והנאבדים כמו שכתוב והיה בים ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האובדים והנדחים וכו׳ כי ההנקודה התחתונה הנ״ל הנעה על ידי הדמימה והשתיקה זה בחינת ואציעה שאול הנך (שהיא בחינת חירוק דס״גכמובא שם במאמר הנ״ל עיין שם היטב) כי באמת יש בני אדם שרחוקים מאד מאד מהשם יתברך בתכלית הריחוק ומונחים בשאול תחתיות ממש. וכשמתעוררים ורוצים לעשות תשובה אין להם שום עצה ותחבולה וצריכים רק לקיים בחינת דם לה׳ וצריכי לצעוק מעומק הלב להשם יתברך בבחינתקול שופר הנ״ל ועל ידי בחינה זו בחינת דם לה׳ שהוא בבחינת שופר. על ידי זה יכולי להתקרב ולחזור להשם יתברך אפילו הרחקים מאד כי השם יתברך מלא רחמים ואף על

פי שהם רחוקים כל כך עד שאינם יכולים לדבר שום דיבור הגון לפני השם יתברך. אף על פי כן הם מחויבים לבלי לייאש עצמן ח״ו ח״ו רק לצפות לתשועת ה׳ בבחינת טוב ויחיל ודומם לתשועת ה׳. בבחינת ישב בדד וידום כי נטל עליו (איכה ג׳) כי על ידי הדמימה והשתיקה זוכה לקבל מהנקודה העליונה שמאירה בהנקודה התחתונה. כי נטל עליו. ועל כן על ידי השופר שהוא בחינת דם לה׳ שאין יכולי לדבר כלל רק שצועקים מעומק הלב על ידי זה נתקיים ואציעה שאול הנך שיכולים למצוא את השם יתברך אפילו בשאול תחתיות ח״ו ומשם יכולים להתקרב אליו כל הנדחים והנאבדים.

אות ה

וזה בחינת תקיעה בראש ותקיעה בסוף ושברים תרועה אמצע. כי תקיעה הוא בחינת שתיקה העדר הדיבור (כמובא בדברי רבינו ז״ל סמקום אחר סימן ס׳) וזה תקיעה בראש ותקיעה בסוף כי תקיעה ראשונה זה בחינת הנקודה התחתונה שנעשית על ידי הדמימה והשתיקה כנ״ל תקיעה האחרונה זה בחינת הנקודה העליונה שהיא גם כן בבחינת שתיקה בחינת סיג לחכמה שתקיה בחינת במופלא ממך אל תדרוש עיין שם. ושברים תרועה זה בחינת הבושה והלב נשבר בחינת גנוחי גנח ילילי יליל דהיינו הבושה שמגנחין ומיללין מחמת התשובה על גודל פשעיו. וזאת הבושה הוא עיקר בחינת קול השופר שכלול מגוונין סגיאין ובביל זה נקרא שופר לשון התפארות כלליות הגוונין כי על ידיה בושה שמשתנה פניו לכמה גוונין זוכה להתפארות כלליות הגוונין וזה בחינת הוא״ו שבתוך האלף כנ״ל ואזי נשלם תמונת אלף ונעשה אדם לשבת על הכסא. ונעשה יחוד בין חמה ולבנה שזה עיקר התיקון של כל החטאים ונתמלאות כל הפגימות שזה עיקר בחינת ראש השנה וכנ״ל.

אות ו

וזה בחינת שכופלין התקיעות כמה פעמים בישיבה ובעמידה זה בחינתתשובה על תשובה כנל ועל כן נקראים תקיעות דמעומד ותקיעות דמיושב. כי ישיבה מרמז על העולם הזה. ועמידה מרמז על עולם הבא

כידוע וזה בחינש נ התגקיעות דמיושב ומעומד. היינו בחינת שני התשובות. כי תשובה הראשונה היא בחינת כבוד בעום הזה. ותשובה שניה הוא בחינתכבוד בעולם הבא. כמו שכתב רבינו שם על מאמר רז״ל הזובח את יצרו ומתוודה עליו כאלו כבדו להקדוש ברוך הוא בני עולמות. ועל כן תוקעין בישיבה ובעמידה לרמז על שני בחינת התשובה הנ״ל תשובה של עולם הזה ותשובה על תשוב זה בחינת תשובה של העולם הבא שהוא יום שכולו שבת תשובה בחינת תשובה על תשובה כנ״ל עיין שם. ועל כן תוקעין כמה פסעמי להורות שצריכין לעשות תשובה כמה כמה פעמים כי צריכין לעשות תשובה על תשובה כנ״ל עיין שם.

אות ז

וזה זבחינתמצות סוכה אחרעשרת ימי תשובה. כי איתא שם במאמר הנ״ל שמי שרוצה לעשות תשובה צריך להיות עיל ונפיק בחינת רצוא ושוב. בחינת זכאה מאן דעייל ונפיק.בחינת אם אסק שמ שם אתה. וזה בחינת עייל ואציעה שאול הנך זה בחינת ונפיק וכו׳ (עיין שם היטב). וזה בחינת מצוות סוכה אחר עשרת ימי תשובה שאמרה תורה צא מדירת קבע ושב בדירת עראי זכר לעננ כבוד שסיככו על ישראל כשהלכו במדבר. כי באמת עיקר הקדוה היא בתוך הבית של אדם. כי ידוע שבחוץ הוא מקום שליטת היצונים ועל כן נקראים חיצונים שמקומם בחוץ אבל בתוך הבית הוא מקום משומר מהם. ושם עיקר המשכת הקדושה בבחינת בחכמה יבנה ביתו בתבונה יתכונן (משלי כ״ד) ובדעת חדרים ימלאו שבתוך בית ישראלי שהוא בית של הקדושה נמשך לשם בחינת חכמה ותבונה ודעת שהוא בחינת כלליות התורה כלליות הקדושה. כי התרוה כלולה בחכמה ותבונה ודעת כידוע. ומתחלת מבראשיתשהוא בחינת ראש בי. וזה בחינ ב׳ מבראשית. שהוא התחלת התורה שהוא כלליות התורה שכלולה בבחינת בית. היינו בבחינת בית של הקדושה שהוא בית ישראלי. כי הבית הוא דירת אדם שהוא בחינת התורה. בבחינת זאת התורה אדם. והבית נקרא רשות היחיד שהוא בחינת רשות יחידו של עולם שגבהו עשרה ורחבה ארבעה (כמובא בתיקונים). ועל כן עיקר הקדושה הוא בתוך ביתו של אדם [ועל כן אמרו רז״ל (יבמות ס״ג) מי שאין לו קרקע אינו אדם] וזה בחינת לך עמי בא בחדרך וסגור דלתיך (ישעיה ד׳) שעיקר קדושתו של אדם כשמסגיר עצמו בתוך ביתו וחדרו וזה בחינת והצנע לכת עם אלקיך שעיקר התקרבות להשם יתברך הוא בבחינת והצנע לכת בבחינת השבח הנאמר על תלמיד חכם כל כבודה בת מלך פנימה. וזה בחינת כתפארת אדם לשבת בית (ישעיה מ׳) שעיר תפארתו וקדושתו של אדם הוא כשיושב בתוך ביתו שם עיקר המשכת

הקדוה וכנ״ל וכל זה מובן מדסרי רבינו ז״ל שביתו של ישראל הוא בחינת בית מבראשית שהוא בחינת כלליות התורה כמובן בדבברי רבינו ז״ל על פסוק ויעקב נסע סכותה ויבן לו בית (סימן רע״ו עיין שם) וכמובן במאמר בראשית לעיני כל ישראל (בלקוטי תנינא בסימן ס״ז) שבית ישראל הוא בבחינת בית המקדש עיין שם והבן. נמנצא שעיקר הקדושה הוא בתוך הבית של האדם. אבל באמת אף על פי כן אי אפשר להיות סגור בתודב יתו לעולם. כי בהכרח לצאת מתוך ביו לפרקים. ובאמת היה ראוי שיהיה האדם יושב בתוך ביתו תמיד מאחר ששם עיקר הקדושה ובחוץ הוא להיפך כנ״ל. ועל כן היה ראוי שישב בתמיד בתוך ביתו. אבל אף על פי כן האדם מוכרח לצאת לחוץ והיות נכנס ויוצא בכל פע. אך באמת זהו בחינת עיל ונפיק כי אף על פי היה ראוי שיהיה האדם דבוק בקדוה תמיד בבחינת עייל אף על פי כן עיקר שלימות הקדושה הוא דוקוא כשזוכה האדם להיות עייל ונפיק. כי בהכרח שיצא האדם לפעמים קצת מהקדושה בבחינת ונפיק כמו שנראה בחוש שיש לכל אדם עליות וירידות ממש בכל יום. ואי אפשר שיעמוד תמיד במדריגה אחת. וכל זה הוא מחמת שבהכרח צריכין להעלות גם מדריגות התחתונות ומקומות החיצונים כולם אל הקדושה על כן בהכרח שיהיה האדם בבחינת עייל ונפיק כשאזוכה זאז להיות בקי בהלכה ולהחזיר עצמו אז כראוי. אז הוא זוכה להעלות גם מקומות החיצונים ומדריגות התחתונות כולם אל הקדושה. וזה בחינת ירידה תכלית העליה כידוע וזה בחינת מה שצרכיהן לצאת מן הבית בכל פעם כנראה בחוש זה בחינת הנ״ל בחינת עייל ונפיק. כי בתוך הבית הקדושה. ועל כן מוכרח האדם לצאת לחוץ אף על פי שעיקר הקדוה בתוך הבית כ״ל. וזה בחינת בשבתך בביתך ובלכתך בדרך שצריך האדם להכיר את השם יתברך בין בביתו ששם גבול הקדושה ובין כשיוצא חוץ לביתו והולך בדרך אף על פי ששם יש ח״ו להם אחיזה אף על פי כן גם שם צריך לזכור בהשם יתברך ולדבקה בו גם שם בחוץ כי מלכותו בכל משלה בחינת ואתה מחיה את כולם (נחמיה ט׳) בבחינת אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך שזבו בחינת עייל ונפיק (כמובאר במאמר הנ״ל) ׃וזה בחינת מה שהלכו ישראל במדבר ארבעים שנה ומדבר הוא מקום החיצונים מקום נחש ושרף ועקרב וכו׳ וישראל הוכרחו ללכת שם דייקא. ואיתא ששם במדבר היו ישראל דורכים על הסטרא אחרא. ועל כן הוכרחו ללכת שם כדי להכניע שם הסטרא אחרא במקומה כדי לברר משם הקדושה. וזה בחינת זכאה מאן דעייל ונפיק. כי עיקר שלימות הקדוש כשמעלין הקדושה גם ממקומות החיצונים שזהו בחינת ונפיק. וזה בחינת מצוות סוכה אחר עשרת ימי תשובה. זה בחינת שלימות התשובה שהוא דייקא על ידי בחינת עייל ונפיק וצריך להיות בקי בזה מאד בחינת בקי בהלכה בקי בעיל בקי בנפיק וכו׳ (כמבואר שם). כי צריך להיות בקי מאד כשהוא בבחינת ונפיק לבל יפול לגמרי ח״ו רק אדרבא יכניע שם הסטרא אחרא ויעלה משם את הקדושה שזהו עיקר השלימות כנ״ל. וזה שאחר עשרת ימי תשובה צוותה התורה לישב בסוכה ואמרה תורה צא מדירת קבע ושב בדירת עראי. זה בחינ ונפיק שצוותה התורה לצאת מן הבית שהוא עיקר גבול הקדושה. זה רמז שעיקר

שלימות התשובה היא דייקא כשזוכין להיות בבחינת עייל ונפיק ובראש השנה וביום הכפורים ועשרת ימי תשובה אז הוא בחינת עייל. כי אז כל ישראל עוסיקם כולם רק בתורה ובתפילה ובעבודת ה׳ שזהו בחינת עייל. אבל שלימות התשובה הוא רק על ידי בחינת עייל ונפיק ועל כן יוצאים מן הבית אל הסוכה כי זה שיוצאין מן הבית זה בחינת ונפיק כנ״ל כי בבית הוא גבול הקדושה כנ״ל. אך אז ההכרח לצאת מן הבית. כי אנו צריכין להשלים את בחינת התשובה שהתחלנוט בעשרת ימי תשובה שעיקר שלימותה על ידי בחינת עייל ונפיק שועל כן בהכרח לצאת מן מהבית שזהו בחינת ונפיק. אבך השם יתברך חמל עלינו וזיכה אותנו אז דייקא במצות סוכה שהוא בחינת ענני כבוד שסיככהו על ישראל כשהלכו במדבר. כי אז דייקא כשהולכים במדבר במקומות החיצונים שזהו בחינת ונפיק כשזוכים אז למצוא את השם יתברך. אז דייקא השם יתברך חופף על ישראל בקדושה גבוה מאד בבחינת ענני כבוד בבחינת סוכה שהוא קדושה גבוה מאד. בחינת אמא דמסככא על בנין. שזאת הבחינה חופפת וסוככת על האדם אז דייקא כשהוא בבחינת ונפיק לשומרו ולהצילו לבל יפול שם ח״ו ועוזרת אותו שיוכל להכניע שם הסטרא אחרא ולברר משם דייקא את הקדושה. וזה בחינת ענני כבוד שהגינו על ישראל במדבר דייקא. וזה בחינת סוכה. נמצא שאנו זוכין אז על ידי בחינת ונפיק לעליה גדולה מאד לבחינת סוכה. וזה בחינת ירידה תכלית העליה. וזהו עיקר שלימות התשובה שצריכה להיות בבחינת עייל ונפיק דהינו להיות בקי בבחינת ונפיק למצוא שם השם יתברך ואז זוכה לעליה גדולה ביותר וז עיקר שלימות התשובה. וזה בחינת תשובה על תשובה הנאמר שם. דהיינו שבכל פעם שבא למדריה והשגה יותר גבוה. אזי צריך לעשות תשובה על השגה הראשונה וזהו דייקא על ידי בחינת עייל ונפיק. כי זה ידוע שקודם שעולין מדרגא לדרגא צריך להיות ירידה קודם העליה. והירידה הוא תכלית העליה. והירידה זה בחינת ונפיק נמצא שא אפשר לזכותל לעשות תשובה על תשובה שהוא על ידי שעולין מדרגא לדרגא כי אם על ידי בחינת ונפיק. ועל כן עיקר שליות התשובה הוא על ידי בחינת עייל ונפיק כי על ידי זה זוכה לעשות תשובה על תשובה ובזה מקושר שם המאמר היטב (עיין שם והבן) :כי באמת כשאדם הוא בבחינת ונפיק אז דייא מגין ומסכך עליו בחינת קדושה גבוה מאד חינת סוכה שהוא בחינת אמא דמסככא עליו כאם המגנת על בנהלבל יפול ח״ו כשהולך במקום סכנה וכן מובן בדברי רבינו ז״ל בכמה מקומות שכשהאדם בבחינת ירידה בחינת ונפיק אז דייקא נעלם ונסתר שם קדושה גבוה מאד וכשזוכה אז לבקש את השם יתברך ולמוצאו שם. אז זוכה אז דייקא לבחינת קדושה גבוה מאד וכנ״ל. וזהו בחינת מצוות סוכה שזיכה אותנו השם יתברך בתחילת השנה בתחילת התשובה שצריכה להיות בבחינת עייל ונפיק דייקא ובחינת עייל מקיימין בראש השנה ועשרת ימי תשובה ויום הכפורים. ואחר כך צריכין לקיים בחינת ונפיק ועל כן צוה השם יתברך לישב בסוכה לצאת מן הבית ולישב בסוכה להורות שכשהאדם בבחינת ונפיק שזהו בחינת יציאה מן הבית כנ״ל אז דייקא הוא זוכה לקדושה גבוה מאד לבחינת סוכ שוא בחינת מקיפים

ששומרים ומגינם על האדם אז כשהוא בבחינתונפיק. נמצא שבסוכות אנו זוכים על ידי בחינת ונפיק לעיליה גדולה מאד לבחינת סוכה כנ״ל ועל ידי מצוות סוכה אנו זוכים לשלימות התשובה בבינת עייל ונפיק. וזה צריכים בתחילת התשובבה שמתחלת מראש השנה ועל ידי זה שאנו מקיימין מצות סוכה כראוי אנו זוכים בכל השנה לעשות תשובה בשלימות בבחינת עייל ונפיק ובכל עת שאנו בבחינת ונפיק מגין עלינו סוכת שלם לבלי ליפול ח״ו לען כן ציותה אותנו התורה בתחילת השנה על מצוות סוכה. כדי שיגין עלינו בכל השנה בחינת סוכת שלם בכל עת שאנו בבחינת ונפק כי סוכת שלם מגין תמיד על האדם בכל ת סכנה שצריכין שמיה אז מגין סוכת שלם. כמו שכתוב ופרוס עלינו סוכת שלומך שמבקשים בלילה שאז הוא גם כן עת סכנה ואז הוא בחינת ונפיק כנגד מדת יום שהוא בחינת עיל שהוא בחינת חמה ולילה הוא בחינת לבנה בחינת ונפיק. ואז דייקא מגין סוכת שלם וכנ״ל. וכל זה על ידי מצוות סוכה שמקיימין בתחילת השנה וכנ״ל. וזהו כי יצפנני בסוכו ביום רעה (תהלים כ״ז) כי סוכה גין על האדם ביום רעה שהוא בחינת ונפיקדהיינו בעת שנופל מעבודתו כשזוכה לחזר את עצמו ולבלי לייאש את עצמו וכנ״ל:

אות ח

ואז זוכין להיות אדם בחינת אדם לשבת על הסא בחינת עתידין ישראל ליתנועליהם את הדין. דהיינו שישראל יהיו למעלה מכל האומות והם בצעמם ישפטו את כל הדינין ויתנו הדין על כל האומות (כמבואר בהתורה הנ״ל עיין שם) וזה בחינת סוכות שז מקריבין ישראל ע׳ פרים בשביל ע׳ אומות ואז ניכר חיבן של ישראל לפני המקום ברוך הוא שישראל נותנין פרס לכל האומות כי אין להסרק מה שאנו נותנים להם. כי אנו מלמעלה מכולם (וכמבואר היטב בוהר הקדש) וזה בחינת עתידין ישראל ליתן עליהסוכו׳ כי אנו נותנים עליהם את הדין והמשפט כפי מה שאנו רוצין. כי הכל מאתנו כנ״ל וכל זה אנו זוכים על ידי מצוות סוכה על ידי חנפיק שעל ידי זה מבררים מקומות החיצונים ומכניעים אותם לגמרי ומעלין הקדושה מהם ואז כשמכניעים אותם במקומם אז אנו זוכים לשפוט אותסולדון אותם כרצונינו מאחר שכבר נכנעו כולם תחתינו. וזה בחינת מה שאמרו רז״ל שמתמעטין והולכין כפרי החג. כי בזה שאנו מקריבין עליהם שבעים פרים כדשי שיהיה להם איזה קיום באמת זהו מפלת בבחינת אם רעב אושנאך האכילהו לחם וכו׳ כי גחלים אתה חותה על ראשו. כי על ידי זה הם כלים והולכים, כלים והולכים לגמרי, וזהו שמתמעטים והולכים כפרי החג כי דיקי על ידי פרי החג

שמקיימים אותם. על ידי זה מבררים הקדושה מהם בכל פעם וזהו עקר מפלתם וזהו ממש בחינת ונפיק הנ״ל שמבררין הקדושה ממקומות החיצונים כנ״ל ואז ישראל למעלה מכל האומות ונותנים הדין והמשפט עליהם כרצונם. וזה בחינת אדם לשבת על הכסא שזוכים על ידי בחינת סוכה. כי עח ידי בחינת ונפיק שזה נעשה על ידי שיוצאין מן הבית כדי לישב בסוכה כנ״ל כדי לברר כל מקומות החיצונים להכניע כל השבעים אומות תחת ישראל זה בחינת ידבר עמים תחתינו הנאמר במאמר הנ״ל עיין שם היטב וזה בחינת הנקודה התחתונה (כמבואר סש עיין שם) כי בחינת ונפיק הוא בחינת הנקודה התחתונה בחינת חיריק (עיין שם היטב). ואז כשיוצאין לחוץ אזי נכנסין בסוכה כי סוכת שלם בחינת אימא דמסככבא על בנין מגנת עלינו וסוככת עלינו ועוזרת אותנו לה כניע כל החיצונים‌סולברר כל הקדושה מהם ואז זוכין על ידי זה על ידי בחינת ונפיק לעילה גדולה לבחינת סוכה שהוא חינת מקיפים וכנ״ל :וזה בחינת הנקודה העליונה כי סוכה שהיא בחינת אימא דמסכהא בחינת אם לבינה זה בחינת תשובה בחינת כתר בחינת הנקודה העליונה (כמו שכתוב שם.). וזה בחינת מה שכתבו שם בענין השלש מצוות שנצטוו ישראל להכרית זרעו של עמלק זהו בחינת הנקודה התחתונה בחינת ידבר עמים תחתינו עיין שם. כי עמלק הוא היפך בחינת סוכה כי סוכה זה בחינת ענני כבוד שסיככו על ישראל במדבר כנ״ל ועמלק היה רודף אחר הנחשלים אותן שהיה הענן פולטן נמצא שענני כבוד בחינת סוכה מציל ומכניע את בחינת עמלק כי עמלק אין לו כח רק כשאין ח״ו בחינת סוכה דהיינו ענני כבוד בשלימות. כמו שכתוב וישמע הכנעני מלך ערד וכו׳ ופירש רש״י שהוא עמלק שמע שנסתלקו ענני כבוד. ועל כן בא על ישראל כי אין לו כח רק כשאין ענני כבוד בחינת סוכה מסככין על ישראל ח״ו. נמצא שסוכה מכניע בחינת עמלק. ועל כן על ידי סוכה מכריתין זרעו של עמלק. ועל ידי זה נעשה בחינת הנקודה התחתונה בחינת חיריק בבחינת ידבר עמים תחינו וכו׳ וכנ״ל. וסוכה בעצמה שהיא בחינת בינה תשובה כנ״ל זה בחינת הנקודה העליונה וכו׳ וכנ״ל. והוא״ו שבתוך האלף שהיא כלליות הגוונין. זה נעשה על ידי בחינת הד׳ מינים שבלולב שהם כלולים מגוונין סגיאין. כי אתרוג יש בו טעם וריח ולולב יש בו טעם ולא ריח. והדס ריח ולא טעם. וערבה לא טעם ולא ריח. והם בחינת בעלי תורה ומצות. ובעלי תורה בלא מצות וכו׳ כמובא. וזה בחינת כלליות הגוונין. כי הד׳ מנים כוללים כל הגוונין שיש בישראל שהם כלולים מגוונין סגיאין בבחינת ישראל אשר בך אתפאר (ישעיה מצט). והד׳ מינם כלוים מכל הגוונין שיש בישראל כנ״ל. וזה בחינת וא״ו שהוא בחינת ככלליות הגוונין כמו שכתוב שם. ועל כן עיקר הברכה על נטילת לולב שהיא בחינת וא״ו בחינ צדיק יסוד עולם. שהוא בחינת וא״ו ועל כן מנענעין עם הלולב ומיניו למעלה ולמטה ובד׳ רוחות. כילולבשהו בחינת וא״ו כנ״ל הוא מקשר הנקודה התחתונה עם הנקודה העליונה שהם בחינת אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך. וזה מנענין עם הלולב ומיניו למעלה ולמטה וכו׳ כדי שתמליכהו למעלה ולמטה וכו׳ להורות ולגלות כי מלכותו בכל משלה למעלה ולמטה ובד׳ רוחות בבחינת אם אסק שמים שם אתה ואציעה

שאול הנך. כמו שכתוב הלא את השמים והארץ אני מלא נאום ה׳. וזהו שמקשרים ערבי נחל עם הד׳ מינין שהם מרמזין על פושעי ישראל שאין בהם לא תורה ולא מצוות. כי על ידי לולב ומיני שמגלין כי מלכות בכל משלה ואפילו בשאול תחתיות יכולין למוחא את השם יתברך בבחינת ואציעה אול הנך. על ידי זה יכולין לקשר אל הקדושה ולהחזיר למוטב אפילו הפושעי ישראל בחינת ערבי נחל כי מלכותו בכל משלה וכו׳ כנ״ל. וכל זה נעשה על ידי סוכה וד׳ מינם כנ״ל. ועל כן נוהגין ליטול הלולב בסוכה כי הלולב הוא בחינת וא״ו שמקשר הנקודה התחתונה שהם בחינת הקדושות הנפולות השוכנים בחוץ שהם בבחינת והארץ הדום רגלי דא חיריק בבחינת סוכת דוד הנופלת. ועל ידי הלולב שהוא בחינת וא״ו מקשרים אותן לבחינת הנקודה העליונה שהוא בחינת סוכתה שלם אימא דמסככא על בנין. ועל ידי זה מקימין ומרימין כל קדושות לשרשם ומקימין סוכת דוד הנופלת. ואז נשלם בחינ אם לשבת על הכסא ואזי ישראל נותנין הדין והמשפט על כל האומות. כי הם למעלה מכולם כי בסוכות ישראל נותנין להם פרס ומזון כפי רצום של ישראל שזהו בחינת השבעים פרים שמקריבין עליהם (כמובא בזוהר וכו׳). וזהו בחינת עתידין ישראל ליתן עליהם את הדין וכו׳ וכנ״ל.

אות ט

וזה מסככין בפסולת גורן ויקב כי אז מעלי כל הפסולת ונעשה מזה בחינ סוכה שזהו בחינ ונפיק שמעלין כל הפסולת ומבררין אותן ועולין אל הקדוה לבחינת סוכה ועל כן עיקר המצות סוכה הוא אכילה ושתיה ושינה כי איתא בדברי רבינו ז״ל שעבודה של תורה ופילה הוא בחינת פנימית ועבודה של אכילה ושתיה הוא בחינת חיצונית ועל כן עיקר מצות סוכה היא אכילה ושתיה ושינה שהם בחינת חיצוניות כי עיקר מצות סוכה הוא לברר ולהעלות כל המדריגות התחתונות כל הבחינות חיצוניות אל הקדוה שז בחנית בקי בנפיק כנ״ל כי ריקר מצות סוכה להקים סוכת דוד הנופלת על ידי בחינת סוכת שלם אימא דמסככא על בנין דהיינו להקים ולהעלות כל הקדושות הנפולות שהם בבחינת סוכת דוד הנופלת על ידי מצוות סוכה על ידי שיוצאין מן הבית אל החוץ ויושבים בסוכה וכו׳ כנ״ל.

אות י

ועל כן סוכה פטור ממזוזה כי המזוזה קובעין בפתח ממת שסמוך לחוץ ודרך שם נכנסים מן החוץ אל הבית על כן צריכין שם מזוזה כדי שלא יתגברו ח״ו החיצונים השכונים בחוץ ולא יהיה להם שום אחיזה ושליטה בבית ח״ו אבל על ידי מצוות סוכה שעל ידי זה מבררין מקומות החיצונים ומכניעין הסטרא אחרא והחיצונים במקומן. ואז אין להם שום שליטה אפילו בחוץ שזה עיקר בחינת סוכה שיוצאין מן הבית לחוץ לישב בסוכה כדי להכניעם ולגרשם אפילו בחוץ ועל כן אין צריכים שם מזוזה כלל כי כבר נכנעו ונתגרשו לגמרי אפילו בחוץ על ידי בחינת סוכה וכו׳ כנ״ל. וזה שכתב רבינו ז״ל במקום אחר (בסימן רס״ו) שעל ידי מצוות סוכה יכולין לעסוק בבנין בית ולא יזיק לו כלל. כי עיקר ההיזק ח״ו שיכול להגיע ח״ו למי שעוסק בבנין הוא מחמת שמגרשם ממקומם כי בתחילה כשלא היה שם בנין בית היה מקום הפקר והיו יכולים להתאחז שם. ועכשיו כשבונין שם בית הם מתגרשים משם ועל ידי זה יכול להגיע לו היזק ח״ו אבל על ידי מצוות סוכה שעל ידי זה מכניעים החיצונים לגמרי ואין להם עוד שום שליטה ואחיזה כל אפילו בחוץ כנ״ל ועל כן על ידי זה יכולים לעסוק בבנין ואינו מיק כלל כי אין להחיצונים עוד שליטה כלל אפילו בחוץ כי נתגרשו ונתבטלו לגמרי על ידי מצוות סוכה כנ״ל. ברוך ה׳ לעולם אמן ואמן׃.

ראש השנה ה

הלכה ה

אות א

ענין תקיעות שופר בראש השנה. על פי הראשי פרקים שמצאנו מכתב יד רבינו ז״ל מאיזה תורה נפלאה המתחילין הקול קול יעקב כרוז. עשו וישא קולו. יצחק זמן קוף צדיק ישינים וכו׳ושבת עד ה׳ אלקיך ושמעת בקולו. יצחק בן אברם זמן נתאחז אברהם אוהבי. בעיניו כימים אחדים

באהבתו. ושאר ישוב בנך. אם תשוב ואשיבך לפני תעמוד. כי בא השמש. נתקצר הזמן וכו' עין שם כל הענין הזה היטב היטב עד סופו (בסימן ע"ט בליקוטי תניינא). ולכאוה אי אפשר להבין שם כלל אך אחר עיון קצת יש להוצאי משם איזה הקדמות קצת אשר להם כיון רבינו ז"ל בוודאי כמבואר להמעיין (חוץ שאר ענינים והקדמות שיש שם אשר קשה לעמוד עליהם) והוא כי כוונתו שם שעל ידי תשובה זוכין לבחינת התאחדות הזמן שהזמן נתאחד ונתקצר שזהו בחינת למעלה מהזמן וכן מבואר בספר א"ב השני (אות תשובה סימן א') שיום שהאדם עושה תשובה הוא למעלה מהזמן וכן יום הכפורים הוא למעלה מהזמן. וזה כוונתו כאן ועל ידי זה שזוכה על ידי תשובה לבחינת למעלה מהזמן על ידי זה שומע הקול דקדושה בחינת קול קול יעקב וזה מבואר שם ברוב הענינים הנכתבים שם עיין שם היטב ותמצאם. ולדוגמא אבאר מה שהעתקתי למעלה וממנו תקיש אל השאר הקול קול יעקב כרוז. עשו וישא קולו. היינו על ידי שזוכין לשמוע בחינת הקול קול יעקב על ידי זה נכנע קול עשו. וזה נעשה על ידי תשובה שעל ידי זה זוכין לבחינת למעלה מהזמן כנ"ל וזה יצחק זמן קוף צדיק ישינים היינו שיצחק הוא בחינת זמן כי יצחק אותיות קץ חי. ואיתא שאותיות קוף צדיק הם בחינישינים וכו' שזהו בחינת זמן יצחק בן אברהם זמן. נתאחד. היינו בחינת התאחדות הזמן בחינת למעלה מהזמן זוכין על ידי התשובה וזה בחינת יצחק בן אברהם כדמפרש ואזיל אברהם אוהבי. בעיניו כימים אחדים באהבתו, היינו אברהם הוא בבחינת למעלה מהזמן כי אברהם הוא בחינת אהבה בחינת אברהם אוהבי ואהבה הוא בחינת התאחדות הזמן כמו שכתוב בעיניו כימים אחדים באהבתו. ובן הוא בחינת תשובה כמו שכתבו ושאר ישוב בנך שעל ידי זה זוכין לבחינת למעלה מהזמן בחינת אם תשוב ואשיבך לפני תעמוד. שהוא בחינת למעלה מהזמן נמצא שיצחק בן אברהם מרמז שהזמן שהוא בחינת יצחק נתאחד ועולה לבחינת למעלה מהזמן שהוא בחינת אברהם אוהבי וכו' כנ"ל על ידי התשובה שהוא בחינת בן בחינת ושאר ישוב בנך כנ"ל ועל ידי זה נשמע הקול קול יעקב כנ"ל כמבואר שם בסוף הענין וישמע יתרו קריעת ים סוף ומלחמת עמלק קריעת ים סוף זהו ביטול הזמנים. וישקף ה' אל מחנה מצרים בעמוד אש וענן ויהם. עמוד אש זה לילה. וענן זה יום והקדוש ברוך הוא עירבבם וביטל הזמנים מלחמת עמלק זהו תשובה. משה אהרן וחור פירוש רש"י בתענית היו שרוים. על ידי זה וישמע יתרו שמע הקול. היינו על ידי קריעת ים סוף ומלחמת עמלק שהוא בחינת ביטול הזמנים על ידי תשובה. על ידי זה וישמע יתרו על ידי זה שמע הקול כי קריעת ים סוף הוא בחינת ביטול הזמנים. כי בקריעת ים סוף נאמר וישקף ה' בעמוד אש וענן ויהם. דהיינו שערבב השם יתברך הזמנים כי עמוד אש זהו לילה וענן זה יום והקדוש ברוך הוא עירבם וביטל הזמנים כנ"ל. מלחמת עמלק זה תשובה. כי שם עלו משה אהרן וחור ופירש רשאי בתענית היו שרויים היינו תשובה. ועל ידי זה על ידי ביול הזמנים על ידי תשובה על ידי זה וישמע יתרו שמע קול ועל דרך זה תביט ותעיין בשאר העניני המבוארים שם על דרך זה

כנ״ל ותוכל להבין שם קצת אם תעיין היטב. אפס קצהו תראה ותבין קצת לא כולו.

וזה ו בחינת שמיעת קול שופר בראש השנה שהוא יואמ דדינא בחינת גבורות יצחק ואז תוקעין בשופר כי בראש השנה מתחיל התעורות התשובה. כי הוא יום הראשון של עשרת ימי תשובה ועל ידי התשובה שמתחלת בראש השנה.. על ידי זה זוכין לבחינת למעלה מהזמן שזה בחינת יצחק בן אברהם כנ״ל דהיינו שיצחק שהוא בחינת זמן עולה ונכלל בבחינת אברהם אוהבי שהוא בחינת למעלה מהזמן על ידי התשובה כנ״ל ועל ידי זה נתגלה ונשמע בחינת הקול קול יקב שמכניע הקול של עשו בחינת וישא קולו כ״ל וזה בחינת קול דנפיק משופר כי שופר הוא בחינת תשובה כי הוא בחינת בינה תשובה כמבוא בחינת מן המצר קראתי י״ק ומשם נפיק הקול כי התגלות הקול בחינת הקול קול יעקב ניק משופר שהוא בחינת תשובה שעל ידי זה זוכין לבחינת למעלה מהזמן שעל ידי זה נשמע ונתגקלה הקול קול יקב שהוא בחינת קול דנפיק משופר וכנ״ל ועל כן תוקעין בשופר של איל בחינץ אילו של יצחק שהוא בחינת זמן שהוא נמתק ועולה לבחינת אברהם שהוא בחינת למעלה מהזמן על ידי התעוררות התשובהשבשעת תקיעת שופר שעל ידי זה שנשמע הקול של שופר כי עיקר התגלות ושמיעת הקול הוא על ידי התשובה כנ״ל ועל כן מברכין עיקר הברכה לשמעו קול שופר ואין מברכין לתקוע בשופר כי העיקר הוא לשמוע קול שופר דהיינו לזכות לתשובה אז. ואז זוכין לשמוע קול שופר כי הקול נשמאונתגלה על ידי התשובה דייקא שעל ידה זוכה לבחינת למעלה מהזמן כנ״ל.

אות ב

וזה בחינת המתקת גבורת יצחק שממתיקין בראש השנה עלידי בחינת אברהם ויעקב כמו שכתוב זהור הקדוש דאברהם ויעקב אחידין ביצחק דלא יוקיד עלמא ח״ו וכ׳ כי גבורת יצחק זה בחינת זמן כנ״ל וחסד אברהם זה חבינת למעלה מהזמן כנ״ל כי איתא בדברי רבינו ז״ל במקום אחר שעיר הזמן הוא מחמת שאין הדעת בשלימות וכל מה שהדעת נקטן ביותר נדמה יותר שיש זמן אבל כשיש דעת נתבטל הזמן וכל מה שנתגדל הדע ביותר יודעין שאין זמן כלל עד שיוכל על ידי שלמו הדעת בתכלית לזכות לבחינת למעלה מהזמן לגמרי ועל כן בינה שאז דעת נסתלק לגמרי לא נשאר רק כח המדמה אז נדמה להאדם שברבע עה עוברים כמה שנים כמו שנדמהבחלום נמצא שאז רבע שעה היא שבעים שנים כי מחמת חסרון הדעת נדמה שאפילו רבע שעה הוא זמן גדול ואחר כך כשמתעורים מהשינה אז רואים שזה הזמן שנדמה בחלום שוא כמה וכמה שנים

באמת אינו רק ראבע שעה. נמצא שנקטן הזמן על ידי הדת וכמ כן למעלה למעלה מהה היטב בלקוטי תנינא בסימן ס״א) נמצא שעיקר הזמן הוא בבחינת חסרון הדעת ולהיפך ביטול הזמן הוא על ידי שלימות הדעת. וחסרו הדעת הוא בחינת דינים כי כל מה שהדעת נשלם יותר נגדל החסד והרחמנות ביותר (כמבואר כמה פעמם בדברי רבינו ז״ל) ועל כן עיקר הזמן הוא בבחינת גבורת יצחק שמשם משתלשלין הדינים שהם בבחינת חסרון הדעת שעל ידי זה נגדל הזמן ביותר ולהיפך אברהם שהיא בחינת אהבה וחסד שהוא בחינת הגדלת הדעת כי מסטרא דימינא מוחא חיוורא ככספא על כן היא בבחינת ביטול הזמנים כנ״ל וזה בחינת מה שמובא שם ברצוף פה הנ״ל פסוק בצר לך וכו׳ באחרית הימים וכו׳ ושבת וכו׳ כי אחרית הימים זה בחינת זמן שם בזמן שייך לורם אחרית הימים ושם עיקר אחיזת הדינים ח״ו כנ״ל וזהו בצר לך ומצאוך וכו׳ באחרית הימים, באחרית הימים דייקא שהיא בחינת תוקף הזמן שהוא בחינת הסתלקות הדעת שוא בחינת גבורות ודינים ח״ו בחינת בצר לך וכו׳ ואז צריכין לעשות תשובה כדי לזכות לבחנית למעלה מהזמן שזוכין על ידי התשובה כנ״ל ועל ידי זה נמתק הזמן ועולה למעלה מהזמן ואזי נמתקין כל הדינים בחינת בצר לך על ידי הדעת שנתגדל שהוא בחינת למעלה מהזמן וכו׳ כנ״ל וזה בצר לך וכו׳ באחרית הימים דייקא כנ״ל אזושבת עד ה׳ אלקיך ושמעת בקולו דייקא כנ״ל היינו שתעשה תשובה ואז תזכה לבחינת למעלה מהזמן ותזכה לשמוע הקול כנ״ל ואז נמתק הכל כנ״ל.

אות ג

וזה בחינת קול שופר שאז נמתקין גבורת יצחק על ידי אברהם וכו׳כי אז עולה הזמן שהוא בחינת גבורות יצחק לבחינת אברהם אוהבי שהוא בחינת למעלה מהזמן ועל ידי זה נשמע ונתגלה הקול קול יעקב שעל ידי זה נמתק הכל כנ״ל. וזה בחינת מיצר השופר בחינת מן המיצר קראתי י״ה בחינת בצר לך וכו׳ הנ״ל שזהו בחנית גבורות יצחק בחינת זמן כנ״ל ומשם דייקא שומעין הקול קול יעקב. שהוא בחינת קול דנפיק משופר כנ״ל כי זה העיקר להמתיק הדין בשרשו ולהפוך הדין לרחמים שתוקף גבורות יצחק שהוא בחינת הזמן שמשם עיקר אחיזת הדינים ח״ו בחינת בצר לך בחינת מיצר השופריהיה נמתק ויעלה לבחינת למעלה מהזמן בחינת אברהם עד שמשם דייקא יהיה נתגלה ונמתק הקול שזה הקול אי אפשר לשמוע כי אם על ידי בחינת למעלה מהזמן כנ״ל ועכשיו נשמע ונתגלה הקול דייקא מתוך בחינת גבורות יצחק שהוא השופר של איל אילו של יצחק בחינת מיצר השופר. כי זוכין על ידי התשובה להמתיק גבורות יצחק עד שהזמן עולה לבחינת למעלה מהזמן כנל עד שמשם

דייקא נשמע הקול שהוא נשמע דייקא על ידי שעולה הזמן למעלה מהזמן כנ״ל:

אות ד

וזה בחינת התעוררת השינה שבשעת השופר כמובא. בחינת עורו ישנים מתרדמתכם וכו׳ כי עיקר הזמן הוא בבחינת שינה כנ״ל שאז הוא הסתלקות הדעת ואז נתארך הזמן ביותר וכו׳ כנ״ל וכשמתעוררין מהשינה. אז רואין שזה שנדמה בחלום ששהוא זמן ארוך מאד באמת אינו רק רבע שעה כנ״ל. נמצא שהתעוררת השינה הוא בבחינת למעלה מהזמן. ועל כן תקיעת שופר הוא בבחינת התעורת השינה. בחינת עורו ישנים וכו׳ כי אז עולה הזמן שהוא בחינת יצחק בחינת קוף צדיק ישנים וכו׳ כנ״ל לבחינת למעלה מהזמן שהוא בחינת התעוררות השינה כנ״ל:

אות ה

ועל כן תוקעין בשופר שהוא קרן של בהמה. כי עיקר הזמן הוא בבחינת בהמה שהוא חסרון הדעת. כי בהמהה אין לה דעת כי אם כח המדמה שהוא בחינת שינה שאז הוא רק כח המדמה שושם עיקר הזמן כנל. ועל כן כל הבהמות והחיות והעופות וכל העולם הכל נרא קודם להאדם בששת ימי ההמעשה. והאדם נברא אחריהם בסוף ששת ימי המעשה כי הוא רחוק מהזמן יותר מכולם וקרוב ביותר לבחינת למעלה מהזמן שהו בחינת שבת. כי שבת הוא בחינת תשובה בחינת עולם הבא בחינת ושבת עד ה׳ אלקיך שהוא בחינת למעל מהזמן בחינצ וברכתו מכל הימים וקדשתו מכל הזמנים שבת קודש הוא מבורך ומקודש מכל הימים והזמנים. כי הוא בבחינת מעל הזמן וששת ימי המעשה הם בבחינת זמן שכי הם בבחינת עולם הזה בחינת היום לעשותם ששם עיקר הזמן. ועל כן הכל נברא תחילה בששת ימי המעשה קודם להאדם כי האדם הוא בר דעת שזה גדר האדם. ועל כן הוא רחוק מהזמן ביותר מכל הבריות ועל כן נברא בסוף הזמן ממש דהיינו ביום הששי כדי שיכנס לשבת מיד כמו שאמרו רז״ל היינו כדי שיכנס תיכף לבחינת למעלה מהזמן שהוא שבת כי זה עיקר בריאת האדם בשזזה העולם שיקשר תחתון בעליון שיקשר

ויעלה בחינת הזמן לבחינת למעלה מהזמן נמצא שעיקקר הזמן הוא בבחית בהמיות בחינת העדר הדעת בחינת שינה ועל כן תוקעין בקרן בהמה דייקא. כי זה העיקר לברר ולהעלות תוקף אחיזת הזמן לבחינת למעלה מהזמן. עד שמתוך קרן בהמה שהוא בחינת העדר הדעת בחינת זמן משם דייקא יהיה נשמע הקול דקדושה בחינת קול יעקב שהוא בחינת קול שופר. שזה הקול אינו נשמע כי אם בבחינת למעלה מהזמן כנ״ל ועכשיו נשמע זה הקול מתוך השופר מקרן בהמה דייקא. כי הה עיקר להעלות תוקף אחיזת הזמן לבחינת למעלה מהזמן עד שמשם דייקא יהיה נשמע הקול וכו׳ כנ״ל:

אות ו

כי קרני בהמה הם יוצאים ממותרות המוח שלהם כנראה בחוש ומוח הבהמה מגושם כל כך עד שממותרות המוח יוצאים קרניים גשמיים. כי האדם שהוא בר דעת כשזוכה לשלימות הדעת עד שהדעת נגדל כל כך עד שכלי המוח אין יכולים לקבל הגדלת הדעת. אז זה המוח שאינו יכול ליכנו לפנים הוא בבחינת מקיפים וזהו בחינת קרניים בחינת קירון עור הפנים כמו שזכה עמשה רבינו אבל הבהמה שאין לה דעת אזי נעשה ממותרי המוח קרניים ממש. כי באמת הדעת הוא למעלה מהזמן למעלה מהמקום כי למעלה מהזמן ולמעלה מהמקום הם בבחינה אחת. (כמובן בדברי רבינו המובא לעיל). ועל כן מקיפי האדם שהם עיקר שלימות הדעת אינם יכולי להתלבש בזמן והמקום כלל. אבל בבהמה נעשים ממותרי המוחין שאינם יכולים ליכנוס במוח הם בוקעים ויוצאים ונעשים מהם קרניים גשמיים ממש שאין הם שום חיות וטעם כלל רק חומר מגושם ביותר ובראש השנה לוקחין קרן השופר שהוא קרן היובל ומגלין משם דייקא הקול קול יעקב שהוא הקול שופר. כי עכשיו נמתק ועולה בחינת קרן בהמה בחינת מקום וזמן העדר הדעת בחינת שינה בחינת גבורות יצחק. מנתק ועולה בחינת אברהם אוהבי בחינת למעלה מהזמן בחינת התעוררת השינה. ומשם דייקא נשמע קול קול יעקב וכו׳ כנ״ל:

אות ז

וזה בחינת התאדמות פני התוקע שזהו בחינת מקיפים שהם בחינת ש״ע נהורין של אור הפנים שזהו בחינת קירון אור פני משה ועל ידי זה יש לו כח לתקוע בשופר. להוציא קול שופר מתוך קרן השופר של בהמה. כי מעלה קרן בהבהמה לבחינת קירון אור הפנים. היינו העדר הדעת הוא מעלה לשלימות הדעת הוא בחינת עליות והתאחדות הזמן לבחינת למעלה מזמן על ידי שנמתקין גבורות יצחק על ידי חסד אברהם ואז נשמע הקול קול יעקב שהוא קול דנפיק משופר וכו׳ כנ״ל:

אות ח

וזה בחינת תקיעה שברים תרועה תקיעה.תקיעה הוא בחינת אברהם חסד כמובא. כי תקיעה הוא קול ארוך פשוט בחינת למעלה מהזמן שהוא כולו ארוך כולו טוב ואין שם שום שינוי כלל:

אות ט

שברים הוא בחינת יצחק בחינת גבורות בחינת בצר לך וכו׳ באחרית הימים בחינת זמן ועל כן הוא כמה קולו תכופים. כי שם בזמן יש שינוים והתחלקות העתים. שזהו בחינת התחלקות הקולות של השברים כי חיות הזמן הוא מבחינת קולות וניגונים שזה בחינת ז׳ קולות זאמר דוד שהם כנגד שבעת ימי בראשית וכמובן בהמעשה של רבינו ז״ל של הז׳ בעטלירש ביום הג׳ כשבא הכבד פה וכו׳ עיין שם שכל יום ויום בא עם שירים וניגונים שיש בהם כל החכמות וכו׳ עיין שם כי באמת עיקר החיות הזמן הוא מבחינת השכל שהא בחינת למעלה מהזמן. ועל כן עיקר חיות הזמן הו מבחינת קולות שהם בבחינ למעל מהזמן כנ״ל ועל כן התחלקות הקולות של השברים זה בחינת זמן בחינה תחלקות הזמנם והעתים שה נמשך מבחנית גבורות יצחק והוא נמתק על ידי חסד אברהם שהוא בחינת למעלה מהזמן בחינת קול ארוך פשוט בלי שום התחלקות וכו׳ כנ״ל:

אות י

תרועה הוא בחינת יעקב, יעקב הוא מקשר ומחבר ב' הבחינות יחד שהם אברהם יצחק כידוע היינו שיעקב כלול משנים והוא בחינת התאחדות הזמן היינוא שהוא מקשר ומחבר ומעלה התחלקות הזמן ומאחד אותו ומקרב אותו עד שעולה לבחינת למעלה ממהזמן וזה בחינת תרועה שהוא גם כן כמה קולות חלוקים. אבל הם קצרים מאד יותר מהקולות של שברים. ותכופים ביותר זה בחינת התאחדות הזמן שמקרב ומאחד הזמן יחד בחינת נתקצר הזמן המבוא במאמר הנ"ל.ועל ידי זה שנתאחד הזמן על ידי בחינת יעקב שהוא בחינת תרועה על ידי זה זוכין לשוב לבחינת למעלה מהזמן :

אות יא

וזה בחינת תקעה אחרונה שחוזרין ועולין לבחינת למעלה מהזמן וזה בחינת מלכות דוד. שמרומז בתקיעה אחרונה בחינת מלכות משיח שוא מלכות דקדושה שזה עיקר בחינת ראש השנה שמרבין להתפלל שיתגלה מלכותו עלינו על ידי צמיחת קרן משיח בן דוד. כי עיקר הזמן הוא בבחינת מלכות היא מנהגת את העולם שהוא בזמן ובמדות. ועל כן נקרא בחינ מלכות אחרית הימים שהוא בחינת זמן כי שם כל סדר זמנים ועיקר בריאות העולם שהוא התהוות הזמן נעשה כדי לזכות לקשר הזמן לבחינת למעלה מהזמן שבשביל זה נברא האדם ביום הששי. כדי שיכנס לשבת מיד כדי שיקשר תיכף הזמן של ששת ימי המעשה לבחינת שבת שהיא בחינת למעלה מהזמן כנ"ל אך על ידי קטרוג הירח שאמרה אי אפשר לשני מלכים להשתמש בכתר אחד נתמעטה ומיעוט ירח זה עיקר בחינת הזמ שהוא על ידי מיעוט וקטנות השכל שזה בחינת מיעוט הירח. כי עיקר החיות הוא השכל (כמובא במקום אחר)ועל כן עיקר הזמן הוא בבחינ שינת לילה אז שולט המאור הקטן לממשלת הלילה. שם עיקר הזמן בבחינת מיעוט הירח כנ"ל ולעתיד יתמלא פגימת הלבנה ויהיה אור הלבנה כאור החמכ ואז יתבטל הזמן לגמרי כמו שכתוב (זכריה י"ד) והיה יום אחד יוודע לה' מלא יום ולא לילה. שזה בחינת ביטול הזמן ועכשיו בראשה שנה שהוא יום הראשון של השנה אנו צריכין לעסוק תיכף בתיקון זה כי תכיף בתחילת השנה כשמתחיל יום הראשון של השנה שהוא התחלת הזמן אזו צריכין להלעות תיכף ומיד את ל הזמן של השנה

לבחינת למעלה מהזמן שעל ידי זה נמתקין כל הדינים שנאחזים בבחינת אחרית הימים בחינ בצר לך וכו׳. כי זה עיקר כל עבודתינו לברר ולהעלות בחינת מהמלכות למקומה הראשון שיעלה סוף המעשה לתחילת מחשבה שיחזור ויתמלא פגימת הלבנה ויהיה אור הלבנה כאור החמה ויהיה כל הזמן נכלל בבחינת למעלה מהזמן ועל כן צריכין לעשות זאת תיכף בראש השנ ביום הראשון של השנה וזה בחינת תמיד עיני ה׳ אלקיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה בראש השנה נידון מה יההי בסופר שהסוף השנה עולה עד ראש השנה. כי בראש השנה נידון מה יהיה בסופה זה בחינת התקרבות סוף הזמן לראשיתו ותחילתו כי זה היום תחילת מעשיך זכרון ליום ראשון כי בזה היום נברא אדם הראשון ביום הששי כדי שיכנס לשבת מיד בשביל כוונה זו כנ״ל כדי שיעלה כל הזמן לבחינת למעלה מהזמן כנ״ל. וז כשעולה כל הזמן לבחינת למעלה מהזמן נמתקין כל העתים והזמנים ונמתקין כל הדינים בחינת בצר לך הנאחז בבחינת אחרית הימים ואז נעשה כולו טוב שנמשך מבחינת למעלה מהזמן שהוא כולו טוב כולו ארוך. ועל ידי זה יוציא משפטינו לאור בראש השנה לחיים טובים ארוכים ולשלום ולכל טוב. כי משם כולו טוב כנ״ל וזה עיקר צמיחת קרן משיח שהוא מלכות דקדושה. כי משיח הוא בבחינת למעלה מהזמן. ועל כן דוד המלך עליו השלום לא היה לו שם זמן בעולם הזה והיה ראוי להיות נפל אבל באמת השם יתברך רוצה בתיקון העולם כי אדרבה דוד דייקא הוא צריך להיות בעולם הז כי יש לו כח לקשר ולהעלות כל העולם לבחינת למעלה מהזמן ועל כן ימים על ימי מלך הוסיפו עד שחי בעולם הזה שבעים שנה וזכה לעלות לבחנית למעלה מהזמן בחינת דוד מלך ישראל חי וקים שזה בחינת למעלה מהזמן שחי וקים לעולם ועד וממנו יצא משיח שהוא גם כן למעלה מהזמן והוא יתקן הכל וכמבואר בדבברי רבינו ז״ל על פסוק אני היום ילדתיך שמשיח שיזכה לזה השכל של בחינת ביטול הזמן עיין שם (בלקוטי תנינא סימן ס״א):

אות יב

וזה בחינת תקעו בחודש שופר בכסא ליום חגנו. איזה חג שהלבנה מתכסה בו זה ראש השנה כמו שאמרו רז״ל כי בראש השנה אז שניהם יחד ראש השנה וראש חדש ואז נתחברים שניהם יחד אור הלבנה ואור החמה שהם ראש השנה שהוא של החמה וראש חודש הוא ללבנה ואז צריכים שיעלו ויתחברו שניהם יחד ויהיה אור הלבנה כאור החמה שזה בחינת התאחדות הזמן שהזמן עולה לבחינת למעלה מהזמן וזה בחינת

תקיעת שופר כנ״ל וזה תקעו בחודש שופר בכסא וכו׳ כנ״ל׃

אות יג

וזה בחינת מה שנקרא ראש השנה יום הזכרון. כי שכחה הוא בחינת הסתלקות הדעת. ששם עיקר הזמן כנ״ל. אבל זכרון הוא בחינת דעת. שעל ידי זה נתבל הזמן כנ״ל. כי אפילו בשכלינו אנו יכולין להבין קצת שאין שום זמן כלל. כרואין בחוש. שהזמן הולך והומה. והוא עף ופורח כצל עובר. עד שבאמת לפי פריחת המחשבה רואין כמעט בחוש שאין שום זמן כלל. כי היכן הוא המזון של כל העולם. ועיקר הזמן הוא רק מחמת השכחה מחמתש עובירם ימים ושנים. וברבות הימים נשכחין הימים הראעשונים ומחמת השכחה נדמה כאלו כבר הוא זמן ארוך ונמשך מאד. אבל כשזוכרין היטב מה שנעשה מתחילה עד עכשיו. והיום שעבר לפני כמה שנים כאלו הוא עומד עשיו. על ידי זה רואין שאין שום זמן כלל. רק שבשכלינו בוודאי אי אפשר להבין דבר זה בשלימות רק איזה התנוצצות בהעברה בעלמא. הכלל שזרון שהוא שלימות הדעת הוא בחינת למעלה מהזמן. כי עיקר הזמן הוא מחמת אין לנו שכל. כמו שאמר רבינו ז״ל בפירוש דהינו בחינת שכחה שהוא בחינת שינה הסתלקות הדעת. ועל כן מזהיר הפסוק זכור ימות עולם בינו שנות דור ודור. שכל ימות עולם ושנות דור ודור צריכין להעלותם ולקשרם לבחינת זכרון שהוא למעלה מהזמן. וזהו זכור ימות עולם זכור דייקא. וזהו על ידי בינו שנות וכו׳. היניו על ידי הבינה והדעת שעל ידי זה נתבטל הזמן של כל ימות עולם ושנות דור ודור ועל כן נקר ראש השנה יום הזכרון כי אז תחילת השנה מעלין כל הזמן לתחילת הזמן לבחינת ביטול הזמן זהו בחינת זכרון כנ״ל׃

אות יד

וה בחינת מלכיות זכרונות שופרות. מלכות זה בחני זמן. כי שם כל סדר זמנים כנ״ל. וצריכין להעלות המלכות בחינת סדר זמנים לבחינת למעלה מהזמן שהוא בחינת זכרון כנ״לוזהו זכרונות. ואז כשעולה הזמן לבחינת למעלה מהזמן. אז נשמע הקול כנ״ל שזה בחינת שמעית קול שופר כנ״ל

וזהו שופרות כנ״ל: וזה בחינת יום תרועה יהי לכם. יום דייקא כי אז עולה היום שהיא חינת זמן לבחינת למעלה מהזמן שזהו בחינת תרועה בחינת שמיעת קול שופר כנ״ל:

אות טו

ואז על ידי קול שופר שהוא קול יעקב נכנע קול עשו כנ״ל שהוא רוצה לקטרג אז. ועיקר אחיזתו בזמן נ״ל. כי הוא בחינת עת רעה וכו׳. ועל ידי התשובה שעל ידי זה בתנטל הזן ונשמע קול יעקב בחינת קול שופר. על ידי זה נתבטל כל אחיזתו של העת רעה. כי עכשיו נתבטל הזמן לגמרי. ואז נכנע ונתבטל קול עשו על ידי קול יעקב וכו׳ כנ״ל:

אות טז

וזה בחינת זכור את אשר עשה לך עמלק. זכור. דייקא. כי עמלק שהוא מזרע עשו שהוא הסטרא אחרא שיניקתו רק מהתגברות הזמן מבחינת עת רה עיקר הכנעתו כנ״ל על ידי בחינת זכור. על ידי זה הזכרון שהוא בחינת ראש השנה. בחינת ביטול הזמנים כנ״ל. וזה שפירש רש״י שם ויהי ידיו אמונה עד בא השמש. שעירב להם השעות והעמיד החמה דהיינו שעירבב וביטל סדר הזמנים. כי עמלקים היו חושבים שעות כמו שפירש רש״י שם. ככי משם עיקר יניקתם מבחינת זמנים ושעות ומשה רבינו היה לו כח לבטל הזמן והעמיד החמה ועירבב השעות שזה בחינת ביטול הזמן. ועל ידי זה הכניעו והפילו כנ״ל:

אות יז

ועל כן שבת אין תוקעין בשופר כי שבת הוא למעלהה מהזמן כנ״ל ואז אין צריכין לתקוע בשופר שהוא בחינת ביטול הזמנים כי אז אין צריכין לבטל כי אז הוא למעלה מהזמן כנ״ל וזה מה שאמרו רז״ל שתקיעת שופר הוא חכמה ואינה מלאכה. כי באמת תקיעת שופר אינה מלאכה כלל שהוא בחינת זמן. כי כל המלאכות הם בששת ימי המעשה שהוא עיקר הזמן ששם כל הצימצומים של כל המלאכות שהם במקום ובזמן אבל תקיעת שופר הוא חכמה ואינה המלאכה כי הוא למעלה מהזמן ששם כל המלאכות כנ״ל כי הוא חכמה בחינת שלימות הדעת שהוא בחינת למעלה מהזמן שהוא על ידי שלימות הדעת כנל ומפני מה אין תוקעין בשבת גזירה שמא יעבירנו ארבע אמות בראש השנה כי באמת תקיעת שופר הוא חכמה ואינה מלאכה אך זהו בחינת למעלה מהזמן. ואם כן מדוע יהיה אסור לתקוע בשבת אך הטעם משום שמא יעבירנו ד׳ אמות בראש השנה. כי שבת בעצמו הוא למעלה מהזמן ואז אין שום בירור ועל כן אסור לתקוע בשבת שהוא בחינת זמררין ומעלין הזמן לבחינת למעלה מהזמן ושבת אסור לעסוק בזה כי שבת בעצמוה וא למעלה מהזמן ואם יתקע בשופר בשבת שזהו בחנית בירור שמברר ומעלה הזמן לבחינת למעלה מהזמן אז חיישינן שמא יעבירנו ד׳ אמות בראש השנה עיקר הבירור לברר מרשות הרבים לרשות היחיד שזה כל עבודתינו בימי החול לברר ולהעלות הניצוצות הקדושים מרשות הרבים לרשות היחיד ובבת אסור לעסוק בזה על ידי עבודות ומלאכות כי אז אין שום בירור כידוע ועל כן אסור לתקוע בשבת מחמת גזירה זו. כי שבת הוא למעלה מהזמן ואז אסור לתקוע בשופר להעלות הזמן לבחינת למעלה מהזמן כי אז אין בירור וכו׳ כנ״ל וזה בחינת זכור את יום השבת לקדשו זכור דייקא בחינת למעלה מהזמן וזהו זהכרו מאחד בשבת כדי לקשר ולהעלות ששת ימי המעשה שהם בחינת זמן לבחינ שבת שהוא למעלה מהזמן כנ״ל ברוך ה׳ לעולם אמן ואמן :

ראש השנה ו

הלכה ו

אות א

ענין ראש השנה על פי מה שכתוב (בסימן י״ב)בליקוטי תנינא על פסוק ואיה השה לעולהעיין שם היטב. וכל זה בחינת ראש השנה כי ראש השנה הוא יום ראשון לעשרת ימי תשובה ועיקר התשובה הוא על ידי המבואר בתורה הנ״ל על ידי שדורש ומבקש ומפש וצועק ושואל וכו׳ אי״ה מקום כבודו וכו׳ (כמו שכתוב במקומו בסימן הנ״ל) כי זה יכול כל אדם להבין שלרוב בני אדם שאינם גבורי כח כראוי קשה להם מאד לשוב בתשובה כי מאחר שכבר התגבר עיהם יצרם ולא התגברו לכבוש אוו על כן מאחר שכבר נלכדו מה שנלכדו בודואי קשה להם לשוב בתשובה ובפרט שיש שירדו ונפלו מאד עד שלבם בבחינת סחרחר המבואר שם שהקליפה שנדבק בהם בעוונותיהם מעקמת ומסבבת הלב בעיקומים וסיבובים ובלבולים הרבה וכמו שאמר אז בפירוש בלשון אשכנז (עם פר דרייט דאס הארץ) על כן עיקר הצתם ותקנתם הוא על ידי רק המבוא בתורה הנ״ל שאף על פי שנפלו למקומות המטונפים ששם העלם כבודו מאד אף על פי כן יחפשו ויבקשו את השם יתברך תמיד וישאלו וידרשו בכל עת איה מקום כבודו וכו׳ (כמו שכתוב שם) ועל ידי זה בודואי סוף כל סוף יזכו למצוא אותו יתברך ותתהפך הירידה הגדולה לעילה בחבינת יריה תכלית העליה שזו בחנית ואי״ה השה לעולה (כמו שכתוב שם). ועל כן בראש השנה שהוא ראשון לתשובה שצריכין להתחיל בתשובה על כן צריכין מאד לדרוש ולבקש אי״ה וכו׳ כנ״ל. וזה בחינת השופר של ראהשנה כי עיקר השופר הוא שופר של אילו של יצחק כמובא ואילו של יצחק שהוא סוג השופר נתהווה ומשך רק על ידי בחינת אי״ה ה״לכמובן עתה בפרשת העקידה שעל ידי ששאל יצחק ואיה השה לעולה נתהווה אחר כך האיל שיקרב תחתיו שיהה נאחז בסבך בקרניו דייקא שמרמז על קרן היובל בחינת שופר. נמצא שקרן השופר נתהווה על ידי בחנית ואיה השה לעולה הנ״ל על כן תקועין בראש השנה בשופר כי אז בראש השנה הוא התחלת התשובה כנ״ל שעיקרה הוא על ידי בחינת אי״ה הנ״ל שהיא בחינת שופר וכנ״ל. כימחמת שהשופר נמשך משם על כן יש כח בקולו לעורר כל אדם שישים אל לבו לזכור לתכליתו הנצחי וסוף כל סוף מה יהיה ממנו ואם אף על פי כן קשה לו לשוב בתשובה על כל פנים ילך בדרך הנ״ל לבלות ימיו לדרוש את ה׳ לבקש בכל יום תמיד איה מקום כבודו וכו׳ כנ״ל כי זה עיקר התשובה כנ״ל וכמו שכתוב ובקשתם משם את ה׳ אלקיך ומצאת וכו׳ובקשתם משם דייקא וכן מסיים שם בפסוק כי תדרשנו בכל לבבך ובכל נפשך וכמו שמבוא בשם הבעל שם טוב ז״ל ובקשתם משם, משם דייקא מכל מקום שירד ונפל לשם אפילו לבחינת מקומות המטונפים משם דייקא צריכי לבקש בכל לבבו ובכל נפשו את השם יתברך בבחינ אי״ה הנ״ל.

וכל זה הוא בחינת ראש השנה שהוא סוד כמוס ונעלם ונסתר מאד בחינת ראשית הבריאה שהוא סוד בראשית שהוא מאמר סתום בחינת איה הנ״ל כמו שכתוב בהתורה הנ״ל ועל כן מזכירין אז לפניך נגלו כל תעלומות והמון נסתרות שמבראשית כי זה היום תחיל מעשיך וכל הבריאה בפרט בריאת האדם שנברא ביום זה שכלול מכל הבריאה עיקרו היה על ידי בחינת בראשית מאמר סתום בחינת איה הנ״ל שהוא כלו מכל

העשרה מאמרות כולם (כמו שכתוב שם). וזה בחינת תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגינו בכסה דייקא לשו סתום ומכוסה בחינת איה שהיא בחינת בראשית מאמר סתום כהנ״ל שהוא סתום ומכוסה ונעלם מאד ומשם עיקר תיקון התשובה כנ״ל.

אות ב

ועל כן צריכין לנסוע לצדיקים אמתיים על ראש השנה ואפילו מי שאינו זוכה לנסוע על כל פנים צריך להשתדל לילך ולנסוע אל מקום שיש קיבוץ גדול של כשרים ויראים ביותר להתפלל ולשמוע קול שופר עמהם וכמו שנוהגין כל ישראל שבראש השנה ויום הכפורים מתאספין מתקבצין יחד מכל הכפרים. וכל הרחוקים שאינם נזהרים להתפלל בצבור בכל ימות השנה. אבל בראש השנ כולם נקבצין אל הצבור הקדוש כי עיקר בחינה זאת להכניס דרך זה של תשובה על ידי בחינת איה הנ״ל אין יודע כי אם הצדיים הגדולים האמתיים כי כל צדיק אמתי הוא בחינת משיח הוא יודע הסוד של בראשית מאמר סתום שרבי שמעון בר יוחאי גילה עליו ע׳ אנפין שנוהגין לעסוק בהם באלו הימים באלול ועשרת ימי תשובה שהוא ספר התיקוני הקדוש. כיכל דרך התשובה באלו הימים הוא על ידי בחינת הנ״ל שהוא בחינת בראשית מאמר סתום שהוא בחינת חיפוש ובקשה בחינת איה וכו׳כ הנ״ל ועל כן העיקר לנסוע לצדיקים אמתיים ההולכים בדרך זה ועוסיקם להכניס דרך זה בעולם כדי להחזיר את העולם בתשובה שבזה תלוי הגאולה כמו שאמרו רז״ל וכמו שכתוב בוא לציון גואל ולשבי פשע ביעקב כי שמו של משיח קדם לעולם כמו שכתו לפני שמש ינון שמו. וכן תשוב קדמה לעולם ועל כן רק הוא ידוע הסוד של בראשית שממנו התחלת הבריה שעל ידי זה עיקר דרך התשובה כנ״ל וממנום קבלין הכל הצדיקים והכשים האמתיים ועל כן גם מי שאינו זוכה עדיין לבא לצדיקי אמת על ראש השנה צריך לכו את לבו שבזכות וכח הקיבוץ הקדוש של ישראל שהוא נלוה ומתקבץ עמהם בראש השנה ועשרת ימי תשובה על ידי זה יאיר עליו דרך התשובה הנ״ל כי ישראל עלה במחשבה תחילה וכל מה שמתקבצין ומתרבין יחד נפשות ישראל ביותר להתפלל בראש השנה ולתקוע שופר יכולין ביותר לעלות בתחילת המחשבה שהו בחינת בראשית מאמר סתום הנ״ל. ולהמשיך דרך התשובה הנ״ל משם. כי הן אל כביר לא ימאס. אבל צריך לשום לב לזה מאד לדרוש ולבקש את ה׳ בכל לבבו באופן שימשיך על עצמו דרך הזה תמיד בכל אשר יעבור עליו כל ימי חייו ועל כן העיקר לבא לצדיקים אמתיים העוסקים להמשיך דרך זה.

אות ג

וזה בראשית ברא אלקים וכו׳ והארץ היתה תהו ובוהוווחשך על פני תהום שהם בחני כלל כל ד׳ גליות כמו שאמרו רז״ל שהם בחנית כלל הסטרא אחרא והקליפות שיניקתם מהעלמה וההסתרה של בראשית מאמר סתום וכנ״ל אבל ורוח אלקים דא רוחו של משיח מרחפת על פני המים. כי עיקר התיקון על ידו על ידי שמכניס דרך ה בעולם לבקש ולחפש איה וכו׳ כנ״ל שעל ידי זה נתהפך הירידה לעליה ועולין לקדושת המאמר סתום שהוא בראשית כנצל וזהו על פני המים בחינת שכי כמים לבך בחינת תשובה שנעשה על ידי זה כנ״ל.

אות ד

וזה בחינת ראש השנה בחינת קול שופר שהוא בחינת ממעמקים קראתיך הף. כי עיקר בחינת כוונת השופר הוא שיעלה הקול לעילא ולעילא עד שנזכה לעורר הרחמים הגדולים רחמים הרבים הנעלמים במאמר סתם בבראשית שמעוצם סתימתו והעלמו יונקים משם תוקף הדינים שמהם יניקת כל החיצונים וכל מקומות המטונפים. ואי אפשר להמתיק תוקף הדינים האלו כי אם בשרשם שהוא בחינת יה מאמר סתם בראשית הנ״ל. ובשביל זה בא קול השופר הקדוש שהוא קול חזק עצום ותקיף מאד בבחינת קול שופר חזש מאד ובבחינת ויהי קול השופר הולך וחזק שעולה עד המאמר סתום ומגלה ומודיע משם דייקא אלקותו יתברך ותקפו וממשלתו ומלכותו אשר בכל משלה וזה בחינת עלה אלקים בתרועה וכו׳ שאינו מובן לכאורה על פי פשוט כלל איך שייך עליה אצל השם יתברך אך הכוונה בפשיטות הוא כי דברה תורה כלשון בני אדם שמחמת שעל ידי השופר נתגלה אלקותו ומלכותו נחשב כביכול עיה אצלו כידוע כל זה. אך על פי הנ״ל מבואר הענין יותר כי אלקים בחינתדינים ומשם משתלשל סיגי הדינים שמהם יניקת הסטרא אחרא וכו׳. אבל כל עיקר שרשם מבחינת בראשית מאמר סתום הנ״ל ועל ידי קול תרועת ישראל עולה הקול עד לשם ומגלה ההסתרה שעל ידי זה נתבטלין כל הדינים וכל החיצונים היונקים משם ואז מתקיים עלה אלקים בתרועה. אלקים דייקא שהוא בחינת דינים שמשם יניקת הסטרא אחרא המעלים ומסתיר אלוקותו. ועל כן נחשב העליה לבחינת אלקים דייקא שבחינת

אלקים שמשם יניקת הדינים עולה על ידי התרועה עד שרשו העליון הנל שהוא בחינת בראשית. כי קול השופר מגיע עד לשם. וזה בחינת המתקת הדינים בשרשם וכן יורד קול השופר ומתפשט בכל העולם בכל קצוי ארץ וים רחוקים וכו' ונכנס בלב כל אחד לעוררו ולחזקו שיתחיל מעתה לחפש ולבקש את השם יתברך בבחינת אי"ה הנ"ל עד שיתהפך הירידה לעליה בבחינת הנ"ל. כי שופר מקבץ נדחים כל הרחוקים והאובדים שנפלו מקומות המטונפים שם כמעט נאבדים. אבל בחמלתו נתן לנו כח התשובה ובפרט בראש השנה וצוה עלינו לתקוע בשופר שמעורר הכל לחפש ולבקש אותו יתברך בבחינת אי"ה הנ"ל. ועל ככן השופר מקבץ נדחים ואובדים. כמו שכתוב והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האובדים בארץ אשור והנדחים וכו'. כי קול השופר נמשך בשרשו מהמאמר סתום הנ"ל. שוא למעלה מכל העשרה מאמרות. ועל כן הוא נמשך בבחינת קול לבד שהוא למעלה מהדיבור והמאמר. ועל כן בראש השנה שהוא ראשון לתשובה עוסקים בקול הקדוש הזה וכנ"ל.

אות ה

ועל כן מתחילין המזמור כל העמים תקעו כף וכו' כי זה עיקר תיקון התשובה שזוכין על ידי הבקשה והחיפוש איה שהוא בחינת קול שופר. שהעיקר לגלות אלקותו יתברך בכל מקומות החיצונים בבחינת אם יאמר לך אדם היכן אלקיך תאמר לו בכרך גדול של רומי (וכמבואר שם בהתורה הנ"ל) שזהו בחינת ספרו בגוים את כבודו. ועל כן בכל עת שאנו רוצים ליכנס אל הקדושה לגלות מלכותו ולהתקרב אליו מתחילין בשבח גדולתו יבתרך מה שהוא מושל על כל הגוים כמו בחשרית בתחילת פסוקי דזמרה מתחילין הודו להי' קראו בשמו הודיעו בעמים עלילותיו וכו' ספרו בגוים את כבודו וכו' וכן במזמור אלקים יחננו שאומרים אז בשחרית מספרים הרבה מזה. כמו שכתוב לדעת בארץ דרך בכל גוים ישועתך יודוך עמים אלקים יודוך עמים כולם וכו'.וחוזרים פסוק זה יודוך וכו'. וכן בעכניסת שבת שאומרים לכו נרננה וכו' שמספר הרבה מזה שיתגלה אלקותו בכל העמים וכו' וכן במזמור זה שאומרים בראש השנה קודם השופר כמו שכתוב כל העמים תקעו כף וכו' שכולם יתקעו כף יחד לשוב להשם יתברך כי הי' עליון נורא זה בחינת מאמר סתם הנ"ל הוא לעיון ונורא מאד. והוא מלך גדול על כל הארץ. כי משם כל המאמרות עיקרהם לגלות מלכותו יתברך וזהו ידבר עמים תחתינו ולאומים וכו' כי על ידי שמגלים המאמר סתום הנ"ל על ידי זה נכנעים ונופלים כל העובדי כוכבים וכו' ונתבטלים אל הקדוה וכו'.

אות ו

עולכ ן בכל השנה אומרים האל הקדוש. ובראש השנה המלך הקדוש כי אף על פי ששם אל קדוש יותר כי זה השם הוא מהז׳ שמות שאינם נמחקים ושם המלך הוא בחינת כינוי שאין איסור למוחקו. אף על פי כן מזכירין בראש השנה שם מלך דייקא להורות שעכשיו נתגלה מלכותו מבחינת קדוש דייקא שהוא בחינת סתום ונעלם כי קדוש לשון הבדלה והפרדה כמובא. כי בכל השנה אין יכולים להתחיל כי אם מבחינת אל שהוא בחינת חסד שהוא מדה ראשונה משבעת ימי הבנין בחינת עולם חסד יבנה שמשם עיקר התחלת המאמרות המתגלים. אבל עכשיו עולה סוף מעשה במחשבה תחלה שבחינת מלכות היא מדה האחרונה בעוונותינו הרבים בפרט בגלותינו היא בבחינ ותרד פלאים כי רגליה יורדות מות עד שנתעלמה במקומות רעים הנ״ל. אבל בראש השנה ועשרת ימי תשובה שהוא התחלת התשובה על ידי בחנית אי״ה הנ״ל. על ידי זה נתגלה מלכותו מבחינת קדוש דייקא מבחינת המאמר סתום הנל שאנו עוסקים לגלותו עתה על ידי התשובה שהיא בקשה וחיפוש אי״ה וכו׳ כנצל בחינת נחפשה דרכינו ונחקורה ונשובה ע ה׳. וענין זה מבואר למבין קצת. על פי המבואר במאמר אליהו. כתר עליון איהו כתר מלכות עליה איתמר מגיד מראשית אחרי וכו׳ היינו כי בחינת מלכות היא מדה האחרונה בחינת סוף מעשה אבל כל כוונתו יתברך בבריאת עומו מראש ועד סוף היה רק בשביל זה כדי לגלות מלכותו יתברך. ועל כן היא בבחינת סוף מעשה במחשבה תחלה הנ״ל בחינת מגיד מראשית אחרית הנ״ל.

אות ז

ולעבדא לזכות לתשובה על פי המבואר לעיל צריכין לבאר קצת כי בחינת מלכות אין מתגלה כי אם על ידי המדות מחסר וכו׳ שהם בחינת שבע ימי הבנין שבהם נברא כל העולם בעשה מאמרות בשביל לגלות מלכותו יתברך ועל כן בבחינת מלכות כלולים כל המדות כידוע אבל כשאדם חוטא ח״ו בפרט כשמתרבים החטאים של הדור עד שגרמו הגלות או אריכות הגלות כמו עכשיו בעוונותינו הרבים אזי מסתלקין כל הקדושו למעלה ואז המלכות בסוד נקוה ויורדת פלאים וכו׳. ועקיר הבחינה הנשאר בה היא בחינת אי״ה הנ״ל ומי שזוכה לרחם על עצמו ולחפש

אי״ה וכו׳ כנ״ל אזי ירידתו תכלית העליה ועולה עד שורש המלכות שהוא בחינת כתר עליון בחינ אי״ה בחינת בראשית מאמר סתום הנ״ל ועל ידי זה דיקיא תיקונו כ״ל וכל זה נעשה עיקרו בראש השנה ועשרת ימי תשובה שאז הם ימי תשובה על ידי בחינת בקשת וחיפוש אי״ה הנ״ל. ואז על ידי התשובה של כלל ישראל נתעורין ובאין בהכנעה לפני השם יתברך ומבקשים שישובינו בתשובה שלימה אליו וכו׳ על ידי זה עולים לבחינת אי״ה שהוא שורש הכל בבחינת שובה ישראל עד ה׳ אלקיך כי כשלת בעונך כל כך עד אין לך שום תקנה כי אם לשוב עד ה׳ אלקיך בעצמו כי הנקודה טובה המסתתרת בלב הגרוע שבגרועים והחוטא שבחוטאים יודעת בכלל כי יש אלקים שליט ומושל. ולו לבדו חטאנו ועמו בעצמו הסליחה כמו שכתוב לך לבדך חטאתי וכו׳ וכתיב כי עמך הסליחה וכו׳ וזה בחינת גדולה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד בחינת איה הנ״ל שהוא שוררש הכסא כבוד בחינת כסא דמתכסייא לעילא וכו׳ ועל כן אומרים אז המלך הקדוש כי עיקר שם קדוש נאמר על בחינת כתר בחינת אי״ה הנ״ל שהוא כולו קדוש כולו טוב. שהואכלו מכל העשר קדושות ומשם דייקא אנו ממשיכין עתה מלכותו עלינו על ידי התשובה על ידי הבקשה והחיפוש אי״ה הנ״ל. ויש בזה הרבה לבאר לע פי דרכי חכמת האמת שהוא הקבלה הקדוה. אבל כל עסקינו הוא רק לבאר היצא מדברי רז״ל על פי התורה הנ״ל מה שנוגע להתעורות תשובה באמת באופן שיזכה גם הגרוע שבגרועים למצוא עצה ותחבולה ודרך ושביל ונתיב לשוב להשם יתברך מכל מקום שהוא והעיקר על ידי הבקשה והחיפוש אי״ה וכו׳ הנזכר לעיל וצריכין לבאר קצת לחבר התורות שנדפסו בלקוטי תנינא סמוכים זה לזה מסימן יוד עד סימן י״ז שמבואר שם שאצלו ז״ל היה תורה אחת ולא זכינו לקבל רק פסקי פסקי. והכלל כי בוודאי מי שאינו חפץ כלל לשוב ואינו מתעורר כלל לחשוב על אחריתו ותכליתו הנצחי בודואי לא יועיל לו שום עצה ותחבולה. אבל מי שיש לו מוח בקדקדו ומשים אל לבו קצת מה שעשה בעולם ואיך הוא חולף ועובר ביגון ואנחה וצער וכעב ומכאובות וכו׳וסופו לעפר ישוב. ומה יעשה ליום פקודה וכו׳. רק שנדמה לו שאי אפשר לו עוד לשוב כי יצרו תקפו והמעיות מהפרנסה ומהחולקים והמלעיגין ומאשתו ובניו וכו׳ רבו מאד מאד עד שיש שבאמת קשה מאד מאד ליתן להם עצה טובה ודרך ישרה איך לשוב. אליהם תיטוף מלתי ועמהם אנו עוסקים לדבר באמתובתמים. שעיקר העצה שיאמין שהבקה והחיפוש בעצמו יקר מאד מאד אצל השם יתברך דהיינו מה שרואה בעצמו שנתרחק כל כך מהקדושה למקומות הרחוקים וכו׳ הנקים מקומות המטונפים. ששם כביכול אי אפשר למוצא כבודו בבחינת וכבודי לאחר לא אתן וכו׳. (כמו שכתוב שם בהתורה הנ״ל) אבל אף על פי כן הוא שואל ומבקש ומחפש אי״ה מקום כבודו וכו׳ על ידי זה הוא עולה בתכלית העליה וכו׳.

אות ח

אבל גם לזה צריכין על כל פנים ישוב הדעת קצת ליישב דעתו היטב וכו׳ (כמו שכתוב בסימן יוד הנ״ל ועיין שם היטב). ולישוב הדעת צריכין שמחה. ועיקר השמחה בפרט לרחוקים כאלה הוא על ידי שלא עשני גוי והבדילנו מן התועים וכו׳. ובזה יכולים לקשר קצת כל התורות הנ״ל והבן היטב.וגם לחבר לזה מה שכתוב שם בסימן ט״ו מענין צדקה שנקראת מים. ושהעיקר שיזכה ליתן לצדיקים וכשרים אמתים וכו׳ שלא יקלקל על ידי הצדקה ח״ו. (עיין שם היטב). ועל פי חיבור כל אלו התורות יחד יבואר מעט איזה רמזים במעה הנ״ל של זה שהיה לו כח כזה בידיו. כי הוצאת החצים הוא על ידי התשובה על ידי בקשת איה וכו׳ כנ״לוליכנוס לתוך העשרה חומות של מים הוא על ידי בחינת הצדקה המבואר בסימן ט״ו הנ״ל וישוב הדעת המבואר בסימן יוד הנ״ל זה בחינת החכמה שממשיך בידיו לכל הנסמכין על ידו. והעיקר הרפואה הוא על יד השמחה שזהו בחינת מה שמבואר שם שעיקר ישוב הדעת הוא על ידי שמחה כי שמחה שצריכין מראש ועד סוף וכמו אמר אדמו״ר ז״ל שתיכף כשאדם רוצה לשוב הוא עבירה גדולה כשיש לו עצבות ומרה שחרוה ח״ו וצריך לשמח את עצמו בכל יום ובכל עת במה שלא עשני גוי וכו׳ וכמו שמברכין על זה בכל בקר וכו׳ כי עיקר כל החצים שהם כל הפגמים שנזרקו לבחינת בת מלך פנימה הוא בחינת עצבות כמו שכתוב (בסימן כ״ד) בהתורה ט׳ היכלין שעיקר גלות השכינה הוא על ידי עצבות וכו׳.

אות ט

אבל בכל זה אין יודעין מהיכן ההתחלה כי הכל תלוי זה בזה כי הכל כלול בהמאמר סתום בבחינת איה הנ״ל ששם כלולים כל העשרה מאמרות וכל הקדושות וכלל כל התורה שכלולה בעשרת הדברות שבהם כלולים כל העצות והתחבורת לשוב אליו יתברך. אבל מגודל ההעלמה בפרט על ידי ריבוי החטאים אין ידועין מהיכן ההתחלה על כן העיקר לבקש ולחפש אחר הרבי האמתי וחבר אמיתי בבחינת עשה לך רב וקנה לך חבר שיוריהו וילמדיהו שיתחיל ממקום שיתחיל מאיזה נקודה מכל המבואר לעיל ואז בוואי יזכה לאחרית טוב. ובשביל זה תוקעין תשר״ת תש״ת תר״ת כמה וכמה פעמים ומתחילין תקיעה ומסיימין תקואה וחוזרין ומתחילין ומסיימין כן כמה פעמים. הכל לרמז כיצריכין להתחיל ולחור להתחיל כל ימי חייו על ידי כל הדרכים והעצות הנל עד שיזכה לשוב אליו

אות י

וכל זה צריך ביאור הרבה ולה' הישועה אך החפץ באמת יכול להוציא גם מדברינו אלה הרבה התעוררות ועצות אמתיות ועמוקות מאד וצריך שיעיין היטב בכל התורות הנ"ל לעיין בהם לעובדא ולעצות טובות. ואז ימצא בוודאי דרך ונתיב להתחיל גם עתה להתחזר בבקשה וחיפוש איה הנ"ל עד ירוחם מן השמים.כי באמת הכל ממנו יתברך כמו שכתוב מי הקדימני ואשלם וכמו שכתוב כי ממך הכל ומידך נתנו לך וכו' אך אף על פי כן צריכין על כל פנים איזה אתערותא דלתתא כי כל העולם עם כל העולמות עד אין מספר התלויים בזה העולם בזה האדם הכל נברא רק בשביל זה כידוע. וכלל דאתערותא דלתתא הוא בחינת צדקה שהוא חבינת עשיה בחינת ידים בחינת מעשה הצדקה בחינת פתח תפתח את ידך לו. ועיקר הצדקה הוא כשזוכין ליתן לזה שמקבלין ממנו שהוא זה שהתפאר שהוא עיקר הבעל צדקה משכל מי שמקבל הוא נותן לו וכו' שזהו בחינת מה שאמרו רז"ל יותר מה שבעל הבית עושה עם העני. העני עושה עם בעל הבית. אבל צריכין לבקש מהשם יתברך מאד ולהרבות בצדקה מאד מאד לשם שמים עד שיזכה למצוא עני הגון כזה כמו שאמרו רז"ל שמא תאמר כל הבא לקפוץ קפץ תלמוד לומר מה יקר חסדך אלקים כי יש הרבה שמקלקלים יורת על ידי הצדקה שלהם (כמבואר בסימן ט"ו הנ"ל). וגם כל העובדות ומעשים טובים שעושים הכל נקרא בשם צדקה כמו שכתוב וצדקה תהיה לנו כי נשמור לעשות וכו'. אבל כל ההתחלות. הוא ממצות צדקה ממש. (וכמו שכתוב בהתורה ואת העורבים בסימן ד' לקוטי חלק ב') וכמו שנוהגין כל ישראל שקודם התפלה נותנין צדקה. ובפרט קודם ראש השנה ועשרת ימי תשובה מרבין בצדקה מאד כי צדקה לעני הגון הנכלל בהבעל כח הנ"ל משם עיקר ההתחלה כנ"ל.

אות יא

וגם מי שהוא עני גדול ואין לו מעות ליתן צדקה אף על פי כן צריך גם הוא ליתן איה דבר מועט מה דאפשר לעני הגון וכו' כמו שאמרו רז"ל

שאפילו עני יתן צדקה וכו׳. כי מנחת העני יקרה מאד כמו שאמרו רז״ל והעיר הוא שמה שסובל טרחות ויגיעות ושפיכות דמים ובזיונות להתקרב את האמת זה עיקר הצדקה בחינת אתערותא דלתתא הנ״ל כי באמת הצדיק אינו צריך כלל להעולם בשביל עצמו כי אדרבה ממנו כל ההשפעת וכל העשירות שבעולם כמו שאמרו רז״ל. כל העולם ניזון בשביל חנינא בניוחנינא בני די לו בקב חרובין וכו׳ רק צריכין ליתן לו צדקה בשבילינו בשביל תיקונינו וכמו שאמרו רז״ל על פסוק חסד ואמת מן ינצרוהו וכו׳ ועל כן כל מה שנותנין לו מקבלין ממנו אלפי אלפים ורבי רבבות יותר בעולם הזה ובעולם הבא על כן גם ל מי שטורח בגופו לשמשו ולהתקרה אליו נקרא צדקה בחינת אתערותא דלתתא כי הצדיק מתעלה ומתגדל מאד על ידי אתערותא דלתתא של ישראל הטורחים בגופם וממונם להתקרב אליו ונחשב לו לצדקה וכו׳. ועל כן ה שזכה להתעורר עדשבא להתקרה אל הצדיקים וכשרים אמתיים נמצא שיש לו בחינת אתערותא דלתתא וכנ״ל תיכף יש לו לשמוח מאד בזה ועל ידי זה יזכה לישוב הדעת שעל ידי זה ישוב אל ה׳ והעיקר על ידי הבקשה והחיפוש אי״ה וכו׳ וכנ״ל.

אות יב

ויש לחבר ענין זה עם המעשה של יום הששי. מענין זה שהיה בלא ידים שהיה לו כח גדול מאד בידיו להוציא כל העשרה מיני חצים ולכנוס לתוך כל העשרה חומות של מים ולידע כל היוד מיני דפיקין ולנגן כל העשרה מיני נגינה שעל ידי זה הוא מרפא את הבת מלכה שהוא בחינת כנסת ישראל שכל אחד נפל וירד פלאים כמו שירד שכל זה הם בחינת העשרה מיני חצים הנ״ל שנמשכו על ידי עוונות ישראל בחינת כי חציך נחתו בי בחינת כמטרה לחץ וכו׳. וכל הרפואה שהוא על ידי התשובה הוא רק על ידי הדרך הנ״ל שהוא בחינת בראשית מאמר סתום שבו כלול הכל כי כל העשרה מאמרות כלולים בבראשית מאמר סתום (כמובן שם בהתורה הנ״ל). כי כל הבחינות שמזכיר שם הם עשרה עשרה שהם עשרה מיני חצים שצריכין להוציאם וכו׳ועשרה חומות של מים שנעשין על ידי הצדקה של הבעל כח הנ״ל ועשרה מיני דפיקין ועשרה מיני נגינה.וכולם כלולים בבראשיתמ אמר סתום שמשם נמשכין כל העשרה מאמרות שבהם נברא העולם אבל שם בבחינ בראשית הכל סתום ונעלם מאד שמגודל העלמתו והסתרתו יונקין משם דייקא כל מקומות החיצונים וכו׳ שמהם כל הערה מיני חצים שנזרקו לבחינת הבת מלכה שהיא בחינת כנסת ישראל. כלליות נפשות ישראל שעל ידי עוונותיהם שמשכין על ידי החיצונים בחינת מקומות המטונפים הנ״ל נמכין כל החצים הנ״ל ועיקר

הרפואה על ידי זה שהיה לו כח כזה בידיו עד שהיה יכול להוציא כל החצים ועיקר כוחו להוציאם הוא על ידי בראשית המאמר סתום הנ״ל בעצמו כי משם יניקתם ומשם הכנעתם על ידי שמכניס בנפשות ישראל לבקש ולחפש אי״ה וכו׳ כ״ל שזהו בעצמו מהש כתבו שם בהמעשה הנ״ל שהתפאר שיש לו כח כזה בידיו עד שאפילו כשזורק חץ הוא יוכל להחזירה וכו׳ ולכאורה קשה למה לו לרוק החץ ואחר כך להתגבר בכח כזה לחזור ולהוציאה והלא טוב היה יותר שלא יזרקנה כלל אך הוא סוד מאמר סתום הנ״ל שמשם יניקת החצונים שמהם כל החצים כנ״ל וזה הוא הכרח גדול לקיום העולם שמתקיים על די שיש בחירה דייקא וכו׳. (וכמובא במקום אחר) על כן התפאר שזורק חץ ומחזירה כי מהמאמר סתום הנ״ל משם כל החצים שהם כחות הסטרא אחר א והחיצונים וכו׳ ומשם דייקא כל הכנעתם כי על ידי המאמר סתום הנל דייקא חוזר ומוציא אותם וכז״ל וזה שהיה בלא ידים היה יודע סוד זה על כן התפאר שיודע סוד זריקת החצים והחזרתם כי כל זה כלול בבחינת בראשית מאמר סתום הנ״ל שמשם יניקת החיצונים מגודל העלמתו שזהו בחינת זריקת חצים כנ״ל ומשם חוזרים ומוציאים אותם כי עיקר התשובה עלידי הבקשה והחפוש אי״ה וכו׳ שעל ידי זה חוזרים ומוציאים החצים שהם בחינת הפגמים שפגמו בהשכינה על ידי העוונות וכו׳. וכן כל היוד חומות של מים ויוד מיני דפיקין ויוד מיני נגינה הכל כלול בבחינת בראשית שכלול מהכל:

אות יג

וזהו בראשית שמרמז על תשובה כמו שכתוב בת״ז ברשית יראּ בשת שהוא בחינת תשובה שעיקרה על ידי הבושה כמו שכתוב (בסימן ע״ב לקוטי תנינא) גם בשת אותיות תשב בחינת תשב אנוש עד דכא ותאמר שובו בי אדם הוא בחינת הנ״ל שאפילו אם האדם כמו שהוא אפילו אם נפל ח״ו לבחינת מקומות המטונפים שזהו בחינת דכדוכא של נפש גם אז צריכין לחפש ולבקש עד שישוב להשם יתברך בבחינת תשב אנוש עד דכא שדרשו רז״ל עד דכדוכא של נפש גם אז ותאמר שובו וכו׳ נמצא שבראשית בחינת תשובה הוא בחינת הוצאת החצים הנ״ל כי זה עיקר תיקון התשובה להוציא כל הפגמים שהם בחינת חצים שנזרקו לבחינת כנסת ישראל שהוא בחינת בת מלכה הנ״ל ועל כן הם עשרת ימי תשובה מראש השנה עם יום כפור כנגד עשרה מיני חצים שצריכים להוציא על ידי התשובה:

אות יד

גם בראשית הוא בחינת היוד חומות של מים וכו׳ הנ״ל בחינת מה שכתוב (בגמרא סוכה פרק לולב וערבה) בראשית ברא שית שהם השיתין שמחוללין ויורדין עד התהום בבחינת חמוקי ירכיך כמו חלאים מעשה ידי אמן שדרשו רז״ל על השיתין המחוללין עד התהום שהם מעשה ידי אומנתו של יוצר בראשית כי השיתין שנקראו ששת ימי בראשית כדי להסך לשם הנסכים הם עיקרם בשביל זה כדי שירדו עד התהום לעמקי עמקי המים והם נבראו באומנות נפלא של יוצר בראשית עד שיכולין לעבור בכל היוד חומות של מימי התהומו ולעלות ולברר משם כל הנפשות הנפולות שנפלו לעשר כתרין דמסאבותא לתוך מים הזדונים וכו׳ שכל זה הוא בחינת רפואת הבת מלכה שברחה לתום היוד חומות של מים שנזרקו אליה כל היוד מיני חצים מעשר כתרין דמסאבותא כי הנסכים מביאין בשעת הקרבנות וזה ידוע שכל הקרבנות הם בשביל לברר הנצוצות והנפשות מעמקי עמקי הקליפות ואז מביאין נסכים ומנסכים אותם בבית המקדש לתוך השיתין שיורדין עד התהום להעלות הנפשות הנפולות ביורת עד התהום ממש (וכמבואר מזה בחשן משפט הלכות גביית חוב הלכה ה׳ עיין שם). ועל כן מרומזין השיתי בתיבת בראשית כי עיקר התיקון של אלו הנפשות שירדו עד התהום הוא על יד בחינת בריאת מאמר סתום על ידי הבקשה והחפוש איה וכו׳ כנ״ל ועל כן אומרים שיר בשעת הנסכים כי עיקר רפואת הבת מלכה הוא על ידי שיר וניגון בחינת יוד מני נגינה. (וכמבואר במעשה הנ״ל) שגלי הים שהם בחנית יוד חומות הנ״ל הם נשים בעל ידי הרוחות שהמהם היוד מיני נגינה (עין שם היטב והבן שם מאד). כי כל המעה הנ״ל שנעלם בה תורות גבוהות מאד כולה קשורה זה בזה שכל מה שסיפר שם מעשרה עשה הכל קשור ומחובר זה בזה (כאשר יבואר מזה לקמן) נמצא שבראשית מרמז על היוד חומות של מים גם מבואר בדברי רז״ל ומובא בפירוש רשי על פסוק בראשית שהמים קדמו לעולם ולא נזכר בריאתם בפירוש בתורה וכל הדברים שבעולם מן המים נבראו כמבואר בדבריהם ז״ל וכל זה הוא ענין הנ״ל כי המים שקדמו לעולם נבראו על ידי בחינת בראשית שהוא מאמר סתום ומחמת שזה המאמר סתום ונעלם מאד. על כן המים הם כלל הבריאה שנבראו על ידו הם סתומים ונעלמים בספור מעשה בראשית ולא נזכר בריאתם בפירוש. כי בריאתם נעלם בראשית שהוא מאמר סתום. ועל כן כל הקדושות ולהיפך כל הטומאות הם במים כמו שאמרו רז״ל שהמים עלולים לקבל טומאה. ולהיפך בקדושה כל הטהרות והקדושות הם על ידי מים על ידי טבילה במים. והדעת מרומז במים כמו שכתוב כי תמלא הארץ דעה כמים לים מכסים וכן כל השכר והעונש הוא על ידי מים כמו שפירש רש״י באיוב על פסוק כי בם ידין

עמים יתן אוכל למכביר משל לנחום וכו׳ כי המים הם בבחינת בראשית מאמר סתום הנ״ל שמשם דייקא יניקת החיצונים בחינת מקומות המטונפים מגודל העלמתו וכו׳ כנ״ל שמשם כל הדינים והעונשים רחמנא ליצלן ומשם כל התיקו והטהרה והקדושה כנ״ל ועל כן כל הטמאים אינם עולים מטומאתם כי אם על ידי המים שצריכין להתעלם ולהסתתר במימי המקוה ועל ידי זה כל טהרתם. כי כל זה מרמז על הבקשה והחיפוש אי״ה הנ״ל כי במה שקלקל יתקן. כי כל הטומאות נמשכין מהסטרא אחרא שהוא בחינת תהומות בחינת טבעתי ביון מצולה ואין מעמד באתי במעמקי מים וכו׳ על כן תיקונו על ידי המקוה צים שצריך להתעלם שם ולבטל את עצמו להשם יתברך. ואז נעלם בבחינת בראישת מאמר סתום הנ״ל ועל ידי זה כל טהרתו וזה בחינת צפו מים על ראשי אמרתי נגזרתי קראתי שמך ה׳ מבור תחתיו וכו׳ היינו כנ״ל ועיקר התיקון לכנוס לתוך היוד חומות של מים הנ״ל הוא על ידי צדקה. וגם זהה מרמז בראשית על פי מה שדרשו רז״ל בראשית בזכות חלה ותרומה וביכורים שנקראים ראשית שהם מתנות כהונה שהם בחינ צדקה וגם צדקה בעצמה צריכין ליתן בבחינת ראשית ליתן מממונו וחפציו הראשית והמובחר לניים הגונים כמובא בדברי רז״ל:וכן מרמז בראשית על היוד מיני דפיקין שידע על ידי שהיה לו כח ליתן בידיו כל החכמות להנסמכין על ידו וכו׳. וזהו בראשית בחינת ראשית חכמה וזהו בראשית ראש בית שכל הראשים של ישראל שהם הראש והמוחין של ישראל בחינת בחכה יבנה יבת כולם על ידו כי הוא מסמיך אותם וכנ״ל:וכן בראשית מרמז על יוד מיני נגינה כמו שכתוב בתיקונים (סימן יוד) בראשית שיר תאב:

ראשי פרקים מהלכות ראש השנה ויום כפור וכו׳

על פי התורה איה השה לעולה ל״ת (סימן י״ב)

אות א

בראש השנה על ידי התשובה שהוא בחינת בקשת וחיפוש אי״ה. על ידי זה עולין בתכלית העליה לבחינת אי״ה בראשית מאמר סתום ששם כלולים כל העשרה מאמרות וכו׳ כנ״ל. אבל כשעולין לשם צריכין לחזור ולהשיך משם קיום העולם הוא על ידי התגלות המדות מחכמה עד מלכות שהם בחינת עשרה מאמרות עד שיתגלה לעין כל כי מלא כל הארץ כבודו ומלכותו בכל משלה כמו שמבקשין על זה בראש השנה הרבה. וזה בחינת הנסירה המובא בכתבים שעוסקין בעשרת ימי תשובה לנסר ולתקן כל מדה ומדה. וכדי לגלות מלכותו לעין כל ולא תהיה עוד המלכות בבחינת הסתרה והעלמה וכו׳. ועיקר התיקון על ידי שזוכין להמשיך חידושי תורה משם מבחינת איה שהוא בחינת בראשית שהוא התחלת התורה שמשם נמשכת כל התורה כולה שכלול בערת הדברות שהם כלולים מתרי״ג מצוות שהם בחינת תרי״ג עטין דאורייתא שבהם כלולים כל עצות דקדושה לכל אחד ואחד איך ימלט נפשו מני שחת (וכמבואר בהתורה אי״ה הנ״ל) שעל ידי הבקה והחיפוש איה שזה עיקר התשובה. על ידי זה זוכין לחידושי תורה (כמובן שם בסוף התורה הנ״ל). וזה בחינת עשרת ימי תשובה שבהם עוסקין בתשובה עד שממשיכין ברת ימי תשובה עשרת הדברות שניתנו ביום כפור הוא גמר עשרת ימי תשובה. ועל כן מבקשין השיבינו אבינו לתורתך וכו׳. כי זה עיקר התשובה שיעלה על ידי התשובה לבחינת אי״ה עד שימשיך משם תורה וכו׳ כנ״ל. ועל כן אז ביום כפור עיקר סליחת וכפרת העוונות. כי אז נתהפכין העוונות לזכיות בחינת ביום ההוא יבוקש עון ישראל ואיננו וכו׳ (כמוש כתוב בהתורה חותם בתוך חותם סימן כ״ב). כי על ידי העוונות שהם בחינת מקומות המטונפים על ידי זה התעורר לבקש ולחפש אי״ה וכו׳ עד שעלה לשם ונעשה על ידי זה חידושי תורה וכנ״ל. ואחר כך ממשיכין משם עצות הנמשכין מתרי״ג עטין דאורייתא הכלולים בעשרת הדברות שקבלנו ביום כפור. וזה בחינת סוכות שמשם כל העצות טובות. בבחינת ופרוס עלינו סוכת שלומיך ותקנינו בעצה טובה מלפניך וזה בחינת הד׳ ממינים שהם בחינת כלליות התרי״ג מצוות שבהם כלולים כל העצות טובות דקדושה וכמובא שאתרוג גימטריא תר״י והג׳ מינים של האגודה שהכל עולה תרי״ג:

אות ב

וכל זה אי אפשר לזכות כי אם בכח זה של העל כח הנ״ל היה לו כח בידיו להוצאי את החצים שזה חבינת תשובה כנ״ל וליכנוס לתוך כל היוד חומות של מים שהם בחינת מימי הדעת שצריכין לידע החומות והבניינים פלאים שיש שם וכו׳. (וכמו שכתוב מזה בהלכות תולעים הלכה

ד' עיין שם). ויודע כל הדפיקין של כל אחד ואחד. ויכול לשמח את כל אחד ואחד. וכל אלו הבחינת תלויים זה בזה וקשורים זה זה והוא נכנס לתוך עומר ירידתו ונפילתו של כל אחד ואחד שירד ונטבע ביון מצולה ואין מעמד ובא במעמדקי מים ושבולת שטפתהו. וגם שם יש לו בחירה עדיין לצעוק ולחפש אי"ה וכו' והבעל כח הנ"ל מוריד את עצמו לשם ומרמז לו רמזים שהם בחינת ידים (כמו שכתוב במקום אחר) באופן שימצא עצות בכל פעם למלט נפשו כי ידוע הדפק של כל אחד בכל עת בבחינת קול דודי דופק. שלפנמם דופק בו ומזכירו את השם יתברך ולפעמים להיפך ח"ו. (כמו שכתוב בסימן ק"ס לק"א) ועיקר רפואתו על ידי השמחה שמכניס בכל אחד בכל מקום שהוא במה שלא עכשני גוי והבדילנו מן התועים וכו' שבכל זה עוסקים בסוכת שהוא זמן שמחתינו. ועיקר השמחה על ידי המים בחינת שמחת בית השואבה כמו שכתוב ושאבתם מים בששון ממעיני הישועה. בחינת הושענות שאומרים על הערבי נחל. ואז נוטלין הד' מינים בידים לעורר כל הידים של הבעל כח כנ"ל. וכו'. עד שזוכין לשמחת תורה שאז עיקר שלימות השמחה על שזוכין לגמור התורה ולחזור ולהתחילה מחדש בראשית. להורות שאנו עוסקים לחזור ולהמשיך עצות שהוא עיקר המשכת חידושי תורה מבחינת בראשית שהוא מאמר סתום ששם כלולה כל התרוה וכל העצות שבעולם. שעל ידי כל בקשה וחיפוש אי"ה וכו' עולים לשם וממשיכים משם עצות טובות עצות עמוקות להתחזק איך הוא וכו':

אות ג

וזה בחינ מה שמתחילי לורמ ברכת גשם בשמיני עצרת שוא משיב הרוח ומוריד הגשם. כי כל הגשמי ברכה נמשכין על ידי העננים הנ"ל שכל כחם להחזיר המים ולהורידם בעתם בהדרגה ובמדה כראוי שלא ישטפו את עולם ח"ו רק ימשך מהם ברכה ושפע וכו'. הכל הוא על ידי בחינת היוד חומות של מיסהנ"ל כנ"ל ואלו היוד חומות הנ"ל מתקיימים על ידי הרוח שוא בחינת שמחה. ועל כן אנו אומרים משיב הרוח ומוריד הגשם. כי גשמי ברכה הנמשכין בשרשן מיוד חומות הנ"ל הם באים על ידי הרוח הוא מעמיד ומקים יוד חומות של מים הנ"ל. ועל כן מתחילין להזכיר משיב הרוח וכו' בשמיני עצרת שאז עיקר תוקף השמחה של החג בחינת והיית אך שמח. כי בו שמחים ישראל ביותר ויותר. ואז מסיימין התורה ומתחילין. והשמחה גדולה אז מאד שזה בחינת עשרה מיני נגינה שנמשכין על ידי הבעל כח שיודע חעכב ולעשות משקל לכל עשרה מיני רוחות שהם מקיימין כל היוד מיני חומות של מים הנ"ל שמשם כל הגשמים. על כן מתחילין להזכיר משיב הרוח ומוריד הגשם בשמיני

עצרת בשעת תוקף השמחה וכנ״ל. וזה יפתח ה׳ לך את אוצרו הטוב לתת מטר ארצך בעתו ולברך את כל מעשה ידיך כי הגשם והמטר נמשך מהאוצר הטוב שהוא בחינת חדרים נפלאים של המבצר של מים הנ״ל שיש בו יוד חומות של מים הנ״ל׃ועל כן כתיב במשה וישב משה על הבאר. ואמרו רז״ל שלמד מיעקב שנזדמן לו זווגו על הבאר. כי כל הבארות מים נמשכין מהמבצר של מים הנ״ל ששם ברחה הבת מלכה הנ״ל שהיא כלולה מכל הזווגים הקדשים. ועל כן אבות העולם מצאו זווגם על הבאר׃ועל כן נשלך משה אל המים. ונקרא משה על שם כי מן המים משיתיהו. כי סוד זה ליכנוס לתוך כל היוד חומות של מים אין מי שיודע כי אם משיח שהוא בחינת משה שהוא הגואל צדק הראשון והוא יהיה הגואל צדק האחרון. כי מה שהיה הוא שיהיה כמו שאמרו רז״ל ועל כן תיכף כשנולד הושלך לתוך המים להורות כי הוא יודע להתקיים במים כי יודע כל היוד חומות של מים וידוע ליכנוס בהם ולרפאות את הבת מלך שעל ידי זה כל הגאולות׃ועל כן כל אבות העולם עסקו בחפירת בארות. כי כל הבארות מים נמשכין בשרשן מיוד חומות של מים הנ״ל ששם הבת מלך שהוא בחינת מלכות דקדושה בחינת אמונה ועל כן מחמת שהם עסקו לגלות האמונה הקדושה בעולם על כן עסקו בחפירת בארות הנמשכין משם׃ועל כן בברכת גשם בשמיני עצרת נזכר כל זה בפרט. היינו כל ענין הבארות של האבות כי על ידי כל ה נמשכין גשמי ברכה וכנ״ל׃

אות ד

וזה בחינת סוכות וד׳ מינים וכלל הדבר כי בחודש הקדוש הזה מראש השנה עד שמיני עצרת עוסקין בתקון מלכות אמונה שהיא בחינת בת מלך הנל שברחה לתוך היוד חומות של מים שצריכין להוציא ממנה כי היוד מיני חצים וכו׳ שזה נעשה על ידי התשובה שעושין בעשרת ימי תשובה מראש השנה עד יום כפור׃ ואחר כך ננים בסוכה ענני כבוד׃

ואד יעלה מן הארץ והשקה את כל פני האדמה. אד יעלה מן הארץ זה בחינת אתערותא דלתתא בחינת צדקה ומזה נעשין עננים שפכין מימי השפע והדעת שהם נמכעין בשרשן מבחינת היוד חומות של מים. שעל ידי זה יש כח בהעננים לסבול המים שלא יצאו בשטף ח״ו. שלא יחריבו העולם שבזה מתפאר השם יתברך מאד בכמה מקומות וכמו שכתוב מי פלג לשטף תעלה שאפיללו אם שתי טפות היה יוצאים כאחד היו מחריבין העולם כמו שאמרו רז״ל. וכל מתן תרוה וכל התגלות אלקותו להנביאים וכלל ישראל היה על ידי עננים כמו שכתוב בעמוד ענן ידבר אליהם וכמו שכתוב בכמה פסוקים כי המים הם בחינת דעת. ומהם התחלת הבריאה

כי מתחילה היה העולם מים במים וכו׳ :ועל כן לא נזכר בריאת המים. כי נמשכין מהמאמר סתום בראשית ובהם היה כלול כל הבריאה כמו שכתבו בראשית ברא וכו׳ ורוח אלקים מרחפת על פני המים וכו׳. ויאמר אליקם יהי רקיע בתום המים וכו׳. יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחר וכו׳ שכל זה נמשך מהיוד חומות של מים הל שהם כנגד העשרה מאמרות שעל ידם נתהוה כל הבריאה בתוך המים על ידי הצמצומם שהם בחינת חומות הנ״ל. כי כולם בחכמה עשית שהוא בחינת מים אך אי אפשר לקבל ריבוי החכמה כי אם על ידי הצמצומים בחינת חומות הנ״ל וכשפוגמין בהם על ידי עוונות ח״ו נתהוה מהם החצים הנ״ל כי יש חצים דקדושה בבחינת כחצים ביד גבור וכו׳ בחינת התפלה שעיקרה בעשרה שהיא בחינת דריכת הקשת שמוציא חצים שהם דיבורי התפלה (כמו שבתוב בסימן פ״ג בלקוטי תנינא) וזה בחינת התקיעות שסימנם קש״ת. וכשדור המבול פגמו בעוונותיהם גרמו שנתקלקלו החומות שלמים הנ״ל ומשם היה המבול. אבל ח״ו שיתקלקלו לגמרי. כי אי אפשר לקלקלם בשום אופן רק בערכם נתקלקלו כדי להפיצם. אבל בחמלת ה׳ המשיך כח החומות המעכבים המי לתוך תיבת נח שעל ידי זה נתקיים העולם. כי סוד תיבת נח נמשך מהחומות הנ״ל ואחר כך נשבע ה׳ שלא יביא עוד מבול בזכות הצדיקים. ואז הבטיח ונראתה הקשת בענן וכו׳ הקשת דקדושה שמוציא חצים דקדושה והוא נראה בענן שעל ידו כל התגלות התורה וכו׳ ועל כן מזכירין ענין תיבת נח בראש השנה תבחילת ברכת זכרונות. כי כל הבחינות הקדושות קשורים זה בז וכלוים זה בזה כידוע בכל דרכי חכמת האמת :ועל כן בסוכות עוסקים בתיקונים הנעשים עלידי התשובה של עשרת ימי תשובה שעל ידי זה הוציא החצים וכו׳ ועל כן בחג עוסקים בתיקון המים שזה סוד ניסוך המים בחג לתוך השתין ואז עיקר השמחה בחינת שמחת בית השואבה ועל כן בחג נידונין על המים כי עיקר התיקון על ידי השמחה. ועל כן אז הוא זמן שמחתינו. אוז נכנסין בסוכה שהם בחינת ענני כבוד כנ״ל ועל כן הסוכה מרמזת על סוכה של לויתן כמו שכתוב התמלא בסוכות עורו. כי הלויתן בתוך המים וכו׳ : :ושם בסוכה מקבלין רוח חכמה הנמשך מענין שעל הכפורת שמשם למדו שיעור סוכה יו״ד טפחים (במסכת סוכה) ואז זוכין לשמחה ועל כן צריכין להרבות בצדקה בערב סוכותכי כל תיקון החודש הזה על ידי צדקה שהוא בחינת אתערותא דלתתא שעל ידי זה עיקר התיקון :

אות ה

וזה בחינת הד׳ מינים שמצוותן רק בידים כמו שכתוב ולקחתם לכם ביום הראשון וכו׳. כדי להמשיך עלינו כח הידים כי על ידי הנענועים מוציאם

החצים וכו׳:כי הד׳ מינים כנגד ד׳ בחינות הנ״ל. לולב כנגד הוצאות החצים ערבי נחל כנגד המים הנ״ל הדס בחינחיות הנשמה בחינת חכמה שעל ידי זה יודעין הדפק איך להחיות הנפשות הכלולים בבת מלך הנ״ל בחינת סמכוני באשישות וכו׳. אתרוג בחינת עיקר השמחה במחיה הבת מלך שהוא בחינת אתרוג בחינת כולך יפה רעיתי וכו׳:ועל ידי זה זוכין לסיים התורה ולכל היד החזקה וכו׳ ולחזור ולהתחיל בראשית מאמר סתום הנ״ל שצריכין בכל פעם ובפרט בכל שנה לחזור ולעלות לשם להמשיך משם תורה שזה בחינת יום כפור גמר העשרת ימי תשובה שאז ניתנו הלוחות אחרונות בצנעה שבזה עוסקים בכל שנה על ידי התשובה של עשרת ימי תשובה שממשיך כל אחד על עצמו קדושת המשכת התורה עשרת הדברות בחינת איה שעלה לשם על ידי הבקשה והחיפוש איה וכו׳. שזה עיקר התשובה שהתחיל בראש השנה ונגמר ביום כפור:ובכל יום מעשרת ימי תשובה עסקו בזה לנסר המלכות מדה אחת בכל יום על ידי כח התשובה של ראש השנה שהוא העיקר. והגמר ביום כפור שהוא בחינת כתר מלכות עליה אתמר מגיד מראשית אחרית. ואז ממשיכין תורה משם שעל ידי זה חוזרין ומגלין מבחינת אי״ה דייקא כי מלא כל הארץ כבודו וכל זה צריכין לבאר הרבה:לאור חציך יהלכו וכו׳ זרמו מים עבות קול נתנו שחקים אף חצציך יתהלכו. ישת חשך סתרו סבבותיו סוכתו חשכת מים עבי שחקים מנוגה נגדו עביו עברו וכו׳. וישלח חציו ויפיצם וכו׳ ישלח ממרום יקחני ימשני ממים רבים אלוקי מתמן יבא וכו׳. (חבקוק ג׳) זרם מי עברוכו׳. לאור חציך יהלכו. מקול מחצצים בין משאבים שם יתנו צדקת ה׳ וכו׳ עורי עורי דברי שיר:

אות ו

בראש השנה בכניסתו אומרים לדוד מזמור לה׳ הארץ ומלואה תבל וכו׳ כי הוא על ימים יסדה ועל נהרות יכוננה שנראה כאלו הוא ניתנת טעם והוכחה על מ ה שאמר לה׳ הארץ ומלואה והוא על פי הנ״ל שעל ידי היוד חומות של מים שעליהם יסד הארץ על ידי זה נתגלה כי לה׳ הארץ ומלואה. כי יוד חומות של מים הנ״ל הם בחינת צמצומי הדעת שעל ידי זה נתגלה אלקותו ומלכותו בכל הארץ:מי יעלה בהר ה׳ בחינת ראש השנה ומי יקום במקום קדשו בחינת יום כפור. שאז נכנס הכהן גדול למקום קדשו שהוא קדש קדשים לפני ולפנים. נקי כפים ובר לבב. בחינת סוכות שאז נוטלים הד׳ מינים שעליהם נאמר ארחץ בנקיון כפי ואסובבה מזבחך וכו׳ כמו שדרשו רז״ל. מראש השנה נעשה אחר כך הושענא רבה הוא גמר החתימה שהתחיל בראש השנה:

אות ז

(תיקון ג׳) מאן דקטין להההוא חויא וכו׳ יהבין ליה ברתא דמלכא דאיהו צלותא בחינת בת מלך של המעשה הנ״ל: (תי׳ כ״א) ד׳ נ״א ע״ב. ועוד שופר וכו׳ בההוא זמנא וכו׳ סלקא צלותא בנגינא בד׳ מינין דאינון שיר פשוט כפול משולש רבוע וכו׳ עיין שם: מה אעידך מה אדמה לך מה אעשה לך ואנחמך כי גדול כים שברך מי ירפא לך. ואיתא שבחינת מי ירפא לך. היינו בחינת אי״ה שהוא בחינת מי בחינת סתום ונעלם על ידי זה עיקר הרפואה כנ״ל: ברצח בעצמותי חרפוני צוררי באמרים אלי כל היום איה אלקיך כי כל יניקת הצוררים המחרפים הוא מבחינת איה וכו׳ כנ״ל ועל זה משיב כל נפש מישראל החס על תיקונו ואינו מניח להפיל את עצמו ואינו מייאש את עצמו בשום אופן. מה תשתוחחי נפשי ומה תהמי עלי הוחילי לאלקים כי עוד אודנו וכו׳. אודנו דייקא היינו בחינת איה הנ״ל שעל זה אומר עוד אודנו. שדייקא בחינת אי״ה הנ״ל אליו אני אוחיל שעוד אודנו ואעלה ואכלול בו בקדושה ומשם דייקא יומשך עלי כל הישועות בחינת ישועת פני ואלקי:

אות ח

עשה לך רב וקנה לך חבר ונסתלק מן הספק. וזה על ידי מצוות צדקה בשלימות כראוי לשם שמם לבד לא מחמת הטבע ולא מחמת כבוד המדומה. וזה ואל תרבה לעשר אודמות ליתן מעשר בחינת צדקה מאומד דעתך רק כפי אשר צוותה עליך התורה ועל ידי זה תזכה כל הנ״ל. כי עיקר הכנעת הסטרא אחרא וכו׳ הוא על ידי צדקה כתיקונו:

אות ט

עשרה ווידוים של יום כפור להוציא כל היוד מיני חצים. כי על ידי הווידוי על החטאם שהם בחינת חצים להשכינה על ידי זה מוציאין פגם החטאים ממקום שהגיע הפגם לשם שזהו בחינת הוצאות החצים הנ״ל. ועל כן מכין עצמו בידים על הלב והחזה בשעת אמירת הווידוי. כי עיקר הוצאות החצים שהם הפגמים של החטאים הוא על ידי הידים (כמו שכתוב שם בהמעשה הנ״ל). כי כל התפלות ותחנות ובקשות בפרט הווידוי של יום כפור צריכין לומר בלב שלם בבחינת נשא לבבינו אל כפים אל אל בשמים. כי כל הדיבורים מקבלין מן הידים בבחינת כאשר דבר ה׳ ביד וכו׳ (כמו שכתוב בסימן נ״ו ליקוטי חלק א׳) ועיקר התשובה הוא על ידי הבקשה והחיפוש הוא על ידי בחינת ידים שצריכין לבקש ולחפש אותו יתברך בכל לב עד שיפרוש כפיו אליו יתברך בבחינת שטחתי אלך כפי וכתיב ופרש ידיו בקרבו שזהו בחינת נשא לבבינו אל כפים וכו׳ כנ״ל שזהו בעצמו ענין הטעם הפשוט מה שמכין בידים על הלב בשעת הווידוי כדי להוכיח ולעורר את הלב שיאמר עתה ווידוי בלב שלם שהוא בחינת בקשה והחיפוש הוא בחינת השתטחות ופרישות הידים כנ״ל. וכל זה הוא בחינת הוצאות החיצים על ידי הידים וכנ״ל.

יום הכפורים א

הלכות יום הכפורים

הלכה א

אות א

על פי מה שכתב רבינו ז״ל במאמר האימאן דבעי למנסיב (בסימן כ״ט עיין שם). שאי אפשר להלבין כתיבם והאדמימות של החטאים של כל השס״ה גידין אלא על ידי תיקון כלליות הגידין דהיינו תיקון הבריתועל ידו נתעלין המוחין בחינת כנשר יעיר קנו. נשרא דא רוחא דהיינו בחינת תיקון הברית ועל ידי זה נמשך לבנונית מן המוח להלבין האדמימות בבחינת לשון של צמר המלבין עוונות. וזה בחינת בגדים לבנים עיין שם:

וזה בחנית יום כפור שנקבע למחילה ולסליחה על ידי תיקון הברית שנעשה בו. כי בעצם היום הזה נמול אברהם וכו׳. והוא היה ראשון לתיקון הברית כי לאברהם נתנה בראשונה ברית מילה ומחמת שנעשה ביום זה (כמובא בספרים) על כן נקבע יום הזה לדורות ליום כיפור וסליחה כי על ידי תיקון הברית נתלבנין העונות כנ״ל וזה אמרו רז״ל עיצומו של יום מכפר בחינת בעצם היום הזה נימול אברסה וכו׳ כנ״ל וזה הוא בחינת בגדים לבנים שלובשים ביום כפור וכן כל עבודת היום בבגדי לבן כי על ידי תיקון הברית נעשין בחנית בגדים לבנים וכן אחר כך בימי משה רבינו עליו השלום נתרצה הקדוש ברוך הוא ביום הזה למשה בשמחה ואמר לו סלחתי וכו׳ שזה בחינת סליחות פגם הברית כי חטא העגל היה פגם הברית כמו שאמרו רז״לל לא עבדו ישראל עבודה זרה אלא כדי להתיר להם עריות בפרהסיא ומחמ שנסלח ונתקן אז פגם הברית על כן קבע למחילה לדורות כנ״ל וזה פירוש סלחתי כדבריך כדבריך דייקא כפי תיקון הדיבור כן הסליחה כי תיקון הדיבור הוא גם כן בחינת תיקון הברית בבחינת כנשר יעיר קנו הנ״ל (כמו שכתוב בפירוש במאמר הנ״ל) וכן שמעתי סגנון פירוש זה בענין אחר על פי סלחתי כדבריך הנ״ל כפי הדיבור כן הסליחה כנ״ל מפי רבינו ז״ל. ועל כן כל עבודות יום כפור בכהן גדול כי הכהנים הם בבחינת שמירת הברית כמו שכתוב יורו משפטיך ליעב ותורתך כו׳ כישמרו כו׳ ובריתך ינצורו. ועל כן מוזהרים על קדושת הברית ביורת כמו שכתוב קדושים יהיו כל מקום שאתה מוצא גדר ערוה וכו׳ (כמו שאמרו רז״ל ויקרא רבה ק״ד) כי הם מוזהרים באיסורי אישות יותר מישראל והכהן הגדול מאחיו הוא מוזהר באיסורים יתירים בתוספות קדושה כמו שכתוב כי קדוש הוא לאלהיו והוא הקדוש בקדושת הברית ומוזהר באיסורי אישות יותר מכל ישראל ומכל הכהנים. ועל כן עבודות יום כפור כדי לכפר עוונת אינה כשירה אלא בו. כי הוא יכול להרים הדעת על ידי קדושת הברית להמשיך לבנונית להלבין עוונות כנ״ל. וזה בחינת מה שכתוב בכהן גדול אשר יוצק על ראשו שמן המשחה שהוא בחינת דעת עליון שזוכה לזה על ידי קדושת הברית כנ״ל וכן סמוך מקרא זה על ענין קדושת הברית כמו שכתוב שם והכהן הגדול אשר יוצק כו׳ אלמנה וגרוה לא יקח כמו שכתוב כי קדוש הוא כו׳ כי זה תלוי בזה כנ״ל ועל כן היו שומרים אותו ביותר מטומאת קרי. מחמת שכל עבודת יום כפור וסליחתו תלו בזה ועל כן היו נעורים כל הלילה כי הוא תיקו הברית על ידי שמכניעין השינה שהוא בחינת תרגום (כמו שכתוב למעלה). ועל כן היה מוכרח שיהיה נשוי כי מי שאינו נשוי הוא בחינת פגם הברית וזה שנזכר אצל עבודות יום כפור מיתת בני אהרן ואנו קורין זאת ביום כפור כי חטאם היה דלא אינסבו. ועל כן לא היו ראוים ליכנוס למקום שנכנסו ועל כן נסתלקו כי אי אפשר ליכנוס לפני ולפנים להמשיך דעת עליון כי אם על ידי תיקון הברית בשלימות וזה שמובא שנכנסו שתויי יין זה בחינת נכנס יין יצא סוד (המוזכר שם בדברי רבינו ז״ל במאמר הנ״ל) והכל בחינה אחת וזה תלוי בזה עיין שם :

אות ב

וזה שהוזהר אהרן מאחרי מות בניו לבל יבא בכל עת אל הקודש שלא יכנוס לפנים כי אם על ידי עבודות יום כפור שאז הוא תיקון הברית וכל העבודות של הקרבנות כולם בשביל זה, דהיינו להכניע רוח הבהמיות שהוא פגם הברית (כמו שכתוב בזוהר הקדוש אל תהיו כסוס כפרד אין הבין וכו' עין שם) וגם שיהיה נשוי כמו שכתוב שם וכפר בעדו ובעד ביתו אז הוא ראוי ליכנוס אל הקודש פנימה לזכות לדעת גדול להמשיך משם לבנונית מחילה וסליחה כנ"ל. וזה שכתוב בזאת יבא אהרן כנ"ל היינו בחינת תיקון הברית שהוא בחינת בריתי אשר תשמורו וכמובא ועל כן אנו קורין ביום כפור כל פרשת עריות כי אז הוא בחינת תיקון הברית:

אות ג

ועל כן ביום כפור הוריד משה התורה לישראל כי עיקר קבלת התורה על ידי תיקון הברית (כמו שכתב רבינו שם). ועל כן קורין ביום כפור ששה עולים לתורה. כי וא"ו הוא בחינת תיקון הברית (כמו שכתב רבינו זצל בסימן י"א) ועל כן אסור זיווג ביום כפור כי אז אנו צריכין לפרוש עצמינו כדי לזכות לקבלת התורה כמו משה רבינו שהוצרך לפרוש עצמו מכל וכל מחמת שהיה כלל קבלת התורה כמו שכתב רבינו במאמר בקרוב עלי מרעים (בסימן ל"ו) ועל ידי זה זוכין לכפרה על ידי קדושת הברית כנ"ל.

אות ד

וזה בחינת התענית שמתענין ביום כפור כדי להכניע רוח הבהמיות שהוא בחינת פגם הברית כנ"ל. כי על ידי התענית מכניעין רוח הבהמיות כמו שכתב רבינו במאמר דרשו ה' (בסימן ל') ואז זוכין לבחינת אדם כמו שכתוב ויקח ת האדם מאן נטיל ליה מארבע יסודין דיליה דאפריש ליה

מתאווה דילהון ועל כן אנו פורשין עצמינו ביום כפור מכל התאוות כדי להכנע רוח הבהמיות שהוא פגם הברית שהוא כלליו כל התאוות כדי לזכות לבחנית אדם הוא בחינת דעת כי שם אדם לא נקרא אלא הבר דעת כמובא. כי זה מותר האדם מן הבהמה ועל ידי הדעת בחינת תיקון הברית שזוכין על ידי התענית על ידי זה נמחלין העוונות כנ״ל. וזה בחינת מי יודע רוח בני האדם העולה הוא למעלה ורוח הבהמה היורדת הוא למטה היינו על ידי שמכניעין ומורידין רוח הבהמיות למטה דהיינו פגם הברית כנ״ל. שזה נעשה על ידי התענית כנ״ל. על ידי זה רוח בני האדם היינו בחינת תיקון מהברית הוא בחינת רוח בני האדם בחינת ולא קמה עוד רוח באיש וכו׳. העולה הוא למעלה להעלות הדעת בבחינת כנשר יעיר קנו כנל. וזהו מי יודע כי על ידי זה זוכין לדעת כנ״ל כי תיקון הברית עולה למעלה ומרים את הדעת כנ״ל וזה בחינת ה׳ עינוים שאומרין ביום כפור כדי לזכות לה הדעת על ידי הכנעת כל התאוות כנ״ל. וזה בחינת איסור נעיל הסנדל בחינת של נעליך מעל רגליך דהיינו להפשיט עצמו מתאוות הגופניות דהיינו תאווה הכלליות כנ״ל כמו דאיתא של נעליך דא גופא. גם איתא שם של נעליך דא איתתא. כי זה כלל כל התאוות הגופניות כנל וזה בחינת ה׳ תפילות שמתפללין ביום כפור מה שלא נמצא כן שבשום יום שיתפללו בו ה׳ תפילו כי עיקר תיקון התפילה תלוי בקדושת הברית (כמו שכתב רבינו כמה מקומות) על כן מחמת שאז ביום כפור זוכין לזה על כן אז יש עליה גדולה לתפילה שמתפללין כל היום כולו ומתפללין ה׳ תפילות נגד ה׳ הדעת שזה הוא תכלית שלימות התפילה שהוא בחינת מלכות כשעולה לבחניתה ׳ כמבוא. וזה שמרבין בשבחים נוראים להשם יתברך ביום כפור כדי לתקן הדיבור עלידי שבח צדיקו של עולם (כמו שכתוב במאמר הנ״ל) כדי לזכות על ידי זה לדיבור המתקבל שתתקבל תפילותינו ביום כפור כדי לזכות לבגדים לבנים ביום כפור (כמו שכתוב שם עיין שם).

אות ה

וזה שאנו אומרים ביום כפור ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד בקול רם מחמת אין אז אחיזה לחיצונים כמובא. וכל זה על ידי בחינת תיקון הברית שנעשה אז. כי כתב רבינו ז״ל במאמר בקרוב עלי מרעים סימן לקו. שני הפסוקים אלו שמע וברוך שם מסוגלין להכניע תאווה הכלליות ה״ל. כי על ידם נכללין במלכות דקדושה שעומדת על בחינת י״ב שבטי י״ה שהם בחינת י״ב תיבות שיש בשני פסוקים אלו הנ״ל עיין שם. וזה שמצינו שברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד תיקנו יעקב אבינו עליו השלום בעשת שחשש שמא יש ח״ו שמץ פסול בבניו וכיון שפתחו כולם

ואמרו שמע ישראל וראה שכולם מקבלין עליהם עול מלכות שמים.שזה בחינתתיקון הברית. ומטתו שלימה משנים עשר שבטי י״ה שכולם צדיקים כנצל. והנה נמצא שבף פסוקים אלו הם כלי מלחמתינו להכניע תאווה הנל. ועל כן אנו אומרים ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד בלחש בכל השנה כדי שלא להתגרות בהחיצונים שיש להם אחזיה אז. ועל כן אנו מסתירין הדבר ואומרים בלחש ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. כי עיקר אחיזתם בבחינת המלכות אבל בבחינת אחדותו יתברך אין להם אחיזה כלל ועל כן אומרים שמע ישראל בקול רם. כי ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד שהוא בחינת מלכות הוא בחינת שלימות לשון הקדש על ידי לשון תרגום שעל ידה מכניעין תאווה הכליות (כמו שכתב רבינו וכמובא לעיל כמה פעמים) כי מלכות פה ותורה שבעל פה קרינין לה ותורה שבעל פה הוא בחינת שלימות לשו הקדש על ידי לשון תרגום (כמו שכתוב לעיל בהלכות חול המועד). ועל כן נתקן הלמוד בלשון תרגום כי התלמדו הוא עיקר תורה שבעל פה ועל כולא כתבו משה בתורה כדי להסתיר הדבר מהם רק נמסר לישראל בעל פה שיאמרו בקריאת שמע ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד בבחינת תורה של על פה כנ״ל ומחמת ששם עיקר אחיזתם דהיינו בבחית מלכות בבחינת התרגום כנ״ל על כן אנו מסתירין ואומרים בלחש הפסוק ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד כדי שלא יתגרו בנו. כי שם עיקר המלחמה בבחינת התרגום(כמובא לעיל). כי התרגום הוא בחינת נוגה בחינת עץ הדעת טוב ורע (כנ״ל עיין שם). וכנגד זה מצינו גם כן בשנים עשר שבטי י״ה שנתחלקו גם כן לשני חלקים כנגד ב׳ הפסוקים הנ״ל שמע וברוך שם. שהפסוק הראשון שמע כולו קודש. ואין שם שום אחיזה כלל. אבל בפסוק הב׳ שם המלחמה ושם אחיזתם כנ״ל וכמו כן נחלקו השבטים בשעת ברכות וקללות ששה עלו לברך וששה עלו לקלל. כי המברכים כנגד ששה תיבות שבפסוק שמע ישראל שהוא כולו ברוך וקדוש ואין שם אחיזה והכרת קללה כלל אבל ששה המקללים הם כנגד פסוק ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד ששם יש בחינת תרגם בחינת עץ הדעת כנ״ל ששם אחיזתם כנ״ל על כן יש שם הזכרת קללות שצריך לקללם ולהכניעם לבטל הרע שבתוכם ולהעלות הטוב להשלים לשון הקדש הוא חבינת שמירת הברית שעל ידי זה נשלם המטה שלימה של שנים עשר שבטי י״ק שהם בחינת שני הפסוקים הנ״ל כנ״ל כי ברכות וקללות תלוי בשמירת הברית כמו שכתבו ראה נתתי לפני היום ברכה וכו׳ לפניך דיקא (כמו שכתוב רבינו שם במאמר בקרוב הנ״ל עיין שם) ועל כן ביום כפור שאז הוא בחינת תיקון הברית בשלימות כנ״ל ועל כן אין להם אחיזה על כן אומרים אז ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד בקול רם שזה בחנית שלימות תיקון הברית כנ״ל כי אין יראים מהם כנ״ל וגם הרמת הקול מורה על תקון הדעת תיקון הברית (כמו שמובא לעיל בהלכות נשיאת כפים) כי ביום כפור הוא בחינת שלימות לשון הקדש. כי אז הוא גמר נתינת התורה הוא בחינת שלימות לשון הקדש (כמובא לעיל).

אות ו

ועל כן נחתמין ביום כפור. כי תיקו הברית הוא בחינת חותם. בבחינת וצאצאיו חתם באות ברית קודש ועל כן עיקר החתימה בנעילה כי אז נשלם תיקון הברית על ידי הה' עינויים שנתענו כל היום נ"ל ואז הוא גמר שלימות התפלה החמישית והאחרונה של כל הה' תפילות שהתפללו כל היום כול וכנ"ל. שכל זה הוא שלימות תיקון הברית כנ"ל. על כן אז היא החתימה כנ"ל כי חותם של יום כפור הוא בחינת חותם של תיקון הברית כפי המובן מדברי רבינו נ"י במאמר החותמות (בסימן כ"ב) עיין שם. כי צחותם של יום כפור הוא חותם הראשון הפנימי שהוא חותם הרגלין כמו שכתוב שם. וחותם הרגלין הוא בחינת חותם אות ברית קודש כידוע כי החותם נעשה על ידי תיקון הברית שעל ידו דם נעכר ונעשה חלב ונתתקן הדם נדות (כמו שכתבו בפירוש המאמר האי מאן הנ"ל) ועל ידי זה נעשה בחינת חותם שהוא היפך דם נדות (כמובא בכתבים. וכמובן במאמר החותמות הנ"ל). ועל כן מפייסין זה את זה בערב יום כפור כדי לתקן חותם הפנימי הנ"ל שהוא תלוי בשלום העולם (כמו שכתבו במאמר החותמות עיין שם) וזה שמרבין בצדקה ברב יום כפור כי צדקה הוא גם כן תתיקון הכללי (כמו שכתוב שם עיין שם). וזה בחינת תשובה ותפילה וצדקה שמעבירין וכו'. שהם צום קול ממון שמקיימין כולם ביום כפור. כי כולם הם בחינת תיקון הכללי כי צום הוא בחינת תקון הברית שהוא כלליות הגידין כנ"ל. והקול היינו בחינת תיקון כללי של הדיבור שנעשה ביום כפור על ידי השבחים להשם יתברך שמרבין מאד ביום כפור כנ"ל. וממון היינו צדקה הוא תקון הכללי של משא ומתן (כמובא כל זה במאמר האי מאן הנ"ל) והם מעבירין רועה גזירה. כי הם מלבנים העוונות בבחינת דם נעכר ונעה חלב כנ"ל. וזה שאומרים היתר נדרים וכל נדרי ביום כפור. כי זה תיקון הדעת כי הנדרים תלוים בדעת בבחינת כי יפליא לנדור נדר וכו' ועל ידי תיקון הנדרים דם נעכר וכו' בבחינת כי יפלא דבר וכו' בין דם לדם וכו' (כמובא במאמר התיקונים קם ר' שמעון שאומרם אז עיין שם). ועל כן על ידי פגם הנדרים בנים מתים ח"ו כמו שאמרו רז"ל (שבת ל"ב ע"ב) כי פגם נדרים הוא בחינת פגם הברית. ועל כן ביום כפור שאז הוא תיקון הברית כנ"ל. על כן מתירין ומתקנין הנדרים אז כדי לתקן הדעת כדי להלבין דמים בבחינת דם נעכר ונעשה חלב.(שיך לעיל) ועל כן אומרים אחר נעילה ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד בקול רם. כי אז הוא גמר שלימות תיקון הברית בחינת חותם כנ"ל. ועל כן אומרם ג' פעמים ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד שהם ח"י תיבין כנגד ח"י ברכאן דצלותא כי אז הוא גמר שלימות תיקון התפילה שהוא תיקון הברית בחינת צדיק ח"י עלמין כנ"ל.

יום הכפורים ב

הלכה ב

אות א

על פי המאמר תקעו בחודש שופר לקוטיתנינא בסימן ה' עיין שם כל המאמר. ועיין מה שכתבו בהשיחות שלאחר הסיפורי מעשיות. ואיתא שם שלפי הימים הנוראים ראוי שיהה האתרוג נאה. היינו כפי הבכיה שמרבין לבכות בימים נוראים כן זוכין לאתרוג נאה. כי אמרו אינשי שכל נער יש לו אשה נאה וכו' (עיין שם היטב). ובימים נוראים ישראל הם בבחינת נער (כמו שכתוב בתיקונים) והנה נער בוכה מיד ותחמול עליו. על כן על ידי הבכה של ימים נוראים כל מהש מרבין לבכות יותר נכנסין יורת בבחנית זו בבחינת נער בוכה ועל ידי זה זוכין לאתרוג נאה שהוא בחינת כולך יפה רעיתי ומום אין בך וכו' עיין שם. כי זה שאומרים העולם וכו'. כי עיקר השכל הוא מהמוח. והמוח שואב ממוח שבעצמו שהוא נשקה על ידי ליחות ושמנונית הגוף וכו'. ועל כן מי שהוא נער ואין שכלו בשלימות. ונשאר מוחו כנוס בעצמות וכו' ועל כן בת זוגו שנלקחה מן העצמות וכו'. על כן היא נאה. כי נמשך אליה ריבוי המוח שבעצמותיו. כי משם נלקחה. כמו שכתוב ויקח אחת מצלעותו וכו' כי עיקר היופי היא מהמוח. כמו שכתוב חכמת אדם תאיר פניו וכוף עיין שם ובקדושה זה בחינת שנמשכין שרשי הדעת אל האתרוג ועיין בכוונות סוד אתרוג ולולב עיין שם.

ולבאר קצת כי עיקר הכוונה הוא להמשיך אל האתרוג שהוא בחינת מלכות המוחין שבגוף. דהיינו החסדים שבו' קצוות אך אי אפשר שיתנו הארה אל האתרוג כי אם על ידי שמבלי הארה משרשי המוחין דהיינו משרשי החסדים שבדעת שזהו סוד הנענועים (עיין שם בכתבי האר"י). נמצא שעיקר הארת האתרוג בחינת מלכות הוא על ידי שנתרבין ומאירין בחינת המוחין שבראש כנ"ל. וזה בחינת הנ"ל רקשם הוא נער ממש. ונשאר מוחו כנוס בעצמות. ולא עלה למעלה אל המוח כנ"ל. וכאן בקדושה הארת האתרוג על ידי שממשיכין בכוונה הארת המוחין שבראש לתוך בחינת הגוף ונתרבין ומאירין המוחין שבגוף ומשם נמשך המוחין אל האתרוג. והבן. כל זה מבואר בהשיחות הנ"ל כפי מה ששמענו מפיו

הקדוש בפיו ועיין שם עוד מבואר יותר ענין הנ״ל.

אות ב

אך להבין העינן יותר איך על ידי בחינת נער בוכה בראש השנה וביום כפור נעש בחינה זו שיהיו נמשכין המוחין שבראש אל הו׳ קצוות ומשם יהיו נמשכין אל האתרוג. אך באמת כל הענין מבואר היטב במאמר תקעו ב׳ ה״ל כי זה הענין של האתרוג נאמר בסמוך מיד אחר מאמר תקעו הנ״ל. שנאמר בראש השנה ותיכף אחר יום כפור. (ואז לא היה אתרוגים מצויים באותו השנה) אז אמר רבינו ז״ל ענין הנ״ל של האתרוג שלפי הימם נוראים שהיה לנו. ראוי שיהי לנו אתרוג נאה כי אז בכו הרבה באותן הימים נוראים וכו׳.

אות ג

כי מבואר במאמר הנ״ל שצריכין להשליך כל מיני חכמוצ לא מבעי׳ חכמות של שטות של סתם בני אדם אלא אפילו חכמות גמורות אפילו מי שיש לו מוח גדול באמת כשמגיע לאיזה עבודה הוא צריך להשליך כל החכמות ולעסוק בעבותו יתברך פשיטות. כי לא המדרש הוא העיקר אלא המעשה וכו׳ (עין שם היטב). וזה בחינת ראש השנה ויום כפור שאז ישראל הם בבחינת נער בוכה. ועל ידי זה זוכין לאתרוג. נאה כנ״ל כי כל אחד כשזוכה לאיזה שכל אפילו לשכל וחכמה דקדושה. ועיקר השכל על ידי שמעלה ליחות ושמנונית הגוף אל מוח שבראש שזה בחינת מה נאמר שם קודם במאמר הנ״ל. שצריכין להעלות מבחינת החתים בשרו לבחינת חותם דקדושה בחינת תפילין מוחין עיין שם. וכשמעלה ליחות ושמנונית הגוף אל הדעת ונתרבה מוחו ודעתו. אזי צריך שלא לעמוד. ולסמוך על דעתו לבד.כי על ידי הדעת והחכמות של אדם יכול ליפול בטעותים גדולים ח״ו ויוכל על ידי חכמתו להטות לגמרי ח״ו מדרכי ה׳ כי אסור לסמוך על דעתו ומכתו לבד (כמבואר בדברי רבינו ז״ל כמה פעמים). רק עיקר השלימות הוא כל מה שנתרבה ונתוסף דעתו ומכיר ביותר בגדלת ה׳ יתברך שיראה להמשיך הדעת אל הלב בבחנית וידעת היום והשבתו אל לבך שצריכין להמשיך הדעת אל הלב כמו ששמעתי מרבינו ז״ל שאמר

כי הלא גם אומות העולם יש להם דעת וחכמות אך שהדעת שלהם הוא בלא לב והעיקר להמשיך הדעת אל הלב בבחינת וידעת היום והשבות וכו' כנ"ל. היינו כשזוכה לאיזה דעת ימשיך הדת אל הלב ויסתכל היטב בעצמו אם מעשיו עולים יפה כפי חכמתו ואם לבו שלם עם ה' שיתבטלו כל תאוות וחמדת הגוף כל מה שלב האדם חומד כולם יתבטלו נגדו יתברך. ולא יהיה לו שום תאווה וחמדה כלל רק להשם יתברך כי כך יפה לו כפי הדעת שזכהעכשיו להכיר בגדולתו יתברך וישתדל עכשיו לעבוד את ה' במצות מעשיות ועבודות דקדושה באופן שיהיו מעשיו מרובין מחכמתו כי לא המדרה הוא העיקר אלא המעשה וכמבואר לעיל במאמר הנ"ל שצריכין להשיך את כל החכמות ולעבוד השם יתברך בפשיטות גמור נמצא שכל מה שזוכה לדעת יותר ולהכיר יותר בגדולתו יתרך הוא ממשך בכל פעם דעת אל הלב והגוף להשתדל לעשות מעשים טובים ועבודות דקדושה כפי הדעת שזכה עכשיו וכל מה שיש לו דעת יורת עובד ביותר ועושים מעשים טובים ועבודות דקדושה כפי הדעת שזכה עכשיו וכל מה שיש לו דעת יותר עובד ביותר ועושה משים טובים ביותר בשביל השם יתברך בפשיטות גמור בלי שום חכמות ואינו נמשך אחר חכמתו להיות נשאר עם החכמות לבד ח"ו בלי עובדות ח"ו רק עיקר חכמתו הוא להשליך החכמות דהיינו כל מה שזוכה ליותר חכמות ומכיר ביותר אותו יתברך הוא משתדל בכל פעם יורת לעבוד אוו יתברך בפשיטות בעובדות בלי חכמות כי זה עיקר עבודתו יתברך ועל כן הוא משליך בכל פעם את החכמות בשביל עבודתו יתברך נמצא שממשיך את כל חכמתו אל הלב והגוף. דהיינו אל עובדות ועשיות דקדושה שזה העיקר ככנ"ל ומשם נמשך עיקר יופי והידור האתרוג שהוא בחינת מלכות כידוע. כי עיקר התגלות מלכותו בתרך הוא רק על ידי מעשים טובים על ידי מצוות מעשיות. כי מלכות הוא בחינת עשיה כידוע כמובא בזוהר שמלכות מקננא בעשיה. וזה עיקר עבודתינו בראש השנה וביום כפור. שאז ישראל הם בבחינת נער בוכה דהיינו שמסלקין ומשליכין כל החכמות רק ממשיכין הדעת אל הלב. ומסתכל כל אחד בעצמו אם לבו קשור לדעתו. דהיינו אם מתנהג בתאוות לבו וגופו כפי הדעת שלו כי כל אחד ואחד יודע מהשם יתברך בכלל שמלא כל הארץ כבודו. וצריך להסתכל בעצמו אם הוא מתנהג כך עם גופו כפי דעתו. ואם מעשיו עולים יפה כפי דעתו וחכמתו על כל פנים. ואז בראש השנה ויום כפור שכל ישראל מתעוררים בתשוב ואז נתעורר לבכיה על ידי זה. כי כל אחד רואה בעצמו איך מעשיו אינם עולים יפה כפי חכמתו שיודע שהשם יתברך מלא כל הארץ כבודו ואף על פי כן נטה מרצונו יתברך ומכל שכן מי שפגם ח"ו או חטא ח"ו. וזה בחינת נער בוכה דהיינו שמסלקים כל החכמות ומסתכלים רק על המעשים אם עבודתו היתה כראוי בשנה זו כפי חכמתו ודעתו על כל פנים. ועל ידי זה נתעורר לבו לבכיה גדולה. כי רואה כמה רחוקים מעשיו אפילו מחכמתו ודעתו הקטנה. וזה שכתב רבינו ז"ל שעל ידי בחינת נער בוכה זוכה לאתרוג נאה כנ"ל. כי על ידי נער בוכה שזה בחינת שממשיך הדעת אל הלב והגוף להשתדל שיהיו מעשיו מרובים מחכמתו כנ"ל על ידי זה עיקר התגלות מלכות יתברך כנ"ל שזהו בחינת הידור האתרוג שהוא

בחינת מלכות כנ״ל וזה בחינת שממשיכין שרשי הדעת אל הו׳ קצוות דהיינו אל הגוף משם נמשך הידור האתרוג היינו כנ״ל שממשיכין עיקר הדעת אל הגוף להשתדל לעשות מעשים טובים בלי חכמות כנ״ל ועל ידי זה עיקר התגלות מלכותו יתברך שהוא בחינת הידור האתרוג כנ״ל.

אות ד

וזה בחינת תיקון המשפט שמבואר שם במאמר הנ״ל שהוא על ידי שמשליכין כל החכמות עיין שם. שזה בחינת נער בוכה וכו׳ כנ״ל כי מקודם מבואר שם במאמר הנ״ל. שתיקון המשפט הוא על ידי שנזהרין לגרש טיפת עשו וישמעאל מן המוח שלא יבלבל את המוח ויקלקל את המשפט ח״ו וכו׳ עיין שם. ובאמת כולו חד כי כשמעלה את הליחות ושמנונית הגוף מבחינת החתים בשרו לבחינת חותם דקדושה שהם המוחין. אזי יכול להעלות גם בחינת טיפת עשו וישמעאל וטיפת עשו וישמעאל הם בחינת זוהמת הנחש. בחינת פגם עץ הדעת טוב ורע שמשם נמשך התערובות טיפת עשו וישמעאל כידוע ועיקר פגם טיפת עשווישמעאל בחינת פגם עץ הדעת היא בחינת ריבוי החכמות מה שרוצין להטות אחר חכמתו ודעתו כמו אוסמין דעלמא שהם עשו וישמעאל שהולכים אחר חכמתן ודעתם המשובשת. והם חכמים בעיניהה. ומחמת זה סרו מאחרי השם יתברך אבל אנחנו עם קדוש מוזהרים להשליך את חכמתינו. ולבטל דעתינו נגדו יתברך ונגד הצדיקים האמתיים שבכל דור ודור ועיקר עבודתינו הוא שכל מה שזוכים לחכמה יתירה. לראות להשתדל לעבוד את השם יתברך ביותר בעודות יותר בתמימות ובפשיטות. ועיקר החכמה הוא להשליך החכמות. דהיינו לבטל דעתו נגדו יתברך ונגד צדיקי אמת וכנ״ל. וזה בחינת תקון המשפט שעיקרו על ידי שמסלקין ומשליכין את החכמות ועל יד זה בעצמן מבטלין ומגרשין טיפת עשו וישמעאל שהם רוצים לסבב את המוח בריבוי חכמות בטילות. עד שיוכל לטעות על ידי חכמות ח״ו להטות לגמרי מדרכי ה׳ כמו שמצינו רבים שנטו על ידי חכמתם מהשם יתברך ונפלו לשאול תחתיו על ידי שהעמידו על חכמתם (כמבואר בדברי רבינו מזה כמה פעמים) וזה בחינת טיפת עשו וישמעאל בחינת עץ הדעת טוב ורע שמבלבל את המוח בחכמות של שקר וטעות עד יוכל להטות לגמרי ח״ו מהשם יתברך. אבל כשנזהרין שבכל פעם שזכים לאיזה חכמה והכרה בו יתברך להשתדל לעשות עובדות ומעשים טובים ביורת ומשליכין כל החכמות ועושין עובדות בפשיטות גמור. בזה מכנעין טיפת עשו וישמעאל. ואין להם כח לבלבל את האדם בחכמות של שטות להטותו מדרכי השם יתברך. מאחר שאינו סומך על חכמות כלל אדרבה כל מה שנתחכם יותר הוא משליך

החכמות יורת וסומך רק על אמונה לבד. ועושה מעשים טובים בפשיטות בתמימות כנזכר לעיל. נמצא שבחינת נער בוכה דהיניו שמשליכין את החכמות ומסתכלין רק על מעשים טובים אם מעשיו כראוי ומחמת זה שבוכה על שפגם במעשיו נגדו יתברך. זה בחינ תיקון המשפט בחית הכנעת וביטול טיפת עשו וישמעאל וכו' כנ"ל כי מבואר שם שטיפת עשו וישמעאל בהכרח להוציאו לחוץ לבי להעלותו אלהמוח ח"ו כי מבלבל את המוח כנ"ל. ועל כן על ידי שמשליך את החכמות ומסתכל על מעשים טובים ועל ידי זה זוכה לבחיה בחינת נער בוכה על ידי זה מוציא טיפת עשו וישמעאל על ידי הדמעות כי הדמעות הם ממותרי המרה שחורה שהוא טחול אמא דרב רב שם עשו וישמעאל כידוע (וכמבואר זה בדברי רבינו ז"ל בסימן לו). נמצא כשבוכה הוא מגרש על ידי הדמעות בחינת טיפת עשו וישמעאל שזה עיקר תיקון המוח בחינת תיקון המשפט (ועיין היטב במאמר הנ"ל מתחלתו לסופו והבן היטב).

אות ה

וזה בחינת ועיני לאה רכות ורחל היתה יפת תואר ויפת מראה עיני לאה רכות זה בחינת נער בוכה שעל ידי זה מגרשין מעצמו בחינת טיפץ עשו וישמעאל. כי עיני לאה היו רכות שהיתה בוכה שלא תיפול בחלקו של עשו. כי לאה מסטרא דדינא קשיא ששם עיקר אחיזת בחינת עשו וישמעאל שנתערב על ידי חטא אדם הראשון כידוע. ועל כן לא השהיתה מרגשת שנאחז בה בחינת טיפת עשו וכו' היתה יריאה שלא תיפול בחלקו ועל כן היתה בוכה תמיד על זהכי על ידי הבכיה מבררין ומוציאין לחוץ בחינת טיפת עשו וישמעאל. וכמן כן כל אחד מישראל כשמרגיש בעצמו אחיזת הסטרא אחרא שהוא בחינת טיפת עשו וישמעאל שעדיין לא נתברר אצלו הטוב מהרע הוא צריך לבכות הרבה שלא יפול בחלקו של עשו ח"ו שהוא השטן הוא היצר הרע. ועל ידי הבכיה והדמעות הוא מגרש בחינת טיפת עשו וישמעאל. כנ"ל. ועל ידי זה זוכה להמשיך הדעת אל בחינת מלכות האתרוג כנ"ל. וזה בחינת ועיני לאה רכות ורחל היתה יפת תואר וכו'. שעל ידי עיני לאה רכות על ידי הבכיה בחינת נער בוכה. על ידי זה ורחל היתהיפת תואר בחינת הידור האתרוג שהוא בחינת רחל בחינת מלכות כנ"ל והבן.

אות ו

וזה בחנית יום כפור שצריכין להתענות אז כי עיקר ליחות ושמנונית הגוף שעולה אל המוח הוא כפי האכילה. כימשם עיקר ליחות ושמנונית הגוף כידוע בחוש. ומחמת חטא אדם הראשון שאכל מעץ הדעת טוב ורע על ידי זה נפגם האכילה ונתערב בכל המאכלים בחינת טיפת עשו וישמעאל. ומחמת זה כשעולים הליחות והשמנונית מהמאכים אל המוח יכול להתערב בהמוח בחינת טיפת עשו וישמעאל ח״ו כנ״ל. ועל כן ביום כפור שאז צריכין לגרש לגמרי בחינת טיפת עשו וישמעאל. כי אז גמר תיקון המלכות כידוע שעיקר התיקון על ידי שמגרשין ומבטלין טיפת עשו וישמעאל וממשיכין הדעת אל בחינת המלכות וכו׳ כנ״ל על כן אסור לאכול כלל ביום כפור כדי שלא ליתן שום מקום ואחיזה כלל לבחינת טיפת עשו וישמעאל ביום הזה. כי אז אין להם שום שליטה כלל. כי ככולא שתא אית להו רשו לאסטינו בר מיום כפור. כי אז הוא סליחות עוונות. ועיקר סליחות עוונות הוא בחינה זו שמגרשין טיפת עשו וישמעאל שמשם כל העוונות. ועל כן חיוב לאכול בערב יום כפור כי בודואי עיק המוח הוא על ידי האכילה שמשם עולין ליחות ושמנונית הגוף שמעלין אותם מבחינת החתים בשרו לבחינת חותם דקדושה כנ״ל שזה עיקר יום כפור שאז הוא גמר חותם דקדושה. ועל כן בהכרח לאכול בערב יום כפור. כדי העלות אחר כך ביום כפור לבחינת חותם דקדושה על ידי האכילה של ערב יום כפור. אבל ביום כפור בעצמו אסור לאכול. כי על כל פנים בשעת האכילה יש אחזיה לבחינת טיפת עשו וישמעאל רק שאחר כך מבררין אותם. אבל עכשיו ביום כפור אסור שיהיה להם שום אחיזה בעלמא כלל כי עיקר סליחות עוונות ביום כפור הוא על ידי שמגרשין ומבטלין אותן לגמרי כ״ל. ועל כן אי אפשר לאכול אז כלל. רק מהאכילה של ערב יום כפור מבררין ומעלי מבחינת החתים בשרו לבחינת חותם דקדושה. שזה עיקר יום כפור שהוא בחינת שמירת הברית שכל בודתו בכהן גדול שהיה קדוש בקדושת הברית יות מכל ישראל. ולא אירע קרי לכהן גדול ביום כפור כי היה מעלה מבחינת החחתים בשרו לבחינת חותם דקדושה. וטיפת עשו וישמעאל מגרשין ומבטלין על ידי הבכיה שבוכין ביום כפור בחינת נער בוכה על ידי שבוכין בשעת הווידויים שבזה מגרשין ומבטלין כל החטאם שהם בחינת טיפת עשו וישמעאל כנ״ל ואז נשלם בחינת חותם דקדושה שהוא תיקון המוח בשלימות ועל ידי זה זוכין אחר כך לאתרוג נאה וכו׳ כנ״ל והבן היטב. ברוך ה׳ לעולם אמן ואמן.

סוכה א

הלכות סוכה

הלכה א

אות ב

אחר יום כפור שאז זכו לחותם ברית קודש בחינת תיקון הברית תיקון התפילה כנ״ל. תיכף אחר כך מתחילין לעסוק בסוכה כי סוכה תלוי בתיקון הברית כי הסוכה הוא בחינת ענני כבוד ואותן שהיו פגומים בברית היה הענן פולטם כמו שכתבו ויזנב בך כל הנחשלים אחריך כמובא. וזהו ואתה עיף ויגע ולא ירא אלקים היפך תיקון הברית שהוא בחינת אשר יראת ה׳ש הוא מלכות דקדושה כנ״ל. שהוא בחינת תיקון התפילה בחינת אשה יראת ה׳ היא תתהלל. ועל כן סוכה שהוא בחינת ענני כבוד אי אפשר לזכות לסוכה כי אם על ידי תיקון הברית כנ״ל. ועל כן סוכה הוא בחינת יעקב כמובא כמו שכתוב ויעקב נסע סוכותה וכו׳. כי יעקב הוא בחינת יראה ועל כן עיקר תיקון התפילה על ידו כמו שכתוב ביעקב מה נורא המקום הזה אין זה כי אם בית אלקים שזה בחינת שלימוצ עליות התפילה לבחינת בית על ידי בחינת יראה (וכמובא בדברי רבינו עיין שם). וכל זה זכה על ידי ששמר בריתו ביותר והיתה מיטתו שלימה ועל כן זכה לבחינת סוכה כנ״ל. כי סוכה הוא בחינת דעת גדול בחינצ רוח הקודש בחינת מקיפים שאי אפשר לזכות לדעת הזה כי אם על ידי שמירת הברית (כנ״ל כמה פעמים). וזה שכתב רבינו נ״י במאמר המקיפים (בסימן כ״א) המתחיל עתיקא טמיר וסתום (פרק ג׳ דס״ד) שאי אפשר לזכות לבחינת סוכה בחינת מקיפים כי אם על ידי שיקדש שבעת הנרות שהם ז׳ נקבי המוח דהיינו עיניו ואזניו ופיו וחוטמו שקדושת כל אלו הדברים תלוי בקדושת הברית כידוע. ועל כן סוכה שאין בה ז׳ טפחים על ז׳ טפחים פסולה כי צריכה להיות גדולה לפחות ז׳ טפחים כנגד שבעהת הנרות הנ״ל שצריך לקדשם שעל ידם נעשה הסוכה כנ״ל. כי דפנות מחיצת הסוכה מורה על גבול הקדושה ולשם צריך להכניס כל כלי תשמישו ואכילתו ושתיתו ושינתו וכל שאר צרכיו כולם צריכים להיות בתוך הסוכה דווקא דהיינו בתוך גבול הקדושה ולא יצאו מגבול הקדושה ולחוץ.(ואלו שבעת הנרות שהם אור הפנים שתלוים בקדושת הברית הם בחינת טפחים בבחינת וטפח לו על פניו שצריך לקדש הטפחים אלו על ידי קדושת הברית וזה בחינת סוכה של ז׳ טפחים הנ״ל עיין בדברי רבינו המתחיל סוד כוונת המילה בסימן ס״ג). כי העיר תלוי בראשי

האיברם והחושים האלו וכל שארי האיברים והחושים האלו וכל שארי האיברים נגררים אחריהם וזה שאמרו רז״ל שצריכה להיות גדולה ז׳ טפחים כדי להכניס לשם ראשו ורובו ושולחנו. כי אלו הז׳ נקבי המוח הנ״ל הם ראשו ורובו של אדם וכל התאוות תלוים בהם. והעיקר תלוי שיכניס אותם לתום גבול הקדושה על ידי קדושת הברית כנ״ל. אבל אין לה שיעור למעלה כי אדרבה כל מה שמתרחבה יותר כדי להרחיב גבול הקדושה ולהכניס לשם כל גופו בשלימות וכל צרכיו וכל כלי תשמישו וכל מניי תענוגיו כדי שיהיו שם בתוך הסוכה בתוך מחמת הסוכה ולא יצאו לחוץ ח״ו כנ״ל. ואז כשבונה מחיצות ודפנות כשיעור הנ״ל דהיינו לפחות ז׳ טפחים כנ״ל. אז הם ראוים לסוכה דהיינו לסכך עליהם הסכך. שזה עיקר שם הסוכה כמו שפירש רש״י דהיינו לזכות לבחינת חפיפת סכיכת רוח הקודש בחינת מקיפים הנ״ל. כי אי אפשר לזכות לבחינת זו כי אם על ידי קדושת השבעת הנרות שהם בחינת מחיצות של ז׳ טפחים כנ״ל.

וזה שאמרו ז״ל (סוכה ב׳) סוכה שהיא גבוה למעלה מעשרים אמה פסולה שהם בחינת שני יודין שהם בחינת שני השכליות דהיינו שכל פנימי ושכל מקיף כי השכל היא בחינת יו״ד (כמובא בדברי רבינו) ולמעלה מאלו העשרים אמה דהיינו למעלה מהמקיף לא שלטה ביה עינא ואסור ליכנוס לפנים ממחיצתו להסתכל לשם ועל כן אסור להגביה הסכך יותר למעלה מעשרים. כי במופלא ממך אל תדרוש כי אי אפשר להסתכל כי אם בהמקיך הסמוך אלו כנ״ל ומי שנכנס לפנים ממחיצתו הוא יצא מגבול הקדושה. ועל כן הסוכה פסולה לגמרי אם הוא גבוה למעלה מכ׳ וזה שאמרו רז״ל למעלה מכ׳ אמה אין אדם עושה דירתו דירת עראי אלא דירת קבע ואנן סוכה דירת עראי בעינן כי הסוכה שהוא חבינת המקיפים צריכה להיות דווקא דירת עראי דהיינו שלא יטעה ח״ו שכבר זכה לשלימות הדעת מאחר שזכה לאיזה השגה כי גבוה ממעל גבוה שומר וכו׳ ולגדולתו אין חקר. ועל כן אסור לקבוע דירתו בסוכה זו כי אם שתהיה דירת עראי לפי שעה ולהשתדל ולטרוח בעבודת ה׳ לזכות להשגה אחרת ולצאת מסוכה לסוכה. כי תכלית הידיעה שלא נדע ומי שאוחז בבחינת התכלית זאת אזי סוכתו דהיינו השגתו הוא בחינת דירת עראי תמיד כי מייגע תמיד להשיג יותר כנ״ל. ובזה תלוי שאינו הורס לעלות אל ה׳ ליכנס לפנים ממחיצתו מאחר ששפל בדעתו ואוחז בבחינת התכלית שאינו יודע כלום. איך יבא להסתכל עוד יותר למעלה ממנו רק מייגע להשיג הסמוך אליו ובזה תלוי קיום דעתו כי זה עיקר התכלית כנ״ל וזוכה להשיג התמיד השגות חדשות בל מי שרוצה להסתכל למעלה ממחיצתו וזה מחמת שסובר שהוא ידוע כבר השגתו יתברך עד שמתר ליכנס לפנים ואזי בודאי דירתו דירת קבע. כי ינו מיגיע לצאת מסוכה לסוכה כנ״לואזי והוא קלקול הדעת לגמרי. כי מי שהוא סובה שהוא יודע מהו בהשגתו יתברך אינו יודע כלל ועל ידי כניסתו לפנים ממחיצתו הורס דעתו לגמרי. כי יוצא חוץ מגבול הקדושה כנ״ל. ועל כן סוכה שהוא גבוה מעל לכ׳ פסולה מחמת שהוא עושה דירתו דירת קבע כנ״ל. וזה בחינת פגם הברית שעל ידי זה נפגם הסוכה כנ״ל בחינת פגם האמה של ששה טפחים שהסוכה וכל מחיצות הקדושה נמדדין סבה שהוא בבחינת מגלה

טפח ומכסה טפח עיין כל זה במאמר הנ״ל המתחיל סוד כוונת המילה וכי מה שהבנתי מפיו הקדוש שזה תלוי בזה כשסובר שיודע משהו בהשגתו יתברך שמו על ידי זה הורס לעלות אל ה׳ וכל להיפך (עיין שם היטב). אבל עד עשרים אמה הסוכה כשירה כי אף שהסוכה למעלה מיו״ד דהיינו למעלה משכלו על כל זה שלטא ביה ינא כי אפשר להסתכל לשם מאחר שהוא בחינת המקיף הסמוך לשכלו כי אדרבא זה עיקר מצוות סוכה למען ידע שהוא יושב בסוכה כמו שכתוב למען ידעו דורותיכם וכו׳ כמו שדרשו רז״ל שצריך האדם לדעת שיושב בסוכה דהיינו שיהיה עיניו ודעתו צופות ומביטות תמיד אל הסכך שהוא בחינת המקיף כדי לזכות לעשות מהמקיף פנימי ושיצא מסוכה לסוכה ממקיא שיעשה לו איצטבא דהיינו שיעלה למדריגה גבוה ויצא מדרגא לדרגא אז יוכל להגביה הסוכה משם עד כ׳ אמה דהיינו להשיג משם עד המקיף הראי לאותה מדריגה. (עיין בשולחן ערוך הדינים הללו):

אות ג

ועל כן פנים לא תהיה פחותה מעשרה טפחים כי אי אפשר לזכות לבחינת סוכה הנ״ל כי אם על ידי שמגביה מחיצות קדושת עד יו״ד דהינו שיזכה למדריגה בקדושת הברית שיעלה הקדושה עד יוד דהיינו בחניתה שכל שזוכין על ידי קדושת הברית כנ״ל. ועל כל פנים יהיה גבוה בחינת יוד טפחים כי הטפח המדה הקטנה המוזכר בתורה שמדות הקדושות נמדדין עמה. כי עיקר שמירת הברית הוא בבחינת וא״ו בחינת אמה בת ו׳ טפחים (כמו שכתב רבינו שם). אזי בחינת הו׳ הזאת שהוא בחינתאמה הנ״ל עולה ונכללת בעשר דהיינו הדעת כנ״ל ואזי המחיצה גבוה עשר אמות בחינת עשר אמה ארך הקרש שהם מחיצות הקדושה בשלימות הראוי וכשזוכה לבחינת יו״ד אמות הנ״ל אזי יש גם דעת המקיף בבחינת יו״ד אמות וזה בחינת עשרים אמה שעיקרו סוכה שאסורה להיות גבוה משם כי אסור לעלות למעלה מזה כנ״ל. וזה בחינת אלף שזוכין להקרא אדם על ידי קדושת הברית. ולית אדם בלא אלף היינו על ידי קדושת בחינת האמה בחינת ו׳ טפחים על ידי זה זוכין לשני יודי״ן הנ״ל שהם בחינת שכל הפנימי ושכל המקיף (וזה בחינת סוכה שהוא בחינת צרוף ב׳ שמות יאהדונהי). אבל יש שני בחינות בקדושת הברית דהיינו בחינת זיווג משבת לשבת.ובחינת הקטנים שזיווגן בחול ואף על פי כן צריכין לקדש עצמן כראוי על פי התורה כמובא במאמר אני ה׳ הוא שמי (בסימן י״א) ובחינת קדושת ימי החול הוא בחינת חלק ששית מקדושת השבת. כי השבת כלול מכל ששת ימי החול כידוע ועל כן המדריגה הקטנה של קדושת הברית הוא בחינת טפח אחד כי היא המדה הקטנה שמדות

הקדושה נמדדין בה. והוא בחינת חלק ששית מאמה בת ו׳ טפחים הוא בחינת קודת הברית כראי בבחינת קדושה משבת לשבת כנ״ל. ואזי כשקדושתו בחינת טפח אחד דהיינו מדריגה הקטנה אזי גם כשעלה אל הדעת ונכלל ביו״ד כנ״ל. אזי הוא גם כן רק בבחינת יו״ד טפחים והוא שיעור הכשר סוה לפחות כנ״ל. אבל למטה מיוד טפחים שיצא מכלל הקדושה אפילו במדריה הקטנה. אז בוודאי אינה סוכה כלל כי עיקר הסוכה תלוי בקדושת הברית כנל. וזה שאמרו רז״ל למטה מיוד דירה סרוחה. ואין אדם דר וכו׳. דירה סרוחה ממש היינו פגם הברית שהוא עיק הסרחון היפך שמירת הברית שהוא בחינת ריח כמו שכתב רבינו במאמר אמור אל הכהנים (בסימן ב׳). וזה בחינת אשה ריח ניחוח, על ידי בחינת אשה יראת הף מלכות דקדשוה שמירת הברית, מעלה ריח ניחוח לה כנ״ל. וזה שדקדקו ואין אדם דר בדירה סרוחה. כי בוודאי מי שהוא אלדם אינו דר שם רק מי שהוא כבהמה נדמה, דהיינו הפוגם ברית הוא נמשל לבהמה כמו שכתוב אל תהיו כסו כפרד אין הבין. כי גבוה יוד טפחים הוא שיעור רשות היחיד לשבת שהוא בחינת אות ברית ולמטה ממנה הוא רשות הרבים שהיא אשה זונה שפחה בישא פגם הברית כמובא:

אות ד

ועל כן כל מחיצות הסוכה שווים בדיניהם למחיצות שבת. וזה שנפסק הדין שמחיהצ המתרת בשבת מתרת בסוכה בשבת שבתוך החג אף שאין בהם הכשר סוכה כראוי (עיין בשולחן ערוך) כי מאחר שהיא רשות היחיד לשבת שהוא בחינתאות כנצל. הוא מכשיר הסוכה גם כן שכל עיקרה בחינת שמירת אות ברית וכנ״ל:

אות ה

ועל כן זוכין בסוכות לז׳ רועים שבאים בתוך הסוכה. כי סוכה הוא בחינת מקיפים שזוכין להם כנ״ל. והמקיף הוא בחינת נשמע כמו שמובא במאמר החותמות (בסימן כ״ב) שיש בחינת נעשה ונשמע. ונשמע הוא בחינת מה אין מבינים שזה בחינת מקיף והוא בחינת תפלה בחינת יראה

בחינת בראשית (ירא שבת) ירא בשת שכל זה הוא בחינת סוכה כי סוה הוא בחינת מקיף בחינת יראה כי הוא בחינת יעקב כנ״ל והו בחינת תפילה כנ״ל. גם הוא בחינת שבת בחינת בראשית ירא שבת כנ״ל. ובחינת נעשה ונשמע הוא בחינת שמחה כמו שכתבו שם כל זה עיין שם וזה בחינת שמחת החג. ועל ידי זה אנו זוכין לז׳ רועים שהם כלליות הקדושה (כמו שכתוב שם). ועל כן על ידי סוכה באין ז׳ רועים הנ״ל כנ״ל (כי סוכה הוא בחינת נשמע בחינת הסכת ושמע ישראל) ובגמר הסוכות אנו עושין הושענא רבה שאז נעשה חותם החיצון שהוא חותם הידין בחינת אמונה. כי הוא נעשה על ידי הסוכה שעל ידה באין לז׳ רועים הנ״ל שעל ידם זוכין לאמונה בחינת חותם החיצון הנ״ל (כמו שכתוב שם עיין שם). ועל כן בין יום כפור להושענא רבא עושין סוכות. כי ביום כפור נעשה עיקר החותם הפנימי וכדי לעשות חותם החיצון שהוא בחינת אמונה כדי לשמור חותם הפנימי שלא יתקלקל. על כן עושין סוכות שעל ידם זוכין לאמונה ואזי נעשה בגמר הסוכות חותם החיצון בהושענא רבא:

אות ו

(שייך לעיל) ועל כן אפילו אין המחיצות מגיעות לסכך רק שהמחיצות גבוהין יו״ד כשירה. כי אויר רשות היחיד עולה עד לרקיע. כי למעלה מיו״ד אי שם בחינת רשות הרבים כי רשות הרבים אינו עולה רק עד יו״ד. על כן מאחר שעשה למטה מחיצות גבוהות יו״ד כדי לבטל הרשות הרבים ולזכות לבחינת רשות היחיד. אזי הקדוה מהולכת עד למעלה אף שאין שם מחיצות כי למעלה מיו״ד אין שם שליטת הרשות הרבים:

סוכה ב

הלכה ב

אות א

וביום ראשון של סוכות מתחילין ליטול הלולב עם הד׳ מינים שהם בחינת תיקון הברית (כמובא בספרים) שזה בחינת ח״י נענועין שבלולב בחינת צדיק ח״י עלמין בחינת צדיק כתמר יפרח. ועל כן מתחילין ליטול אותן ביום ראשון של סכות כדי לקיים את הסוכה שלא תפול ח״ו בבחינת סוכת דוד הנופל. שזה נעשה ח״ו על ידי שמתיזין הדמים של השס״ה גידין שהם השס״ה לא תעשה לתוך המוח שמזה בא ח״ו חולי נופל בחינת סוכת דוד וכו׳ וכל זה על ידי העדר תיקון הברית עיין כל זה במאמר הנ״ל המתחיל האי מאן דבעי למנסב וכו׳ (בסימן כ״ט). על כן נוטלין הד׳ מנים שבלולב שהם בחינת תיקון הברית שהוא זורק תיקונים ולבנונית לכל השס״ה גידין ועל ידי זה אנו סומכין וסועדין ומרימין את הסוכה הנ״ל שלא תפול ח״ו כנ״ל. ועל כן הם ד׳ מינים כנגד ד׳ בגדי לבן שנמשכין על ידיהם על ידי שמרימין את המוחין ומקיימין את הסוכה הנ״ל שמשם נמשך לבנונית בבחינת דם נעכר ונעשה חלב (כמובא שם כנ״ל) שזה בחינת הסוכה שהיא בחינת אם לבינה תקרא בבחינת תסוכני בבטן אמי ששם בחינת בבחינת אם לבינה בחינת סוכה שם הדס נעכר ונעשה חלב שמזה נעשין בגדים לבנים. וכנגד זה נוטלין ד׳ מינים שבלולב כנגד ד׳ בגדי לבן שנעשין על ידם כנ״ל ועל כן מתחילין ליטול הלולב ביום ראשון של סוכות כי בנין הסוכה והקמתה נעשה על ידי הכח התלבנות העוונות שנעשה ביום הכפורים על ידי תיקון הברית על ידי זה יש לנו כח לבנות הסוכה כנ״ל. ועל כן תיכף במוצאי יום הכפורים מתחילין לעסוק בסוכה מיד וכל הד׳ ימים שבין יום הכפורים לסוכות עוסקים בבנינה. כי בכל אלו הד׳ מים אין מחשברין בהם העוונות ועל כן הם ד׳ ימים כנגד ד׳ בגדי לבן שנמשכין ביום הכפורים שעל ידיהם נמשך הלבנוניות לכל אלו הד׳ ימים ועל כן אין מוחשבים בהם העוונת. ומחמת זה עוסקים בכל אלו הד׳ ימים בנין הסוכה כי אז יש לנו כח לבנות הסוכה ולהקימה על ידי הלבננות העוונות והדמים כנ״ל. ועל כן ביום ראשון של סוכות שאז הוא ראשון לחשבון עוונות על כן אנו יריאים שלא יתגברו העוונות בחינת הדמים להפיל בחינת הסוכה ח״ו כנ״ל על כן נוטלין הד׳ מינים שעל ידם סומכמין סוכת דוד שלא תפול ח״ו כנ״ל. ובשביל זה אומרים הלל עם הלולב כי הלל הוא בחינת תיקון הכללי של הדיבור בבחינת ברכו ה׳ מלכיו וכו׳ דהיינו על ידי שבח צדיקו של עולם והילולו על ידי זה נתתקן הדיבור (כמו שכתוב שם במארם הנ״ל). ועל כן נוטלין אז הללולב שהוא גם כן בחינת תיקון הכללי של הגידין כי כל בחינת תיקונים הכללים המבוארים שם במאמר הנל תלוים זה בזה (כדמשמע שם במאמר הנ״ל).והעיקר תלוי בתיקון הברית שהוא כלליות הגידין שהוא עיקר כלל כל התיקונים. וזה ברכו ה׳ מלאכינו גבורי כח עושי דברו לשמוע וכו׳ שפירשו רבינו נ״י על תיקון הכללי של הדיבור על ידי ברכו ה׳ עיין שם. וזה שכתוב בפסוק מלאכיו גבורי כח שהם בחינת שומרי הברית אינון דמתגברין על יצריהון דדמיין למלאכים ממש ואותן דייקא יכולים לתקן הדיבור על ידי שבח צדיקו של עולם כי זה תלוי בזה כנ״ל. וזה בחינת

נטילת הלולב שהוא בחינת תיקון ברית כלליות הגידין בעת אמירת ההלל שהוא שבח השם יתברך שהוא תיקון הדיבור כגי שניהם בחינתיקון הכלצלי ותלוי זה בזה כנ״ל ועל כן הנענועים שהם עיקר המצוה הם בהודו תחילה וסוף כי הודו לה׳ שהוא עיקר שבח צדיקו של עולם על כן אז עיקר מצות לולב שהם הנענועים כי הנענועים הם עיקר תיקון הברית. ועל כן הם שה לכל הו׳ קצוות שזה בחינתיקון הברית שהוא בחינת וא״ו. ובכל קצה ג׳ נענועים שבין כולם ח״י נענועים בחינת צדיק ח״י עלמין וכמובא. כי הלולב הוא בחינת כלי המלחמה לנצח ולהתגבר על השבעים אומות (כמו שכתוב בזוהר הקדוש), היינו שעל ידו מנצחין ומתגברין על הרע כולל של השבעים אומות שהוא תאוות ניאוף וזוכין לתיקון הברית שהוא תיקון הכללי כנ״ל שהוא בחינת שד״י שדי ויורה כחץ תיקונים לכל מקומות הצרים והדקים (כמובא במאמר הנ״ל). וזה בחינת הנענועים ושמנענעין וזוריקם כלי המלחמה לכל צד וצד ובצידי צדדים לכווין כל י המלחמה להיות קולע אל השערה כדי לנצחם ולהכניעם בכל מקום שהם ועל ידי זה בעצמו נזרקין תיקונים לכל הצדדים לכל מקומות הצרים והדקים כנ״ל שזה גם כן בחינת הנענועים שמנענעין וזורקין תיקונים לכל צידי צדדיים בבחינת שד״י כנ״ל. כי זה תלי בזה על ידי התגברות ונצחון המלחמה שזהו עיקרה תיקון שהוא בחינת תשובת המשקל ממש על ידי זה נזרקים תיקונים לכל מקומות הדקים כנ״ל. וזה בחינת הלולב שהוא עולה ומשופע והולך עד שבראשי הוא דק מאד הורות שהוא מנענע וזורק תיקונים לכל מקומות הצרים והדקים כנ״ל גם בהלל נזכר הכנעת הר הכולל שם השבעים אומות. בחינת סבוני וכו׳ בשם ה׳ כי אמילם מ״ל בגיטריא שבעים אומות שזה בחינת מילה (כמובא בשערי אורה) ומילה הוא בחינת הכנעת הרע הכולל היינו התאווה הכלליות הנ״ל כמובא במאמר התפילה לחבקוק (סימן י״ט) על כן נוטלין אז הלולב כנ״ל כי הוא כלי המלחמה כנגדם כנ״ל:

אות ב

וזה בחינת ניסוך המים בחגכי על כל הקרבנות היו מנסכין יין. כי הקרבנות הם תיקון הברית כי הם מכניעים רוח בההמיות שהוא פגם הברית כנ״ל. וזה שכתוב ולא תשבית מלך ברית אלקיך מעל קרבניך ועל כן היו מנסכין אז יין כי על ידי תיקון הברית נמתק היין. ואזי אדרבא על ידי היין ניתוסף התיקון ביותר כי נתרומם המוח על ידו בבחינת זכה נעשה ראש (כמובא במאמר הנ״ל). וזהו שאומרים שירה על היין היינו שירות ותשבחות להשם יתברך שהוא גם כן תיקון הכללי על ידי הרמת הדעת שנעשה על ידי שבח צדיקו של עולם. וזה בחינת השירה של נסכים

של הקרבנות כנ״ל. ומחמת שבסוכות אז הוא בחינת תיקון הברית ביותר כנ״ל ואז נתלבנין ונזדככין הדמים מאד על כן מנסכין אז מים ויין ביחד (כמו שכתוב בהמשנה להורות שנמתק היין מאד בהמתקה יתירה עד שנמתק בבחינת מים כי המים הם בחינת חסדים והם המזגת והמתקת היין. וזה שנרמז נסמוך המים בין נסכי היין כמו שדרשו רז״ל (תענית) נאמר בשני ונסכיהם וכו׳. כי ניסוך המים הוא מתיק את היין כנ״ל ועל כן שמחים מאד בשמחת בית השואבה. כי כשנמתק היין אז הוא בבחינת יין המשמח ומשם גם כן שמחת כל החג על ידי שזוכין לסוכה שהוא בחינת אם לבינה ששם יין המשמח. ואז בשמחת בית השואבה זוכין להשגת החכמה מאד כמו שכתוב ושאבתם מים בששון ותרגומו ותקבלון אולפן חדת כי אז נתרומם המוח מאד בבחינת זכה נעשה ראש (כמו שכתוב שם). ועל כן שמחים בשאיבת המים. כי הם בחינת המתקתו כנ״ל ונעה יין המשמח שהוא בחינת השגת החכמה כמובא:

אות ג

ועל כן מרבין בשירות ותשבחות בשמחת בית השואבה. שזה בחינת תיקון הדיבור כנ״ל. ועל כן היו מתפארין אז שזכו להיות נקיים מעוונות (כמו שכתוב שם) זקנים מה היו אומרים אשרי זקנותינו שכפרה וכו׳ כי העיקר שמחת בית השואבה שנעשה בסוכות הוא רק על ידי שזכו להזדככות הדמים שעל ידי זה נמתק היין ונמזג במים כנ״ל. וזה שהיו אומרים אנו לי״ה ולי״ה עיניו שזה בחינת המוחין בחינת קנה חכמה קנה בינה שהם י״ה:

אות ד

וזה בחנית הקפות שהיו מקיפין את הערבה בכל יום פעם אחת. ובהושנא רבא ז׳ פעמים עם הד׳ מינים כי הערבה הוא בחינת מלכות פה בחינת אמונה כמובא. ועל כן היו מקיפים אותה עם הלולב ד׳ מינים כדי להשלים בחינת הדיבור בחינת המלכות בחינת האמונה על ידי בחינת המקיפין שממשיכין אליה לבנונית ותיקון על ידם להלבישה בד׳ בגדי לבן הנמשכין משם על ידי ד׳ מינים שבלולב כנ״ל ועל כן בהושענא רבא היו

מקיפין ז׳ פעמים כנגד ז׳ גלדי דעינא. שהם בחינת שערות בחינת מוחין במקיפין לבת עין (כנזכר שם בסוף המאמר). שהם מתקנים את הדם נדות כנזכר שם. כי כל עסקינו בכל ז׳ ימי הסוכות בסוכה ולולב ושאר תיקונים הכללים הנ״ל. הכל הוא כדי לזכות בהושענא רבא לחתום חותם החיצון שהיא בחינת אמונה שהיא נתתקנת על ידי תיקון הכללי של הדיבור כנ״ל כי אמונה תולה בפה של אדם כמו שכתב רבינו ז״ל (בסימן מ״ד בלקוטי תנינא) והכל תלוי בתיקון הברית כמובא בדברי רבינו בכמה מקומות שאמונה תלוי בתיקון הברית. ועל כן מצות הד׳ מינים הם תלוים בידים כי הם ניטלין בידים מחמת שהם באין לתקן חותם הידים שהוא חותם האמונה כנ״ל. והכלל שתיקון הברית ואמונה שהוא בחינת דיבור פה תלויים זה בזה והם בחינת חותם הפנימי וחותם החיצון שהם חותם הרגלין וחותם הידין בחינת חותם ברית הלשון וחותם ברית המעור שהם בבחינת כרת לו בין עשר אצבעות ידיו והוא ברית הלשון וכרת לו וכו׳. והם בבחינת מה שאמר רבינו נ״י ששמירת הברית ושלימות לשון הקודש הם תלוים זה בזה כי הם בחינת ב׳ החותמות הנ״ל. שהם חותם בתוך חותם. וכל אחד תלוי בחבירו. ועל כן נעורים בליל הושענא רבא כדי לזכות לשלימות לשון הקדש שהוא בחינת מלכות פה וכו׳ שעיקר שלימותה על ידי לשון תרגום שהוא בחינת תרדמה ועל כן נעורים כדי להכניע בחינת השינה בחינת תרדימה (כמובא לעיל). וזה שאומרים אז משנה תורה שהוא בחינת משנה תורה בבחינת אלה הדברים אשר דיבר משה בעבר הירדן בבר הירדן דיקיא כי עבר הירדן הוא בחינת לשון תרגום המשלים את הלשון הקודש. כי לשון תרגום שהוא לשון ארמי הוא בעבר הירדן. ועל כן נטלו שם גם כן שבטי ישראל חלק ונחלה. כי ארץ ישראל הוא בחינת לשון הקדש כי לשון הקדש נבחר מכל לשונות העמים וכן ארץ ישראל נבחר מארצות שבעים עממין וישראל שנבחרו משבעים אומות זכו לשניהם. כי ארץ ישראל הוא גם כן בחינת קדושת הברית בחינת צדיקים ירשו ארץ והוא בחינת אמונה שהוא בחינת מלכות פה בחינת שלימות לשון הקדש כמו שכתוב שכן ארץ ורעה אמונ (כמו שכתב רבינו) וישראל זכו לחלקם ונחלתם את ארץ ישראל כי הוא שייך לעם ישראל כולם צדיקים לעולם ירשו ארץ. ומאחר שעיקר שלימות לשון הקדש על ידי לשון תרגום הוא בחינת עבר הירדן בחינת לשון ארמי כנ״ל על כן הוכרחו ישראל ליטול שם חלקם גם כן כדי להשלים בחינ לשון הקדש על ידי לשון תרגום שהוא בחינת ער הירדן כ״ל. וזה שבתחיל קצף משה מאד על בני ראובן ובני גד על שבחרו בערב הירדן כי סבר שהם רוצים לישאר שם. על כן קצף עליהם מאד. כי בחינת לשון תרגום אין לו שום שלימות וקדושה בעצמו כי אם כשמשלים את לשון הקדש. ועיקר המלחמה על ידו ועל כן כשהשיבו לו שהם יעברו חלוצים לפני אחיהם כי עיקר המלחמה על ידם. ועל כן הם צריכים דייקא לעבור חלוצם לפני המלחמה כי עיקר המלחמה והנצחון הוא בבחינת לשון תרגום (כמובא לעיל בהלכות חול המועד). ואחר כך כשינצחו המלחמה ישובו אז לשבת שם כי אז כשמכניעין לגמרי הרע של השבעי אומות. ואזי התרגום משלים את הלשון הקדש. אז התרגום גם כן קדש ועל כן יכולין אחר כך לשבת

בעבר הירדן שהו בחינת תרגום כנ״ל. ועל כן אחר כך נתרצה להם משה רבינו עליו השלום וזה שאמרו רז״ל לעולם ישלים אדם פרשיותיו עם הציבור שנים מקרא ואחד תרגום ואפילו עטרות ודיבון שהם ערי עבר הירדן והוא תמוה למה תסו זה הפסוק הלא גם על זה הפסוק יש תרגום עכשיו ואפילו אם נאמר בדוחק שבימיהם לא היה תרגום על זה הפסוק אף על פי כן קשה היו להם לתפוס פסוק ראובן ושמעון שאין עליו שום תרגום אפילו עכשיו והוא מוקדם בתורה. אך הרבותא שפאילו עטרות ודיבון שהם עבר הירדן שהם עצמן בחינת תרגום אף על פי כן צריך לקרותם שמו״ת. כי שבעים פנים לתורה ומקרא אחד מתחלק לכמה טעמים ועל כן נאמר משנה תורה בעבר הירדן שהוא בחינת שלימות לשון הקדש על ידי תרגום כנ״ל. ועל כן קורין אותה בליל הושענא רבא. כי אז צריכין לזה כנ״ל. וזה שגומרים אז כל תהלים כי אמירת תהלים הוא תיקון למקרה לילה (כמו שכתב רבינו ז״ל) ומקרה בא על ידי בחינת תרדמה בחינת תרגום (כמבוא שם במאמר תפלה לחבקוק) ועל כן בליל הושענא רבא שאז צריכין לתיקון בחינת פה כנ״ל שהוא בחינת ערבה כנ״ל. על כן נעורים כל הלילה ומשברין השינה וקוראין משנה תורה ותהלים כדי לזכות לשלימות לשון הקדש על ידי לשון תרגום כנ״ל).

אות ה

ואחר כך על ידי כל התיקונים האלה שזכו לבחינת מקיפים שהוא שלימו הדעת. על כן אחר כך שמחת תורה. כי אז אנו זוכין להשגת תורה הסתומה בחינת אורייתא דעיקא סתימאה דעתידא לאתגליא לעתיד לבא. כי שמחת תורה הוא בחינת התכלית האחרון (כמובא בספרים) ועל כן מסיימין אז התורה ומתחילין תיכף להורות שזוכין לבחינת אורייתא דעתיקא שהוא כלא ימינא. ואין בה ראש וסוף. רק כולה אחדות פשוט. וזה בחינת ההקפות שמקיפים עם התורה בבחינת כולא ימינא. כי המקיף מקיף דרך ימין כמו שכתוב במשנה. נמצא שבבחינת ההקפות אין שם ראש וסוף וצדדים והם בחינת כולא ימינא כנ״ל ששזה בחינת התורה הסתימה הנ״ל שזוכין אז כנ״ל.כי עיקר השגת אירייתא סתימאה הנ״ל הוא על ידי הכנעת הרע כמו שכתב רבינו ז״ל במאמר מי האיש החפץ חיים (בסימן ל״ג) שעל ידי שמתגבר על יצרו על ידי זה מכניע ומבטל הרע ששוכן על הטוב ועל ידי זה נתגלה התורה המוכסה ונעלמת בין לשונות העמים ואז על ידי זה זוכה כנ״ל לאורייתא דעתיקא סתימאה הנ״ל (עיין שם היטב). וזהו בחינת ניסוך המים המרומז בין נסכי הפרים שהם כנגד שבעים אומות שמתמעטין והולכין כמו שאמרו רז״ל להורות שם בין האומות הנ״ל מלובש שם התורה הנעלמת ביניהם. ועל כן כשמכניעין

אותן שיהיו מתמעטין והולכין אז נתגלה התרוה שביניהם שהיתה מכוסה עד עכשיו כי המים הם בבחינת התורה הסתומה הנ״ל כמו שכתוב ושאבתם מים בששון ותרגומו ומקלבון אולפן חדת ועל כן נעשה זה בסוכות שאז הוא הכנעת הרע של כל השבעים אומות על ידי התיקונים שעושין אז כנ״ל. וזה בחינת שמחת בית השואבה. וזה בחינת שמח תורה שמחים מאד שזכו להשיג אורייתא סתימאה על ידי נצחון המלחמה והתיקונים של ימי הסוכות כנ״ל ברוך ה׳ לעולם אמן ואמן.

סוכה ג

הלכה ג

אות א

על פי המאמר תקעו ב׳ המתחילמאמונה (בלקוטי תנינא סימן ה׳)עיין שם כל המאמר:

והנה שם ביאר רבינו בחינת ראש השנה ויום הכפורים וסוכה ושמיני עצרת על פי המאמר הנ״ל ומבואר שם שסוכה בגימטריא מלאך היינו בחנמית חלום על ידי מלאך וכו׳ אבל זה ידוע שכל בחינה ובחינה כלולה מכל הבחינות. על כן עיינתי ומצאתי בס״ד. שגם בסוכה ולולב נמצאים כל הבחינות הנמאים שם במאמר הנ״ל. כי מצוות סוכה הוא להקים בחינת סוכת דוד הנופלת שהוא בחינת אמונה הנפולה. כי סוכת הדוד הוא בחינת מלכות בחינת אמונה. ועל ידי שאנמו קיימין מצות סוכה על ידי זה אנו מקימין בחינת סוכת דוד הנופלת היינו שמקימין ומרימין בחינת אמונה הנפולה ועיקר הסוכה הוא הסכך. אבל קיום המסכך הוא על ידי הדפנות והדפנות הם שתים כהלכתן ושלישית אפילו טפח. שהם בחנתנצח והוד. והשלישית היא בחינת יסוד כמבוא. היינו כי עיקר קיום וגידול האמונה היא על ידי עצות (כמבואר במאמר הנ״ל). וזה בחינת הדפנות שהם שתים כהלכתן בחינת נצח והוד וזהו בחינת עצות כי שם מקום העצה בבחינת כליות יועצות והם בחינת נצח והוד. אך הדולה העצות הוא הצדיק הוא איש תבונות שהוא דולה ומגלה העצות כנ״ל

בחינת ואיש תבונות ידלנה. שהוא בחינת צדיק אוכל לשובע נפשו (כמבואר שם). וזה בחינת שלישית אפילו טפח שהוא בחינת יוד בחינת צדיק יסוד עולם שהוא דולה ומגלה העצות כנ״ל ועל ידי העצות נתגדל האמונה ומקימין שהאמונה הנפולה היינו שמקימין הסוכה שהוא הסכך על ידי הדפנות היינו שמקימין בחינת סוכת דוד הנופלת שהוא בחינת אמונת הנפילה על ידי הדפנות שהם בחינת עצות שעל ידם נתגדל האמונה כנ״ל.

אות ב

וזה שמסככין בפסולת גורן ויקב כמו שכתוב חג הסוכות תעשה לך באספך מגרנך ומיקבך. בפסולת גורן ויקב הכתוב מדבר. כי על ידי שמקימי האמונה הנפולה על ידי זה נעשין גרים ואלו הגרים מזיקין לישראל שמכניסין גאוה שעל ידי זה נעה תאוות ניאוף ח״ו. אך המגינים שבדור הם מגינים עלינו ועושין מזה בחינת מוחין תפילין וכו׳(עיין שם היטב) כי הם מעלין בחינת החתים בשרו לבחינת חותם דקדושה בחינת מוחין תפלין נמצא שמזה הפסולת בעצמו שמכניסין הגרים בישראל על ידי זה נעשין תפילין מוחין וזה בחינת שמסככין בפסולת גורן ויקב. כי הפסולת הם בחינת גרים שהם פסולת הקדושה. כי עיקר האוכל והמוח הם ישראל והעובדי כוכסים הם הפסולת. ומחמת שנמצא גם בפסולת ניצוצות הקדוה על כן נמצאים גרים שמתגיירין. והם מכניסין פסולת בישראל כנ״ל אך המגיני מעלין הפסולת ועושין מזה בחינת תפילין מוחין. וזה בחנית סוכה שנעשה מפסולת גורן ויקב דהיינו שמעלין הפסולת ועושין מזה סוכה שהו בחינת אימא דמסככא על בנין בחינת אם לבניה בחינת מוחין בחינת תפילין שם גם כן בחינת אימא דמסככא על בנין (כמו שכתוב בזוהר הקדוש) ועל כן נקראת סוכה לשון מסכך ומגין. כי כל זה נעשה על ידי המגינם שבדור שהם מגינים עלינו. ועושין מן הפסולת הנ״ל בחינת מוחין כנ״ל.

אות ג

ועל כן סוכה שהוא גבוה למעלה מעשרים אמה פסולה. כי צריך לצמצם את המוח שאפילו בקדושה לא יצא חוץ לגבול. בבחינת במופלא ממך אל תדרוש וכו' וזה בחינת שאסור לעשות הסוכה שהיא בחינת אם לבינה בחינת מוחין למעלה מכ' אמה. כי אסור להגביה המוחין למעלה מהגבול כי במופלא מך אל תדרוש כנ"ל. וזה בחינת למעלה מכ' כי הוא בחינת כתר שהוא בחינת פרוסא פריסא וכו' ששם נאמר במופלא ממך אל תדרוש וכו'. וכן אסור לעשות הסוכה למטה מיו"ד טפחים כי מעולם לא ירדה השכינה למטה מעשרה. נמצא ששם הוא עי קר גשמיות העשיה שהיא מדור החיצונים. ועל כן אסור לעשות הסוכה למטה מיו"ד. כי יש להשכל גבול וצימצום למטה ולמעלה היינו שגם למעלה מהגבול אסור לו לצאת וזה בחינת במופלא מך אל תדרוש. וזה בחינת פסול למעלה מכ' כנ"ל. ואין צריך לומר שאסור לאדם להניח את השכל לצאת חוץ מהגגבול למטה דהיינו למקומות החיצונים ח"ו לחשוב מחשבות חוץ של תאוות והרהורים ח"ו. וזה בחינת פסול מלמטה מיו"ד שהוא מדור החיצונים כנ"ל.

אות ד

וזה בחינת ז' רועים שבאים לסוכה. כי הז' רועים הם בחינת מוחין תפלין כמו שכתוב שם ועל ידי זה נעשה בחינת חלום על ידי מלאך. וזהו עיקר בחינת סוכה כי סוכה בגימטריא מלאך (כמבואר שם) ועל כן עיקר מצוות סוכה הוא אכילה ושינה. כי אכילה ושינה נתתקן על ידי בחינת מלאך כי תיקון השינה הוא בחינת חלום על ידי מלאך. גם תיקון המאכלים הוא על יד המלאך דהיינו כשיש חיזוק להמלאך (כמו שכתוב שם). ועל כן אוכלים וישנים בסוכה כדי שיהיה השינה בבחינת חלום על ידי מלאך. וכן האכילה בסוכה כדי שהמאכלים יקבלו כח מהמלאך לבד ולא יתערב בהן כח השד ח"ו.

אות ה

וזה בחינת שצריכין שתהיה הסוכה צלתה מרובה מחמתה וזה בחינת צמצום השכל שצריכין לצמצם את השכל שלא יצא חוץ לגבול כי במופלא

ממך אל תדרוש כנ״ל.וזה בחינת צלתה מרובה מחמתה. כי חמה רמז לשכל בחינת פני משה כפני חמה, ומשה הוא הדעת והמוחין (כמבואר שם). וצריכין שיהיה צלתה מרובה מחמתה היינו לצמצם אור החמה שהוא הדעת ויהיה הצל מרובה כי צריכין לעשות צל מחיצה בפני החמה והשכל. כי במופלא ממך אל תדרוש כנ״ל כי זה עיקר תיקון המוחין על ידי הצמצום הנ״ל שהוא בחינת צל ומחיצה בפני השכל כנ״ל.

אות ו

נמצא שעל ידי מצות סוכה שהוא בחינת שמעמידין ומקימין את האמונה הנפולה בחינת סוכת דוד הנופלת כנ״ל על ידי זה נעשין גרים. וזה בחינת שמסככין בפסולת גורן ויקב כנ״ל ועל כן האמו האומות שלא רצו להתגייר בעולם הזה יתנסו לעתיד במצות סוכה כמו שאמרו רז״ל מצוה קלה יש לי וסוכה שמה וכו׳ ושלכ אחד ואחד עושה סוכה בראש גגו. והקדוש ברוך הוא מוציא חמה מנרתיקה וכו׳. כי על ידי בחינת סוכה היו ראוים שיתגיירו האומות ועל כן אלו שלא רצו להתגייר בעולם הזה ולעתדי אין מקבלים גרים כי אין מקבלין גרים לימות המשיח. על כן יהיב עונשם על ידי מצוות סוכה. כי מאחר שלא רצו להתגייר בעולם הזה על ידי מצוות סוכה. על כן יתנסו ויענשו בעתיד על ידי מצות סוכה והעונש יהיה שיוציא הקדוש ברוך הוא חמה מנרתיקה כי הסוכה היא צילתה מרובה מחמהתה שזהו בחנית צמצום המוחין שהם בחנית חמה כנ״ל וזהו עיקר תיקון הקדושה לעשות צמצום אל ריבוי האור. כי ריבוי השמן גורם כיבוי הנר ועיקר השבירה יתה על ידי ריבוי האור. על כן עיקר תיקון הקדושה על ידי הצמצום וזה בחינת התיקון של כל המצות לעשות צמצום וכלי אל האור. וכל אחד ואחד כפי אשר זכה לעשות מצוות בזה העולם כן נעשין מהם לבושין שהם צמצומים וכלים. אשר בהם יזכה לקבל האור הגנוז והצפון שאי אפשר לקבלו כי אם על ידי כלים. אבל הרשעים ואומות העם שלא זכו לסגל מצוות בעולם הזה לא יהי להם כלים ולבושים לקבל בתוכם את האור הגדול שיתגלה לעתיד וזה יהיה עיקר עונשם בעולם הבא שיכוו מאור הגדול שיתגלה לעתיד מאחר שלא יהיה להם כלים במה לקבלו מאחר שלא זכו במצות בעולם הזה. וזה בחינת מה שאמרו רז״ל שלעתיד הקדוש ברוך הוא מוציא חמה מנרתיקה. צדיקים מתרפאין בה ורשעים נידונין בה. חמה זה בחינת אור השכל שהיה גנוז וצפון עד אז ועל ידי ריבוי האור שיתגלה אז צדיקים מתרפאין ורשעים נידונין. כי הצדיקם יענגו מזה ויקבלו חיות ורפואה מזה כי בשביל זה יגעו וטרחו כל ימיהם בעבודת ה׳. היינו כי על ידי המצות עשו והכינו בעולם הזה על ידי זה זכו לעשות כלים ולבושין ועתה

זוכין לקבל בתוך אלו הכלים והלבושין את האור הגדול נמצא שהצדיקים מתענגים מזה שנתגלה האור הגדול כי יש להם כלים במה לקבלו על ידי המצוות שעשו בעולם הזה. אבל רשעים נידונין בה. כי הם נכווים על ידי האור הגדול מאחר שאין להם כלים במה לקבלו מחמת שלא עשו מצוות בעולם הזה כנ״ל. על כן יהיו נכווין על ידי ריבוי האור. וזה ענין מאמר הנ״ל שהאומות שלא רצו להתגייר על ידי מצוות סוכה בעולם הזה. יהיה עונשם לעתיד גם כן על די מצוות סוכה דהיינו שהשם יתברך יצוה להם לעשות סוכה. וסוכה הוא לצל שהיא בחינת צל המגין בפני החמה בחינת צמצום האור כנ״ל. אך היום לעשותן ולעתיד אין מועיל שום עשיה של שום מצוה. וזהו שיצוה להם השם יתברך לעשות סוכה שעל ידה נעשה בחינת צמצום וכלי אל ריבוי האור. ואזי כל אחד עושה סוכה ראש גגו והקדוש ברוך הוא מוציא חמה מנרתיקה וכו׳ היינו שהקדוש ברוך הוא יגלה בחינת ריבוי אור שזה בחינת מוציא חמה מנרתיקה ויהיו נכווים על ידי רבויי האור ולא יוכלו אז לצמצם בחינת האור הגדול על ידי צל סוכה כי אז אינו מועיל שום עשיה של מצוה כי היום לעשותן. ועל כן הסוכה שיעשו אז לא תועיל להם להגן מן אור החמה הגדול היינו שלא יוכלו אז לצמצם ולעשות כלי אל ריבוי האור כי מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת היינו מי שזכה לעשות מצוות בעולם הזה יזכה לקבל בתוך הכלים ולבושין שנעשו על ידי מצוותיו ריבוי האור הגדול. אבל מי שלא טרח בעולם הזה לא יועיל לו אם ירצה לעשות מצוות בעולם הבא ועל כן לא יועיל להאומות הסוכה שיעשו לעתיד ויהיו נכווין על ידי ריבוי האור שהוא בחינת מוציא חמה מנרתיקה כנ״ל.

סוכה ד

הלכה ד

אות א

ענין סוכה ולולב על פי המאמרויהי מקץ כי מרחם ינהגם. עייקשם בלקוטי תנינא (סימן ז׳). כי עיקר הרחמנות להוציא ישראל מעוונות ולהאיר בהם הדעת ולהשתדל להאיר בבן ותלמיד וכו׳ועל ידי זה זוכין למקיפים שהם

עיקר שעשוע עולם הבא בחינת מה רב טובך אשר צפנת וכו׳. וצריך שיהיה להצדיק בחינת כל בחינת כי כל בשמים ובארץ להאיר בדרי מעלה ודרי מטה להראות לדרי מעלה שאינם יודעים כלל בידינתו יתברך בחינת איה מקום כבודו בחינת מה חמית וכו׳ ולהיפך לדרי מטה שוכני עפר המונחים בדיוטא התתחתונה שנדמה להם שהם רחוקים מאד ממנו יתברך להראות להם שה׳ עמם. כי מלא כל הארץ כבודו וכו׳ (עין שם כל זה היטב). ועל ידי כלליות בן ותלמיד על ידי זה מאיר בשעת האכילה הארת הרצון בחינת מה פעל אל עיין שם.

והנה מובן שם שעיקר הארת בן ותלמיד הוא להוצאי ישראל מעונות להאיר בהם הדעת וכו׳ כנ״ל. והנה ביום הכפורים היה סליחת עונות ויצאו ישראל מעונות ועל ידי זה זכו לדעת כי עיקר הדעת הוא כשיוצאין מהעון הוא רוח שטות. ועל כן ביום הכפורים בערב צועקין ה׳ הוא האלקים כי אז אחר סליחת העוונות זוכין לדעת כי ה׳ הוא האלקים בחינת אתה הראית לדעת כי ה׳ הוא האלקים כי ה עיקר הדעת לדעת כי ה׳ הוא האלקים (כמבואר שם עיין שם). נמצא שביום הכפורים שהיה אז סליחת העוונות וזכו לדעת זה בחנית הארת בן ותלמיד כנ״ל. ועל כן אחר יום הכפורים נכנסין בסוכה שהיא בחינת מקיפים כי על ידי יום הכפורים דהינו סליחות העוונות שזה בחינת דעת בחינת הארת בן ותלמיד על ידי זה זוכין למקיפים שהם בחינת סוכה בחינת מה רב טובך אשר צפנת ליראיך וכשזוכים למקיפים אלו צריך שיהיה לו בחינת כל בחינת כי כל בשמים ובארץ דאחיד בשמיא וארעא וכו׳ כנ״ל. וזה בחינת לולב שהוא בחינת הצדיק בחינת כל בחינת צדיק כתמר יפרח כמובא כי הלולב וארבע מינים מרמזים על כל בחינת הנ״ל. דאחיד בשמיא וארעא שמאיר בדרי מעלה ובדרי מטה. שמראה לדרי מעלה בחינת מה חמית בחינת איה וכו׳ ולהיפך לדרי מטה בחינת מלא כל הארץ כבודו בחינת הקיצו ורננו שוכני עפר וכו׳ ועיקר הארת הלולב שהוא בחינת צדיק הוא להאיר בדרי מטה בחינת מלא כל הארץ כבודו.

אות ב

וזה בחנית הנענועים לששה קצוות העול לגלות כי מלא כל הארץ כבודו. כמו שאמרו רז״ל (ברכות י״ג) להאריך באחד כדי שתמליכהו למעלה ולמטה וכו׳ כמו כן מנענעין בד׳ מינם למעלה ולמטה ובד׳ רוחות כדי לגלות כי מלא כל הארץ כבודו ומלכותו בכל משלה. וזה בחינת מה שבאו ערבי נחל בתוך הד׳ מינים שאין להם לא טעם ולא ריח והם מרמזין על פושעי ישראל וגם אותם מקשרים אל הלולב ומיניו ומנענעין בהסלגלות ולהורות כי מלא כל הארץ כבודו ואפילו הפושעי ישראל בחינת שוכני

עפר הנ״ל גם הם אסור להם לייאש עצמן כי מלא כל הארץ כבודו. כי בהלולב אנו מגלין שגם בחינת הערבי נחל שהם בחינת הרשעים גם ם יכולין להתקשר להצדיק שהם בחינת הלולב כי הצדיק מאיר גם בהם בבחינת ההארה שמאיר בדרי מטה שוכני עפר בחינת מלא כל הארץ כבודו בחינת הקיצו ורננו שוכני עפר וכו׳ (כמבואר שם היטב במאמר הנ״ל עיין שם). כי ההדס יש לו ריח ולא טעם זה בחינת דרי מעלה שהארתם הוא בבחינת איה בחינת מה חמית וכו׳. וזה בחינ ריח ולא טעם כי הטעם הוא נרגש בפנים. זה חבינת מה שמושג ונראה. אבל הריח הוא בחינת מה שאינו מושג ונראה כלל רק כמאן דארח ריחא. ועל כן אין הנשמה נהנית כי אם מהריח. כי הנשמה היא בחינת דרי מעלה כמו שאמרו רז״ל יקרא אל השמים מעל זהו הנשמה. ועל כן עיקר יניקתה מהריח הוא בחינת השגת דרי מעלה בחינת איה בחינת מה חמית בחינת ריח ולא טעם כמאן דארח ריחא וכו׳ כנ״ל. אבל השגת רי מטה הוא בחינת טעם ולא רי.כי טעם נרגש בפנים. ועיקר הטעם תלוי בהראיה שרואין הדבר כמו שאמרו רז״ל הסומא אין לו שובע. (יומא ע״ד) עכי עיקר הטעם על ידי הראיה ועל כן הטעם זו בחינת השגת דרי מטה בחינת מלא כל הארץ כבודו בחינת וארא את ה׳ בחינת טעמו וראו כי טוב ה׳. ומחמת שעיקר הארת הרצון הוא להאיר בדרי מטה לעוררם משינתם ולגלות להם כי מלא כל הארץ כבודו כי אף על פי שהצדיק מאיר בשני העולמות ברי מעלה ובדרי מטה כנ״ל אף על פי כן עיקר הארתו הוא בדרי מטה. כי בשביל זה בא הצדיק בעולם הזה השפל כדי לתקן העולם ולהגביה ולהרים כל המדרגות התחתונות אפילו אותם המונחים בעשרה כתרין דמסאבותא להגביה גם הם להשם יתברך ולגות להם כי ה׳ עמם כי מלא כל הארץ כבודו בחינת הקיצו ורננו שוכפי עפר. ובשביל זה הלולב שהם בחינת הצדיק הנ״ל על כן יש בו טעם ולא ריח. כי עיקר הארת הצדיק הוא בדרי מטה שהארתם הוא בחינת טעם בחינת מלא כל הארץ כבודו וכו׳ כנ״ל נמצא שהדבר הוא בחינת דרי מעלה כנ״ל וערבי נחל שאין בהם לא טעם ולא ריח. זה בחינת דרי מטה שכוני עפר וכו׳ כנ״ל. והצדיק שהוא בחינת הלולב הוא אחד ומקשר שניהם בבחינת כי כל בשמם ובארץ כי מאיר בשניהם וכו׳ וכנ״ל. וצריך לכלול העולמות עליון בתחתון ותחתון בעלון כדי שיהיה להם יראה. דהיינו שצריך לגלות גם לדרי מעלה ההארה של בחינת מלא כל הארץ כבודו ולגלות גם לדרי מטה בחינת ההארה של איה כדי שיה הלהם יראה (כמבואר שם). וזה חבינת האתרוג שיש לו ריח טעם זה בחנית כלליות העולמות כנ״ל בשביל היראה כי האתרוג הוא בחינת מכלות שהוא בחינת יראה כמו שכתוב אלמלא מוראה של מלכות (כמו שכתוב שם). כי צריך לכלות השגת דרי מעלה שהוא בחינת ריח בחינת איה. והשגת דרי מטה שהוא בחינת טעם בחינת מלא כל הארץ כבודו. וצריך לכלול שניהם יחד בשביל היראה (כמבואר שם היטב). וזה בחינת הנענועים זה בחינת הקיצו וררננו שוכפרי עפר. כמו כשמנערין אחד משינתו מעורין ומנענעין אותו כדי שיקוץ ועל זה מרמזין הנענועים כי מנערין ומנענעין כל השוכני עפר שיקוצו משינתם ויקצו ויעמדו לעבודתו ייתברך. ואל יתייאשו כלל כי

עדין ה׳ עמם כי מלא כל הארץ כבודו כנ״ל׃

אות ג

ועל כן עיקר מצוות סוכה הוא אכילה ושינה. כי על ידי כלליות בן ותלמיד שעל ידם זוכין למקיפים על ידי זה זוכין בשעת האכילה דייקא להארת הרצון עיין שם וזה בחינת אכילה בסוכה. כי הסוכה שהיא בחינת מקיפים שזוכין על ידי סליחת עוונות על ידי הארת בן ותלמיד בחינת יובל שהוא בחית יום הכפורים. עעל ידי זה זוכין לקבל בשעת האכילה הארת הרצון שזהו בחינת אכילה בסוכה. כי הארת המקיפים הם הם בחנית הארת הרצון (כמבואר שם). ועל כן שאנו זוכין לאכול בסוכה צלא קדישא. אזי אנו מקבלין בת האכיל הארת הצרון שהוא בחינת הארת המקיפים בחינת סוכה כנ״ל ועל כן עיקר מצות סוכה הוא האכילה. כי הארת סוכה שהיא הארת המקיפים הארת הרצון מקבלין בשעת האכילה דייקא (כמבואר שם במאמר הנ״ל היטב היטב). וזה בחינת שינה בסוכה זה בחינת והיה ר׳ אליעזר ישן המבואר שם. כי הארת הסוכה היא בחינת מקיפים בחינת מה חמית בחינת עין לא ראתה בחינת שינה כמבואר שם היטב עיין שם ותרה פלאות כי דברים כאלה המבוארים שם לא נשמעו ולא נראו מיום הוסדה הארץ. ברוך ה׳ לעולם אמן ואמן׃

סוכה ה

הלכה ה

אות א

על פי המאמר תקעו בחודש שופרוכו׳ בלקוטי תנינא סימן א׳עיין שם כל המאמר היטב. והכלל שצריך שיהיה לו ממשלה על המלאכים וזהו התכלית של ישראל. ולזה צריכי להתקשרות לשרשי הנשמות שהם בחינת אם כל חי וכו׳. והעיקר התקשר לצדיקי ומנהיגי הדור. ולזה צריכין היראה שבלב שהוא בחינת בנין ירושלים וצריך לתקן הג׳ מדות אכילה ומשגל וממון על ידי הD׳ רגלים ואז זוכין לנבואה ועל ידי זה זוכין לתפילה. ואז נותנין כל שיח השדה כחם בתוך התפילה וכו׳ (עיין שם היטב):

וזה בחינת סוכה. כי סוכה בכלל הוא בחינת התקשרו לתשרשי נשמות שהם בחנית אם כל חי כסא הכבוד שזהו בחינת סוכה שהוא אימא דמסכא עץ בנין. ועיר הסוכה הוא הסכך בחינת מנהיגי ומפורסמי הדור שהם סוככים ומגינים עלינו. כמו שכתוא אשת כרוב ממשך הסוכך (יחזקאל כ״ח) שהמושל והמנהיג הוא סכך שמסכך ומגין על העולם. ויש מפורסמים ומנהיגים שהם בשקר והם מפורסמם רק על ידי עזות. וזה בחינת סכך פסול וסכך כשר היינו בחינת מפורסמים ומגינים על ידי שקר. ומפורסמים של אמת. וזה שאמרו רז״ל שצריך הסכך להיות צומח מן הארץ ואינו מקבל טומאה כי המורסם האמת הוא בחינת צומח מן הארץ. היינו על ידי שפלות וקטנות בבחינת אמת מארץ תצמח כמו שכתוב ולפני כבוד ענוה וכמובא בדברי רבינו ז״ל שעיקר ההתנשאות על ידי קטנות וכמו שאמרו רז״ל (יומא כ״ב) אין ממנין פרנס על הציבור אלא אל כן קופה של שרצים תלוי מאשחוריו שאם תזוח דעתו עליו אומרים לו חזור לאחורך וזה בחנית שמסככין הסוכה בפסולת גורן ויקב. בפסולת דייקא היינו שבחינת הסוככים מגין על הדור הם מפסולי המשפחות כמו שאמרו רז״ל כנ״ל.גם צריך שלא יהיה מקבל טומאה היינו שלא יהיה מנהיג על ידי עזות שהם בחינת מקבל טומאה כי עזות היא בחינת קינא דמסאבותא כמובא מזה במאמר מרכבות פרעה וחילו (בסימן ל״ח). כי ישראל שעמדו על הר סיני פסקה זוהמתן וכו׳ ומי שיש בו עזות בידוע שלא עמדו רגלי אבותיו על הר סיני ולא פסקה זוהמתו ועל כן בו נאחזת הטומאה. וזה בחינת סכך פסול דהיינו המנהיג על ידי עזות שהסימן הוא שאינו צומח מן הארץ היינו על ידי שפלו רק על ידי עזות וגדלות והוא מקבל טוממאה כנ״ל. גם הסכך שהוא מדבר הצומח זה בחנית הנשמות שהם בחינת צמחין כמו שכתוב רבבה כצמח השדה נתיך ועל כן תיכף אחר יום הכפורים מיד מתחילין לעסוק בסוכה כי יום הכפורים מרמז על התכלית כמובא שיום הכפורים הוא בחינת עולם הבא שהוא התכלית שאז יהיה לנו ממשלה על המלאכים. ועל כן תיכף ומיד מתחילין לעסוק בסוכה שהוא בחינת התקשרות לשרשי הנשמות כנ״ל כדי שיהיה לנו כח לעמוד בממשלה זו כנ״ל (כמבואר שם במאמר הנ״ל). ובדיני הסוכה בפרטיות מרומז כל הבחינות הנ״ל שעל ידם יכולין התקשר לשרשי הנשמות ישראל כנ״ל כי דפנות הסוכה ג׳ שתים כהלכתן ושלישית אפילו טפח. ואיאת שהם בחינת נה״י וזהו בחינת של רגלים שהם גם כן בחינת נה״י בחינצ רגלין היינו שדפנות ומחיצות הסוכה הם בחנת שלש רגלים שעל ידם נתתקן כל התאוות הנל כי הם מחיצות דקדושה שמצמצמין

ועושין מחיצות לג׳ תאוות הנ״ל שלא יצאו מגבול הקדושה ולחוץ. ועל כן הם שתים כהלכתן דהיינו מז׳ טפחים. ושלישית טפח כי שלישית טפח הוא בחינת יסוד כמבוא. והוא כנגד שבועות שהוא מתקן תאוות המשגל בחינת תיקון היסוד ועל כן הוא טפח אחד כנגד שבועות שהוא מתקן תאוות המשגל בחינת תיקון היסוד ועל כן הוא טפח אחד כנגד שבועות שהוא יום א׳ וב׳ כהלכתן מזיין זיין טפחים כנגד ז׳ ימי הפסח וז׳ ימי הסוכות. וזהו בחינת הדברים שחייבו רז״ל לעשותם בסוכה היינו אכילה ושתיה ושינה. גם אמרו שכל שבעת הימים עושה סוכתו קבע להציע שם מצעות הנאות ושאר נוי סוכה וכל כלים הנאים מביא רולם לתוך הסוכה. וכל דברים הללו הם כנגד ג׳ תאוות הנזכר לעיל שצריך להביא כולם לתוך מחיצות הסוכה כדי לתקן אותם כנ״ל. אכילה בסוכה כנגד תאוות אכילה. שינה בסוכה כנגד תאות מהמשגל שעיקר פגם הברית הוא בבחינת שינה ותרדמה כמובא (בסימן י״ט) ועל ידי שינה בסוכה. נתתקן: נוי סוכ זה בחינת תיקון תאוות ממון שצריך להביא כל עשרו וכל חפציו הנחמדים שהם קנין כספו לתוך הסוכה ועל ידי זה נתתקנין בקדושה כי הסוכה היא קודש ועל כן צריך להיבא לשם כל תאוותיו דהיינו בחינת ג׳ תאוות הנ״ל. ועל ידי זה נתתקנין בקדושה על ידי בחינת ג׳ רגלים שהם בחינת ג׳ דפנות הסוכה כנ״ל ואזי נתתקן היראה שהוא בחינת ירושלים (כמבואאר שם). וזה בחינת הפורס סוכת שלום וכ׳ ועל כירושלים. שסוכה מגנת על ישורלים היינו היראה שנתתקנת על ידי מצוות סוכה. שעל ידה נתקן הג׳ מדות שעל די זה נתתקן בחינת ירושלים כנ״ל (כמבואר שמבמאר הנ״ל) עיין שם. ועל דיי יראה זוכין לנבואה וזהו שמד רזל שהסוכה צריכה להיות גבוה עשרה טפחים מכרובים שסככו על הארון והיו גבוהים עשרה כי הסוכה בבחינת הכרובים שמשם מקבלין הנבואה כי על ידי היראה שזוכין על ידי בחינת סוכה על ידי זה זוכין לנבואה שהיא באה מבין שני הכרובים (כמבואר שם במאמר הנ״ל עיין שם):

אות ב

ועל ידי זה זוכין לתפילה ואזי הוא למעלה מכל הכוכבים שכולם מקבלין ממנו (כמובא שם עיין שם) וזה בחינת מה שאמרו רז״ל שיהיו הכוכבים נראין מתוך הס כך היינו בחינת שיהיה הוא למעלה מן הכוכבים וזה בחינת ראיה כדרך העליו את התחתון כמו שפירש רש״י אצל הלויתן על פי את כל גבוה יראה (איוב מ״א) שפירש רש״י דהיינו שיש לו ממשלה על כל הגבוהים כאלו הוא למעלה מהם ורואה אותם כי דרך העליון לראות התחתון ולעולם אימת העליון על התחתון עיין שם בפירוש רש״י בסוף

איוב וזה גם כן בחינת שצריך שיהיו הכוכבים נראין מתוך הסכך היינו שעל ידי בחינת הסוכה רואה את הכוכבים היינו שהיא למעלה מהם ויש לו ממשלה עליהם שזהו בחינת ראיה כנ״ל:

אות ג

וזהו בחינת ד׳ מינים שנוטלין בסוכות בשעת התפילה שזהו רמז ששיח השדה נותנות כח בתוך התפילה ועל כן אנו מעלין שיח השדה דהיינו מיני צמחים בשעת התפילה לרמז כנ״ל שבסוכות יש עליה לתפילה עד ששיח השדה נותנין כחם בתוך התפילה כנ״ל. והד׳ מינים הם בחינת התנוצצות משיח כי עיקר חשיבות הד׳ מינים היא האתרוג שהוא בחינת מלכות דוד שהוא בחינת משיח. והג׳ מינים שהם לולבהדבר וערבה הם כנגד ג׳ עבודות המפסידין עבודת התפילה לולב כנגד שמירת הברית. כי לולב בחינת צדיק כתמר יפרח כמובא בחינת צדיק ח״י עמין הם בחינת ח״י נענועין שבלולב. הדס משולש כנגד ג׳ אבות כמובא זה בחינת אמונה. כי האבות הם שרשי אמונת ישראל. ערבה זה בחינת אל תהיה בז לכל אדם שבשביל זה אנו לוקחין ערבי נחל אין בהם לא טעם ולא ריח כדי שלא נמנע מלצרף פושעי ישראל בתפלתינו כמובא. נמצא שהערבה מרמזת על תהיה בז לכל אדם שאסור לבזות שום אדם אפילו מי שהוא בלא טעם ריח כמו ערבה. ועל ידי תיקון ג׳ עבודות אלו על ידי זה נתתקן עבודת התפילה. ואזי מראה טעם ריח של שיח השדה באים בתוך התפילה שזה בחינת התנוצצות משיח כמובא שם. וזה בחינת האתרוג שיש לו מראה טעם וריח שנוטלין בשעת התפילה שזהו בחינת התנוצצות משיח ששיח השדה נכללין כחם בתפילה כנ״ל (עין שם במאמר הנ״ל היטב):

אות ד

ועל כן מנענעין בד׳ מינים בהודו לה׳ תחילה וסוף. כי הודו לה׳ כי טוב כי לעולם חסדו, מרמז על משיח שיבא במהרה בימינו וזהו כי טוב כי לעולם חסדו בבחינת ועושה חסד למשיחו ואז ישפיע לנו כל טוב. גם מנענעין באנא ה׳ הושיעה נא שזהו מרמז גם כן על הישועה האחרונה שהוא תכלית הישועה וזהו אנא גימטריא אליהו כו׳ כי הישועה והגאולה

האחרונה שעל ידי משיח שיהיה על ידי אליהו שיבא ויבשר הגאולה. כי על ידי אליהו נעשה בחינת התנוצצות משיח כי אליהו מבחורי גדולי הנביאם ועל ידי נבואה זוכין לתפילה. וזהו בחינת ויעמוד פנחס ויפלל שפינחס זה אליהו זכה לתפילה על ידי נבואה ועל כן היה כח בידו לעצור המטב כמו שכתוב חי ה׳ אם יהי השנים האלה טל מטר כי אם לפי דברי. לפי דברי דייקא בחינת דבר ה׳ היינו תפילה כי אליהו זכה לדבר ה׳ דהיינו תפילה כנ״ל. ועל כן היה בו כח לעצור ה״מ״ט״ר כי ה״מ״ט״ר המגדל העשבים שיש בהם ״מראה ״טעם ״ריח הכל הוא על ידי כח דבר ה׳ דהיינו תפלה שהיא שורש הכל ואליהו שזכה לדבר ה׳ היה לו כח לעצור המטר כנ״ל. וזהו לפי דברי דייקא כנ״ל. ועל כן באנא ה׳ שמרמז לבחינת אליהו שעל ידו יבא הישועה האחרונה על כן אז מנענין בד׳ מינים שם בחינת התנוצצות משיח שיבא במהרה בימינו אמן:

סוכה ו

הלכה ו

אות א

על פי המאמר תקעו ג׳ (בלקוטיתנינא סימן ח׳) המתחיל אף על פישתוכחה היא דבר גדול וכו׳. עייושם כל המאמר כולו מראשו לסופועיין שם היטב:

וזה בחינת סוכה כי דפנות ומחיצות הסוכה הם בחינת מחיצות פריסות של המוחין כי ג׳ מוחי הם ג׳ מחיצות פרוסות בפני התאווה של ניאוף (כמו שכתוב שם במאמר הנ״ל). וזה בחינת מחיצות ודפנות הסוכה. ועל כן הם ג׳ דפנות כי עיקר הסוכה היא ג׳ דפנות כמו שאמרו רז״ל כנגד ג׳ מוחין שהם מחיצות פרוסות בפני תאוות ניאוף כי סוכה הוא בחינת שכל ומוחין בחינת אימא דמסככא על בנין שהוא בחינת אם לבינה בחינת התבוננות ושכל בחינת מוחין. ועל כן עושין הסוכה אחר ראש השנה ויום הכפורים כי בראש השנה אז התפילה בבחינת דין ועל ידי זה מוציאין מהסטרא אחרא כל מימי הדעת והקדושה שבלעה וכו׳ ואז הסטרא

אחרא שהוא בחינת עננים בחינת סכותה בענן לך וכו׳ כלה והולכת ונעשין גרים ונתגלה הכבוד ונעשין רעמים בחינת עננ׳ דשפכי מיא בחינת מימיה דעת בחינת וכבוד ה׳ נראה בענן, ועל ידי זה נמשך התפשטות הנבואה שבאה מנפשות ישראל ששרשם בכבוד. ועל ידי הנבואה נתברר ונתחזק האמונה דקדושה ונתבטל אמונות כוזביות. כי עיקר בירור האמונה היא על ידי תיקון המדמה וכו׳. ועל ידי אמונה נתגלה חידוש העולם ועיקר החידוש העולם לעתיד יהיה על ידי בחינת אמונה. וחידוש העולם יהיה בבחינת ארץ ישראל כי עיקר ארץ ישראל הוא על ידי בחינת כח מעשיו וכו׳. ואז יתנהג רק על ידי השגחה ונפלאות כמו ארץ ישראל. ואז יתער השיר של נפלאות שהוא השיר שיתער לעתיד שהוא שיר פשוט כפול משולש מרובע שיתנגן על ע״ב נימין בחינת חסד בחינת עולם חסד יבנה. וזה השיר הוא בחינת קול המוכיח בחינת קול יעב בחינת הנהר היוצא מעדן להשקות את הגן שעל ידו גדלים כל הרחות והיראות ועל ידי זה יכולים להוכיח בחינת נרדי נתן ריחו וכו׳ עיין שם כל זה היטב היטב ותבין ותראה פלאי פלאות וכו׳: והסתלקות וביטול העננים והסטרא אחרא זה בחינת סליחות עונות בחינת מחיתי כעב פשעיך וכו׳ עין שם:

אות ב

ועל כן אחר ראש השנה שהתפילה בבחינת דין ואז מוציאין מהסטרא אחרא כל הקדשוה שבלעה. והסטרא אחרא שהוא בחינת עננים כלין והולכין ועל כן אחר ראש השנה הוא יום הכפורים שהוא סליחת עוונות בחינת הסתלקות וביטול הענים שהם הסטרא אחרא בחינת מחיתי כעב פשעיך וכענן חטאתיך וכו׳ כנ״ל. ואז נתתקן פגם המוח והתפילה כי על ידי ראש השנה שהוא בחינת תפילה בבחינת דין מוציאין מהסטרא אחרא מימי הדעת וכו׳ וחוזרין ונתתקנין המוחין שהם בחנית מחיצות פרוסות בפני תאוות ניאוף. וזה בחינת מצות סוכה שזוכין אחר ראש השנה ויום הכפורים. כי על ידי התיקון שנעשה בראש השנה ויום הכפורים שעל ידי זה נתתקנין המוחין כנ״ל. על ידי זה נעשה בחינת דפנות הסוכה שהם מחיצות פרוסות להגין בפני תאוות ניאוף שהוא בחינת מלחמות עמלק (כמו שכתב שם במאמר הנ״ל). כי מחיצות הסוכה פרוסות להגין בפני טומאת עמלק. כי עיקר הכנעת עמלק הוא על ידי בחינת סוכה שהוא בחינת עננ׳ כבוד (כמבואר בזוהר הקדוש). כי בעמלק נאמר וישמע הכנעני מלך ערד שהוא עמלק כי בא ישראל וכו׳. ופירש רש״י שמע שמת אהרן ונסתלקו עננ׳ כבוד. אבל על ידי סוכה שהוא עננ׳ כבוד נכנע ונתבטל בחינת עמלק שהוא בחינת תאווה הנ״ל בחנית אשר קרך בדרך כי דפנות הסוכה הם בחינת מחיצות פרוסות בפני זאת

התאווה. בחינת ג' מוחין שהם מחיצות פרוסות וכו' כנ"ל:

אות ג

ועל כן מתחילין לעסוק בסוכה תיכף אחר יום הכפורים. כי אז נתבטלין וכלין העננים של הסטרא אחרא שהם בחינת עוונות כנ"ל ואז תיכף כשזכה נופל זה קם היינו על ידי שנתבטלין וכלין כל העננים של הסטרא אחרא על ידי זה נתלגלין בחינת העני כבוד. בחינת וכבוד ה' נראה בענן שהם בחינת דפנות הסוכה שבאין על ידי תיקון מחיצות המוחין שעל ידם זוכין לבחינת וכבוד ה' נראה בענן. בחינת עני כבוד (כמבואר שם במאמר הנ"ל). וזה בחינת סוכה כנ"ל בחינת ופרוס עלינו סוכת שלומך בחינת מחיצות פרוסות כנ"ל:

אות ד

ואז יוצאין מימי הדעת. בחינת כי תמלא הארץ דעה את ד' כמין לים מכסים ונתגיירין גרים (כנ"ל במאמר הנ"ל). וזה בחינת שמחת בית השואבה שזוכין בסוכות. בחינת ושאבתם מים בששון ותרגומו ותקבלון אולפן חדת. בחינת ריבוי מימי הדעת שיוצאין עכשיו בשפע גדול על ידי התיקון שנעשה בראש השנה על ידי התפילה בבחינת דין שעל יד זה הסטרא אחרא מקיאה כל הקדושות וכל הדעת שבלעה וכו' כנ"ל. ואז יוצאין מימי הדעת בשפע גדול בחינת כמים לים מכסים בחינת אל הכבוד הרעים ה' על מים רבים. ועל כן עושים שמחת בית השואבה כי שואבין מימי הדעת אז על ידי התיקון שנעשה על ידי תפילות ראש השנה ויום הכפורים וכו' כ"ל. ועל כן אז שואבין המים בשמחה גדולה מאוד ומי שלא ראה שמחת בית השואבה לא ראה שמחה מימיו. כי על ידי זה הדעת ששואבין עכשיו שנתגלה על ידי התפילה של ימים נוראים כנ"ל. על ידי זה זוכין שיתער השיר שלעתיד כנ"ל שמשם עיקר השמחה. כי עיקר השמחה יהיה בעת שיתגלה השיר הנ"ל כי אז ימלא שחוק פינו ולשוננו רינה כי עיקר השמחה יהיה לעתיד בעת שיתער השיר הנ"ל. ועכשיו בשמחת בית השואבה תעורר אז השמחה של לעתיד על ידי שמתעורר

עכשיו השיר שיתער לעתיד וכו' כנ"ל:

אות ה

וזה בחינת התפשטת הנבואה הנ"ל שזוכין על ידי הכבוד שנתגלה על ידי שיוצאין מימי הדעת ונתתקנין המחיצות פרוסות של המוח שהם בחינת דפנות הסוכה. כי מבחינת סוכה משם מקבלין רוח הקודש רוח נבואה. כי סוכה היא בחנית שסכה ברוח הקודש (כמבואר בדברי רבינו ז"ל בסימן כ"א) כי שיעור סוכה י' טפחים למדו רזל מהכרובים שהיו סוככים בכנפיהם על הכפורת שמשם מקבלין רוח נבואה כמו שכתוב וישמע את הקול מבין שני הכרובים. ועל ידי רוח נבואה נתברר המדמה ועל ידי זה זוכין לאמונה ונתגלה חידוש העולם וזוכין לחסדים שעל ידי זה יהיה חידוש העולם לעתיד בחינת להגיד בבוקר חסדך ואמונתך בלילות. בחינתעולם חסד יבנה. וכל זה הוא בחינת סוכה כי משם הרוח נבואה כנ"ל. שעל ידי זה מתברר המדמה והאמונה. וזה חחינת שינה בסוכה כי המדמה הוא בחינת שינה. שאז מסתלק השכל ונשאר רק המדמה. ואז בשינה בחינת מדמה עיקר בירור ותיקון האמונה (כמבואר במקום אחר). בחינת חדשים לבקרים רבה אמונתך. ועל כן חיוב לישן בסוכה כדי לתקן בחינת המדמה שעל ידי זה מתברר ונתתקן האמונה כנ"ל. כי על ידי הסוכה שמשם נמשך הנבואה כנ"ל, על ידי זה עיקר בירור ותיקון המדמה והאמונה כנ"ל:

אות ו

וזה בחינת שעיקר הסוכה הוא מפסולת גורן ויקב. פסולת גורן ויקב הוא בחינת מדמה. וזה בחינת שצריכה להיות הסוכה צילתה מרובה מחמתה, כי חמה זהו בחינת השכל המובא בסימן א' שמש הוא בחינת אור השכל בחינת יעקב עיין שם. וצל המחשיך אור השמש זה בחינת אמונה בחינת שינה בחינת מדמה. ועיקר ידיעת השם יתברך הוא רק על ידי בחינת אמונה כידוע וזה בחינת ה' צלך. כי אי אפשר לדעת מהשם יתברך כי אם על ידי בחינת אמונה שהוא בחינת לילה בחינת צל בחינות מדמה. ועל כן הסוכה שהוא בחינת נבואה ורוח הקודש כנ"ל. שעל ידי זה מתברר

המדמה והאמונה. על כן צריכה להיות צלתה מרובה מחמתה. כי עיקר ההשגה והידיעה זוכין רק על ידי אמונה בחינת צל. ועל כן העיקר לברר המדמה שהיא בחינת צל כנ״ל. וזה בחינת שהסכך צריך להיות מפסולת גורן ויקב זה בחינת מדמה הוא בחינות כח הבהמיות בחנית פסולת גורן ויקב שהוא מאכל בהמה. כי האכילה הוא בחינת דעת כי המוח כפי האכילה (כמובא במקום אחר). ומאכל אדם זה בחנית דעת שהוא גדר האדם. ופסולת האכילה דהיינו פסולת גורן ויקב שהוא מאכל בהמה זה בחנית מדמה שהיא כח הבהמיות (כמובא במקום אחר). ועיקר הבירור הוא בבחינת הבהמיות שהוא המדמה ששם עיקר הבירור כידוע ועל ידי זה עיקר בירור האמונה. ועל כן הסוכה הוא מפסולת גורן ויקב שהיא עיקר הסכך שעל ידו צלתה מרובה מחמת שהוא בחינת בירור המדמה והאמונה כנ״ל:

אות ז

ועל ידי האמונה זוכין לבחינות התקבצות החסדים שעל ידם יהיה חידוש העולם לעתיד בחינת להגיד בבוקר חסדך ואמונתך בלילות וכו׳ כנ״ל. וזה חבינת סוכה כי סוכה הוא בחינות חסד כידוע. בחינת חיבוק יד ימין כידוע שאז בסוכות מתקבצין כל החסדים (כמבואר בכוונות). ועל ידי התקבצות כל החסדים יהיה חידוש העולם בחינת עולם חסד יבנה. ועל כן סוכה מרמז על חידוש העולם כמבוא בספרים שסוכה מרמז על עלמא דאתי. כי עולם הבא מכוה בשם סוכה. כמו שכתוב וסוכה תהיה לצל יומם ועל כן אמר התורה צא מדירת קבע ושב בדירת עראי לרמז על חידוש העולם. שאין קביעות לעולם הזה ח״ו רק השם יתברך חידש את עלמו ועתיד לחדש עולמו כמובא שסוכה מרמז על זה. נמצא שסוכה מרמז על חידוש העולם לעתיד לבא שאז נזכה לישב בסוכה של לויתן בסוכות ענני כבוד. בחינת וסוכה תהיה וכו׳ ועל כן כל אומות העולם כשירצו אז לזכות לגדולת וכבוד של ישראל יתנסו במצות סוכה כמו שאמרו רז״ל. כי עלמא דאתי הוא בחינת סוכה כנ״ל:

אות ח

כי סוכה היא בחינות דפנות ומחיצות המוחין שזוכין על ידם לשמירת הברית שעל ידי זה זוכין לבחינת כבוד בחינות נבואה שעל ידי זה נתברר המדמה כנ״ל שעל ידי זה זוכין לאמונה כנ״ל. שעל ידי זה מתקבצין החסדים וזוכין לחידוש העולם שיהיה לעתיד וכל זה הוא בחינת סוכה כנ״ל. ואז יתער השיר של לעתיד שהוא שיר פשוט כפול משולש מרובע שיתנגן על ע״ב נימין בחינת חסד וכו׳ כנ״ל. וזה בחינת השמחה של סוכות כמו שכתוב זמן שמחתינו כי משם עיקר כל השמחות שבעולם שכולם נמשכין מבחינת השמחה שיהיה לעתיד בחינת כי בשמחה תצאו. בחינת ששון ושמחה ישיגו וכו׳ כי אז יתער חדוה וניגונא בעלמא בעת שתער בחנית שיר חדש הנ״ל. ועל כן מחמת שבסוכות זוכין שיתער שיר הנ״ל שמשם כל השמחות על כן הוא זמן שמחתינו וזה בחינת שמחת בית השואבה הנ״ל. ועל ידי הניגון הנ״ל על ידי זה גדלים כל הריחות והיראות שהם מזונא דנשמתא ועל ידי זה נכנע מזונא דגופא (כמבואר במאמר הנ״ל). וזה בחינת מצוות אכילה בסוכה שזה עיקר מצות סוכה כי על ידי מצות סוכה. שעל ידי זה זוכה לקול הניגון הנ״ל הוא בחינת הקול קול יעקב על ידי זה נכנע עקב עשו שהיא עקב דסטרא אחרא שמתגבר על ידי האכילה שהוא מזונא דגופא כי זוכין על ידי הקול הזה לבחינת שריח שהוא מזונא דנשמתא. ועל כן יכולין לאכול בקדושה שתהיה האכילה בבחינת מזונא דנשמתא. ועל כן מצוה לאכול בסוכה כי אז האכילה בבחינת מזונא דנשמתא על ידי מצוות סוכה שעל ידה זוכין לקול הניגון הנל שעל ידו גדלים כל הריחות הנ״ל. ועל כן סוכה היא בבחינת יעקב כמו שכתוב ויעקב נסע סוכותה (כמובא בזוהר הקדוש) כי סוכה היא בבחינת הקול קול יעקב שהיא קול הניגון הנ״ל כנ״ל:.

אות ט

נמצא שסוכה היא בחינת חידוש העולם שזוכין על ידי החסד שזוכין על האמונה וכו׳ כנ״ל ועל ידי זה מעוררין קול הניגון שיתער לעתיד שהוא שיר פשוט כפול משולש מרובע שהם בחינת ע״ב נימין וכו׳ כנ״ל. וזה בחינת דף מינים שנוטלין בסוכות שהם כנגד ד׳ אותיות השם י׳ה׳ו׳ה׳ שוא בחינת שיר פשוט כפול משולש מרובע כידוע. ועל כן לולב אחד וערבות שתים והדסים שלשה זה שיר פשוט כפול משולש. והאתרוג כלול מכל הארבע כידוע כי הוא בחינת ה׳ אחרונה בחינת מלכות שכלולת מכולם והוא בחינת שיר מרובע ועל כן מברכין על נטילת לולב. כי הלולב הוא בחינת צדיק כתמר יפרח שהוא בחינת הנהר היוצא מעדן להשקות את הגן כידוע שעל ידו גדלים כל הריחות והיראות כנ״ל. וזה בחינת הנענועים כדי לעורר הריח מהדעת כי עיקר הריח על ידי שלימות הדעת

כידוע כי על ידי הדעת זוכין לניגון הנ״ל שעל ידו גדלים כל הריחות ועל כן מנענעין הלולב ומיניו לעורר הריח מהדעת ועל כן הם ע״ב נענועים כנגד ע״ב נימין בחינת חסד שעליהם יתנגן השיר הזה כנ״ל. וזה בחינות נענועים כי עיקר הניגון על ידי בחינת נענועים שמנענעים בניין שבכנור בחינת מדלג על ההרים מקפץ על הגבעות (כמבואר בסוף מאמר הנ״ל). ועל כן עיקר מצות נטילת לולב ומיניו הוא שעת אמירת הלל. כי זה עיקר בחינת ד׳ מינים שהם בחינת שיר פשוט כפול משולש מרובע שיתער אז. נמצא שארבע מינים והלל הם בחינה אחת. בחינת שיר והלהל והודאה שיתנגן לעתיד כנ״ל על כן עיר נטילת ד׳ מינים היא בשעת ההלל:

אות י

ועל ידי כל זה זוכין תיכף ליום שמיני עצרת שהוא שמחת תורה כי על ידי כל הבחינות הנ״ל זוכין לשיר הנ״ל שהוא בחינת שמחה. כי משם עיקר השמחה כנ״ל. ועל כן זוכין אחר כך תיכף לשמחת תורה שאז אתער חדוה וניגונא בעלמא וכל ישראל שמחים וששים בו יתברך ובתורתו הקדושה שזה בחנית עלמא דאתי שאז יעתר שיר הנ״ל. וכל זה זוכין על ידי כל ה״ל על ידי התפילה של ראש השנה שעל ידי זה זוכין לסליחות עוונות שהוא יום הכפורים ועל ידי זה נשלם הדעת וזוכין לסוכה וזוכין לכל בחינות הנ״ל עד שמעוררין קול הניגון הנ״ל בכל שבעת ימי הסוכות על ידי הד׳ מינים כנ״ל ואז יוצא ונתגלה בחינת שיר וניגון ושמחה הנ״ל ביום שמחת תורה שזוכין תיכף אחר סוכות על ידי כל הבחינות הנ״ל כנ״ל:

אות יא

ועל כן נוטלין הד׳ מינים בידים זה בחינת וידו אוחזת בעקב עשו כי על ידי הד׳ מינים נתעורר קול הניגון הנ״ל שהוא קול יעקב שהוא מכניע עקב עשו בבחינת וידו אוחזת בעקב עשו ועל כן מצות ד׳ מינים הוא בידים דייקא כי העיקר הוא לברר המדמה כדי לזכות לאמונה שלימה שעל ידי זה נתגלה חידוש העולם וכו (כמבואר בהתורה הנ״ל עיין שם) ועיר בירור המדמה הוא על ידי הידים דייקא בבחינת וביד הנביאים אדמה כמבואר בהתורה הנ״ל ביד דייקא. וכמבואר בהתורה ויהי מקץ זכרון (בסימן נ״ד)

עיי שם היטב ומבואר שם בסוף שעיקר הכנעת המדמה על ידי בחינת יד. כי עיקר הבירור המדמה להכניע הרע שבו ולברר ולזכך הטוב שבו. כדי לזכות לאמונה שלימה כנ״ל הוא רק על יד בחינת הידים שהם כלליות מצות התורה שכלולים בידים שהם כלי המעשה. בחינת מצוות מעשיות. כי עיקר האמונה הוא לקיים כל המצות במעשה דייקא ועשיה הוא בידים ועל כן כל התורה כלולה בידים כמו שאמר ר׳ אליער קודם הסתלקותו שהרים שתי ידיו ואמר ווי לתרין תורות שיסתלקו מעלמא כי יד ימין ויד שמאל הם בחינת תורה שבכתב ותרוה שבעל פה כמובא. גם שתי הידים מרמזין עכל שתי הלוחות שבל משה בשתי ידיו כמו שכתוב ושני הלוחות על שתי ידי. כי יש בשי הידים עשר אצבעות חמש בימין וחמש בשמאל כנגד עשרת הדברות שבשני הלוחות חמשה בלוח אחד וחמשה בלוח השני שהם בחינת עשרה מדריגות של נבואה (כמו שכתוב בהתורה הנ״ל). שעיקר בירור המדמה על ידי זה כמו שכתוב שם). כי עיקר בירור המדמה הוא על ידי התורה שהוא בחינת רוח נואה שכלולה בידים דייקא כי עיקר האמונה הוא מצות מעשיות לקיים כל המצות במעשה בפשיטות בלי חכמות אף על פי שאי אפשר להבין טעמם שזה בחינת ויהי ידיו אמונה, ידיו דיקיא כי עיקר האמונה בבחינת הידים שהם כלי המעשה כנ״ל. וכמבואר בדברי רבינו ז״ל על פסוק זה לענין הרחקת ללמוד ספרי המחקרים כי הם מביאין לידי אפיקורסית גדול שהוא בחינת עמלק וכו׳ עין שם בלקוטי תנינא בבמאמר המתחיל עיקר התכלית וכו׳ (בסימן י״ט). כי המדמה הו בחינת עשיה בחינת כח הבהמיות שהוא כח הגוף שהוא בחינת עשיה כי עיקר פנימיות השכל האמת בעצם רחוק מהגוף מאד ואין יכול להתלבש בהגוף העכור מהתאוות כלל. ואין מי שיזכה אליו כי אם הצדיקים האמתיים ששברו לגמרי את כל תאוות הגוף עד שביטלו את גופם לגמרי בתכלית הביטול בתכלית השלימות שאין שלימות אחריו. אבל כל השכל של כל העולם ומלואו הכל הוא רק בחינת כח המדמה ואפילו כל החכמות הגדולות המציאו החכמים והמחקרים הכל על ידי הכח המדמה שמדמה מילתא למילתא עד שבאים על המצאות חדשות. אבל פנימיות השכל העיוני בעצמם שהוא להכיר את מי שאמר והיה העולם זה אי אפשר לזכות בשום שכל כי אם כשמשברין למרי לגמרי את כל תאוות הגוף בתכלית הביטל ואף על פי שאי אפשר להעולם להשיג בשכלם השגות אלקות מחמת שרובם לא שברו לגמרי את תאוות הגוף אף על פי כן חמל השם יתברך על העולם ונתן בהמדמה כח האמונה שיהיה להם כח להמשיך על עמן אמונה שלימה אם ירצה להסתכל על האמת לאמיתו. כי אף על פי שאי אפשר להבין מחמתש לא זכו עדיין לפנימיות השכל מחמת שלא ביטלו לגמרי את הגוף, אף על פי כן אם על כל פנים יכירו את מקומם באמת שהם רחוקים משכל העצם וימשיכו את עצמן לאמונה להאמין לקול דברי אבותינו קדושים שבטלו את החומר לגמרי כמו שמשה והאבות וכו׳ אז יכולים לזכות לאמונה שלימה בתכלית ועל ידי זה יזכו לכל טוב. והעיקר האמונה על ידי בירור המדמה שזוכין על ידי התקרבות לצדיקים אמתיים שיש להם רוח נבואה (כמו שכתוב שם עיין שם). ועיקר בירור המדמה הוא על ידי בחינת יד,

היינו בחינת מצות מעשיות והנהגות ישרות שמקבלין מהצדיקים אמתיים שזה בחינת כלליות כל התרי״ג מצוות שקבלנו על ידי משה רבינו עליו השלום וכן בכל דור ודור על ידי שמקרבין לצדיקים אמתיים. שמוליכין אותנו בדרך הישר ומלמדין ומזהירין אותנו לקיים כל המצות עם פרטיהן ותנאיהן וכו׳ ועל ידי זה עיקר בירור האמונה שעיקר חיות עולם העשיה הזה על ידה כמו שכתוב וכל מעשהו באמונה. ועל כן אפלו אם ירצה האדם לעסוק בדביקות לבד בלי עשיית מצוות מעשיות גם זה הבל וגם יכול להכשל על ידי זה הרבה. כאשר כבר נכשלו על ידי זה רבים ועל זה אמר אל תחכם הרבה ואל תחכם יותר למה תשומם כי צריך לאחוז בשניהם לעשות הרבה, לעבוד השם יתברך בתורה ותפילה ומצוות מעשיות הרבה וזהו העיקר ואם יזכה גם לבחינת דביקות טוב אשר תאחז בזה וזה. ובאמת העבודה והעשיה בעצמה של תורה ומעשים טובים זהו עיקר הדביקות כמו שאמרו רז״ל ובו תדבק וכי האיך אפר להדבק בו והלא אש אוכלה הוא אלא הדבק במדותיו וכו׳ שהם כלליות התורה והמצות וכמו שכתוב אחרי ה׳ אלקיכם תלכו ואותו תיראו ואת מצותיו תשמרו ובקולו תשמעו ואותו תעבודו ובו תדבקון. מבואר בפסוק זה שצריכין לקיים הכל עשיית מצוות מעשיות ודביקות ובאמת הכל אחד למי שזוכה לעבודה שלימה (וכמובן מדברי רבינו ז״ל):

אות יב

נמצא שעיקר בירור המדמה שהוא בירור האמונה הוא על ידי הידים על כן נוטלין לולב ומיניו בידים דייקא כי מצוות נטילת ד׳ מינים נמשך מבחינת התפילה בבחינת דין של הבעל כח שהיא בחינת מטה עוז שזהו בחינת ראש השנה. שעל ידי התפילה הזאת מכניעין את הסטרא אחרא ומוציאין ממנה כל חיותה כל הדעת והקדושה והתפילה והרחמנות שבלעה וכו׳ ונעשין גרים ונתרבה כבודו שמשם שורש נפשות ישראל. ומשם משך הנבואה שעל ידי זה נתברר המדמה והאמונה שעל ידי זה זוכין להניגון הנ״ל וכו׳ כנ״ל וזהו בחינת נטילת ד׳ מינים. כי הלולב שעליו מברכין על נטילת לולב. הוא בחינת מטה עוז הנ״ל. בחנית צדיק כתמר יפרח. היינו שעל די נטילת לולב ומיניו או מראין שאנו נצחנו המלחמה בראש השנה שזכינו לקבל מהצדיקי אמת כח התפילה בבחינת דין שהוא בחינת מטה עוז שזהו בחינת הלולב ומינו שאנו נוטלין בסוכות וכמו שכתוב בזורה הקדוש מאן נצח מאן דאחיד מאני קרבא שהם ד׳ מינים. נמצא שהד׳ מינים הם בחינת כלי זיין שלנו בחינת מאני קרבא שזהו בחנית מטה עוז שמתפלל בראש השנה. ומשם נמשך לנו מצוה הקדושה האת. שאנו זוכין אחר כך בסוכות ליטול הלולב הקדוש ומיניו הקדושים

בידינו שהם המאני קרבא הנשמכין על ידי בחינת המטה עוז הנ״ל. ובזה אנו שמחין עכשיו שזכינו לנצח המלחמה כמו שכתוב ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר וכו׳ ושמחתם לפני ה׳ אלקיכם שעיקר השמחה היא בלולה ומיניו שנמשכין מהמטה עוז הנ״ל שמשם נמשים הניגון הנני״ל. שמשם כל השמחות כנ״ל. וזה בחינת ערבי נחל שמקשרין יחד בתוך הד׳ מינים. כי ערבי נחל מרמז על בחינת פושעי ישראל וגרים שכולם חוזרים להשם יתברך על ידי המטה עוז הנ״ל. וזה בחינת ההדס שהוא כנגד הג׳ אבות כידוע. כי האבות הם בחינת שרשי נפשות ישראל שמשם הנבואה בחינת ״בשבעים ״נפש ״ירדו ״אבותיך ראשי תיבות נ׳ב׳י׳א כמו שכתוב שם. אבותיך דייקא. ועל ידי זה זוכין לנבואה שעל ידי זה נתברר המדמה והאמונה. וזה בחינת האתרוג שהוא העיקר. כי האתרוג פרי עץ הדר הוא בחינת אמונה מלכות כידוע שהוא בחינת כולך יפה רעיתי. כי עיקר היופי וההידור של כנסת ישראל הוא האמונה הקדושה שיש להם. כי כל הD׳ מינין מאירין להאתרוג. כי עיקר כוונת הנטילה הוא להמשיך כל התיקונים הנ״ל הנמשכין מהתפילה הנ״ל מבחינת מטה עוז הנ״ל בשביל לגלות ולהאיר האמונה הקדושה בעולם שזהו בחינת האתרוג שהוא בחינת מלכות אמונה כנ״ל. ועל כן נוטלין הד׳ מינים בידים. כי עיקר בירור המדמה והאמונה הוא בידים דייקא כנ״ל. ועל ידי זה זוכין לשיר הנ״ל שהוא שיר פשוט כפול משולש מרובע שזהו גם כן בחינת הד׳ מינים כנ״ל. שזהו בחינת ההלל שאומרים עם הד׳ מיני. כי הלל הוא בחינת שיר הנ״ל כנ״ל. כי הלל מרמז על לעתיד לבא כמו שפירש רש״י על פסוק ארחץ בנקיון כפי ואסובבה את מזבחך ה׳ שהוא בחינת הד׳ מינים כמו שדרשו רז״ל לשמיע בקול תודה ולספר כל נפלאותיך פירש רש״י זה הלל שיש בו לשעבר ויש בו לגוג ויש בו לימות המשיח ויש בו לעתיד לבא. נמצא שהלל כלול מל הנפלאות עד לעתיד. כי הוא בבחינת השיר של נפואת שיתער לעתיד שהוא השיר הנ״ל.שנתעורר בסוכות על ידי הד׳ מינטף. ועל כן גומרין עליהם את ההלל.ועל כן מנענעין בהודו להׄ׳ תחילה וסוף כי עיקר הנענועים הם בבחינת חסד כנ״ל. ועל כן הם ע״ב נענועין לעורר בחינת שיר של חסד הנ״ל כנ״ל ועלכן מנענעין בהודו להׄ׳ כי טוב כי לעולם חסדו. תחילה וסוף. להמשיך בחינת השיר של חסד כנ״ל.

אות יג

וזה שנוהגין להיות נעורין כל הלילה בליל הושענא רבא. זה בחינת תיקון ובירור המדמה שנתתקן על ידי המטה עוז הנ״ל כנ״ל. כי עיקר השינה הוא בבחינת המדמה (כמו שכתוב שם בהתורה הנ״ל) היינו מחמת שאין המדמה מבורר כראוי בשלימות עד לעתיד על כן צריכין שינה. כי עיקר

השינה היא בשביל בירור המדמה שלא יבלבל את המוח לגמרי ח״ו ועלכ
ן הצדיקים שעוסקים בתורה שהוא בחינת רוח נבואה. שעיקר בירור
המדמה על ידי זה כנ״ל. על כן הם מנדדים שינה מעיניהם בלילה
ועוסקים בתורה כנזכר לעילועל כן נעורים בליל הושענא רבא ועוסקים
התרוה זהו בחנית בירור המדמה על ידי התרוה כדי לזכות לאמונה
ברורה בתכלית השלימות. כי אז בהושענא רבא נגמר שלימות תיקון
האמונה הקדושה בבחינת תיקון חותם בתוך חותם שלא יוכל שום זר
שהם הכופרים והאפיקורסים ליגע בהאמונה הקדושה לעולם. ותיקון זה
בשלימות הוא על ידי בירור המדמה. ועל כן נעורין בלילה ועוסקין בתורה
שהוא בחינת רוח נבואה. שזהו בחינת בירור המדמה כנ״ל. ועל כן
עוסקים אז בספר ואלה הדברים. כי אלה הדברים הם דברי תוכחה כמו
שפירש רש״י שם בכל מקום שנאמר דברי הוא תוכחה. היינו בחינת
התוכחה של משה שזוכין לזה בסוף סוכות כי אי אפשר לזכות לתוכחה
זאת כי אם כשנתעורר קול השיר הנ״ל (כמבואר היטב בהתורה הנ״ל).
ועל כן עכשיו בסוף סוכות מעוררין התוכחה של משה. כי אנו זוכין
לתוכחה זאת על ידי התילה של הבעל כח שקבלנו בראש השנה. ועל ידי
זה נעשין ונתתקנין כל הבחינות נ״ל. עד שזוכין לקבל השיר הנ״ל. שהוא
קול תוכחה הנ״ל. כי בהושענא רבא הוא גמר הדין שהתחיל בראש השנה
ויום הכפורים. ואז חוזרין ומעוררין כח התפילה של הבעל כח הנ״ל שהוא
תפילות ראש השנה כנל. בבחינת מה שכתוב בזוהר הקדוש בההוא יומא
וישב יצחק ויחפור את בראות המים וכו׳ יצחק הוא בחינת גבורות ודינים
קדושים בחינת התפילה של הבעל כח השהוא בבחינת דין שהוא תפילות
ראש השנה שהוא בחינת גבורות יצחק כידוע שעל ידי זה נתעוררין
ונתגלין הבארות מים קדושים שהם בחינת מימי הדעת שנתגלה על ידי
התפילה האת בבחינת אל הכבוד הרעים ה׳ על מים רבים (כמו שכתוב
שם בהתורה הנ״ל) ובהושענא רבא חוזרין וחופרין הבארות הנ״ל.
בבחינת בההוא יומא וישב יצחק ויחפור את בארות המים. כי אז חוזרין
לעורר התפילה בבחינת דין הקדוש שזהו בחינת הה׳ בדי ערבות הם
בחינת ה״ג שלוקחים אז בשעת התפילה שהוא מנהג נביאים. מנהג
נביאים דייקא כי נביאים דייקא צריכים להנהיג הנהגה זאת כדי לקבל
כח מהתפילה בבחינת דין וגבורה של הבעל כח הנ״ל שמשם כל נבואתם
האמתיית כנ״ל ועל ידי זה נתברר המדמה שהוא בחינת נידוד השינה
בלילה לעסוק בתרוה שמנדדין השינה ונעורין בליל הושענא רבא כנ״ל
ועל ידי זה זוכין להמשיך קול השיר הנ״ל שאנו צריכין לשמוח על ידו
בשממינו עצרת ושמחת תורה שהוא בחינת קול התוכחה של משה כנ״ל
ועל כן עוסקים אז בספר אלה הדברים שהוא בחינת קול התוכחה של
משה וכנ״ל וזהו גם כן בחינת כל ספר תהלים שאומרים אז. כי תהלים
כלול מכל העשרה מיני נגינה שהם בחינת השיר הנ״ל שכלול מכל היו״ד
מיני נגינה שאנו עוסקים עתה לעוררו ולהמשיכו שעל ידו עיקר השמחה
של שמיני עצרת ושמחת תורה כנ״ל.

אות יד

וזהו בחינת מה שמסיימין את התורה בשמחת תורה ומתחילין מיד בראשית כי נעוץ תחילתו בסופו כי עיקר הכל הוא להמשיך ולגלות האמונה הקדושה למען דעת כל עמי הארץ כי ה' ההוא האלקים אין עוד לידע ולהודיע ולהוודע שהוא האל הוא היוצר הוא הבורא הכל יש מאין המוחלט להאמין בחידוש העולם באמונה שלימה שהוא בחינת בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ שמשה רבינו עליו השלום פתח את התורה הקדושה בפסוק זה להודיע שאין צריכין ואסור לחקור שום חקירה מה לפנים ומה לאחור וכו' רק קבלת התורה מתחיל מזה להאמין באמונה שלימה לקול דברי אלקים חיים היוצאים מפי משה שפתח לנו את התורה בלי שום חקירות וחכמות רק הודיע לנו מיד שורש ויסוד האמונה הקדושה שהוא בראישת ברא אלקים את השמים ואת הארץ וכמו שמעתי זאת מפי רבינו הקדוש ז"ל לענין הרחקת הפילוספיא והחקירות רק להאמין לקולאבותינו בפשיטות כאשר פתח לנו משה בראשית וכו' (כמובא מזה בספריו הנדפסים עיין שם) ועיקר האמונה הזאת בחינת בראשית ברא אלקים וכו' שהוא אמונת חידוש העולם זוכין על ידי בחינת רוח נבואה שכהוא כלליות התורה. ובזה מקושר היטב התחלת התורה בראשית להסיום לעיני כל ישראל כי אנו מסיימין ולכל היד החזקה ולכל המורא הגדול אשר עשה משה לעיני כל ישראל שהוא בחינת הלוחות שקיבל מידיו של הקדוש ברוך הוא כמו שפירש רש"י שם על פסוק ולכל היד החזקה שקל את התורה ב' לוחות בידיו שעל ידי זה נתברר רוח נבואה שהוא בחינת הלוחות בחינ ערת הדברות שכנ"ל ועל ידי זה נתגלה האמונה הקדושה שזה בחינת האותות והמופתים הנוראים שעשה משה שעל ידי זה גילה אמונה בעולם שהשם יבתרך ברא את העולם והוא מנהיג את העולם כרצונו ובידו לשנות הטבע בכל עת וזהו בחינת ולכל המורא הגדול וכו' כמו שפירש רש"י שם שהם נסים וגבורות וכו' ועל ידי כל זה נתגלה לעיני כל ישראל האמונה הקדושה שהוא אמונת חידוש העולם כנ"ל. וזה שמתחילין מיד בראי ברא אלקים את השמים ואת הארץ כי על ידי היד החזקה והמרוא הגדול אשר עשה משה לעיני כל ישראל שהוא קבלת התורה שהוא רוח נבואה. ועל ידי האותות והמופתים נוריאם וכו' על ידי כל זה נתברר ונתגלה האמונת חידוש העולם בחינת בראישת ברא אלקים וכו' שהוא התחלה ויסוד ועיקר כל התרוה כולה שמתחילין מיד וכנ"ל השם יתברך יזכנו לגלות האמונה הקדושה לכל באי עולם שיקוים מהרה כי אז אהפוך אל העמים שפה ברורה לקרוא כולם בשם ה' ולעבדו שכם אחד ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד אמן ואמן.

סוכה ז

הלכה ז

אות א

על פי התורה חדי ר׳ שמעון ואמר ה׳שמעתי שמעך יראתי וכו׳ עיין שם כלהענין בליקוטי הראשון בסימן ס״א. וכבר דברנו מזה ובארת קצת בהלכות הושענא רבא שדברי התרוה הזאת. היא בחינת ראש השנה ועשרת ימי תשובה ויום הכפורים וסוכות והושענא רבא ושמיני עצרת ושמחת תורה עייש ם.עתה שמתי עיני ולבבי עוד בעינן זה. וראה זה מה שמצאתי עוד בחסדי ה׳ ענין סוכות וכו׳ שמרומז בהם רוב התורה הנ״ל. כי דברי רבינו הקדוש ז״ל יכולין למצוא בכל מצוה ומצוה (וכמבואר מזה במקום אחר עיין שם).

כי בראש השנה אז עיקר העבודה לתקן האמונה הקדושה ועיקר האמונה הוא על ידי אמונת חכמים (וכמבואר מזה לעיל עיין שם). ואז מתחילין לעשות תשובה כי הוא יום ראשון מעשרת ימי תשובה. ועיקר התשובה היא על אמונת חכמים שהוא יסוד כל התורה כולה ועל ידי התשובה על אמונת חכמים על ידי זה נתרבין ביותר הספרים הקדושים של התורה (כמו שכתוב בהתורה הנ״ל). וזה שאנו מבקשין בראש השנה ועשרת ימי תשובה על ריבוי הספרים הקדושים של התורה שזה בחינות מה שמבקשים כמה פעמים וכתבינו בספר החים ובספר חיים וכו׳ כי אז נתרבין הספרים גם למעלה בבחינת ג׳ ספרים נפתחין בראש השנה וכו׳ כי באמת הכל אחד. כי ספרים הקדושים של התורה. וספרי חיים של ישראל שנכתבין בהם לחיים הם בחינה אחת ממש כי ישראל הם התורה כי שורש נשמות ישראל הם בהתורה הקדושה וכל אחד מישראל יש לו אות וחלק בהתורה ומשם כל חיותו כי הם חיינו ואורך ימינו כמו שכתוב שם (דברים ל׳) כי הוא חייך ואורך ימיך וכו׳. ועיקר בקשתינו בראש השנה וכל עשרת ימי תשובה להיות נכתבין לחיים כוונתינו על חיים נצחים שהם חיים אמתיים דהיינו שנזכה לקיים את כל דברי התורה אר הוא חיינו וכמבואר בשולחן ערוך ושאר ספרים בעין זכרנו חיים בפתח עיין שם. שזהו בחינת שכל חיותינו בגשמיות ורוחניות הוא התורה

הקדושה ועל כן כשאנו מבקשים כתבינו בספר החיים היינו בספר התורה שהוא ספר החים היינו שנהיו נכתבין ונשרשין בספרי התורה הקדושה אשר שם החיים. וכל מה שישראל נשרשין ונכללין ביותר ובספר התורה הקדושה. מאירה ומזהרת התורה הקדושה ביותר ונשלמת ביותר על ידי ריבוי הספרים הרבה שנעשין ונתרבין על ידי ישראל שנמשך עליהם הארה גדולה משורש נשמותיהן שבהתורה הקדושה על ידיש נכתבו ונשרשו שם ביותר. עד שזוכין לחדש חידושין דאורייתא הרבה ונתרבין ספרים קדושים ביותר. נמצאר שאנו עוסקים בראש השנה לעשות ספרים הרבה אין קץ שיתרבו ספרים קדושים של התרוה וכנ״ל.וכל זה זוכין על ידי אמונת חכמים שנתתקן אז כנ״ל שעל ידי זה נתרבין הספרי ביותר כנ״ל. וכן בכל עשרת ימי תשובה אנו עוסקין בתיקון זה לתקן אמונת חכמים על ידי התשובה שעושין אז שעל ידי זה נתרבין הספריסש זהו בחינות מה שמבקשין בכל עשרת ימי תשובה בספר חיים וכו׳ וכתבינו בספר החיים וכו׳ ועל ידי ריבוי הספרים הקדושים של התורה על ידי זה זוכין להמתיק כל הדינים שבעולם וכל מקום שמנצא איזה דין נמתיק. כי נכללת התרוה בתוך אבן שתיהשהוא בחינת שכל הכולל בחינת חכמה עילאה דמתמן אורייאת נפקת ששם כל הדינים שבעולם נמתקין בשרשן העליון, הכולל כל הצמצומים וכל הדיינם שבעולם כי כל צמצום ודין שרשו בחכמה ושכל. כי כולם במחשבה איתברירו וכל דין נמתק בהשכל ששם שרשו כי אין הדין נמתק אלא בשרשו. אבל יש שכל הכלל שהוא שורש כל השכליות שהם שרשי כל הדינים. ושם בשכל הכולל נמתקין כל הדינים כי בשכל הפרט אין יכולין להמתיק כי אם הדין השייך לשכל זה ששם שרשו אבל בכל הכולל שכולל הכל שם נמתק הכל כל דין וצמצום שבעולם כי שם שורש הכל. ואפילו כשרוצין להמתיק איזה דין על ידי שכל הפרט. אי אפשר גם כן להמתיקו כי אם על ידי שמקבל זה השכל הפרטי הארה משכל הכולל ואז דייקא יש לו כח להמתיק. נמצא שעיקר ההמתקה על ידי שכל הכולל שעל ידי זה נמתק הכל בין בכלל בין בפרט. אבל אי אפשר לקבל משכל הכולל הוא חכמה עילאה שהוא שורש התורה הקדושה כי מתמן אורייתא נפקת כנ״ל כי אם על ידי שיש להתורה שלימות. ושלימות התורה הוא על ידי שנתרבין ספרים הרבה בהתורה הקדושה. כי יש עכשיו ספרים הרבה. ועוד עתידין להיות ספרים הרבה. וכולם צריכין להעולם. ואסור להלעיג מאחד מהם. כי הם שלימות התורה כי שלימות תורה שבכתב היא על ידי תורה שבעל פה. שהם הספרים הקדושים שמחברין הצדיקים והכשרים האמתיים בכל דור ודור. שעל ידי זה נשלמת התורה הקדושה. ואז עולה התורה ונשלמת בשרשה שהעילאה שכל העליון הכולל. ואז התורה בבחינת לוחות האבן. כי נכללת ב האבן שתיה שהוא קדשי קדשים. ומשם כל ההמתקות של כל הדינים שבעולם. בבחינתישלח עזרך מקודש. וכל זה מבואר בהתורה הנ״ל. אך כפלתי הדברים כדי לבאר הענין ביותר. כי יש דברים שנכתבו שם בקצור. וכאן ביארתים ביותר (עין שם וכאן ותבין היטב).וזה בחינת יום הכפורים שאז הוא סוף גמר התשובה. כי הוא יום אחרון מעשרת ימי תשובה. ואז זוכין על ידי ריבוי הספרים שנתתקנו על ידי תיקון האמונה

בעשרת ימי תשובה. לעלות ולכלול בתוך האבן שתיה שהוא קדשי קדשים ששם נכנס הכהן גדול בשביל כל ישראל ביום הכפורים לתוך בית קדש קדשים. ומשם ממתיק כל הדינים שבעולם שזהו בחינת כפרת וסליחת כל העוונות ביום הכפורים. כי העוונות הם דינים.כי אין יסורים בלא חטא וכו' וסליחות כל העוונות הוא בחינת המתקת כל הדינים שנמשך מקדש קדשים מאבן שתיה שנכנס לשם הכהן גדול ביום הכפורים. כי אז קבל משה רבינו לוחות האחרונות ואז נתרצה לו השם יתברך בשמחה ואמר לו סלחתי כדבריך. כי אז נכללת התורה בשכל העליון בבחינת לוחות האבן. בחינת אבן שתיה וכו'. ומשם נמתקין כל הדינים שבעולם. שהם בחינ סליחות כל העוונות כנ"ל.

אות ב

ועל כן אחר יום הכפורים עושין סוכות שהוא בחינת תיקון העצה כנ"ל בדברינו הקודמים. כי על ידי תיקון אמונת חכמים שעל ידי זה נמתקין כל הדינים שזהו בחינת יום הכפורים כנ"ל על ידי זה זוכין לעצה שלימה. וזה בחינת סוכה שהוא בחינת תיקון העצה בבחינת ופרוס עלינו סוכת שלומך ותקנינו בעצה טובה מלפניך וכנ"ל ועל כן דפנות הסוכה הם בחינת נצח הוד יסוד (כמבואר בכוונות) שהוא בחינת עצות כידוע כי כשפוגמין באמונת חכמים ואז נחלקת העצה לשתים ח"ו ואין יכוין לשית עצות בנפשו איך להתנהג כי העצה נחלקת לשתים שבתחילה נדמה לו שצריך לעשות כך ולהתנהג כך ואחר כך בא על דעתו סברא לעשות להיפך ממש כי העצה חלוקה אצלו לשתים ח"ו. וכל זה על ידי פגם אמונת חכמים כנ"ל ואז היא בחינת סוכת דוד הנופלת בחינת עצתו נופלת כי דוד הוא בחינת אמונה שהוא בחינת מלכות בחינת אמונתי וחסדי עמו שנאמר בדוד היינו בחינת אמונת חכמים שהו בחינת תורה שבעל פה שהוא בחינתחסדי דוד הנאמרים (כידוע ומבואר בדברי רבינו ז"ל במקום אחר). וכשזוכין לעצה שלימה על ידי תיקון אמונת חכמים בז מקימי סוכת דוד מנפילתה בבחינת ביום ההוא אקים את סוכת דוד הנופלת. כי סוכה הוא בחינת תיקון המוח והדת שזוכין על ידי אמונת חכמים שעל ידי זה נתתקן העצה. כי סוכה היא בחינת אימא דמסככא על בנין שהיא בחינת בינה אימא עילאה בחינת אם לבינה תקרא ששם מקור העצה כי אימא עד הוד אתפשטת שם העצות כידוע. וזה שכתוב במשיח ונחה עליו רוח ה' רוח חכמהובינ רוח עצה וגכבורה וכו' רוח דעת ויראת ה'. כי העצות נמשכין מבינה שהיא בחינת סוכה שזוכין לזה על ידי תיקון האמונה שעל ידי זה מקימין סוכת דוד מנפילתה מבחינת עצתו נופלת שעל ידי זה נתתקן ונתאחד מלכות בית דוד ממש כי הכל אחד (וכמבואר

לעיל מזה). ועל כן מ רומז תיקון העצה שלא תתחלק בפסוק ולא יחצו לשתי ממלכות עוד שמדבר מתיקון ואחדות מלכות בית דוד כי הכל אחד וכנ״ל כי עיקר תיקוןמלכות בית דוד יהיה על ידי משיח שיבא במהרה בימינו שאז ייתקיים ורועה אחד יהיה לכולם למלדוכו׳ ודוד עבדי נשיא להם לעולם. וכו׳. וביאת משיח יהיה עדל ידי שישוב ישראל לאביהם שבשמים כי אין הדברתלוי אלא בתשובה כמו שכתבו ובא לציון גואל ולשבי פשע וכו׳. ועיקר תיקון התשובה הוא על ידי תיקון שלימות העצה כי עיקר מה שרחוקין מהשם יתברך הוא רק על ידי שאין יודעין עצה שלימה איך לשוב להשם יתברך כי אם ממקומו אשר נתעה לשם. כי באמת הכל חפצים ליראה את שמך ומתגעגעים לשוב להשם יתברך. אך אין יודעים עצות איך לשוב מני חושך אשר נלכד בו כל אחד ואחד לפי בחינתו והעיקר על ידי פגם אמונת חכמים. כי אי אפששר לידע עצות איך לשוב להשם יתברך כי אם על ידי צדיקים אמתים שבכל דור ודור המורים לנו הדרך אשר נלך בה ואת המעשה אר נעשה כי באמת עיקר תיקון שלימות העצה צריכין רק בעבודת ה׳. כי בוודאי מי שבא על איזה עצה ותחבולה איך לעשות איזה עבירה ח״ו. לגנוב או לנאוף ח״ו בוודאי אין זה נקרא עצה. מאחר שעל ידי עצות זאת מוסר עצמו ליסורין ולמיתה בעולם הזה ובעולם הבא שיורד עד שאול תחתיות. וכן אפילו כשבא על עצה איך להרוויח ממון. אם אין הממון מסוגל לו לעבודת ה׳. ואדרבא על ידי זה יתרחק ממנו יתברך ח״ו. גם זה אינו עצה טובה. כי הוא עושר שמור לבעליו לרעתו מאחר שנתרחק על ידי זה מהשם יתברך אשר הוא חיינו ואורך ימינו לעולמי עוד ולנצח נצחים. כי בוודאי עצת הגנבים והנואפים שעושם מעשיהם על ידי כמה עצות ותחבולות ועל פי רוב תופסים אותם בכבלי עוני וברזל ואחריתם עדי אובד בוודאי אין עצתם נחשבת לעצה. וכמו כן כל עצת הרשעים והרחוקים מהשם יתברך מאחר שאין זוכין על ידי עצתם לתכלית האמיתי תכלית הנצחי אדרבא מתרחקים על ידי עצות כאלו מהשם יתברך. כי בוודאי מי שבא על עצה ותחבולה איך לעשות סכין או חרב נפלא ואחר כך הורגין אותו בחרבו ובסכינו כמו שאמרו רז״ל (פסחים כ״ח) סדנא בסדנא יתיק אף על פי שהחרב נעשה בחכמה גדולה אינה נחשב לחכמה ועצה כלל אדרבא אין שטות וכסילות יותר מזה שחשב עצות איך להרוג את עצמו משני עולמות רחמנא ליצלן. וכמו שמצינו כמה מעשיות שמספרים המחקרים בעצמן מגודל מפלתם הרעה שכל כל אותן שהמציאו חכמות נפלאות בעולם כמו אסוקראט שדנו אותו והרגוהו בשביל חכמתו וכן זה שהמציא הכלי תחבולה להנצל מרעמים נהרג על ידי רעם וכן קלאמבוס וחביריו שמצאו אמעריקא כל אותן שהיו העיקר בענין זה כולם מתו ונהרגו על ידי זה דייקא כמבואר בספרים בעצמם גדול מפלתם על ידי חכמתם בעצמם שהמציאו דייקא וכיוצא בזה מעשיות רעות כאלה מענין חכמים גדולים שהמציאו חכמות גדולות שהיו להם מפלה גדולה על ידי חכמתן שהמציאו דייקא (וכמבואר בדברי רבינו ז״ל במקום אחר עיין שם). נמצא שעצות וחכמות כאלו בוודאי הם שטות גדול מאחר שלא חשבו כלום על עולם הבא עולם הנצחי רק על עולם הזה להראות כבודם ועשרם

ולבף נאבדו ונעקרו משני עומות היש שטות גדול מחכמה כזו שחשב כל ימיו חכמות עד שהמציא כלים נפליאם וכל כוונתו היה להרבות כבודו ועשורו ולבסוף נפל כתוא מכמר על ידי זה דייקא ומאומה לא נשא בעמלו לא בעולם הזה ולא בעולם הבא כי אחריתו עדי אובד. כי על ידי חכמתו נתגאה וחיפה דברים אשר לא כן על השם יתברך ועל תורתו על עמו הקדוש הנבחר כי דמה בלבבו בגודל גאוותו וזדון לבבו. שכמו שבא בדעתו וחכמתו להמציא כלי זאת הנפלאה כן הוא יכול לעלות על במתי עב לדמות בדעתו סברות על אל עליון יתברך. אוי להם אוי לחכמתם הרעה והמה בוערים ולא יודעים כי גם זאת מאת הף צבאות יצאה שהגיע העת שתצא כלי כזאת לעולם. על כן שלח בדעתם זאת שיבואו על חכמה ותחבולה זאת להמציא הכלי זאת כי הם כגרזן ביד החוצב בו ואל היו להם להתגאות על ידי זה ולבא לידי כפירות בה' ובתורתו ובעמו על ידי זה אשר על ידי זה נהפך הגלגל עליהם ונעקרו על ידי חכמתן של עצמן דייקא כנ"ל על כן העצות והחכמות של העולם שאינם פועלים על ידי אלו העצות להתקרב להשם יתברך לזכות לחים נצחים אלו העצות אינם עצות כלל מכל שכן וכל שכן כשמתרחקים על ידי אלו העצות מהשם יתברך רחמנא ליצלן שבוודאי אלו העצות אינם נקראים בשם עצות כלל ועל עצות כאלו נאמר (דברים ל"ב) כי גוי אובד עצות המה וכתיב אין חכמה ואין תבונה ואין עצה לנגד ה' היינו כשהוא נגד ה' שאין מגיע מזאת החכמה והעצה להתקרב להשם יתברך אין נקרא בשם חכמה ועצה כלל וכנ"ל. כי מי שהוא חכם אמתי ורוצה ליישב דעתו באאמת ולהסתכל על עצמו ועל תכליתו באמת ואינו רוצה להטעות את עצמו בוודאי ראוי לו שיחשוב רק תחבולות ועצות איך להנצל מן השאול תחתיות ומתחתיו כי זה רואה כל אדם מכל שכן מי שהוא חכם קצת גודל גנות זה העולם שהוא מלא יגונות וכל ימי כעס ומכאובים ואין שום אדם בעולם שיהיה לו נחת וטוב בזה העולם המר המלא יסורים מתחילה ועד סוף שאי אפשר לבאר בכתב וגם אין צורך לבאר למי שי לו מוח בקדקדו קצת.וסוף האדם למות. ומה יתרון לאדם בכל עמלו וכנ"ל וכלו' ועל כן בוודאי היה ראוי לכל החכמים שיש להם שכל גדול אפילו לחכמי אומות העולם שיתקבצו כולם יחד. ויחשבו מחשבות חכמות ותחבולות בדרך האמת לאמיתו מהו התכלית של זה העולם ובשביל מה נברא האד ולבלות ימים ושנים על זה כמו שעשה אברהם אבינו וכל האבות קודם מתן תורה מכל שכן וכל שכן אנחנו עם קדוש בני ישראל שכבקר זכינו לקבל הצעות הקדושות במה לזכות לחיי עולם דהיינו על ידי התורה הקדושה על ידי תרי"ג עיטין דאורייתא בוודאי ראוי לנו לשום כל חכמתינו ודעתינו לקיים את כל דברי התורה בתמימות ובפשיטות ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים וכו'. כי זאת החכמה הגדולה מכל החכמות והעצה האמיתיות כשזוכה על ידי חכמתו ועצתו לקייסאת התורה בפשיטות ארי לו ועל כן התחיל דוד המלך עליו השלום ספרו אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים כי צריכין להתרחק מעצת רשעים בתכלית הריחוק כי כל עצתם להרע אף על פי שלפעמים נדמה עצתם לאיזה חכמהאבל מאחר שאחריתה מרשה כלענה כי אחרית רשעים נכרתה (תהלים ל"ז) בוודאי

צריכים לברוח מאד מעצות כאלו כבורח מן האש. ועל כן מה שנחשב בשם עצה הוא כשזוכין לעצה שלימה באמת איך לעבודת את א' באמת ואיך ששוב מני חושך כיכל אח ואחד ממקום שנלכד לשם כדי להציל נפשם מני שחת לאור באור החיים זה נקרא בשם עצה באמת וזה בחינת כלליות התורה שנקרא בשם עצה כמו שכתוב (משלי ח') לי עצה ותושיה בחינ תרי"ג עטין דאורייתא.

אות ג

ועצה שלימה בעבודת ה' אי אפשר לזכות כי אם על ידי הצדיקים אמתיים שבדור שהם בחינת קדשי קדשים שאי אפשר לקבל מהם שום עצה כי אם על ידי אמונה היינו אמונת חכמים כי שיראל נקראין קודש כמו שכתוב ואנשי קודש תהיון לי וכו' והצדיק היא בחינת קדשי קדשים (כמבואר בהתורה הנ"ל) ומשם מבחינת קדש קדשים שהוא שכל הכולל שמשם נמשך עיקר תיקון העצה השלימה שלאת היה נחלקת לשתים ח"ו כי חלוקת העצה לשתים נמשך מפגם עץ הדעת טוב ורע שהוא בצעמו פגם אמונת חכמים (כנ"ל בדברינו הקודמים). כי עיקר חלוקת העצה הוא בעבודת ה' מה שמסופקין לפעמים איך להתנהג וזה נמשך מפגם עץ הדעת טוב ורע שעל ידי זה נתערב טוב ורע עד שאין יודעין להבחין בין טוב לרע וכל אלו הספיקות והבלבולים וחלוקת העצה שיש בעבודת ה' כל זה הוא בחינת להט החרב המתהפכת לשמור את דרך עץ החים כי אם לא היה אוכל אדם הראשון מעץ הדע היה יודע הדרך הנכון איך להתדבק תמיד בה' לכלול בחינת החים שזהו בחינת דרך עץ החיים. אך מחמת שחטא ואכל מעץ הדעת טוב ורע ונתגרש מגן עדן על כן שם ה' אתלהט החרב המתהפכת שמשם נמשכין כל ההיפוכים והתמורות שמתהפכת דעתו ממחשבה למחשבה ומעצה לעצה כי אין יודעין באיזה דרך להתקרה לעץ החים לזכות לחים נצחים. כי הכל חפצים ליראה את שמך אך בכל יום יצרו יתגבר עליו ואמלא הקדוש ברוךהוא עוזרו וכו' וכצפרים האחוזות בפח כהם יוקשים בני אדם ובוודאי יש עצות בכל מקום שהוא אפילו אם הוא במום שהוא גם שם יש עצות ותחבולות ודרכים איך לצאת משם אבל אין אדם יודע את העצה הישרה בשלימות איך למלט נפשו מני שחת כי אם על ידי אמונת חככמים. כי באמת העצה בשרשה הכל אחד כי בשורש הכל הוא כולו טוב כולו אחד כי שם אין שום רע כלל ושם אין שיך חלוקת העצה כלל מאחר שכולו אחד כולו טבו רק למטה במקום אחיזת עץ הדעת טוב ורע משם מנמשך חלוקת העצה לשתים כי מאחר שיש טוב ורע נמצא שיש שני דברים וצריכין עצה לדבק אצמו בטוב ולהתרחק מהרע. ומחמת חטא אדם הראשון או כל אחד מחמת

חטאיו ועוונותיו נתערב טוב ורע עד שאינו ידוע להבחין בין הדרך הטוב להיפך כי יש דרך ישר לפני איש ואחריתו דרכי מות (משלי י״ד). משם נמשך חלוקת העצה שאין ידועין לשות עות בנפשו איך לצאת מן החושך שנלכד בו בעוונותיו ולשוב ממות לחיים שזוה בחינת להט החרב המתהפכת לשמרו את דרך עץ החים כנ״ל אבל הצדיק האמת שהוא בחינת קדשי קדשים בחינת השכל העליון הכולל שהוא שורש הכל ששם נמתק הכל הוא יודע כל הדרכים וכל הנתיבות שבעמנקי החושך כי הוא ידע מה שבחשוכא וכו׳ כי שם בשרשו הרע נתפכך לטוב וזדונות נתהפכין לזכיות ונכלל הכל באחד ושם העצה בשלימות גמור מאחר שלא תחילה עדיין להתחלק כלל. ועשל כן הוא יודע להמשיך משם עצות לכל אחד ואחד לפי מה שהוא לפי מקומו ושעתו ומדריגתו.וזהו בחינת מעלות התקרבות לצדיקים כי צריכין דווקא להתקרב אליהם ואין די בספרים לבד כי זה עיקר בחינת תורה שבעל פה מה שמקבלין מפי צדיק האמת שהם דברים שלא ניתן ליכתוב כי אי אפשר לכותבן כלל:

אות ד

כי יש תורה שבכתב ותורה שבעל פה והם נמשכין מבחינת נגלה ונסתר שבתורה. כי תורה שבכתב הוא בחינת נגלה כי הדבר הנכתב הוא באתגליא והכל יכולין לראותו אבל תורה שבעל פה הוא בחינת דברים הנאמרים מפה לאוזן. זהו בחינת סוד שלא ניתן להתגלות בחינת נסתר (ואף על פי שבאמת בתורה שבכתב ובתורה שבעל פה בכל אחד ואחד יש נגלה ונסתר כידוע אבל בכלליות שניהם נחשב תורה שבכתב בבחינת נגלה ותורה שבעל פה בבחינת נסתר). ואלו השני בחינות שהם תורה שבכתב ותורה שבעל פה שהם בחינת נגלה ונסתר נמשכין מבחינת כלליות קיום התורה ובחינת תשובה. שהם בחינת שני חסדים זה למעלה מזה בחינת ה׳ ה׳ אל רחום וחנון כי וכו׳ ודרשו רז״ל אני ה׳ קודם שיחטא ואני ה׳ לאחר שיחטא. ה״ה וא בחינת חסד ורחמים כידוע היינו שיש חסד גדול אצל השם יתברך שהוא מתנהג בו עם האדם קודם שיחטא. ויש עוד חסד גדול ביותר היינו החסד הנפלא שהשם יתברך מתנהג בחסדו בכל דור לאחר שיחטא האדם. שהוא יתברך מתנהג עמו בחסדו להחזירו בתשובה להנטותו לתחיה. וזה החסד לאחר שיחטא גדול הרבה ביותר מהחסד הראשון שזהו בחינת מה שכתוב בזוהר הקדוש ה׳ ה׳ פסיק טעמא, קדמא שלים, בתראה שלים יתיר. כי חחסד הראשון דהיינו בחינת אני ה׳ קודם שיחטא זהו גם כן חסד גדול מאד אבל החסד האחרון אחר שיחטא זה החסד נפלא ונורא מאד וגדול הרבה יותר מן הראשון. והם בחינת תורה ותשובה. כי החסד הראשון הוא בחינת כלליות התורה

דהיינו מה שהשם יתברך ברא אותנו בחסדו. ונתן לנו את התוה בחסד חנם לחיותינו היום הזה שזהו בוודאי חסד גדול מאד. אבל זה החסד הוא נעין בחינת נגלה. כי זה החסד גילה השם יתברך לכל כי נתן לנו את התרוה באר היטב וביאר לנו כל מצוה ומצוה עם כל פרטיות תנאיו איך להתנהג כדי לזכות לחיים אמיתים כמו שכתוב ובחרת בחיים. אבל מי שנטה מדרכי ה׳ ועבר ח״ו מה שעבר. אזי החסד הראשון שהוא בחינת תורה מחייב את עונשי הראוי לו ככתוב בתורה. אבל עדיין יש חסד האחרון שהוא שלים יתיר שעל ידי החסד הזה גם הוא יכול להנצל מן העונש על ידי תשובה. וגדול החסד הזה כל כך עד שיכול להפוך עוונו לזכיות וזה החסד הוא בחינת סתרי תורה בחינת שורש תורה שבעל פה. כי זה עיקר בחינת תורה שבעל פה כי זה החסד אי אפשר לגלות כלל כי אם מפה לאוזן. כי תיכף כשהאדם חוטא ח״ו. אזי השם יתברך כמסתיר פניו ממנו. כמו שכתוב והסתרתי פני (דברים ל״א) ואנכי הסתר אסתיר פני וכו׳. כי כך ראוי לו לרחקו ולהסתיר פניו ממנו על פי דרכי משפטי התורה הקדושה שהיא מחיבת לענוש את הרע ולרחקו ולא לקרבו אבל באמת השם יתברך חפץ חסד הוא. ובאמת לאמיתו הוטא צופה לרשע וחפץ להצדקו על כן גילה לצדיקים בעל פה דרכי התשובה להורות את בני ישראל איך להתנהג בתוקף ההסתרה באופן שיחזרו ויתקרבו לאביהם שבמים. וזה עיקר בחינת תורה שבכתב נמזרה לצדיקי הדור האמתיים. כי זה הדבר משתנה בכל דור בכל אם ובכל זמן כי לא כל אפין שווין כי כל אחד כפי נשמתו וכפי קלקולו וכפי מהותו כן צריכין לנהוג אותו בדרכים ועצות ישרות באופן שישוב אל ה׳ וירחמהו. על כן אי אפשר לזכות לעצה שלימה כי אסע ל ידי הצדיקים האמתיים שהם בחינת קדשי קדים שהם ממשיכין העצה משם מקדש קדשים בבחינת ישלח עזרך מקודש וכו׳ כי העיקר העזר והישועה הוא העצה השלימה באמת. כי שם בבחינת קדש קדשים שופע החסד העליון הוא בחינת שכל הכולל שהוא בחינת סתרי תרוה שמשם נמשכין כל השכליים וכל העצות שבעולם ומשם נמתק הכל כי העצה הוא הישועה וההמתקה כמו שכתוב שכתב רבינו ז״ל על פסוק ותשועה ברוב יועץ׃

אות ה

וזה בחנית ד׳ מינין שנוטלין בסוכות. כי הד׳ מינים הם כנגד ד׳ אותיות השם שהם כנגד ארבע דגלים שהם כלליות שנים עשר שבטים. שמייחדין ומחברין אותם עתה ביחד והיו לאחדים בידינו. שזהו בחינת שלימות העצה שהוא מרמזת על התאחדות המלכות. בחינת ולא יחצו לשתי ממלכות עוד כנ״ל היינו שלא יתחלקו עוד שנים עשר שבטים. שהם ד׳

דגלים לשתי ממלכות. רק יהיו כולם אחד וכולם נותנין כח והדר מלכות להאתרוג. שהיא בחינת מלכות משיח בן דוד. שהוא יהיה מלך אחד על כולם ועל כן כל המצוות הד׳ מינים הם במיני עץ זה בחינת התאחדות המלכות שנאמר ביחזקאל ואתה קח לך עץ אחד וכתוב עליו ליוסף עץ אפרים וכו׳וקח עץ אחד וכו׳ והיו לאחדים בידך כי על ידי התאחדות הד׳ מינים נכללין היחד ב׳ הממלכות שזהו בחינת כלליות העצה שתהיה שלימה ולא חלוקה כי הכל אחד כנ״ל:כי סוכה הוא בחינת שורש העצה בחינת אימא דמסככא על בנין שמשם שורש העצה כנ״ל ואחר כך לוקחין הד׳ מינם ומנענין בהם בכל הו׳ קצוות וממשיכין העצה השלימה לתוך הלב כדי שנדע איך להתנהג בכל דבר. כי אנו ידועים שבכל השה קצוות למעלה ולמטה ובד׳ רוחות העולם בכולם השם יתברך נמצא. ולית אתר פנוי מיניה על כן בכל מקום שנפלנו לשם יש לנו גם שם עצה איך לשוב משם. והכל על ידי הצדיק האמת בחינת צדיק כתמר יפרח שהוא בחינת להולב שבו עיקר הנענוע שמנענע שרשי הדעת שבמוח וממשיך החסדים משם אל המלכות וכל החסדים נמשכין עד נצח והוד שהם עצות. כי עיקר החסד הוא העצה ועל כן על ידי הנענועים כמו שאמרו רז״ל ממשיכין החסדים אל המלכות על ידי זה נמשכין עצות שלימות לכל אחד ואחד באשר הוא שם כי המלכות נתאחד שהוא בחינת התאחדו העצה שזהו בחינת חיבור הד׳ מינים ביחד כנ״ל.כי בסוכות כל החסדים (כמו שכתוב בכוונות) וכל אלו החסדים הם בחינת ההמתקות שהם בחינת עצות טובות שאנו ממשיכין עכשיו משכל הכולל מקדש קדשים על ידי שזכינו להכלל שם ביום הכפורים כנ״ל שמשם כל ההמתקות והעצות טובות שבעולם שהם בחינת כל החסדים שאנו ממשיכין בסוכות אחר יום הכפורים:

אות ו

וזה בחינת מה שאמרו רז״ל ומבואר הדין בחושן משפט שבין דין מעמידין אפוטרופוס על נכסי יתומים. ואיתא שם שאפוטרופוס שמינהו אבי יתומים לא ישבע, מינהו בית דין ישבע:כי כל עמל האדם לפיהו (קהלת ו׳) כי מחמת פגם עץ הדעת טוב ורע שהוא בחינת פגם אמונת חכמים כנ״ל. מחמת זה צריכין להתייגע מאד ולטרוח הרבה בפרנסתו. ומזונותיו באין לו ביגיעה גדולה שכל זה נמשך מבחינת בזיעת אך תאכל לחם (בראשית ג׳) בחינת בעצבון תאלנה שנמשך מחמת עץ הדעת טוב ורע שהוא פגם אמונת חכמים כנ״ל. וזה שמבואר שם בהתורה הנ״ל שעל ידי פגם אמונת חכמים הוא נידון במותרות היינו שמותרות האכילה עולה אל המוח. ומבלבל ומעקם את דעתו כמו שאמרו רז״ל המלעיג על דברי

חכמים נידון בצואה רותחת וכו׳ שהוא מותרות ופסולת האכילה שעוה אל המוח ומבלבל את דעתו ועל ידי זה אינו יכול להוציא משפטים והנגות ישרואת מכל מה שהוא לומד וכו׳ ועל ידי זה נפגמה עצתו ואזי עצתו חלוקה לשתים ואינו יכול לתת עצה לנפשו בשום דבר עיין שם. וזה המותרו המבלבל את המוח וכו׳ כנ״ל נמשך מבחינת בעצבון תאכלנה שמשם אחיזות המותרות שהם הקליפת שהם בחינת עצבות בבחינות בכל עצב יהיה מותר (כמבואר בדברי רבינו ז״ל במקום אחר). כי הקללה של בעצבון תאכלנה נמשך על ידי עץ הדעת טוב ורע שהוא פגם אמונת חכמים שעל ידי זה נתקלל בעצבון תאכלנה שהוא בחינת מותרות כנ״ל שהוא בחנית המבואר בהתורה הנ״ל שהמותרות מבלבל המוח על ידי שפגם באמונת חכמים כנ״ל. ואזי אין לו עצה שלימה כנ״ל וזה עיקר קישוי וכבידות הפרנסה שנמשך מבחינת בעצבון תאלכנה. כי באמת עיקר כבידות הפרנסה הוא מחמת חסרון העצה שאין האדם יכול לתת עצות בנפשו במשא ומתן איך להתנהג כי אין אדם יודע במה ישתכר כי בוודאי בכל עת ובכל מקום יש דבר סחורה שיכולין להשתכר בו הרבה כי אין לך דבר שאין לו מקום כי לכל דבר סחורה יש עת ומקום רק שאין אדם יודע באיזה סחורה יצליח עתה. אם בשעוה אם בחטים וכיוצא בהן (זה ידוע למי שבקי קצת בטוב משא ומתן). ועל כן עיקר הצלחת המשא ומתן הוא כשזוכה לעצה שלימה לידע מה לסחור ולקנות ולכור בזמנו ושעתו ומקומו באופן שירוויח. ואז יכול להרוויח הבה בנקל בלי יגיעה וזה שכתוב (דברים ח׳) כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל ותרגומו ארי הוא יהיב לך עיטה למיקנהי נכסין. כי עיקר העשירות הוא על ידי העצה כשיודע מה לסחור במקומו ושעתו וכמו שמצינו בגמרא במעעה דחסיד אחד שהקניטתו אשתו והלך ולן בביה״ק וכו׳ ושמע שתי רוחות מספרות וכו׳ שכל הזורע ברביעה ראשונה וכו׳ ולשנה הבאה שמע להיפך ועל ידי זה הצליח באלו השתי שנים מחמת שידע מתי לזרוע. נמצא שעיקר יגיעת הפרנס הוא מחסרון העצה שאין האדם יודע במה יצליח עתה וכל זה נמשך מהמותרות הנ״ל שמבלבל את המוח שנמשך מבחינת בעצבון תאלכנה שנמשך מפגם אמונת חכמים שהוא עץ הדעת טוב ורע וכו׳ כנ״ל. ומחמת זה צריך האדם להתייגע ביגיעה גדולה עד שמואצ פרנסתו ומזונותיו. ובאמת עיקר היגיעה הוא שצריך להתייגע עד שבא על העצה האמתיית מה שצריך לסחור. ועל כן באמת כל היגיעות הם בחנם כמו שכתוב בזוהר הקדוש שטו העם ולקטו בשטותא. כי באמת עיקר התיקון להמשך פרנסה הוא רק על ידי התיקון העצה שתלויה באמונת חכמים שהוא כלליות התורה. בחינת ריבוי הספרים של התורה הקדושה שצריכין להאמין בכולם. ועל כן עיקר תיקון המשא ומתן הוא על ידי האמונה כמו שאמרו רז״ל (שבת ל״א) נשאת ונתת באמונה היינו אמונת חכמים הוא עיקר יסוד האמונה. וזה בחינת שמח זבולן בצאתך וישכר באהלך (דברים ל״ג) שזבולון שהוא בחינת הסוחר כשמקשר ומקרב עצמו להצדיק האמת שהו בחינת ישכר שהיה עוסק בתורה וזבולון היה מספיק אותו אזי נאמר שמח זבולון בצאתך לסחורה. כי בוודאי בכל אשר תפנה תצליח בסחורתך כי מאחר שהסוחר מקשר עצמו להתלמיד חכם האמת

ומספיק אותו זהו בחינת אמונת חכמים על ידי זה זוכין לעצמה שלימה ואז בוודאי יצליח בכל מה שיעשה כי עיקר ההצלחה הוא על ידי העצה כנ״ל:

אות ז

ועל כן זה שרוצה לעסוק במשא ומתן צריך לידע ולהאמין כי לא בכח יגבר איש ואין חכמה ואין עצה ואין תבונה לנגד ה׳ רק יבקש רחמים ממי שהעושר שלו שישפיע עליו עצה שטובה שיזכה לידע מה לסחור באופן שירוויח פרנסתו. ועל כן באמת צריך הסוחר להתקשר עצמו להתלמיד חכם שזהו בחינת אמונת חכמים כנ״ל כי עיקר העצה השלימה שהוא הצלחת המשא ומתן הוא על ידי אמונת חכמים כנ״ל. ואפילו כשזוכה לעצה שלימה בהמשא ומתן שלו ומרוויח ממון עדיין אין העצה בשלימות כי אם כשזוכה להתנהג עם הממון בקדושה כראוי. לתת צדקה הרבה ולהיות שמח בחלקו ואל יהיה אץ להעשיר ולא יתאווה בכל פעם יותר. באופן שיזכה על ידי הממון והפרנסה שהמשיך לעסוק בעבודת ה׳ באמת. כי תכלית המשא ומתן והפרנסה הוא בשביל התורה כמו שאמרו רז״ל טוב תורה עם דרך ארץ. זה עיקר העצה השלימה הטובה כשזוכה על ידי עצתו שהאיר לו השם יתברך בהמשא ומתן שעל ידי זה הרוויח ממון. להצליח על ידי זה ההצלחה הנצחיות והאמתיית לעשות רצון השם יתברך על ידי זה. ואז דווקא נחשב עצה טובה ושלימה. אבל אם ח״ו הוא מרוויח ממון ואינו מתנהג בו כשורה מכל שכן כשח״ו נופל ויורד על ידי זה וממעט עבודתו ח״ו זהו בחינת עושר שמור לבעליו לרעתו ואזי בודאי אינו נחשב לעצה שלימה שהרוויח ממון לרעתו מאחר שאינו מצליח בסופו ותכליתו על ידי זה כי עיקר תיקון העצה הטובה הוא כשזוכה להצליח על ידי עצתו באחריתו לסופו לעד ולנצח בעולם הבא שכולו ארוך וטוב ונצחי כי טוב אחרית דבר מראשיתו:

אות ח

והנה אף על פי שלאו כל אדם זוכה לממון דקדושה בשלימות להצילח בממונו להצלחה הנצחיות אבל בכלליות העולם נחשב כל ממון ישראל

ממון דקדושה מאחר שאין בו גניבה וגזילה. וגם כל אדם אפילו הפחות שבישראל בוודאי עושה כמה וכמה מצוות בממונו צדקה ושכר לימוד בעד בנים וקניות מצוות והוצאת שבתות וימים טובים וכיוצא בהן. ועל כן כל ממון ישראל שזוכין להרוויח הוא בחינת בירורים שמברירן מבחינת הקללה של בעצבון תאכלה ועיקר הבירור הוא העצה השלימה שמשם כל הריווח וההצלחה בחינת כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל ארי הוא יהיב לך עיטא למקני ניכסין כנ״ל. וזה עיקר העבודה של כל אדם בעולם הזה לברר כל הדברים מזוהמת הנחש מפגם עץ הדעת מבחינת בעצבון תאכלנה ועיקר הבירור הוא על ידי שזוכין לברר עצה שלימה ודרך ישרה בכל הדברים שזוה עיקר הבירור שמבררין מבחינת בעצבון תאכלנה שהוא בחינת מותרות שמשם בלבול הדעת פגם העצה וצריך כל אדם להתייגע לתקן זאת לדחות בחינת בעצבון תאלכנלנה דהינו לדחות שגם העצה ולהמשיך עצה שליהמ כנ״ל ועיקר הבירור הוא בממון ששם עיקר אחיזת בעצבון תאכלנה בזיעת אפך תאכל לחם ועל כן כל עמל האדם לפיהו שצריך להתייגע מאד קודם שממשיך ומברר הפרנסה דקדושה מבחינות בעצבון תאכלנה מפגם העצה כנ״ל:

אות ט

וכל אדם כפי מה שזוכה לברר הממון והפרנסה דקדושה כל ימי חיים חיותו כמו כן הוא מתקן עץ הדעת טוב ורע שהוא בחינת בעצבון תאכלנה כנ״ל אשר זה עיקר עבודת האדם כל ימי חייו לתקן פגם עץ הדעת טוב ורע שהוא פגם אמונת חכמים וכנ״ל וכפי מה שיזכה בחייו לתקן פגם עץ הדעת פגם אמונת חכמים. כמו כן זוכה לעצה שלימה כנ״ל ועל ידי זה זוכה לאחר מיתתו לדעת והרך לעץ החיים ששם צריכין כל הנשמות לעלות כידוע. כי דרך עץ החים הוא בחינת עצה שלימה לעבודת ה׳ שיזכהו הדרך עץ החיים. כי יש להט החרב המתהפכת לשמרו את דרך עץ החיים שהוא בחינת חלוקת העצה שמתהפכת עצתו מהיפך אל הפך בכל פעם וכנ״ל שזהו עיקר השמירה למנוע מעץ החיים כי עיקר דרך עץ החיים הוא עצה שלימה וכנ״ל. כי עיקר חלוקת העצה נמשך מעץ הדעת טוב ורע מחמת שלא המתיק וביטל את הרע שיההי נכלל בטוב ויהיה כולו אחד. ואז יש שני דברים טוב ורע. ואז כשיש שני דברים קשה לברר העצה (וכמבואר למעלה עיין שם). ועל כן אי אפשר לברר העצה בשלימות עד לאחר מיתתו. כי נגזרה המיהת על ידי חטא אדם הראשון כמו שכתוב בעצבון תאכלנה וכו׳ בזיעת אך תאכל לחם עד שובך אל האדמה וכו׳ כי עפר אתה ואל עפר תשוב. וכל זה מחמת פגם העצה השלימה כי אלו לא חטא אדם הראשון בעץ הדעת היה יכול לכלול בעת החים בחים חיותו

והיהי חי לעולם אשר בשביל זה נברא כי היה יודע הדרך והעצה השליהמ לכלול במקום שצריך להכלל בחי החיים בבורא הכל יתברך בעודו בחים חיותו לעד ולנצח. אך מאחר שאכל מעץ הדעת נפגמה ונחלקה עצתו. כי יי״י שלח לשם את להט החרב המתהפכת שמבלבלת עצתו כנ״ל כדי שלא יוכל לבא לעץ החים בחייו. ומאז והלאה אי אפשר לא לעץ החים היכי אם לאחר מיתתו כפי מה שזה לברר העצה השליהמ בחיים חיותו. כי גוף ונפש נמשכין מבחינת דין וחסד. כי הנפש הוא בחינת חסד. והגוף הוא בחינת דין שהם בחינת אור וחושך כמבואר בדברי רבינו ז״ל בהתורה דרשו ה׳ ועוזו (בסימן ל״ז) ומבחינות חסד ודין משם השתלשלות אחיזת טוב ורע. על כן אחיזת הרע הוא בהגוף שהוא חבית מבחינת דין שמשם השתלשלות אחיזת הרא כידוע. ועיקר חלוקת העצה הוא מחמת אחיזת הרע שנמשך מפגם עץ הדעת טוב ורע. שמחמת זה נתערב העצה ואין יועים עצה שלימה ואלו לא חטא אדם היה הרע נכנע ונתבטל לגברי הטוב והיו נכלל דין בחסד שמאל בימין והיה נכלל הכל באחד ועל ידי זה היה הגוף זך וצח והיה הגוף יכול להכלל בהנפש בחיים חיותו והיו לאחד עד שהיה יודע דרך עץ החיים בחיים חיותו שהוא בחינת עצה שלימה. כי מאחר שהרע נתבטל והכל אחד אזי בוודאיה עצה שלימה כנ״ל. ואז היה יכול על ידי העצה השלימה להכל בחיים חיותו בחי החיים ויחי עוד לנצח כנ״ל. אבל מאחר שפגם בעץ הדעת טוב ורע ולא נתבטל הרע לגבי הטוב. נמצא שיש שני דברים טוב ורע. ואז העצה נחלקת לשתים כנ״ל ואז אין גוף נכלל בהנפש. על כן בהכרח שימות האדם ויוחלק הגוף מן הנפש וישוב אל העפר ושם יוגמר הזיכוך בעפר מזוהמת הנחש. עד שיזדכך כבראשונה עד שיהיה ראוי להכלל בהנפש ואז יקום בתחיית המתים ויחיה בגוף ונפש. ואז יוכלל בגוף ונפש בחי החיים כי אז ידע עצה שליהמ שהוא דרך עץ החיים. והכל כפי מהש זכה לברר ולתקן זוהמת הנחש שכמו כן זכה לברר עצה השלימה שהוא דרך עץ החיים כנ״ל שזהו עבודת האדם כל ימי חייו. שעל ידי זה זוכה לאחר התחיה לדעת דרך עץ החיים. כי בחייו אי אפשר בשום אופן לבכלכל בעץ החים אפילו אם הוא צדיק דול מחמת חטא אדם הראשון שנגזר עליו המיתה לדורות. כי מחמת החטא אי אפששר להגוף להיות נכלל בהנפש בשלימות כי אם לאחר התחיה. נמצא שתחיית המתים הוא כפי הבירור שמבררין העצה השליהמ מהמותרות המבלבל את המו שהוא בחינת בעצבון תאכלנה כנ״ל. שמשם כל הפרנסה כנ״ל. וזה שקבעו הזכרת הגשמים והפרנס בתחיית המתים בחינת מכלכל חים החסד מחיה מתים ברחמים רבים. כי הכל אחד. כי תחיית המתים היא בחינת כלליות גוף ונפש יחד באחדות גדול לעתיד. שזה עיקר תכלית שלימות העצה לכלול בעץ החיים. כי הכל אחד כנ״ל. שמשם נמשך הפרנסה עיקר הפרנסה נמשכת מבירור שלימות העצה כנ״ל.

אות י

וזה בחינת ירושה ששייך לבנים. כי כבר מבואר שעבודת האדם בעולם הזה לברר העצה השלימה מפגם עץ הדעת. ועיקר הבירור הוא בממון שם נתקלל אדם בעצבון תאכלנה. על כן צריכין להתייגע לברר הממון מקללה זו לדחות הקללה זאת בחינת בעצבון תאכלנה שמבלבל העצה ולהמשיך עצה שלימה. שעל ידי זה נמשך עשירות דקדושה לזכות על ידי זה לעצה האמתיית השלימה לעבודת ה' ללול בעץ החיים כנ"ל. אבל כל אדם אינו מברר הנצוצות הקדושים שבממון כי אם השיך לחלקו ולנשמתו. והלואי שיזכה האדם לברר מה ששיך לו כפי שורש נשמתו כי לברר בשלימות אי אפשר כי לא יושלם הבירור עד לעתיד שיבולע המות לנצח וכו' (כמבואר בכתבים). ועל כן צריכין לברר כל הדברים. בפרט הממון ששם עיקר הבירור מדור לדור. וזהו בחינת הירושה שצוותה התורה לתת ממונו ונחלתו לבניו אחריו. שהם יגמרו לברר ממונו ונחלתו. וכל מה שיברר ממונו ונחלתו ביורת בקדושה יתירה כשישתדלו להתנהג בממונם כראי על פי התורה להרבות בצדקה וכו'. אז ברא מזכה אבא. כי עושין טובה גדולה לנשמתו על ידי זה כי כל מה שנתברר הממון ביותר נדחה זוהמת הנחש ביותר. ואזי נשמתו קרובה יותר להכלל בחי החיים. כי הכל כפי הבירור כידוע ועיקר הבירור הוא בהממון כנ"ל. ועל כן בנים דייקא מקבלים ירושתו וכל זמן שנמצא לו זרע מיוצאי חלציו כולם קודמין לכל משפחתו. כי עיקר השלימות הוא. שתהיה הירושה ממשמשת והלכת למטה ליוצאי חלציו ולא למעלה לבית אביו ח"ו. כי מבואר בהתורה הנ"ל שעל ידי תיקון אמונת חכמים נתרבין הספרים של התורה הקדושה ואז נמתקין כל הדינים כל התורה נכללת בשרשה בבחינת קדשי קדשים שהוא השכל הכולל בחינת אבן שתיה ששם נמתק הכל. כי אי אפשר להכלל שם כי אם על ידי ריבוי הספרים הקדושים של התורה שנתרבין ביותר על ידי תיקון אמונת חכמים (כמו שכתוב שם עיין שם). ועל ידי תיקון אמונת חכמים זוכין לעצה שלימה כנ"ל. וכבר מבואר שעיקר תיקון נשמת המת הוא שיזכה לתקן עץ הדעת שמשם המיתה היינו לתקן פגם אמונת חכמים פגם העצה שיוכל להכלל במקום שצריך להכלל בחי החיים כנ"ל. וזה ידוע בזוהר הקדוש שעליית נשמנת המת אם זוכה היא באתר דאיקרו קודש קדשים בבחנית מי יעלה בהר ה' ומי קום במקום קדוש וכו' היינו כנ"ל. כי עלייתו על ידי תיקון אמונת חכמים שעל ידי זה עולין לבחינות קדש קדשים שהוא בחינת שכל הכולל. וזהו בחינת החיוב שצריכין להשאיר בנים אחריו. כי הבנים שנשארין אחריו הם בחינת שכללים פרטיים שנמשכין ממנו שהם בחינת ריבוי הספרים של התורה. כי כל אחד מישראל הוא בחינת ספר תורה כמו שכתוב זאת התורה אדם. כי האדם כלול מרמ"ח אברים ושס"ה גידים שהם בחינות רמ"ח מצות עשה ושס"ה מצות לא תעשה כידוע שהיא כלליות התורה. נמצאש האדם הוא התורה וכל מה שנתרבין ישראל ביותר נתרבין ספרים בתורה יותר ועל כן באמת בכל דור ודור נתרבין ספרים יותר. כי נתרבין ישראל ביותר ועל כן מחויב כל אחד להשאיר בנים אחריו כי בנים שמניח אחריו הם

בחינת ריבוי הספרים של התורה כנ״ל. כי העיקר הישראה להוכיח את בניו שישמרו תורת ה׳. ואז כשבניו אחריו מקיימין את התורה וזכה שיצאו ממנו בני שיראל שמקיימין את בתורה זה בחינת ריבוי הספרים של התורה כי לא המדרש הוא העיקר אלא המעשה. ומי שזוכה לקים את התורה מביא הארה גדולה בהתורה כאלו נכתבה וניתנה היום. נמצא שכל מה שנתרבין ישראל המקיימין את התורה יותר נתרבין הספרים יותר ויכולין להכלל יותר בבחינת קדש קדשים שם צריכה נשמתו לעלות כנ״ל שאי אפשר לעלות לשם כי אם על ידי ריבוי הספרים שהם בחינת הבנים שהניח אחריו כנ״ל ועל כן בניו מקבלין הירושה שהוא ממונו ונחלתו. כי הממון הוא בחינת הבירור שנתברר העצה מפגם עץ הדעת מפגם אמונת חכמים שנתקן בתיקון אחר תיקו על ידי בניו אחריו שהוא בחינת ריבוי הספרים שנמשכין גם כן מתיקון אמונת חכמים שעל ידי כל זה תוכל נשמתו לעלות למקום שהיא צריכה לעלות שהוא בחינת קדשי קדשים וכנ״ל.

אות יא

כי הבנים הם מתקנים תיקון שלימות העצה. כי ברא כרעא דאבוה והרגלין הם בחינת עצות (כמו שכתב רבינו ז״ל במקום אחר) כמו שכתוב וכל העם אשר ברגלך ההולכים אחר עצתך. כי עיקר הולדת הבנים הוא מבחניתעצות כי הכליות יועצות (ברכות ס״א) והכליות הם כלי ההולדה ועל כן הבנים שנמשכין מבחינות עצות הם מתקנין ומשלימין תיקון שלימות העצה שהוא עיקר תיקון נשמת המתו על כן הם מקבלין הירושה שהוא הממון שנמשך מבירור העצה כנ״ל. ועל ידי בירור העצה שהוא בחינת תיקון אמונת חכמים בחינת ריבוי הספרים הקדושים של התורה שהוא בחינת הבנים כנ״ל על ידי זה עולה נשמתו למקום שצריכה לעלות שהוא אתר דאיקראי קודש קדשים ששם נמתק הכל וכנ״ל.

אות יב

כי ריבוי הספרים הקדושים של התורה הוא בחינת ריבוי העצות השלימות כי התורה הקדושה נקראת עצה. כמו שכתוב לי עצה ותושיה

בחינת תרי״ג עיטין דאורייתא. וכל מה שנתרבין ספרים קדושים בהתורה נתרבין העצות ביותר איך להתקרב להשם יתברך כל אחד ואחד ממקום שהוא. ועל כן כולם צריכין להעולם (כמבואר שם בהתורה הנ״ל)

אות יג

ועל כן משפחת האב קרוי משפחה ואין משפחת האם קרויה משפחה כמו שאמרו רז״ל לענין ירושה (בבא בתרא קי״א) שהירושה ממשמשת והולכת למעלה למשפחת אביו כשאין לו בנים ח״ו ולא למשפחת אמו. כי באמת עיקר תקיון המת הוא כשמניח בנים אחריו. כי הבנים הם שכליים פרטים הנמשכים ממנו שהוא בחינת שכל הכולל נגדם והוא צריך להכלל בשכל הכולל העליון שאי אפשר להכלל שם כי אם כשיש לו שלימות על ידי ריבויה שכליים פרטיים שהמשיך בזה העולם שהם בחינת הבנים שהניח אחריו שהם בחינת ריבוי הספרים כנ״ל כי הכל אחד. כי הספרים הנמשכין מן התרוה הם גם כן בחינת שכלים פרטיים הנמשכין מן התורה. כי יש שכל הכולל העליון שכולל הכל ממנו נמשכין כמה וכמה שכליים פרטיים. ומכל שכל פרטי נמשך עוד כמה שכליים פרטיים ונחשב זה השכל הפרטי בחינת שכל הכולל נגד השכליים הפרטיים הנמשכין ממנו. וכן להלן יותר כי יש ענפים וענפים לענפים וכן להלן וכל מה שנתרבין השכליים הפרטיים יותר ויותר. נשלם השכל הכולל שלהם יותר שהוא השכל שממנו נשמכין אלו השכליים פרטיים. ואזי יכול זה השכל לכלול בהשכל העליון הכולל ששם. נמתק הכל שהוא בחינת קדש קדשים וזה הדבר הוא בתורה ובאדם. כי שניהם בחינה אחת כנ״ל. כי קודשא בריך הוא וישראל ואורייתא כולו חד ועל כן העיקר הוא כשמניח בנים בזה העולם שהם בחינת שכליים פרטים בחינת ריבוי הספרים שעל ידי זה יכול להכלל בשכל העליון הכולל בחינת קדש קדשים כנ״ל אבל כשלא הצליח בזה העולם למעביד תולדין להרבות השכל דקדושה בעולם על ידי ריבוי בני ישראח. אזי הוא צריך לעלות על ידי אביו בהשכל העליון יותר עד שיהיה נכלל בהשכל העליון הכולל. כי אב בחכמה ונקרא קודש שהוא בחינת חכמה כידוע ועל כן על ידי משפחת אביו בחינת קודש יכול לחזור ולהכלל בבחינת קדש קדשים וזהו שהנחלה ממשמשת למעלה עד יעקב אבינו כשאין לו בנים כמו שאמרו רז״ל. עד יעקב אבינו דייקא כי יעקב הוא בחינת שכל הכולל העליון שכולל כל נשמות שיראל ועל כן שכב במקום ההוא שהוא מקום האבן שתיה קדש קדשים ששם נכללו כל האבנים באבן אחת שזהו בחינת הנ״ל (כמבואר היטב התורה הנ״ל). וזה הנפטר צריך לעלות עד שם עד יעקב שהוא שכל הכולל בחינת קדש קדשים כנ״ל ועל כן צריכין ליתן הנחלה למשפחת אביו עד יעקב אבינו

כי עלייתו של הנפטר הוא על ידי בירור נחלתו שנתבררה מזוהמת הנחש מבחינת בעצבון תאכלנה שזהו בחינת תיקון עץ הדעת שיתתקן בעת התחי בשלימות כנ״ל בחינת מכלכל חים בחסד מחיה מתים וכו׳ כי בירור הפרנסה הוא בחינת תיקון המיתה בחינת תחיית המתים כנ״ל ועל כן על ידי שנותנין נחלתו למשפחת אביו. בחינת שכל בחינת קודש נמתק הנחלה על ידי השכל השיך לנחלתו. כי ממשמשת והולכת עד יעקב עד שכל העליון הכולל בחינת קדש קדשים ששם נמתק הכל. ששם עלית נפש המת כנ״ל ועל כן משפחת האב יורשו דייקא ולא האם ומשפחתה כי עיקר מצוות הירושה הוא בשביל בירור העצה שהוא בחינת תיקון אמונת חכמים תיקון נפש המת וכו׳ כנ״ל ועל כן אין האם ומשפחתה ראוין לירושה. כי מבואר שם בדברי רבינו ז״ל שחלוקת העצה הוא בחינת עצת נשים וכו׳ עיין שם. נמצא שעיקר חלוקת העצה שהוא פגם העצה נאחזת בנשים דייקא ועל כן אין האם יורשה כי אם האב כי עיקר תיקון הירושה הוא בחינת תיקון שלימות העצה שנעה על ידי סיטרא דדכורא שהוא האב ולא על ידי האם שהיא סיטרא דנוקבא ששם עיקר אחיזת החלוקת העצה שהוא בחינת עצת נשים כנ״ל.

אות יד

ועל כן גם בירושה השייכה להבנים כשזוכה להניח בנים גם כן הבן קודם לבת כי עיקר תיקון העצה שהוא בחינת מצוות ירושה ליתן לבנים כנ״ל הוא נעה על ידי סיטרא דדכורא דייקא כנ״ל אבל אף על פי כן בבניו שהוא מניח לפעמים דין ירושה לבת במקום שאין בן. כי הבנים שהוא מניח הם הם בעצמן בחינת תיקון העצה שוא בחינת בנים כנ״ל וכמבואר היטב למעלה שהבנים שמניח הם בחינת השכליים הפרטיים בחינת ריבוי הספרים בחינת תיקון העצה כנ״ל ועל כן מאחר שנשאר ברכה אחריו אפילו בת שהיא מיוצאי חלציו יש בזה גם כן בחינת תיקון העצה מאחר שעל כל פנים הניח זרע אחריו שהם בחינת תיקון העצה נ״ל כי בוודאי גם הנשים שבהם עיקר אחיזת חלוקת העצה אף על פי כן סוף כל סוף הם גם הם זוכין לבחינת תיקון העצה הוא בחינת תיקון האדם שיוכל על ידם לזכות לחים נצחיים בעולם בא שזהו עיקר שלימות העצה כנ״ל כי בוודאי גם נשי ישראל זוכין לעולם הבא כמבואר בגמרא הני נשי במה זכיין וכו ובזוהר הקדוש באריכות. רק שאצלם הבירור קשה ביותר מאחר שבהם נאחז ביותר סטרא דמותא שהוא בחינח חלוקת העצה שהוא בחינת עצת נשים כנ״ל. אבל סוף כל סוף מתברר הכל כנ״ל. ועלכן זה שהניח זרע אפילו אם לא הניח אלא בת או בת הבת וכו׳ היא קודמת לכל משפחתו אפילו למשפחת האב. כי יקר הבירור והתיקון של המת שוא תיקון העצה

נעשה העיקר על ידי זרעו ויצאי חלציו וכנ״ל ועל כן אפילו הבת ויוצאי חלציה קודמין לכל משפחות אב. כי יש להם כח יותר לתקן נשמתו בחינת תיקון העצה מאחר שנמשכו ממנו כי המשכת הבנים בין בן בין בת נמשכין ממקום העצה מבחינת נצח הוד יסוד מבחינת כליות יועצות וכ׳ וכנ״ל ועל כן עיקר התיקון על ידם דייקא אבל כח״ו אינו זוכה להניח זרע אחריו הסן בחינת תיקון העצה תיקן נשמתו כנ״ל ואזי הוא פגם גדול מאד מא לנשמתו כמבואר בדברי רז״ל ובפרט בזוהר באריכות וצריכין ליתן ירושתו למעלה למשפחת אביו אזי בוודאי אין משפחת האם ראויים ליורשו כי אין יכולין לתקן גם עצתו מאחר שהם מסטרא דנוקבא ששם עיקר אחיזת חלקות העצה כנ״ל. כי הוא צריך תיקון גדול מאחר שמת בלא בנים רחמנא ליצלן והלואי שמפחת האב יזכו לתקנו וכנ״ל ועל כן אין משפחת האם יורשת כי אם משפחת האב.

אות טו

נמצא שהירושה והנחלה שנשאר מן הנפטר הוא בחינת בירור העצה שנתבררה על ידו. שמשם כל הממון והפרנסה בחינת כי הוא הנותן וכו׳ ארי הוא יהיב לך עיטא למיקני נכסין וכו׳ כונ״ל שזהו עבודת האדם לברר העצה בשלימות כנ״ל וגם עכשיו צריכין ליתן הממון ליורשיו כדי שהם יבררו הממון בבירור אחר הבירור היינו לברר העצה ביותר כדי שיזכה הנטר על ידי בירור העצה להשיג העצה הנצחיית שהוא דרך עץ החיים כנ״ל. ועל כן אם יורשלו קטנים והם חסרי עצה על כן צריכין הבית דין להעמיד להם אפוטרופס והאפוטרופס הוא במקום האב והוא מנהיג הנכסים על פי עצתו ועל ידי זה הוא מתקן ומברר הנכסים. שזהו טובה להמת כי עלייתו על ידי בירור העצה כנ״ל כי שורש האפוטרופס נמשך מבחינת האפוטרופס של מעלה שהוא בחינת מיכאל כהנא רבא אפוטרופסא רבא דישראל. ומיכאל כהן גדול הוא המקריב ומעלה נשמות שיראל על המזבח העליון לפני השם יתברך. כי כהן גדול שלמעלה הוא בגודמת הכהן גדול שלמטה שעולה לאתר דאיקרי קודש קדשים ששם מעלה הנשמות. כי שם עליין של כל הנשמות שנגמר תיקונם לעלות כנזכר לעיל. ומהאפוטרופס העליון נמשך האפוטרופס התחתון שהוא אפוטרופס על נכסי המת שהוא בחינת בעל העצה בנכסי המת הוא תיקון להמת כנ״ל. כי העצה נשמכת מבחינת קדש קדשים ששם נמתק הכל שעוין לשם על ידי בחינת מים טהורים הנ״ל על ידי ריבוי הספרים. על ידי תיקון אמונת חכמים שמשם תיקון שלימות העצה. ועל כן הבית דין דייקא מעמידין אפוטרופס. כי הביתדין הם חכמי הדור שהם בחינת אמונת חכמים שצריכין להאמין בהם כי אין לך אלא שופט שבימיך

ומהם יוצא משפטי אמת ומשם כל העצות כנ״ל ועל כן זה שנפטר ושנשארו נכסיו לקטנים שאין להם עצה שליהמ לתקן הנכסים על כן הבית דין בחינת בעל העצה בנכסיהם כי הם יכולין להמשיך עצה לכל אחד בפרטיות כפי הצריך לו וזה האפוטרופס שמעמידין יונק ומקבל כח מהאפוטרופס של מעלה שהוא בחינת מיכאל כהן גדול שנכנס לפני ולפנים שמשם תיקון העצה שהוא בחינת המתקת הדינים כמו שכתב רבינו במקום אחר על פסוק ותשועה ברוב יועץ שהעצה הוא המתק הדינים ותיקון העצה הוא תיקון להמת הנ״ל:

אות טז

ועל כן אפוטרופס שמינהו אבי יתומים לא ישבע מינהו בית דין ישבע כי העצה הוא בחינת המתקת הדינים כנ״ל כי כל הבירורים שבעולם שעושין בכל משא ומתן ובכל הדברים הכל הוא בחינת המתקת הדינים כי כל זמן שלא נתברר הטבו מן הרע אזי הדין מתגבר ח״ו וכשמבררין הטבו נמתקן הדין ונתבטל ואין הדין נמתק אלא בשרשו שהוא השכל שקרא קודש השייך לזה הדין כ(כמבואר היטב בהתורה הנ״ל) וזה השכל הממתיק הדין השייך אליו זהו בחינת העצה שנמשך מזה השכל שעל ידי זה נמתק הדין כי העצה הוא המתקת הדינים כנ״ל. ומחמת שכל דין אינו נמתק אלא בהשכל השייך אליו ולא בשכל אחר. על כן בני אד משונים בדיעותיהם במשא ומתן. וכל אחד ואחד עצתו משונה מחבירו כי זה חושק לסחור במיני תבואה. וזה ביין וזה בצמיני בגדים וכיואצ שאר השינויים רבים ועל פי רוב כל אחד אינו מסוגל להצליח כי אם במין סחורה זה דייקא כי כל זמה שהוא נושא ונותן בו הכל הוא בשביל הבירור שהוא בחינת המתקת הדין כנ״ל שזה האדם צריך לברר ולהמתקי דין זה כפי שורש שכלו שעל ידי זה נמשך לו עצה לעסוק במין סחורה זאת דייקא ואינו יכול להשתכר כי אם בסחורה זאת דייקא ואדם אחר בסחורה אחרת דייקא הכל כפי השכל שיש לו. שיש לו כח להמתיק דין זה דייקא שהוא בחינת סחורה זאת שעל ידי זה נמשך לו עצה השכל לעסוק בסחורה זאת דייקא כנ״ל. ועל כן קודם מיתתו הוא צריך להעמיד אפוטרופס על נכסיו בעצמו כי הוא בעצמו צריך להמשיך עצה בנכסיו כפי שורש שכלו כנ״ל ועכשיו שצריך לילך לעולמו צריך להעמיד בעצמו אפוטרופס שהוא בעל עצה שיהא במקומו ממש כי מאחר שהוא מעמידו הרי אפוטרופס כמותו ויכול המשיך עצה על פי שכלו שכל הנפטר כפי הצריך נכסים אלו וכפי הבירור והמהתקה שצריכים להמשיך בנכסים אלו מהשכל הפרטי השיך להם שזהו בחינת העצה טובה שהוא עיקר תיקון הנכסים כנ״ל אבל כשאין הנפטר מעמיד בעצמו אפטרופס. אין מי

שיעמוד בעד היתומים. כי מי ידוע איך לנהוג בנכסים אלו. כי מי יודע השכל והעכצה השייך לנכסים אלו כי העצה לאלו הנכסים צריך האפוטרופס להמשיך ולקבל מאבי יתומים בעצמו הוא בחינת שכל הפרטי הממתיק הדין שבאלו הנכסים שעל יד זה השכל דייקא יכולים להמתיקם ולא על ידי שכל של איש אחר כנ״ל. על כן עיקר תיקון הנכסים הוא על ידי אפוטרופס שמינו אבי יתומים שממשיך העצה מהשכל הפרטי השיך לאלו הנכסים כנ״ל אבל אף על פי כן הבית דין יש להם כח להעמיד אפוטרופס כי הבית דין הם בחינת אמונת חכמים בחינת תורה בעל פה שהוא שלימות התורה שבכתב שעל ידי זה נמתק הכל בכלל ובפרט ומשם מקבלין המתקה כל הצמצומים שבעולם (כמבואר שם) ועל כן בית דין יכולין להעמיד אפוטרופס על נכסי יתומים כי הם יודיעם להמשיך שכל משכל הכולל להמתיק ולבברר הנכסים על פי עצתו. כי הם ממשיכין העצה וההמתקה משכל הכולל ששם כלליות כל השכליים פרטיים שבעולם ומשם כל העצות שבעולם ושם נמתק הכל יהיה איזה צמצום ודין שיהיה כנ״ל. אבל מחמת זה צריך אפוטרופס של בית דין לישבע בנקיטת חפץ כי לעלות לשכל הכולל אי אפשר כי אם על ידי שלימות התורה על כן חשדינן להאפוטרופס אולי לא זכה לעלות ולהמשיך עצה משם. ועל ידי זה פגם בהנכסים. כי כל הגזילות והשקרים שעושין במשא ומתן ח״ו הכל נמשך מפגם העצה שוא בחינת בעצבון תאכלנה שמשם העניות מחמת שאין כל אם זוכה לידע העצה במה להשתכר כנ״ל ומחמת זה בא לידי שקרים וכפירות במשא ומתן. כי רשע עושה כף רמיה וגם זה בעצמו הוא עצה רעה לנפשו שנדמה לו ממון על ידי הגזילה או הרמאות ששלח ידו מבמון חבירו ובאמת היא לא תצלח. כי לא יחרוך רמיה צידו והרה עמל וילד און. ו על כן כשי שהכחשה במשא ומתן משביעין אותו כי סתם שבועה בנקטית חפץ ועל ידי שנוטל הספר תורה בידו הוא בחינת לוחות האבן על ידי זה עולה ומקשר עצמו לשורש העצה שהיא בחינת אבן שתיה קדש קדשים שם נמתק הכל ונמתקין כל העצות ואזי ראוי לו להודות על שקרו שבא מפגם העצה כי עכשיו נמשך עליו עצה שלימה משורשה העצה שהוא התורה כנ״ל. ועל כן אפוטרופס שמינו בית דין שצריך לקבל העצה משורש העצה משכל הכולל צריך לישבע בנקיטת חפץ כי אי אפשר לקבל משם אלא על ידי התורה כנ״ל אבל אפוטרופס שמינהו אבי יתומים הוא במקום האב בעצמו מאחר שהוא בעצמו מינהו. והוא ממשך העצה להנכסים מאבי יתומים בעצמו שהוא בחינת שכל הפרטי השייך לנכסים אלו ועל כן אין צריך לישבע כי אן צריך לעלות עד שהכל הכולל העליון. כי הוא ממשיך העצה מהשכל הפרטי השייך לאלו הנסים שהוא אבי יתומים שמינהו בעצמו כנ״ל.

לולב ואתרוג א

הלכות לולב ואתרוג

הלכה א

אות ב

על פי התורה בראשית לעיני כל ישראל (בלקוטי תנינא סימן ס״ז)(עיין שם ומה שכתוב שם בסימוהקודם בענין מחרת יום הכפורים‌שקורין שם ה׳) ומה שכתוב בשיחותהר״ן בחינת אתרוג שזוכין על ידיבחינת והנה נער בוכה מיד ותחמולעליו וכו׳ עיין שם. כי האתרוג הוא פרי עץ הדר בחינת יפה נוף משוש כל הארץ. כי בחינת ויהי יוסף יפה תואר ויפה מראה כי הארת האתרוג מבחינת יוסף שהוא הידור ויופי של כל הגוף כידוע. וזה בחינת הד׳ מנים כנגד הד׳ יסודות שנמשכין מד׳ אותיות השם כמובא. היינו כי הד׳ מינים הם כנגד ד׳ אותיות השם שמשם נמשך הפאר והיופי שהוא כלליות הגוונין בחינת תלת גוונין דעינא ובת עין משם נמשכין הד׳ יסודות וזה בחינת הג׳ מינם שבלולב שנאגדים יחד בפעם אחת והאתרוג בפעם אחת כי הג׳ מינים בחינת תלת גוונין דעינא והאתרוג בחינת בת עין. ואחר כך מחברים יחד כי כול נכללים ונתחברים יחד בהאתרוג שכול הפאר והיופי כי האתרוג הוא בחינת בת עין שכולל כל הגוונין דעינא וכל זה זוכין אח יום הכפורים שאז נגדל שם ה׳ על ידי הסליחה של יום הכפורים (כמבואר שם) שזה בחינת שקורין מחרת יום הכפורים שם ה׳ (כמו שכתוב שם עיין שם). כי אזי אחר המחילה והסליחה של יום הכפורים שעל ידי זה נגדל שם ה׳ כל אזי תיכף נתרצה השם יתברך לישראל והזהירם על מלאכת המשכן ועל שבת שהם גם כן בחינת שם ה׳ בחינת תחת גוונין דעינא ובת עין כנ״ל. ועל כן אחר כך זוכין על ידי זה למצות אתרוג ד׳ מינטם שהם גם כן בחינת שם ה׳ בחינת תלת גוונין דעינא ובת עין כנ״ל. וכל זה נעשה על ידי בחינת והנה נער בוכה מיד ותחמול עליו. כי לפעמים נתעלם הפאר והיופי. וזה חבינת חורבן בית המקדש (כמו שכתוב שם). והתיקון לזה להיות מתאבל על חורבן בית המקדש. ואזי השם יתברך משים פאר תחת אפר (כמו שכתוב שם). וזה בחינת והנה נער בוכה מיד ותחמול עליו שעל ידי ששבוכין ומתאבין על חובן בית המקדש. על ידי זה השם יתברך מרחם ומשים פאר תחת אפר. ואזי זוכין לאתרוג הדר בחינת פאר כ״ל. כי גם הבכיר שבוכין בראש השנה וביום הכפורים היא גם כן על חורבן בית המקדש כי כל התפילות והבקשות של ראש השנהויום הכפורים צריך לכווין בהם רק על גלות

השכינה (כמוש כתוב בזוהר). נמצא שמה שאנו בוכין ועושין תשובה על עוונותינו בימים נוראים הכל כדי לתקן הפגמים המעכבין את השכינה בגלות המוניעם את בנין בית המקדש. ועל ידי הבכיה האת זוכין לפאר תח אפר כנ״ל. וזה בחינת והנה נער בוכה מיד ותחמול עליו ועיקר הרחמנות לשוב ולבנות חרבות ירושלים ולשום לאבילי ציון פאר תחת אפר ועל ידי זה זוכין לאתרוג שהוא פרי עץ הדר כנ״ל:

ולבאר קצתיתר. כי עיקר הסתלקות מאורי אור שזה בחינת העלמה שנתעלם הפאר הוא על ידי הבכיה של השכינה בחינת רחל מבכה על בני (כמו שכתוב שם). ועל כן התיקון הוא גם כן על ידי הבכיה של ישראל. כי כנגד מה שפגמו וגרמו בכיה לשכינה שעל ידי זה נסתלקו מאורי אור. ונתעלם הפאר כנגד זה צריכים לעשות תשובה. ולבכות על החטאים והפגמים שעל ידם גרם בכיה לשכינה כביכול. ובזה בעצמו מתקן מה שפגם. ואזי השם יתברך מרחם ומשים פאר תחת אפר שזהו בחינת תיקון הבכיר כנ״ל. כי אף על פי שהבכיה הוא בחינ הסתלקות מאורי אור והתגברות מאורי אש ח״ו. אף על פי כן כשאנו מתעוררין בבכיה אזי השם יתברך מרחם בבחינת והנה נער בוכה מיד ותחמול עליו. ועל ידי גודל הרחמנות הוא יתברך מהפך מהיפך אל היפך ומשים פאר תח תאפר. היינו תחת אפר שנעשה על ידי הבכיה הנ״ל. ועכשיו נהפך ונעשה על ידי הבכיאה פאר תח אפר כי הכל תלוי בנו כי אין חבוש מתיר את עצמו מבית האסורים (כמו שכתוב בתיקונים). ועל כן על ידי הבכיה של השכינה אין נתעורר הגאולה. כי אדרבא זהו בחינת הגם שגרמו בכיה לשכינה כביכול שעל ידי זה נסתקלין מאורי אור וכו׳ כנ״ל אבל תיכף כשאנו מתעוררין בתשובה בבכיה. ואזי נתעורר רחמיו יתברך ונתתקן הפגם שגרמנו בכיה לשינה ונעשה פאר תחת אפר. וכל זה ברחמיו יתברך בבחינת הנה נער בוכה מיד ותחמול עליו כנ״ל ועל כן זוכין לפרי עץ הדר בחינת פאר אחר ימים נוראים כנ״ל.(מחמת שבשנה זו ואשתקד היו שריפות הרבה. בשביל זה לא היו מצוים אתרוגים כי היה התגברות מאורי האש שהוא בחינת התעלמות הפאר כנ״ל (וכמו שכתוב שם). אף על פי כן על ידי בחינת והנה נער בוכה וכוף זכו לאתרוגים נאים כנ״ל).

לולב ואתרוג ב

הלכה ב

אות א

על פי המאמר המתחיל ויהי הסמריקים שקיהם וכו' בליקוטימוהר"ן הראשון (בסימן י"ז)עיין שם כל המאמר כולו.

וזה בחינת ד' מינים כי האתרוג פרי עץ הדר. הוא בחינת כלל ההתפארות של ישראל מה שהשם יתברך מתפאר ומתהדר ומתעלה כביכול על ידי כלל ישראל. כי האתרוג הוא בחינת כנסת ישראל כידוע. ועל כן נקרא פרי עץ הדר על שם ההידור וההתפארות שהשם יתברך מקבל מכלל ישראל בכלל ובפרט ובפרטי פרטיות כי אפילו פושעי ישראל כל זמן ששם ישראל נקרא עליו השם יתברך מתפאר עמו (כמבואר במאמר הנ"ל). וזה בחינות אתרוג פרי עץ הדר שהוא בחינת כולך יפה רעיתי ומום אין בך כידוע היינוש כל ישראל כולם יפים ונאים בעיני השם יתברך. כי הוא יתברך מקבל התאפרות מכולם אפילו מהפחות שבפחותים כנ"ל. ועל ידי ההתפארות שהצדיק מוצא בכל ישראל, בכלל ובפרט וכו'. על ידי זה הוא מוצא ומשיג כל הרצונות שהיו להשם יתברך בכל הבריאה כולה בכלל ובפרט וכו' (כמבואר שם עיין שם היטב). וזה בחינת הנענועים של הלולב כי עיקר הנענועים הם עם הלולב כי הלולב זה בחינת תדיק יסוד עולם. בחינתצדיק כתמר יפרח. היינו שמחברין האתרוג פרי עץ הדר עם הלולב שהוא בחינת הצדיק כנ"ל ואז מנענעין בכל הו' קצוות שהם כלל העולם כלל הבריאה כולה. דהיינו שמנענעין ומפשין בכל הששה קצוות שהם כלל הבריה. כולה את כל הרצונות שהיה להשם יתברך בכל הבריאה בכל הדברים שנבראו בכל הששה קצוות למעלה ולמטה ובד' רוחות מוצאין ומשיגין את כוונת רונות הבריאה של השם יתברך על ידי האתרוג שמחברין עם הלולב שהוא חבינת ההתפארות של כל ישראל בכלל ובפרט וכו' כנ"ל כי על ידי ההתפארות שמומאין בישראל וכו' על ידי זה משיגין ומוצאין כל הרצוונת שהיה להשם יתברך בכל הבריאה כולה כנ"ל:

אות ב

וזה אנו זוכין אחר ראש השנה ויום הכפורים כי אז בראש השנה הוא בחינת התגלות ההתפארות שהשם יתברך יתפאר עם עמו ישראל. שעל ידי זה נופל פחד ויראה אפילו על שנאני שחק. וזה בחינת ראש השנה שאז הוא פחד יצחק בחינת פחד ויראה שנופל אז על כולם כי אז הוא יתברך לובש בגדי התפארותו כי הוא יום גנוסיא דמלכא. בחינת הולדת

והתגלות המלכות בחינת ה' מלך גאות לבש וכו' כי בראש השנה נברא העולם. וכל הבריאה היתה בשביל השעשועים וההתפארות של ישראל כנ"ל. ועל כן נופל אז פחד ויראה על כולם. בחינת ובכן תן פחדך על כל מעשיך וכו'. וזה בחינת קול שופר כי איתא שם במאמר הנ"ל שאי אפשר לזכות לקבל מהצדיק יראה ואהבה וכו' כי אם על ידי תיקון השכל שנתתקן על ידי תיקון המעשים וכו' (עיין שם היטב). ואיתא שם שלימות השכל הוא על ידי שלימות המזבח שהוא בחינת אכילה בקדושה. ושלימות המזבח נעשה על ידי גרים וגרים נעשים על ידי צדקה לעניים מהוגנים. בחינות הון יוסיף רעים רבים כי על ידי צדקה נעשה אויר הנח והזך. ואז כשמדברים דיבור ישראלי הקול הולך ונשמע למרחוק עד שנכתב בספריהם ואז רואין העובדי כוכבים ומוצאין זאת בספריהם ועל ידי זה הם באין ונתגיירין. כי יש טוב כבוש ביניהם וכו' וזה הטוב נתעורר וכו' (עיין שם כל זה היטב היטב). וזה בחינת ראש השנה שאז אנו צריכין לזכות ליראה ואהבה על ידי התגלות ההתפארות בשביל זה נברא העולם כי אז בראש השנה נברא העולם אך אי אפשר לגלות כל זה כי אם על ידי הצדיק הדור האמיתי. שעל ידו עיקר התגלות ההתפארות (כמבואר שם). ובשביל זה נוהגין ישראל לנסוע על ראש השנה לצדיקים. אך לפעמים על ידי עכירת המעשים נחשך השכל. ואין זוכין לקבל ולינק מאור הצדיק לקבל ממנו יראה ואהבה כנ"ל במאמר הנ"ל. והתיקון לזה הוא על ידי צדקה. שעל ידי זה יכולין להשמיע הקול למרחוק עד שישמעו רחוקים ויבואו ויתגיירו. ועל ידי זה נשלם המזבח ואז זוכין לאור הצדיק לקבל ממנו יראה ואהבה וכו' עיין שם. וזה בחינת הצדקה שנוהגין כל ישראל להרבות בצדקה מאד באלו הימים וכל ישראל מתפייסין ומתרצין זה עם זה. וכולם נכללין כאחד באהבה רבה באלו הימים. שכל זה הוא בחינת האורי הנח והזך. שרוחם נחים זה עם זה ואז יכולים להוציא הקול דקדושה להשמיע עד למרחוק כנ"ל. וזה בחינת קול השופר שהוא בחינת קול דקדושה שנשמע עד למרחוק בבחינת ויהי קול השופר הולך וחזק מאד, מאד דייקא כי מאד זה סטרא דמותא (כמובא במקום אחר) היינו שגם בסטרא דמותא שהם העובדי כוכבים ואומין דעלמא גם שם נשמא קול השופר. כי על ידי קול הזה של השופר כולם מתעוררין ובאים ומתגיירן. כי קיבוץ גליות יהיה על ידי קול השופר, כמו שכתוב והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האובדים וכו' והנדחים וכו' והשתחוו להי' וכו'.ששכל האובידם והנדחים שהוא בחינות הטוב שכבוש בין העובדי כוכיבם והרשיעם שנדחה ונאבד ביניהם. והכל יוחר אל הקדוש על ידי קול השופר שהולך וחזק מאד. שמחזק אפילות את טוב שכבוד בסטרא דמותא בין העובדי כוכבים והרשעים שיזכור את מעלתו מהיכן הוא בא בבחינת והוי ליה קרנא וחקיק עליה אנא בריה קלה שבים וכו'. דהיינו שהטוב זוכר את מעלתו וכו' (עיין שם היטב). וזה בחינת קרן השופר שם מוציאין הקול זה בחינת קרנא הנ"ל שהוא בחינת צדקה שהוא קרן הקיימת לעד. כי על ידי הצדקה שהוא בחינת קרן כנ"ל. על ידי זה נעשה אויר הנח ויכולין להוציא הקול שיהיה נשמע למרחוק. שזה בחינת קרן השופר שנעשה על ידי קרן הקיימת של הצדקה שדרך שם מוציאין הקול

דקדושה שהוא בחינות קול שופר. כי עיקר קול השופר הוא התרועה כמו שכתוב יום תרועה יהי לכם. ותרועה זה בחינת יעקב שהוא בחינת צדקה כמו שכתוב משפט וצדקה ביעקב וכו' כמובא בדברי רבינו ז"ל במקום אחר (בסימן ב'). כי מקרן הצדקה נעשה בחינת קרן השופר שדרך שם מוציאין הקול. כי הוא בחינת אויר הנח והזך כנ"ל שעל ידי זה קול נשמע למרחוק עד שיבואו רחוקים ויתגיירו. כמו שאנו אומרים בראש השנה וישמעו רחוקים ויבואו ויכירו וכו' שזה חבינת קיבוץ גליות שנעשה על ידי השופר שנתקבץ הטוב מכל העובדי כוכבים והרשעים שכול באים ומתגיירין ושבים בתשובה וכו' כנ"ל:

אות ג

נמצא שבראש השנה שהוא בחינת התגלות ההתפארות שהוא בחינת יראה בחינת פחד יצחק. ובסוכות הוא בחינת אהבה. בחינת חיבוק יד ימין בחינת חסד כמובא. ואז השם יתברך מגלה רצונו לכל אחד ואחד ומרומם קרנם של ישראל ומחלק להם מתנות. ועיקר המתנות הוא בחינת הד' מינים שזיכה אותנו השם יתברך ברחמיו באלו הימים. שבזה הראה השם יתברך לכל באי עולם שאנחנו עמו. והוא מתפאר רק בנו כי כל ההתפארות בידינו שהוא בחינת האתרוג ומיניו שהוא פרי עץ הדר בחינת התפארות כנ"ל. וזהו בחינות מתנות שנותן לנו מה שמגלה לכל העולם על ידי שזיכה אותנו בד' מינים אלו שכל ההתפארות הוא עמנו כמבוא בזוהר הקדוש מאן נצח קרבא מאן דאחיד מאנא זיינא בידיה. כי בראש השנה נברא העולם וכל הבריאה היתה בשביל ההתפארות שיקבל מישראל כנ"ל אך מי יעיד על זה. על כן זיה אותנו בד' מינים הללו ונתן בידינו פרי עץ הדר כלל כל ההתפארות להורות ולגלות שכל ההתפארות הוא עמנו כי בידינו הוא כלל ההתפארות שהוא האתרוג. שעל ידי זה יכולין לנענע לכל הו' קצוות לבקש ולחפר ולהשיג כל הרצונות של כל הבריאה כולה כנ"ל שזהו בחינת הנענועים עם הלולב שהוא בחינת צדיק כתמר יפרח וכו' כנ"ל:

אות ד

וזה בחינת ערבי נחל שמחברין עם לולב ומיניו. כי ערבי נחל מרמזין על הטוב שיוצא מן העובדי כוכבים והרשעים. כי ערבי נחל הם בלא טעם וריח שמרמז על פושעי ישראל (כמובא בדברי רז״ל). היינו בחינת הטוב הכבוש בין הרחוקים שבאין ומתגיירין שעל ידי זה נשלם השכל שעל ידי זה זוכין ליראה ואהבה כנ״ל. וזה בחינת הדס שיש לו ריח טוב, זה בחינת שלימות המזבח. בחינת אשה ריח ניחוח לה׳. כי עיקר שלימות המזבח הוא על ידי הרים דהיינו על ידי שחוזר הטוב הכבוש בין העובדי כוכבים הו בחינת נשמות ישראל, ועל ידי שהם חוזרין אל הקדושה על ידי זה נשלם המזבח. ונשמות ישראל הם בחינת ריח (כמו שכתב רבינו ז״ל במקום אחר). כי עיקר יניקת הנשמה הוא מהריח כמו שאמרו רז״ל (ברכות מ״ג) איזה דבר שהנשמה נהנית ממנו ולא הגוף הוי אומר זה הריח. ועל כן נשלם המזבח על ידי הנמות כנ״ל. שזהו בחינת אשה ריח ניחוח וכו׳ כנ״ל. וזה בחינת הדס בחינת ריח וכו׳ כנ״ל. ועל כן בשבת מריחין בהדס (כמובא בגמרא ובכתבים). כי בשבת אז עולין כל הקדושות והטוב שהיה כבוש בין הסטרא אחרא בימי החול כמובא שזהו ממש בחינת גרים ועל כן מריחין אז ריח טוב של הדס. כי הטוב הוא בחינת נשמות שיראל שמהם כל הטוב (כנ״ל במאמר הנ״ל) שהם בחינת ריח כנ״ל ועל כן האבות נמשלו להדס משולש כידוע כי האבות כולם היו מגיירין גרים כמו שכתוב במדרש כמובא בדברי רבינו ז״ל (בסימן רכ״ח) על כן נשמלו להדס בחינת ריח כנ״ל. ועל כן מרדי היהודי אשר שמעו הולך בכל המדינות.שזהו בחינת הדיבור הישראלי שנשמע למרחוק עד שבאין העובדדי כוכבים ומתגיירן בבחינת ורבים מעמי הארץ מתייהדים וכו׳ (כמבואר כל זה במאמר הנ״ל) על כן נאמר במרדכי ויהי אומן את הדבר בחינת הדס בחנית ריח טוב שזה בחינות שלימות המזבח. בחינת אשה ריח ניחוח שנשלם על ידי הגרים שמתגיירין על ידי מרדכי היהודי וכו׳ (כנ״ל עיין שם). וכן מרדכי נקרא על שם הריח כמו שאמרו רז״ל (חולין קל״ט) שמרדכי הוא בחינת מר דרול מרי דכיא שהוא ראש לכל הבשמים בחינת ריח כנ״ל:

אות ה

ועל כן אברהם ראש לגרים והוא התחיל לעשות גרים כמו שכתוב ואת הנשפ אשר עשו וכו׳ כי אברהם הוא בחינת חסד. כי אברהם היה עושה חסד וצדקה הרבה עם כל העולם שזה בחינת אויר הנח והזך. ועל ידי זה היה יכול לעשות גרים כנ״ל וזה בחנית יום הראשון של סכות שאז הוא בחינת אברהם בחינת חסד כי אז מתקבצין כל החסדים יחד הפנימים והמקיפים (כמבואר בכוונות) ועל כן אז הוא עיקר לקיחת ד׳ מינים מן

התורה כמו שכתוב ולקחתם לכם ביום הראשון וכו׳. כי עיקר שלימות המזבח הוא על ידי החסד שעל ידו נעשה אויר הנח וכו׳ והרצונות שמגלה הצדיק שזה בחינת ד׳ מינים כנ״ל. ועל כן איתא בכתבים שבערב סוכות צריכין להרבות בצדקה מאד כי עיקר התיקון הוא על ידי הצדקה כנ״ל כי בסוכות אז הוא בחינת שלימות המזבח על ידי הגרים כי אז מקריבין קרבנות הרבה יורת מכל הימים טובים שזהו בחנית שלימות המזבח. כי אז מקריבין שבעים פרים בשביל שבעים אומות שזהו בחינת גרים שאנו מקריבין קרבנות בשבילם כדי שיהיה להם קיום כמובא. ועיקר כוונתינו שיהיה להם קיום כדי לברר הטוב מהם שהם הגרים. נמצא שבסוכות הוא בחינת שלימות המזבח על ידי הגרים כנ״ל ועל כן אומרים אז בסוכות בכל יום למען דעת כל עמי הארץ כי ה׳ הוא האלקים אין עוד כנ״ל להודיע לכל אפילו לאומין דעלמא כי ה׳ הוא האלקים וישמעו רחוקים ויבואו וכו׳ דהיינו גרים כנ״ל. ושלימות המזבח הוא בחינת אכילה בקדושה (כמו שכתב רבינו ז״ל במקום אחר) הכי הוא חג האסיף שאוסף כל מיני מאכל בחינת תקיון האכילה בקדושה שזה בחינת שלימות המזבח שעל ידי זה נשלם השכל שעל ידי זה יכולין לגלות ההתפארות והרצונות שהם בחינת יראה ואהבה שזה בחינת אתרוג ולולב ומיניו וכו׳ כנ״ל:

אות ו

וזה בחינת ואעשך לגוי גדול ואברכך ואגדלה שמך. ואברכך בממון זה בחינת הון יוסיף רעים רבים כנ״ל. על ידי זה ואגדלה שמך בחינת שמעו הולך בכל המדינות וכו׳ (כנ״ל במאמר הנ״ל). ועל ידי זה נעשים גרים בחינת ואעשך לגוי גדול בחינת ואת הנפש אשר עשו וכו׳ כנ״ל (עיין היטב במאמר הנ״ל אמן):

הושענא רבה א

הלכות הושענא רבה

אות א

מה שלוקחין ערבי נחל בהושענא רבה כי אז הוא גמר החתימה. היינו שבראש השנה הוא ההתחלה ועתה הוא הגמר ומה שיש בראש יש בסוף וכמבואר בזוהר שבהושענא רבה הוא בחינת וישב יצחק ויחפור את הבארות וכו' בראש השנה שירותא בהאי יומא מתערי ומסיימי וכו' נמצא שבהושענא רבה חוזר ומתעורר ההתחלה דהיינו מה שהתחיל בראש השנה חוזר ונתעורר עתה בהושענא רבה ונסתים והנה על פי המאמר תקעו (לקוטי תנינא סימן ה') ושם מבואר כל ענין בראש השנה ויום הכפורים וסוכותוכו'ו בבראש השנה נתגלה האמונה בחינת אף אמונתך בקהל קדושים וכו' כמו שכתוב שם והתגלות האמונה הוא על ידי שנתגלין העצות שהם בחינת מים עמוקים. בחית ממעמקים קראתיך ה' (כמבואר שם) וזה שמתחילין לומר בבראש השנה זה המזמור ממעמקים קראתיך. כי על ידי זה נתגלה האמונה כנ"ל וזה בחינת בריאת העולם שנעה בבראש השנה ברישא חשוכא והדר נהוארא שזה בחינת התגלות העצות שעל ידי זה נתגדל האמונה (כמבואר שם). והנה כל זה נעשה בבראש השנה שהוא ההתחלה. ועתה בהושענא רבה שהוא הסוף ואז הוא גמר החתימה אזו חוזרים ומעוררין ההתחלה דהיינו התגלות העצות שעל ידי זה נתגדל האמונה וזה בחינת ערבי נחל שהם בחינת עצות בחינת כליות יועצות שהם בחינת נצח הוד שזהו בחינת ערבי נחל כידוע. ועבי נחל הם אפיקי מים בחינת מים עמוקים עצה בלב איש (כמו שכתוב בשם). ועל כן נהם נקראים הושענות על שם שצועקים עליהם הושענא כי בודואי כן ראוי לצעוק עליהם הושענא (כי הושענא מורה על צעקת הלב) שזה בחינת ממעמקים קראתיך ה' בחינת צעקבת הלב מעומקא דלבא שעל ידי זה נתגלין העצות כמו שכתוב שם. כי הושענה מורה על צעקת הלב כמו מי שהוא ח"ו בצרה גדולה ואינו יכול לדבר שום דברי בקשות ותחנונים וריצויים רק שצועק מעומק הלב הושענא ועלכן נקריאם הערבי נחל שהם אחינת עצות הושענא, כי העצות הם בחינת צעקת הלב בחינת ממעמקים קראתיך (כמו שכתוב שם) וזה בחינת וישב יצחק ויחפור את בארות המים. היינו שחזרין וחופרין ומגלים המים נ"ל היינו העצות שנקראין מים בחינת מים עמוקים כנ"ל ויצחק דייקא הוא חופר את המים הם העצות. כי התגלות העצות הם מתוך החושך בחינת גולה עמקות מני חושך שהוא בחינת פחד יצקח שמשם נתגלין העצות שהם בחינת חפירת הבארות מים כנ"ל ועל ידי התגלות העצות נתגדלה אמונה כנ"ל וזה צריכין עתה בהושענא רבה כי אז נגמר החותם בחינת חותם

בתוך חותם והחותם הוא בחינת אמונה כידוע. ועל כן לוקחין ערבי נחל וצועקין עליהם הושענא שזה בחינת התגלות העצות כנ״ל ועל ידי זה נתגדל האמונה ועל ידי האמונה נגמר החותם דקדושה כנ״ל. ברוך השם לעולם אמן ואמן :(שייך לעיל) וכן מבואר בכתבים שהעצות שהם בחינת נ״ה נקראים ישועות וזה שמתפללין ותקנינו בעצה טובה מלפניך והושיענו מהרה. כי עיקר הישועה על ידי העצה טובה בחינת ותשובה ברוב יועץ (וכמו שכתוב במקום אחר) ועל כן צועקין בהושענא רבה הושענא כמה פעמים. כי אז עיקר תיקון המשכת העצה שהם בחינת ערבי נחל שעוסקים בהם אז וכנ״ל :

הושענא רבה ב

הלכה ב

אות א

הלכות הושענא רבה ושמיניעצרת ושמחת תורה על פיהמאמר המתחיל חדי ר׳ שמעוועיין שם כל המאמר כולו בליקוטימוהר״ן הראשון (בסימן ס״א) :

והכלל כי על ידי פגם אמונת חכמים אין יכולין להוציא המשפט לאור דהיינו לזכות לקבל ולהוציא משפטי הנהגות ישרואת מכל הלימודים שלומד בתורה כי נידון במותרות וכו׳ בחינת הנאמר בדואג שהיה נעצר לפני ה׳ וכו׳ עיין שם ואז אין לו עצה שלימה לעולם ותמיד הוא מסופק וכו׳. אך יש מים שהם מטהרים מאלו הטינופת בחינת וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל טומאותיכם וכו׳. ואז זוכה לעצה שלימה בחינת ולא יטמאו עוד בגילוליהם ולא יחצו עוד לשתי ממלכות עוד. ממלכות לשון עצה כמו מלכי ישפר עלך שזוכה לעצה שליהמ ואלו המים נעשין על ידי מחלקות בחינת מי מריבה וכו׳. כי על ידי החחלוקת שחולקין עליו מקשין עליו קשיות על ידי זה עושה תשובה ועל ידי זה נתרבין הספרים של התורה וכו׳ ועל ידי זה נמשכין המים טהורים הנ״ל שעל ידי זה נטהרין מן המותרות וזוכין לעצה שלימה. ועל ידי זה נמתקין

כל הצמצומים וכל הדינים כי על ידי זה יכולים לקבל מחכמה עילאה וכו׳ וכו׳ בחינת אבן שתיה שם נכללו כל אבני יעקב וכו׳ שזהו בחינת מה שנוסעים על בראש השנה לצדיקים וכו׳ ועל ידי כלליות נפשות וכו׳ על ידי זה נעשה שמחה בחינת אור צדיקים ישמח בחינת חדי ר׳ שמעון (עיין שם כל זה היטב):

וזה בחינת הושענא רבה שאז מתפללין על המים ואיתא בזוהר בההוא ימא ויש ביצחק ויחפור את בארות המים אשר חפרו בימי אברהם אביו ויסתמום פלשתים וכו׳ כי האבות עסקו בחפירות בארות שזה בחינת הנ״ל שרצו לחפור ולהשיג ולמצוא בחית מים טהורים הנ״ל ולטהר מן הטנופת והמותרות שעולה ומבלבל את המוח על ידי פגם אמונת חכמים שכל זה נמשך מחטא אדם הראשון שפגם באמונה כידוע ועיקר הפגם שלו היה בבחינת אמונת חכמים שהוא תורה בעל פה שהוא בחינת לא תסור וכו׳ ימין ושמאל. דהיינו שאסור לסור מחפשט דברי התורה האמתיים לימין ושמאל כי אדם וחוה בתחילה הוסיפו על הציווי, ואמרה ולא תגעו ובו וכו׳. ועל ידי זה דחפה עד שנגעה בו וכו׳ נמצא שבתחילה רצה להחמיר ולהוסיף על הצווי שזה בחינת שסר לימין ואחר כך על ידי זה דחפה וכו׳ עד שסרה לגמרי לשמאל ועברה על מצוות השם יתברך. כי המצוה שצוה השם יתברך לאדם וחוה זה בחינת תורה שבכתב והפירוש של המצוה מה שהיו צריכין להבין ולפרש דברי השם יתברך כראוי באמת זה בחינת תורה שבעל פה והם על ידי עצת הנחש הטעה אותם מן הפירוש האמת של דברי השם יתברך שהוא בחינת תורה שבעל פה עד שסרו לימין ולשמלא וכנ״ל נמצא שפגמו באמונת חכמים שהוא בחינת תורה שעל פה שהעיקר הוא בחינת לא תסור לבלי לסור לימין ולשמלא (כמבואר במאמר הנ״ל). ועל ידי זה נפגמה עצתם בחינת הנחש השיאני שהוא לשון עצות בחינת עצות נבערות. ואברהם ואר האבות שעסקו בתיקון פגם זה. על כן עסקו בחפירות בארות שהוא בחינת תיקון הנ״ל בחינת מים טהורים מי מריבה הנ״ל. כי אברהם ויצחק וכל אבת היו עליהם מריבות ומחלוקות גדולות מפרעה ואבימלך וכיואמצ וכל זה היה מחמת פגם חטא אדם הראשון. מחמת אמונת חכמים כנ״ל על כן היו עוסקים בזה התיקון ועשו תשובה וחפרו בארות בחינת מים טהורים הנ״ל בחינת מי מריבה הנ״ל ועל כן היו מריבות גדולות על הבארות בימי אברהם ויצחק כמו שכתוב והוכיח אברהם את אבימלך על אודות האר אשר גזלו וכו׳ וכמו שכתוב וכל הבארות אשר חפרו בימי אברהם אביו סתמום פלשתים. כי הבארות הם בחינת מי מריבה הנ״ל שיש עליהם מחלוקת גדולות בכל פעם כי בכל פעם שחולקין ומריבין על הצדיק האמתוהוא מתעורר בתשובה ומתקן פגם אמונת חכמים וכו׳ ואזי הוא משיג ומוצא בחינת מים טהורים מי מריבה הנ״ל אזי אחר כך הם חולקין ומריבין עליו עוד פעם אחר פעם. כל זמן שלא נתתקן הפגם הנ״ל והוא צריך בכל פעם לעסוק בתיקון זה. שהוא בחינת חפירות בארות מים חיים פעם אחר פעם וכמובן במאמר הנ״ל עיין שם שבכל פעם כפי המחלוקת כן זוכה לבחינת מים הנ״ל. ועל כן בכל פעם שחפרו אברהם ויצחק באר היה עליהם מחלוקת יותר כי כל מה שעסקו בתיקון זה ורצו לחפור ולגלות

באר מים חיים להטהר מן הטנופת הנ״ל. ולגלות דעת ושכל העולם בחינת מימיה דעת איך לעבוד להשיג את השם יתברך, כמו כן נתגברו המתנגדים אל הקדשוה שהם הפלשתים אנשי אבימלך ורצו לקלקל ולסתום תיקון מזה להעלים מן העולם הדרך הדעת שרצו אברהם ויצחק לגלות בעולם איך להתקרה להשם יתברך וכמו כן בכל פעם שהם התגברו עליו ונחלקו על הבארות במריבות ומחלוקת כן נתעוררו האבות בכל פעם יותר ויותר ועסקו בתיקון יותר פעם אחר פעם הכל כדי לגלות בחינת מים טהורים בחינת מי מריבה הנ״ל לטהר מן המותרות הנ״ל כדי לזכות לעצה שלימה כנ״ל. כי כל זמן שלא נתתקן פגם אמונת חכמים בשלימות שהוא חטא אדם הראשון אזי יש למחלוקת ומריבות בכל פעם שרוצין לגלות המים הנ״ל שהוא תיקון פגם הנ״ל.

אות ב

ועל כן בבראש השנה ויום הכפורים וסוכות ושמיני עצרת. שאז אנו עוסיקם בתיקון חטא אדם הראשון כידוע שהוא בחינת פגם אמונת חכמים כנל. ועיקר גמר התיקו הוא בשמיני עצרת כידוע. ועל כן אז אנו מתפלין על המים שהוא מיי הבארות הנ״ל בחנינת מים טהורים מי מריבה הנ״ל. כי בבראש השנה התחיל התיקון. כי עיקר בחינת בראש השנה הוא בחינת אמונה (כמובא בדברי רבינו ז״ל במקום אחר כמה פעמים). ועיקר הוא אמונת חכמים שעל ידי זה יוציא משפטינו לאור (כמבואר במאמר הנ״ל). וזהו בראש השנה ראש דייקא. בחינת מוחין וחכמה היינו אמונת חכמים. שעל ידי זה זוכין לדעת להוצאי המשפט לאור (כנ״ל במאמר הנ״ל). ועל כן צועקים אז בקולות ותוקעין בשופר. כדי לחפור ולהוציא ולגות מים טהורים הנ״ל לטהרינו מכל טמאותינו כי המים נתגלין על ידי קולות בבחינת ז׳ קולות שאמר דוד על המים. כי אז בראש השנה הוא יום ראשון מעשרת ימי תשובה. ועל ידי התשובה נתגלה המים הנ״ל (כמבוא במאמר הנ״ל). וכן עושים תשובה פעם אחר פעם בכל עשרת ימי תשובה עד שביום הכפורים זוכין לבחינת מים טהורים הנ״ל כי אז השם יתברך מטהר אותנו מכל טומאותיהו חטאותינו על ידי מים טהורים ה״ל. ועל כן אומרים בסליחות בכל עשרת ימי תשובה ובפרט ביום הכפורים פסוק זה וזרקתי עליכם מים טהורים. כי בימים הללו שהם תיקון חטא אדם הראשון תקון פגם אמונת חכמים. אז צריכין לחפור ולגלות בחינת מים טהורים נ״ל. ואחר כך אזו זוכין לסוכות הוא בחינת תיקון הדעת שנתתקן על ידי מים טהורים. כי סוכה הוא בחינתד עת בחינת אימא דמסככא על בנין. בחנית אם לבינה וכו׳. זוהו בחינת סוכת שלום בחינת ביטול המחלוקת והמריבות. כי לאחר שזוכין לגלות

המים טהורים בשלימות על ידי עושין תשובה מחמת המחלוקת והמריבות כנ״ל במאמר הנ״ל. אזי מתקנין המחלקות ונעשה שלום בחינת סוכת שלום שזוכין אחר יום הכפורים שאז נתגלו המים טהורים כנ״ל. וזה בחינת ופרוס עלינו סוכת שלומך ותקנינו בעצה טובה מלפניך. כי על ידי סוכת שלום שנעשה על ידי המים טהורים על ידי זה זוכין לעצה שלמה כנ״ל.

אות ג

אבל עיקר גמר התיקון הוא בשמיני עצרת. כי אף על פי שכבר זכו ביום הכפורים לבחינות מים טהורים. וזכו אחר כך לסוכות שלום שהוא תיקון הדעת על ידי זה אף על פי כן עדיין לא נזדכך המוח בתכלית השלימות לגמרי. ועל כן בכל ימי הסוכות מקריבין שבעים פרים בשביל שבעים אומות כדי לסרר הטוב מהם. ולגרשם מעל גבולינו שלא יתערב זר בשמחתינו ביום שמיני עצרת כידוע שזהו בחינת שמגרשין ומבטלין ומרחקין בחינת המותרות והפסולת מן המוח כי העובדי כוכבים הם בחינת המותרות כנל. כי עיקר התקרבות ישראל לאביהם שבשמים הוא בשמיני עצרת כידוע. ועל כן ביום שקודם שמיני עצרת הוא הושענא רבה. שאז לוקחין ערבי נחל מנהג נביאים. ובוא יומאוישב יצחק ויחפור את בארות המים וכו׳ כנ״ל כי אז קודם גמר התיקון בשלימות צריכין לשוב ולחפור את בארות המים להשיג ולמצוא בחינת מים טהורים הנ״ל כדי לטהר בשלימות מכל בחינת המותרות הנ״ל ואז זוכין לעצה שלימה בחינת ולא יחצו לשתי ממלכות עוד. וזה בחינת ערבי נחל שלוקחין ביום ההוא ערבי ערבי נחל הם אפיקי מים. והם בחינת רגלין (כמובא במקום אחר) שזהו בחינת עצות כמו שכתוב וכל העם אשר ברגליך ההולכים אחר עצתך (כמו שכתב רבינו ז״ל במקום אחר) כי אז נתגדלין אפיקי מים בחינת מים טהורים. שעל ידי זה זוכין לעצה שלמה שזהו בחינת ערבי נחל שהם בחינת נ״ה בחינת עצות כידוע. כי עיקר שלימות התיקון הוא כשזוכין לעצה שלימה שזוה עיקר הישועה ועל שם זה נקרא הושענא רבה כי צריכין לזה ישועה גדולה ורבה מן השמים לזכות לעצה שלימה לידע איך לשית עצות בנפשו איך להתנהג בכל דבר. אופן שיזכה להתקרב לאביו שבשמים כי ישועות הם בחינת נ״ה שהם בחינת עצות כי זה עיקר הישועה כשזוכין לעצה שלימה וכמו שכתוב (באיוב ו׳) האם אין עזרתה בי ותושיה נדחה ממנו תושיה היינו עצות כמו שכתוב לי עצה ותושיה. וזה שאנו מבקשין ותקניננוט בעצה טובה מלפניך והושיענו מהרה למען שמך. ואברהם אבינו שזכה לחפור הבארות כנ״ל שהם בחינת מים טהורים. על כן זכה לעצה כמו שכתוב מי תכן את רוח ה׳ ואיש עצתו

יודיענו וכו' את מי נועץ ויבינהו וילמדהו משפט שכל זה קאי על אברהם כמו שפירש רש"י שם (בישעיה מ"ם). ועל כן בהושענא רבה שאז חוזרין וחופרין בארות המים כנ"ל. דהיינו שמגלין ומוצאין בחינת המים טהורים בשלימות על כן זוכין אז לעצה שלימה (כמו שכתוב שם במאר הנ"ל עיין שם) שעל ידי המים טהורים זוכין לעצה שלימה. וזה בחינת ערבי נחל שהם בחינת עצות בחינת ישועות, כי זה עיקר הישועה כשזוכין לעצה שלימה כנ"ל. ואז זוכין אחר כך לשמיני עצרת שאז עיקר התקרבות ישראל לאביהם שבשמים ואז הוא בחינת מלכות בחינת זה יעצרו בעמי (כמו שכתוב במקום אחר). כי נתתקן ונתבטל בחינת המותרות בחינת ודואג היה נעצר לפני ה' כנ"ל. ואז נתתקן בחינת המלכות בחינת אמונת חכמים בחינת שמיני עצרת בחינת זה יעצור בעמי. ועיקר תיקון המלכות הוא על ידי עצות משלימות שזוכין בהושענא רבה כנ"ל.

אות ד

כי עיקר בנין המלכות הוא על ידי בחינת עצו שהם בחינת נ"ה שמשם עיקר בנין המלכות כידוע ועל כן כל מלך יש לו יועצים כי עיקר תקון המלכות הוא על ידי עצות ועל כן נקראים העצות בשם מלכות כמו שכתוב מלכי ישפר עלך שזה בחינות ולא יחצו לשתי ממלכות היינו עצות וכו' (כנ"ל במאמר הנ"ל) כי עיקר בחינת המלכות על ידי עצות כנ"ל. ועל כן חלוקת מלכות בית דוד היה על ידי שנפגם העצות ולא זכה רחבעם לשית עצות בנפשו. ויעזוב עצת הזקנים וישב לעם קשות כעצת הילדים אשר גדלו אתו ועל ידי זה נחלקה מלכות בית דוד. שעל ידי זה נאמר לעתיד ולא יחצו לשתי ממלכות עוד שפירש רבינו במאמר הנ"ל שמרמז על לוקת העצה שנחצה לשתים שאינו ידוע איך לעשות כי הכל אחד כי פגם העצה הוא פגם המלכות כי על ידי חלוקת העצה לשתים על ידי זה נחצה מלכות בית דוד כ"ל. ולעתיד שנזכה למים טהורים ונזכה לעצה שלימ ה אז יתקיים ולא יחצו לשתי ממלכות עוד. דהיינו כפשוטו שתהיה מלכות אחת מלכות בית דוד וגם תהיה העצה שלימה. כי הכל אחד כנ"ל ועל כן היה דוד המלך עליוה שלום מבקש מאד לזכות לעצה שלימה כמו שכתוב (תהלים י"ג) עד אנה אשית עצות בנפשי וכו'. וכשזוכה לעצה שלימה נאמר אברך ה' אשר יעצני אף לילות וכו' (שם ט"ז) כי עיקר מלכות תלויה בזה בבחינת עצות שלימות כנ"ל. ועל כן כשברח דוד מפני אבשלום בנו בקש גדוד מהשם יתברך סכך נא עצת אחיתופל ה' וכן היה כי עיקר נפילת אבשלום היה על ידי שהשם יתברך בלבל עצתו שנחלקה עצתו לשנים ולא ידע איך לעשות. עד שעשה כעצת חושי הארכי ולא עשה כעצת אחיתופל שהיתה טובה לפניו ועל ידי זה היתה מפלתו. כמו שכתוב

וה' צוה להפר עצת אחיתופל הטובה לבעבור וו' כי עיקר המלכות הוא על ידי עצות כנ"ל. ועל כן קודם שמיני עצרת שאז הוא גמר תיקון המלכות כידוע. על כן אנו לוקחין מקודם ערבי נחל שהם בחינת תיקון העצות שנתתקנין על ידי אפיקי מים על ידי בחינת מים טהורים שנתגלין אז בחינת ההוא יומא וישב יצחק ויחפור וכו'. ועל ידי זה אז וזוכין בשמיני עצרת להשלים בחינת תיקון המלכות. כי עיק תקון המלכות דהיינו שיתגלה מלכות יתברך עלינו הוא על ידי התורה שהוא תרי"ג עיטין דאורייא כמו שכתוב לי עצה ותושיה.

אות ה

ואז בשמיני עצרת שאז נתגלין בחינת המים טהורים הנ"ל. כי אז מתחילין גשם, להתפלל על המים הנ"ל ואז נשלם בחינת תיקון המלכות וזוכין לאמונת חכמים בשלימו כנ"ל. ואז נשלם התורה כי עיקר שלימות התורה הוא על ידי אמונת חכמים שעל ידי זה נתרבים ספרים וכו' (כנ"ל במאמר הנ"ל) ועל כן משלימין ומסיימין התורה אז. וכל אחד לוקח את התורה ומקיפין את השלחן ועושין משחת תורה כי כל אחד מישראל יש לו חלק בהתוה. ואז נכללי כולם יחד ונכללין כל חלקי התורה ביחד שזהו בחינת עשות ספרים הרב וכו' הנאמר שם שעל ידי זה יש להתורה שלימות וכו'. כי החלק שיש לכל אחד מישראל בתוך התורה זה בחינת ספר תורה שלו וכל אחד ואחד עם חלקו וספרו שיש לו בהתורה נכללין יחד. ואז יש להתורה שלימות. ואז התוה בבחינת לוחות האבן שנכללת בחכמה עילאה בחינת אבן שתיה וכו' ואז נמתקין כל הצמצומים וכל הדינים שבעולם (כמבואר כל זה היטב במאמר הנ"ל) ועל כן כל אחד אחד עולה לתורה אז. שכל זה הוא בחינת שכל אחד נכלל עם חלקו בתוך התורה כדי שתהיה התוה כלולה מכל נפשות ישראל יחד שהם כלליות כל חלקי התורה ואז יש להתורה שלימות. ואז נכללת התורה בשרשה בחכמה עילאה דמתמן נפקת. וזה בחינת לעיני כל ישראל בראשית היינו שנכללין כל ישראל ביחד. על ידי זה נכללין כל חלקי התורה כנ"ל. ואז התורה נכללת בשרשה שהוא חכמה עילה שזהו בחינת בראשית. כי בראשית הוא בחינת חכמה עילה בחינת ראשית חכמה וזהו לעיני כל ישראל בראשית כנ"ל ואז כשנכלין כולם יחד נעשה שמחה. בחינתאור צדיקים ישמח (כמבואר במאמר הנ"ל) על כן זוכין אז לשמחה. בחינ שמחת תורה. ברוך השם לעולם אמן ואמן.

חנוכה א

הלכות חנוכה

הלכה א

אות א

ענין חנוכה על פי שכתב רבינובמאמר המתחיל אחוי לן מנא דלאשויא לחבלא (בסימן כ״ה). שצריך כל אדם להוצאי את עצמו מן המדמה שהוא כח הבהמיות שהם התאוות כולם ולעלות אל השכל עיין שם. ואשחרכך אפילו כשמשבר הכח המדמה כשחוזר לעלות מדרגא לדרגא אזי מתפשט שנית כח המדמה וכל הבלבולים וצריך לחזור ולהכניעם והכנעה הוא על ידי התגלות גדולות הבורא דהיינו צדקה עיין שם וזהו כוונת הודו להי׳ קראו בשמו שהוא כדי לעלות מעשיה ליצירה על כן מזכירין גדולת הבורא כד להכניען עיין שם.

וזה בחינת חנוכה שהוא הארה ראשונה מכל השנה (כמו שמובא בספרים) והוא מרמזת על התחלת חנוך האדם בעבודה וזהו לשון חנוכה שאדם מתחנך בעבודת השם יתברך ואי אפשר להתחיל בעבודת השם יתברך כי אם כשיש שלו מתחילה מלחמה לשבר כח המדמה כנ״ל וזהו בחינת מלחמה עובדי כוכבים שהיה קודם חנוכה שהיא מלכות עובדי כוכבים הרשעה שרצו להשכיח תורת ה׳ ולהעבירם על חוקי רצונו שזה בחינת כח המדמה כח הבהמיות שמתפשט על האדם ורוצה מונעו ולהעבירו מתורת ה׳ ח״ו כמו שכתוב (דניאל י״ח) והצפיר השעיר וכו׳. ואחר כך כשזוכה להתגבר על מלכות הרשעה הנ״ל ולשבר כח המדמה כנ״ל אז מתחילין להדליק נר חנוכה דהיינו שזוכין לעלות אל השכל שהוא בחינת נר הדולק כמובא במאמר פתח ר׳ שמעון (בסימן ס׳). ובכל יום מוסיף והולך כי אסור לעמוד על מדריגה אחת רק צריך להוסיף קדושה בנפשו בכל יום ויום ושיהיה שכלו מוסיף והולך בכל יום ויום וזה שמוסיפין בכל פעם על הנר הראשון והנר הראשן קיים בכל הימים כי כשמדליק בליל שני שני נרות הם כנגד לילה ראשונה ושניה וכן בליל ג׳ וכו׳. נמצא שהנר הראשון של לילה הראשונה הולכת עם כל הנרות של כל הלילות, זה בחינת מה שכתב רבינו (בסימן ס״ב) שכל התחלות קשו מחמת שהוא יוצא מהיפך

אל היפך. ואחר כך כל מה שהולך ומתקדש יורת כל העבודות של כל הימים מקבלים כח מההתחלה וכח ההתחלה הולכת עם כל הימים בחינת תענית בחינת שם הוי' באחוריים שאות הראשונה הולכת עם כל האותיות כמו שכותבין יו"ד יו"ד ק"י וכו'. וזה בחינת נרות חנוכה שבתחילה מדליקין נר אחד ואחר כך א"ב ואחכ כך אב"ג נמצא שנר ראשון הולכת עם כל הימים כי כל הימים מקבלין כח מן התחלת חנוך העבודה שהתחיל לעלות אל השכל שהוא נר ראשון של חנוכה ואחר כך כל מה ששכלו מוסיף והולך בכל יום כל הימים מקבלים כח מההתחלה כי כל ההתחלות קשות כנ"ל. וזה שאומרים הלל בחנוכה זה בחנית שבח השם יתברך כדי לגלות גדולת הבורא יתברך שמו כדי להכניע כח המדמה שמתפשט בכל פעם שרוצין לעלות מדרגא לדרגא כנ"ל.

אות ב

וזה בחנית הצדקה שמרבין ליתן מעות חנוכה לעניים כדי לשבר כח המדמה שבכל מ דריגה על ידי התגלות הגוונין שהוא בחינת גדולת הבורא שנתגלין על ידי צדקה כנ"ל. וזה בחינת הצחוק שהיו נוגדים גם הקדמונים הצדיקים לשחוק בחנוכה במיני שחוק של היתר (אך שבעוונותינו הרבים עכשיו באין לידי עבירה כי משחקין בשחוק של אסור) זה בחינת מה שמורידין עצצן לבחינת קטנות כדי לעלות אל המדריגה השניה. בבחינת ירידה תכלית העליה כמובא כי בחנוכה עולין מדרגא לדרגא בבחינת מוסיף והולך כנ"ל.

חנוכה ב

הלכה ב

אות א

על פיה המאמר ראיתי מנורת זהב וכו׳ (בסימן ח׳). והכלל שעל ידי אריכות הרוח דהיינו גנוחי על ידי זה ממשיכין רוח חיים להחסרון ועיקר הרוח חיים מקבלין מן הצדיק והרב שבדור כי הוא איש אשר רוח בו. וממנו תוצאות חיים לכל אחד ואחד לכל הדברים בו. אך יש רשעים שאינם דבקים בהצדיק והם מקבלין אריכת הרוח מן הרב שבקליפה וכו׳ ומי שרוצה לעמוד נגד רשעים אי אפש רלו כי אם כשהוא צדיק גמור דהיינו שהפריש הרע מן הטוב כי כשרוצים להכניע רשעים צריכים לירד לתוך המדה רעה של הרשע שהוא הצינור שלו להכניעה ולהשפילה ועל ידי זה משפיל רשעים עד ארץ ראשית תיבות ארמ״ע שהם הד׳ יסודות שמהם כל המדות וכו׳ עיין שם. ועל ידי תורה ותפילה מפרישין הרע מן הטוב וכו׳. עיין שם. גם שמענו מפיו הקדוש שאפילו כשמקורבין ומקושרין לצדיק כזה דהיינו צדיק גמור יכולין גם כן לעמדו כנגד רשעים ולהתגבר עליהם.

וזה בחינת חנוכה כי בחנוכה צריכין לעמוד כנגד רשעים הרוצים למנוע ולבטל מעבודת ה׳. כי מה שנעשה הוא שיעשה היינו כמו שאז בזמן הנס של חנוכה עמדה עלינו מלכות יון הרשעה להשכיחינו תורתו ולהעבירינו ח״ו על חוקי רצונו כמו כן נעשה זאת בכל דור ודור שאנו צריכין בימי חנוכה לעמדו כנגד מלכות הרשעה שמתגברת בכל דור ודור והם הרשעים העומדים עלינו לבטל אותנו ח״ו מעבותדו יתברך שמו ואנו צריכין להתבר ולעמוד כנגדם ואי אפשר לעמוד כנגדם כי אם על ידי כח הצדיק כנ״ל וזה בחינת נר חנוכה כי הצדיק נקרא אור הכמו שכתוב אמרו צדיק כי טוב ואין טוב אלא אור כמו שכתוב וירא אלקים את האור כי טוב. כי זה הצדיק הוא טוב גמור כי הפריש הרע לגמרי ונשאר כולו טוב ועל כן נקרא טוב דהיינו אור כ״ל וזה בחינת נר חנוכה שאנו ממשיכין ומקבלין כח הצדיק שנקרא אור בחינת נר ה׳ נשמת אדם ועל ידי זה הכח דהיינו על ידי אור הצדיק שהוא בחינת טוב כמו שכתוב וירא אלקים את האור כי טוב כנ״ל על ידי זה אנו יכולין לעמוד כנגד מלכות הרשעה כנ״ל כי אי אפשר לעמוד כנגדם כי אם על ידי בחינת כולו טוב בחינתצ צדיק גמור כנ״ל כי צריכין לירד לתוך הרע שלהם לשברו ולהשפילו כנ״ל וזה בחינת מצוות נר חנוכה למטה מי״ט רשות הרבים בטפח הסמוך לפתח. כי עיקר אחיזת הסטרא אחרא הוא למטה מיוד כי מעולם לא ירדה שכינה למהט מעשרה. ושם עיקר בחינת עולם העשהי שם אחיזתם. גם רשות הרבים הוא מקום הקליפת כמובא ושם דייקא צריכין לדליק נר חנוכה שהוא בחינת אור שזהוב חנית שיורד כח הצדיק לתוך אחיזת הרשע להכניעה ולהשפילה שעל ידי זה אנו מתגברין עליו כנ״ל ועל כן הוא בטפח הסמוך לפתח אכי אחיזתם הוא רק בבחינת הפתח כי בפנים אינם יכולן ליכנס רק אצל בחינת הפתח שם הם אורבים לינק בבחינת לפתח חטאת רובץ ועל כן נצטוינו לעשות מזוזה אצל הפתח לגרש הקליפה העומדת אצל הפתח דייקא (כמובא בזהור הקדוש) ועלכ ן אזו מדליקין נר חנוכה סמוך

לפתח להכניעם ולשברם במקום אחיזתם כנ״ל.

אות ב

גם נר חנוכה מרמז על הרוח חיים של הצדיק שעל ידי זה מתגברין כנגדם אם הוא צדיק גמור כי על ידי אריכות הנשימה על ידי זה הוא קיום השכל. כי השכל הוא בחינת פתילה הדולקת על ידי השמנים שבגוף. ועיק קיום השמנים שבגוף על ידי הנשימה כי אלמלא כנפי ריאה דנשבין על לבא הוי לבא אוקיד כל גופא וזה בחינת נר ה׳ נשמת אדם שעיקר קים נר ה׳ דהיינו השכל הוא על ידי הנשימה שעל ידי הנשימה שהוא אריכת הרוח של קנה הריאה אז הריאה מנשב על הלב ומקרר חמימות הלב ואזי מתקיימים השמנים שבגוף ואינם נשרפים מחמימות הלב ואזי עולים השמנים אל המוח ומתקיים השכל שהוא נר ה׳ הדולק על ידי השמנים שבגוף כנ״ל. וכמבואר כל זה באר היטב במאמר פתח ר׳ שמעון ואמר עת לעשות לה׳ (בסימן ס׳) עיין שם). וזהו בחינת נר חנוכה שאנו מדליקין נר של שמן. זה בחינת נר ה׳ וכו׳ וזהו בחינת כח המשכת הרוח חיים דהיינו אריכת הנשימה של הצדיק כי הדלקת הנר בחינת נר ה׳ זהו בחנית אריכת הנשימה כי על ידי אריכת הנשימה דולק נר ה׳ כנ״ל ועל ידי אריכת הנשימה של הצדיק אנו עומדין כנגד הרשעים כנ״ל.

אות ג

וזהו בחינת הנס של חנוכה כי מלכות יון הרשעה טימאו כל השמנים ומצאו צלוחית של שמן שהי החתום בחותמו של כהן גדול ולא היה בו להדליק רק יום אחד ונעשה נס ודלק שמונה ימים וכו׳. כי מלכות הרשעה כשמתגברים על ידי אריכת הרוח שלהם שהוא בחינת רוח סערה וכו׳ כמבואר שם. אז הם מטמאם כל השמנים שבגוף כי עיקר קיום השמנם שבגוף על ידי אריכת הנשימה ועל כן כשהנשימה הוא מן הקדושה אזי כל השמנים שבגוף קודש. ולהיפך כשמתבר ח״ו הרוח והנשימה דקליפה אזי הם מטמאים חו כל השמנים שבגוף שקיומם על ידי הנשימה כנ״ל. כי באריכת הנשימה שלהם הם בולעים ממש כאת מי שאינו צדיק גמור בבחינת צדיק ממנו בולע (כמו שכתוב שם) ועל כן הם מטמאין ח״ו כל

השמנים שבגוף שהם השמנים של השכל על ידי שמתגבר ח״ו על ידי הרוח והנשימה שלהם. ואחר כך כשגברו עליהם מלכות בית חשמונאי ונצחום מצאו צלוחית של שמן וכו׳ היינו שמאו אחר כך עיקר הכח שמשם התגברו על ממלכות הרשעה היינו כי עיקר הכח שעל ידו מתגברין על מלכות הרשעה הוא כח הצדיק דהיינו אריכת הנשימה דקדושה שמקבלין מן הצדיק שעל ידו השמנים של השכל קודש כנ״ל. וכהן גדול זה בחינת הרב דקדושה כי הוא גדול מאחיו בחינת רב וכמו שכתוב כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו ודרשו רז״ל (מועד קטן י״ז) אם הרב דומה למלאך (ה׳ צבאות) וכו׳. נמצא שכהן הוא בחינת רב והוא בחינת רב חסד כי כהן הוא איש חסד. וזהו שמצאו שמן שהיה חתום בחותמו של כהן הגדול דהיינו שמן הקודש של השכל הנמשך על ידי אריכות הנשימה של הצדיק שהוא בחינת כהן גדול שהיה חתום בחותמו דהיינו שהיה חתום בקדושה בלי מגע זר כי הצדיק הוא כולו טוב ואין להרע שום אחיזה בו ואין יכולת למלכות הרשעה לטמא ח״ו שמן של הצדיק גמור על ידי אריכת הרוח שלהם כי צדיק גמור אינו בולע.ועל ידי זה הכח של הצדיק דהיינו אריכת הנשיהמ של הצדיק שהוא בחינת שמן קודש כנ״ל על ידי זה מתגברים כנגד מלכות הרשעה כנ״ל כי על ידי זה יכולין ליכננס לתוך המדה רעש של הרשע להכניעה ולשברה ועל ידי זה מכניעין אותו כנ״ל. וזהו ולא היה בו אלא להדליק יום אחד ונעשה נס ודלק שמונה ימים כי טוב הצדיק הוא בחינת כולו טוב וכולו טוב זה בחינת יום אחד כמו שכתוב (בראשית א׳) ויהי ערב ויהי בוקר יום אחד ופירש רש״י שהיה הקדוש ברוך הוא יחיד בעולמו ואפילו מלאכים לא נבראו עדיין וכו׳ וכשהקדוש ברוך הוא יחיד בעולמו היינו קודם הבריאה זה בחינת כולו טוב כי שם הוא כולו טוב בוודאי. אך עיקר התרלית הוא כשאחרי ההויה כשיש הויה בעולם ואז יש אחיזה להרע כשמבררין ומוציאין הטוב מן הרע ונתהפכך רע לטוב ואז נתגלה מלכותו בכל העולמות אפילו בעולמות התחונים בחינת ומלכותו בכל משלה זהו עיקר התכלית והשלימות שבשביל זה היתה כוונת הבריאה כידוע. ואז אחר ההויה כשמעלין הטוב מן הרע אזי נעשה שם שלם כביכול בחינת ה׳ אחד ושמו אחד שהוא בחינת שמונה ימים בחינת ח׳ אותיות של הב׳ שמות יאקדונהי וזהו תכלית האחדות כשנתגלה יחודו ואחדותו יתברך בכל העולמו התחתונים אפילו בעומק הרע שכולם יעידין ויגידין כי ה׳ אחד ושמו אחד כי התפכך הרע לטוב על ידי הצדיקם שבכל דור.זה בחינת ונעשה נס ודלק שמונה ימים לשון ארים נסי היינו על ידי שמרימין מדריגות התחתונות אל הקדושה על ידי שמבררין הטוב מן הרע שזהו מעיק הנס של חנוכה לירד לתוך הרע של הרשע להכניעו ולשברו. ואז מוציאין משם כל הניצוצות הקדושה וכל הטוב שהיה שם ואזי נעשה בחינת שמונ ימים בחינת ה׳ אחד ושמו אחד כנ״ל כי עוה הטוב מן הד׳ יסודות ומתחבר בשרשו שהוא בחינת ד׳ אותיות הויה ואז נתייחד שמו יבתרך בחינת ה׳ אחד ושמו אחד שהוא בחינת ח׳ אותיות בחינת שמונה ימים כנ״ל.

אות ד

וזה בחינת שמונה ימי מילה. כי הקדוש ברך הוא לא ברא את האדם מהול כקושיות האפיקורסים והטעם הוא כדי שיעבור האדם דרך הראע ואחר כך מכניעין אותו וחותכין הערלה שהוא הרע. ואז יש יתרון האור מן החוש, מן החשך דייקא כי כשמהפכין חשך לאור רע לטוב הוא תכלית השלימות כנ״ל ואז נעשה בחינת שמונה ימי מילה, שנכללין כל השמונה ימים בקדושה בבחינת ח׳ אותיות הנל בחינת ה׳ אחד ושמו אחד כנ״ל.

אות ה

וזה בחנית קריאת ההלל וקריאת התורה של חנוכה, זה בחינת תורה ותפילה שעל ידו מבררין הטוב מן הרע כי הלל הוא תפלה ואחר כך קוראין בתורה. כי על ידי התורה מבררין הטוב מן הרע (כמו שכתוב שם) ועל כן קוראין חנוכת המזבח. כי חנוכת המזבח הוא לטהר את המזבח מאחיזת הרא כי עיקר אחיזת הסטרא אחרא הוא מפגם המזבח (כמבואר במקום אחר). ועל כן באו הקרבנות של חנוכת המזבח לטהרו ולקדשו מאחזית הרע כמו שכתוב בחנוכת המזבח של לעתיד וכפרתם על המזבח מאיש שוגה ומפתי. היינו שצריכין לחנכו כד לטהרו מאיש שוגה ופתי דהיינו הסטרא אחרא הנאחזת בו נמצא שחנוכת המזבח הוא להכניע הרע לברר הטוב מן הרע. ועל שם זה נקרא חינוך בחינת חנוך מט״ט שהוא כלול משה סדרי משנה איסור והיתה וכו׳ שה בחינת הבירור שצריכין לברר הטוב מן הרע היתר מן איסור וכו׳ ועל כן קורין חנוכת המזבח בחנוכה כי הוא בחינת בירור הטוב מן הרע. שזהו בחנית חנוכה כי על ידי זה מתגברין על מלכות הרשעה ומכניעין אותן בבחינת משפיל רשעים עדי ארץ ואז נתגדל ונתקדש שמו יתברך בבחינת ה׳ אחד ושמו אחד כנ״ל:

אות ו

וזהו שמדליקין נר חנוכה עד שתכלה רגל מן השוק. היינו להעלות כל המדריגות התחתונות שהם רגלי הקדושה המלובשין ומשתלשלין במקומות החיצונים שהם בחינת שו ק. בחינת רשות הרבים. והדלקת נר חנוכה הוא להעלות הקדושה מן הסטרא אחרא כנ״ל כי זה עיקר כוונת נר חנוכה להמשיך אור הקדושה למטה לבחינת ששת ימי החול להכניע הרע ולברר הטוב. ברוך השם לעולם אמן ואמן׃

חנוכה ג

הלכה ג

אות א

על פי המאמר מי האיש החפץחיים בליקוטי הראשון בסימול״ג. עיין שם כל המאמר כולו. והכלל שהשם יתברך בכל מקום. כי מלא כל הארץ כבודו ואיהו ממלא כל עלמין וכו׳ על כן אין שום יאוש בעולם כלל. כי בכל מקום יכולין למצוא השם יתברך והתורה ולהתקרב אליו. והעיקר על ידי הצדיק הדור האמיתי שכפה את יצרו והוא דומה למלאך ה׳ צבאו ממש. ועל ידי זה בכל מקום שהוא מסתכל ורואה מדות רעות ותאוות רעות וכיוצא. תיכ ף נופל ונתבטל הרע שוכן על הטוב. כי הרע החופה על הטוב נתבלבל ונופל לגבי הצדיק האמת שכפה את היצרו הרע וכו׳ (עיין שם כל זה היטב). כי יש ימי טוב וימי רע וכו׳ (עיין שם כל זה היטב). נמצא שהצדיק יכול לבנות אותיות התושה מכל דבר שבעולם כי אפילו התורה שהיתה שרויה ומתכסה בין העובדי כוכבים והרשעים שאין אדם יודע ממנה הוא יכול להוציא אותה ולבנותה מחדש על ידי שהימי רע נכנעין ונופלין נגדו. ונתגלה בחינת הימי טוב שהוא בחינת התורה שנתגלה מתוך הלבושין והצמצומים. ואזי נתוסף בהטוב הזה אור רק מלעילא כי מתחילה כשהיה הטוב מכוסה בין הקליפות לא היה נמשך עליו אור רב כי אם כדי חיונו בצמצום כדי שלא יינקו הקליפות יותר

מדאי. אבל עכשיו כשנתבטל הרע והקליפות ונתגלה הטוב בעצמו. אזי נתוסף ונמשך עליו אור רב מלעילא וכו׳. ועל ידי זה שנתגלה התורה הוא זוכה לשלום וכו׳. בחינת בה׳ אהלל דבר באלקים אהלל דבר. היינו בין בטיבו בין בעקו ימצא בו השם יתברך וכו׳. ובהתורה יש נגלה ונסתר. והנסתר הוא בחינת אורייתא דעתיקא סתימאה בחינת אהבה שבדעת וכו׳. ויש אהבה שהוא בדעת שהוא בחינת סתרי תרוה פנימיות התורה וכו׳. וכל אדם יכול לטעום טועם אור האהבה הזאת אפילו בזמן ובמדות על ידי שמקשר לבו לדעתו. שיהיה לבו ברשותו וכו׳. וכל אחד לפי מדריגתו יש לו בחינת אהבה שבזמן ואהבה שבדעת וכו׳ כי אהבה שבדעת שבמדריגה התחתונה הו בחינת אהבה שבזמן במדריגה העליונה וכו׳ וכו׳. (עיין שם כל זה היטב היטב):

וזה בחינת חנוכה שמצותה בשמן להדליק נר חנוכה כי בימי מתתיהו גברה מלכות יון הרשעה על עמך ישראל להשכיחם תורתך ולהעבירם על חוקי רצונך. ורצו לבטל את ישראל מכל התורה והנס היה על ידי הכהן גדול. כי כשמלכות הרשעה שהוא הסטרא אחרא מתגברין על ישראל בכלל או בפרט ואין מניחין את ישראל לילך בדרכי ה׳ באמת. לעסוק בתורה ומצוות. ורוצים להשכיח ולהעלים התורה לגמרי ח״ו. ולפעמים מתגברים ח״ו מאד מאד עד שהטוב שיש בישראל בכל אחד ואחד נתעלם לגמרי עד שאין ידועים כלל. איך להתעורר עצמו לשוב להשם יתברך באמת אזי עיקר התיקון הוא על ידי הצדיק הדור האמת כי על ידי שזוכין להתקרב להצדיק האמת אזי כשהצדיק האמת עוסק עמו ומדבר עמו ורואה מעשיו ומדותיו. אזי הרע נתבטל ונתבלבל לגמרי כנגד הצדיק האמת שכפה את יצרו והכניע הימי רע ואזי הרע נופל והטוב נתגלה אפלו מעמקי עמקי הקליפות (כמבואר היטב במאמר הנ״ל). כי הצדיק יכול לבנות התורה ולגלות הטוב מכל אדם שבעולם אפילו אם הוא במקום שהוא. וזה היה תוקף הנס של חנוכה שמלכות הרשעה חשבה שעל ידי שהתגברו על ישראל לבטלם מתורה ומצוות על ידי זה אין להם תקומה ח״ו מאחר שעיקר חיותינו וכחינו הוא רק מהתורה והמצוות. אבל השם יתברך הפליא חסדו עמנו ושלח לנו אז את מתתיהו כהן גדול. וחביריו הכהנים היו גבורי כח וגבורתם היה מן הקדושה על ידי שזכו להתגבר על יצרם שעל ידי זה זכו לגבורתם הגדולה. כי היו צדיקים גדולים מאד ועל ידי שהיו גבורי כח בחינת גבורי כח עושי דברו הנאמר במאמר הנ״ל. על ידי זה זכו להכניע ולהשפיל ולבטל מלכות יון הרשעה. כי הרע נפל נגדם והיו יכולין לגלות הטוב דהינו התורה אף בזמן שישראל בטלים מן התורה והמצוות על ידי התגברות מלכות הרשעה. כי הצדיקים גבורי כח יכולם לבנות התורה מכל דבר כנ״ל. כי הוא מפשיט את הימי טוב מן הלבושים והצמצומים של הימי רע על די שכפה את הימי רע כעל ידי כפיפת היצר וכו׳. ואזי נתוסף בהטוב אור רב מלעילא כי מתחילה לא היה מאיר כל כך וכו׳ כנ״ל. וזה בחינת נר חנוכה שאנו עכשיו להמשיך ולגלות אור התור גם למטה מי׳ טפחים ששם יש אחזית החיצוים כידוע. ועשיו על ידי הכח של הצדיקם גבורי כח עושי דברו שהם מתתיהו ובניו על ידי זה ננע ונופל הרע היינו הימי רע היינו אחיזת החיצונים ונתגלה

הטוב היינו הימי טבו גם למטה עד שאנו יכולין לבנות את התורה. ולגלות אותו בכל מקום ועל כן מצות נר חנוכה הוא בחוץ ברשות הרבים מדינא. כי רשות הרבים הוא מקום אחיזת הסטרא אחרא שהוא בחינת רשות הרבים כידוע. אבל עכשיו גם שם נתגלה אור התורה. כי הרע היינו הימי רע נופל על יד כח הצדיקם גבורי כח כנ״ל. ונתגלה הטוב דהיינו התורה בל מקום ואזי נתוסף בו אור רב מלעילא. וזה בחינת אור הנרות של חנוכה כי המדליק צריך להדליק עד שתהא שלהבת עולה מאליה.כי כשמגלין אור התורה למטה ובונין ועושין את התורה שהיתה מלובשת ומוסתרת במדור הקליפות אזי נתוסף בה אור רב מלעילא כנ״ל. וזה בחינת נר חנוכה מוסיף והולך כי מעלין בקודש. כי בכל פעם שמתגלה התורה יותר נתוסף אור יותר מלעילא בבחינת לשמוע בקול דברי כנ״ל ועל כן היה עיקר הנס על ידי הכהן גדול. כי הרב שהוא הצדיק נקרא בשם כהן. כמו שכתוב כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו. כי מלאך ה׳ צבאות הוא. ודרשו רז״ל אם הרב דומה למלאך ה׳ צבאות וכו׳. (כמובא זה במאמר הנ״ל). כי כהן הוא בחינת חסד בחינת אהבה שהוא בחינת התורה שהרב מגלה שהוא בחינת אהבה כי בכל התורה כולה מלובש אהבתו יבתרך (כמבואר במאמר הנל). אבל העיקר התגלות התורה והכנעת הימי רע הוא על ידי הצדיק והרב האמת שבדור. שזכה לבחינת אהבה שבדעת כמבואר במאמר הנ״ל כיה כל אחד. כי על ידי שהצדיק הוא גבור כח שכפה את יצרו ועל ידי זה זכה לאהבה שבדעת. (כמבואר שם בסוף המאמר הנ״ל). ומחמת זה דייקא הוא יכול להכניע ולכפות את הימי רע. שבכל מקום שהוא רואה ומסתכל נופל הרע ונתגל הטוב. כי הרע נתבטל נגדו כי עיקר אחיזת הרע הוא רק למטה בזמן ובמדות. ושם יש ימי טוב וימי רע ועל כן יש להם אחיזה שם אבבל למעלה בבחינת אהבה שבדעת בחינת סתרי תורה שם אין הם שום אחיזה כלל. ועיקר אחיזתם למטה ח״ו הוא רק מחמת שאין זוכין שתתקשר האהבה שבימים עם האהבה שבדעת ותקבל אור משם על ישי שאין מתגבר שיהיה לבו ברשתו ואינו מקשר לבו לדעתו אזי הוא ח״ו בחינת נרגן מפריד אלוף ונפרד ח״ו האהבה שבימים בחינת הימי טוב מהאהבה שבדעת ואזי ח״ו מתגברין הימי רע ויונקם מהם ומכסים עליהם כנ״ל. אבל הצדיק שכבש את יצרו וזכה שיתקשרו ויוכללו הימי טוב בחינת אהבה שבימים לבחינת אהבה שבדעת כי לבו ברשתו כנ״ל. על כן אין להרע שום שליטה נגדו על כן נופל ונתבטל הרע נגדו. כי אין להימי רע שום שליטה ואחיזה כלל בבחינת אהבה שבדעת. ואפילו בבחינת האהבה שבימים אין להם שום שליטה כשהיא מקושרת ונכללת עם האהבה שבדעת. ועל כן תיכף כשהצדיק האמת מכניס אצל הרשעים הימי רע בכחו הגדול ומגלה בחינת הימי טוב נתוסף בהם מיד אור רב מלעילא כנ״ל וזהו בעצמו בחינת אור האהבה שבדעת שנתגלה על ידי הצדיק האמת שהוא אור רב מלעילא כי משם עיקר האור. כי תיכף כשהצדיק מכניע הימי רע ומגלה הימי טוב אזי נתקשר תיכף הטוב שהיא בחינת האהבה שבימים עם שורשו שהוא האהבה שבדעת שעל ידי זה נתבטלה אחיזת החיצונים לגמרי כנ״ל וזה בעצמו בחינת אור רב מלעילא כנ״ל

אות ב

ועל כן זה הצדיק שיש לו זה הכח כי זכה לאהבה שבדעת הוא בחינת כהן גדול שהוא בחינת אהבה העליונה שבדעת שהוא בחינת אהבה גדולה בחינת כהן גדול ועל כן על ידו דייקא היה עיקר הנס של חנוכה. כי היוונים שהם מלכות הרשעה טימאו כל השמנים שהוא בחינת הדעת היינו בחינת הדעת והתורה המלובש למטה ששם יש ימי טוב וימי רע. וגם שם הוא בחינת דעת שהוא תורה כי הדעת מתפשט בכל הימים והמדות ומחמת שיש שם ימי טוב וימי רע על כן בעת התגברותם טימאו כל השמנים שהוא בחינת דעת והתורה של הימי טוב על ידי אחיזת הימי רע כנ"ל וכשגברה מלכות בית חשמונאי ונצחום נעשה נס ומצאו צלוחית של שמן שהיה חתום בחותמו של כהן גדול זה בחינית שמן משחת קודש. היינו הדעת העליון ששם האהבה שבדעת שהוא בחינת סתרי תורה שהוא בחותמו של כהן גדול. כי אין מי שיזכה לזה כם אם בחינת הכהן גדול שהוא בחינת האהבה העליונה בדעת. ועל ידי השמן החתום הזה של הכהן גדול שהוא בחינת סתרי תורה. בחינת אור האבה שבדעת על ידי זה נעשה נס כי לא היה בו להדליק כי אם יום אחד. כי אור הדעת הזה לא יתגלה כי אם לעתיד לבא שהוא בחינת יום אחד הוא יוודע להי' וכו' (כמבואר במאמר הנ"ל) ונעשה נס ודלק שמנה ימים. כי על ידי כח הצדיקים גבורי כח המתגברין על יצריהון. על ידי זה הם ממשיכין אור האהבה שבדעת עד שיאר אור האהבה שבדעת באהבה שבימים ובמדות. כי לבם ברשותם. ומקשרים היים והמדות שבלב לאור האהבה שבדעת ומקבלין הימים והמדות אור משם. שעל ידי זה זוכין לטעום אור האהבה שבדעת גם בזמן ובמדות. וזהו בחינת הנס הנ"ל של חינוכה שהשמן של כהן גדול שהוא בחינת האהבה שבדעת כנ"ל שעיקר הארתו הוא רק לעתיד לבא. בחינת יום אחד הוא יוודע להי' וכו' כנ"ל שזהו בחנית שלא היה בו להדליק כי אם יום אחד כ"ל. ונעשה נס ודלק שמנה ימים. כי אור האהבה שבדעת שהוא בחינת יום אחר האיר באהבה שבימים שהם ז' ימי בראשית שזהו הדלקת נרות חנוכה שמנה ימים כדי שתאיר אור האהבה שבדעת בתוך הז' ימים שהם בחינת זיין מדות בחינת מדות ימי כנ"ל.

אות ג

וזה בחינת ההזאות של הכהן גדול ביום הכפורים לפני ולפנים ובהיכל שהיו אחת למעלה ושבע למטה. כדי שיאיר אור האהבה שבדעת. שהוא בחינת אחת למעלה. בשבעת שלמטה שהם בחינת ז׳ מדות ז׳ ימים. שהוא בחינת אהבה שבמדות וזמן. שי שמעתי שחי ימי חנוכה הם כנגד ח׳ הזאות של הכהן גדול ביום הכפורים היינו כנ״ל. ועל כן היה מונה ההזאה הראשונה שלמעלה עם כל הז׳ שלמטה. כמו שכתוב אחת, אחת ואחת, אחת ושתים וכו׳. כדי שיאר אור דלעילא בחינת האהבה שבדעת בחינת אחת למעלה בז׳ שלמטוה בבחינת ז׳ ימים ומדות כנ״ל.

אות ד

כי הכהן גדול שהוא בחינת אהבה גדולה העליונה היה נכנס ביום הכפורים לפני ולפנים אל מקום הארון והלוחות. שהוא בחינת דעת עליון כי הבית המקדש בכלל הוא בחינת דעת כמו שכתב רבינו ז״ל כמה פעמים כמו שאמרו רז״ל (ברכות ל״ג) כל מי שיש בו דיעה כאלו נבנה בית המקדש בימיו. אך גם בבחינת דעת יש כמה וכמה מדריגות (כמו שכתב רבינו ז״ל במאמר הנ״ל). כי בחינת אהבה שבדעת שבמדריגה התחתונה הוא בחינת אהבה שבימים במדריגה העליונה. ועל כן היה בבית המקדש עצמו כמה וכמה קדושות בחינת כמה מדריגות כמו שאמרו רז״ל עזרת ישראל מקודשת ממנו וכו׳ מקום דריסת רגלי הכהנים מקודש ממנו וכו׳. בין האולם ולמזבח וכו׳ ההיכל וכו׳. עד לפני ולפנים מקודש ממנו שאי נכנס לשם אלאא הכהן גדול ביום הכפורים. כי שם תכלית הקדושה תכלית הדעת עליון. ושם היה עומד הארון והלוחות שקיבל משה רבינו מידיו של הקדוש ברוך הוא. ושם עיקר אהבתן של ישראל עם אביהם שבשמים. בחינת בין שדי ילין (שיר השירים א׳) שהם בדי הארון ששם היה נותן הכהן גדול הקטרת על האש ביום הכפורים. וטשם הזה את ההזאות אחת למעלה ושבע למטה. לכפר על כל ישראל. כי כל הכפרות על כל החטאם תלויים בכהנים שהיו מקריבם הקרבנות על ישראל. כי הכהן איש חסד הוא בחינת גבור כח. כי הכהנים היו אנשי חיל גבורים גדולים כמו שאמרו רז״ל כי עיקר הכהונה זכו על ידי קדושת הברית כמו שכתבו (דברים ל״ג) כי שמרו אמרתיך ובריתך ינצורו זה בחינת גבורי כח הנ״ל. אילין אינון דמתגברין על יצריהון. כי עיקר ההתגברות על יצרו הוא רק בתאוה זו. ועל כן מחמת שהכהן איש חסד הוא בחינת גבור כחה את יצרו וזכה לאהבה שבדעת. בחינת כי שפתי כהן ישמרו דעת שהם בחינת הצדיק האמת כנ״ל. כי הכהנים בכלל הם בחינת אהבה שבדעת.

כנגד כלל ישראל. על כן כשאחד מישראל נפל באיזה חטא ח״ו. היה מביא קרבן אל הכהן והיו סומכים על הקרבן ומתוודים כל עוונותיהם. ועל ידי זה נמשכו כל העוונות על הבהמה של הקרבן. וכשלקחה הכהן להקריבה היה תיכף נופל ונכנע ונתבטל הרע שהם החטאים והעוונות ונתגלה ונתברר בחינת הימי טוב בחינת התורה שהיתה נסתרת שם. כי הרע נפל ונתבטל כנגד הכהן איש חסד. שהוא בחינת גבור כח בחינת הצדיק שזה לכפות את יצרו וכו׳ כנ״ל. ועל כן היתה עיקר הכפרה בבית המקדש. כי שם הוא בחינת דעת בחינת אהבה שבדעת. שעל ידי זה עיקר הכח של הצדיק להכניע הרע ולבטלו מישראל על ידי שזכ לבחינת אהבה שבדעת וכו׳ כנ״ל. וכל מה שצריכין כפרה הגדולה ביותר צריכין שיתעסק בו צדיק גודול ביותר. כדי שיכול להמשיך אור האהבה שבדעת העליון יותר. ועל כן ביום הכפורים שאז צריכין כפרה על כל העוונות על כלל ישראל. על כן כל העבודות של יום הכפורים לא היו כשרים אלא בכהן גדול שהוא בחינת הצדיק הגדול שיש לו כח ליכנס לפני ולפנים להמשיך משם אור האהבה שבדעת העליון מאד. ועל ידי זה היה מכפר על כל ישראל. כי היה לו כח להכניע ולבטל כל הרע של כל העוונות של כל ישראל ולגלות הטוב. היינו הימי וטב. ולהאיר בו אור רב מלעילא בחינת האהבה שבדעת שזהו בחינת אחת למעלה ושבע למטה וכו׳ כנ״ל.

אות ה

וזה בחינת ההלל של חנוכה זה בחני בה׳ אהלל דבר באלקים אהלל דבר. הנאמר במאמר הנ״ל שהוא בחינת שלום שזוכין על ידי התורה שמגלין ובונין מעמקי הקליפות על ידי כפיית היצר וכו׳. (כמבואר שם עיין שם). כי זה עיקר ההלל כשזוכין למצוא את השם יתברך בכל מקום בין בטיבו בי בעקו וכו׳. בחינת (תהלים י״ח) מהולל אקרא ה׳ ומן אויבי אושע. בחינת (תהלים קי״ח) מן המיצר קראתי י״ק וכו׳. שזהו בחינת בה׳ אהלל דבר באלקים אהלל. שזה עיקר ההלל כנ״ל.

אות ו

וזה בחינת הצדקה שנוהגין ליתן בחנוכה. כי עיקר העניות ח״ו הוא מחמת התגברות הימי רע על הימי טוב שהוא בחינת פגימת הלבנה שמשם העניות. שהוא בחינת התגברות שבע שני הרעב על שבע שני השבע ח״ו בבחינת כל ימי עני רעים. וזה שנותן צדקה לעני הוא בחינת הצדיק בחינת צדיק חונן ונותן. והוא מכניע הימי רע מן העני. ונתגלה בחינת ימי טוב. בבחינת (תהלים קי״ג) טוב איש חונן ומלוה יכלכל דבריו בחינת עושי דברו הנ״ל. ועיקר הצדקה הוא ליתן לעני הגון העוסק בתורה ומצות להיות תמכי אורייתא. וכשנותן לעני כזה נמצא שהוא בונה את התורה ממש על ידי הצדקה שנות ן לו. כי הוא מסמיך את התלמיד חכם ויכול לעסוק בתורה על ידי זה. כי מקודם היה מתבטל מדברי תורה מחמת חסרון הפרנסה כי אם אין קמח אין תורה (אבות פרק ג׳) ועכשיו על ידי שזה נותן לו צדקה וסומך אותו הוא יכול לעסוק בתורה נמצא שזה עוסק בתורה על ידו. נמצא שהוא בחינת בונה את התורה. דהיינו הימי טוב שמגלה מתוך הימי רע מום דוחק העניות שהם בחינת ימי רע בחינת כל ימי עני רעים כנ״ל. ועל כן הוא בחינת הצדיק שהוא בונה גם כן את התורה את הימי טוב ומכניע הימי רע כנ״ל ועל כן על ידי הצדקה זוכה לבחינת אהבה בדעת שהוא בחינת סתרי תורה. שהו א בחנת אורות הצחצחות כידוע בבחינת (ישעיה נ״ב) ותפק לעב נפשך וכו׳ אזי יבקע כשחר אורך וכו׳. והשביע בצחצחות נפשך כי משם עיק השפע בבחינת בני חיי ומזוני לאו בזכותא תליא מילתא כי אם במזלא תליא מילתא. שהוא המזל העליון שהוא בחית אהבה שבדעת בחנית סתרי אורייתא. בחינת אורייתא דעתיקא סתימאה כידוע.

אות ז

וזה בחינת מה שלעולם קורין פרשת מקץ בחנוכה. כי זאת הפרשה מדברת מגדות יוסף הצדיק שנתגדדל בארץ מצרים על ידי שכפה את יצרו. ועל ידי זה זכה שנתבטל הרע נגדו היינו הימי רע. ועל כן נעשה מושל על כל ארץ מצרים שהוא תוקף הרע ערות הארץ. כי תוקף הרע של ארץ מצרים נתבטל נגדו עד שנעשה מושל עליהם. והכניע כל הרע של מצרים. עד שהיו יכולים ישראל להיות שם אחר כך בגלות (כמו שמובא בספרים) שבשביל זה הוכרח יוסף להיות שם מקודם. כי אם לאו לא היו יכולים לסבול אתה גלות של מצרים. שהיה שם תוקף הרע מאד. אבל על ידי כח של יוסף הצדיק שהתגבר על יצרו על ידי זה נכנע הרע של מצרים ונתבטל נגדו ועל כן היה יכול יוסף לפתור חלומת. כי החלום הוא מעורב עם דברים בטלים כמו שאמרו רז״ל זשזה בחינת התערבות הטוב עם הרע כי האמת שיש בהחלום זה בחינת טוב בחינת ימי טוב. והשקר ודברים

בטלים של החלום. זה בחינת ימי רע. ומחמת שהימי רע מכסין על הימי טוב. בפרט בשינה בחלום שאז הוא אחיזתם כידוע. על כן אי אפשר לעמוד על פתרון החלום. אבל הצדיק כמו יוסף הצדיק שכפה את יצרו והכניע הימי רע. אזי תיכף כששמע החלום. אז הרע היינו הימי רע נופלין ונתבטלין ונתגלין רק הימי טוב. שהוא בחינת האמת והטוב שבחלום שהוא פתרון החלום. וזה בחינת חלום פרעה שלא יכלו כולם לעמדו על פתרונו. כי לומו היה שבע שני השבע ושבע שני הרעב. שזהו בחינה זו ממש שהתגבר שבע שני הרעב שהם בחני ז' ימי רע על השבע שני השבע. שהם ימי וב. בבחינת ותבלענה הפרות הרעות וכו'. עד שאר נתכסה ונתעלם לגמרי על ידי הימי רע שכסה עליהם בבחינת ולא נודע כי באו אל קרבנה. ועל כן לא היה יכול שום אדם לעמדו על פתרונו לברר המאת והטוב שבו כי אם יוסף הצדיק. כי אצלו נתבטלין הימי רע בחינת שבע שני הרעב. ועל כן היה יודע פתרון האמת של החלום. וזה להחית עם רב לקבוץ אוכל בשבע שני השבע. שהם בחינת ימי טוב. כדי שלא יוכלו להתגבר שני הרעב שהם ימי רע. כי כשאדם זוכה לאיזה טוב לבחינת ימי טוב. הוא צריך להשתדל להרבות מאד במעשים טובים ובעסק התורה כל ממה שיוכל בבחינת (קהלת ט') כל אשר תמצא ידך לעשות בכחך עשה עד שאתה בכחך. כמו שכתוב (שם י"ב) וזכור את בוראך בימי בחרותיך אעד אשר לא יבואו ימי הרעה וכו' כי לכל אדם יש ימי טוב ימי רע. ובעת שמתבברין ח"ו הימי רע על האדם וקשה לעמוד נגדם הוא צריך להשתמש עם כח הימי טוב שהיה לו בתחילה. דהיינו מה שזכה לעשות טוב מקודם. על כן כל זה שאפשר בידו לעשות איזה טוב הוא צריך לחטוף מאד ולמהר לעשות הרבה הרבה טוב עד שלא יבואו הימי הרעה ח"ו. כולי הארי ואולי יוכל להתגבר על ידי זה להכניע הימי רע שזהו בחינת יוסף הצדיק שאסף וקבץ אוכל בשני השבע ככדיל להיות עם רב בימי הרע. כמו שכתוב והיה האוכל לפקדון וכו'. כדי שעל ידי זה לא יוכלו הימי רע לשלוט על ישראל כי מחיין עצמן ומתגברין עליהם על ידי הטוב שאסף בימי הטוב. שזהו בחינת האוכל שאסף יוסף בשבע שני השבע כי למחיה שלחו האלקים. להחיות עם רב.וזה בחינת חלום פרעה אחד הוא. כי לפתור חלום פרעה להכניע שבע שני הרעב ולגלות שבע שני השבע. הוא על ידי הצדיק שזכה לאור האהבה שבדעת שהוא בחינת יום אחד הוא יוודע לה' וכו' כנ"ל וזהו חלום פרעה אחד הוא.ועל כן קורין פרשת מקץ בחנוכה. כי כל זה הוא בחינת ח' ימי חנוכה שמדליקין בהם נרות חנוכה. כדי שיאיר אור האהבה שבדעת בז' ימים די לגלות בחינת שבע שני השבע שהם בחינת יי טווב וכו' כנ"ל.

אות ח

ועל כן נתקשה משה בג׳ דברים אלו שסימנם מ״ש״ה שהם מ״נורה וש״קלים וקידוש ה״חודש. כמו שאמרו רז״ל כי בכל אלו הג׳ דברים צריכין להמשיך אור האהבה שבדעת. מנורה כנ״ל בחינת נר חנוכה שהם בחינת נרות שבמקדש. שצריכין להדליקם ולהאירם מאור האהבה שבדעת בבחינת אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות.ועל כן היה נר המערבי עדות לישראל שהשכינה שורה בישראל שממנו היה מתחיל ובה היה מסיים כי שם בנרות שבמקדש שורה אור האהבה שבדעת ועל כן שם עיקר העדות על אהבת ישראל לאביהם שבשמים. שקלים זה בחינת צדקה נדבת לה. שעל ידי זה מאיר אור האהבה שבדעת שמשם עיקר השפע וכו׳ כנ״ל. וזה בחינת קידוש החודש למלאות הלבנה מפגימתה בחינת לגלות הימי טוב ולהכניע הימי רע שאחזיתם ממיוט הירח כידוע. כי כשהימי רע מתבירם ח״ו אזי נתצמצם האור של הימי טוב ונתמעט שזהו בחינת פגימת הלבנה מיעוט אור. וצריך להכניע הימי רע ולמלואת פגימת הלבנה שתהיה אור הלבנה כאור החמה וכו׳ על ידי שממשיכין אור רב מלעילא שעל ידי זה נתרבה האור ונתבטל הצמצום והמיעוט שזה בחינת מילוי הלבנה מפגימתה בחינת והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה היהיה שבעתים וכו׳. כי אפילו כשנתמלא מיעוט הירח וזוכין לבחינת אור אהבה שבדעת לפני בחינתו. אף על פי כן בבחינה העליונה הוא עדיין בחינת אהבה שבזמן. ועל כן צריכין שהבחינה העליונה תאיר עוד יותר ויותר למעלה מאור האהבה שבדעת העליון יותר. וזהו והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים כאור שבעת הימים שהוא אור הגנו שמבעת ימי בראשית שהוא בחינת התורה הגנוזה והצדיקים הגנוזים בחינת וירא אלקים את האור כי טוב (כמבואר במאמר הנ״ל) יהי רצון שיתגלו במהרה בימינו אמן.

אות ט

וזה בחינת ובהעלות אהרן את הנרות בין הערבים יקטירנה. כי קטורת הוא בחינת שמכניעין הקליפות והימי רע ומגלין ומעלין הטוב בחינת י״א סממני הקטורת כידוע. ועל כן מקטירין קטורת בעת הדלקת הנרות. כי כשנכנעין הימי רע ונתגלה הטוב שזה בחינת קטורת אזי נמשך ונתוסף הטוב אור רק מלעילא. שזה בחינת הדלקתה נרות כי נתוסף ונמשך על הטוב אור רגב מלעילא שזהו בחנית אור האהבה שבדעת כנ״ל.

חנוכה ד

הלכה ד

אות א

על פי מה שכתב רבינו במאמר המתחילבראשית לעיני כל ישראל בלקוטיתנינא סימן ס״ז עיין שם כל המאמרעד סופו. והנה יש מאורי אור ומאורי אש. והם זה לעומת זה ומאורי אור זה בחינת שם הקדשו בחינת תלת גווניו דעינא ובת עין בחינת שבת שמא דקודשא בריך הוא בחינת מוחין תפילין בחינ פאר בחינת בית המקדש וכו׳ (עיין שם היטב).

וזה בחינת חנוכה כי מלכות יון הרשעה עמדו על עם ישראל להשכיחם ת ורתו וכו׳. ואורייתא שמא דקודשא בריך הוא כי התורה היא גם כן ט״נ״ת״א שהם תחת גווניו דעינא ובת עין. והם רצו להשכיח תורתו ולהעלים שמו הגדול יתברך. וגזרו לכתוב על קרן השרו שאין להם חלק באלקי ישראל. ורצו להעלים תפארת ישראל כי זהו תפארתינו שאנו מתפארין באלקותו יתברך בשמו הגדול והקדוש יתברך בבחינת את ה׳ האמרת לשון התפארות שאנו מתפארין בשמוה גדול יתברך על התורה שהוא בחינת תפארת ישראל והם רצו להעלים כל זה ח״ו שזה בחינת העלמת הפאר והיופי של ישראל בחינת העלמת מאורי אור שהם בחינת שם הקדוש כנ״ל. וזה בחינת וטמאו כל השמנים של בית המקדש זה בחינת מאורי אור המאירין בבית המקדש שהם בחינת שם הקדוש שהוא בחינת שמן בבחינת לריח שמניך טובים שמן תורק שמך וכמו שפירש רש״י שם טבו נקרא על שם שמן טוב וכו׳. והם רצו לעלים בחינת שם הקדוש בחינת מאורי אור ולהגביר ח״ו שם הטומאה וכשגברה מלכות בית חשמונאי ונצחום עשאום וסטוב וקבעום בהל והודאה בחינת להודות ולהלל לשמך הגדול, להגדיל ולקדש שמו הגדול יתברך כי אז נתגלה שמו יתברך בבחינת ולך עשית שם גדול וקדוש בעולמיך וזה בחינת נר חנוכה שהוא נר של שמן שהוא בחינת מאורי אור להדליק ולהאיר בחינת מאורי אור שהם בחינת שם הקודש כנ״ל:

אות ב

כי הדלקת נר של מצוה הוא בבחינת מאורי אור כי האש של קדושה דהיינו נר של מצוה אינו בחינת מאורי אש רק בבחינת מאורי אור כי השכינה נקראת כביכול אש אכלה כמו שכתבו כי ה' אלקיך אש אכלה הוא וכו' ואיתא בזוהר הקדוש (בראית נ"א) שנקראת אש אכלה דאכלי כולא ושצי כולא אבל ישראל הדבקים בה מקבלים חיות ממנה בבחינת ואתם הדברים בה' אלקיכם חיים כולכם היום היינו אל על פי שהוא אש אכלה ובכל מה שפוגעת נאכל ונשרף בגין דאכלי כולא ושצי כולא אף על פי כן ישראל הם דבקים בה ואינם נאכלים ח"ו אדרבא מקבלין חיות ממנה בבחינת ואתם הדבקים וכו'. וזה בחינת מאורי אור ומאורי אש. כי לגבי אומות העולם היא בבחינת מאורי אש. שהם בחינת תוקף הדין של השכינה שמשם אחיזת מאורי אש. ועל כן הם נאכלים ונשרפי על ידי האש הזה דאכלי כולא ושצי כולא כנ"ל אבל ישראל הדבקים בה ומקבלים חיות ממנה נמצא שאצלם הוא בחינת מאורי אור כי אדרבה הם מקבלים חיות ממנה ועיקר החיות הוא המוחין כמו שכתוב והחכמה תחיה והמוחין הם בחינת מאורי אור נמצא שאצל ישראל אינה בבחינת מאורי אש ח"ו רק בבחינת מאורי אור שהם בחינת חיים מוחין בחינת ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים וכו' כי באמת כולא חד ה' אחד ושמו אחד. ואפילו הסטרא אחרא נאחזת בקדושה ואין לה חיות רק על ידי אחיזתה בקדושה. היינו שגם מאורי אש אחיזתם בקדושה היינו כשנסתלקין מאורי אור שהם בחינת המוחין הממתיקין הדין וכשהם נסתלקין אזי נשאר תוקף הדין. ומשם נאחזים מאורי אש אבל ישראל הדבקים בהשכינה הם מקבלים חיות כי נמשך עליהם בחינת מאורי אור בחינת מוחין שהם בחינת חים בחינת ואת הדבקים בה' וכו' כנ"ל וזה בחינת הנס של חנוכה שהיה דולק מעט שמן שלא היה בו להדליק רק יום אחד והיה דולק שמונה ימים השם יתברך הראה בזה כי השכינ שורה בישראל. וישראל הדבקים בה אינם נאכלים רק אדרבה מקבלים חיות ממנה. שזה בחינת מאורי אור בחינת שם הקדוש שנתגלה אז בנס של חנוכה כנ"ל. וזה גילה השם יתברך בחוש בנס של השמן שדלק מעט שמן כמה ימים כי זה השמן היה ראוי שישרף בלילה אחד ובנס היה דולק כל כך להורות שאין שליטה למאורי אש כי ישראל דבקים במאורי אור כי מאורי אש הוא בחינת דאכלי כולא ושצי כולא כנ"ל ועל כן צריכין הרבה שמן כפי הזמן שצריכין להדליק כי האש שורפת השמן אאבל עכשיו על ידי הנס של חנוכה שנתגדל שם הקדוש יתברך ונתגברו מאורי אור ונכנעו מאורי אש. עשה השם יתברך נס והראה בחוש גם בגשמיות שאין שליטה למאורי אש רק למאורי אור כי מעט שמן היה דולק ומאיר זמן רב ולא נשרף תיכף ביום אחד כמו שהיה ראוי כי נכנעו מאורי אש כנ"ל וזה בחינת ואתם הדבקים וכו' חיים וכו' שאף על פי שישראל דבקים באש אכלה הם חיים. כי אצלם הוא בחינת מאורי אור כי גם זה השמן דבוק באש ולא נשרף כנ"ל וזה בחינת הנס שהיה תמיד במנורה של בית המקדש בנר המערבי שהיה דולק הרבה בנס ואמרו רז"ל כי נר המערבי

הוא עדות שהשכינה שורה בישראל היינו כנ״ל כי שישראל דבקים בשכינה והם חים כי אין האש אוכלת האותם אדרבה מקבלים חיות וזה נראה בחשו בנס של נר המערבי שלא נשרף השמן על ידי האש כראוי כי היה דוקל יותר מן השיעור וזה עדות על דבקות ישראל בהשכינה בבחנית ואתם הדבקים וכו׳ כנ״ל. ועל כן נקרא עדות כי בוודאי צריכין עדות על זה כי אומות עולם לא היו מאמינים זאת שהשכינה שורה בישראל כי איך אשר לידבק בה׳ שוהלא אש אכלה הוא אבל באמת ישראל דבקים בה ואדרבה הם מקבלים חיות ממנה וזה היה רואים בחוש על ידי הנס של נר המערבי וזהו שנקרא עדות לכל באי עולם. שהשכינה שורה בישראל כי הם יכולים לידבק בה בבחינת ואתם הדבקים וכו׳ שזהו בחינת הנס הזה של נר המערביכנ״ל וזה שאמרו רז״ל איך אפשר לידבק בו והלא אש אכלה הוא אלא הדבק בתלמידי חכמים וכו׳ ככי התלמידי חכמים הוא בחינת הפאר של ישראל שהוא בחינת מאורי אור ועל ידי זה יכולים לידבק בו כנ״ל (עיין במאמר הנ״ל):

אות ג

וזה בחינת נר של שבת כי בשבת אז נתגלין מאורי אור כי שבת שמא דקודשא בריך הוא (כמו שכתוב שם) ועל כן אז מצוה לדליק נר. כי נר שבת שהוא נר של מצוה הוא בחינת מאורי אור כנ״ל ועל כן בימי האמהות היו רואין זאת בגשמיות שנר שבת הוא בבחינת מאורי אור כנ״ל ועל כן היה אצלם נר דולר משבת לשבת (כמו שפירש רש״י על פסוק ויביאה יצחק האהלה וכו׳) שזה בחינת הכנעת מאורי אש והתגברות מאורי אור כנ״ל וגם עתה אף על פי שאין אנו זוכים לראות זאת בגשמיות אף על פי כן באמת כל נר מצוה כגון נר שבת או נר בית המקדש או נר חנוכה וכיוצא כולם הם בחינת מאורי אור כנ״ל שזה בחינת ואתם הדבקים בה׳ וכו׳ וזה בחינת כי נר מצוה ותורה אור ודרך חיים תוכחת מוסר דרך חיים תוכחת מוסר זה בחינת ואתם הדבקים וכו׳ חיים כי השכינה כביכול הוא בחינת תוכחת מוסר בחינת אשר יסרתו אמו כי היא מיסרת ומוכיחת כל העולם על ידי דיניה. אבל אומות העולם הם כלים ונשרפים מדינין הקשים בבחינת אש אכלה דאכלי כולא ושצי כולא כנ״ל אבל ישראל אינם כלים מדינין ח״ו בבחינת כי אעשה כלה בכל הגוים אותך לא אעשה כלה. ועליהם נאמר ואתם הדבקים וכו׳ כי הם מקבלים חיות ממנה כנ״ל וזהו ודרך חיים תוכחת מסור כנ״ל וזהו בחינת כי נר מצוה היינו נר מצוה ממש שהוא בחינת מאורי אור כנ״ל וזהו ותורה אור כי התרוה הוא בחינת תלת גווניו דעינא ובת עין בחינת מאורי אור הנ״ל וה ודרך חיים וכו׳ כי כל זה הוא בחינת דרך חיים תוכחת מסור בחינת

ואתם הדבקים וכו' שזה בחינת מאורי אור כנ"ל:

אות ד

וזה בחינת המראה שראה משה בסנה שראה שהסנה בוער באש והסנה אינו אוכל זה בחינת הנ"ל בחינת אש אכלה דאכלי כולא וכו'. ואף על פי כן ואתם הדבקיסוכו' כנ"ל ועל כן הראה הקדוש ברוך הוא זאת למשה בתחילת ההתקרבות של ישראל שרצה השם יתברך להראות למשה בגודל אהבת ישראל שהוא בוחר בהם לקרבם אליו מכל השבעים אומות ורמז לו זאת בסנה כמו שהסנה בוער באש ואינו אוכל כמו כמו כן ממש ישראל הם יכולים לידבק בה' אף על פי שהוא אש אכלה כי עליהם נאמר ואתם הדבקים בה' וכו' חיים וכו' כנ"ל. וזה בחינת חנניא מישאל ועזריה שמסרו עצמן על קידוש השם והשליכו אותן לכבשן האש ולא נשרפו כי הם נקראים בעלי שם טוב כמו שאמרו רז"ל (מדרש קהלת על פי טוב שם) מצינו בעלי שם טוב שהוא בחינת מאורי אור ועל כן לא שלט בהם האש שהוא בחינת מאורי אש כנ"ל כי עלהים נאמר ואתם הדבקים וכו' כנ"ל ועל כן האחשדרפני ופחוותא שהשליכו אותם לכבשן נשרפו משביבי דנורא כי כנגד האומות היה האש מבחינת אש אכלה. דאכלי כולי ושצי כולא וזה האש בעצמו כנגד ישראל בחינת בעלי שם הוא בבחינת מאורי אור בחינת ואתם הדבקים וכו' כנ"ל וגם זהו בעצמו בחינת אברהם אבינו עליו השלום שנשלך לכבשן האש ויצא חי והרן מת שם באותו אש היינו כנ"ל בחינת אש אכלה דאכלי כולא וכו' ואתם הדבקים וכו' כנ"ל. וזה פירוש אתה הוא ד' האלקים אשר בחרת באברם והוצאתו מאור כששדים כי בזה שהוציאו מאור כשדים מכבשן האש בזה בחר בו כי זה בחינת קדושת ישראל הנבחרים משבעים אומות בחינת ואם הדבקים וכו'. שהם דבקים באש אכלה. ואף על פי כן חיים כולכם וכו'. נמצא שעל ידי זה הנס שהצילו מכבשן האש שלא שלט בו האש שזה בחינת הואתם הדבקים וכו' בזה הראה השם יתברך שבחר בו מכל האומו להיות דבוק בו כי כולם אינם כולים לידבק בו בגין דאכלי כולא ושצי כולא רק אברהם וזרעו לבד כנ"ל בבחינת ואתם הדבקים כלל. וזהו אשר בחרת באברם והוצאתו מאור כשדים בחרת דייקא כי בזה שניצול מאש שזה בחינת ואתם הדבקם וכו' בזה הוא מובחר מכל האומות כ"ל וזהו ושמת שמו אברם זהו בחינת הגדלת השם שהא בחינת מאורי אור היפך מאורי אש שעל ידי בחינה זו ניצול מכבשן האש כנ"ל:

אות ה

וזה בחינת שזמן הדלקת נר חנוכה משתשקע החמה. כי שקיעת החמה שזה בחינת שקיעת האור שאז מתעוררין מאורי אש (כמו שכתוב שם במאמר הנ"ל). ועל כן אזי דייקא הוא זמן הדלקת נר חנוכה שהוא בחינת מאורי אור כנ"ל כדי להאיר בחינת מאורי אור להכניע מאורי אש שזה בחינת הנס של חנוכה כנ"ל. כי על ידי גודל הנס של חנוכה נעשה עתה כמו בשבת שאין שליטה למאורי אש רק למאורי אור כנ"ל:

אות ו

ועל כן נקרא חנוכה על שם חנוכת המזבח שנתחנן אז בימי בית שני וכן רוקין בחנוכה פרשת הנשיאים מה שהקריבו בעת הקמת המשכן כי הקמת המשכן ובית המקדש זה בחינת מאורי אור. כי שם מאירין מאורי אור (כמו שכתוב שם) וזהו בחינת נר של חנוכה כנ"ל ועל כן הם שייכים זה לזה כנ"ל:

חנוכה ה

הלכה ה

אות א

ענין חנוכה על פי מה שכתב רבינו במאמרבהעלותך וכוף בסימן כ״א עיין שם. שיש שכל מקיף ושכל פנימי והפנימי מקבל מהמקיף והמקיף אי אפשר להשיג עד לעתיד שיכנסו המקיפים לפנים בחינת ועטרותיהם בראשיהם (כמבואר שם עיין שם). וכל המבוכות והקשיות של המחקרים כולם הם בשכל המקיף ומחמת שזה השכל הוא מקיף על כן אי אפשר להבין זאת כגון הקושיא של הידיעה והבחירה, השכל הזה של הידיעה והבחירה הוא בשכל המקיף על כן אי אפשר להם להבין זאת ונשאר בקושיא אצלם וכיוצא בזה ואיתא שם שעל ידי בחינת שבעת הנרות מאיר המקיף לפנים שזה בחינת בהעלותך את הנרות וכו׳:

והנה איתא בדברי רז״ל שבזה הפסוק בהעלותך וכו׳ מרומז נר חנוכה. היינו כי נר חנוכה הוא בחינת הארת המקיפים לפנים על ידי בחינת שבעת הנרות כי הנס היה כנגד מלכות יון הרשעה שעמדה על ישראל. ומלכות יון זה בחינת חכמות חיצוניות שהם חכמות יונית כמו שקראו רז״ל חכמות חיצוניות על שם חכמות יונית כמו שאמרו רז״ל מהו שילמד את בנו חכמות יונית. ואלו החכמות חיצוניות שהם חכמות יונית שמשם כל האפיקורסית. עמדה על ישראל להשכיחם תורתם ולהעבירם וכו׳ היינו שהתגברו באפיקורסית החכמות שלהם להעביר דת תורתינו הקדושה ח״ו. וזה בחינת שאמרור ז״ל שטימאו כל השמנים בחינת שמן משחת קודש דהיינו הדעת והשכל שטימאו כל השכליות על ידי חכמות שלהם שהשליכו אפיקורסית וקשיות בתו כל השכליות דקדושה שהם בחינת שמנים כנ״ל. ונעשה נס ומצאו צלוחית של שמן חתום בחותמו של כהן גדול. כי באמת הקשיות שלהם אינם קשושיו כלל רק שאי אפשר להבין זאת מחמת שהוא בשכל המקיף כנ״ל. שזה השכל המקיף אי אפשר להבין עד לעתדי לבא. ובעולם הזה זה השכל סתום ותום. וזה בחינת מה שכתב רבינו נ״י (בלקוטי תנינא סימן י״ב) שכל הכפירות והסטרא אחרא מקבלין חיות מכבוד עליון מבחינת איה שהוא סתום ונעלם. היינו שכל כוחם מבחינת שכל המקיף שהוא סתום ונעל בחינת אי שמחמת שאי אפשר להשיג זה השכל על כן הם מקשים כל הקשיות והאפיקורסית שלהם כנ״ל. נמצא שיניקתם וכחם מקדושה העליונה שהוא השכל המקיף בחינת איה וכשזוכין להבין זאת שהקשיות אלו נמשכין מבחנית איה בחינת מקיף שבאמת אי אפשר להבין זאת ומחמת זה בעצמו קשה להם כל הקושיות שלהם אזי כשמבינים זאת נתבטלים כל הקשיות שלהם כי יודעים שאינו קשה כלל רק שאי אפשר להבין זאת מחמת שהוא בחינת שכל המקיף אדרבה זוכים לידע שיש קדושה גבוה ועליונה מאד. שמשם נמשך אלו הקשיות שהוא בחית איה בחינת מקיף. וזהו בחינת צלוחית של שמן חתום בחותמו של כהן גדול שמצאו בבית המקדש היינו שמצאו שמן חתום. היינו דעת שהוא חתום ונעלם בחינת מקיף בחינת איה וזהו חתום בחותמו של כהן גדול כי כהן גדול נכנס לפני ולפנים ביום הכפורים היינו בחנית כתר בחינת איה שהוא השכל העליון בחינת איה מקיף כנ״ל. היינו שמצאו והשיגו שכל הכפירות נמשכין על ידי שיש שכל עליון בחינת מקיף שאי אפשר להשיגו שמשם נמשך כל הקשיות שלהם וכשמצאו והשיגו זאת זה היה הנס נגד מלכות יון

הרשעה. דהיינו נגד חכמות יון כי השיגו שהקשיות אינם כלום רק שהם בשכל המקיף כנ״ל. וזהו ולא היה בו אלא כדי להדליק יום אחד ונעשה נס ודלק שמנה ימים כי זה השכל המקיף לא יתגלה ולא יאיר עד לעתיד שהוא יום אחד יוודע לה׳ וכו׳ וזהו שלא היה בהשמן החתום הנ״ל כדי להאיר רק יום אחד היינו לעתיד לבא שהוא יום אחד יוודע לה׳ וכו׳ ונעשה נס ודלק בו שמונת ימים היינו שיום אחד הנ״ל האיר בתוך השבעת ימים שהם בחינת עולם הזה בחינת שבעת הנרות הנ״ל. שעל ידם מאיר המקיף לפנים ועל ידי זה השיגו שאינו קשה כלל על ידי שקיבלו הארה מאור המקיף. נמצא שעיקר הנס נעשה בשבעת ימים (כמובא בפוסקים) דהיינו שיום אחד הנ״ל בחינת עולם הבא שהוא בחינת המקיף האיר על ידי שבעת הנרות בחינת שבעת הימים בחינת עולם הזה. ועל כן צריכין להדליק כל השמונה כדי להאיר ביום אחד של חנוכה ההארה של בחינת עולם הבא שהוא בחינת יום אחד כנ״ל ומשם נמשך הארה לכל שבעת הימים בחינת עולם הזה כנ״ל כי מחמת שהם טימאו כל השמנים דהיינו שקילקלו באפיקורסית שלהם כל השכליים דקדושה על כן הוצרך לעורר מחדש השכל של עולם הבא בחינת המקיף כדי לקבל ממנו הארה לעולם הזה לתוך השכל הפנימי כנ״ל ועל כן בכל יום מוסיף והולך כדי לחזור בכל יום וום ליום א׳ כי ביום א׳ מדליק אחד וביום ב׳ שנים דהיינו א״ב וביום ג׳ אב״ג נמצא שבכל יום חוזר אל הראשון כי יום א׳ מאיר בכל השבעת ימים כנ״ל:

חנוכה ו

הלכה ו

אות א

על פי מה שכתב רבינו ז״ל במאמר המתחילתהומות יכסיומו וכו׳ (בסימן ט׳) עייקשם כל המאמר. וכלל שהתפילה הוא בחינת אמונה בחינת נסים למעלה מהטבע בחינת ארץ ישראל בחינת יעקב ובניו. כי י״ב נוסחאות התפילה כנגד י״ב שבטי בני יעקב וכו׳ עיין שם. אבל כשאדם עומד להתפלל באין עליו מחשבות ובלבולים ונשאר בחשך ואין יכול להתפלל.

ועיקר העצה לזה כשהאדם רואה שמבלבלין אותו מאד מאד מתפילתו ועבודתו. ואין לו שום עצה ותחבולה להמלט מהם. אזי עיקר עצתו. הוא רק אמת. דהיינו שתראה שיצאו הדיבורים מפיך באמת. ואפילו לפי מדריגתך במקום שאתה שם על כל פנים תראה שיצא הדיבור מפיך באמת כי הדיבור שיצא באמת הוא מאיר לו לצאת מהחשך. כי באמת יש פתחים הרבה בהחשך וכו' עיין שם רק שהכסיל בחושך הולך ואין רואה הפתח. ואמת הוא רור השם יתברך בעצמו. ועל כן על ידי הדיבור שמדבר באמת לפי מדריגתו ל ידי זה האמת מאיר לו השם יתברך כביכול איך לצאת מהחשך שהוא ניצוד בו בבחינת פתח דבריך יאיר. וזה הצהר תעשה לתיבה. יש אומרים אבן טוב יש אומרים חלון והחילוק בין אבן טוב לחלון. כי אבן טוב מאיר בעצמו בחינת אמת שמאיר בעצמו. כי יש חלוקים בין האמת והכל לפי גודל האמת. כי עיקר השתוקקות של השם יתברך אינו אלא אלא אמת וכו' (עיין שם כל זה היטב היטב). כי זה עצה נפלאה מאד ושוה לכ נפש לצאת מעמקי החשך אפילה על ידי האמת שהוא אור השם יתברך בעצמו כביכול בבחינת ה' אורי. כי השם יתברך הוא עצם האמת:

וזה בחינת נר חנוכה. כי חנוכה הוא זמן תפלה והודאה להשם יתברך. כמו שכתוב וקבעו שמונת ימי חנוכה אלו להודות ולהלל וכו'. כי אז נעשו נסים גדולים ואומרים אז על הנסים וכו' ונסים הם בחינת תפלה למעלה מהטבע כנ"ל. ועיקר התפילה הוא על ידי האמת שהוא אור המאיר לצאת מהחושך כנ"ל. וזה בחינת נר חנוכה. בחינת שלח אורך ואמך וכו'. כי זה ידוע שהנס של חנוכה וכן כל הנים נעשים כן בכל זמן בכל שנה ושנה.היינו כשגברה מלכות הרשעה להשכיחם ת ורתך ולהעבירם על חוקי רצונך. וכן בכל אדם ובכל זמן כשמתגברת ומתפשטת הסטרא אחרא על האדם ורוצה לבטל אותו ולמונעו מעבודת ה' מכל וכל ח"ו. ואמרו כתבו לכם על קרן השור שאין לכם חלק וכו'. ואזי אין שום עצה ותחבולה להמלט על נפשו כי אם על ידי האמת. דהיינו שיראה לפי מדריגתו למשוך עצמו רק אל האמת לאמתו. ויסתכל רק אל האמת באמת. וכן בתפילה אף על פי שאי אפשר לו להתפלל בשום אופן אף על פי כן יראה על כל פנים לדבר הדיבור של התפילה אמת. ואז האמת יאיר לו לצאת מהחושך כנ"ל. וזה בחינת נר חנוה שהוא בחינת אור האמת בחינת שלח אורך ואמתך כנ"ל שעל ידי זה יוצאים מהחושך ויכולין להתפלל. שזה בחינת ימי חנוכה שקבעו בתפלה להודות ולהלל וכו'. ועל כן נר חנוכה היא למטה מעשרה טפחים. כי מעולם לא ירדה שכינה למטה מעשרה ועל כן שם הוא מקום אחיזתם. ושם דייקא מדליקין נר חנוכה סמוך אצל הפתח. בבחינת פתח דבריך יאיר וכו'. להורות שדייקא למטה מעשרה טפחים במקום אחיזת הסטרא אחרא. גם שם יכולין למצאו הפתח להתקרב אל הקדושה על ידי אור האמת. שיכולין להמשיך האמת גם שם. ועל ידי אור האמת שהוא בחינת נר חנוכה יכולין להתקרב להשם יתברך בכל מקום אפילו למטה מעשרה טפחים שאין שם השראת השכינה. כי יכולין למצוא הפתח עלידי אור האמת כל. וזה בחינת נר חנוכה סמוך לפתח. בחינת ופתח התיבה בצידה תשים (כמבואר במאמר הנ"ל). כי חנוכה הוא בחינת תיבת נחה.

(כמובא בתיקונים). בחינת ותנח התיבה וכו' בחינת חנוכה. כי בחנוכה פסקו מי המבול כמו שפירש רש"י שבכ"ז בכסליו פסקו הגשמים נמצא שבימי חנוכה פסקו מי המבול. כי חנוך הוא בחינת תיבת נח היינו בחינת הדיבור היוצא באמת בחינת צהר תעשה לתיבה כנ"ל. שעל ידי זה ניצולין ממי המבול. כי כשאדם עומד להתפלל והמחבות מבלבלין אותו מאד מד. והמחשבות זרו הם בחינ מי המבול כמו שכתבו במקום אחר (בסימן מ"ד) ולפעמים על ידי הפגמים של אדם שפוגם ביורת מתגרין עליו הבלבולים מאד מאד. וזה בחינת והמים גברו מאד על הארץ ויכסו כל ההרים הגבוהים וכו'. חמש עשה אמה מלמעלה גברו המים וכו'. היינו שמתגברים הבלבולים ביותר למעלה מכל הישוב ואפילו מכל ההרים הגבוהים דהיינו שמתפשטים כל כך המחשבות זרות והבלבולים עד שאין רואה שום צד הצלה ואין לו מקום לאחוז עצמו ולעמוד שם. כי המים גברו מאד למעלה מכל ההרים וכאלו נפל לתוך התהם ממש. אזי מאין יבוא עזרו. ואיך אפשר לו להתפלל או לעסוק עבודתו מתוך חשכת תהום כזה. ואזי עיקר התיקון והצלה הוא רק על ידי בחינת תיבת נח. בחי צהר תעשה לתיבה דהיינו שידר הדיבור באמת לפי מדריגתו ממקום שהוא. ואזי על ידי זה על ידי הדיבור של אמת בחינת תיבת נח. נכנעין מי המבול. וכן על ידי זה רואה הפתח איך לצאת מהחושך כנ"ל. וזה בחינת נר חנוכה שהוא בחינת תיבת נח וכו' כנ"ל:

אות ב

וזה בחינת פך של שמן שהיה חתום בחותמו של כהן גדול. שעל ידי זה נעשה הנס של חנוכה. כי היוונים טימאו כל השמנים בחינת שמן משחת קודש. היינו קדושת הדעת ועל ידי שטימאו כל המוחין לא היה אפשר לדבר שום דיבור של קדושה כי הדיבור כפי הדעת כמו שכתוב מפיו דעת ותבונה. והיה הנס על ידי השמן שהיה חתום בחותמו של כהן גדול. זה בחנית חותם אמת כי אמת הוא בחינת חותם בחינת חותמו של הקדוש ברוך הוא אמת. כי הכהן גדול היה נכס לפני ולפנים לכפר שם על עוונות בני ישראל לטהרם ולהוציאם מכל העוונות על ידי הקטרת שהניח על האבן שתיה. כי האבן שתיה ששם היה עומד הארון עם לוחות האבן. זה בחינת נקודת האמת. כי האבן שתיה הממנו הושתת העולם. ועיקר יסוד העולם הוא אמת. כי על האמת עומד העולם כמו שאמרו רז"ל (אבות פרק א') כי השם יתברך מקיים העולם. וחותמו של הקדוש ברוך הוא אמת. ועל כן נקודת האבן שתיה שהוא יסוד העול הוא בחית נקודת האמת שזה עיקר יסוד וקיום העולם שממנו הושתת העולם. ועל כן שם היה עומד הארון שהיו מונחים בו הלוחות. דהיינו התורה היא עיקר

האמת בחינת תורת אמת. ועל כן נקא אבן שתיה בחינת לוחות הבן היינו בחינת אבן טוב הנ״ל שהוא עיקר האמת המאיר בעצמו. בחינת אבן טוב כנ״ל. כי הלוחות היו של אבן טוב כמו שאמרו רז״ל של סנפירינין היה וכו׳ ועל כן שם במקום האבן שתיה שם עיקר עליית התפלה כי זה שער השמים. כי עיקר עליית התפילה על ידי האמת. ועל כן שם היה הכהן גדול יכול לטהר את ישראל מ עוונות להוציאם מהחשך על ידי שנכנס לפני ולפנים. והתקרב עצמו לעצם נקודת האמת. ועל ידי זה היה יכול להמשיך האור המאיר לצאת מהחשך של העוונות שהוא אור האמת כנ״ל. ועל ידי זה נתכפרין כל העוונות. כי מעלין כל הקדושה וכל הניצוצות הקדושים מן הסטר אאחרא על ידי הפתחים שנתגלין על ידי אור האמת כנ״ל. אזי כל ניצוצות הקדושים רואין את הפתחים ויוצאין מהחשך לאור. ואז נתבטל הסטרא אחרא ונתכפין כל העוונות:

אות ג

ועל כן יעקב אבינו עליו השלום כשבא למקום ההוא שהוא במקום האבן שתיה. נאמר שם וישכב במקום ההוא. שמרמז על הגלות. כי ראה יעקב ששם הוא מקום תפלה אך שיעקב אבינו ראה תוקף הגלות הזה שבגלות הזה נפלה התפלה מאר ואין שמים על לב להתגבר להתפלל כראוי וכל זה מחמת שהסטרא אחרא מתגרת מאד ומתפשטת על האדם ומסבבת אותו בכמה וכמה מיני בלבולים עד שאי אפשר לו להתפלל כלל. עד שמחמת זה כמה וכמה בני אדם כמעט הרוב נתייאשו עצמן מן תפלה בכוונה ומתפללין רק בפה לבד. בלחי כוונת הלב כלל. מחמת שנדמה להם שאי אפשר להתגבר על ריבוי המחשבו המבלבלין מאד. ויעקב אבינו שראה כל זה על כן שכב במקום ההוא. שהניח את עצמו לתוך בחינת שינה. במקום ההוא המרמז על תוקף הגלות הזה שהתפלה הוא בבחינת שינה בלי כווה כעת. וראה אז שבבחינת שינה היינו שבתוקף הגלות שמתגברת הסטרא אחרא מאד על עבודת התפלה. אז אין שום עצה להנצל כי אם על ידי האמת כנ״ל. דהיינו לראות לדבר הדיור באמת הממקום שהוא. ועל ידי זה יכולין לצאת מן החשך ולעלות בתכלית העליה. וזהו ויחלום והנה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה וכו׳ סולם מגימטריא קול בחינת הקול קול יעקב שהוא קול היוצא באמת בחינת תתן אמת ליעקב. כי קול כלול מאש מים רוח אמת שכלול מג׳ קצוות כידוע. היינו על ידי הקול היוצא באמת שזהו בחינת סולם מוצב ארצה היינו אף על פי שהקול היוצא באמת עומד במקום נמוך מאד בחינת סולם מצב ארצה בחינת אמת מארץ תצמח. אף על פי כן וראשו מגיע השמימה. כי תיכף שמדבר הדיבור והקול של אמת מאיר לו האמת ועולה בתכלית העליה

עד לשמים. וזהו והנה מלאכי אלקים עולים ויורדים בו. היינו בחינת עולם המלאכים שהוא העליון מג' העולמות המבוארים במאמר הנ"ל. שהם עולם השפל ועולם הכוכבים ועולם המלאכים שהאדם מקיים אותם בתפילתו על ידי הדיבור שיוצא מפיו באמת עיין שם. וזהו והה מלאכי אלקים וכו'. היינו מבחינת עולם המלאכים שהוא העליון. והתחתון כלול בעליון עולים ויורדים בו. היינו שעיקר עלייתם וירידתם היינו עיקר קיומם על ידי הסולם הנ"ל. היינו על ידי הקול היוצא באמת שהוא מקיים כל עולמות כנ"ל. ואזי ויירא ויאמר אין זה כי אם בית אלקים. וזה שער השמים שהכיר יעקב כי עיק עליית התפילה ותיקונה הוא רק על ידי האמת כנ"ל. וזה בחינת ויצוק שמן על ראשה שהוא בחינת אור בחינת שמן של חנוכה שהוא בחינת אור האמת כנ"ל. ועל כן יעקב דייקא ראה כל זה. והוא גילה מקום הבית המקדש שהוא מקום התפלה יותר מכל האבות כי אברהם קראו הר וכו' (כמו שאמרו רז"ל פסחים פ"ח) כי יעקב הוא בחינת אמת כנ"ל. בחינת תתן אמת ליעקב ועל כן על ידו דייקא נתגלה מקום התלה שהוא הבית המקדש בחינת כי ביתי בית תפלה. כי עיקר התפלה הוא על ידי האמת כנ"ל שהוא בחינת יעקב כנל. וזה בחינת חנוכה שהוא בחינת חנוכת הבית המקדש שהוא בחינת תפלה כנ"ל. כי על ידי נרחנוכה בחינת אור האמת כנ"ל. על ידי זה עיקר תיקון התפלה בחינת כי ביתי בית תפלה כנ"ל:

אות ד

ועל כן קורין בחנוכה י"ב נשיאים של י"ב שבטים. שזה בחינת עליית התפלה ותיקונה בחינת י"ב נוסחאות התפילה כנגד י"ב שבטים שתעלה התפלה דרך המטה והשבט השייך לה בחינת איש למטה אבותיו תשלחו (כמבואר במאמר הנ"ל עיין שם):

אות ה

וזה בחינת שמונת ימי חנוכה. כי עליית ותיקון התפלה הוא בבחינת שמוה ימים בחינת תמני פרסי (המבואר במאמר הנ"ל על מאמר רבב"ח עיין שם). שהם ה' חומשי תורה וג' תפלות ביום שעל ידי שמונה בחינת

אלו התפילה בשלימות. כי עיקר אור האמת זוכין על ידי התורה שהוא תורת אמת. ועל כן אמרו רז״ל (מדרש רבא איכה בתפיחתא) הלוואי אותי עזבו ותורתי שמרו מתוך שהיו מתעסקין בה המאור שבה היה מחזירן למוטב. כי על ידי התורה זוכין לאור האמת שעל ידי זה רואין הפתחים איך לצאת להחשך וטעל ידי זה חוזרין למטוב. ועל כן שלימות התפלה הוא על ידי התורה כמו שאמרו רז״ל מסיר אזנו משמוע תורה וכו׳ וזה בחינת ח׳ ימי חנוכ שהם בחינת תמני פרסי הנ״ל שהם שלימות התפלה כנ״ל.

אות ו

וזה בחינת משיח שכלול מכל התפילות והוא מעלה כל תפילות ישראל לשער השייך לו וכל זה על ידי שהוא בבחינת אמת. כי על משיח נאמר שלח אורך ואמתך וכו׳ ועיקר שם שמיח עיין שם שהוא משוח בשמן משחת קודש שהוא בחינת אור האמת כנ״ל בחינת שמשל חנוכה וזה בחינת הכהן גדול שהוא זוכה ליכנוס לפני ולפנים להתקרב לעצתם נקודת האמת שהוא מקום הארון נקודת האבן שתיה שער השמים כנ״ל וכל זה על ידי בחינת אמתבחינת שמן הנ״ל שהוא בחינת אור כנ״ל כי הכהן גדול נמשך בשמן המשחה כמו שכתוב והכהן הגדול אשר יצק על ראשו שמן המשחה וכו׳.

אות ז

ועל כן יעקב דייקא ירד לגלות מצרים (כמו שכתוב במאמר הנ״ל) והשם יתברך הבטיחו אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם עלה על ידי האמת שהיא בחנית יעקב כנ״ל.הלא אנכי טוב לך וכו׳ כי כשיזכור האדם תיבת אני. היינו אנכי ה׳ וכוף היינו בחינת האמת בוודאי יכול לעלות מכל הנפילות והירידות כי בכל מקום נמצרא ה׳ וזהו אנכי ארד עמך וכו׳ ואנכי אעלך וכו׳. כי חנה הוא בחינת התפלה שהוא בחינת אשה יראת ה׳ וזהו בחינת חנה לשון תחינה ובקשה וחנה היתה מרת נפש כמו שכתוב והיא מרת נפש. כי כעסתה צרתה גם כעס דהיינו סטרא אחרא שהיא צרתה של התפלה מתגברת על התפלה ומכעסת אותה ומבלבלת את האדם מן

התפלה בכמה מיני בלבולים כנ״ל ואזי התפלה היא בבחינת מרת נפש בחינת ונפשה מרה לה. ואזי העצה והתיקון לזה הוא רק שיראה שיצא הדיבור באמת כנ״ל וזה בחינת ויאמר לה אלקניה אישה הלא אנכי טוב לך מעשה בנים. אנכי דייקא בחינת אנכי ה׳ אלקיך בחינת אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם עלה הנאמר בעת שירד הוא ובניו לגלות מצרים שמרמז על י״ב נוסחאות התפילה בגלות מצרים (כמבואר במאמר הנ״ל). ואז הבטיחו השם יתברך ליעקב אנכי ארד עמך ואנכי אעלך וכו׳ כי על ידי בחינת אנכי שיזכור האדם בכל מקום שהוא תיבת אנכי היינו אנכי ה׳ כי השם יתברך נמצא בכל מקום ואזי בכל מקום שהוא יכול להתקרב להשם יתברך על ידי שידבר הדיבור באמת לפי מדריגתו ואזי זה הדיבור האמת יאיר לו כי אמת הוא אור השם יתברך בעצמו כנ״ל וזהו ואנכי אעלך גם עלה וזהו הלא אנכי טוב לך מעשרה בנים מעשרה בנים הם בחינת עשרה כתרין וכו׳ היינו בחינת עשר ספירות כמבוא ולפעמים יש אחד שפגם ונפל מכל העשרה כתרין דקדושה והתגברו כנגדו כל העשר כתרין אחרים ואז בוודאי אינו יכול להתפלל כלל ונפשו מרה לו והשם יתברך חומל עליו גם כן וחושב מחשבות לבל ידח ממנו נדח ונותן לו עצה הלא אנכי טוב לך מעה בנים כי כשתזכור בחינת אנכי היינו אנכי ה׳ זה טוב מכל העשרה בנים. כי אף על פי שהתגברו כל העשרר כתרין דמסאבותא על ידי שפגם בכל מעלות דקדושה על כל זה בחינת אנכי טוב מכולם כי השם יתברך נמצא בכל מקום וקרוב ה׳ לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת וכו׳ כנ״ל.

אות ח

וזה בחינת חנוכה שהוא בחינת חנ״ה כ״ו (כמבואר בכוונות) כ״ו זה בחני שם הקדוש שהוא בחינת עצם האמת כביכול בחינת אנכי כנ״ל בחינת וה׳ אלקים אמת.ועל ידי זה נשלם התפלה שהיא בחינת אשה יראת ה׳ בחינת חנ״ה כנ״ל. וזה בחינת שמואל הנביא שבא ממנה שמדתו אמת בחינת וגם נצח ישראל לא ישקר כי שמואל תיקן בחינת הנצח כמבואר וזה בחינת חנוכה כמובא. וזה בחינת ונתת לאמתך זרע אנשים שדרשו רז״ל שמשח לשני אנשים שאול ודוד כי על ידי שתיקן בחינת הנצח שהוא בחינת אמת כ״ל בחינת וגם נצח ישרל לא ישקר כנ״ל. על ידי זה זכה למשוח מלכים שנמשכין בשמן משחת קודש שהוא בחינת אור האמת כנ״ל כי המלך הוא בבחינת תפלה שהוא בחינת מלכות. ועל כן עיקר מלכות על ידי שנמשח בשמן שהוא בחינת אור האמת. שעל ידי זה עיקר תיקון התפלה שהיא בחינת מלכות כנ״ל.

אות ט

וזה בחינת נר חנוכה מוסיף והולך בכל יום כי מעלין בקודש ולא מורידין כמו שאמרו רז״ל כי בתחלה האמת בצמצום גדול בעת שהוא מונח בתוקף הגלות בל על ידי שמקרב עצמו אל אמת לפי מדריגתו על ידי זה מעט נקודת האמת מאיר לו עד שיצא מתוך החושך. כי בכל יום מוסיף והולך האור. כי בכל יום ויום מאיר האמת ביותר עד שעולה בתכלית העליה בבחינת ואנכי אעלך גם עלה עליה אחר עליה בחינת מעלין בקודש וכו׳.

אות י

וזה בחינת חנוכה חנ״ו כ״ה. בחינת כ״ה אתוון דמייחדין ישראל בכל יום. היינו בחינת אמונה כי על ידי נר חנוה שהוא בחינת אור האמת זוכין לאמונה תפלה כנ״ל כי עיקר האמונה הוא על ידי אמת כמבואר במקום אחר (בסימן ז׳) צדק כד אתחברת באמת אתעבירת אמונה עיין שם.

ענין ד׳ פרשיות

אות א

ענין ד׳ פרשיות שקורין באדר. כי י״ב חדשים הם כנגד י״ב שבטי י״ק שמלכות דקדושה עומדת עליהם. כי החדשים הם נמנין ללבנה שהוא

בחינת מלכות כידוע. ועל כן עיקר שלימות ומילוי החדשים ותיקונן תלוי בתיקון הברית. כי עיקר פגם הלבנה הוא על ידי פגם הברית כמובא. בבחינת יהי מארת חסר וא״ו שוא החיות והמילוי. והוא״ו הוא בחינת תיקון הברית כמו שכתב רבינו ז״ל (בסימן י״א) וכשנחסר זאת הוא״ו שהוא בחינת תיקון הברית שהוא החיות. כי עיקר החיים תלוי בתיקון הברית (כמובא בדברי רבינו כמה פעמים) אזי הוא ח״ו מארת חסר שזה בחינת פגם ומיעוט הירח. ועל כן יש י״ב ראשי חדשים בשנה כנגד י״ב שבטי י״ק כנ״ל כי ראש חדש הוא תיקון הירח בבחינת הביאו עלי כפרה. כי אז מתחיל הירח להתמלאות ועיקר המילוי והתיקון הוא על ידי ת יקו הברית. על כן הם י״ב ראשי חדשים כנגד י״ב שבטי י״ה שהוא בחינת תיקון הברית שמלכות דקדושה עומדת עליהם. כי עיקר קיום ועמידת המלכות דקדושה הוא על ידי יקון הברית וכנגד זה הם י״ב ראשי חדשים שהם ׳כפרה ׳לכל ׳תולדתם שהם בחינ תיקון הברית שבהם נתתקן בחינת מלכות דקדושה שהוא בחינת הירח כנ״ל. ומלכות הרשעה שהוא פגם הברית שהוא מלכות עמלק שהוא זוהמת הנחש היא כנגד מלכות דקדושה וכרוך תמיד אחר מלכות דקדושה לינק משם. ועיקר יניקתם מבחינת רגלין בחינת רגליה וכו׳ כי פגם הברית הוא סטרא דמותא ועל כן עמלק כרוך תמדי אחר שבט דן כמו שכתוב ויזנב בך כל הנחשלים כנ״ל שהם שפוגמים בבהרית וכמו שכתב רבינו מזה במאמר וביום הביכורים (בסימן נ״ו) כי שבט דן הוא דגל רביעי האחרון שבכל הדגלים כי הוא מאסף לכל המחנות והוא בחינת רגלין. ועלכ ן כרוך שם אחריו מלכות עמלק. ועל כן גם בבחינת השנה עיקר התגברותם בתקופה האחרונה שהיא תקופת טבת. שהם בג׳ חדשים האחרונים מן השנה טבת שבט אדר כי ד׳ תקופות השנה של ג׳ ג׳ חדשים הם כנגד ד׳ דגלים שנחלקו י״ב שבטי י״ה הנ״ל נמצא שעיקר התגברותם בתקופת טבת כנ״ל. וזה בחינת ותלקח אסתר אל המלך בחודש העשירי הוא חודש טבת. כי אסתר היא בחינת מלכות דקדושה (כמובא בדברי רבינו ז״ל). ועיקר התגברותם בחודש האחרון והסוף של כל השנה שהוא חודש אדר ועל כן אז התגבר המן שהוא מלכות הרשעה מלכות עמלק. ועל כן קורין אז בחודש אדר ד׳ פרשיות שהם בחינת תיקון מלכות דקדושה שהיא בחינת ד׳ (כמו שכתב רבינו). כי עיקר עמידתה על ד׳ דגלים ד׳ תקופות כנ״ל כי אלו הד׳ פראכשיות הם בחינת תיקון הברית שעל ידי זה נתתקן בחינת המלכות כנ״ל כי פרשת שקלים הוא להזהיר על נתינת השקלים דהיינו צדקה שהיא עיקר תיקון הברית ושלמות ומלוי מלכות דקדושה בבחינת צדקה תציל ממות וזה בחינת לכפר על נפשותיכם שכתוב בשקלים היינו לכפר ולתקן בחינ המלכות שהוא בחינת נפש. ובפרט הצדקה של השקלים שהיא בשביל מעשה המשכן והקרבנות. שכל זה הוא בחינת תיקון הברית ותיקון העגל שהוא פגם הברית (כמובא לעיל). ואחר כך קורין פרשת זכור. כי על ידי תיקון הברית שנעשה על ידי הצדקה זוכין להכניע מלכות עמלק כנ״ל. שהוא כרוך אחר שבט דן. בחינת רגלין כנזכר שם בפרשת זכור ויזנב בך כל הנחשלים וכו׳ כנ״ל. ועל ידי שזוכין להכניען אזי עושין פורים שהוא על נס מפלת המן ועמלק. ואחר כך קורין פרשת

פרה. כי אחר כך כשזוכין לנצח ולהכניע המן עמלק בחינת פגם הברית כנ״ל אזי מטהרין עצמן על ידי הפרה שהיא מטהרת מטומאת מת שהוא אבי אבות הטומאה בחינת פגם הברית כנ״ל. וזה נעשה על ידי הצדקה בחינת שקלים הנ״ל בבחינת צדקה תציל ממות כנ״ל. כי על ידי תיקון הברית על ידי זה נמשך הטהרה והכפרה על ידי הפרה בבחינת תבא אמו ותקנח על בנה בחינת אם לבינה שדם נעכר ונעשה חלב שזה נעשה על ידי תיקון הברית כנ״ל בחינת כנשר יעיר קנו כנ״ל כי הפרה הוא לתקן חטא העגל שהוא בחינת פגם הברית כנ״ל. ואזי כשנטהר ונתקן פגם הברית. ומעבירין ומסלקין סטרא דמותא אזי קורין פרשת החודש. כי על ידי כל זה נתתקנו ונתמלאו החדשים ואז נתקדש החודש בחינת החודש הזה לכם ראש חדשים וכנ״ל וזה שקורין הד׳ פרשיות במפטיר כי מפטיר הוא בחינת מלכות. כי מפטיר הוא השביעי והאחרון של כל הקוראים שזה בחינת מלכות. וכל הד׳ פרשיות באין לתקן ולהשלים בחינת מלכות שהוא בחינת ד׳ כנ״ל. ולהכניע מלכות המן עמלק שהוא כנגד המלכות דקדושה וכלול גם כן מכל הד׳ מלכיות (כמו שכתב רבינו ז״ל). וכן מחמת זה קורין ד׳ קרואים בראש חדש כי אז הוא תיקון המלכות שהוא בחינת ד׳ כנ״ל.

אות ב

וזה שמענו מרבינו ז״ל שזמן נתינת הצדקה של ארץ ישראל הוא בחודש אדר. כי אז הוא זמן נתינת הצדקה כדי להכניע בחינת המן עמלק שהוא כרוך אחר רגלי הקדושה שהוא בחינת אדר שהוא סוף השנה כנ״ל וכן אמרו ר״ל באי׳ באדר משמיעין על השקלים כנל ובפרט צדקה דארץ ישראל שעל ידה נכללין ביורת במלכות דקדושה שהיא בחינת שמירת הברית כי ארץ ישאל הוא בחינת אשה יראת ד׳ ונחלקת לי״ב גבולין ננגד י״ב שבטי י״ה שהן בחינת י״ב חדשים כנ״ל שמלכות דקדושה עומדת עליהן כנ״ל וכשנותן צדקה של ארץ יששראל הוא נכלל באוירא דארץ ישראל כמו שכתב רבינו (בסימן מ״ד) וזוכה על ידי זה לשמירת הברית שהוא מלכות דקדושה כנ״ל ועל כן הזמן לזה בסוף י״ב חדשי השנה שהוא אדר כנ״ל.

אות ג

וזה בחינת מצות מתנות לאביונים בפורים.כי על ידי הצדקה מכניעין קליפת המן כנ״ל שהוא בחינת פגם הברית כנ״ל. ועל כן רצה המן לבטל צדקות ישראל. כמו שכתוב ועשרת אלפים ככר כסף אשקול על גנזי המלך כדי לבטל כח השקלים כמובא. מאחר שידע שעיקר הכנעתו שהוא אבי אבות הטמאה פגם הברית הוא הצדקה כנ״ל על כן רצה לבטל הצדקה על ידי השפעתו למקומות אחרים. אבל השם יתברך היפר עצתו וקילקל מחשבתו אדרבא נתן כח בצדקה של ישראל להכניע אותו ולבטל כל של עשרת אלפים ככר כסף כמו שאמרו רז״ל כבר הקדימו שקליהם לשקליך וכל זה נעשה על ידי הכח של מרדכי שהוא כנגד המן שבקליפה ומרדכי כנגדו ממש בקדושה כי מרדכי הוא זן שבקדוה בחינת עתיק יומין (כמובא בדברי רבינו ז״ל במקום אחר) ויש לו כח להכניע ולשבר קליפת המן עמלק הנ״ל. ולזכות את ישראל לתיקון הברית אמן.

פורים א

הלכות פורים

הלכה א

אות א

ענין פורים וקריאת המגילה. על פי מה שכתב רבינו במאמרוביום הביכורים (בסימן נ״ו)עיין שם היטב כל המאמר.

והנה עיקר התגברות מלכות הרשעה שהוא המן עמלק הוא כשהמלכות דקדושה היא בהסתר בחינת הסתא אסתיר כמו שכתוב ולאום מלאום יאמץ. ועל כן התגבר המלכות אחשורוש על ידי פגם וחטא האכיה שגרם להם ליהנות מסעודה של אותו רשע על ידי זה התגבר עליה. כי על ידי פגם האכילה הוא הסתרת פנים בחינת והסתרתי פני והיה לאכול כמו שכתב רבינו ז״ל במקום אחר (בסימן מ״ז) כי על ידי פגם האכיל כשאינה בכשרות יכולים ליפול ח״ו מהע׳ פנים של ת ורה לבחינת שינה שהיא בחינת הסתרת פנים כמו שכתב רבינו מזה במאמר פתח ר׳ שמעון ואמר

עת לעשות להף הפרו תורתך (בסימן ס׳) עיין שם. ועל כן נתיעץ לעשות הסעודה בסוף גלות בל דהינו בסוף השבעים שנה של גלות בבל כי שבעים שנה של גלות בבל הוא בחינת שינה בחינת מי איכא דניים שבעים שנין שכתוב במאמר הנ״ל בחינת ימי שנותינו בהם שבעים שנה זרמתפש ינה יהיו בחינת בשוב ה׳ את שיבת ציון היינו כחולמים שזה קאי שעלש בעים שנה של גלות בבל כמו שפירש רש״י ז״ל. ועל כן בסוף השבעים שנה שאז הוא התגברות השינה בחינת ההסתרה הנ״ל על כן כשראו המן ואחשורוש שעדיין לא נגאלו ישראל ולא נתעוררו משינתם על כן סבר שלא יגאלו ויתעורר עוד כי עד השבעים שנה יש תקוה להתעורר משינה מאחר שעדין לא נפלו מכל השבעים פנים ועל כן היה ראוי שיהיה הגאולה תיכף ומיד בסוף השבעים שנה ולא תאחר אפילו רגע כי כשיתעכב יותר משבעים שנה ונופלים ח״ו מכל השבעים פנים אזי קשה מאד להתעורר מהשינה כי אם על ידי בחינת הדרת פנים שזה אי אפשר להיות כי אם על ידי משיח שיבא במהרה בימינו שהוא בחינת הדרת פנים בבחינת ועד עתיק יומין מטא וכו׳ עתיד יומין זה בחינת הדרת פנים (כמו שכתוב שם במאמר פתח ר׳ שמעון הנ״ל עין שם היטב) ועל כן כשראו שלא נגאלו בסוף השבעים שנה כי טעו בחשבון כמו שאמרו רז״ל על כן נתיעצו. להגביר השינה עליהם ולהפילם מכל השבעים פנים שהם בחינת ע׳ שנה על ידי האכיל שעל ידי זה נופלים לבחינת שינה כנ״ל ועל כן עשו סעודה בסוף השבעים שנה כדי שיהנו ישראל מהם. כי זה ידוע שכל סעודתו של אותו רשע היה כדי להכשיל ישראל באכילת איסור וכנ״ל וזה שאמרו רז״ל בימי הה כשבת המלך על כסא מלכותו וכו׳ כשנתישבה מלכותו כי חשב וטעה וכו׳ כי על ידי טעותו שסבר שכבר כלו השבעים שנה ולא נגאלו על כן לא יגאלו עוד כי יפלו ח״ו לשינה יותר משבעים שנה כנ״ל ועל כן שה משתה דייקא כדי להכשיל ישראל כדי להגביר עליהם השינה ולהפילם ח״ו מכל בחינת שבעים שנה שהם בחינת שבעים פנים של תורה כדי שעל ידי זה תתקיים מלכותו כנ״ל ועל כן באותו סעודה יעץ המן הרשע להרוג את ושתי המלכה שכל זה היה עצת הסטרא אחרא וכוונה היה כדי שעל ידי זה יתגלגל הדבר ותלקח סתר אל בית המלך כדי להביא בחינת מלכות ההסתרה יתירה ביניהם אבל באמת היה כח המרדכי לגלות הסתרות (כמו שכתב רבינו שם) וגם יש לו כח לעוררם ולהקימם מהשינה והנפילה מכל השעי פנים על ידי פגם האכילה הנ״ל כי מרדכי הוא בחינת רב חסד בחינת הדרת פנים בחינת עתיק יומין בחינת סיפורי מעשיות של שנים קדמוניות שעל ידי זה יכולולעור מהשינה של השבעים פנים הנ״ל כי מרדכי בגימטריא רב חסד (כמובא במאמר הנ״ל) וזה שמצינו שכל עיקר הגאולה ההוא הביא מרדכי על ידי סיפור מעשה בחינת ויגד מרדכי לאסתר המלכה שסיפר הממעשה שהיה. לאסתר שהיא בחינת הסתרה בחינת שינה כדי לעורר מהשינה ולגלות הסתרה על ידי זה כנ״ל. וכן היה בסוף שעל ידי זה באה הגאולה אז כמו שכתוב בלילה הוא נדדה שנת המלך שנת מלכו של עולם כמו שאמרו רז״ל וזה היה על ידי סיפורי מעשיות של בחינת מרדכי כמו שכתוב ויאמר להביא את ספר הזכרונות דברי הימים וכו׳ וימצא כתור אר הגיד מרדכי שמצאו

סיפורי מעשיות של מרדכי בחינת רב חסד כנ״ל כי על ידי ספורי מעשיות של מרדכי שסיפר לאסתר שהיא בחינת כנסת ישראל שבאו בהסתרת פנים בבחינת שינה כנ״ל ועל ידי זה הקיצם ועוררם מהשינה והחזירם בתשובה. על ידי זה גרם בחינת התעורות השינה לעילא בחינת נדה שנת המלך הנ״ל כי על ידי אתערותא דלתתא הבוא אתערואת דלעילא. וזה בחינת ותאמר אסתר למלך בשם מרדכי שבחינת אסתר דהיינו כנסת ישראל היה להם פתחון פה להמליץ טוב על ישראל כי סיפרה למלכו של עולם והביא למעלה סיפורי מעשיות של מרדכי שעל ידי זה היה התעוררות השינה כנ״ל. וזהו בחינת קריאת המגיהל שבעו לדורות לקרות המגילה בכל שנה ושנה.והיא עיקר המצוה של פורים כדי לעורר את ישראל בכל שנה מבחינת שינה על ידי סיפר מעשה של שנים קדמוניות שזה בחינת המגילה שהיא דבר יקר מאד וכל עיקרה הוא בחינת סיפור מעשה שמתחלת ויהי בימי אחשורוש וכן עד סוף המגילה כל הולך על דרך סיפור מעשה והוא מעשה של מרדכי ואסתר שהוא בחינת מעשה של שנים קדמוניות שעל ידי זה מעוררין מהשינה בכל שנה ושנה בחינת והימים האלה נזכרים ונעשים בכל שנה ושנה. שהמעשה של הימים האלה מביאים לבחינת זכרון בכל שנה וכו׳ שהיא בחינת התעוררת השינה שהוא בחינת שכחה כי השינה הוא הסתלקות המוחין שזה בחינ שכחה שרצה המן הגביר עיהם בבחינת הפיל פור שהיא בחינת שכחה כמובא וכן בכל שנה נעשה זאת (כמבוא בספרים) ועל ידי קריאת המגילה כנ״ל מבטלין השכחה בחינת שינה כ״ל וכן מהאי טעמא אמרו רז״ל צריך לפושטה כאיגרת כי היא כמו סיפור מעשה שמספרין מאיגרת מעשה שהיה בימי מרדכי ואסתר בחינת מעשה של שנים קדמוניות כנ״ל.

אות ב

והנה עיקר התגברוהמן היה בחודש אדר שאז רצה להתגבר על ידי שראה שאז מת משה שהוא היה עיקר וכלל קבלת התורה שעל ידי התורה מגלין ההסתרות כמו שכתוב במאמר וביום הביכורים הנל וסבר שמאחר שמת משה אז נתבטל כח עסק התורה ואי אפשר לגלות הסתר העוד. ומחמת זה התגבר אז כי הוא כנגד מלכות דקדושה וכשהמלכות דקדושה בבחינת ההסתרה על די שאין עוסקין בתורה זי מתגבר בחינת המן עמלק וזה בחינת הקול קול יעקב והידים ידי עשו בזמן שהקול קול יעקב אין הידים וכו׳ כי על ידי קול יעקב שהוא עסק התורה שעל ידי זה מגלין ההסתרות. ואזי אין כח למלכות הראשע שהיא בחינת ידי עשו שהיא מלכות המן עמלק שהוא מזרע עשו וזה בחני הפיל פור הוא הגורל כי למעלה כולו טוב ושם בשורשם אפילו הסטרא אחרא בשורשה הוא טוב ולמטה נתפרדין

לימין ושמאל שהם סטרא דקדושא וסטרא אחרא ולמעלה נשפע שפע החיים תמיד שהוא כולו טבו וצריך לעלות כלים לקבל החיות שזה נעשה על ידי עסק התורה שהוא בחינת ימים ומדות שעל ידה מקבלין החיות לתוך הכלים והמדות (כמו שכתוב שם) וכשאין עסק התורה ח״ו אזי נכנסת ח״ו הסטרא אחרא ומקבלת החיות הנשפע מלמעלה בבחינת תחת עבד כי ימלוך ושפחה כי תירש וכו׳ והגורל הוא בחינת עלמא דאתי. כמו שכתוב ותנוח ותעמוד לגורליך לקץ הימין כמרומז בדברי רבינו ז״ל במקום אחר ושם בבחינת עלמא דאתי הוא גורל אחד כולו טוב כי שם הוא בחינת כולו טוב כולו אחד ואין שום רע כלל ולמטה משם מתפרדין לשני גורלות גורל אחד לה׳ וגורל אחד וכו׳ שה בחינ כח הבחירה שיש כח ביד כל אחד לבחור לעצמו גורלו וחלקו. על כן צריכים לשמור מאד את זכרון היא לאדבקא מחשבתיה בעלמא דאתי. כי למטה בחינת הימים בחינת עולם הזה קשה מאד וכבד על האדם לבחור בגורל הטוב מחמ שני הדרכים נתונים לפניו וגם אפשר לטעות לפעמי ח״ו להמיר טוב ברע או רע בטוב אבל כשמדבר מחשבותיו בעלמא דאתי ששם כולו טוב גורל אחד כולו לה׳ אזי בוודאי לא תמעד אשוריו כי משם יוכל להמשיך דרך הטוב שילך בה בעולם הזה ויוכל לבחור לו דרך החיים והטוב אפילו בתוך הימים בעולם הזה. על ידי שמחשבתו דבוקה תמדי בעלמא דאתי שמשם יוצאים כל הדרכים כנ״ל. וזה בחינת ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב וכו׳. ובחרת בחיים בפתח הבית מרוה על החיים הידועים שהיא עלמא דאתי שהיא מקור החיים. היינו מחמת ששני הדרכים נתונים לפניך על כן העצה שתדבק מחשבתך בעמלא דאתי ותבחור בחיים הידועים חיים הנצחים שמשם תוכל להמשיך לך דרך נכונה דרך החיים שתלך בו בעולם הזה. וזה שהתפאר דוד המלך עליו השלום על שנפל לו גורל הטוב מלמעלה דהיינו שזכה שנשפע לו מגורל העליו בחינת עלמא דאתי שוא כולו לד׳ כנל נמשך לו גם למטה שיהיה גורלו טוב בעולם הזה להיות בחלקו של הקדוש ברוך הוא וזהו ה׳ מנת חלקי וכוסי שזכה להיות בחלקו של השם יתברך כי אתה תומיך גורלי תומיך לשון השפלה וירידה כמו שפירש רש״י שם היינ שבחינת את בחינת עלמא דאתי שמשם ירד ונשפע לי גורלי הטוב להיות ה׳ מנת חלקי כנ״ל. וכל זהה הוא על ידי התורה שעל ידה ממשיכין החיים לתוך הימים והמדות דהיינו שממשיכין החים ממקור החיים מעלמא דאתי לתוך הימים והמדות לזכות לגורל הטוב כנ״ל. וזהו חבלים נפלו לי בנעימים שזכיתי לחלק הנעים על ידי אף נחלת שפרה עלי על ידי בחינת התורה שהיא נחלת שפרה בחינת אמרי שפר כי התרוה היא בחינת תפארת כמובא. וזה בחינת ונתן אהרן על שני השעירים גורלות וכו׳ כי כדי להמשיך גורל של שם בימין וגורל של שמאל בשמאל על כן הוצרך להגביה ולנשא שני הגורלות הם ימין ושמאל שניהם לה׳ שם בשורשם כולו טוב. ואזי יוכל להמשיך משם כרצונו ליתן לכל אחד חלקו וגורלו כראוי. ולא יחליף ולא ימיר ח״ו שיהיה ח״ו של שם בשמאל שזה היה כשלא היה הכהן גדול הגון ולא היה יכולל לאדבקא מחשבתו בעלמא דאתי.ועל כן המן הרשע הפיל פור הוא הגורל שרצה להפיל גורל. להיל ממש שרצה להפיל הגורל

שהוא מקור החיים להמשיך לעצמו לחלקו וגורלו ח״ו להמשיך הגורל והחים לסטרא אחר אח״ו כנל וזה בחינת הפיל פור שהוא בחינת שכחה כמובא וכנ״ל שהוא סטרא דמואת בחינת נשכחתי כמת מלב שרצה להפיל הגורל הנ״ל לחלקו ח״ו למטה שהוא בחינת שכחה סטרא דמותא בחינת הפיל פור יפך הגורל בחינת עלמא דאתי שהוא מקור החיים בחינת זכרון כנ״ל כי רצה להמשיך הגורל למטה לחלקו לבחינת פור בחינת שכחה כנ״ל ולא עלה בידו טעותו כי אם בחודש אדר זאז מת משה וסבר שנתבטל כח התורה כנ״ל שאזי יכול להמשיך לעצמו הגורל ח״ו כנ״ל. וזהו הפיל פור הוא הגורל וכו׳ מחודש לחודש שנים ער הוא חודש אדר כמבוא במאמר ואלה המשפטים (בסימן יוד) אבל באמת מרדכי שהיה גם כן בחינת התורה היה לו כח לגלות הסתרות ולהכניעו ולהוצאי ממנו כל יניקתו שינק מהקדושה ולעשות מזה תורה חדשה בבחינת חיל בלע ויקיאנו (כמו שכתב רבינו שם) דהיינו שהי הלו כח להכניע הרע ולהגביה החיות כי שם עד שורש יניקתם מקור החים ואזי שוב ויתהפך החיות ויהיה אצלו בגלות ויהיה נעשה מזה תורה חדשה כנ״ל. וזה בחינת מה שכתב רבינו שם שעל ידי שמכניעין העצבות רוח שהוא זוהמת הנחש שהוא בחינת עמלק שעל ידי זה בחינת עצבון ידים בחינת וידי משה כבדים וכו׳ על ידי זה שמכניעין אותו אזי יכולין לשאת את הידים בחינת אשא אל שמים ידי. ומשם מקבלים דיבורים בחינת אלו ואלו דברי אלקים חיים עיין שם היינו על ידי שמכניעין הרע הנ״ל על ידי זה מנשאין את הידים שה יד ימין ויד שמאל שמשם אחיזת הסטר אאחר אמנשאין שניהם למעלה לבחינת עלמא דאתי שזה בחינת שמים אש ומים ביחד בחינת אלו ואלו דברי אלקים חיים כולו טוב וכולו אחד בחינת כונן שמים בתבונה שזה בחינ תורעם גבורותיו מי יתבונן. מי יתבונן דייקא בחינת בינה עלמא דאתי שסש כולו אח אלו ואלו וכו׳ כנ״ל ועד שם צריך להגביה הידים הנ״ל ואזי נמשך משם דעת גדול מאד שהוא בחינת תורה חדשה שנעשה מההסתרה הנ״ל בבחינת חיל בלע ויקיאנו כנ״ל כי זאת התורה היא תוה גבוה ועליונה מאד (כמו שכתוב שם). וזה בחינת המגילה שהיא נעשית מבחינת הזאת כי על ידי שהתגבר המן והיה אז הסתרה גדולה מאד בחינת הסתר אסתיר על ידי זה אחר כך כשזכו לנצחו על ידי זה נשה מבחינת הסתרה הזאת תורה חדשה שהוא בחינת המגילה שהיא תורה חדשה שנעשה מזה כנ״ל (וכמו שכתוב לעיל מזה בהלכות קריאת התורה עיין שם) ועל שם זה נקראת מגילה עיין שם שהיא נעשית מהתגלות ההסתרה כנ״ל.

אות ג

וזה הדבר נעשה בכל דור ודור ואצל כל אחד ואחד מישראל כשעושה תושבה באמת כראי כי זה בחינת תשובה שמי שנוטה מדרך הטוב ובחר לעצמו חלק וגורל הע חי"ו אזי אי אפשר לו שיתתקן וישוב לדרך הטוב כי אם על ידי שתובה הוא בחינת שבת בחינת עלמא דאתי כמובא דהיינו שהוא וכרח להצטרף ולהבחין בדרך ההוא שהלך בו בחינת תשובת המשקל כמבוא לעיל דהיינו שהוא מוכרח לשוב ולילך ולהיות בכל אותן הדרכים הרעים שהיה בהם מקודם. לשבר תאוותו ויטה מהם ויסור מהם צריך לילך דרך כל הרכים ההם עד אשר ישוב למקומו אל אם הדרך שורש שני הדרכים ששם כולו טוב ומשם והלאה מתפצלין ומתפרדין שני הדרכים כנ"ל וזה בחינת הציבו לך ציונים שימי לך תמרורים שיתי בך למסילה דרך הלכת שזה קאי על תשובה כמו שפירשו רז"ל שצריך לשום לבו למסילה ודרך שהלך בה מקודם לשוב ולחזור דרך להשם יתברך לבחינת תשובה כנ"ל ועל כן צריך להציב לו ציונים וסימנים לבל יכשל ויתער בהם חי"ו ממאחר שכבר תעה בהם כי הם דרכים תועים ונבוכים מאד. וצריך לשמור עצמו מאד ולעשות לעצמו סימנים וצינוים לבל ילכד בהם חי"ו עוד וזהו שימשיך תמרורים דהיינו מרירות הלב שסובל בעת ששב והולך דרך הדרכים המרים מאד לשוב בדרך אותן הדרכים אל אם הדרך כנ"ל וצריך לסבול מרירות גדול וקשה מאד עד אשר יעבור כל אותן הדכים מרים לשוב לדרכו לשלום אם הדרך הנ"ל היא בחינת בינה עלמא דאתי שהיא בחינת תשובה כנ"ל. ועל שם זה נקראת תשובה עיין שם ששם שבים וחוזרם כל הדברים לשרשם כי שם הוא כול וטוב כנ"ל. והכלל שעיקר בחינת התשובה שצריך להשיב ולהחזיר ולהעלות גם הדרך השמאל אל שורשו כנ"ל. וזה נעשה על ידי ששב והולך ועובר באותן הרים הנ"ל כי על ידי זה מעלה החיות משם דהיינו ניצוצות הקדושים שנפלו לשם על ידי עוונותיו משיב אותן לשורשם שהוא בחינת תשובה כנ"ל. ואזי כשבים כל הדרכים המקולקים לשרשם לבחינת תשובה הנ"ל אזי שם חוזרים ונעשים מכל העוונות והדרכים ההם תורה חדשה בבחינת חיל בלע ויקיאנו כנ"ל. שנעשה מזה את חיל תורה חדשה כנ"ל. וכן כתב רבינו במוקם אחר שמעוונות ישראל שיזכו לעתיד לבחינת תשובה האמתית אזי יהיה נעשה מהם תורה חדשה.

אות ד

וזה מצוות זכירת עמלק. כמו שכתוב זכור את אשר עשה לך עמלק וכו' שכל מעשה עמלק דהיינו התגברות הסטרא אחרא על החלושי כח שבישראל שהענן פולטן והוא מכשיל אותם על כן צריכין להגביה אותם ולהחזירם למקומם לבחית תשובה שהיא בחינת ענני כבוד. בחינת סוכה

בחינת אימא דמסככא על בנין וה בחינת זכור את את אשר עשה לך וכו׳ זכור דייקא כי צריך לזחהיר מעשה עמלק לבחינת זכרון שהיא בחינת עלמא דאתי בחינת תשובה כנ״ל וזה נעשה בכל שנה ושנה בבחינת והימים האלה נזכרים ונעשים בכל שנה ושנה משפחה ומשפחה ומדינה ומדינה ועיר ועיר שכל אחד ואחד כשזוכה לנצח מלחמת עמקל וזוכה לשוב בתשובה אזי חוזרים הימי שהם בחינת המדות ששם הבחירה כי יש ימי טוב וימי רע וחוזרם כולם אל קומם שהוא התשובה שהוא בחינת זכרון כנצל שהוא למעלה מהימים בחינת כולו טוב כנ״ל ושם נתחדשים ונעשים מחדש ונעשה מהם ימי טוב דהיינו תורה כנ״ל וזהו בחינת השיבינו ה׳ אליך ונשובה חדש ימינו כקדשם כשזוכין לשוב אליו בבחינת תשובה כנ״ל. שם נתחדשים הימים כמקדם כנ״ל. וזה בחינת קריאת המילה בכל שנה ושנה. כי בכל שנה ושנה נעשה הנס של מפסלת המן עמלק כידוע. ואז עושין פורים וקורין המגילה שנעשית מזה כנ״ל.

אות ה

ועל כן צריך לכותבה דווקא. ואם קראה על פה לא יצא. אף שעיקרה משום פרסומי ניסא והיה די לפרסם הנס בעל פה. אך על פי מה שכתוב לעיל שעיקר המגיהל נעשה על ידי התגלות הסתרה כנ״ל. יותר דהיינו על ידי שמחזירין ומשיבין גם בחינת הסתרה דהיינו הסטרא אחרא אל מקומה ושורשה כנ״ל. וזה בחינת הרמת והתנשאות הידים שעל ידם נעשה ההתגלות כנ״ל. דהיינו על ידי שמחזירין ושמיבין גם בחינת ההסתרה דהיינו הסטרא אחרא אל מקומה ושורשה כנ״ל. וזה בחינת הרמת והתנשאות הידים שעל ידם נעשה התגלות כנ״ל. (וכמבואר במאמר הנ״ל). כי עיקר אחיזת הסטרא אחרא הוא בהידים בחינת עצבון ידים (כמו שכתוב שם). ועל ידי האנחה שמתאנח ומתחרט ושב על דרכו הרעה. ועל ידי זה מגביה את הידים עד השמים לבחינת תשובה כנ״ל. וזה בחינת כי אשא אל שמים ידי ואמרתי חי אנכי לעולם. חי אנכי זה בחינת עלמא דאתי מקר החיים בחינת אנכי ה׳ אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים. כי עד שם צריך להגביה את הידים דהיינו יד ימין יד שמאל שמשם אחיזת הסטרא אחרא כנ״ל ואזי נעשה שם על יד זה דיבורים חדשים ממשיך משם תורה גבוה מאד כנ״ל. ואזי מקבלים הדיבורים מהידים כנ״ל (וכמו שכתוב שם עיין שם). נמצא שבחינת המגיהל שהיא נעשית מהדיבורים שמקבלין מהידים על ידי שמרימין אותם לבחינת תשובה עלמא דאתי ששם שורש הידים שעל ידי זה מקבלין דיבורים מהידים. דהיינו התורה החדשה שנעשית על ידי העוונת והסטרא אחרא שנתהכה לטוב כנ״ל. שזה בחינת המגיהל שנעשית מזה כנ״ל. ועל כן

צריכין לכותבה דוקא כדי להביא הדיבורים אל הידים לקבלם מהידים ממש כנ״ל. וזה חבינת כתור זאת זכרון בספר דהיינו מלחמת עמלק ומרמז על הגאולה כמו שאמרו רז״ל. כתוב דייקא. זכרון דייקא. כי מלחמת עמלק ונצחוה שב ונעה מזה בחינת זכרון כנ״ל צריך להביא זאת לתוך הכתב להמשיך הדיבורים אל הידים ולקבלם משם כנ״ל. כדי להפך הדבר מהיפך אל היפך. כי עיקר אחיזתו ויניקתו מהידים בחינת וידי משה כבדים שכתוב במלחמת עמלק. וזה בחינת הקול קול יעקב והידים והידים ידי עשו. והידים דייקא. כי עיקר אחיזתו כנ״ל בזמן שאין הקול קול יעקב כנ״ל. ועל כן צרי לחזור ולשוב תשובת המשקל ממש ולחזור להרים הידים כנ״ל. ולקבל משם הדיבורים שזה בחינת כתב כנ״ל. וזה בחינת כתיבת המגילה דייקא כנ״ל. נמצא שהתשובה ההגונה כשזוכה לבחינת כתב שימשיך דביורים על ידי הרמת הידים ויקבלם מן הידים בבינת כתב כנ״ל. וזה בחינת (ישעיה.מ״ד) יכתוב ידו לה׳ אלו בעלי תשבה יכתוב ידו דייקא. שזה עיקר בחינת תשובת המשקל כנ״ל:

אות ו

וזה בחינת חייב אינש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי. כי צריך לעלות אז אל בחינת זכרון בבחינת זכור את אשר עשה לך עמלק כנ״ל. אל הגורל העליון שורש הגורלות ששם כולו טוב. ואין שם שום רע כלל. רק משם ולמטה מתפצלין שני הגורלות שהם בחינת ארור המן וברוך מרדכי כנ״ל:

אות ז

וזה ענין סעודת פורים. כי מעתה שנתתקן הדעת וזוכין לבחינת מחלוקת לשם שמים שהם בחינת הדיבורים שמקבלים מן הידים (כמו שכתוב שם). שזה בחינת מפלת המן עמלק ומקרא מגילה שהיא בחינת דעת של התגלות ההסתרה כנ״ל. על כן זוכין עלה לבחינת לחם מן השמים. בחינת אכילת מן בחינת מצה שם). ועל כן דייקא מצוה לאכול ולהרבות בסעודה. כי אכילת זה היום היא בחינת דעת בחינת לחם מן השמים בחינת מחלוקת לשם שמים שהיא שלימות הדעת (כמבואר שם). ועל ידי

אכילת סעודה זו של פורים נתתקן פגם האכילה שנהנו מסעודה של אותו רשע. שעל ידי זה היה פגם הדעת מאד וגברה הסתרה כנ״ל. אבל אכיל זו הוא היפך מזה. כי הוא בחינת שלימות הדעת כנ״ל. וזה שאמרו רז״ל (מגילה י״ו ע״ב) ליהודים היתה אורה זו תורה. כי על ידי עסק התורה נתגלו ההסתרות שזהו הנס של פורים כנ״ל. וזה בחינת מתנות לאביונים כי לפי גודל הדעת כן גודל הרחמנות (כמו שכתוב שם). וזה בחינת הצדקה של מתנות לאביונים שזוכין לרחמנות על ידי הדעת. גם צדקה הוא בחינת שלם בחינת מרבה צדקה מרבה שלום. וכל זה תלוי בשלימות הדעת. שעל ידי זה נתרבה הרחמנות והשלום (כמו שכתוב שם עיין שם). ועל כן שולחין אפילו לעשירים משלוח מנות. הכל בשביל כדי להבות השלום מאד. מאחר שזכו לדעת גדול מאד כנ״ל. גם על ידי צ דקה מכניעין מלכות המן העמלק שהוא כנגד מלכות דקדושה ומתגבר בתאוות עשירות (כמו שכתוב שם במאמר הנ״ל) ועל ידי הצדקה מכניעין התאוות העשירות כמו שכתוב במאמר אשרי העם (בסימן י״ג):

פורים ב

הלכה ב

אות א

על פ המאמר ויהי הם מריקיםשקיהם (בסימן י״ז) יתבארהיטב כל ענין פורים עיין שסכל המאמר.

כי המן רצה להשמיד ולהרוג וכו׳ את כל היהודים ורצה לבטל ההתפארות של השם יתברך שמתפשאר עם עמו ישראל. ועל כן רצה להתגבר בחודש אדר שמת בו משה רבינו עליו השלום שהוא היה מגלה ההתפארות ועל ידי זה זכה להביא התורה בעולם. שהוא בחינת ההתפארות שמתפאר הקדוש ברוך הוא עם עמו ישראל על ידי התור שמקיימין ישראל. ועל כן על ידי התורה היה התגלות הרצונות של הבריאה כמו שכתוב בראשית בשביל התוה שנקראת ראשית ובשביל ישראל שנקראו ראשית. כי אורייתא וקודשא בריך הוא כולא חד. כי

התפארותו יתברך הוא עם ישראל על ידי התורה כנ״ל. ועל כן התורה נקראת תפארת כמובא. ומשם היה כלל קבלת התורה על ידי שהיה יכול לגלות ההתפארות של כל אחד ואחד מישראל אפילו מהפחות שבפחותים כמו שמובא במאמר כי תצא (בלקוטי תנינא סימן פ״ב) שמשה הי מקשר עצמו עם הפחות שיבשראל. והיה מוצא בו אלקות. כי היה עניו מכל האדם. ועל ידי זה עשה דרך כבושה בחודש אלול והביא אז התורה לעולם עיין שם. ועלכן זכה משה לכליל תפארת כמו שכתוב ישמח שמה במתנת חלקו כליל תפארת בראשו נתת לו בעמדו לפניך וכו׳. כי על ידי זהמעמד הר סיני שזכה לקבל התורה שהוא בחינת התפארות כנ״ל. על כן זכה לכליל תפארת מאחר שהכל נעה על ידו כנ״ל. ועל כן רצה להתגבר דוקא בירח שמת בו משה כנ״ל ועל כן עיקר התגברותו היה על ידי פגם האכילה שנהנו ישראל מסעודה של אותו רשע. של זה היה על פי עצתו כדי להכשילם במאכל של איסור. כי על ידי פגם האכילה נפגם ונתערבב הדעת שעל ידי זה מתכסה הצדיק שמגתה התפארת (כמו שכתוב שם). ומשם יניקת המן והסטרא רחא שינתקם מפגם המזבח פגם האכילה. שעל ידי זה התגבר טירוף הדעת שמשם יניקתו. ועל כן עשה המן עצמו עבודה זרה כי יניקת העבודה זרה הוא משם מבחנית פגם המזבח כנ״ל (כמו שכתוב שם). וזה שאמרו ר״ל שהמן מרוזם בהתורה בפרשת המן העץ אשר צויתיך לבלתי אכול ממנו אכלת. כי עיר יניקתו מפגם האכילה השעל ידי זה נפגם הדעת שזה בחינת פגם אכילת עץ הדעת טוב ורע. כי על ידי פגם האכילה נתעכב אור הצדיק המגלה ההתפארות ופגם בחינת ההתפארות ח״ו. ומשם יניקת העבודה זרה מנפילת ההתפארות (כמו שכתוב רבינו במקום אחר) ועל כן עשה את עצמו עבודה זרה וכנ״ל ועל כן צריך לתקן פגם המזבח לזכות לאכיהל בכשרות שאז דייקא על ידי האכילה נתרומם ונשלם הדעת וזה נעשה על ידי הצדקה (כמו שכתוב שם). וזה בחינת מתנות לאביונים שנותנין בפורים שעל ידי זה נתרבה האהבה והלום שעל ידי זה נעשה אויר הנח והזך. שעל ידי זה נכתבין דברי מרדכי בספריהם. בבחינת וימצא כתוב אשר הגיד מרדכי (כמו שכתוב שם). וזה בחינת קריאת המגילה שזה בחינת הכתב שנעשה על ידי מרדכי שנכתב ונחקק בספריהם שעל ידי זה נעשה הנס. כי על ידי זה נעשין גרים בחינת ורבים מעמי הארץ מתייהדים. שעל ידי זה נשלם פגם המזבח שעל ידי זה נשלם הדעת שעל ידי זה נתגלה אור הצדיק המגלה ההתפארות של ישראל. ועל ידי כל זה הא מפלת המן שיניקתו מפגם המזבח כנ״ל (עיין שם היטב). ועל כן עיקר תיקון המגילה נתתקנה ונעשית שתהיה כתובה בספריהם וכמו שמובא שבשביל זה אין שום שם בפרישו בכל המגילה מחמת זה שתהיה כתובה בספריהם כי כל עיקר בחינת המגילה הוא בחינת הכתב שנחקק ונכתב בספריהם שנעשה על ידי מרדכי. שעל ידי זה נעשה כל מפלת המן כנ״ל. וזה שכתוב וכל מעה תקפו וגבורתו ופרשת גדולת מרדכי הלא הם כתובים על ספר דברי הימים למלכי מדי פורס שזה לא מצינו כזה בספריהם שעל ידו הוצאי הטבו שהיה כבוש ביניהם כל כך כמו שהיה אז. ועשה נס גדול כזה על ידי הכתב הנ״ל כנ״ל. וזה שאמרו רז״ל שבשעה שבא המן למרדכי להרכיבו על הסוס וכו׳ מצאו שיה עוסק

בהלכות קומץ של מנחה וכו׳ ואמר לו אתי קומץ מנחה דידכו ובטיל עשרת אלפים ככר כסף. קומץ מנחה דיקיא. היינו בחינת קרבנות שהם שלימות המזבח שעל ידי זה היה מפלת המן כנ״ל. וזה בחינת משלוח מנות איש לרעהו הכל בשביל להרבות השלום שעל ידי זה נעשה אויר הנח שגם כל הצדקה של מתנות לאביונים הוא הכל בשביל הנ״ל. ועל כן מצוה גדולה לאכול בפורים ולהרבות בסעודה מאד כי עיקר שלימות הדעת ותיקונו והכנעת הכסילות שמשם יניקת המן כנ״ל הוא על ידי אכילה כשהוא בכשרות כנ״ל (וכמבואר שם עיין שם). שזה נעשה על ידי הצדקה ומקרא מגילה כנ״ל. ועל כן נוהגין לעשות עיקר הס עודה סמוך לערב. אחר שעשו התיקונים של הפורים שעל ידם נשלם הדעת כנ״ל אז הותרה האכילה והוא מצוה גדולה להרבות בסעודה כי אז האכילה הוא עיקר שלימות הדעת כנ״ל ועל כן מתענין קודם פורים תענית אסתר. כי התענית הוא תיקון תאוות אכילה. (כמו שכתב רבינו במקום אחר) והוא בעצמו בחינת הצדקה (כמו שכתב רבינו במקום אחר) בחינת אגרא דתעניתא צדקתא. שעל ידה נתתקן פגם האכילה כנ״ל. וזה שקצת נוהגין ליתן מתנות לאביונים ביום תענית אסתר. כי הצדקה והתענית הם בחינה אחת וצריך להקדים אותן. כי על ידם עיקר הנ כנ״ל. כי עיקר התיקון של פגם האכילה הוא הצדקה (כמבואר במאמר הנ״ל):

פורים ג

הלכה ג

אות א

על פי המאמר תקעו בחודששופר המתחיל מאמונה (בלקוטיתנינא סימן ה׳) עיין שם כלהמאמר. והכלל כשמתקנין פגם האמונה אזי נעשין מזה גרים והגרים מכניסין גאוה בישראל ועל ידי הגאוה נעשה פגם ניאוף ח״ו. והמגינים שבדור מעלין פגם תאוות ניאוף ונעשה מזה בחנית מוחין תפילין בחינת חותם דקדושה. ואזי הוא בחינת חלם על ידי מלאך שהוא בחינת אדם ולא חלום על ידי שד חצו שהוא בחינת בהמה. אבל יש להמאכלים חלק בחלום. לזה צריכין שמחה שהוא חיזוק המלאך ועיקר

חיזור המלאך הוא בניסן. ואז היה ראוי שיתבטל פגם טומאה זו. אבל יש שבא על ידי קלקול המשפט וקלקול המשפט נעשה על ידי שמעלין טיפת עשו וישמעאל. ואזי על ידי קלקול כסאות למשפט נופלין אהבות מן המרכבה וכו׳. ולזה צריכין קישור המרכבה בחינת מרכבו ארגמן וכו׳ (עיין שם כל המאמר היטב):

והנה המן הרשע שהוא מזרע עמלק שהוא ממונה על פגם טומאה זו רצה להתגבר על ישראל בזמן גלות בבל שבעים שנה שהוא בחינת שינה (כמובא בספרים). והתגברותו על ישראל היה על ידי פגם המאכלים כמו שאמרו רז״ל מפני מה נתחייבו שונאיהן של ישראל שבאותו הדור כליה מפני שנהנו מסעודתו של אותו רשע. כי מאכלים טמאים הם בחינת פגם אכילת עץ הדעת טוב ורע שפגם בו אדם הראשון שעל ידי זה פגם בטיפי המוח. ועל ידי זה נתקלל בעצבון תאכלנה. ועל כן עיקר התיקון על ידי השמחה היפך בעצבון תאכלנה. אבל אין יכולין לתקן כי אם מאכלים טהורים שתיקונם כשזוכין לאכול בשמחה כמבואר שם. אבל מאכלים טמאים שאסרה תורה אין להם שום תיקון. ועל כן מי שנהנה מהם נמשך עליו ח״ו בחינת בעצבון הנ״ל שהוא פגם חטא אדם הראשון שמשם נמשך ח״ו טומאה הנ״ל שממונה עליו המן עמלק. שעל ידי זה נתחייבו שונאיהן של ישראל כליה ח״ו. כל על פגם זה נאמר ביום אכלך ממנו מות תמות וזה שאמרור זל עוד מפני שהשתחוו לצלם וכו׳ והיינו הך ולא פליגי כי הא בהא תליא. כי השתחוו לעבודה זרה היינו פגם אמונה שהיא התחלת הפגם. ואחר כך נמשך מזה הפגף אמונה פגם טומאה הנל (כמבואר שם במאמר הנ״ל עיין שם) וגם על אדם הראשון אמרו רז״ל שפגם באמונה כמו שאמרו רז״ל שכפר בעיקר. כי כל הבחינות הנ״ל קשורים זה בזה. פגם אמונה ופגם טומאה הנ״ל ופגם המאכלים ח״ו (כמבואר שם עיין שם היטב). כי אחיזתהמן היה מפגם עץ הדעת כמו שאמרו רז״ל המן מן התשובה מנין שנאמר המן העץ וכו׳ היינו כנ״ל. ועל כן רצה להתגבר בחדש אר שמת בו משה כי מיתת משה זה בחינת הסתלקות הדעת בחינת שינה. שאז הוא זמן התגברותו ח״ו כשאין תיקון בכל הבחינות הנ״ל:

אות ב

גם עיק חיזוק המלאך הוא בניסן (כמו שכתוב שם). כי אז הוא זמן שנותנין התמנות לכל המלאכים. ואז נתחדש הרצון ואז הוא זמן שמחתם. וחשב המן להתגבר עליהם בחודש אדר שהוא רחוק מניסן בתכלית הריחוק. כי חשב שכל חודש שהוא רחוק יותר מניסן נחלש בו כח המלאך יותר ועל כן רצה להתגבר באדר דייקא שהוא בתכלית הריחוק מניסן. וזה שדקדק הכתוב הפיל פור מים ליום ומחודש לחודש

שנים עשר הוא חודש אדר. לחדש שנים עשר דייקא. כי זה דיקיא היתה מחשבתו הרעה מאחר שהוא חדש השנים עשר מניסן שהוא בתכלית הריחקו ממנו מה שאין חדש אחר רחוק מניסן יורת מאדר שהוא החדש האחרון. על כן רצה להתגבר בו ח״ו כי חשב שבו כבר נחלש יותר חיזוק המלאך כי עיקר החיזור הוא בניסן כנ״ל. וזה שכתוב ישנו עם אחד ודרשו רז״ל ישנו עם אחד לשון שינה כי עיקר כוחו בזמן השינה כנ״ל:

אות ג

והתיקון היה על ידי התענית כמו שכתוב צומו עלי וכו׳. כי תענית הוא תיקון פגם המאכלים כי על ידי תענית נעשה שמחה שזה בחינת תענית חלום (כמבואר שם היטב עיין שם) ועל כן נקבע פורים לשמחה ולמשתה וליום טוב. כי עיקר התיקון על ידי בחינת שמחה שהוא תיקון המאכלים בחינת חיזוק כח המלאך כנ״ל. וזה בחינת סעודת פורים כי צריכין דייקא להרבות בסעודה בפורים מאחר שזכו לתקן המאכלים. על כן הוא מצוה גדולה אז לשמוח ולהרבות בסעודה לקיים לך אכול בשמחה לחמך שזהו בחינת תיקון השינה תיקון פגם טומאה הנ״ל (כמו שכתוב שם עיין שם). וזה שאמרו רז״ל משנכנס אדר מרבין בשמחה. כי עיקר התיקון הוא השמחה שהוא חיזוק המלאך כנ״ל. וזהו שדקדקו משנכנס אדר וכו׳ כי באמת עיקר השמחה היתה ראויה שתתחיל בניסן. כי אז הוא עיק חידוש הרצון ואז הוא זמן השמחה (כמו שכתוב שם). אבל מאחר שחב עלינו המן הרשע להתגבר עלינו באדר על ידי פגם המאכלים כנ״ל על כן אחר שזכינו להתגבר עליו על ידי תיקון השמחה כנל על כן עתה אנו מתחילין השמחה מאדר וזהו משנכנס אדר מרבין בשמחה היינו כי כשנכנס אדר אזי אנו מתחילין בשמחה שהוא חיזוק המלאך כדי להכניע ולשבר כח המן הרשע על ידי זה כנ״ל. כי באמת אף על פי שעיקר חיזוק המלארך הוא בניסן אף על פי כן אנו יכולין לחזק כח המלאך בכל השנה וזה נעשה על ידי השמחה. כי על ידי השמחה נתחזק כח המלאך כאלו נתחדש הרצון אז (כמו שכתוב שם). ועל כן עתה מתחיל השמחה מאדר שהוא חיזוק המלאך כנ״ל. ועל כן עיקר מפלתו היתה בניסן. כי אז הוא עיקר חיזוק המלאך כנ״ל:

אות ד

וזה שאמרו רז״ל מה ראתה אסתר שזימנה את המן על הסעודה. לקים את רעב שונאך האכילהו לחם וכו׳ כי גחלים אתה חותה על ראשו. גחלים דייקא. כי התגברות המן היה על ידי פגם המאכלים כנ״ל. ועיקר ההתגברות ח״ו הוא כי כשאין חיזוק בהמלאך אזי השדים מקבלים ויונקים הרבה מן המאכלים ואזי נתערב כח הש״ד בתוך המאכלים. ומאחר שהשדים מקבלים כח המלאך ח״ו והמלאים הם בחינתם ראיהו כלפידים כגחלי אש. על כן כשהם מקבליחח״ו כח המלאך עזי מחממים ח״ו בטמאה הנ״ל על ידי זה. וזה היתה כוונת אסתר שזימנה אותו על הסעודה כדי שהי התתן לו לחם לאכול. הי תתולו דייקא. כי זהו תיקון המאכלים כשאנו נותנין להם לחם לאכול. כי כשאין חיזוק בהמלאך אזי הם יונקים הרבה מן השפע ואנו ניזונים מן התמצית ח״ו. מאחר שהשדים מקבלים הרבה מן הפרנסה ונתערב בהמאכלים כח הש״ד. ועל כן נמשך הפרנסה להעובדי כוכבים ח״ו בשופי. אבל כשי שחיזוק בהמלאך שאז אין השדיממקבלים מן הפרנסה כי אם כדי חיונו בצמצום אזי כל השפע לנו. וזי הם ניזונים מן התמצית. ואזי אנו נותנין להם פרנסה וזהו תיקון גדול כשאנו מחלקין להם פרנסה. כי באמת כדי חיונו בצמצום צריכין ליתן להם כמובא. נמצא כשאנו נותנין ומחלקין להם פרנסה זהו בחינת תיקון המאכלים. ובשביל זה זימנה אסתר את המן לקים מה שנאמר אם רעב שונאך וכו׳. כי באמת צריכין ליתן להם כדי חייהם בצמצום. אבל זהו תיקון גדול מאחר שאנו נותנין להם. וזהו כ גחלם אתה חותה על ראשו. כי עכשיו נתהפך כי כשהם מקבלים לעצמם ויוקנם הרבה. מן השפע ח״ו דהיינו כשאין חיזוק בהמלאך. אזי הם מקבלים כח המלאך שהוא בחינת גחלי אשומתגברים על ידי זה ח״ו. ועל כן עתה שזכו לתיקון המאכלים על ידי התענית כנ״ל ועל כן אז זימנה אסתר את המן להורות שאין לו עוד כח לינק מן השפע רק היא צריכה ליתן לו כנ״ל. וזה ידוע כי כשנמשך להם שפע מן הקדושה בכוונה הוא כדי להכניעם ולהשפילם ועל כן עכשיו כשאסתר מחלקת השפע להמן שהוא הסטרא אחרא אז בודאי גחלים הוא חותה על ראשו. גחלים דייקא. היינו גחלי אש הנ״ל בחינת כח המלאכים אשר מראיהו כגחלי אש. כי עכשיו כשמקבלין כח המלאך בצמצום כדי חיונו כנ״ל זי הוא הכנעתם ואזי הגחלים של המלאכים מלהטת אותם ומבערת אותם כי מהאש יצאו והאש תאכלם. כי זה כלל כי הם מקבלים הרבה מן השפע אזי הם מתגברים ח״ו. ואזי הם מקבלים כח המלאך שהוא בחינת גחלי אש וכו׳ כנ״ל אבל כשאין יכולין לקבל הרבה רק מה שנותנין להם בצמצום כדי חיונו שזהו בחינת הכנעתם. אזי אדרבא הגחלים של המלאכים נופלים על ראשיהם ושורפים ומכלים אותם. וזהו בחינת כי גחלים אתה חותה על ראשו גחלים דייקא כנ״ל:

אות ה

וזה בחינת ומשלוח מנות איש לרעהו, מנות דייקא בחינ מן כי המן היה יורד משחקם שם שוחקין מן ושחקים הוא מדור המלאכים והוא בחינת חיזוק המלאך בחינת שחוק ושמחה (כמבואר במאמר הנ״ל עיין שם) ועל כן המן היורד משם היה מאכל קדוש מאד כי לא היה להסטרא אחראט שום אחיזה בו כי היה יורד משחקים שהוא חיזוק המלאך כנ״ל. ועל כן היה המן כמונח בקופסא להורות שאין להסטרא אחרא שום אחיזה בו. כי המן היה בלי מוץ ותבן כי לא היה להסטר אאחרא שום אחיזה בו. כי המן היה בלי מוץ ותבן כי לא היה להסטרא אחרא שום אחיזה בו. וזה בחינת שמלוח מנות בפורים. להורות כי עכשיו הוא תיקון המאכלים. ועל כן עתה השפע נשלמת מאחד לחבירו בשפע גדול. כי עכשו אין לנו שום פחד כלל מהסטרא אחרא כין אין להסטרא אחרא שום אחיה בהמאכלים עכשיו. כי עכשיו הוא חיזוק המלאך על ידי השמחה של פורים כנ״ל ועל כן נקרא משלו מנות בחינת מן היורד משחקים שם השחוק והשמחה שהוא חיזוק המלאך כנ״ל וזה שנוהגין לכסות במפה כששולחין משלוח מנות. זה רמז על המן שהיה כמונח בקופסא וכמו שכתב בשולחן ערוך שבשביל זה מכסין במפה לחם של שבת זכר למן וכו׳. כי גם משלוח מנות הוא בחינת מן שהיה כמונח בקופסא. כי אין להסטרא אחרא שום אחיזה במאכלים של פורים כי אז הוא חיזוק המלאך כנ״ל׃

אות ו

גם המן הרשע רצה להתגבר ח״ו על ישראל ל ידי בחינת פגם המשפט המבואר במאמר הנ״ל. עיין שם היטב עני פגם המשפט שנעשה על ידי תפילין רעים דהיינו על ידי שמעלין טיפת עשו וישמעאל. ולזה צריכין קישור המרכבה שהוא בחינת כסאות למשפט וכו׳ (עיין שם היטב). והנה המן הרשע ימח שמו היה מזרע אגג והתגבר על ישראל על ידי פגם שאול שפגם במלחמת עמקל שהשאיר את אגג חי וחמל על מיטב הצאן וכו׳. וזה בחינת פגם המשפט שבא על ידי תפילין רעים על ידי שמעלין את המוח טיפת עשו וישמעאל (כמו שכתוב שם). כי ראשית גוים עמלק כי הוא כלול מעשו וישמעאל שהם כלליות כל האומות. כי הוא ראשית גוים וכלול מכולם והוא עיקר זוהמת הנחש בחינת טיפת עשו וישמעאל שאין להם שום תיקון. ועל כן נצטווה שאול להחרימם משור עד שה מגמל עד

חמור לאבד זכרם לגמרי כי כל הדברים שבעולם צריכין תיקון. כי כולם נפגמו על ידי חטא אדם הראשון שפגם בטיפי המוח שהוא בחינת החתים בשרו וכו'. ועל ידי זה כל דברים נפלו בקליפה ואנו עוסקם תמיד לתקן כל הדברים שבעולם להעלותן ולבררן מן הקליפה מבחינת החתים בשרו להעלותן אל המוח ששם נתתקנין כל ניצוצות כי כולם סמחשבה אתברירו כי זה עיקר התיקון להעלות כל הניצוצות שנפלו בקליפה שנתפשטו בכל הדברים שבעולם בדצח"מ על ידי חטא אדם הראן כנ"ל להעלותן אל המוח שזה בחינת שמעלין מבחינת החתים בשרו לבחינת מוחין תפילין המבואר במאמר הנ"ל אבל יש דברים שאסור לנו לתקן כי הם בחינת טיפת עשו וישמעאל שאין להם שום תיקון. וזה בחינת כל האיסורים שבתורה כי הם בחינת טיפת עשו וישמעאל בחינת זוהמת הנחש שאין הם שום תיקון ואדרבא כשמעלין אותם ח"ו אל המוח אזי נפגם המוח ונעשה קלקול המשפט שמזה מתגבר הטומאה הנל ביותר ח"ו. כו ועל כן עמלק שהוא זוהמת הנחש בחינת טיפת עשו וישמעאל הנ+"ל על כן אסור להשאיר ממנו שום זכר בעולם. ועל כן נצטווה להמית אפילו בהמות משור עד שה וכו' כי כולם הם בחינת טיפת עשו וישמעאל שאין להם שום תיקון ואסור לעסוק בהם לתקנם ולהעלותן אל המוח כי המוח נפגם על ידם כשמעלין אותם כנ"ל. ושאול המלך עליו השלום פגם בזה והשאיר את אגג מלך עמלק חי וחמל עליו ועל מיטב הצאן וכו' לזבוח לה'. וזהו פגם גדול מאד בחינת פגם התפילין הנ"ל כי היה רוצה להעלות לקרבן בהמות של עמלק. כי עיקר הקרבן הוא בחינת הנ"ל שמעלין ומתקנין כח הבהמיות שהוא כח המדה ומתקנין אותו בבחינת אדם כמו שכתוב אדם כי יקריב כם קרבן לד' מן הבהמה וכו' תקריבו את קרבנכם. כי זה עיקר הקרבן להעלות מבהמה לאדם שזה בחינת שמעלין מבחינת החתים בשרו לבחינת מוחין תפילין (כמבואר במאמר הנ"ל עיין שם היטב). ושאול שרצה להעלות לקרבן בהמות עמלק שהוא בחינת טיפת עשו וישמעאל על כן פגם בתפילין כי כשמעלין טיפת עשו וישמעאל על ידי זה נפגם המוחין והתפילין ונעשה קילקול המשפט ח"ו כנ"ל.וכן פגסם במה שחמל על אגג כי אסור לרחם עליהם כי הרחמנות הוא הדעת (כמובא בדברי רבינו ז"ל). נמצא כשמרחמין על אחד ממשיכין עליו דעת ועל כן כשהיה לו רחמנות על אגג מלך עמלק פגם בתפילין כי העלה ח"ו את עמלק שהוא בחינת טיפת עשו וישמעאל אל הרחמנות והדעת ועל ידי זה נעש פגם המשפט ועל כן טעה בכמה דברים כי היה דן את דוד ואת נוב עיר הכהנים כמורדים במלכות ודן ושפט אתם במיתה שלא כדין. וכן אמרו רז"ל ששאול לא זכה לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא היינו בחינת פגם המשפט על ידי פגם הנ"ל כנ"ל ועל כן נטרד ממלכות. כי עיקר מלכות דקדושה תלטי בזה במחיית עמלק שהוא בחינת תיקון הברית כנ"ל. כי מלכות דקדושה הוא בחינת אה יראת ד' שעיקר קיומה על ידי תיקון הברית שהוא תלוי במחיית עמלק כנ"ל. וזה שכתב שמואל לשאול אותי שלח ד' למשחך למלך על ישראל ועתה לך והכית וכו' כי תיקון מלכותו שהוא מלכות דקדושה היה תלוי בזה כנ"ל ועל כן כן כשפגם בזה נטרד מן המלכות כמו שכתוב יען מאסת דבר ד' וימאסך ממלך וכו'

כנ״ל: כי באמת שאול נבחר למלך הראשון על ישראל כי הוא בחינת קישור המרכבה שהוא בחינת תיקו המשפט כי שאול היה משבט בנימין ועיקר קישור המרכבה הוא בחינת בנימין כי יעקב אבינו היה מטתו שלימה כי כבר נתברר טיפת עשו וישמעאל לחוץ (ועיין כל זה בהלכות חלב ודם מה שכתוב שם) ועל כן היה יעקב בחינת תיקון המשפט כמו שכתב משפט וצדקה ביעקב אתה עשית. וכמו שכתוב משפט לאלהי יעקב. ועל כן זכה לתיקון הברית בשלימות ונשמר לגמרי מבחינת החתים בשרו כמו שכתוב כחי וראשית אוני. ועל כן זכה למטה שלימה והוליד שנים עשר שבטי יה שהם בחינ שתיקון וקישור המרכבה דקדושה כי שנים עשר שבטים הם ד׳ דגלים שהם כנגד ד׳ מחנות דקדושה שהם בחינ מרכבו ארגמ״ן כמובא. ועיקר קישור המרכבה הוא בנימין כי הוא המשלים את המטה שלימה של יעקב. וכמו שכתוב בזוהר הקדוש שבשביל זה נולד בנימין בארץ ישראל ולא אצל לבן. כדי שלא יהיה נשלם המטה שהיא בחינת מרכבה דקדושה אצל לבן בח״ל עיין שם. נמצא שעיקר שלימות המטה דקדושה הוא בנימין שנולד באחרונה שהשלים את מטה דקדושה. ואז כשנולד בנימין נשלם המטה בשלימות שהיא בחינת קישור המרכבה ועל כן זכה בנימין שיבנה הבית המדש בחלקו כי הבית המקד הוא בחינת קישור המרכבה. כי שם נתתקן ונתקשר המרכה דקדושה כי שם היתה השראת השכינה וכל ענין המרכבה הנמאר בשיר השירים כמו שכתוב אפריון עשה לו המלך שלמה וכו׳ עמודיו וכו׳ מרכבו ארגמן תוכו וכו׳ הכל קאי על המשכן ובית המקדש כמו שפירש רש״י שם. ועל כן עיקר תיקון המשפט היה בבית המקדש כי בבית המקדש היה לשכת הגזית ששם חותכין הלכות ומשם יצא עיקר המשפט אמת לכל ישראל כי שם היתה סנהדרין גדולה יושבת וכו׳. ועל כן בנימין הוא בחינת קישור המרכבה זכה שיבנה בית המקדש בחלקו שהוא בחינת מרכבה דקדושה בחינת תיקון המשפט כנ״ל. ועל כן זכה שמלך הראשון יהיה מזרעו. כי עיקר מלכות דקדושה הוא על ידי בחינת קישור המרכבה שהו בחינת תיקון המשפט בחינת תיקון הברית כנ״ל. ועל כן היה ראוי שזרעו יחרימו את עמלק שהוא ההיפך ממש מבחינת קישור המרכבה מבחינת תיקון המשפט כנ״ל. ועל כן שאול שפגם בזה על כן נטרד ממלכות כי עיקר המלכות דקדוה תלוי במחיית עמלק כנ״ל ועל ידי פגם זה דהיינו פגם המשפט כנ״ל שפגם שאול על ידי שהשאיר את אגג ואת מיטב הצאן וכו׳ על ידי זה בא המן עמלק ורצה להתגבר על ישראל ח״ו. נמצא שעמלק הוא תחלת הקילקול וסוף הקילקול. כי גם תחלת הקילקול דהיינו פגם המשפט בא על ידי עמלק על ידי שחמל עליו שאול המלך כנ״ל. ועל ידי אותו הפגם עצמו בא המן עמלק כי על ידי שחמל עליו נעשה פגם המשפט כנ״ל שעל ידי זה יש ח״ו כח להמן עמלק להתגבר בטומאה כידוע (כמו שכתוב שם):

אות ח

ועל כן המן הרשע הפיל פור הוא הגורל וכו׳. כי גורל הוא בחינת משפט שהוא בירור דברים שמברר לכל אחד משפטו ודינו כמו שפירש רש״י בכמה מקומות. וכן הגורל הוא גם כן בחינת בירור דברים וכמו שכתוב מדנים ישבית הגורל. כי הגורל דקדושה הוא מברר המשפט אמת. ועל כן חלוקת ארץ ישראל היה על ידי גורל על ידי הכהן גדול שיה לבוש בחושן המשפט כמו שפירש רש״י כי גורל הוא בחינת משפט שמברר לכל אחד משפטו וחלקו. ועל כן המן הרשע ימח שמו שיניקתו היה מבחינת פגם המשפט על כן הפילו פור הוא הגורל כדי לפגום גורל דקדושה שזה בחינת פגם המשפט כנ״ל.והגורל נפל לו בחוש נים עשר הוא חדוש אדר. כי חשב מאחר שיניקתו פמפגם המשפט דהיינו פגסקישור הרמרכבה שנפגם על ידי פגם שאול שהיה משבט בנימין שהוא האחרון שבשבטים שעיקר קישור המרכבה תלוי בו כנ״ל. ועל ידי שפגם שאול ונפגם בחינת בנימין בחינת קישור המרכבה כנ״ל. על כן רצה להתגבר על ישראל ח״ו בחודש האחרון שבי״ב חדשים. כי יב״י חדשי השנה הם כנגד י״ב שבטים כמובא. ויש בהם ד׳ תקופות כנגד ד׳ דגלים שהם בחינת קישור המרכבה. ועל כן רצה להתגבר חץ בחודש אדר שהוא החודש האחרון של י״ב חדשים מחמת שיניקתו היה מפגם המרכבה שנפגם על ידי בנימין שהוא האחרון שבי״ב שבטים שעיקר קישור המרכבה תלוי בו כנ״ל:

אות ט

ומרדכי ידע את כל אשר נעשה ויקרע מרדכי את בגדיו וילבש שק ואפר וכו׳ כי מרדכי היה בחינת תיקון כל הבחינות המבוארים במאמר הנ״ל כי מרדכי היה רבי אמת עם תלמידים. כי היה לו ישיבה של תלמידים (כמבואר בדברי רזל) ועל ידי רבי אמת עם תלמידים נתתקנין כל הבחינות הנ״ל ותיקון המשפט על ידי הרבי אמת הוא על די שמשליך עצמו לרפש וטיט בשביל השם יתברך ומסלק ממנו כל החכמות שזה בחינת שינה. ועל ידי זה זוכה שיתגלה לו בחינת צדיק ורע לו רשע וטוב לו שז בחינת תיקון המשפט (כמבואר היטב בדברי רבינו שם עיין שם היטב):ועל כן מרדכי כשידע את כל הנ״ל שאחיזת המן הוא עלידי פגם המשפט על כן לבש שק ואפר וכו׳ שזה בחינת שמשליך עצמו לרפש וטיט בשביל השם יתברך. כי סילק כל החכמות ממנו ועשה דברים פשוטים בלי שום חכמות שיצא בתוך העיר וזעק זעקה גדולה ולבש שק ואפר ועל ידי זה בעצמו נעשה תיקון המשפט כנ״ל. כי על ידי זה שמשליכין כל החכמות ומשליך עצמו לרפ שוטיט בשביל השם יתברך שזה בחנית

לבישת שק ואפר על ידי זה זורכה שנתגלה לו בחינת צדיק ורע לו רשע וטוב לו שזה חבינת תיקו המשפט כנל. וזהו בחינת ומרדכי ידע את כל אשר נעשה כי על ידי שלבש שק ואפר וכו׳. על ידי זה נע בחינת ומרדכי ידע את כל אשר נעשה כי זכה לידע כל שר נעשה בעולם כי יש הבל אשר נעשה על הארץ אשר יש צדיקים שמגיע אליהם כמעשה הרשעים ויש רשעים וכו׳ היינו בחינת צדיק ורע לו רשע וטוב לו. ומרדכי ידע את כל זה בחינת ומרדכי ידע את כל אשר נעשה היינו כל אשר נעה על הארץ אפילו צדיק ורע לו רשע וטוב לו. גם את זה זכה לידע ולהשיג. וזה נעשה על ידי שהיה מסלק כל החכמות והשליך עצמו לרפש וטיט בשביל השם יתברך בחינת וילבש שק ואפר וכו׳:

אות י

כי מרדכי הוא דרור. דרור לשון חירות בחינת יובל שהיא שנת החמשים בחינת חמשים שערי בינה. ובינהמקננא בכורסייא שהיא בחינת כסאות למשפט כנ״ל כי אחיזת מרדכי היה במקום גבוה מאד מאד שהוא סוד התגלות חכמה סתימאה שהוא נתגלה בעת השינה והדורמיטא דייקא. כי דייקא בעת השינה היינו כשמסלקין כל החכמות שהוא בחינת שינה אז נתגלה הארת מרדכי שהוא התגלות חכמה סתימאה היינו שנתגלה החכמה הסתומה ונעלמה מעין כל. היינו בחינת השגת צדיק ורע לו רשע וטוב לו שעל ידי זה נתתקן בחינת כסאו למשפט כי זה בחינת תיקו המשפט כנ״ל (ועיין היטב בפרי עץ חיים בכוונת של פורים ובדברי רבינו הנ״ל היטב):והמן הרשע שרצה להתגבר על מרדכי על ידי פגם המשפט היינו פגם כסאות למשפט ח״ו על כן היתה עצתו לעשות עץ גבוה חמשים אמה לתלות את מרדכי עליו. כי רצה לפגום בבחינת חמשים שערי בינה שהם בחינת כסאות למשפט שמפגם זה היהת אחיזתו כנ״ל. וזהו סוד הגורל שהפיל כי שם הוא שורש הגורל היינו כי בבינה שהוא בחינת כסאות למשפט שם הוא סוד הגורל כי משם יוצא המשפט לכל באי עולם ונותנין לכל אחד פי גורלו ומשפטו. וזהו בחנית הגורל של הכהן גדול ביום הכפורים כי יום הכפורים הוא בסוד היובל בחינת חמשים שערי בינה כמובא ואז נתתקנין כסאות למשפט ואז הכהן גדול נכנס לפני ולפנים. ואז הכהן גדול היה מטיל גורל על שני השעירים גורל אחד לד׳ וגורל אחד לעזאזל כי משם ולמטה מתחיל אחיזת הדין שמשם יניקת הסטרא אחרא בחינת עזאזל וצריכין ביום הכפורים שאז נתתקנין כסאות למשפט לתקן הגורל דקדושה בחינת משפט דקדושה ועיקר תיקונו על ידי שמגרשין משם אחיזת הסטרא אחרא ונותנין לו חלקו דהיינו שעיר אחד לעזאזל. שזה בחינת שאין רוצין להעלות בחינת טיפת עשו וישמעאל

שהוא בחינת תוקף הסטרא אחרא זוהמת הנחש אל הקדושה דהיינו אל המוח ח״ו רק אדרבא אנו מוציאין אותה לחוץ כי אנו בעצמינו נותנין לו חלקו. דהיינו שעיר אחד לעזאזל כדי שלא יהיה נאחז אצלינו כדי שלא יהי נפגם המשפט ח״ו על ידי זה. ועל כן המן שהיה נאחז מפגם המשפט מפדם הגורל על ידי שפגם שאול ורצה להעלות טיפת עשו וישמעאל אל המוח כנ״ל ועל כן הפיל פור הוא הגורל כי רצה להפוך הגורל והמשפט על ישראל לרעה ח״ו על ידי שנפגם המשפט והגורל כנ״ל ועל כן עשה עץ חמשים אמה. כי רצה לשלוט במרדכי על יד פגם המשפט שהוא בחינת יובל בחינת חמשים שערי בינה כנ״ל. כי על ידי פגם המשפט ח״ו נתעורר ח״ו עמלק כנ״ל. ואחר כך כשזכו ברחמי ד׳ לתיקון המשפט על ידי מרדכי כנ״ל נתהפכה מחשבתו הרעה על ראשו ותלו אותו על העץ אשר הכין למרדכי כי נתתקן בחינת כסאות למשפט ומה היה נפגם נתתקן ואז נעקר המן עמלק משורש אחיזתו ונתלה על העץ הגבוה נ׳ אמה. כי משם בעצמו נעקר ונפל לשאול תחתיות כי נתתקן המשפט ונתגרש ונפרד משם המן עמלק שזה בחינת תליה שמעלין אותו עד ראש העץ שגבוה חמשים אמה ומשם דייקא מורידין ומפילין אותו כדי לעקור אותו מן הקדושה לגמרי היינו מבחינת חמשים שערי בינה המלובשין בכסאות למשפט שמשם רצה לינק על ידי פגם המשפט וכנגד זה עשה עץ גבוה חמשים אמה ועתה שזכו לתיקון המשפט משם בעצמו היתה מפלתו כי נעקר משם והורד לשאול תחתיות שזה בחינת תליה שמעלין אותו עד ראש העץ ומשם מורידין ומפילין אות וכנ״ל. כדי לעקור אותו משורשו כנ״ל. וכן נתהפך הגורל והמשפט לרעה על זרע עמלק הכל על ידי תיקון המשפט שהוא בחינת גורל ואז נעקרו ונמחו הם על ידי אותו הגורל דייקא כי נתתקן הגורל שהוא בחינת תיקון המשפט כנ״ל.

אות יא

וזה בחינת מתנות לאביונים שנותנין בפורים. כי צדקה הוא בחינת תיקון המשפט בבחינ משפט חדקה ביעקב אתה עשית וכמבוא בדברי רבינו נ״י במקום אחר במאמר אמור אל הכהנים (סימן ב׳) שצדקה הוא בחינת משפט בחינת כי אלקים שופט זה ישפיל וזה ירים עיין שם. ועל כן רצה המן לקלקל הצדקה של ישראל ורצה לשקול עשרת אלפים ככר כסף כנגד השקלים של ישראל כמו שאמרו רז״ל כי כל מחשבתו הרעה היתה להגביר ח״ו פגם המשפט כנ״ל. ועל כן כשזכו לנצחו ולהפילו תקנו מתנות לאביונים היינו צדקה שהוא בחינת תיקון המשפט כנ״ל ועל כן צדקה הוא תיקון הברית כמובא. כי תיקווה משפט הוא תיקון הברית כנ״ל. ואז נשפע השפע אל מלכות דקדושה שזה בחינת שמיני עצרת (כמבואר

במאמר הנ״ל) שזהו בעצמו בחינת צדקה שמשפיעין לעני ואביון שוא בחינת נוקבא בחינת מלכות דקדושה דלית לה מגרמא כלום שזהו עיקר תיקון הברית (כמובא במקום אחר).

אות יב

וה בחינת עומר שעורים ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר אלו תפילין. וזה בחינת מקרא מגילה. קימו וקבלו הדר קבלוה בימי אחשורוש. לא ניתנה תרוה אלא וכו׳. כתב זאת זכרון בספר. שם שם לו חוק ומשפט ושם נסהו. היינו על המים שהיא בחינת משפט. ציון במשפט תפדה. ושפט בצדק דלים. וימי הפורים לא יעברו.ועל כן קראו לימים האלה פורים על שם הפור. כי זה עיקר תוקף הנס שנתתקן המשפט שהוא בחינת תיקון הגורל כנ״ל.וזה בחינת חייב אסם לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי

פורים ד

הלכה ד

אות א

על פי המאמר מי האיש החפץ חייסאוהב ימים וכו׳ בסימן ל״ג עייקשם היטב. והכלל כי מלא כל הארץ כבודו ואיהו ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין ולית אתר פנוי מיניה ואפילו בעמקי הקליפות יכולין למצוא את השם יתברך. ומי שכופה את יצרו אזי כשמדבר עם הגוים או רואה מעשיהם אזי הרע הופך ונתבטל נגדו. ונתגלה הטוב שהיה נתעלם שם וכו׳ עיין שם. ועל ידי זה זוכה לאהבה שבדעת. כי יש שני מיני אהבות. יש

אהבה שהוא בימים בחינת חסד. יומא דאזיל עם כולהו יומין ויש אהבה שהוא למעלה מהימים למעלה מהמדות. והיא אהבה שבדעת והיא בחינת אורייתא דעתיקא סתימאה דעתידא לאתגליא לעתיד לבוא. וכל אדם יכל לטעום טעם אור האהבה שבדעת על ידי שמקשה לבו לדעתו וכו׳. (עיין שם כל זה היטב). גם עיין מאמר של ואיה השה לעולה (בלקוטי תנינא סימן י״ב) עיין שם היטב.

והנה התורה הזהירה אותנו שלא לילך בחוקות העובדי כוכבים ולהתרחק מהם בתכלית הריחוק ושלא להתדמות להם וכו׳. (וכמבואר ביורה דעה בהלכות חוקת העובדי כוכבים עיין שם). כי באמת אף על פי שבאמת לאתו יכולין למצוא אלקותות יתברך אפילו בלשונות העובדי כוכבים. כי איהו מחיה את כולם. (וכמבואר היטב במאמר הנ״ל). אף על פי כן אסור לכנוס לשם כי יוכל להתפס שם מחמת ריבוי הקליפות שהם רבים על הטוב. והטוב מתעלם שם בתכלית ההעלם. על כן יוכל לתפוס ביניהם ח״ו. ועיקר אזהרה הזהירה אותנו התורה שלא ללכת בחוקותיהם דייקא. כמו שכתוב בחוקותיהם לא תלכו. כי את זה לעומת זה עשה אלקים. וכמו שבקדושה יש שני מיני אהבות אהבה שבימים. ושם יש בחינת ימי טוב וימי רע (כמבואר במאמר הנל). ויש אהבה שבדעת למעלה מהמוח והמדות. ושם הוא בחינת כולו טוב. כי הוא בחינת אורייתא דעתיקא סתימאה דעתידא לאתגליא לעתיד לבוא שהוא בחינת כולו טוב. ושם הוא למעלה מהמדות למעלה מהשכל. כי אי אפשר לנו להשיג בשכלינו אור האהבה הזאת שבדעת כנ״ל כמו כן את זה לעומת זה ססטרא אחרא יש שני בחינת יש בחינת קליפות וסטרא אטחרא שהם בבחינת ימים בחינת ימי רע והם כנגד ימי טוב. ושם יש כמה ניצוצות מהימים והמדות שנפלו כידוע. ויש עוד בחינת סטרא אחרא שהוא כולו רע ואין שם שום טוב. ואין שם שום דעת כל היינו שהם כסילות ורע גמור ואין שם שום טוב ושם שכל ושום ניצוץ שכל הקדושה. ועל כן כל מעשיהם הם בלי שום שכל וטעם אפילו של טעות. כי בחנת הגיפה של הימיסוהמדות יכולין למצוא שם כמה ניצוצות דקדושה כנל ועל כן יש שם איזה טעם וענין אף על פי שהוא בטעות כי הם מהפכים דברי אלקים חיים מחמת ריבוי הע. אף על פי כן על כל פנים יש שם איזה טעם של טעות ושקר. אבל בבחינת הקליפה הב׳ שם אין שום ניצוץ ואין שם שום טעם כי אין שם שום שכל ושום ניצוץ. והוא שורש הסטרא אחרא והקליפה כי כל הסטרא אחרא מקבלין משם. וזה בחינת חוקת העמים כי חוקה הוא דבר שאין בו שום טעם. ובקדושה חוקות התורה הקדושה הוא בחינת למעלה מהשכל והוא בבחינת אהבה שבדעת שיתגלה לעתיד כגון מצות פרה אדומה שנאמר בו חוקת התורה שלא יתגלה זה הסוד עד לעתיד ואפילו שלמה עליו השלום אמר (קהלת ז׳) אמרתי אחכמה והיא רחוקה על מצוה זו כמו כן בקליפה חוקת העמים הוא בחינת הקליפה הב׳ הנ״ל שהוא למטה מהימים מהמדות שאין שם שום טעם כלל. ועלכן נקראים חוקה. וכמו שאנו רואין שחוקותיהם הם בלי שום טעם כלל כי הם בחינה זו. וזהו בחינת עבודה זרה שלהם שהם שטות נגלה ומפורסם ואין להם שום טעם על זה. ואף על פי כן הם אדוקים בה כי זה בחינת

הקליפה הב׳ הנ״ל. שהוא כולו רע ואין שם שום שכל ושום ניצוץ דקדושה כנ״ל. וכמובא בכתבים שהעבודה זרה אין בה שום ניצוץ דקדושה והוא בחינת צואה ממש הוא מותרות גמור שאין בו שום טוב. בחינת צא תאמר לו וכמובא וזה בחינת. וזה בחינת כי כל אלהי העמים אלילים. אלילים דיקיא. כי אליל לשון דבר שאינו כמו שפירש רש״י. כי הם אליל גמרו שאין שם שום טוב. ועל כן אין שם שום טעם ושכל. ועל כן נקראים חוקות העובדי כוכבים כנ״ל. ומי שמתחבר עם העובדי כוכבים ומתדמה להם י״ו יכול להתפס ברזתם עד שיהיה נתפס ח״ו בבחינת הקליפה הב׳ הנ״ל שהוא בחינת חוקות העובדי כוכבים שהוא כולו רע ח״ו. וכשנופל לשם ח״ו אזי אין סומך בידו ח״ו. מאח שאין שום שום ניצוץ דקדושה כנ״ל. ועל כן הזהירה אותנו התורה לפרוש מדרכיהם ולהתרחק מהם והכל אסור משום חוקות העובדי כוכבים. היינו כדי שלא יהיה נתפס ח״ו בבחינת הקליפה הב׳ שהיא בחינת חוקות העובדי כוכבים ששם אין שום טוב. ומי שנופל לשם ח״ו קשה לו לצאת משם כי אין סומך בידו מאחר שאין שם שום ניצוץ ושום טוב כלל:

אות ב

וזה בחנית תוקף הנס של פורים אשר הפליא השם יתברך חסדו עמנו בימים ההם. ועשה לנו נסים ונפלאות גדולות. אשר כמוהו לא נהייתה כי המן הרשע רצה להתגבר על ישראל בבחינת קליפה זו הב׳ הנ״ל כי עשה עצמו עבודה זרה ועבודה זרה הוא בחינת קליפה זו הב׳ הנ״ל. ועלכן ביקש להשמיד ולהרוג וכו׳ את כל היהודים כי שם הוא בחינת כליה. כי אין שם שום ניצוץ מקדושת ישראל כלל. כי אין שם שום טוב כנ״ל. וזה שאמרו רז״ל (מגילה דף י״ב) מפני מה נתחייבו שונאיהם של ישראל שבאותו הדור כליה מפני שהשתחוו לצלם. היינו עבודה זרה שהיא בחינת מקליפה זו הב׳ שכשנופלין לשם אזי הוא בחינת כליה ואבידה לגמרי ח״ו. כי אין שם שום טוב כנ״ל. ועל כן לא היה מעולם עת צרה כזו. כי כולם לא רצו לכלות לגמרי את ישראל כמו זה הרשע המן ימח שמו. כי הוא בחינת הקלפה שהיא רע גמור שאין שם קדושת ישראל כלל. ועל כן חשב במחשבתו שלא יהיה באפשרי לישראל להנצל מידו. כי מקליפה הב׳ הנ״ל אי אפשר לצאת. כי אין שם שום סומך מאחר שאין שום שום טוב כנ״ל. אבל באמת לאמיתו גם זאת הקליפה הב׳ שהוא כולו רע ואין שום שום טוב אף על פי כן בודאי היא מקבלת חיות מהשם יתברך ברוך הוא כביכול. כי בלעדו לא היה לה שום חיות ובהכרח שהיא גם כן מקבלת חיות מאתו יתברך כי הוא יתברך מחיה את כולם. אך מבואר על פי דברי רבינו הקדוש ז״ל בכמה מקומות ובפרט במאמר ואיה השה לעולה

(בלקוטי תנינא בסימן י״ב) שתוקף הקליפות והסטרא אחרא מקבלין חיות מהקדושה הגבוה ביותר למעלה מכל הקדושות שזאת הקדושה הוא סתום ונעלם בתכלית ההעלם בחינת מאמר סתוך ומשם דייקא מקבלין חיות תוקף הסטרא אחרא דהיינו בחינת עבודה זרה. כי מחמת שזאת הקדושה הוא בחינת סתום ונעלם בתכלית ההעלם על כן הם מקלבין חיותם משם דייקא עיין שם. ועלכן אפילו כשנופלין לשם ח״ו אף על פי שנדמה שאי אפשר לצאת משם בשום אופן ח״ו אף על פי כן אין שום יאוש בעולם כל. כי גם שם יכולין למצוא אלקותו יתברך כי הם גם הם מבלין חיות ממנו יתברך כי הוא יתברך מחיה את כולם. ואזי אדרבא כשזוכה לשוב משם ולמצאו שם אלקותו עתברך על ידי שזוכין לידע שגם שם נהסתר הוא יתברך בתכלית הסתר. אזי הירידה הוא תכלית העליה כי באין על ידי זה להקדושה הגבוה מאד מאד שהיתה נעלמת שם כנ״ל (ועיין במאמר ואיה השה לעולה שם מבואר הענין היטב עיין שם). וזאת הקדושה הגבוה בחינת מאמר סתום שהם מקבלין חיות משם. זה בחינת אהבה שבדעת שהיא למעלה מהמדות והימים שהיא בחינת אורייתא דעתיקא דעתידא לאתגליא לעתיד לבוא. וזה שכתב רבינו ז״ל במאמר מי האיש החפץ חיים ה״ל. שעל ידי זה שמוצאין אלקותו יתברך בעמקי הקליפות על ידי זה זוכין לאהבה שדעת כי עמקי הקליפות היינו הקליפה הב׳ הנ״ל בחינת עבודה זרה וחוקת העובדי כוכבים, הם מקבלין חיותם מבחינת ההסתרה והעלמה של האהבה שבדעת שהיא נסתרת ונעלמת בתכלית ההעלם. ומשם הם מקבלין חיותם כנ״ל. ועל כן הצדיק הכופה את יצרו כשמסתכל בקליפה ועבודה זרה זו. אזי הוא משיג על ידי זה דייקא אור האהבה שבדעת. כי מתגלה האור הגנוז הזה שמשם הם מקבלין חיות מגודל ההסתרה והצדיק שזוכה להבין את זאת אזי נתגלה לו ההסתרה וההעלמה. ורואה ומשיג על ידי זה דייקא אור הגנוז שמשם היה מקבלין חיותם כנ״ל. אבל צריכין לזה צדיק גדול נורא מאד שיוכל לעלות ולהוציא את הנופלים לשם. ולשבר קליפה זו. ולגלות אור הקדושה הגבוה אור הגנוז הנ״ל. וזה בחינת תוקף הנס של פורים. כי המן הרשע חשב שלא יוכלו ישראל להנצל מידו ח״ו מחמת שהתגבר עיהם בתוקף קליפה זו הב׳ הנ״ל. אבל השם יתברך חמל על ישראל והקדים רפואה למכה. כי היה באותו הדור מרדכי היהודי ועוצם תוקף מעלת מרדכי מובא בכתבים. שהיה אור גדול ונורא מאד. והוא בבחינת אהבה שבדעת. כי מרדכי בגימטריא ורב חסד כמבוא. רב חסד זה בחינת אהבה שבדעת. כי אהבה בימים הוא בחינת חסד שהוא יומא דאזיל עם כולהו ימין כנ״ל. ורב חסד זה בחינת אהבה שבדעת שהוא למעל מחסד סתם והוא בחינת רב חסד. וזה בחינת מרדכי כנ״ל. ומחמת שהיה מבחינה זו. על כן היה לו כח לשבר אפילו קליפת המן עמלק דהיינו הקליפה הב׳ הנ״ל שאין שם שום טוב כנ״ל. כי היה יודע ומשיג שגם הם מקבלין חיות ממנו יתברך מבחינת מאמר סתום בחינת אהבה שבדעת וכו׳ כנ״ל כי מרדכי היה נאחז משם על כן היה לו השגה זו. וכשזוכין להשיג זאת שגם הם מקבלים חיות ממנו יתברך מבחינת מאמר סתום. אזי הם נכנעין ונתבטלין בתכלית הביטול. כי לא היה להם חיות רק מההסתרה

וההעלמה אבל עכשיו כשיודעין שגם שם נעלם הוא יתברך אזי הם נופלם ונתבטלין ואזי אדרבא זוכין לעלות בתכלית העליה כי זוכין להשיג אוהר האהבה שבדעת שהוא אור הגנוז כנל. וזהו בחינת עוצם מעלת פורים ואיתא שבשום יום טוב ואפילו בשבת לא נמצא תוקף הארה נפלאה כמו בפורים כי באמת הפליא השם יתברך עמנו ונתהפך מהיפוך אל היפוך ממש. כמו שכתוב (אסתר ט') ונהפוך הוא וכו'. כי הוא רצה להתבר ח"ו בבחינת הקליפה הב' שאין שם שום טוטב וכו' כנ"ל ועל ידי הצדיק מרדכי נתהפך בהיפוך ממש. כי זכו ששיתגלה אור האהבה שבדעת שמשם מקבלת חיות הקליפה הנ"ל מגודל ההסתרהץ ועכשיו נתגלה האור הגנוז הזה והם נתבטלו כנ"ל. כי אין חיותם רק מההסתרה וכו' כנ"ל. ועל כן ימי הפורים לא יעברו וכו' (שם) וכל המועדים בטלים חוץ מפורים כי פורים הוא בחינת התגלות אור האהבה שבדעת שיתגלה לעתיד לבוא. ועלכן לא יתבטלו ימי הפורים אפילו לעתיד. כי כל המועידים הם זכר ליציאת מצרים. ויציאת מצרים היה שיצאו מתחת יד פרעה. ופרעה הוא ראש לכל הקליפות. אבל אף על פי כן הוא בחינת הקליפה שהוא אצל התגלות הימים והמדות. כי פרעה אותיות הערף. ושם המקום שמתחילין המוחין לירד ולהתפשט בבחינת ימים ומדות. ושם אחיזת פרעה ובודאי הוא קליפה חזקה וקשה מאד מאחר שאחיזתו בהתחלה ממש. אבל הוא סמוך לבחינת הימים והמדות. אבל המן עמלק הוא שורש הרע והקליפה בבחינת ראשית גוים עמלק. כי הוא יונק מהסתרת והעלמת הדעת והמוחין מבחינת מאמר סתום כנ"ל אשר אי אפשר להכניעו ולבטלו כי אם כשזוכין לאור האהבה שבדעת שהוא למעלה מהימים והמדות כנ"ל. ועל כן כל הימים טובים שהם בחינת ימי טוב. דהיינו באותן הימים עשה השם יתברך עמנו נסים ביציאת מצרים והכניעו ימי הרע והתגבר ימי הטוב. ועל כן אנו עושין יום טוב. על כן לעתיד שאז יתגלה האהבה שבדעת שהוא מלמעלה מהימים על כן אז יתבטלו הימים טובים. כי האור שיתגלה לעתיד הוא למעלה מהימים כנ"ל. אבל פורים שהוא בבחינת האהבה שבדעת. כי אז הכניעו קליפת המן עמלק שיניקתו משם מבחינת הסתרה ההיא כנ"ל. על כן לא יתבטלו ימי הפורים גם לעתיד. כי אז יזכו גם כן להארה זו דהיינו אור האהבה שבדעת שהוא גם כן הארה של פורים כנ"ל:

אות ג

וזה בחינת ומשלוחמנות איש לרעהו. בחינת אהבה ואחדות גמור שנכלל כל אחד בחבירו. כי שם בבחינת אהבה שבדעת הוא כולו אחד. ושם כל ישראל בבחינת אחדות גמור ואין שום גבול ופירוד בין אחד לחבירו חלו.

ועל כן בפורים הם מתערבים ומתחברים זה עם זה. דהיינו משלוח מנות שזה שולח לזה וזה לזה כי כולו אחד כנ״ל. ומתנות לאביונים זה בחינת התגלות אלקות. כי עיקר התגלות אלקות בחינת התגלות מלכותו יתברך הוא על ידי צדקה אני בצדקה אחזה פניך כמובא. ועל כן בפורים שאז נתגלה האור הגנוז והסתום. על כן אז מגלין אלקותו יתברך על ידי הצדקה. כי זה העיקר להמשיך התגלות לגלות הסתרת אלקותו לכל העולם. למען דעת כל עמי הארץ כי ד׳ הוא האלקים. ועל כן כשזוכין בפורים לאור האהה שדעת שהוא אור הגנוז אנו צריכין לגלות הסתרה זו. ועיקר התגלות אלקותו הוא על ידי צדקה כנ״ל:

אות ד

וכשנתגלה אור הגנוז אז נעה מזה תורה חדשה. כי קודשא בריך הוא ואורייתא כולו חד. וכשהוא יתברך נסתר זה בחינת הסתרת והעלמת התורה וכשנתגלה הסתרה זו אזי נתגלה תורה חדשה. וזה בחינת המגילה שהוא לשון התגלות כמובא. כי נתגלה תורה חדש על ידי שנתגלה אור האהבה שבדעת שהוא בחינת אורייתא דעתיקא סתימאה שמשם יונקת התורה הקדושה שלנו. ועלכ ן לא ניתנה עד אחר שבא עמלק והכניעו אותו. כי עיקר התגלות התורה תלוי הבהכנעת עמלק שהוא בחינת הקליפה ושיניקתה מההסתרה הנ״ל וכשמכניעין אותו אזי נתגלה הסתרה. ואזי זוכין לתורה. כי כל התורה הקדושה יונקת מבחינת האהבה שבדעת שהוא אורייתא דעתיקא סתימאה ועל כן קיבלו ישראל התורה מחדש בימי אחשורוש. כי עיקר קבלת התורה תלויב בהכנעת המן עלק כנ״ל. ועל כן אין בהמגילה שום שם בפירוש רק ברמס בראשי תיבות. כי הוא בחינת אור הגנוז בחינת התורה הגנוזה שנתגלה אז ששם הוא למעל מכל הקדושות. ועוד יזש בזה דברים הרבה. ברוך השם לעולם אמן ואמן :ועל כן תיכף אחר פורים קורין פרשת פרה זאת בחוקת התורה והבן : וכנ״ל.

אות ה

ועל כן חייב לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי. כי שם הוא למעלה מהדת. ושם אין שיך לומר ארור המן וכו׳. כי שם הוא כולו טוב למעלה מהמדות למעלה מימי טוב וימי רע כנ״ל. וזה בחינת סוד פרה אדומה שהוא בחינת חוקת למעלה מהדעת והוא מטמא טהורים ומטהר טמאים שאי אפשר להבין זה הסוד עד לעתיד שיתגלה התורה הגנוזה כנ״ל:

אות ו

וזה בחינת והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל וכאשר יניח וכו׳. וכי ידיו של משה עושות מלחמה וכו׳ אלא בזמן שישראל מסתכלין למעלה הם נוצחים וכו׳. כי כשמתגבר קליפת עמלק ח״ו אזי התיקון להסתכל למעלה. להסתכל ולהבין בשורש אחיזתו למעלה להבין שהוא מקבל חיות מלמעלה מהקדושה הגבוה למעלה מכל הקדושות. ועל ידי זה מכניעין ומפילין אותו כנ״ל:

אות ז

אסתר היא בחינת ההסתרה בחינת הקדושה הגבוה הנ״ל שהוא נסתרת ונעלמת וזאת הקדושה דייקא מגודל מעלתה וגודל הסתרתה היא יכולה ליכנס בעמקי הקליפות. כי משם דייקא הם מקבלין חיות כנ״ל כי מגודל הסתרה אינם נוגעים בה כל אף על פי ששמקבלין חיות ויונקים ממנה. וזה בחנית אסתר ושנלקחה לאחשורוש ונכנסה בעומד הקליפות כי הוא בחינת ההסתרה שמשם דייקא מקבלין חיות. ועל כן באמת לא נגע בה אחשורוש כמובא כי היא נסתרת ונעלמת בתכלית ההעלמה. ואין הקליפות נוגעים בה ח״ו כלל. ואף על פי כן נמהנין ויונקים ממנה כי מבחינת ההסתרה בעצמה הם יונקים כנ״ל. וזהו שאמרו רז״ל שהיתה יושבת בחיקו של אחשורוש וטובלת ויושבת בחיקו של מרדכי.כי זאת הקדושה מגודל הסתרתה יורדת בעמקי הקליפות כנל. אבל אף על פי כן אין נוגעין בה כלל רק מרדכי זוכה עליה כי הוא זוה לקדושה זו הגבוה מכל הקדושות כנל. כי הוא משיג בחינת אסתר בחינת ההסתרה הנ״ל שהיא בחינת אור הגנוז והצפון כנ״ל. והבן הדברים היטב. ועוד לאלקי

מילין:

אות ח

ועל כן פורים מותר בעשית מלאכה. ואין בו שום קדושת יום טוב כלל. כיפורים הוא בחינת הארת הקדושה הגבוה מאד מאד. שמגודל עוצם הקדושה אין רואין שם שום קדושה וכענין מה שכתב רבינו ז״ל (מבואר בסימן רמ״ג) על כל השירים קודש ושיר השירים קודש קדשים. ושם בספר שיר השירים דייקא אין שם שום תיבות קדושה וטהרה כלל. (עיין שם והבן היטב). כי כל הימים טובים שהם בחינת ימי טוב יש בהם כמה וכמה קדושות שמקדשין הימים טובים על קידוש ועשיית מלאכה וכיוצא בזה. כי הם בחינת ימי טוב שהם כנגד ימי רע. על כן צריכין לנהוג בהם כמה קדושות כדי להמשיך ולהתגבר הימי טוב ולהכניע הימי רע. ואם עושין ח״ו איזה מלאכה של חול ביום טוב. אזי יכולין להתגבר הימי רע שיניקתם ממלאכות של חול כידוע. על כן אסורים בעשיית מלאכה. אבל בפורים שנכנע ונתבטל שורש הרע לגמרי ונתגלה אור הגנוז אור האהבה שבדעת שהוא למעלה מהימים והמדות. על כן אין צריכין לקדש ימי הפסורים בקדושת יום טוב. כי הוא למעלה מהימים. ואין צריכין שום קדושה להכניע ימי הרע. שלא ישליטו ח״ו. כי אין להם שום שליטה אז. ועל כן אפילו אם עושין מלאכות של חול אין להרע שום שליטה ואחיזה בהם כלל. כי אז נכנע ונתבטל הרע לגמרי בשרשו. שאפילו אם עושין מלאכות של חול אין לו שום שליטה ואחיזה בם כנ״ל. כי אז נתגלה אור הגנוז אור האהבה שבדעת שהוא למעלה מהזמן למעלה מהימים והמדות למעלה מהכל הקדושות כנ״ל:

פורים ה

הלכה ה

אות א

על פי המאמר אבא שאול אומרקובר מתים הייתי פעם אחתרצתי וכו׳. בסימן הראשון(בסימן נ״ה) עיין שם כלהמאמר. והכלל כי לראות במפלתם של רשעים אי אפשר כי אם על ידי בחינת ארץ ישראל בבחינת שב לימיני וכו׳. ימין זה בחינת ארץ ישראל בחינת בנימין בן ימין שנולד באר ישראל. ולהמשיך בחינת קדושת ארץ ישראל עכשיו בגלות וכו׳ בבחינת ואף גם זאת וכו׳ הוא על ידי התנוצצות אור זכות אבות וכו׳. כי הרשעים ממשיכין בחינ רע עין על שונאיהם וכו׳. והאדם ניצול מרע עין הזה על ידי לימוד זכות שהאדם מלמד על הרשע. כי גם הקדוש ברוך הוא מלמד זכות על הרשע בשביל להציל את הצדיק מרע עין של הרשע וכו׳. כי לסלק הדין והמשפט צריך לזה התגלות היד בבחינת ותאחז במשפט ידי וכו׳. וכשנתגלה יד ה׳ אזי נעשה צל שבו נתכסה הצדיק מארס של הרע עין בבחינת בצל ידי כסיתיך וכו׳. ועל ידי זה נתחזק מאור עיניו של הצדיק ויכול לראות ולהשיג צדקתו של הקדוש ברוך הוא אף על פי שהרשע זוכה בדין ונתפשט לבו מעקמימיות. ומחזק את עצמו ומתפלל על צרכיו כי נתיישר לבו בשלימות אמונה. כי עיקר התפלה על ידי אמונה וכו׳. וזה בחינת פרה אדומה וכו׳. וזה בחינת עפר ואפר וכו׳ וגם צריך לתקן בתפלתו בחינת ג׳ קולות וכו׳ וכו׳. תלה כתיקונו מתנוצץ אור זכות אבות בבחינת חלה זכות אבות. ובאתר דאבות תמן שכינתא תמן שהיא בחינת חלה שהיא ג״ם זאת. כי גם בחינת חה שהוא שיעור מ״ג ביצים והיא בחינת ירושת ארץ ישראל וכו׳. ועל ידי בחינת ארץ ישראל לא די שניצול מרע עין של הרשעים אלא גם רואה בהם מה שהם רצו לראות בו וכו׳. ודע שלאו כל אדם יכול לתקן קולות אלו בתפלתו. כי לעמים הקולות הנ״ל בתפלתו יוטצאים מרשעים גדולים כמו בחינת עוג מלך. הבשן שפאילו משה רבינו עליו השלום היה מתייירא ממנו. כי אחיזתו היה סמוך לימין שהוא ארץ ישראל. כי היה מבני ביתו דאברהם וכו׳.עד שאמר הקדוש ברוך ה וא למשה אל תירא אותו וכו׳. ועל ידי זה הצדיקים שהם עושי טוב הם זוכים לפני ד׳. כי קודם כריתות הרשעים היה פני ד׳ מוסתר ומכוסה בעושי רע כדי להכריתם וכו׳. ועכשיו תיכף כשרואים בכריתות רעים תיכף נתגלה נ י ה׳ לעושי טוב וכו׳. (עיין שם כל זה היטב היטב):

וזה בחינת פורים.כי המן מזרע עמלק הוא מעולם רצועה מרדות לישראל עינו רעה תמיד בישראל. ותיכף כשיצאו ישראל ממצרים והים נבקע מפניהם ופרעה וחיליו נטבעו בו וכו׳ היה לעמלק עין רעה עליהם. ועמד עליהם. והשם יתברך הוא אחוחז משפט ידו עליו ומאריך אפו עליו זה זמן רב מאד. ועל ידי זה בעצמו השם יתברך לוחם עמו כביכול בבחינת כי יד על כס יה מלחמה לד׳ בעמלק מדור דור. כי כמו שאמרו רז״ל בעצמו שהשם יתברך מלמד זכות על הרשע ואוחז ידו במשפט של הרשע. על ידי

זה בעצמו ניצול הצדיק. ועל ידי זה הוא סוף מפלתו של הרשע (כמבואר שם במאמר הנ"ל). וזהו בעצמו מה שכתבו שם בסופו שבתחלה פני ד' מוסתר בעושי רע כדי להכריתם. היינו שבתחלה השם יתברך מסתיר פניו מהצדיק ונותן בידו כביכול גדולה להרשע בבחינת כי אתה עמל וכעס תביט לתת בידך וכו'. נמצא שפני ה' הוא מוסתר בעושי רע. ועל ידי זה יש הם כל הגדולה והכבוד מחמת שפני ד' מוסתר בהם. וכל זה הוא כדי להכריתם וכו' כנ"ל. כי אין הקדוש ברוך הוא נפרע מהאומר עד שתתמלא סאתה. ועל כן כשהשם יתברך רואה שמתגבר איזה רשע שעינו רעה בהצדיק ועדיין חא הגיע הזמן להכרית את הרשע. אזי השם יתברך מלממד עליו זכות ואוחז במשפט ידו ובזה בעצמו מציל את הצדיק וכו' כנל.והצדיק נתחזק על ידי זה ומתפלל על צרכיו. וגם הצדיק בעצמו צריך ללמד עליו זכות כנ"ל. ולחזר לבו להתפלל כנ"ל עד שזוכה לבא לבחינת ארץ ישראל. ואז זוכה לראות בהרשע מה שרוצה לראות בו. והשם יתברך יודע תעלומות וידע שעדיין לא הגיע בימי משה סוף מפלתו של עמלק. כי עדיין לא באו לארץ ישראל ועל כן אחז בידו את המשפט ולא צוה להכריתו לגמרי כמו שפירש רש"י שם שלא חתך רק ראשי גבוריו מכאן שעשו על פי הדיבור. וזה בחינת והיה כאר ירים משה ידו וגבר ישראל וכאשר יניח ידו וכו'. כי מש לחם עמו בחינת היד. כי לכאורה קשה למההניח ידו משה שיתגבר עמלק. אך גם משה ידע שעדיין לא הגיע סוף מפלתו. והוכרח ללחום עמו בחינת היד שלא לעשות בו משפט גמור כי אם קצת המוכרח. אבל בשאר המשפט שהיה מגיע לו אחז בידו את המשפט וכמו שאמרו רז"ל בעצמו יכולים להנציל ממנו בעת האת. עד שנזכה לבא לבחינת ארץ ישראל ואז יהיה גמר מפלתו. וזהו והיה כאשר ירים משה ידו וכו' וכאר יניח ידו וכו' כנ"ל :וזהו ויהי ידיו אמונה תרגומו פרישן בצלו. כי העיקר הוא התפלה שהיא בחינת אמונה שצריכין לחזק עצמו מאד להתפלל להשם יתברך ולבלי להיות בלבו עקמימיות ח"ו. ולבלי להרהר אחר השם יתברך בעת שרואה הצלחת הרשע (כמבואר במאמר הנ"ל). וכל זה נעשה על ידי בחינת היד על ידי שאוחז במשפט ידו כנ"ל. וזהו כי יד על כס יה שאחז בידו בחינת כסאות למשפט ועל ידי זה בעצמו מלחמה לד' בעמלק וכו'. ועל כן כס חסר. והשם חסר. כי כסאו למשפט חסר עכשיו גם בחינת פני ד' מוסתר ועל כן גם השם חסר. ועל ידי זה בעצמו מלחמה לד' בעמלק וכו' כנ"ל :

אות ב

כי עמלק הוא כלליות העי"ן אומות. כמו שכתוב ראשית גוים עמלק. והאומות בכלל בם בבחינת רע עין שעיניהם רעה בישראל תמיד. כי הם

עי״ן אומות. כי שרשם מבחינת רע עי״ן ועמלק הוא כללות הרע עי״ן. כי הוא כללות העי״ן אומות. ועיקר הכנעת הרע עין הוא על ידי ארץ ישראל. שהוא בחינת בנימין. ועל כן נצטוה שאול המלך להכות את עמלק ולהכריתו. כי שאול מזרע בנימין. ואז היו ישראל בארץ ישראל. ואז היה ראוי להכריתו עדי אובד. אך שאול טעה בזה. והשאיר את אגג. כי מחמת שצריכין ליישב עצמו היטב אם יש לו כח לעמוד נגד הרשע והרע עין הזה. כי לאו כל אחד יוכל לעמוד נגדו בפרט נגד עמלק שהוא כלדיות הע של כל הרע עין שבעולם. ולפעמים צריכין ללמוד עליו זכות דייקא כדי להנצל מרע עינו. ועל כן טעה שאול וירב בנחל. ודן ק״ו בטעות.ולמד עליו זכות והשאיר את אגג ובאמת טעה בזה. כמו שהוכיחו שמואל הנביא הלא אם קטואת בעיניך ראש שבטי ישראל אתה. כי זה היה עיקר טעותו שהיה קטן בעיניו ונדמה לו שאין לו כח לעמוד כנגדו. אבל באמת שאול היה לו כח לעמוד כנגדו להכריתו לגמרי. כי היה מזרע בנימין שנולד באר ישאל וגם כבר היו כל ישראל על אדמתם בארץ ישראל. ועל כן היה יכול אז להכריתו לגמרי. כי עיקר מפלתו הוא על ידי ארץ ישראל כנ״ל:

אות ג

ועל ידי זה נולד המן. ועל כן כשעמד המן הרשע היתה עת צרה גדולה מאד מאד. אשר כמוהו לא נהיתה כמובא. כי היה מתגבר בכח הפגם של שאול המלך שהיה משבט בנימין מבחינת ארץ ישראל. ועל כן היה התגברותו מאד. בבחינת מה שכתב רבינו שם על עוג שהתגברותו היה מחמת שהיה סמוך לארץ ישראל והיה מבני ביתא דאברהם שהוא בחינת ימין. כמו כן התגבר המן מחמת הפגם של שאול שהיה בחינת ארץ ישראל. ובפרט שהיה מזרע עמלק שהוא כלליות הרע עין. ועל כן התגבר בעין רעה מאד על מרדכי ועל כל ישראל. עד שצרה להעבירם לגמרי ח״ו. ועל כן רצה לבטל כח השקלים של ישראל. כמו שכתוב ועשרת אלפים ככר כסף אשקול כמו שאמרו רז״ל. והשם יתברך אמר רשע כבר קדמו שקליהם לשקליך כי השקלים היו כדי שלא תשלוט בהסעין הרע על המנין כמו שפירש רש״י. והוא רצה להתגבר ברע עין. ועל כן רצה לבטל כח השקלים. ח״ו. כי השקלים זה בחינתדצדקה. וצדקה זה בחנית טוב עין בבחינת טוב עין הוא יבורך כי נתן מלחמו לדל. כי עיקר הצדקה הוא להיות טוב עין ליתן להעני בעין יפה בעין טוב. כמו שכתוב פן יהיה דבר עם לבך בליעל ורעה עינך באחיך האביון וכו׳. פתוח פתפתח את ידך לו וכו׳. נמצא שצדקה היא בחינתטוב עין היפך רע עין. וזה בחינת שקלים שהם בחינת צדקה:

אות ד

כי אז היה בסוף הגלות בבל שהיה ע״י״ן שנה. כנגד בחינת הרע ע״י״ן שהתגבר עליהם על שפגמו בארץ ישראל. כי גלות בבל ע״י״ן שנה הי בשביל פגם ארץ ישראל כמו שכתוב אז תרצה הארץ את שבתותיה וכו׳. כי עיקר הכנעת הרע עין שהם כל העי״ן אומות כנ״ל הוא על ידי ארץ ישראל ומחמת שפגמו בארץ ישראל ולא קיימו שביתת הארץ. על כן התגבר עליהם הרע עין ונתחיבו גלו ע״י״ן שנה דייקא. ועל כ רצה המן להתגבר בזמן סוף הגלות בסוף השבעים שנה בעת שהיו רחוקים מארץ ישראל להתגבר עליהם ברע עין לבלי להניחם לשוב לארץ ישראל ולבית המקדש. כי ארץ ישראל ובית המקדש הם בחינת טוב עין. כמו שכתוב תמיד עיני ד׳ אלקיך בה ובבית המקדש כתיב והיה עיני ולבי שם. ועל כנאמר בהמן וכראות המן את מרדכי. וכראות דייקא. בכל עת אשר אני רואה את מרדכי אני רואה דיקיא. בחינת רע עין שרצה להתגבר עליו ברע עין כנ״ל :

אות ה

כי המן עמלק הוא זוהמת הנחש הקדמוני. כמו שאמרו רז״ל המן מן התורה מנין שנאמר המן העץ אשר צויתיך וכו׳. כי שורש הרע עי הוא בחינת הנחש הקדמוני שהיה ערום וכו׳. שהיה לו עין רעה באדם וחוה. כמו שפירש רש״י על פסוק ויהיו שניהם ערומים האדם ואשתו ולא יתבוששו. והנחש היה ערום מכל חי השדה וכו׳. ופירש רש״י שבשביל שראה אותם עוסקים בתשמיש לעין כל נתקנא בהם והסיתם לאכול מעץ הדעת. כי נשים דעתן קלות וכו׳. כדי שימות אדם וישא את חוה וכו׳ עיין שם. כי קודם חטא אדם הראשון שאז היו שניהם קדושים וזכים בתכלית הזכות. על כן שניהם ערומים לעין כל ולא יתבוששו. כי לא היו מתייראים ומתבישים מכל עיני הבריות משום רע עין שבעולם. מחמת שלא היה בהם שום אחיזת הרע. כי עיקר מה שצריכין להתייראו ולפחוד מן הרע עין הוא רק שלא יטיל הרע עין ח״ו ארס בהאדם בעצמו דהיינו להכניס בו חצו איזה רע מן הרע עין. ועל כן צריך האדם כשמתגבר עליו השונא והראע עין שיהיה הוא כולו טוב בחינת טוב עין. ואפילו על הרשע בעצמו יהיה מלמד זכות שלא יהיה עינו רעה ח״ו אפילו בגדולת הרע. אף על פי שלכאורה נדמה לו שהוא ח״ו שלא כדין אף על פי כן ילמד עליו זכות

ויאמין בהקדוש ברוך הוא כי צדיק ד׳ ולא יהא בלבו שום עקמימיות חץ
על השם יתברך. כי צדיק וישר הוא יתברך. ואז בודאי יוכל להנצל מהרע
עין של הרשע (כנ״ל במאמר הנ״ל). כי עיקר שהאדם צריך לשמור עצמו
שלא יתאחז בו ח״ו מהרע עין ח״ו כי עקמימיות הלב דהיינו רוה הלב
שבא לו על דעתו ח״ו איזה הרהור ח״ו אח מעש השם יתברך על שהוא
יתברך נותן כל הגדולה והכבוד והעכשירות להעובדי כוכבים והרשעים
והמתנגדים אל האמת. והצדיקים והכשרם הם מונחים בבזיון בשפלות
גדול בעניות ובדחקות. זה ההרהור ח״ו זה בחינת רע עין. כי רע עין תלוי
ברוע הלב. כי שוריינא דעינא בלבא תליא (כמו שכתב רבינו ז״ל במקום
אחר) נמצא שרו הלב דהינו עקמימיות הלב שמהרהר אחר השם יתברך
ח״ו זה בחינת רע עין. על כן העיקר שהאדם צריך לשמור עצדמו שלא
יתאחז בו הרע עין דהיינו שלא יגיע ח״ו לאיזה צד מחשבה והרהור אחר
מעש השם יתברך רק להאמין באמונה שלימה ובישרת לב כי צדיק ד׳
בכל דרכיו. ועל כן צריכין ללמד זכות על הרע כדי להנצל מרע עינו. כי על
ידי לימוד זכות על הרשע זוכין לראות צדקת השם יתברך. ונתתישר לבו
מעקמימיות. וזוכה לאמונה ולתפלה (כמבואר היטוב במאמר הנ״ל). כי
זה הואר העיקר שהאדם בעצמו יהיה ניצל מהרע עין שלא יתאחז בו ח״ו.
כי כלל כל התורה כולה הוא בחינת עינים דקדושה בחינת טוב עין. וזה
בחינת בראשית שהוא התחלת התורה תמן ראשי תמן בת שהם תלת
גווניו דעינא ובת עין (כמו שכתב רבינו ז״ל במקום אחר). וכן התורה
מסיימת לעיני כל ישראל. כי עיקר כלל כל התורה והמצות הוא לבלי
לילך ח״ו אחר שרירות לבו הרע ומראה עיניו. כמו שכתוב ולא תתורו
אחרי לבבכם ואחרי עיניכם וכו׳. כי העין רואה והלב חומד כמו שאמרו
רז״ל. וכל התאוות והרהורים שכולם באים על ידי ראייתה עין כנ״ל כי
העין רואה והלב וכו׳ כנ״ל כולם ההם מבחינת הרע עין. וצריך כל אחד
לרחם על עצמו ולהיות עוצם עיניו מראות ברע. ולסתום עינו מחיזו דהאי
עלמא לגמרי. ולבלי להסתכל על תאוות עולם הזה והבליו. לסלק ולבטל
אחיזת הרע עין ממנו ומגבולו לגמרי. רק שיהיה טוב עין לבלי להביט
בעיני רק בתורה ועבודה. כמו שכתוב עיניך לנוכח יביטו ועפעפיך יישירו
נגדך. וכמו שכתוב גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך. וכתיב עיני תמיד
אל ד׳ וכו׳:

אות ו

ועל כן אדם הראשון קודם החטא שיה זך בתכלית הזכות ולא היה בו
שום אחיזת הרע עין כלל. על כן לא היה מתייירא ומתבייש כלל כנ״ל.
והנחש שהוא שורש הרע עין נתקנא בו. והיתה עיקר ערמימותו שהלך

והכניס בהם בחינת רע עין. והסית אותם להרהר אחר השם יתברך ולאכול מעץ הדעת טוב ורע. ואמר להם כי יודע אלקים כי ביום אכלכם ממנו ונפקחו עיניכם והייתם כאלקים וכו׳. שיהיה להם רע עין והרהורים על השם יתברך וכו׳. עד שהסית אותם. ותרא האשה כי טוב העץ למאכל וכי תאוה הוא לעינים. ותרא דייקא. תאוה לעינים דייקא. ואכלו ממנו. והאכיהל בעצמה של עץ הדעת טוב ורע היא גם כן בחינת רע עין שהוא רועה הלב כנ״ל. כי אכילה דקדושה היא בבחינת טוב עין טוב לב בבחניואכל וישת ויטב לבו שהו בחנית טוב עין כנ״ל. וזהו ויטב לבו זה ברכת המזון בחינת טוב עין הוא יבורך. וזה בחנית הנה אורו עיני כי טעמתי מעט הדבש הזה. אבל אכילה של איסור ח״ו בחינת אכילת עץ הדעת טוב ורע הוא מביא רואה אל הלב שהוא בחינת רע עין. ועל כן מאז נאחז בהם בחינת הרע עין עד שנגזר עליהם מיתה שהיא בחינת ע עין כמבואר במאמר הנ״ל. על מאמר אבא שאול שאמר שהיה קובר מתים שהוא הכניע הרע עין שנקרא בחינת מיתה. כי המיתה היא עצימת העינים כמו שכתוב והאר עיני פן אישן המות. כי מאז שחטא אדם הראשון צריך כל אחד למות ולשוב אל העפר כדי לבטל לגמרי אחיזת הרע עין. ועל כן הוכרחו אחר כ למלבושים מו שכתוב ותפקחנה עיני שניהם וידעו כי ערומים הם ויתפרו להם וכו׳. ויעש להם כתנות עור וכו׳. כי בתחלה היה כתנות אור באלף כי עינים היו מאירות בחינת טוב עין ואל יהי בהם שום אחיזת הרע עין כלל. על כן לא היו צריכים שום מלבוש וכיסוי כלל כנל. אבל עכשיו שנפקחו עיניהם והתגבר עליהם בחינת הרע עין על כן צריכין מלבושים וכיסוים לכסות ולחפות עצמם שלא ישלוט בהם הרע עין. וזה בחינת מלבושים שצריכים עכשיו בשביל שלא ישלטו העינים שיש בהם עכשיו אחיזת הע עין מזוהמת הנחש כנ״ל. על כן צריכים לבושים וכיסויים לחפות ולכסות עצמו מן הרע עין שלא תשלוט בו.

אות ז

וזה בחינת ציצית התלויים בבגדים שהם כלל כל התורה כמו שכתוב למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי. כי ציצית הם תיקון הבגדים והם מתקנים את הרע עין בבחינת וראיתם אותו וזכרתם וכו׳. כי ציצית לשון הסתכלות העינים בחינת מציץ מן החרכים (כמו שכתב רבינו ז״ל במקום אחר). כי תיקון הבגדים דהיינו ציצית הוא תיקון העינים כנ״ל. ועל כן תיכף בבוקר בהקיצו משינתו המצוה הראשונה היא לחטוף את הציצית וללבשם מיד. כי תיכף כשעמוד משינתו ופוקח את עיניו הוא צריך לשומרם תיכף שלא יתאחז בהם ח״ו בחינת רע עין על כן צריכין להתלבש

בציצית מיד שהם בחינת עינים דקדושה בחינת טוב עין בחינת כסות ובגדים דקדושה שהם מכסים את האדם מן הרע עין בבחינת כסות עינים. שהכסות והלבוש מכסה על האדם מן הרע עין שלא תשלוט בו. ועלכ ן הזהירו חז״ל מאד על הצניעות שיכסה האדם אל עתצמו בבגדיו ולא יהיה ערום כלל אפילו בשעה שפושט את חלוקו (כמו שכתוב בשולחן ערוך). כמו שכתב ר״י מעולם לא ראו כותלי ביתי אמרי חלוקי. כי עכשיו צריך האדם לשמור עצמו מאד מן הרע עין והבגדים הם שמירה לזה כנ״ל.

אות ח

וועל כן המן הרשע שהיה זוהמת הנחש בחינת פגם עץ הדעת טוב ורע בחינת המן העץ כנ״ל. על כן היה לו עין רעה מאד מאד על מרדכי ועל כלל ישראל. כי זה עיקר זוהמת הנחש כנ״ל. ועל כן היתה עצתם אז להביא את ושתי המרשעת לפני המלך ערומה אשר דבר כזה לא נשמע בעולם. כדי להגביר בעולם ח״ו בחינת הרע עין כי עיקר בחינת רע עין הוא תאוה זו של ניאוף שהיא כוללת כל התאוות של כל העי״ן אומות שהם בחינת רע עין. כי עי״ן אומות הם בחינת רע עין כנ״ל. וכל התאוות כולם שהם כולם נמשכין מבחינת העי״ן אומות (כמבואר בדברי רבינו ז״ל במקום אחר). כולם הם בחינת רע עין. כי העין רואה והלב חומד כנ״ל. ותאוה זאת של ניאוף היא כלליות כל התאוות של כל העי״ן אומות כמו שכתב רבינו ז״ל במקום אחר (בסימן ל״ו) על כן זאת התאוה היא עיקר בחינת רע עין. כי זאת התאוה תלויה בעינים כמו שכתוב ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זונים וכו׳. וכמו שכתוב ועוצם עיניו מראות ברע ואמרור ז״ל זה אין מסתכל בנשים וכו׳. ועל כן עיקר הצניעות ועצימת העינים הוא בתאוה זו. ואפילו בזווג דקדושה צריכין צניעות גדול מאד. וכן עיקר כיסוי הלבושים הוא בשביל צניעות מתאוה זו. והם רצו לסלק הבושה מעיניהם ולהביאה ערומה לפניהם כדי להגביר את בחינת הרע עין ביותר והשם יתברך הפיר מחשבתם הרעה. ומניה וביה אבא ליזיל ביה נרגא כי דייקא על ידי זה נתקנאו רעי העינים זה בזה. עד שהמן בעצמו שהוא התגברות רע עין היה עינו רעה בגדולת ושתי והוא בעצמו יעץ להרגה כי מיניה וביה אבא ליזול ביה נרגא. והרע עין בעצמו מתוקף עינו הרעה בכל כדרך הרע עין הרג את תוקף הרע עין שהוא ושתי המרשעת שהיא התגברות הרע עין. כי היא בחינת מלכות הרשעה בחינת תאוות ניאוף שהיא בחינת רע עין. ועל כן פשטה בנות ישראל ערומות ועשתה בהן מלאכה בשבת. כי שבת היא בחינת טוב עין. שי״ן תלת גוונין דעינא ובת היא בת עין. ועלכן אמרו רז״ל פסיעה גסה נטלת

מאור עינו ומהדרא ליה בקדושא דבי שמשי. כי שבת הוא תיקון העינים בחינת טוב עין הוא יבורך. כי שם עיקר הברכה בחינת ויברך ויקדש. ועל כן עיקר זווג דקדושה הוא בשבת. כי אז הוא בקדושה בלי אחיזת הרע עין ח״ו כלל. אבל ושתי הרשעה רצתה להגביר הרע עין ועשתה מלאכה בשבת בבנות ישראל ערומות. ועל כן היתה מפלתה על ידי הרע עין בעצמו דהיינו על ידי המן הרשע ועל ידי אחשורוש שרצו להגביר תוקף הרע עין להביאה ערומה בשבת. ואף היא לדבר עבירה נתכוונה ורצתה בזה מאד. כי היא בעצמה גם כן תוקף התגברות הרע עין. אך השם יתברך מפיר מחשבות ערומים וסכסך רע עין אחד בחירו שיתקנאו זה בזה עד שהרג אחד את חבירו. ומניה וביה אבא ליזיל ביה נרגא. ונהרגה על ידי רע עין דייקא כנ״ל.

אות ט

ותחת הסרפד יעלה הדבר. שהיא אסתר שהיתה צנועה ביותר. כמו שאמרו רז״ל בשביל צניעות שהיה ברחל זכתה ויצא ממנה שאול שהיה נחבא אל הכלים. ובשביל צניעות של שאול זכה ויצאה ממנו אסתר. כי צניעות היא הפך הרע עין כנ״ל. ועל כן היו כל אלו צנועים ביותר כדי להכניע הרע עין כי הם יצאו מבנימין שיצא מרחל שנולד בארץ ישראל. שעיקר הכנעת הרע עין על ידו דוקא כנ״ל.

אות י

ועיקר הכנעת הרע עין הוא על ידי הלימוד זכות שהקדוש ברוך הוא מלמד זכות על הרשע שעל ידי זה ניצול הצדיק. ועל ידי זה נתחזק מאור עיניו של הצדיק וזוכה לתפלה וכו׳ כנ״ל ועל כן קודם מפלת המן נתגדה מאד מאד. וזה היה עיקר מפלתו. כי כל זמן שלא נתמלא סאתו היה הקדוש ברוך הוא מלמד זכות וסילק משפטו ממנו. אדרבא הרים וגידל אותו מאד. וזה בחינת אחר הדברים האלה גדל המלך את המן וינשאהו וישם את כסאו וכו׳ וזאת הגדוהל היא בחינת לימוד זכות שהשם יתברך מלמד זכות על הרשע. ועל ידי זה דייקא ניצול הצדיק כנ״ל.וזה בחינת ויסר המלך את טבעתו מעל ידו ויתנה להמן וכו׳. כי כל דבר יש לו שורש למעלה

כידוע. והסרת הטבעת מיד המלך מרמז על הסרת הטבעת מיד העליון. כי השם יתברך כביכול הושיט ידו ואחז במשפט את ידו לסלק המשפט מהמן הרשע אדרבא נתן לו בידו כביכול גדולה רבה מאד. בבחינת כי אתה עמל וכעס תביט לתת בידיך עד שפני ד׳ נסתר בהעושי רע שהוא המן ואז בעת שפני ד׳ נסתר דבהם אז יש להם כל הגדולה והכבוד. וזה בחינת הסרת הטבעת מיד המלך להמן. כי הטבעת הוא חותם המלך שכל משפטי המלך נחתמם על ידו כמבואר ש בענין שכל משפט המלכות היו על ידי הטעבעת. ואז השם יתברך הרים משפטו ממנו. אדרבא כביכול הסתיר פניו ומשפטו בתוכו ומסר לו את המשפט באותו העת בבחינת שזוכה בדין כאלו כל המשפט בידו. כי פני ד׳ מוסתר בעושי רע כנ״ל. כי פני ד׳ זה בחינת המשפט שיוצא מפני ד׳ כמו שכתוב מלפניך משפטינו יצא. וכמו שכתוב ושמתי פני באיש ההוא וכו׳. וכיוצא בזה. ואז בעת שהשם יתברך מלמד זכות על הרע שאז מושיט את ידו עליו ומסתיר הפנים והמשפט ח״ו בבחינת פני ד׳ בעושי רע וכו׳. וא יש להם כל הגדוהל והכבוד כנ״ל וזוכה בדין כאלו המשפט אצלו וזה בחנית הסרת הטבעת המלך חתם המלך דהיינו משפטי המלך שנמסר אז להמן כנ״ל. כי עכשיו כל המשפט מוסתר אצם בגלו. ועלכ ן אפילו בקדושה כשרוצים לפעול איזה משפט ותקיפות בשביל קיום דתינו הקדוש. צריכים לפעול על ידם דייקא (כמו שכתב רבינו ז״ל במקום אחר סימן כ׳) כי פני ד׳ שהוא המשפט מוסתר אצלם כנ״ל.

אות יא

והסתרה הזאת שפני ד׳ מוסתר בעושי רע שאחר כן נעשה מפלתם על ידי זה בבחינת פני ד׳ בעושי רע כדי להכריתם כנ״ל. ההסתרה הזאת זה בחנית אסתר שנלקחה לבית המלך אחשורוש. כי אסתר היא בחינת הסתרה. כמו שאמרו רז״ל אסתר מן התורה מנין שנאמר ואנכי הסתר אסתיר וכו׳. כי אסתר היתה יפת תואר וטובת מראה. כי חוט של חסד משוך עליה. כי נמשך עליה יופי וחן מפנים העליונים מבחינת ש״ע נהורין של אור הפנים העליונים נמצא שאתר היא בחינת הפנים העליונים שנסתרה בהסתר והעלם גדול שנתעלמה הקדושה כל כך עד שנלקחה אסתר הצדקהת לבית המלך אחשורוש. שזהו בחינת פני ד׳ בעושי רע כדי להכריתם שנלקחה אסתר שהיא בחינת ההסתרה שנסתר פני ד׳ בעושי רע. ועל ידי זה נכרת המן וזרעו שהוא הרע עין ועל כן דייקא אחר שנלקחה אסתר לבית המלך אז דייקא נתגדה המן כמו שכתתוב אחר הדברים האלה גדל המלך את המן וכו׳. כי אז דייקא בעת שפנ ד׳ מוסתר בעושי רע אז יש להם כל הגדולה על ידי פני ד׳ דייקא המוסתר בהם שהוא

בחינת אסתרת שנלקחה לביתם. ואחר כך על ידי זה דיקיא הוא מפלתם בבחינת פני ד׳ בעושי רע להכריתם כנ״ל. (כמבואר במאמר הנ״ל). והעיקר הוא התפלה כי בעת ההסתרה שהרע עין מתגבר ופני ד׳ מוסתר בהם. אז באמת היו ישראל בסכנה גדולה. כי התגבר עליהם הרע עין שהוא המן מאד בפרט כי נכשלו בבבל בנשים נכריות שהו פגם תאוה זו שהיא עיקר הרע עין וגם נהנו מסעודתו של אותו רשע שהוא פגם האכילה בחינת פגם אכילת עץ הדעת שעל ידי זה נאחז ח״ו רוע הלב שהוא בחינת רע עין כנ״ל. ועל כן היתה התגברותו גדולה מאד. אבל השם יתברך שלח לנו את מרדכי ואסתר ומדכי נתחזק דייקא על די גודל הסתרה שנלקחה אסתר לבית המלך שהוא בחינת הסתרת פני ד׳ כנ״ל. שמשם היה נמשך גדולתו של המן הרשע. ומרדכי נתחזק על ידי זה דייקא כי זה בחינית צל הנמשך על ידי שהקדוש ברוה וא מושיט ידו ללמד זכות על הרשע ולהגביה אותו להפילו שעל ידי זה דייקא נתחזק מאור עינו של הצדיק ומביט למרחוק ומתפלל להשם יתברך. וזה בחינת מרדכי שהיה נותן לבו והיה מסתכל ומאמין בהשם יתברך שבודאי לא עלחנם נלקחה אסתר לבית הערל והיה מאמין שבודאי הוא לישות ישראל כמו שפירש רש״י שם היינו שהיה מבין על ידי ההסתרה בעצמה שהיה בחינת מה שנלקחה אסתר שבודאי צדיק וישר משפטי ד׳. ועל ידי זה נתחזק לבו והתפלל לד׳. וכל מה שהתגבר המן ביותר לא היה מהרהר ח״ו אחר השם יתברך אדרבא היה מתחזק מאד והיה מרבה להתפלל ולהעתיר ולצעוק אל ד׳. כמו שכתוב ויצא בתוך העיר ויזעק זעקה גדולה ומרה. וכן כל ישראל צעקו והתפללו והעתירו והתחננו להשם יתברך ועיקר התפילה הוא לעורר זכות אבות שעל ידי זה זוכין לארץ ישראל (כמבואר במאמר הנ״ל) ועל כן גזרו תענית ג׳ ימים שהם כנגד ג׳ אבות כמובא דעמהו עאלת אסתר קדם מלכא. ועל כן ביום השלישי ותלבש אסתר מלכות שלבשתה רוח הקודש זה בחינת באתר דאבהן תמן שכינתא תמן על כן ביום השלישי בחינת שלשה אבות שנתעוררו על ידי תפלתם וזעקתם. כמובא שאז הלך אליהו והיה מעורר את האבות. ועל ידי זה לבשה אסתר מלכות שהיא השכינה בחינת באתר דאבהן תמן שכינתא תמן דהיא ארץ ישראל שהוא בחינת חלה זכות אבות וכו׳. ועל ידי זה שהמשיכו בחינת ארץ ישראל על ידי שלשה אבות על ידי תפלתם ותפלת מרדכי שתפלתו היתה כתיקונו בתכלית השלימות המבואר במאמר הנ״ל. על ידי זה זכה שלא די שלא ראה הרשע המן הרע עין מה שרצה לראות במרדכי. אף גם נתהפך וראה מרדכי הצדיק בהמן הרשה מה שהוא רצה לראות בו ותלו את המן על העץ אשר הכין למרדכי הכל כמבואר שם במאמר הנ״ל שזוכה הצדיק על ידי בחינת הנ״ל לראות בהרשע מה שרצה לראות בו. וכל זה נתקיים אז בימי מרדכי ואסתר שזכו על ידי תפלתם הגדולה לראות בו מה שרצה לראות במרכי כנ״ל.

אות יב

וזה בחינת מה שזימנה אסתר את המן על הסעודה. ואמרו רז״ל שזהו בחינת אם רעב שונאך האכילהו לחם וכו׳ כי גחלים אתה חותה על ראשו וכו׳. כי אסתר היא בחינת ההסתרה שמוסתר פני ד׳ בעושי רע כדי להכריתם ועל ידי זה יש להם מתחיהל כל הגדולה וכו׳ כנ״ל. שזהו בחינת הגדולה וההתנשאות של המן אחר שנלקחה אסתר דייקא כנ״ל. ועל כן בסוף נסתר פני ד׳ כל כך עד שזימנה אסתר את המן דהיינו שפני ד׳ המוסתר הגביר אותו ביותר ויותר ואז דייקא כשנתנשא למעלה מאד על ידי עוצם הסתרת פני ד׳ שהוא חבינת אסתר אז היה מפלתו דייקא בבחינת פני ד׳ בעושי רע להכריתם. וכלזה על ידי עוצם התפלה כתיונו כנ״ל כי בעת שזימנה אסתר את המן על הסעודה אז יצא לב ישראל ונישבר לבם מאד מאד ושספכו לבם כמים לפניו יתברך (כמובא בספרים). היינו שבעת עולם ההסתרה אז צריכין להתגבר מאד להתפלל ולזעוק אל ד׳. ועל ידי זה זוכין להנצל מהרע עין עד שזכו לראות בו מה שרצה לראות במרדכי כנ״ל.

אות יג

וזה בחינת בלילה ההוא נדדה שנת המלך כי השינה נמשכת מבחינת הרע עין שהוא בחינת מיתה כי שינה אחד משישים במיתה. ועל כן אנו מבקשים קודם השינה והאר עיני פן אישן המות ועל כן מבקשים ובצל כנפיך תסתירנו, בידך אפקיד רוחי כי ניצוילם מהרע עין על ידי בחינת היד על ידי בחינת צל יד בחינת ובצל ידי כסיתך. וזה שאמר המן ישנו עם אח ודרשו רז״ל ישנו מן המצוות. כי אמר שהשינה הנמשכת מהרע עין התגבר עליהם כנ״ל. ועלכן היה הנס על ידי נידוד השינה שהוא בחינת הכנעת הרע עין כנ״ל.

אות יד

ועל כן תיכף כשעומדים מהשינה לובשים ציצית ותפילין שהם בחינת תיקון העינים. כי ציצית הם בחינת עינים דקדושה כנ״ל. וכן תפילין

בבחינת ולטוטפות בין עיניך. וזה בחינת ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות תכלת וחור וכו' היינו בחינת ריבוי לבושים וכיסויים דקדושה שכל זה הוא הפך הרע עין כי הכנעת הרע עין הוא על ידי לבושים דקדושה שהם מכסין על האדם כנ"ל. ועל כן זכו את לציצית ותפילין כמו שאמרו רז"ל ויקר אלו תפילין וכו'. כי הם בחינת לבושים דקדושה שמכניעין את הרע עין בבחינתכי היא כסותא לבדו דא ציצית היא שמלתו לעורו דא תפילין וכנ"ל. וזה בחינת וששון זו מילה כי הערלה היא בחינת עננין דמכסיין על עייניין בחינת רע עין בחינת פגם הברית שהוא עיקר הרע עין. ועל ידי העברת הערלה והפריעה נתגלה העטרה שהיא בת עין ואז על ידי מצות מילה בחינת תיקון הברית על ידי זה הוא בחינת טבו עין בבחינת טבו עין הוא יבורך. כי שם צוה ד' את הברכה שזהו בחינת יוסף הצדיק שעמד בנסיון ושמר את הברית שעל ידי זה זכה להנצל מרע עין כיה הוא בחינת טוב עין בחינת בן פורת עלי עין ודרשו רזל עוחי עיוכו' כי עיקר בחינת טוב עין הוא על ידי שמירת הברית כנ"ל. וזהו ליהודים היתה אורה. אורה דייקא בחינת אור העינים בחינת טבו עין. וזהו אורה זו תורה כי כלל כל התורה הוא בבחינת טוב עין בחינת בראשית כנ"ל בחינת והאר עינינו בתורתך כנ"ל.

אות טו

וזה בחנית ובביזה לא שלו את ידם. ופירש רש"י שלא יהיה להמלך עין רעה על זה. היינו כי הראו שהם עכשיו בבחינת טוב עין ואין להם שום תאוות ממון כלל שהוא בחינת רע עין שכל אחד מתקנא בממון חבירו. אבל הם יצאו מתאוה זו ואין להם שום עין רע בממון כלל. ואין נותנין עיניהם אפילו בממון של הביזה. כי זכו על ידי מרדכי לבחינת טוב עין. ועל כל הכניעו את הרע עין עד שאי אפשר שיהיה להמלך רע עין. כי הם הכניעו את הרע עין כנ"ל.

אות טז

וזה בחינת משלוח מנות איש לרעהו ומתנו לאביונים. כי אנו צריכין ליתן צדקה שהוא בחינת טוב עין הוא יבורך. כי נתן מלחמו לדל כנ"ל. ועל כן

בפורים כל הפושט יד ליטול נותינם לו. כי אז אין שום רע עין כלל רק טוב עין שנותנים בעין יפה וטובה לכל הפושט יד ליטול. וזהו גם כן בחינת משלוחמנות איש לרעהו להראות גודל התפשטות העין טבוה עכישו שכל אחד עינו טובה ויפה בחבירו ושולחין מנות זה לזה וזה לזה שכל זה הוא חינת טוב עין. שכל אחד עינו טובה בחבירו.

אות יז

וזה בחינת הסעודה של פורים כי עכשיו שהכניעו את הרע עין וזכו לטוב עין על כן עכשיו האכילה בקדושה בבחינת ויאכל וישת וייטב לבו וכו' כנ"ל שזהו בחינת אכילת שבת שאז מצוה גדולה לאכול ג' סעודות כנגד ג' אבות. כי אז בשבת הוא בחינת טוב עין כנ"ל. ואז מאירין הג' אבות שהם בחינת טוב עין. כי על ידם מכניעין את הרע עין כנ"ל ועל כן אז בשבת מצוה גדולה לאכול כמו שכתוב ויאמר משה אכלוהו הום כי שבת היום וגו'. ראו וגו'. ראו דייקא. כי אז בשבת מאירין העינים בבחינת ראו כי ד' נתן לכם את השבת. ועל ידי זה בעצמו מצוה לאכול בחינת אכלוהו היום. כי אז האכילה בקדושה כנ"ל.

אות יח

ועל כן זוכין בפורים להתגלות גדול מאד מאד (כמובא בכתבים). כי אז כשנכרתו עושי רע שהם המן וזרעו וכו'. אז נתגלין פני ד' לעושי טוב (כמבואר שם במאמר הנ"ל). וזהו בחינת עוצם ההארה בחינת הארת מרדכי המתגלה עכשיו בהתגלות גדול שאין נמצא בשום זמן (כמבואר שם בכתבי האריז"ל). כי מחמת שזכו להכרית מאד את העושי רע שהם המן וזרעו וכל משפחתו על ידי זה נתגלין ביותר פני ד' (כמבואר שם במאמר הנ"ל). וזהו בחנית ההארה וההתגלות הגדוהל של פורים כנ"ל. וזהו בחנית השמחה של פורים בחינת ליהודים היתה אורה וששון ושמחה. כי עיקר השמחה הוא על ידי בחינת התגלות פני ד' בבחינת שובע שמחות את פניך. ומחמת שבפורים על ידי כריתות הרשעים כנ"ל נתגלה ביותר בחינת פני ד' כנ"ל. על כן אז השמהח גדולה מאד.

אות יט

ועל כן מצות סוכה מגין מעמלק (כמובא בזוהר). כי סוכות הם ענני כבוד שהם מצילין מעמלק שלא בא כי אם על אותן שהיה הענן פולטם וכו' עיין שם. כי סוכה היא בחינת צל יד בחינת ובצל ידי כסיתיך. ועל כן בסוכות מקריבין שבעים פרים כנגד השבעים אומות שזוה בחינת שאנו בעצמינו מלמדין זכות עליהם שיהיה להם קיום עד עת בא דברו. ועל ידי הלימוד זכות שאנו מלמדין עלה רע עין שהם השבעים אומות ומקריבין עליהם שבעים פרים על ידי זה נמשך צל יד שעל ידי זה ניצולין מרע עין בחינת ובצל ידי כסיתך. וזהו בעצמה בחינת סוכה שהיא בחינת ובצל ידי כסיתיך שהיא נעשית מזה בעצמו שאנו מלמדין אז זכות עליהם ומקריבין קרבנות בעדם כנ"ל. וזאת הסוכה שהוא בחינת צל יד כנ"ל היא מצלת מעמלק שהוא כללות הרע עין כנ"ל. כי על ידי הצל יד הנמשך מהלימוד זכות שמלמדין על הרשע שזהו בחנית הסוכה הנעשית על ידי השבעים פרים שמקריבין עליהם על ידי זה ניצולין מרע עין של הרשע כנ"ל.

אות כ

וזהו בחינת כל הקרבנות שהיה העשן יוצא וניזונין ממנו הסטרא אחרא. וכן צריכין ליתן איזה חלק מכל דבר (כמבואר בזוהר לענין איוב). וזה בחינת מים אחרונים אחר האכילה כי צריכין ללמד עליהם זכות מוליתן להם איזה חיות בצמצום גדול ועל ידי זה ניצולין מהם מרע עינים שלא תתגבר ח"ו בבחינת ובצל ידי כסיתיך כנ"ל.

אות כא

ועל כן אחר פורים קורין פרשת פרה כי התפלה של מרדכי שהתפלל לפני השם יתברך בעת שהתגבר המן זה בחינת פרה אדומה (כמבואר היטב במאמר הנ"ל) שתפהל כתיקונו היא בחינת פרה אדומה. ועל כן קורין אחר כך פרשת פרה. כי בחינת פרה אדומה נעשית מבחינת תפלת מרדכי כנ"ל. שעל ידי זה זכה לראות בהמן הרשע מה שרצה לראות בו כנ"ל. וזכו אחר כך על ידי דריוש בן אחשורוש לשוב לארץ ישראל ולבנות את בית המקדש. כי מרדכי ואסתר מזע בנימין זכו מתחילה להמשיך ולגלות בחינת ארץ ישראל על ידי תפילתם הגדוהל עד שזכו אחר כך לשוב על ידי זה לארץ ישראל ולבנות בית המקדש שהם בחינת טוב עין כנ"ל:

אות כב

וזה בחינת בשר שנתעלם מן העין שאסור באכילה לישראל. כי אכילת ישראל קודש צריכה להיות בבחינת טוב עין הוא יבורך וכו' כנ"ל. כי עיקר טוב עין הוא על ידי האכילה כנ"ל. ועל כן בהמה שמתה מאליה היא נבלה ואסורה באכילה. כי מיהת הוא בחינת רע עין כנ"ל וצריכין לתקן את החי על ידי השחיטה שעל ידי זה מכניעין את בחינת הרע עין בחינת סטרא דמותא בבחינת פני ה' בעושי רע להכריתם. דהיינו שהחליף שהוא חבינת חרב נוקמת נקם ברית בחינת חב להי בחינת פני ה' שהוא חבינת מלכות דקדוה בחינת באור פני מלך וכו'. שהוא בחינת פני ה'. הוא בחינת דינא דמלכואת בחינת חרב להי בחינת החליף של שחיטה בחינת ארץ ישראל שהוא גם כן בחינת מלכות שעל ידי כל זה הוא עיקר הכנעת הרע עין ואז דייקא הותר הבשר באכילה. כי אכילת ישראל צריכה להיות בבחינת קדושת ארץ ישראל שעל ידה מכניעין את הרע עין כנ"ל. ועל כן אנו מצווין לברך אחר המזון ולהזכיר ארץ ישראל בברכה כמו שכתוב ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלקיך על הארץ הטובה וכו'. וכל הברכות הנהנין אנו למידין משם (כמבואר בגמרא) לאחריו מברך וכו'. כי עיקר הברכה היא בבחינת ארץ ישראל שהוא בחינת טוב עין הוא יבורך כדי להמשיך בחינת טוב עין מבחינת ארץ ישראל להכניע את הרע עין שלא יתאחז באכילה חי"ו וכו' כנ"ל:

אות כג

וזה בחינת תיקוני הבשר לאכילה שצריכין לתקנו על ידי שחיטה ובדיקת הריאה ואחר כך לרוחצו ולמלחו יפה מן הדם שלא יהיה בו שום דם. כי איתא שם במאמר הנ״ל שצריכין להכניע ג׳ קולות בשעת התפלה שהם בחינת שחיטה שריפה אסיפה הנאמר בפרה אדומה עיין שם. וזה בחינת השחיטה של כל הבהמות וחיות וכו׳. זה בחינת הכנעת קול כסיל. דהיינו אמונות כוזביות. שהוא בחינת בהמיות בחינת כסילות העדר הדעת. ועל ידי בדיקת הריאה מכניעין בחינת הקול של חירופים וגידופים שהוא בחינת אפיקורסית של חכמת הפילוסופיא. כי הריאה הוא קיום השכל (כמבואר במקום אחר). כי הריאה מקררת חמימות הלב. כי מבואר שם שביותר מזיק חכמה רעה הנ״ל להנואפים העוסיקם בחכמה הזאת של פילוספיא שמאד מאד מזיק להם. כי לבם חסד בבחינת נואף אשה חסר לב וכו׳. ועל כן אין לבם יכולה להצפין את השכל בתוכם בבחינת בלבי צפנתי וכו׳. ועל ידי הריאה נשמר הלב מחמימות תאוה זו של ניאוף. כי הריאה מנשבת על הלב ומקררת חמימותו שלא יתחמם ביותר לתאוה זו. ועל כן עיקר קיום השכל תלוי בריאה. כי עיקר קיוסה שכל על ידי שמירה מתאוה זו. ואזי כשמקררין חמימות הלב מתאוה זו על ידי הריאה אזי נשמר השכל. ואזי יכול הלב להצפין בתוכו אתה שכל לבלי לחטוא ח״ו על ידי השכל. רק אדרבא על ידי השכל דקדושה נתחזק יותר לעבודת השם יתברך. נמצא כשהריאה בשלימות נשלם השכל דקדושה ונכנע האפיקורסית שהוא בחינת הקול השני בחינת קול ענות (כמבואר שם במאמר הנ״ל עיין שם). וזהו בחינת בדיקת הריאה וקול הלישי שהוא קול מחרף ומגדף דהיינו כל הבזיונות וכו׳. זה מכניעין על ידי שמתרחקין מן הדם ומטהרין ומכשירין את הבשר מדם על ידי הדחה ומליחה. על ידי זה מכניעין בחינת כל הבזיונות שהם בחינת שפיכת דמים ובזיונות (כמבואר במקום אחר) ועל ידי שמתרחקין מן הדם כנ״ל. על ידי זה נכנעין ונמתקין כל הבזיונות ושפיכות דמים. ומכניעין בחינת קול שלישי הנ״ל. וכל זה נעשה על ידי החליף של שחיטה שהוא עיקר התיקון. כי החליף הוא בחינת חרב להי׳ בחינת רוממות אל בגרונם וחרב פיפיות בידם. כי עיקר התיקון הוא על ידי התפלה (כמבואר שם עיין שם). ואזי כשזוכין להכניע בחינת הרע עין על ידי השחיטה וכו׳ כנ״ל. אז הותר הבשר לאכילה. כי עיקר תיקון האכילה הוא בבחינת טוב עין כנ״ל. ועל כן צריכין לשמור את הבשר מאד לשום עינו עליו שלא ישלוט בועין האומות שהם בחינת רע עין שהם חשודים להחליף ולקלקל ח״ו האכילת ישראל כי הם בחינת רע עין שעיקר קילקול האכילה על ידי זה כנ״ל. ועל כן צריכין ליזהר שלא יתעלם הבשר מן העין דהיינו מעיני ישראל. כי עיני ישראל בכלל הם בחינת טוב עין. ועל כן הזהירו רז״ל מאד ליתן חלק לעני מן מאכלו כדי שיהיה בבחינת טוב עין שעיקר תיקון האכילה על ידי זה כנ״ל:

פורים ו

הלכה ו

אות א

על פי התורה היכל הקודש סימן נ״ט עיין שם. על פסוק ונתתי להם בביתי ובחומותי יד ושם (באות ה׳) מענין עשירות שבא עלידי כבישת כעס דייקא. כי עלידי כעס מקלקל החומה של עשירות וכו׳. ועיין עוד מזה בסימן ס״ח ס״ט מענין חומר איסור כעס וגזילה (עיין שם היטב):

וזה ענין תוקף הנס של פורים שהוא מפלת המן עמלק. כי לכאורה תמוה הלא אנו רואין כמה עשירים שהם כעסנים גדולים ואף על פי כן יש להם עשירות גדול ובפרט העובדי כוכבים שכל העשירות אצלם והם מלאים כעס ורצחיה. אך באמתעיקר העשירו הוא עשירות דקדושה שהוא הגדלת השם והנפש דקדושה כמבואר שם בסימן נ״ט הנ״ל שעיקר הגדלת השם והנפש הוא על ידי עשירות. ועל ידי זה כל הנפשות תאבים להיוצ נשרשים בשמו וכו׳. ועל ידי זה יכול לקרב נפשות הרבה להשם יתברך ולבנות בחינת היכל הקדושה על מכונו (רמו שכתוב שם). ועשירות כזה אי אפשר לזכות כי אם על ידי כבישת כעס דייקא כנ״ל. ובאמת זהו עיקר העשירות וכל העשירות וכל הכסף וזהב ואבנים טובות וכו׳ שבעולם עיקר שרשם נמשך רק משם משורש נפשותם ושמם הקדוש של ישראל. כי כל ההשפעות שבעולם וכל העשירות נמשך רק משם משורש נפשותם ושמם הקדוש של ישראל. כי כל השפות שבעולם וכל העשירות נמשך רק מהם בבחינת כל ישראל בני מלכים הם. ובודאי כל העשירות אצל הבני מלכים. וזהו שדקדק רבינו ז״ל (בסימן ס״ח) ואמר שכל ישראל ראוי שיהיה להם עשירות רק יש מדה אחת שמזקל והוא הכעס. וכו׳ כי בודאי כל העשירות מגיע רק לישראל כנ״ל כי כל אחד מישראל כפי שורש נפשו שהוא שמו שמושרש בהם ה׳ ששם שדורש כל ההשפעות והעשירות כמו כן ראוים שיהיה לו עשיות גם בגשמיות כי כל אחד מישראל מגדול ועד קטן צריך לעסוק בנין היכל הקודש כנ״ל. היינו לקרב נפשות להשם יתברך כי בשביל זה נברא. ועיקר התקרבותם הוא על ידי הגדלת השם והנפש שהוא על ידי עשירות שהוא שורש הנפשות כנ״ל אבל בעוונותינו הרבים המדה רעה של הכעס מתגבר כל כך שמפסיד העשירות נל. ועל ידי זה הוא טורף נפשו באפו שהוא שמו וכו׳ כנ״ל. והוא שחרבה בית מקדשינו וגלה יקרינו וכו׳. כי עיקר החורבן על ידי עוצם הכעס שנתגרה בהם עד שנפלה ביניהם מחלקות עצום ונתרבה שנאה ורציחה ושפיכות

דמים שעל ידי זה נחרבה בית מקדשינו. ועיקר החורבן הוא על ידי בחינת הנ״ל שנלקח כל ההשפעות משישראל שהם כל העשירות שניטל מישראל וניתן להעובדי כוכבים שזה עיקר הגלות בבחינת ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה. שמות דייקא שהם הנפשות שרשם בעשירות שכולם ירדו בגלות מצרים שכולל כל הגליות שנקראים על שם מצרין. ועל כן כל השונאים שהגלו את ישראל שמו פניהם ומגמתם רעה להחריב את בית המקדשדייקא. כי בבית המקדש בעצמו נבנה על ידי הון עצום מאד וגם היה שם אוצרות בית ה׳ וכו׳. כי כל שורש נפשינו הוא בבינת המקדש על כן היה שם הון עתק כי שורש הנפשות בעשירות כנ״ל. ועל כן עיקר התגרות השונאם היה על הבית המקדש ועל אורצות בית ה׳ ובית המלך. כי עיקר התגרותם הוא על העשירות של ישראל ששם שורש נפשם וכנ״ל. וזה שקונן ירמיהו נחלתינו נהפכה לזרים וכו׳. דהיינו שמקונן שכל נחלת ישראל ועשירותם נהפכה להם וכנ״ל׃אבל השם יתברך משגיא לגוים ויאבדם כי העשירות לא תתקיים בידם. כי בהבל בא וחבשך ילך כי לא יחרוך רמיה צידו. כי באמת ממה שיש להעובדי כוכבים והרשעים עשירות אף על פי שהם מלאים כעס ורציחה מאד. זה נמשך ממה שמתגרים בישראל ומכניסים בהם כעס. כי כל יניקת העובדי כוכבים מעשו שממנו יצא עמלק שהוא ראשית גוים. ועשו ממונה על כעס כי הוא הס״ם הוא המסית הוא המתגרה בכל נפש מישראל כשרואה שנמשך לו שפע ממון ועשירות הוא מתגרה הו ומכניס בו כעס וחימה. ועל ידי זה מפסיד העשירות שלו ומהפכו לכעס כנ״ל. ואזי מהשפע שהיה מוכן לירד לזה עשירות אף על פי שנתקלקלה ונתהפכה לכעס. אף על פי כן מפסולת השפע שהוא בחינת סוספיתא דדהבא נמשך העשירות להסטרא אחרא שהם העובדי כוכבים והרשעים שיניקתם מבחינת סוספיתא הנ״ל. וזאת העשירות נתעלם שם ה׳ ח״ו ומתגבר שמות החיצונים. ועל כן יכולים העובדי כוכבים והרשעים לקבל עשירות אף על פי שהם כעסנים. כי כל העשריות שלהם הוא בחינת פסולת שנמשך מכעס של ישראל כנ״ל. ובאמת כל העשירות של העובדי כוכבים והרשעים אינו שלהם כלל רק הוא בחינת גזילה בידם. כי עאיק העשריות נמשך מנפשות ישראל. רק הם התגרו להכניס כעס בישראל. ועל ידי זה קלקלו העשירות ונתהפך לכס. ומפסולת העשירות הזה קבלו עשירותם. ועל כן יכולים לקבלו על ידי כעס. כי משם כל עשירותם. והוא כמו שרואין בגשמיות שעומד גזלן על חבירו וגוזל ממנו ממונו ועשירותו כמו כן ממש הוא בחינת הנ״ל שעל ידי כעסם הם מתגברים וטורפים העשירות של ישראל על ידי שהתגרו בהם והכניסו בהם כעס וכנ״ל. ועל כן באמת כל העשירות של העובדי כוכבים והרשעים אינו עשירות כלל. כי הוא מלא כעס ומכאובות כמו שכתוב גם כל ימיו כעס ומכאובות וכו׳ וכתיב וכעס הרבה וחליו וקצף כי הוא עושר שמור לבעליו לרעתו שהוא בחינת כעס שנקרא רעה (כמו שכתוב שם). והיא לא תצלח כי לא תחקים עשירותם בידם כי סוף כל סוף יוחזר העשירות למרא קמא למי שהעושר שלו משרשו כמו שכתוב לא יאצר ולא יחסן כי לישובים לפני ה׳ יהיה סחרה וכו׳. וכתיב תחת הנחשת אביא זהב וכו׳. וזהו עושה עושר ולא במשפט בחצי ימיו יעזבנו

וכו׳. (ועיין עוד מזה לקמן ובמקום אחר):

אות ב

וזה היה טעות המן עמלק ימח שמו. י הלל מרמז על לעתיד לבא כמו שפירש רש״י על פסוק ארחץ בנקיון כפי ואסובבה את מזבחך ה׳ שהוא בחינת הד׳ מינים כמו שדרשו רז״ל לשמיע בקול תודה ולספר כל נפלאותיך פירש רש״י זה הלל שיש בו לשעבר ויש בו לגוג ויש בו לימות המשיח ויש בו לעתיד לבא. נמצא שהלל כלול מל הנפלאות עד לעתיד. כי הוא בבחינת השיר של נפואת שיתער לעתיד שהוא השיר הנ״ל. שנתעורר בסוכות על ידי הד׳ מינטף. ועל כן גומרין עליהם את ההלל.ועל כן מנענעין בהודו לה׳ תחילה וסוף כי עיקר הנענועים הם בבחינת חסד כנ״ל. ועל כן הם ע״ב נענועין לעורר בחינת שיר של

(חסר בהקלדה עד סוף ההלכה דהיינו סוף הכרך)